Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

~~28~~ 171 E 15.
CA. 1770 (II)

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermõnes pulcherrimi varijs ſcp̃
turaꝝ doctrinis referti de ſanctis p
anni totꝰ circulũ cõcurrẽtibꝰ ꝛ editi
a venerabili viro Jacobo voraginis
ordis p̃dicatoꝝ quondã ep̃o Januẽſi
Incipiunt feliciter.

Sermo p̃mus de ſancto Andrea.

Veſtigia eius ſecutus
eſt pes meus. viam
eius cuſtodiui et nõ
declinaui ex ea Job
xxxiij. Tria ſũnt ne
ceſſaria cuilibꝫ viro
pfecto. Vnũ ꝙ xp̃m ſeq̃tur p bonaꝫ
vitã. Scd̃m. qꝛ ip̃m cuſtodiat p fina
leꝫ pſeuerantiã. Terciũ ꝙ ab eo nũꝗ̃
declinet p aliꝗ̃ culpã. Iſta tria btũs
andreas ſe feciſſe gloriat̃. cũ dt veſti
gia eius ſecutus ⁊c̃. Circa primũ
notand̃. ꝙ veſtigia xp̃i ſunt v̓tutes
eius ſcꝫ eiꝰ puritas. caritas. mãſue
tudo. mia ſiue pietas. Iſta veſtigia
xp̃i ſcũs andreas ſecutus ẽ. Que no
tant̃ in antiphona que de ip̃o cantat̃
Concede nob̃ hoĩeꝫ iuſtũ. redde nob̃
hoĩeꝫ ſcm̃. ne inficias hoĩeꝫ deo carũ:
iuſtũ. mãſuetũ et piũ. Habuit ergo
pfectã puritatẽ. ideo dr̃ Redde nob̃
hoĩeꝫ ſcm̃. Sanctũ em̃ idẽ eſt qđ puꝝ
Vñ in greco ſcm̃ idẽ eſt qđ agios .i.
ſine t̃ra. Tunc em̃ Andreas fuit ſine
t̃ra qñ oĩa t̃rena reliq̃t. et ſe in mun
dicia ↄſeruauit Math. xix. Ecce nos
reliq̃mus oĩa et ſecuti ſumꝰ te. Hũit
caritatẽ. ideo dr̃. Ne inficias hoĩem
đo caꝝ. Caritas em̃ dr̃ ex eo ꝙ hoĩeꝫ
caꝝ facit. Qui ei magnã caritatẽ hꝫ
magni precij eſt apud deũ. qui puã
pui. qui nullã nulliꝰ. i. Coꝝ. xiij. Si
caritatẽ nõ habueo nihil ſum. Hũit
manſuetudinẽ et humilitatẽ. iõ ſub
dit̃ mãſuetũ. Nđ ſignificat̃ p moyſẽ.
qui ſicut fuit ex aqua aſſumptus. ſic
iſte de mari vocatus. De quo Moyſe
dr̃ Numeri. xij. Erat moyſes vir mi
tiſſimus int̃ oẽs hoĩes. Habuit mãꝫ
et pietatẽ. ideo ſubdit̃. et piũ. Eius
aũt pietas oſtenditur ex eo ꝙ q̃tuoꝛ
viabꝰ fleuiſſe legit̃. Habuit em̃ lac
mas amoris: qñ fleuit p incarcerati
one mathei ſui amiciſſimi et dilecti.
Cõpaſſionis qñ fleuit xp̃e extinctõeꝫ
iuuenis a ſeptẽ demonibus ſuffocati
Doloris qñ fleuit miſerabilem ſtatũ
nicolai ſenis. Et deuotionis ſicut qñ
fleuit vadẽs ad patibulũ crucis. Iſta
aũt q̃tuoꝛ accipiunt̃ penes q̃druplicẽ
int̃pretatõneꝫ huiꝰ noĩs Andreas.
Int̃pretat̃ em̃ decorꝰ. Et q̃tũ ad hoc
accipit̃ eius puritas Cant. i. Ecce tu
pulcher es dilecte mi et decorꝰ. Intp̃
tat̃ etiã virilis et q̃tũ ad hoc accipit̃
eius caritas: que facit hoĩeꝫ virilem
et fortẽ. i. Coꝝ. xiii. Caritas oĩa ſuf
fert. Int̃pretat̃ rñs pabulo. Et q̃tũ
ad hoc accipit̃ eius pietas. Sicut em̃
oleũ eſt pabuluꝫ luĩs. ſic pietas grẽ
ſpũalis. Tunc aũt q̃s rñdet pabulo:
qñ compaſſioni que ẽ in corde rñdet
effc̃us in ope. Dicit̃ etiã Andreas q̃ſi
antropos .i. ſurſũ ↄuerſus p qđ intel
ligit̃ eius hũilitas que hoĩeꝫ ſurſũ cõ
uertit Luce. xiiij. Qui ſe hũiliat exal
tabit̃. Scđo viã eius cuſtodiuit.
Circa qđ notandũ. ꝙ quatuoꝛ ſunt
que viã cuſtodire faciũt ſcꝫ ferramẽ
toꝝ impſſio. cruciũ erectio. plantaꝝ
reflectio. et lapidum aggregatio. Et
qm̃ xp̃s factus eſt nob̃ via. ideo hũit
ferramẽtoꝝ .i. clauoꝝ impreſſionẽ.
crucis erectionẽ. ſpinaꝝ in modũ co
rone reflectionẽ et lapidũ aggrega
tõeꝫ qñ ſcꝫ iudei lapides in xp̃m iacẽ
voluerunt. Btũs igit̃ andreas viam
xp̃i cuſtodiuit. qꝛ ſemp reſpexit ad
eius clauoꝝ vulnerationem. ad xp̃i
crucẽ. ad eius coronatõeꝫ et ad eiꝰ
lapidationẽ. Tercio viã eius non
amiſit. Circa qđ notandũ. ꝙ q̃tuoꝛ
ſũt que viã amittẽ faciũt ſcꝫ tenebra
nebula. nimietas niuiũ. et denſitas

KONINKL. BIBLIOTHEEK TE 'SHAGE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

herbaꝝ Nullo iſtoꝝ modoꝝ ſanctus
andreas viā dei ꝑdidit. nō ꝓpt̄ tene
bras auaricie. qꝛ oīa t̄rena ↄtempſit
Auari em̄ tenebras faciunt dū mē ſe
et ſolē iuſticie terrā opponūt Sap. v
Juſticie lumē nō luxit nobis ¶ Scđo
eam nō ꝑdidit ꝓpt̄ nebulā carnalis
ↄcupiſcētie. qꝛ corpus ſuū ſp doma
uit. Vnde refert Aug⁹. in li. de pīna
eū dixiſſe dū eſſet in cruce Recordor
dn̄e q̄tū in portādo corpus onerosū
in domando ſupbū. in fouendo infir
mū. in coherc̄edo letū. laboraui Dicit̄
aūt nebula carnal̄ ↄcupiſcentia. qꝛ
ſicut nebula ex aque vaporib⁹ exſur
git. ſic in homine voluptuoſa fumoſi
tas malaꝝ ↄcupiſcentiaꝝ ſcaturit.
Aug⁹. in li. ↄfeſ. Exalabāt nebule
de limoſa ↄcupiſcētia carnis et ſcate
bra pubertatis et obnubilabāt atqꝫ
offuſcabāt cor meū vt nō diſcernerēt̄
ſerenitas dilectiōis a caligine libidi
nis ¶ Tercio viā dei nō ꝑdidit ꝓpter
inuē mūdane glē. qꝛ totā vitā ſuaꝫ
in cruce xpi poſuit Vnde ait Amator
tuus ſp fui et deſideraui āplecti te o
bona crux. Aſſimilat̄ autē mundana
glā inui. qꝛ licet ad modicum luceat
tn̄ cito euaneſcit Et iſta viā dei ꝑdē
facit. Joh. v. Quō poteſtis credē q̄
gloriā ab inuicē q̄ritis et gloriā que
a ſolo deo eſt nō q̄ritis ¶ Quarto eaꝫ
nō ꝑdidit ꝓpter denſitatem herbaꝝ
pigricie. nō enim piger fuit ꝫ totam
achayam ↄuertit. De pigris aūt dr̄
Prouer. xxiiij Per agꝝ hoīs pig. ⁊ c̄
tranſiui et ecce totū repleuerāt vrtice

¶ Sermo ſcđs. De eodeꝫ. ſermo. ij.

Nimis honorati ſunt amici tui
deus. Ps. Deus oēs ſcōs ho
norat cōmūiter Aplōs vō ho
norauit ſpāliter. ꝫ btm̄ andreā hono
rauit ſingularit̄ Videam⁹ igit̄ ſingu
lares hōres quos xps btō andree cō
ceſſit ¶ Primo nāqꝫ fecit eū ꝑimiceriū
ſuū. qꝛ ſcꝫ ipm an̄ oēs aplōs vocauit

Exo. xxiij. Primicias frugꝫ t̄re tue
deferes in domū dn̄i dei tui Tres fue
runt apoſtoli q̄ ſunt de terra xpi. i. de
galilea ſcꝫ Andreas Petr⁹ ⁊ Philip
pus quos xps q̄ſi ꝑmicias ad ſe vocauit
et merito Xps em̄ fuit agnus in ara
crucis immoland⁹ Jſti aūt tres apl̄i
ſilr̄ erant agni. qꝛ in crucis patibulo
immolati Ceteri aūt apl̄i fuerūt oues
qꝛ fuerūt lupoꝝ morſib⁹ laniati. Ma
th. x. Ecce ego mitto vos ſicut oues
Quia igit̄ xps erat agn⁹ ideo prius
voluit colligē agnos ⁊ poſtea oues
Yſaie. xl. Jn brachio ſuo leuabit ag
nos. et in ſinu ſuo cōgregabit fetas
ipſe portabit ¶ Scđo fecit ipm media
torem et nuntiū ſuū. qn̄ ſcꝫ petꝝ ad
ihm vocauit et ad eum adduxit. vt
habet̄ Joh. i. O q̄tū petr⁹ andream
dꝫ diligē p quē xpm meruit inuenire.
O q̄nti meriti vir iſte eſt apud deum
qui ↄuertē meruit ꝑncipē aplōꝝ. ⁊
ſic vē fuerūt frēs carne fide et paſſiōe
¶ Tercio fecit ipm ſecretariū ⁊ ↄſiliariū
ſuū. qn̄ de t̄ba ſatiāda cū eo ↄſiliū ha
buit vt ht̄r Jo. vi. Nā philipp⁹ n̄ ↄfid
bat Andreas vō dei potēciā et inuāꝫ
ꝓuōbat. d. Eſt puer vn⁹ h ⁊ c̄. ac ſi
dicat q̄uis hec modica ſit tn̄ tu dn̄e
ſupple qđ deeſt Prou. vi. Amic⁹ i do
meſticis fiducialiter agit Q̄rto fecit
eū portariū ſuū. ſicut pꝫ Joh. xij. Nā
cū q̄daꝫ gētiles ihu loq̄ vellēt dixerūt
philippo. et ipē philipp⁹ dixit andree
Jſti āt duo portarij dixerūt ihu iiij.
Reg. vij. Fuerūt portarij et nūciauerūt
i palatio reḡ intrinſec⁹ ¶ Q̄nto fecit eū
cōmilitonē aſſeſſorē ↄmēſalē et ſacri
ciū ſuū inq̄tuꝫ ſcꝫ patibulo crucis eū
pati voluit Xps em̄ hūit crucē tanq̄
equū p quē coīi demōes militāt ſup
quē andreā ſedē fecit. et ideo fecit eū
ↄmilitonē ſuum Heſter. vi. Hō quē
rex honorarē cupit ſedē dꝫ ſup equū q̄ de
ſella regis ē Hūit crucē tanq̄ ſoliū i q°
inē hoīeꝫ ⁊ diabolū iudicium diffiniuit

KONINKL. BIBLIOTHEEK 'S HAGE

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

In iſtō ſolio andreā collocauit et iō
fecit eū ſuū aſſeſſorē. ij. Regū. xxiij.
Dauid .i. xp̄us ſedens in cathedra ſcz
crucis ſapientiſſim⁹ pn̄ceps int̄ tres
q̄ fuerūt ī eadē cathedra. ſcz Andreā
Petrū ⁊ Philippū. Habuit crucē tā
q̄ mensam in qua fideles refecit. In
hac mensa Andreā ſecū tenuit. et iō
fecit eū ſuū cōmenſalē. ps̄. Paraſti
in ɔſpectu meo menſā ⁊c̄. Habuit
crucē tanq̄ arā in qua prī ſe ſacficiū
obtulit. In hac ara Andreā ſimiliter
immolauit. et iō fecit eū ſuū ſacficiū
et odorē Vn̄ cantat̄. Dilexit andreā
dn̄s in odorē ſuauitatis Quāuis aūt
fuerit paſſus patibulum crucis nō tn̄
eo mō quo xp̄s Christus em̄ fuit cru
cifixus rectus. Petrus reuerſus. An
dreas tn̄ſuerſus. qꝛ xp̄s tanq̄ caput
obtinebat ſupiora. petr⁹ tanq̄ alter
pn̄ceps obtinebat inferiora. et iō cō
ueniēs fuit q̄ Andreas tenēt mediū
vt ſcz manū dexterā porrigēt ad xp̄z
petens ab eo auxiliū aſcendēdi in ce
lum. ſiniſtrā ad petꝝ petēs ſibi apiri
regnū celoꝝ. Chriſtus in cruce fuit
rectus vt reſpicēt mundū quē redi
mebat Petrus reuerſus vt reſpicēt
celū: cui⁹ claues tenebat. Andreas
tn̄ſuerſus. vt cū vna manu peteret
regnū celōꝝ a xp̄o. cū alia ſcz claues
a petro. Sermo iii. de eod.

Stabat Johēs et ex diſcipul̄
eius duo ⁊c̄. Joh. i. Circa
iſtā p̄mā vocationē Andree
tria tangunt̄. Nam in Johē notat̄ fi
delis teſtificatio. cū dixit Ecce agn⁹
dei In andrea prudēs interogatio. cū
dixit. Rabi vbi habitas. In chriſto
benigna iuitatio cū dixit Venite et
videte. Circa primū notādum. q̄
teſtificatiō Johis fuit Andree cauſa
ſalutis. qꝛ mox xp̄m ſecutus fuit per
qđ dat̄ intelligi q̄ntū vz vnū verbū
ab vno ſapiente audire et cū ſapien
tib⁹ cōuerſationē hr̄e. Carbones aūt
mortui inſimul poiti ſeſe magis denī
grant. viui aūt magis ſeſe inflāmāt
Viui cū mortuis ⁊ mortuos accēdūt
Si eciam pccōres inſimul habitātes
magis ſe inq̄nant Sancti viri inſiml̄
habitātes magis ſe inflāmant Sācti
viri cū pccōribus ɔmorātes eis vitā
preſtāt. Johēs igit̄ andreā docuit et
ip̄m pfecte ad ihm diſpoſuit. et ipē
ſic diſpoſitus ad ihesum trāſiuit.
Diſpoſuit aūt ip̄m q̄tuor mod. Pri
Primo ſic diſponit̄ lucifer ad ſolem
Johēs erat lucifer Job. xxxviij. Nun
q̄d pduces luciferꝝ in tpe ſuo. Xp̄s
erat ſol Malach. iiij. Vob timētib⁹
nomē meū oriet̄ nomē iuſticie. Luci
fer aūt diſponit ad ſolē p vicinā de
nūtiatōem. Alij pphete fuerūt ſtelle
qꝛ nunciauerūt xp̄m ſ3 delonginquo
Iſte fuit lucifer. qꝛ nūciauit ip̄m. ſcz
de ppinquo cum ip̄m oſt̄ dicēs Ecce
agn⁹ dei. Andreas igit̄ ſic diſpoſit⁹
de lucifero trāſiuit ad ſolē .i. de diſci
pulatu Johis ad diſcipulatū xp̄i.
Scđo ip̄m diſpoſuit ſicut lucerna ad
lucē Johēs erat lucna Jo. v. Ille eāt
lucna ardens et lucēs. Xp̄s erat lux
Jo. i. Erat lux vera ⁊c̄. Lucna autē
diſponit ad lucē p quādā radiatōez
impfectā Johēs er go tanq̄ lucna lu
cebat ſ3 impfecte. p ſuaz tn̄ lucē imp
fectā diſpoſuit andreā ad lucē pfec
tā Et ſic andreas diſpoſit⁹ de lucna
tn̄ſiuit ad lucē .i. de impfecta radiati
one iohis ad pfectā lucē xp̄i. Tercō
ip̄m diſpoſuit ſicut facula ad ignem
Johēs eāt facula Ecc̄i. xlviij. Verba
eius q̄ſi facula ardebant. Xp̄us erat
ignis Heb. x. De⁹ nr̄ ignis ɔſūmēs
eſt. Facula autē diſponit ad ignē p
q̄ndā ſemiplenā inflāmatōez Johēs
igit̄ tanq̄ facula inflāmabat. ſ3 imp
fecte. p ſuā tn̄ inflāmationē impfec
taz diſpoſuit andreā ad veri ignis
inflāmatōnez pfectā Et ſic andreas
diſpoſitus de facula tn̄ſiuit ad ignē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

id ē de ſemiplena inflāmacōe Johis
ad plenā inflāmatōnē veri ignis .i.
xpi. Quarto ipſū diſpoſuit tāꝗ pre
curſor ad regē Johes erāt precurſor.
Luc. i. Preibis eñ añ faciē dñi ⁊c.
Xps erat rex. Apoca. xix. Rex regū
et dñs dñanciū. Johes igit̃ tāꝗ pre
curſor viā ad regē ꝑparabat. Jo. p.
Ego vox clamātis ī deſto ⁊c. Et ſic
Andreas prepatꝰ de ꝑcurſore tranſi
uit ad rege; ⁊ de milicia militis trāſi
uit ad maliciā imꝑatoris ¶ Secūdo
in btō andrea ponit̃ prudēs interroga
tio: cū dicit Rabi vbi habitas Circa
quod notandū ꝙ xps ē luminoſus.
Ps. Amictꝰ lumie ſicut veſtimento ⁊
iō reqrit domū lucidā per ſapiam ⁊
veritatem. Prouer. viij. Ego ſapia
habito in ꝯſilijs. ⁊c. Eſt ſpecioſus.
Ps. Specioſus forma p̄ filijs hoim ⁊
iō reqrit domū mūdā per puritatē
Ps. Tu aūt in ſcō habitas Sāctū .i.
mundū ⁊ puꝝ Eſt trāquillꝰ ⁊ qetꝰ.
Sap. xij. Tu aūt dñator v̓tutis cum
tranqllitate iudicas. Et ideo reqrit
domū trāquillā per ꝯcordiā ⁊ vni
tatē. ps. Factꝰ ē in pace locꝰ eius.
Eſt excelſus. Job. xi. Excelſior celo ē
Et iō reqrit domū altā per caritatē
Ecci. xxiiij. Ego in altiſſimis habito
Eſt ſtabilꝭ ⁊ ꝑpetuꝰ. Ecci. xlij. Dñs
oipotēs ſtabilis in glā ſua. Et iō req
rit domū firmā per patientie ſtabili
tatē. Sicut eñ incꝰ firmat̃ percuſſiōi
bꝰ. Sic domꝰ dei firmat̃ aduerſitati
bꝰ. Et in tali domo xps hitat. ps.
Cū ipō ſū in tbulatōe. Quia igit̃ be
atꝰ andreas hūit domū cordis ſui lu
cidā. iō xps in eo hitauit tāꝗ lumi
noſus. Quia hūit mundā in eo hita
uit tāꝗ ſpecioſus. qꝛ habuit paci
cā. in eo hitauit tāꝗ trāquillus. qꝛ
hūit altā. in eo habitauit tāꝗ excel
ſus. qꝛ habuit firmā. i eo habitauit
tanꝗ ꝑpetuꝰ ¶ Tercio ponit̃ xpi be
nig̃ mutatio. Cū dixit. Venite ⁊ vi
dete. Videre autē hic ſumit̃ ꝓ oi ſen
ſu. Augꝰ in libro cōfeſſi. Dicimꝰ non
ſolū vide qd luceat. ſed ecā vide qd
ſonat. vide qd oleat. vide qd ſapiat
vide qd duꝝ ſit. Viderūt ergo qꝛ eꝰ
gratioſam faciē cōſpexerūt. Heſter
xv. Valde admirabilis es dñe ⁊ faci
es tua plena ē gratiaꝝ. Eiꝰ v̓ba dul
ciſſima audierūt. ps. Qm̄ dulcia fau
cibꝰ meis eloquia tua ⁊c. Odorē pa
radiſi quo plenꝰ erāt pſēſerūt. Can.
p. Trahe me poſt te curremꝰ in odo
rē vngētoꝝ tuoꝝ. Amorem ſuū ſua
uiſſimū guſtauerūt. Ecci. xxiiij. Qui
edūt me adhuc eſurient. Brachijs fidi
et amoris eū tenuerūt ⁊ amplexati
fuerūt. Cāti. iij. Tenui eū nec dimit
tā. Prouerb. iiij. Glorificaberis ab
ea cū eam fueris amplexatus.

¶ Sermo qrtꝰ. De eodē ſmo qrtꝰ.

Ambulās ihs iuxta mare ga
lilee vidit duos frēs Symo
nē qui vocatur Petrꝰ ⁊ An
dream fratrem eius. Mathei quar
to. Vocatio iſtorum apoſtoloꝝ cō
mendabilis eſt ex parte vocantis et
vocatorum. Ex parte quidem vocan
tis cōmendabilis eſt quātū ad duo
ſcilicet quantum ad numeꝝ ⁊ quan
tum ad officium. Quantum ad nu
merum. quia vocati ſunt īſimul qua
tuor frēs bini ⁊ bini. vt in iſto euan
gelio habetur. Quod factum eſt de
triplici cauſa. ¶ Primo ꝓpter eorum
plenam conſolationem. Si enim fuiſ
ſent diuiſi. ⁊ aliqui non fuiſſent vo
cati non fuiſſent plene conſolati Cri
ſoſtomus. ſuper illud. Et vocauit
eos. Erant enim habitatōes ꝯciues
dilectione concordes. artificio pareſ
fraternitatis pietate coniuncti Ideo
qꝫ ſimul eos vocauit. ne tot homies
cōiunctos diſſimilis vocatio ſepara
ret. Vocauit ergo eos ſimul vt ple
na eis cōſolatō detur. deus eñ ſemꝑ
dat plenā ꝑfectā ⁊ purā cōſolatōez

Johā·xvi· Petite vt gaudium vr̄m
sit plenū Ecōuerso āt mūdus dat cō
solationē deceptoriā: sicut patet Luc
xij· in diuite q̄ dixit Anima mea ha
bes multa bona ⁊c· aut vacuā Je·
iiij· Aspexi terrā et ecce vacua erat
et nihil á semiplenā Psal: Viri sang
uinū ⁊ dolosi nō dimidiabūt dies su
os · Aut mixtā ·psa·i: Vinū tuuz mi
xtū est aq̄: Secūdo ꝓpter ꝯmēdandā
vitā socialē ad quā quattuor requi
rūtur Primū ē recognitio infirmita
tis ꝓprie: ideo ponit̄ ibi petrus q̄ int̄
ꝑtatur agnoscēs: Ecc:xxxi: Intelli
ge que sūt ꝓximi tui ex teipso Secū
dū est ꝯformitas volūtatis mutue: i
deo ponit̄ ibi andreas q̄ interꝑtatur
virilis · q̄r ad volūtatē suā domādā
magna virtus reqritur ·Pro· vij:
Melior ē paciēs viro forti ⁊ q̄ domiā
tur aīo suo expugnatore vrbiū Ter
tiū est supplantatio ire Et ideo poni
t̄ ibi Jacob⁹ q̄ interꝑtat̄ supplātator
Prouer·xv· Vir iracūdus ꝓuocat
rixas · qui patiēs est mitigat suscita
tas Quartū est pn̄tia diuiē gracie:
Ideo ponit̄ ibi Johānes q̄ inꝑtatur
grā Vera em̄ socialitas nō est inter
malos sed bonos Ecc:vi· Qui metu
ūt dominū inueiūt illū scz verū ami
cū Tercio ꝓpter fidei firmitatē Nam
ſm Cri: Fides in statu nature fuit de
bilis · q̄r fundata fuit sup vnā pilaz
·i·sup abel In statu legis scripte for
tior · q̄r inicium veteris testamēti fun
datū fuit supra duas firmitates q̄si
sup duas pilas ·i· moysen ⁊ aaron:
In statu legis euāgelice fuit fortissi
ma: q̄r inicīū noui testamenti funda
tuz fuit sup q̄ttuor fraternitates q̄si
sup quatuor pilas scz Petrū Andre
am Jacobū et Johānē ꝑmo sup mō
tē fortissimū scz xp̄m Ps: Fundamē
ta ei⁹ in mōtibus sanctis ¶ Secūdo
ꝯmendabilis est quātū ad officiuz:
q̄r facti sūt piscatores hominū Circa
qd̄ notādū q̄ deus habet piscatores
venatores ⁊ vindemiatores Piscato
res fuerūt predicatores primitiui q̄
vno tractu rethis ꝑdicatōis magnā
multitudinē pisciū.i. hominū capie
bāt Venatores sunt ꝑdicatores mo
derni q̄ cū clamorib⁹ vix capiūt vnā
ferā.i. animā · Jeremi:xvi: Ecce ego
mittā piscatores multos ⁊ piscabūt̄
eos ⁊ post hec mittā eis multos veā
tores ⁊ venabūt̄ eos Vindemiatoēs
āt erūt ꝑdicatores vltimi q̄ cū falce
diuini eloq̄i vuas maturas a putri
dis sepabūt Apo:xiiij Misit āgelus
falcē suā in terrā et vindemiauit viē
am terre Mō āt diabol⁹ ē vindemia
tor et christ⁹ racemoꝝ collector Mi
che·vij: Ve mihi q̄r fact⁹ sū sicut qui
colligit in autūno racemos vindemi
e Ex pte āt vocatoꝝ ꝯmēdabilis est
ipa vocatō q̄tū ad duo Primo q̄r ō
nia reliq̄rūt scz amorē terrenuz · do
mesticū ⁊ priuatū Terrenū q̄dez cuz
dicit̄· Relictis rethib⁹ ⁊ naui· ⁊c:
Mat·xix· Ecce nos relinq̄m⁹ oīa ⁊c
Amorē domesticū cū dicit̄· Et patre
⁊c· Mat:x: Qui amat prēm ⁊ mrēz
pl⁹ q̄ me ⁊c: Amorē ꝑuatum cū dr:
Secuti sūt eū ⁊ n̄ seipsos Johan:xij·
Qui amat animā suā ꝑdet eam De
his trib⁹ amoribus dr Luc:xiiij· Si
q̄s venit ad me ⁊ nō odit patrē suuz
ac matrē Hec referūtur ad amorem
domesticū· adhuc aūt ⁊ animā suā·
hoc ad amorē priuatū Et qui nō ba
iulat crucē suam ⁊ venit post me scz
pauperē nō pt me⁹ eē discipul⁹ ·hoc
refert̄ ad amorē terrenū ¶ Secūdo
ꝯmēdabilis fuit eoꝝ vocatō q̄r secu
ti sūt christū scz tanq̄ lucē sodalez·
ducē ⁊ regē Qui vadit post talē lucē
nō pt offēdere Johā·xi· Si q̄s ambu
lat i die nō offēdit· ⁊c· Qui vadit
p⁹ talē sodalē nō pt deficere: q̄r ma
nū porrigit sibi adiutricē Ps Tenui
sti manū dexterā meaz · Qui vadit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

poſt talē ducē nō p̄t errare Joh. viij
Qui ſeq̄tur me nō ābulat in tenebꝭ
Qui vadit poſt talē regē non p̄t co
rona carē Apo. ij. Eſto fidel' vſqꝫ ad
mortē ⁊ dabo tibi coronā vite. Bea
tꝰ igitᷣ Andreas ſecutꝰ ē xp̄m tāq̄ lu
cē. in ſua ꝯuerſiōe. q2 tūc de tenebꝭ
ad lucē venit. Tāq̄ ſodalē in ſua cō
uerſatōe. q2 ſemp ſibi adheſit. Ps̄.
Adheſit aīa mea poſt te ⁊ c̄. Tāq̄ du
cē in ſua paſſiōe. Vnde cantatᷣ de eo
Et in ligno crucis dux iuſti fuiſti Tā
q̄ regē in ſua glorificatōe a quo co
ronā accepit. Vnde dixit cū eſſet in
cruce. Jā ei ego vido regē meū ⁊ c̄.
¶ Sermo q̄ntus de ſancto Nicolao
epiſcopo. ¶ Sermo p̄mꝰ
IVſtꝰ q̄ſi leo cōfidēs abſqꝫ ē
rore erit. Prouer. xxviij In
hys v̄bis ſanctꝰ atqꝫ deuotꝰ
Nicolaꝰ a tribꝰ cōmēdatᷣ. Primo a
vite ſanctitate cū dr̄ Juſtꝰ. Secūdo
a mētis magn̄imitate ⁊ nobilitate.
cū dr̄ q̄ leo cōfidēs. Tercō a ꝯſcie ſe
curitate cum dr̄. Abſqꝫ terrore erit.
¶ Circa p̄mū notādum ꝙ ſcd̄m Au
guſtinū vera iuſticia in tbꝰ cōſiſtit.
ſcꝫ in innocētia. bn̄ficētia ⁊ hūilitate
vera. Fuit ergo btūs Nicolaꝰ iuſtꝰ.
¶ Primo q2 nulli nocuit. vn̄ dr̄. pueri
libꝰ āiīs innocentᷣ trāſactis ⁊ c̄. p̄.
Corin. x. Sine offenſiōe eſtote eccle
ſie dei ⁊ c̄. Secūdo q2 oībꝰ ꝓfuit. q2
et auꝝ dedit ⁊ triticū īpetrauit. ps̄.
Diſperſit dedit paupibꝰ iuſticia ⁊ c̄.
¶ Tercō q2 verā hūilitatē ſuauit. vn̄
dicitᷣ d̄ eo ꝙ factꝰ ep̄s eādē quā p̄us
hūilitatē ſeruabat. Tria em̄ ſūt que
hoīeꝫ ꝯſueuerūt īmutare. ſcꝫ etas.
dig̃tas. ⁊ ꝓſperitas. Sꝫ btūs Nico
laꝰ nō ē īmutatꝰ a ſua hūilitate nec
ꝓpᷣ etatē. q2 eā ſeruabat magnꝰ et
paruꝰ Deut. xxxiij. Sicut dies iuuen
tutis tue ita ⁊ ſenectꝰ tua. nec ꝓpᷣ
dig̃tatē. q2 eā ſeruabat in p̄latōe ſi
cut ⁊ in ſbiectiōe. Ecc̄i. xxxij. Recto

rem te poſuerūt noli extolli. nec ꝓpᷣ
ꝓſperitatē. q2 eā ſeruabat in ꝓſpe
ritate: ſicut ī aduerſitate. Ecc̄i. xxvij
Hō ſanctꝰ in ſapīa manet ſicut ſol.
¶ Circa ſecūdum notandū ꝙ ſcd̄m
Gregoriū Nazanzenū q̄druplex eſt
nobilitas ¶ Prima cauſatᷣ ex carnis
ꝓpagine. ¶ Secūda ex animi v̄tute De
hac duplici dicit nobilitate. Jherom
mꝰ Jlle apud deū nobilior ⁊ potior ē
nō quem nobilitas generis nec dig̃
tas ſeculi: ſed quē deuotō fidei deo et
ſancta vita cōmendat. Jſtā duplicē
nobilitatē habuit Nicolaꝰ. vnde dr̄
de eo. nobiliſſimꝰ natalibꝰ ortꝰ: quo
ad p̄mā. velut lucifer Nicolaus emi
cuit quo ad ſecūdā. Jtē dicitᷣ ꝙ fuit
nobilis genere: ſꝫ nobilior fide. ¶ Ter
cio cauſatur ex legali adoptōe ſicut
ptꝫ Exo. ij. Vbi filia Pharaōis Mo
yſen in filiū adoptauit. Jſtā habuit
Nicolaꝰ in dei filiū per ſpiritūſanctū
acceptatꝰ. Roma. viij. Nō em̄ acce
piſtis ſpm̄ ſuitutis ⁊ c̄. ¶ Quarta cau
ſatᷣ ex diuine ymagis ipreſſiōe ſcd̄m
quā oēs hoīes ſūt equaliter nobiles
De qua dicitᷣ Actu. xvij. Jpſiꝰ em̄ ge
nꝰ ſumus. Si ergo honoramꝰ ymagi
nē depictā multofortius honorare de
bemꝰ ymaginē dei nobis impreſſam
Ecc̄i. x. Fili in manſuetudine ſerua
aīam tuā ⁊ da illi honorē ſcd̄m meri
tū ſuū. Jſta ymago in peccatoribus
adeo obfuſcatᷣ ꝙ a deo nō ꝯgnoſcun
tur. Math. xxv. Amē dico vob̄ neſ
cio vos. ¶ Circa terciū notatᷣ ꝙ ip̄e
fuit securꝰ in vita ⁊ in morte. Jn vi
ta ꝓpter ſecurā ꝯſciam Prouer. xv.
Secura mens quaſi iuge cōuiuiū. ꝓ
pter bonoꝝ opeꝝ affluētiam: quod in
dicabat olei emanacō. Quāquidem
affluentiam prudētes v̄gines habue
rūt ⁊ ideo ſecure dormierunt. vt ha
betur Mathei xxv. Propter ſpiritꝰ
ſācti preſentiā q2 a ſua puericia gra
tiā dei habuit ⁊ in ipſa ſp̄ ꝑſeueābat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Iſta em̄ tria ſm̄ Cri. hominē ſanctū
faciunt eē ſecuꝝ Fuit etiā ſecurus in
morte Primo ꝓpter gloriā reuelatā
⁊ āgelicā cuſtodiā Angeli ei ſibi mo
rienti apparuerūt ⁊ ſuā gloriaꝫ ſibi re
uelauerūt ⁊ ipſū cuſtodierūt Pſ. An
gelis ſuis deꝰ mādauit de te. Secūdo
ꝓpter recōmendatōeꝫ diuinā. qꝛ de
o ſe deuote recōmendauit dicēs In
manꝰ tuas ꝯmēdo ſpm̄ meū Sap. iij
Iuſtoꝝ aīe in manu dei ſūt. Tercio
ꝓpter celeſtē armoniā: Quia āgeli
ipſius aīaꝫ in celū cū laudibꝰ dedux
erūt pſal. xxiiij A finibꝰ t're laudes au
diuiꝰ gloriā iuſti. valde igit' ſecura
eiꝰ anima i morte eē potuit q̄ ſic ha
buit ꝯſciētiā purā. bonoꝝ opꝫ afflu
entiā ⁊ dei grāꝫ q̄ ſic habuit angelos
cuſtodiētes ſuā gl'aꝫ reuelantes cum
laudibꝰ eꝰ aīaꝫ deducētes ⁊ manꝰ dei
in oībus ꝓtegētes.

Sermo ſextꝰ. De eodē Ser. ijꝰ

Theſaurꝰ deſiderabilis ⁊ ole
ū in habitaculo iuſti Prou.
xxi. Iſte iuſtꝰ fuit ſanctꝰ Ni
colaꝰ: de quo dicit'. iuſte pie viuēdo
⁊c. Quattuor āt hic ſūt videda:
Primo quare dicit' iuſtus Secundo
qd̄ eſt eius habitaculū. Tercō q̄s
eſt iſte theſaurꝰ Quarto qd̄ eſt ole
ū iſtud Circa primū notādum ꝙ
Augꝰ in libro de ꝑfectōe iuſticie tra
ctās illd̄ verbū Mat. vi. Attēdite ne
iuſticiā vrām faciatis ⁊c. dicit ꝙ do
minꝰ ibi in tribꝰ iuſticiaꝫ ꝯphēdit
ſcꝫ in ieiunij obſeruatōe: in elemoſi
naꝝ largitōe. ⁊ i deuota orōe Iſtas
tres ptes iuſticie habuit: Nicolaus
primo habuit ieiunij obſeruatōem.
vnde cū adhuc eēt infans feria q̄rta
⁊ ſexta tm̄ ſemel lac ſugebat Tre.
iij. Bonū ē viro cū portauerit iugū
dn̄i ab adoleſcētia ſua Iſte āt porta
uit ab infantia ſua nō a ſenectute tā
tū Portāti ergo iugū ab adoleſcēti
a bonū erit. purū ſcꝫ gl'a ſine pena.
Portāti a ſenectute ſua bonū erit mi
xtū. i. gl'a cū pena purgatorij Nō por
tāti in aliq̄ etate ſua malū erit purū
ſcꝫ pena eterna Iſtā triplicē drāꝫ tā
git ꝓpheta dicēs. Calix in in manu
dn̄i vini meri plenꝰ mixto ⁊c. Secū
do habuit elemoſinaꝝ largitōeꝫ: qꝛ
oēs diuitias ſuas diſtribuit. ⁊ dedit
pauperi nō diuitibus. i. illi hoī qui
filias ſuas ꝓ pauptate ꝓſtituere vo
lebat. dedit de meliori nō de deterio
ri qꝛ aurū de ꝓprio patrimonio n̄ de
alieno dedit ꝓpter honorē dei nō ꝓ
pter fauorē ꝑpl'i. Tertio habuit deuo
tā orōem. vacauit em̄ orōi in ſua iu
uētute. vn̄ dicit' Eccie ſancte freq̄n
tās limina ⁊c̄ ⁊ in reliq̄ ſua etate vn̄
dicit' ꝙ factꝰ epiſcopꝰ in orōe vigila
bat ⁊ in morte: qꝛ tūc pſalmuꝫ. in te
dn̄e ſperaui deuote dixit Luc. xviij
Oportet ſemꝑ orare ⁊ nō deficere. Cir
ca ſecūdū notādū ꝙ quadruplex eſt
eꝰ habitaculū Primuꝫ ē corpꝰ qd̄ eſt
habitaculū aīe Iob. xviij. Pacatuꝫ
reddit habitaculū iuſticie tue Secū
dū ē aīa q̄ eſt habitaculū ſpūſſancti
Ephe. ij. In quo ⁊ vos coedificami i
habitaculū dei in ſpū ſcō Terciū eſt
monumētū qd̄ eſt hītaculū corpis.
Pſ. Sepulchra eoꝝ domꝰ illoꝝ ine
ternū Quartū eſt celū. qd̄ eſt habi
culū aīe ⁊ corpis Ecc. xxiiij. In habi
tatōe ſcā corā ipo miniſtraui Circa
terciū notāduꝫ ꝙ in prio habitaculo
. i. in corpe habuit theſauꝝ virgina
lis mūditie: qꝛ virgo fuit Mat. xiij.
Simile eſt regnū celoꝝ theſauro ab
ſcōdito in agro. i. corpore Treno. ij.
Corin. iiij. Habemꝰ theſauꝝ iſtū in
vaſis fictilibꝰ: Et dr̄ virginitas the
ſaurꝰ ꝓpt' ſuā ꝓcioſitatē Ecc. xxxvi.
Nō ē ꝯdigna pōderatō ꝯtinētis aīe.
In ſcd̄o hītaculo. i. i aīa hūit theſau
rū diuīe ſapie. qꝛ magnā ſapiāꝫ hūit
d' quo theſauro dr̄ Sap. vij Infinitꝰ
theſaurꝰ ē hoībꝫ Iob. xxviij. Neſcit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

homo precuū ei9. In tercō habitacu
lo. ſcʒ in monumēto ē theſaur9 precioſe
margarite. i. corp9 ſuū precioſū. Mat.
xiij. Qui pfert de theſauro ſuo. i. de
corpe ſuo precioſo noua ⁊ vetera vt vi
deretur vetera miracula q̄ olim ab alijs
ſcis ſūt facta. Et noua q̄ ab alijs fcā
nō fuerūt. In q̄rto habitaculo. i. i ce
lo hūt theſaurꝝ ſuorꝝ meritorū. Mat.
vi. Theſauriſate vob theſaurꝝ i celo
Illi theſaur9 ē inueterabilꝭ. iō dicit.
vbi neqꝫ erugo. Eſt icorruptibilꝭ. iō
dicit. Neqꝫ tinea. Eſt iamiſſibilꝭ. ideo
dr. Vbi fures nō effodiūt. Circa q̄rt
notādū q in pmo habitaculo. i. i cor
pore hūit oleū māſuetudis: p quod
oēs ad ſe trahebat. Cāti. i. Oleū effu
ſū nomē tuū ⁊c. Res rigida oleo in
uncta efficit māſueta. Sic hō dur9 ſi
oleo ſpūs ſācti inūgit in māſuetudi
nē cōuertit. In c9 figura Jacob lapi
dem oleo vnxit. vt hēt Geñ. xxviij.
Dicit aūt Ambroſi9 in li. de offi. In
ſenib9 ḡuitas. in iuuenib9 alacritas
in adoleſcētib9 vērcūdia ɔmēdat. Nō
fuit ergo mirū ſi ſcūs Nicola9 oīb9 ſit
cōmendabilꝭ ⁊ amabilꝭ. qꝛ hūit vere
cūdiā cū adoleſcētib9. vñ dr. Pudo
re bono replet9 ⁊c. Alacritatē cū iu
uenib9. Vñ dr q erat alacer i exhor
tādo Grauitatē cū ſenib9. Vñ dicit
q ḡuitatē in oīb9 ſectabat. In ſecū
do habitaculo. i. in aīa hūit oleū ca
ritatis. Vñ dr. Copioſe caritatis Ni
cola9 pontifex ⁊c. Et ſignificat cari
tas p oleū. qꝛ ſicut oleū ſupeminet
alijs liquorib9 ſic caritas ſupeminet
oīb9 alijs vtutib9. p. Corin. xiij. Ad
huc excellētiorē viā vob demonſtro
⁊c. In tercō habitaculo. i. in monu
mēto hūit oleū pietatis. Illd ei ole
um qd emanat ſigficat ei9 pietatē
qua abūdauit. Tot9 em̄ mūdus ple
n9 ē doctris ſuis. ḡcijs ſuis ⁊ miſeri
cordijs ſuis. Ps. A fructu frumti vi
ni ⁊ olei ſui multiplicati ſunt. Multi
plicat9 ē em̄ mūd9 pane ſue doctrie
vino ḡre ⁊ oleo miſericordie. In q̄r
to habitaculo. i. in celo hʒ oleū etne
iocūditatis. Yſa. lxi. Dabo eis coro
nā p cinē. oleū gaudij p luctu. palli
um laudis p ſpū meroris. Sācti em̄
viri in pñti fuerūt in hūiliatōe luctu
et merore Sʒ p cinē hūiliatōis habe
būt regalē ſblimitatē. p luctu men
tis iocūditatē. p merore imōrlitatē.

Sermo vij. De eodē ſermo terci9

Quemcūqꝫ elegerit dñs ipſe
erit ſāctus. Numeri xvi. In
hijs oñdit q btūs Nicolaus
fuit ſcūs ⁊ miraculoſe elect9 Circa
pmū notādū q fuit ſcūs. qꝛ hūit ſci
tatis effectiua ɔſeruatiua ⁊ oſtēſiua
Effectiua autē ſcitatis tria ſūt ſcdm
Criſoſt. ſcʒ cordis mūdicia. ſpūs ſan
cti ḡcia ⁊ bonorꝝ operꝝ affluētia. Iſta
tria hūit ſcūs nicola9 Primo mūdici
am xpē quā dicit amic9 dei nicola9.
Quia ſicut dr Prouer. xxij. Qui dili
git cordis mūdiciā xpē grām laborꝝ
ſuorꝝ habebit amicū regē. Secundo
hūit ſpūs ſācti grām in ſuo pncipio
qꝛ ſancte icepit. ps. Dñe pueniſti eū
in bñdictiōib9 dulcedis Et i ſuo me
dio qꝛ ſocialit vixit. Prouer. xviij.
Vir amabilꝭ ad ſocietatē magis ami
cus erit q frat. Et in ſuo vltimo qꝛ
graciose finiuit dicēs In man9 tuas
dñe. Tercō hūit bonorꝝ operꝝ affluē
tiā. Habuit em̄ opa pñie quo ad ſe.
Vñ dicit. Multo ieiunio macerabat
corp9. p. Corin. ix. Caſtigo corpus
meū ⁊ in ſuitutē ⁊c. Miſericordie
quo ad pximū. vñ dr. Erat em̄ valde
cōpatiēs ⁊c. Job xxxi. Ab infantia
creuit mecū miſeratio. Et ḡre quo
ad deum. qꝛ in orōib9 vigilabat. p.
Pe. iiij. Vigilate in orōib9 Secundo
hūit ɔſeruatiua ſcitatis q̄ ſunt tria.
Primū ē carnis mortificatō. quia
ſtatim ipe a ſua puericia carnē morti
ficauit In ſua em̄ adoleſcētia ipa ca

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ro ẽ mortificãda. In c⁹ figurã magi
puero mirrã obtulerũt. Vñ dr .iiij.
Reg. iiij. Afferte vas nouũ ⁊ nõ ve
tuſtũ ⁊ mittite in illud ſal. Secũdũ ẽ
mulierꝝ vitatõ. vñ dr ꝙ mulierꝝ con
ſortia q̃ſi quãdã peſtem fugiebat Si
cut em̃ dr. Ecci. xlij. De veſtimentis
ꝓcedit tinea ⁊ a muliẽ iniq̃tas viri
Terciũ ẽ deuota orõ. Vñ dr. ꝙ ñ tm̃
in die ſ; eciã in nocte ſp orabat ⁊ ad
matutinas eciã adhuc lapc⁹ ibat. ps̃
Querite dñm. ſcz in orõe ⁊ cõfirma
mini ⁊c̃. Tercõ hũit ſcitatis oſtẽſi
ua q̃ tria ſũt. Primũ ẽ mundi deſpe
ctio. Vñ dr. Gloriam mũdi ſpreuit.
Iaco. iiij. Quicũq3 voluerit eſſe ami
c⁹ ſeculi hui⁹ ⁊c̃. Ex quo ſeq̃tur ꝙ q̃
nõ ẽ amic⁹ ſeculi: ẽ amic⁹ dei. Secun
dũ ẽ vbi dei deuota auditõ. Vñ dr.
Eccie ſcẽ frequẽtãs limia ⁊c̃. Ioh
viij. Qui ex deo ẽ vba dei audit Ter
ciũ eſt miãculoꝝ opatio. vñ dr. De⁹
qui beatũ Nicolaũ innũeris decoraſ
ti miãculis ⁊c̃. p qđ oñdit̃ quãte fue
rit potẽtie apud deũ. Math. xxi. In
q̃ ptãte hoc facis. Quãte fidei apud
ſeipſũ. Lu. xvij. Si habueritis fidem
ſicut g̃nũ ſynapis ⁊c̃. Quãte carita
tis erga ꝓximũ quẽ ſp ad bonũ indu
cẽ ſatagebat. mõ vbis. mõ exẽplis
mõ miracul̃. ij. Corin. v. Siue mẽte
excedim⁹ deo. ſcz miãcula faciẽdo. ſi
ue ſobrij ſum⁹ vob. ſcz vba ⁊ exẽpla
prebẽdo Circa aũt electiõez ipſi⁹
notãdũ ẽ ꝙ ipſa electio cõmẽdabil̃
fuit ex pte eligẽtiũ. electi. ⁊ modi eli
gẽdi. In electorib⁹ q̃de tria cõmẽda
bilia fuerũt. Primũ ẽ deuota orõ: q̃
tota nocte orõib⁹ inſtiterãt Vñ eciã
xp̃s electur⁹ aplos iuit in mõtẽ ora
re. vt hẽt̃ Lu. vi. Et apl̃i in electiõe
Mathie orãtes dixerũt. Tu dñe qui
noſti corda ⁊c̃. Secũdũ ẽ diligẽs in
quiſitõ. q̃ plat⁹ nõ dz papitant̃ eli
gi: ſ; cũ diligẽtia inq̃ri. q̃ q̃ ydoneũ
querit ydoneũ iuenit. Queſiuit dñs

ydoneũ ⁊ inuenit dicẽs. Inueni da
uid ſeruũ meũ. Queſierũt electores
myrree epm ciuitatis ⁊ inuenerũt.
Terciũ eſt recta intẽtio. q̃ nõ dz q̃s
intẽdere eligẽ iſtũ vel illũ. q̃ ẽ ꝓpin
qu⁹ vel amic⁹. ſ; eo q̃ magis ydone⁹
Vnde dixerũt apoſtoli. Actu. i. Tu
dñe qui corda noſti oĩm ⁊c̃. Per qđ
dat̃ intelligi ꝙ electores plus debẽt
reſpicere ad grãs ſpũales q̃ꝫ corpora
les. ſc; pl⁹ ad bonitatez q̃ꝫ ad nobili
tatẽ. pl⁹ ad ſciam q̃ꝫ ad potẽtiã. pl⁹
ad populi vtilitatẽ q̃ꝫ ad carnẽ ⁊ ſan
guinẽ. Sed dicit̃ Ioh. xviij. ꝙ ãcilla
hoſtiaria petrꝫ introduxit in atrium
principis ſacerdotũ. Quia caro q̃ dz
eſſe ancilla ſepe introduxit prelatũ.
Cũ tamẽ Exo. xij. dicat̃. ꝙ poſtes do
m⁹ intingebãtur ſanguine agni. q̃
nõ dz quis introduci in domũ dei reſ
pectu ſanguis ꝓpinq̃ ſ; ſanguinis cruci
fixi. Secũdo fuit cõmendabilis ex
parte ipſi⁹ electi in quo tria cõmen
dabilia fuerũt. Primũ eſt eminen
tia vite. quia a ſua pueritia ſãcte vi
uere incepit. Greg̃. Tantum debet
actionem populi actio tranſcendere
preſulis: quantũ diſtare ſolet a gre
ge vita paſtoris Secũdum eſt per
fectio ſcientie ⁊ doctrine. ideo dicit̃.
Quicquid de ſcripturis intelligere
poterat armariolo condebat pecto
ris. fact⁹ eciam epiſcop⁹ ſollicite po
pulo predicabat. Iere. iij. Dabo vo
bis paſtores iuxta cor meum ⁊ paſ
cent vos ſcientia ⁊ doctrina. Ter
cium eſt firmitas conſtantie. Vnde
tres pueros iniuſte iudicatos cõſtã
ter eripuit ⁊ iudicẽ rep̃hẽdit. Ecci.
vij. Noli velle fieri iudex ñ vtute va
leas irrũpẽ iniq̃tates. Vñ dñs p̃mo
p̃lato impoſuit nomẽ petr⁹ qđ a petra
dr. Tercõ fuit ɔmẽdabil̃ ex pte mo
di eligẽdi. Primo q̃ fuit canoĩca. ſ.
p ɔpmiſſũ ⁊ diuinã iſpiratõz Heb.
v. Nec q̃ſq̃ꝫ ſibi aſſumit honorez ⁊c̃.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Secūdo q꞉ fuit pacifica. q꞉ oēs ꝯſen
ſerunt. Sʒ dr̄ Geñ. xxv. ꝙ in vtero
rebecce filij colliddebāt꞉ q꞉ ꝑlati q̄ dn̄t
eſſe filij eccē quotidie tricant. Terci
o fuit diſcreta. Tūc ei electō ē diſcre
ta qn̄ ſi in collegio ē pſona ydonea
eligit̄ ſi extra collegiū ē magis ido
nea aſſuit̄. Jō ſcūs Nicola⁹ extra col
legiū fuit elect⁹ q꞉ erat valde ydoē⁹
nij. Reg. x. Elige meliorē de filijs
dn̄i nr̄i. Nō ei tenet̄ eligere optimū꞉
q꞉ nō poſſʒ iueniri. Sʒ q̄ bonū q̄ melio
rē. Si ei i collegio ē bō⁹ extra collegi
ū melior. bono ē melior ꝑponēdus.

Sermo. vij. De eodē ſm̄ q̄rtus.

Jnuenit graciā coraʒ oculis
domini. Ecc. xliiij. Tota vita
beati Nicolai fuit graciosa.
qd̄ patet ex ſeptē. Primo q꞉ fuit gra
cioſe nat⁹ ⁊ hoc ex ꝑte vtriuſqʒ gene
rātis. ex parte geīti. ⁊ modi generā
di. Prio ex parte gn̄antiū. q꞉ licet
eſſēt iuuenes tamē mox vt nat⁹ eſt
ꝯtinenter vixerūt. Ex quo patʒ ꝙ e
rāt matrimonialit̄ iūcti nō vt libidi
ni deſeruirēt ſed vt ꝓlē educādā ad
dei ſeruiciū generarent. Secūdo ex
parte geniti quia ad vbera pendēs
quarta ⁊ ſexta feria ieiunabat. Hoc
autē nō fuit a natura. q꞉ tūc in omi
bus paruulis ſemper idē ꝯtingeret l̄
freq̄n̄t̄. nec a caſu q꞉ tūc feria a feria
nō diſtingueret̄. nec a ꝓpoſito quia
tūc viſuʒ liberi arbitrij nō habebat.
Reſtat ergo ꝙ fuerit a ſingulari dei
dono. Tercio ex parte mōi gn̄andi꞉
q꞉ gn̄at⁹ eſt ꝑ orōem. parētes ei ſui
deū orauerūt vt filiū eis ꝯcederet q̄ʒ
nō tā diuitiaꝝ q̄ꝫ moꝝ haberēt here
dē. i. Re. i. Pro puero iſto rogaui
⁊ dedit mihi dn̄s petitōeʒ meā. Secū
do fuit gracioſe educat⁹. Primo ſcʒ
vt iuuenū laſciuias euitaret. Eccl̄i.
iij. Qui tetigerit picem iq̄nabit̄ ab
ea. Secūdo vt eccleſiā frequētaret.
Vnde dr̄ Eccleſie ſancte frequētās

limina ⁊c. glo꞉ ſup Mat. Ingreſſ⁹
ieſus vrbem templū adijt꞉ dans for
mā religionis꞉ vt quocūqʒ im⁹ priō
domū orōis adeamus. Tercio vt ver
ba dei libenter audiret ⁊ ſeruarʒ. Vn
de dicit̄. Quicq̄d de ſcripturis audire
poterat armariolo concedebat pecto
ris. Pro. ix꞉ Beatus hō q̄ audit me
⁊ qui vigilat ad fores meas cotidie.
Quarto vt corp⁹ ieiunio maceraēt
vnde dicit̄ Beatus nicolaus adhuc
puerulus multo ieiunio macerabat
corp⁹. Quinto vt opibus pietatis ſe
aſſuefaceret. vnde dicit. Affluēs mi
ſericordie viſceribus dato auro꞉ tri
um virginū nephas ꝓhibuit. Job.
xxxi. Ab infantitia creuit mecū miſe
ratio. Tercius fuit gracioſe electus
premiſſa orōe exemplo apoſtoloruʒ
Act. i. Orantes dixerūt ⁊c. Secun
do diuīa reuelatōe q꞉ vox d̄ celo lap
ſa fuit vt eligerēt Nicolaū. Licet
enim quidā per hominē ſine deo ſint
intruſi quidā per hominē ⁊ deuʒ ſint
canonice electi. Quidam a ſeipſis ſi
ne homine ⁊ deo ſicut ambitioſi. Iſte
tamen fuit elect⁹ a deo ſine homine
vt apoſtoli. Tercio fuit electus de ō
mium conſenſu ⁊ approbatōe. Vnde
dicit̄. ꝙ eo viſo omnes laudauerunt
dei magnalia. Pro. xxviij. In exal
tatōe iuſtorum multa gloria eſt.
Quarto fuit elect⁹ inuitus ⁊ cū qua
dam coactōe꞉ vnde poterat dicere
cū ꝓpheta. Exaltat⁹ autē humiliat⁹
ſum ⁊ ꝯturbat⁹. Quarto fuit in epiſ
copatu gracioſe cōuerſat⁹꞉ Ipſe ei
populuʒ ſuum pauit verbo. vnde le
gitur ꝙ erat efficax in loquēdo꞉ pa
uit orōis ſuffragio. q꞉ in orōibus ꝓ
populo vigilabat d̄ his dr̄ Act. vi.
Nos āt orōi ⁊ miniſterio verbi erimus
inſtātes. Pauit exēplo. vnde dr̄ ꝙ e
ādē quā ꝑus ꝯuitatem ſeruabat. i.
Thimo. iiij. Exēplū. eſto fidelib⁹ i v̄
bo i ꝯuerſatōe. Pauit tpali ſubſidio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝙ populo fame laborãti triticũ impe
trauit. Quinto fuit gͣtioſe mortuꝰ
Eſt em̄ mortuꝰ cũ gͣtia dei. Vñ dicit
ꝙ oĩm v̉tutũ cariſmate replebatur
Apo. xiiij. Beati mortui q̃ i dño mo
riunt. Cũ bõ fama ppl̄i. Vñ dr oĩbꝰ
ſe amabilẽ exhibuit. Cũ bona ꝯſcien
tia ſui. Bonã em̄ ꝯſciam hr̄e potuit
quia cunabulis xp̄o ſeruire incepit.
ꝓpter iſta tria dr Geñ. xxv. Mortu
us ẽ in ſenectute bõ. Et iõ cũ bona fa
ma populi. plenꝰ dierꝝ. ⁊ iõ cũ bona
cõſciẽtia ſui ꝯgregatuſqꝫ ẽ ad popu
lũ ſuũ. ⁊ iõ cũ grã dei. Sexto fuit gͣ
cioſe ſepultꝰ In ſepulchro em̄ ſuo tͣ
erant. ſcꝫ margarita corpis. emana
cio olei. ⁊ emanatõ aque In marga
rita corpis fuit fulgor mundicie. In
ſtar em̄ margarite fuit cãdidꝰ p mũ
diciã celeſti rore generatꝰ p diuinã
grãm ⁊ puꝰ per hũilitatẽ veram. In
oleo notat habũdãtia miſericordie
q̃ in ip̄o fuit. In aq̃ habũdãtia gͣtie q̃
ſemp habundauit. Septimo fuit gͣ
tioſe aſſumptꝰ Fuit em̄ aſſumptꝰ cũ
cuſtodia ãgelica. Vñ cũ moreretur.
rogauit deũ vt ãgelũ ſuũ mittẽt. et
vidit angelos ad ſe veniẽtes. Cũ ꝓ
tectiõe diuina. ꝙ deo ſe recõmenda
uit dicẽs. In manꝰ tuas dñe cõmen
do ſpm̄ meũ. Cũ ſecura cõſcia. Secu
rã em̄ ꝯſciam hr̄e potuit q̃ nũꝗ̃ pec
cauit: q̃ deo ſemp ſeruiuit. Prouer.
xv. Secura mẽs q̃ſi iuge ꝯuiuiũ. Cũ
recepta eucariſtia. ꝙ ſacmenta cor
poris ⁊ ſanguinis dei ſuſcepit. Et cũ
celeſti melodia. ꝙ dũ aſſumẽtur ce
leſtis melodia audita ẽ in celo. Aĩa
quidẽ de vita egrediẽs q̃nqꝫ timet.
ſcꝫ demones. penã. pctã. dubietatẽ
viarꝫ. ⁊ vlulatũ ⁊ clamorẽ demonũ
Sꝫ iſte nõ timuit demones q̃ ſic fuit
ab angel̄ cuſtoditꝰ: nec penã qui ſic
fuit in manu dei recõmendatꝰ. nec
pctã qui ſic fuit in cõſcia ſecurꝰ. nec
dubietatẽ ſeu diuerſitatẽ viarꝫ q̃ ta

li duce. ſcꝫ a xp̄i corpe fuit deductꝰ.
nec vlulatũ demonũ q̃ tali leticia fu
it pfuſus. Pſa. lv. In leticia egredi
emi ⁊ i pacẽ deducemi. Mõtes ⁊ col
les cãtabũt corã vob̄ laudẽ ⁊ oĩa lig͂
regiõis plaudent manu. Ip̄e em̄ aĩe
qñ aſſumunt gaudent. Iõ dr. In leti
cia egrediemi. Et tota trinitas gau
det. iõ dr. Mõtes. Et ãgeli. iõ dicit
Colles. Et oẽs ſci q̃ fuerũt de nrã re
giõe gaudẽt. iõ dr Et oĩa lig͂ regiõis
plaudent manu ⁊c.

Sermo ix. De eodẽ Sermo q̃ntꝰ.

Non ẽ iuẽtꝰ ſimil̄ illi ⁊c. Ecc
xliiij. Quilibꝫ ſcũs in aliq̃ v̉
tute emicuit: in q̃ nullꝰ ſimil̄
ſibi fuit. ꝓpt̄ qd̄ dr. Nõ ẽ iuẽtꝰ ſimil̄
illi. Et in hoc apparet ſapia dei: q̃ i tã
ta varietate ſcõꝝ: tantã poſuit vari
etatẽ v̉tutũ. q̃ licꝫ nob̄ nõ ſit ꝯgnita
deo tñ ẽ nota. Si enim tãta ẽ diuer
ſitas in faciebꝰ. pt eẽ ꝑul dubio ⁊
in aĩabꝰ Habuit igit̄ ſcũs Nicolaus
quatuor p̄uilegia ꝓpter que pt̄ dici
Nõ eſt inuẽtꝰ ſimilis illi. Primũ eſt
ſcẽtia ſanctificatõ: ꝙ a matris vbe
ribꝰ ſanctus fuit. felix q̃ dicere potu
it cũ propheta. Spes mea a iuuẽtute
mea: ſicut fuerũt martinꝰ ⁊ bñdictꝰ
qui a iuuẽtute deo ſeruire inceperũt
Felicior qui dicere poteſt. Spes mea
ab vberibꝰ matris mee ſicut fuerũt
Nicolaus ⁊ dominicꝰ: ille ab vberi
bꝰ abſtinẽdo: iſte adhuc ſub nutrice
conſtitutus in terra iacendo. Feliciſ
ſimus qui dicere potuit. Spes mea
ab vtero matris mee. Sicut fuit Jo
hannes baptiſta: qui fuit in vtero
ſanctificatus. Nullus autẽ ſenex po
teſt dicẽ. Spes mea a ſenectute mea
Sed ne proicias me in tempore ſene
ctutis. Talis enim nõ poteſt de ſuis
meritis confidere. ſed ne proiciatur
a dei miſericordia debet orare. Et ꝙ
beatꝰ Nicolaꝰ ſic tempeſtiue icepit
pt̄ ſibi conuenire qd̄ dicit Ecci. xxxix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Coꝛ ſuū tradidit ad vigilādū diluci
lo ad dn̄m qui fecit illū: Sunt q̄ deo
tradūt bona ſua · qđ magnū eſt Alij
coꝛpa ſua: qđ maius eſt · Alij coꝛda
ſua: qđ maximū eſt · Beatꝰ aūt nico
laꝰ tradidit ⁊ bona ſua ad diſpergē
dum ⁊ coꝛpꝰ ſuū ad macerādū · ⁊ coꝛ
ſuū ad orādū ⁊ hoc fecit diluculo. i. in
ſue etatis primoꝛdio ¶ Secūdum eſt
miraculoſa electō · qꝛ voce ꝺ celo lap
ſa electꝰ fuit Et hoc accidit ex eo ꝙ
electoꝛes inſtabāt ieiunijs orōibꝰ ⁊
vigilijs Per hec eīn tria meremur a
deo bonū p̄latū habere: De ieiunijs
habet̄ Act· xiij: In electōe pauli et
barnabe De orōibꝰ habet̄ Act. i. In
electōe mathie De vigilijs ſil̄ ⁊ orōi
bus habet̄ Luce · vi · In xp̄o q̄ electu
rꝰ apoſtolos p̄noctauit in orōe dei ·
¶ Tercīū eſt miraculoꝝ crebra opa
tō · quoꝝ quedā opatꝰ eſt in maioꝛi
mūdo: quedā in minoꝛi In maioꝛi ·
mūdo opatꝰ eſt in q̄ttuoꝛ elemētis
qꝛ nautis mare trāq̄llauit · tēpeſtatē
ab aere fugauit Ignē ꝺ pane extinx
it ⁊ terrā ſterilē fecūdauit In mino
ri aūt mūdo. i. in hoīe multa ē mira
cula opatꝰ: quibuſdā eīn ſubuenit
a tribulatōe quā paciebāt̄ a diabolo
ſicut quādo reſuſcitauit patri filiuz
a diabolo ſtrāgulatū · Quibuſdā a t̄
bulatōe: quā iuſte paciebātur a deo
Sicut qn̄ reſuſcitauit filiū patri cum
captiuo in mari ſubmerſū Quibuſdaz
a tribulatōe: quā paciebātur a tirā
no Sicut qn̄ patri reddidit filium a
ſoldano detētū Quibuſdā a tribula
tōe · quā paciebātur in rebꝰ ſicut iu
deo · qꝛ imaginē nicolai in domo ſua
fecerat Quibuſdaz a tribulatōe quā
paciebātur in pſonis · ſicut tribꝰ pri
cipibus falſo cōſtātino ab inuidis ac
cuſatis Quibuſdam a tēptatōe quā
paciebātur in animabus · Sicut epō
q̄ a diabolo tēptabat̄ q̄ ſe in forma
mulieris poſuerat ¶ Quartum eſt

olei in monumento effuſio · p quod
dat̄ intelligi ꝙ̄te fuit mīe in mundo
et ꝙ̄te miſericoꝛdie exiſtat in celo ·
Vnde p̄t ſibi ꝯpetere illud Job · xxix
Petra fundebat mihi riuos olei Ip
ſe eīn fuit petra. i. tritꝰ qꝛ ſe macera
bat. fuit durꝰ qꝛ nullis aduerſis cede
bat · fuit etiā firmꝰ: qꝛ ꝯſtant̄ argue
bat: Iſte āt oleū fundebat qꝛ miam
impendebat liberaliter ꝯtra illos q̄
nō effūdunt · ſed ab eis magnis pre
cibus optinet̄ Pro: xxij · Qui pnus ē
ad miſericoꝛdiā benedicet̄: Effunde
bat aūt riuos: qꝛ miſericoꝛdiā impē
debat abūdanter Solꝰ deꝰ habet mi
ſericoꝛdiā vniuerſalem tāꝙ̄ fluuiuz
Sancti aūt pticularē tāꝙ̄ riuos Ecc̄
xviij: Miſeratō hominis circa pximū
ſuū Miſericoꝛdia aūt ſup omnez car
nē · Et dicit · riuos olei nō vini · qꝛ
magis voluit ſeq̄ pietatē ꝙ̄ ſeueri
tatē Ecc̄ · vij: Noli eſſe iuſtꝰ nimis ·
Vtrūq̄ tamē in caſu eſt neceſſariuz
qꝛ ſamaritanꝰ vt hētur Luc̄ · x · infu
dit vinū ⁊ oleū ſauciato:

¶ Sermo · x: De ſcā lucia v̄ · Ser · i ·

Mulierē fortē quis inueniet:
Prouerbio · xxxi: Tpe ſalo
monis nulla mulier inuenta
eſt foꝛtis Tpe autē gracie inuēta ē
vna foꝛtiſſima ſcz beata v̄go Inuēte
ſūt ⁊ alie foꝛtes ſcz ſcē virgines mun
dū cū carne vincētes inter quas fuit
beata lucia · cuiꝰ foꝛtitudo in tribus
apparuit Primo i hoc ꝙ vicit oīa blā
dimēta oīm viciorꝝ · ſcz auaritiaz · lux
uriā · et ſupbiā Auaritiā vicit p libe
ālitatē · qꝛ patrimōniū erogauit · dedit
āt paupibus in vita oīa ⁊ ſe ipſam ·
Quia dedit paupibus habebit cele
ſtē theſauꝝ Mat · xxi vende oīa que
habes ⁊ da paupibꝰ ⁊ habebis the
ſaurū in celo Quia dedit in vita pre
miſit ad locū ſecurū Mat · Theſauri
zate vobis theſauros i celo ⁊c · Quia
dedit oīa recepit cētupluz Mat · xix ·

Omnis q̄ reliquerit domū ⁊c̄. centu
plū accipiet. Qui dedit ſeipſuꝫ .i. cor
pus mo͛tale. recipiet ipſū glorificatū.
ad Phili. iij. Saluatore͂ expectamꝰ
dn̄m noſtꝝ ⁊c̄. Secūdo vicit luxuri
am ꝑ v̾ginitate͂. vn̄ dixit agatha. Jo
cūdū deo in tua v̾ginitate habitaculū
prepaſti. Ex quo pꝫ ꝙ habitaculū
me͂tis ſue fuit iocūdū purꝝ ⁊ prepatū
Fuit iocūdū q2 nūq̄ ſpm̄ ſcm̄ ꝑ pctm̄
co͂triſtauit. Epheſ. iiij. Nolite co͂tri
ſtare ſpiritū ſcm̄ dei Fuit purꝝ: quia
puritate͂ me͂tis ⁊ corporis co͂ſeruauit.
īō dixit. Jn tua v̾ginitate. vn̄ ipſa ait
Corruptores me͂tis ⁊ corporis nūq̄ ſci
ui. Pſ. Domū tuā dn̄e decet ſc̄titu
do. Fuit prepatū: q2 oībꝰ v̾tutibꝰ ſe
ornauit. Eccſ. ij. Qui timent dn̄m ꝑ
parabūt corda ſua. Tercio vicit ſu
ꝑbiā per hūilitate͂. vnde humiliās ſe
dixit. Ancilla xp̄i ſū. Aliqn̄ aīa e͂ ācil
la pcti. Jo. viij. Oīs q̄ facit pctm̄ ſer
uꝰ e͂ pcti. Aliqn̄ nūmi. Lu. xvi. Non
poteſtis deo ſ̾uire ⁊ māmone Aliqn̄
dyaboli. ij. Pet. ij. A quo q̄s ſupatꝰ
eſt. eiꝰ ⁊ ſ̾uꝰ eſt. Aliqn̄ ꝓprij corporis
ad Ro͂. xvi. Xpo dn̄o nō ſ̾uiūt: ſed
ſuo ventri. Hec aūt noluit ee͂ ancilla
pcti: q2 hoc eſſet dānabile: nec nūmi
q2 vitupabile: nec dyaboli q2 pericu
loſū: nec ſui corporis q2 ignominioſū.
ſed tantū xp̄i. q2 hoc e͂ glorioſū. Pro
pter iſtā triplice͂ꝫ victoriā tripl'r ap
pellat̾. Quia em̄ vicit luxuriā fuit te͂
pluꝫ dei. Vn̄ ait. Qui caſte viuūt te͂
plū ſūt ſpūs ſancti Quia vicit auari
ciā facta e͂ colūna padiſi. Vn̄ cātat̾.
Colūna es imobil' ⁊c̄. Quia vicit ſu
perbiā accepit coronā regni. Vn̄ cā
tat̾. Oīs plebs te expectat: vt accipi
as coronā regni Secūdo eiꝰ fortitu
do appareꝫ i hoc ꝙ vicit violētiā hoſti
um. Vn̄ cātat̾. Jn tua patiētia poſſe
diſti aīam tuā lucia ſponſa xp̄i. odiſ
ti que in mūdo ſūt ⁊ choruſcas cum
angel'. ſanguine em̄ ꝓprio inimicum
ſubdiſti. Ipſa em̄ vicit hoſte͂ interio
re͂. ideo dr̄. Jn tua patiētia. Prouer
xvi. Melior eſt patiēs viro forti Ho
ſte͂ exteriore͂. Vnde ſeq̄tur. Odiſti q̄
in mūdo ſūt. Gal'. vi. Michi mūdꝰ
eſt crucifixꝰ ⁊c̄. Hoſtem ſuperiorem
Vnde dicitur. Sanguine ꝓpo ⁊c̄.
Valde ammirabile fuit ꝙ fragilis fe
mina vicit hoſtem tā robuſtuꝫ. iuue͂
cula hoſte͂ tam antiquū. puella d̾lica
ta hoſte͂ tam auſterꝝ. Tercio eiꝰ
fortitudo apparet in hoc ꝙ vicit ſeui
ciam tormentorꝝ: quod patꝫ ex qua
tuor. nam v̾tꝰ hominū ⁊ boum amiſit
virtuteꝫ trahendi: quia nec mille ho
mines: nec multa paria boum ad lu
panar eā trahere poterant. Non em̄
hoc erat conueniens. Quia ſic dicit̾
i. Cho͛. vi. Tolle͂s me͂bra xp̄i faciaꝫ
me͂bra meretricis? Abſit. Secundo
ignis amiſit v̾tutem co͂burendi Eccl
li. Et in medio ignis non ſum eſtua
ta: nec miruꝫ: quia deſuper habebat
rore͂ ſaluificū q̄ ignem refrigerabat
intꝰ igne͂ diuinū: q̄ exteriore͂ ſupera
bat igne͂. extra corpꝰ v̾gineū: quod
a co͂buſtiōe imune ee͂ debebat: ſicut
ab igne co͂cupiſce͂tie alienū fuerat.
Daniel'. iij. Jllos aute͂ oīno non teti
git ignis. propter corpꝰ v̾gineū: ne
q3 co͂triſtauit propt̾ rore͂ ſaluificum
nec q̄cq̄ moleſtie intulit propter ig
ne͂ diuinū. Tercio gladiꝰ amiſit v̾tu
te͂ ſecādi. q2 ꝑcuſſa i gutture gladio
necari nō potuit. ſ3 q̄diu voluit ſup
uixit. īpetrauit ei inducias a dn̄o m'l'ti
plicia de cā vt in legēda h̾e͂. ſ. vt cor
pꝰ dn̄i recipet ⁊ d̄o ſe recōme͂darꝫ.
vt hoīs tiore͂ ⁊ mal' īſultatōe͂ꝫ auffer
ret: vt aduocatā ſe eis ꝓmittet. vt
pace͂ eccīe redditā nūciaet. Q̄rto mors
aīſit v̾tute͂ occide͂di. q2 mors ipſā n̄ i
t̾ſecit: ſ3 ipa morte͂ occidit. ſcꝫ et̾naꝫ
morte͂. Que e͂ t̾plex. vna q̄ ꝯſiſtit in
pena ſe͂ſꝰ Occaſio hꝰ mortis ſigñcata
eſt in extinctiōe ſui ignis naturalis

Alia que ꝯſiſtit in carētia diuine vi
ſiōis que tm̄ videt̄ a cordib⁹ mūdis
Juxta illud Math. vi. Beati mūdo
corde ⁊c̄. Hāc mortē occidit: qꝛ mū
diciā mētis et corpis ꝯſeruauit Alia
eſt in ſepatione a ꝯſortio btōꝝ: que
vincit̄ ꝑ opa pietatis Lu. xvi. Facite
vob̄ amicos ⁊c̄. Jſtā occidit ꝑ opa
mie: q̄ hūit: qꝛ totū mrimomū pau
peribus erogauit.

Sermo xi. de eadem ſmo ſcōs

Sapientia edificauit ſibi do
mū excidit colūpnas ſeptez
Prouerb. ix. Xp̄s ſapiēs ar
chitectus domū quandā edificauit.
in cuius aīmo habitauit ꝑ graciā et
in vtero per carnis ſb̄az. et iſta fuit
v̓go maria Alias plures dom⁹ edifi
cauit: in q̄bus ꝑ grāz hītauit: quoꝝ
p̄cipua fuit ſcā: in q̄ vt eſſet domus
firma ſeptē colūnas excidit: qꝛ in ea
ſeptē v̓tutes poſuit. Prima eſt fidei
magn̄imitas Vn̄ dixit ei ſcā agatha
Fides tua mrī tue ſubueīt. et ecce ſa
nata eſt. Deus em̄ eſt inacceſſibilis
i. Thi. vi. Lucē hītat inacceſſibilez
Jnuiſibil̄ i. ad Thi. i. Regi āt ſclōꝝ
immoꝛ̄li inuiſibili ⁊c̄. Jnuincibilis.
Job. ix. Si fortitudo q̄rit̄: robuſtiſſi
mus eſt. Sācta igit̄ lucia indigebat
fide tanq̄ ſcala vt ad inacceſſibilem
accedēt ⁊ aſcendēt Rō. v. Per quē
acceſſū hēm⁹ ꝑ fidez tanq̄ lucna: per
quā inuiſibilem conſpicēt. Heb. xi.
Jnuiſibilez em̄ tanq̄ vidēs ſuſtinuit:
tanq̄ v̓tute fortiſſima ꝑ quā oīpotē
tē ſuparet et vincēt. quā quidē tūc
ꝑ orōez vicit qn̄ mrī ſanitatem obti
nuit Vnde xp̄s poterat ſibi dicē illud
Mat. xv. O mł̄er mag̃ ē fides t. fiat
t̄ ſicut vis. Scd̄a eſt v̓ginitas. Vn̄
dixit ei agatha. Jocundū deo i tua
v̓ginitate hītaculuz p̄paſti. hoc autē
ſponſo multū placet. ita ꝙ in ea tā
q̄ in domo ꝓpria morat̄. pſ̄. Domū
tuā dn̄e decet ſcitudo. tanq̄ prato

florido ſpaciat̄ Can̄. i. Lectulus nr̄ flo
ridus tanq̄ alboſuauiſſimo paſcitur
Can̄. vi. Dilc̄us me⁹ mihi et ego illi
q̄ paſcit̄ int̄ lilia. Tercia eſt ad pn
tes magna pietas. qꝛ mrī ſanitatez
obtinuit. voluit em̄ hrē curā de mrē
Et ꝓpt̄ dei p̄ceptū Exo. xx. Honora
patrē tuū et mrez tuā. Et ꝓpter xp̄i
exemplū: qui de mrē in cruce curam
hūit Et ꝓpt̄ habendā dei ꝓmiſſionē
que addit̄ p̄cepto: cum dr̄. vt ſis lon
geuus ſup terrā Et ꝓpt̄ vitandā dei
cōminationē: q̄ dr̄ Exo. xxi. Qui ma
le dixerit prī vel mrī morte moriat̄
Et intelligit̄ de vtraqꝫ morte ⁊ vita
Qui em̄ hōrat pntes a q̄b⁹ hz vitā.
deus eciā cōſeruat ſibi vitā corpalē
Qui v̓o inhōrat deus aufert ab eo.
Quarta eſt ad paupes mag̃ liberali
tas. vnde poteſt ſibi cōuenire illud
Prouer. vlt. Manū ſuā aperuit ino
pi. et palmas ſuas extendit ad pau
pes Fruſtra aūt mulier fortis manū
aperiret. ſi nihil in manu hrēt. Scā
igit̄ lucia habuit manū aptaz: qꝛ ſp
dabat extenſam qꝛ oībus dabat et
plenā qꝛ habundant̄ dabat. Quīta
eſt eius humilitas q̄ apparuit in hoc
ꝙ ſe non filiā vel ſponſam: ſ ancillā
noīauit dicēs Ancilla xp̄i ſum. Filia
quidē dt nobilitatē. ſponſa eq̄litatē
Ancilla v̓o huīlitatē. Jpſa igit̄ de ſe
ꝓſpere nolebat ea q̄ videbant̄ eſſe
ſublimitatis vel eq̄litatis ſ humilita
tis. Sexta fuit pſeuerātie firmitas.
vn̄ ait. Nunq̄ voluntatē meā ad cō
ſenſū tuū poteris reuocare. Licet ei
triplex martiriū paſſa fuerit. tn̄ con
ſtant̄ pſeuerauit. vnū hūit in carne
ꝑ ſanguīs effuſiōez Exo. iiij. Spōſus
ſanguinū tu mihi es. Aliud in mēte
ꝑ paupeꝝ cōpaſſionē Greg̃. Qui cō
paſſionez exhibet in aliena ncc̄itate
crucē portat in mēte. Terciū in car
ne et mēte ꝑ carnis mortificationez
Pſ̄. ꝓpter te mortificatōez tota die

Septima eſt corpis immobilitas · qꝛ
tanto pondē eam fixit ſpūs ſanctus
vt nullo mō moueri poſſet Jpſa em̄
fuit leuis et ḡuis · leuis qꝛ immunis
a pondē pccōꝝ expedita ab onē t͛re
noꝝ et plena plumis ͛vtutū Heb · xij
Deponētes om̄e pondꝰ ſcꝫ terrenoꝝ
⁊ circūſtās nos peccatū p pacientiā ·
currāmꝰ ſcꝫ pennis virtutū · Fuit aūt
ḡuis ſiue ponderoſa · nō tm̄ in corpe
p immobilitatē · ſed ecīā in corde per
ſenſus maturitatē Sap · iiij · Cani ſūt
ſenſus hoīs ⁊ c̄ · per grē ſtabilitatem
Hebr̄ · xiij · Optimū eſt grā ſtabilire
cor Jn ore p ſermonis ponderoſitatē
Eccleſ · xxi · Verba ſapientū ſtatera
ponderabunt̄ · Jn corpore p moꝝ ḡui
tatē · ad Titū · ij · Jn omnibus teipm̄
prebe exemplū · ī doctrina · ī integri
tate · in ḡuitate · ī ope per cōtinuita
tē · Ecc̄ · xxviij · Homo ſanctꝰ in ſapi
entia manet ſicut ſol ·

¶ Sermo xij · De eadē ſermo terciꝰ ·

Lucerna ſplēdens ſuper cāde
labꝝ ſanctū ⁊ ſpēs ſpeciei ·
ſcꝫ mulieris ſuper etatēꝫ ſta
bilē · Ecc̄ · xxvi · Per lucernam a luce
dictā intelligit̄ ſācta lucia a luce ſimi
liter noīata · de qua in ͛vbis p̄miſſis
quatuor dicunt̄ · Primo ꝙ fuit lumi
noſa · cū dr̄ · lucerna ſplendens · Fuit
autēꝫ luminoſa q̄drupl̄r · ¶ Primo
a ſupiori per diuine gratie refulgen
tiā · Job xxviij · Quādo ſplēdebat lu
cerna ſuper caput meū · Et ab inferi
ori per ͛vginalē mundiciā · Sap · iiij ·
O q̄ pulchra ē caſta gn̄atio cum cla
ritate vn̄ dixit ei agatha · ſoror mea
lucia ͛vgo deo deuota · Jn hoc ꝙ fuit
deuota habuit lucē ſuperiorē · Jn hoc
ꝙ ͛vgo habuit lucē inferiorē · ¶ Secū
do ab interiori per mūdā ꝯſciam · ij ·
Chorin · iiij · Deꝰ qui dixit de teneb͛s
lucē ſplēdeſcere illuxit in cordibꝰ ve
ſtris · Et ab exteriori per cōuerſatōꝫ
honeſtā · Math · v · Sic luceat lux ve
ſtra corā hoībꝰ vt videant opera ve
ſtra bona ⁊ c̄ · ꝓpter hoc ipſa vocauit
ſe templū · quod quidē erat interius
fulgidū · ⁊ exteriꝰ ornatū · ¶ Tercio a
poſteriori dei bn̄ficia rememorando ·
Et ab interiori futura precauēdo et
pn̄tia ordinādo · Deut · xxxij · Vtinaꝫ
ſaperēt · ſcꝫ preterita recogitando ·
et intelligerēt · ſcꝫ pn̄tia ordinādo ac
nouiſſima ꝓuiderēt · ſcꝫ futura preca
uēdo · Sic beata lucia dei bn̄ficia re
cogitauit · qn̄ dixit · nō ſunt iſta ma
leficia : ſed bn̄ficia dei · pn̄tia ordiauit
qn̄ diuitias ſuas pauperibꝰ dedit · fu
tura p̄uidit : quādo pacē ecc̄e reddi
tā nūciauit · ¶ Quarto a dextris : qꝛ
inter ꝓſpera ſeruauit tēperantiam ·
Prouerb · xiij · Eſt pauper cū in mul
tis diuitijs ſit · ⁊ a ſiniſtris qꝛ int̄ ad
uerſa habuit patiētiā · vnde dicit̄ de
ea · Jn tua patiētia poſſediſti aīaꝫ tu
am ¶ Secūdo fuit famoſa : quod no
tat̄ : cū dicitur · Super cādelabꝝ ſāctū
Fuit āt famoſa ex oībꝰ cauſis ex qui
bꝰ aliq̄s famoſus efficit̄ · Efficit̄ aūt
aliq̄s famoſus multiplici rōe · ¶ Primo
propt̄ ſapiām : que apparuit ī reſpō
ſis Luc · xxi · Ego dabo vob̄ os ⁊ ſapi
entiā ⁊ c̄ ¶ Secūdo ꝓpt̄ potētiā : q̄ ap
paruit ī miracul̄ · Math · x · Dedit eis
potētiā ſpirituū imūdoꝝ et vt cura
rēt oēm languorē ⁊ infirmitatē ¶ Ter
cio ꝓpt̄ ſanctitatē que apparuit ī ex
emplis · Dedit em̄ exēpluꝫ pietatis
ad parētes · largitatis ad pauperes
caritatis ad oēs Judith · viij · Hec e
rat oībꝰ famoſiſſiā : qꝛ timebat deū val
de ¶ Quarto ꝓpt̄ pulchritudinē : q̄ appuit
ī decore puritatis mētis · ſ · ⁊ corpis ·
Heſt̄ · vi · Erat heſt̄ famoſa valde ⁊
icredibili pulchritudie oīm ocul̄ ām
rabil̄ videbat̄ ¶ Quīto ꝓpt̄ fortitudīeꝫ
q̄ appuit ī tormētis · puer · vl · Mulie
rē fortē q̄s iueniet ¶ Tercō fuit ſpeci
oſa : cū dr̄ ſpēs faciei · Scdm̄ autē Au
guſtinū · de t͛initatē · facies ē pulchra

qn̄ eſt dimēſa parilit᷑. affecta hilarit᷑
et colorata luculent᷑. Facies igit᷑ aīe
tūc eſt pulchra. qn̄ eſt dimenſa pari
lit᷑ quā dimenſionē parilez faciunt.
fides ſpes caritas et bō opatio. que
ſcđm Greg. ſūt eq̄lia. q᷑ q̄ntū quis
credit tm̄ ſperat ⁊c̄. Beata igit᷑ lu
cia hūit ſpem: q᷑ de auxilio btē aga
the cōfidit. hūit fidē: q̄ mrē ſanauit
habuit caritatē: q᷑ ꝓpt̄ xp̄i caritatē
morti ſe tradidit Habuit bonā opati
onē: q᷑ bō ſua paupibꝰ dedit. Scđo
fuit affecta hilarit᷑ ij. Cor. ix. Hila
rem datorē diligit ds̄. Gaudebat ei
ds̄ ſuata v̓gitate Vn̄ dr̄ de thezauro
v̓ginitatis. Math. xiij. Pre gaudio
illiꝰ vadit ⁊c̄. De ꝯſcīe puritate. ij.
Cor. i. Gloria nr̄a hec eſt teſtimoniū
ꝯſcīe nrē. De penaꝝ acbitate Rō. v.
Spe gaudētes ī tribulatōe paciētes.
de glē ſecuritate. Ibidez Glāmur in
ſpe glorie filioꝝ dei. Fuit etiaz colo
rata luculent᷑ Habuit em̄ candorez
puritatis. ruborez caritatis et mille
alios colorēs mlt̄iplicis v̓tutis Can̄. i
Dilc̄us meꝰ candidꝰ et rubicūdꝰ ⁊c̄
Tertio fuit v̓tuoſa: qđ notat᷑. cum dr̄
Sup etatē ſtabilē Etas ſtabil᷑ non ē
iuuenta. q᷑ tendit ad pfectionē. nec
ſenectꝰ. q᷑ incipit deficē occulte. nec
ſeniū q᷑ deficit maīfeſte. Sz eſt etas
virilis. q᷑ tunc natura ſtat. Beata
ergo lucia licz hūit etatē iuuenilē in
corpe. hūit tn̄ ſtabilitatē virilem in
mēte. q᷑ vinci nō potuit nec matris
monitis Math. x. Qui amat prēz et
mrēz plus q̄ me ⁊c̄. nec ſponſi blan
dicijs Heſter. i. Paruipēdent vxorēs
imperia maritoꝝ. nec irrogatis ob
ꝓbrijs: qn̄ iudex dixit. primoniū tuū
cū corruptoribꝰ expēdiſti. nec illatis
minis qn̄ dixit. Ego faciā te duci ad
lupanar. nec adhibitis ſupplicijs nec
appoſitis violentijs. ideo columpna
immobilis eſt vocata.

Sermo xiij. De ſcō Thoma ſmo i.

VT ſapiens architectꝰ funda
mentū poſui i. Cor. iij. Per
fecta domꝰ eſt qn̄ eſt firma
⁊ pulchra Talē domū thōās miſſus
ad regē in die fabricauit ſcz firmā:
qđ notat᷑. cū dr̄ Fundamentū poſui.
Scđo pulchrā. cū dr̄. vt ſapiēs archi
tectus. Sapiētis em̄ eſt pulchra opa
facē Et q᷑ incipit a ſe. idō domū aīe
ſue talē fecit. Primo firmā: q᷑ ſupra
firmā petrā ipſā fundauit Mat. vi.
Qui edificauit domū ſuā ſup̄ petrā
et dn̄dit pluuia ⁊c̄. Thomas em̄ paſ
ſus ē tēptationē a diabolo ſuggeñte
et hoc tpe dnīce paſſiōis qn̄ ipē et ce
teri corruerūt. tunc hūit ventū qui
ab aere venit. paſſus ē dubitationē a
dō pmittēte. et tūc hūit pluuiā: que
de celo dn̄dit. paſſus eſt afflictionē a
tirāno ſeuiente et tūc hūit flumē: qđ
p terrā vadit. Sꝫ q᷑ fundatus eſt ſup̄
firmā petrā corruē nō poterat: nec a
vento diabolico tēptatōnis. q᷑ poſt
modū reſurrexit. nec a pluuia dine
auerſionis. q᷑ ꝓtinꝰ in fide cōfirma
tus fuit: nec a flumine tirānice pſecu
tōnis. q᷑ oīa cōſtanter ſuſtinuit tor
menta. Scđo fecit domū aīe ſue pul
chrā Eſt āt domꝰ pulchra ſm Aug.
de trī. qn̄ eſt paribꝰ mēbris diſpoſi
ta āpla et lucida. Membra aīe ſunt
v̓tutes aīe: q̄s btūs thomas aplōs in
domo ſpūali ponēdas docuit. Nam
cū xij. gdus v̓tutū ope pdicaret int̄
cetera monuit vt pmaz agerent: qđ
ſpectat ad iuſticiā: vt dei voluntatē
inq̄rerent: qđ ſpectat ad prudentiā:
vt gule viciū tēperarent qđ ſpectat
ad tēperantiā. vt in bōis opibus pſe
uerarēt qđ ſpectat ad fortitudinem
Iſtas autē v̓tutes q̄s docuit ī domo
ſua ſilē poſuit. Et iō ornauit eam et
pulchrā fecit. prudētia em̄ ipſaz ōrna
uit ab āteriori: vt cauēt de futuris.
Iuſticia a poſteriori: vt ſatiſfacēt de
pteritis Tpantia a dextris: ne eleua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cetur in ꝓſperis Et fortitudo a ſiniſ
tris: ne ſuccūbet in aduerſis. Scḋo
dom⁹ aīme ſue fuit pulchra. qꝛ fuit
āpla Oportuit eñ qꝛ valde āpla eſſꝫ
triplici de cā. Primo qꝛ hēbat recipe
infinitū. iij. Regū. viij. Si eñ celum
et celi celoꝝ te capere non pñt: qñto
magis dom⁹ hec quā edificaui Scḋo
qꝛ hēbat recipe caritatis pceptū. qḋ
eſt valde latum. pš. Latū mandatū
tuū nimis Eph. iij. In caritate radi
cati et fundati: vt poſſitis ꝯphendere
cū oībus ſcis: q̄ ſit longitudo ⁊c̄.
Tercio qꝛ hēbat recipe ſtatū oīm et
merita ſinguloꝝ ſcꝫ afflictos ad ꝯpa
ciendū ij. Coꝝ. xi. Quis infirmat᷑ et
ego nō infirmor ⁊c̄. Conſolatos ad
cōgaudendū Phil. i. Teſtis ē mihi
ḋs quō ꝯcupia vos oēs in viſcerib⁹
ihu xpi Rō. xij. Gaudere cū gaudēti
bus. flere cū flētib⁹ Merita ſinglōꝝ
ad pticipanḋ. Pš. pticipē me fac ḋs
oīm timentiū te ⁊c̄. Tercio domus
aīe ſue fuit lucida. hūit eñ lucē dīne
grē. ſapiētie. et ꝯuerſatōis honeſte
Iḋo ſpūs ſcūs apparuit ſibi ⁊ apl'is
in ſpē ignis et lingue. ad innuendū
ꝙ dabat eis ignē inflāmantē p grāꝫ
Lucē radiantē p ꝯuerſatōeꝫ honeſtā
Et linguā diſertā fatentē p ſapiāꝫ.
Sermo. xiiij. de eodeꝫ. ſermo. ij.

Dedit abiſſus vocē ſuā. altitu
do manus ſuas leuauit Aba
cuk. iii. In his v̄bis notant᷑
duo. Primū eſt dubietas diſcipuli:
cū dr̄ Dedit abiſſus vocē ſuā. Scḋm
eſt pietas mgr̄i: cū ſubdit᷑ Altitudo
man⁹ ſuas leuauit. Circa p̄mū nōnḋ
ꝙ thomas q̄ īterpretat᷑ abiſſus q̄tuor
voces dedit. Prima fuit vox fiducie
et familiaris. cū dixit Io. xiiij. Dñe
neſcimus quo vadis et quō poſſum⁹
viā ſcire. hoc eñ ſcḋm Criſ. Ex multa
dilectōne dixit. qꝛ ipm ſeq̄ ſp cupie
bat. ḋt aūt Aug. in li. de ſmōe dñi
in mōte: ꝙ ad āmbulandū tria req̄rūt᷑.

Primū eſt vt hō ſanos pedes habeat
Scḋm vt viā inuenire ſciat Terciū:
vt locū aptū inueīat. Btūs aūt tho
mas poſt xp̄m ire deſiderans tm̄ duo
ſcire petit ſcꝫ viā ⁊ t̄minū vie: cū ḋt
Dñe neſcim⁹ quo vaḋ et qūo poſſu⁹
viā ſcire. pedes aūt ſanos hr̄e nō pe
tebat. qꝛ hōs ſe hr̄e credebat. ſ; ī hoc
deceptus erat. ſicut et petr⁹ decept⁹
fuit q̄ pedes ſanos hr̄e ſe credidit: cū
ait Ioh. xiii. Quaē nō poſſū te ſequi
mō. Si igit᷑ poſt xp̄m ire cupim⁹: oꝫ
vt pedes ſanos hēam⁹ et intellectū p
fideꝫ. et affectū p caritatē Heb. xij.
Greſſus rc̄os facite pedib⁹ vr̄is ⁊c̄.
Oꝫ ergo vt viā ſciam⁹ ꝉ inueniam⁹
que ſunt bō opa et dei mādata. pš.
Viam mandatoꝝ tuoꝝ cucurri ⁊c̄.
Ianua autē ſp eſt apta: que ſūt xp̄i
vulnera et ei⁹ pietatis viſcera. pš.
Ianuas celi apuit. Scḋa ē vox ꝯſtā
tie et ꝓbitatis cū dixit Io. xi. Eam⁹
et nos et moriamur cū illo. nō dixit
Fugia⁹ cū eo: qꝛ xp̄s mortē nō fugi
ebat. nec expectem⁹ cum eo: qꝛ xp̄s
mortē nō expectabat. ſ; dixit. Eam⁹
cū eo. qꝛ ſponte xp̄us ad mortē ibat
Yſa. iij. Oblatus eſt. qꝛ ipſe voluit
nec dixit. Eatis vos. ſ; eam⁹ nos qꝛ
ſibi voluit eē ſocius in aduerſ: q̄ fue
rat in ꝓſperis. Legitur de ceſare: ꝙ
nunq̄ dixit militib⁹ Ite illuc ſ; venite
Dicebat eñ. ꝙ labor cū duce ptitus
minor videt᷑ eſſe militib⁹ Nec dixit.
moriamur añ illū. qꝛ hoc nulli⁹ fuiſſꝫ
vtilitatis: cū ianua nō eſſꝫ apta. nec
poſt eū. qꝛ viuē poſt eū nō reprobat
vitā ſ; mortē. Sꝫ dixit. moriamur cū
eo Sciebat ei ꝙ btūs eſſꝫ ille q̄ cū eo
moreret᷑. ſicut pꝫ in latrone. Tercia
fuit vox incredulitatis. cū dixit. Niſi
videro ī maīb⁹ ei⁹ fixurā clauoꝝ ⁊c̄
qꝛ eñ ab alioꝝ ꝯgregatōe receſſit.
iō incredulitatē incurrit. et xp̄m vi
dē nō meruit. Quatuor eñ mala
incurrit qui a cōgregatiōe recedit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Primū eſt q2 a ſpū ſcō nō viuificat᷑
Aīa em̄ nō viuificat mēbra ſepata.
ſed cōiuncta. ¶ Secūdū ē. q2 a diabolo
citi⁹ ſupat᷑. Nā ſcd̄m Grego. colūba
ab agmine ſepata ab accipitre rapi
t᷑. ouis a grege diuiſa cito a lupo de
uorat᷑. Dyabol⁹ em̄ ſemp deſiderāt ſin
gulare certamē. qd̄ ſignificatū ē. p̄.
Reg. xvij. in golia. ¶ Terciū eſt q2 a g̃
cia dei vento tēptatōis extinguitur.
Vna ei cādela cito a vento extingui
tur. nō ſic multe iuncte. ¶ Quartū ē
q2 citi⁹ aduerſitatib⁹ frāgit᷑. vna em̄
v̄ga cito frangit᷑. nō ſic multe ſimul
ligate. Quarta fuit vox multe fideli
tatis. cū dixit. dn̄s me⁹ ꝛ de⁹ meus
Thomas em̄ cōcepit magnū timorē.
honorē. ꝛ amorē Timorē exquo vide
bat viuū quē credebat mortuū. Jdo
verbū timoris poīt. dicens dn̄s Ho
norē ex eo q2 ipſū videbat ſcire abſē
tia vt p̄ntia. occulta: vt maīfeſta tā
q2 deū. Jdeo v̄bū honoratōis ꝛ adora
tōis poīt dicēs. Et de⁹. Amorē ex
eo q2 videbat ipſū ꝓpter ſe ſolū reuo
cādum veniſſe. Jō v̄bū amoris poīt
dicēs. me⁹. ¶ Secūdo poīt᷑ pietas
magiſtri. cū dicat᷑. Altitudo leuauit
man⁹ ſuas. nā leuauit de⁹ q̃drupliccē
manū ad quadruplicē thome apoſto
li vocē. ¶ Primo ad vocē familiarita
tis leuauit manū ſue ſapie. cū ꝓfun
dū miſterium expoſuit dicēs Ego ſū
via. veritas. ꝛ vita. Jp̄e em̄ ē via p
quā im⁹. veritas q̃ ducēte im⁹. ꝛ vi
ta ad quā viuim⁹. ¶ Secūdo ad vocē
cōſtātie ꝓbitatis leuauit manū potē
cie: q2 lazaꝝ reſuſcitauit. Mag̃ potē
tia reſuſcitare mortuū. maior q̃tridu
anū. maxia fetidū. Eſt autē mortu⁹
qui mortalit᷑ peccat. quatriduan⁹ q̃ ſe
pe iterat. fetidus q̃ perſeuerat. ¶ Ter
cio ad vocē icredulitatis leuauit ma
nū miſericordie. Cū dixit. Infer digi
tum tuū huc ꝛc̃. Mag̃ miſericordia
q2 certificauit euꝫ p auditū: qn̄ ei lo

cūt⁹ fuit. p viſū ꝛ tactum. p̄. Jo. i.
Quod audiuimus ꝛ qd̄ vidim⁹ ꝛc̃.
¶ Quarto ad vocem fidelitatis leuauit
manū finalis ſentētie: cū dixit. Quia
vidiſti me credidiſti ꝛc̃. Vbi notan
dū: q2 nō quelibꝫ fides facit hoīeꝫ be
atū. ſed fides recta: quā nō hn̄t here
tici. i. Thimoth. p̄mo. Diſcedēt q̄dā
a fide ꝛc̃. perfecta: quā nō habēt ma
li xp̄iani. Jaco. ij. Fides ſine operib⁹
mortua ē. Veritate immixa. quā uon
hn̄t curioſi. i. Corin. p̄mo. Judei ſig̃
petūt. Fortis ꝛ firma: quā nō hn̄t in
ſtabiles ꝛ inq̃eti. Lu. viij. Ad temp⁹
credūt. ꝛ in tpe tēptatōis recedūt.

¶ Sermo decim⁹ quintus. De eodeꝫ
Sermo terci⁹.

Ego ſum via veritas ꝛ vita
Jo. xiiij. Jſtā rn̄ſioneꝫ dedit
xp̄s ad īterogatōneꝫ thome
qn̄ dixit ei. Dn̄e neſcim⁹ quo vadis
ꝛc̃. Poteſt aūt hoc ſibi cōuenire ex
eo: q2 iuit ad xp̄m per viā fidei. veri
tateꝫ operis. ꝛ vitā caritatis Fides
autem dicitur via. iuxta illud Pſa.
xxx. Hec eſt via ambulate in ea. ne
q3 ad dexteram: neq3 ad ſiniſtram de
clinabitis. Eius autem fides fuit in
triplici ſtatu. Primo in ſtatu dubita
tionis: cum dixit. Niſi videro ꝛc̃. Et
inde vocatur didim⁹ propter dubiū
cor in fide. Secundo fuit in ſtatu cō
firmationis. cum dixit. Domin⁹ me
us ꝛ deus meus. Et inde dicitur tho
mas. id eſt abiſſus. quia tunc ſcd̄m
Bedam. altitudinem diuine virtu
tis fide certa penetrauit. Tercō fuit
in ſtatu conſūmationis in quo mo
do eſt ꝛ inde dicitur thomas. quaſi
totus means in dei ſcilicet amore et
contemplacione. In primo ergo ſta
tu fuit in fide dubius. In ſecundo in
fide firmus. In tercio eorum qui tēp
tantur adiutor potentiſſimus. Po
teſt enim modo nos iuuare: quia
in dei potentias introductus ſcit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝗ̄ tēptationem fuit expertus Ecc. xx
xiij. Qui nō est tēptatus q̄d scit il
le debet qꝛ est a deo miam ꝯsecutus
ne sibi dicat̄ Mat. xviij. None te o
portuit misereri cōserui tui sicut ⁊ e
go tui misertꝰ sum. Secundo iuit
ad deū ꝑ veritatē bonoꝝ opm Et ista
sūt tria. Prima sūt opa pietatis ⁊
misericordie de q̄bus dr̄ ad Gal. vi.
Dū tēpus habemꝰ opemur bonū ad
oēs Ista opa thomas habuit q̄ totū
thesauꝝ regis indie paupibꝰ dispē
sauit ex dei ꝓuidentia Et ista opa ho
minē scm̄ faciunt ⁊ ostēdūt Alia sūt
opa v̓tutis ⁊ grē. sicut fides. spes.
⁊ cetere v̓tutes Joan. vi. Hoc est o
pus dei vt credatis in eū. quē misit
ille Ista thomas habuit q̄ duodecim
ḡdus v̓tutum distinxit Et ista homi
nē scm̄ faciūt sed nō ostēdūt Quia
sicut dr̄ Job xij. Deridet̄ iusti simplici
tas ⁊ c̄. Alia sūt opa admiratiōis ⁊
gl̄e sicut sūt miracula. Ista thomas
habuit qꝛ multa miācula fecit. ⁊ ista
ſm Gre. hoīem sanctū nō faciūt sed
ostēdunt. Tercio ad deū iuit ꝑ viā
caritatis Sicut em̄ dr̄. i. Coꝝ. xiij.
Caritas est vita oīm verboꝝ: vn̄ dr̄
Si linguis hominū loquar ⁊ c̄: omni
ū sciaꝝ. vn̄ seq̄tur Et si habuero ꝓ
phetā Oīm virtutū. vn̄ sequit̄ Et si
habuero ōnē fidē Omniū opm. vn
de seq̄tur Et si distribueo i cibos pau
perū ⁊ c̄. Oīm passionū. vn̄ seq̄t̄. Et
si tradidero corpꝰ meū ita vt ardeā
⁊ c̄. Istā vitā caritatis thomas habu
it. q̄d patet ꝑ t̄a signa. Primū ē qꝛ
ꝓ xpo mori desiderauit. cū dixit Joā
xi. Eamꝰ ⁊ nos ⁊ moriamur cum eo
Scintille ei exterioris feruoris indica
bāt ignē interioris amoris Secūdum
ē qꝛ multa tormēta ꝓ ipo sustinuit
Cant. viij. Aque multe n̄ potuerūt
extinguē caritatē. Auꝝ ei caritatis
manifestat̄ in igne t̄bulatōis Terci
um ē ex eo ꝙ oculos carneos ercōs

ad celū habuit. vbi ē em̄ amor cord
ibi ē ⁊ oculꝰ corpis Mat. vi. Vbi est
thesaurꝰ tuꝰ ibi est ⁊ cor tuū: Habe
bat em̄ in celo triplicē thesauꝝ scꝫ de
ū Nume. xx: Aperi eis thesauꝝ tuuꝫ
fontē aque viue Merita suoꝝ opm
Mat. vi. Thesaurisate vobis thesau
ros in celo Et celestiū p̄miū Math.
xiij. Simile ē regnuꝫ celoꝝ thesauro
abscōdito in agro Thesaurꝰ ei gl̄e
mō abscōditꝰ ē i agro māsiōis et̄ne

Sermo xvi. De eodē. sermo iij

Qui manꝫ in me ⁊ ego in eo
hic fert fructū multū Joan
xv. Sanctꝰ thomas mansit i
xpo ꝑ verā fidē. christꝰ māsit in eo ꝑ
ꝯtinuā protectōeꝫ Et iō thomas mł
tū fructū attulit ꝑ predicationem.
Circa primū notādum. ꝙ thomas i
christo māsit tripliciť Primo ꝑ fidē
integrā. ꝙ autē fidē integrā habuit
nō tātū patꝫ ex sua ꝯfessione. q̄ dix
it. dn̄s meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ: sed etiā ex q̄
tuor scꝫ ex eo ꝙ christꝰ eiꝰ fideꝫ aꝓ
bauit cū dixit Quia vidisti me credi
disti ⁊ c̄. Aliud q̄dē vidit. ⁊ aliud cre
didit: hoīem vidit ⁊ deū ꝯfessꝰ ē. Se
cūdo pꝫ ex eo ꝙ ſm Cri. magos bap
tisauit Ex quo pꝫ ꝗ̄tam in fide excel
lētiā habuit. q̄ primicias fidei gētiuꝫ
baptisare meruit Tercō patet ex eo
ꝙ in ciuitate sua edissa vbi corpus
suū quiescit nullū hereticū vel infide
lem viuere ꝑmittit: Ex quo patꝫ ꝗ̄
tus sit defensor fidei q̄ nullū iuxta se
infidelē viuere ꝑmittit. Quarto pꝫ
ex eo qꝛ q̄ nō potest errare suā fideꝫ
imitari petit sicut i orōe ꝯtinētiū Se
cundo mansit in christo per obediē
tiam perfectam. Obediuit ei sibi
totaliter. velociter. ⁊ perseueranter
Totaliter q̄dem: qꝛ de se nihil sibi re
tinuit licꝫ ei ꝑus dixeit Dn̄e quo vis
mitte me preterꝙ̄ ad indos. tamen
hoc correxit postea dicens: Deꝰ meꝰ
es tu ⁊ ego seruꝰ tuꝰ fiat volūtas tua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Jn hoc em̃ imitatꝰ ẽ magiſtrū ſuū·q̃
ait Math·xxvi· Pater ſi poſſibile ẽ
trãſeat a me calix iſte ⁊c̃· Obediuit
velocit᷑: q᷑ mox ĩ idiã ẽ ꝓfectꝰ Ber·
Verꝰ obediẽs mãdatū non ꝓcraſti
nat·ſed parat aures auditui· pedes
itineri·manꝰ operi ⁊ ſe totū intra ſe
colligit: vt mãdatū peragat impan
tis Obediuit pſeuerãter: q᷑ vſq; ad
mortẽ·exẽplo xpi·de quo dr̃ ad Phi
lippen̄·ij·Factꝰ eſt obediẽs vſq; ad
mortẽ· Tercõ mãſit in xp̃o p carita
tẽ ſincerã: ꝙ em̃ hãc caritatẽ habuit
ptʒ p tria ſig̃· Primū eſt q᷑ fuit ꝯtẽp
tor terrenoꝝ q᷑ oĩa que rex indie ſi
bi tribuit erogauit paupibus· nec
aliq̃d terrenū ab eo accipere voluit
Criſoſt· Vere nõ hʒ ſup terrã quod
amet: q̃ donū celeſte in veritate gu
ſtauerit· Secundū ẽ ꝙ fuit ꝯtempla
tor celeſtiū·cuiꝰ ſignū ẽ q᷑ ĩ nuptijs
nõ mãducabat: ſed oculos in celum
erectos habebat Math·vi· Vbi eſt
em̃ theſaurꝰ tuꝰ ibi ẽ ⁊ cor tuū· Ter
ciū q᷑ eãt auditor auidꝰ diuinoꝝ·ſi
cut ptʒ in puella hebrea: quã dei lau
dẽ ſepe repetere ſatagebat· Judiciū
em̃ amoris ẽ loq̃ libent̃ ⁊ audire de
amato Joh·viij· Qui ex deo ẽ v̉ba
dei audit· Secũdo xp̃s in eo mãſit
per cõtinuã ꝓtectionẽ: q̃d ptʒ p tria
ſig̃· Primū eſt mag̃ puritas xp̃s em̃
nõ manet niſi ĩ corde puro Thomas
autẽ in tãtū puritatẽ dilexit: ꝙ ipſã
caſtitatẽ vocat turrim·fontem ⁊ dei
miniſtrã Turrim ꝓpt̃ ſuã excellẽtiã:
q᷑ ſicut turris trãſcẽdit domū: ſic v̉
gitas matrimoniū Jheronimꝰ Sicut
poma ex arbore: frumentū ex ſtipu
la·auꝝ ex terra·ita v̉gitas ex nupti
is naſcit᷑ Vocat eã fontẽ ꝓpter fecũ
ditatẽ· Jdẽ nuptie replẽt terrã·v̉gi
tas padiſū· Vocat eã dei miniſtram
q᷑ v̉gines deo aſſiſtũt· Apo·xiiij· Hij
ſequũtur agnū quocũq; ierit· Secun
dū ſignū ẽ mag̃ ptãs: quã habuit in
miraculꝭ faciẽdis: q᷑ multos ſanauit
quibuſdã dãdo medicinam purgati
uã·ſicut regi indie· ⁊ pluribus alijs
quos a pctĩs purgauit· q̃buſdaʒ me
dicinã melioratiuam·ſicut illis quos
ad v̉gitatẽ induxit· q̃buſdã medici
nam cõſeruatiuã·ſicut illis quos ad
dãdū elomoſinã ꝓuocauit· Elemoſi
nã em̃ grãm dei ꝯſeruat· iuxta illud
Ecc̃i·xxix· Graciã hoĩs q̃ſi pupillam
cõſeruabit· q̃buſdã medicinã pſeue
ratiuã·ſicut illis: quos ad audiendū
verbū dei induxit· Verbū eĩ dei a ca
ſu pſeruat·iuxta illud Ps̃· Jn corde
meo abſcõdi eloq̃a tua: vt nõ pecc̃e
tibi· Terciū ſignū eſt mag̃ firmitas
quã habuit in tormẽtis· Sʒ oĩa iſta
tormẽta que ſuſtinuit·xp̃s ſibi ĩ glo
riã cõmutauit· Naʒ de pcutiẽte max
illã accepit iuſtã vltionẽ·ĩcarceratꝰ
a rege recepit honorificã liberatõeʒ
ſuper laminas aduſtꝰ accepit fontis
emanatõeʒ·in fornacẽ ꝓiectus acce
pit roris refrigeratõeʒ·lãceis perfo
ratꝰ accepit felicẽ coronatõeʒ· Ter
cio multū fructū attulit: q᷑ multos
cõuertit ⁊ ꝯuerſos·nutriuit v̉bo·ex
emplo ⁊ corpali ſubſidio Verbo qui
dẽ q᷑ ſollicite p̃dicauit: aſſimilãdo v̉
bū dei collirio·emplaſtro.pocioni ⁊
cibo·ſicut in legẽda patʒ Nã quoſdã
ad fidem illũinauit·iſtis apponebat
collirium· Quoſdã a tumore ſupbie
frangebat·iſtis apponebat emplaſ
trum· Quoſdam ad cõfeſſionẽ indu
cebat iſtis dabit potionẽ· Quoſdam
enim timidos confortabat·iſtis da
bat cibum· Secundo conuertebat ⁊
nutriebat exemplo· fuit eciam ſibi
parcus·vnde eciam in nuptijs abſti
nebat fuit pauperibus pius: q᷑ eis
oĩa erogabat·fuit deo fidelis ⁊ deuo
tꝰ·vnde dixit dominꝰ abane nuncĩ
regis· Habeo ſeruū fidelẽ: qui oĩm
laboꝝ michi mercedẽ apportat Tercõ
nutriebat tpali ſb̃ſidio· q᷑ theſauꝝ

de qua pallaciū facere debebat pau
peribus erogabat · In hoc ꝓuidit ſi
bi · regi ⁊ paupibus Sibi · qꝫ premiū
⁊ laudē ꝓmeruit · Ps̄ · Diſparſit de
dit Paupibꝰ · Regi · qꝫ palaciū ī ce
lo fabricauit · paupibꝰ · qꝫ eos in ſu
a penuria iuuit Ps̄ · Et adiuuit pau
pem de inopia ⁊c̄ · ¶ Ser · xvij

¶ In vigilia natiuit · dn̄ Ser · pꝰ

Vbi venit plenitudo tpis mi
ſit deꝰ filiuz ſuuz ſupple ī mū
duz ad Galat · iiij · ¶ Circa
aduētum ſaluatoris in mūduz tria
hic determināt̄ Primū eſt tēporis o
portunitas cū dicit̄ Vbi venit pleni
tudo tpis Scd̄z ē naſcētis ſublimitas
cū ſubdit̄ · miſit deus filiū ſuū Terciū
eſt loci ꝯgruitas · qd̄ notatur in v̄
bo ſubintellecto ſcz in mundū · Iſta
tria p ordinē ſimiliter in leta anūti
atione notant̄ · que modo ē lecta in
kalendario Anno inquit ceſaris au
guſti xlij · ebdomada iuxta danielez
ꝓphetam · xlvi · olimpiade autez cēte
ſima nonageſimatercia Ecce tempo
ris oportunitas · ieſus chriſtꝰ filius
dei · Ecce naſcētis ſublimitas In bet
lehem naſcit̄ · Ecce loci ꝯgruitas
Circa primū notādum · ꝙ ipſa tēpo
ris oportunitas determinat̄ ſm̄ mo
rē Romanoꝝ · Grecoꝝ · ⁊ iudeoꝝ ·
ꝙ ei dr̄ Anno ceſaris auguſti · xlij · ē
mos romanoꝝ Quod ſeq̄tur · ebdoā
da autē ⁊c̄ · eſt mos iudeoruz Quod
ſubinfert̄ · olimpiade autē centeſima
⁊c̄ · eſt mos grecoꝝ Ex his t̄bus reſ
pondēt iſta tria verba · que ſequunt̄
Ieſus chriſtꝰ filiꝰ dei Nā ieſus eſt he
breū · chriſtꝰ eſt nomē grecū · filius
dei romanū Apud romanos autem
erāt imperialis potētia Apud iudeos
ſacerdotiū ⁊ ꝓphetia Apd̄ grecos v̄o
ſapientia Per iſtā ergo triplicē det̄
minatōez datur intelligi · ꝙ iſte pu
er q̄ naſcitur ē rex ⁊ impator celi · ſi
cut āgelꝰ teſtat̄ dicēs Luc · i · Regna
bit in domo iacob ineṫnū ⁊c · Eſt ꝓ
pheta ⁊ ſacerdos gn̄is hūani Ps̄ Tu
es ſacerdos ineṫnū ⁊c · Ioā · vi · Hic
eſt vere ꝓpheta ⁊c · Eſt ſapia dei · i ·
Choꝝ · i · Qui factꝰ eſt nobis ſapia a
deo ⁊c · ¶ Circa ſecūdū ſcz naſcētis
ſublimitatē · notādū ꝙ homo tria ī
cōmoda incurrerat Erat ei inimicꝰ
dō vulneratꝰ a pccō · ⁊ excluſus a re
gno Cōtra iſta tria ponūtur tria in
dicta ānuntiatōe · cū dicit̄ · ieſus chri
ſtus filiꝰ dei Vnde dt̄ Bern̄ · Ecce do
minꝰ venit cū ſalute · venit cū vnguē
tis · venit cū gl'a · neqꝫ ei ſine ſalute
ieſus · nec chriſtꝰ ſine vnctōe · neqꝫ
ſine gl'a venit filiꝰ dei · Quia igit̄ hō
inimicꝰ erat deo attulit nob̄ ſalutez
qd̄ notat̄ in hoc qd̄ dicit̄ · ieſus id eſt
ſaluator : Ipe ei ſaluauit nos q̄ nos
patri recōſiliauit Roā · vi · Cū enī
inimici eſſemꝰ recōſiliati ſumꝰ deo p
mortē filij eiꝰ De iſta recōſiliatione
ſic dt̄ Augꝰ · in libro cōtra hereſes ī
pſona chriſti Cū eēs inimicus patri
meo · recōciliaui te p me Cū inter ſil
uas ⁊ mōtes ⁊ rates q̄ſiui te · hume
ris meis portaui te · patri meo red
didi te laboraui · ſudaui · caput meū
ſpinis oppoſui · manus meas claues
obieci · lancea latꝰ meū apperuit · tot
nō dicā iniurijs : ſed aſperitatibꝰ lace
ratꝰ ſū · ſanguinē meū fudi aīaz meā
poſui · vt ꝯiungerē mihi te · et tu di
iuderis a me · Scd̄z in ꝯmodūē · qꝫ hō
erat vulneratus a peccato : Contra
hoc attulit vnctōem · quod notatur
hic in hoc ꝙ dicitur chriſtus · qui in
ꝑtatur vnctꝰ Ps̄ · Vnxit te deus tu
us · De iſta āt vnctōe nobis effundit
Iuxta illd̄ ꝓphete Sicut vngētū i ca
pite quod deſcendit in barbam ⁊c ·
per caput intelligitur chriſtus : qui
ſine mēſura vnctōe ſpūs ſci fuit pun
ctus Io · iij · Nō ad menſuram dat de
us ſpm̄ ſcz chriſto · per barbam intel
ligunt̄ plati · qui debent eſſe viriles

ad vicia vlaſcēda. p veſtimētū ītel
ligūtur ɔtēplatiui. q̄ ſūt ornamentū
eccie. p orā veſtimēti ītelligunꝰ acti
ui q̄ ſūt terrenis dediti. Vngnētū er
go ſacre vnctiōis fluit in capite xp̄i
per pleniſſimā redēptōez inde fluit
in barbaz .i. in p̄latos vt ſint flexibi
les ad cōpaſſionez. iij. Reg. xx. Re
ges iſrł clemētes ſūt. inde ī veſtimē
tū .i. in ɔtēplatiuos vt ſint odoriferi
per deuotōez. Cāti. iiij. Odor vnguē
toꝝ tuorū ſup oīa aromata. inde in
orā veſtimēti .i. in actiuos vt ſint vni
biles p fraternā dilectionē. Ps̄. Ec
ce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūduz habitare fra
tres ⁊c̄. Terciū incōmodū ē. qꝛ eāt
excluſus a regno. iō attulit nob̄ glo
riā. qd̄ notatꝰ cum dꝛ. filiꝰ dei. Nam
ſcd̄m Bern. ad Eugeniū. criſtꝰ tri
plici iure regnū poſſidet. ſcz iure cre
atōis. redēptōis ⁊ dono patris Pri
mū ius totalitꝰ nob̄ tribuit. qꝛ n̄ cre
auit illd̄ ꝓpter ſe ſed ꝓpt̄ nos Mat.
xxv. Poſſidete paratū vobis regnū
a ɔſtitutōe mūdi. Secūdum ius no
bis tribuit. qꝛ nō eſt paſſus ꝓpter ſe
ſed ꝓpter nos Joh. xij Moriturꝰ eāt
pro gēte ⁊ nō tātū ꝑ gēte ⁊c̄. Ter
ciū ius nob̄ cōmunicat Fecit em̄ nos
fratres ſuos ⁊ iō coheredes ſuos Ro
ma. viij. Si autē filij ⁊ heredes. here
des q̄dē dei. coheredes autem criſti.
¶ Tercō ponitꝰ loci cōgruitas. cum
dicitꝰ in leta ānūciatione. In bethleē
iude naſcitꝰ. Circa quod notandū: q̄
ſcd̄m Ber. triplici morbo laborabat
genꝰ humanū. ſcz in natiuitate. vita
et morte. Quia natiuitas erat īmun
da. vita laborioſa. mors periculoſa.
Cōtra p̄mū criſtꝰ naſcitꝰ: vt p ſuam
natiuitatē mūdā noſtra imūda pur
garetꝰ. Job xiiij. Quis p̄t facere mū
dū de imūdo ɔceptū ſemine ⁊c̄. Leo
papa. Redit in honorem ſuū ab anti
q̄s contagijs purgata natura. mors
morte deſtruitꝰ. natiuitas natiuitate

rēpatꝰ. qm̄ ſimul ⁊ redēptio aufert ſ
uitutē. ⁊ gn̄atio mutat originē. ⁊ fi
des iuſtificat peccatorē. Cōtra ſecun
dū naſcitꝰ in Bethleē: q̄ īterp̄tatꝰ do
mꝰ panis. Quia em̄ vita laborioſa
erat iō hō ſepe deficiebat. Sꝫ natꝰ eſt
panis q̄ hoīez ɔfortat. Jo. vi. Ego ſū
panis viuꝰ. ps̄. Panis cor hoīs cōfir
mat. Cōtra terciū natꝰ ē in bethleē
iude q̄ īterp̄tatꝰ ɔfitēs Quia ei mors
periculoſa eāt iō hō deū laudare n̄ po
terat. Ps̄. Nō mortui laudabunt te
dn̄e. ſ p criſti natitatē erat viuificā
dꝰ ⁊ ſi ad laudandū dignꝰ futurꝰ vt
poſſit dicē cuz ꝓpheta. Nos qui viui
mus benedicimꝰ domino.

¶ Sermo xviij. De eadē. Sermo 29.

Audierūt q̄ viſitaſſz dn̄s fili
os iſrł. ⁊ q̄ reſpexiſſet affli
ctionē eoꝝ. ⁊ pni adoraue
rūt. Exo. iiij. In v̄bis premiſſis tria
notanꝰ. Primū ē nr̄ā deuota auditō
Cū dꝛ. Audierūt ⁊c̄. Iſta auditio ē
quā mō legi audiuimꝰ Jh̄s criſtꝰ fili
us dei ī bethleē iude naſcitꝰ. natꝰ eſt
ei vt ſaluaret pditos. iō venit ih̄s
portās ſalutē Ps̄. Deꝰ āt rex nr̄ ān
ſecula opatꝰ ē ſalutē ī medio t̄re .i. ī
hūana carne. caro ei criſti nō dꝛ t̄ra
ſ mediū t̄re. Natura q̄dem nr̄ā hūit
duplicē extremitatē. vnā qua fuit ſb̄
īnocētia. aliā q̄ mō ē ſb̄ miſeria. xp̄s
ēgo aſſūpſit naturā nr̄āz cū inocētia
et quantum ad hoc participauit cuz
prima extremitate et aſſumpſit cum
miſeria. id eſt cum penalitate ⁊ quan
tum ad hoc participauit cum ſecūda
¶ Secundo natus eſt vt ſanaret egro
tos ⁊ ideo vocatur chriſtus portans
vnguenta. Fiunt enim vnguenta
ex ſpēbꝰ aromaticis ⁊ herb̄ v̄tuoſ̄ ali
quo liquore īfuſo. Sp̄es aromatica ē
eiꝰ dīnitas p̄cioſa ⁊ herba v̄tuoſa ē
eꝰ caro īcorrupta. qꝛ ſicut dꝛ Iſa. xl.
Oīs caro fenū Liquor infuſus ē eiꝰ ſā
guis p̄cioſus. Ex hijs tribꝰ confectū

eſt vnguentū qd oēm ſanat egrotū
Eccl. xxxviij. Vnguētarius cōficiet
vnguenta ſanitatis. Tercio natus ē
vt reducēt exules et pegrinos Et iō
venit filius dei portans ſecum regnū
Yſa. ix. Factus eſt pricipatus ſup hu
meꝝ ei9. Iſte pricipatus ē dignitas
regalis: quā portauit: vt nos reges
facēt. vel ē on9 pccōꝝ: qd portauit:
vt nōs alleuiaret Yſa. liij. Vere lan
guoēs nrōs ipē tulit Vel ē crux quā
ipē ſuis hūeris portauit: vt nos tāq̄
ad vexillū colligēt Yſa. xi. Leuabit
dñs ſignū et in natōnes ⁊c̄. ¶ Scdo
pomit̄ dei viſceroſa cōpaſſio. cū dicit̄
Et reſpexit afflictionē eoꝝ ¶ Circa
qd notand. ꝙ ſicut dt Beda. hoī ex
pccō q̄tuor fuerūt inflicta. ſcꝫ ignorā
tia. cōcupiſceñ. impotētia et malicia
Sed deus oculo ꝯpaſſionis reſpiciēs
coñ iſta q̄tuor incōmoda miſit q̄tuor
remedia. de quib9 dī i. ad Coꝝ. i.
Qui factus eſt nobis a deo ſapiētia.
iuſticia. ſanctificatio et redemptio.
¶ Primū igit̄ incōmodū erat ignoran
tia: qꝛ p viā ſalutis incedē neſciebat
Ps. Viam ciuitatis habitaculi non
inuenerūt. ideo indigebat doctore.
ideo deus factus eſt ſapiā docēs nos
viam duplicē. vnā amplectendā et
aliā fugiendā Mat. vij. Lata porta
et ſpacioſa via que ducit ad pditōꝫ
¶ Scdm incōmodū erat impotentia. qꝛ
nullū bonū facē poterat: p qd iuſtifi
cari poſſet. qꝛ ſicut dicit̄ Yſaie. lxiiij.
Oēs iuſticie nrē q̄ſi pānus menſtrua
te. ideo indigebat iuſtificatōne ꝓpt̄
hoc factus ē nob iuſticia. ad Rō. v.
Iuſtificati ergo ex fide pacē habea9
ad deū p ihm xp̄m. ¶ Terciū incōmod
erat malicia. hēbat eni voluntatē in
malo obſtinatā. et a diabolo ligatā.
ideo indigebat redēptione. Et ꝓpter
hoc factus eſt nobis redemptio Ps.
Redimet in pace animā meā ab his
qui approqinquant mihi qm̄ int̄ mul
tos erat mecū. Et dicit int̄ multos:
qm̄ multi demones cōueniunt ad fa
ciendū iſtā cathenā. vnus ponit ſug
geſtionē. alius ducit ad delectationē
alius ad conſenſum. alius ad opus.
alius ad cōſuetudinem Et ideo dicit
mecū. qꝛ homo ſepe iuuat diabolum
¶ Quartū incōmodū eſt cōcupiſcētia.
homo eni erat totus morbo infectus
et mala cōcupiſcentia inflāmatus.
ideo indigebat ſanctificatōne Et ꝓp
ter hoc fact9 eſt nobis ſanctificatio.
ad Eph. v. vt exhibēt ſibi glorioſaꝫ
eccleſiā nō habentē maculā neqꝫ ru
gam. Non eni debem9 habē maculā
in cogitatōne nec rugam in opere:
nec aliquid huiuſmodi in ſermone.
ſed debem9 eſſe glorioſi ſcꝫ in cogita
tione. in ſermone et ope. Tercio po
nit̄ humilis et ꝓfunda oratio. cū dī.
Et procidentes adorauerūt. ſic et mō ado
rauimus: qd fit triplici de cauſa.
¶ Primo vt xp̄m natū honorifice ſuſci
piam9 Ipſe eni nos adeo honorauit
qꝛ fecit nos ſibi ſilēs. et hoc in creati
one. fecit nos frēs. et hoc in redēpti
one. faciet coheredes et hoc in glori
ficatōne Et ido merito debem9 ipm
honorare: qui tam mltiplicit̄ nos ho
norauit. ¶ Scdo vt ſibi grās referam9
Modus referendi grās aliqñ fit per
ſolam vocis expreſſionē. aliqñ p ma
nuū eleuatōeꝫ. aliqñ p genuflectōeꝫ
ailqñ p totam corpis ꝓſtrationem.
ſicut mō fecim9. Hoc ſignificatū eſt
Gen. xvij. Vbi abrahaꝫ audita nati
tate futura yſaac cecidit in faciē ſuā
et adorauit gracias ſcꝫ referendo.
¶ Tercio vt nos mōrles recognoſca9
ac ſi quilibet dicat. ideo in terrā me
ꝓſterno. qꝛ mōrleꝫ me eſſe cognoſco
Genes. iij. Puluis es et in puluereꝫ
reuerteris. i. ſcdm Aug9. Puluis es
animatus cū nō eras et in puluereꝫ
reuerteris inanimatus qd eras.
¶ Sermo xix. De eodē ſmo terci9.

Cras egrediemi. ⁊ dn̄s erit vobiſcū Joſephat ergo ⁊ iu das ⁊ oēs habitatores iheru ſalē ꝓni ceciderūt in t̄rā corā dn̄o ⁊ adorauerūt .ij. Para .xx. In v̄bis p̄ miſſis tria tāgūtur. Primo ponitur nr̄a xp̄o cras deo venīēti ↄ̄uota obui atōrcū d̄r. Cras egrediemini. Egre diemur q̄dē cras ſup̄ nos. ītra nos et extra nos. Supra nos egredimur aliqn̄ p exceſſum rōis Actu .xi. Vidi in exceſſu mētis mee viſionē. Aliqn̄ p ſblimitatē ↄtēplatōis. Job .xxxv. Suſpice celū ⁊ ītuē ethera: q̄ altior te ſit. Primo ergo cras egrediemini ſup̄ vos p exceſſū rōis q̄r illd̄ miſteri um dn̄ice natitatis excedit nr̄am rō nē. imo ecīā angelicū intellectū. Vn̄ Johes ait Cui⁹ nō ſū dign⁹ vt ſoluā corrigiā calciamēti In icarnatōe q̄p pe vt dicit Greḡ. venit ad nos diui nitas calciata. Calciamētū autē me diāte corrigia pedi adiungit̄. Calci amentū igit̄ ē caro xp̄i Corrigia eſt ei⁹ aīa: q̄ mediāte diuinitas cōiūcta eſt carni In hoc: q̄ dixit ſe non ſuffi cē ↄgnoſcē mediū .i. aīam dat itelli gē: q̄ nō erat ſufficiens ↄgnoſcē ali qd̄ extremoꝝ. ſcȝ nec diuinitatē et nā: nec carnē de v̄gine genitā. Secū do egrediemur ſup̄ nos p ſublimita tē ↄtēplatōis: q̄r ↄtēplatōi tāte dig̃ tiōnis vacare debem⁹ Ecc̄i .ij. Trāſi ui ad cōtemplādū ſapiam. Cāti .iij. Egredimini filie ſyō. ⁊ vide regē ſa lomonē i dyademate. ⁊c̄. Et vocat̄ caro xp̄i dyadema: q̄r fuit nob̄ cauſa victorie ⁊ corone. vel d̄r dyadema. q̄r ex oī p̄te fuit clauſa: nec alicui vi cio vel tēptatōi iniq̄ fuit apta. vel d̄r dyadema. q̄r ſola figura circularis vna tātū linea claudit̄. Caro alioꝝ facta fuit duab⁹ lineis .i. ex ↄmixtio ne vtriuſq̄ parētis. Caro aūt criſti vna tātū linea fuit figurata: q̄r tātū ex carne v̄gis fuit formata. Secūdo cras egrediemur vel poti⁹ ingredie mur itra nos. Et iſte īgreſſus aliqn̄ hȝ fieri p internā meditatōeȝ Gen̄. xxiiij. d̄r de yſaac egreſſus fuit i agꝛ ad meditādū. Aliqn̄ p ſuauē deuotō nē Judicū .xiiij. De forti egreſſa ē dul cedo. Sic ⁊ nos cras dēm⁹ egredi p internā meditatōeȝ: q̄r tātū bn̄ficiū ſemp meditari debem⁹ Prouer .xv. Mens iuſti meditabit̄ ſapiam Deu. vi. Meditaberis ſedēs in domo tua et ābulās ⁊ dormiēs atq̄ ↄſurgēs. Et ponit̄ ibi t̄plex ſit⁹ corpis. ſcȝ ſta re. ſedē ⁊ iacē. In ſtādo totū corp⁹ laborat p qd̄ intelligit̄ labor actiōis In iacēdo totū corp⁹ q̄eſcit. p qd̄ in telligit̄ q̄es ↄtēplatōis. In ſedēdo ptim q̄eſcit ⁊ pti laborat: p qd̄ ītel ligit̄ vita ↄpoſita ex vtraq̄ Vult er go dicē: q̄ iſtud bn̄ficiū meditari de bēt actiui ⁊ ↄtēplatiui ⁊ pfecti. De bem⁹ ecīā egredi ſiue ingredi p ſua uē deuotōneȝ intra nos. Vn̄ cantat ecc̄ia. Hodie p totū mūdū. facti ſūt melliflui celi. Et dicit celi pluralit̄: q̄r factū ē mellifluū celū materiale: qn̄ ſtellā magnā deſtinauit Celū ſpi rituale .i. v̄go btā: q̄ dulcedinē padi ſi ꝓtulit Ecc̄i .ij. Breuis ī volatilib⁹ eſt apis. ⁊c̄. Celū rōnale .i. magi ⁊ paſtores: q̄ tāta ſūt dulcedie affecti q̄ illi ſua reg̃. ⁊ iſti ſuos greges reli q̄rūt. Celū intellectuale .i. āgeli: q̄ tā ta ſuauitate ſūt repleti: q̄ celū reliq̄ rūt. ⁊ ad pueri cunabula cucurrerūt Celū ſupſubſtantiale ſeu diuinū. qd̄ deificū ↄmunit̄ appellat̄ .i. de⁹ pr̄: qui hodie ſuā dulcedinē ad nos miſit Pſ. Dedit eis māna ad māducādū. Ter cio egrediemur cras extra nos. Et iſte egreſſus aliqn̄ hȝ fieri p extaſim amoris. Dyoniſi⁹ Eſt āt extaſim faci ens diuin⁹ amor nō dimittēs ſui ipō rū eē amatores ſ; amādoꝝ Aliqn̄ p actionē ḡraꝝ ⁊ laudis. p̄. Thimo. ij. Leuātes puras man⁹ ⁊c̄. Iſto āt

duplici mō cras extra nos egredi debemꝰ. videlicet ꝑ extaſim amoris. Amor eī ſicut dicit Dyoniſiꝰ facit extaſim in deo: qꝛ nob dignatur ꝓuidere In āgelo qꝛ nobis dignat̄ miniſtrarē In hoie imꝑfecto: q̄ ꝑ amorez aīe videt̄ deficere. ſicut ptz in paulo: qui dicit Viuo ego iā nō ego ⁊c̄. Sic ⁊ hodie ꝑ amorē egreſſus ē deus extra ſe ꝓpter nimiā hūiliatōez. Itē angelꝰ ꝓpter nrām exaltatōez. ⁊ v̓go btā proptē nrām inauditā ꝑturitōez. Debemꝰ etiā egredi extra nos ꝑ grāarū actionē ⁊ laudis: qđ ſignificatū eſt Exo. xv. Vbi đr: ꝙ maria ſūpſit timpanū ⁊ ꝑcutiebat dicēs. Cātemꝰ domino ⁊c̄. Timpanū fit de coreo ī ligno extēſo. ⁊ v̓ga ꝑcuſſo. Per coreū intelligit̄ xpi corpꝰ: qđ fuit albuz in natiuitate. rubicūdum in cruce. ⁊ nigrū in morte. ⁊ fuit extenſū in ligno crucis. ps. Extendēs celū ſicut pellē Et fuit ꝑcuſſū diſciplina pr̄is Iſa. liij Proptē ſcelꝰ ꝑpl̄i mei ꝑcuſſi eū. Ex iſta ꝑcuſſiōe reſonabat tynnitꝰ pie cōqueſtionis ī auribꝰ pr̄is. amoris ī auribꝰ matris. doloris in auribꝰ humani generis. Treno. p̄. O vos oēs q̄ trāſitis ⁊c̄. Et caritatis in auribꝰ hoſtis. qn̄ dicebat Pater ignoſce ill̄ ¶ Secūdo ponit̄ ꝓſentie xpi corꝑalis exhibitō. cū đr Et dn̄s erit vobiſcū. Dn̄s impoꝛtat ptātē. honorē. ⁊ timorem. Hoc aūt qđ dicit vobiſcū ecōtrario impoꝛtat eq̄litatem. hūilitatē ⁊ amicabilē amorē. Eſt ergo ſenſus Ille qui erat dn̄s ꝑ ptātē. cras erit vobiſcuz ꝑ nature eq̄litatē. Heb. ij. Nō cōfundit̄ eos vocare frēs ⁊c̄. Ille qui erāt dn̄s ꝑ honorē ⁊ reuerētiaz. cras erit vobiſcū ꝑ humilē ꝓſentiā. Phil. ij. Exinaniuit ſemetipſū ⁊c̄. Ille q̄ erāt dn̄s ꝑ timorez. cras erit vobiſcū ꝑ amicabilē amorē. Augꝰ Ama amorē illiꝰ q̄ amore tui amoris deſcendit in vterū v̓gis. ⁊ ibi amorem ſuū amori tūo copulauit. hūiliādo ſe. ſubleuādo te. cōiungēdo naturā ſue etn̄itatis limo tue moꝛtalitatis ¶ Tercio ponitur nrā ꝓfunda hūiliacio. cū đr. Ceciderūt ꝓni in t̄rā corā dn̄o ⁊ adorauerūt. Eſt aūt adoracio recognoſcē in deo plenā dn̄atōez. Et iſta recognitio hʒ fieri corde. ore. corꝑe ⁊ munē. Corde q̄tuor modis. ſcʒ fide vt in eū credamꝰ tāq̄ in ſumme verū. amore vt ipſū diligamꝰ tāq̄ ſume bonuz. timore vt ipſū metuamꝰ tāq̄ oīpotentē. Spe vt in ipſū ſperemꝰ tāq̄ miſericordē Iſte āt ſūt q̄tuor ſpēs aromatice q̄ ponūtur in tymiamate. Primā tn̄ ſpeciē nō hn̄t heretici ſiue homines vani q̄ plꝰ credūt fabulis ꝙ v̓bis diuinis. ſecūdā nō hn̄t auari q̄ plꝰ diligūt nūmū ꝙ deū. terciā no hn̄t ꝓſūptuoſi. quartā nō hn̄t deſperati. Hʒ etiā fieri hec recognitio ore vt ſcʒ ipſū laudemꝰ: bn̄dicemꝰ ⁊ adoremus Hʒ etiā fieri corꝑe ſcʒ inclinatōe. genuflectiōe ⁊ ꝓſtratōe. Habet fieri munere vt ſcʒ in ſignuz diuinitatis atq̄ dominij oblatōnes ⁊ primicias ſibi demus.

¶ Sermo xx. De eadē Sermo q̄rtꝰ.

Hec dies boni nuncij eſt. ſi tacuerimꝰ ⁊ noluerimꝰ nunciare vſq̄ mane ſceleris arguemur. iiij. Re. vij. Ex hijs verbis habetur. ꝙ hec dies ſit graciosa. qꝛ eſt dies boni nuncij. ⁊ eſt gaudioſa. qꝛ non debemus a laude tacere. ¶ Circa primum notandum eſt. ꝙ eſt duplex annūciatio. ſcilicet ſerpentis et angeli celeſtis. De prima dicit̄ Geneſi. iij. Cur precepit vobis deus ⁊c̄ De ſecūda dicitur Luce. ij. Ecce euāgeliſo vobis gaudium ⁊c̄. In prima quatuor fuerūt ſcilicet dubietas ex parte mulieris Cum dixit. Ne forte moriamur. Falſitas ex parte ſerpentis. Fatuitas ex parte hominis. Et ſeueritas ex ꝑte dei ꝑenā irrogātis.

Et iſta q̄tuor fecerunt illaȝ diem eſſe
diem mali nuncij Et q̄uis illa q̄tuor
tunc inchoauerunt tn̄ totū gen⁹ huā
nū poſtmodū occupauerūt. ſcȝ dubi
etas in ſperandis. falſitas in creden
dis. fatuitas in diligēdis. et ſeueri
tas in penis irrogandis. Secūda eſt
annūciatio angeli celeſtis. In qua q̄
tuor ponunt̄. ſcȝ ꝙ natus eſt nob̄ ſal
uator. natus eſt xp̄s. natus eſt dn̄s.
natus eſt panis. qꝛ bethleem iuda.
Ita ꝙ ſaluator attulit eternā ſalutē
Xp̄s vnctionē. dn̄s legiſlationeȝ. et
panis ſuauiſſimā refectionē. Et iſta
q̄tuor remedia ſunt contra quatuor
incōmoda ſupradicta. ꝓpter que hec
dies eſt boni nuncij. Primo igit̄ in
huāno gn̄e erat dubietas in ſperan
dis. Contra hoc venit nob̄ ſaluator
portans eternā ſalutem Yſaie. xxv.
Vrbs fortitudinis nr̄e. ſyon ſaluator
ponet̄ in ea murus et antemurale.
Multū ergo ſperare debem⁹: quia
ſaluator factus eſt fortitudo noſtra.
ex eo ꝙ nos defendit. Murus igne⁹
nr̄ videt̄. qꝛ hoſtes cōſumit Zach. ij
Ego ero murus in circuitu igne⁹ Et
añmurale noſtrū. qꝛ ictus paſſionis
ꝓ nobis ſuſtinuit. Scd̄o erat ſeueri
tas in penis irrogādis. Cōtra illud
venit xp̄s afferens vnctionem. Ps̄.
Vnxit te deus deus tuus oleo leticie
p̄ cōſortib⁹ tuis. Olim deus erat du
rus. ſed mō eſt vnctus et factus eſt
manſuetus. ideo dicit̄ Vnxit te de⁹
deus tu⁹ Erat irat⁹. ſed hodie fact⁹
eſt letus et recōciliatus Ido ſubdit̄
Oleo leticie Erat auar⁹. qꝛ vix vole
bat modicū grē ſue elargiri. ſed ho
die factus eſt largus. ideo ſubditur
Pre cōſortibus tuis Et iō de plenitu
dine eius nō omēs accepim⁹ Tanta
eſt mō abundantia vnguētoꝝ ꝙ ea
que erant dura facta ſunt mollia.
Quatuor quidē olim erāt dura et in
flexibilia. ſcȝ celū vt aliqueȝ reciperet

angelus vt ſcȝ hoieȝ diligēt. deus vt
hoieȝ recōciliaret et mors vt oēs ab
ſorbēt. Sed iſta ſunt vncta et facta
ſunt flexibilia. ps̄. Inclinauit celos
et deſcēdit et caligo ſub pedib⁹ ei⁹
Factū eſt eñ flexibile celū materiale
vt homines ſuſcipiat. Intellectuale. i.
angelus vt hoies diligat Ipſe deus
deſcēdit ⁊ hoies recōciliauit Caligo
ſub pedib⁹ eius fuit. qꝛ mortē ſuppe
ditauit. Tercio erat falſitas in cre
dendis. Coñ hoc venit dn̄s afferens
nouā legiſlationem Yſa. xxxiij. Dn̄s
iudex noſter. dn̄s legifer nr̄. dn̄s rex
noſter. ipe ſaluabit nos. Scd̄m aūt
Dionisiū ad pfectū dominiū tria req̄
runt̄ ſcȝ peminentia cōtinentia pma
nentia. Sed deus non videbat̄ dn̄ari
in mūdo nec quantū ad peminentiā
Yſa. lxvi. Facti ſumus q̄ſi in pn̄cipio
cum nō dn̄areris nr̄i. nec quantū ad
cōtinentiā eiuſdē. xxvi. Dn̄e deus nr̄
poſſederūt nos dn̄i abſqȝ te. nec q̄tū
ad pmanentiaȝ. qꝛ videbat̄ a dn̄io
cecidiſſe. Yſa. xix. Tradā egiptū in
manus dn̄oꝝ crudeliū Sed hodie ipm
dominiū recupauit Luce i. Hic erit
magn⁹ et fili⁹ altiſſimi vocabit̄ Ecce
peminētia. Et dabit dn̄s illi ſedeȝ da
uid pris eius ⁊ c̄. ecce cōtinentia. Et
regni eius nō erit finis. ecce pmanē
tia. Qrto erat fatuitas et iſipiditas
i intelligēdis. Coñ hoc veīt panis to
cius ſuauitatis Sap. xvi. Panē de ce
lo p̄ſtiſti illis omne delectamentū in
ſe hn̄tem ⁊ c̄. Vn̄ cātat eccleſia Et ē
ſumptū de Iohele et Amos. In illa
die ſtillabūt mōtes dulcedinē et col
les fluēt lac et mel. Per lac itelligit̄
xp̄i huānitas. p mel diuitas. p dul
cedinē tot⁹ xp̄s q̄ totus erāt dulcis ⁊
ſuauis Quidā āt delcānt̄ ēca ea que
ſpectant ad huānitatē. iſti fluūt lac
Quid̄ ēca ea que ſpcānt ad ei⁹ diui
tatē. iſti fluūt mel. Quidā ēca totū
xp̄m. iſti fluūt ⁊ diſtillant dulcedinē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Secūdo hec dies ē gaudioſa. iō dr
Si tacuerimꝰ Nō ei debemꝰ tacē cor
de. ſed ānūciare ore. Corde q̄dē nō de
bemꝰ tacē. ſ; magnā exultatōez hr̄e
Ephe. v. Cātātes ⁊ pſallētes i cordi
bꝰ vr̄is. Phil. iij. Gaudete i dn̄o ſp
⁊c̄. Iſtud em̄ gaudiū dz eſſe magnū
quātū ad impermixtionē. iō dr. Gau
dete in dn̄o. Quātū ad ꝑpetuatōez
iō dr ſemp. Quātū ad intētōez. ido
dicit̄ Iterū gaudete. Quantū ad oſtē
ſionē. iō dr. Modeſtia veſtra nota
ſit. Quantū ad extenſionē. iō dicit̄.
Oībꝰ hoībꝰ Debemꝰ eciā ānūciare.
ore. vbo. ⁊ ſigno Verbo. pš. In pſal
terio decacordo pſallā tibi. Per pſal
teriū decacordū intelligimꝰ criſtū in
carnatū. in quo fuerūt q̄nq; corde. i.
vulnera q̄nq;. oſtēdentes ſuā hūani
tatē. Et q̄nq; oſtēdētes ſuā maieſta
tē. ſcz natītas ſupnatural. gl̄a reſur
rectionis. maieſtas aſcēſionis. miſ
ſio ſpūs ſci ⁊ iudiciaria ptās. Debe
mꝰ eciā laudaē ſigno. i. corpis ꝓſtra
tiōe. vt xp̄o vicē rependamꝰ q̄ tota
lit̄ ſe ꝓſtrauit ⁊ michil ſibi de ſe reti
nuit nec ꝓpriū amorē. Ro. v. Etem̄
xp̄s ſibi nō ꝯplacuit ⁊c̄. Nec propri
um ſenſū Joh. vij. Mea doctrina nō
ē mea. Nec propaꝫ volūtatē retinuit
Lu. xxij. Nō mea ſed tua voluntas fi
at. Nec propriā opatōez Jo. viij. A
meipō facio michil. ſ; nec propriā ſed
cōmunē cōuerſatōem. Baruch. iij.
Poſt hoc in t̄ra viſus ē ⁊c̄. Vade er
go ⁊ tu fac ſimilit̄ vt de te michil reti
neas nec amoreꝫ. Jo. xij. Qui amat
aīam ſuā ⁊c̄. Nec ꝓpriū ſenſū. Ro. x
Nolite eſſe prudētes apud voſmetip
ſos Nec voluntatē. Mat. xvi. Si q̄s
vult venire poſt me abneget ſemet
ipſū ⁊c̄. Nec ꝓpriā opatōez Gal. vi
Operemur bonū ad oēs Nec ꝓpriam
cōuerſatōnez. p̄. Pe. ij. Cōuerſatō
nē veſtrā int̄ gētes hn̄tes bonā

Sermo xxi. De eadē Sermo q̄ntꝰ

Oportz ſolē preuenire ad be
nedictionē Sap. xvi. Ortuꝫ
veri ſolis craſtino celebran
dūm hodie dupliciter preuenimus.
ſcilicet in choro ⁊ in capitulo. In
choro auteꝫ tripliciter. Prima pre
uētio eſt quia hec feſtiuitas natiui
tatis dominice hodie in laudibꝰ icho
atur qd̄ eſt inſolitū ⁊ ſingulare. Et
hoc triplici de cauſa. Prima ē q2 hec
feſtiuitas incepit a laudibꝰ tā ange
loꝝ qui dixerūt. Gloria in altiſſimis
deo. q2 paſtoꝝ. De q̄bꝰ dicitur. Re
uerſi ſūt paſtores laudātes ⁊ glorifi
cātes deū ⁊c̄. Secūda ē q2 oēs crea
ture ipſā laudant. Vnde ꝓpheta iou
cat oēs creaturas ad laudandū criſti
aduentū: dicēs. Letētur celi ⁊ exul
tet terra ⁊c̄. Tercia rō eſt. q2 in ea
eſt materia ⁊ rō omnis laudis. Om
nes em̄ qui cantica laudis ediderūt.
aut ediderūt ꝓpter immenſum gau
dium vt illud. p̄. Reg. ij. Exultauit
cor meum in domino. Aut propt̄ cō
pletum deſiderium. vt illud Luce. ij.
Nunc dimittis ſeruum tuū domine.
Aut propter receptum beneficium.
vt illud Exo. xv. Cantemꝰ domino
glorioſe. ⁊c̄. Et ſicut fuit canticum
Zacharie ⁊ beate Marie. Recte igi
tur hec feſtiuitas a laudibus inchoa
tur. quia hodie venit noſtrum gau
dium. Yſaie xxij. Gaudete ⁊ lauda
te ſimul deſerta iheruſalem. ⁊c̄. No
ſtrum deſiderium. Aggei. ij. Veniet
deſideratus cunctis gentibus. Et no
ſtrum beneficiuꝫ nobis datum. Iſa.
ix. Puer natus eſt nobis. Secun
da preuentio eſt quia feſtiuitas cra
ſtina hodie nobis crebro pronuncia
tur. Et facit eccleſia ad ſimilitudinē
alicuiꝰ ciuitatis regē aliquē expectā
tis Venit em̄ vnꝰ nūciꝰ qui dicit q2
rex q̄dē venit. ſed adhuc multū lōge
ē Eſt iſtū nūciū mittit eccleſia i p̄ma
dn̄ica d̄ aduētu Aſpiciēs a lōge ⁊c̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sed quoniā audiētes regē longe eē
ex hoc poſſꝫ dubitari ꝙ nimis tarda
ret ⁊ ex hoc eſſēt in aliquo merore.
ideo mittit ſecūduz nunciū in ſecūda
dominica dicēs ſcꝫ Jeruſalez cito ve
niet ſalus tua. q̄re merore conſume
ris ⁊c. Deinde mittit terciū in tercia
dominica qui dicit ꝙ iā apparet per
ſona regis dicēs. Ecce apparebit do
minꝰ Jā apparet militia regis. cū ſb
ditur Et cū eo ſanctoꝝ milia. Jā ap
parēt vexilla regis cū ſubdit̄ Dn̄s in
veſtimēto ⁊ in femore ſuo ſcriptū ⁊c̄
Tūc etiā mittit p̄conem vt oēs cuei
ant ⁊ ſint parati Et hoc i quarta do
minica cū dicit Canite tuba in ſion.
vocate gētes ⁊c. Quādo āt cōſtat
ꝙ craſtino eſt venturꝰ ꝫ tūc nō vnū
ſed plures nūcios mittit Vnꝰ dicit.
Hodie ſcietis ꝙ veniet dn̄s. Aliꝰ di
cit Cras egredicmi. ⁊c. Alius dicit
Craſtina die delebit̄ iniq̄tas terre.
Aliꝰ Cras faciet dn̄s int̄ vos mirabi
lia Tercia p̄ueñtō ē q̄z nr̄ā ſcificatō
⁊ p̄patio nobis p̄dicat̄. Spōſa q̄dem
debꝫ ſe p̄pare ſcd̄m nobilitatē ſpon
ſi De cꝰ nobilitate dicit̄ Cant. v. Di
lectꝰ meꝰ cādidꝰ ⁊ rubicūdꝰ Cādidꝰ
q̄tū ad carnē purā. rubicūdꝰ q̄tum
ad animā caritate ſuccēſaz. electus
ex milibꝰ q̄tū ad diuinitatē veram.
Spōſa igit̄ vt ſpōſo aſſimilet̄ debꝫ aſ
ſumere veſtes albas puritatis. rube
as caritatis Pro. vlt̄. Biſſꝰ ⁊ purpu
ra indumentuꝫ eiꝰ ⁊ varias multipli
citas virtutis. p̄s Aſtitit regina a dex
tris tuis in veſtitu deaurato ⁊c̄ Se
cūdo p̄uenimꝰ hāc feſtiuitatez in ca
pitulo et hoc triplicat̄. Primo q̄z ſin
gulari mō p̄nunciat̄ cū dicit̄ Anno ce
ſaris Auguſti. xlij. ⁊c̄. Et fit ibi anū
ciatio in triplici lingua vt dictū ē ſcꝫ
in latina. hebraica. ⁊ greca Jſte em̄
tres lingue laudāt xp̄m i mūduz veī
entē Sicut pꝫ hic Laudāt ip̄m moriē
tē. q̄z crucis titulꝰ ſcriptꝰ erat grece
hebraice. ⁊ latine Laudāt ip̄m i celo
regnātē. ſicut pꝫ in miſſa vbi eꝰ glo
riā laudaꝰ Latine vt pꝫ in epiſtolis
euāgelijs ⁊ cātu. Grece ſicut in kyri
eleyſon. Et hebraice ſicut i alleluia.
et amen. Scd̄a p̄uentō ē q̄z i terraꝫ
nos ꝓſtramꝰ vt de ſua viſitatione ſi
bi grās referamꝰ. Exod. iiij. Audie
rūt ꝙ viſitaſſꝫ dn̄s filios iſrahel ⁊ ꝓ
ni adorauerūt legit̄ Jone. iij. ꝙ rex
idutus ē ſacco ⁊ ſedit i cinere ⁊ oēs
ſerui idez fecerūt Rex chriſtꝰ ſedet i
cinere qn̄ indutꝰ ē carne. Et iō nos
debemꝰ ſedere i cinere ⁊ nos ꝓfunde
humiliare et ſibi grās agere. tympa
nū aſſumētes et dicētes. Exod. xv.
Cātemꝰ dn̄o ⁊c̄ Jn tympaō ē forma
ſperica. pellis extēſa ⁊ melodia. Sic
in xp̄o fuit diuinitas et̄na. caro cru
cifixa. ⁊ aīa oī iubilatōe plena Jſtuꝫ
debemꝰ aſſumere ꝑ meditatōez. et
ſibi cātare ꝑ grōꝝ actionē Tercia p̄
uentio ē q̄z ſermo in vigilia p̄pomit̄.
dicit āt Amb ſup Bt̄i immaculati ꝙ
ſermo dei habꝫ illuminare. accēdere
et mūdare Nos igit̄ expectaꝰ ortū ve
re lucis. ſolis ⁊ ignis Cōuenit̄ igit̄
ſermo p̄pomit̄ vt q̄z hꝫ illuminare: di
ſponamur ad illuminationem lucis re
fulgentis yſa. ix. Habitātibꝰ in regi
one vmbre mortis. lux orta ē eis. q̄z
habꝫ calefacere. diſponamur ad ca
lefactionē ſolis icaleſcētis. i. Reg. xi
Cras erit nobis ſalꝰ cū icaluerit ſol
Quia habꝫ mūdare. diſpoāmur ad
purificationē ignis ꝯſumentis ⁊ pur
gātis Mal. iij. Jp̄e ei q̄ſi igis ꝯflās

Sermo xxij.

In natiuit̄. dn̄i nr̄i ie. xp̄i. Ser. i.

Jacob genuit Joſeph virum
marie Mat. i. Auguſtinꝰ dt
in libro de trinitate: Teſti
monia q̄dā veterū p̄nūciauerūt. q̄dā
veniſſe teſtate ſūt creature eū ꝑ q̄m
fcē ſūt. factū q̄ppe creatorē ꝑ q̄ꝫ fac
ta ē oīs creatura. oēz creaturā teſtē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

habere optebat. Ex hꝭs v̀bis duo
eliciūtur Vnū qꝛ xp̄m ventuꝝ multi
prenūciauerūt. Secūdum qꝛ ipſū ve
miſſe oēs creature teſtate ſūt. ¶ Cir
ca p̄mū notandū. ꝙ ipſū multi p̄nū
ciauerunt ſicut fuerūt ꝓphete q̄ eū p̄
dixerūt. ⁊ patriarche q̄ ipſū in mun
dū per generatōnez adduxerūt: quo
rū genealogie hodie recitanꝰ. Et iō
illa genealogia dꝫ eſſe nobis valde
ſpecōſa ad innuēdū qꝛ ex ea ꝓceſſit
ille de quo dꝛ. Speciosus forma ⁊c̄.
Dulcis ad audiendū qꝛ ex ea ꝓceſſit
ille. q̄ ſcd̄m Bern. ⁊ in ore mel. i au
re melos. in corde iubilꝰ. Debꝫ eſſe
delectabilꝰ ad odorādū. qꝛ ex ea pro
ceſſit ille. d̾ quo dꝛ. Ecc̄i. xxiiij. Sicut
cynamomū ⁊ balſamū aromatizās
⁊c̄. Debet eē ſapida ad ꝑguſtandū.
qꝛ ex ea ꝓceſſit ille. de quo dꝛ ibidez
Qui edūt me adhuc eſurient ⁊c̄. De
bet eſſe ſuauis ad āplexandū. qꝛ ex
ea ꝓceſſit ille. d̾ quo dꝛ ī Pſal. Quo
niā tu dn̄e ſuauis et mitis ⁊c̄. ¶ Cir
ca ſecūdū notandū ꝙ oēs creature
xp̄i natiuitatē teſtate ſūt. ¶ Primo
creatura celeſtis que oñdit eiꝰ etnī
tatē. Vn̄ dicit Criſoſt. ꝙ tūc circa ſo
lē circulꝰ aureus apparuit In circulo
autē etnitas deſignaꝰ Manifeſtauit
ſuā poteſtatē ſicut ptꝫ in ſtella q̄ ma
gis apparuit que puero obſequiū p̄ſ
titit ⁊ quā puer de nouo creauit Ma
nifeſtauit eiꝰ cū pr̄e ⁊ ſpū ſcō eq̄lita
tē. qꝛ tūc tres ſoles in oriēte appaꝛu
erūt q̄ vnū corpꝰ ſolare poſtmodum
ſūt redacti. Manifeſtauit ſuā cū pr̄e
puritatē. ſicut ptꝫ ī ſtella: q̄ in forma
puelle pueꝝ tenētis in vlnis apparu
it. Stelle em̄ natura puriſſime ſunt.
¶ Secūdo teſtificata ē creatura terreſ
tris. ſicut ptꝫ ī q̄tuoꝛ elemētis ¶ Ter
ra em̄ induit nouā fecūditatez. qꝛ de
vineis Engadi balſamū miraculoſe
ꝓrupit. Aer induit nouā claritatē.
Lu. ij. Claritas dei circūfulſit illos.

Et aqua induit nouā ſapōris dulce
diez. qꝛ tunc fōs aq̄ rome ī oleū ē cō
uerſus Ignis induit nouā v̀tutem. qꝛ
cū ignis ſit illūinare ⁊ ꝯburē habuit
v̀tutē illūinatiuā ⁊ nō ꝯſūptiuā Hoc
ſignificatū ē Exo. iij. In rubo q̄ arde
bat: ſ nō cōburebaꝰ. Quia v̀go be
ata fuit igne ſpūſſancti inflāmata ⁊
nullo igne cōcupīe adusta. ſ illumi
nata ⁊c̄. ¶ Terciō eiꝰ natiuitatē teſti
ficata ē creatura vegetatiua. qꝛ tūc
vinea Engadi īduit nouū florē Cāti.
iij. Vinea nrā floruit nouū fructum.
Ibidē. Fructꝰ eiꝰ dulcis gutturi meo
induitqꝫ nouū balſami liquorē Ecc̄i
xxiiij. Quaſi balſamū nō mixtū odoꝛ
meꝰ. ¶ Quarto teſtificata ē creatuā
ſenſibilꝰ. Nā bos ⁊ aſinꝰ ipſū ſuū dn̄z
cognouerūt. Yſa. i. Cognouit bos
poſſeſſorē ſuū ⁊c̄. Ipſū flexis genibꝰ
adorauerunt. Iſa. xliij. Glorificabit
me beſtia agri. qꝛ a cōmeſtiōe feni
ſup qd̾ puer iacebat abſtinueꝛt ¶ Qn̄
to teſtificata ē creatuā rōnalꝰ. ſicut
ptꝫ ī ceſare auguſto q̄ tūc publicas
ſtratas ꝑ mūdū fieri iuſſit. rōnis de
bita dimiſit. ⁊ v̀ori deꝰ rēnuit. Et ꝙ
uis hoꝝ ſigficatōez nō ītelligēt ſpūs
tn̄ ſcūs ītellexit Per hᵒ ei ſigficabaꝰ
ꝙ xp̄o veniēti dēmꝰ ꝑpaē viā cordiū
Lu. iij. Parate viā dn̄i. ꝙ ip̄e debat
dimittē d̾bita pctōꝝ Mat. xviij. Oē
d̾bitū dimiſi t̄ ⁊c̄. Et ꝙ veiebat ille
q̄ eāt natalꝰ dn̄s ⁊ rx vniuerſoꝝ Vn̄
ꝓpt̄ abſētiā iſtiꝰ dn̄i ī hūano gn̄e ꝯ q̄
rebaꝰ Iſa. xxvi. Dn̄e deꝰ nr̄ poſſedeꝛt
noſ dn̄i abſqꝫ te ¶ Sexto teſtificata ē
creata ītellectualꝰ. i. āgeli q̄ q̄dē teſti
ficati ſūt eū patēꝰ hōrabilit ⁊ letāꝰ
Xp̄s q̄dē occulte veneāt ſ āgli n̄ ſūt
paſſi ipſū peītꝰ occultari Et iō āgelꝰ
ipſū paſtoribꝰ patēꝰ ānūciauit dicēs
Ecce euāgeliſo vob gaudiū ⁊c̄. Teſti
ficati ſūt hōābilit qꝛ n̄ vnꝰ ꝉ duo ſ ex
ēcitꝰ milicie celeſtis d̾ celo veīt Teſti
ficati letāꝰ dicētes Glā ī altiſſis d̾o.

Sermō xxiij. De eodē ſermo ij
Jacob genuit ioſeph viꝝ marie de q̄
nat9 eſt ieſus q̄ vocat̄ xps Virgo be
ata i his v̄bis a trib9 deſcribit̄. Pri
mo a matrimoniali federe cū dr. Jo
ſeph viꝝ marie Voluit ei chriſtus
matrē ſuā habere ſpōſuz multiplici
de cā Jpa ei erat tenera puella iō in
digebat viro maturo ⁊ grādeuo vt
ab ipſo cuſtodiret̄ Erat ſola Jō indi
gebat fideli ſocio a quo in ptu ⁊ an
ptum ⁊ poſt partū aſſociaret̄ Erat v̄
go verecūda iō indigebat viro ſibi
matrimonialit̄ copulato ne tāq̄ ad
ultera infamaret̄ Erat multis labori
bus exponēda ideo īdigebat magno
adiutorio quo releuaret̄ Erat diabo
lo ſuſpecta. ne ſcz eſſet illa de q̄ Yſa
ias ꝓphetauerat Ecce v̄go ɔcipiet ⁊
pa. ⁊ c̄. Jō debuit eſſe in matrimoni
o vt illud miſteriū diabolo celaret̄.
Secūdo deſcribit̄ a nomine cū dicit̄:
Marie. q̄ alio noīe dr dña ⁊ interp̄
tat̄ ſtella ⁊ illumiatrix Eſt ergo do
mina ⁊ imperatrix Et idō tanq̄ dña
ɔtra diabolū ēa poteſtatiue exercuit
Prio q2 ipſū de cordib9 fideliuz expu
lit. hoc fcatū ī in tēplo pacis qd cor
ruit Sic ei boni ſūt tēplū dei. ſic ⁊ ma
li ſūt tēplū diaboli. Ceciderūt igit̄ ꝑ
vt erāt tēplū diaboli ⁊ facti ſūt tēplū
dei. Secūdo q2 principē demonū ɔtri
uit. hoc ſignificatū eſt per illaz mag
nā ſtatuā que erat rome arte diabo
li. in aere ſubleuata. de q̄ reſponſū
eſt q̄ nō caderet donec v̄go pariat
que nocte q̄ ꝑpit cecidit. per qd ſig
nificat̄ q̄ poteſtas principis dmonū
per virginē contrita fuit Terciuz
eſt q̄ cultū ydolorū euacuauit. hoc
ſignificatū ē in ſtatuis ydoloꝝ que
in egipto corruerūt Jeremias enim
in egiptū deſcendēs ſignuz eis dedit
q̄ tunc ydola ſua corruerēt qn̄ v̄go
pareret. Jdeo ſacerdotes illi imagi
nem virginis cū puero in ſecreto tē
pli adorabāt ſed in ipā nocte qua pe
perit ydola corruerūt Secūdo dicit̄
ſtella Jdeo rome apparuit in forma
ſtelle pueꝝ baiulantis que erat circū
data aureo circulo ⁊ erāt iuxta ſolem
⁊ audita ē vox Hec ē ara celi. hoc ſi
gnificabat̄ quāte fuerit puritatis q2
viſa eſt in ſpē ſtelle. que eſt nature
puriſſime. Quāte dignitatis. q2 cir
cūdata aureo circulo: Tota ei curia
celeſtis in modū corone ipſaz circum
dat ⁊ ornat. vn̄ cantat eccleſia. Cir
cūdabāt eā flores roſarum ⁊ lilia ɔ
uallīū Quante ſit poteſtatis q2 erat
iuxta ſolem id ē chriſtū. hoc ſignifi
catū eſt. iij. Reg. ij. Poſitus eſt tro
nus matris iuxta tronū regis Quā
te ſit pietatis q2 vocata eſt ara celi
Sicut enim altare eſt medium inter
deum ⁊ populū. ſic ipſa eſt mediatx
inter deū ⁊ nos Tercio dicit̄ illumi
nās ſiue illuminatrix. q2 hominez ce
cū illuminauit Et hoc ſignificatū eſt
q̄ vinea Engadi floꝛez attulit. fru
ctum ꝓduxit. ⁊ etiā balſami liquorē
emiſit Homo q̄dem habebat oculuz
carnis ſanguino lētum. q2 carnalia
deſiderabat ſed v̄go florē ꝓtulit q̄ i
paſſione attrit9 ⁊ excoct9 oculo car
nis ē appoſit9 et ipſuz ſanauit Habe
bat etiā oculū affectus īſipidum: q2
ſpūalia ſibi deſipiebāt. ſed fructum
ꝓtulit c9 dulcedo ipſam inſipiditatē
fugauit. habebat enī oculū intellec
tus obſcurū. q2 dei veritatē nō reco
gnoſcebat. ſed liquor balſami oēm
impuritatē abſterſit Tercio dſcri
bit̄ a virginali pudore quod notat̄
cū dicit̄. De qua natus eſt ⁊ c̄ :nō de
quibus. decuit quidem ipſam virgiēz
eſſe. q2 deus ſibi ɔmittebat pretium
redemptionis humane Jdeo debuit
et decuit vas integrū ne effūderet̄.
Vginitas ei perfecta integritas eſt
carnis et mētis Sz de multis dicitur
Ecc̄. xxi Cor fatui q̄ſi vas ɔfractū ⁊ ē

Cōmittebat ſibi theſaurꝝ dīne ſapiē
tie· iō debuit eſſe vas nouū Virgini
tas em̄ totū hoīem nouū facit· Hoc
ſignificatū ē· iiij· Reg̃· ij· vbi dicit·
ꝙ heliſeꝰ .i. deus pr̄· poſuit ſal .i. diui
naꝫ ſapiām in vas nouū .i. in Marie
vterꝝ· Cōmittebat ſibi balſamuꝫ di
uine gr̃ae· iō debuit eē vas mūdum·
Virgitas em̄ dicit pfectā mūdiciam
mētis ⁊ corpis· Vñ ꝓpheta petēs ſpi
ritꝰ ſancti grām· pmo petit vaſis mū
dicā dicēs· Cor mūdū crea i me deꝰ
⁊c̃· Cōmittebat ſibi ſplēdorē pater
ne gl'e· iō debuit eſſe vas admirādū
Ecc· xliiij Vas admirābile opꝰ excelſi

Sermo xxiiij· De eodē Sermo tāꝰ

Populus q̃ āmbulabat in tene
bris vidit lucē magnā Et ſb
dit· Paruulꝰ natus ē nobis
et filiꝰ datus ē nob ⁊c̃· yſa· ix· Quā
do rex aliq̃s ē venturꝰ multi nūcij de
ſtināntur Sic etiā an faciē huiꝰ regis
in q̃libꝫ triū miſſaꝝ tres nuncios mit
tit· ſcꝫ vnū ꝓphetā· vnū euāgeliſtā·
et vnuꝫ apoſtolū· Et iſti ſūt oēs fide
digniſſimi· Nā ꝓpheta· ſ· yſaias fuit
a ſpūſcō inſpiratꝰ· Apoſtolus vſqꝫ
ad terciū celū fuit raptꝰ Euāgeliſta
ſcꝫ Lucas q̃ in duabꝰ miſſis ponitur·
fuit a btā v̓gine doctꝰ Johānes qui
ponit̃ in tercia miſſa fuit a fōte pecto
ris Criſti aqua ſapiē potatꝰ Verba
igit̃ p̄miſſa ſūt vniꝰ de hijs tribꝰ am
baſiatoribꝰ In quibꝰ tria ponūtur·
Primū ē hūani gn̄is magnum pericu
lū· Cū dr̄· Populꝰ q̃ ambulabat ī te
nebris ⁊c̃· Tenebre q̃dē q̃tuor incō
moda inducūt· ſcꝫ horrorē· obſcurita
tē· triſticiā ⁊ frigiditatē· Hoīes igi
tur tunc erāt in tenebris· qꝛ erāt in
horrore ⁊ timore ex eo ꝙ erāt in po
teſtate demonum traditi· Exo· x· Fa
cte ſūt tenebre horribiles ī vniuerſa
terra egypti. Erāt in obſcuritate· qꝛ
erant multiplici ignorātia inuoluti·
Job xxxviii· Nos q̃dē inuoluimur te
nebꝰ Erāt ī triſticia qꝛ dei viſiōe erāt
p̓uati· Thobie· v· Quale gaudiū mi
chi ē q̃ in tenebris ſedeo ⁊ lumē celi
nō video· Erāt ī frigore· qꝛ igne di
uini amoris alieni Illo ſcilicꝫ igne de
quo dicit̃ Lu· xii· Ignē veni mittere
in t̓rā ⁊c̃· Sꝫ ppl's q̃ eāt in hiis tene
bris hodie vidit lucē magnā illā· ſcꝫ
de q̃ dr̄ in ps̄· Lux orta ē iuſto Lux
aūt hꝫ aſſecurare· illūmare· letificaē
et calefacē· Primo ergo aſſecurauit
hoīem: expellēs ⁊ refrenās demonis
ptātē Ps̄· Ortꝰ ē ſol ſcꝫ xp̄s ⁊ ꝯgre
gati ſūt demones ⁊ in cubilibꝰ ſuis
collocabūtur Secūdo nos illūmauit
dās verā dei ꝯgnitōeꝫ Lu· i· Illumia
re hiis q̃ in tenebris ⁊ ī vmbra mor
tis ſedēt ad dirigēdos ⁊c̃· Tercio
nos letificauit· reſtituēs dei viſionē
Prouer· xv Lux oculoꝝ letificat ani
mā Quarto letificauit ⁊ iflāmauit
infundēs diuinū amorē Ps̄· Ignem
miſit vt lucēt eis p nocte· Iſta q̃tu
or hodie āgelꝰ de celo nob attulit Re
mouit em̄ obſcuritatē ⁊ iduxit illūi
natōeꝫ· vñ dr̄ Claritas dei circūfulſit
illos Remouit timorē ⁊ induxit ſecu
ritatē Cū dixit· Nolite timē· Remo
uit triſticiā ⁊ iduxit leticiā Cū dixit
Ecce euāgeliſo vob gaudiū magnū·
Remouit frigiditateꝫ ⁊ adduxit ve
rū ignē ſcꝫ xp̄ꝫ· cū ait· Natꝰ ē vobis
hodie ſaluator ⁊c̃· Secūdo ponit̃ hu
iuſmodi periculi magnū remedium
Cum dicitur· Paruulꝰ natus eſt no
bis Et licet Chriſtꝰ hodie fuerit par
uulus quantum ad etatem· matreꝫ
ſtaturam· familiam· domum lectū·
cibum ⁊ veſtimentum· poteſt tamē
dici ꝙ ipſe fuit paruulꝰ triplici alia
racōe Primo quia offenſus de faci
li poteſt placari Qui enim olim dix
erat tanq̄ implacabilis Ezechi· vij
Non parcet oculus meus ſuper te· et
miſerebor modo dicit yſa· lxi· Pre
dicate annum placabilem domino·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Scdo qꝛ in emendo facilit̄ pt̄ decipi
Paruul⁹ em̄ aliqñ ꝓ vno pomo dat
totā ſuā hereditatē. Olim ds regnū
ſuū valde care vēdebat. qꝛ null⁹ ipm̄
emē poterat. nec ꝑ aliq̄ graui pn̄ia
nec ꝑ morte aliq̄. ſ₃ mō dat regnū ꝓ
calice aque frigide Mat̄. x. Quicūqꝫ
dederit vni ex minimis iſtis calicē aq̄
frigide ⁊c̄ imo ꝓ vna bona volūtate
Ps̄. Deſideriū pauperꝝ exaudit dn̄s
Ideo deū quodāmō decipim⁹. qꝛ ei⁹
regnū q̄ſi ꝓ nihilo obtinemus. ps̄.
Pro nihilo ſaluos faciet illos ¶ Ter
cio dr̄ puulus. qꝛ ad inſtar puuli dz
cōcipi p bō ꝓpoſita Sed multi ſunt q̄
aborſum faciunt. qꝛ bonū ꝓpoſitū ad
opus nō ꝑducūt Iſa. xxxvi. Venerūt
filij vſqꝫ ad ptū et v̄tus nō eſt pari
endi Debz eciā pturiri p bona opera
Yſa. xxvi. A facie tua dn̄e cōcipim⁹
et pturiui⁹ et peperim⁹ ſpm̄ ſalutis
Debz nutriri p pſeuerantiā. Exo. ij.
Accipe puerꝝ iſtū et nutri mihi Debz
portari p paciēz Ecc̄i. vi. Subijce hu
merꝝ tuū et porta illā ſcz ſapientiaz.
Tercio ponit̄ iſtius remedij magnū
p̄comū. cū dr̄ Et filius datus eſt nob̄
Magnū p̄comū eſt dei pr̄is qui tāte
erga nos fuit liberalitatis. qꝛ dedit
nob̄ quoddā ſibi ꝓpriū ſcz ſuū filiū :
q̄ddā ſibi et filio ꝯmune ſcz ſpm̄ ſcm̄
q̄ddā ſibi in filio et ſpū ſcō cōmune
ſcz mūdū vniuerſū et angelicū miſte
riū. Demū ꝑmittit vultū ſuū nobis
Ps̄. Dn̄e q̄d eſt hō. qꝛ innotuiſti ei.
aut fili⁹ hoīs : q̄m̄ viſitas eū. Bern̄.
Demū mittis ei vnigenitū tuū. immit
tis ſpm̄ tuū. ꝑmittis ei vultū tuū Et
ne q̄d in celeſtib⁹ vacet ad opa ſolli
citudis nr̄ē. eciā illos btōs ſpūs mit
tis in miniſteriū noſtrū.

¶ Sermo xxv. De eodē ſmo q̄rtus

Exijt edictū a ceſare Auguſ
to. vt deſcribe⁊ vniuerſus
orb̄ Luce ij. In hoc euāgelio
fit mencio de ceſare mūdum
deſcribente de maria pregnante et
maria pariente. ¶ Circa p̄mū nōnd
ꝙ ceſar tūc tpis tria feciſſe legit̄.
Primū eſt ꝙ nomē mutauit Cū em̄
eius p̄us vocaret̄ Octauian⁹ vocari
ſe fecit ceſarem in honorē auūculi ſui
et Auguſtū ꝓpter rem publicā aug
mentatā Impatorē qꝛ fuit p̄m⁹ hoc
noīe inſignit⁹. Per q̄d dabat̄ intel
ligi ꝙ ille veniebat qui electi ſ ſuis
noīa mutaturus erat Yſa. lxv. Ser
uos ſuos vocabit noīe alio Cum em̄
p̄us vocarent̄ hebrei .i. tranſitorij. qꝛ
erant t̄renis actib⁹ dediti. poſtmod̄
vocati ſūt xp̄iani. qꝛ ſcō ſpū ſūt pun
cti. vltimo in celo vocabunt̄ filij dei.
qꝛ p grāz ſūt in filios adoptati et dei
heredes effecti i. Io. iij. Nunc filij dei
ſumus. ſ₃ nondū apparuit ⁊c̄. ¶ Scdo
mundū deſcp̄ſit : per q̄d dat̄ intelligi
ꝙ ille veniebat q̄ electos ſuos in et̄
nitate ſua ſcp̄turus erat. Deus q̄dez
noīa electorꝝ ſuorꝝ ſcp̄ta hz in li. ſuo
ideo nō pn̄t falſificari. Ps̄. In libro
tuo oēs ſcribent̄ In palatio ſuo. ido
non pn̄t deleri. Luce. x. Gaudete qꝛ
noīa vrā ſcp̄ta ſūt in cel̄ In manib⁹
ſuis. ideo nō poſſunt obliuioni tradi
Iſa. xlix. Ecce i manib⁹ meis deſcp̄ſi
te In corde ſuo. iō nō pn̄t nō amari
ij. Corꝝ. iij. Epiſtola eſtis xp̄i ſcp̄ta
nō atramēto ſ₃ ſpū dei viui. ¶ Tercio
vniuerſalem pacē fecit. p q̄d dabat̄
ītelligi q̄d ille veniebat q̄ oēs diſcor
dias remouē debat. Erat em̄ diſcor
dia int̄ deū et hoīez. iō fecit ſe medi
atorē i. Thi. ij. Vnus ē mediator dī
et hoīm Xp̄s ih̄s int̄ hoīez et hoīem
ꝓpt̄ diuerſū cultū. ideo fecit ſe lapidē
āgularē Eph̄. ij. Ip ſo ſūmo āgulari
lapide Xp̄o ih̄u Int̄ hoīez et āgelos
ideo fecit ſe paſtorez Ipſe em̄ eſt ille
paſtor de quo dr̄ Luce xv. Qui relin
q̄t nonagitanouē oues in deſerto .i.
nouē ordines āgelorꝝ in celo. et venit
querē ouē que perierat. ¶ Scdo fit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

meñtio de maria pregnāte. Ex quo
datur intelligi ꝙ ipſa in vtero geſ
tabat ignē diuinū. ſplēdorē eternū
theſaurū ſapiētie ⁊ fōtē miſericordi
e Ideo dicit Ecc. xxiiij. Ego mat̄ pul
chre dilectōis ⁊c. Nā in ꝙtuȝ habu
it ignē diuinū facta ē mater pulcre
dilectōis Sicut eñi aurū ad ignis pſen
tiaȝ liqueſcit. ſic eꝰ aīa ad pſentiam
iſtiꝰ ignis tota liquefacta fuit Cāt.
v. Anima mea liquefacta ē In ꝙtū
habuit ſplēdorem eternuȝ facta eſt
mater timoris. id ē d̄monibus terri
bilis Sicut eñi noctua ſolis ſplēdorē
fugit. ſic demones eiꝰ maximā clari
tateȝ Canti. vi. Terribilis vt caſtro
rum acies ordinata In ꝙtuȝ habuit
theſaurū diuine ſapiētie facta ē mat̄
agnitōis In ꝙtum habuit fontē mi
ſericordie. facta ē mater ſancte ſpei
De his duobꝰ dr̄ Prouerb. xxi. The
ſaurꝰ deſiderabilis ſcȝ diuine ſapiēti
e ⁊ oleū miſericordie ī habitaculo iu
ſti. id ē in btā virgine que fuit hītā
tio chriſti ¶ Tercio fit mētio de ma
ria pariēte. ¶ Circa quod ē notan
duȝ ꝙ cetere mulieres pregnātes an
te ꝑtuȝ habent timoreȝ. in ꝑtu dolo
reȝ. poſt ꝑtum languoreȝ. Hec aūt
ante ꝑtuȝ timere nō potuit qꝛ habu
it angelū cuſtodiētem Judith. xiij.
Viuit dominus quoniaȝ cuſtodiuit
me āgelus eꝰ ⁊c. patrē ſanctificātē
ps. Sanctificauit tabernaculū ſuuȝ
altiſſimus Spūm ſcūȝ oceptuȝ opan
tem. ⁊ filiū eꝰ vterū inhabitantem.
In partu etiam nō habuit dolorem
Non ei dolere poterat. ſed multipli
citer gaudebat. ꝓpter ꝓlꝭ maieſtatē.
ꝓpter oſeruatam virginitateȝ. ꝓpt̄
huāni gn̄is ſaluationē. ⁊ ꝓpt̄ angeli
cā iubilationem. iuxta illud. Dū pa
ris ⁊ gaudes cātāt celi agmīa laudes
Poſt ꝑtuȝ etiā nō habuit languorē
qꝛ pꝛebat medicū pitiſſimuȝ q̄ oēm
languorē ſanat Ecc. xxxviij. Altiſſi
mus de terra creauit medicinā. ⁊c.
Gigāteȝ fortiſſimū qui oēm imbecil
litatē ſuſtētat. ps. Exultauit vt gi
gas ad currēdā viā ⁊c. Celeſte vm
braculū qd refrigeriū dabat Luc. i.
Virtus altiſſimi obumbrabit tibi.

¶ Sermo xxvi. De eodē. Ser. v.

Impleti ſūt dies marie vt pa
reret et ꝑpit filiū ſuuȝ pmo
genitū Luc. ij. Tria ponit e
uāgeliſta Primo tpis plenitudineȝ
cū dr̄ Impleti ſunt dies marie. Im
pleti ſūt eniȝ ſcd̄m Auguſtinū. cclxx
vi. vnde dr̄ Augꝰ ibidē octauo kalē
das aprilis oceptus creditur Jeſus
chriſtꝰ quo ⁊ paſſꝰ. natꝰ auteȝ octa
uo kalēdas ianuarij Ab illo āt die vſ
qꝫ ad iſtū. cclxxvi. repiunt̄ dies. qꝛ
igit̄ tāto tpe chriſtꝰ in eꝰ vtero ha
bitauit factꝰ ē eꝰ vterꝰ fōs pietatis
ſpeculū puritatis. ⁊ vas ſcītatis Fu
it ei fons pietatis. cuȝ ei mīa oliȝ ha
bitaret in celo. ps. Dñe in celo mīa
tua ⁊ poſtmodū icluſerit ſe ī quodā
angulo. i. iudeoꝝ populo Ps. Notꝰ
in iudea deꝰ ⁊c. tandē infundebat ſe
virginis vtero ps. Suſcepimꝰ deus
miſericordiā tuaȝ in medio tēpli tui
Hodie āt emanauit ī toto mundo.
Ps. Miſericordia dñi plena ē terra
Hoc ſignificatuȝ ē rome in fonte cꝰ
aqua in oleū conuerſa largiter ema
nauit Secūdo factus eſt eiꝰ vterus
ſpeculū puritatis Spiritꝰ ſāctꝰ ei pu
rificauit eꝰ menteȝ. filius inhabita
uit eiꝰ ventrē. pater ſcīficauit eꝰ ve
trem ⁊ menteȝ ps. Sanctificauit ta
bernaculuȝ ſuum altiſſimus. Si quis
igit̄ habet maculaȝ ſupbie debȝ ſpe
culari ſe ad eꝰ humilitateȝ. ſi q̄s ma
culam immunditie ad eiꝰ puritatē ⁊
ſic de alijs Tercio factus ē vas ſan
ctitatis Ecci. xxiiij. In me omnis g̃
tia vite ⁊ veritatis ⁊c In illo ei vaſe
. i. ī marie vētre deꝰ poſuit vnguēta
q̄ hn̄t viuificare mortuos. id dr̄. In

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

me ōnis grā vite. Poſuit collíria q̄
hn̄t illūmare cecos. iō ſubdit Et ve
ritatis. Poſuit balſamū qđ hꝫ pſer
uare mortuos. iō ſubdit In me oīs
ſpes vite Poſuit electuaria que hn̄t
cōfortare debiles ⁊ īfirmos. iō ſbdi
tur Et v̾tutis. Secūdo ponit euā
geliſta v̾ginei ptꝰ felicitatē. cū dicit
Vt parēt. Eiꝰ aūt ptꝰ hūit tres lau
dabiles ꝯditōes. Prima qꝛ fuit mul
te puritatis ⁊ ex pte matris ⁊ ex pte
prol̾. Mat̄ em̄ ꝑepit diuini ſplendo
ris radiū. ido facta ē magis lucida.
Ps. Lux orta eſt iuſto ſcꝫ de Marie
vtero Pepit florē amenū ſcꝫ illuꝫ de
quo dꝛ Cāti. ij. Ego flos cāpi. iō fcā
ē magis florida Pepit thus odorife
rū. Ecci. xxiiij. Quaſi libanꝰ nō inci
ſus vaporaui habitatōꝫ meā Et ſi vo
cat̄ ibi libanꝰ thus. iō facta ē magiſ
odorifera. Fuit ecīā puriſſimꝰ eius p
tꝰ ⁊ ex pte ꝓlis. In xp̄o em̄ ſūt diui
nitas aīa ⁊ caro. Diuinitas eſt pura
Sap. vi. Cādor ē em̄ lucis et̄ne ⁊c̄.
Aīa pura. Sap. viij. Sortitꝰ ſū aīam
bonā Caro pura Ibidē. Veni ad corꝑ
pꝰ in icoīnqnatū Secūdo eiꝰ partꝰ
fuit multe pauptatis. qꝛ nichil hūit
de hijs q̄ cetere pariētes reqrūt. Nō
em̄ hūit ꝯueniēcia ꝑericiā. ſꝫ aīaliū pn̄
tiā ſcꝫ bouis ⁊ aſini. nec pānoꝝ copi
am. qꝛ vilibꝰ pānis eū inuoluit. nec
ciboꝝ abūdācīā. ſꝫ multā penuriam.
nec camē pulchritudinē: ſed ſtabuli
feditatē. nec lecti molliciē. ſꝫ fem̄ ri
giditatē. nec ignis pn̄tiaꝫ ſed frigo
ris aſperitatē Tercō fuit multe no
uitatis. Fuit ei nouꝰ. qꝛ fuit ſine do
lore. Iſa. lxvi. Anq̄ꝫ pturiret ꝑepit.
⁊c̄. Fuit nouꝰ. qꝛ fuit ſine pcti cōta
gione. Ecci. vij. Vix de mille vnū re
peri. ſcꝫ ſine pctō. ſ. xp̄m. Fuit nouꝰ
qꝛ fuit ſine corruptōe. iō xp̄us vocat
ſe vermē dicēs. Ego aūt ſū vermis
et nō hō ⁊c̄. Vermis em̄ gn̄at de ter
re humore a ſole. Et ſic hꝫ prem i ce

lis ⁊ matrē in t̾ris. Sic ⁊ xp̄us fuit no
uꝰ. qꝛ de femina ſine viro Feceāt ds
hoīeꝫ ſcđm Anſelmū ſine viro ⁊ femi
na. ſicut Adā. de viro ſine feīa. ſicut
Euā. De viro ⁊ feīa: ſicut nos. đ feīa
ſine viro: ſicut hodie. Fuit nouꝰ. qꝛ
ſcđm Ber. in xp̄o nouū ⁊ ātiquū et
et̄nū cōuenerūt natura ſupre ac me
dia ⁊ infima cōiuncte fuerūt Ter
cio poit euāgeliſta mr̄is veritatē. cū
dicit Peperit filiū ſuū ⁊c̄. Veritati
mr̄is atteſtat̄ qꝛ totā corpis ſbam ſi
bi miſtrauit Gal̾. iiij. Factū ex muli
ere ⁊c̄. Veritati mr̄is eciaꝫ atteſtat̄
ꝙ ipꝫ i vtero nouē mēſibꝰ ⁊ decimū
attingēs ſm Dam̄. portauit ⁊ fouit Sa
pi. vij. Decē mēſiū tpe coagulatꝰ ſū
in ſāguine Veritati mr̄is atteſtat̄ ꝙ
ipſū nutriuit lacte v̾gineo. ſpū ſcō pu
rificato. ⁊ đ celo miſtrato Vn̄ cātat̄
Sola virgo lactabat vbē de celo ple
no Veritati mr̄is atteſtat̄ ꝙ ipa ſibi
matn̄a ꝯpaſſiōe ꝯdoluit. Et qꝛ natu
ralit̄ prꝫ plꝰ gaudet đ ꝓſperitate filij
q̄ꝫ mr̄. ⁊ mr̄ plꝰ doleat de aduerſita
te q̄ꝫ pr̄. iuxta illđ Prouer. x. Filius
ſapiēs letificat prēꝫ ⁊c̄. ⁊ beata Ma
ria fuit xp̄o loco prīs ⁊ mr̄is. iō plꝰ
ceteris martiribꝰ doluit de xp̄i paſſi
one Et plꝰ gauiſa ē de eiꝰ r̄ſurrectōe

Sermo xxvij. De eodē ſmo ſextꝰ.

Ecce euāgelizo vob̄ gaudiuꝫ
magnū quod erit oī populo
quia natus eſt vobis hodie
ſaluator ⁊c̄. Circa natiuitatē ſal
uatoris angelꝰ tria ponit. Primo ꝙ
ſit magne iocūditatis. cū dicit. Ecce
euāgelizo vob̄ gaudiū Fuit ei mag
nū quantū ad q̄druplicē dimēſioneꝫ
Nā fuit altū. qꝛ vſq̄ꝫ in celū aſcēdit
et āgelos ſic letificauit. ꝙ celos reli
querūt ⁊ ad paſtores venientes ſuū
eis gaudiū retulerūt Fuit ꝓfundū.
qꝛ īfernū penetrauit. ⁊ ſcōs q̄ erāt i
limbo letificauit. Iſa. ix. Habitātibꝰ
in regiōe vmbre mortis: lux or̄ ē eis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Fuit longũ qꝛ iuit vſq; in orientẽ ⁊ magos ſic letificauit ꝙ ſua regna reliquerũt ⁊ ad puerꝝ cucurrerũt Fuit etiã in occidentẽ vbi · Auguſtũ letificauit ꝙ imagini viſe thura obtulit Sapi · viij · Attingit a fine vſq; ad finem fortiter ⁊c · Fuit latũ qꝛ pfudit p̄teritos Joã · viij · Abraham pater veſter exultauit ⁊c̃ · Preſentes Vñ dixit angel⁹ Anuntio vobis gau · m · qđ erit oĩ pplo · Et extendit̃ ad futuros Amb. Hec eſt glã natalis dñi vt in futurꝝ trãſeat ad p̄deſtinatos ⁊ in ppetuũ maneat ad deuotos C Secũdo eſt multe dignitatis qđ notatur cũ dicit̃ Natus ẽ vobis .i. de vobis .i. de vrã ꝓgenie qđ ad mariam dignitatẽ hoĩs cedit ex eo ꝙ maiorẽ cũ deo ꝙ̃ angel⁹ parentelã ꝯtraxit · Cũ eñ t̃plex ſit cognatio ſcz legalis q̃ ẽ per adoptõeꝫ Spũalis q̃ eſt p ſacramenti regeneratõeꝫ ⁊ carnalis q̃ ẽ p ꝓpagatõem · ãgeli tãtũ deo attinẽt cognatione legali qꝛ eos p ſuã grãz in filios adoptauit · homo autẽ deo attinet ex cognatõe legali · qꝛ eum p grãciam adoptauit Ephe · i · Qui p̄deſtinauit nos in adoptionẽ filiorꝝ p ieſũ xp̄m · ⁊ ſpũali qꝛ p baptiſmũ nos regenerauit Jo · i · Dedit eis ptãteꝫ filios dei fieri · ⁊c · Et carnali · qꝛ đ noſtra ꝓgenie carnẽ aſſumpſit · Heb · · i · Nuſꝙ̃ ei ãgelos app̄hendit ꝭ ſem abrahe app̄hendit Tercio ẽ magne vtilitatis qđ notat̃ cũ dr · Saluator mũdi Hõ q̃dẽ quiq; infirmitates paciebat̃ · ſcz tumorẽ ſupbie · cecitatẽ ignorãtie · inſipiditatẽ i mẽte vl̃neratõꝫ culpe ⁊ fetorẽ ꝯſuetudĩs p̄ue Sꝫ ab iſtis quiq; infirmitatib⁹ nos ſaluauit p quiq; remedia q̃ adduxit Portauit eñ carnẽ đ q̃ fec̃ emplaſtꝝ ſanguiem de quo fecit collirium · ſpm̃ hũanũ de quo fecit mel dulciſſimuꝫ · Aiam q̃ fuit vas vnguentariũ · ⁊ diuinitatẽ q̃ fuit balſamũ p̄cioſuꝫ Prima igit̃ infirmitas eãt tumor ſupbie · ⁊ iſte primo ort⁹ ẽ i celo dde i t̃reſtri padiſo Tãdẽ ſpſus ẽ i vniuerſo mũdo iõ xp̄s de ſua carne fecit emplaſtꝝ quod iſtũ tumorẽ maturauit ⁊ fregit · · Fit autẽ emplaſtꝝ de herbis ⁊ floribus abſciſis ꝯtritis ⁊ coctis · Caro xp̄i fuit herba ſicut ⁊ nrã · yſa · xl · Ois caro fenũ Fuit flos ⁊ hoc ꝓpt̃ inocẽtiaꝫ ⁊ puritatẽ Fuit abſciſus p mortẽ · yſa · liij · Qui abſciſus ẽ de terra viuẽtiuꝫ Cõtritus p flagellationẽ Ibideꝫ Attritus ẽ ꝓpter ſcelera nrã Et coctus p penarꝝ nimiã adustioneꝫ · p̃s · Oſſa mea ſicut cremiũ aruerũt Ecce humilitatis exẽpluꝫ · ſupbie medicamẽtũ Secũda infirmitas erat cecitas ignorãtie Ideo chriſt⁹ de ſanguie ſuo fecit colliriũ · quo cecũ illumiauit · Apoca · iij · Collirio inũge oculos tuos vt videas Iſtud ãt colliriũ factũ eſt de ſaliua ⁊ terra .i. deitate ⁊ humanitate vt habet̃ Jo · ix · De melle ⁊ cera · i · de diuinitate melliflua ⁊ carne incorrupta vt habet̃ · i · Reg · xiiij · đ ionatha qui guſtauit fauũ mellis ⁊ illuminati ſũt oculi ei⁹ · Tercia infirmitas erat inſipiditas i mẽte · q̃ ſpũalia ſibi deſipiebãt · iõ xp̄s de ſpũ ſãcto mel dulciſſimũ fecit qđ inſipiditatẽ hominis dulcorauit Ecc · xiiij · Spirit⁹ me⁹ ſup mel dulcis E⁹ autẽ dulcedo nõ ſentiebat̃ ꝙ̃ diu in vaſe corporis clauſa morabat̃ · ſed quãdo inclinato capite tradidit ſpũm Tunc ſua dulcedo repleuit celuꝫ ⁊ mundũ Vnde cantat eccĩa hodie p totũ mũdũ melliflui facti ſunt celi · Nã ⁊ pat̃ ſic fact⁹ eſt melliflu⁹ · qꝛ fuit recõciliat⁹ Angel⁹ ſic melliflu⁹ qꝛ fuit pacificat⁹ hõ q̃ erat i limbo ſic mellifluus · qꝛ i inmẽſo gaudio fuit replet⁹ Quarta infirmitas erat vuln⁹ culpe yſa · i · Vuln⁹ ⁊ liuor ⁊ pla · tu · nõ ſũt circũligata ⁊c̃ · Iõ xp̄s đ aĩa ſua fecit vas vnguẽtariũ i quo ꝯtinẽt̃ omnia

vnguēta oīm vulneꝝ ⁊ infirmitatū
Oīa eīm vulnera aīe cauſant̄ ꝗ̄ ex in
firmitate ꝗ̄ ex ignorācia ꝗ̄ ex malicia
Sz dr̄ Jo. p̄. vidimꝰ gloriā eiꝰ .i. glo
rioſā miſericordiā eꝰ plenū grē̄ ⁊ ve
ritatis. Nā glo̾ſa mīa eiꝰ ſanat vul
nꝰ cauſatū ex malicia. grā eiꝰ ſanat
vulnꝰ cauſatū ex infirmitate hūana
veritas eius ſanat vulnꝰ cauſatū ex
ignorācia. Q̄rta īfirmitas eāt fetor
cōſuetudīs p̄ue. iō xp̄s attulit diui
nitatē tāq̄ balſamū p̄ciosū. cꝰ odo
rē ſenſit Lazarꝰ q̄triduanꝰ ⁊ fetidꝰ
et reuixit. Eſt aūt p̄ma dies mala d
lectatō. ſecūda malus ɔſenſus. t̄cia
malū opꝰ. quarta mala ɔſuetudo.
Et tūc hō efficit̄ fetidꝰ corā deo ⁊ mū
do. Qui ergo ad odorem iſtiꝰ balſa
mi nō reſurgit magis ē inſenſibil̄ q̄
mortuꝰ fetidus ⁊ imūdus

Sermo xxviij. De eod Sermo vij

Apparuit benignitas ⁊ hūa
nitas ſaluatoris dei nr̄i. ⁊c̄.
Titū. iij. Circa natiuitatē
xp̄i apl̄s q̄tuor apparuiſſe teſtat̄ Pri
mo beniḡtas dei. cū dicit. Apparuit
benignitas: q̄ q̄dē apparuit in beniḡ
erga nos dilectione. Cū enim amor
tripl̄r ɔprobet̄. ſcz dono paſſione ⁊
ope. pater amorē ſuū nob̄ oñdit do
no. qn̄ nobis filiū ſuū dedit. Joh. iij.
Sic deꝰ dilexit mundū vt filiū ſuum
vnigenitū daret. Filius oñdit paſſi
one. Ro. v. Cū adhuc pctōres eſſe
mꝰ xp̄s p nob̄ mortuꝰ ē. Sp̄us ſcūs
oñdit ope. q: dona ſua nob̄ tribuit
et incarnatōez xp̄i opatꝰ fuit. Secū
do apparuit hūanitas dei ⁊ hoc ī no
ſtre carnis aſſumptōe qn̄ dicit̄. ⁊ hu
manitas de q̄ beniḡ hūanitate aſſup
ta dixit angelꝰ paſtoribus q: inueme
tis infantē pānis inuolutū ⁊ poſituz
in p̄ſepio Ecce ſiḡ ſue hūanitatis .ſ.
hūilitas eꝰ. iō dicit. Inuenietis infā
tē. Pauptas eiꝰ. iō ſubdit. Pānis
inuolutū. Et aſperitas. iō dixit Po

ſitū in p̄ſepio. Solent reges corā ſe
deferre vexilla. ſic xp̄s in hūc mundū
veniēs ſignū ⁊ vexilluz ſuū an̄ ſe por
tauit in quo picta ē hūilitas. paup
tas ⁊ aſperitas. Illi ergo q̄ hn̄t hūi
litatem ſūt de familia xp̄i. Phil̄. ij.
Hoc ſentite in vob̄ qd̄ in xp̄o ihu ⁊c̄
iſti autē q̄ hn̄t ſupbiā ſunt d familia
dyaboli. Job xli. Ipſe ē rex ſup oēs
filios ſupbie. Illi q̄ habēt pauptatē
de familia criſti ſūt. Mat. xix. Vade
et vende oīa que habes ⁊ da paupe
ribꝰ ⁊c̄. illi autē q̄ ſequūtur auarici
am ſūt de familia dyaboli. Vn̄ auari
cia vocatur ydoloꝝ ſeruitus. vt hēt̄
Ephe. v. Illi q̄ hn̄t carnis. aſperita
tē ſūt de familia xp̄i. vt habet̄ Gal̄.
v. Qui autē ſūt criſti: carnē ſuā cru
cifixerūt ⁊c̄. Illi autē q̄ ſectant̄ luxu
riā: ſūt de familia dyaboli Thob. vi.
In eos q̄ libidini vacāt hz ptātez de
mō. Tercō apparuit pietas dei: qd̄
notatur. cū dicitur. Sed ſcd̄m miſe
ricordiā ſuā ſaluos nos fecit. Et hec
pietas attēditur in noſtre ſalutis
operatione. Homo autē infirmus ſa
nꝰ non efficitur. niſi contraria reme
dia ſibi dentur. Infirmatꝰ fuerat ho
mo p ſuperbiā: per quā ſcd̄m Dam̄.
erexit ſe contra deum. i. contra ipſi
us preceptum. vſq3 ad deum. i. vſq3
ad diuinitatis appetitum. ⁊ ſupra de
um. i. ſupra voluntatis ſue beneplaci
tum. Ideo criſtꝰ vt hominez ab iſta
infirmitate ſanuz faceret humiliauit
ſe propter homines .i. propter ipſo
rum ſaluationem vſq3 ad homines
.i. vſq3 ad humane nature ſuſceptio
nem ⁊ infra hoīes propter paſſioīs
nimiā abiectionē. ita vt dicat. Ego
ſum vermis ⁊ non homo. Quarto
apparuit liberalitas dei quod nota
tur. cum dicitur. Vt iuſtificata gra
cia ipſius heredes ſimus ⁊ cetera Eiꝰ
aūt liberalitas in hoc apparz q̄ acce
pit a nobis vilia ⁊ dedit nob̄ p̄ciosa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Nã ſicut dicit Auguſtinus ſup. Heb.
ij. Liberaret eos qui timore mortis
⁊ c. A nobis accepit tres merces no
ſtras. ſcʒ naſci. laborare. ⁊ mori Et
dedit nobis tres ſuas ſcʒ renaſci. re
ſurgere. ⁊ ineternũ regnare. De ꝑ
ma merce quaʒ accepit a nobis dici
tur. yſaie. ix. Paruulus natꝰ eſt no
bis De ſecunda Pſ̃. Paup ſum ego
⁊ in laboribus a iuuentute mea. De
tcia Phili. ij. Factꝰ ẽ ꝓ nob obediẽs
vſq; ad mortem De prima merce q̃ʒ
nobis dedit dicitur Joh. i. Dedit eis
poteſtatẽ filios dei fieri De ſecunda
Johan. vi. Ego reſuſcitabo eũ in no
uiſſimo die De tercia Luce. ij. Cõpla
cuit patri vrõ dare vobis regnũ ⁊ c.

¶ Sermo xxix.

¶ De eodem Ser. viij.

Verbuʒ caro factum eſt ⁊ ha
uit in nobis Johan. i. Ex eo
ꝙ verbuʒ factuʒ eſt caro ſex
cauſari videnť. Primo in patre ma
gna caritas que tanta fuit ꝙ noſtrã
ſororem ſcʒ humanam naturam fili
o ſuo in ſponſam accepit. Et ſic no
biſcum parentelã ↄtraxit Parẽtela
autẽ cõtrahiť aliquãdo dando tãtũ
Aliquãdo accipiendo tãtum. Aliq̃n
do dãdo ⁊ accipiendo Deus cũ ange
lis parentelã ↄtraxit tantũ dando.
q2 ymaginẽ ſuaʒ eis dedit: ſed nõ ac
cipiẽdo. quia naturã eoꝝ non aſſũp
ſit Heb. ij. Nuſq̃ angelos apprehen
dit ſed ſemen abrahe ⁊ c. Cuʒ homĩe
autẽ contraxit accipiendo ⁊ dando.
Dando q2 ſuam imagineʒ ei dedit.
Accipiẽdo quia humanã naturam a
ſſumpſit De hac tamen infinita cari
tate diciť Jere. xxi. In caritate ꝑpe
tua dilexi te ¶ Secundo in patre oſ
tenditur magna liberalitas. vnde
Ro. viij. Propõ filio ſuo nõ pepcit
ſed pro nobis omnibꝰ tradidit illuʒ
quomõ etiam non cũ illo nobis oĩa
donauit Voluit deus oſtendere ſe li
beralem. iõ dedit terrena ad vſum
noſtrũ. voluit deꝰ ſe oſtendere libẽ
raliorẽ. ideo dedit nobis celeſtia in
miniſteriũ. voluit ſe oſtẽdere libera
liſſimũ. iõ dedit ſe in fratrẽ noſtruʒ
Voluit oſtẽdere ſe ſupliberaliſſimũ
Jõ promiſit ſe datuꝝ in premiuʒ no
ſtrũ Per ꝑimum autẽ nõ probatur
ſecũdum. Nõ emʒ ſequiť. ſi dedit no
bis terrena ad vſum ꝙ dabit nobis
celeſtia in miniſteriũ Nec p ſecundũ
probať terciuʒ Non emʒ ſequiť. ſi de
dit nobis celeſtia i miniſteriũ ꝙ da
bit nobis ſeipſuʒ in fratrem noſtꝝ.
nec per tercium probatur quartuʒ.
Non emʒ ſequitur. ſi dđit nobis ſeip
ſum intelligibilem ꝙ dabit nobis ſe
ipſum viſibileʒ Si dabit ſeipſum i ꝑ
mium ꝙ nobis dabit ſeipſum in pre
cium ⁊ fratrem noſtrum. Sed p ter
cium oia probanť. Bene emʒ ſequi
ť Si dedit nobis ſeipſũ in fratrẽ noſ
trũ ꝙ dabit nobis ⁊ terrena i dñm
⁊ celeſtia in miniſteriũ Et taudẽ ſe
ipſũ in premiũ Et tali ꝓbatione vti
ť apľꝰ cũ đt Proprio filio ſuo nõ pe
pcit ⁊ c. Tercio i filio oſtendiť mag
na humilitas. de q̃ đr Phiľ. ij. Hoc
ſentite in vobis qđ in xp̃o ieſu q̃ cuʒ
in forma dei eſſet. Et tãgit apľs du
plicem humiliatõeʒ in xp̃o Vnã vſq;
ad humanã naturã Cũ đt Formã ſer
ui accipiẽs Aliã vſq; ad penã natnẽ
cũ đt Factꝰ ẽ obediens vſq; ad mor
tem Et ſic xp̃s tm̃ ſe humiliauit ⁊ deſ
cedit q̃tũ deſcẽdere potuit Nã infra
naturam diuinã eſt natura ãgelica
Infra angelicã eſt natura humana
Infra naturã humanã eſt pena. In
fra penam ẽ culpa Infra autẽ culpã
nihil ẽ. q2 nihil vilius culpa Chriſtꝰ
ãt aſſumẽdo naturã paſſibilẽ deſcen
đt infra ſeip̃m Phiľ. ij. Exinanuit ſe
ip̃m formã ſerui accipiẽs Deſcẽdit i
fra naturã ãgelicã Pſ̃. Minuiſti eũ
paulominꝰ ab ãgeľ Deſcẽdit infra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

naturā hūanā. Vn̄ ipſe ait ī pſ. Ego
aūt ſū vermis ⁊ nō hō Deſcēdit vſqꝫ
ad penā. Iſa. liij. Ipſe autē vulnera
tꝰ ē ꝓpt īiq̄tates nr̄as Vſqꝫ ad culpā
aūt deſcēdē nō potuit. cū deꝰ eſſet ⁊
pctm̄ in ipſū cadē nō poſſꝫ. Peccatū
ead̄ michil ē. iō infra pctm̄ michil ē.
Hūiliādo ergo ſe xp̄s vſqꝫ ad penā
nature ſe hūiliauit quātū pfundiꝰ
potuit. Quarto in nob̄ cauſatꝰ ma
gna puritas Ex quo ei xp̄s naturā
nr̄am aſſūpſit multa puritate vigē
debemꝰ. alias facēmꝰ iniuriā patri
noſtro q̄ ipſā naturā filio ſuo copu
lauit ⁊ fratri nr̄o .i. xp̄o q̄ ipſā inuni
tatē pſone ſibi aſſūpſit ⁊ matri ⁊ ſo
rori nr̄e .i. btē vgī q̄ ē mr̄ nr̄a in quā
tū frēm noſtꝝ genuit. Et ē ſoror no
ſtra in q̄ntū de ꝓgenie nr̄a deſcēdit
Iniuriā em̄ facēmꝰ toti ꝯgnatōi nr̄e
.i. curie celeſti q̄ ſibi iniuriā reputarꝫ
qn̄ aliq̄s naturā ſuā macularet. Qn̄
to cauſatꝰ in iudicio mag̃ ſecuritas.
Valde em̄ in iudicio ſecuri eē poteri
mꝰ. qn̄ frēm noſtꝝ iudicē vniuerſo
rū eē viderimꝰ Io. vi. Poteſtatē de
dit ei iudiciū facē q̄ filiꝰ hoīs ē. De
mones tūꝰ eū timebūt tāq̄ iudicem
ſuū. Io. xij. Princeps hꝰ mūdi iā iu
dicatꝰ ē. Angeli tāq̄ dn̄m ſuū. Iob
xli. Timebūt angeli ⁊ territi purga
būtur. Hoīes vō de ipſis ꝯfidēt ⁊ ip
ſū amabūt tāq̄ frēm ſuū. Vnde xp̄s
tūc dicē eis poterit illd̄ Heſter. xv.
Ego ſū fratꝰ tuus noli timē. Et ſic de
mones ei tūc timebūt: vt iudicē pu
nientē. Angeli ipſū hōrabūt vt dn̄ꝫ
preſidētē. Bern̄. Puto q̄ iā me xp̄s
ſpernere nō poterit. os ex oſſibꝰ me
is. ⁊ caro de carne mea. Falſi tn̄ cri
ſtiani valde timere poterūt. q̄ a frē
ſuo nō redimentꝰ quātūcūqꝫ pces ef
fuderint. Pſ. Fratꝰ nō redimet redi
met hō. nec redimūtur quantūcūqꝫ
ſanguinē xp̄i ꝓ ſe allegarēt. iō ſbdi
tur. Nā dabit deo placatōēꝫ ſuā ⁊ p
tiū redēptōis aīe ſue. Sexto cauſa
bitꝰ in regno magna felicitas. q̄ tūc
hō beatificabitꝰ in corpe p viſionem
hūanitatis ⁊ in aīa p ꝯtēplacōēꝫ di
uinitatis Io. x. Ingredietꝰ ⁊ egredi
etꝰ ⁊ paſcua inueniet. Nā ingredietur
ad ꝯtēplandū deitatē ⁊ ibi inueniet
paſcua mire ſuauitatis et egredietꝰ
ad ꝯſiderandū hūanitatē ⁊ ibi inueni
et paſcuamire iocūditatis.

Sermo xxx. De eod̄ Sermo nonꝰ

Veniēs euāgelizauit pacē ⁊ c̄.
Ephe. ij. Ante aduētū filij dī
in carnē multe q̄ſtiones ⁊
diſcordie erant quas ipſe oēs diſſol
uit ⁊ pacificauit. Prima q̄ſtio eāt
in ſancta trinitate. ſi hō deberet redi
mi cū angelꝰ non redimebatꝰ. Et diſ
finitū fuit q̄ ſic ꝓpter q̄nqꝫ racōnes
Prima eſt quoniā angelꝰ peccaueāt
ex ſe nullo ſuggerēte. hō vō alio ſug
gerēte ⁊ decipiēte. Secūdo q̄ āgelꝰ
erat ſpūs. ⁊ iō debebat eſſe fortis ⁊
promptꝰ. hō vero habebat carnē. q̄
ſemp eſt ad bonū infirma. iuxta illd̄
Math. xxvi. Spūs quidem pmptꝰ.
⁊ c̄. Tercia quia angelica natura n̄
tota ceciderat. humana vero tota ce
cidit quia in radice peccauit. ⁊ incō
ueniens erat q̄ tam nobilis creatu
ra tota periret. Quarta q̄ Adā pec
cauit ex quadā infirmitate humana
et ideo peccauit in prēm Eua ex qua
dam ignorātia feminea. ⁊ idō pecca
uit in filiū. angelus autem peccauit
ex certa malicia. Et ideo peccauit in
ſpiritum ſanctum. Qui autem pec
cat in patrem ⁊ filium remittitur ei
Qui vero peccat in ſpiritum ſanctū
non remittitur ei: nec in hoc ſeculo.
nec in futuro. Quinta quia caſus an
geli eſt mors angeli. Et ideo quādo
angelus cecidit extra ſtatum meren
di eāt. hō vō qn̄ peccauit extr̄ ſtatū
merēdi nō exiuit. Et ideo ad miam
conſequendaꝫ diſponere ſe potuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Secūda queſtio erat in ſcā trinitate.
quis ad iſtā redemptionē iturꝰ erat
vtꝝ ſcȝ pat vel filiꝰ vel ſpūs ſanctus
Et diffinitū eſt ꝙ filiꝰ. Siquidē pri
attribuit dei potētia. filio ſapia. ſpiri
tui ſancto bōitas Lucifer aūt appecijt
dei potētiaȝ. ⁊ ideo iniuriā fecit pri.
homo appecijt dei ſapiētiam Geñ. iij
Eritis ſicut dij ſciētes bonū ⁊ malum
⁊ ideo iniuriā fecit filio Antichriſtꝰ
vſurpabit ſibi bonitatē ſpūs ſancti
ſimulatā religionē oſtendēdo ⁊ ſimu
lata miracula faciēdo. ⁊ iō iniuriaȝ
faciet ſpūi ſancto Ad illū autē ſpec
tat dare indulgētiam q̄ recipit iniu
riā Si igit diabolus fuiſſet redimen
dꝰ ſpectaret ad prēm. antichriſtus
ad ſpm̄ ſanctū Quia igit homo redi
mendꝰ erat eꝰ redemptio ad filiū p
tinebat ¶ Tercia q̄ſtio adhuc in ſan
cta trinitate erat. p quem modū ho
mo redimēdꝰ erat Et diffinitū eſt.
ꝙ non p potentiam. ſed p ſatiſfactio
neȝ cōdignam. Homo q̄deȝ peccaue
rat p ſuperbiā. inobedientiā ⁊ delec
tationē prauā. Jō chriſtus ſatiſface
re voluit p humilitateȝ veraȝ. obedi
entie ꝓmptitudinē ⁊ penaꝝ afflicti
onem. ad Phil. ij. Humiliauit ſemȝ
ipſum. ecce humilitas vera. factus o
bediēs. ecce obedientia prompta.
vſq ad mortē. ecce afflictō magna.
¶ Quarta q̄ſtio erat int deum ⁊ ho
minē Deus ei ꝯq̄rebat de homine. ꝙ
ipſū offēderat. homo vō ꝯquerebat
de dō ꝙ creaturā ſuaȝ reliq̄rat Iſtā
q̄ſtionē chriſtꝰ ſoluit qui mediatorē
ſe fecit Mediator aūt debȝ habere cō
munitatē ⁊ auctoritatē ⁊ ſtrennuita
tē Vñ humanū genꝰ cōquerebat ſe
nō habere mediatorē qui haberet
cōitatem dicēs Job. xx. Neq ei viro
q̄ ſimil mihi ē rñdeb. nec auctorita
tē. que ſcȝ ptes vtraſq poſſit argue
re Jō ſubdit Nō ē q̄ poſſit vtrūq ar
guere Nec ſtrēnuitatē que ſcȝ ptes
poſſit diuidere ⁊ ſepare Jō ſubdit. ⁊
ponere manū in ambobꝰ Chriſtꝰ er
go fuit verꝰ mediator. qꝛ habuit ve
rā cōmunitatē cū deo in q̄tuȝ deus.
et cū hoīe inq̄tum homo. ad Gal. iij
Mediator vnꝰ nō eſt. ſ. nature ſed
duplicis. ſ. humane ⁊ diuine Habu
it auctoritatē in arguēdo. pſa. ix.
Arguet in eq̄tate ꝓ manſuetis terre
Pſa. i. Arguite me dt dominꝰ. Ha
buit ſtrēnuitatē in diuidendo Nā cū
inter deū ⁊ hominem eſſet diſcordia
chriſtꝰ mediū ſe poſuit ⁊ pacificauit
Coloſ. i. Pacificās per ſanguinē ſu
ū ſiue q̄ in celis. ſiue q̄ i terris ſunt.
Cōtingit autē ſepe vt mediator ab
vtraq pte vulneret. ſic xp̄s vulneā
tus erat a patre Pſa. liij. Propt ſce
lus popoli mei pcuſſi eum. Et ab ho
mine. zach. xiij. His plagatꝰ ſum in
domo eoꝝ q̄ diligebāt me ¶ Q̄nta
q̄ſtio erat inter hoīeȝ ⁊ diabolū Dia
bolus eniȝ cōtra hoīem q̄tuor allega
bat Primo inſtrumētuȝ auctenticuȝ
Geñ. iij. Quacūq hoā comederis ex
eo morte morieris. repulſus ē a nrō
aduocato qꝛ ipſū inſtrumentū falſi
ficauit dicēs Neq̄q̄ moriemini Secū
do allegabat p̄ſcriptionē qꝛ per mlt
ta milia ānoꝝ ipſum poſſederat Sed
repulſus eſt ꝓpter iterruptionē. tuȝ
qꝛ ratio ſepe cōtradixit. tum qꝛ deꝰ
ꝓphetas ſuos ſepe deſtinauit Terci
o allegabat emptioneȝ. qꝛ hoīem ꝓ
comeſtione pomi ſe emiſſe dicebat.
ſed repulſus ē. qꝛ hoīem decepat vl
tra dimidium iuſti precij. Pſai. lij.
Gratis venundati eſtis ⁊ ſine argen
to redimemini. Quarto allegabat
peccati ꝓprietatem. que eſt deorſum
trahere cū ſit ponderoſuȝ. ſed repul
ſus ē. qꝛ pena xp̄i omnibus peccatis
plꝰ ponderauit Job. vi. Quaſi arena
maris hec grauior appareret. Sexta
q̄ſtio erat int viꝝ ⁊ mulierē vir ei di
cebat. ꝙ mlr ſue pditōis cā extiterat

mulier vͦo dicebat ꝙ n̄ debebat ſibi
cõſentire ẜ eã corrigẽ. Sꝫ xp̄s ſciens
vtroſqꝫ cauſam fuiſſe ſue pditõis.
vtroſqꝫ fecit ꝑticipes ſue redẽptõis
Suſcepit em̄ carnẽ de fe͞ia nõ d̄ viro:
ne ipſa ſe excluſã putaret. ẜ naturã
ſuſcepit ĩ forma viri nõ fe͞ie: ne vir
ab ipſa ſe redẽptõne credẽt eſſe alie
nũ. Sꝫ ſuſcepit de hũano gn̄e corpꝰ
et non ãgelico vel deifico: q꞉ alit̃ ad
hũanũ genꝰ redẽptio n̄ ꝑtinẽt. Sep
tima q̄ſtio eãt int̃ diuites ⁊ paupes
Diuites em̄ paupes deſpiciebãt Ecc̃i.
xiij. Execratio diuitũ paup Paupes
vero regnũ celoꝝ ſuũ eſſe dicebant
Mat. v. Beati paupes ſpũ: qm̄ ipõ
rũ ẽ regnũ celoꝝ. Sꝫ iſtã q̄õnẽ xp̄s
diſſoluit. q̄ diues ⁊ paup eſſe voluit
Ps̄. Diues ⁊ paup ſimul ĩ vnũ Fuit
em̄ diues inquãtum deꝰ. ad Rõ. x.
Jdẽ dñs oĩm diues in oẽs q̄ inuocãt
eũ. Sꝫ paup inq̄ntũ hõ. ps̄. Perſecu
tꝰ ẽ hoiẽ inopẽ ⁊ mẽdicũ Xp̄s ergo
voluit eẽ diues ⁊ paup: vt oñdẽt ꝙ
vtriqꝫ pñt ꝑuenire ad regnũ. Sꝫ tñ
magis ẽ vſus pauptate q̄ꝫ diuitijs:
vt oñdẽt: ꝙ tutior via veniendi ad
regnũ ẽ via pauptatis. Octaua q̄õ
erat int̃ muliẽs. ſcꝫ int̃ v̓gies. nup
tas ſeu maritatas ⁊ viduas. v̓gies
em̄ dicebãt ſe tãtũ eẽ in ſtatu ſalutis
Sap̄. iij. Felix ſteril̃ ⁊ incoĩq̄nata
h̄ebit fructũ ĩ reſpectiõe aĩaꝝ ſcãꝝ
Nupte dicebãt ſe iplẽ dei p̄ceptum.
quo d̄r Geñ. p̄. Creſcite ⁊ multipli
camini ⁊c̃. Vidue dicebãt: ꝙ cũ mł
tas t̃bulatões patianẽ ſũt ĩ via qua
itur ad regnũ. iuxta illd̄ Actu. xiiij.
Per multas t̃bulatões oportet nos
intrare ĩ regnũ dei. Jſtã q̄õẽ diſſol
uit btã v̓go q̄ fuit in ſtatu v̓gĩali.
matrimoniali ⁊ viduali: q꞉ ioſeph
eiꝰ ſponſus añ xp̄i paſſionẽ credit̃ fu
iſſe defunctꝰ. Nona q̄õ eãt inter iu
ſtos ⁊ pctõres: nã iuſti pctõres deſ
piciebãt. ⁊ pctõres de dei mĩa deſpe
rabãt. Jſtã q̄ſtionẽ xp̄s diſſoluit. q̄
cũ vtrĩſqꝫ ꝯuenit. Jpẽ em̄ fuit innocẽs
et iuſtꝰ Jſa. xlv. Nubes pluãt iuſtũ
ſed tñ accepit carnẽ peccati ſimilẽ.
ad Ro. xiij. Deꝰ filiũ ſuũ miſit ĩ ſimi
litudinẽ carnis pc̄ti. Jn ſua genealo
gia iuſtos cũ pctõribꝰ h̄re voluit. re
media pc̄ti ſuſcepit: qñ cũ pctõribꝰ
mãducauit ⁊ cũ eis ꝯuerſatõẽ h̃uit
vt ſic iuſtos ad ꝯpaſſionẽ inducẽt ⁊
pctõres ad ſpem. Lu. v. Non em̄ veni
vocare iuſtos: ẜ pctõres ad pñiam.

Sermo xxxi. De ſancto Stephano
Sermo primꝰ.

Stephanꝰ plenus gr̃a ⁊ for
titudie faciebat ꝓdigia ⁊ ſi
gna mag̃ in ꝑplo. Actu. vi.
Deſcribit h̄ lucas btĩ ſtephani paſſi
onẽ. Circa quã paſſionẽ notãdũ:
ꝙ mũdꝰ pſequit̃ ſcõs mõ p ꝓſpera
vt alliciat. mõ p aſtutiã: vt decipiat
mõ p aduerſa: vt frãgat. ſed nullo
iſtoꝝ modoꝝ btũs Stephanꝰ potuit
ſupari. Primo nãqꝫ ꝓſpera ipſũ nõ
poterãt allicẽ. Fuit em̄ archidyaconꝰ
ordiatꝰ. fuit tpaliũ admĩſtratõibꝰ
p̄fectꝰ. fuit feis p̄latꝰ ⁊ tñ in tanto
hõre ſeruauit hũilitatẽ. in tãta reꝝ
admĩſtratõe ſuauit pauptatẽ Jn tã
ta feiaꝝ multitudine ſeruauit itegẽr
rimã v̓gitatẽ Jõ d̄r fuiſſe plenꝰ ſpũ
ſcõ fide ⁊ boĩ teſtĩonij ĩ eo ꝙ fuit ple
nꝰ ſpũ ſcõ dat̃ itelligi ꝙ h̃uit veraꝫ
hũilitatẽ q꞉ ſicut d̄r Ja. iiij Deꝰ ſupb̄
reſiſtit dat grãm hũilibꝰ. in eo em̄
ꝙ eãt plenꝰ fide. dat̃ intelligi ꝙ ha
buit pauptatẽ. Aug. Qui verã fideꝫ
h̃nt de deo nõ cupiũt in hijs miſerijs
diuites fieri. in eo ꝙ erat boni teſti
monij dat̃ intelligi: ꝙ h̃uit ſinceriſſi
mã caſtitatẽ Aug. Jn hoc ꝙ ſtepha
nꝰ p̄latꝰ ẽ feis. teſtimoniũ h̃uiſſe d̄r
ſinceriſſime caſtitatis. Secũdo aſtu
cie maloꝝ ipſũ non poterãt decipe.
Surrexerũt em̄ q̄daꝫ de ſynagoga di
ſputãtes cũ ſtephano. ſed tñ ipẽ eos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſuperauit Quia triplex adiutorium
cōtra eos habuit ſcʒ adiutorium dei
ſeu ſpūm dei · angelū dei ⁊ ſapientiā
dei · Et ſic fuit hō diuin9 · homo āgeli
cus ⁊ homo oculat9 · ⁊ ideo decipi nō
potuit · tres ei ſunt qui decipi nō poſ
ſunt · ſcʒ deus · angelus · ⁊ homo ocu
lat9 · habuit ꝗdeʒ ſpūm dei qui ei fa
cundiā miniſtrabat Vnde dr̄ · Nō po
terant reſiſtere ſapie ⁊ ſpiritui qui
loquebant̄ · habuit angelū dei ꝗ ſibi
diuinas illūmatōes infūdebat Adeo
quidē fuit diuinis irradiatōib9 illuſ
trat9 : ꝙ ſimilis angelo ē effectus ·
Act · vi · Viderūt i faciē ei9 tāꝗ āge
li ſtantis inter illos · habuit ſapiam
dei : p quā tāꝗ homo oculat9 eorum
fallacias p̄uidebat · Act · vi · Conſide
rate ex vobis viros plenos ſapia ⁊ c̄
Prouer · p̄ · Fruſtra iacit̄ rethe ante
oculos p̄enatoꝝ ¶ Tercō aduerſa nō
poterāt ipſū vincere · Habuit enim
in ſuo martirio quinqʒ adiutoria ꝑp
ter que tāꝗ miles ſtrēnu9 fortiſſime
dimicauit ¶ Primo hūit grande exem
plū · velut ſi miles ante ſe videret re
gē fortiter dimicantē Vn̄ vidit ihm
ſtantē a dextris dei · Gloſa ibidē · Ne
lapidand9 hō dubitet in terra · de9 hō
crucifix9 apparet in gl̄a · ad Heb · xij
Recogitate eū qui taleʒ ſuſtinuit a
pctōrib9 aduerſus ſemetipſū contra
ditōeʒ vt nō fatigemini animis v̄ris
deficiētes ¶ Secūdo hūit grande ſpe
ctaculū qđ notat̄ per hoc ꝙ vidit ce
los apertos · Apertū ei fuit celum vt
rex ⁊ tota curia celeſtis viderent mi
litē dimicancē Valde aūt ſtrēnue mi
les dimicaret · ꝗ a rege ⁊ tota ciuita
te ſe ſpectari ɔgnoſcēt · p̄ · ad Corin ·
iiij · Spectaculū facti ſum9 deo · ange
lis ⁊ hoīb9 ¶ Tercō hūit corā ſe appo
ſitū magnū premiū : qđ notat̄ : cū dr̄ ·
Vidi gloriā dei · Greg · Conſideratio
premij minuit vim flagelli · Ecc̄i · xv
Apoſui tibi ignē ⁊ aquā ⁊ c̄ ¶ Quar
to hūit grande auxilium : qđ notat̄ :
cum dicitur · Et ihēſum ſtanteʒ a dex
tris dei · Gloſa · Quia ſtare pugnan
tis vel adiuuantis eſt : recte a dext
ris ſtare vidit quem inter perſecu
tores adiutorem habuit · Multum
miles ſecurus eſſet qui iuxta ſe pugi
lem fortiſſimum haberet · Exodi · de
cimoquarto · Dominus pugnabit ꝓ
vobis ⁊ vos tacebitis ¶ Quinto ha
buit grande refugium : quod nota
tur in hoc ꝙ celos apertos vidit · ad
quod contra hoſtes refugere potuit
Multum miles ſecurus eſſet qui iux
ta ſe caſtrum fortiſſimum haberet :
ad quod quandocumqʒ vellet refu
gere poſſet · ſecundo ad Corinthios
quinto · Scimus enim ꝙ ſi terreſtris
domus noſtra huius habitationis
diſſoluatur : ꝙ edificatiotiem ex deo
habemus domum non manufactam
ſed eternam in celis ⁊ c̄ ·

Sermo triceſimusſecund9 · De eo dem Sermo ſecundus

CVm eſſet ſtephanus plen9
ſpirito ſancto intendens in
celum vidit gloriam dei · ⁊
cetera · Vt dicit Auguſtinus · in li
bro ſoliloquiorum · Anime quidem
tribus opus eſt ꝙ oculos habeat ·
quibus iam plene vti poſſit aſpiciat
et videat · Iſta tria in verbis premiſ
ſis de ſancto ſtephano tanguntur ·
Oculos enim ſpirituales habuit · ꝗa
plenus ſpiritu ſancto fuit · Deinde a
ſpexit : cum dicitur · attendes in ce
lum · Deinde vidit · cum dicit · Ecce
video celos apertos · In hoc igitur :
ꝙ ſpiritu ſancto plenus fuit · datur
intelligi : ꝙ oculos ſpirituales habu
it · ſicut dicitur Apocalip · ſeptimo ·
Agnus habebat ſeptem oculos qui
ſunt ſeptem ſpiritus dei miſſi in om
nem terram · Habuit igitur oculos
agni · quia fuit plenus ſpiritu agni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sed notādū ꝙ eſt q̄druplex plenitu
do Prima ē effluentie q̄ fuit in xp̄o.
Jo. i. De plenitudie e⁹ omnes acce
pim⁹ Secūda eſt excellentie q̄ fuit in
beata v̓gine. q̄ pre omnib⁹ ſanctis
excellenti⁹ grām accepit Luc. i. Aue
gracia plena Tercia ē abundantie.
q̄ fuit in apoſtolis qui grām in abū
dantia receperūt Act. ij. Repleti ſūt
oēs ⁊c. Quarta ē ſufficiētie. quā ha
bēt oēs fideles Luc. i. Zacharias pa
ter ei⁹ repletus ē ⁊c. Jſta q̄druplex
plenitudo oſtēdi p̄t ad ſimilitudinē
aque. Eſt eī q̄dam plenitudo flumi
nis. ⁊ iſta ē effluentie que fuit ī chri
ſto. Ps̄. Flumē dei repletū eſt aq̄s.
Quedā ē fontis. ⁊ hec eſt excellētie
que fuit in virgine. que adinſtar fō
tis ſemp fluit Cant. iiij. Fons ortoꝝ
⁊c. Quedā eſt riuuli decurrētis. ⁊
iſta ē abundātie. que fuit ī apoſtol̓.
Vnde poſtq̄ ꝓpheta dixit Flumē dei
repletū eſt aquis. ſtatim ſubiunxit
Riuos e⁹ inebriās ⁊c Quedā eſt va
ſis. ⁊ iſta eſt ſufficientie. que ē plei
tudo menſurata. iiij. Re. iiij. Pete
mutuo ab omnib⁹ vicinis tuis vaſa
vacua nō pauca ⁊c. Jſtā q̄druplicē
plenitudinē ſtephan⁹ habuiſſe vide
t̄. ſcʒ effluētie in cōtinua doctrine e
manatione. excellentie in ſignoꝝ et
ꝓdigioꝝ ꝑatione Abundātie in tā
benigna inimicoꝝ dilectōe. ſufficiē
tie in ꝑatione ſtrēnua. fide recta ⁊
dilectōe ſincera Act. vi. Eligerunt
ſtephanū virum. i. virilem. ecce ope
ratio ſtrēnua. plenū fide. ecce fides
recta. ⁊ ſpū ſancto. ecce dilectō ſin
cera Secūdo neceſſariū eſt aīe vt aſ
piceat. q̄d notat̄ cū dicit̄. intēdens i
celū Nō libēt ad q̄tuor ꝯſueuit reſpi
cere ſcʒ ad theſauꝝ ſuū. ad amicū ſu
ū. ⁊ ad auxiliū ſuū. ⁊ ad palatiuʒ ſu
ū Et q2 ſtephan⁹ ī celo iſta q̄tuor vi
debat. iō libēter in celū reſpiciebat
Primo nāq3 ibi videbat theſauꝝ ſu
um. q̄d notat̄ cū d̄r Vidit dei gl̓am
Mat. vi. Vbi ē theſaurus tu⁹ ibi ⁊
cor tuū Jſte ē theſaur⁹ de quo d̄r. i.
Corin. iij. Si quis ſuꝑedificat ſuper
fundamētuʒ hoc ⁊c. Cōſtat̄ eniʒ iſte
theſaurus meritoꝝ ſanctoꝝ ex auro
fulgido cōſciētie. ex argento ſonore
fame ⁊ lapide p̄cioſo ꝑatōis bone.
Secūdo ibi videbat amicuʒ ſuum.
q̄d notat̄ cū d̄r. Et ieſū ſtantē a dex
tris dei Jſte ē ille amicus. d̄ quo d̄r
Prouer. xvi. Oi tp̄e diligit q̄ amic⁹
eſt Dilexit eī ſtephanū ī vita. q2 oī
grā euʒ impleuit. in morte. q2 ad ip
ſū adiuuādū pat⁹ ſtetit. ⁊ poſt mor
tem. q2 ipſuʒ coronauit. Tercio vid̄
bat auxiliū ſuū. q̄d notat̄ cū d̄r. Et
filium hoīs ſtantem a dextris dei. ij.
Para. xx. Cū ignoram⁹ q̄d agere de
bemus hoc ſolū habem⁹ reſidui vt o
culos dirigam⁹ ad te Glo. ſup illud
Ps̄. Firmabo ſup te oculos meos.
Nō auferā oculos meos a te. q2 tu ſē
ꝑ leuas oculos tuos ad me Quarto
videbat ibi pallaciū ſuū q̄d notat̄ cū
d̄r. vidit celos aptos de quo pallaci
o dicit ꝓpheta Q̄m dilecta taberna
cula tua dn̄e virtutum Sicut eīn pe
regrini terrā ſuā a longe aſpiciūt ⁊
quodāmō ſalutant. ſic ⁊ nos patriā
celeſtē aſpicere dēm⁹ ꝑ fidē ⁊ ſaluta
tare ꝑ deuotionē Jhere. li. Recorda
mini ꝓcul dei et ieruſalē aſcēdat ſu
ꝑ corda veſtra. Tercio neceſſariū ē
anime ꝙ videat. q̄d notat̄ cū dicit̄.
Vidit celos aptos Vidit eī aut ocu
lo corꝑali. aut mentali. ſi corꝑali.
tūc tria mirabilia ſecuta ſūt. vnum
ex eo ꝙ vid̄t celos aptos. cū ſcd̄ʒ nāʒ
impoſſibile ſit celū apiri diuidi vel ſe
cari Scd̄m ex eo ꝙ vidit ieſū ī gl̓ia
prīs. cū ſ̄m nāʒ impoſſibile ſit ꝙ cor
p⁹ gl̓ificatū ab oculo mortli ī ſua gl̓a
poſſit videri Terciū ē q2 cū corp⁹ ſal
uatoris nr̄i ſit ī celo empirio vidēdo
ipm̄ vidit vltra aereū. ſiderꝫ criſtal

linū vſqꝫ ad empireū celū. Impoſſi
bile ē aūt ſm naturā vt oculꝰ corpa
lis in tanta diſtātia poſſit vidē. Nec
tñ iſta icredibilia videant̄. cū i ſcrip
tura ſimilia legant̄. Sol em̄ ꝑ ſpaciū
vnꝰ diei imobil ſtetit vt hēt̄ Joſue
x. decē lineis retrouerſus fuit vt hēt̄
Jſa. xxxviij. In paſſione xp̄i obſcuā
tꝰ fuit: cū luna tūc eſſꝫ i pfecta diſtā
tia a ſole. Si aūt vidit oculo mētali:
qd ꝯiter credit̄: tūc dicēdum ē. ꝙ vi
dit ex eo ꝙ hūit oculū mentis purifi
catū: q2 fuit plenꝰ fide: q̄ hꝫ purifica
re Act. xv. Fide purificās corda eoꝝ
Jllūmatū: q2 fuit plenꝰ ſapīa. p̄s Re
uela oculos meos ⁊ c̄. Sanctificatū:
q2 fuit plenꝰ grā Mat. v. Beati mū
do corde: qm̄ ipſi deū videbūt. Jrre
uerberatū q2 fuit plenꝰ fortitudine.
Vñ dr̄ de aq̄la Job xxxviij. Oculi eꝰ
de lōge ꝓſpiciēt. Deificatū: q2 fuit
plenꝰ ſpū ſcō. Alias em̄ vidē nō po
tuiſſet: n̄ vitalē deificā habuiſſet

Sermo xxxiij. De eodē ſmo terciꝰ

Elegerūt Stephanū virū ple
nū fide ⁊ ſpū ſcō. Actu. vi.
Btūs ſtephanus multas ⁊
magnas p̄rogatiuas hūit. ꝓpt̄ q̄s ab
apoſtol electꝰ fuit. Prima q2 mul
te dignitatis fuit. q̄ dignitas appar3
ex eo ꝙ int̄ apl̄os p̄or quodāmō eſt
effectꝰ Augꝰ. Licꝫ ſtephanꝰ ab apo
ſtol dyaconꝰ ordiatꝰ ſit. ipōs tñ tri
umphali morte p̄ceſſit. ⁊ q̄ inferior
erat ordie p̄mꝰ factus ē paſſione. ⁊
q̄ diſcipulꝰ ē gradu. mgr̄ cepit eſſe
martirio. ab apoſtol ē ordiatꝰ ſed p̄
or ē coronatꝰ. Int̄ ſeptē dyaconos
fuit p̄mus Augꝰ. Int̄ dyaconos ſte
phanꝰ noiatꝰ ē p̄mꝰ. ſicut p̄mꝰ int̄
apl̄os noiatꝰ ē petrꝰ Int̄ martires ē
ſignifer ⁊ p̄micerꝰ Augꝰ. Adhuc la
ycꝰ dyaconiū meruit electionē ⁊ le
uita martiriū obtinuit p̄ncipatū Int̄
cōfeſſores fuit p̄cipuꝰ. Cōfeſſus ē em̄
verā in xp̄o hūanitatē. cū dixit filiū

hoīs. eiuſdē cū p̄re eq̄litatē. cū ait.
Stātē a dextr̄s v̄tutis dei. Int̄ v̄gies
mēte ⁊ corpe fuit icorruptꝰ Cꝰ ſignū
ē ſinceriſſīa caſtitas q2 ⁊ feīs fuit p̄la
tꝰ ⁊ ī vultu āglico d̄mōſtratꝰ Scd̄a
ē. q2 ſimil āgelo elcūs fuit ⁊ appuit
et hᵒ ꝓpt̄ āgelicā puritatē quā hūit
ꝓt̄ āgelicā caritatē q̄ reſplēduit.
ꝓpt̄ āgelicā caritatē: q̄ ꝯtra pſecuto
res efferbuit. Tercia ē q2 celoꝝ ſecre
ta penetrauit. Vidit iohēs baptiſta
celū aptū Vidit Paulꝰ dī glām rap
tꝰ in padiſū. Vidit Petrꝰ ⁊ q̄dā aliȷ
diſcipli xp̄ꝫ tñſfiguratū Stephāꝰ āt
et celū aptū vidit ⁊ glāꝫ dī ꝯſpexit
et ibꝫ glificatū ītuitꝰ fuit. Qrta ē.
q2 ꝓ iïmicis ſuis orauit. Orauit āt cū
geūflectōe. cū clamoē ⁊ cū allegatō
ne. dicēs put addit eccīa. Q2 neſci
ūt q̄d faciūt Pro ſe āt orādo nec ge
nua flexit. nec clamauit: nec allega
uit Beda. Pro ſe ſtās orauit. ꝓ ini
micis genua flexit. q2 maior iniq̄tas
maiꝰ ſupplicādi remediū flagitabat
Qnta ē q2 eꝰ paſſio paſſiōi xp̄i mltū
ſimil fuit Jſtd aſſigt̄ gloſa: dicēs Si
cut xp̄s ſic iſte falſ teſtibꝰ accuſat̄.
Xp̄s extra portā patit̄. ſtephanꝰ ex
tra portā lapidat̄ Xp̄s ait tāꝗ filiꝰ
p̄ri In manꝰ tuas ꝯmēdo ſpm̄ meū.
ſtephanꝰ tāꝗ ſuꝰ dixit Dn̄e ihu xp̄e
accipe ſpm̄ meū. Et criſtꝰ ait. P2 ig
noſce ill pctm̄. Stephanꝰ āt Dn̄e ne
ſtatuas ill hoc pctm̄. Sexta ē quia
Paulū ꝯuertit. vt dicit Aug̃. Si ſte
phāꝰ n̄ ſic oraſſꝫ. hodie Paulū eccīa
nō hr̄et De iſtis duobꝰ diſcipulis ſic
ait idē In iſtis duobꝰ diſcipul gemi
nū nob mōſtrat̄ ſalutis indiciū. vt ſi
q̄s bonꝰ ē. imitemur pſeuerāciā cari
tatis ī Stephano q̄ āt malꝰ ē ſequat̄
exēplū ꝯuerſiōis ī Paulo. nec bonū
hoīeꝫ p̄ſūptio iuſticie faciat negligē
tē: nec malū iniq̄tatis ꝯſideratō faci
at deſperantem. Sed ille bonū fortit̄
teneat. ⁊ iſte malū celeriter deſeāt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Septima q꞉ quattuoꝛ coronas ha
buit. iō merito corona interp̄tatur
Habuit em̄ coronā roſeā. in q̄tū fu
it ſanguīe purpuratꝰ Apoc̄. vij. La
uerūt ſtolas ſuas ⁊ dalbauerūt eas
in ſanguīe agni Ecc. iij. Eſto fidelis
vſq꞉ ad mortē. ⁊ dabo tibi coronaꝫ
vite Habuit coronā aureā. in q̄tuꝫ
fuit virgo incorruptꝰ. Ecc. xlv. Co
roā aurea ſup mitraꝫ eꝰ Si꞉ ei auꝫ
eſt incorruptū. ſic ⁊ ipſa virginitas
Sap̄. vij. O q̄ pulchra ē caſta gene
ratio cū claritate. ⁊ ſubdit Immoꝛt̄
eſt em̄ memoria illiꝰ. Habuit coro
nā ſtellatā. in q̄tuꝫ fuit p̄dicatoꝛ lu
cidus Dan̄. xij. Qui ad iuſticiaꝫ eru
diūt m̄ltos q̄ſi ſtelle fl̄gebūt ip̄petu
as etītates Habuit coronā gēmatā
in q̄tū fuit vir p̄fectus. Ps̄. Poſui
ſti in capite eiꝰ coronaꝫ de lapide p̄ci
oſo Lapis precioſus habꝫ claritateꝫ
virtuoſitatē. ⁊ ſoliditatē Et ſignifi
cat viſionē dei. q̄ ſcōs facit claros in
apta dei viſione. virtuoſos in v̉tuo
ſa dei dilectōe. ſolidos atq꞉ ſecuros
in vtroq꞉ ¶ Octaua q꞉ multa miracu
la fecit. quoꝝ quedā atteſtāt̄ ſue po
tentie Oſtēdit em̄ ſe habere poſſe ſu
p creaturas ſuperiores q꞉ celuꝫ ſuis
meritis aperuit. Sup creaturas infe
rioꝛes ſicut ſup q̄tuoꝛ elemēta. nam
in ſui inuētione ⁊ tranſlatione terra
cōtremuit. aer pluuiam deſtinauit.
tēpeſtatē maris cedauit. Ignē queꝫ
demones excitauerāt in eos retorſit
Quedā ſue miſericordie atteſtātur
Quoſdam eniꝫ ſanauit ī corpe Nam
ſicut dicit Auguſtinꝰ in libro de ciui
tate dei. ſeptē mortuos ſuſcitauit.
fratrem ⁊ ſororē a ↄcuſſione mēbro
ruꝫ ſanauit. ſeptuaginta infirmos a
diuerſis īfirmitatibꝰ in ſui īuentione
liberauit Quoſdā ſanauit ī aīa. ſicut
paulū q̄ paciebat̄ duplicē īfirmitatē
ī aīa. ſcꝫ culpe ⁊ ignorātie. ſicut ipſe
oſtendit. i. ad Thi. i. Qui prius fui
blaſphemꝰ ⁊c. Augꝰ. quo p̄ceſſit.
ſtepanꝰ lapidibꝰ trucidatꝰ illuc pau
lus ſecutꝰ eſt. orōibꝰ ſtephani adiu
tus Quoſdā ſanauit ſimul ī corpe ⁊
in aīa. ſicut refert. Augꝰ in libro de
ciuitate dei. de marciali infirmo ⁊ in
fideli Quedā oñt q̄te ſit reuerētie.
nam corpus eꝰ in reuerētia habuit
deus q̄ in loco deſpecto ipſū manere
noluit. ſed in monte ſion ad locum
honorabilē ipſū transferri voluit Sa
p̄. xij. Cū multa reuerētia diſponis
nos Habuerūt angeli. quoꝝ voces i
aere ſūt audite. O felix roma q̄ cor
pus ſtephani ieroſolomitani. ⁊ lau
rētij hiſpani glorioſa pignora vno
claudis maſeolo Habuerūt ap̄li. q̄
ip̄m ſecū rome morari voluerūt Vn
de demō p filiaꝫ theodoſij clamabat
Non exibo niſi ſtephanꝰ romā veniat
q꞉ ſic eſt volūtas apoſtoloꝝ. Habu
erūt ⁊ mortui. quia corpꝰ laurentij
ſibi ceſſit ⁊ medietateꝫ ſepulchri va
cuam dereliquit.

¶ Sermo xxxiiij. de eodē Sermo iiij

Ruben primogeītꝰ meꝰ prin
cipiū doloris mei. prioꝛ ī do
nis. maioꝛ ī imꝑio Geñ. xlix
Int̄ ceteros ſcōs btūs ſtephanꝰ q̄ꝫ
p̄uilegia habuit. q̄ in verbis p̄miſſis
notant̄ ¶ Primū ē. q꞉ filiū dei a dex
tris patris vidit. qđ notat̄ cū dixit
Ruben. q̄ interp̄tat̄ vidēs filiū Sūt
auteꝫ quatuoꝛ q̄ reqrunt̄ ad vidēdū
Vnū ex p̄te vidētis ſicut dt̄ Anſe. ſcꝫ
vt oculos ſanos habeat Secundum
ex p̄te medij differentis. vt ſciꝫ lux
clara refulgeat. Quartū eſt ex p̄te
rei vidēde ne nimis remota exiſtat.
Terciū ex p̄te medij nō īpediētis vt
ſcꝫ nullū obſtaculū ſe interponat Iſta
q̄tuoꝛ beatus Stephanus habuit Et
ideo merito filiū dei vidit ſcꝫ oculū
purum. preſentē deuꝫ. ſplendorem
diuinuꝫ ⁊ nullū obſtaculuꝫ Et ꝓpter
iſta quattuoꝛ dicitur fuiſſe plenus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

g̃cia · ſpū ſcō ⁊ ſapia ac fide. Habuit
em̄ oculū mundū · q2 fuit plen⁹ g̃cia
et veritate · q̄ hz mūdare · Juxta illd
Ezech · xxxvij · Effūdā ſup vos aquā
mundā ⁊ mūdabimi ab oib⁹ inq̃na
mētis veſtris Habuit deū pñtē q2 fu
it plen⁹ ſpū ſcō · Spūs em̄ ſcūs ē de⁹
Et iō q̄ hz ſpiritū ſācū hz deū · Hūit
ſplēdorē diuinū · q2 fuit plen⁹ ſapia
que ē lux diuina Sap̄ · vij · Propoſui
ꝓ luce hr̄e illā · Nullū hūit obſtaculū
q2 plen⁹ fide · q̄ pctā habz purgare ·
Prouer · xv · Per fidē ⁊ miaz purgā
tur pctā. Et q2 iſta q̃tuor hūit · iō cū
apl̄o dicē potuit · ij · ad Corinth · iij ·
Nos aūt reuelata facie gl̄am dei ſpe
culātes ⁊ c̄ ¶ Secūdū ei⁹ p̄uilegiū ē ·
q2 int̄ xp̄i diſcipulos p̄m⁹ in celo na
t⁹ fuit · iō dr̄ · Primogenit⁹ me⁹ · Au
g⁹ · Nat⁹ ē criſt⁹ in terris vt ſtepha
n⁹ naſceret̄ in cel̄ · Jō obit⁹ ſcōꝝ nō
mors ſʒ natale vocat̄ Puer ei de vte
ro matris exiē cupit: vt recipiat am
pliorē locū ad manēdū · vberiorez ci
bū ad veſcendū. liberiorē aerē ad re
ſpirādū · ⁊ maiorē lucē ad vidēdum
Sā cꝰ q̄ diu ſūt i vtero ecc̄e hn̄t lo
cū artū · q2 terra exigua ē ⁊ pūctus ·
Sap̄ · xi · Tanq̄ momētū ſtatē ſic āte
te ē orbis traꝝ · iō exire appetūt vt
locū āplū hēant · de quo dr̄ Baruch
ij · O iſrl̄ q̄ mag̃ ē dom⁹ dei ⁊ c̄ · hn̄t
eciā puū cibū · q2 ſūt i cōtinua eſurie
iō exire appetūt · vt ſint in plena ſa
cietate · pſ̄ · Satiabor cū apparuerit
gl̄a tua Nō hn̄t eciā libtatē aeris .i.
diuine refrigeratōis vt reſpirare
poſſint · ⁊ iō exire appetūt · vt in dei
eternitate reſpirēt Vn̄ cātat eccl̄a ·
Abſolue dn̄e aīas eoꝝ · vt int̄ ſcōs
et electos tuos reſuſcitati reſpirēt ·
Sunt autē in tenebris multiplicis ig
norātie · iō exire appetūt · vt remant
ad lucē claritatis et̄ne Apocal̄ · xxi ·
Claritas dei illūinabit illā · Jſta q̃tu
or btūs Stephan⁹ in celo ſibi refu

ta vidit · ⁊ iō de vtero eccie exiē op
tauit · Vidit ei celū aptū tanq̄ locum
amplū ad manēdū · vidit ihēſū tanq̄
dulcē cibū ad veſcēdū · vidit dei dex
trā tanq̄ btām requiē ad reſpirādū
vidit gl̄am dei tanq̄ et̄nā lucē ad vi
dendū · ¶ Tercū p̄uilegiū eſt q2 p̄nci
patū martirij obtinē ꝓmeruit: cū dr̄
principiū doloris mei .i. martirꝫ cui⁹
dolores reputo meos · Et q2 p̄m⁹ iō
merito honorād⁹ · Marie honoramus
martires dei · ſcz vt fidei p̄ncipes · in
terceſſores mūdi · p̄cones regni · ⁊ co
heredes dei · Jp̄e fuit p̄nceps fidei · in
quātū ꝓ fide paſſus ē p̄m⁹ Fulgēti⁹
Heri celebrauim⁹ tpalē ſempiterni
Xp̄i natalē · hodie celebram⁹ trium
phalē p̄mi militis paſſionē · Fuit int̄
ceſſor mūdi q2 p̄m⁹ poſt xp̄z ꝓ inimi
cis orauit · Fulgēti⁹ Plus illoꝝ dole
bat pctā q̄ ſua vulnera · Fuit p̄m⁹ p̄
co regni · Nō q̄dē amiſerat habitatō
nē celi · gl̄az padiſi · ⁊ viſionē dei · ſʒ
Stephan⁹ p̄comiſat⁹ ē reſtitutōnez
factā eſſe ⁊ hoi reſtitutā habitatōez
celi · viſionē dei ⁊ gl̄am padiſi · cum
dicat Ecce video celos aptos · viſio
nē dei · cū addit · Et filiū hois · ⁊ c̄ · et
gloriā padiſi · cum dicat Gloriam dei
⁊ c̄ · Fuit eciam prim⁹ coheres criſti:
quia prius hereditauit regnum per
tolerantiam paſſionuz · Tales enim
poſſunt deū cōuenire · ſicut dicit Am
broſi⁹ ſuper Beati immaculati · Vult
deus cōuenire: vt ſi quis bene certa
uerit fructum remuneracōis expe
ctet · Seru⁹ ſum expecto a dn̄o alim̄
tum · Miles ſum expecto ab īpatore
ſtipendium Vocat⁹ ſum poſtulo ab
inuitāte ꝓmiſſū ¶ Quartū p̄uilegiū
ē · q2 ſpū ſcō plen⁹ fuit · cū dr̄ · Prior
i domis · ſ · ſpūs ſci Nā ei dois ſpūs
ſci plen⁹ fuit ptz ex mltis ſigs pleitu
dis · ¶ Primo q2 fuit valde ponderoſus
Eſt āt pond⁹ eleuās ſicut pond⁹ pēna
rū ⁊ inclinās · ſicut pond⁹ corporum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Stephanꝰ habuit pōdus eleuās qđ
eſt pondꝰ amoris · qꝛ in celū eleueba
tur cū đr Video celos aptos ⁊c̄ · yſa
ie · xl · Aſſumūt pennas vt aq̄le · ⁊c̄ ·
Et pondꝰ inclinās · qđ eſt pondus ti
moris · qđ ad ſui inclinatōez ⁊ conſi
derationē iclinabat Job · xxvij · Qui
fecit vētis pōdꝰ · Scđz ſignū ē qꝛ ſta
bilis ⁊ ſemp fixus fuit · Hebre · xiij ·
Optimū eſt gratia ſtabilire cor Ter
ciū eſt qꝛ de plenitudine ſua effudit
⁊ plurimū redundauit · qđ patet · qꝛ
difficillimū in quolibꝫ amore habuit
Difficillimū in amore dei ē aīaꝫ morti
tradere · in amore ꝓximi ꝓ inimicis
orare · in amore ſui ſenſualitateꝫ to
talit̄ rōi ſubiugare · q̄ omnia habuit
ſicut pꝫ Quartū ſignū eſt · qꝛ lapidi
bus ꝑcuſſꝰ nō murmurauit · nec ipa
tiens fuit · nec v̄bo · qꝛ nō blaſphema
uit · nec facto · qꝛ nō repercuſſit · nec
ſigno · qꝛ turbatꝰ nō apparuit · Quin
tum priuilegiuꝫ eſt · qꝛ prelationem
habuit cū dicat̄ · Maior imperio Ipe
enī fuit ꝑlatus mēſis · viduis · altari
bus ſacris Menſis apoſtoloꝝ · colle
gio viduaꝝ · ⁊ habuit archidiacona
tus officiū Ideo habuit triplex genꝰ
vite · quod diſtinguit Augꝰ in libro
de ciuitate dei · ſcꝫ · actuoſuꝫ · ocioſū ·
⁊ ex vtroqꝫ ꝯpoſitum · Nā in quātū
fuit ꝑlatꝰ menſis : habuit genꝰ vite
actuoſū · qđ cōſiſtit in labore actōis
In q̄ntum fuit prelatus altaribus ſa
cris · habuit genꝰ vite ocioſum · qđ
conſiſtit in ocio contemplatiōis · In
q̄ntum fuit prelatus feminis · habu
it genus vite compoſitum ex vtroqꝫ
quod conſiſtit in culmine perfectio
nis · Qui eniꝫ feminis preficitur ne
ceſſe eſt · vt perfectione multiplici de
coretur · ⁊c̄ ·

Sermo xxxv · de eodeꝫ Ser · v ·

Jeruſaleꝫ ieruſalem que occi
dis ꝓphetas ⁊ lapidas eos ·
qui ad te miſſi ſunt ⁊c Mat
xxiij · In iſto euāgelio ponunt̄ quat
tuor differentie lapidum · ſcꝫ · iudei ·
chriſtus · ſtephanꝰ ⁊ ipſi lapides ma
teriales · vnde Auguſtinꝰ · Dum iu
dei ad lapides currerent duri ad du
ros · iactabāt in ipſum pares ſuos ·
petris lapidabat̄ qui ꝓ petra lapida
batur ⁊ moriebatur · Dicitur autem
iudei lapides · qꝛ ſicut dicit · Ambro
ſius ſup lucam · lapides ſūt deformes
ad viſum · nudi ad ornatuꝫ · ac ſteri
les ad fructum · irrationabiles ad ꝑ
fectum Sic peccatores ſūt deformes
⁊ turpes Juxta illud · Treno · iiij · De
nigrata ē ſup carbones facies eoꝝ ·
⁊c̄ · Sūt nudi · quia nō habent orna
tum virtutū Ezechi · vi · Eras nuda
⁊ confuſione plena · Apocal · iij · Neſ
cis qꝛ miſer es ⁊ miſerabilis ⁊c̄ Sūt
etiam ſteriles · quia nullum fructuꝫ
bonū faciūt Roma · vi · Nam fructꝰ
eorum mors eſt Sunt etiam irratio
nabiles ad ꝑfectū · qꝛ nō creſcūt ſed
potiꝰ decreſcūt · ij · Ad thimo · iij · Ma
li āt hoīes ⁊ ſeductores ꝓficiunt ī pe
ius Scđo xp̄s dicitur lapis ꝓ quo
ſtephanꝰ patiebat̄ Eſt eī lapis · qui
in edificio ſpūali ponit̄ in p̄mo · qꝛ ē
fundamētuꝫ · qđ edificium ſpūale re
git · i · Choꝝ iij · Fūdamentū nemo p̄t
ponere p̄ter id ⁊c̄ In medio āt qꝛ ip
ſū edificiū creſcere facit Ad ephes ·
ij · In quo oīs edificatio ꝯſtructa cre
ſcit ⁊c̄ · In ſūmo qꝛ tanq̄ lapis āgu
laris chriſto nos iungit · vnde ſeq̄t̄ ·
Ipſo ſūmo angulari lapide xp̄o ieſu
Tercio ſtephanꝰ đr lapis · nō q̄libꝫ
ſed q̄dratꝰ viuꝰ ⁊ politꝰ Fuit eī qua
dratꝰ hn̄s q̄ttuor v̄tutes ſcꝫ tēꝑantiā
in ꝓſperis · qꝛ fuit plenus fide que
omnia ꝓſpera mūdi facit deſpicere
Habuit fortitudinē in aduerſis · qꝛ
plenꝰ fortitudine · habuit prudentiā
ī eligēdis · qꝛ fuit plenꝰ ſapīa · habu
it iuſticiā in agēdis · qꝛ fuit plenꝰ ḡ
cia Juſticia eī facit hoīeꝫ ḡcioſum · qꝛ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

reddit vnicuiqꝫ ius ſuū. Secūdo fu
it lapis viu9. ex quo tres ignes ſunt
accenſi. excutiebatͬ ſcꝫ ignis celi quo
malos arguebat dicēs Dura ceruice
ꝛc̄. Ignis amoris: quo ꝑ pſecutori
b9 orabat. Ignis paſſionis qui velut
auꝝ ipſū ꝓbabat. Ps̄. Igne me ex
amīaſti ꝛc̄. Tercō fuit lapis polit9
Nā ꝛ de9 ipſū poliuit: qn̄ eū vultū ā
gelicū hre fecit. ꝛ ipſe ſe poliuit: quia
oēm tenebroſitatē a ſe abiecit ꝛ lucē
ṽtutū induit. ad Ro. xiij. Abiciam9
opa tenebraꝝ ꝛ induamur ꝛc̄. Iudi
ipſū poliuerūt: qn̄ lapidib9 rubiginē
corpis abiecerūt Pro. xxv. Aufer ru
biginē ab argēto ꝛc̄. Quarto fuerūt
ibi lapides materiales. qꝛ ibi ad q̄
tuor fuerūt boni Primo in inſtrumē
tū deſtructiuū carceris Ps̄. Educ de
carcē aīam meā ꝛc̄. Secūdo in oble
ctamītū dulcedis. vn̄ cātatͬ Lapides
torrētes illi dulces fuerūt Deu. xxxij
Vt ſugēt mel de petra. Tercio in or
namētū dyadematis Oēs ei lapides
in eū iacti fuerūt. in ei9 corona lapi
des p̄cipsi. ps. Poſuiſti i capite ei9
coronā de lapide p̄cioſo ꝛc̄. ps. Sup
dorſū meū fabricauerūt pctōres. Si
cut eñ faber ſuper incudē fabcat co
ronā regalem. ſic iudei ſuper ſtepha
nū fabcauerūt ſibi coronaꝫ triūpha
lē q̄ tot hꝫ diſtinctiōes gēmaꝝ quot
ſūt ict9 lapidū Criſoſt. Sicut ex coro
na regali vndiqꝫ fulgores emittūtur
ita mēm corone xp̄i vulnerib9 diſti
ctīme oī regū dyademate reddūtur
delectabiliores. Quarto fuerūt ſibi i
materia p̄otis. Ex illꝭ eñ lapidib9 fa
ct9 ē pons quo ſtephan9 trāſiuit i ce
lū. Olim de9 poſuerat Adaꝫ in naui i
nocētie: q̄ fracta naui p̄parauerāt ho
mini tabulā pñie. q̄buſdā tñ dedit.
pontē martirij ꝛ paſſiōis ꝑ xp̄o aſſup
te Btūs autē ſtephan9 per mare hu
ius ſeculi ad portū paradiſi peruenit
per nauē qꝛ innocētiā ſeruauit. ꝛ per

tabulā: qꝛ durā pñiam nō debuit. et
per pontē qꝛ martiriū paſſus fuit.

Sermo xxxvi. De ſcō Johe euan gelista Sermo prim9.

Quartū aīal ſilꝭe aq̄le Apoca.
iiij. Cū p q̄tuor aīalia q̄tuor
euāgeliſte figurentͬ. Johes
tñ p aq̄lā deſigtur Et hoc ꝓpꝭ q̄tuor
cōmēdabilia q̄ i ipa aq̄la reperiuntͬ.
Primo nāqꝫ hꝫ i volatu ſblimitatē
Sic eciā iohes tā ſblimitͬ volauit: qꝛ
oīa viſibilia deſerēs vſqꝫ ad ipſū deū
aſcēdit. Aug9 ſup Johē; Trāſcēdit
iohes oīa cacumia t̄raꝝ. oēs cāpos
aeris. oēs altitudies ſideꝝ. oēs cho
ros ꝛ legiōes āgeloꝝ: n̄ ei trāſirꝫ oīa
iſta: q̄ creata ſūt: n̄ peruēirꝫ ad deuꝫ p
quē oīa fcā ſūt Idē eciam dt ſup Jo
hānē qꝛ n̄ eſſꝫ ſup oīa eleuat9 ꝛ tot9
ſcūs n̄ aſcēdēt i deū. Diſtinguit aūt
Richard9 i li. de t̄ni. tres ſpūs. ſcꝫ
ſpm̄ hūanū. āgelicū ꝛ diuinū. Johā
nes āt trāſcēdit ſpm̄ hūanuꝫ ꝛ āgeli
cū ꝛ pueīt vſ ad diuinū. Iſa. lij. Ec
ce intelliget ſu9 me9 ꝛ exaltabitͬ ꝛ
eleuabitur ꝛ ſublimis erit valde. Fu
it enim exaltat9 ſuper ſpiritum hūa
num. eleuat9 ſuper angelicum. ſubli
mat9 in deum. Dicit autem Ambroſi
us in libro ſermonū. volare non po
teſt: niſi qꝛ puꝝ leue ac ſubtile eſt.
Johannes igitur tam ſublimiter vo
lauit: qꝛ pur9 fuit ſine admixtiōe ter
rene auaricie. Fuit leuis ſine ponde
roſitate carnalis cōcupiſcentie. Fuit
ſubtilꝭ ſine groſſicie ſuperbie. Scd̄o
aq̄la hꝫ in venādo generoſitatē. c9
generoſitas ē. qꝛ vicinis auib9 parcit
nō ei ccca nidū ſuū venatͬ: ſ lōge a ni
do. Ceteri euangeliſte in locis vici
nis ſunt venati. venatus eſt eñ mar
cus in locis vicinis. id eſt in euange
lio mathei. quia dicta ſua collegit ꝛ
in euangelio ſuo repoſuit. venatus
eſt matheus in locis vicinis: qꝛ car
nalem criſti generoſitatem texuit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Venatus ē lucas in locis vicinis · qꝛ
infantiā chriſti diſſeruit · venati ſūt
oēs in locis vicinis · qꝛ conati ſunt ō
nes ea dicere que chriſtꝰ geſſit ī mū
do Johānes āt in locis vicinis vena
ri noluit · qꝛ nec dcā aliorum replica
uit · nec texuit chriſti natiuitatē car
nalē ſed celeſtē · nec chriſti infantiā
ſed gloriā ſempiternā · nec tātuʒ ea
q̄ chriſtꝰ fecit ī mūdo · ſed etiaʒ in ce
lū aſcendēs ipm verbū eduxit de ce
lo ⁊ in ſuo poſuit euāgelio Ezechie ·
xvij · Aquila grādis ⁊ c̄ Et ſeq̄t Ve
nit ad libanū .i. ad celum ⁊ tulit me
dullā cedri .i. chriſti q̄ ē altus ꝑ potē
tiam maieſtatis q̄ habʒ corticē .i. huā
nitatē ⁊ medullā id ē deitateʒ Ceteri
euāgeliſte tulerūt corticē id eſt ver
ſati ſunt circa humanitatē Medullā
autē id ē diuinitatē iohānes accepit
Jdo ſcḋm Gre · ceteri euangeliſtē ꝑ a
nimalia deſignāt · qꝛ vt aīalia ī terra
gradiūtur · hic āt per aquilam qꝛ in
celū volauit cū chriſti diuinitatē diſ
ſeruit Jn hoc ſecūdo cōſiſtit genero
ſitas aq̄le · qꝛ p̄dam ſola nō comedit
ſed ꝑtē alijs dereliquit Paulꝰ p̄dam
quā in celo rapuit ſolꝰ māducauit ·
qꝛ ſibi retinuit qḋ homi loqui nō lici
it Sed iohānes p̄daʒ quā ſup celos
rapuit ſolꝰ nō māducauit · ſed eā ⁊
verbis p̄dicauit ⁊ nobis reliquit in
ſcriptis Origenes · Quia igit paulꝰ
verba audiuit q̄ nō licet hoī loq̄ · Jo
hānes itime veritatis inſpector ī pa
diſo padiſoꝝ · id eſt in cā oīm audi
uit vnicū verbū · ꝑ quod oīa facta
ſunt · qḋ ⁊ licuit loqui ⁊ p̄t hoībus p̄
dicari ¶ Tercio aq̄la hʒ in faciendo
nidū aſtuciā et calliditatē · qꝛ ibi po
nit p̄cioſos lapides hn̄tes virtutē fu
gandi ſerpētes Sic iohānes in nido ·
id ē in ſuo euāgelio ponit lapides p̄
cioſos · q̄ fugāt omnes hereticos V
nus lapis p̄cioſus ē Jn p̄cipio id eſt
in eternitate erat verbū Jſte lapis
p̄cioſus fugat ſerpētē neſtoriū q̄ dix
it chriſtū habuiſſe principiū Alius ē
Et v̄bū erat apud deū Jſte lapis fu
gat ſerpētē ſabelliuʒ · q̄ dixit qꝫ nul
la in diuinis ē diſtinctō perſonaꝝ A
lius cū dixit Et deꝰ erat verbū · Jſte
lapis fugat ſerpentē arriū · q̄ dixit fi
liū eſſe minorē patre Aliꝰ · cū dixit
oīa ꝑ ipſū facta ſūt Jſte lapis fugat
ſerpētē manicheū q̄ dixit viſibilia a
deo creata nō eſſe Alius cū dixit · v̄
bum caro factū ē Jſte lapis fugat ſ̄
pentes macometis q̄ poſuerunt xp̄m
habuiſſe corpꝰ nō tamen de virgine
ſūptum · ſed de celo delatū · quod ſi
eſſet corpꝰ illud caro dici nō poſſet ·
cū caro dicat aliq̄d contextū ex q̄tu
or elemētis · ¶ Quarto aq̄la habet
viſus acuitatē · vn̄ ſcḋm yſid · aquila
ab acumie ē dicta Sic iohānes tātā
habet viſus acuitatē · qꝫ in terra po
ſitus celeſtia vidit Vnde ꝓpter eiꝰ
altiſſimū intellectuʒ dioniſius vocat
eū euāgelij ſoleʒ ⁊ eiꝰ doctrinā ſplē
didiſſimū radiū Et ſicut aquila pul
los ſuos in ſolē aſpicere facit ⁊ quos
irreuerberatis oculis radios aſpice
re ↄſpicit tāq̄ ꝓprios nutrit · quos
ad terraʒ reſpicere viderit tanq̄ de
generes abijcit · Sic iohānes viros
ſpūales ac celeſtes diligebat ⁊ foue
bat · degeneres āt repellebat · vn̄ dr̄
·i· Jo · i · Deus lux ē ⁊ tenebre in eo
nō ſūt vlle Si dixerimꝰ quoniaʒ ſoci
etatē cū eo habemus ⁊ in tenebris
ambulamꝰ · mentimur · Ecce filij de
generes Si autē in luce ambulamꝰ
ſicut ipſe eſt ī luce · ſocietatē hēmus
ad inuicē Ecce filij ſpūales ⁊ celeſtes

¶ Sermo xxxvij · De eodeʒ ſer · ijꝰ

Beniamin amantiſſimus dn̄i
habitabit ↄfident in eo Jp
ſe in thalamo tota die moā
bit · ⁊ inter humeros illiꝰ requieſcet
Deut · xxxiij · Jn his v̄bis notantur
quinq̄ p̄uilegia iohānis · ¶ Primū ē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

virgīitas integra: cū dr̄ beniamin:
qui īterpretat̄ filius dextre. cū em̄ ſta
tui coīugali debeat̄ fruct⁹ triceſim⁹
et viduali ſexageſim⁹. ipſi tm̄ v̄gini
tati debet̄ fruct⁹ cēteſim⁹ q̄ numer⁹
de leua trāſit in dexterā. et iō p dexte
rā v̄gīitas deſignat̄. Merito autē
v̄gīitas meruit mltas p̄rogatiuas
et in mūdo et in celo Nam in mūdo
habuit ex hoc cū xp̄o maiorē familia
ritatē Aug⁹ ſup iohēz. Sunt q̄ ſenſe
runt iohēm ido plus amatū: q̄ neq̄
vxorē duxit et ab ineūte pueicia caſ
tiſſiē vixerit Meruit ſapie ſublimita
tē Jeromin⁹ coñ iouinianū. Johēs q̄i
aquila ad ſup̄na volat. et ad ipſum
patrē puenit dicēs In pñcipio erat
verbū Expoſuit v̄gīitas: qd nupcie
nō poterant Meruit cū matre dei ſo
cietatē Jeromin⁹ coñ iouinianū: vt
breui ſermone cōprehendā doceam
cui⁹ priuilegij ſit iohēs immo in iohē
v̄gīitas. A dño v̄gine. mater v̄go
virgini diſcipulo cōmendat̄ Habet
etiā merito v̄gīitas prerogatiuas
in celo ſcz coronā aureolaz in capite
Ps. Gloria et honore coronaſti euz
dñe. Modulationē in ore Apo. xiiij.
Cantabant quaſi canticū nouū *et c*.
Fulgidam veſtē in corpe. Eiuſdē iij.
Ambulabūt mecū in albis Aſſociati
onem xp̄i in pfectione Eiuſdez. xiiij.
Hij ſequunt̄ agnū quocūq̄ ierit.
Et fructū centeſimū in r̄muneratōe
Luc. viij. Aliud cecidit in terrā bonā
et ortū fecit fructū centuplū. Scd̄m
p̄uilegiū eſt ſincera dilectio: cū dicit̄
Amantiſſim⁹ dn̄i. Diſtinguit aūt ip̄e
triplicē dilectionē ſcz ſermonis. ope
ris. et cord. dicēs i. Joh. iij. Non di
ligam⁹ verbo neq̄ lingua tm̄: ſ; ope
et veritate. Eſt em̄ triplex amor. ſcz
oris. opis et cordis. ideo bene dicit
nō diligam⁹ verbo *et c*. Dilexit xp̄s
aplōs dilectione ſermonis: q̄ eos
diligenter inſtruxit. ideo fuerunt a

mati dilectione operis. q̄ oīa cariſ
mata graciaꝝ eius infudit. ideo fue
runt amantiores. iohēz dilexit dilec
tione p̄cordiali. ideo fuit amātiſſim⁹
Jdeo voluit: vt ſupra pectus ſuū vbi
eſt ſedes cordis recūberet. ad innuē
dum: q̄ ipm̄ p̄cordiali amore dilexit
Terciū priuilegiū eſt mors ſecura. cū
dicit̄ Habitabit cōfidenter cum eo.
Confidenter em̄ in xp̄o mori potuit:
qui habuit cōſcientiam letificantem
i. Corintheo. i. Gloria noſtra hec eſt
teſtimoniū cōſcientie noſtre. bonoꝝ
opeꝝ affluentiā cōcomitantē Job. v
Jngredieris in abūdantia ſepulchꝝ
et c. Xp̄m aſſociantē. Apparuit nāq̄
ſibi dñs ih̄s xp̄s dicens Veni dilecte
mi tempus eſt vt epuleris in conui
uio meo cum fratribus tuis Aplōꝝ
turbā cōuenientē. q̄ omnes ad ei⁹
tranſitum cōuenerunt Dicit̄ Geneſ
xlij. Duodeci fratres ſum⁹. minim⁹
domi remanſit. alius nō eſt ſup aliū
Apoſtoli q̄dē duodeci fratres fuerūt
vn⁹ ſcz iudas nō eāt ſup aliū. mīm⁹
ſcz iohēs q̄ ceteris erat iunior adhuc
in domo remāſerat. et ideo ad ipm̄
deducendū oēs cōuenerūt. Quartū
eſt in atriis dei veneranda cuſtodia:
cū dr̄ Quaſi in thalamo tota die mo
rabat̄ Jpſe em̄ factus ē panimphus
ſponſe regis. et ideo tota die ī tha
lamo habitabat. q̄ ſponſam regis
cuſtodiebat Qual' aūt et q̄ītus fuit
ille thezaurus. tal' et tātus fuit iſte
thezaur⁹. Credendū eſt em̄: q̄ ſi xp̄s
inueniſſz meliorē thezaurū ſibi cōmē
mēdaſſz. Secure ergo iuſti ad iohēz
deberēt accedē: q̄ hz in ptāte matrē
grē. Secuē et peccōres q̄ hz in ptāte
mrēz mīe. Secure et moriētes: q̄ hz
in ptāte illā q̄ in morte ab hoſte nos
ptegit. Secure et aīe decedētes: q̄
hz in ptāte illā. q̄ in hora mortis aīas
ſuſcipit Vñ cantat eccl'a Maria mr̄
gra *et c*. Q̄ītū p̄uilegiū eſt honoris

magnificentia · cū dicat̄ · Inter hume
ros eius requieſcet Magnus honor
⁊ magni amoris iudicium fuit quan
do iohannes ī xp̄i pectore requieuit
Debemus ergo nos ipſū honorare ·
q2 ip̄m hōrauit xp̄s · angelus totus
cetus apoſtolicus : oīm ſcōꝝ laudabi
lis numer9 : xp̄s nanq3 ip̄m hōrauit ·
qn̄ eum ſup pect9 ſuū reqeſcere fecit
Vnde cātatur · valde hōrand9 eſt be
atus iohānes qui ſupra pect9 dn̄i in
cena recubuit Angel9 ipſū adorauit
q2 ab eo adorari recuſauit ⁊ ſe conſ
uuz ſuū vocauit · Apo · xix · Permiſit
q̄dem ſe adorari a ioſue · q2 erat cal
ciatus Ideo dixit · Solue calciamen
tum ⁊c̄ · Johānes āt pedes affectuuz
ſuoꝝ ab omni amore mūdi diſcalcia
uerat Apoſtoli quoq3 ipſum hōraue
rūt · qn̄ ip̄m ⁊ petruz colūpnas eccl'e
ad ſamaritanos miſerūt · vt habet̄ ·
Act̄ · viij · Omnes etiā ſancti ipſū ho
norauerūt · q2 ad eius tranſitū ꝯue
nerūt Et ideo totus mūdus debet e
um hōrare ⁊ hōre gn̄ali · in q̄tum fu
it apl's ⁊ ſpēali : in q̄tum xp̄i amic9
⁊ ſingulari · in q̄tum recubuit ſupra
xp̄i pect9 ⁊ cuſtos ē v̄gīni deputat9

Ser · xxxviij · De eodē ſermo iij9 ·

Dilectus me9 mihi ⁊ ego illi ·
Cant̄ · ij · Iſtud verbū nō po
teſt alicui meli9 couenire q̄
iohāni q̄ fuit a xp̄o dilectus ⁊ q̄ xp̄m
ſpēali amore dilexit Circa ipſaz aūt
dilectionē q̄nq3 per ordinem ſunt vi
denda Primo quid fuit h9 dilectōis
cauſa Circa qd̄ ſciendū q̄ prima cā
fuit iohannis puritas ⁊ incorruptio
Tales ei xp̄s amat Prouē · xxij · Qui
diligit cordis mūdiciā ꝓpter purita
tē ⁊ graciā labioꝝ habebit amicū re
gē Et q2 adeo pur9 fuit · iō chriſtus
cū eo familiaritatē habuit · Eccl'i · xx
vij · Volatilia ad ſibi ſimilia conueni
unt : vn̄ vnū volatile fuit xp̄s · Ps ·
Aſcendit xp̄s ſup cherubin ⁊ volauit

Secūdū fuit beata virgo · Eccl'i · xi ·
Breuis in volatilibus ē apis Tercıū
fuit iohānes q̄ in forma aq̄le ē demō
ſtratus Iſta autē tria volatilia conue
nerūt q2 ſpēalem familiaritatez ha
buerūt Secūda cā eſt feſtina ꝯuerſi
o · q2 in iuuētute ad xp̄m cōuerſus fu
it Tales ei xp̄s multū diligit · ſicut
innuitur Mat̄ · x · vbi dr̄ · q̄ xp̄s puu
los amplexatus fuit · manus eis ipo
ſuit · ⁊ benedixit ipſis · nunq̄ alicui
ſeni tales amicicias oſtēdit Sufficit
nanq3 ſenibus q̄ a ſenib9 regant̄ · iux
ta illud Senex pueꝝ portabat · puer
autē ſenē regebat ſꝫ ab ip̄o nō ꝯpnci
antur ps Ne ꝓicias me in tēpore ſe
nectutis ſꝫ ab ipſo nō drelinquātur
Ps Et vſq3 in ſenectā ⁊ ſeniuz ne de
relinquas me · Tercia cauſa ē ipſi9
iohannis feruēs dilectō De9 eni dili
git diligētes ſe · Prou · viij · Ego dili
gētes me diligo · Ipē eni iohānes di
lexit xp̄m viuentem · cui9 ſignum eſt
q2 ob ſui amorem omnia dereliquit
Cant̄ · viij · Si dederit homo omnem
ſubſtantiā dom9 ſue ꝓ dilectōe : ⁊c̄
Dilexit morientē · cui9 ſignū ē q2 iux
ta crucē ipē ſtetit Dilexit mortuuz ·
cui9 ſignuz eſt q2 ad monumētum ip
ſe cucurrit Ber · q̄ amat ardentius ·
currit velocius ⁊ puenit cici9 Secun
do videdū eſt q̄ ſūt ſigna h9 dilcōis
Primū q̄dē ſignū ē · q2 ſua ſecreta ſi
bi reuelauit ⁊ ea q̄ faciūt ad inſtruc
tionē fidei pfecte ſicut in euāgelio ⁊
vite pficiēde · ſicut in ep̄l'is · ⁊ gl'e ꝯ
ſūmāde · ſicut ī apocalipſi · Scōm ē q2
magnis g̃tijs ipſū dotauit Magnaz
ei grāz deputauit ſibi yſaias qn̄ de9
fec̄ ip̄m ꝓphetā ſuū Iac̄ · qn̄ fecit ip̄m
apl'm ſuū Lucas qn̄ fecit ip̄m euāge
liſtā ſuū Aug̃ · qn̄ fec̄ eū ꝯfeſſorē ⁊ do
ctorē ſuū Ag9s qn̄ fec̄ eā v̄ginē ⁊ ſpō
ſā ſuā · in iho e autē hec oīa repiunt̄ ·
Terciū ſignū eſt qn̄ multā ſibi fami
aritatē oñdt · fecit ei eū ſuū faīliarē

ideo vocat̃ diſcipulus quē diligebat
ihus Ecc̄.vij. Amicus in domeſticis
fiducialit̃ aget. fecit eū camerariū.
qr ī thalamo ſui ſin⁹ reqeuit. Deut̃.
xxxiij. Quaſi ī thalamo tota die mo
rabit̃. fecit eū ſecretariū: qr ſecreta
ſūa ſibi reuelauit Jſaie.xlv. Dabo t̃
thezauros abſcōditos et archana ſe
cretoꝝ. fecit eū thezaurariū ſuū: qr
matrē ſuā ſibi reliq̃t: qđ ad magnā
iocunditatē et exultatōnem ſibi fuit
Ecc̄.xv. Jocunditatē et exultatōez
thezaurizauit ſup eū Per que oñdit̃
q̧ xp̄s nō tm̄ dilexit ipm dilectione
gn̄ali. q̃ꝛ diligit ſūa p̄cepta ſeruātes
Juxta illud Joh̄.xv. Vos amici mei
eſtis. ſi feceritis que p̄cipio vob̄. nō
tm̄ dilcōne ſpeciali: qua diligit ſua
ſecreta ſcientes Juxta illud Jo.xiiij
Vos aūt dixi amicos. qr quecūqz au
diui a p̄rē meo nota feci vob̄. Sz etiā
dilectione ſingulari: qua diligit ami
cos intimos et p̄cordiales. Tercio
videdū eſt que ſit iſta dilectio Dilec
tio mundi non eſt vera. qr et in vita
fallit et in morte deſerit et poſt mor
tez amicū obliuioni tradit. Dilectio
aūt qua xp̄s iohēz dilexit eſt vera. qr
ip̄m dilexit in vita. vnde vocat̃ diſci
pulus quē diligebat ihus Dilexit in
morte. qr cū ceteris apoſtol̃ ad ip̄m
morientē acceſſit Dilexit poſt mortē.
q̃ꝛ ipſum ad ſuū cōuiuiū introduxit
Ps̄. Tenuiſti manū dexterā meaz.
me ſcz in vita ī tui amore ↄſeruādo
et in voluntate tua deduxiſti me ſcz
in morte diligēdo. et cū gloria ſuſce
piſti me ſcz poſt mortē deducēdo me
ad cōuiuiū tuū. Qrto eſt videndū
que fuit drā dilcōnis petri et iohis
ad xp̄m. Circa qđ ſciendū ſicut dicit
Bern̄. Xp̄s diligēdus eſt fortit̃. dul
cit̃. et ſapient̃. Petrus ergo dilexit
fortit̃. qr ſecū et in morte et in carce
rē ire p̄miſit. Johēs dilexit dulciter
qr ī ſinu ſuo recubuit. vterqz dilexit
ſapient̃. qr nullis tēptatōnibus dia
boli. nullis p̄turbatōib⁹ mūdi. null̃
voluptatib⁹ carnis a xp̄i amore pote
rant euelli. Qrto videndū eſt que
ſit drā dilcōis xp̄i ad petrū et ad io.
videt̃ eīn q̧ plus dilexerit io. q̃ꝫ pe.
et tn̄ petr⁹ plus videt̃ dilexiſſe xp̄m
q̃ꝫ iohēs. Circa qđ ſciendū. q̧ t̃plex
eſt dilectio Vna q̄ cōſiſtit ī familiari
tatis oſtēſione. et iſta magis dilexit
xp̄s iohēm q̃ꝫ petrū. qr mag̃ ſig̃ fami
liaritatis iohi oñdit. ex eo q̧ ſup̄ pec
tus ſuū recubuit et matrē ſuā ſibi re
cōmendauit. Scđa dilectio eſt: que
cōſiſtit in donoꝝ exhibitōne. et iſta
magis dilexit petrū. qr maiora dona
ſibi cōceſſit. qr fecit eū p̄ncipē aploꝝ
et ſuū vicariū dereliq̃t et claues reg̃
celoꝝ ſibi dedit. Tercia dilectio eſt
que conſiſtit in p̄cordiali amore. et
iſta vtrūqz eq̃liter dilexit. Ambos ei
dilexit eq̃liter affectōne aī: qr ambo
apud deū erant eq̃les meriti.

Sermo xxxix. De eodez ſermo iiij.

Jngredieris in abundātia ſe
pulchrū. ſicut infert̃ a ceru⁹
tritici in tēpore ſuo Job.v.
Johēs euangeliſta nō fuit poſitus in
ſepulchro. ſ; ſpōte ingreſſus ē et hoc
vt iteꝝ renouaret̃ vt triticū iteꝝ re
nouat̃. Jn verbis igit̃ p̄miſſis tria
tangunt̃. Primū eſt moriendi mag̃
auiditas in hoc q̧ ſepulchꝝ ſpōte in
greſſus ē Valde eīn mori affectabat
qr multū deſiderabat guſtare tā dul
ce cōuiuiū Vnde ait Grās ago tibi.
qr dignatus es me ad tuas epulas
inuitare ſciens. qr ex toto corde deſi
derabā te Ecc̄.xxiiij. Qui edunt me
adhuc eſurient. Deſiderabat videre
tam dulcē amicū Vn̄ ait Odor tuus
in me cōcupiſcentias excitauit eter
nas. Ps̄. Quādo veniā et apparebo
ante faciē dei. deſiderabat videre tā
p̄ciosum theſauꝝ .i. virginem beatā
ſibi a deo recōmendatam. Jbi enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

habebat cor ſuũ vbi theſaurꝰ ſuꝰ · ꝺ
ſiderabat adiungi ad tã iocũduz cõ
ſorciũ · vñ ait Suſcipe me vt cũ frat
bꝰ meis ſim pſ̃ Ecce ꝙ̃ bonũ ⁊ ꝙ̃ iocũ
dum habitare fratres in vnũ Secũ
do pomt̃ meritoꝝ copioſitas · cũ dr̃ ·
In abundantia · Eſt ei mortuꝰ in ab
undantia dieꝝ q꜠ cũ eſſet xcix anno
rum Geñ · xxv · Mortuus ẽ abrahaz
in ſenectute bona ⁊ plenus dieꝝ · In
abundãtia meritoꝝ q꜠ in ſua iuuen
tute ſeruire incepit ⁊ vſ̃ ad decrepi
tã etatẽ perſeuerauit Ecci · xi · Maẽ
ſemina ſemẽ tuũ ⁊ c̃ · In abundãtia
premioꝝ · habuit ei coronã vnam ĩ
ꝙ̃tũ fuit v̓go incorruptꝰ · aliaz in ꝙ̃
tũ p̄dicator graciosus · aliã in ꝙ̃tuz
fuit martir inuictꝰ q꜠ in oleo fuit aſ
ſatus Tercio pomt̃ ſua felicitas cum
dr̃ · ſicut infert̃ aceruꝰ tritici ĩ tẽpore
ſuo Triticũ ei in horreũ infert̃ vt hõ
inde nutriat̃ et in ſuo tp̃e ſeminetur
⁊ iteꝝ renouet̃ Sic beatus iohãnes
in celum eſt illatꝰ vt nos nutriat ꝑ
ſua merita ⁊ ipſe renouet̃ ⁊ in aĩa ꝑ
ĩpaſſibilitatẽ et in corpe ꝑ immorta
litatẽ · De morte q̃dez ſua q̃tuor ſunt
opiniones Quidaz ei dixerũt ipſum
in celo eſſe cũ corpore glorificato qꝺ
conuenire dicũt dei liberalitati · ⁊ io
hannis dignitati · Deus q̃de; ſibi val
de liberalis fuit · q꜠ corpus ſuuz cuſto
diuit · ne corruptioni ſubiaceret · ne
oleũ adureret · ne venenũ noceret ·
ne gladius deſeuiret · ne mortis dolo
rez ſentiret Si igit̃ chriſtꝰ corpori io
hannis tã liberalis fuit in mũdo nõ
debuit minꝰ liberalis eſſe in celo Cõ
gruit eciã dignitati iohannis q̃ in ſi
nu xp̄i recubuit · q̃ chriſto tam fami
liaris extitit · q̃ virgini ſocietatez fe
cit · a quo angelꝰ adorari noluit · Si
ergo alioꝝ apoſtoloꝝ corpa ſic hõrã
tur in terris manifeſtũ eſt ꝙ corpꝰ
iohannis ſic honorari debuit · q꜠ tan
ta excellentia dignitatis p̄ditũ fuit ·

Poſtꝙ̃ autẽ nullꝰ exhibet̃ ſibi honor
in mũdo conueniens eſt vt corpus
eꝰ corpori xp̄i ⁊ matris eꝰ ſocietatez
faciat in celo ſicut feciſſe conſtat in
mũdo Alij dicũt ipſũ eſſe defunctuz
⁊ aĩaz gl̃ificatã in celo · Corpꝰ v̓o in
loco hominibꝰ ignoto · dꝺo autẽ ꝯgni
to reſeruari · ſicut de corpe moyſi dr̃
Poteſt q̃dez deus ĩ aliquo loco ſibi ꝯ
gnito ꝑ angeloꝝ miſteriũ corpori di
lecti ſui hõrem exhibere diuinuz pro
vt decet ſuũ habere dilectuz · quare
autẽ diuina ꝓuidentia iudicauerat
ipſuz corpꝰ eẽ occultãduz int̃ diuina
ſecreta ẽ hoc numerãdu; · Tercij di
cunt ipſũ adhuc viuere ⁊ in paradi
ſũ terreſtrez trãſlatũ eſſe tempoẽ ãt
ãnxp̄i inde educet̃ ⁊ ab ipſo occidet̃ ·
Vñ dicit theophilꝰ Chriſtus ñ nega
uit iohãnẽ moriturũ · naz oẽ qꝺ oꝛit̃
morit̃ · ſed dixit · Volo eũ viuẽ vſ̃
ad finẽ mũdi ⁊ tũc patiet̃ ꝓ me mar
tiriũ cũ helia · pꝰ ea ſubdit · Etſi aſſi
gnet̃ eꝰ ſepulchꝝ viuẽs intrauit illꝺ
⁊ poſtea diſceſſit Quarti dicũt ipſũ
adhuc viuere ⁊ ſub terra dormire ⁊
hoc voluit oñdere ꝑ verbũ dñi q̃ dix
it Sic eũ volo manere ⁊ c̃ · et exem
plo moyſi quẽ adhuc dicunt ſub ter
ra dormire · et q꜠ in eꝰ ſepulchro mi
niſi manna inuenit̃ qꝺ adhuc ibi q̃ſi
flatu q̃eſcentis ſcaturire videt̃ · Sz
huic opinioni obuiat Augꝰ q꜠ ait ꝑ
uam grãz xp̄s ſuo dilecto feciſſet ſi ce
teris apoſtolis in gl̃a regnãtibus ip
ſe ſub terra dormire dicatur Ad ver
bum autem domini qui dixit · Sic e
um volo manere donec veni ⁊ c̃ Re
ſpondet Criſoſtomus · id eſt nolo ip
ſum per martirium conſummari ſed
expectare donec ego veniens recipi
am eum in eterna beatitudine · Ad
exemplum autẽ de moiſe · rñdet Aug
ꝙ ſcriptuã ipſuz teſtat̃ fuiſſe mortuũ
Si tamẽ dr̃ ꝙ cũ helia viuꝰ appuit ·
potuit dꝰ ꝺ facili ip̃z ſuſcitaẽ ad horã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Corpus aūt eius voluit eſſe abſcōdi
tum ne iudei circa corpus eius ydola
triā exercerent De māna aūt ibi ſca
turiente. rñdit Aug9. q forte ꝓpter
hoc fit vt eius mors pcioſa ex hoc cō
mendet̃: quā morte martiriū non cō
mendat vel forte ꝓpter aliā cauſam
quā ignoram9.

Sermo. xl. De eodē feſto ſmo. v.

Hic eſt diſcipulus ille quē di
ligebat ihs Joh. vlt. Mag
ꝓrogatiua iohis in hoc ꝑpē
dit̃ q ipſe ſpecialit̃ dilect9 fuiſſe phi
bet̃. Nos vō eius ꝓrogatiuas et ꝑui
legia videamus. Primū eſt qꝛ xp̄s
ip̄m ſpeciali amore dilexit. nec mirꝫ
qꝛ ipſe ꝓpter amorē xp̄i omnē alium
amorē deſeruit. ſcꝫ amorē naturalez
.i. pris quē in naui deſeruit. Amorez
carnalē ſcꝫ vxoris ſue quā ob amorē
xp̄i cōtempſit. Amorē mundanū. qꝛ
nauē et retia et oīa que hūit ɔtemp
ſit Amorē ꝓpriū. qꝛ ꝓpriā voluntatē
dimiſit et xp̄o ſemp adheſit. Mathei
xix. Ecce nos reliquim9 oīa et ſecuti
ſumus te. hoc quantū ad deſertionē
amoris mūdani. et ſecuti ſum9 te nō
nos. et hoc quantū ad deſertionem
amoris ꝓprij. et ſubdit̃ Et oīs qui re
liquerit frēs ꝗ ſorōes ꝗ prēz et mrēz
hoc q̃ntū ad deſertionē amoris nālis
ꝗ vxorē: hoc quantū ad deſertionem
amoris carnalis. Scdm ꝑuilegiū eſt
qꝛ ad oīa ſecreta eū admiſit ſicut ad
puelle reſuſcitatōez et glorioſā trāſfi
gurationē. Si eñ xp̄us volebat facē
grāz aplis ipſe erat vnus de tribus
Sicut pꝫ in illa puelle reſuſcitatione
et glorioſa trāſfiguratōe. Si volebat
facē grāz duobus ipſe erat vnus de
duobus Nam ip̄m ſolū et matheū fe
cit euāgeliſtam et aplm̄. Si volebat
facē grāz vni ſoli ipſe erat ille ſolus
qꝛ ip̄m ſolum in ſinu ſuo admiſit.
Terciū priuilegiū eſt. qꝛ matrē ſibi
recōmēdauit Xp̄s nāqꝫ in hac vita
ip̄e poſſedit q̄nqꝫ ſcꝫ corpus. animā.
modicā tpalem ſbaꝫ. eccleſiā et ma
trē ꝓpriā. Corpus igit̃ recōmēdauit
Nicodemo. animā pri. tpalem ſbam
iude. eccleſiā petro. mrēz iohi. quod
vtiqꝫ magni amoris inditiū fuit. Et
rōne rei recōmendate. qꝛ ſcꝫ tm̄ the
ſaurū ſibi cōmiſit. et rōne recōmen
dantis. qꝛ ſcꝫ ſuoꝝ vulneꝝ oblitus
mris nō obliuiſcebat̃. et dilecti diſci
puli recordabat̃ et racōe modi recō
mendandi. qꝛ nō dixit. Ecce ſeruus
tuus vel nepos tuus ſꝫ ecce fili9 tuus
Nec dixit. Ecce dña tua l' matertera
tua ſꝫ ecce mater tua. Q̃rtū priuile
giū ē. qꝛ ꝓfunda ſapia ip̄m repleuit
Eccl'. xv. Aqua ſapie ſalutaris pota
uit eum Nec mirꝫ ſi tanta ſapia fuit
plenus. qꝛ ſedit ad fontē diuinū. ha
buit intellectū angelicū. intrauit in
cauſā cauſaꝝ et totus trāſiuit in deū
Ad fontē quidez diuinū ſedit qñ ſup̄
pectus dni recubuit. de quo fonte tā
copioſe hauſit q q̃ſi quidā fluui9 pa
diſi factus fuit Vnde cantat̃ q̃ſi vn9
de padiſi fluminib9 ⁊c̃. Intellectum
āgelicū hūit Aug9. Sapia dei vt ait
aplus in cor hois non aſcendit Sꝫ tm̄
in cor iohis aſcendit inq̃tū ipſe non
hō erat. ſꝫ angelus eſſe ceperat Intra
uit etiā in cauſā cauſaꝝ Vñ Origēs
dt. q paulus raptus eſt vſꝫ ad terciū
celū. Johēs trāſiuit oē celū. Paul9
raptus eſt in padiſū. Johēs ſup̄ oēz
padiſū padiſoꝝ. Trāſiuit etiā totus
in deū Orig̃. Nō eñ alit̃ iohēs potuit
aſcendē in deū niſi totus fieret deus
Quintū ꝑuilegiū eſt. qꝛ ſup̄ pectus
xp̄i recubuit. Pectus autez xp̄i erat
menſa celeſtis in q̄ ſunt delicie ange
loꝝ. gazophilaciū i quo ſūt theſauri
oīm ſciaꝝ et fons diuinus in quo eſt
plenitudo oīm grāꝝ Qñ aūt fameli
cus ſedet ad menſā deliciaꝝ valde ſa
ciat̃. qñ egenus intrat gazophilaciū
theſauroꝝ valde ditat̃. qñ ſitibund9

puenít ad fontē amenū ⁊tunc valde r̄plet̄ Btūs ergo iohānes recūbēdo ſupra pectus domini ſedit vt famelicus ad menſā angeloꝝ. ⁊ iō fuit valde ſaciatus Intrauit tanꝙ̄ egen⁹ gazophilatiuȝ ōmū ſcientiaꝝ. ⁊ iō fuit valde ditat⁹ Sedit vt ſitibund⁹ ad fontē omnīū grāꝝ. et iō fuit valde repletus Iſta ēa tangūtur Eccl. xv Cibauit eū domin⁹ pane vite ⁊ itellectus Ecce q̄liter famelicus ē paſt⁹ Aqua ſapiētie potauit illū. Ecce q̄liter ſitibund⁹ ē potatus Iocūditatē ⁊ exultationē theſauriſauit ſup euȝ Ecce qualiter egen⁹ ē ditatus. Sextum p̄uilegiū eſt qꝛ chriſtus ſibi proditorē ⁊ nō alteri reuelauit. ꝓut petrus iohāni innuit. ex quo oſtendit̄ e⁹ magna auctoritas Petr⁹ damianus Profert xp̄s verbuȝ in medium ⁊ totus tacet ſenat⁹ apoſtoloꝝ. Iohānes vero cū diſcipuloꝝ pſona in ſe ſuſcepta vn⁹ cōſultor accedit Oſtendit̄ e⁹ magna poteſtas Ioē. Quātum apud iudicē pro peccōribus poterit q̄ ꝓ ipſi⁹ curie celeſtis ſenatoribus inē uenit: oñdit̄ magna nr̄a ſecuritas Ioē Quātū flagitare debem⁹ ei⁹ auxiliū quē ſibimet apoſtoli intceſſoreȝ petierūt Et qꝛ aduocat⁹ eſt ſūmus humiliter ē a minimis implorādus.

Septimū priuilegiū ē. qꝛ omnīū ſanctoꝝ pfectionē habuit. Ioē Queȝ in v̓tutibus incōpabiliter iohānes non excedat Apoſtol⁹ nanqȝ ē in epiſtolis Euāgeliſta i euāgelio Propheta in apocalipſi Fuit eciā martir in quātū in oleo aduſt⁹. vn̄ dicit Policratus ep̄s epheſioꝝ. Iohānes pontifex aureā laminā in frōte portās. martir ⁊ doctor in epheſo obdormiuit Octauū priuilegiū eſt. qꝛ chriſtus de ipo ſpecialem curā habuit. cuȝ dixit petro. q̄d ad te Curā eccie petro cōmiſit. curā autē iohānis ſibi reſeruauit cū dixit. Sic eū volo eū manere donec veniā ⁊ c̄. Et mri cōmiſit dicēs Ecce fili⁹ tu⁹ Magnū eſt eē in cura vicarij dei .ſ. Petri. Maius ē eſſe in cura matris dei Maximū in cura xp̄i

Nouū priuilegiū ē. qꝛ maiori eū xp̄s ſua caritate repleuit. qd̄ triplici ſigno oſtendit̄. Primo qꝛ ad monumētum p̄us cucurrit. Gre. Illi pre ceteris cucurrerūt q̄ pre ceteris amauerunt Secūdo qꝛ de caritate plus ceteris locutus fuit Mat. vij. Ex abūdātia cordis os loq̄tur Cri. Mos ē amātium vt amorē ſuū ſilentio tegere nequeāt Tercio qꝛ vſ ad decrepitaȝ etatē caritatē docuit. Ihero. Iohannes cuȝ epheſi moraret̄ vſqȝ ad vltimā ſenectutē ⁊ vix inter diſcipuloꝝ man⁹ ad ecciaȝ deferretur. nec poſſȝ plena v̓ba cōtexere ſemp dicebat Filioli diligite alterutꝝ. Tandē interrogatus cur hoc ſēp diceret. Rn̄dit. qꝛ pceptū dn̄i ē. Et ſi hoc ſolū fiat ſufficit.

Sermo xli.

De innocētibus Sermo p̄mus

Vidi ſupra montē ſyon agnū ſtantē ⁊ c̄. Apo. xiiij. Glā et beatitudo iſtoꝝ puuloꝝ ex mltis cātur ꝓut ex pn̄ti lcōe colligit̄ Primo ex nobili aſſociatione qꝛ aſſociati ſūt agno. nec miꝝ ſi agnus libēter morat̄ cū eis Hō q̄deȝ libent̄ morat̄ cū cōciuib⁹ ſuis Chriſt⁹ igit̄ fuit bethleemita. ⁊ iſti bethleemite. Libent̄ hō morat̄ cū ioculatorib⁹ ſuis. Et iſti ſūt ioculatores xp̄i. Apo. xiiij Vocē quā audiui ſicut citharedoꝝ cithariȝantiū in citharis ſuis. Libent̄ hō morat̄ cū domicellis ⁊ ſeruitorib⁹ ſuis Maxime cū ſūt mundi ⁊ honeſti. ⁊ de his dr̄ Sine macula ſūt ante thronū dei. Libent̄ ei hō morat̄ cū cōſimilib⁹ ſuis Ipſi nāqȝ fuerūt v̓gines mr̄es ⁊ innocentes. Libenter igitur chriſtus cuȝ eis moratur tanꝙ̄ ~~mar~~ vir go cum virginibus. martir cum ~~vir~~ mar tiribus innocens cum inocentibus.

¶ Secūdō eoꝝ gl'a cauſat̄ ex ꝺ̄ſcrip
tione · cū ꝺ̄r Habētes nomē eꝰ · ⁊ no
mē pris eiꝰ ſcriptū in frontibꝰ ſuis
Tercíū autē nomē qđ in fronte ſcri
bit̄ · habet̄ Apoc̄ · iij · Et nomē ciuita
tis noue ieruſalē · Iſta ergo tria no
mina ſcʒ · deus · ieruſalez · ⁊ ieſus in
frontibꝰ eoꝝ ſunt ſcripta Deꝰ autez
ſcđm Dan̄ · idē eſt qđ ardere · Jeruſa
lez ꝺ̄r viſio pacis Jeſus ſaluatoꝛ · per
qđ dat̄ intelligi ꝙ ipſi habēt plenaz
inflammationē ī dei dilectōe Pſal ·
xxxi · Dixit dn̄s cuiꝰ ignis in ſion ⁊ ca
minꝰ ī ieruſalez · plenā cognitionē ī
apta dei viſione · i · Coꝝ · xiij · Videꝰ
nunc p ſpeculū in enigmate · tūc au
tē facie ad faciē ⁊ habebūt plenā ſal
uationē in corpis ⁊ aīe glorificatiōē
Pſa · lxi · In terra ſua duplicia poſſiđ
bunt Tercio cōſiſtit gl'a ipſoꝝ in io
cunda iubilatiōe · cū dicit̄ · Et canta
bunt canticū nouū In quo q̄dem cā
tico tria ſunt ſcʒ · nouitas ſingulari
tas ⁊ ſonoritas Nouitas cū dicit̄ · Cā
tabūt canticū nouū Haymo · Cāticū
nouū cantare · eſt de incorrupta mē
tis ⁊ corpis integritate gaudere Sin
gularitas cuʒ ꝺ̄r · Nemo poterat dice
re canticū niſi illa ⁊ ē Beda · Hoc cā
ticū ceteri electi audire poſſūt · licet
dicere neq̄ant · q2 per caritatez qui
dā de eoꝝ celſitudine leti ſūt · q̄uis
ad eoꝝ p̄mia n̄ aſſurgāt Sonoritas
vero notat̄ cū dicit̄ Tanꝙ vocez aq̄
rū multaꝝ · Illa autē ſonoritas aſſi
milat̄ triplici ſono · ſcʒ aquaruz toni
trui ⁊ cithare Sancti enim q̄ laudant
deuz ꝓ victoria quā habuerūt de per
ſecutionibus tirannoꝝ cātant cāticū
aquaꝝ multaꝝ · q2 per aquas tribu
lationes intelligūt̄ Juxta illud · ps ·
Saluuʒ me fac deus · qm̄ intrauerūt
aque vſq3 ad aīaʒ meā · Qui v̄o lau
dāt deū ꝓ victoria demonū · q̄ ſtant
ī aere caliginoſo cātant cāticū toni
trui Qui vero laudāt ꝓ victoria car
nis cantāt cāticū cithare In cithara
q̄dem ē lignū attenuatū ⁊ corda extē
ſa · q2 corpꝰ debet ieiuniis attenuari
⁊ mēbra mortificari · Quarto cauſa
t̄ eoꝝ gl'a ex ꝑpetua incorruptōe · cū
ꝺ̄r · Hi ſūt q̄ cū mlīeribꝰ nō ſūt coīq̄
nati · merito cꝰ icoruptiōis ſemꝑ ag
nuʒ ſequūtur · vn̄ ſubdit̄ · Hi ſequūt̄
agnū quocūq3 ierit ⁊ eiſdez cū eo veſ
tibus albis ꝺ̄corāt̄ Apo · iij · Ambula
būt mecū ī albis Corā ipo continue
modulāt̄ · ſicut ſup̄ dcm̄ ē · ⁊ corona
aureola adornāt̄ Eccl̄i · lxv · Corona
aurea ſup mitrā eiꝰ Q̄nto cauſat̄ eo
rū gl'a ex p̄moꝛdiali paſſiōē · q2 p̄mi
martires extiterūt qđ notat̄ cum ꝺ̄r
Hi empti ſūt ex hoībꝰ p̄micie deo ⁊ a
gno · ꝺ̄ his p̄micijs ꝺ̄r Exod · xxij · De
cimas tuas ⁊ p̄micias n̄ tardabis of
ferre Chriſtꝰ ei p̄micias deo obtulit
qn̄ iſtos ꝑuulos ad deū miſit Criſo ·
Mittit īfātes Chriſtꝰ ad celū · offert
noua encenia prī · p̄micias fructuum
exhibʒ genitori O ꝑuuli btī mō nati
nūꝙ tēptati · nōduʒ ablactati ⁊ iā co
ronati Augꝰ · has p̄micias miſit xp̄s
patri venit infans ⁊ venīūt īfantes
Infans ad nos · īfantes ad celuʒ Nō
tm̄ xp̄s obtulit p̄micias · ſed etiā ꝺ̄ci
mas quas q̄deʒ obtulit viuus mortu
us ⁊ gl'ificatꝰ Viuꝰ obtulit ꝺ̄cīās
abſtinētiaꝝ · qn̄ · xl · diebꝰ ⁊ · xl · noc
tibus ieiunauit Mortuꝰ obtulit ꝺ̄ci
mas horaꝝ qn̄ p · xl · horas mortuꝰ ia
cuit Glorificatꝰ obtulit decimas die
rū · qn̄ reſurgēs · xl · diebꝰ diſcipulis
apparuit Et q̄uis xxxvi · dies ſūt ꝺ̄ci
me āni Chriſtꝰ tamē voluit ſupaddē
ad inuēduʒ ꝙ ī ſeruitō dei ſemꝑ hō ꝺ̄
bʒ plꝰ facere ꝙ minꝰ · vn̄ ergo dicit
Decimas ⁊ p̄micias n̄ tardabis offer
re Nō ei tardauit offerre p̄micias q̄
ꝑuulos obtulit recēter natꝰ Nō tar
dauit offerre decimas q̄ eas obtulit
⁊ viuꝰ ⁊ mortuꝰ ⁊ gl'ificatus ·

¶ Sermo xlij · De eiſdez · Ser 29 ·

Hi empti ſunt ex hoībꝰ p̄micie deo ⁊ agno Apo xiiij Paſſio iſtoꝝ btōꝝ puuloꝝ ꝯmendabilis eſt ex q̄tuor videlicet ex tempore · nuēro · cā et loco Ex tp̄e · qꝛ p̄mi ꝓ xp̄o paſſi ſūt · iō dr · Hij empti ſunt ex hoībus p̄micie ⁊ c̄ · ⁊ iō facti ſūt erūpentes eccie gemme flores p̄mi naſcentis eccie · ⁊ plātationes nouelle ⁊ imature Primo nāqꝫ fuerūt erūpentes eccie gēme Augꝰ Iſti iuē dicunt̄ martiꝝ flores quos in frigore infidelitatis exortos velut p̄mas erumpētes eccie gēmas q̄dā pſecutionis pruina decoxit · de iſtis gēmis dr Geñ · xl · Videbā corā me vitem in q̄ erāt tres ꝓpagines creſcere paulatī ī gēmas · ⁊ poſt flores vuas matureſcere Iſta vitis ē xp̄s in qua fuerūt tres ꝓpagines .i. tres martiꝝ diſtintiones Quaꝝ vna ꝓtulit gemmas .i. hoꝝ martiꝝ p̄micias q̄ fuerūt m̄rtires actu · ſ; nō volūtate Scda protulit flores .i. ſanctos cōfeſſores qui fuerūt m̄res voluntate · ſed nō actu · inter quos p̄matū tenet iohannes euāgeliſta Tercia ꝓtulit vuas maturas .i. martires actu ⁊ voluntate inē quos p̄matū tꝫ ſtephanus Secūdo fuerūt p̄mi flores naſcētis eccie · De q̄bus dr · Cant · ij · Capite nobis vulpes puulas q̄ demoliant̄ vineas · nā vinea nrā floruit Vinea .i. eccia floruit qñ iſtos m̄res ꝓduxit qñ in floribus vulpes demolite fuerūt quādo herodes ⁊ ſui ꝯplices iſtos m̄res necauerūt · vnde herodes vocat̄ vulpes Luc · xiij · Ite dicite vulpi illi Licꝫ āt iſti flores fuerūt auulſi · non tñ ſuo odore priuati Cant · ij · Vinee florentes odorē dederūt Tercio fuerūt plātationes nouelle ⁊ immature Pſa xviij · Ante meſſē totus effloruit · ⁊ immatua plātatio germinauit · Sūt eñ q̄dam plātationes q̄ fructū martirij ꝓtulerūt in ſenectute ſicut petrus q̄dam in iuuētute · ſicut ſtephanus q̄dā in ſua immaturitate ſeu nouella plātatione ſicut m̄res innocētes p̄s Filij tui ſicut nouelle oliuaꝝ in circuitu menſe tue Secūdo eoꝝ paſſio eſt ꝯmendabilis ex numero · Et licet a nobis eoꝝ numerꝰ ignoretur · tñ eciam ſub numero magno eos honoāt vnde dr ſupra Et cū eo centū ⁊ q̄dragīnta milia · qꝛ ergo illa beata ſocietas ē taꝫ numeroſa · iō digna eſt maiori veneratione Si eñ vnus miles regis honorādus ē multofortius militū multitudo · ⁊ maxime qñ eſſet de cognatione regis ⁊ eſſent familiares regis ⁊ induti eiuſdē regis veſtibus · Sic tales fuerūt iſti puuli q̄ fuerunt de cognatione xp̄i cū fuerūt de bethleem iuda · et xp̄s de iuda originem duxerit · Sūt eciā ſibi familiares · Apo · xiiij · Hi ſequunt̄ agnū quocūqꝫ ierit Sūt eciā induti ſecū eiuſdē veſtibus Apoc · iij · Ambulabūt mecū ī albis qꝛ digni ſunt Secūdo ſunt digni faciliore exauditione · Si eñ deus exaudit p̄ces vniꝰ ſancti multofortiꝰ p̄ces multoꝝ Nam impoſſibile ē p̄ces multoꝝ nō exaudiri · vnde et ipſa v̄go beata ad rogādum deū ſola non accedit · ſ; magna ſocietas cū ea vadit Ps Aſtitit regina a dextris tuis ⁊ c̄ Tercio ſūt digni maiori exultatione Cū eñ multi ſunt q̄ gaudēt gaudiū vniꝰ augeť ex gaudio ſingulorū Et ideo gaudiū iſtoꝝ puuloꝝ tanto ampliꝰ augeť quanto āplius ab inuicē inflāmantur p̄s Ecce q̄ꝫ bonum ⁊ q̄ꝫ iocundū ⁊ c̄ · Augꝰ in li · ꝯfeſſio · Qñ cū multis gaudent in ſingulis vberius ē gaudiū · qꝛ feruere faciunt ſe ⁊ iflāmant̄ ex altero Quarto ē ydonea dei laude Si eñ deo ē accepta laus vniꝰ ſcī multofortiꝰ multorum p̄s Ex ore infantiū ⁊ lactentiū pfeciſti laudē ⁊ c̄ Tercio eoꝝ paſſio ꝯmendabilis ē ex cā · qꝛ ꝓpter xp̄m ſūt paſ

ſic ⁊ iō iure ī nuēto mrm ɔputāt. Et
hoc q̄dē accidit rōe pſone. q2 ꝓ xp̄o
paſſi ſūt. pmo in ſingulis xps paſſ9 ē
Heſt. vij: Hoſtis nē eſt c9 crudlitas
redūdat in regē Bn̄. q̄ āt occaſionē
dām dat. dānū dediſſe videt. Debuit
ergo xp̄i pietas ill' dare vitam gl'e
q̄bus occaſionalit' abſtulit vitaȝ na
turē Scd̄o hoc accidit rōe ſingularis
grē Rex em̄ trenus qn̄ coronat mul
tos milites ſecū facit Chriſt9 ergo q̄
coronatus erat corona patna. hodie
coronat9 ē corona matna Et id̄o no
u9 rex nouos milites ſibi voluit ɔgre
gaē Tercō hoc accidit rōne innocen
tie ī baptiſmo ſanguis aſſecute Bn̄.
Jlle ꝓ xp̄o trucidatos īfantes dubi
tet coronari. q̄ eneātos in xp̄o n̄ cre
dit inter adoptionis filios gn̄ari Et
ſicut tūc circūciſio: nūc v̄o baptiſm9
ſine vllo voluntatis vſu ſufficit ad ſa
lutē. ſic ꝓ xp̄o ſuſceptū martiriū ill'
ſufficit ad ſcitatē Quarto ɔmenda
bil' ē ex loco. q2 in bethleeȝ iude pa
ſſi ſunt ex quo tres p̄rogatiuas aſſe
cuti ſunt Primo magnaȝ cū chriſto
familiaritatem. ex eo qd̄ in ciuitate
xp̄i nati ſunt Hoīes eī eiuſdeȝ ciuita
tis magnā ſolent adinuicē familiari
tatē habere. magnā familiaritatem
chriſtus eis oñdit. q2 fecit eos de ca
mera ſua Apo. xiiij Cātabūt q̄i canti
cū ⁊ c. De ſocietate ſua ibideȝ. Hi ſe
quunt agnū quocūq2 ierit. De milici
a ſua. q2 tanq̄ ɔmilitones eiſdeȝ veſ
tibus eos induit Apo. iij Ambulabūt
mecū in albis Secūdo magnā in xp̄o
ſocietatē. q2 bethleem dom9 panis
interpretatur Saciantur illo pane. de
quo dr̄ Jo. vi. Ego ſū panis viuus.
⁊ c̄ pš Sicut ablactat9 ſup matrē ſu
aȝ. ita retbutio in aīa mea. i. ſicut p
uulus lacte nutrit. poſtea grandiuſ
culus ablactat ⁊ ad menſā pris reci
pit. ſic fiat rētbutio ī aīa mea: vt. ſ. h
lacte mris eccie nutrtus tandē ad mē

ſaȝ celeſtis patē ſe recipiat vbi iā nō
nutrīat lacte puulor ſ3 pane ſolido p
fector Hinc ē q abrahā non in nati
uitate yſaac ſ3 in e9 ablactatōe gran
de fecit cōuiuiū. ad ſigificandū qd̄ n̄
eſt plena ſacietas ad vbeā mris ſed
ad mēſā pris Tercio meruerūt ſpū
alem dei laudationē. iō nati ſunt in
bethleem iude q̄ interpretatur ɔfitēs
Magnū ei eſt ɔfiteri dn̄o corde Ma
ius ē ɔfiteri dn̄o corde ⁊ ore Maximū
corde. ope ⁊ ore Supmaximū ei ɔfite
ri cū ſanguinis effuſione Talit' ɔfeſ
ſi ſūt iſti puuli. de q̄bus dr̄ eccia. nō
loquēdo ſed moriēdo ɔfeſſi ſūt Phi
l'. i. Magnificabit chriſt9 ī corpore
meo ſiue p vitā ſiue per mortē. ⁊ c̄.

Sermo xliij. De eiſdē ſer. tci9.

Surge ⁊ accipe pueꝝ ⁊ mrēȝ
e9 ⁊ fuge ī egiptuȝ ⁊ c̄ Circa
iſtd̄ euangeliū plura viden
da occurrūt Primo q̄re xp̄s fugit qd̄
q̄dē fecit multiplici de cā Primo ſm
Cri. xp̄t oſtenſionē humane nature
Qn̄tum ei ad diuinā nō habuit ne
ceſſe fugē. ſ3 poti9 nulli9 eū potuit ef
fugere pš Quo ibo a ſpū. tuo ⁊ quo
a fa: ⁊ c̄: Scd̄o xp̄t victoriā ſue ſapi
ētie Fugiēdo eī herodē vicit ⁊ ſibi mi
lites acq̄ſiuit: petr9 Rauen̄. bellico
ſus ſi ī bello fugit artis ē nō timoris
Tercō xp̄t documētū vt ex hoc nos
doceat nullū dēre idignari ſi inocen
t ab impijs patiat Jo. xv. Si me per
ſecuti ſūt ⁊ vos pſequent Jhēo. A ci
nabil' eccie nō defuit iniquitas pre
mēs. iuſticia patiēs Quarto xp̄t ex
emplū vt ex hoc iformemur nobis
fugiēduȝ eſſe Nō fuga prudentie qn̄
ſcȝ maiori vtilitati reſuamur Mat.
x. Cū pſequent vos ī ciuitate iſta fu
gite ī aliā Nō fuga cautele Sūt em̄
q̄dā vitia q̄ nō poſſūt vici niſi fugiē
do. i. Coꝝ. vi. Fugite fornicatōem
Nō fuga ɔpaſſionis quando a facie
maloꝝ fugi9 vt occaſionē ſbtrham9

¶ Secūdo videndū ē de ꝑſonis q̄ fu
erūt in iſta fuga · que fuerūt · maria
Joſeph ⁊ puer ieſus Iſtud ꝯſortiū ē
inuētuȝ in betleem a paſtoribꝰ · in
fugiēdo in egiptū ⁊ i redeūdo Siue
ergo herodē .i. diabolū fugias · ſiue
d' egipto .i. de pcc̄o redeas · ſiue i bet
lehem .i. in grā maneas ſemꝑ tecum
habeas · Mariā .i. amaritudinē peni
tētie Pueꝝ · i · puritatē ꝯſcie · ⁊ Jo
ſeph · i · augmētū virtutis ⁊ grē ·
Tercio videndū ē de ꝯtingētibus in
via Ibi eī chriſtꝰ manifeſtauit ſuā
maieſtatē Nā ſic legit̄ in hiſtoria tri
ptita Arbor q̄dā ꝑſea i via exiſtēs
vſqȝ ad terrā iclinata pueꝝ ſupplicit̄
adorauit Secūdo manifeſtauit ſu
ā bonitatē in eo ꝙ parentes ſuos i via
pauit Nā ſicut legit̄ in libro de infā
tia ſaluatoris · cū ſub q̄dā palma alti
ſſima q̄eſcerēt · ⁊ eſurirēt atȝ ſitirēt
Palma ad p̄ceptū pueri vſqȝ ad t̄rā
ſe iclinās fructꝰ colligēdos obtulit ·
⁊ de ſua radice fontē ꝓduxit Tercio
manifeſtauit ſuā poteſtatē · q2 parē
tes ſuos a latronibꝰ defendit Cū eī
i latrones irruiſſent q̄ eos expoliar̄
volebāt · vnꝰ eoꝝ reſpiciēs puerum
ait · Vere dico vobis · ſi poſſibile
eſſet deū incarnari · dicerē iſtuȝ pue
rū deū eē Et ſic ſocios ſuos iduxit vt
eos illeſos abire ꝑmitterēt · Iſte dr̄
fuiſſe ille latro cui poſtea dn̄s dixit
Amen dico tibi · hodie mecū eris i p
adiſo Quarto videndū eſt de ira he
rodis ꝓ eo ꝙ dr̄ Iratꝰ ē valde · Ira
tꝰ ē q̄deȝ ꝓpt̄ regni zelū Proue · xix
Sicut fremitꝰ leonis · ſic ⁊ ira regis
Augꝰ Quid erit t̄bunal iudicantis
q̄n ſupbos reges curia t̄rebat infan
tis ꝓpter ſui ꝯtēptuȝ Cri. Magi ꝯtēp
nētes herodem addidere cās doloꝝ
ꝓpter ceſaris metū · q̄ p̄cepat ne ſine
ſui impio aliq̄s rex diceret̄ vel eſſȝ ·
Quīto videndū eſt d' ſeuitia herodis ·
ꝓ eo ꝙ dr̄ Occidit oēs pueros Extre
ſſit ei in tribꝰ ſcȝ in numero · q2 cum
deberet occidere vnū · occidit oēs ·
In loco · q2 cū deberet occidere beth
leemitas · occidit etiā finitimos · In
tēpore · q2 cū deberet occidere āmicu
los occidit etiā bimatos ⁊ infra · Hu
ius autē tāti exceſſꝰ q̄druplex fuit cā
Prima eꝰ implacabilis ira Prou · xx
vi · Ira nō hȝ miam · nec erūpens fu
ror Secūda eꝰ ſeuitia · q2 in ſanguie
delectabat̄ Ecc · viij · Quaſi autēȝ ni
hil eſt ante eū ſanguis Tercia ē a
ſtucia vt ſcȝ oēs occidendo ille n̄ poſ
ſet euadere quē q̄rebat Sȝ dr̄ Job ·
v · Apprehendit ſapiētes in aſtucia e
orū · Quarta ē diuina ꝓuidentia q̄
ex tāta herodis ſeuitia tātā ſibi mar
tiꝝ multitudinē copulauit Sexto q̄
deȝ videndū eſt de tp̄e occaſionis ꝓ e
o qđ dr̄ · Vidēs ꝙ illuſus eſſet a ma
gis p qđ dat̄ intelligi ꝙ facta fuit e
orū occaſio poſt epiphaniā · ſed tn̄ ſe
cūdū Glo · Poſt ānū ⁊ q̄tuor dies ·
pueroꝝ occaſio facta fuit Diſtulit ei
t̄plici de cā Primo ꝓpter diſcredenti
aȝ · q2 ſcḋm · Glo · magis diſcredidit ·
putans eos falſa ſtelle apparitionē
deluſos Secūdo ꝓpter aſtuciaȝ vt ſcȝ
diſſimulādo puer in mediū d'duceret̄
Tercio ꝓpter morā ꝯtractaȝ · Iuit
ei romaȝ a ceſare citatꝰ Et ſic fere p
annū impeditꝰ fuit · Septimo viden
dū eſt de fletu matrū ꝓ eo ꝙ rachel
⁊ nō iacob inducit̄ ad plorādū · Ma
tres ei cū ſint magis paſſibiles ꝯſue
uerūt plꝰ dolere de filioꝝ aduerſita
te ꝙ̄ p̄rēs ⁊ p̄rēs plꝰ gaudere d' eoꝝ
ꝓſperitate ꝙ̄ mr̄ēs Iſtud innuit ſa
lomon dicēs Prou · x · Filiꝰ ſapiēs le
tificat p̄rēȝ Filiꝰ autē ſtultꝰ meſtitia
eſt mr̄is ſue Mat̄ eīȝ plꝰ diligit · ⁊
ideo plꝰ dolȝ q̄n filiū ꝑdit · ꝙ āt plꝰ
diligat oſtēdit̄ t̄plici rōe Prima eſt
q̄m mat̄ dat plꝰ d' ſubſtātia ſua filio
ꝙ̄ pat̄ · ⁊ iō maiorē ꝑtē videt̄ hēre ·
Secūda cā eſt q̄m mat̄ plus laborat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

circa filiū ꝙ̄ mat̄. Illud aūt circa ꝙ
magis laboramus magis diligimus
Tercia cauſa eſt qm̄ mat̄ plus ē cer
ta ꝙ̄ pater Et iō mater diligit filiuz
tanꝙ̄ rē certā: pater vō aliqn̄ minꝰ
diligit tꝙ̄ rē dubiā Octauo videdū
eſt de morte herodis prout ꝙ d̄r eāt
vſq; ad obitū herod̄. Mors ei ſua fu
it mors peſſima q2 manū ꝓpria ſe occi
dit Herodes q̄dē; iniuſte effudit ſan
guinē puuloꝝ ⁊ iō bibit ſanguinez
ꝓpriuz quē gladio in vētre immerſo
effudit: bibit ſanguinē filioꝝ q2 fili
os ꝓprios interemit. vn̄ auguſtꝰ ceſar
hoc audito dixit Mallē eſſe herodis
porcus ꝙ̄ filiꝰ q2 cū ſit ꝓſelitꝰ porcis
pat et filios occidit Legit̄ eciā ī qua
dā cronica ꝙ herodes quēdā filiū ſu
ū puulū in bethleem tradiderat nu
triendū q̄ cū ceteris puulis occiſus ē
Et quia herodes ſic ſitiuit ſanguinē
paruulorum. ſic bibit ſanguinē ꝓpri
uz ⁊ domeſticū furorē diuinū. iō ꝑt
ſibi conuenire qd̄ d̄r. Apo. xvi. Juſtꝰ
es dn̄e q̄ hoc iudicaſti. q2 ſanguinez
ſcōꝝ tuoꝝ fuderūt ⁊ ſāguinē dediſti e
is bibē vt digni ſunt Nono ē viden
dū de ſubtractōe laudis q2 eccia ſub
ticet cātica laud̄ ⁊ leticie Et hoc p̄mo
in ſignū fletus quē mrēs hūerūt Se
cūdo in ſignū ſtatꝰ. q2 ſcz in limbuz
deſcēderūt Tercō in ſignū icolatus
quē virgo btā. puer ⁊ ioſeph fugien
do i egiptū fecerūt Magna cōpaſſio
ne dignū fuit ⁊ ꝓpter pueri teneraz
etatē. ꝓpt̄ puerpery nouitatē. ⁊ ꝓp
ter ioſeph ſenectutē.

Sermo xliiij. Eodē die ſer. iiijꝰ

Mittēs occidit oēs pueros In
his vbis ēa tangūt̄. Primo
herodis iniq̄ ſn̄ia cū d̄r. Mit
tēs Scd̄o eꝰ ſeuitia cū d̄r Occidit.
Tercō puuloꝝ innocētia cū d̄r Oēs
pueros Sn̄ia āt d̄r iniuſta tbꝰ mōis
Aut ex aīo qn̄ ex ira vel turbatōe ꝓ
fert̄. ā ex ordie qn̄ ordo iuris obmit

titur. ā ex cā qn̄ ſufficiēs cā n̄ ſuffra
gat̄. ꝓpt̄ hec āt ſētēcia herod̄ iniuſta
fuit Primo ex aīo q2 ex ira ⁊ pturba
tōe ipſā ꝓtulit Nā in aduētu mago
ruz d̄r ꝙ turbatꝰ ē. h̄ āt d̄r ꝙ iratus
ē valde Ibi ei turbatꝰ ē ꝓpt̄ ꝓdigij
nouitatē. vel ꝓpt̄ romanoꝝ timorē
Hic āt turbatꝰ ē ꝓpter magoꝝ dcēp
tionē. et timēs regni ſui amiſſionem
Et in tali t̄batione ⁊ ira ſn̄iaz ꝓtulit
Et iō eꝰ ſentēcia ex aīo iniuſta fuit.
Joh. i. Ira ei viri iuſticiā dei nō ope
rat̄. Scd̄o fuit iniuſta ex ordie Videt̄
ei ad pueri inq̄ſitōez ordiate ꝓceſſiſ
ſe Primo ei q̄ſiuit de loco natiuitatis
a doctoribꝰ legis Scd̄o de tp̄e ab ip
ſis magis Tercō inq̄ri mādat de per
ſona dicēs Ite ⁊ interogate diligēter
de puero ⁊c̄. Iſtū āt t̄plicē inq̄ſitio
nis ordinē inſidioſe faciebat: non vt
pueꝝ adoraret. ſ; vt pderet. ⁊ iō eꝰ
ſentēcia ex tali ordie fuit iniuſta: ideo
Dan̄. vij aſſimilat̄ vrſo in cꝰ ore erāt
tres ordies dētiū Iſte vrſus ē inſidia
tor herodes Tren̄. iij. Vrſus iſidiās
factꝰ ē mihi. h̄ hūit in ore ſuo tres
ordies. q2 ab ore ſuo tres de chriſto
emanauerūt inq̄ſitōes. ſ; tn̄ fuerūt
ordies dētiū. ⁊ vrſi q2 inſidioſe fatie
bat ⁊ lacerāre intēdebat. Tercō fuit
ex cā q2 innocētes dānauit Dan̄. xiij
Nūc pccā tua ⁊c. q̄ opabaris pꝰ iudi
cās iudicia iniuſta. inocētes opprimēs
⁊ dimitēs noxios. iō ipſi bti puuli i
nocēt dānati vindictā petūt a dō di
centes Apo. vi. vſq; quo dn̄e ſcūs ⁊
verꝰ n̄ iudicas ⁊ vindicas ſanguinē
nrm̄ de his q̄ hitant ī terra Scd̄o po
nit̄ herod̄ ſeuicia cū d̄r. occidit. ⁊ q2
ſanguinē inocentē iniuſte dānauit
iō iuſte dānatꝰ ē. vn̄ effuſio ſāguis
puuloꝝ nō poterit ī iuditio occulta
ri. ſ; maīfeſtabit̄ a t̄ra reuelāte pſa.
xxvi. Reuelabit t̄ra ſanguinē ſuuz
⁊ c iob xvi. t̄ra ne opiaris ſan. meū
Ab ipſo puuloꝝ ſanguie ꝓclamāte.

Vnde dt iudex Geñ. xiiij. Vox ſang
nis fris tui clamat de terra ad me.
A tota celeſti curia inꝑpellante. pſ.
Vindica ſanguinē ſcōꝝ tuoꝝ q̄ effu
ſus ē. A dei iuſticia reqrente Ezech.
iij. Sangnē aūt de manu tua reqraꝫ
Tercio pomit puuloꝝ innocentia. cū
dr̄ Pueros. In herode quidē eāt ma
licia. in iſtis innocētia In illo callidi
tas. in iſtis ſimplicitas In illo potēn
in iſtis infirmitas. Pugnabat ergo
cū innocētia malicia. cū ſimplicitate
calliditas. cū infirmitate potētia et
crudelitas Sꝫ iſto bello innocētia ma
liciā vicit. aſtuciā ſimplicitas fregit
potenciam infirmitas ſupauit Iſtud
triplex bellū adhuc quotidie gerit
Ecc. iiij. Verti me ad alia et vidi ca
lūnias que ſb ſole geruntᷣ. Ecce q̄uo
impugnat aſtucia ſimplicitatē et lac
inas innocentiū Ecce quō impugnat
malitia innocentiaꝫ. nec poſſe reſiſtē
eoꝝ violētie. Ecce quō impugnat po
tentia infirmitatē.

Sermo xlv. De ſcō Thoma cantu
arienſi. Sermo p̄m9.

PRo iuſticia agoniꝫare ꝓ aīa
tua et vſ ad morteꝫ certa ꝓ
iuſticia Ecc. iiij. Pugil fidelᷣ
et miles ſtrēnuus in ſua pugna tria
dꝫ hr̄e ſcꝫ cauſā legitimā. intentionē
rectā et finalē pſeuerantiā. Ab his
trib9 btūs thomas in ſua paſſione cō
mendatur. Primo a legitima cauſa.
cū dr̄. Pro iuſticia agoniꝫ aē. Deſcri
bitᷣ autē iuſticia. ꝙ ſit vtus reddens
vnicuiqꝫ ius ſuū ſcꝫ deo obedientiā.
ſupiori reuerentiā. pari cōcordiā. in
feriori diſciplinā. inimicis pacientiā.
miſeris ꝛ afflictis ꝯpaſſionē operoſā
et ſibi ſanctimoniā Pro tali iuſticia
ſcūs thomas pugnuit. Dedit em̄ p̄mo
deo obedientiaꝫ. qꝛ maluit obedire
deo ꝙ̄ regi cōtra deū. et iō regis irā
cōtra ſe ꝓuocauit Actu. vi. Obediē
dꝫ deo magis ꝙ̄ hoibus. Scdo dedit
ſupiori reuerentiā .i. ſūmo pontifici.
Nam cū quadā vice a rege artatus
voto ei9 ānuiſſet ab altari poſtmod
ſe ſuſpēdit. donec p ſummū pōtificē
ē reſtitutus Ecc. x. In medio fratꝝ
rector illoꝝ in honore. Tercio dedit
pari ꝯcordiā Vnde dr̄ de eo ꝙ ſaluo
ſemp rigore ſub decētia veſtiū et ap
paratu vtenſiliū ꝯcordabat morib9
ſinguloꝝ ad Rōs. xij. Si fieri poteſt
qd̄ in vob eſt cū oībus hoib9 pacē hn̄
tes. Qrto dedit ſubditis diſciplinā
Vnde dicitᷣ de eo Sapia qua p̄pitus
eāt in eccleſia malignoꝝ ꝓhibebat
inſult9. Prouer. xxix. Stulticia colli
gata eſt in corde pueri. et vga diſci
pline fugabit eā Qnto dedit iīmicis
pacientiā. qꝛ in exilio poſitus ꝓ rege
ac regno anglie ſp orauit et ſuis oc
ciſorib9 nullū impacietie verbū dixit
Luce xxi. In paciā vrā poſſidebitis aī
mas vrās. Sexto dedit miſeris com
paſſionē operoſaꝫ. qꝛ quotidie. xiij.
pauperū pedes curuatis genib9 ablu
ebat. et p9 refectōnem cuilibꝫ q̄tuor
argenteos ꝓ eoꝝ vſib9 cōſumēdos
erogauit. Septimo hūit in ſe ſancti
moniā: qꝛ vginitatē ſeruauit. et car
nem ſuā ieiunijs et cilicio macerauit
Heb. xij. Pacē ſeqmini cū omnibus
et ſanctimoniā ꝛc. Et qꝛ ſic iuſticiā
ſeruabat: pt dicē cū Iob xxix. Iuſti
cia indutus ſū et veſtiui me ſicut veſ
mento. Ille qui eſt indut9 ab omni
pte eſt tectus. ſic btūs thomas iuſti
cia fuit indutus a dextris: qꝛ ipſam
defendit in apicē pōtificalis digtatis
a ſiniſtris. qꝛ ipſam defendit ī exilio
relegatus anī ſe. qꝛ ea q̄ ſui p̄deceſſo
res in p̄iudiciū eccleſie conceſſerant
ipſe noluit confirmare poſt ſe. qꝛ in
his que petebat rex aſſentire noluit
vidēs imminē futuꝝ piculum aīaꝝ.
Scdo cōmendatᷣ ab intentōne recta
cū dr̄. ꝓ aīa tua Multi em̄ ſunt q̄ pu
gnāt ꝓ ſba ſua. et ꝓ pelle ſua et glā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſua·ſed pauci ꝓ aīa ſua·cū tamē i
bi magna pugna reqratur. Mat·xi·
Regnū celoꝝ vim patit et violenti
rapiunt illud ⁊c. Et ponit ibi tplex
vocabulū violentiā deſignās ſcꝫ vim
⁊ violenti rapiūt illud ad·deſignan
dum ꝙ tales tplicē vim debēt infer
re ſciꝫ rōni intellectum captiuando.
ij·Cor·x·In captiuitatē redigētes
intellectum volūtati ipſam a ſuis cō
cupiſcentijs auertendo·Ecci·xviij·
Poſt cōcupiſcentias tuas nō eas ⁊c
Et operatiue opera fortia aggrediē
do Prou·vl·Manū ſuā miſit ad for
tia Vel poteſt dici ꝙ ponitur ibi illd
tplex vocabulum·ad innuendū ꝙ
q̄ vult habere fortiſſimū celi caſtruꝫ
dꝫ habere audacē animū ne ſit formi
doloſus·ſtrēnuū conatuꝫ·ne ſit oci
oſus tolleratiā contra qdlibet aduē
ſum·ne ſit delitioſus Iſta tria gene
ra hoiem de bello dei eiciunt·vt ha
bet·Deut·xx·Quis eſt hō formido
loſus ⁊ corde pauido ecce formidoloſi
Quis ē homo q̄ edificauit domū no
uā ⁊c·ecce ocioſi q̄ volūt in domo q̄
eſcere ⁊ nō ire ad laborē·Quis ē hō q̄
deſponſauit vxorē ⁊c·Ecce delicioſi
q̄ delicijs volūt vacare Sed beatus
thomas habuit audacē animū·qꝛ cō
tra regeꝫ cām eccle audacter defen
dit Strēnuū conatū·qꝛ anteq̄ vellꝫ
cedere in exiliū ſe mitti permiſit To
lerantiā ɔtra qdlibet aduerſuꝫ quia
mortē ſuſtinuit Tercio cōmendat a
finali pſeuerātia cū dr: vſꝫ ad mortē
cta ꝓ iuſticia Vere vſꝫ ad mortē ꝓ iu
ſticia pugnauit qꝛ ꝓ ipſa ɔſēdēda q̄
druplex martiriū ſuſtinuit Primuꝫ
fuit in reꝝ ablatione·qꝛ fuit oībus
rebꝰ eccle ſpoliatꝰ·Et q̄uis ſci viri
ablationē reꝝ libenter ſuſtineāt do
lent tn̄ i q̄tū erāt ſuſtētamētū pau
perū·et in quātū videt ea cōſumi v
ſibus impioꝝ Iſta autē talis patien
tia qddā martiriū eſt Gre·Sine fer
ro martires eſſe poſſumus ſi pacienti
aꝫ veracit in animo cuſtodimus·Se
cunduꝫ fuit in ſuoꝝ ꝓpinquoꝝ perſe
cutione qd magnū dolorē ⁊ cōpaſſio
nem generauit ſibi·Gre·Qui dolo
rem exhibet i aliena neceſſitate cru
ceꝫ portat in mēte Terciū fuit in exi
lij relegatione qꝛ a patria ſua fuit ex
pulſus ⁊ p diuerſas ꝓuincias exul e
ffectus·Fuit ei de nuēro eoꝝ de qui
bus dr Heb·x·Circuierūt i melotis
⁊ pellibus caprinis egentes anguſti
ati afflicti q̄bus nō erat dignꝰ mun
dus Ipſe eniꝫ circuiuit·qꝛ per diuer
ſas patrias ⁊ terras pigrinatꝰ fuit·
⁊ in pellibus caprinis·qꝛ alienū defe
rebat·fuit egens: qꝛ oībus bōis ſpo
liatus·⁊ anguſtiatꝰ ꝓpter cōpaſſio
nē afflictoꝝ afflictus ꝓpter poitionē
inimicoꝝ Et qꝛ mūdꝰ eo dignus nō
fuit·iō deus de mūdo ipſū abſtulit·
Pſa·lvij·A facie malicie collectus ē
iuſtus Quartū fuit in ſua occiſione·
qꝛ eius cerebꝝ ſparſerunt ⁊ eū crude
liter occiderūt·fuit ei de nuēro illoꝝ
de q̄bꝰ dr·heb·x·In occiſione gladij
mortui ſūt ꝑs Gladiū euaginauerūt
peccōres ⁊c Sꝫ certe gladius eoꝝ in
trauit i corda ipſoꝝ·qꝛ alij digitos
diſcerpentes·alij ſame defluentes·
alij paraliſi diſſoluti·alij amentes ef
fecti miſerabiliter mortui ſunt

Serx·lvi·De eodem ſermo 2ꝰ

Iuſtꝰ iuſtificet adhuc ⁊ ſcūs
ſcificet adhuc Apo xxij·btūs
thomas licꝫ i vita ſua fuerit ⁊ iuſtus
⁊ ſcūs·i paſſione tamē ſua fuit ma
gis iuſtꝰ ⁊ ſanctus oſtenſus·et hoc
propter ſeptem conditiones que in
paſſione ſua reperiuntur·Primo
nam q̄ fuit paſſus in loco ſacto id eſt
in eccia ad innuēdum ꝙ ipſe eccleſiā
ɔſecrabat et eccia ipſum magnum
et ſauctum oſtendebat locꝰ Siqdē a
liquando ſanctiſicat locatum·ſicut
templum ſāctificat aurum·Vnde·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Math. xxiij. Quid maius eſt ā auꝝ
aut templū qđ ſāctificat auꝝ Aliqñ
vero locatū ſāctificat locū. ſicut cor
pus xp̄i et reliquie ſcōꝝ: que ſāctifi
cant locum: in quo recōdunť. Aliqñ
vero locus ſanctificat locatū et econ
uerſo Sicut pꝫ in archa que tabulas
ſanctiores oñdebat. et tabule archā
ſanctiorez reddebant. In hoc igiť ꝙ
thomas paſſus ē in eccleſia ipē eccle
ſiā ipſaz ſanctiorē reddidit. et eccľa
ipm̄ ſanctiorē oñdit. Scđo paſſus ē
in officio ſcō. ad innuendū ꝙ de lau
de vie tñſibat ad laudē prie vbi oīa
que ſunt in hoīe cōuertunť ad laudē
Nam viſus allectus dei āmirabili vi
ſiōe clamat et ait Heſter xv. Valde
āmirabiľ es dñe et facies tua plena
eſt grāꝝ Odoratus affectus tā mira
bili odore dicit Cañ. i. Trahe me pꝰ
te curreꝰ in odorē vnguētoꝝ tuoꝝ.
Auditus recreatꝰ āgelica iubilatōe
dt Cañ. v. Sonet vox tua in auribꝰ
meis ⁊c̄. Os dulcoratū laude dei dt
Pš. Repleť os meū laude ⁊c̄ Manꝰ
iocūdate xp̄i tactu et āplexatōne di
cūt. Pš. Oēs gentes plaudite mani
bus. Tercio paſſus eſt in mēbro ſcō
.i. in capite ſacro oleo delibuto.

Eſt aūt q̄druplex caput. Primū eſt
ſupſubſtāciale ſcꝫ deus Iſtud nō eāt
in btō Thoma leſū. ſ; diligenť cōſer
uatū. nam inſtar ſerpentis corpus ex
poſuit et caput cōſeruauit. Scđm ē
rōnale qđ eſt ipſa mens ſiue ſupior
ps rōis. Iſtud ſiľ nō erat leſum per
aliq̄ꝙ impacientiā vel murmuratione
Vnde dr̄ de martiribꝰ Non murmur
reſonat. nō querimonia ⁊c̄. Terciū
eſt ſpūale. ſcꝫ ipē p̄latus q̄ eſt caput
eccleſie. et qñtū ad hoc pſecutoribꝰ
reſtitit et corpꝰ eccleſie defendit Ad
Coľ. i. Adimpleo ea que deſūt paſſi
ombꝰ xp̄i in carne mea ꝓ corpe eiꝰ
qđ eſt eccleſia ⁊c̄. Q̄rtū eſt corpale
et iſtud feriendū expoſuit. et caput
xp̄i in ſe ꝯſeruauit Sicut oppomit q̄s
brachiū vt ab ictibꝰ caput cuſtodiat
Quarto paſſus eſt in tēpe ſcō ſcꝫ in
tpe dñice natiuitatis. ad innuendū
ꝙ ſicut xp̄us natus eāt in terris. ſic
ipſe naſcebať in ceľ. Aia em̄ ſcā mō
cōcipit ꝑ bona ꝓpoſita. parit autē ꝑ
bona opa. nutrit vō ꝑ dei v̄ba. Hoc
autē hic facit gemendo. tunc autez
facit gaudēdo Apocalip. xij. Mulier
amicta ſole ⁊c̄. Tunc aīa eſt amicta
ſole: qñ ſequiť chriſti cōuerſatōnem
Tunc hꝫ coronā duodecī ſtellaꝝ: qñ
ſeruat doctrinā xij. aploꝝ Tunc hēt
lunā ſub pedibus. qñ hꝫ terrena ſub
affectibus. Clamat aūt qñ parit. qꝛ
in pñti ſeculo ingemiſcit. Tandē rap
tus eſt filiꝰ eius ad thronū dei. qꝛ pꝰ
gnationē que fit cū dolore in mūdo:
gnānť filij eius cum honore in celo.
Quīto paſſus eſt ꝓ cauſa ſancta. qꝛ
ꝓ liberatate eccleſie defendēda. In
veteri lege nulla eāt libtas ſ; ſuitꝰ.
licet em̄ hrēnt liberꝝ prēm ſcꝫ deū ha
bebant tñ ancillā mrēz ſcꝫ ſinagogā
Partus autē ſequiť ventrē ⁊ vetris
cōditionē qñtū ad libtatē ⁊ ſuitutē
Erant tñ ibi quidā totaliť ſerui. qui
ſcꝫ hñbant ancillā mrēz ſcꝫ ſinagogā
et ſeruū prēm ſcꝫ diabolū Joh. viij.
Vos ex prē diabolo eſtis. In noua
autē lege eſt libtas. qꝛ naſcimur ex
libero prē. ſcꝫ deo et libera mrē. ſcꝫ
eccleſia. Gaľ. iiij. Non ſumus ācille
filij ſed libere. Sunt tñ et ibi quidā
ſerui qui videnť eſſe filij dei et eccľe
ꝑ fidē. et ſunt filij diaboli ꝑ opatōez
Joh. viij. Ois qui facit peccatū ſuꝰ
eſt peccati Xp̄s ergo nos ſuos rede
mit i. Coꝝ. vij. Precio empti eſtis
Redēptos maūmiſit. i. extra ptātem
diaboli poſuit Joh. viij. Si filiꝰ vos
liberauerit vē liberi eritis. liberos
in filios adoptauit. ad Rōnos viij.
Non em̄ accepiſtis ſpm̄ ſuitutis ⁊c̄.
Et de hoc cirographū fecit Pſa. xlix.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ecce in manibus meis deſcripſi te.
Talē igit libertatē thomas defendit
⁊ iō martiriū paſſ9 fuit. Sexto paſſ9
eſt inter manus ſanctas ſcʒ inter mo
nachos Corp9 xp̄i poſtq̄ patri immo
latū fuit a nullo ꝓphano fuit cōtrac
tuʒ ſed a viris ſanctis fuit a cruce de
poſitū ⁊ ſepultū Corp9 āt ſancti tho
me fuit organuʒ ſp̄us ſancti. marga
rita dei. ⁊ hoſtia xp̄i. Ipſi āt pſecuto
res fuerūt canes. iō nō debuerūt tā
gere organū ſp̄us ſancti. et q2 erant
porci nō debuerūt cōculcare marga
ritaʒ dei Mat. vij: Nolite ſanctū dare
canibus ⁊ c̄. et q2 pſecutores erant
ꝓphani. iō nō debuerūt contractare
hoſtiā xp̄i. Corp9 ergo btē thome a
miniſtris dei tātū tangi debuit poſt
q̄ tanq̄ ſacra hoſtia immolatū fuit
Nā ⁊ in veteri lege hoſtia deo immo
lata nō tangebat niſi manibus ſacer
dotuʒ Septimo erat approbat9 ab an
gelis ſcis Nā ſicut dr dū requiem eter
nā diceret Audite ſūt voces angelo
rū dicentiuʒ Letabit iuſtus ⁊ c̄. Et
hoc fecerūt angeli ꝓpt dubiū tollen
duʒ. Cū ei nō fuerit paſſ9 ab infideli
bus nec ꝓpt fideʒ ſed a xp̄ianis ⁊ pro
iuſticia. voluerūt angeli oſtēdē hūc
veꝝ eſſe martirē ꝓpter cōſimile offici
um. q2 officiū angeli ē eccīaʒ defend
re ⁊ cuſtodire. pſa. lxij. Sup muros
tuos ihrl̄m cōſtitui cuſto. ⁊ c̄. Ho
mines āt eiuſdē officij ⁊ artis hōrem
ſibi impedunt. ꝓpter ꝑuilegiū. ange
li ei ſūt virgines p naturam. et tho
mas fuit virgo p grām: et ideo tāq̄
ſibi ſimilē ꝑuilegio ſpēali ipm hono
rāt p laudeʒ diuinā Ecci. xiij. Omne
animal diligit ſibi ſimile.

Sermo. xlvii. De eodē ſer. 39.

Qui mihi miniſtrat me ſeq̄t
⁊ c̄. Joh. xii. Btūs thomas
habuit q̄tuor magna ꝑcom
a Primo nāq3 habuit ꝑlationeʒ dig
nā q2 fuit dei miniſter. vnde dr. Qui
mihi miniſtrat ⁊ c̄. Ad bonū autē mi
niſtꝝ tria requirunt ſcʒ mūdicia. fide
litas ⁊ prudentia Nemo eī vult mini
ſtrū immūdū vel infidelē ſeu fatuuʒ
De primo p̄s Ambulās in via imma
culata hic mihi miniſtrabat de alijs
duob9 Luc. xij. Quis putas ē fidelis
diſpenſator ⁊ prudēs ⁊ c̄. Beat9 er
go thomas fuit miniſter dei ⁊ ꝓpter
mundiciā q2 integrā caſtitatem ſua
uit. et ꝓpter ſapientiā q2 iura eccle
ſie ſapient defendit. et ꝓpter fideli
tateʒ q2 de tribus que ſibi cōmiſit ſi
bi fideliter deſeruiuit ſcʒ de corpe p
macerationē. de aīa. p ſincerā dilec
tioneʒ ⁊ de rebus p liberalem diſtri
butioneʒ Secūdo habuit ꝯpaſſioneʒ
chriſto conſimileʒ ⁊ acceptā. ideo ſb
ditur me ſequatur. In paſſione qui
deʒ xp̄i multa cōmendabilia fuerunt
Primū eſt libera voluntas pſa. liij.
Oblatus ē q2 ipſe voluit. Similiter
⁊ thomas voluntarie paſſus fuit: vn̄
cū monachi fores eccleſie clauderēt
btūs thomas eas reſerās dixit. nō ē
eccleſia vt caſtꝝ cuſtodiēda ⁊ ſic oc
ciſorib9 obuiauit Scdm ē immēſa ca
ritas q̄ tanta fuit in xp̄o q ſolus mo
ri voluit et ceteros illeſos ſeruari p̄
cepit dicens. Si ergo me queritis ſi
nite hos abire. Similiter et thomas
dixit. ſi caput meū queritis precipi
o ex pte dei ne cuiq̄ clerico vel laico
noceatis Terciuʒ eſt magna vtilitas
q2 xp̄s paſſ9 ē ꝓ iuſticia eccleſie acq̄
renda p̄s Annunciaui iuſticiā tuā ī ec
cleſia magna Similit et thomas paſ
ſus eſt pro iuſticia eccleſie ꝯfendēda
Quartum eſt deuotionis ſuauitas
qua chriſtus tam plenus fuit q inter
vulnera pri ſe recōmendauit dicēs.
pat in man9 tuas ꝯmēdo ſp̄um me
ū Similit ⁊ ſcūs thomas dū occideretur dixit deo et beate marie et ſanc
tis omnibus et beato dionyſio cauſā
ſancte eccleſie et. meipſū ꝯmēdo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Quintū eſt cōſtantie firmitas. tam ꝯſtans em̄ fuit xp̄s ꝙ nō ceſſit ꝓpter iniurias verboꝝ: nec ꝓpter ſupplicia tormentoꝝ. Silr̄ et thomas multas recepit cōtumelias: cū ei dixerunt. Capite furem. ſuſpēdite latronē et ꝓditorē Multas iniurias in rebus ꝓpriis. qꝛ fuit omībus ſpoliatus Et multa ſupplicia in tormentis. qꝛ fuit in oībus membris punitus et excerebratus. ſed tn̄ in nullo potuit cōmoueri. Tercio hūit vitam ſcāz. et hoc notat̄: cū dr̄ Si q̄s mihi miniſtrat ⁊c̄ Ipſe em̄ ſe totū miſtrauit deo: qꝛ ſe totū diuinis obſequiis mācipauit Et ſicut in paſſione. ſic et in vita ſe xp̄o cōformauit. xp̄s namq̄ hūit huilitatē que maxīe apparuit in pedū ablutione. Cōmunitatē: que apparuit in benigna cōuerſatōne Baruth. iii. Poſt hec in t̄ris viſus ē et cū hoibus cōuerſatus eſt. Aſperitatē que apparuit in aduerſoꝝ ꝑſſione. ps̄. ꝓpt̄ verba labioꝝ tuoꝝ ego cuſtodiui vias duras. Silr̄ et btūs thomas tātā hūit huilitatē. ꝙ ſingulis diebus pedes paupeꝝ tredecī abluebat. et q̄tuor argenteos cuilibꝫ tribuebat Tantā huit eciā cōmunitatē: ꝙ ſaluo honeſtatis honore ſe oībus ꝯformabat Seneca. Id agam⁹ vt meliorē vitaꝫ ſeq̄mur ꝙ̄ vulgus. non vt cōtriam alioqn̄ quos emēdare volum⁹ fuga⁹ a nob̄ et auertim⁹ Tantā hūit aſperitatē. ꝙ ieiuniis corpus ſuū macerabat. et cilitio membra ſua domabat Gal̄. v. Qui autēz ſunt xp̄i carnem ſuā crucifixerūt cū viciis et ꝯcupiſcētiis Quarto nūc hꝫ claritatē eternā cū dr̄ Vbi ego ſū illic et miſter me⁹ erit. Circa q̄d notand̄. ꝙ xp̄s eſt in dextera pr̄is Math. vlt̄. Sedet a dextris dei. Eſt in gloria pr̄is. Phil̄. ii. Dn̄s ih̄s xp̄s in glā eſt dei pr̄is Eſt in lumine pr̄is i. Thi. vi. Lucem hitat inacceſſibilē Eſt i throno pr̄is Apo. i. Sicut et ego vici et ſedi cuꝫ patre meo in throno eius Btūs ergo thomas eſt i dextera dei. qꝛ recepit oīm btōꝝ affluentiā. ps̄. Delectationes i dex. tu. vſ̄ in finē. Eſt i luīe dei qꝛ hꝫ viſionē aptā i. Coꝝ. xiii. Vide⁹ nūc ꝑ ſpeculū in enigmate tūc aūt facie ad faciē Eſt in throno dei qꝛ hꝫ regiā dignitatē Proū. vlt̄. Nobilis in portis vir eius cū ſederit cū ſenatoribus t̄re. Eſt in glā dei. qꝛ hꝫ oīm bonoꝝ ſecuritatē et eternitatē Aug⁹. in li. cōfeſſionū. Ipſe erit finis deſiderioꝝ noſtroꝝ: qui ſine fine videbit̄ ſine faſtidio amabitur. ſine fatigatione laudabitur.

Sermo xlviii. De ſcō Silueſtro papa. ſermo p̄m⁹

A Deo eſt omnis medela. et a rege accipies donationem. Ecc̄. xxxviii. Cōſtantinus imperator cū lep̄ eſſet ꝑfuſus a ſilueſtro eſt curatus et curāti nō fuit ingr̄tus. In v̄bis ꝑmiſſis p̄mo ponit̄ ei⁹ miraculoſa curatio: cum dr̄ A deo eſt oīs medela. Scd̄o ꝯſtantini grata recognicio: cū dr̄ A rege accipies donatōꝫ Circa p̄mū notand̄. ꝙ cōſtantinus curatus eſt ꝑ ſilueſtrū ꝑ v̄tutēz baptiſmi. Circa quē baptiſmū q̄tuor ꝑſone cōſiderant̄ ſcꝫ apl̄i. cōſtantinus ſilueſter et xp̄s. Ex ꝑte aplōꝝ fuit intimata materia et figura Vn̄ dixerūt cōſtantino in viſu apparētes: qꝛ horruiſti effuſionē ſanguinis innocentis. ſilueſter oſ̄ndet ſibi piſcinā. Ecce materia: in q̄ immerſus. tercio curaberis ab omi lepre morbo Ecce figura. Materia em̄ baptiſmi ē aq̄ que fuit ſanctificata tactu dn̄ice carnis cum in iordane dn̄dit v̄tute inſtitutōnis cū dixit Ioh̄. iii. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ et ſp̄ū ſcō ⁊c̄. Aqua regnationis que de latē emanauit et bn̄dicti onis ſacdotis. Aug⁹. Accedit verbū ad elementum et fit ſacramentum

Trina autē immerſio fit ad dſignan
dū triduanā xp̄i ſepulturaꝫ. ⁊ ꝙ a t̄
nitate habꝫ efficatiā. ⁊ ꝙ t̄plicē re
mittit culpaꝫ ſcꝫ. originalē. actualeꝫ
⁊ venialē Secūdo ex ꝑte conſtantini
fuit diſpoſitio p̄ambula. Diſpoſuit
eñ ſe ad baptiſmū ꝑ t̄a. ſcꝫ ꝑ cōtritio
nem. cōfeſſionē. ⁊ ſatiſfactōeꝫ Vnde
legit̄ ꝙ ad eccīaꝫ ſancti petri venit ⁊
ſe de peccatis ſuis lamētabiliter accu
ſauit Mat̄. iij. Baptiſabant̄ a iohā
ne confitētes peccata ſua. Per opa
penitētie Quia ſilueſter an̄ baptiſmū
vnius ebdomade ieiuniū ſibi indixit
Chriſt9 nō ieiunauit āte baptiſmū.
q2 non indigebat aliq̄ diſpoſitione.
Ieiunauit autē poſt baptiſmuꝫ. ad
innuēdum. ꝙ qui in baptiſmo naſci
t̄ nouus homo efficitur Paul9 auteꝫ
⁊ conſtātinus ante baptiſmū ieiuna
uerūt. q2 indigebant diſpoſitione.
Per opa miſericordie. q2 ante bapti
ſmuꝫ carceres aperiri fecit Mat̄. v.
Beati miſericordes qm̄ ipſi miam cō
ſequēt̄ Tercio ex ꝑte ſilueſtri fuit
forma debita ⁊ recta intētio. ꝑ quaꝫ
ipſū intēdebat virtute baptiſmi ſana
re in corpe ⁊ in mēte Vñ poterat di
cere illd̄. Ioh̄. vij. Totū hominez ſa
nū feci i ſabbato. Tūc ei fuit ſabba
tuꝫ ꝓpter pacē q̄ fuit eccīe reſtituta.
Quarto ex ꝑte chriſti fuit efficatia
v̓tuoſa. que fuit t̄plex Prima ē qui
a ipſū in baptiſmo curauit. ⁊ a mor
te lep̄ ij Reg. iiij Reſtituta eſt caro
e9 ſicut pueri puuli. Secunda ē. q2 ſi
bi infudit luceꝫ grē. ⁊ hoc ſignificat̄
per hoc ꝙ in baptiſmo ei9 mirabilis
ſplendor lucis emicuit Sup apl̄os de
ſcēdit ſpūs. ſ. ī liguis igneis q2 in p̄
dicatore req̄rit̄ lingua ignita. ad in
flāmandū. ſup cōſtantinū apparuit
ī ſpē lucis. q2 in pricipe req̄ritur lux
ſapiētie ad iudicāduꝫ Tercia eſt. q2
ipſuꝫ dignuꝫ fecit ſua viſione. hoc ſig
nificat̄ per hoc ꝙ xp̄s ꝯſtātino ī bap
tiſmo apparuit Legit̄ ei. ij. Reg. xiij.
ꝙ Abſolon duob9 ānis faciē regis ñ
vidit. tercio autē vidit. Quia in le
ge nature ꝯtra peccatū originale in
ſtituta fuerūt ſacrificia. in lege mo
yſi circūciſio. ſed neutꝝ iſtoꝝ celos a
periebat In lege āt grē q̄ſi in t̄cio ā
no inſtitut9 ē baptiſm9. q̄ celos ape
ruit ⁊ hoīes dignos dei viſione fecit.
Secūdo ponit̄ conſtātini grata reco
gnitio. cū dr̄ Et a rege accipies doā
tione; Ipſe ei eccāꝫ xp̄i fundauit. vn
de legit̄. ꝙ de fundamēto eccīe ſanc
ti petri. xij. cophinos terre ꝓpriis hu
meris aſportauit. vñ dicit q̄dā Glo
ſa ſup yſa. ix. Edificabūt filij pereg̃
noꝝ muros tuos Sicut cōſtantinus.
qui rome xij. eccīas in honore. xij. a
poſtoloꝝ fecit Secūdo fundatam do
tauit. q2 totaꝫ ytaliam i dotē dona
uit Geñ. xxx. Dotauit me dñs dote
bona. mecū erit vir me9 eo ꝙ genue
rim ei ſex filios Et p̄t eſſe verbum ec
cleſie que hic dotat̄ in futuro xp̄o ꝯ
iungetur eo ꝙ ſex filios ſibi gñauit
ſcꝫ apoſtolos. martires. cōfeſſores.
virgines. ꝯtinētes ⁊ ꝯiugatos Ter
cio dotataꝫ p̓uilegiis ꝯmuniuit. De
dit ei legeꝫ. quicūqꝫ fugeret i eccāꝫ
ſaluus eſſet ⁊ plures alias leges fecit
Chriſt9 tñ eccāꝫ nobilioribus p̓uilegi
is cōmuniuit. de q̄bus dicit̄. ij. Re.
ix. Sanctificaui domū hanc vt pone
reꝫ nomē meū ibi in ſempit̄num. ⁊
erūt oculi mei ⁊ cor meū ibi cūctis di
ebus Ecce q2 deus in eccleſia poſuit.
nomē ſuum. oculos ſuos ⁊ cor ſuum
Et ſic nominat̄ noīe dei. videt ocul̄
dei. ⁊ viuit corde dei Propt̄ primuꝫ
famoſa ⁊ cognoſcibilis Malac. i. Ab
ortu ſolis vſqꝫ ad occaſū magnū eſt
nomē meū in gentib9. ꝓpter ſcd̄m ē
circūſpecta ⁊ īfallibilis Prou. i. Fru
ſtra iacit̄ rethe ante oculos pennato
rū. ꝓpter terciuꝫ eſt ꝑpetua ⁊ immor
tal̄. yſa. xxxiij. Tabernaculuꝫ quod

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

neq̄q̄ transferri poterit Quarto pri
uilegiatā dignitatibꝰ exornauit De
dit ei ſilueſtro coronā imperialē ⁊ e
quū albū Voluit ei ecciam ornaē qꝛ
ſciebat ipſaꝫ eſſe ſūmi reg̃ ſpōſā. pſ
ſtitit regina ⁊c̄ ipſam eſſe ad dextē
rā dei collocādam. vnde ſeq̄tur a de
xtris tuis ipa imortalitatis ſtola īdu
endā Jō ſubdit. in veſtitu deaurato
ipſā angeloꝝ multitudine et obſeq̄
is mācipataꝫ Jdeo ſubdit. circūdata
varietate.

¶ Sermo xlix de eodeꝫ ſermo 2ꝰ

Honora medicū ꝓpter neccita
tem. Ecci. xxxviij. Jn vbis
ꝓmiſſis duo ponunt̄. ſcꝫ con
ſtantini neccitas in quā incidit. ⁊ ho
noris ſublimitas q̄ ſilueſtꝝ honoꝛauit
¶ Circa primū notandū ꝙ conſtātinꝰ
t̄plicem neccitatem paciebatur. Pri
ma erat corpalis quā patiebat̄ i car
ne ſua Et iſta eāt morbꝰ lepre Scđa
eāt ſpūal̄ q̄ erat i mēte ſua ⁊ iſta eāt
morbꝰ ydolatrie Tercia erat i gēte
ſua Et iſta cābat̄ ex dracoīs īfectōe
Primuꝫ morbum curare volebat per
innocētuꝫ ſanguinis effuſionē. Secū
dum augere volebat per xp̄iane reli
gionis extirpationē Terciū cedaē vo
lebat ꝑ cerimonialiū exhibitionem.
Sed affuit celeſtis medicus ſcꝫ ſilueſ
ter q̄ hunc t̄plicē morbū ſalubri rēme
dio curauit Primū nanq̄ curauit ꝑ
baptiſmi regenerationē. qꝛ ſcꝫ mox
vt fuit baptiſatus ab omni lepra fu
it curatus. iiij. Reg. v Reſtituta eſt
caro eꝰ ſicut caro pueri puuli ⁊ mun
datus ē Jn carne q̄dem ſua paciebat̄
t̄plicem morbū Primus cauſabat̄ ex
lepre aſperſione Et q̄tū ad hoc dr̄.
Reſtituta ē caro eꝰ. Secūdus cauſa
bat̄ ex fomite cōcupiſcētie Et iſte ꝑ
baptiſmū debilitatꝰ eſt. Et q̄tuꝫ ad
hoc dicit. caro pueri ⁊c̄. Terciꝰ cau
ſabat̄ ex vetuſta cōuerſatione qua ī
baptiſmo ſpoliatus ē. Colo. iij. Spo

liantes vos veterē hominē ⁊c̄. Et q̄
tum ad hoc dicit. mundatus ē. Secū
dus erat morbꝰ ſpūalis ſcꝫ morbꝰ er
roris Notādum autē ꝙ tūc erat tri
plex error. ¶ Primus gētilitatis ⁊ ydo
latrie Et iſtū curauit ſilueſter miracu
lis Pſ Dabit voci ſue vocē virtutis
in miraculis ſcꝫ miraculoſa curatiōe
conſtātini ¶ Secūdus erat iudayce per
fidie Et illū curauit doctrinis. qꝛ di
ſputādo cū helena ⁊ iudeis ipos cōui
cit Luc. xxi. Ego enī dabo vobis os
⁊ ſapientiā ⁊c̄. et miraculis ſcꝫ reſuſ
citatione thauri. i. Coꝝ. i. Judei ſig
na petūt greci ſapiētiā querūt Silue
ſter autē grecis ſiue gentilibꝰ ſapien
tiam et iudeis ſigna ꝓbebat Sapien
tes ei acquieſcūt rationibus. ſimpli
ces miraculis. ſed quādo vtrūq̄ da
tur tunc ⁊ rationes miracula cōmen
dant. ⁊ miracula rationes ꝯfirmant
¶ Terciꝰ erat error ꝑuitatis heretice ⁊
ille fuit arrij. q̄ ſtatim poſt ſilueſtrē
adhuc tamē viuēte cōſtantino ince
pit. q̄ dicebat xp̄m eſſe purā creatu
ram ⁊ ille morbꝰ curatꝰ ē doctrinis
qꝛ niceenū conſiliū cōgregatum eſt.
vbi aptis rationibus eiꝰ error confu
tatus eſt. et miraculis. qꝛ arriꝰ cre
puit medius et nephādo ore quo cri
ſtū blaſphemauit viſcera ſua euomu
it ¶ Tercius morbus cauſabat̄ ex infec
tione draconis. et hunc morbū ſilue
ſter curauit ꝑ potētiā. qꝛ ad precep
tum Petri ⁊ pauli apoſtoloꝝ ad ip
ſū deſcēdit. ⁊ ibi tria fecit Nā ſibi ꝑ
cepit ꝙ ibi xp̄m venientē iudiceꝫ ex
pectaret ⁊ os eꝰ filo ligauit. et cū ſigil
lo habēte crucē ſigillauit. Chriſtus
nanq̄ vicit diabolū ꝑ potentiā. hoc
ſignificat ꝑceptum quod ei fecit per
ſapiētiā. hoc ſignat ligatio q̄ eum li
gauit. ꝑ iuſticiam que apparuit i pa
ſſione. hoc ſignat ſigillatio facta cuꝫ
cruce ¶ Scđo poīt̄ honoris ſblimitas q̄ ſil
ueſtꝝ honoꝛauit cū dr̄ Honoꝛa mediciꝫ

Circa qd̄ notandū ꝙ eccleſia ē vica
ria chriſti. vxoꝛ agni theſauraria dei
i oſtiaria paradiſi Quia ecclīa igit̄ eſt
vicaria xp̄i. cōſtantin⁹ in ſede ſibi ce
ſſit. dimiſit ei ſibi ſedē romane vrb
et ipē in cōſtātinopolim ſibi ſedē lo
cauit Vn̄ ait i ſuo teſtamēto vbi pri
cipatus ſacerdotuz ⁊ xp̄iane religio
nis caput a celeſti impatoꝛe inſtitu
tum eſt. iuſtū ē. vt illic impatoꝛ ter
renus nō habz poteſtatē. Secūdo qꝛ
eſt ſpōſa agni ipſaz tanꝙ̄ fidelis pa
ranimph⁹ nobilit̄ exoꝛnauit. nā ſicut
legit̄ i ſuo teſtamēto dedit ſilueſtro
coronā imperialē. ſuphumerale. ⁊
oīa imperialia oꝛnamēta oꝛdinās eti
am. ꝙ cardinales eſſēt ꝯſules. ⁊ pa
tricij. ⁊ imperialib⁹ dignitatibus ad
oꝛnati Tercio qꝛ ē theſauraria dei i
pium occidentale ſibi cuſtodiēdum
ꝯmiſit. ⁊ ipſe ad ptes oꝛiētales acce
dēs Cōſtātinopolim edificauit. pſai.
xlv. Dabo tibi theſauros abſcōditos
⁊c. Quarta qꝛ erat oſtiaria paradiſi
iudiτio ſuo ſe ligādūz ⁊ abſoluēdum
ſuppoſuit. vnde legit̄ i hiſtoria ecclā.
ꝙ cū i niceno ꝯcilio diuerſi epī diuē
ſos libellos ꝯſtantino preſentaſſet.
vt ipſe int̄ eos iudicaret omēs libel
los in ignē ꝓiecit dicēs Deus vobis
poteſtatē dedit de nobis iudicare ⁊
ideo a vobis recte iudicamur. Vos
autē nō poteſtis ab hoībus iudicari
Vobis ei nobis a deo dati eſtis dij.
et cōueniens nō eſt vt homo iudicet
deos. ſed ille de quo dicitur. Deus
ſtetit in ſinagoga deoꝝ.

Sermo. L. De eodem Ser. iij.

In dieb⁹ ſuis placuit deo Ec
cie. xliiij. Tota vita ſancto
ruz eſt dies. i. Theſ. v. Om
nes vos filij lucis ⁊ filij diei Et qꝛ ſā
cti viri ſepe mutant ſtat⁹ ideo quot
ſtat⁹ habēt tot dies ꝯtinent. Bea
tus autē Silueſter fuit in ꝗdruplici
ſtatu ſcz ſubiectōis. prelationis. cō
ſūmationis ⁊ gloꝛificationis. Et in
his dieb⁹ id ē ſtatibus ſuis lucidiſſe
per placuit deo. Primo nāqz placuit
in ſtatu pfectionis p gratiam Sunt
autē tria ſigna. p que pt homo cog
noſcere vtꝝ placeat deo p grāz. Pri
muz eſt exercere opera miſericoꝛdie
Ecc. xvij. Elemoſina viri quaſi ſaccu
lus cū ipo ⁊ grām hoīs quaſi pupil
lam conſeruabit Sicut eniz manus
oppoīt̄ vt pupilla ab ictibus cuſto
diat̄. ſic per elemoſinā a temptatio
nibus diaboli anima ꝯſeruat̄. Iſtud
ſilueſter adhuc laicus hēbat. de quo
dr̄ qꝛ hoſpitalitatē ſūope exercebat
Heb. xiij. Hoſpitalitatez nolite obli
uiſci. p hanc ei quidaz placuerunt ā
gelis hoſpicio receptis Secūdū ſignū
eſt firmitatē conſciētie habere Ecc.
xx. Homo acharis id ē ſine grā qua
ſi fabula vana. ⁊ dr̄ Ecc. xxvij. Ho
mo ſenſat⁹ manz i ſapīa ſicut ſol ⁊c
Iſtud ſilueſter habuit. nā cum olim
quēdaz xp̄ianū noīe thimoteuz oēs
xp̄iani timerēt recipe ipſe eum rece
pit ⁊ ſecū manere fecit Terciū ſignū
eſt habere ſpūm ꝓphetie. ij. Pet. i.
Spū ſancto inſpirati locuti ſunt ſan
cti dei hoīes. Iſtud ſilueſter habu
it. nā cuz prefect⁹ ſibi i craſtinum di
uerſa toꝛmēta minaretur ꝓphetia vo
ce reſpōdit Stulte hac nocte moꝛie
ris tu. ⁊ velis nolis verū deuz quē co
lim⁹ recognoſces. qd̄ ita factuz eſt
Secūdo placuit in ſtatu ꝑlationis p
curā ſollicitā Ipſe ei populū ſuuz pa
uit verbo ꝑdicationis per quod iude
os cōuicit. gētiles ꝯuertit ⁊ fideles i
ſtruxit. pauit etiam exemplo refoꝛ
mationis Vnde dr̄. ꝙ non ſolum a
chriſtianis ſed etiā a paganis miro
diligebatur affectu. Erat eni aſpec
tu āgelic⁹ ſermoē nitid⁹ ⁊ fide catho
lic⁹. caritate diffuſ⁹. pauit tpali ſb
ſidio. vnde dr̄. ꝙ oīm oꝛphanoꝝ vi
duaꝝ ⁊ paupm̄ noīa ſcripta hēbat

et ĩ eis neceſſarijs ſubueniebat ꝓpter
iſta ẽa dicit̃ .i. Thimo. iiij. Exẽplũ e
ſto fideliũ in verbo ſcꝫ pdicationis :i
cõuerſatione ſcꝫ informatõis. in ca
ritate. ſcꝫ ſubminiſtrationis Terao
placuit in ſtatu cõſũmatõis ſiue mor
tis. qꝛ tunc graacioſũ teſtamentuꝫ fe
cit in quo ẽa ſubditis ðlegauit. ſ. vt
inter ſe caritatẽ haberẽt. eccĩas ſu
as diligenti⁹ gubernarent ⁊ gregẽ
a lupoꝝ morſibus cuſtodirẽt. Iſta ẽ
a paul⁹ diſcipulis ſuis ꝑ teſtamẽto
legauit dicẽs Act. xix. Attendite vo
bis ⁊ vniuerſo gregi vt ſcꝫ ipſuꝫ ſin
cere diligatis. in quo vos ſcũs ſpiri
tus poſuit ep̃os regere eccĩam dei.
vt ſcꝫ diligenti⁹ gubernetis Ego ſci
o qm̃ intrabũt p⁹ diſceſſionẽ meam
lupi rapaces. nõ parcentes gregi. ⁊
ideo ip̃m a lupoꝝ morſibus cuſtodia
tis Et intelligunt̃ lupi demones. he
retici. ⁊ tirãni. Debẽt q̃dem p̃lati cu
ſtodire eccĩam a morſibus demonũ
ꝑ orõem aſſiduaꝫ. Luc. xxij. Ecce ſa
thanas expetiuit vos ⁊c̃. Et tu aliq̃
do cõuerſus ↄfirma frẽs tuos ſciꝫ ꝑ
orõem ſollicitã A morſib⁹ hereticoꝝ
ꝑ ſanã doctrinam .i. Pet. iij. Parati
ſemꝑ ad ſatiſfactõem omni poſcenti
⁊c̃. A morſibus tirãnoꝝ ꝑ firmaꝫ cõ
ſtantiã Vñ q̃daꝫ reprehendũt̃ Ezec.
xiij. Nõ aſcendiſtis ex aduerſo. ⁊c̃.
Quarto placet nũc deo in ſtatu glo
rificationis p̃s Placebo dño in regi
one viuoꝝ Sũt ãt ẽa ꝑ q̃ beati placẽt
deo. Primũ eſt ydemptitas volunta
tis Mõ eĩ in malis volũtas eſt deo ↄ
traria ideo deo diſplicent In bonis
eĩ ſemiplena. ⁊ iõ imꝑfecte placent
ſed in btĩs ẽ ꝑfecta. ideo ꝑfecte pla
cent yſa. lxij. Vocaberis voluntas
mea ĩ eis Secundũ eſt ydemptitas ſi
militudinis Sĩlitudo quidẽ dei ĩ mal̃
ẽ deleta. ideo nõ cognoſcunt̃. In bo
nis eſt obſcura qꝛ in corꝑe qđ corrũ
pitur aggrauat̃. In beatis ẽ clara.

i. Jo iij Scim⁹ qꝛ cũ ſil̃es ei erim⁹ ap
pueĩt ⁊c̃. Terciũ ẽ idẽptitas amoris
Mali autẽ habẽt cor frigiduꝫ. Iher.
vi. Sicut frigidaꝫ facit ciſterna aq̃ꝫ
ſuam ⁊c̃ boni habẽt cor calidũ p̃s cõ
caluit cor meũ intra me Beati vero
habent cõr in ignẽ amoris totaliter
conuerſũ Ideo vocantur ſcintille ig
nis Sap. iij. Fulgebũt iuſti et tanq̃
ſcintille in arundineto diſcurrent.

Sermo li. De circũſi dñi. F. i.

INfans octo dieꝝ circumcide
tur in vobis Geñ. xvi. Quã
uis ihẽſus fuerit infans octo dierum
Tamẽ circũciſione nõ indigebat Cũ
eĩ circũciſio data fuerit cõtra pecca
tum Et quoniã xp̃s fuerit ſine pccõ
nõ indigebat tali remedio Ber. qꝫ
nõ fecerit peccatuꝫ etas ip̃a maniſe
ſtat. qꝫ nõ cõtraxerit multofortius
ꝓbat patris diuinitas ⁊ matris inte
gritas Eſt eĩ tibi pater ab eterno. ſꝫ
deus ẽ in quem nõ cadit peccatũ Eſt
tibi mater ex tẽpore. ſed virgo. nec
parere potuit incorruptio corrupte
lam Notandum autẽ qꝫ circũciſus fu
it Chriſt⁹ a parentibus in ꝑte corpo
ris. et a iudeis in omnibus ſenſib⁹
corporis Primã autẽ circũciſioneꝫ vo
luit accipe nõ ꝓpter indigentiã ſed
ꝓpter congruentiã. Cõgruũ eniꝫ fuit
multiplici ratione Primo vt legem
impleret Roma. xv. Dico eniꝫ ihẽſũ
chriſtum fuiſſe miniſtrũ circumciſio
nis ⁊c̃. Secũdo vt incarnationis mi
ſterium diabolo occultaret Sicut eĩ
piſcis volẽs capere eſcã. capit̃ ab ha
mo ſic diabol⁹ vidẽs xp̃m circũcidi vo
luit ipſuꝫ capere tanq̃ puꝝ hoĩeꝫ ĩ car
ne ⁊ capt⁹ ẽ diuinitate. iob. xl. Nũq̃d
illudes ei q̃ſi auis Tercio vt cõmunita
tẽ ↄmẽdarẽt. Ber. Amator cõmunita
tis quo mõ illã ðſerẽret ⁊ alios ſcãda
liſareꝫ. ſicut eĩ nõ ſcãdaliſant̃ xp̃iani
vidẽtes aliq̃m de gñe xp̃ianoꝝ ñ bap
tiſatũ ſic ⁊ iudei vidẽtes ip̃m ñ cĩrcũcĩſũ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Quarto ne iudei ſe excuſarēt dicen
tes Jdo te nō recipimꝰ . qꝛ contra le
gez facis ⁊ de populo nrō debes peri
re Juxta illud Geñ. xvij. Maſculus
cuiꝰ ꝑpucij caro circūciſa nō fuerit.
delebit̄ anima eiꝰ de populo ſuo ¶ Quā
to vt noſtrā naturā ſanaret. Sicut
ei fit cauteriū in vno mēbro vt totū
corpꝰ ſanaret̄. ſic xp̄s voluit circūci
di vt corpꝰ eccłie totū ſanaret Col.
ij. Circūciſi eſtis circūciſione nō manu
facta. Scd̄o fuit circūciſus a iudeis in
oībꝰ ptibꝰ corpis ⁊ oībꝰ ſēſibꝰ ſuis
ſui corporis ¶ Prīo q̄ntū ad aures qꝛ
detraxerūt ſue potentie Mat. ix. Jn
belſebub principe demonioꝝ eicit de
monia Et ſapiētie ſue Jo. viij. Tu d̄
te ipſo teſtimoniū perhibes. teſtimo
niū tuum nō eſt verū. Sue misericor
die Luc. xv. Murmurabāt phariſei
⁊ ſcribe dicētes . qꝛ hic pccōres reci
pit ⁊ māducat cū illis ¶ Secūdo q̄ntum
ad viſuz . emiſit ei lacrimas cōpaſſio
nis Luc. xix. Vidēs ciuitatē fleuit ſu
p illaz ⁊ c̄ Lachrimas amoris Jo. xi.
Lachrimatꝰ ē ieſus ſcz ſup lazaruz a
micum ſuū Lachrimas doloris in ſui
paſſione. vt hēt̄ . Heb. v. ¶ Tercio q̄n
tuz ad olfactum Habuit ei odorēz g̃
uem. fetidū. ⁊ fetidiſſimū. Odor gra
uis cauſabat̄ ex poculo mirrato ⁊ ab
ſinthiato Odor fetidꝰ cauſabatur ex
ſputis iudeoꝝ ⁊ cadaueribꝰ mortuo
rum. Odor fetidiſſimꝰ cauſabatur ex
ſpurcicijs pccōꝝ Peccata ei aerē in
ficiūt ⁊ fetiduz reddūt. p̄s. Corrupti
ſūt ⁊ abhominabiles facti ſunt ⁊ c̄.
¶ Quarto q̄ntum ad guſtū. qꝛ amaruz
potū ſibi ꝓpinauerūt ſcz mixtū cū fel
le aceto ⁊ mirra. vt ſcz fel veneāret.
mirra amarificaret. acetū qd̄ eſt pe
netratiuuz . venenū ⁊ amaritudinez
per totum corpꝰ deduceret Quīto q̄n
tum ad manus Habuit ei manꝰ liga
tas vincuł amoris q̄n ſcz fuit flagel
latꝰ ad columnā Ecci. vi. Ne circūdi

eris in vincuł eiꝰ . Habuit manus p
foratas largitate muneris . p̄s . Ape
ris tu manum tuam ⁊ imples omne
animal bn̄dictōe Habuit crucifixas
in exemplū penitentie finał Clauus
autē quo homo affigit̄ eſt timor dei.
Ps Cōfige timore tuo carnes meas
Jn his q̄nqꝫ ſenſibꝰ . ideo voluit circū
cidi vt culpā eue ſanaret ⁊ nos circū
cidi doceret Eua quidē incircūciſas
habuit aures q̄n ſuggeſtioni ſerpen
tis eas accomodauit. Oculos q̄n po
mū vetitum aſpexit . Olfactuz quan
do pomi odorē ſenſit ⁊ ſua mēs inde
allectata fuit Guſtū q̄n pomū come
dit Manꝰ q̄n ipſas ad illud extēdit.
Nos etiam debemus in his q̄nqꝫ ſen
ſibus circūcidi . ſcz in viſu laſciuie cō
ſideratione Quia ſicut dr̄ Jere. vi. A
ſcendit mors p feneſtras veſtras Jn
auditu de nociua auditione ſcz detra
ctionis Ecci x. Si mordeat me ſerpēs
in ſilentio. nihil eo minꝰ habz qui oc
culte detrahit Jn loq̄la adulationis
praue. pſa. xiij Syrena in delubro vo
luptatis Jn olfactū a ſupuacua odo
ris requiſitione . Quia ſicut dicitur.
pſa. iij. Erit ꝓ ſuaui odore fetor. Jn
lingua. in verboꝝ inconſideratione.
Exod. vi. Jncircūciſus labijs ego ſūz
Jn manibꝰ . a remiſſa operatione. y
ſai. x. Remiſſas manꝰ ⁊ ſoluta genu
a erigite ⁊ c̄

¶ Sermo Lij. Eodē die Serꝰ

Poſtq̄ cōſūmati ſunt dies oc
to vt circūcideret̄ puer. ⁊ c.
Luc. ij. Humana natura in
adaz adeo fuit corrupta q̄ oēs ab ip
ſo propagati corruptionē traxerūt.
qꝛ ſi maſſa corrupta fuerit ⁊ delibati
o viciata Et q̄uis deus a īaz puraz in
fundat. tn̄ ex vaſe id ē corpe corrum
pit̄ ⁊ viciat̄ Jdeo deus a principio po
ſuit remedia ⁊ cōtra ipm pccm̄ īſtitu
it q̄ eciaz xp̄s hūilitatis cā aſſūpſit. q̄
q̄dē ſūt q̄nꝫ . ſic̄ hugo d̄t d̄ ſcō victoē

Primũ fuit oblatio Et iſtud incepit
in abel. ⁊ durauit vſqꝫ ad diluuium
Et iſtud remediũ xp̄s aſſumpſit. qui
q̄tuor ꝑ nobis deo obtulit ſcꝫ carnē
in ſatiſfactionē Adã ei debebat ſati
ſfacere ⁊ penam portaē. Chriſtus au
tē penã ſuſtinuit ⁊ ſic ſatiſfecit. Pſ̄.
Que nō rapui tunc exſoluebã. yſa.
liij. Diſciplina pacis noſtre ſup eum
Leo eñ timet qñ catulus flagellat̄.
quãto magis catul⁹ timeret ſi leonē
flagellari videret Sic ⁊ nos debem⁹
timere qñ xp̄m videm⁹ ſic flagellatũ
eſſe Secũdo obtulit ſanguinēꝫ in re
demptionē nrãm. i. pe. i. Nō corrupti
bilibus auro vel argēto redempti eſ
tis de vana vrã cōuerſatione. ſed p̄ci
oſo ſanguinē agni īmaculati xp̄i. So
lent nanqꝫ q̄ preciũ perſoluunt ipſũ
precium numerare vel appendere ⁊ vel
mēſurare. xp̄s autem ſanguinēꝫ ſuũ
dedit in p̄ciũ. ſine numero. pondere
⁊ menſura Tercio obtulit animã ſu
ã in recōciliatōeꝫ. ij. Coꝝ. v. Omni
a autē ex deo q̄ recōciliauit nos ſibi
ꝑ xp̄m Et qꝛ recōciliator dum ſe int̄
ponit aliquãdo a ptibus vulneratur
ſic xp̄s vulnerat⁹ fuit a deo. yſa. liij.
Propter ſcelus populi mei pcuſſi eũ
Ab homine fuit vulnerat⁹. zach. xiij
His plagatus ſũ in domo eoꝝ q̄ dile
xerũt me. Quarto obtulit diuinita
tem in fruitionē Et iſta ē beatitudo
cōmunis nobis ⁊ angelis Joh. xvij.
Hec ē vita eterna vt cognoſcãt te
ſoluꝫ verũ deum ⁊ c̄. In xp̄i tamē hu
manitate. homo in qnqꝫ ſenſib⁹ bea
tificatur pre angelis ſcꝫ in viſu. qꝛ vi
debit xp̄i huãnitatē In auditu. quia
audiet xp̄i dulciſſimã vocē. In olfac
tu. qꝛ ſentiet de corpi xp̄i miꝝ odorē
In ore. qꝛ loquit̄ ore ad os cũ xp̄o.
In tactu. qꝛ amplexabitur ip̄m xp̄m
Secũdũ remediũ fuit ſacrificium Et
iſtud incepit in noe. ⁊ durauit, vſ qꝫ
ad abraham Iſtud autē xp̄s obtulit

quãdo in ara crucis patri ſe ſacrifi
cium immolauit. dicit̄ autē. Leuit.
vi. Omne ſacrificiũ ſacerdotuꝫ igni
conſumet̄. Et ideo xp̄s vt acceptabi
le ſacrificiuꝫ fieret fuit qñtuplici ig
ne inflãmatus ſcꝫ igne diuinitatis.
Hebreoꝝ. x. Deus noſter ignis ꝯſu
mens ē In igne amoris Luce. xij. Ig
nem veni mittere ī terrã Igne dolo
ris Mat. xvi. Triſtis ē aīa mea vſꝫ
ad mortē Igne paſſionis pſ̄ Oſſa me
a ſicut cremiũ aruerũt Et igne ꝯpaſ
ſionis. Videns ei matrē ſic anguſtia
ri ⁊ ſic apl̄os diſpergi magno cepit ī
corde cōpaſſionis igne cremari. pſ̄.
Concaluit cor meũ intra me ⁊ c̄. Et
qꝛ iſto quintuplici igne fuit circum
datus Ideo a plãta pedis vſqꝫ ad v̄
cem capitis fuit inflãmatus Ezech.
xxviij. Ab aſpectu lũborum eius ⁊ d̄
orſum ignis. et a lumbis ei⁹ ſurſum
quaſi aſpectus ſplendoris viſio elec
tri. Terciũ remedium fuit decimaci
o Et iſtud incepit in abrahã ⁊ Mel
chiſedech. ⁊ durauit vſqꝫ ad xp̄m.
Sed tamē notandũ qꝫ ſunt decime t̄
rum Iſtas xp̄s nō ſoluit. qꝛ nihil ha
buit. Math. viij. Vulpes foueas hñt
⁊ volucres celi nidos ⁊ c̄. Et ſũt deci
me dieꝝ Iſtas xp̄s ſoluit quãdo. xl.
diebus ⁊ noctibus ieiunauit. Sũt d̄
cime p̄ceptoꝝ. De⁹ ei multa p̄cepta
homini dedit Decē autē ſibi retinuit
Iſtas eciã chriſtus ſeruauit ⁊ ſoluit.
qꝛ legē pfecte adimpleuit. Mat. vi
Nō veni ſoluere legē ſed adimplere
Sũt decime ordinũ De⁹ ei fecit nouē
ordines angeloꝝ ⁊ decimũ hominuꝫ
Chriſt⁹ ãt nouē oues ⁊ nouē ordīes
dimiſit in deſerto. i. ī celo ⁊ decimũ. i.
hoīeꝫ venit q̄rere ī mũdo ⁊ ip̄m tꝫ
decimã repſētauit prī ſuo. Qrtũ re
mediũ fuit circũciſio ⁊ iſtō xp̄s hodie
accepit cũ tñ nō idigēt In pccō nãꝫ
origiali q̄tuor ſũt ſcꝫ culpa. fomes
ꝑuatō grē ⁊ carētia viſionis diuine.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Jn circũciſione enĩ auferebaẗ culpa
noſtra. debilitabaẗ concupiſcentia.
cõferebatur gratia. tollebatur diui
ne viſionis carẽtia. Sed quia ianua
nõdum erat aperta. idõ ipſe nõ po
terat frui viſione diuina. Chriſtus
ergo ñ indigebat circũciſione. quia
ĩ ipſo nulla fuit originalis culpa. nec
in carne ſua aliquis fomes. vel aliq̃
concupiſcentia. nec habuit preuari
cationẽ. ſed plenitudinem gratie. e
tiam ĩ terra degens fruebatur diuiã
viſione Voluit tamẽ circũcidi vt ve
rum corp⁹ humanũ ſe aſſumpſiſſe oſ
tenderet Cum enĩ xp̃s fuerit ver⁹ de
us ⁊ verus homo Quidam tamẽ dix
erunt ipſum nõ fuiſſe deum. ſicut ar
riani Quidam ipſum nõ habuiſſe ve
rum corp⁹ humanũ ſed fantaſticũ
ſicut manichei. ideo iohãnes vtrũq̃
errorem excludẽs dt. i. Jo. v. Tres
ſunt q̃ teſtimonium dant in celo. pa
ter. verbũ. ⁊ ſpũs ſanctus. quia eĩ
xp̃s fuerit nature celeſtis. i. diuine
teſtimoniũ dat pater Cũ dixit Hic
eſt fili⁹ meus dilectus ⁊c. Teſtimo
nium dat filius. cũ ait. Ego ⁊ pater
vnũ ſumus Teſtimoniũ dat ſpirit⁹
ſanctus qui ſup ipſum in ſpẽ colum
be apparuit. ꝙ autẽ fuerit verus ho
mo Teſtimoniũ dat ſpirit⁹ aqua ⁊
ſanguis Ad cõpoſitionem eĩ hoĩs
duo requirũtur. ſcȝ anima rõalis et
corpus humanũ. ꝙ autẽ habuit aĩ
mam rõaleȝ pȝ ex eo ꝙ inclinato ca
pite tradidit ſpũm. Qd videns cen
turio ait dicẽs. Vere filius dei erat
iſte. ꝙ vero habuit verum corp⁹ huã
num. patet ex eo ꝙ ex corpore eius
exiuit ſanguis ⁊ aqua Et idõ poſtq̃
iohannes dixit Spiritus. ſubdit aq̃
⁊ ſanguis. Cum eĩ ad cõpoſitionem
corporis humani quatuor elementa
cõcurrant. ſcȝ terra. aqua. aer. ⁊ ig
nis Et ad vegetationẽ eiuſdem qua
tuor humores cõſimiles illis cõueniãt
videlicet. ſanguis. colera. fleuma.
melancolia. Jdõ vt veritateȝ humani
corpis iohannes demõſtraret vnũ ex
elemẽtis ſcȝ aquam. ⁊ vnũ ex humo
ribus ſciȝ ſanguinem aperte poſuit
vt ex hoc oſtenderet corpus xp̃i ex
quatuor elementis componi. ⁊ ex q̃t
tuor humoribus vegetari Quintũ
remedium fuit baptiſmus Eſt auteȝ
triplex baptiſmus quem chriſtus a
ſſumpſit. ſcȝ fluminis. ſanguinis ⁊
flaminis. Baptiſmũ fluminis acce
pit vt aquas ſanctificaret. Omnia
enim elementa erãt immunda. ſed
ipſe ſanctificauit. Terraȝ. ſcȝ per ip
ſam gradiendo. Aquam. ĩ ipſam ſe
baptiſari faciendo. Aerem non ſub
tecto ſed in aere patiendo. Jgnem
ſpiritum ſanctum ĩ ſpetie ignis mit
tendo Secũdo baptiſari voluit bap
tiſmo ſanguĩs. vt ſcȝ nos a peccatis
nr̃is lauaret. Apoca. i. Lauit nos a
peccatis noſtris in ſanguine ſuo. ⁊ i
bideȝ. Lauerũt ſtolas ſuas ⁊ dealba
uerũt eas in ſanguĩe agni. Ex quo
pȝ ꝙ ſanguis xp̃i habuit dalbare ad
inſtar lactis Lac eĩ dicit̃ ſanguis du
plicat̃. coctus ſcȝ igne amoris ⁊ dolo
ris Vere igit̃ ſanguis xp̃i ẽ ad ĩſtar
lactis q̃ nõ dupliciter ſed q̃druplicit̃
fuit excoct⁹. ſ. igne amoris doloris
paſſionis ⁊ compaſſionis De q̃b⁹ ſu
pra dictũ eſt. Tercio fuit baptiſat⁹
baptiſmo flaminis Luce. Jeſus autẽ
ſpũ ſcõ plenus regreſſus ẽ a iordaẽ
vt de ſua plenitudine nobis effunde
ret Jo. i. De plenitudĩe ei⁹ omnes
accepim⁹ Jn alijs eĩ ſanctis fuit pleĩ
tudo ad iſtar vaſis q̃ habuerũt gra
ciaȝ ſufficientẽ Jn beata virgine ple
nitudo ad ĩſtar fontis. q̃ habuit g̃
ciam iugiter emanãtem Jn xp̃o ple
nitudo ad inſtar fluminis. quia ha
buit graciaȝ omnibus affluentem.

Sermo. liij. De eodẽ feſto. ſ. in⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

VOcabitur nomen eꝰ emanu
el. Yſa. vij. Circũciſio ſcḋm
Ber. ꝑtinet ad veritatẽ hu
manitatis Nomẽ vero gloriã indicat
maieſtatis Habuit autem chriſtꝰ q̃
tuor noīa ꝓpria. ⁊ q̃tuor cognomia
¶ Propᷓa noīa ſunt xp̄s. ihesus. filius
dei. ⁊ emanuel Primũ ergo nomen
eꝰ eſt Jheſus qḋ interp̄tatur ſalus.
Ipſe eñ ſaluauit nos a pccō origina
li. mortali et venali. iō dr̄ Luc. i. Ip
ſe eñ ſaluũ faciet populũ ſuũ a pccis
eoꝝ Ad iſta tria pccā ſaluanda xp̄s
t̄plex vulnꝰ accepit. ſcꝫ vulnus late
ris vt ſaluaret originale pccũm. qꝛ
eua de latere viri eſt formata a qua
originale incepit. Vulnus manuum
vt ſanaret actuale. qꝛ in manibus o
ꝑatio deſignat̃. Vulnꝰ pedū vt ſa
naret veniale. qꝛ ꝑ pedes deſignãtur
affectus Secundũ nomẽ eſt xp̄s qui
interp̄tatur vnctus a prẽ vnctōe ca
riſmatis p̄s Vnxit te deus deꝰ ⁊ c̄. A
mrẽ vnctōe lacrimationis ſcꝫ in mor
te Tho. x. Flebat igit̃ eꝰ mater irre
mediabilibus lacrimis. ⁊ c̄. A mag
dalena vnctōe deuotionis Joh. xij.
Maria accepit librã vnguenti nardi
piſci ⁊ c̄ A iudeis vnctōe ſanguinis
Gñ xxxvij Tulerũt tunicã eꝰ ⁊ i ſag
uie edi quẽ occiderant tinxerũt Ter
ciũ nomẽ eſt filius dei Et qꝫ hoc nom
ſibi cōueniat multis modis oñditur
vt dicit Hilarius de triplici nomie.
Luc. i. Filius altiſſimi vocabitur. na
tiuitate qꝛ ex deo nō p̄t naſci niſi dˢ
Ps Ex vtero añ luciferꝫ genui te. na
tura. qꝛ eãdeꝫ cũ prẽ habuit naturã
Jo. x. Ego ⁊ pater vnũ ſumꝰ. Pote
ſtate. Jo. v. Quecũqꝫ pater fecerit.
hec ⁊ filiꝰ ſimiliter faciet Profeſſioẽ
qꝛ ꝓfeſſio ſiue ꝓteſtatio facta eſt a
prẽ de celo Mat. xij Tu es filius me
us dilectus Ab ap̄lo in mũdo Mat.
xvi. Tu es xp̄s filius dei viui. Ab an
gelis de paradiſo Luc. i. Hic erit mag
nus ⁊ filiꝰ altiſſimi vocabit̃. A demo
nibus de inferno Mat. v. Quid mic
hi ⁊ tibi iheſu fili dei ſũmi. Quartum
nomẽ eſt emanuel qḋ iterp̄tat̃ nobi
ſcũ deus Ipē eñ ē nobiſcum gñaliter
ꝑ potentiã Heb. i. Portãs omnia v̉
bo virtutis ſue ſpecialiter ꝑ grãm.
Mat̃. xviij. Ybi ſũt duo vel tres cō
gregati in noīe meo ⁊ c̄. Singularit̃
ꝑ nature vnionẽ Joh. i. verbũ caro
factũ ē ⁊ habitauit in nobis. Sacra
mentaliter ꝑ ſui corpis dimiſſionem
Mat̃. vl. Ecce ego vobiſcũ ſũ omni
bꝰ diebus ⁊ c̄ Secũdo habuit quatu
oꝛ cognoīa quoꝝ p̄mũ traxit a patᷓa
¶ Et ſic deus ē iheſus nazarenꝰ q̃ inter
p̄tatur flos. Ipē eñ floridus fuit ⁊ o
doriferꝰ. iuxta illud Gen̄. xxvij. Ec
ce odoꝛ filij mei ſicut odoꝛ agri plei
⁊ c̄ Ipē eñ tãq̃ in agro liliũ candens
in natiuitate: Can. ij. Ego flos cam
pi ⁊ liliũ conuallīũ Fuit viola liuida i
flagellatione Iſai. liij. Liuore eiꝰ ſa
nati ſumus Fuit roſa rubens in paſſi
one Ecci. xxiiij. Quaſi plãtatio roſe
in iericho Secũdũ cognomẽ traxit a
ꝓuincia Et dictꝰ eſt iheſus galileus
a galilea. Galilea nanqꝫ interp̄tatur
trãſmigratio Chriſtꝰ aſſũpſe ãt mor
talitatẽ quo ad corpꝰ. paſſibilitatẽ
quo ad aīaꝫ. multiplicẽ miſeriaꝫ quo
ad vtrũqꝫ Sꝫ in reſurrectōe trãſmig̃
uit de ipſa mortalitate ad immortali
tatẽ quo ad corpꝰ. De paſſibilitate.
ad impaſſibilitatẽ. quo ad animam
De miſeria ad gl̃am. quo ad vtrum
qꝫ Leo papa poſt paſſionem. infirmi
tas in virtutẽ. mortalitas i eternita
tẽ. cōtumelia trãſiuit in gl̃am. Ter
ciũ cognomẽ trãſit a parẽtela ⁊ pro
genie ſua Et ſic dictꝰ eſt iheſus filiꝰ
dauid Int̃ ceteras v̉tutes dauid ha
buit hūilitatẽ ⁊ pietatẽ ac grẽ pleni
tudinẽ Fuit filiꝰ dd̄ nō tm̄ carne ſed
moꝝ ſil̄itudinẽ Habuit eñ hūilitatẽ
Mat̃. xi. Diſcite a me qꝛ mitis ſuꝫ ⁊

hūilis cōrde Pietatē. Luc. xix videns
ciuitatē fleuit ſup illā ⁊c̄ Grē abun
dantiā. pſ̄ vnxit te deus d̄s tuꝰ oleo
leticie ⁊c̄. Quartū cognomē traxit
ab ip̄o euētu Et ſic dc̄us ē ihesus cru
cifixꝰ Mat. xxiij. Jheſū queritis naza
renū crucifixū. Pulchꝝ ei eſt cogno
mē qd̄ oñdit eꝰ victoriā ⁊ triūphum
qꝛ p̄ paſſionez d̄ demonibus triūpha
uit Colo. ij. Expoliās pricipatꝰ ⁊ po
teſtates ⁊c̄. qd̄ oñdit eiꝰ meritū. qꝛ
merito paſſiōis glꝫaz ꝛ̄ſurrectōis me
ruit. Phil. ij. Huiliauit ſemetipſuz
factꝰ obediēs vſqꝫ ad mortē. qd̄ no
bis p̄bꝫ exemplū vt ſi volumꝰ cū eo
regnare in celo. ſtudeamꝰ ꝓ ip̄o pa
ti in mūdo. i. Pet. ij. Chriſtꝰ paſſꝰ ē
ꝓ nobis relinquēs exemplū.

Sermo liiij. Eodē die ſer. q̄rtꝰ

Vocabitur nomē eꝰ magni ꝯ
ſilij āgelus ſūptū eſt yſa. ix.
Angelꝰ ei eſt nomē officij.
non nature. Chriſtꝰ ergo d̄r angelꝰ
nō q̄ꝓtuz ad naturā ſed q̄ꝓtū ad offi
ciū Notādum autē ꝙ chriſtꝰ habuit
q̄tuor noīa officialia. et q̄tuor noīa
cōmuīa Primū ē angelꝰ qd̄ ſibi com
petit ab officio nūciādi Hō quidem
afficiebat̄. circa vana. circa carnali
a ⁊ trena Et venit xp̄s ⁊ nobis ꝯtra
vana nuntiauit etna. i. Jo ij. Hec ē
ꝓmiſſio quā ip̄e pollicitus ē vitā et
nam Cōtra carnalia ānuntiauit ſpi
ritualia Ephe. i. Bñdixit nos i omi
bñdictōe ſpūali in celeſtibus in xp̄o
Cōtra carnalia ⁊ trena annuntiauit
celeſtia. vnde quoſdā obſtinatos re
prehendebat dicēs Jo. iij Si terrena
dixi vobis ⁊ nō creditis ⁊c̄ Secūduz
ē magiſter qd̄ nomē ſibi cōpetit ab
officio docēdi Docꝫ ei tres vtiles lec
tiones. de q̄bus d̄t Augꝰ Chriſtꝰ eſt
q̄ docet. audiamꝰ. timeamꝰ. ⁊ facia
mꝰ. Debemꝰ ei ip̄m audiē ſicuti ma
giſtꝝ diſcipuli. Yſai. l. Dedit michi
aurē vt audiā q̄ſi mgr̄ūm Timere ſi

cut dñm ſerui. Mal. i. Si ego dñs v
bi eſt timor meꝰ Jpſū honorare eiꝰ p̄
cepta faciēdo ſicut prēm filii Jbidez
Si pater ego ſū vbi eſt honor meus
Tercius ē medicus qd̄ nomē ſibi cō
petit ab officio ſanādi. homo fuerat
infirmatꝰ ex nimia cōmeſtione. quā
do ſcꝫ adā pomū vetitū comedit. Ec
cle. xxxvii. Propter crapulā multi
obierūt Ex corrupto ſanguine iſai.
i. Manus vrē ſanguine plēe ſūt Ex
nimia infrigidatione. iere. vi. Sicut
frigidā facit ciſterna aquā ſuam ⁊c̄
Ex ſupfluo ⁊ corrupto humore. Pſ̄
Corrupti ⁊ abhominabiles facti ſūt.
⁊c̄. Primā infirmitatē ſanauit p̄ di
ete obſeruationez. qñ. xl. diebus ie
iunauit. Secundā perminutionē. qñ
in pedibꝰ ⁊ brachijs pforatus fuit.
Tercio p̄ ſudorez qñ ſanguineum ſu
dorē effudit Quarto p̄ amare medi
cine ſumptionē. qñ vinū mirratuz ⁊
fel in cruce aſſumpſit. Quartum no
mē ē aduocatꝰ qd̄ ſibi ꝯpetit ab offi
cio aduocādi Allegat āt i ſua aduo
catioē dei inatā mīa; Jone. ij Scio qꝛ
tu deꝰ clemēs ⁊ miſericors es ⁊c̄. ho
mis mltiplicē miſeriā Gñ. viij. Sen
ſus ⁊ cogitatō huāni cordꝭ i malū ꝓ
na ſūt ab adoleſcētia ſua Et ſuiipiꝰ
ſcificatōez exhibitā. ioha. xvii. Opꝰ
ꝯſūmaui qd̄ dediſti mihi vt facerem

Scd̄o hūit q̄tuor nōia ꝯmunia vt d̄t
Yſid. Primū ē eloy. i. d̄s ē āt ſm̄ da
mē. idē qd̄ currere ⁊ fouē. ardē et cō
ſideraē. ip̄e ei in nobis currit et currē
nos facit p̄ opatōez ſollicitā. Ro. x.
Nō ē volētis neqꝫ currentis ⁊c. Fouz
dādo pſeuerātiā. Phil. ij. Deꝰ e q̄ o
perat̄ i nobis velle et pficē. Ardꝫ dā
do caritatē ignitā. Deut. iiij. Deus
noſter ignis ꝯſumēs ē Cōſiderat p̄ ſa
piaz ꝓfūdā Ecc. xxiii. Oculi dn̄i mul
topliꝰ lucidiores ſup ſolez Scd̄z nom̄
ē Adonai. i. dñs ſic ei d̄r Cyprianus.
Dñs dꝫ hrē trorez ordinatōez ⁊ aōre

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Jere. x. Quis nō timebit te o rex gē
tium. Debet amari Math. xxij. Dili
ges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo.
Debet eꝰ ordinatio ſeruari. qꝛ ſapiē
ter ordinat vniuerſa Sap. vij. Jpſe
ſapiētie dux ē ⁊ ſapiētiū emēdator.
¶ Tercium eſt ſabaoth. i. oīpotens q̄uis
autē ſit oīpotēs. tria tn̄ ſūt que nō
pt Nō ei poteſt penitētiā vendicā denega
re. ij. Thi. ij. Negare ſeipſū non pt.
Nec poteſt inuito graciā afferre. ſic
Anſelmus ait Nec pt innocētez puni
re Geñ. xix. Feſtina ⁊ ſaluare. qꝛ nō
potero facere quicq̄ donec ingredi
aris illuc ¶ Quartū eſt helyon qđ eſt
excelſus Deus ei habet excelſū. ſapi
entie. potētie. ⁊ miſericordie Habet
autē homo humile īfirmitatis huāne
quo ad corpꝰ. ignorātie quo ad ani
maz. ⁊ multiplicis miſerie. quo ad v
trūq̄. Deꝰ ei de excelſo potētie reſpi
cit humile infirmitatis huāne dando
virtutē malo reſiſtēdi Phil. iiij Om
nia poſſū in eo q̄ me ꝯfortat. De ex
celſo ſapiētie reſpicit humile nrē ig
norantie dādo lumē cognoſcēdi Jo
han. i. Jlluminat omnē hominē ve
nientē in hūc mūdum De excelſo mi
ſericordie reſpicit humile nrē miſeri
e dādo effectū miſerēdi ps Quō mi
ſeret̄ pater filiorū Propter iſta tria
dicit̄ in. ps. Excelſus dominus ⁊ hu
milia reſpicit Licet ei ſit excelſus. p
potētiā. ſapiaz et miam. reſpicit tn̄
humilia ſcz infirmitatē humanaz. ig
norātiam et miſeriam.

¶ Sermo Lv. De eodē feſto. ſ. v

Vocatū eſt nomē eꝰ ieſus Lu
ce. ij. Jſtud nomen ieſus eſt
glorioſuz ſua ſublimitate. v
tuoſū ſua poteſtate. et delitioſuz ſua
ſuauitate Sublimitas ei eꝰ oſtēdit̄.
Phil. ij. Deus illū exaltauit ⁊ dedit
illi nomē qđ eſt ſup omne nomē ⁊ c̄
Jpſum q̄dem nomē habet in reuerē
tia deus. ideo dicit̄. qꝛ deꝰ exaltauit
illum Habet in reuerētia angelus.
vnde dr. vt ī nomine ieſu omne ge
nu flectatur celeſtiū. habet in reue
rētia ⁊ timore diabolus ideo dr Jnfer
noꝝ. habet in reuerētia creatura ir
rationalis. ideo dicit̄ terreſtriū. ha
bet in reuerētia creatura ſcz rōalis
ideo dicit̄ Et oīs lingua cōfiteatur.
qꝛ dominꝰ ieſus xp̄s ī glīa eſt dei pa
tris ¶ Secūdo eſt virtuoſū ſua poteſta
te cuiꝰ virtus notat̄ Marci. vlt. in no
mine meo demonia eiciētur ⁊ c. Deꝰ
q̄dem volēs infirmitatē nrām ſanaē
Primo radices huiꝰ infirmitatis per
hoc nomē euellit Aufert etiā radicez
ſuperbie. iō dicitur. Jn noīe meo de
monia eiciēt. Demō ei eſt rex ſuper
omnes filios ſupbie. vt dr Job. xli.
Aufert ei radicē auaritie. ideo ſerpē
tes tollent. Auarꝰ ei ad inſtar ſerpē
tis terrā comedit Aufert radicē lux
urie. ideo dicit̄ Et ſi mortiferuz quid
biberit eis nō nocebit. ⁊ c. Luxuria
ei totū hominē venenat Juxta illud
Prouer. xxiij. Sicut regulꝰ venena
diffūdet. Ablatis radicibꝰ infirmita
tis ſanāt̄ accidentia q̄ cōſueuerūt re
manere poſt īfirmitatē ſicut languor
⁊ ponderoſitas ad bonū. ideo ſubdit̄
Sup egros manus imponēt et bene
habebūt. Deinde totus homo renoua
tur ⁊ ad ſtatū priſtinū perducitur J
deo ſeq̄tur Linguis loquētur nouis
¶ Tercio ē delitioſū ſua ſuauitate. De
lectat naq̄ guſtū ſua dulcedie Siq̄s
bolū in ore ſuo hēret q̄ ex omni pte
melle circūdatuz eſſet multam dulce
dinem ſentiret Jſtud nomen ieſus
triplici dulcedie ē inuolutū. ſcz dulce
dine diuinitatis carnis ⁊ aīme Jſte
enim tres ſubſtātie dulciſſie ſunt in
chriſto q̄bus nomē ieſus ē inuolutū
Et iō ſuaue ē atq̄ dulciſſimū ¶ Scđo
delectat auditum per melodie ſuaui
tatem. Sonus naq̄ melodie cōſur
git ex flatu in vas muſicum Flatꝰ ē

diuinitas. vas muſicuz eſt corp9 do
minicum Et ex hac duplici natuā di
uina ſciz ⁊ humana ↄſurgit tanq̄ ſo
nus muſicus hoc nomē iheſus qd ſpū
alez auditū delectat Ber. Iheſus in
ore mel. in aure melos ⁊ in corde iu
bilus Tercio delectat viſū p ſpeciei
amenitatē Ocul9 nō dlectat̄ circa co
lores extremos ſc; albū vel nigꝝ. ſ;
circa medios colores. Color albus q̄
eſt viſus diſgregatiu9. eſt ipſa diui
nitas ad cui9 aſpectū oculus cordis
nō p̄t aſſurgere p̄ ſue lucis immēſita
te Color niger ē humanitas ei9 i paſ
ſione nimiū denigrata. Ad cui9 aſpe
ctuz oculus nō p̄t aſſurgere p̄ nimia
ↄpaſſione. ideoq3 xp̄s quoddā tpam
tum fecit ⁊ nomen iheſus ſibi imponi
voluit qd eſt quaſi color medi9 ex al
bo diuinitatis ⁊ nigro humanitatis
cauſat9 cum ſibi cōpetat rōe vtriuſq3
nature Quarto delectat olfactum p̄
odoris magnitudine In xp̄o nāq3 fu
erūt tres ſpēs aromatice. ſ. balſama
mū. nature diuine. cinamomū deuo
te aīe ⁊ mirra carnis mortificate Ec
cle. xxiiij. Sicut cinamomum ⁊ balſa
mū aromatizans Ex his conſurgit a
romaticus ſc; hoc nomē iheſus qd eſt
ↄditū balſamo dīnitatis precioſe Ci
namomo deuote aīme ⁊ mirra carnis
mortificate Quīto delectat tactū p̄ ſu
i mollitie ⁊ lenitate. Tact9 nō delec
tatur circa dura ſed mollia. nec circa
aſperā ſed mānſueta. nec3 circa rigida
ſed flexibilia Olim de9 erat dur9 ad
iſerēdū iuſticiā Sap. xi illos tāq̄ du
r9 rex īterogās ↄdenaſti Erāt rigid9
⁊ inflexibil' ad veniā Habebat aſpe
ritatē pſeueritatē nimiā Iob. xx. Mu
tat9 es michi i crudelez. S; mō xp̄s ē
vnct9 Ps̄ Vnxit te de9 de9 tu9 oleo
leticie pre conſortibus tuis ⁊ c̄. Et i
deo factus ē mollis ad miſericordiaz
flexibilis ad veniam. mitis ad gratiā
Ser. l vi. De epiph. dn̄i ſer. i.

Ecce magi ab oriēte venerūt
⁊ c. Mat. ij. Chriſtus i hunc
mundū venit vt regnū ſuuz
reciperet. et diabolū inuaſorez eice
ret Io. xij. Nūc iudiciū ē mūdi. nūc
princeps h9 mundi eicietur foras ⁊
iō milites ſue curie ſcz angeli ad ip̄z
venerūt vt ſibi grās agerēt dicētes
Gloria in altiſſimis deo ⁊ c̄. Deide vi
ſitauerūt eū populares .i. paſtores.
vt e9 dominū recognoſcerēt Hodi
e viſitauerūt eū pricipes et baroēs
vt ſibi fidelitatē facerēt et munera
offerrēt. iō dicit̄: Ecce magi venerūt
⁊ c̄. Circa iſtos magos tria ponunt̄.
Primo eoꝝ ſapientia. Dicunt̄ eī ma
gi a ſapiā Nā grece philoſoph9. he
braice ſcriba latine ſapiens pſe ma
g9 notat̄. Eoꝝ āt ſapia in hoc appa
rz q2 xp̄m ſapient̄ qſiuerūt. ex eo ſc;
q2 habuerūt deſideriū in q̄rēdo ſtu
diū in īterogādo et mānſuetū aīm in
acq̄eſcendo. et q2 iſta habuerūt. iō
chriſtū inuenire meruerūt Magnū
ei deſideriū habuerūt q2 ſingul' āniſ
ſup montē victorialem aſcendebāt
et deuz vt ſtellaz a balaam ꝓpheta p̄
dictā eis oſtenderet exorabāt Sap.
vi. Preoccupat q̄ ſe cōcupiſcunt vt
ſeſe illis prior oſtēdat Secūdo habue
rūt ſtudiū in īterogādo dicentes v
bi eſt q̄ nat9 eſt ⁊ c interrogauerūt
eū a ſapientib9 ſcz legis doctoribus
Thob. iiij. Cōſiliuz ſemp a ſapiente
pq̄re. iō magi vt ſapiētes īteroga
uerūt i ihrl'm vbi erāt ſcribe ⁊ legiſ
doctoēs d reutili ⁊ neccīaria n̄ curioſa
Ec̄ vij ne dicas q̄d putas q2 priorā tpa
melioā fuerūt q̄ nūc ſūt ⁊ c̄ Et īter
rogauerūt aīo iuemēdi ⁊ addiſcēdi
n̄ tēptādi. vn̄ dr̄. Mat. xxij interroga
uit eū vn9 legis doctor tēptās eū ⁊ c̄
Tercio habuerūt mānſuetum animū
acquieſcendo Triplex enim inſtruc
tio facta eſt eis vna a celo per ſtellā
Alia ab homine per prophetam.

Tercia a deo ꝑ reuelationē internā
Acq̄euerūt ergo ſtelle ei⁹ ducatum
ſequētes ꝓphetie locū querētes ⁊ in
ſpirationī diuine ad herodez nō reuē
tentes Sed multi ſūt qui inſtructioī
bus creaturaꝝ nō acq̄ſcunt. cuz tñ
dicat̄ Roma. i. Inuiſibilia dei a crea
tura mūdi ꝑ ea que facta ſunt intel
lecta ↄſpiciunt̄ Et verba dei cōtemp
nūt Prou. i. Sapiētiam atq̄ doctri
nā ſtulti deſpiciūt ⁊ diuinā īſpiātoeꝫ
extinguūt. i. Thi. v. Spm̄ nolite ex
tinguē Scdo ponit̄ eoꝝ ſollicitudo ⁊
diligētia cū dr̄ Ab oriēte venerūt Je
ro Voluit āt ds̄ ꝑmitias gētiū vocaē
poti⁹ ab orēte q̄ ab alia regioē Ex
eo ꝙ regio oriētal' erat odioſa ac im
mūda ⁊ maledcā Odioſa q̄dē eāt ex
eo ꝙ ibi orta erat prima ꝑuaricatio
Voluit ēgo ds̄ vt ibi fueāt pricipiū
ñoſtre ꝑuaricationis inde ꝓdiret in
gentib⁹ principiū noſtre viuificatio
nis Hinc eſt ꝙ dñs in cruce poſitus
dorſum habuit verſum orientē vt a
it Dam̄. li. iiij. Ad ſignificādū ꝙ cul
pam ibi ↄtractā poſt dorſū poſuerat
nec vlteri⁹ ipſius recordari volebat
Secūda eāt immūda. quia fuit ꝑma
effuſione ſanguinis .ſ. abel fedata ⁊
per fumū incenſoꝝ ydolatriaꝝ macu
lata Et iō voluit de⁹ vt que immun
da fuerat ꝑ effuſionē ſanguis mūda
retur ꝑ apparitionem noui ſideris .
Hinc ē ꝙ dñs in celū aſcendēs ad o
rientē aſcēdit. iuxta illd̄. ps̄. Quis
aſcēdit ſup celuz celi ad orientē vt ꝑ
ſacram aſcēſionez ſui corporis mūda
retur infectō aeris. Tercio erat ma
ledicta. qꝛ prima maledictō ibi fuit
data quādo dixit Gen̄. i. Maledcā
terra in ope tuo. Voluit igit̄ deus
vt vbi ortū habuit maledictō ꝑma
ibi orietur gētibus ꝑma benedictio
Hinc eſt ꝙ licet iudei adorent ad oc
cidentē Sarraceni ad meridiez Chri
ſtiani ad oriētez ex eo ꝙ prima bene
dictō grē inde venit Sap. xvi. Opor
tet ꝑuenire ſolē ad benedictōez tuā
⁊ c ¶ Tercio ponit̄ aduent⁹ ipſoꝝ cā
motiua cū dr̄. vidimus eni ſtellā e⁹
in oriente Circa qd̄ notāduz ꝙ quat
tuor aduenīēduz moti ſūt ¶ Primo ꝑ
ſtellam apparētez. videbāt eī ipſam
ab aliis differre ſitu. qꝛ nō erat ī fir
mamēto cū fixis. nec in ethere cū ce
teris planetis. ſed in aere viciua ter
re In motu. qꝛ ſcḋm Dam̄. qñq̄ moue
bat̄ ab oriētē in occidentez. qñq̄ ex aq̄
lone in auſtrū. ⁊ quādoq̄ ab oriēte
in meridiem. ⁊ a meridie in aq̄lonē
Sic em̄ ſecundū Cri. Jacet paleſtina
reſpectu perſidis In luce. quia lucē
ſuam non poterat ſolis claritas ob
umbrare ſꝫ in illuminationis tempore.
qꝛ non ſolum in nocte ſed etiam ī di
e lucebat In illuminationis interpo
latione quia quādoq̄ occultabatur
⁊ quādoq̄ apparebat cuꝫ alie ſtelle
non occultent̄. niſi per extrinſecū im
pedimentū ¶ Secundo moti ſunt ad ve
nienduz per angelum imperātem.
Auguſtin⁹ in ſermone Si dictur⁹ es
A quibus magi audierunt. ꝙ talis
ſtella pueꝝ natum ſignificaret ꝑfec
to ab angelis aliqua monitione re
uelationis. ⁊ ſubdit. Potuerunt il
lis angeli dicere Ite ⁊ adorate eum
vbi natus eſt ⁊ ſimul iudicate. qua
lis quātuſq̄. ⁊ qui natus ſit ¶ Tercio
moti ſunt ad veniēdum ꝑ pueꝝ allo
quentē. Naz ſicut refert Cri. Magis
ſupra montē exiſtentibus ſtella hñs
formam pueri paruuli in cuius capi
te erat crux ad eos deſcendit. eiſq̄
dixit vt in iudeam ꝑgerent ⁊ ibi na
tum pueꝝ inuenirēt ¶ Quarto mo
ti ſunt ad veniēdum per diuinā īſpi
rationē reuelātē. vñ dt̄ leo Pret̄ illā
ſtelle ſpēz q̄ corporeū incitauit obtu
cū fulgētior veritatis radi⁹ eoꝝ corda
ꝑdocuit Ser̄. Profecto q̄ magos ad
duxit ipe ⁊ īſtruxit ⁊ q̄ ꝑ ſtellā foris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

amouit ipſe in occulto corda eddocuit
Iſti ſunt q̄tuor nuncij per quos xp̄s
nos ad ſe vocat ſcz p̄ predicatorum
inſtructionē Iſti ſūt angeli dei ꝑ ſu
e gracie oblationē Iſta ē ſtella dei ꝑ
interiorē admonitionem Iſta eſt in
ſpiratio dei ꝑ ſue paſſionis memora
tionē Iſta ſignificatur p̄ puer dei q̄
in capite crucē gerebat. Sed tamen
multi ſunt adeo obſtinati ꝙ ad ipſuȝ
venire cōtēnunt Vnde ait. puer. i.
Vocaui p̄ meos nuncios ammonen
do ⁊ rēnuiſtis Extendi manū meam
ſcz ī crucē ⁊ fuit q̄ n̄ aſpiceret Deſpe
xiſtis omne cōſiliū meū. i. inſpiratio
nē meā. et increpationē meā negle
xiſtis. i. grām q̄ vrā vitia arguebat.

Sermo lvij Eodeȝ die ſermo 29

Ecce magi ab oriēte venerūt
⁊ c. Aduent⁹ magoꝝ deſcri
bitur quantuȝ ad tria. Pri
mo quātū ad locū. cū dicitur. Ab ori
ente venerūt ⁊ c̄ In oriente q̄deȝ or
tum habuit peccatuȝ inuidie. q꞉ ca
yn ex inuidia occidit abel fratrē ſu
uȝ Peccatū auaritie q꞉ cū cayn debe
ret offerre munera ſpicas corroſas
ſibi obtulit Ibi etiā ortū habuit cō
fuſio lingue Sed iſti beati magi in o
riente geniti cōtra viciū inuidie ha
buerūt mutuā caritatē q꞉ concorditē
⁊ amicabiliter venerūt. ſecundū tn̄
eccie rep̄ntationē vnus erat adoleſ
cens Alius vir. Terci⁹ ſenex Adole
ſcentes ei cōſueuerūt eſſe temerarij
⁊ preſumptuoſi. Viri vero viri ſuper
bi ⁊ ambitioſi Senes iracūdi et aua
ri ac ſuſpicioſi Fuit ergo mirꝝ ꝙ iſti ī
q̄bus erat tanta moꝝ diuerſitas ſic
pacifice venerūt. pſa. xi. vitulus leo
⁊ ouis ſimul morabunt̄ et puer puu
lus minabit eos. Per vitulū ſignifi
catur adoleſcens laſciu⁹ Per leonē
vir ſup̄bus. p̄ ouē qui habet anheli
tum fetiduȝ ⁊ paucitatē dentiū ſenex
intelligit̄ Iſti cōcorditer morati fue

rūt ⁊ puer p̄uus in cunabilis exiſtēs
eos ad ſe benigne minauit Secūdo
cōtra pecūm auaritie habuerūt libe
ralitatē. vnde dr̄ Apertis theſauris
ſuis ⁊ c̄. Nō ei eos aperuerūt herodi
diuiti. ſed xp̄o paup̄i. nec in via. ſed
cū ad xp̄m p̄uenerunt. q꞉ nō ſūt ali
qua dāda ꝓpter apparentiā. ſed ꝓpt̄
laudem dei ſeu diuinā. Nec dederunt
vilia ſed precioſa. q꞉ theſauros Ter
cio cōtra cōfuſionem lingue habue
runt lingue vniformitatē. nō ei vari
auerūt. ſed vna et concordi lingua
dixerunt. venimus adorare euȝ Et
tn̄ multa impedimēta retrahentia e
is occurrerūt ne ipſum quererent ł
adorarent ſcz difficultas itineris A
miſſio ſideris. timor regis vilitas na
ſcentis. pauptas ⁊ penuria matris.

Secūdo deſcribit̄ aduent⁹ magoꝝ.
q̄ntum ad ducatū. cū dr̄. vidim⁹ ſtel
lam e⁹. voluit autē dominus natiui
tatē ſuaȝ potius p̄ ſtellam q̄̄ p̄ aliam
creaturā reuelare. Et hoc ex tripli
ci racione Primo vt incarnatōis mi
ſterium oñderet Stella ei eſt corp⁹
celeſte a luce ſolis irradiutaȝ. lux ſo
lis ē diuinitas que tunc corpus irra
diauit quādo ſe carni vniuit Et quo
niā ſolē nō poſſum⁹ in ſe reſpicere.
videmus ei⁹ lucē in ſidere. in nube.
⁊ in monte. Lux igit̄ diuinitatis cor
pori ſe vniens a nobis videt̄ tanq̄̄ ī
ſidere Apo. xij. Ego ſū radix dauid.
ſtella cādida et matutina. tanq̄̄ in
nube. Iſa. xix. Aſcendit dominus
ſup̄ leuē nubē ſcz ſup̄ carnem a pcci
pōdē imunē. tanq̄̄ in mōte. iſa. ii Erit
in nouiſſis dieb⁹ p̄pat⁹ mōs do⁹ dn̄i
⁊ c̄. ſcda rō ē vt lingua celi ſibi teſti
moniū p̄hibēt Eſt ei q̄druplex ligua
ſcz dīna āgelica hūana et celeſtis Lo
cuta igit̄ fuit lingua dīna dicēs pſ.
Fili⁹ me⁹ es. t⁹ ego ⁊ c̄ Ligua āt āge
lica cū dixit. luc. ii. Nat⁹ ē vobis ho
die ſaluator et. lingua hūana dicēs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Aug⁹· Quid erat illa ſtella niſi mi
rifica lingua celi q̃ narraret gl'az dei
¶ Tercio rõ eſt vt magos p ſenſibilia
ad diuina manuduceret Nã ſm dioniſi
uz Triplex ẽ ordo aſcẽdendi in deuz
ſcz per ſenſibiliũ manuductionẽ qꝛ p
intellectualiũ operationẽ ⁊ per imme
diataz viſionẽ· Magi ergo primo viſi
ſunt ſenſibili ſtella· deinde intellectu
ali ⁊ ſpirituali ꝓphetia Tãdez imme
diate chriſti p̃ſentia Tercio deſcribi
t eoꝝ aduẽtus quãtuz ad finez inten
tum· cũ dr Et venim⁹ adorare Ado
rauerũt ipſum corde· qꝛ veraz de ip
ſo fidẽ hũerũt Ore· qꝛ ipſuz re gez de
um ⁊ hõiez cõfeſſi fuerũt Corpe· qꝛ ã
te ipm ſe ꝓſtrauerũt· Et opere· qꝛ p̃
cioſa munera ſibi obtulerũt·

¶ Sermo· lviij· De eodẽ feſto· ſ· i·

Vidim⁹ ſtellaz ei⁹ in oriente·
⁊ c̃ De iſta ſtella quinqꝫ legũ
tur Primũ ẽ ei⁹ apparitio qꝛ
magis in oriẽte apparuit Notãdum
autẽ ꝙ in chriſti natiuitate q̃dã ſtel
la apparuit in aere ſicut iſta· de q̃ di
cit hic Que nõ erat in firmamento
cũ fixis· nec in ethere cũ planetis· ſ
in aere ꝓxima terre Quedã appar
it in mõte· qꝛ ſm narrationez Criſ·
Magis in mõte exiſtẽtib⁹ quedam
ſtella in forma pueri ad eos deſcen
dit Quedã apparuit in circulo aureo
ſcd'm narrationẽ Horoſij et innocẽ
tij· Quedã apparuit in celo· qꝛ ſicut
refert Albumaſar· quedã puella in
celo apparuit q̃ pueruz in vlnis tene
bat Et ſenex iuxta eã erat qui eaz ñ
tangebat· q; pueꝝ chriſtiaĩ· vt idez
ait deum ſuũ eſſe dicũt Per ſtellã er
go grã dei ſgficat que apparuit in a
ere· in mõte· in circulo· ⁊ in celo· A
er enim eſt medi⁹ inter celum ⁊ terrã
p quem ſignificãtur illi qui nec in ce
lum aſcendunt per ſuperbiã ⁊ preſũ
ptionem neqꝫ deſcẽdunt in infernuz
p̃ nimiũ iordinatũ timorẽ· ſ ſtãt· in
medio per ſpem ⁊ dei amorem Et in
talibus gratia dei apparet Ezec· viij
Eleuauit me ſpũs inter celũ ⁊ terrã
Et hoc ſignificãdum homo fact⁹ eſt
medius· fecerat de⁹ creaturã corpo
ralem ⁊ ipſam in terrã ꝓſtrauit· Fe
cerat purẽ ſpũalem que ſe nimis ele
uauit Ideoqꝫ fecit hominẽ ex vtra ꝫ
natura cõpoſitum· ſcz corporalem
⁊ ſpũalem ne aut nimis eleuet̃ per p̃
ſumptionẽ· aut nimis ſe deiciat perti
morẽ· ſed in medio maneat per ſpẽ
⁊ dei amorez Secũdo apparuit ſtella
id ẽ diuina grã in mõte id eſt in mẽ
tis ſanctis qui ſũt eleuati per vite p
fectionem Prouer· xiiij· Juſticia ele
uat gẽtem Magni p iuſtificationez
Roma· viij· Quos autẽ iuſtificauit
hos ⁊ magnificauit Et cõſpicui per
exempli exhibitionem Mat· v· Non
poteſt ciuitas abſcondi ſupra montẽ
poſita Tercio apparet in circulo· for
ma circularis ẽ pulchra· ſimplex ⁊ am
pla· Jlli ẽgo ſũt forma c̃cularis q̃ ſũt
pulchri per puritatẽ· Simplices per
rectã intentionem· ⁊ lati per carita
tẽ· Quarto apparuit in celo· id ẽ in
his q̃ ſunt celeſtes p cõuerſationem
de quoꝝ numero erat apoſtolus qui
dicebat Phil'· iij· Noſtra conuerſa
tio in celis eſt ¶ Secũdum ꝙ de iſta
ſtella legitur eſt e⁹ occultatio Fuit
enim ad temp⁹ occultata ex diuina p
uidẽtia vt ipi iheruſalez cogerent̃ in
trare· ⁊ a doctorib⁹ inquirerevt ſic
in ore duoꝝ vel triuz ſtaret omẽ ver
bum Pri⁹ teſtis fuit apparẽs ſtella·
Secũd⁹ inſinuata ꝓphetia· Tercius
reuelatio diuina cũ dicit̃ Reſponſo
accepto in ſomnis Jſti autẽ tres nõ
potuerũt fallere neqꝫ falli· ſciz nec
ſtella· quia ad hoc a deo fuerat miſ
ſa· nec ꝓphetia· qꝛ ab incõmutabili
veritate fuerat inſpirata· nec reue
latio diuina· quia immediate a deo
fuerat infuſa· ¶ Notandum autem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝙ hec ſtella ī oriēte ⁊ occidentē.i.to
ime fuerat viſa. in medio occultata
eſt.i.in iheruſalē que i medio terre
habitabilis dicit̃ eſſe ſita Oriens et
occidens ſignāt natiuitatē ⁊ mortem
Mediū autē vitā Cōſideratio autez
natiuitatis ē cauſa humilitatis. Hui
litas autē eſt introductiua grē. i. pe
t̃. v. Humilibus āt dat grām Conſi
deratio autē mortis ē cauſa timoris.
Timor autē ē expulſiu⁹ culpe Ecci.i.
Timor dñi expellit peccatū. Conſide
ratio autē longioris vite ē cauſa ſu
pbie ⁊ vane fiducie Job.xv. Cūctis
diebus ſuis impius ſuperbit. ⁊ nume
rus annoꝝ ⁊c. Et ſic patet ꝙ in oriē
te ⁊ occidentē.i.in cōſideratione nati
uitatis ⁊ mortis ſtella.i.dei grā īfun
ditur. In cōſideratione medij occul
tat̃. Terciū qd̃ de iſta ſtella legitur
eſt e⁹ anteceſſio. vñ dr̃. Anteceđebat
eos. Habuerūt ei magi tres ducto
res ſcz ſtellā. v̓tutē angelicā. ⁊ ſpiri
tus ſci pñtiam Vñ eciā vt narrat re
migius Quidā dixerūt ipſaz ſtellam
fuiſſe angelū. Alij ſpūm ſcūm qui in
ſpē ſtelle apparuit. Qui ergo vult
ad xp̄m ire oportz ꝙ ducat̃ a diſcre
tione bene illuminā te. ⁊ iſte eſt duc
tor ſidereus Prou.iiij. Palpebre tu
e p̄cedāt greſſ⁹ tuos A timore filiali
bene humiliante Et iſte ē ductor an
gelicus Sicut ei angelus dat⁹ ē homi
ni ad cuſtodiam. ſic timor cuſtodit.
Ecci.xxvij. Si nō in timore domini
tenueris te. ſtatim ſubuertet̃ dom⁹
tua Et ab amore dei bene inflāman
te. et iſte ē ductor diuin⁹. ſcz ip̄a ca
ritas .i.Corin.xij. Adhuc excellentio
rem viā vobis demōſtro. ⁊c. Mali
autē ducunt̃ ab errore male excecā
te Sap.ij. Excecauit eos malicia eo
rum A timore ſeruili male humilian
te Ps̃ Ibi trepidauerūt timore vbi
nō erat timor. Ab amore carnali ma
le inflāmante Ps̃ Supercecidit ignis

⁊ nō viderūt ſolē Quartū qd̃ de iſta
ſtella legit̃ ē e⁹ motio cū dr̃ Vſqꝫ dū
veniens Cetere ſtelle mouentur mo
tu circulari. veloci. ꝓpo. et violento
Mot⁹ autē h⁹ ſtelle ñ fuit circulāis
vel ſpericus. ſed quaſi linialis ⁊ rec
tus. ſecundum. dam̄. nec fuit velox
nec rapidus ſed dulcis et tēperatus
Aug⁹. vt xp̄o ſtella plenum reddat
obſeq̄um. tēperat gradū. donec ma
gos ducat ad pueꝝ. nec fuit violen
tus vel ꝓprius ſed a diuina prouidē
tia ordinatus Criſo. Cum oportebat
ire magos ibat. quādo autē ſtare o
portebat. ſtabat. Nos eciaz nō debe
ri motu circulari p amorē mūdanuz
qꝛ in circuitu impij ambulāt ſed mo
tu recto p amorē diuinū Cant.i. Re
cti diligunt te. nec motu rapido per
indiſcretū feruorez. ſed cū tpamen
to per diſcretionez Pro.xiij. Sbſtan
tia feſtinata minuet̃. ⁊c. Nec motu
ꝓprio ſed a deo ordinato. qꝛ nō debe
mus ſeq̄ ꝓpriū ſenſuz ſed dei benepla
citum Ecc.xviij. Poſt cōcupiſcenti
as tuas ne eas. Qntū qd̃ de iſta ſtel
la legit̃ eſt e⁹ ſtatio. cum dr̃. Staret
ſupra Grā ei dei p ſtellā ſignificata
animā ſtabilē facit Primo qꝛ cōiun
git eam vni nō diuiſo ſcz deo pſa.li.
Vnū vocaui eū. pſ̃ vnū pecij a dño
hāc requirā Secūdo ſtabili et etno
Aug. in li. confeſſi. Redite p̄uarica
tores ad cor. et inherete illi qui fecit
vos. ſtate cum eo ⁊ ſtabitis. Requi
eſcite cum eo et ſecuri eritis Ter
cio vniuerſaliter perfecto. Mathe.v
Eſtote perfecti ſicut et pater veſter
celeſtis perfectus eſt. Quarto fini vl
timo. Auguſtin⁹ de ciuitate dei Ipſe
eſt finis deſideriorum noſtroruz qui
ſine fine videbitur. Sine faſtidio a
mabitur. ſine fatigatōe laudabitur

Sermo Quinquageſimus non⁹
Eodem die Sermo quartus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermo lix. Eodē die Ser. quartꝰ

Ecce ſtella quā viderāt magi in oriēte āñcedebat eos ⁊c.

Stella iſta ad tria fuit a deo miſſa. ſ. vt eſſꝫ xp̄o in obſeqū. vt eēt magis in ducatū. vt eſſꝫ ipis ⁊ nob̄ i gaudiū Fuit nāqꝫ xp̄o in obſequm. nō infatū. vñ dr̄ Vſqꝫ dū veniēs ſtaret ſupra vbi eāt puer Fulgētiꝰ chriſto ſtella p̄buit obſequiū ñ imperiū Augꝰ. Nō ideo xp̄s ē natꝰ qꝛ illa ſtella extitit. ſed illa extitit. qꝛ chriſtꝰ ē natus Vñ ſi dici opteret. nō ſtellaꝫ chriſto. ſed chriſtū ſtelle fatū fuiſſe diceremꝰ Gre. Dū non puer ad ſtellā. ſed ſtella ad pueꝝ cucurrit ſi dici licuit. nō ſtella fatū pueri. ſed fatuꝫ ſtelle his q̄ apparuit puer fuit Cōſtellationes ei vel ſigna ſub q̄bus aliqui naſcunẗ neceſſitatē inferri non pn̄t. qꝛ nati ſub eodē ſigno ſūt ſepe diuerſoꝝ moꝝ. diuerſoꝝ officioꝝ. diuerſaꝝ conditionū. ꝙ ei ſunt diuerſoꝝ moꝝ. dicit Gre. i omel. Cū vno tēpore eodemqꝫ pene mometo Jacob ⁊ eſau mater fuderit ñ vna vtriuſꝫ vite q̄litas fuit. ꝙ ſūt diuerſoꝝ officioꝝ dicit idē Fateri etiā. mathematici ſolēt. ꝙ q̄ſq̄s in aquarij ſigno naſciẗ piſcatoris miniſteriū ſortiatur. Piſcatoris officiū vt ferẗ. Gethulia nō habꝫ Rurſus quos ſb̄ ſigno libre naſci aſſerūt Trapezetas futuros dicūt Et trapezetas multaꝝ gētiuꝫ ꝓuincie ignorāt. ꝙ v̄o ſunt diuerſaꝝ ꝯditionuꝫ. dicit ideꝫ. Gre. Jn pſaꝝ francoꝝ qꝫ terra reges ex genere ꝓdeunt. quibꝰ ꝓfecto naſcētibꝰ quis eſtimet q̄nti eiſdeꝫ momētis horaꝝ ac tēporibꝰ ex ſeruili ꝯditione naſcunẗ ⁊ tñ regū filij. vno eodēqꝫ ſidere ⁊ ſideꝝ eodē mometo cuꝫ ſeruis nati ad regnū ꝓficiūt cū ſerui q̄ ſecū fuerunt geniti i ſeruitute moriātur Secundo ſtella fuit magis in ducatu. qd̄ notaẗ cū dr̄ Āñcedebat eos Circa qd̄ notandū ꝙ dū filij iſrahel in terrā ꝓmiſſionis ꝑgerent quatuor habuerunt ductores. ſcꝫ columnā nubis ꝑ diē. ⁊ columnā ignis ꝑ noctē. Angelicā cuſtodiaꝫ Exod. xxiij. Ecce ego mittaꝫ angeluꝫ meū q̄ precedet te ⁊c̄ Et diuinā ꝓſidentiā Exod. xxiij. vbi cuꝫ diceret dn̄o moyſes. Si nō tu ip̄e p̄cedas ne educas nos de loco iſto. ait dn̄s Et verbū iſtud qd̄ locutꝰ es faciaꝫ ſcꝫ te p̄cedā Magi ſimiliter eūtes ad chriſtū. habuerūt columnā igneaꝫ. i. ſtellaꝫ fulgidaꝫ. yſa. lx. Ambulabūt gentes i lumine tuo ⁊c̄ Habuerūt columnā nubis. i. ꝓphetiā. qua dictū fuit Et tu bethleeꝫ terra iuda ⁊c̄ Et diciẗ ꝓphetia nubes ꝓpter obſcuritateꝫ p̄s. Tenebroſa aq̄ i nubibus aeris. i. obſcura intelligētia in ꝓphecijs Habuerūt āgelicū miniſteriuꝫ. qꝛ ſcḋm beatū Augꝰ Angeli eis apparētes dixerūt. ꝙ illa ſtella natū xp̄m ſignificabat. ⁊ ꝙ i iudeā ꝑgerēt ⁊ natū pueꝝ inuenirēt Habuerunt diuinū ꝓſidiuꝫ. qd̄ eos ab oībꝰ periculis ꝯſeruauit vñ dr̄ Reſpōſo accepto in ſomnis ſcꝫ a deo ne redirēt ad herodeꝫ ⁊c̄ Si ergo ad xp̄ꝫ voluꝰ ꝑgere neceſſe eſt vt hos q̄tuor ductores habeamus ſcꝫ columnā ignis. i. ſpūm ſanctū dirigētem. p̄s. Spiritꝰ tuus bonꝰ deducet me in terrā rectaꝫ ⁊c̄. Columnaꝫ nubis. i. ſermonē diuinū refrigerāteꝫ Eccl. xviij. Nōne ardoreꝫ refrigerabit ros Sic ⁊ verbū eiꝰ meliꝰ ꝙ datū Angelū dei cuſtodientem p̄s Angelis ſuis mādauit de te. ⁊c̄ Et deuꝫ in ōmibus ꝯſeruāteꝫ Deut. i. Dominꝰ deus qui ductor ē veſter pro vobis ipſe pugnabit Tertio ſtella fuit magis ⁊ nobis i gaudiū. vnde dr̄ Gauiſi ſūt gaudio magno valde Jpſi quidē d̄ quattuor gaudiū habuerūt ſcꝫ de ſua pacifica deductioē ⁊ iō gauiſi ſūt de ſua icolumi puenti oē. d̄ ſua ab herode fallaci euaſione.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

De ſtelle recuperatōne. ideo gaudio
magno. Et de pueri inuentione. ideo
magno valde. De hys q̄tuor viri ſci
dn̄t vtiq̧ gaudē. ¶ Primo qꝛ ſine labe
peccati et corruptionis ad patriā ce
leſtem puenerūt. Pſa. lv. In leticia
egrediemini et in pace deducemini.
Pmo eciā de⁹ gaudet Luc. xv. Frater
tuus venit. et occidit pater tu⁹ vitu
lum ſaginatū. qꝛ ſanū eum recepit.
¶ Scđo qn̄ de diaboli ptāte fugiūt. ideo
ipſe liberatus deū laudat dicēs Eccl.
li. Cōfitebor t̄ dn̄e rex et collaudabo
te deū ſaluatorē meū ꝛc̄. Gaudēs ſe
liberatum de faucib⁹ leonis ſupbie.
De ſeruitute auaricie. et de preſſura
flāme luxurie ¶ Tercio qn̄ grāā amiſſā
recuperant. De hoc em̄ ipſe gaudet.
Vnde dicebat pph̄a. Redde michi le
ticiā ſalutaris tui. Deus gaudet. vt
Luce. xv. Epulari ꝛ gaudere oporte
bat ꝛc̄. Et angelus gaudet Ibidem
Gaudiū eſt angelis dei ſup vno pec
catore penitenciā agēte. ¶ Quarto qn̄
poſt illud exiliū ihēſū inuenire ſe ſpe
rant. Abacuk. iij. Exultabo ī deo ihu
meo. Ps̄. Adimplebis me leticia cum
vultu tuo.

¶ Sermo lx. De eodē feſto. ſmo. v.

Et intrantes domū inuenerūt
puerꝝ cū maria mrē eius ꝛc̄
Iſti beati magi q̄tuor feciſſe
legunt̄. Ipſi em̄ xp̄m inuenerūt. inuē
tum adorauerūt. adoratū honoraue
runt. honoratū cuſtodierūt. Inuene
runt igit̄. ideo dicit̄ Intrātes domū
inuenerūt puerꝝ. ideo aūt inuenerūt.
qꝛ ipm queſierūt. eo ſtudio. eo mō.
eo ordine. et eo fine quo debuerunt
Studiū aūt ipſoꝝ fuit in pſcrutādo
qꝛ ſcripturas balaam q̄ de hac ſtella
pphetauerat diligent̄ ſcrutati fuerūt
Ioh. v. Scrutamini ſcp̄turas ꝛc̄ In
vigilando. qꝛ ſup montē victorialē
vigilabāt. Prouer. viij. Qui mane
vigilauerint ad me inuenient me.

In orando. qꝛ p illius ſtelle appariti
one ſemp deū orabāt Math. xi. Oīa
quecūq̧ orātes petitis ꝛc̄. ¶ Scđo q̄ſie
runt eo mō quo debuerūt ſcꝫ fortiter
vt nec labore itineris nec turbatiōe
regis nec amiſſiōe ſideris frangerēt̄
Sapienter vt herodis aſtutia nō deci
perent̄. Dulcit̄ vt eius pmiſſionibus
blandis nō allicerent̄ ¶ Tercio q̄ſierūt
eo ordine eū quo ordine querē debu
erunt Quia pmo queſiuerūt eum p
rem ſenſibilē. i. ſtellam. Deinde p rē
rōnalem. i. pphāꝫ. Tandē p rem ſup
intellectualem. i. reuelationē diuinā
Si igit̄ et nos ipm querē volumus
incipiamus ab infimo humilitatis.
Deinde pgamus ad mediū virtutis
Vltimo pueniam⁹ ad ſummū cōtem
plationis vt poſſim⁹ dicē. ij. Cor. iij.
Nos autē reuelata facie gloriam dei
ſpeculantes ꝛc̄. ¶ Quarto queſierunt
eū eo fine quo debuerunt. vt ſcꝫ ipm
honorarēt pſtratione corporis. adora
rent deuotione mētis. Dotarent lar
gitione muneris. Et ſic patet q͡ ſibi
obtulerunt quicq̄d habuerunt. ſciꝫ
corpus: cū dicit̄. Procidētes Animā
cum dicit̄ Adorauerūt. Res em̄ tpa
les: cum dicit̄. Et aptis theſauris ſu
is ꝛc̄. ¶ Scđo inuentū adorauerunt:
qđ notat̄: cum dicitur Et pcidentes
adorauerunt eum Adorauerunt ergo
ipm adoratione latrie que eſt cult⁹
ſoli deo debitus. que habꝫ fieri qn̄q̧
modis ſcꝫ mentaliter: que ſm Aug.
cōſiſtit in dei cognitione. dilectione
et debita ſubiectione. Et iſtā beati
magi cognouerūt et habuerunt. qꝛ
deum cognouerunt et dulciter ama
uerunt et ſe ſibi humiliter ſubiecerūt
¶ Scđo habet fieri vocaliter ſcꝫ orādo
laudādo et gracias agendo. Et iſto
modo beati magi adoraſſe credendi
ſunt. ¶ Tercio habet fieri realiter in
noſtrarꝫ rerꝫ oblatiōe. Et iſti theſau
ros ſuos obtulerūt ¶ Quarto hꝫ fieri

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

per ſonaliter ſicut ī genuflectōe ⁊ p
ſtratione Et iſti in t̄ra ſe pſtrauerūt
Quīto hꝫ fieri ſacramētaliter · vt ī ſa
crificīj immolatione Et iſti ſibi mūe
ra obtulerūt Tercio adoratuꝫ honoá
uerunt Et hoc p muneá que ſibi ob
tulerunt Nā q̄druplex mun⁹ ſibi ob
tulerūt ſcꝫ munus a corde qꝛ in eum
fideliter crediderūt Munus ab ore ·
qꝛ ipſū verꝝ deuꝫ ⁊ hominē cōfeſſi fue
rūt Munus a manu · qꝛ ſibi munera
obtulerūt · Mun⁹ ab obſeq̄o · qꝛ āte
euꝫ ſe pſtrauerūt Iſtō q̄druplex mu
nus ⁊ nos dēmus offerre deo ⁊ p̄rio
Deo dēmus offerre mun⁹ a corde qð
eſt mun⁹ orōnis · ij · Regū · vij · Inue
nit ſeru⁹ tu⁹ cor ſuuꝫ vt adoraret te
orōe hac Munus ab ore qð ſcꝫ ē mu
n⁹ laudationis Ps̄ Sacrificiū laudis
honorificabit me Munus a manu qð
ē mun⁹ boē opatōis · Ecci · x · Quod
cūq; poteſt man⁹ tua inſtāter opare
⁊ c̄ · Munus ab obſeq̄o qð eſt exhibi
tio ſeruicīj pſonalis Ecci · xl v Bonū
eſt obſeq̄ ſcō deo Iſtud etiam q̄dru
plex mun⁹ dēmus offerre p̄rimo ſcꝫ
mun⁹ a corde p ↄpaſſionē Yſa · lviij
Cū effuderis eſurientī animā tuā ⁊ c̄ ·
Mun⁹ ab ore p correptionem · Mat
xviij · Si peccauerit in te frat̄ tuus ·
⁊ c̄ · Mun⁹ a manu p ſubminiſtratio
neꝫ Ecci · vii · Paupi porrige manuꝫ
tuaꝫ Munus ab obſeq̄o p corporal̄
obſequīj exhibitionē Gal̄ · vi · Alter
alteri⁹ onera portate · ⁊ c̄ · Quarto
magi honoratū cuſtodierūt · qꝛ hero
di ipſū nō p̄diderūt · Herodes nāq;
habebat turbationē ī corde · Vñ dr̄ ·
Iratus ē valde Aſtutiā ī ope · qꝛ a iu
deis locū · ⁊ a magis didicit tēpus Et
religionē ſimulatā in ore · vnde dix
it Vt ⁊ ego veniens adorē euꝫ · Ma
gi autē iſta cognouerūt p̄pter tres
cauſas vt dicit · Criſ · ſcꝫ p̄pter eorꝫ
bonitatē ⁊ ſimplicitatē ſcdm quaꝫ ce
teros exiſtimabāt p̄pter regiam dig
nitatem · qꝛ non poterāt ſuſpicari qꝫ
tantus rex cōtra vnum puerum ta
lia cogitaret · Et p̄pter pueri maieſ
tatem · quia non poterāt opinari qꝫ
tam admirabili puero inſidias moli
ri audaeret · Cōtra tamen eius ma
liciam · aſtuciam · ⁊ religionem ſimu
latam · triplex remediū habuerunt ·
Primū eſt ipſum ſuffragium ora
tionis deuote · vnde dicit̄ Reſponſo
accepto in ſomnis · Gloſa · Sicut ipſe
moyſes tacens clamabat · ſic ⁊ iuſti ·
Secundum eſt beneficium inſpiā
tionis diuine · qꝛ ipſe deus maliciam
herodis eis intimauit Et quid ipſi fa
cere dbeāt reuelauit ſcꝫ ne redirent
ad herodē Terciū eſt promptitudo o
bedientie · quia mox diuine inſpira
tioni obedierunt · quia per aliam vi
am reuerſi ſunt in regioneꝫ ſuam

Sermo lxi · De eodē ſermō vi ·

Apertis theſauris ſuis obtu
lerunt ei munera · Iſta mu
nera fuerunt miſtice ſignifi
catiua · Quia per aurum intelligitur
diuina dilectio · per thus deuota ora
tio · per mirraꝫ carnis mortificatio · q̄
omnia deo offerre debemus Signifi
catur autem dilectio per aurum · qꝛ
aurum eſt precioſum · cuius precioſi
tas cauſatur ex tribus ſcilicet ex ra
ritate · durabilitate · et vtilitate Eſt
enim rarum · ideo precioſum · Ihero
nimus Omne quod rarum ē magis
appetitur · Pulegium apud indos p̄
cioſius eſt qꝫ aurum · Eſt igitur cari
tas precioſa · quia rara dicitur · Phi
lippenſ · ij · Omnes que ſua ſunt que
runt · Et dicitur · i · Chorint̄ · xiij · Cari
tas non querit que ſua ſunt Ex quo
ſequitur qꝫ nullus id eſt valde pauci
caritatem habent · Secundo au
rum eſt durabile · ſic et ipſa dilectio
ē durabilis ⁊ immortal̄ · i · Chorinti
orꝫ · xiij · Caritas nunquam excidit ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Excadit lingua et ſuccedit cordiū per
fecta cognitio. Excadit fides et ſucce
dit apta viſio. Excadit ſpes et ſucce
dit pñtialis poſſeſſio. Caritas aūt nō
excadit. qꝛ ea nichil melius qd̄ ſucce
dere ſibi poſſit. Tercio aūt eſt vtile
qꝛ cor cōfortat. letificat. et in iuuen
tute cōſeruat. Sic caritas hꝫ cor con
fortare. ꝯſeruare et fortificare Cañ.
viij. Fortis ē vt mors dilectio Habꝫ
letificare. Vnde ipſe aplūs vocat eā
ſolatiū dicens ad Phil. ij. Si qua cō
ſolatio in xpō. ſi qd̄ ſolatiū caritatis
⁊ c̄. Habet vō in iuuentute ꝯſeruaē
et facit de ſene iuuenē. pſ̄. Renoua
bit̄ vt aquile iuuentus tua. et de ve
tuſto nouū Jo. xiij. Mandatū nouū
do vobis vt diligatis inuicez De mor
tuo viuū. ij. Joh. iij. In hoc ſcimus
qm̄ trāſlati ſumus. De morte ad vitā
qm̄ diligimus frēs. Scdo debemus
offerre deo thus deuote orōnis Pſ̄.
Dirigat̄ orō mea ſicut incenſū in con
ſpectu tuo. Thus redolens ex carbo
nibus viuis pcedit. in altū aſcendit
et odorē reddit. Sic orō dꝫ pcedere
ex corde ignito p amorē Ecc. l. Th9
ardēs in igne Talis orō ſic ignita ēa
bona facit. Primū eſt qꝛ diabolū ex
pellit Thob. vi. Cordis eius pticulaꝫ
ſi ſup carbones ponas fumus eius ex
tricat om̄e genus demoniorꝝ. Scdo
deū ad nos accelerare facit. Vñ pſ̄.
Sagitte potentis acute ⁊ c̄ Sicut em̄
ſtimul9 aliquē pꝛouocat ad currendū
Sic et orō ignita deū pꝛouocat ad ſub
ueniendū. Tercio vicia incēdit ⁊ cō
ſumit. ideo ſubdit̄: cū carbonib9 deſo
latorijs. Scdo thus .i. fumus thuris
in altū aſcendit. ſic orō aſcendit in
celū. maxīe ſi eſt lacrimoſa Ecc. xxxv.
Lacrime vidue a maxilla aſcendunt
vſq; ad celū quando eſt humilitate
pdita Et ibidē Oratio humiliantis ſe
penetrat nubes: qñ eſt pcc̄i pondere
aliena. ideo dixit dñs malis. Yſa. i.

Cum multiplicaueritis oratōnem nō
exaudiā. manus vrē ſanguine plene
ſunt. Tercio thus odorē reddit Sic
orō eſt odorifera maxīe qñ funditur
a corpe mortificato: a corde dilatato
et a corde p ſpūalez leticiam renato
De pmis duob9 dicit̄ Apocal. v. Ha
bentes ſinguli citharas Gloſa. i. corpora
mortificata. et phialas .i. corda lata
p amorē plenas odoramentorꝝ: que
ſunt orōnes ſcōrꝝ. De tercio Eccl. l.
Quaſi thus redolens in diebus eſta
tis. In eſtate em̄ odor thuris latius
ſentit̄. qꝛ tunc puritas aeris ⁊ ſereni
tas maior hēt̄. Tercio debe9 offerre
mirrā mortificatōnis. Mirra habet
triplicē virtutez: ſcꝫ expulſiuā. qꝛ ex
pellit vermes et ſerpentes Sic morti
ficatō carnis expellit oēs diabolicas
temptationes Ecc̄. xi. Malicia vni9
hore facit obliuionē luxurie magne.
Scdo hꝫ virtutē cōfortatiuā: qꝛ ꝯfor
tat mēbra tenera et debilia Sic mor
tificatio carnis aīm infirmū et debilē
cōſtantem facit. ij. ad Cor. x. Cum
em̄ infirmor tunc fortior ſū et potēs
Tercio habꝫ virtutē cōſeruatiuā. qꝛ
qꝛtū diſſoluit tm̄ cōſumit Sic mortifi
catio carnis grās et vtutes cōſeruat
ij. ad Cor. x. Virtus in infirmitate
pficit̄. Sicut em̄ ſal pſeruat a putre
factiōe vermiū. ſic mortificatio a cor
ruptione. Ideo neceſſe eſt. vt omēs
iſto ſale ſaliant̄ Math. ix. Omnis eī
hoſtia ignē cremabit̄ et oīs victima
ſale ſalietur.

Sermo. lxij. De ſanctis Fabiano
et Sebaſtiano. ſermo pm9

Gladium euaginauerunt pec
catores intenderunt arcum
ſuū vt decipiant pauperē et
inopem: vt trucident rectos corde.
Hodie celebratur feſtiuitas fabiani
pontificis et ſebaſtiani militis. Pulc̄
coniunctio pontificis et militis Siue
vt oſtendatur: qꝛ deus fecit nos deo

patri regnuꝫ ⁊ ſacerdotiuꝫ. Siue vt
oſtendatur ꝙ ad regnum celoꝝ nō
ſolū perueniunt deuoti clerici ſed eci
am fideles laici. Siue vt oſtendatur
ꝙ illi ad deum perueniunt q̄ ſibi aſſiſ
tunt ꝑ ociū contēplationis ⁊ qui ſibi
militāt ꝑ laborē actōis In verbis er
go ꝑmiſſis duo tangūt. Primo pſe
cutoꝝ crudelis ſeuicia. cū dr. Gladi
ū euaginauerūt peccōres ⁊c. Secun
do ſanctoꝝ innocēs pena cū ſubdit.
Vt decipiāt paupem ⁊c. Seuicia aūt
peccōꝝ i duobus apparꝫ ſciꝫ in euagi
nādo gladiuꝫ. ſcꝫ quo ad fabianum
quē decapitauerūt ⁊ itēdendo arcū
quo ad ſebaſtianū quē ſagittauerūt
Circa ꝑmū notādum ꝙ mali habēt
gladios quos euagināt ꝯtra bonos
⁊ boni habēt gladios quos euaginant
ꝯtra malos. habent q̄de mali vnuꝫ
gladiuꝫ in corde qui ē malicie. vnde
Ps̄ Gladius eoꝝ intret i corda ipo
rū. hunc euaginauerūt. cū maliciaꝫ
acuerūt ad perſequēduꝫ Ps̄ Cōcepit
dolorē ⁊ peperit iniq̄tatē. Aliū habēt
in ore q̄ eſt gladiꝰ male lingue. Ps̄
Gladius in linguis eoꝝ. hūc euagi
nāt cū linguā laxāt ad detrahenduꝫ
ps̄. Exacuerūt vt gladiū linguas eo
rū Aliū habēt in manu q̄ eſt maligi
tatis iniq̄. ps̄ De gladio maligno e
ripe me. hūc euaginant cū manꝰ ex
tendūt ad pſequēduꝫ Deut. xxxij. E
uaginabo gladiū meū interficiet eos
manꝰ mea Primū gladiū euagiauit
deciꝰ cōtra fabianū ꝑcaꝫ ⁊ eccīe mag
nā pſecutionē cōmouit. Secūdum e
uaginauit deocletianꝰ cōtra ſebaſti
anū queꝫ ſuū ꝓditorē vocauit ⁊ mul
tas blaſphemias ſibi dixit Terciū
vterqꝫ cōtra vtrumqꝫ euaginauit.
dū ille fabianū fecit occidi ⁊ iſte ſe
baſtianuꝫ fecit ſagittari Secūdo boni
habent gladios ꝯtra malos Primꝰ
eſt doctrine Heb. iiij. viuꝰ ē ſermo
dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilioꝛ omi gla
dio ancipiti. hūc euagināt in erudi
tione ꝓximi Ephes. vi. Gladiuꝫ ſpi
ritus qđ eſt v̄bū dei Secūdus ē iuſti
cie Exod. xxxij. Ponat vir gladium
ſuuꝫ ꝯtra femur ſuū. hūc euagināt i
peccati vltione Ps̄ Gladij ancipites
in manibꝰ eoꝝ Terciꝰ ē fortitudis ⁊
cōſtantie Cant. iij. En lectuluꝫ ſalomo
nis ſexaginta ambiūt omnes tenen
tes gladiuꝫ. hunc euaginant in gre
gis dominici defenſione Math. iiij.
Judas gladio ſuo ꝓtegebat caſtra:
Gladiuꝫ ergo doctrine euaginauit
ſebaſtianꝰ qn̄ ydolatras ⁊ infideles ꝯ
uertit Et gladiuꝫ iuſticie euaginauit
fabianꝰ quādo deciū imꝑatorē dure
corripuit Gladiū fortitudinis vter
qꝫ euaginauit. quādo vterqꝫ cōſtā
ter martiriū toleauit. Secūdo appa
rꝫ ſeuicia cōtra btūm ſebaſtianū. cū
dr Intēderūt arcū ſuū. qꝛ ad inſtar e
ricij fuit ſagittis repletus Ps̄. inten
derūt arcū rem amaraꝫ Illa ei ſagit
tatio amara pena fuit ꝓpter intrane
itatē viſceꝝ. qꝛ ſagitte nō tātuꝫ vl
nerant membra exterioꝛa. ſed eciā
viſcera interioꝛa. Job. xxx. interio
ra mea efferbuerunt abſqꝫ vlla req̄
e. Magna eciā pena fuit ꝓpt genera
litatem vulnerum. quia non tantū
i vno vel duobꝰ locis. ſed i toto cor
pore vulneratus erat et ſagittis re
pletus. Job. xvi. Concidit me vul
nere ſuper vulnus. Yſaie. i. A plan
ta pedis vſqꝫ ad verticem nō eſt in e
o ſanitas Et magna pena erat prop
ter maliciam irriſionum. quia ipſuꝫ
quaſi ſignum in deriſione poſuerunt
Job. xij. Deridetur ſimplicitas iuſti.
⁊c. Pſalmiſta. In me pſallebant q̄
bibebant vinum. Fuit eciam magā
pena propter totius populi ſpectacu
lum. Fuit enim in campo iuxta pal
lacium ceſaris ſagittatus. vt illic
omnis populus conueniret eum ſa
gittari videret. vt habetur primo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

i. Choꝝ. iiij. Spectaculū facti ſumus
mūdo angel̄ et hoibus. Scd̄o ex pte
ſanctoꝝ poni̇t̄ pena innocēn: cū dicit̄
Vt decipiant pauperem et inopem.
Sed p̄mo poni̇t̄ innocēs pena ſebaſti
ani: cū dicit̄ Vt decipiant pauperem
Paup igit̄ et inops fuit ſebaſtian9
quē omnib9 bonis ſpoliauerūt. et a
principatu depoſuerūt. Iſtū decipere
conati ſunt mō falſis allegationib9
volentes xp̄m oſtendē non eſſe deū.
mō vanis pmiſſionibus pmittētes
ſibi reſtituere ſuū pn̄cipatū. modo.
modo diuerſis cruciatibus et diuerſ
paſſionib9: qꝛ ip̄m fecerūt ſagittari
et vſqꝫ ad mortē fuſtigari: ſꝫ nō po
tuit decipi. nec falſis allegationibus
qꝛ habebat xp̄m: qꝛ ſapia eſt Lu. xxi
Ego em̄ dabo vobis os et ſapiaꝫ ꝛc̄.
Nec vanis pmiſſionib9: qꝛ habebat
xp̄m. qui eſt vera merces et ſummū
bonum Geneſ. xv. Noli timere ego
ptector tu9 ſum et merces tua mag
nimis. Exo. xxxiij. Ego oſtendā tibi
omne bonū. Nec vanis cruciatib9 et
paſſionib9: qꝛ habebat xp̄m: q̃ v̉tus
eſt et fortitudo. pſ̄. Dn̄s ptector vi
te mee a quo trepidabo. Item idem
Cum ipſo ſum in tribulatiōe eripiaꝫ
eum et glorificabo eum. Scd̄o poni̇t̄
innocēs pena fabiani: cum dicit̄ Vt
trucidēnt rectos corde. ipſe em̄ rectū
cor habuit: qd̄ pꝫ ex multis ¶ Primo
qꝛ ipſe p columbam fuit miraculoſe
electus. nequaq̄ em̄ deus ip̄m mira
culoſe eligeret: niſi ip̄m habē rectū
cor ꝛ ſanctū cognoſcēt Numeri. xvi
Quēcumqꝫ elegerit dn̄s ipſe ſanct9
erit. ¶ Scd̄o qꝛ in potentū rep̄henſiōe
fuit cōſtans et firmus. Nam ſicut dt
Haymo imperatori Philippo volenti
intereſſe paſche ſolemnitatib9 et di
uinis cōmunicare miſterijs fabian9
cōſtanter reſtitit: nec ibidem ipſum
eſſe pmiſit: donec inter publice peni
tentes ſtetit. et peccata ſua cōfeſſus

fuit Eccl̄. xlviij. In diebus ſuis non
pmittit principem ꝛc̄. ¶ Tercio. quia
circa diuinū cultū fuit valde diligēs
et deuot9 Nam ſicut dicit Damaſce9
papa ipſe fabianus p oēs regiones
ſeptē diaconos miſit et eiſdē tot ſub
diaconos aſſigauit vt geſta martirꝫ
colligerent. et ſibi romā deportarēt
qd̄ factum eſt. Iſtum ergo ſic rectū
cor; detrucidauerūt et decapitauerūt
Et licet carnem trucidarent. animā
tamen ledere nō poterant Math. x.
Nolite timere eos qui occidūt corp9
Animā em̄ occidē nō poſſunt. Racio
quaē animas ſcōꝝ mali occidere nō
poſſunt eſt. qꝛ ipſoꝝ anime in manu
dei ſunt. Sapie. iij. Iuſtoꝝ anime in
manu dei ſunt. Sunt eciā in ſinu dei.
Iſa. xl. Manu ſubleuabit agnos. et
in ſinu ſuo portabit Sūt eciā in corde
dei. ad Phil̄. i. Teſtis eſt michi de9
quomō vos cupiam omnes in viſce
ribus iheſu chriſti. Quia igit̄ ſunt in
manu dei non pn̄t ab aliquo auferri
Iohis. x. Non rapiet eos quiſq̄ de
manu mea. quia ſunt in ſinu dei nō
poſſunt amitti. Augu9. Quid times
hominē homo in ſinu dei poſitus. Tu
de ſinu illius noli cadere et quicquid
patieris ad ſalutē valebit nō ad pni
ciem: qꝛ ſunt in corde dei nō poſſunt
obliuioni tradi. Pſ̄. Si oblitus fue
ro tui iheruſalem ꝛc̄.

¶ De ſancto Sebaſtiano martire.
ſermo ſcd̄s.

Etendit arcum ſuū et poſuit
me q̄ſi ſignū ad ſagittā Tre
noꝝ. ij. Iſtud verbū cōueni
ent̄ de ſcō ſebaſtiano exponi pt qui
fuit ad ſignū poſit9 et ab infidelib9
ſagittatus. Fuit em̄ poſitus ad mul
tiplex ſignū. Primo in ſignū pruden
tie ex eo. q̄ ſe ſub militari habitu oc
cultabat: vt xp̄ianos martires cōfor
taret. bonū quidē fuerat. ſi ſtatim ſe
chriſtianū confitens coronā martirij

receꝑiſſet· ſed meliꝰ erat ꝙ ꝓ tali v
tilitate ad tēpus ſub militari habitu
ſe occultaret: poſtmodū autē libere
ſe xp̄ianū confeſſus fuit Et ſic primo
habuit fidē tanꝙ̄ loricam. i. Theſ. v
Induti lorica fidei · poſtmodū h̄uit
eam tꝙ̄ ſcutū Epheſ. vi. In omibꝰ
ſumētes ſcutū fidei: Apl's etiā de lo
quens dicit. ij. Corin. xi. Per feneſ
trā in ſporta dimiſſus ſū. ⁊ c̄ Bonū
erat ſi apoſtolus nō fugiēdo martiri
ū fuiſſet ꝑpeſſus · ſed melius fuit ꝙ
ꝓ vtilitate primoꝝ ad tempus fuit
reſeruatus Secundo fuit poſitus in ſi
gnū conſtantie · cuius cōſtantia etiā
apparuit in corroborando quādo di
xit O fortiſſimi milites xp̄i ⁊ c̄. Job.
iiij Vacillantes cōfirmauerūt ſermo
nes tui · In arguēdo · q2 imperatores
conſtanter redarguit · et tunc maxi
me poſtꝙ̄ ab eis flagellatus fuit Ta
les ei conſtantes erāt apoſtoli · De q̄
bus dr̄ · Act. v. Ceſis denuntiauerūt
apoſtolis · ne amplius loquerent ⁊ c̄
In ſufferēdo · q2 multa martiria ptu
lit: ſed vinci nō potuit. Ro. viij. Cer
tus ſum ei q2 neq3 mors neq3 vita ⁊ c̄
Tercio fuit poſitꝰ in ſignū doctrine:
Docuit ei tres vtiles lectōes Prima
fuit circa conteptū tempoꝛalium quā
do dixit · Vita hec in ſe credentes fe
fellit ſed expectātes irriſit ⁊ c̄. Jaco.
iiij. Que ē eīn vita noſtra vapor ad
modicū parēs Secunda fuit circa ap
petitū celeſtium · Vn̄ dixit · Nō ſepa
rabunt a vobis ſed vadūt parare vo
bis ſidereas māſiones · Heb. iij. Nō
eīi habemus hic ciuitatē manētē · ſꝫ
futurā inq̄rimꝰ Tercia fuit circa tol
lerantiā aduerſoꝝ · vn̄ ait in amorē
martirij nr̄os ſuſtinemꝰ affectus · ⁊
Mat. x. Nolite timē eos qui occidūt
corpꝰ ⁊ c̄. Quarto erāt poſitꝰ i ſignū
paciencie · q2 pacienter ſupplicia tole
rauit · Magna pacientia · q2 mr̄es nō
in ſupplicijs ceſſerūt · ſed potiꝰ eis do

cumēnta ceſſerūt · Cipꝛiaꝰ · Toꝛtoꝛe
quētibꝰ fortiores ſteterūt · ac lanian
tes vngulas · laniata mēbra vicerūt
Maioꝛ ꝙ nō maledixerunt Luc. vi.
Bn̄dicite maledicentibꝰ vobis Max
ima ꝙ aduerſus deū nō murmurāue
rūt: vn̄ dr̄ · Nō murmur reſonat · nō
q̄rimonia · Permaxima ꝙ in tot ſup
plicijs coꝛ pacificū habuerūt · vnd̄ ſꝫ
dicit̄ Sꝫ coꝛde tacito mēs bene cōſcia
ſeruat pacientiā · Supmaxima · ꝙ ꝓ
pſequentibus oꝛauerunt · Luc. vi. O
ratē pro pſequentibꝰ et calumnian
tibus vos · Quīto fuit in ſignū poſitꝰ
opationis bone · habuit eīn operati
onē bonā. i. vtilē · delectabilē · ⁊ ho
neſtā Vtilē q̄ntū ad alioꝝ ꝯuerſio
nē · q2 multos ꝯuertit ⁊ ſaluos fecit
. i. Coꝛ. x. Nō querēs qd̄ mihi vtile
eſt ſꝫ qd̄ multis · vt ſalui fiāt Honeſ
tā q̄ntū ad pacificā cōuerſationē vn
de dicit̄. Erat ei vir totius prudentie
In ſermone verax · in ope fidelis · in
bonitate cōſpicuus In vniuerſa mo
rū honeſtate pclarus ⁊ c̄. i. Theſ. iiij
Honeſte ambuletis ad eos q̄ foris
ſūt Delectabilē āt q̄ntū ad celeſtium
contemplationē Eccis. xi. Dulce lum
⁊ delectabile ē oculis videre ſolē ·
id ē xp̄m p ꝯtēplationē · Sexto poſi
tꝰ fuit i ſignū pene etne repbis inf̄e
rēde Si ei deꝰ tm̄ punit illos qui h̄nt
vitā ſcā q̄ntū punit ⁊ illos q̄ h̄nt vi
tā iniquā Prou. xi. Si iuſtꝰ i tra re
cipit mala q̄nto magis impiꝰ ⁊ peccoꝛ
Si tm̄ punit illos in quibus benedici
t̄ · q̄ntū puniet ⁊ illos in q̄bus blaſphe
mat̄ · Jhe. xxv Ecce ego in ciuitate i
q̄ inuocatū eſt nomē meū incipio te af
fligere · ⁊ vos q̄ſi innocētes eritis ·
nō eritis immunes Si tm̄ punit illos
qui ſunt virides in conſciētia · et i vi
ta · q̄ntum puniet illos qui habent ꝯ
ſcientiā aridam et vitam coꝛruptā
Luc. xxiij. Si in viridi ligno hec faci
unt · in arido quid fiet · ⁊ c̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermo lxxiiij. De eodē ſct. 39.

Ecce docuiſti plurimos ⁊ ma
nus laſſas roboraſti Vacillā
tes cōfirmauerūt ſermones
tui. ⁊ genua debilia ꝯfortaſti. iob.
iiij. In v̄bis iſtis tria tangūtur Naꝫ
ſanctus ſebaſtianꝰ fuit doctor igno
rantium. iō dicit̄ Ecce docuiſti pluri
mos Fuit roborator debiliuꝫ. iō ſub
ditur Manus laſſas roboraſti. vacil
lantes ꝯfirmauerūt ſermones tui.
Fuit ꝯſolator afflictoꝝ. iō ſubditur
Et genua debilia ꝯfortaſti Circa pri
mū notādū ꝙ quidā ignorabāt veri
tatē dei. ſicut ydolatre. iō ſanctꝰ ſe
baſtianꝰ docuit fidei veritatem. Vn
de vna die plus ꝙ̄ tricenta ydola ꝯ
fregit ⁊ p̄fectuꝫ vrbis ⁊ mille q̄dringētos viros de eꝰ familia baptiſauit
.i. Jo. iij. In hoc apparuit dei filiꝰ vt
diſſoluat opera diaboli Quidā igno
rabant vanitatē mundi. vt cupidi ⁊
auari. iō docuit vite labilitatē dicēs
Ab initio mundi hec vita in ſe credē
tes fefellit. ⁊ poſt ſe expectantes irri
ſit ⁊ ē. Job. xiiij. Homo natꝰ de muli
ere breui viuēs tpe ⁊c̄. Quidā igno
rabāt leuitatē pn̄tis ſupplicij. vt timi
di ⁊ delicioſi. iō docuit pene p̄ſentis
⁊ futuri differētiaꝫ. vnde ait Hec p
ſecutio quā hic patimur hodie excan
deſcit ⁊ cras euaneſcit. dolor autem
eternꝰ renouat̄ vt ſeuiat. augmēta
tur. vt exurat. inflāmat̄ vt puniat
Tanta eſt ei c̄rā ad illā ꝙ̄ta ſtilla a
que ad fluuiū. ſibuli ad tonitruum.
Job. xxvi. Cū vix vnaꝫ puam ſtillaꝫ
ſermonis eꝰ audiuerimus quis pote
rit tonitruū magnitudis eꝰ intueri.
Quidā ignorabāt aſtuciā diaboli vt
neophiti ⁊ i expti. iō docuit diaboli a
ſtuciā ſupandā dicēs In amorē mar
tirij. iā nr̄os ſuſtinemꝰ affectꝰ Ibi ei
diabolꝰ ſe vincere extimat. q̄ dū ca
pit captꝰ ē. dum tenet tētus ē Job.
xl. An extrahere potis leuiathan ha
mō. Eſca eſt exterior caro martirio
afflicta. Hamꝰ eſt interior pacientia
Diabolus credit ſe capere martirem
ꝑ eſcam carnis exteriꝰ mortue ⁊ cap
tus eſt ab hamo interioris pacie Se
cūdo fuit debiliū corroborator cū di
cit̄ Manꝰ lapſas roborāſti. Sūt em̄
quidaꝫ debiles ad bonū incipiēdum.
Prou. xix. Abſcōdit piger manū ſu
am ſub aſella. de quoꝝ numero erat
Cromatiꝰ p̄fectꝰ. q̄ cū ydola oīa ſe ꝯ
fringere ꝓmiſiſſet. vnū tn̄ abſcōdꝫ
ſed ſanari nō potuit. quouſqꝫ ꝯfrac
tū fuit Similes ſunt q̄ penitentiā volē
tes inchoare pccā ſua deſerūt. vnuꝫ
tamē retinere volūt Quidā ſunt de
biles ad bonū inceptuꝫ ꝓſequenduꝫ
Tales ſunt ſicut ſtatue q̄ pedes hn̄t.
ſed in ambulādo nō ꝓficiunt. ꝺ quo
ruꝫ numero erāt multi xp̄iani qui fi
dem defendere incipiebāt ſed ꝓtinꝰ
deficiebāt Ideo ſebaſtianꝰ clamidem
ꝺferebat ⁊ eos ꝯfortabat. Quidā ei
ſunt ꝺbiles ad bonū ꝓſecutū ꝯſūmā
duꝫ In quoꝝ pſona dicit Apl's Ro.
vij. Perfectū autē bonū nō inuenio ꝺ
quoꝝ nuēro erāt Marcellianꝰ ⁊ mar
cꝰ q̄ fortiter inceperant ꝯſtant̄ ꝓſecuti
fuerāt ſed parentū blanditijs emolliti
nō ꝯſūmabant Ad quos ſebaſtianꝰ
clamās dixit O fortiſſimi milites xp̄i
nolite ꝑ miſera blādimēta coronaꝫ
deponere ſempiternā. Quidā vero e
rant debiles ad aduerſa ſuſtinēdum
de quibꝰ ꝺr Luc. viij. Ad tempꝰ cre
dunt ⁊ in tpe tēptationis recedunt.
de quoꝝ numero erāt multi xp̄iani.
q̄ timore penarū martiria fugiebāt.
Iſtos ad amorem martirij incitabat
dicēs In amorē martirij nr̄os ſuſtine
mus affectꝰ. Tercō fuit ꝯſolator af
flictoꝝ cū ꝺr Genua debilia roboraſ
ti Erāt ei q̄dā afflicti ꝓpter penā in
flictā a tirāno. ꝺ quoꝝ numero erāt
marcellianꝰ ⁊ marcꝰ Iſtos ſebaſtia
nꝰ ꝯſolatꝰ ꝑ ſalubrē exhortationē.

Pſa. l. dñs dedit mihi linguã eruditã vt ſciam ſuſtẽtare eũ q̃ lapſus ẽ ver bo. Quidã erãt afflicti ꝓpter penã cõ tractã a morbo. De quoꝝ numero erãt zoe vxor nicoſtrati ⁊ tranquillin⁹ ⁊ cromatius q̃ morbo grauiſſimo labo rabant ⁊ infirmabãtur. Iſtos conſo latus eſt btũs ſebaſtian⁹ ſanando e os p efficacem orõem. Nã ſicut dicit. Iaco. v. Multũ valet deprecatio iu ſti aſſidua. Quidam erãt afflicti ꝓpt̃ penã immiſſã a deo. de quoꝝ nume ro erãt romani ⁊ papienſes. Cõtra quos vt legit̃ in hiſtoriis longobar doꝝ tanta peſtis a deo fuit miſſa vt vix vnus alteꝝ ſufficeret ſepelire. Iſ tos cõſolatus ẽ ſanãdo p ſuaꝝ reliq̃ aꝝ deuotam veneratõez. Mox eñ ſi cut ibidez legit̃. vt in papiaz ſue reli quie ſũt delate peſtilẽtia illa ceſſauit. Quidã eñ erãt afflicti p penã immi ſſaz a diabolo. de quoꝝ numero erat quedã mulier i tuſcia. vt refert gre gori⁹ in dyalogo que dũ ad dedica tionez eccleſie ſancti ſebaſtiani ire d beret nocte illa a ꝯcupiſcẽtia ſtimu lata a viro ſuo noluit abſtinere que mox vt ſancti ſebaſtiani oratoriũ ẽ ingreſſa a diabolo eſt vexata. Iſtam ꝯſolatus ẽ ſanãdo p ſuã ⁊ ſancti for tunati itercesſionẽ voluit in ipa tñ p̃ us vexari vt oñdat ꝙ diligat mũdi tiaz. voluit ⁊ ſacerdotẽ q̃ pallio alta ris eã operuit ſimiliter vexari vt oñ dat ꝙ odit preſumptuoſaz audaciã voluit ad incãtationẽ eam amplius vexari ita ꝙ legio demonũ in eaz in trauit. vt oſtendat ꝙ odit ſuperſti tionem fallacẽ ⁊ vanam.

Ser. lxv. De ſcã agnete. ſer. i.

Mulierẽ fortẽ quis inueniet. Prou. xl. Inuentũ ẽ hodie de ſcã agnete ꝙ ſalomon. ã p impoſſibilitatẽ aut p difficultatẽ. aut p ãmiratione ſe nõ poſſe iuenire dicebat fortem mulierẽ. Scã quidez agñes adeo fortis extitit ꝙ t̃plex cer tamẽ maximũ ſupauit. Primũ nãq3 certamẽ habuit cõtra prefecti filiuz qui volebat ſibi ſubripe virginitatẽ inducendo ipſaz ad ſuũ cõiugiũ. Se cundũ habuit cõtra ipſuz prefectum q̃ volebat polluere ſue fame honeſta tez trahendo ipam ad ꝓſtibulũ. Ter ciũ ꝯtra p̃fecti vicariũ hũit q̃ volebat in ipſa corrumpe fidei integritatem multiplex inferẽdo ei certamẽ. Sed in quolibz certamine habuit celeſte adiutoriũ. Naz in primo habuit ãge lum. vñ ipa dixit. Mecũ ei habeo cu ſtodem corpis mei. angelũ domini. Secundo habuit xp̃m. vnde ait. Vni genitus dei fili⁹ mur⁹ mihi eſt impe netrabilis ⁊ mei cuſtos nunꝙ̃ dormi ens ⁊ defenſor nunꝙ̃ deficiẽs. In ter cio habuit ſpũm ſanctũ. vñ dicit. Ec ce nũc p ſpũm ſcũz rore celeſti perfu ſa focus iuxta me morit̃. Circa p̃mũ notandũ ꝙ ipſa qñq3 habuit que i aliis mulierib⁹ ſunt ad impedimẽtũ caſtitatis. in ſe autẽ ſũt inſtrumen tũ v̇tutis. Primũ ẽ etas iuuenilis. qꝛ xiii. etatis ſue ãno mortez pdidit ⁊ vitã inuenit. et ſicut. Eccẽs xi. A doleſcentia ei ⁊ voluptas vana ſũt. Sed etatẽ iuuenilem mentis canicie tẽpauit. vñ dr de ea. Infantia cõpu tabatur i annis. ſed erat ſenect⁹ m̃ tis immenſa. corpe iuuẽcula. ſed ani mo cana. Sap. iiii. Cani ſũt ſenſus hoĩs ⁊c̃. Secũdũ eſt pulchritudo cor poris. Ipa eñ ſicut dr de ea fuit pul chra facie. ſed pulchrior fide. Et ſic dr Prou. xxxi. Falla x gracia ⁊ vana eſt pulchritudo ſed ipa pulchritudi nez ſuã corpis maceratione turpauit. Vñ poterat dicẽ illd. Cant. i. Nigra ſuz ſ; formoſa. nigra exteri⁹ p macerã tionẽ. formoſa iteri⁹ p virtutuz dco rem. vnde dicit Greg. in dyalago d galla nobiliſſia feia q̃ adiſtar ſcz vi ri habitura erãt barbã ſi ñ uberet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Jlla exteriꝰ nihil timuit deformitatis
que interiorē ſpeciē amauit. nec mi
rū eſt ſi hoc in illa fedaretur. ꝙ a ce
leſti ſponſo nō amaret. Terciū eſt
multiplex oblatio muneris: vnde di
citur ꝙ cepit offerre plurima ⁊ pluri
ora ꝓmittere. Multe ei ſūt quas nō
decepit iuuentus. nec pulchritudo.
nec mouit munerū oblatio Ozee iij
Munerā dederūt amatoribus ſuis Jp
ſa autē munera oblata deſpexit. vn
de dicit in legēda Detulit ſecū preci
oſa ornamēta que ab ea ſunt tanꝙ
ſtercora reputata. Sciebat eī ꝙ hu
iuſmodi munerā nō dant ſponſis ſed
cōcubinis Geñ. xxx. Filijs autē con
binarū largitus ē munerā. Quartum
ē nobilitas amatoris. Nā nobilitas
virorū facilius inclinat animos puel
larū Jlle autē erat filius pfecti vrbis
rome Et ideo nobilis ⁊ ſublimis. Sꝫ
ipſa eiꝰ nobilitatē cōparatione ſpon
ſi celeſtis vilipendit Vnde ait Diſce
de a me pabulū mortis: qꝛ iā ab alio
amatore pueuta ſum ꝗ longe te no
bilior eſt ⁊ a genere ⁊ dignitate Quī
tum eſt terror ſupplicij qꝛ prefectus
multa ſupplicia. ē minatꝰ ei. Multe
autē ſunt que reſpuūt munerā ⁊ con
ſentiunt ꝓpē ſupplicia. Daniel. xiij.
Sic faciebatis filiabꝰ iſrahel. ⁊ ille ti
mentes loquebātur vobis. Sꝫ ipā ē
rores ⁊ minas deriſit Vñ dr̄ de ea ꝙ
terrentē ſicut ⁊ blādientē animo de
ridebat. Ambro. Cetere puelle tor
uos vultus parentum ferre non poſ
ſunt et acu puncta diſtricta ſolent
quaſi vulnera flere. Hec autem
virgo cruentas carnificū manus im
pauida expectauit. Secūdum certa
men habuit cōtra pfectum. qꝛ volu
it in ipā polluere honeſtatē trahēdo
eā ad ꝓſtibulū Jn quo certamie cō
tra eā multa aduerſarius tela inie
cit: ſed vgo oīa ſupauit Primo nanqꝫ
fecit ipſā nudā per ciuitatē duci. vt
nuditas ſibi verecūdiā faceret. So
lent enī ipſe vgines magis nuditatis
verecundiā timere ꝙ penā. Eze. xvi
Eras nuda ⁊ cōfuſione plena. ſed cō
tra iſtud telū habuit denſitatē capil
lorū qui eā induerūt ⁊ verecundiam
ꝓpulſauerūt. ij. Corī. x. Capilli pro
velamine mulieri dati ſunt. Secūdo
in loco turpi. i. in ꝓſtibulo fecit eam
includi vt nomē ⁊ honeſtatē pollue
ret Joel. iij. Poſuerūt puerū in ꝓſti
bulo Sed ipſa cōtra hoc habuit ſoci
etatē angelorū vt ſcꝫ preſentia āge
lorū loci infamiā aboleret Pſa: xxxv
in domibꝰ in qbꝰ pꝰ habitabāt dra
cones orietur viror calami ⁊ iunci Ca
lamus ⁊ iuncꝰ virēt iuxta fluēta aq̄
rū. et ſignat āgelos ꝗ habēt viro
rem cōtēplationis ⁊ ſūt merſi ī pela
gus amoris Tercio in loco ſcꝫ obſcu
ro fecit eā claudi vt loci obſcuritas
vginē pterreret. Cōtra iſtud habu
it luminis claritatē. ꝗ tāta fuit vt nul
lus poſſet eā ꝯtingere ł videre Sap
x. viij. Scīs autē tuis maxīa erat lux
ij. Corī. vi. Que ſocietas luci ad te
nebras Quarto ſine veſtimēto fecit
eam relinqui vt frigoris aſperitas
eā affligeret Mich. ii. De ſup tunicā
palliū ſubtuliſtis Cōtra hoc habuit
veſtē celeſtē quā angeli ſibi in car
cere parauerūt. iudith. x. Jnduit ſe
veſtimentis iocūditatis ſue. Quinto
omnibus eam fecit exponi vt pro v
no quem contempſerat omnes ha
beret. ii. Machabe. iiii. Auſus eſt
gymnaſium conſtituere ⁊ optimos
ephebōrum in lupanari ponere. Cō
tra hoc habuit dei virtutem qua om
nes qui ingrediebantur conuertebā
tur. i. Regum x. Jnſiliet in te ſpūs
domini ⁊ mutaberis in virū alterū
Sexto filio ſuo illudendam dedit vt
quē noluerāt hrē maritū hrēt ama ſi
ū. ꝯtra hoc hūit iuſticiarii dei emula
tionē. i. demonis ꝗ ipſū prefocauit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vnde ipſa ait Jlle cuiꝰ volūtatē vole
bat pficere ptātem i eū accepit ⁊ oc
cidit Demones em̄ ſūt iuſticiarij dei.
q̄ ⁊ ſi a ſeipis habeāt malā volūtatē
a deo tn̄ iuſtā accipiunt poteſtatē .i.
Reg. xviij. Spūs dn̄i malꝰ inuaſit.
Saul Eſt ei ſpūs dn̄i ꝓpter acceptā
poteſtatē. ſed malꝰ ꝓpter iniquā vo
luntatē Terciū certamē habuit con
tra pfecti vicarium. q̄ voluit in ipſa
corrūpere fidei integritatē mltiplex
inferēdo ſuppliciū. ſed ipa omnia ſu
perauit ſupplicia Fecit nāqꝫ ipſā vir
ginē ꝓici in ignē ⁊ ipſū ignē fecit
copioſū fieri. ⁊ tandē in gutture fec
eā gladio feriri Jn ignē q̄dē fecit eā
ꝓici ꝓpter ꝯſūptionē vt ſc; ignis car
nē. ⁊ oſſa in cinerē redigēt ne ſcʒ ali
que reliquie remanerēt Amos ij. ſu
p tribus ſceleribꝰ. Moab. ⁊ ſup q̄r
tum nō ꝯuertā eum qꝛ incenderūt o
ſſa regis ydumee vſqꝫ ad cinerē Pri
mū ſcelus fuit. qꝛ filiꝰ ipſius pfecti v̓
ginitatē ſibi ſubripere voluit. Secū
dū. qꝛ ipſe pfectꝰ eam nudā p ciui
tatē duci fecit Terciū. qꝛ eam i lupa
nari expoſuit Quartū. qꝛ ipſe vicari
us eam in ignē ꝓici fecit. vt eiꝰ oſ
ſa in cinerē redigerent. ſed iſtud cer
tamē vicit p orōem deuotā. qꝛ mox
vt orauit ignis extinctꝰ fuit Eccli. li.
Jn medio ignis nō ſum eſtuata. Se
cūdo ipſum ignē copioſum voluit fi
eri. vt ⁊ ipſa cito ꝯſūmaret. ne ſibi
auſſerret Sed cōtra iſtud certamen
habuit refrigerātem dei grām. q̄ ſibi
refrigeriū pſtitit. vn̄ ipſa ait. Ecce
nūc p ſpm̄ ſcm̄ rore celeſti perfuſa fo
cus iuxta me morit Eccli. iij. Jgnem
ardentē extinguit aq̄. i. refrigerans
dei grā Tercio i gutture fecit eā ſeca
ri Sed iſtud certamē vicit per celeſ
tem palmā quā acq̄ſiuit Apoca. vij.
Stātes ante thronū dei i ꝯſpectu ag
ni amicti ſtolis albis. ⁊ palme i ma
nibꝰ eoꝝ Stat ante thronū dei per ꝯ
templationem deitatis. Jn cōſpec
tu agni per conſideratione humani
tatis Amicta ſtola alba per dotem a
nime. ⁊ palme in manibꝰ eiꝰ p oſtē
ſionē victorie.

Sermo lxvi. De eodē ſermo 2ꝰ

Fortitudo ⁊ decor indumētum
eius ⁊ ridebit in die nouiſſi
mo Prou. vl. Hec verba cō
ueniēt d' ſcā agnete expoi pn̄t q̄ fuit
robuſta decoā ⁊ leta Fuit ſic robuſta
qꝛ etiā hoſtes vicit Fuit ſic decoā qꝛ ō
nibꝰ placuit Et modo leta. qꝛ ad le
ticiā ſempiternā peruenit Primo
igitur fuit robuſta ⁊ fortis. ideo pre
mittitur fortitudo Fuit em̄ fortis. qꝛ
vicit fortiorē ſe id eſt diabolum. vn
de dicit beata agnes Spurcicias dia
boli immaculato calle tranſiui. i. Jo
hā. ij. Scribo vobis adoleſcentes qꝛ
viciſtis malignū Fuit fortior. qꝛ a ne
mine potuit vinci. nec a prefecti filio
promiſſis donis. nec etiā ab ipſo p
fecto irrogatis iniurijs. nec ab ipſo
vicario illatis ſupplicijs Ecc. xlviij.
Potentia nemo vicit illum. Fuit
fortiſſima. quia vicit ſemet ipſā ſci
licet corpus ſeruādo mūditiam ⁊ ani
mam ſeruando pacientiam Prouē.
xvi. Melior eſt paciens viro forti. ⁊
qui dominatur animo ſuo expugna
tore vrbium. Fuit ſuperfortiſſima.
quia vicit deum et hoc quādo reſuſ
citando filium prefecti orationibus
deuotis induxit Ecc. vi. Mulier for
tis oblectat viꝝ ſuum id eſt deum.
Gen̄. xxxii. Si contra deum fortis fu
iſti quanto magis contra homines
preualebis Secundo fuit decora.
Jdeo ſubditur. Et decor. Deus ei ip
ſam in preſenti decorauit. quia ipſā
multiplici gloria illuſtrauit Fecit nā
qꝫ miracula in triplici machina reꝝ
quia ⁊ de celo choruſcatio ⁊ fulgur de
ſcēdit ⁊ terremotus magnus extitit
et prefecti filium d' iferno ſuſcitauit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Fecit miracula in q̄druplici ſubſtã
tia elementoꝝ · qꝛ ignis extinctus ē ·
aq̄ · qꝛ tēpeſtas ſup paganos exorta
eſt · terra mota · aer dū eſſet in carce
re illuſtrat9 eſt diuina luce Fecit mi
racula in q̄ntuplici drã creaturaꝝ ·
ſc; in illis que habēt tm̄ eſſe · ſicut in
imagine q̄ anulū recipit ꝛ tēptatōnē
fugauit In illis que hn̄t viuē ſicut i
capillis qui adinſtar plãtaꝝ viuūt ·
qꝛ creſcunt Et in illis que habēt ſen
tire · ſicut pȝ in agno niue cãdidiore
qui iuxta eã ſtare viſus ē · In illis q̄
habēt diſcernē · ſicut pȝ in conſtãtia
quã corpe ꝛ mente ſanauit · in illis q̄
habēt intelligē · ſicut i angelis q̄ ſibi
veſtem i ꝓſtibulo p̄parauerūt Ter
tio ē modo leta · iō dr̄ · Et ridebit in
die nouiſſimo · nō dixit in die prio ·
qꝛ ille eſt dies ploratus Sap · vij · p̄
maȝ vocē ſimileȝ omib9 emiſi plorãs
nec dixit · die medio : qꝛ ille dies eſt
incolat9 p̄s · Heu mihi qꝛ incolatus
me9 ꝓlongat9 eſt · Sȝ dixit i die no
uiſſimo : qꝛ ille ē dies iocunditatis ꝛ
riſus Job · viij · Donec impleat̄ riſu
os tuū · in hoc ergo die nouiſſimo ip
ſa ridet · qꝛ p̄ter glãȝ cōem quatuor
ſpeciales hȝ Primã hȝ in capite que
ē aureola Exod · xxv · Sup coronam
facies alterã coronã aureolã Secun
daȝ hȝ in ore q̄ eſt ſuauis melodia A
poca · xiiij · Cantabãt quaſi cãticū no
uū Terciã hȝ in corpore q̄ eſt veſtis
cãdida Apo · iii · Ambulabūt mecuȝ
in albis · qm̄ digni ſūt Quartã hȝ in
ꝓſecutione · q̄ eſt aſſociatio diuina ·
Apoca · xiiij · Hi ſequunt̄ agnū quocū
q3 ierit Propt̄ p̄mã coronã quaȝ ha
bet in capite dixit · Quaſi ſponſã de
corauit me corona · ꝓpter ſecūdaȝ q̄ȝ
hȝ in ore dixit Cui9 mihi organa mo
dulatis vocibus ſonãt · Propter ter
ciam quaȝ hȝ in corpe dixit · Induit
me dn̄s ciclade auro cōtexta · Prop
ter quartã quam habet in chriſti aſ
ſociatione ait Ipſi ſuȝ iuncta in celis
quem in terris poſita tota animi de
uotione dilexi · ꝛc̄ ·

Sermo lxvij · De eadem · ſ · ter ·

Dilect9 me9 mihi ꝛ ego illi Cã
t · ii Conſuetudo eſt int̄ ſpō
ſū ꝛ ſponſam ꝙ ſponſus ſpō
ſam copulat ſibi p amorem ꝛ ꝙ ſpō
ſa ſpōſum multipliciter cōmendat ·
Beata igit̄ agnes primo glãtur ꝙ
chriſtus eam in ſpōſam accepit · ꝛ ſi
bi eã per amorē copulauit · cum dicat
Dilectus meus mihi · Secundo eum
multipliciter cōmendauit · cum ſub
dit ꝛ ego illi · Eſt igitur ſenſus dilec
tus me9 mihi id ē incendit me ſibi i
ſponſam accipiēdo Et ego illi · ſcȝ i
cendo ipſum mlt̄iplicater ꝯmendan
do Circa primum notandum ꝙ ē
plex eſt deſpōſatio · Prima eſt carnã
lis Jo · ii · Vocat ſpōſum architricli
nus · ꝛc̄ Alia eſt ſpūalis · ꝛ iſta tri
plex ē · Vna que fit per fidei ſignacu
lum que cōtrahit̄ in baptiſmate · O
zee · ii · ſponſabo te mihi in fide · Alia
que fit p paſſionis ſacramētum · Et
iſta ꝯtracta fuit in xp̄i paſſione : Ibi
deȝ Sponſabo te mihi i iuſticia ꝛ iudi
cio · Tunc enim diabolus eſt iudica
tus Johannis xij · Nunc iudicium eſt
mundi · ꝛc̄ · Alia que fit per virgini
tatis votum Et iſta contrahit̄ i tha
lamo conſciētie · Ibidem · Sponſabo
te mihi in miſericordia ꝛ in miſerati
onibus · Virginitateȝ enim ſeruare
non eſt virtutis humane · ſed miſeã
tionis diuine · ſecunda · Chorin · xij ·
Deſpondi enim vos vni viro · ꝛc̄ ·
Tercia eſt deſponſatio celeſtis ·
Ozee · ii · ſponſabo te mihi in ſempit̄
num Apocalipſ · xxi · Vidi ciuitateȝ
ſanctam iheruſalem · nouam deſcen
dentem de celo ſicut ſponſam ornatã
viro ſuo · Primam deſponſati
onem · ſcilicet carnalem beata ag
nes reſpuit qꝛ in luctum cōuertitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vnde ait. Diſcede a me pabulū mor
tis: q2 iam ab alio amatore ꝑuenta
ſum. Sap. iij. Felix ſterilis et incom
quinata ⁊c̄. Scd̄am ſcz ſpūalem ha
buit tam p fidei ſignaculū. vnde ait
Anulo ſuo ſbarrauit me ꝙ p paſſio
nis ſacramentū. vnde ait. Sanguis
eius ornauit genas meas ꝙ p ṽgini
tatis votū. vnde dicit Quē cū accepo
virgo ſum. cū amauero caſta ſum.
cum tetigero mūda ſum. Terciā ſcz
celeſtem hodie aſſecuta fuit. q2 hodie
celeſtem curiā .i. thalamū introiuit.
Cañ. ij. Introduxit me rex in cellam
vinariā. Vbi qui dē eſt int̄ ſponſum
et ſponſam felix āplexatio. vnde ait
Iam āplexib9 eius caſtis aſtricta ſū
Cañ. ij. Dextera illius amplexabitur
me. Beata cōiunctio. vnde ait Iam
corpus eius corpori meo ſociatū eſt.
Ioh. xvij. Oēs vnū ſint ſicut tu pat̄
in me. et ego in te. Glorioſa prolis
gñatio. vñ ait. Nec deerunt p9 nupci
as filij. vbi ptus ſine doloē ſuccedit
⁊ fecūditas cotidiana cumulat̄ Cañ.
iij. Oīs gemellis fetib9 et ſteril̄ nō
eſt int̄ eas. Ex tali em̄ cōiūctione re
ſultat geminus fetus ſcz glorificatio
corpis et aīe. vel glorificatio in ꝯtē
platiōe diuitatis et viſione huānita
tis. Scd̄o ſponſū ſuū multipliciť cō
mendauit et maxie a trib9 ſcz a pul
chritudine nobilitate et diuiciaꝝ fer
tilitate. De pulchritudine eius dicit
Cuius pulchtudinē ſol ⁊ luna mirāť
Pulchritudo aūt maxie attendiť in
facie. De pulchtudie aūt facie iſti9
ſponſi dr̄ Heſter xv. Facies tua pleā
eſt grāꝝ. Dicit aūt Aug. de Trinit̄.
Pulchra facies eſt dimēſa pariliter.
affecta hilarit̄ et colorata luculent̄.
Habuit igiť iſte ſponſus pulchrū fa
ciē ſcz bñ ꝓporcionatā. Añ incarnati
onē nō erat bñ ꝓporcionat9. q2 erat
alt9 nimis. nis pfūdus. nis lat9. et
nis long9 Tā alt9 vt nō poſſit attigi
tam pfūdus vt nō poſſit videri. tam
latus vt nō poſſit ꝯphendi. tā long9
vt nō poſſit menſurari Iob xi. Excel
ſior celo ē ⁊c̄. Sed poſt incarnationē
eſt ꝓporcōnata altitudo ſue maieſta
tis vſqꝫ ad noſtrā ſbaz Phil̄. ij. Exi
nanuit ſemetipm formā ſerui accipi
ens. Profūditas ſue ſapie vſ ad hu
manā ſtulticiā i. Coꝝ. i. Placuit deo
p ſtulticiā p̄dicatiōis ſaluos facē cre
dentes. Latitudo ſue potencie vſ ad
nrāz miſeriā. Pſa. liij. Deſiderauim9
eū deſpectū et nouiſſimū viroꝝ ⁊c̄.
Lōgitudo etnitatis dine vſ ad nrē
tpalitatis menſurā. ad Gal̄. iiij. At
vbi venit plenitudo tpis ⁊c̄. Scd̄o
eius facies fuit hilarit̄ affecta. nō ei
erat litigioſus in ore. pcialis in ope.
nō impatiens in ſermone. nō durus
in cōpaſſione. non triſtis in mente.
nō turbulent9 in facie. de his oībus
dr̄ Iſa. xlij. Non clamabit neqꝫ acci
piet pſonā ⁊c̄. Tercio eius facies fu
it luculent̄ colorata. Fuit em̄ candi
dus ꝓpter virginitatē: que maxime
reſultat in carne. rubicundus ꝓpter
caritatē: que maxie feruebat i mēte
Fulgidus et electus ex milibus ꝓpter
maieſtatē: que maxie reſultabat ex
diuinitate Cañ. v. Dilectus me9 can
didus et rubicūdus. Scd̄o ꝯmendat
eū ex nobilitate: cū dicit Qui longe
nobilior eſt te et gñe et dignitate.
Eſt autē ſcd̄m Greg. nazanze. tplex
nobilitas. Vna cauſat̄ ex imagis di
ne impſſione. alia ex carnis ꝓpagati
one. tcia ex aī ṽtute. Qñtū igiť ad
diuitatē in xp̄o fuit nobilitas imagi
nis Col̄. i. Que ē imago di inuiſibil̄
Qñtū ad carnē fuit i xp̄o nobilitas
originis Rōs i. Qui factus ē ex ſeine
dauid ſm carnē. Qñtū ad aīam fuit
in eo nobilitas ṽtutis Ioh. i. Plenū
grā et veritate. Tercio commendat
ipm a diciaꝝ plenitudie: cū dr̄ Cui9
opes nunꝙ deficiunt cui9 dicie nunꝙ

decreſcũt Prouer viij. Mecũ ſũt di
uicie ⁊ gl'a .i. diuicie glorioſe Ille em̃
ſũt miſerie iſte glorioſe. q2 iſte ſunt
ꝑpetue ille trãſitorie Iſta dicã pom̃t
Mat. vi. Nolite theſaurizare vobis
theſauros in t̃ra ſed in celis. vbi ne
q3 erugo neq3 tinea demolitur. Iſte
faciũt hominẽ ſatum ille famelicum
Iſta dicã pom̃t Joh. iiij. Omnis q̃ bi
berit ex hac aqua ſitiet iterũ Iſte fa
ciunt hoĩem locupletẽ ⁊ glorioſum.
ille indigentẽ ⁊ miſerũ Iſta dicã pom
t Apoca. iij Dicis q2 diues ſũ ⁊ locu
ples ⁊ nulli9 egeo. ⁊ neſcis q2 miſer
es ⁊ miſerabilis. ⁊ ideo ſuadeo tibi e
mere a me aurũ ignitũ et ꝓbatum.
vt locuples fias.

Sermo lxviij. De eadem ſer. iiij9

Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ d
emus gl'am deo. qm̃ venerũt
nupcie agni ⁊ vxor agni ꝑpa
rauit ſe et datũ ẽ ſibi. vt cooperiat
ſe biſſo ſplendenti et cãdido Apoca.
xix. Tres ꝑſone principales reperiũ
tur in nupcijs. ſcz paranimphi ſpon
ſus et ſpõſa Ad paranimphos autẽ
ꝑtinet dulce decãtare epythalamiũ
Ad ſponſum ꝑtinet ꝑ̄parare dulce ⁊
nupciale cõuiuiũ. Ad ſponſã ꝑtinet
ſe ꝑ̄parare ꝑ decentẽ ornatum. Ad v
troſq3 ꝑtinet ſe ꝑ̄parare per cõiuga
lẽ affectũ Et quoniã inter xp̄m ⁊ be
atã agnetẽ ſpũale eſt cõtractuũ ma
trimoniũ. iõ i ipſo ſpũali matrimo
nio iſta q̃tuor reperiuntur q̃ in ꝑ̄dcis
verbis denotant̃. Primo em̃ ex ꝑte
ꝑanimphorũ pom̃t epythalamiũ laud
cũ dr̃. Gaudeam9 ⁊ exultemus. ⁊c.
Eſt autẽ epythalamiũ canticũ qd in
honore ſponſi ⁊ ſponſe in nupcijs de
cantat̃. Et dr̃ ab epy qd eſt ſupra ⁊
thalamus eo q2 ſupra thalamũ decã
tetur. Epythalamiũ ergo btẽ virgi
nis Agnetis ẽ duplex. Vnũ ẽ i via.
aliud i pat̃a De epythalamio e9 i vi

a. dt Ambrõ. hanc ſenes. hanc iuue
nes. hanc pueri i via decãtant. Ne
mo eſt laudabilior q2 q̃ ab oĩbus lau
dari poteſt Quot hoĩes tot ꝑcones
qui martirem ꝑ̄dicant dũ loquunt̃.
Ipſa igit̃ puella fuit nõ tm̃ ꝑ etatẽ
ſed maxime per puritatẽ. iuuenis ꝑ
fortitudinẽ et alacritatẽ. ſenex per
ſenſus ac morũ maturitatẽ. Ipſã er
go debent laudare pueri tanq̃ purã
in mẽte ⁊ in intentione Iuuenes tan
q̃ fortẽ ⁊ alacrẽ in paſſione. Senes
tanq̃ maturã in ſenſu et in cõuerſa
tione Epythalamiũ e9 in patria ca
nũt paranimphi .i. angeli ⁊ alij bñdi
centes Sap. iij. Hec eſt que neſciuit
thorũ in delicto habebit fructũ in re
ſpectõe animarũ ſanctarũ De iſto epi
thalamio qd ſibi decantat̃ ipſa dicit
Amo chriſtũ ⁊ in cui9 thalamũ intro
iui. cui9 mihi organa modulatis voci
bus cãtant Secũdo ex ꝑte ſponſi po
nitur ꝑ̄paratio cõuiuij nupcialis. cũ
dr̃ Venerũt nupcie agni De hoc nup
ciali cõuiuio dr̃. Apoca. xix. Beati q̃
ad cenã nupciarũ agni vocati ſunt Ex
quib9 vbis habet̃ q2 ibi erit plena ſa
cietas. dulcis ſuauitas. ⁊ eterna ſe
curitas In preſenti q̃dẽ ſacietas hʒ
faſtidiũ. fames hʒ moleſtiã timor ne
ſcz alimenta deficiãt hʒ penã. ideoq3
ꝑ̄uidit de9 vt in illo celeſti conuiuio
ſit plena ſacietas. ne ibi ſit moleſti
a famis. iõ dr̃ nupciarũ. In nupcijs
enim conſueuerunt omnia abunda
re Pſalmiſta. Saciabor cum apparue
rit gloria mea Sit dulcis ſuauitas.
ne ſit mentis faſtidium. ideo dicitur
Agni: qui habet carnes dlectabiles
⁊ ſuaues Job. xxxi. Si non dixerũt
viri tabernaculi mei quis det carni
bus eius vt ſaturemur Sit eterna ſe
curitas. vt tollatur timor defectõis
Vnde dicitur. Cena: quia nullum ali
ud cõuiuiũ ſibi ſuccedit Prou. i. Qui
me audierit ſine timorẽ requieſcet.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tercio ponit̃ ex pte ſponſe prepatio
ornamenti ſingularis · cū dr̄ Datum
eſt ei vt coopiat ſe biſſo fulgido et
candido et veſtibꝰ ornatiſſimis · Ha
buit quidē ſponſa q̄tuor gn̄a veſtiū
ſcꝫ veſtē deauratā · pſ̄ · Aſtitit regia
a dextris tuis in veſtitu deaurato .i.
xp̄i aīa: que corpus ſuū rexit in veſti
tu deaurato .i. in corpore glorificato
Habuit veſtem variā · Vnde ſequit̃
Circūamicta varietate Veſtē albā ·
Apo · iij · Ambulabūt mecū in albis:
et habuit veſtē rubeam Yſaie · lxiij ·
Quare rubrū eſt indumentū tuum ·
Iſtas veſtes xp̄us agneti ſue ſponſe
cōmunicauit ſcꝫ deauratā veſtē infū
dendo caritatē Vnde ipa ait Induit
dn̄s me ciclade auro texta · Pſ̄ · Oīs
glā eiꝰ filie r̄gis ab intus ī fimbrijs
aureis · Variā ornando ꝑ virtutum
varietatē · Vnde ait ipſa btā agnes
Circūdedit me vernantibus atq; cho
ruſcātibꝰ gēmis Ezech · xvi · Veſtiui
te diſcoloribꝰ Veſtē candidā decorā
do ꝑ puritatē · in cuius ſignificatōe
angelus in carcē veſtē candidā ei de
dit Et dedit ſibi veſtē rubeā eam ru
bicando ꝑ ſanguīs effuſioneꝫ et ſue
paſſionis meditationē · Vnde beata
agnes ait · Sanguis eius ornauit ge
nas meas De hac duplici veſte dicit̃
Prouer · vlt̄ · Biſſus et purpura idu
mentū eius Sed qm̄ nobiles ſponſe
cōſueuerunt veſtes ſuas etiā gēmis
ornare · ideo et ipſa gēmis virtutuꝫ
erat ornata Quas gēmas habuit in
manu dextera ꝑ rectā intentionem ·
Vn̄ ait Dexterā meā cinxit lapidibꝰ
p̄ciosis Qui eīn faciūt opa que videt̃
eſſe v̓tuoſa: ſed intentione corrupta
gēmas hꝫ in ſiniſtra Qui v̓o intenti
one recta habꝫ in dextera Math · v ·
Neſciat ſiniſtra tua q̄d faciat dextēa
Scd̓o ipas habuit in collo · Vnde ait
Collū meū cinxit lapidibus p̄cioſis ·
Collū xp̄i ſunt p̄dicatores qui a xp̄o
capite influentiā recipiūt et in cetēa
membra infundūt Illi ergo ſunt col
lum qui tm̄ p̄dicant verbū · Illi ſunt
collum lapidibꝰ p̄cioſis ornatū · qui
v̓bum p̄dicant · et v̓ba p̄dicationis
opibus v̓tuoſis exornant Cañ · i · Col
lum tuū ſicut monilia · Tercio ipſas
habuit in auribꝰ ꝑ obedientiā Vnd̓
ait · Tradidit auribꝰ meis inextima
biles margaritas Ille ſimpliciter eſt
auris q̄ coactus obedit · Qui v̓o ſpō
taneus eſt obediēs auris eſt marga
ritis ornata Prouerb · xxv · Inauris
aurea et margarita fulgens · qui ar
guit ſapientē et aure obedientem ·
Quarto eas habuit in toto corpore
Vn̄ ait · Induit me dn̄s ciclade auro
texta et immēſis monilibus ornauit
me Ipſa eīn btā agnes habuit cicla
dem aureā .i. cōuerſationē lucidam ·
et immēſa monilia .i. lucida et v̓tuo
ſa exempla · Daniel · x · Corpus eius
q̄ſi criſolitus ¶ Quarto ponit̃ ex pte
vtriuſq; affectus cōiugalis · cū dicit̃
Vxor agni · In duobꝰ quideꝫ mutuo
pticipant ſcꝫ in cōiunctione: cū dicit̃
Vxor · In noīe: cū dr̄ · Agni · Eſt aūt
in omni mrīmonio triplex ꝯiunctio
Vna eſt ꝑ ꝯſenſū aīoꝝ Alia ꝑ ꝯiūcti
onē corpoꝝ · Tercia ꝑ indiuiſibilem
habitationē amboꝝ · Iſta triplici cō
iunctione eſt cōiunctus xp̄s agneti ·
et ipſa ſibi Per mutuā caritatē · vn̄
ait Non ergo potero ad cōtumeliaꝫ
ꝑ̓oris amatoris aliū aſpicē cū quo ſū
carita te ꝯiūcta Cañ · v · Ego dilecto
meo et dilectꝰ meꝰ mihi · Per natuē
cōformitateꝫ: qꝛ ſicut dicit̃ Heb · ij ·
Nuſq̄ꝫ eīn āgelos apprehēdit: ſꝫ ſemē
abrahe apprehendit · Vnde ipſa dicit
Iam āplexibus eiꝰ caſtis aſtricta ſū
Iam corpꝰ eius corpi meo ſotiatū ē
Per inſepabilitatē: qꝛ xp̄s eam ſibi
eternalit̃ copulauit · Ie · xxi · In cari
tate ꝑpetua dilexi te · Scd̓o ꝯuenīūt
in noīe: qꝛ ille agnus et iſta agna ·

Agnus autē dicitur ab agnoſcendo
qꝛ pre ceteris animantibus mrē; ag
noſcit Sic xp̄s matrē agnouit ab in
fancia ꝑ humilez obedientie ſubiecti
onē Luce. ij. Erat ſubditus illis. In
iuuentute ꝑ ſue petionis adimpletio
nez qꝛ ad p̄ces matris aquā in vinuz
in nupciis cōmutauit In morte ꝑ cu
raz ⁊ ꝓuiſionez qꝛ ipſaz iohanni con
mendauit Poſt mortē ꝑ ſui appariti
onem. qꝛ vt credit̄ ſibi primo appa
ruit Sic beata agnes ſponſū ſuū co
gnouit ī vita ꝑ fidez ⁊ deuotionem.
Vnde ait Ipſi ſoli ſeruo fidez. ip̄i me
tota deuotione ↄmitto In morte per
conſtantē confeſſionez. vnde in igē
poſita dixit. Te cōfiteor labijs ⁊ cor
de et totis viſceribus ↄcupiſco Poſt
mortē nūc cognoſcit ꝑ apertaz viſio
nem. vnde dixit. Ecce iaz quod cre
didi video. quod ſperaui iā teneo.
et q̄d cōcupiui amplector.

Ser. lxix. d̄ ſcō vincē. mr̄e. f. i.

Certamē forte dedit illi vt vi
ceret Sap. x. Inter ceteros
martires btūs vincentiꝰ cer
tamē forte ſuſtinuit q̄d tn̄ fortiter ſu
perauit ⁊ vicit. Habuit āt duplex c̄
tamen. vnū cū valerio ep̄o Aliud ip
ſe ſolus ſine ep̄o Ipſi autē duo in iuſ
to certamīe tria tela ſuſtinuerūt. ſ.
iniuriā carceris. moleſtiā famis. ⁊
minas mortis. qꝛ dacianus eis mor
tē minatus ē niſi ei ↄſentirēt Sz iſta
t̄a vicerūt per t̄a arma q̄ habuerūt
Nā p̄mū telū vicerūt ꝑ leticiaz ſp̄ua
lem. vnde d̄r de eis valeriꝰ ep̄s ⁊ le
uita vincentiꝰ ī cōfeſſione fidei alac̄
ter cucurrerūt Et exemplo apoſtolo
rū. d̄ quibꝰ d̄r. Act̄. v Ibant apoſto
li gaudentes ⁊ c̄. Secūdū teluz vice
runt ꝑ paciam ſingularē qꝛ nō mur
murauerūt ſed pacienter ⁊ fortit̄ fa
mis moleſtiaz tolerauerūt. Ecci. ij.
In hūilitate paciaz habe. Terciū cer
tamē vicerūt ꝑ apertā fidei cōfeſſio
nem. vñ ei vincenciꝰ dixit daciano d̄
mādato valerii Nephandū ap̄d xp̄i
anā prudentiā eſſe cognoſce diuita
tis cultū abnegādo blaſphemare ad
Ro. x. Corde credit̄ ad iuſticiā. ore
autē cōfeſſio fit ad ſalutē. Secūdum
certamē ipſe ſolꝰ habuit in quo cer
tauit viuꝰ ⁊ mortuꝰ. viuus aūt hūit
t̄plex certamē. vnū in eculeo. aliud
in ignis medio Terciū in carnis er
gaſtulo In eculeo fecit eū dacianus
toto corpore diſtendi. diſtentū diuē
ſis vulneribꝰ cruciari. cruciatum fer
reis pectinibus dilaniari ⁊ carnifices
ad crudelius ſeuiendū verberibꝰ fe
cit vrgeri. Sed iſta quatuor tela
que ſuſtinuit vicit ꝑ q̄tuor arma q̄
habuit Primū fuit volūtas paciendi
vnde dicebat Hoc eſt quod ſemper
optaui ⁊ votis omnibꝰ ↄcupiui. i. Co
rint. xij. Libenter glorificabor ī infir
mitatibꝰ meis Scd̄m erat ↄſtātia ſuf
t̄endi. vñ ait. videbis me dei v̄tute
plus poſſe dū torq̄or q̄ꝫ poſſis ipſe qui
torq̄s. ⁊ iō illd̄ q̄d dixerat Job nega
tiē p̄t ipſi cōuenire affirmatiue Job
vi. Nec fortitudo lapiduz. fortitudo
mea: neqꝫ caro mea enea ē Ipſe enī
habuit fortitudinez lapidis. qꝛ tormē
tis nō ceſſit ⁊ fortudinez eris: qꝛ dei
laudes reſonauit. Terciū erat mag
nanimitas contemnendi. quia tiran
ni iram cōtēnebat dicens Cum mic
hi iraſci magis putas modo meliꝰ ī
cipis miſereri Judith. ix. Da mihi in
animo cōſtantiā vt contemnaz illū
Quartum fuit deſiderium āplioꝝ
ſupplicia paciēdi. vnde dicebat Hoc
ſolū valde metuo quia te fingis in
velle miſereri nolo vt aliquid minu
as de ſupplicijs vt te victū ī oībꝰ fa
teāis. vñ dixit d̄ eo prudētiꝰ ridēbat
h̄ miles dei. manꝰ cruētas increpās
q̄ꝫ fixa ñ ꝓfundiꝰ ītraret ātꝰ vngula
Job. vi. q̄ cepit me ipſe cōterāt ſol
uat manum ſuam et ſuccidat me.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Scdm certamen habuit in craticule
incendio. vbi totum corpus vncinis
ferreis apitur. ardentes lamine infi
gunt᷑. ſale ignis aſpgit᷑. tela ad viſ
cera et extra iacunt᷑. Sed iſta q̄tuor
vicit ꝑ quatuor arma que habuit.
Primū erat oratio deuota. Vnde dr̄
Surſum erectis luminibus dn̄m pca
bat᷑ Ecc. xxxix. Aperiet os ſuū orōne
Scdm fuit magna mentis cōſtantia
Vnde dicit᷑ Int̄ hec manet immobil̄
ille dei ſeruus. Thobie ij. Immobil̄
in dei timore ꝑmanſit grās agens do
Tercio fuit caritas ignita. Vnde dt
Amb. Torquet᷑ vincētius tendit᷑. fla
gellat᷑. excutit᷑: ſꝫ inuictus ꝓ ſcō noīe
animꝰ nō excutit᷑ plus ardēs igne celi
ꝙ̄ ferri Ignis celi ē ipſa caritas que
in corde vincētij ſic ardebat. ꝙ ignē
exteriorem frigidū faciebat. ps̄. In
meditatione me a exardeſcit ignis.
ſcꝫ caritatis dīne Et locutus ſū in lin
gua mea ſcꝫ cōfeſſionē fidei xp̄iane.
Quartū fuit ꝯſcientia ſincera: ꝑ quā
in omnibꝰ intēdebat placere deo nō
mūdo Vnde dicit Amb. Plus voluit
Vincētius placē deo ꝙ̄ foro. plus di
lexit mori in dn̄o ꝙ̄ viuē in mundo
i. Thi. ij. Non q̄ſi hoībus placentes
ſed deo qui ꝓbat corda nrā. Terciū
certamē habuit i carceris ergaſtulo
Nam tirānus fecit ipſum in obſcuro
carcē includi. teſtas ibi acutiſſimas
cōgeri. In ligno pedes affigi et ſine
omni huāno ſolatio relinqui. Sꝫ iſta
quatuor xp̄s in gloriā cōmutauit. qꝛ
carcerē obſcurū luce ineffabili illuſ
trauit floribꝰ ameniſſimis carcerem
aſperſit. pedes reſoluit. ſocietatē an
gelicā deſtinauit. nec mirū Ipſe nāqꝫ
habuit vitā lucidā. ideo non debuit
i obſcuro ſꝫ in luce manē ij. Cor. vi
Que ſocietas lucis ad tenebras Ha
buit cōſcientiā floridā. iō nō debuit
fulciri aſperitate teſtarū ſꝫ ſuauitate
florū. Cañ. ij. Fulcite me floribus ⁊c̄

Habuit affectionē liberā: cū nō t̄re
nis ligatā Ideo nō debuit hr̄e pedes
ligatos ſꝫ ſolutos Pes eīn anime ſcḋm
Aug. eſt affectus aīe ij. Regum. iij.
Manus tue nō ſunt ligate. et pedes
tui nō ſunt cōpediti .i. cōpedibꝰ agg̃
uati. Habuit vitā āgelicā. iō debuit
ſocietate angelica decorari Daniel.
iij. Angelus dn̄i dn̄dit de celo cū ana
nia ⁊ ſocijs ⁊c̄. Scdo vincentiꝰ vicit
mortuꝰ Voluit quidē datianꝰ corpꝰ
eius a feris in t̄ra deuorari. ab auibꝰ
in aere lacerari A piſcibꝰ in mari cō
ſumi Sed angelus dn̄i corpus a feris
cuſtodiuit Exod. iij. Ecce ego mittā
angelū meū qui cuſtodiat te et p̄ce
dat te in via. Coruus aues abegit.
Vnde poterāt dicē inſipienti datiano
Job xij. Interroga iumenta et doce
bunt te volatilia celi et indicabunt t̄
Mare corpus eius ad litus remiſit.
Sap. xiiij. Dediſti in mari viā et int̄
fluctus ſemitā fortiſſimā.

Sermo lxx. De eodē die. ſermo. ij.

Vincenti dabo māna abſcōdi
tum et dabo illi calculū can
didū Apo. ij. Nomē victorie
nulli melꝰ cōuenit ꝙ̄ vincentio q̄ re
et noīe victor fuit. In v̄bis p̄miſſis
duo ponunt᷑. Primo pugna cū victo
ria: cū dicit᷑ Vincenti. Scdo retribu
tio cū eterna glā Cum ſcꝫ ſubditur.
Dabo manna abſconditū ⁊c̄. Circa
primū notandū. ꝙ ſicut dicit Augꝰ
in lib. de correptione et grā. Sancti
martires pugnāt cōtra mūdanos ti
mores. immundos amores et falſos
errores. Cōn iſtas tres acies ſāctus
vincentiꝰ pugnauit et vicit. Primo
eīn vicit mūdanos timores: omnia
aduerſa eciā ſupplitia cōtemnendo.
Vnde dixit. Videbis me dei virtute
plꝰ poſſe dū torqueor ꝙ̄ poſſis ille q̄
torques Ezech. iij. Vt adamantē et
ſilicem dedi faciē tuā Je. i. Ego q̄ppe
te i columnā ferreā et in murū eneū

Ex quibꝰ verbis patet. ꝙ cōſtantia
vincentii fuit inſtar adamātis ſilicis
ferri et eris. Adamas aūt ſicut dicit
Gloſa ibidē Eſt in honorē et ꝙuis cū
auro ponat̄ tñ inde nō extollit̄. Silex
autē eſt in cōculcationē et tñ nō frā
git̄. ferrū autez oīa domat et es rep
cuſſum reſonat Sic btūs vincentius
fuit a deo fortis. ꝙ nec datiani blan
dicijs vel fauoribus potuit inclinari
nec tormentis et ſupplicijs deici. ſ; po
tius eorū maliciā duris rep̄henſiōibꝰ
edomabat et pcuſſus dei laudez reſo
nabat. Iſtā autē eius fortitudinē ēa
oſtendebat. ſcz cōſtantiam in animo
Vnde dixit. Videbis me plꝰ poſſe dū
torqueor ꝙ̄ poſſis ipſe qui torques.
Fiduciā in v̄bo Augꝰ. Tanta in vin
cētio penaꝝ aſperitas ſeuiebat i mē
bris et tanta ſecuritas in v̄bis reſo
nabat vt putaremꝰ aliū loq̄ et aliū
torqueri Et vere ſic erat Caro enim
paciebat̄ et ſpūs loquebat̄. Tercū
fuit paciencia in ſupplicijs Idez. Ha
bebat vincentiꝰ in ſmone fiduciā. in
paſſione tolerantiā. nemo de ſuo cor
de p̄ſumat. qꝛ vt bona prudenter loq̄
mur ab illo eſt non nrā ſapiā. et vt
mala fortit̄ pferamꝰ ab illo eſt: non
nrā paciēn. Scd̄o immūdos amores
vicit corpus ſuū cū oībus vicijs mor
tificando Gal̄. iij. Mortificate mem
bra vrā que ſunt ſup terrā Rōs. xij
Curā carnis ne feceritis in deſiderijs
Et bñ dicit. in deſiderijs Eſt quedaz
cura carnis viciosa de q̄ dicit̄ hic. et
quedā v̄tuoſa de q̄ ad Gal̄. v. Qui
autez ſunt xp̄i carnē ſuā crucifixerūt
cū vicijs et cōcupiſcentijs Quedā in
differens: de q̄ dicit̄ Eph̄. v. Nemo
carnē ſuā vnꝙ̄ odio habuit. Primā
aūt curā carnis ſcūs vincētius abhor
ruit. Scd̄az fortit̄ tenuit. de t̄cia par
curauit. Tertio vicit falſos errores
oēs em̄ mūdi fallacias euitādo. Mū
dus em̄ hz triplicē falſam ſapiāz ſcz
nocturnā. fantaſticā. et vmbraticā.
Nocturnā hn̄t illi q̄ ad inſtar noctue
fugiunt lucē virtutū et diligūt tene
bras viciorꝝ Joh̄. iij. Qui male agit:
odit lucē Iſtā falſā ſapiāz vincētius
vicit. q̄ vicia tenebroſa abhorruit et
luce virtutū ſe veſtiuit. Juxta illud
Rōs. xiij. Abiciamus ergo opa tene
braꝝ et induamur arma lucis ⁊c̄.
Fantaſticā ſapiām hn̄t illi q̄ tm̄ bona
pn̄tia diligūt que nō ſunt bona eſſen
cialit̄ ſ; apparent. Eccl̄. xxxiij. Sicut
pturiētis cor tuū fantaſiam patitur:
niſi ab altiſſiō fuerit emiſſa viſitatio
Iſtā ſapiāz fantaſticā vincentiꝰ vicit
Quia licet eſſz archidiaconꝰ in hōre
magno conſtitutus. tñ oīa pn̄tia reſ
puit et cōtēpſit et bona celeſtia que
ſunt bō veracit̄ ɔcupiuit. Vmbraticā
ſapiām hn̄t illi: q̄ inſtar equi vmbra
tici picula falſa timent. vera tamē nō
timent. Tribulationes em̄ pn̄tis vite
ſunt q̄ſi quedā vmbre et futuraꝝ pe
naꝝ picture Btūs autē vincētiꝰ iſtā
ſapiām vmbraticā vicit. qꝛ pn̄tes pe
nas cōtempſit Et ideo futuras euaſit
Vnde dicē poterat Illud Sapiē. xv
Non em̄ in errorez induxit nos hoim
male artis excogitatio nec vmbra
picture. labor ſine fructu Scd̄o pomē
eius retributio cū glā etna: cū dicit̄.
Dabo tibi mān̄a abſconditū et calca
lum candidū. Per manna intelligit̄
beatitudo aīe. p calculū glorificatio
corpis Beatitudo aut aīe cōſiſtit in
dei cognitione. et dilectione cogniti.
et dilecti ppetua retentione. Signifi
cat̄ autē btitudo aīe p manna rōne
ſaporis: immutationis et noīs Nam
in ſapore intelligit̄ dī cognitio Sicut
dī Exo. xvi. Sapor māne erat quaſi
ſimile cū melle Simile de t̄ra oritur.
mel celeſti rore gn̄at̄ Et iō p ſimilaz
xp̄i huānitas. Per mel eiꝰ diuinitas
intelligit̄. Perfecta aūt cognitio cō
ſiſtit in viſione huānitatis et cōtem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

platione diuinitatis Joh.xvij. Hec
eſt vita et̃na vt cognoſcãt te ſoluz
verũ deuz ⁊c̃. Per ſcã ãt dilectõ itelli
git̃ p mãna rõe immutationis. imu
tabat ei palatũ ⁊ omnẽ ſaporem vt
habet̃. Sap.xvij. Beati eniz ad qd
cũqȝ ſe diuertũt ibi dulcedinẽ inue
nient. nã cõuertẽdo ſe ad deũ delici
as infinitas hauriẽt. Cõuertendo ſe
ad angelos vel ſanctos ſiue celuz no
uũ ⁊ terrã nouã ibi ſuauitatẽ inuei
ent Sicut ei apis ex quolibz flore ro
rem ſugit vnde mel cõponit. Sic be
ati ex qualibz re materiã ſue dilectõ
nis iuemẽt vnde dulcedinez aſſumẽt
Eterna autẽ poſſeſſio cognitĩ ⁊ dilec
ti intelligit̃ p mãna rõe nominis. Di
citur ei a mãna qd ſonat quid ẽ hoc
Et eſt verbũ ãmirationis ſiue ɔgra
tulationis. Beati ei admirabunt̃ de
tanta dei liberalitate: ⁊ congratula
bunt̃ de ꝑpetua ſua eternitate Pſa.
xl. Tũc videbis ⁊ afflues ⁊ mirabit̃
cor tuũ ⁊ dilatabitur ⁊c̃. Per calculũ
autẽ ſignificatur glorificatio corpis
Calculus nãqȝ q̃ ſcdz aliam tranſlati
onem dicit̃ margarita ſiue carbũcu
lus q̃ eſt puus in quo notatur ſubtili
tas. Eſt rotũdus in quo notat̃ agili
tas Eſt lucid⁹ in quo notat̃ claritas
Et ẽ ſolidus in quo notat̃ eternitas
De his q̃tuor dotib⁹ corporis dr. Sa
pi.iij. Fulgebũt Ecce claritas. iuſti
Ecce immortalitas. qꝛ ſicut dicitur.
Sap.i. Juſticia perpetua eſt ⁊ immor
talis Tanq̃ ſcintille. ecce ſubtilitas
Jn arundineto diſcurrẽt Ecce agili
tas. ¶ Ser.lxxi. de eodẽ feſto ſ.3⁹

Vidi ⁊ ecce equus albus. ⁊ q̃
ſedebat ſup eũ habebat ar
chum ⁊ data ẽ ei corona. ⁊
exiuit vincens vt vinceret Apo.vi.
Beatus vincẽtius dr equus dei in q̃
tum nomẽ dei p̃dicãdo portauit Et
dicit̃ miles dei. in q̃tum de hoſtibus
triumphauit. Jn verbis autẽ premiſ
ſis primo deſcribitur iſte equus dei.
Secundo iſte miles dei Equus autez
deſcribit̃ a duobus Primo a fortitu
dine in eo q͛ vocat̃ equus Job xxxix
Nunquid p̃bebis equo fortitudinez
ſupple nõ niſi ego Secũdo a pulchri
tudine cũ dr. Albus Fortitudo autez
iſtius equi apparz qꝛ portauit magã
pondera. magna ſupplicia. magna q̃
dez numeroſitate. acerbitate. ⁊ diu
turnitate Fuerũt nanqȝ e⁹ ſupplicia
multa ⁊ ponderoſa ac numeroſa. Si
cut pz in legẽda vt poſſit dicere cuz
pphta: Omnes fluct⁹ tuos induxiſ
ti ſup me Idez. Sup dolorẽ vulnerũ
meorũ addiderũt. Job.xxvi Cõcidit
me vulnere ſup vuln⁹ Fuerũt eciam
in magna acerbitate. Vñ poterãt di
cere.ij. Machab.vi. Domine q̃ hẽs
ſanctam ſcientiam tu manifeſte ſcis
qꝛ duros in corpe ſuſtineo doloẽs.
non tantũ duros ſed duriores ⁊ du
riſſimos. duros. qꝛ in craticula aſſa
batur. duriores qꝛ tela ad viſcera ia
ciebant̃. duriſſimos qꝛ oſſa frãgebã
tur. Fuerunt eciã magna in magna
diuturnitate Quia nõ fuit decapita
tus. nec ſubito mortuus. ſed nouis
ſupplicijs reſeruat⁹ p̃s Dolor meus
renouatus eſt ⁊c̃. Et iere.xv. Qua
re factus ẽ dolor me⁹ ꝑpetuus ⁊ diu
turnus ⁊ longus. reſpõdet domin⁹
Si ſeparaueris precioſuz a vili quaſi
os meũ eris Ac ſi dicat Jdeo iſta pa
teris vt aĩma tua precioſa a vili cor
pore ſeparetur. et mihi familiarita
te iungat̃ Quia igitur ſic fuit fortis
ad portandum ſupplicia. tam multa
tam acerba. tã diuturna Jdeo excla
mat prudenti⁹. O miles inuictiſſime
fortiſſimorũ fortior. Jã te ſeua ⁊ aſpe
ra tormẽta tremũt victorez. Scdo d̃
ſcribit̃ iſte equ⁹ a pulchritudĩe cũ dr
alb⁹ oñdit̃ q͛ fuit a xp̃o ſpẽali amoẽ
dilect⁹ Cant.v. Dilcũs me⁹ cãdid⁹.
q͛ fuit chriſti ſanguine dealbatus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Apocal. xxij. Lauerunt ſtolas ſuas
et dealbauerūt eas in ſāguine agni.
q̄ eſt familie xpi aſſcript9 Apoc̄. iij.
Ambulabunt mecum in ſtolis albis
Et q̄ eſt i quadriga tercia collocat9
Nam ſicut dr̄. Zach. vi. In q̄driga
prima ſunt equi ruſi .i. martires. In
ſcd̄a equi nigri id eſt cōfeſſores ſe p
penitenciam denigrantes. In tercia
equi albi id eſt virgines innocētes.
Beatus autem vincentius in hac tri
plici quadriga fuit. qr̄ et ſanguinez
ſuū fudit. et ſe in penitencia macera
uit et in innocentia ſe conſeruauit.
Scd̄o deſcribitur miles et maxime a
qnq̄. Primo a noīe cū dicit̄ Vincēs
¶ Scd̄o ab offitio ſiue ab arte. cū dicit̄
Habebat arcū. Tercio a cordis mag
nanimitate. cū dicit̄. Exiuit vincens
¶ Quarto a finali et recta intentione.
cū dicit̄ Vt vincēt. Quīto a palma
victorie. cū dicit̄. Et data eſt ei coro
na. Circa primū notandū. q̄ ipſe ha
buit nomē celebre. i. victorioſum. qr̄
vincens ſiue vincenti9 eſt appellat9
Ruth. iiij. Habeas nomē celebre in
bethleem. i. in eccleſia militāti et tri
umphanti i. Paral. xi. Ipſe erat int̄
tres noīatiſſim9 et int̄ tres ſcd̄s et in
clitus. Tres noīatiſſimi ſūt martīes
ꝯfeſſores et v̾gines Ipſe em̄ eſt noīa
tiſſimus inter martires. qr̄ duriſſima
ſupplicia ptulit Int̄ cōfeſſores. quia
fidem xpi cōſtantiſſime cōfeſſus fuit.
Et inter v̾gines. qr̄ ſinceriſſimaz pu
ritatē ſuauit Sed parꝫ eſſet. ſi miles
habēt nomē celebre et nō exerceret
officium militante Ideo ſcd̄o cōmen
datur ab officio ſiue arte cum dicit̄.
Habebat arcum. Habebat em̄ iſte
miles officium ſagittandi. ideo vnā
ſagittā iecit in deū: que fuit ſagitta
deuote orōnis Vnde dicit̄ de eo Erec
tis in celum luminib9 dn̄m p̄cabatur
ij. Regum. i. Sagitta ionathe nunq̄
abijt retrorſum Tunc em̄ ſagitta re
trorſum abijt qn̄ oratio a deo vacua
recedit. Scd̄am iecit in ſeipſum: que
fuit ſagitta diuini timoris: quo car
nem ſuam cōfixit. pſ̄. Confige timo
re tuo carnes meas ⁊c̄. Terciam ie
cit contra diabolum que fuit ſagitta
humilitatis qua ipm̄ ſupbum grauit̄
vulnerauit. pſ̄. Tu humiliaſti ſicut
ſcꝫ vulneratū ſuperbū Yſaie li. Nun
quid nō tu percuſſiſti ſuperbū vulneā
tum draconez. Quartā iecit contra
tirannū: que fuit ſagitta dure incre
pationis. Pſ̄. Sagitte potētis acute
cum carbonibus deſolatorijs Iſta em̄
ſagitta fuit potens. qr̄ iram tiranni
nō timuit. Et fuit acuta. qr̄ eius cor
medullitus penetrauit Et fuit accen
ſa. qr̄ zelo dei hoc fecit Sed multoꝝ
ſagitte ſunt debiles ꝓpter timorē. et
retruſe ꝓpter priuatū amorez et fri
gide ꝓpter zeli remiſſionez Sed parꝫ
ꝓdeſſet ſi miles haberet officiū mili
tare. ipſum tamen nunq̄ exerceret:
nec ad bellum ꝓduceret Ideo tercio
cōmendatur a cordis magnimitate:
cum dicit̄. Exiuit ſcꝫ ad certamen.
Sunt autez tria que militē retrahūt
ne ad bellum ꝓcedat. aut amor inor
dinatus ſui. aut timor cuiuſlibet ad
uerſi. aut defectus exempli. ido dn̄s
milites ſuos admonēs dicit Luce. ix.
Si quis vult poſt me venire abnegꝫ
ſemetipm̄. Ecce qr̄ nō debꝫ diligere:
ſed deſpicere ſeipm̄ et tollat crucem
ſuam Et qr̄ nō debet timere aliquod
aduerſū Et ſequat̄ me Ecce glorioſū
exemplū. Iſta tria retrahentia non
habuit vincentius Vnde dicit Aug9
Quid em̄ mirū ſi in illo vicit vincen
tius a quo victus eſt mundus. Ecce
exhibitū exemplū Deinde ponit alia
duo dicens duplicem aciem mūdus
ꝓduxit contra milites chriſti. Blan
ditur em̄ vt decipiat. Terret vt frā
gat. nō nos teneat ꝓpria voluntas.
nec terreat aliena crudelitas et vict9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

eſt mundꝰ. ſed vilis miles eſſet qui
ad belluȝ procederet ⁊ ibi nõ intẽde
ret vincere ſed expoliare. Jdeo qr
to cõmendat̃ a finali ⁊ recta intẽtio
ne. cuȝ dr. Vt vinceret. Nõ ei vincen
tius affectauit ſpolia mũdi. ſed tan
tuȝ vt vinceret ad gl'aȝ dei. Et iõ in
oĩbus victor fuit. Nã vicit in aere. ĩ
eculeo extenſus: Vicit in igne ſuper
craticulã poſitus. Vicit in terra. in
teſtis acutiſſimis inuolutꝰ Vicit ĩ aq̃
in mare ꝓiectus Jõ exclamat Augu
ſtinus dicẽs Beatus vincẽtius vicit
in verbis. vicit in penis. vicit ĩ ↄfeſ
ſione. vicit in t̃bulatione. vicit exuſ
tus. paꝝ eciã valeret ſi miles vince
re intẽderet tamẽ cũ efficatia victo
riã nõ obtineret. Jdeo qñto cõmen
datur a palma victorie cũ dr. Et da
ta ẽ ei corona. De qua corona dixe
runt ſibi angeli Agnoſce o vincẽti.
qr ꝓ quiꝰ nomine decertaſti ipſe tibi
coronã ꝑparataȝ ſeruat in celis qui
te fecit victorẽ in penis Diabolus nã
qꝫ cõtra ſanctos ↄcitat pugnã Jdeo
dicit̃. Decertaſti Sed deus dat victo
riaȝ Jõ dr. Qui te victorẽ fecit in pe
nis Et poſt victoriã dat coronã. idõ
dicit̃. Jpſe tibi coronã preparataȝ ſer
uat ĩ celis Et ſic pȝ ꝙ diabolꝰ prepa
rat malũ pugne Sed de iſto malo dr
ꝙ deꝰ dat bonũ victorie Et de iſto bo
no deꝰ elicit ſcĩs optimũ corone et̃ne

Sermo lxxij. De eodẽ feſto ſ. iiijꝰ

Fortis ẽ vt mors dilectõ. du
ra ſicut inferni emulatio Cã
t̃. viij. Salomon ponit qñqꝫ
fortiſſima. q̃bus cõpat fortitudinem
caritatis Primo nanqꝫ ẽ fortis ſicut
mors. iõ ei dr. fortis ẽ vt mors dilec
tio Sicut ei mors ſepat animã a car
ne: ſic ⁊ caritas ſepat animã ab omi
illicito amore. Facit ei t̃plicẽȝ ſepara
tioneȝ Separat ei animaȝ ab illicito
amore mundi Mat̃. x. Veni ſepara
re hominẽ aduerſus fratreȝ ſuuȝ Ab
amore corpis ꝓprij. Ecci. xlvi. Sur
rexit nathan ꝓpheta ⁊ q̃ſi adeps ſepa
ratus ẽ a carne Ab amore ſui. qr ta
les nõ viuũt vita ſeu amore ſui. ſed
chriſti Gal'. ij. Viuo ego. iã nõ ego
Viuit autẽ in me xp̃s Jſtã t̃plicẽȝ ſe
parationẽ caritas fecit in vincentio.
Jpſe ei mũdũ vicit vt cantat̃ de eo.
in quo preſſurã mundi martir vicit
vincentiꝰ Propꝰum corpus contemp
ſit. vnde dixit dacian o. Tormenta
tua nõ timeo. ſed hoc ſolũ timeo. qr
te fingis velle mihi miſereri. Jpſe ei
nõ ſibi. ſed xp̃o vixit. ij. Coꝝ. v Qui
ſibi viuũt iaȝ nõ ſibi viuant. ſed ei q̃
ꝓ ipſis mortuꝰ ẽ ⁊ reſurrexit. Secun
do caritas eſt fortis ſicut ĩfernꝰ Vñ
ſequit̃. Dura ſicut infernꝰ emulatio.
Sicut ei infernus aĩas fortiter retinȝ
⁊ cuſtodit ita ꝙ nullã pdit ſic amor
dei ſanctũ vincẽtiũ tam fortiter xp̃o
vinxit ꝙ ab eo ſeparari nõ potuit.
Ro. viij. Quis nõ ſeparabit a carita
te xp̃i Tribulatio. an anguſtia. ⁊ c̃.
Jpſe ei traditus ẽ carceri vt fame ma
ceraret̃. Eculeo vt flagellaret̃. vn
gulis vt laceraret̃. Craticule vt aſſa
retur. Teſtis acutiſſimis. vt vulne
raretur. ſed ſic erat deo per amorem
colligatus ꝙ non poterat ſeparari.
nec miꝝ. ipſa enim caritas erat ſibi
tanq̃ꝫ vinculum quo dõ erat colliga
tus Col'. iij. Super omnia autem ca
ritatem habete. quod eſt vinculum
perfectionis. Erat enim tanq̃ꝫ ada
mas per quem ad deum erat attrac
tus Jeremie. xxxi. Jn caritate perpe
tua dilexi te. ideo attraxi te miſerãs
Erat tanq̃ꝫ radix q̃ deo eȧt firmiter ra
dicatus Ephes̃. iij. Jn caritate radi
cati ⁊ fundati Tercio caritas eſt for
tis vt ignis. qui habet virtutem in
cẽdendi. vnde ſequitur. Lampades
eꝰ lãpades ignis atqꝫ flãmaꝝ Facit
ei incendiũ amoris Luc. vlt̃. Nonne
cor noſtrum ardens eȧt in nobis ⁊ c̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Incendiū ſermonis Eccl'·xxviij·Sur
rexit helyas quaſi ignis et v̄bū illi9
quaſi facula ardebat Incendiū opis
Iob·xxxvij·Nōne veſtimenta tua.i.
opa tua calida ſunt·cū pflata fuerit
terra auſtro.i.ſpiritui ſcō·Auſter ei
eſt ventus calidus ꝛ fecūdatiuus·po
rorū reſeratiu9·qꝛ ſpūſſcūs et corda
inflāmat et ipſa p bona opera fecun
dat et ad diuinas inſpirationes reci
piendas ipſa reſerat·Iſtud triplex
incendiū caritas in beato vincentio
fecit ſcꝫ amoris in corde·Vnde dicit̄·
Vir inclitus·Vincētius accēſus igne
diuini amoris·feruoris in ore·Vnde
ait Exurge ex toto malignitatis ſpū
debachare ꝛc̄·Et·feruoris in opere·
Vnde dicit̄ de ipſo et de alijs quos ca
ritas impleuit·Rōs·xij·Spiritu fer
uentes·dn̄o ſeruientes·Quarto ca
ritas eſt fortis ꝛ ymo forcior q̄ aqua.
qꝛ magis extinguit·Aqua em̄ tribu
lationū non extinguit caritatē ſꝫ cari
tas ipſam·Vnde ſequit̄ Aque multe
nō potuerūt extinguere caritatem·
Facit autē ipſa caritas multiplicē ex
tinctionē·Nam extinguit ignem car
nalis voluptatis Eccl'·iij·Ignem ar
dentē extinguit aqua·Extiguit ſitim
mūdane cupiditatis ſiue ɔcupiſcētie
Iohis iiij·Qui biberit ex hac aqua
quā ego dabo ei:nō ſitiet in eternū·
Extiguit aquā immiſſe aduerſitatis
Sap'·xix·Ignis valebat in aqua ſup
ſuā virtutē·Sic in vincētio caritas
extinguit voluptatē p pudiciciā ſiue
prudentiā Sap'·viij·Vem ad corpus
coinquinatū·cupiditatē p tpanciaꝫ
i·Cor·vij·Qui vtuntur hoc mūdo
tanq̄ nō vtant̄·Aduerſitatē p pacie̅
tiam i·Cor·iiij·Perſecutioneꝫ pati
mur et ſuſtinem9·Quinto caritas
eſt fortior flumine.i.omni mundana
aduerſitate·Vnde ſequit̄·Nec flumi
na obruent illaꝫ·Math·vij·Deſcē
dit pluuia et venerūt flumina et fla
uerūnt venti ꝛc̄·Eſt em̄ quēdaꝫ ad
uerſitas veniens a deo iuſte infligen
te Et hec eſt pluuia q̄ de celo dn̄dit·
Iſta non poteſt obruere caritatem·
qꝛ eam portat pacienter·Ieremie·x·
Plane hec infirmitas mea eſt et por
tabo illā·Quedā a diabolo immittēte
Iſta eſt ventus q̄ ab aere venit Iſta
nō poteſt obruē caritateꝫ·qꝛ reſiſtit
fortiter i·Petri·v·Cui reſiſtite forti
ter·fortes in fide·ſcꝫ operāte p dilec
tionē·Quedā eſt a tiranno ſeuiente
Iſta eſt flumen qđ p terram incedit
Iſta nō poteſt obruere caritateꝫ·qꝛ
eam ſuſtinet pſeuerāter i·Cor·xiij
Caritas omnia ſuffert·Beatus aūt
vincenti9 ſiue pluuiam aduerſitatis
immiſſaꝫ a deo·ſiue ventū temptati
onis immiſſum a diabolo·ſiue flumē
pſecutionis immiſſum a tiranno non
tm̄ portauit pacienter fortiter et pſe
uerant̄ ſed eciā gaudēter·qꝛ omnia
mala et aduerſa p xp̄o pati quendā
ludum et quoddā ſolatiū reputabat
Vnde dicit prudentius ipſum rn̄diſſe
daciano·Tormenta carcer vngule
ſtridenſqꝫ flāmis lamina atqꝫ ipſaꝝ
penaꝝ vltima mors xp̄ianis lud9 eſt.

Sermo lxxiij·De cōuerſione ſācti
Pauli apoſtoli·ſermo p̄m9

Quomaꝫ die ac nocte ḡuata
ē ſup me manus tua·Cōuer
ſus ſum in erumna mea duꝫ
cōfigitur ſpina·Pſal·Poſſunt eſſe
hec v̄ba beati pauli regraciantis deo
de ſua cōuerſione et cōuerſionis mō
Vbi duo ponunt̄·Primū eſt ſua glo
rioſa cōuerſio Cum ſcꝫ dicit̄ Conuer
ſus ſum in erumna mea·Scd̄m eſt
conuerſionis modus Cum dicitur·
Qm̄ die at nocte grauata eſt ſup me
manus tua dum cōfigitur ſpina·
Circa primū notandū·qꝛ ante cōuer
ſionem triplicē patiebatur erumnā·
Vna eſt qꝛ ſynagogā nimis zelabat
Gal'·i·Abundātius emulator exn̄s

paternaꝝ meaꝝ traditionū. Scḋa ē
qꝛ eccia. xp̄i nimis ī pugnabat Ibidē
ſupra modū perſequebar ecciaꝫ dei.
⁊ expugnabam illam. Tercia eſt
qꝛ nomē xp̄i nimis odiebat Actuuꝫ.
ix. Nōne hic eſt q̄ expugnabat eos
qui inuocabant nomē iſtud. de his
tbus ipſe dicit. i. Thimo. i. Qui p̱us
fui blaſphemus. qꝛ ſcꝫ nomē xp̄i bla
ſphemebā Et perſecutor. qꝛ eccleſiā
xp̄i perſequebar. Et cōtumelioſus.
qꝛ in cōtumeliā nominis chriſti ſina
gogā nimis zelabam Sꝫ ab iſta tpli
ci erumna conuerſus eſt videlicet in
ſinagoge euacuatorē. in eccleſie fun
datorē ⁊ in ipſius noīs xp̄i portitorē
de his tribus dr. Act. ix. Vas electi
onis mihi eſt iſte vt portet nomen
meū. Ecce qꝛ fuit nomīs xp̄i portitor
corā regibus ⁊ gentibus ipſos ad fi
deꝫ chriſti ꝯuertendo Ecce qꝛ fuit ec
cleſie chriſti fundator ⁊ filijs iſrahel
ipſos ſcꝫ confundendo ⁊ conuincēdo
Ecce qꝛ fuit ſinagoge euacuator.
Secundo ponitur modꝰ ſue cōuerſio
nis qui q̄dem fuit tplex. Eſt enī con
uerſus per lucem refulgentē. per v̓tu
tem potētē. ⁊ p voce obiurgantē.
Primo nanqꝫ conuerſus fuit per lu
cē fulgentē. quod notatur cū dicit.
Quoniam die ac nocte Illa eniꝫ lux
que ipſum circumfulſit. fuit ⁊ nox in
q̄tum ipſum exterius excecauit. ⁊
fuit dies in q̄tum ipſuꝫ interiꝰ illuſ
trauit. et ab omni diffidia purgauit
ipſum in amore chriſti incendendo.
Fuit autem ipſa lux repentiua immē
ſa. ⁊ celica. Vnde dicitur. Et ſubi
to circūfulſit eū lux de celo. Fuit nan
qꝫ ſubita ⁊ repentina. qꝛ ipſum ſubi
to immutauit atqꝫ perfecit in ſcienti
a. in vita. in cōſtantia. In ſcientia.
qꝛ totū miſterium dominice īcarna
tionis in tpe ſue excecationis edoc
tus fuit Gal. i. Notum vobis facio e
uangeliū qḋ euangelizatū ē a me.
qꝛ non eſt ſcḋm hominē. neqꝫ ab ho
mine didici illud neqꝫ accepi ſed per
reuelationē iheſu xp̄i. In vita qꝛ ſta
tim omnem amorē carnaleꝫ abiecit.
Gala. i. Continuo non acquieui car
ni ⁊ ſanguini ⁊c̄. In conſtantia Act
ix. Continuo ingreſſus in ſinagogā
p̄dicabat illis iheſum Fuit etiam illa
lux immenſa. vnde dr Circūfulſit. i.
circumquaqꝫ fulſit. Ab interiori per
ſapientiam. ij. Coꝝ iiij. Deus qui di
xit de tenebris lucem ſplendeſcere il
luxit ī cordibus noſtris ⁊c̄. Ab exte
riori per ꝯuerſationē lucidā. i. Theſ.
v. Nō ſumus noctis neqꝫ tenebraꝝ
⁊c̄. A ſupiori per cōtēplationeꝫ celeſ
tium. ij. Coꝝ. iij. Nos reuelata facie
glām dei ſpeculantes q̄ ſolet ī hoc ſe
culo videri p ſpeculū in enigmate.
Cri. Paulꝰ carcē coartatꝰ hītabat
in celo Ab inferiori per contemptuꝫ
terrenoꝝ Philippenſ. iij. Exiſtimo ō
nia detrimentum eſſe ⁊c̄. Fuit etiam
iſta lux celeſtis. ad innuendum qꝙ de
us dedit ſibi intellectum angelicum.
quia ab ipſo angeli plurima didice
runt. Vnde ſuper illud. Epheſ. iij.
Mihi autem minimo omnium ſanc
torum data eſt glīa hec vt innoteſ
cat principibus ⁊ poteſtatibus in ce
leſtibus. dicit. Gloſa. videte quan
tꝰ ē hic. quia p aliquid hoc accreuit
angelis qui multa ſecreta in his di
dicerūt Dedit ſibi affectum diuinuꝫ
Criſoſto. vt ei ferrum miſſum in ig
ne totus ignis efficitur. ſic paulꝰ ca
ritate ſuccenſus totus efficitur cari
tas. Dedit ſibi actum celeſtem ⁊ ſan
ctum Phili. iij. Noſtra cōuerſatio ī
celis eſt Iſta tria tangit dioniſius ī
epiſtola de morte pauli dicens. Hic
eſt angelus terreſtris. ecce quia ha
buit intellectum angelicum. Et ho
mo celeſtis. ecce quia habuit actuꝫ
celeſtem ⁊ ſcūꝫ. ymago et ſitudo di
uitatis ecce qꝛ hūit effcūꝫ diuitatis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Scdo q̄ꝛ eius coūerſio fuit ꝑ virtutē
potentē: cum dicat̄ Quoniā grauata
eſt ſup me manus tua. Chriſtus hēt
manū in qua ſunt quinq̄ꝫ digiti.
Primus eſt pollex .i. eius potētia per
quā omnib⁹ dn̄at̄ et omnia domat.
Scdus eſt index .i. eius ſapientia: per
quā omnia indicat et manifeſtat.
Tercius eſt medius .i. caritas infini
ta: ꝑ quā nos tanq̄ꝫ mediator patri
recōciliat. Quartus eſt medicus .i.
eius miſericordia: ꝑ quā noſtras in
firmitates medetur et curat. Q̄ntus
eſt puus .i. humilitas ſumma. ꝑ cui⁹
exemplū ad humilitatē nos reuocat
Iſtam manū cum his quinq̄ꝫ digitis
ſup paulū aggrauauit .i. fortificauit
ſcꝫ pmo digitum potentie ipſum ad
terrā ꝓſternēdo. ps̄. Humiliaſti ſicut
vulneratū ſuperbū. Digitū ſapiētie
omnia ſibi miſteria reuelando Eph.
iij. Scdm reuelationeꝫ notum michi
factum eſt ſacramentū. Digitū cari
tatis infinite ſe patri reconciliando.
i. Thi. i. Miſericordiā conſecutus ſū
Digitum miſericordie eius culpā me
dendo i. Thimoth. i. Chriſtus ihus
venit in hunc mūdum peccatores ſal
uos facere: quoꝝ pmus ego ſum.
Digitum humilitatis ꝑ ſuū exemplū
ad humilia reducendo. Vnde ait. i.
Corinth. xv. Ego ſū minim⁹ aploꝝ
qui nō ſum dignus vocari apoſtol⁹.
Tercio ipm̄ cōuertit ꝑ vocem obiur
gantē: cum dicat̄. Dum cōfigit̄ ſpina
Illa ſcꝫ ſpina de qua dicit̄. Durum ē
tibi cōtra ſtimulū calcitrare. Infixit
autē chriſtus cordi ſuo quadruplicē
ſpinā. Prima fuit verbum obiurga
tionis. cū dixit Saule ſaule quid me
pſequeris Et iſta fecit in eo vulnus
doloris. Rōs. ix. Triſticia eſt michi
mag̃ et cōtinuus dolor cordi meo ꝛc̄
Scda fuit verbum improperationis.
cum dixit. Ego ſum ihesus quē tu ꝑ
ſequeris. quaſi dicat. Ego ſum ille
qui te ſaluaui: qui pro te et mortem
ſuſtinui et talia michi rependis. Et
iſta fecit in eo vulnus pudoris adeo
q̄ ſe indignū apoſtolatu iudicabat.
i. Corinth. xv. Non ſum dignus vo
cari apoſtolus. Tercia fuit verbum
cōqueſtionis. quādo ſimiliter dixit.
Ego ſum Ihesus nazarenus quaſi di
cat. Sufficere tibi debēt. q̄ iudei me
crucifixerunt et penis meis ſaturati
fuerunt. Et iſta fecit in eo vulnus a
moris et cōpaſſionis. adeo q̄ amor
et cōpaſſio chriſti crucifixi cordi ſuo
fuit affixa. vt dicit Gal. ij. Chriſto
cōfixus ſum cruci. Quarta fuit v̄bū
cōminationis Cum dixit Durum eſt
tibi contra ſtimulū calcitrarē. Et iſta
fecit in eo vulnus timoris Vnde dicit̄
Tremens ac ſtupēs dixit ꝛc̄. ij. Coꝝ
vij. Foris pugne. intus timores.

Sermo lxxiiij. De eodem feſto.
ſermo ſcds

Vas admirabile opus excelſi.
Eccleſ. xliij. Iſtud eſt illud
vas: de quo dicit̄ Actuū ix.
Vas electionis michi eſt iſte. Et nō
eſt vas cōmune: ſed admirabile. Et
non eſt opus mortalis viri ſed opus
excelſi. Fuit auteꝫ iſtud vas admira
bile et opus excelſi ꝓpter ſuas mira
biles cōditiōes quas habuit. Primo
fuit mirabiliter fictis. quod patꝫ q̄ꝛ
de limo humilitatis ꝓfunde et aqua
cōpunctionis lacrimoſe fuit cōfict⁹
Quantū ad pmū dicit̄. ij. Coꝝ. iiij.
Habem⁹ thezaurum iſtum in vaſis
fictilibus. Quantum ad ſcdm dicit
Criſoſtom⁹. Paulus cōſolationem
recipiebat in lacrimis. in rota timo
ris et amoris fuit cōſtrictus. Nam cū
dixit ei Ihesus. Ego ſum ihesus naza
renus id ē ſaluator tuus. Ex hoc eni
cōcepit magnū amorem: cum dixit.
Quē tu pſequeris. Ex hoc concepit
magnum timorem Veloci motu fuit
agitatus quando ſubito ipſum lux

illuſtrauit ⁊ in terrā cecidit pſa·xxx
vij·Ponā ꝫ circulū in naribus tuis ⁊
frenum ī labijs tuis ⁊ reducā ꝫ te in
via per quā venisti Fuit a ſupfluita
tibus reſecatus·qꝛ omnē terrenita
tē xp̄s ab eo amouit qđ notatur per
hoc ꝙ de terra ſurrexit ⁊ ſquame ab
oculis eꝰ ceciderūt Secūdo iſtđ vas
fuit mirabiliter pictuꝫ·ſcꝫ colore al
bo v̄ginalis mūdicie·vnde loquens
de virginibus dicit.i.Coꝝ·vij.Vo
lo omnes hoīes eſſe ſicut meipſum·
Criſ·Joſeph pudicicie v̄tute decora
tus ē ⁊ ego vereoꝛ ne ridiculū ſit hic
inde·Paulū laudare qꝛ omnia q̄ vi
debant̄ clara atqꝫ decora cernebat·
quēadmodū nos fauillā cinereqꝫ de
ſpicimus·Coloꝛe nigro humilitatis
pfunde.i.Corin·xv·Ego ſum mini
mus apoſtoloꝝ ⁊ c̄·Coloꝛe rubeo ca
ritatis intenſe·Ro·v·Caritas dei di
ffuſa ē in cordibus nr̄is Coloꝛe iacin
tino ꝯtēplatioīs ſupne Phil·iij·No
ſtra ꝯuerſatio in celis ē Coloꝛe viri
di cōuerſationis grate·i·Coꝝ·ij·in
gracia dei cōuerſati ſumꝰ·Tercio iſ
tud vas ē mirabiliter excoctū ſcꝫ ig
ne amoris·ij·Corin·v·Caritas dei
vrget nos Cri·Paulus ſine caritate
xp̄i·nec principatuū ſociꝰ cupiebat
eſſe Ab hac ei caritate diſcedere hoc
ſibi erat tormentū gehenna ſupplicia
infinita.ſicut pfrui caritate hoc erat
illi vita·hoc illi regnuꝫ·hoc illi vide
bantur bona innuēra Igne paſſioīs
⁊ t̄bulationis ij·Coꝝ·iiij·In omni
bus t̄bulationē patimur·ſed non an
guſtiamur Igne ꝯpaſſionis·ij·Co
rin.xi Quis infirmat̄ ego nō īfirmoꝛ
Criſo·Nullꝰ taꝫ affectuoſe mala pp
a ꝙ̄tum ipē flebat mala aliena·Ig
ne doloris Ro·ix:Triſticia eſt mihi
magna ⁊ ꝯtinuus doloꝛ cordi meo·
Quarto iſtud vas fuit mirabilit̄ pu
rificatū ⁊ lotū ſciꝫ lotione baptiſmi·
vnde dr̄ Surgens baptiſatꝰ es Lotio
ne ſpiritus ſci·de qua dr̄ Act·i vos
autē baptiſabimini ſpū ſancto·Sic
āt ī apoſtolos deſcēdit ſpūs ſcūs in
ſpecie ignis ſic ⁊ in ipſū in ſpē ſuas
Lotione lacrimoſe ꝯpunctōnis Cri·
Juges lacrimaꝝ fontes nō diebus ſo
luꝫ ſed eciaꝫ noctibus effūdebat·Lo
tione ſanguinis·qꝛ in ſuo ſanguine
baptiſatus fuit Apo·vii·Lauerunt
ſtolas ſuas ⁊ c̄ Lotione lactis·qꝛ cū
ſanguine lac effudit·Et hoc in teſti
moniū ſue puritatis Cant·v·Oculi
eius ſicut columbe ſup riuos aq̄ꝝ q̄
lacte ſunt lote Quinto iſtud vas fu
it mirabiliteꝛ impletū ſcꝫ ſpū ſapien
tie ⁊ intellectus qꝛ diuina miſteria ⁊
pfunda ītellexit ⁊ ſapient̄ edocuit·
Spiritu cōſilij ⁊ fortitudinis·quia ⁊
prudens cōſiliarius in aduerſis fuit·
et fortis inter aduerſa ſtetit Spiritu
ſcientie ⁊ pietatis·qꝛ et alioꝝ miſe
rias ſciuit ⁊ eis pie ſubuenit Spū ti
moris dn̄i·qꝛ ipſum filiali timore ſē
p timuit·Sexto iſtud vas fuit mira
biliter effuſum Effudit ei ſe verbis
ij·Coꝝ·vi·Os noſtꝝ patet ad vos
o corinthij·Scripto·Phil·iij·Eadē
vobis ſcribere mihi q̄dem nō pigꝝ·
vobis autē neceſſariuꝫ Exemplo·ij·
Coꝝ·vii·Capite nos ſcꝫ in exemplū
nemineꝫ ei leſimus·⁊ c̄·Martirio·
Phil·ii·Sed ⁊ ſi immoloꝛ ſup ſacrifi
ciū ⁊ obſequiū fidei veſtre gaudeo ⁊ ꝯ
gratuloꝛ omnibus vobis

Sermo lxxv·Eodeꝫ die ſer·3ꝰ

Spectaculum facti ſumꝰ mū
do angelis ⁊ hominibus .i.
Coꝝ·iiij:Hodie deꝰ ſpecta
culū nobis dedit qn̄ beatū paulum ꝯ
uertit·Qui q̄deꝫ eſt ſpectaculū mun
do·i·mundanis ⁊ peccōribus ⁊ āge
lis tam bonis ꝙ̄ malis hominibꝰ ſciꝫ
iuſtis ⁊ ratione vtentibus Eſt ⁊ ſpec
taculū peccatoribus ad penitendum
Angelis bonis ad admirandum·An
gelis malis ad inuidendum bonis ⁊

iuſtis ad imitandum Peccatores aūt
in eo ſpectare poſſūt tria Primo do
lorem ⁊ contritionem amarā Tātū
ei doluit ꝙ t̄ bꝰ diebꝰ coēdere r̄cuſa
uit. ꝙ t̄bus diebus in doloē cōtinu
o fuit ⁊ i fletu ꝙ dolorē ſuū ſp ɔtinu
auit. Ro. ix. Triſticia eſt mihi ⁊ con
tinuus dolor cordi meo. ꝙ habuit la
crimas ɔpunctionis ⁊ hoc in t̄duo ſue
cōuerſionis Lacrimas deuotionis .ij
Cor. v. Naz ⁊ in hoc ingemiſcimus
habitationē q̄ de celo ē ſup indui cu
pientes Lacrimas ɔpunctōis ſue cō
paſſionis .ii. Cor. ii. Nā ex multa t̄
bulatione ⁊ āguſtia cordis ſcripſi vo
bis per multas lacrimas. Secundo
ſpeculari poſſunt cōfeſſionem purā.
Dicit autē Prouer. xviij. Juſtus in
principio accuſator eſt ſui. Si in pri
cipio multomagis in medio ⁊ in fine
Peccatū ei habet principiuz ſcz ma
lā cogitationē. mediū ſcz conſenſū.
⁊ finē ſcz opus. De his tribus apoſto
lus ſe accuſat ſcz de principio pcci. i.
de malis cogitationibꝰ ipſas expellē
do. ii. Cor. iiij. Abdicamꝰ occulta
dedecoris. i. occultas ⁊ turpes cogi
tationes cordis De medio peccati. i.
de ipſo pcci ɔſenſu ipſū recognoſcē
do Act. xxij. Cum funderet̄ ſanguis
ſtephani teſtis tui. ego aſtabaz ⁊ cō
ſentiebam. De fine peccati. i. de ipſo
opere ipſū humiliter confitendo. i.
Thi. i. Qui prius fui blaſphemus pſe
cutor ⁊ cōtumelioſus ⁊ c̄. Tercio ſpe
culari poſſunt in ipō ſatiſfactionem
cōdignā. Jpe q̄dem xp̄m offenderat
corde ore ⁊ ope Act. ix. Saulꝰ adhuc
ſpirans quo ad primū. minarꝝ. quo
ad ſecundū. et cedis. quo ad terciū.
Jdeo ſatiſfecit corde diligendo ipſuz
pluſq̄ ſe. Act. xxi. Ego enim non ſo
lum alligari. ſed eciam mori paratꝰ
ſum ꝓpter nomē domini iheſu xp̄i.
Pluſq̄ ſuos Gala. i. Continuo non
acquieui carni et ſanguini. Pluſq̄
ſua Phil. iij. Que mihi fuerūt lucrꝝ
hec arbitratꝰ ſum ꝓpter xp̄m detrim
tum. Satiſfecit ore ipſum fideliter p̄
dicādo Actu. ix. Vas electōnis mic
hi eſt iſte vt portet nomen meuz co
ram r̄gibus et filijs iſrahel. Nam gē
tes id eſt philoſophos gētiles redar
guebat et conuertebat per ſapienti
am reges ac tirannos per miraculuz
euidentiam. filios iſrahel per diuinā
ſcriptnram. Satiſfecit opere. quia
predicabat et laborabat. i. Theſſ. ij
Nocte et die operātes manibus ⁊ c̄.
id eſt manualiter. ne aliquē vnum
grauaremus. vnde dicit haymo ꝙ a
primo gallorum cantu vſq; ad qui
tam horam laborabat. Deinde pre
dicationi vacabat ita ꝙ plerumq; v
ſq; ad noctem ſermonem protrahe
bat Somno et orationibus et come
ſtioni reſiduū temporis ſatis neceſſa
rium erat. Scđo factꝰ eſt ipe ſpecta
culū bonis angel admirandū. Jn an
gelis enim tria cōſiderant̄. ſcz velox
obedientia vt dicit ps Miniſtri eꝰ
qui facitis volūtatē eꝰ Caritas igni
ta Ps Qui facis angelos tuos ſpiri
tus etcetera. Cuſtodia ſollicita. pſal
miſta. Angelis ſuis mandauit de te
vt cuſtodiāt te in omnibꝰ vijs tuis
etcetera. Admirātur igitur in paulo
angeli velocem obedientiam quam
habuit in cōuerſionis ſue primordio
quādo dixit Dn̄e quid me vis face
re Quā habuit i medio quādo ſpiri
tus ſcūs dixit. Segregate mihi ſaulū
et barnabā quia ɔtinuo apoſtolis o
bediuit vt habet̄ Act. Quam habu
it in vltimo quia iacobo epiſcopo p̄
cipiente vt in templo ſe purificaret
continuo obediuit. cum tamen peri
culum ſibi imminere cognoſceret.
Quam habuit in tota vita ſua. qr
totum mundum predicando circui
uit. Criſoſtomus. paulus tanq̄ pen
natus totum docēdo puolauit orbē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Scđo admirantur in ipſo caritatem
ignitā: ſiue q2 totus ī ignē caritatis
conuerſus fuerat Criſ. Vt em̄ ferrū
miſſum in ignem totus ignis efficit.
ſic Paulus caritate ſuccenſus totus
efficit caritas Siue q2 ignē caritatis
michil in eo extinguē poterat. Rōs.
viij. Certus ſum em̄. q2 neqꝫ mors
neqꝫ vita ⁊c̄. Siue q2 alios vehemē
tius inflāmabat. Criſ. Paulus velut
ignis totū pcurrebat orbem et pcur
rendo purgauit. Siue q2 omia vicia
exurebat Sup hoc. Criſ. Sicut in ſti
pulas aut ī fenū ignis eſt miſſus. ſic
oīm demonū opa paulus cōſumpſit
Tercio admirant̄ in ipſo tā ſollicitā
cuſtodiā. Quid em̄ angeli cuſtodiūt
mūdum vniuerſū: ſicut dñationes.
Quidam puincias: vt principatus
Quidā loca pñcipalia: vt archāgeli
Et quidaꝫ ſingulares pſonas: vt an
geli. Paulus aūt curā hūit de mūdo
vniuerſo Criſ. Nullus angel9 ita po
pulū creditū gubernauit: vt paul9
vniuerſū orbem. Curā hūit de puin
cijs Iōe. Tanta ipſe paulus virtute
pgreſſus eſt. vt vix triginta ānoꝝ
ſpatio. et Rōnos et Perſas et Par
thos et Medos et Indos et Scithas
et Ethiopes ſub iugo mittēt verita
tis. Curā hūit de ſpecialibus locis:
ad que epiſtolas deſtinauit Sicut de
Roma. Corintho. Galathia. ⁊ huiōi
Curā habuit de ſingularibus pſonis
Sicut de Thimotheo. Tito ⁊ Phile
mone. Tercio fuit ſpectaculū malis
angelis ad inuidendū. in quibus eſt
triplex viciū. ſcꝫ ſupbie. inuidie. et
fraudulentie. Contra ſupbiam igit̄
ſpectat̄ in eo huilitas. Tanta em̄ fu
it in eo humilitas q ſe reputabat mi
norē omni aplo i. Coꝝ. xv. Ego em̄
ſum minimus aploꝝ. Reputabat ſe
maiorem peccatorē aliquo i. Thi. i.
Chriſtus iheſus venit in hunc mūdū
peccatores ſaluos facē: quoꝝ pmus
ego ſum. Reputabat em̄ ſe michil a
ſeipſo hrē. ij. Coꝝ. iij. Non q ſuffici
entes ſum9 aliq̄d cogitare a nob̄ q̄ſi
ex nobis. Scđo cōtra inuidiā. Spec
tat̄ in eo fraterna caritas que tāta
in eo fuit. q oīs hoīes ſaluari cupie
bat Criſ. Quaſi mūdū vniuerſū ipſe
genuiſſet. ſic oēs in regnū dī feſtina
bat adducē: qui p ſalute alioꝝ mori
deſiderabat ij. Coꝝ. iij. Ego em̄ libē
ter impēdar et ſupimpēdar p aīab9
vrīs. qui p eťna pena alioꝝ vitāda
ipſe a glā excludi affectabat Rōs ix
Optabam ego ipſe anathema eſſe a
xpō p fratrib9 meis Criſ. Nam non
ſaluari illos multo acerbius extima
bat q̄ ſemetipm perire. Tercio ɔtra
fraudulentiaꝫ ſpectat̄ in eo veritas
quaꝫ immittē ſatagebat p ſincerita
tē doctrinē i. Thi. ij. Doctor gentiū
in fide et veritate Per exemplū vite
ij. Coꝝ. vij. Capite nos neminē leſi
mus. neminē circūuenim9 ⁊c̄. Per
aſſiduitateꝫ oratōnis deuote. Col. i.
Non ceſſamus pvobis orantes ⁊c̄.
Quarto factus ē bonis ⁊ iuſtis ſpec
taculū ad imitandū in quo quidē tria
ſpectari pñt. Primo ad cōtemplati
onē celeſtiū Phil. iij. Noſtra cōuer
ſatio in celis eſt. Cōuerſatio autem
dicit totā vitam hoīs Quidā em̄ ſūt
in celo tm̄ ore vt predicatores verboſi
Quidā tm̄ exteriori opere: vt ypocri
te: et vani glorioſi ſeu vanoꝝ glorio
ſi. Quidaꝫ vero tm̄ corde: ſicut pigri
et deſidioſi qui tm̄ bona pꝓpoſita que
habent opere nō implent. Paulus
autē erat in celo et ore. q2 habuit ſin
ceriſſima verba. ij. Coꝝ. ij. Ex ſince
ritate ſicut ex dō. corā deo in chriſto
loquimur. Et opere q2 habuit ſollici
ta opera. ij. Theſſal. ij. In labore et
fatigatione nocte et die laborantes
Et corde. q2 habuit ſancta deſideria
Phil. i. Cupio diſſolui eſſe cum xpō
Scđo in eo ſpectare pñt abūdantiaꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

bonorum operum.i.Corin.xv. Abū
dantius omnibus laboraui. vere ab
undantius: quia plus omnibus pera
grauit Roma.xv. Ab iherusalem v
ſqꝫ ad illiricū per circuitum repleui
euangelium Vere abundantius. qꝛ
plures omnibus ad fidem cōuertit.
ſcꝫ innumerabilem populum gentili
um Gal.ij. Qui operatus eſt petro
in apoſtolatu circūciſionis operatus
eſt mihi inter gentes: vere abundā
tius. qꝛ plus omnibus laborauit ma
nibus Cri. Nec vnum q̄dem diem in
ocio quiete paſſus eſt tranſire. vere
abundantius: quia plura paſſus eſt.
ij.Cor.xi. Ter ceſus ſum ⁊c. Criſ.
vis eius innumeras tibi oſtēdi mor
tes Tot vtiqꝫ quot ei dies vixit. ve
re abundantiꝰ. qꝛ plures epiſtolas
ſcripſit. Tercio ſpectare poſſunt i e
o firmam tolerantiā aduerſorum.
Nam ſicut dicit Criſ. Ipſe fuit ſaxa
durior. ferro firmior. adamante for
tior. ⁊ auro incorruptibilior. Fuit q̄
dem ſaxo durior. qꝛ nulli aduerſitati
cedebat. Gal.ij. Quibus nec ad ho
ram ceſſimus ſubiectōi. Fuit ferro
firmior. qꝛ nulla tribulatio ipſum cō
mouebat ſed tanq̄ intus percuſſioni
bus firmabatur.ii.Cor.xi. Cum ei
infirmor tunc potens ſum. fuit ada
mante fortior. qꝛ nulla aduerſitas ip
ſum frāgebat.ii Chorin.xij. Placeo
mihi in infirmitatibus meis. ⁊c.
fuit auro incorruptibilior. qꝛ nullo i
gne perſecutionis per impatientiam
crepabat. Ecci.ij. Igne probatur
aurum ⁊ argentum

Ser.lxxvi. De ꝯuerſio.ſ.pau.ſ.iiij.

SAulus adhuc ſpirans mina
rum ⁊ cedis in diſcipulos do
mini Act.ix. Quāuis in bea
to paulo abundauerit delictum per
ſecutionis in ipſo tamen abundauit
poſtea gratia miraculoſe conuerſio
nis ⁊ deuote predicatiōis In ipō nā
qꝫ ante cōuerſionem abundauit ē
plex viciū: ſcꝫ magna ſeuicia cū dicit̄
ſpirans minarum ⁊ cedis in diſcipu
los domini. ac magna ſuperbia. cū
dicitur Acceſſit ad principes ſacerdo
tum Gloſa. non vocatus ſed ſponte
zelo concitante eum ⁊ magna igno
rantia. cū dicitur. vt ſi quos inueni
ret ⁊c. Illos enim qui erant in via
credebat eſſe extra viam. ſed cōuē
ſus a ſeuicia in fraternam caritatē
A ſuperbia in profundam humilita
tem Ab arrogantia. in ſapientie cla
ritatem. Primum autem ſcꝫ ſeuicia
in quatuor erat ſcilicet in corde per
odium. vnde dicitur. ſpirans In ore
per aſperitatem. vnde ſequitur minā
rum In perſonis per penarū irrogati
nem. vnde dicit̄. ⁊ cedis. ⁊ in rebus
per exſpoliationem. vnde premittit̄
Act.viij. Saulus autem deuaſtabat
eccleſiam. ⁊c. Sed q̄ chriſtianos ſic
fuerat perſecutus q̄drupliciter poſt
modū eos eſt q̄drupliciter ꝯſolatus
Dedit ei cor ſuū ad ꝯpaciendū.ii Co
rin.xij. Quis īfirmat̄ ego ñ infirmor
⁊c. Cri: Nullꝰ tāto affectu mala ꝓp
a quāto paulꝰ ꝯflebat aliena Dedit
os ſuū ad p̄dicāduꝫ.ij.Cor.vi. Os
nr̄ūꝫ patet ad vos o corinthi: Ephe.
vi. Orantes ꝓ me vt det̄ mihi ſermo
in aptione oris mei Dedit corpꝰ ſuū
ad moriendū.i.Theſ.ii. volebamꝰ
tradere vobis nō ſolū euāgeliū dei.
ſed eciā aīas nr̄as. Cri. Mortē atqꝫ
cruciatꝰ ⁊ mille ſupplicia q̄ſi ludū pu
tabat eē puerorū ꝯdit res ſuas ad ſb
miſtrādū Act.xx. ad ea q̄ mihi opꝰ
erāt ⁊ his q̄ mecū ſūt miſtrauerūt iſ
te manꝰ Scd̄o ꝯuerſus ē a ſupbia in
ꝓfundā huilitatē Vnit ei hūilez ꝯno
miatōez ꝯuerſatōez ſciā; ⁊ vitā De
noiatōez q̄dē hūilez habuit qꝛ vocat
ſe puuluꝫ q̄ pꝰ vocabat̄ ſcūs a ſaule
ſupbo pꝰ ea vocauit ſe puulū. vocat
ſe ſuū. vn̄ Ro.i. Paulꝰ ſuꝰ ihū xp̄i.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vocat ſe ſeruū. Vnde ad Romanos .i.
Paulus ſeruus iheſu xpi Vocat ſe ſer
uoꝝ ſeruū i. Coꝝ .ix. Cū liber eſſem
ex omnib⁹ oīm me ſeruū ⁊c̄. Vocat
ſe apoſtoloꝝ minimū i. Corinth. xv.
Ego ſum minimus apoſtolorum ⁊c̄.
Vocat ſe abortiuū. i. Coꝝ .xi. Nouiſ
ſime tanq̄ abortiuo viſus ē et mihi.
Scd̄o habuit humilē cōuerſationem
i. Corinth. x. Sine offenſione oſtote
iudeis et gentib⁹ et eccleſie dei. ſicut
et ego omib⁹ p oīa placeo Seruauit
em̄ illud Ecc̄. xxxij. Rectorē te poſue
rūt noli extolli. eſto ī illis ſicut vn⁹
ex illis. Prelatus em̄ aliqn̄ debꝫ eſſe
maior ſubditis ſcꝫ in correctōis aucto
ritate. Aliqn̄ em̄ dꝫ eſſe minor ſcꝫ in
cordis humilitate. Aliqn̄ equalis ſcꝫ
in amicabili ꝯuerſatōne ⁊ ſocietate
Iſtā regulā ſeruauit aplūs i. Theſſ.
ij. Facti ſum⁹ puuli in medio veſtꝛ
Ecce qn̄ta humilitas. tanq̄ ſi nutrix
foueat filios ſuos. ecce qn̄ta auctori
tas Mi̅ cariſſimi facti eſtis nobis.
ecce qn̄ta amicabilitas Tercio hūit
humilē ſciām. Primo em̄ hūit ſciam
ſuperbā Gal̕. i. Proficiebā in iudaiſ
mo ſup̄ mltos coetaneos meos abū
danti⁹ emulator exn̄s ⁊c̄. Cauſa aūt
erat defectus caritatis .i. Coꝝ. viij.
Sciā inflat. caritas edificat. poſtmod
aūt hūit humilē ſciaꝫ i. Coꝝ .ij. Nō
iudicaui me aliq̄d ſcire int̄ vos: niſi
xp̄m ihm et hunc crucifixū. Quarto
hūit humilē vitā: q2 non reputabat
ſe pfectū Phil̕. iij. Non q̄ iam acce
perim ā pfectus ſim ⁊c̄. Nō audebat
ſe reputare iuſtū i. Coꝝ .iiij. Nichil
michi cōſcius ſū: ſ3 nō in hoc iuſtifica
tus ſū. Reputauit ſe oīm ſcōꝝ mini
mū Eph. iij. Michi oīm ſcōꝝ minimo
data eſt grā hec Reputabat ſe pccō
rem maximū i. Thi. i. Xp̄s ihs venit
in hunc mundū peccōres ſaluos facē:
qm̄ p̄mus ego ſum Tercio cōuerſus
eſt ab ignorātia in ſapientie clarita
tem. Habuit em̄ triplicē ſapientiam
ſcꝫ moſaycā. euangelicā et ſupintel
lectualeꝫ ſiue diuinā. Primā didicit
in ſcolis iudeoꝝ Actu. xxij. Ego ſum
vir iudeus ſecus pedes gamaliel̕ eru
ditus iuxta veritatē paterne legis.
Scd̄am didicit in ſcolis apoſtoloꝝ.
in quibus magiſtꝝ hūit ſolū chriſtū
Gal̕. i. Notū vobis facio euangeliū
q̄d euangelizatū eſt a me: q2 nō eſt
ſcd̄m hoīem. neq3 em̄ ab hoīe accepi
illud neq3 didici: ſ3 p reuelationē ihu
xp̄i. Terciā didicit in ſcolis āgeloꝝ
ij. Coꝝ .xij. Scio hoīnem in xp̄o ante
annos .xiiij. ſiue in corpe. ſiue extra
corpus neſcio deus ſcit raptū huiōdi
vſq3 ad terciū celum ⁊c̄. Ecce q̄ gra
datim ad ſummū ſapie deueīt apl̕s.
q2 de magnis ſcol̕ iudeoꝝ trn̄ſlatus ē
ad ſcolas maiores aplōꝝ Et de maio
ribus ſcolis aplōꝝ tranſlatus eſt ad
maxias ſcolas angeloꝝ. et q2 in his
tribus ſcolis ſic ſapiētiam didicerat
Ideo cōueniens p̄dicator erat Ideo
ſcd̄m Dioniſiū. p̄dicabat ſapienter.
dulcit̄ et infatigabiliter. Vnde dt
in Epl̕a de morte Pauli. Abiſſum ſa
pientie fiſtulā altiſſonā. predicatorē
veritatis infatigabilem. Paulū dico
nobiliſſimū apoſtolum.

Sermo lxxvij. De eodē ſermo .v.

Subito circūfulſit eum lux de
celo ⁊c̄. Ante cōuerſionem
erat paulus valde infirmus
ſed hodie fuit mirabiliter curatus.
Circa iſtā curationē tria vidē debe⁹
ſcꝫ curationis modū. curatōnis effec
tum et curationis ſignū. Modus em̄
curatiōis fuit multiplex. Primo cura
tus eſt p aduſtionem. quādo ſcilicꝫ
ignis de celo deſcendit. et ip̄m circū
fulſit. qui ignis omnē rubiginē pcc̄ā
in eo cōſumpſit Heſter. xij. Deus nr̄
ignis cōſumens eſt. Prouerb. xxv.
Aufer rubiginē de argento et egre
dietur vas puriſſimum, Secūdo per

emplaſtri appoſitionē. ſed quoddaz
emplaſtꝝ erat mortificatiuuz. cū dix
it Saule ſaule quid me pſequeris.
Quoddā emplaſtꝝ fuit dulcoratiuū
⁊ vinū. cū dixit Ego ſū iheſus naza
renus .i. ſaluator tuꝰ. Luc. x. Infun
dens oleū ꝗtum ad dulcoratiuuz. ⁊
vinū ꝗtum ad mortificatiuuz ¶ Terci
o per inciſionē cū dixit. Durꝝ eſt tibi
cōtra ſtimulū calcitrare Ille em̄ ſti
mulus cor ſuū incidit ⁊ omnez ſamē
peccati eduxit. Hebreo. iiij. Viuus
eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabili
or omni gladio ancipiti. ¶ Quarto per
minutionez Tunc ei habuit ſpūalez
minutionē quādo amorē terrenum a
ſe abiecit. qđ notatꝰ cū đr. Surrexit
de terra .i. de terrena affectōe. Heb.
xij. Deponētes oē pondꝰ ⁊ circūſtās
nos pec. ⁊c. ¶ Quinto per obſcuratio
nē Solent enī infirmi ⁊ maxime ocu
los debiles habentes loca obſcura q̄
rere Sic ⁊ ipſe paulus tribus diebꝰ
fuit exterius excecatus ſed interius
illuſtratus. ij. Cor. iiij. Deꝰ qui dix
it de tenebris lucem ſplendeſcere il
luxit in cordibus noſtris Auguſtinꝰ
Eo tēpore quo paulus nō videbat ce
tera. miniſterio īformabatur credē
tium qm̄ q credit in xp̄m iheſū intue
ri debet cetera. nec nata reputare
creatura vileſcat vt creator dulceſ
cat ¶ Sexto per diete obſeruationē. E
rat ei ipſe paulus tbus diebus nō vi
dens ⁊ nō manducauit neqꝫ bibit. i.
Cor. ix. Caſtigo corpus meuz ⁊c.
¶ Septimo per amare medicine ſūpti
onem. de qua dixit dn̄s Ego ei oſtē
dam illi ꝗta oporteat illū pati pro
nomine meo Sed ꝗuis iſta potio fu
it amara ſenſualitati. Erat tam̄ dul
cis rationi. ij. Cor. xij. Libenter glo
riabor ī infirmitatibꝰ meis ⁊c. ¶ Octa
uo ꝑ deuotā orōez vn̄ dixit dn̄s Ana
nie Ecce ei orat Jacob. v. Oratio fi
dei ſaluabit infirmū. ¶ Nono per diui
nam incantationez cū dicitꝰ Impōas
illi manū Confeſſores enī dei ſunt dei
incantatores qui de corde ſerpentez
expellunt ſ de multis dicitꝰ ſicut aſpi
dis ſurde ⁊ obturātis aures ſuas ¶ De
cimo ꝑ balnei adminiſtrationem cū
đr. ſurgens baptiſatus ē Tale ei bal
neuz omne lauat pctūm. ſ đr Eccl.
xxxiiij. Qui baptiſatꝰ a mortuo ⁊ ite
ruz tangit mortuū quid ꝓdeſt laua
tio eꝰ ¶ Vndecimo ꝑ ſudorē Sudores
aīe ſunt eꝰ lacrime q̄s ipſe in tduo ef
fudit Criſo. Paulus cōſolationez ac
cipiebat in lacrimis ¶ Duodecimo ꝑ o
bedientie ad impletionē. Oīa ei pre
cedētia nō prodeſſēt niſi infirmꝰ me
dico obediret: qđ notatꝰ cū đr Dn̄e
quid me vis facere. Ber. Heu ples
habemus illiꝰ ceci ꝙ apoſtoli noui i
mitatores. Quid vis inquit dn̄s ad
cecum vt faciā tibi. Secundo cōſide
raē demꝰ curatōis effectū q̄ erat val
de miraculoſus ⁊ ḡcioſus Quia đ va
ſe ꝑditionis mutatꝰ eſt ī vas electō
nis. vnde dixit dn̄s. vas electōnis
mihi eſt iſte vt portet nomē meū co
ram gentibꝰ ⁊ regibꝰ ⁊ filijs iſrahel
Olim q̄dā a ꝑdicatione ceſſabāt ꝓpt
timorez tirannoꝝ. Quidā ꝓpter ſub
ſannatōez phoꝝ qui deridebant ꝑ
dicantes hoīez crucifixū. Quidā ꝓpt
ſcādalū iudeoꝝ q de hoc magnū ſcā
dalū accipiebāt. ſ btūm paulum re
trahere a ꝑdicatōe nō poterat. nec
timor tirannoꝝ. iđ đr. vt portet no
men meū corā regibus. nec ſubſan
natō gentiliū phoꝝ. ideo đr. et gen
tibus nec ſcandalū iudeoꝝ. ideo đr
Et filijs iſrl. i. Cor. i. Predicamꝰ
xp̄m crucifixum iudeis quidez ſcāda
luz. gentibus autē ſtulticiam Tercio
vidē demus curatōnis ſignū Sic aūt
oñdit ꝑ q̄ ſigna quis corpaliter ſana
tꝰ ē. ſic eciā ſūt q̄tuor ſigna ꝑ que o
ſtenditur quis ſit curatus ſpirituali
ter. Que quidē in aplo pfce fuerūt

Primũ eſt appetitus ordinatio. Non
em̃ ipſe appetebat carnalia. q2 mors
aïe ſũt Rõs viij. Si ſcd̃m carnē vixe
ritis moriemini. nec terrena: q2 vani
tas ſunt. pſ̃. Vt quid diligitis vani
tatem et q̃ritis mendatiũ. ſ3 ſpũalia:
q2 vita aïme ſunt. Hec ſignificant̄ p
ſquamas q̄ ab oculis eius ceciderunt
Squame em̃ repñtant carnalia q2 in
quinant affectũ. et repñtant t̄rena:
q̄ ecıã obſcurant intellectum. Scd̃m
ſignũ eſt toci9 cordis et corpis fortifi
catio. Vnde dicit̄ Et cũ accepiſſ3 cibũ
cõfortatus eſt. Adeo quidē fuit forti
ficatus q nec in corpore ledi poterat
p impugnationē: nec in corde p timo
rem ij. Cor. vij. Foris pugne. intus
timores. Terciũ ſignũ eſt coloris ve
nuſtas. Fuit em̃ cãdidus p puritatē
ij. Cor. i. Gloria noſtra hec eſt teſti
moniũ ɔſcientie noſtre Et rubicũd9
p caritatē Rõ. v. Caritas dei diffuſa
eſt in cordibus noſtris. ideo in ſua
paſſiõe emiſit lac in ſignũ puritatis
et ſanguinē in ſignũ caritatis. Q̃rtũ
ſignũ eſt cordis et corpis mira agili
tas Adeo quidem fuit agilis. q ſicut
dicit Criſoſ. Paulus velut p̄enatus
totũ puolauit orbem Adeo fuit ecıã
agilis q nullũ hũit põdus t̄renoꝝ.
nullũ circũſtans peccatũ. nullũ impa
cientie viciũ. q2 ſemp reſpiciebat ad
celeſte ſpectaculum. Vnde ipſe ait
Heb. xij. Deponētes oĩe pondus et
circũſtans nos peccatũ. p pacientiã
curram9 ad ꝓpoſitũ nobis certamen
reſpicientes in actorem fidei et cõſer
uatorem iheſum.

¶ Sermo lxxviij. De Purificatione
Marie ỽginis. ſermo pm9.

Suſcepimus deus miãz tuã in
medio templi tui. pſ̃. Olim
ſancti p2ẽs erant in cõtinua
exſpectacõne. Pſa. xxviij. Exſpecta
reexpecta. Moderni ſunt in deuota
ſuſceptione. Luce i. Suſcepit iſrahel
pueꝝ ſuũ. Beati autē ſunt in ſecura
poſſeſſione. Mathei. xxv. Venite bñ
dicti p2is mei poſſidete paratũ vobis
regnũ. Eccleſia igit̄ deo grãs agens
nõ dt Expectamus deus miſericordiã
tuã. q2 hoc fuit antiquoꝝ. Non ecıã
dixit. Poſſidemus deus miſericordiã
tuã. q2 hoc eſt btõꝝ: ſed dixit Suſce
pim9 deus miſericordiã tuaz. q2 hoc ē
modernoꝝ. Et poteſt verbũ ꝓpoſitũ
intelligi de quadruplici templo. ſc3
materiali. ỽginali. ſpũali. et rõnali.
Ad templũ quidem materiale beata
maria hodie venit, et filiũ obtulit et
pñtauit. Cum tamē nõ teneret̄. nec
quantũ ad lcãlez legis iuſſionē. nec
quantũ ad ſpiritualem rationē nec
quantũ ad miſticã ſignificationem.
Tres em̃ videbant̄ eſſe cauſe quare
puer. xl. die in tẽplo pñtabat̄. Vna
erat lcãlis. q2 lex p̄cepat Leuit. xij.
Vt mulier q̄ ſuſcepto ſemine maſcu
lum peperiſſet ip̄m xl. die in templo
pñtaret. Iſta aũt cauſa xp̄m nõ tan
gebat. q2 nõ erat ɔceptus ex huãno
ſemine: ſed miſtico ſpiramine. Scd̃a
cauſa erat ſpñalis. q2 per hoc dabat̄
intelligi. q deus in templũ ſuũ ſpũa
le. i. in animã p grãz ſpũalem ingre
dit̄ qñ decalogus cum fide q̃tuor euã
gelioꝝ ab hoĩe obſeruat̄. Iſta ſcd̃a
racio xp̄m ſimiliter nõ tangebat. q2
plenitudinē grãꝝ ab inſtanti ſue cõ
ceptiõis receperat. Tercia cauſa eãt
quedã racio miſtica. p hoc ei dabat̄
intelligi. q ſicut puer die. xl. ingredi
ebatur templũ materiale. ſic anima
pueri. xl. die a cõceptione vt ſepius
ingrediebat̄ templum ſuũ corporale
Iſta tercia racio ſimilit̄ in chriſto lo
cum nõ habuit. q2 corpus eius p xl.
dies formatũ nõ fuit. ſed in inſtanti
fuit et corpus formatũ et aĩa infuſa
et diuinitas anime et carni vnita.
Vnde Greg̃. in moꝝ. Angelo nunci
ante et ſpũ ſcõ aduemente. mox in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

vtero verbum. mox intra vterꝝ ver
buʒ ⁊ caro Quãuis igiť nõ tenetur.
voluit tamẽ xp̄s ſe ſubicere legi per
humilitatẽ q̃ tamẽ erat ſupra legeʒ
per auctoritatẽ In veteri eĩ teſtamẽ
to erãt quidaʒ in lege q̃ ipſaʒ legem
ſeruabant ex amore. Quidã ſb lege
q̃ ipſaʒ legẽ ſuabant ex amore. Qui
daʒ cõtra legem qui neutro mõ eaʒ
ſeruabãt Supra legẽ autẽ nullꝰ erãt
niſi xp̄s qui legẽ dederat ⁊ tñ voluit
eſſe in lege ſeruãdo ipſã per ſponta
neã voluntatẽ et ſub lege ſubÿcẽdo
ſe ſibi p humilitatẽ. et nõ cõtra legẽ
ſed ꝓ lege iplendo ipſã per euange
licã veritatẽ qui tñ erat ſupra legẽ
per diuinã poteſtatẽ. Secũdo poteſt
intelligi de tẽplo v̓ginali. d̓ quo tria
vidẽda ſunt. Primo q̃re v̓go dicať
tẽplum. q̃re mediũ. et qualiter i eꝰ
medio diuia miſericordia ſit ſuſcep
ta Dicať autem tẽplum quaſi tenẽs
ãplum. Et ipſa habuit ãplum affec
tum ad deuʒ diligendũ. ampluʒ vte
rum ad deum capiendũ. amplum in
tellectum ad deũ cognoſcendum. ⁊
amplum ſinum ad ꝯpatienduʒ. De i
ſta q̃druplici amplitudine bene dr̄.
Ecci. xxiiij. Ego mater pulchre dile
ctõis ⁊ timoris: ⁊ agnitõis ⁊ ſãcte
ſpei. Si quidẽ ãplitudo caritatis am
pliauit eꝰ affectum. ideo dr̄. Mater
pulchre dilectõis Amplitudo timo
ris ampliauit eꝰ vterꝝ. iõ ſequitur.
Et timoris. ꝓ hoc eĩ demonibus eſt
valde terribilis Amplitudo ſapiẽtie
⁊ veritatis ampliauit eꝰ intellectuʒ
iõ ſequiť. Et agnitionis Amplitudo
pietatis ãpliauit eꝰ ſinum. iõ ſubdiť
Et ſcẽ ſpei. Dr̄ autẽ mediũ t̓plici ra
tione Primo q2 eſt mediuʒ nr̄e ſalu
tis Ps̄ Deꝰ autẽ rex noſter ante ſecu
la opatus ẽ ſalutẽ in medio terre. i.
in vtero v̓ginis glo̓ſe marie cuius
caro non fuit ſimpliciter terra. ſ; me
diũ terre Caro eñ chriſti fuit ſñ pec
cato concepta ⁊ ſine peccatõ nata. i
deo fuit mons terrre ſed caro noſtra
cũ pccõ cõcipitur ⁊ cũ pccõ naſcitur
iõ eſt vallis terre. Caro autẽ beate
marie mediũ tenet. Fuit eĩ cũ pccõ
originali cõcepta ſed ſine pccõ nata
Et ideo ẽ collis ſiue mediũ terre Se
cundo eſt mediũ nr̄e reconſiliatõis
Ideoq; vocať ſol: Can. vi Electa vt
ſol: Sicut eĩ ſol hʒ tres planetas ſup̄
ſe et tres infra ſe ⁊ ipſe eſt medius.
Sic virgo glo̓ſa beata maria habʒ
ſupra ſe in trinitate tres perſonas.
et infra ſe tres ſtatus ſaluãdoꝝ ſcʒ
v̓ginuʒ. cõtinentiũ. ⁊ ꝯiugatoꝝ Et
ipſa in medio ꝯſtituta vbi ipſam be
atam t̓nitateʒ reconſiliat t̓bus ſtati
bus ſaluandoꝝ Tercio dr̄ medium
noſtre aſpirationis. Omnes enim ſi
cut ad medium ad ipſã aſpiciunt ⁊
aſpirãt Ber. Ad ipſaʒ ſicut ad medi
um. ſicut ad cauſã reꝝ omniũ. ſicut
ad negociũ ſinguloꝝ reſpiciunt vni
uerſi. ⁊ q̃ habitãt in celo ⁊ qui in īfer
no. ⁊ qui nos p̄ceſſerunt. ⁊ nos q̃ ſu
mus. et q̃ nos ſequunť. ⁊ nati nato
rũ et q̃ ab illis naſcenť. Qui in celo
ſũt vt reſtaurẽť. ⁊ q̃ in īferno ſũt vt
eripiantur Qui p̄ceſſerunt. vt fide
les ꝓphete inueniantꝰ: et q̃ ſequunť.
vt glo̓rificenť. In hoc igiť medio miſe
ricordia dei ẽ ſuſcepta. Olim q̃dẽ dñi
miſericordia tantum hãbitabat i ce
lo Ps̄. Domine in celo miſericordia
tua Deinde incluſit ſe in iudeoꝝ an
gulo. poſtmodũ poſuit ſe in v̓ginis
vtero Tandem in natiuitate diffuſa
eſt in toto mũdo Ps̄. Miſericordia
dñi plena eſt t̓ra Tercio poteſt expo
ni d̓ tẽplo ſpũali. i. d̓ eccia militante
q̃ ẽ mediũ int̓ ſinagogã ⁊ ecciaʒ t̓um
phãtẽ q̄tũ ad ꝯgnitõeʒ diuinoꝝ In
ſinagoga eĩ fuit ꝯgnitõ vmbratica
Heb. x. Vmbram enim habẽs futu
rorum bonorum ⁊c̄. In eccleſia tri
umphante ẽ cognitio clara et apta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

i. Coꝝ. xiij. Tunc aūt facie ad faciē
In eccleſia aūt militante eſt q̄ſi cog
nitio media .i. ſpeculatiā Ibidē Vide
mus nūc ꝑ ſpeculū in enigmate. In
medio huiꝰ eccleſie mīa dei ſuſcipiẗ
et inueniẗ. In ſinagoga eñ de dei mi
ſericordia erat mag̃ cariſtia. vñ con
q̄rebaẗ ꝓpħa. Quare faciē tuā auer
tis ⁊c̃. In iudicio erat mag̃ indigeñ
Vñ dixerūt v̓gines ſapientes fatuis
Ne forte nō ſufficiat nob̃ et vob̃ ⁊c̃.
In inferno erat oīmoda carētia. ita
ꝙ diues modicū aque hr̄ē nō potuit
Modo autē eſt magna copia. Ps̄.
Apud dñm mīa et copioſa apud ⁊c̃
Quarto ṗt exponi de tēplo rōnali .i.
de viro iuſto qui dr̄ templū dei viui
ij. Coꝝ. vi. Vos eñ eſtis templū dei
viui. In cuiꝰ corde nō dz eē angulus
ſ; mediū. Angulus eñ hȝ impuritatē
obſcuritatē et curuitatē ac q̄ndā ſin
gularitatē. Mediū autē hȝ mūdiciā.
euidentiā rectitudinē ⁊ cōmunitatē
Xp̄s igiẗ nō habitat in angulo ſ; in
medio. q2 eſt amatoꝛ mūdicie. ſapiē
intentionis recte. et cōuerſationis
grate. Ideo q̄tuoꝛ noīb9 a ſimeone
noīatus eſt ſcȝ glā. lumē. ſalutare ⁊
pax. Quia enim eſt glā dei requirit
mundiciā et puritatē. q2 v̓o ē lumē
dei req̄rit ſapiē claritatē. et q2 eſt ſa
lutare dei req̄rit intentionis rectitu
dinē. nequaq̄ꝫ eñ ſalutē tribuet niſi
intentionē rectā inueñret. q2 eſt pax
req̄rit pacificā et cōmunē ꝯuerſatio
nē. Et ꝓpter iſta q̄tuoꝛ diciẗ Luce i.
Seruiamꝰ dño in ſanctitate .i. in mē
tis puritate et iuſticia .i. in cōmuni ⁊
pacifica cōuerſatione. Juſticia ei eſt
v̓tus vnicuiq3 reddens qđ ſuū eſt. co
ram ipſo ꝑ rectā ſcȝ intentionē oībꝰ
diebus nr̄is h̄ndo ſapiē illuſtratōez
Tota enim vita ſcōꝝ dz eſſe dies .i.
clara ⁊ lucida dei ſcȝ ſapiā illuſtrata
¶ Sermo lxxix. De eodem die
ſermo ſcd̄s.

Statim veniet ad templū ſuū
dñator quē vos q̄ritis et āge
lus teſtamenti quē vos vul
tis ⁊c̃. Mal. iij. Supius ꝓpħa agēs
de aduētu p̄curſoris Ecce ego mittā
angelū meū. immediate ſubdit. Et
ſtatī veniet ad templū. In quibus
v̓bis q̄tuoꝛ ponūẗ. Primo eñ poniẗ
tp̄s q̄n veniet: cū dr̄ Statim veniet.
Scd̄o locus ad quē veniet: cū dr̄ Ad
templū ſuū. Tercio pſona q̄ veñit: cū
dr̄ Dñatoꝛ quē vos q̄ritis. Q̄rto cā
ꝓpter quā veñit: cū ſubdiẗ. Ipſe eñ
q̄ſi ig̃s cōflans. et q̄ſi herba fullonū.
¶ Circa ṗmū notandū: ꝙ xp̄s ſtatim
ſecutus eſt iohēm. ſicut ſol ſtatī ſeq̄ẗ
luciferꝝ. xp̄s eñ ē ſol. Mal. iij. Vob̃
timētibus nomē meū orieẗ ſol iuſti
cie. Johēs aūt lucifer ḋr Job. xxxviij
Nunquid producis luciferꝝ in tp̄e ſuo.
ſicut ſponſus ſequiẗ paranimphū. xp̄s
eñ diciẗ eſſe ſpōſus. Johēs autē ami
cus et paranimphus ſponſi. Johis iij.
Qui hȝ ſponſā ſponſus ē Amicus āt
ſponſi ⁊c̃. Sicut dñs ſtatī ſequiẗ ſuū
p̄curſorem. xp̄s eñ fuit dñs et iohēs
p̄curſoꝛ. Luc. i. Preibis eñ an̄ faciē
dñi ⁊c̃. Sicut v̓bū ſtatī ſequiẗ vocē
ſuā. xp̄s eñ eſt v̓bū. Joh. i. In pñci
pio erat v̓bū. Johēs aūt vox: vt de
hoc etiā ibidē dr̄ Ego vox ⁊c̃. ¶ Scd̄o
poniẗ locus ad quē veñit: cū dr̄ Ad tē
plum ſcm̄ ſuū. Virgo eñ btā xl. die
ad templū venit. et filiū p̄ntauit vt
ſe purificaret: cū tñ ad hoc nō teneẽẗ
nec rōe legis. nec rōe ſui puritatis.
Non eñ tenebaẗ rōe legis. Lex eñ
tria ſupponebat ſcȝ fractionem. ideo
dixit Mulier: que fractionē ſonat.
Seminū ꝯmixtionē. Et iđ dixit Que
ſuſcepto ſemine. Et aſſimilationē.
ꝙ ſcȝ gn̄et filiū ſibi ſilēm in natura.
ideo dr̄ Peperit maſculū. In v̓gine
aūt nō fuit fractio ſ; integritatis illi
batio. nō erat ſeminū ꝯmixtio ſ; ſpc̄
ſci opatio. et q̄uis filiū genueīt ſibi

ſimilē q̄tū ad naturā humanā. tñ fu
it omnino diſſimilis q̄tuȝ ad naturā
diuinā. Secūdo nō indigebat purifi
catōe rōe ꝓlis. qꝛ in xp̄o t̄plex erat
natura puriſſima. ſ. diuinitas lucida
Sap. vij. Cādoꝛ ē eñ lucis eťne ⁊ c.
Aīa ſanctiſſima Eiuſdē viij. Sortitus
ſū aīam bonā. ⁊ caro ē imaculata. J
bidē. Veni ad corp⁹ incoinq̄natum
Nō etiā indigebat purificatiõe rōe
ſue puritatis Nā ip̄a beata v̄go ma
ria erat a patre ſanctificata Ps̄. Sā
ctificauit tabernaculū ſuū altiſſim⁹
A ſpiritu ſancto repleta Luc. i. Spi
ritus ſcūs ſupueniet i te. A filio im
pregnata. ibidē. Qđ ei ex te naſcet
ſanctū vocabit A tota trinitate obū
brata. vt etiā ibideȝ. Et v̄tus altiſſi
mi obumbrabit tibi Nō ei ip̄a idige
bat purificatiōē. que portabat florē
amenū ſcȝ illū de quo dr. Cant. ij E
go flos cāpi. balſamuȝ odoꝛifeꝝ Ec
cle. xxiiij. Sinamomū ⁊ balſamum a
romatiſans ⁊ c. et etiā ſplendoꝛē di
uinū Heb. i. Qui cū ſit ſplendoꝛ glīe
⁊ c Vas autē plenū floꝛibus recepit
maioꝛē amenitatē. plenū balſamo.
recepit maioꝛis odoꝛis ſuauitatem.
plenū ſplēdoꝛe. recepit maioꝛē cla
ritatē Et q̄uis nō indigeret. voluit
tñ purificari. vt oñderet ei⁹ hūilita
tē. Et vt oñderet pauptatē. iō pau
perū oblationē elegit. et vt oñderet
obedientie ſcitatē. et vt oſtenderet
ꝯuerſatiōis ꝯmunitatē Hŭ. Beata
virgo nō idigebas purificatōe ſicut
nec fili⁹ circūciſione Eſto tñ int̄ femi
nas ſicut vna eaꝝ. nā ⁊ filius tu⁹ ſic
eſt i numero pueroꝝ. Tercio oñdit
pſona q̄ veit. cū dr Et dñatoꝛ q̄ȝ que
ritis. ⁊ āgel⁹ teſtamēti quē vos vul
tis Et vocat dupliciť ſcȝ dñs ⁊ ange
l⁹ Scđm āt dioniſiū i li. de diuis noi
b⁹ dñs t̄a importat ſcȝ p̄eminētiā. ꝯ
tinētiaȝ. ⁊ pmanētiā Jp̄e ei hoibus
p̄eminet Ps̄ Excelſus ſup oēs gētes
dñs oīa poſſidet ⁊ ꝯtinet ps̄ Dñabit a
mari vſq; ad mare Oia potēter ꝯſer
uat ⁊ i ſuo dñio pmanȝ Dan. iiij. Po
teſtas ei⁹ ptās eterā Jſta āt t̄a xp̄s
hodie occultauit ſcȝ p̄eminētiaȝ in e
o q tanq̄ ſeru⁹ ſe legi ſubiecit Con
tinentiā i eo q taq̄ paup oblatōem
paupm elegit. potentiā i eo q taq̄ i
firmus ad tēplū ꝯduci voluit i vlnis
matris ſue Vocat⁹ ē etiā āgel⁹ non
rōe nature. ſed rōe officij. ſm āt dio
niſiū in de āgelica ierarchia officiuȝ
angeli ē purgare. illumiare. ⁊ pfice
re Jſtud t̄plex officiū habuit xp̄s iō
ſimeon vocat xp̄m ſalutare lumē ⁊
glaȝ Jp̄e eñ purgat remittendo cul
pā. iō dr ſalutare. illumiat dādo co
gnitionē diuinā. iō dr lumē. pficit d
ducēdo ad cognitionē ⁊ ꝯſūmationē
eternā. iō dr glīa. Quarto ponit cā
ꝓpter quā venit. ⁊ tāgit hic. cuȝ dici
ē Jpſe ei quaſi ignis ⁊ c. Vbi notan
dū q ip̄e ad q̄tuoꝛ veit ſcȝ ad colan
dū auꝝ ad ꝯflādum argētuȝ. ad la
uandū veſtes vt herba fullonum. ad
purgāduȝ op̄a leui. i. dei miniſtroꝝ
Jn hoīe q̄dē ſūt ſap̄ia eloq̄ntia ⁊ op̄a
q̄ faciit q̄tū ad ꝓximū. ⁊ op̄a que fa
cit q̄tum ad deū. et iſta ſepe hñt ali
q̄d imp̄fectōis Nā ſcia habȝ inflatio
nē Eloquētia habȝ variū ſermoneȝ.
Op̄a que facim⁹ q̄tū ad ꝓximū oſtē
tationē Op̄a que facim⁹ q̄tuȝ ad dū
ſepe hñt remiſſionē. Ergo auꝝ ſcien
tie eſt colandum ab omni inflatiōe.
Job. xxiij. Auro locus eſt in quo cō
flatur. Argentum eloquentie eſt ꝯ
flandum ab omni inutili ſermone.
Prouerbi. xxv. Aufer rubiginem d
argēto ⁊ egredietur vas puriſſimū
Opera quantum ad proximum ſunt
lauanda ab omni oſtentatione. E
zechi. xvi. Laui te aqua Opera quā
tum ad deum ſunt purganda ab om
ni negligentie remiſſione. ideo dicit
purgabit filios leuj. et ſi filios leui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

et ſi filios leui· multo fortiꝰ filios ba
bilonis Luc·xxiij· Si in viridi ligno
hoc faciūt· in arido quid fiet·

Ser·lxxx·De eodē ſer·terciꝰ·

Poſtq̄ impleti ſunt dies pur
gationis btē marie ⁊c̄·Luc·
ij·p̄ceptū tñ erat Leuit·xij·
ꝙ mulier pariēs maſculū xl·dies pa
riens vero feminā lxxx ad tēplū cum
puero ⁊ puella iret Preceptū eciam
fuit Exod·xiij· ꝙ primogeniti leuiti
ce tribus deo offerent̄· aliaꝝ vero tribu
ū redimerent̄ Circa hoc āt q̄tuor ſūt
q̄rēda Prio q̄re deꝰ ordinauit ꝙ pu
er xl die tēplū ingrediat̄ Scd̄o q̄re fit
vt ondat̄ ꝙ xl·die fit igreſſio i quo
libet tēplo Nā et puer xl·die ingre
ditur tēplū māiale Aīa pueri xl·die
vt ſepiꝰ ingredit̄ tēplū ſuū corpale
Deus poſt xl·dies ingredit̄ tēplū ſu
ū ſpūale .i.animā q̄n ſcʒ decalogus
cū fide q̄tuor euāgelioꝝ ſeruat̄· Ho
mo iuſtꝰ ꝯpletis xl·diebus in pñti vi
ta q̄ p xl·dies deſignat̄ in tēplū igre
ditur celeſte· Secundo queritur
quare dies duplicantur in pariente
feminā qd̄ videt̄ fieri t̄plici de cauſa
Prima ē q2 mulier duo peccā ꝯmiſit
q2 et ſupbiuit ⁊ vetitū pomū come
dit Ideo duplici pena fuit punita q2
⁊ ſub viro humiliata· ⁊ in fructu ve
tris punita· Vir autē vnū pctm̄ cō
miſit q2 vetitū pomū comedit· ⁊ ide
o in acq̄rēdo cibū punitus fuit cū di
cit̄ In ſudore vultus tui veſceris pa
ne ⁊c̄· q2 igit̄ vnū pctm̄ ꝯmiſit ſic pu
nitus ē vna pena i vtero: ſic punitꝰ
eſt vna pena extra vteꝝ q2 vero mu
lieribis peccauit duplicata ē eius pe
na tā extra vteꝝ q̄ in vtero· Secun
da ē cā q2 p virū ſignificātur opera
fortia Et iſta indigēt vna ⁊ leui pur
gatione q2 aliquādo fiunt cum aliq̄
negligētia Eccl·vij· De negligentia
purga te cū paucis Per mulierem in
telligūt̄ infirma ⁊ carnalia et iſta in
diget duplici purgatione· vna quia
mala· alia q2 male fiūt Tercia cā ē·
feminaꝝ quedā pariunt maſculū id
eſt opa v̓tuoſa ⁊ tales poſt xl· dies
poſt pñtē vitā in templum celeſte i
grediuntur Alie pariunt feminam·
id eſt opera q̄dem bona· tamen cum
negligētia facta· Talium ingreſſus
in templum celeſte differtur donec
in purgatorio crucientur· Alie ſunt
ſteriles que ſecundum legem erant
maledicte Et iſte ſunt que a bono o
pere torpeſcunt· tales ſteriles male
dicuntur Math·xxv· Eſuriui ⁊ ñ de
diſtis mihi manducare ⁊c̄· Et ſequi
tur· Ite maledicti in ignē ⁊c̄· Alie
ſūt que pariunt mōſtra .i. mortalia
peccata· de quibus mōſtris dicitur
Geñ·vi· Gigantes erant ſuper ter
rā Qui tñ poſtmodū in diluuio ſunt
ſubmerſi· Nā tales i inferni barathꝝ
ſubmergunt̄· Tercō querit̄ quare p̓
mogeniti potiꝰ q̄ alij deo offereban
tur Quod quidem fit triplici de cau
ſa Prima eſt ad innuendū ꝙ deꝰ
eſt cauſa prima et principiū omniū
operum Yſa·xxvi· Omnia eñ opera
noſtra operatus es domine in nob
Et ſicut deus eſt principium omniū
a quo omnia debemus cognoſcere·
ita eſt finis omniū ad quem omnia
debemus referre Apo·i· Ego ſum al
pha ⁊ o principium ⁊ finis Secun
da cauſa eſt ad innuendum ꝙ deus
occidit p̓mogenita egiptiorum· per
quod datur intelligi ꝙ deus nō tan
tū eſt principiū omnis boni· ſed eci
am eſt deſtructor omnis mali· Yſa·
xliij· Ego ſum qui deleo iniquitates
tuas ꝓpter me Et ſicut filij iſrahel ñ
ſunt liberati a ſeruitute egipciaca·
niſi quādo interfecti ſūt egipciorū
p̓mogenita: ſic nec homo a poteſta
te diaboli liberat̄ niſi quādo oīa pec
cata occidunt̄ Tercia cā ad inuendū
ꝙ d̓s reſuauit p̓mogeita iudeorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

per qᷓ datur intelligi. ꝙ deus nō tā
tuꝫ eſt principiū oīs boni ⁊ deſtructoꝛ
oīs mali. ſed ⁊ cōſeruatoꝛ ⁊ pfectoꝛ ō
nis boni Phil. ij. Deꝰ eſt q̄ opatur i
vobis ⁊ velle ⁊ pficere ꝓ bona volun
tate ¶ Quarto querit̄ de iſtis primo
genitis Nā pmogenitoꝝ quedā ſim
pliciť deo offerebat̄. vt primogeīta
leuitaꝝ Quedā offerebant̄. ſed poſt
modū redimebāt̄ vt pmogenita ali
aꝝ tribuū Quedā cōmutabātur. vt
primogeīta aſini. que ꝯmutabātur ī
oueꝫ Quedā occidebāt̄. vt pmogeni
ta canū Eſt igit̄ quoddā primogeni
tū. qᷓ deo eſt ſolū offerēdū. ſcꝫ intē
tio Omē ei opꝰ intētio p̄cedit ⁊ iō ip
ſa itentio quoddā primogenituꝫ eſt
Iſtud āt pmogenitū ſcꝫ intentioneꝫ
deo ſolū debemꝰ offerre ſimpliciter.
ꝙ in noſtris operibꝰ nō noſtraꝫ ſed
dei gloriam debemꝰ itēdere. yſa. xlij
Gloriā meā alteri nō dabo Eſt aliud
primogenitum quod deo offertur. ſ
poſtmodū nobis relinquitur. ſcilicꝫ
ipſa voluntas Omne ei quod agimꝰ
volūtas p̄cedit Et ideo ipa volūtas
quoddā primogenitu; eſt Ipſaꝫ aūt
volūtatem deo offerre ⁊ conſecrare
debemꝰ. Sed tamē in nrā poteſtate
eam ab ipſo recipimus. quia alias o
pera nrā non eſſent meritoria. niſi e
ſſent volūtaria Ecci. xv. Deus ab in
icio creauit hoīes. reliquit eos ī ma
nu conſilij ſui. Eſt aliud primogeni
tum quod ē ꝯmutandꝰ. ſicut fatui
tas aſinina cōmutandaꝫ ē in ſimplici
tate ouinā Opera ei fatuoꝝ precedit
fatuitas Et ideo ipſa fatuitas quaſi
pmogenitū eſt i ipſis .i. Choꝛin. xiiij
Nolite pueri effici ſenſibus. Ecce fa
tuitas aſinina. Sed malicia paruuli
eſtote Ecce ſimplicitas ouina Eſt ali
ud primogenitum qᷓ eſt ſimpliciter
occidendū. ſicut mala ſuggeſtio īimi
ci. que eſt principiū omniuꝫ peccato
rum Et ideo eſt quoddā primogeni
tum Iſta eñ inſtar canis mentem
moꝛdet per conſenſuꝫ. lacerat trahē
do ad opus malū. ⁊ fedat duꝫ per cō
ſuetudinē animam in peccatis ⁊ ī pu
tredine peccati iacere facit Ecc. xxv
Nō eſt caput nequius ſup caput co
lubꝛi. ⁊ nō eſt ira ſup iram mulieīs
Caput colubri eſt ſuggeſtio diaboli
qui eſt nequā quia eſt principium ō
nium ſubſequētium maloꝝ. Ira mu
lieris eſt effrenata ꝯcupiſcentia ma
loꝝ ſenſualitatis. Sed ſuggeſtio de
monis eſt occidenda. ⁊ cōcupiſcencia
a ſenſualitatis ſub rationis imperio
ſubiuganda. ⁊c̄.

¶ Sermo lxxxi. De eodē die ꝟ. iiij

Cvm inducerēt pueꝝ ieſum
parētes eius Luc. ij. Ad cele
brādum p̄ñtem ſolemnitatē
tres pſone principaliter ꝯuenerunt
ſcꝫ ſimeon cum obuiatione ⁊ portati
one. vnde dr̄ ſenex pueꝝ portabat.
⁊c̄. Ieſus cum oblatione ⁊ maria cū
purgatione Symeō igitur puero ob
uiauit. ⁊ ipſum in vlnis portauit.
Secundū Glo. puer ieſus a quatuoꝛ
perſonis tunc portatus fuit. ſcilicet
a beata maria A ioſeph. A ſimeon.
⁊ ab anna. per quos quatuoꝛ datur
ſpūaliter intelligi. ꝙ chriſtus per ḡ
ciam a quatuoꝛ perſonis portatur
¶ Primo ab illis qui habent penitenti
am amaram. qui ſignificantur p ma
riam. Taliter portabat apoſtolus q̄
dicebat Gal. v. Ego enīꝫ ſtigmata
domini ieſu in coꝛpore meo poꝛto.
Et ibidem Qui auteꝫ ſunt chriſti car
nem ſuam cū vicijs ⁊ concupiſcenti
is crucifixerūt Heb. xiij. Exeamus i
gitur ad eum extra caſtra impꝛope
rium eius portantes. Impꝛoperium
chriſti ſunt afflictōes quas patimur
propter chriſtum que ab inſipienti
bꝰ ipꝛoperiū reputant̄ .i. Choꝛin. xv
Sicut portauiꝰ imaginē trem .i. culpā
ſic portemꝰ imagiēꝫ celeſtis .i. penā

Secūdo portat̄ ab illis q̄ habēt opa
tionē cōtinuā q̄ ſigficātur p ioſeph
q̄ interp̄tatur augmētū Tales ab a
doleſcentia incipiūt ⁊ vſqȝ in finem
nō deficiūt Treñ. iij. Bonū eſt viro
cū portauerit iugū dn̄i ab adoleſcē
tia ſua Tales ei nō retrocedūt vt fri
gidi. nec ſubſiſtūt vt tepidi. ſed p̄
ficiunt vt feruētes ⁊ calidi Apo. iij.
Vtinā frigidus eſſes aut calidus ⁊c̄
Tercio portat̄ ab illis q̄ habēt etiā
in aduerſis longanimitatē ⁊ perſeue
rantiā.. q̄ ſignificantur p ſimeonem
q̄ habuit in expectādo longanimita
tē ⁊ pſeuerātiā Ecci. xvi. Subice hūe
rum tuū ⁊ porta illā ſcȝ diuinā ſapiē
tiam Quidā ſubiciunt os q̄ ſciunt a
lios īducere ad penitētiā. Quidā di
gitos q̄ aliqualē ſeu modicā habēt
patientiā Quidā manū ſiniſtrā qui
ſūt patiētes in p̄uis t̄bulationib⁹ ⁊
aduerſis Quidā manū dexterā ſubi
ciunt q̄ ſūt patiētes in pſperis Qui
dā humeros q̄ patientiā portāt in ḡ
uibus t̄bulationib⁹ ⁊ penis Quarto
portat̄ ab illis qui habēt puritatē ⁊
mūdiciā q̄ ſignificātur p annā que
mundiciā ⁊ cōtinentiā ſeruauit Por
tāt em̄ xp̄m q̄ habēt mūditiā corpo
ris .i. Chorin. vi. Glorificate ⁊ porta
te deū in corpe veſtro Qui habēt pu
ritatē mentis Vnde ſponſa inuitat
ſpōſum Can. i. dicēs Lectulus noſter
florid⁹. Qui hn̄t claritatē honeſte ꝯ
uerſationis. ſicut habuerūt v̓gines
ſapiētes q̄ habuerūt oleū nitide con
ſcientie cū lumīe claritatis ꝯuerſatio
nis honeſte. Secūdo in hac ſolemni
tate fuit iheſus cū oblatione Obtule
rūt ei eū dn̄o. et pro eo vnū par tur
turꝝ vel duos pullos colūbaꝝ Nō em̄
obtulerūt agnū ꝓpter pauptatem ſi
ue ꝓpter veritatē q̄r verꝝ agnū offe
rebāt. ſiue ꝓpter miſticā ſignificatio
nem. vt ſcȝ ſm̄ Glo. Qui non poteſt
offerre agnū īnocentie ad lacrimas
currat penitentie que ſignificantur
p colūbas ⁊ turtures q̄ ꝓ cantu ha
bēt gemitū. Notādum q̄ xp̄s q̄dru
pliciter fuit oblat⁹ Primo a patre ī
mundū Gal. iiij. Miſit deus filiū ſu
ū natū de muliere ⁊c̄. Secūdo a mū
do ipſi deo ſicut hodie ad innuendū
q̄ ea que a deo recepim⁹ ipſi deo red
dere d̄bem⁹ .i. Paral. xvi. Tua āt ſūt
omnia que de manu tua accepimus
reddim⁹ tibi Tercio a ſeipſo ī crucis
patibulo Heb. ix. Semetipſum obtu
lit immaculatū deo Quarto offertur
cotidie a nobis in ſacrificio. Mal. i.
In omni loco ſacrificat̄ ⁊ offertur ti
bi oblatio mūda Tercio in hac ſolē
nitate fuit maria cū purificatōe que
nō indigebat purificari. q̄r tota pu
riſſima fuit Cant. iiij. Tota pulchra
es amica mea ⁊ macula nō eſt i te.
Ipſa ei fuit pulchra q̄r in vtero ſāc
tificata Fuit tota pulchra. q̄r omni
b⁹ v̓tutibus ⁊ ḡtijs fuit illuſtrata.
Fuit dei amica. q̄r a dei filio adama
ta Fuit ſine macula q̄r ab omni pccō
immunis effecta Nos autē nō ſum⁹
pulchri q̄r multoꝝ peccatoꝝ deformi
tatib⁹ fedati. nec toti pulchri q̄r mł
tis defectib⁹ ſum⁹ d̄nudati. nec ſiñ ma
cula q̄r multis venialib⁹ ſum⁹ reſperſi
nec ſum⁹ certi q̄ ſumus dei amici. q̄r
neſcim⁹ an amore. an odio ſimus di
gni. Fiebat āt iſta purificatio p ag
nū. aut p turtures. aut p duos pul
los colūbaꝝ Illi ei vere purificātur
q̄ hn̄t innocētiā. q̄ ſignificat̄ p agnū
p̄s Ego āt in inocētia mea ⁊c̄. q̄ hn̄t
vitā ꝯtēplatiuā q̄ ſignificat̄ p turtu
rē q̄ ē auis ſoliuaga. q̄ hn̄t vitā acti
uā q̄ ſignificat̄ p colūbā q̄ gregatim
volat. Vtraqȝ āt auis bina ponit̄ ⁊
vtraqȝ gemitum pro cantu habet.
Contemplatiua enī debet habere
oculū duplicem vnum quo contem
pletur celeſtia ad deſiderandum. A
lium quo videat t̄rena ad d̄ſpiciēdū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ps̃. Aſcẽdunt vſqȝ ad celos ⁊ deſcẽ
dunt vſqȝ in abiſſuȝ ⁊c. Actiua aũt
debȝ habere duplicẽ actũ. vnũ erga
ſe ad ſui correctõeȝ Ps̃ Exercitabar
⁊ ſcopebã ſpm̃ meũ Aliuȝ erga ꝓxi
muȝ ad eius edificationem Mat. v.
Sic luceat ⁊c. Et vtraqȝ hȝ duplicẽȝ
gemitũ Cõtemplatiua ei debet habe
re gemituȝ amoris ꝓ deſiderio celeſ
tis patrie Roma. viij. Ipſi itra nos
gemim⁹ adoptioneȝ filioꝝ dei expec
tantes Et deuotiõis pro cõſideratõe
paſſionis dñice Treñ. i. Idcirco ego
plorãs ⁊ oculus meus deducẽs lacri
mas. qꝛ longe factus ẽ a me cõſola
tor meus Similiter actiua debȝ habe
re gemitum ꝯpunctõis pro pccĩs ꝓꝓ
is Ps̃ Lauabo ꝑ ſingulas noctes lec
tum meum lacrimis meis ſtratũ me
um rigabo Et cõpaſſionis ꝓ alienis
miſerijs Iere. ix. Quis dabit capiti
meo aq̃ȝ ⁊ ocul' meis fontẽ lacmaꝝ
⁊ ploabo die ac nocte interfectos po
puli mei. ⁊c.

¶ Sermo lxxxij de eodẽ die ſer. v

Lumen ad reuelationẽ gẽtiũ
⁊c. Luc. ij. qꝛ ſimeon lumẽ
xp̃m vocauit. ideo ꝯſuetudo
inoleuit i eccĩa vt hodie lumina ꝯfe
ram⁹ Sic ei hodie ipa maria. ioſeph
ſimeon. ⁊ anna. lumẽ ꝓceſſionaliter
in tẽplũ deduxerũt. ſic nos candelas
accẽſas vſqȝ ad ecciaȝ ꝓceſſionaliter
baiulam⁹ Notãdũ ãt ꝙ iſti⁹ obſuãti
e ⁊ ꝯſuetudĩs tplex fuit rõ Vna lite
ralis: alia ſpũalis. tercia moralis.
Lrãlis q̃deȝ rõ eſt. qm̃ romani olim i
hoc mẽſe tria feſta luminaria celebra
bant Primũ in honoreȝ ꝓſerpine.
Secũdũ in honorẽ februe. terciũ i ho
norẽ totius curie infernalis. Siq̃dem
ſcd̃m eoꝝ fabulas ꝓſerpinaȝ ſpecio
ſam puellã flores colligẽteȝ. Pluto
deus infernalis ꝯcupiſcens rapuit ⁊
accipiẽs in ſpõſaȝ deam fecit Mulie
res ergo romane tota nocte eã cum

luminaribus querẽtes. reſponſũ ac
ceperũt ꝙ pluto eã rapuit ⁊ in ſpon
ſam accepit Singulis igit' annis mu
lieres romane in calendis februarij
lumina deferebãt tota nocte in meõ
riam ꝓſerpine rapte ⁊ in deã trãſla
te Secũdo honorẽ fecerũt februe ⁊ in
feſto e⁹ Nã ipſa fuit mater martis.
vnde ⁊ menſeȝ iſtũ ſuo nomine voca
uerũt Et de luſtro in luſtꝝ. i. de qñ
quẽnio in qñquẽniuȝ totam vrbem
cũ luminarib⁹ ob ſui honorẽ luſtrare
conſueuerũt Terciũ feſtuȝ luminari
uȝ in hoc mẽſe faciebãt in honoreȝ õ
nium deoꝝ infernalium vt ſcȝ ipſos
placarent ⁊ ad miſericordiam iduce
rent. ꝙ animas ſuoꝝ defunctoꝝ miti
us punirent. Quia vero difficile eſt
aſſueta relinq̃re. romani eciã poſtꝙ̃
fidẽ xp̃i receperũt iſta feſta luminari
um adhuc i februario faciebãt Ideo
greg. papa iſtd̃ feſtũ i hõrẽ matris
lumĩs tranſtulit. vt in e⁹ honoreȝ de
feram⁹ lumĩa que nobis genuit veꝝ
lumẽ Et iã nõ fiat ad honorẽ ꝓſerpi
ne ſpõſe dei ĩfernal'. ſȝ ad hõreȝ ſpõ
ſe dei celeſtis. nec iã fiat ad hõreȝ fe
brue matris dei belli. ſed ad hõrem
mrĩs dei pacis Iã nõ fiat ad honoreȝ
curie demonũ. ſed ad hõreȝ regine õ
niuȝ angeloꝝ. Et merito tranſlatio
iſta facta ẽ Honorabãt ei romai ꝓ
ſerpinã. vt ſic a ſuo ſpõſo acq̃rerẽt
grãm. honorabant februam. vt ſic a
filio ſuo impetrarẽt victoriaȝ. hono
rabãt demones animas punĩetes vt
inclinarẽt ad miſericordiã Sȝ iſta tria
a matre dei recepimus ſcilicet graci
am. miſericordiaȝ. ⁊ victoriam. Et i
deo cantat eccleſia Maria mater g̃
cie mater miſericordie ⁊c Ipſa ei vi
uis dat grãm. iõ dr̃ Maria mat' grẽ
Defunctis impetrat miam iõ ſubdit'
mat' mie ⁊ vniuerſali eccẽ ꝯ hoſtib⁹
obtinȝ victoriã. ideo ſubbitur. Tu
nos ab hoſte protege ¶ Secunda cã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

eſt ſpūalis ⁊ iſta ē duplex Prima ē
ex pte v̓ginis · alia ex pte xp̄i · Nam
ex pte virginis iō candelas deferimꝰ
Ad innuēdū ꝙ purificatōne nō indi
gebat que tota rutilabat ⁊ ſplende
bat Significantur ꝑ cādelā accenſā
q̄tuoꝛ ꝓgatiue q̄ in ipſa fuerūt ſcꝫ
v̓ginitas in carne · q̄ ſignificatur per
cerā q̄ generat̄ ab ape · ſine corrupti
one Puritas ī mēte · q̄ intelligit̄ per
lignū Ps̄ · Omnis gl̄a eꝰ filie regis
ab intus Sanctificatio in vtroq̄ȝ q̄ i
telligit̄ per bn̄dictionē cādele · Ps̄ ·
Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſi
mus · diuinitas ī vētre · q̄ ſignificat̄
per lumē Apo · xij · Mulier amicta ſo
le ⁊c̄ Alia rō ſpūalis ex pte xp̄i ac
cipitur q̄ quidē intelligit̄ vel ſignifi
catur ꝑ candelā rōne compoſitionis
Cōponitur q̄deꝫ candela ex cera · lig
no ⁊ lumīe · Sic xp̄s cōſtat ex carne
ſine ſemine gn̄ata · ex anima cādore
innocentie adoꝛnata · et luce diuini
tatis carne vnita Cant̄ · v · Dilectus
meꝰ cādidus ꝓpter animā candidaꝫ
Rubicūdus ꝓpter v̓ginitatē fulgidā
Electus ex milibꝰ ꝓpter carnem ſine
peccato genitā Significatur ⁊ xp̄s ꝑ
iſtā candelā rōne conſūptionis Sicut
eī candela ſemetipſā conſumit in no
ſtrū ſeruitiū · ſic ⁊ chriſtus in noſtrū
obſequiū conſumpſit carnē ꝑ attriti
one; Yſa · liij · Attritꝰ ē ꝓpter ſceleā
noſtra Sanguinē ꝑ effuſionem · ps̄ ·
Oſſa mea ſicut cremiū aruerunt · Si
cut eī in cremio nihil remanet ping
uedinis ſic ⁊ in corꝑe xp̄i nihil remā
ſit ſanguinis Animā ꝑ triſticiā ⁊ do
loꝛē Mat · xxvi · Triſtis ē anima me
a vſq̄ȝ ad mortē Subſtātiā corꝑaleꝫ
vſq̄ȝ ad denudationē · Ps̄ Diuiſerūt
ſibi veſtimēta mea ⁊c̄ · Vitā corpora
leꝫ ꝑ abbreuiationē Yſa · xxxiij Pre
ciſa eſt velut a texente vita · ⁊c̄ ·
Tercia ratio eſt moralis Et circa hāc
tria ſunt videnda Primo quid ꝑ
illā candelā accēſaꝫ ſignificetur · Se
cūdo q̄liter poſſit cuſtodiri ne exting
uat̄ Tercio q̄ impediunt ne extincta
iteꝝ reaccendat̄ Significatur aūt mo
raliter ꝑ illā candelā ꝙ homo dꝫ ha
bere vitā ſcām ⁊ famā bonā · Scām
eī vitā faciunt opera bona · fides rec
ta ⁊ intētio ſincera Operatio autem
bona intelligit̄ ꝑ cerā · qꝛ ſicut cerā ro
re celeſti gignit̄ · ſic ⁊ bona noſtra a
deo tātum habent̄ · yſa · xxvi · Opera
nrā operatꝰ ē in nob̄ Fides intelligi
t̄ ꝑ lumē · qꝛ ſicut cera ſine lumīe nō
luceꝫ ſic ⁊ noſtra oꝑatio ſine fide deo n̄
placet Heb̄ · xi · Sine fide impoſſibile
ē deo placere · Intētio ſignificat̄ per
lignū que q̄deꝫ eſt occultꝰ candidus
⁊ luminis baiulꝰ · qꝛ intentio nrā de
bet eſſe occulta a laude humana ⁊ cā
dida ⁊ pura · ⁊ opm nr̄oꝝ coram deo
baiula · iuxta illud Math · vi · Pater
tuus q̄ videt ī abſcōdito reddet tibi
Significat̄ eciā qualis debꝫ eſſe hō in
fama Candela eciam accenſa lucet ·
fetet extincta · occulta nō lucet · Sic
ſancti viri lucent alijs per exempluꝫ
Mathei · vi · Sic luceat lux veſtra co
rā hominibꝰ Pigri ſe occultāt ꝑ toꝛ
porē ⁊ ociū Mat · vi · Neq̄ȝ accendūt
lucernā ⁊ in abſcondito ponunt ⁊c̄ ·
Sed mali fetent ꝑ opus malum Yſa
ie · xxxiij · De cadaueribus eorum a
ſcēdet fetoꝛ Circa ſecundum notan
dum ꝙ tria ſunt que cuſtodiunt can
delā ne extinguat̄ ſcꝫ quādo abſcon
ditur a vēto · quādo alijs cādelis aſ
ſociatur: ⁊ quando eis ſufficiens pa
bulū miniſtratur · Qui ergo n̄ vult
extingui abſcondatur a vēto laudis
humane · aggregetur ⁊ vniatur cō
gregationi ſancte ⁊ habeat pabuluꝫ
orationis continue Circa tercium
nota ꝙ tria ſunt que impediunt ne
et candela extincta reaccendatur ·
ſcilicet · remotio · humectatio · et
groſſi corporis interpoſitio ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Multi ergo ſunt qui nō accedūtur
ſiue qr predicatoribus nō approṗnq̄nt
nec adiunguntur Deut. xxxiij. Qui
approṗnquāt pedibus eius accipiunt d
doctrina illius Siue quia aq̄s delitia
rum humectantur. i. Chorin. ij. Ani
malis homo non percipit ea que ſūt
ſpiritus dei Siue qr amor terrenoꝝ
in eis interponitur Mat. xiij. Sollici
tudo ſeculi iſtius ⁊ fallacia diuitiaꝝ
ſuffocant verbum.

¶ Sermo lxxxiij. De ſcā agatha. f. i

Accinxit fortitudīe lumbos ſu
os. roborauit brachiū ſuum
ac guſtauit ⁊ vidit. qr boā ē
negociatio e9. nō extinguetur ī noc
te lucerna e9 Prouer. vlt. Laus ma
gna ē in muliere animi fortitudo. qr
ex animi fortitudīe omnia bona cau
ſant̄ in muliere Et pauce habēt iſtā
fortitudinē. iō dicebat ſalamō Pro.
vlt. Mlierē fortē q̄s iueīet. Btā āt
agatha q̄drupliœ fortitudinē habu
it. ⁊ iō omni laude digna fuit. Pria
eſt qua ſexum fragilem virtute ani
mi ſupauit. cum dicitur Accinxit for
titudinē lūbos ſuos Secūda eſt qua
contra mundi ⁊ tiranni ſeuitiā pug
nauit vicit. cū dicit̄ Roborauit brac
hium ſuum. Tercia ē qua p̄ dei dul
cedine omnia delectamēta ⁊ oblecta
mēta mūdi deſpexit. cū dicit̄. Guſta
uit ⁊ vidit ⁊ c̄ Et quarta eſt qr ī mor
te per martirium triumphauit. cū dici
t̄. Non extinguetur in nocte lucerna
e9 Prima igit̄ fortitudo fuit. qr ſexū
fragilē virtute aīmi ſupauit. Mag
nā quidē animi virtutē habuit ex eo
ꝙ in xp̄o per fidē fuit fundata. ex eo
ꝙ in chriſto per caritatem ſolidata
fuit. ex eo ꝙ fuit ad iſtar ſaxi firma
effecta. ⁊ ad inſtar ferri indomabil̄
habita. De duobus primis ipſa dr̄.
Mens mea ſupra petram ſolidata ē
⁊ in ipſa firmata ⁊ fundata. De duo
bus ſequentibus affrodiſia ait. Fac
ilius poſſunt ſaxa molliri ⁊ ferrum in
plumbi molliciem ꝯuerti q̄ꝑ ab inten
tione chriſtiana mens iſtius puelle ē
uocari Tirannus eī ⁊ diabolus quat
tuor telis ipſam voluerunt ſupare.
ſcilicet minis vt eam deterrerent ꝑ
miſſis vt eam allicerent. temptatio
num iaculis vt animam pforarent.
⁊ tormētis ⁊ ſupplicijs vt eā cōſtrin
gerent Sed minis nō potuit deterre
ri. qr ſupra fundamētum fidei fortiſſi
me erat fundata Mat. vij. Deſcēdit
pluuia ⁊ venerūt flumina ⁊ flauerūt
venti et nō cecidit. Fundata eī erat
ipſa ſupra firmā petram. Nec ꝑmiſ
ſis potuit allici. quia ſuper ieſū chri
ſtum per caritatem erat ſolidata ⁊
radicata Ephe. iij. In caritate radi
cati ⁊ c. Nec temptationū iaculis po
tuit perforari. qr tota fuit ferrea. i.
lorica fidei induta Ephe. ij. Induti lo
ricam iuſticie. Nec tormentis potuit
frangi. qr tota fuit ſaxea ⁊ adaman
tina effecta. Ezeh. iij. Vt adamantē
⁊ ſilicem dedi faciem tuam. Secūda
fortitudo fuit. qr contra mūdi ⁊ tirā
ni ſeuiciam pugnauit ⁊ vicit. cū dici
tur Roborauit brachium ſuum ⁊ c.
Quadruplici nanq̄ acie tirannus cō
tra eam pugnauit. qr fecit eā ī ecu
leo extendi. in mamilla torqueri. in
carcere obſcuro recludi. ⁊ inter teſ
tas ⁊ carbones volutari Sed inter p̄
mam aciem. ſcꝫ penam eculei vicit ꝯ
ſideratione eterne remunerationis.
vnde ait. Ego in his penis tantū de
lector ſicut q̄ bonū nunciū audit ⁊ q̄
videt qd̄ diu deſiderauit. vel qui mul
tos theſauros inuenit. nec poteſt aī
ma mea paradiſū intrare niſi feceris
diligenter corpus meū a carnificib9
cū corona martirij attractari. Ex q̄
bus verbis habet̄ ꝙ ipſa merito paſ
ſionis ſperabat ſe audire bonū nūciū
ū id ē bonā auditionē ⁊ btā q̄ dicit̄
Mat. xxv. venite bn̄dicti pr̄is mei ⁊ c.

Sperabat ſe videre amicū .i. recep
turā dei viſionē ſciens q ibi eſt to
ta merces ſua. Johā. xvij. Hec ē vi
ta eterna ⁊c̄. Totaqȝ leticia ſua Job
xxxiij. Videbis faciē eꝰ in iubilo To
ta dilectō ſua. Heſter. xv Facies tu
a plena eſt grāꝝ Sperabat ſe inueni
re celeſtē theſauꝝ de quo dicit̄ Mat
the. vi Nolite theſauriſare vobis the
ſauros in terra. ſed theſauriſate vo
bis theſaurū in celo Theſaurus aūt
mūdi aut ī ſeipſo cōſumit̄. iō dr̄ V
bi erugo. aut ī morte relinquit̄. iō
dr̄ Et tinea. Aut violent̄ aufert̄. iō
dr̄ Vbi ⁊ fures In celo autē nulla e
rit cōſūptio Vbi vā eternitas. vbi
nulla mors vbi plena immortalitas
nl̄lus timor: vbi plena ſecuritas Spe
rabat ſe recepturā coronā regalem
Thi. ij. Nō coronabit̄. niſi q̄ legitti
me certauerit. q fortiter: letanter.
fideliter ⁊ vtiliter. De his q̄tuor dicit̄
in legēda Mentē ſcām ſcȝ habuit
Ecce q certauit fortiter Sanctā idē
ē qd firmā Spōtaneā deo ſic exhibu
it Ecce q letant̄ certauit. honorē de
o dedit Ecce q fideliter Et patrie li
berationē fecit. ecce q vtiliter. Se
cūdo habuit certamē. q fuit in ma
milla torta Iſtud certamē vicit ex ē
plici cōſideratione cū ait Ego habeo
mamillas īntegras intꝰ ī aīa mea q̄s
ab infātia dño cōſecraui. Mamille e
niȝ ſūt intellectꝰ ⁊ affectꝰ Ipſa igit̄
mamillas integras habuit. ſcȝ ſiniſ
trā qua deū cognouit p fidē. ⁊ dex
terā qua ipſū amauit p deuotionem
Et iſtas mamillas habuit conſecra
tas Quia et intellectū poſuit circa v
tilia inueſtigāda ⁊ affectū circa cele
ſtia diligēda. et iſtas mamillas cōſe
crauit deo. non ab ipſa ſenectute. ſ
ab infantia Treñ. iij. Bonū eſt viro
cū portauerit iugū dn̄i ab adoleſcen
tia ſua Tercio fuit in obſcuro carce
re clauſa. Et cōtra iſtud certamen

petrus apl̄s dedit ſibi triplex auxiliū
ſcȝ ſplendorē eximiū. q ſicut dr̄. ij.
Coꝝ vi. Que ſocietas lucis ad tene
bras dulce alloquiū. Ecci. xviij. Nō
ne ardorē refrigerabit ros. ſic et v̄
buȝ melius q̄ datū ⁊ celeſte medica
mentū: quia mamilla fuit ſibi reſti
tuta Ecci. xxviij. Vnguentarius fa
ciet pigmēta ſuauitatis Qrtū certa
men eſt q fecit eā inter teſtas ⁊ car
bones volutari Cōtra iſtud certamē
habuit adiutoriū omnia elementa.
Nā terra tremuit. aer choruſcauit.
aqua tirānū abſorbuit. ignis erupit
Sapi. xvi. Vindex eſt orbis terrarū
cōtra inſenſatos. Tercio pre dulce
dine dei omnia mūdi oblectamenta
deſpexit cū dr̄. Guſtauit ⁊ vidit Be
ati q̄ ſunt ī patria q̄ ſūt dei noīe inſi
gniti Apo. xiiij. Hñtes nomē eꝰ ⁊ no
mē patris eꝰ Sunt in fōte celeſtis re
frigerij poſiti. Ps̄. Quoniā apud te
ē fōs vite ⁊ c̄. Sūt multitudine dulce
dinis repleti Ps̄. Qm̄ magna multi
tudo dulcedinis tue dñe De hac tri
plici plenitudīe beata agatha tripli
cē guſtū recepit ſcȝ nomē dei virtuo
ſū. rorem ſaluificū. et ſpūm ſcūȝ vñ
ait. Si feras pmittis audito chriſti
noīe manſueſcūt Mat̄. vl. In nomi
ne meo demonia eicient Si ei ignē
adhibeas: de celo rorē mihi ſaluificū
angeli miniſtrabūt Daniel. iij. Fecit
mediū fornacis quaſi vetū roris flan
tē Si plagas ingeras habeo. ſpūm
ſāctū p quē deſpicio vniuerſa. Ps̄.
Scd̄m multitudinē doloꝝ meoꝝ ⁊ c̄
Quarto ī morte p martiriū triūpha
uit cū dr̄. Nō extinguet̄ in nocte lu
cerna eꝰ: Nō ei in nocte .i. morte ex
tincta fuit. ſed multiplici radio cho
ruſcauit Primo radio magne reue
rentie ⁊ dignitatis. q deus de ipa cu
rā habuit ſpēalem ⁊ ſingularē atȝ
generalē Vnde ipa ait cū deberet d
capitari Dñe iheſu xp̄e q̄ me creaſti.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ecce cura gn̄alis q̄ me ab infātia cu
ſtodiuiſti. Ecce cura ſpēalis Qui cor
p⁹ meū a pollutione ſeruaſti. ecce cu
ra ſingularis Secūdo fulſit radio pu
ritatis. qꝛ deus ab ipſa omnē amorē
illicitū reſecauit ſcꝫ amorē carnalē
dicēs Corp⁹ meū a pollutione ſerua
ſti Amorē terrenū dicēs Et tuliſti a
me amorē ſeculi. Amorē ꝓprium di
cēs Qui me tormēta vincere feciſti
Et pduxit ipſā ad amorē eternum
Vnde ait iube me ad tuā misericor
diā puenire Tertio fulſit radio ſan
ctitatis quod notat̄ cū dicit̄. Mentē
ſanctā ſpontaneā Ipſa em̄ quātum
ad ſe fuit valde purā. iō dicit̄. mentē
ſanctā. In dei ſeruitio valde deuota
iō dicit̄. ſpontaneā Fuit deo valde g̃
ta. ideo dr̄ Honorē deo. Et ꝓximo
valde fructuoſa. ideo dr̄. et patrie li
berationē. Quarto fulſit radio pie
tatis quia data eſt nobis in aduoca
tam. Vnde ipſa ait Lucie. Sicut per
me ciuitas cathanenſiū ſublimatur
a xp̄o. ⁊ c̄. Ipa ei tanq̄ aduocata li
berauit patriā ſuam ab incendio ig
nis. a cultura demonis ⁊ liberat co
tidie a periculis vniuerſis Ipſa enī
tanq̄ fidelis aduocata ꝓ nobis int̄
cedit ardenti voto. iuxta illud. ij ma
ch. i. Et nūc hic ſum⁹ orātes ꝓ vob.
Gradi merito Aug. Immēſa dei bo
nitas ⁊ pietas ſctoꝝ merita noſtra
vult eſſe ſuffragia Et ſanguine pre
cioſo. ſicut de ſanguine xp̄i Heb. xij.
Acceſſiſtis ad ſanguinis aſperſionē
melius loquētē q̄ꝫ abel Quinto enī
fulſit radio poteſtatis Oſtēdit em̄ ſe
habere poteſtatē ſup corpa: qꝛ ea ſa
nauit. ſup aīas qꝛ eas ↄuertit. ſuper
creaturas ſcꝫ ſupiores. qꝛ de⁹ ad ip
ſam āgelos de celo deſtinauit. ſuper
inferiores. qꝛ terrā tremere fecit. ⁊
ſup medias. qꝛ ignē accenſū extinx
it Aerē etiā dū eſſꝫ in carcere choru
ſcarē fecit. Ser. lxxxiij Eode die ẜ ij

Oror noſtra puula ē ⁊ vbera
nō habet Cant. viij. Poſſūt
hec v̄ba eſſe angeloꝝ. bea
tā agathā a tribus ↄmendantium
Primo ab angelica affinitate. cū di
citur. Soror nrā. Secūdo a ꝓfunda
humilitate. cū dr̄ Paruula ē: Tertio
a pene acerbitate cū dicit̄. Et vbera
nō habꝫ Circa primū notandum
ꝙ in angelis tria ſūt in q̄bus btā a
gatha eis fuit affinis Primū eſt īna
ta virginitas Beata autē agatha ⁊
ſi nō habuit v̄ginitatē innatam ha
buit tamē ꝑ grām acquiſitā. Vnde
ambroſius Maior eſt victoria v̄ginū
q̄ꝫ angeloꝝ: Angeli ei ſine carne vi
uūt. Homines ei in carne triūphāt
Magnū igitur eſt ꝙ femina in meri
to ſanctitatis eq̄paretur viris Cant̄
.i. Equitatui meo in curribꝰ pharao
nis aſſimilaui te amica mea. Mai⁹
q̄d preponat̄ viris Mat. xxi. Amen
dico vobis ꝙ meretrices p̄cedēt vos
in regno dei Ecci. xxxvi. Omnē maſ
culū accipiet mulier Et eſt filia meli
or filio Maximū ꝙ eq̄paretur ange
lis Cant. vij. Statura tua aſſimilla
ta eſt palme. i. celſitudini angn lice.
Beata autē agatha in merito ſanc
titatis angelis ⁊ multis ſanctis equa
lis extitit ⁊ multos excellit Et ꝑ vir
ginitatē ſe āgel̄ ſociauit E⁹ āt v̄gini
tas q̄ corrupliat̄ fuit ↄmēdabil̄ Prio
qꝛ ſuauit eā cū pl̄chritudīe Fuit em̄
valde pulchra ⁊ ſpēoſa cū tn̄ ipa pl̄
chritudo m̄ltis m̄lierib⁹ ↄſueuerat e
ſſe cā ruine Pro. xi circul⁹ aure⁹ ī na
rib⁹ ſuis m̄lr pulchra ⁊ fatua Scd̄o
eā ſuauit cū iuuētute cuꝫ etas iuuē
lis laſciua ſit Ecci. xij. adoleſcētia ⁊
voluptas vana ſūt Tercō ſuauit eā
rogata ⁊ ꝓmiſſionib⁹ ſollicitata cū tn̄
p̄ces ⁊ ꝓmiſſiones ſepe īclinēt aīos
puellaꝝ Qr̄to ſuauit eā nimis extri
ta ⁊ ſupplicijs cruciata Greg. Quid
nos barbati ⁊ d̄biles ī iudicō dicem⁹

v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

qui ire ad celeſtia regna puellas per
ferꝝ videmus quos ita ſupat· ſupbi
a inflat· ambitio ꝑturbat· luxuria i
quinat Secũdo in angelis ē feruens
caritas p̄s· Qui facit angelos ſuos
ſpūs ⁊ miniſtros ſuos· ignē vrentē
Et i hoc beata agatha affiis eis fuit
que chriſtū feruēter dilexit Cuiꝰ tri
plex ē ſignū Vnum ē· qꝛ ꝓpter eiꝰ a
morē oīa terrena cōtempſit· vnde ip
ſa ait Qui abſtuliſti a me amorē ſe
culi Canẗ· viij· Si dederit hō omnem
ſubſtātiā domꝰ ſue ꝓ dilectōe ⁊c Se
cũda ē qꝛ ipſuz ſemp i corde ⁊ ore ha
buit· vnde ait· q̄diu vixero ipſū cor
de ſemp ⁊ labijs inuocabo Mat· xij·
Ex abundātia cordꝭ os loquit̄· Terci
um ē qꝛ libenter ⁊ glorianter ꝓ ipo
tormēta ſuſtinuit· vnde dr̄· Agatha
letanter ⁊ glorianter ibat ad carcerē
⁊c· Tercio i angel̄ eſt magna ſtabi
litas· Job· xxxvij· Solidiſſimi quaſi
ere fuſi ſunt· Et in hoc ipſa fuit eis
affinis q̄ ſup chriſtuz fuit fundata ⁊
ſolidata· vnde dixit· Mens mea ſu
pra petrā ſolidata eſt ⁊ i xp̄o funda
ta Verba vrā venti ſunt· ꝓmiſſioēs
vrē pluuie ſunt· t̄rores ei veſtri flu
mia ſunt· que quantūcunqꝫ ipugnāt
fundamēta tamē domꝰ mee cadere
nō valebūt Ipſam ei deicere non po
tuerūt nec pluuia .i. exaīatō celeſtiū
flagelloꝝ· nec venti· i· temptatōes
demonū· nec flamma· i· violentie ti
rannoꝝ· vel dici pt̄ qꝛ ipſaz dicere n̄
potuerunt· nec tēptationes demonū
graues ⁊ apte que ſūt quaſi flumīa
nec graues et occulte que ſūt quaſi
pluuie· nec leues ⁊ aperte que ſūt q̄
ſi venti· venti ei occulti ſūt q̄tuz ad o
rigmē ſed aperti ſunt quātum ad ef
fectū Secūdo cōmendatur ab humi
litate· cū dr̄ Paruula eſt Paruulus
autē tria importat Prio humilitatē
.i. re· xv· Nō cuz puulꝰ eēs i ocul̄ tu
is ⁊c Et q̄tuz ad hoc ipſa fuit paruu
la· et ideo meruit celeſtez exaltatio
nem Mat· xix· Sinite paruulos ⁊c·
talium eſt ei regnū celoꝝ· Secūdo i
portat ſimplicitatem· i· Coꝝ· xiiij·
Malitia puuli eſtote Tali modo ea
ā fuit paruula Et ideo meruit diuiō
zum reuelationē Mat· xi· Abſcōdiſ
ti hec a ſapientibus ⁊ prudentibꝰ ⁊ r̄
uelaſti ea paruulis Tercio importat
puritatē· vnde puulus a puritate dr̄
Et hoc modo fuit puula· et ideo me
ruit diuine gracie infuſionē· p̄s· Sa
pientiā .i. ſapidam ſcientiam que ē g̃
cia dei preſtans paruulis· ¶ Tercio
beata agatha ꝯmendat̄ a paſſionis
acerbitate· cū dicitur· Vbea nō hꝫ·
Notandū autē qꝛ ſunt vbera exte
riora· interiora· et ſupiora· Vbera
autem exteriora nō habuit· qꝛ tiran
nus ea amputauit qđ quidē fuit ma
gne crudelitatis q̄tum ad āputantē
vnđ dixit Impie crudelis ⁊ dire tirā
ne ⁊c· Magne pietatis quo ad ſanā
tez· qꝛ chriſtꝰ per beatū petruz vbe
ra ſibi reſtituit· Job· v· Ipſe vulne
rat ⁊ medetur· Magne acerbitatis
quo ad pacīētem· qꝛ magnū dolorē
ibi ſenſit Tamē ꝓpter vim ſenſitiuā
que maxime ibi vigꝫ· cū ſint ibi ner
ui arterie ſibi inuicē coniūcti· tuz ꝓ
pter vicinitatez cordꝭ· tuz ꝓpter calidi
tatez pectoris Secūdo ſūt vbera inte
riora· ſcꝫ intellectus ⁊ affectꝰ de q̄bꝰ
ipſa dixit Ego habeo mamillas inte
gras intꝰ in anima mea· ex quibus
nutrio omnes ſenſus meos Intellec
tus enī infundit cognitionez affectꝰ
ſubminiſtrat deuotionē Ex his ergo
vberibꝰ nutriebat omnes ſenſus· ſ·
viſum· diuinā pulchritudinez admi
rando Auditū· diuīe iſpiratōi obtē
perādo De his duobꝰ Job· xlii Audi
tu auris audiui te· nūc āt oculꝰ meꝰ
vidz te Olfactū xp̄i ꝯuerſationē ⁊ bn̄
ficia adorādo Can· i· Curremꝰ i odo
vnguen· tu· ⁊c Et guſtū· diuinam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dulcedinē ꝑguſtādo ps. Guſtate ꝛ
videte quoniā ſuauis ē domin⁹ Ta
ctū xp̄i caritatis brachijs āplectēdo
Cant. ij Tenui nec dimittā Tercio
ſūt vbeā ſupiora .i. celeſtia de q̄b⁹ dr
yſa. xlvi. Letami cū ih̄rl̄m oēs q̄ di
ligitis eā vt ſugatis ꝛ ipleamiā ab vbe
rib⁹ ꝯſolatiōis ei⁹ vt mulgeatis ꝛ de
licijs affluatis ab oīoda gl'a e⁹. Ex q̄
b⁹ vb̄ hēt̄ ꝙ ab illis vberib⁹ tres ri
ui emanāt ſcʒ plenitudo gaudij ꝛ ex
ultatōis . pleītudo cōſolatō ꝛ pleni
tudo delectatōis ¶ Ser. lxxxv. Eodē

Faſcicul⁹ mirre dilcūs me⁹ mi
hi inter vbeā mea ꝯmorabi
t̄ Cant. i. Btā agatha mlt̄a
ꝑ dilecto ſuo paſſa fuit q̄ ꝑ ipſa mlt̄
ta paſſus fuit Et iō penas dilecti int̄
vbera ſua portauit p meditationeʒ
ꝛ tormēta ꝓpria inter vbera cordis
ſui portabat p voluntariā ꝑpeſſionē
Cōmēdat̄ autē ī verbis p̄dictis a tri
b⁹ Primo a penaꝝ acerbitate quas
ꝑ dilecto ſuſtinuit cū dr. Faſciculus
mirre dilect⁹ me⁹ mihi : Circa quod
notandū ꝙ dilectus habuit magnū
faſcem v̓tutū ꝛ magnū faſceʒ pena
ruʒ Fuit ei tanq̄ꝫ pratū repletū flori
bus omnium v̓tutum Geñ. xxvij. Ec
ce odor filij mei ſicut odor agri plei
De iſto magno faſce floꝝ v̓tutuʒ di
lecti Beata agata quoſdā flores col
legit ꝛ ſibi faſciculū fecit Collegit ei
liliū pudicicie : violā ꝯuerſationis ſā
cte qꝛ e⁹ cōuerſatio ſemp erat in ce
lis Et roſā patientie . Sap. iiij : O q̄ꝫ
pulchra ē caſta ḡnatio Ecce liliuʒ pu
dicicie Cū claritate : Ecce ſplēdor cō
uerſationis ſcē Immortalis ē ei me
moria illi⁹ Ecce ꝯſtantia ſapientie .
Quia ſicut dr. in ps. Patientia pau
peꝝ nō ꝑibit in finē Secūdo dilect⁹
habuit magnū faſceʒ penaꝝ de quo
magno faſce btā agatha q̄daʒ ligna
paſſionū extraxit ꝛ ſibi faſciculuʒ fe
cit Primū lignū eſt qꝛ fuit alapis ce
ſa Et iſtō extraxit d̓ magno faſce di
lecti q̄ in facie fuit velatus . ꝑcuſſus
ꝛ conſput⁹ Libenter ergo voluit fa
cie; ſuā ꝑcuti . cito turpandā corroſio
ne vermiū ex quo illa facies fuit per
cuſſa que ē gl'a angeloꝝ Secunduʒ
lignū eſt qꝛ fuit in eculeo extēſa Et
iſtud traxit de magno faſce dilecti
qui tanq̄ꝫ pellis fuit in cruce exten
ſus Ps. Extendens celū ſicut pellem
Libent̄ ergo voluit extendi in ecule
o amore dilecti q̄ fuit extenſus in pa
tibulo Tercium lignū fuit qꝛ fuit ī pec
tore vulnerata . qꝛ ei mamilla fuit e
uulſa . Et iſtud traxit de magno faſ
ce dilecti q̄ fuit iuxta cor in latē vul
nerat⁹ . Libent̄ ergo in pectore vul
nus portauit amore dilecti q̄ ī corde
vuln⁹ accepit Quartū lignū eſt . qꝛ
fuit carceri incluſa Et iſtō lignuʒ ex
traxit de magno faſce dilecti q̄ inclu
ſit ſe ī carcē vteri . ſtabuli ꝛ limbi Li
bent̄ igit̄ ſuſtinuit carcerē amoē di
lecti q̄ ꝑ nob̄ ſe talit̄ īcarcerauit Qn̄
tū lignū ē qꝛ int̄ teſtas ꝛ carbōēs fu
it inuoluta Et iſtud extraxit de ma
gno faſce dilecti q̄ ꝛ ſi nō hūit carbo
nes ignitos . hūit tamē clauos acu
tos Et iō libent̄ voluit ī carbonib⁹
volutari . amoē illi⁹ q̄ clauis voluit
ꝑforari ꝛ ī fornace ſcʒ crucis aſſari .
Dilect⁹ tñ mlt̄as alias penas ſuſtinu
it ex q̄b⁹ maximū faſcē ſibi fecit Ip
ſe ei gigas gemīe ſb̄e fuit : ꝛ iō mag
nū faſcē portaē potuit Agatha vero
tā magnū faſcē portaē nō potuit ꝛ
iō aliq̄ ligna collegit de faſce dilecti
ꝛ ſibi faſciculū fecit . ꝛ ergo dixit . Fa
ſcicul⁹ mirre dilec . m . mi . Scd̄o cōm̄
dat̄ a penaꝝ dilecti ꝯtinua meditatiō
one ꝛ deuotōe cū dr. Int̄ vbeā mea
ꝯmorabit̄ Circa qd̄ notādū ꝙ vbeā
hn̄t vim attractiuā cū ſint ſpōgioſa
ꝛ poroſa hn̄t viʒ ꝯuerſiuā qꝛ p calorē
cord̄ fit decoctō ſāguis ꝛ ꝯuertit̄ in
nāʒ lactis hn̄t vī effuſiuā lac emittūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vbera igit̃ anime ſunt meõria itelli
gentia ꝛ voluntas Et iſta circa paſſi
onẽ habẽt vim attractiuaꝫ · q꜠ meõ
ria appetit impleri ſanguĩe p cõtinu
am recordationẽ Treñ · iij · Recorda
re pauptatis mee ꝛ c · ꝛ infra · Meõ
ria meõr ero · ꝛ tabeſcet ĩ me aĩma
mea Intelligẽtia perverã fidẽ · p̃s In
tingat̃ pes tuus ĩ ſanguĩe Pes aĩme
eſt fides que tũc in ſanguĩẽ intingit̃
qñ xp̄i paſſione repletur Voluntas
appetit ĩpleri p ꝺuotionẽ Job · xxxix
Pulli eꝰ lambũt ſanguinẽ Secundo
habent vim ɔuerſiuaꝫ Nã tunc dum
ſanguis paſſionis ſic ẽ in meõria · in
telligẽtia ꝛ volũtate adeſt t̃plex ig
nis q̃ ipſuꝫ dealbat ꝛ quodãmodo in
lac ɔuertit ſciꝫ ignis meditationis q̃
cor accẽdit p̃s In meditatione mea
exardeſcit ignis Ignis amoris q̃ cor
ɔbuſtibile facit · Luc · xij · Ignẽ veni
mittere in terraꝫ ꝛ c · Et ignis deſide
rij celeſtis q̃ ſcĩtillas ĩ cor ꝓiciet eze
chi · l · Scintille q̃ſi aſpectꝰ eris cãden
tis Et ſic ſanguis ꝺalbatꝰ aĩam deal
bat Apo · vij · Lauerũt ſtolas ſuas ꝛ
dealbauerũt eas ĩ ſanguĩe agni Ter
cio ipſa vbeã hñt vim effuſiuã Nã a
liqñ effũdunt lac · aliqñ ſanguĩeꝫ · ꝛ
aliqñ butiꝝ Juxta illꝺ prou · xxx Qui
nimis p̃mit vbera ad eliciẽduꝫ lac ex
p̃mit butiꝝ Et q̃ vehemẽt̃ emũgit e
licit ſanguĩeꝫ Sic ei p̄dicatores q̃ ſũt
vbera eccẽ aliquãdo effũdunt lac ·
quãdo alios ĩducũt ad puritatẽ ĩno
centie · i · pet · ij · Sicut mõ geniti ĩfan
tes lac ɔcupiſcite Aliquãdo effũdũt
ſanguinẽ qñ alios aĩmãt ad imitatõ
nẽ paſſiõs ĩ dñce · i · Mat vi Elephã
tes oſtẽderũt ſanguinẽ vue ꝛ mori ·
Aliquãdo effũdunt butiꝝ qñ alios ĩ
ducunt ad pĩguediẽꝫ deuotionis iñt̃
ne yſa · vij · Butiꝝ ꝛ mel comedꝫ Il
le comedit mel q̃ afficiatur circa diui
nitatis gl'am · Ille butiꝝ q̃ afficiatur
circa infirma huãnitatis ¶ Tercio ɔ

mendat̃ a ſuaꝝ penaꝝ volũtaria per
peſſione · cũ dicat̃ · Inter vbera mea
ɔmorabit̃ · Habebat ei illas penas ĩt̃
vbera · i · int̃ intellectũ ꝛ affectũ · q꜠ li
bent̃ eas ſuſtiẽbat ꝓpter dilecti fidẽ
ꝛ eꝰ amorẽ · vnde ꝺr agatha letiſſie
ꝛ gloriãter ibat ad carcerẽ ꝛ q̃ſi ad
epulas inuitata · Agonẽ ſuũ dño p̄a
bus ɔmẽdabat · vbi notant̃ q̃tuor g
dus Primꝰ eſt · q꜠ ſuſtinuit paciẽter
Et iſte gradꝰ pr epomit̃ · q꜠ ꝛ ſi letiſſi
me ergo ꝛ paciẽter · et iſte ẽ neceſſi
tatis Secũdꝰ eſt q꜠ ſuſtinuit libent̃ ·
vn ꝺr Agatha letiſſime · ꝛ iſte ẽ pfe
ctõis Terciꝰ eſt q꜠ ſuſtinuit gloriant̃
vnde ꝺr Et gloriãter ibat ad carcerẽ
ꝛ iſte ẽ magne virtutis quãdo quis
magis gl'atur de deſpectu ꝓpter deũ
q̃ꝫ de honore ꝓpter mũduꝫ Quartꝰ q꜠
ſuſtinuit delectabiliter · qꝺ notat̃ cũ
dicit̃ Et quaſi ad epulas inuitata · ꝛ
iſte nõ ẽ humane facultatis · ſ; gracie
e celeſtis · De his q̃tuor gradibus ſic
dicit Non poteſt anima mea in para
ſuꝫ intrare · niſi diligẽter corpꝰ meũ
feceris a carnificibꝰ attractari Ecce
quomodo portauit paciente Ego ĩ
his penis ſic delector ſicut q̃ bonũ nũ
ciuꝫ audit · ecce quõ portauit libent̃
Aut qui videt qꝺ diu deſiderauit · ec
ce quomodo portauit gloriant̃ · Aut
q̃ multos theſauros inuenit · Ecce
quomodo portauit delectabiliter

Sermo lxxxvi in cathe · ſan · pe · ſ · i ·

Exaltẽt eũ ĩ eccia plebis ꝛ in
cathedra ſenioꝝ laudẽt euꝫ
p̃s duplicit̃ beatꝰ petrꝰ exal
tatꝰ fuit ſcꝫ a deo cũ dicitur Exaltẽt
euꝫ in eccĩa plebis Et a populo ãthi
ocheno · cũ ꝺr · Et ĩ cathedra ſenioꝝ
laudẽt eũ Quãtũ ad p̃mũ notãdum
q̃ꝫ pat̃ filiꝰ ꝛ ſpũs ſcũs eũ eciã ſup a
pl'os ſeu ãgelos ĩ quatuor exaltaue
rũt · Primo in dominica corporis cõ
ſecratione · Angelorum quidem eſt
ſacerdoti ɔſecranti aſſiſtere ꝛ hoſtiã

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝯſecratā deo offerre Petri autē ⁊ ſa
cerdotū eſt panē in corp⁹ xpi cōuer
tere qđ nulli angelo ē datū. vnde ñ
nō angelis ſed ſolis ſacerdotib⁹ dcm̄
eſt Luce. xxij. Hoc ei facite i meā cō
memoratione̅ Secūdo in pccoꝝ r̄miſ
ſionez Angeloꝝ q̄dez eſt peccatores
ſuis inſpirationib⁹ a pccis auertere
ſuis orōnibus ſibi dei miſericordiam
implorare Petri ei ⁊ ſacerdotū eſt ſi
bi cōfeſſis peccata remittere. vñ nō
angelis ſed ſolis ſacerdotibus dictū
eſt illud Jo. xx. Quoꝝ remiſeritis pe
ccata remittunt̉ eis Et q2 hoc offici
ū ſolius dei ē ſcz pctm̄ remittere. Jde
oͦ dij vocant̉. p̄s. Ego dixi dij eſtis
Tercō in clauiū collatione. Angelo
rū q̄dez ē aīas ad celū deducere Pet̉
⁊ ſacerdotū ē ipſis aīabus celi ianuā
aperire. vnde non angelis ſed petro
dictū ē Mat̉. xvi. Tibi dabo claues
regni celoꝝ Quarto in iudiciaria po
teſtate Angeloꝝ q̄dem ē iudicādos
ad iudiciū colligere. collectos abiui
cē ſepare. ſeparatos malos in ignez
ꝓicere Sed petri ⁊ ſucceſſoꝝ ei⁹ ē ip
ſos iudicare Vnde nō angelis ſed pe
tro ⁊ ſucceſſorib⁹ ſuis dictū ē Mat̉.
xix. Amē dico vobis ꝙ vos q̄ reliq̄ſ
tis omīa ⁊ ſecuti eſtis me ⁊ c̄. Scđo
btūs petr⁹ fuit hodie exaltat⁹ ⁊ i ca
thedratus a ppl̄o antiocheno. cū dr̄:
Et in cathedra ſenioꝝ laudēt eum
Notādū autē ꝙ iſtđ feſtū de incathe
dratione ſci petri q̄ncꝫ de cauſis cele
brat̉ Primo ꝓpter miraculoſā petri
libeātionē ⁊ exaltationē. Nā cū theo
phil⁹ pricceps antiochie ipſū in carce
rē reduxiſſet ⁊ tādē p dei prouidētiā
⁊ pauli apoſtoli iduſtriā ⁊ petri v̓tu
oſā potētiā ꝙ ſcz e⁹ filiū ſuſcitauit.
fuit de carcere liberat⁹ ⁊ i cathedra
ſublimat⁹ ⁊ p̄iarcha anthiocen⁹ ef
fectus. Jō eciā eccīa hoc feſtum cele
brat vt de petri liberatione deo g̅ ̅ra
as agat Et q2 p̄lati eccīe tūc ceperūt

loco poteſtate ⁊ noīe ſublimari. Se
cūdo celebratur ꝓpt̉ noui noīs impo
ſitionē Nā apđ antiochiā diſcipuli p̄
mo vocati ſūt xpiani. Magna dei di
gnatio ꝙ nomē ſuū nobis pticipare
voluit. yſa. lxv Seruos ſuos vocauit
noīe alio Et iō tantū beneficiū ē no
bis cū leticia recolēdum Paꝝ āt eēt
habere nomē niſi ⁊ res noīs haberet
tur Aug̅. Chriſtianus ei eſt q̄ nō tā
tum noīe ſed opere eſt Chriſtus au
tē ab vnctōe dicit̉ Ille vero vere eſt
chriſtianus q̄ habz vnctionez grē ꝙ̅
tum ad ſe. i. Joh. ij. Et vos vnctionē
quā accepiſtis ab eo maneat in vob̄
Qui hz oleū cōpaſſionis ⁊ mīe ꝙ̅tū
ad ꝓximū Prouer: xxi. Theſaur⁹ de
ſiderabilis ⁊ oleū in hītaculo iuſti.
Qui hz vnctionē cōſcīe ꝙ̅tuz ad de
um. Math. xxv. Prudētes v̓gines
acceperūt oleū ⁊ c̄. Tercio celebrat̉
ꝓpter corone clericalis inſtitutionē
Inſtitutū ei fuit vt clerici coronam
deferrēt clericalem ꝓpt̉ tres cauſas
Primo ꝓpter petri imitationē Cum
ei apud anthiochiā fuiſſet capt⁹ in
fideles ob chriſti iniuriā ſibi ſūmita
tē capitis abraſerūt Ceteri autē cle
rici videntes paſtorē ſuū ſic in capi
te deformatū. idē ſibi fecerunt fieri.
Et ſic petr⁹ poſtmodū illud voluit ꝓ
uare in gloriam quod ſibi in chriſti
iniuriā fuerat irrogatū. Ex quo pꝫ
ꝙ deus de malis ſepe bona elicit. Vñ
de abraſione capitis facta in ignomi
nia ortū habuit corona clericalis ꝓ
uata in gloriā Secūda cauſa eſt ꝓpt̉
diſtinctionez vt ſcz per hoc ſignū cle
rici a laicis diſcernātur. Olim deus
diſtinxit populū iudeoꝝ a populo gē
tiliuz per circūciſionis ſignaculū Sed
ꝯuenienti⁹ eſt nrm̄ ſignaculū ꝙ̅ illo
rum. Illud enīz fiebat in parte cor
poris verecunda: noſtrum fit in par
te corporis reuerēda. Illud in mem
bro generatiuo. quia dediti erant

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

generationi filioꝝ · noſtꝝ in mēbro
ad celū eleuato · ꝙ debe⁹ eſſe intenti
ꝯtemplationi celeſtiū Illud ei cū do
lore ⁊ effuſione ſanguīs · noſtꝝ cū ex
ultatione ⁊ leticia cord · Tercia cā eſt
ꝓpter miſticā ſignificationē · Fit em̄
in ſupiori pte totalis raſio piloꝝ · qꝛ
inter deū ⁊ ipos clericos nihil debꝫ eſ
ſe mediū Fit detruncatio capilloꝝ ·
qꝛ debēt detrūcare ſupfluitatē tem
poraliū ⁊ cogitationū malaꝝ Fit cir
cularis formatō Tūꝫ qꝛ ipſi ſunt mi
niſtri e⁹ · qui caret ⁊ fine ⁊ principio
Tū qꝛ ſeruire deo eſt regnare · tū qꝛ
de corona ſacerdotalis dignitatis ·
clerici puenturi ſunt ad coronā eter
ne felicitatis Quarto celebrat̄ ꝓpter
prime miſſe petri celebrationē · Ipſe
ipſe primā miſſam in pontificalibus
antiochie celebrauit Et credendum
eſt ꝙ iſto die vel ſaltem iſto tempoē
Et iō hec dies nob̄ celebris dꝫ eē Jo
hannes quidem primaꝫ miſſam ſuam
dixit in aſia Jacob⁹ in ihrl'm · Mar
c⁹ i alexandria · ij · Reg · xxiij · Dauid
ſedēs in cathedra ſapientiſſim⁹ prin
ceps iter tres Fuit petr⁹ ſapiēs tāꝙ̄
iohānes · ſapientior reſpectu iacobi
ſapientiſſim⁹ reſpectu ſciꝫ marci ·
Quinto celebrat̄ ꝓpt̄ erroris dſtruc
tionē Olim ei gētiles i hac die feſtuꝫ
faciebāt quod ꝯtinebat errorem ſu
perſtitionem ⁊ illuſionē Error q̄dem
erat quia credebant ꝙ aīe defunc
toꝝ circa monumēta ſuoꝝ corporuꝫ
morarētur Superſtitio autē erat · qꝛ
cibaria ⁊ vina ſup tumulos caroꝝ ſu
oꝝ ponebāt credētes ꝙ aīe talib⁹ indi
gerēt Sed ſicut dicit maxim⁹ nō idi
gebāt corpalibus cibis · ſed oratiōi
bus deuotis elemoſinis aſſiduis ⁊ ſa
crificiis altaris Illuſio autē erat · qꝛ
demones in nocte omīa cibaria cōſu
mebant Et ſic eis illudebant ac ſi aī
me comediſſent Ideoqꝫ ſancti prēs
ordinauerunt ꝙ illa die qua iſta fie
bant fieret feſtum de incathedratio
ne beati petri vt virtute illius ſolem
nitatis hec ſupſtitio obliuioni trada
retur · Vnde ab aliquibus feſtū hoc
vocatur feſtū petri epularum · ⁊ ſic
iſtud feſtum expurgauit erroreꝫ · re
mouit ſupſtitionē ⁊ detexit illuſionē

Sermo lxxxvij · eodē die · f · 29 ·

Dauid ſedēs in cathedra ſapi
entiſſi⁹ int̄ tres · ipe ei ē q̄ſi
tenerrim⁹ ligni vermiculus
ij · Reg · xxiij · Per dauid q̄ interpta
t̄ manu fortis ſignificat̄ beat⁹ petr⁹
q̄ ꝓpter ſuā fortitudinē a petra ē ap
pellatus Cōmendat̄ autē in p̄miſſis
verbis a q̄tuor · Primo a cathedrali
honore cū dr Sedēs in cathedra · Eſt
autē t̄plex cathedra ſcꝫ regalis · ma
giſtralis · ⁊ ſacerdotalis · De cathe
dra regali dicit̄ · i · Regū · xx · Cum ſe
diſſet rex ſup cathedram ſuam · ⁊c ·
De cathedrali magiſtrali dicit̄ Mat
xxiij · Sup cathedraꝫ moyſi ſederunt
ſcribe ⁊ pharisei ⁊c · De ſacerdotali
dr in p̄s In cathedra ſenioꝝ laudēt
eum Preſbiter ei grece latine ſenex
dicit̄ In his tribus cathedris ſedit ſā
ctus petrus ſcꝫ in cathedra regali qꝛ
ad eū ſpectat iuditium oīm cauſaꝝ
In magiſtrali · qꝛ ad ipſum ſpectat
expoſitō ſcripturaꝝ Et in ſacerdota
li · quia ad ipſum ſpectat ligatio ⁊
abſolutio peccatorū Primo igitur ſe
dꝫ in cathedra regali · quia ad ipſuꝫ
ſpectat oē iudiciū ſcꝫ ciuile · eccāſti
cū ⁊ mediū · Deut · xvij · Si difficile ⁊
ābiguuꝫ iuditiuꝫ apud te eē ꝓſpexe
ris inter ſanguinē ⁊ ſanguinē · p qđ
intelligit̄ iuditiuꝫ criminale ⁊ ciuile ·
inter leprā ⁊ nō leprā · p qđ notatur
eccāſticū criminale · Et cauſaꝫ ⁊ cāꝫ
qđ ad vtrumqꝫ refert̄ · tā eccāſticuꝫ
ꝙ̄ ciuile venies ad ſacerdotes leuitici
gnīs Scđo ſedit in cathedra mgrāli
qꝛ ad e⁹ ſedē ſpectat ſcripturaꝝ ex
poſitio · Nō ei licet laico ſed clerico

pꝛedicare vel exponere ſcripturas.
Vn̄ nō turbis ſed apoſtolis dictū ē
Mat. vl. Pꝛedicate euāgeliū omi
creature Scripturaꝝ interp̄tatio. ij
Pet. i. Omnis ꝓpheta ꝓpria interp̄
tatione nō fit. ⁊c. Scripturarū mo
dificatio. vnde illud qd̄ dicit̄ Mat.
xix. qd̄ deus coniunxit hō nō ſepet.
ſic p fidem petri modificatur Coniū
xit p conſenſū mentis ⁊ copulā car
nis Tercio ſedit ī cathedra ſacerdo
tali q̄ ad ipſū ſpectat ligatio ⁊ abſo
lutio culpaꝝ Peccōr q̄dē ſupra ſe hꝫ
celū clauſū. ⁊ infra infernū apertū
intra ſe ñ hꝫ gr̄am ſed culpā ⁊ pdidit
meritoꝝ pticipationē eccleſia factā
Poteſt autē ſacerdos peccatori celū
aperire Mat. xvi. Quodcunq̄ liga
ueris ſup terrā ⁊c. ⁊ qdcunq̄ ſolue
ris ſup terrā ⁊c. pt infernū claudē.
Ibidē. Poꝛte iferi ñ p̄ualebūt aduer
ſus eā. pt ſpūm ſcūm dare Actu. xvi.
Tūc imponebāt manꝰ ſup illos ⁊ ac
cipiebāt ſpūm ſcūm. Poteſt peccā di
mittere Joh. xx. Quoꝝ remiſeritis
peccā remittūt eis. poteſt ſcōꝝ meri
ta cōmunicare. ij. Coꝛ. ij. Cui autē
aliquid donaſti ⁊ ego. ⁊c. Secundo
cōmendatur petrꝰ a firmitate cōſtāti
e cū dr̄ Dauid q̄ interp̄tatur manu
fortis Pꝛelatꝰ ei nō debet eſſe moll̄
ſed fortis q̄ ſicut dr̄. Prou. xviij. q̄
mollis ⁊ diſſolutus ē in ope ſuo fra
ter eſt ſua opa diſſipantis Tria poīt
ſcꝫ molle diſſolutū. ⁊ diſſipatū Mol
le eſt qd̄ cedit oī duro Diſſolutū qd̄
nullo eſt vinculo colligatū. Diſſipa
tū quod ē omnino cōfractū Btūs āt
petrꝰ nō fuit mollis ſed durꝰ q̄ non
ceſſit ſed fortiter ſuſtinuit omnē per
ſecutionē illatā. Act. v. Ibant apl̄i
gaudētes a cōſpcū cōcilij Nō fuit diſſo
lutꝰ ſ; cū xp̄o colligatꝰ q̄ p caritatē
firmā Joh. vl Dn̄e tu ſcis q̄ amo te
Nō fuit fractꝰ ſ; ſolidꝰ p perſeueran
tiā Eccl. l. Quaſi vas auri ſolidū ⁊c.

Tercō cōmendat̄ a pfectōne ſapien
tie cū dr̄ Sapientiſſimꝰ Nec mirꝝ ſi ſa
pientiſſimꝰ fuit. q̄ tres ſapientiſſīos
doctores habuit ſcꝫ patrē reuelantē
Mat. xvi. Caro ⁊ ſanguis nō reuela
uit tibi ⁊c. Filiū inſtruentē Joh. xv
Oīa q̄cunq̄ audiui a prē meo nota
feci vobis Et ſpūm ſcūm infūdentē
Joh. xiiij. Paraclitꝰ āt ſpūs ſcūs q̄
mittet pater ī noīe meo ille vos do
cebit omnia Quarto cōmendat̄ a per
fectōne grē cū dicit̄. Tenerrimꝰ lig
ni vermiculus Ille ei ē vermis ⁊ ē te
ner ad tangēdū. ⁊ ē durꝰ ad pforā
dū Ex quo innuit̄ a btō petro q̄ fu
it māſuetus q̄tū ad bonos. iō dr̄ te
nerrimꝰ. q̄ māſuetudo in ēbus appa
ruit Pꝛio in hoc cū eſſet pōtifex ſum
mus hūile officiū nō recuſauit Joh.
xxi dixit ſimō petrꝰ vado piſcari Se
cūdo q̄ a minori rephendi patient̄ ſu
ſtinuit Gal. ij. Cū veniſſꝫ cephas an
tiochiā in faciē ei reſtiti ⁊c. Nos āt
cū a ſupiori rephendimur īpatient̄ fe
rimꝰ Si a pari indignamur. ſi a mīo
ri irridemur Tercō ī hoc q̄ minoribꝰ
hūilter obediuit Act. viij. Cū audiſ
ſent apl̄i q̄ erāt iheroſolimis q̄ rece
pit ſamaria vbū miſerūt ad eos pe
trꝝ ⁊ iohānē Scdō fuit durꝰ ⁊ ſeuerꝰ
q̄tū ad malos iō dr̄ vmiculꝰ ligni cu
iꝰ ſeueritas ī ēbus apparuit ſcꝫ q̄ ſe
uere malos rephendit Act. viij. Pe
cunia tua tecū ſit in pditionē. Seuē
puniuit ſic pꝫ Act. ij. ī punitōe anani
e ⁊ ſaphiē Seuē dn̄m defēdit Jo. xviij
ſimō petrꝰ hn̄s gladiū. ⁊c. Tercio
fuit hūil̄ q̄tū ad ſeipſū ⁊ deū. iō dr̄.
vmiculꝰ Eꝰ āt hūilitas in ēbꝰ appa
ruit Pꝛio ī hoc q̄ idignū ſe xp̄i p̄ntia ē
putauit Lu v Exi a me q̄ hō pec. ⁊c
Scdō ī hoc q̄ a xp̄o lauari recuſauit
Joh xiij. ñ lauab̄ m̄ pedes ietnū Ter
cō ī hoc q̄ crucifigit dn̄s noluit vn̄
ait. q̄ ñ ſū dignꝰ in cruce eē ſic dn̄s
meus Crucē meā girate.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermo lxxxviij. De ſcō mathia K. i.
Certe videtis quē elegerit do
min⁹ ꝙ nō ſit ſimilis ei ī om
ni populo. i. Re. x. Quāuis
iſtud dictū ſit de ſaule ſupbo in regē
aſſumpto ꝯuemētius tñ dicit̄ ꝑt ꝺ ma
thia puulo in apoſtolū aſſūpto In q̄
b⁹ verbis a duob⁹ ꝯmendat̄ Primo
a miraculoſa electōe cū dr. Certe vi
detis quē elegerit dñs Secūdo a vite
pfectōe cū ſubdit̄. ꝙ nō ſit ſimilis ei
in populo Circa primū notādū ꝙ e
ius electō ꝯmēdabilis ē ex parte e
lectoꝝ. electi. ⁊ modi eligēdi Eligē
tes autē fuerūt magne auctoritatis
q̄r fuerūt apoſtoli q̄ ſūt pricipes mū
di. ianitores celi. ⁊ iudices ſeculi ꝑs
Principes populoꝝ ꝯgregati ſūt ad
faciēdū ſcʒ mathie electionē. Ecce
q̄r ſūt principes mūdi quoniā dij for
tes terre Ecce q̄r erunt iudices ſecu
li Et vehemēter eleuati ſunt. vt ſcʒ
ſint ianitores celi Secūdo ꝯmēdabil̄
eſt ex ꝑte electi In quo q̄de fuerunt
ea que in quolibʒ ꝓlato req̄runtur.
Primū eſt moꝝ maturitas qꝺ nota
t̄ cū dr Ex his viris. vir ei maturita
tem importat. Magnū ei periculum
ē dū ꝓlatus matur⁹ nō ē Eccl. x. ve
terre cui⁹ rex puer ē Secūdū eſt vite
ſanctitas qꝺ notat̄ cū dicit̄ Qui nobi
ſcū ſunt ꝯgregati In tā beata ei cō
gregatione null⁹ potuiſſʒ h̄itare niſi
valde ſanct⁹. vnde dr Criſ. ꝙ q̄ndiu
iudas fuit in collegio apoſtoloꝝ dia
bolus nō fuit auſus ipm inuadere Sʒ
quando ab ipſis receſſit in ipm itra
uit. Tercium ē ſapientie ⁊ doctrine
veritas quod notat̄ cum dr Omni tē
pore quo itrauit ⁊ exiuit. ⁊ c. Null⁹
eni alicuius ne gocij plenā noticiam
ſcire poteſt. niſi prius ſciuerit eius
principium. finē ⁊ mediū. Mathias
naq̄ʒ oim actuū xp̄i ſciuit principiū.
ideo dr. omni tempore quo intrauit
ſcilicet per natiuitatem. ſciuit ⁊ finē
ideo ſequit̄ Exiuit dominus ieſus ſci
licet per paſſionē Sciuit et medium
vnde ſequitur Incipiens a baptiſma
te iohannis. ⁊ c. De his tribus dicit̄
Deute. i. Date ex vobis viros. ecce
moꝝ maturitas Sapiētes ⁊ gnaros
Ecce ſapiētie veritas Et quorum cō
uerſatio ſit ꝓbata. Ecce vite ſancti
tas Tercio ꝯmēdabilis eſt ex parte
modi eligēdi Apoſtoli ei ipſam elec
tionē inchoauerunt ab exhortatione
ſalutifera. quia petrus vtilē ſermo
nem premiſit Cum enim dicit̄. Sur
gēs petrus in medio fratrū dixit ⁊ c
Proſecuti ſunt ipaʒ cū oratione deuo
ta. vnde dicitur Et orātes dixerūt.
Tu domine ⁊ c. Et terminata ē cuʒ
reuelatione diuina. vnde dicit̄ Et ce
cidit ſors ſup mathiā Secūdum dio
niſiuʒ illa ſors fuit q̄dam ſplēdor di
uin⁹ p queʒ oſtēdebat̄ ꝙ erat ī apoſ
tolum aſſumendus Secūdo ꝯmenda
t̄ a vite pfectōe cū dicit̄. Nō ſit ſimi
lis ei ī omī populo Hec autē perfecti
o in quatuor cōſiſtit. Primo ī hoc ꝙ
fuit magne ſanctitatis quo ad ſeipſū
Et de hoc hʒ teſtimoniuʒ a patre. q̄r
mathias paru⁹ interp̄tatur. Et ad
patreʒ ſpectat puulos cōfouere Ma
the. xviij. Nō eſt voluntas pr̄is mei
vt peat vnus ex puſillis iſtis Teſti
moniū habuit a filio. q̄r cū duos ſta
tuiſſent iſtū. xp̄s p̄elegit. Teſtimo
niū habuit a ſpū ſcō ī p̄ethecoſte cū
eū grā ſua repleuit Teſtimoniū eci
ā habuit a toto apl̄oꝝ collegio q̄ eū
cū ioſeph ſtatuerūt. Credēdū ē ei ꝙ
ſi duos meliores habuiſſent ipos ſta
tuiſſēt. Scꝺo ei⁹ pfectio ꝯſiſtit ī hoc
ꝙ fuit multe familiaritatis ⁊ dilecti
oīs quo ad xp̄m C⁹ ſigna ea fuerūt.
Primū ē ꝙ xp̄s fec eū ꝯtubulē ſuū ſu
it ei de ēbu iuda ſic ⁊ xp̄s Solēt autē
hoies q̄ ſūt ex eadē ꝯgnatōe ſe inuicē
diligē. eph. v Nēo carnē ſuā odio ha
buit ⁊ c Scꝺo fecit eū ꝯpriotā ſuum

Fuit em̄ bethleemita ſicut ⁊ xp̄s So
lent nāq; hoīes eiuſdez patrie ſpetia
lem ad inuicē familiaritatē habere
Tercīu eſt qꝛ fecit ipſū ꝯſimilitonē ſu
um. qꝛ ſm̄ quoſdā crucifixus fuit Et
ſic cū xp̄o in eodē equo ⁊ ſella ſedit.
Heſt. vi. Hō quez rex honorarē cupit
debet impōi ſup̄ equū q̄ de ſella re
gis eſt Tercō ꝯſiſtit e9 pfectio ī hoc
ꝙ fuit multe poteſtatis quo ad opa
tionē miraculoꝝ quoꝝ q̄dā atteſtāt
ſuā miſericordiā. Nā cū centū quinq̄
ginta hoīes ex q̄dam potione toxica
ta. ītoxicati fuiſſēt. oēs ſanauit ⁊ ad
fidem ꝯuertit Quedā atteſtāt ſue iu
ſticie veritatē Quia cū q̄daz obſtina
ti pſiſterēt ⁊ verbū dei deriderēt. dix
it eis Denuntio vobis ꝙ viui in infer
nuz deſcēdetis Statimq; terra ſe ape
ruit ⁊ ipſos viuos deglutiuit Quedā
vero ſuā potētiaz. qꝛ demones expel
lebat ⁊ in īfernū mittebat. Vn̄ cuz q̄
dā demon ī forma pueri ꝯtra ipſum
excitaret ipm̄ expulit ⁊ in īfernuz mi
ſit Cū ecīā eēt in carcere demones ī
ipm̄ dentib9 fremebāt ſed ad ipz ac
cedere nō audebāt Quedam vero at
teſtātur magnā ſuaz fidē. quia quan
dam potionē intoxicatā totaz bibit.
Et nullā leſionē ſenſit Hec emz eius
fidem atteſtant. iuxta illd qd legit.
Mar. vlt. Signa āt eos qui credide
rint hec ſequētur Et infra. Et morti
ferū quid biberit eis nō nocebit Q̄r
to ꝯſiſtit eius perfectio in hoc ꝙ fuit
magne acerbitatis quātuz ad marti
rium. Quamuis enim alicui lega
tur ꝙ in pace q̄euerit Alibi tamē legi
tur ꝙ funo ī collo miſſo p ciuitatem
ſit tract9 Alibi crucifix9 Alibi ꝙ fuit
lapidat9 ⁊ ſecuri excerebrat9. Sup
ponēdo igitur ꝙ ad dominū trāſierit
per viam martirij poſſum9 iſta ꝯcor
dare ⁊ dicere ꝙ primo p ciuitatez fu
it tract9 ſed nō mortu9. deinde fuit
crucifix9 ⁊ ibi ſtās in cruce fuit lapi
datus ⁊ ſecuri pcuſſus.

Sermo lxxxix. Eodē die ſe.. 29

Fiant dies ei9 pauci ⁊ epiſco
patū eius accipiat alter. Et
infra Et pſecut9 eſt homiez
mendicū ⁊ inopē ⁊c Et zona qua ſē
per pangitur ⁊c. Ps̄. cviij. ꝙ iſta ver
ba de iude depoſitione ⁊ mathie elec
tione intelligātur. teſtatur Petrus di
cēs Act. i. Viri fratres opꝫ implē
ſcripturā quā dixerat ſp̄us ſcūs per
dauid. ⁊c. In q̄bus verbis q̄tuor po
nūtur Primo ponitur iude depoſitio cū
dr Fiant dies e9 pauci. Christ9 nanz
iudā fecit diſcipulū ſuuz. poſtea apo
ſtolū ſuū. poſtea ꝓcuratorē ſuuz. Sz
in hoc triplici ſtatu facti ſūt dies ei9
pauci Paucis ei diebus ſtetit ī diſci
puloꝝ ꝯſortio. paucis dieb9 ī apoſto
loꝝ collegio. ⁊ paucis dieb9 ī ꝓcura
toris officio Sed mirꝝ videtur q̄re xp̄s
q̄ eſt dei ſapiētia ipſū poſuit in ꝯſorti
o ſuaꝝ ouiū quē ſciebat futuruz eſſe
lupū. in collegio apoſtoloꝝ quē ſcie
bat futurꝝ eſſe ꝓditorē ſuuz quare e
um fecit ſuū ꝓcuratorez quē ſciebat
eſſe furum magiſtrū ⁊ furē. Sed hoc
ſapientiſſīa ratione ē factū Ideo ei po
ſuit eū in ꝯſortio diſcipuloꝝ ſuorum
vt bonos cū malis in hoc mundo mix
tos eē oſtēdat Nā in hoc mundo ali
quādo diabol9 inuenitur inter filios di
Job. i. Quadaz die cū veniſſent filij
dei ⁊ aſſiſterēt corā dn̄o affuit inter
eos ſathan Aliquādo int ministros
dei. zacha. iij. Oſtēdit mihi ieſuz ſa
cerdotez magnū. ⁊ ſathan ſtabat a
dextris e9 vt aduerſaretur ei Aliquan
do inter apoſtolos dei Jo. vi. Nōne
duodecīz vos elegi ⁊ vnus ex vobis
diabolus eſt. Secūdo fecit eū apl̄m
quē ſciebat futurꝝ eē ꝓditorē ſuū vt
vanā fiduciā āputaret. ne ī hoc mū
do aliq̄s ſecurꝝ ſe eē credat Bn̄. Nū
q̄ ē ſecuritas fr̄is mei neq; ī celo ne
q; in paradiſo. multo minus ī mūdo.

In celo nanq; cecidit angelꝰ ſub pre
ſentia diuinitatis · adā in padiſo in
loco voluptatis : iudas in mundo in
ſcola ſaluatoris Tercio fecit eū ꝓcu
ratorē ſuū quē ſciebat furē vt tem
poralia vilia ⁊ cōtemnēda eē docēt
Habuit ꝙdē xp̄s in hoc mūdo q̄nq;
ſcʒ corpus · eccīaʒ · matrē ꝓpriam · ⁊
animā : ⁊ ꝗ̄dā modicā ſubſtantiam
ꝓ expenſis oblatā · Corpus autē ha
buit valde caꝝ · ideo dimiſit ipſum
cuſtodibꝰ valde caris ſcʒ ioſeph ⁊ ni
codemo : matrē ⁊ eccleſiā · habuit ca
riores · ideo cōmendauit eas cuſto
dibus carioribꝰ ſcʒ iohanni ⁊ petro ·
Animā habuit cariſſimā · ideo eaʒ re
ꝯmēdauit pr̄i cariſſio Pecuniā hūit
cōtemptibilē ⁊ viliſſimā · ideo ipſaʒ
iude cōmendauit Secūdo ponitur de
poſitōnis rō cū dicit : Perſecutꝰ eſt
hominē inopē ⁊ mēdicū ⁊ cōpunctuʒ
corde mortificare Et vocatᷣ xp̄s inops
mendicꝰ ⁊ cōpunctꝰ Fuit ei inops .i.
ſine ope adiutoꝝ · qꝛ ipſum pater d
reliquerat · multis eū tribulatioibꝰ
exponēdo Mat · xxvij · Deus meꝰ vt
quid dereliquiſti me · Iudei vſq; ad
mortē pſequēdo Ps̄ Amici mei ⁊ ꝓx
imi mei ⁊ c̄ · Apoſtoli ab eo fugiēdo
Ps̄ Elongaſti a me amicuʒ ⁊ ꝓximū
⁊ c̄ Talē igitᷣ inopē iudas pſecutus
ē vſq; ad ꝓditoriā captionē · Et hoc
fecit vultꝰ turbaꝝ auxilio ac inter
ueniente precō ⁊ mediante oſculo :
Mira inſania · qꝛ iudas cuʒ turba ce
pit derelictū · cuʒ oſculo ꝓdidit ami
cū ꝑ pecunia vēdidit ſaluatorē ſuū
Secūdo fuit mendicus Dicitᷣ ei men
dicus q̄ſi ad manū dicens · qꝛ paupe
res ſine voce ſolēt ad diuites manū
extendere ſic xp̄s in cruce manꝰ extē
dit ad prēm vt ipſū reconciliaret :
Ps̄ Eleuatio manuū meaꝝ ſacrifici
ū veſpertinū Ad diabolū vt ipſuʒ ca
peret Abacuc · iij · Cornua in maibꝰ
eꝰ Ad humanū geꝰ vt ipſū ad cōpaſ
ſionē inclinaret Sed ꝯqueritᷣ dicēs
Yſa lxv · Expandi manꝰ meas tota
die ad populū incredulū Iſtuʒ ſic m̄
dicū iudas pſecutꝰ eſt vſq; ad furti
uā reꝝ ablationē Io · xi · Fur erat ⁊
loculos habēs ⁊ c̄ · Tercio fuit cōpū
ctus .i. dolore tactus Et hoc intꝰ i m̄
te Mat xxvi Triſtis eſt aīa mea vſʒ
ad mortē Et extra ī corpē ⁊ hoc ſuꝑ
in capitis coronatione · ⁊ infra in pe
dū pforatione Et in medio · in flagel
latione · et in latere in aptione eiuſ
deʒ Et iſtum ſic cōpunctum ⁊ dolori
bus plenū iudas pſecutus ē vſq; ad
mortē Tercio ponitᷣ eꝰ punitio cū dr
Induit maledictōnē ſicut veſtimen
tum ⁊ c̄ · Vbi maledictō iude aſſimi
latur veſtimēto · ʒone · aque ⁊ oleo ·
Veſtimētuʒ autē induit corpora · ʒo
na reſtringit veſtimenta · aqua ſubī
trat viſcera oleuʒ penetrat oſſa Ma
ledictō igitᷣ dei corpus iude ſic veſtim̄
tū induit quādo laqueo ſe ſuſpēdit
Tanq̄ ʒona ipſū precinxit quādo pe
ne etne ipſū addixit Illi q̄ ſunt ī pur
gatorio habēt penā ſed nō cū ʒona ·
qꝛ pena nō eſt eis aſtricta Illi q̄ ſunt
in iferno habēt cū ʒona · qꝛ eternitas
penā cōſtringit ⁊ ꝑpetuo adherere
facit Maledictō · ſicut aqua itrauit
in eiꝰ viſcera quādo in trā ſunt diſ
fuſa · ij · Mach · ix · Apprehendit eum
dolor dirus viſceꝝ · et ꝗ̄dem ſatis iu
ſte · q̄ppe q̄ alioꝝ torſerat vicia Iuſte
igitᷣ iude viſcera ſunt diffuſa · qꝛ mlꝉ
toꝝ torſerat viſceā · ſcʒ xp̄i doloribꝰ
ea r̄plēdo · marie viſceā doloris gla
dio vulnerādo Aploꝝ ea triſticia i
plēdo · ⁊ ſcōꝝ matronaꝝ viſceā fleti
bꝰ ꝯtriſtādo · maledcō dei ſicut oleū
eꝰ penetrauit qñ eꝰ aīa q̄ dʒ eē os ⁊
robur corporis ad infernum deſcen
dit · Actuum primo · Preuaricatus ē
iudas vt abiret in locum ſuum id
eſt in infernum qui eſt locus ſuus id
eſt ſibi congruus rōne deſperatōis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Amos .ij. Sup tribus ſcelerib9 mo
ab et ſup quartū nō conuertā eum
Judas autē q̃tuoꝛ ſcelera ɔmiſit. ſcʒ
auaritie. proditionis. homicidij. ⁊ de
ſperatiōis Sup t̃bus igit̃ ſcelerib9
primis ds fuiſſet ɔuerſus iude ad mi
ſericordiā Sup quartū autē ſcʒ dſpe
rationis ɔuerti noluit. q2 indignū ſe
fecit ¶ Quarto ponit̃ Mathie electi
o cū dicit̃ Epiſcopatū ei9 accipiat al
ter Que q̃dem electō cōmendabilis
fuit ꝓpter tria que electores habue
erūt. Primo habuerunt intentio
nē rectā Intendebāt eī illū eligere q̃
eſſet ſcdm dei approbationē. q̃ habe
ret ſcientie illuſtrationē. ⁊ qui poſſʒ
facere i populo magnā edificationē
De his t̃bus dr. Jere. iij Dabo vobis
paſtores iuxta coꝛ meū q̃ paſcēt vos
ſciētia ⁊ doctrina Secūdo habuerūt
mentē deuotā. q2 orōib9 inſtiterūt.
Imminēte ei electione debem9 orōi
bus inſiſtere ad qd iſtruimur exem
plo apoſtolico ſicut hic Exēplo ꝓphe
tico. vnde moyſes cū deret a pricipa
tu ceſſare orauit dicēs Nūeri. xxvij.
Prouideat domin9 deus exercituum
oīs carnis. hominē q̃ ſit ſup multitu
dineʒ hāc ⁊c. Tercō ſeruauerūt for
maʒ canonicā q̃ fuit per ɔmunez con
ſenſū ⁊ poti9 diuinā inſpirationē. cū
dicit̃ Cecidit ſors ſup mathiā Pro.
xvi. Sortes mittunt̃ in ſinū et a dño
tēperātur. Qui9 autē exemplo ñ eſt
ſortib9 vtendū Tum q2 ꝫm Iheō. pri
uilegia paucoꝝ non faciunt legē cō
munē Tū q2 ſcdm Bedā. Donec ve
niret veritas figurā licuit obſeruaē
Poſſʒ tamē q̃s vti ſortib9 quādo t̃a
ɔcurrūt Primo quādo hoc fieret in
neceſſitate Vñ cū quedā ciuitas fuiſ
ſet obſeſſa. ⁊ eſſet ɔditio q̃ deberent
recedere. ⁊ q̃ remanere Cōſult9 Au
g9. rñdit Sorte hoc ē dirimēdū. vn
de alibi dt. ꝙ ſors nō ē aliq̃d mali. ſ
res in humana dubietate diuinā in

dicās voluntatē Secūdo qñ fieret ꝑ
miſſa ad deū orōe. Tercio quādo fie
ret cū ſapiēti ɔſilio ⁊ deliberatione.
Iſta tāgit beda. dicēs Si q̃s neccita
te ɔpulſus exemplo apl'oꝝ ſortibus
putat deū eſſe cōſulendū videat apo
ſtolos hoc egiſſe collecto fratruʒ ce
tu ⁊ ad deū fuſis precibus

¶ Sermo xc. De eodē die. ſer. 39

Oportet ipleri ſcripturā q̃m
ꝑdixit ſpūs ſanctus ꝑ os da
uid de iuda ⁊c In hac electi
one apoſtolica fit mētio de duobus
Primo de indigni plati. ſ. iude depo
ſitione cū dr. Oportet impleri ſcrip.
⁊c. Secūdo de digni ſubrogatione.
cū dr Oportet ex his viris ⁊c. Circa
primū notanduʒ ꝙ prelat9 q̃tuoꝛ de
cauſis deponi dʒ ꝓpter quas iudas de
poni debuit Primo ꝓpter homicidij
immanitatē. ⁊ maxie qñ homicidiuʒ
notoriū eſt Judas āt homicidiuʒ con
miſit qñ di filiū inē̃ficꝫ ꝓcurauit. Et
illud homicidiū fuit notoriū. Vñ dr.
Et notū factū eſt omnib9 hītantib9
in ihrl'm. Eſt āt t̃plex notoriū. ſcʒ ꝑ
ſumpti. facti. ⁊ iuris Homicidiū ēgo
e9 fuit notoriū Primo ꝑ ꝑſumptioēʒ
violentā qñ cū inimicis capitalibus
xpi ſecretū ɔſilium init Mat. xxvi.
Tūc abijt vn9 de duodecim q̃ diceba
t̃ iudas ſcarioth ad principes ſacdo
tuꝫ ⁊c. Secūdo ꝑ facti euidentiā. qñ
ſcʒ venit cū turba. cū gladijs ⁊ fuſti
bus cōꝑhendere ieſū. Tunc ei ñulla
potuit tergiuerſatione celare. quin
xpi mortē tractauerat Tercō ꝑ cōfe
ſſionē ꝓpriā. qd eſt notoriū iuris qñ
homicidiū ſuū maīfeſtauit dicēs Ma
th. xxvij. Peccaui tradēs ſanguinē
iuſtū Et iſta ɔfeſſio facta ē in iudici
o. i. corā principib9 ſacerdotū q̃ erāt
iudices. cuius mali eſſet Secūdo de
poni dbuit ꝓpter hereticā prauitatē
Ipe ei xpi fidē ēcepit. ſ ab ipa p9 mo
dū ꝑuaricat9 ē. vñ dr d q̃ ꝑuaricat9 ē.

Judas vt abiret ĩ locũ ſuũ .i. ĩ ifernũ
quí eſt locus ſuꝰ .i. ſibi cõgruus · In
fernus em̃ eſt locꝰ fetoris Yſa · xxxix
De cadaueribꝰ eoꝝ aſcẽdet fetoꝛ · ⁊
ideo ſibi cõpetit rõne inuidie · Pr o ·
xiiij · Putredo oſſiũ inuidia · vnde ſu
ꝑ illud Jo · xij · Quare hoc vnguẽtũ
nõ vendit ⁊ c̃ · dicit Glo: Bono odore
moritur ſerpẽs Eſt locus ardoris ⁊ i
deo cõpetit ſibi rõne ardentis auari
cie Jo · xij · Fur erat et loculos hñs ·
Eſt locus horroris Job · xij · Vbi nl'ꝰ
ordo ſed ſempiternꝰ horroꝛ inhitat ·
ideo ſibi cõpetit rõne proditionis fa
cte · ex qua tantꝰ horroꝛ totũ mũdũ
concuſſit · ꝙ obſcuratꝰ fuit ſol · t̃ra
tremuit · lapides ſciſſi ſunt · ⁊ monu
mẽta ſciſſa ſũt ⁊ apta Tercio deponi
debuit ꝓpter ſimoniacã prauitatem
Vendidit ei xp̃m ꝓ re tp̃ali .i. ꝓ tri
ginta denarijs Notandũ autẽ ꝙ ſũt
q̃dam ãnexa ſpũalibus · ſicut ius pa
tronatꝰ · et ſunt q̃daz mere ſpũalia
vt ſũt ecc̃ie ſacramẽta · q̃dã diuina
ſicut ſpũs ſc̃i dona · ſicut remiſſio pec
catoꝝ · miraculoꝝ op̃atio ⁊ hm̃oi ·
Vẽdere autẽ ſpũali annexũ magna
eſt ſimonia Vendere autẽ ſpũale pu
ruz eſt ſimonia maioꝛ Vendere quid
diuinũ eſt ſimonia maxima · In xp̃o
autẽ fuit quoddaz ſpũali annexum ·
ſcz eius caro q̃ mediante anima fuit
diuinitati annexa et coniuncta · fuit
q̃ddã ſpũale puꝝ in eo ſcz eꝰ aĩa · fu
it in eo q̃ddã diuinũ ſcz eꝰ diuinitas
btã · Judas ergo v̄dendo xp̃m peſſi
maz ſimoniã cõmiſit: qꝛ v̄didit q̃d
dã ſpũali annexũ · quoddam ſpũale
puꝝ · et quoddã ex toto diuinum ·
Quarto deponi debuit ꝓpter dilapi
dationẽ Quatuoꝛ ãt mõis prelatus
dilapidatoꝛ p̃t dici · Aut qñ bona ec
cleſie indebite cõſumit · aut quãdo ea
ꝑ negligentiaz perire ſinit · aut qñ ſpũ
alia negligit · aut qñ malo exẽplo gre
gẽ corrũpit Iſtis q̃tuoꝛ mõis iudas

dilapidatoꝛ fuit Primo qꝛ bona xp̃i
indebite ↄſumebat Jo · xij · Fur erãt
⁊ loculos hñs ⁊ ea q̃ mittebãtur poꝛ
tabat Sc̃do in ꝑparãdo negligens
erat · vñ cũ xp̃s dixit ei · Joh · xij · q̃d
facis fac citius · q̃dã crediderũt ꝙ di
xiſſet ei Eme nob̃ q̃ opus ſunt ad di
ez feſtuz · aut ꝙ egenis aliquid daret
Ex quo h̃etur ꝙ iudas nihil parauे
rat nec ꝓ die feſto · nec ꝓ paupibꝰ
Tercio ſpũalia negligebat qꝛ d̾ pau
peribus nõ curabat Jo · ij · Hoc ãt di
xit nõ qꝛ de egenis ptinebat ad euz
⁊ c̃ · Quarto ap̃los q̃tũ i ſe erat ma
lo exẽmplo corrũpebat · Vñ poſtq̃
ab ap̃lis exiuit dixit xp̃s Jo · xiij · Nũc
clarificatus ẽ filiꝰ hoĩs Erãt ei iudas
cũ ap̃lis ſicut diabolꝰ cũ angel' · lupꝰ
cũ agnis · et accipit' cũ columbis · ⁊
ideo collegiũ ap̃loꝝ nõ fuit claꝝ · ſ
ipſo recedẽte clarificatꝰ ẽ xp̃s in eo ·
Secũdo fit mentio de p̃lati digni .i.
mathie ſubrogatione cũ dicit' Opor
tet ergo ex his viris q̃ nobiſcum ſũt
ↄgregati ⁊ c̃ Circa cꝰ electõnẽ q̃tuoꝛ
tangũt' Primũ ẽ ↄmendatio eligẽdi
Conmendat' autẽ a tribꝰ ſcz a mag
nimitate conſtãtie ĩ hoc ꝙ v̄otur vir
.i. virilis Nõ em̃ fugit vt mercenna
rius ſed cõſtant' ſtetit vt paſtoꝛ boꝰ
Gre · Mercenarius fugit nõ mutan
do locũz ſed ſubtrahẽdo ſolacium · fu
git qꝛ iniuſticiã vidit ⁊ tacuit: fugit
qꝛ ſub ſilẽtio abſcõdit · Secũdo ↄmẽ
a perfectione ſcientie Fuit em̃ i ſcho
la xp̃i q̃tum ad inchoatõnẽ: vnde di
cit' Omni tp̃e quo intrauit ⁊ c̃ · q̃tũ
ad conſũmationez cũ dicit' · et exiuit
dñs iheſus int' nos ⁊ c̃ · q̃tum ad ꝓ
ſecutionez · vñ d̾r Incipiẽs a baptiſ
mate iohis q̃tũ ad t̃minationez vñ
ſeq̃t' · Vſq3 ad diẽ quo aſſumptꝰ eſt
a nobis · Tercio ↄmendat' a ſc̃itate
vite q̃ apparet ex nõis interp̃tatiõe ·
qꝛ interp̃tat' puus · Et apoſtolorum
electõne · qꝛ de tãto numero ipſum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cū ioſeph ſtatuerūt Ex diuiā app̄batione qr deus ipſū alteri pelegit Secūdo tangit electōis cōmendatio cū dr Et ſtatuerūt duos Que qdez cōmēdabilis ē ex rōe numeri z eli ⁊ meriti Ipſa ei fuit magna ꝙtuz ad numerū qr de centū ⁊ viginti electoribꝰ nllꝰ diſcordauit Fuit ſana ꝙtuz ad zelū. qr ſtatuerūt mathiā extraneū. nulli apoſtolorum ꝓpinquū vt oñdatur ꝙ illa electio nō amore carnali fiebat. ſed ex zelo dei Fuit digna ꝙtum ad meritū. qr ipſi electores ⁊ ipe elcūs magni meriti extiterūt Tercio tāgit electi cōfirmatio. cū dr. Et cecidit ſors ſup mathiaz Quidā nāqz de apoſtolis priꝰ fuerūt electi ⁊ poſtmodū i penthecoſte ꝯfirmati. ps. Ego confirmaui colūpnas eꝰ. p qd datur intelligi ꝙ electꝰ nō eſt ſtatim ꝯfirmādus ſed prius i fama ⁊ pſona exaiandus Quidā fuerūt electi ſed nūꝙ cōfirmati ſicut iudas. p qd datur intelligi ꝙ aliquis ꝙtūcūqz ſit electꝰ nō ē confirmādus qñ ſcz nō eſt dignꝰ t nō ē rite electus Aliq̄ fuerūt ſimul electi ⁊ cōfirmati. ſicut mathias q̄ ab apoſtolis erat electꝰ ⁊ mox a ſpū ſācto ꝯfirmatus. et ſicut paulꝰ qui dt Gal. i. Paulꝰ electꝰ non ab hominibus ſcz electꝰ ñ per homines. ſ. cōfirmatꝰ. ſed p ieſum xpm. p qd datur intelligi. ꝙ aliquis mox vt ē electꝰ eſt ꝯfirmādus. quādo ſcz ꝯſtat de electōis forma ⁊ pſone ſufficiētia Quarto tangit ipſiꝰ ꝯfirmati iuriſdictō cū dr. Et ānumeratꝰ ē cū xi. apoſtolis. Tribus nāqz modis iuriſdictōem ordinariā eſt aſſecutꝰ Primo p ipſam ſuā electōez ꝯfirmatā. Secūdo p legē aīmatā Princeps eñ ē lex aīmata Ex quo ad iuriſdcōem ordinariā ꝯferendā equipollz lex animata ⁊ inanimata Iſta lex aīata ē ſpūs ſanctꝰ quē ipe cū ceteris aplis accepit. Et ideo iuriſdictōez ordinariā ab eo ſortitꝰ eſt Tercio p conſuetudinē pſcriptā ⁊ app̄batā Obtētuz eſt ei p diuinaz cōſuetudinē ꝙ q̄cūqz mittit a deo iuriſdictōem ordinariā ſortiatur Sicut pz in iheremia ꝓpheta. qui cuz a deo mitteret dictū eſt ei Ecce conſtitui te hodie ſup gētes ⁊ regna.

Sermo xci. De btiſſi. Gre. f. i.

Ego nouiſſimus vigilaui ⁊ q̄ſi qui collegit racemos poſt vindemiatores vindemiaui in bñdictōe dei ⁊ ipſe ſperaui. ⁊ quaſi vindemiātis impleui torcular Ecc. xxxiij. Magna humilitas beati Gregorij q̄ cum fuerit doctor excellentiſſimꝰ tamē vocat ſe nouiſſimū Et cū i ſacra pagīa magnas vuas .i. libros collegerit. ſe tñ collegiſſe racemos aſſerit In verbis igit a q̄tuor ꝯmēdatur Primo a ꝓfunda humilitate cordis i eo ꝙ vocat ſe nouiſſimū ⁊ colligentē racemos. qui tamē vt dcm̄ eſt fuit eximius doctor ⁊ collegit ſenſus ꝓfundos Huiꝰ autē doctoris huilitas in ſua doctrina maxie apparet ꝙtū ad quatuor Primo. qr ſcripta ſua in cōpatione aliorum vilia reputabat. vñ dixit in epl'a ad innocentiū Affrice pfectū Si delicioſo cupitis pabulo ſagīnari beati Auguſtini opuſcula legite ⁊ ad compationē illiꝰ ſimilaginis nrūz furfurē nō queratis. Secūdo qr ſcripta ſua ꝙdiu viuēt publicari nolebat. vnde ait ibidē. Necqz ei volo dū in hac carne ſum. ſi q̄ me dixiſſe ꝯtingit ea facere hoībus innoteſcere Tercio qr aliquē puluerē humane laudis furtim ſurripe ſe ꝯgnoſcebat Vñ ait in fine moraliū. Dum radicē pure ītentiōis ꝯſpicio do q̄dē ex ea me ſūmope voluiſſe placere ꝯnoſco Sz eidē intētōi furtiz. s neſcio quō huāne laudis appetitꝰ interſerit ꝙ cū iā pꝰ modū tardiꝰ q̄ diſcno iuenio me alit agere qd ſcio me alit ichoaſſe Quarto qr ne ā mala icaute ā bona

i iij

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

nō bene dixiſſe metuebat. vnde ait
Et q̄dē ȝ mala me aliq̄n dixiſſe. etſi n̄
inuenio tamē q2 omnino nō dixeri;
nō defendo Bona vō ſi q̄ diuinitus
accipiens dixi: meo vtiq̄ iuditio mi
nus me bene dixiſſe cōfiteor. Secun
do cōmendat̄ a vigilantia ſollicitu
dinis cū dicat̄ Vigilaui. vnde ⁊ Gre:
interp̄tat̄ vigilans Vigilauit autē
tripliciter Primo q̄ntum ad ſe ꝑuite
ꝑfectionē Cuius q̄dē perfectōis tria
erāt ſigna ſcȝ q2 terrena deſpiciebat
Celeſtia appetebat. et mortē deſideā
bat Jſta tā poīt ī ꝓlogo ſup dyalo
guȝ dicēs. Infelix aīus meus memīt q̄l
fuit quō ei labētia cūcta ſubt̄erāt in
monaſterio ꝙ nl̄la niſi celeſtia cogi
tare cōſueuerat ꝙ mortē quoq̄ pe
ne cūctis pena eſt ſcȝ vt ingreſſū vi
te ⁊ laboris ſui premiū amabat. Se
cūdo vigilauit q̄ntū ad deuȝ ꝑ cōtem
plationē Contemplabatur q̄dē dei
maieſtatē in orōe Ecci. xxxix. Cor ſu
ū tradidit ad vigilandū diluculo ad
deū q̄ fecit eū ⁊ c̄ Contēplabatur dei
veritatē in lcōne. ij. Thimo. iiij. Tu
vō vigila. et in omnibus labora. opus
fac euāgeliſte ⁊ c̄. Jpſeq̄ cōtempla
bat̄ bonitatē dei in meditatiōe Pro
uer: viij. Btūs q̄ audit me ⁊ vigilat
ad fores meas cotidie q2 inueiet me
q̄ āt inuenit me iueniet vitā ⁊ c̄ Jn
his ei tribus maxime emicuit beatus
gregorius ſcȝ in orādo. in legēdo ⁊ in
meditādo Tercio vigilauit q̄ntū ad
ꝓximū ꝑ ſollicitatē ꝓuiſionē Neceſſa
rio ei vigilare voluit ſciēs ſe datum
in ſpeculatorē ī medio hoſtiū Ezec.
iij Speculatorē dedi te domui iſrahel
Jn paſtorē ī medio lupoꝝ. iō voluit
vigilare cū iacob q̄ dicebat. Geneſ
xxij. Die noctuq̄ eſtu vrebar ⁊ gelu
fugiebatq̄ ſomnus ab oculis meis. in
gubernatorē ī medio fluctuū. vn̄ pe
riculoſū eſſet ſi gubernator dormiēt
Prou. xxiij: Eris ſicut dormiēs ī me
dio maris ⁊ quaſi ſopitus gubernator
amiſſo clauo Tercio ꝯmendat̄ a ſpe
⁊ fiducia diuine miſeratōis. cū dr̄ in
benedcōne dei. ⁊ ipſe ſperaui. Val
de el de dei miſeātōne ſperaē potuit q̄
tanti meriti extitit qd̄ potuit in deuȝ
quando ſcȝ ꝑ orōnes ipſuȝ ad miſeri
cordiā inclinauit. q̄ traiano a pena
eterna ꝑpat Gene. xxxij. Si cōtra
deum fortis fuiſti ⁊ c̄ Potuit in āge
lum q2 ipſum placauit Cū ei grego
rius ꝓ peſte oraēt vidit angelū gladi
um cruentatū tergentē ⁊ reponētē
Potuit ī diabolū q2 ipſū fugauit Nā
facē de manu petri accipiēs os eius ⁊
faciē excuſſit ⁊ ad modū ethiopis de
nigrauit Potuit in celū q2 in eius ob
ſequiū columnā ignis deſtinauit.
potuit ī infernū q̄n vt dictuȝ ē aīaȝ
traiani abinde ſuis p̄cib9 eduxit. po
tuit in purgatoriū q̄n quēdā mona
chū in excoīcatione defunctū lecta ſu
ꝑ eius fouea abſolutionis cedula d̄ pur
gatorio extraxit ꝓut ip̄e pus modum
apparēs aſſeruit Quarto ꝯmēdat̄ a
copia doctrinaꝝ ⁊ inſtructōis cū dr̄.
Et q̄ſi q̄ vindemiat repleui torcular
Per torcular ſignificat̄ ſacra ſcriptu
ra q2 ſicut ī torculari ſūt diuerſe vue
ſic in ſac̄ ſcriptuā diuerſe ſunt ſn̄ie
Vel ſignificat̄ eccia. q2 ſicut ī torcu
lari vue debent exp̄mi. ſic ſac̄ ſcꝑ
tura in fide eccie dȝ exponi. vel ſigni
ficat̄ q̄libȝ fidelis aīa. q2 d̄s ſibi ſicut
in torculari exp̄mit vinū grē ⁊ ſapiē
Beatus ei grego. torcular ſacre ſcrip
ture ipleuit diuerſ expoſitōnibus Si
cut ei ī torculari ſūt vue magē medi
ocres ⁊ pue ⁊ racemi ſic ī ſac̄ ſcriptu
ra ſiūt expoſitōes magne anagogice
ſiue celeſtes Fiūt mediocres .i. alle
gorice ſiue ſp̄uales. ſiūt pue. i. tropo
logice ſiue morales. ſiūt racemi. i. hiſ
torice ſiue lr̄ales. ip̄e ei oībus iſtis vi
is ⁊ mōis ſacrā ſcp̄turā expoſuit Se
cūdo ipleuit torcular eccie officioꝝ

Stare fecit circa altare cātores Ipſe ei ordinauit miſſale ⁊ graduale. ido dr Stare fecit circa altare cātores. Ordinauit ymnos. id ſequit̄. In ſono eoꝝ dulces fecit mōs. Ordinauit miſſas. id ſequit̄ Dedit in celebratiōibꝰ decꝰ Ordinauit officiū i ſeptē horis decātandū ꝑpetuo. id ſubditur Ornauit tēpluꝫ in ꝯſūmatione vite. Ordinauit antiphonariū in matutinis ſpecialiter decātandū. id ſubdit̄. Et āpliauit mane ſcitatē dei Tercio impleuit torcular aīe varijs īſtructionibꝰ Nā docet p̄latos i paſtorali. Docet eciā ſubditos. Sꝫ ſubditoꝝ q̄daꝫ ſūt incipientes. hos docꝫ per exēpla i dyalogo Quidā ꝓficiētes. hos docꝫ in omelijs. Quidā pfecti. hos docꝫ p occulta miſteria. in expoſitōe ſup Ezechielē. hos āt omnes docet i moralibꝰ Ibi ei inſtruunt̄ p̄lati. q̄liter ſubditos regāt. incipiētes q̄liter viuāt. proficiētes qualiter d virtute i virtutē ꝓficiant Et pfecti qualiter ꝯſūmationē apprehendāt.

Sermo xcij. De eodeꝫ ſermo 2ꝰ

Qui mane vigilat ad illā ſcꝫ ſapiaꝫ nō laborabit Sap. vi Beatꝰ gregoriꝰ q̄ vigilās i terp̄tat̄ ad ſapiaꝫ demane vigilauit. q2 in ſua adoleſcētia q̄rere cepit eaꝫ Et tātū deſideriū i eo addiſcēdi eāt ꝙ labores non ſentiebat Geñ. xxix. Videbātur ei dies pauci pre amoris magnitudīe. Ido ſapiaꝫ admuenit. q2 in libris ſapiētie vigilādo ſtuduit qui ſūt q̄nꝗ libri. ſcꝫ liber ꝯſciētie. liber vite. liber ſciētie. liber gracie. ⁊ nature Tres ei p̄mi ſignificāt̄ Gñ ꝭ. p ēa ligna q̄ erāt in padiſo. Liber eī conſciētie ſignificat̄ per lignū qd erat pulchꝝ viſu. ⁊ ad veſcēduꝫ ſuaue. q2 conſciētiam bonā deꝰ intuetur libenter ⁊ in ea delectat̄ Liber ſcientie ſignificat̄ p lignū ſciētie boī ⁊ mali. quia per ſciētiam bonuꝫ ⁊ malum cognoſcūtur Liber eī vite ſignificat̄ per ligꝰuꝫ vite. quod erat in medio paradiſi Quartus eſt liber gratie q̄ ſcribit hominē intus per virtutū varietatē. ⁊ foris p moꝝ honeſtatē. Apoca. v. Vidi i dextera ſedentis libꝝ ſcriptum intus ⁊ foris. Q̄ntus eſt liber nature. i. creaturaꝝ. i quo legere poſſunt tam ſciētes ꝙ̄ neſcientes ⁊ cognoſcere dei potentiā ex magnitudine Sapientiaꝫ ex ordine. bonitatem ex fine. q2 omnia ſunt valde boā yſaie. ix. Dabitur liber neſciēti litteras In his q̄nꝗ libris vigilādo ſtuduit. ⁊ ab his omnes libros ſuos extraxit ⁊ exemplauit. Quia in his ſic vigilauit. ideo q̄nꝗ generibꝰ hominuꝫ ad quos ſpectat vigilari cōparari poteſt. vt habetur. Ecci. xxxviij. ſcꝫ aratori. pictori. doctori. fabro. ⁊ figulo. ¶ Primo igit̄ vigilando ſtuduit in libro cōſcientie per vitioruꝫ exſtirpationē ⁊ virtutuꝫ plātationeꝫ Nam d corde ſuo eradicauit ſuperbiam ⁊ plantauit humilitateꝫ. vnde in litteris ſuis primꝰ ſeruus ſeruoruꝫ di appellatur. Eradicauit auaritiam ⁊ plantauit liberalitatē. quia ad pauperes liberaliſſimꝰ erat. Eradicauit immunditiam ⁊ plantauit puritateꝫ quia virgo fuiſſe creditur Ab iſto libro cōſcientie extraxit ⁊ explanauit librum moraliū. quia ibi docꝫ exſtirpationem vitioꝝ ⁊ plantationeꝫ virtutum Iheremi. i. Conſtitui te ſuper gentes id eſt ſup malos gentiliter viuentes Et ſuper regna. id eſt ſup bonos. in quibus deus regnat per gratiam. vt ſcꝫ a malis euellas ⁊ deſtruas vitia ⁊ in bonis edifices ⁊ plantes virtutes. Et quia in libro conſciētie ſic vigilando ſtuduit. ⁊ libros moralium inde extraxit. ideo comparatur aratori vigilanti. Cor inquit dabit ad verſandum ſuos ſulcos ⁊ vigilia eius in ſagina vaccarum.

In libro q̄dez moraliuz multos fecit
ſulcos ſcz in ſcriptura eradicādo du
bietates ⁊ plātādo veritates. In ec
cleſia eradicādo prauitatez hereticā
⁊ plātando catholicā fidē In aīa era
dicādo vicia ⁊ plātando v̉tutes. Et
vigilias ⁊ ſtudium ſuuz i ſagina vac
caꝝ .i. i pīguedīnē aīaꝝ Secūdo ſtu
duit in libro ſcientie p paſtoral' offi
cij plenā cognitionē Officium enim
paſtorale ē liber ſcientie. qꝛ ſicut dr
Greḡ. nazāzenus Reuera mihi eſſe
videtur ars artiuz: et diſciplina diſ
ciplinaꝝ hominē regere vel imbuere
q̄ eſt inter oēs animantes: maxime
moribus varius: ⁊ voluntate diuer
ſus Ab iſto libro ſcientie Greḡ. ex
traxit ⁊ exemplauit librum paſtora
lem in quo plene docet oēs paſtoēs
Vnde ait ibidem. Penſandū eſt ad
culmē regiminis quiſqꝫ q̄liter pue
at. atqꝫ ad hoc rite perueniens qualit̄
viuat. ⁊ bene viuēdo q̄liter doceat
et bene docēs infirmitatē ſuaz quan
ta cōſideratione cognoſcat De p̉mo
ſic ait. Cū regiminis culmē imperat̄
ſi domis puentus ē q̄ alijs pſit debet
ex corde fugere ⁊ inuitus obedire.
De ſecūdo ſic dicit. Conſiderandum
eſt qꝛ ad cauſaz populi p̄ſul ſuſcepit
q̄ſi ad egꝛ medicus accedit. qua er
go preſūptione perituſſum mederi ꝑpe
rāt qui in facie vulnus portāt De t̄
cio ſic dicit Ab impitis paſtorale ma
giſteriū q̄ temeritate ſuſcipit̄ quan
do ars ē artiuz regimē aīaꝝ De quar
to ſic dicit Duz rector foris immenſo
fauore circūdatur int⁹ veritate vacu
at̄. Et quia in hoc libro ſcīe ſic vigi
lando ſtuduit ⁊ librū paſtoralē inde
extraxit ideo aſſimulatur fabro vigi
lanti Vox inq̄t mallei inouat aurez
e⁹ ⁊ vigilia ſua ornauit imꝑfectōnē
Malleus ferrū domat ⁊ incudem fir
mat ⁊ ſuauē ſonū generat. Sic pre
lati debēt domare duros ⁊ inq̄etos
Conſolari puſillanimes ⁊ infirmos
⁊ patienter ſe hēre ad oēs Iſtam re
gulā apoſtol⁹ tangit .i. Theſſa. v.
Rogam⁹ vos fratres corripite inq̄e
tos Tercius ē liber vite ſcz chriſtus
in quo beat⁹ gregori⁹ vigilādo ſtu
duit ⁊ inde ſpūales delicias ⁊ delcā
tiones exhauſit Ab iſto libro extrax
it ⁊ exemplauit expoſitiones quas fe
cit ſup ezechielez Neqꝫ ei tam pfun
da ⁊ occulta miſteria cognoſcere po
tuiſſet niſi ea a libro vite habuiſſz
⁊ ſpūs ſcūs ei reuelaſſet. vn̄ petr⁹
dyacon⁹ vidit ſpm̄ ſcūm in colūbe
forma ſup caput e⁹ manentē ⁊ v̉ba
que dicebat inferentē. i. Coꝝ ij. Spi
ritus omnia ſcrutat̄ etiā pfunda di
Et qꝛ in hoc libro ſic vigilādo ſtudu
it ⁊ occulta miſteria inde extraxit. i
deo aſſimilatur doctori vigilanti. vn̄
dr Sap. xliij. Sapiētiā omniuz anti
quoꝝ exq̄ret ſapiēs ⁊ occulta puer
bioꝝ exq̄ret. et in abſconditis para
bolaꝝ cōuerſabit̄. et ſeq̄tur Cor ſuū
tradet ad vigilandū diluculo ad eū
q̄ fecit illuz ⁊ in ꝯſpcū altiſſimi dep̄ca
bitur. vbi oñditur qꝫ ad iſta occulta
aſcendit p cōtinuā ⁊ aſſiduā medita
tōez Vn̄ dr. cor ſuū tradet ad vigilā
duz p cordis emundationē. vnde dr
Diluculo Ille ei diluculo facit qui a
corde ſuo omne tenebroſū expellit.
⁊ p deuotā orōnez. vnde dr. Et i cō
ſpectu altiſſimi dep̄cabit̄. Quart⁹ ē
liber grē Et in iſto ſtuduit p omniū
g̃ciaꝝ ⁊ v̉tutū poſſeſſionez Fuit eniꝫ
⁊ intus v̉tutibus ornat⁹. et foris ho
neſtis morib⁹ decorat⁹ Ab iſto extra
xit ⁊ exemplauit ordinationē officij
eccīaſtici Et q̄tuz ad hoc aſſimilatur
pictori vigilanti. vnde dr. Cor ſuuz
tradidit i ſimilitudinē pictoris ⁊ vi
gilia ſua pficiet opus Eccīa quoddā
mō picta ē in officio eccīaſtico mul
tiplici colore Primū colorē appoſuit
xp̄s quādo dixit Hoc eſt corp⁹ meū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Secundum appoſuerūt apoſtoli quā
do orōnē dn̄icā in miſſa dicēdā ordi
nauerūt ⁊ minorē ſimbolum appoſue
rūt Tercū appoſuit ignati⁹ qui pſal
mos p antiphonas dicēdas ſtatuit
Quartū appoſuit hilarius q̄ .gl̄a in
excelſis deo cōpoſuit .Quintū appo
ſuit nicenaſinod⁹ .q̄ ſimbolū maiorē
edidit Sextū maiorē appoſuit atha
naſius q̄ fidē ī pſalmo Quicūqȝ vult
ſufficientiſſime. ⁊ c̄. explanauit Sep
timū appoſuit iheronim⁹ qui pſalteri
um p ferias diſtinxit. ⁊ gl̄a patri in
fine pſalmoꝝ ordinauit Octauū Am
broſius q̄ cant⁹ ymnos ⁊ orōnes fe
cit Gregori⁹ vō opus fecit ⁊ pfecit.
q͛ graduale cōpoſuit. miſſaȝ ordina
uit ⁊ totū officiū tam diurnuȝ q̄ꝫ no
cturnū fecit Quintus ē liber nature
⁊ in iſto ſtuduit p creaturaꝝ cōſide
ratione q͛ in ipſis vidit dei potentiā
ſapientiā. ⁊ bonitatē Et ab iſto trax
it libros q̄bus rudiores inſtruxit ſcȝ
omelias ⁊ dyalogū Tales aliquādo
inſtruunt̄ verbis :⁊ q̄ꝫtum ad hoc fe
cit omelias ⁊ aliquādo exemplis ⁊
q̄ꝫtū ad hoc fecit dyalogū Creature
ei nos aliqñ inſtruūt v̓bis Ps̄ Celi e
narrāt gl̄aȝ dei Aliqñ exemplis p̄s
Preceptū poſuit ⁊ nō p̄teribit Et q̄ꝫ
tuȝ ad hoc aſſimilatur figulo vigilā
ti. vnde dr̄: Cor ſuū dedit vt cōſum
met limitionē ⁊ vigilia ſua mūdabit
fornacē Ipſe ei p v̓ba ⁊ exēpla illos q̄
erāt in vaſe cōtumelie formauit in
vaſa gl̄e .iuxta illud Eccl. l. Quaſi
vas auri ſolidū ornatū omni lapide
p̄cioſo Fecit ei vt eſſent vas p grē ē
dundationē vt eſſent aurei p carita
tē ſuccēſaȝ. vt eſſent ſolidi p paciaȝ
vt eſſent gēmati p v̓tutum refulgē
tiam. ¶ Ser. xciij. de eodē. ſ. tci⁹

Neptalim ceruus emiſſ⁹ dans
eloq̄a pulchritudis Geneſ.
xlix. Tria nāqȝ ſunt neceſſa
ria cuilibet perfecto p̄lato ¶ Primo
vt deus habitet in ipſo p grām .Se
cundo vt ſit ſolliciť⁹ per operationeȝ
bonam. Tercio vt ſit fructuoſus p
doctrinam Iſta tria habuit beatus
Gregorius q̄ notantur in v̓bis p̄miſ
ſis ¶ Primo nāqȝ deus in ipſo habi
tauit per grām: quod notat̄ cum di
cit̄. neptalim qd̄ interpretatur hit̄a
tio Nam ⁊ pater in ipſo habitauit p
ḡciam dando ſibi ī miraculis magnā
potentiam Miracula em̄ operari ſpe
ctat ad potentiam Lu. ix Dedit pote
ſtatem ſuper omnia demonia ⁊ vt lā
guores curarent Fili⁹ ī eo habitauit
dando ſibi p̄ſentiaȝ ſuam ſcȝ quādo
Greg̃ ipſū ī forma peregrini recepit
⁊ dādo ſibi ſuā carnē verā quādo ho
ſtiaȝ viſibiliter ī verā carneȝ conuer
tit Spūs ſcūs in eo hitauit qd̄ oſten
dit per ſpēm colūbe q̄ ſuper caput e
ius viſa fuit Et per columnā igneaȝ
q̄ ſuper ipſuȝ de celo deſcēdit per qd̄
dat̄ intelligi q̄ꝫ hēbat ſimplicitatem
colūbinā ⁊ caritatē ignitā iō poteāt
dicē. Pater ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs ſanct⁹. Jo
xiiij. Ad eū veniem⁹ ⁊ māſionē apd̄
eū faciem⁹ Secūdo fuit velox per ope
rationē ſollicitā cū dicit̄ ceru⁹ emiſſ⁹
Ceru⁹ autē hȝ velocitatē. renouatio
neȝ. ⁊ diſcretioneȝ. Sic ſcūs Greg̃.
fuit velox ad ſequēdū illum. de quo
dr̄ in ps̄ Exultauit vt gigas ad currē
dā viā. iō fuit velox. q͛ depoſuit om
ne pond⁹ ſcȝ pond⁹ diuitiaꝝ quas ō
nes reliq̄t Et de ipſis ſeptē monaſte
ria edificauit .Pōdus deliciaꝝ depo
ſuit q͛ corpus cōtinue macerauit ita
q̄ꝫ infirmato ſtomacho vix ſubſiſtere
valeret dū etiā eſſet in monaſterio
a mr̄e ſua crudis leguminib⁹ paſce
batur. pondus honorum quia cum
eſſet electus in ſummum pontificeȝ
fugit et ſe abſcondit ſed indicio co
lumne celeſtis manifeſtatus erāt Nō
enim poterat latere propter vitaȝ
eminentem . Mathei. ſexto.

Nō poteſt ciuitas abſcōdi ſupra mō
tē poſita Propter ɔuerſationē fulgē
tez. Ibidē. Neqꝫ accēdūt lucernā ⁊c̄.
Propter famā redolētez Ecc. xxiiij.
Sicut cinamomū ⁊ balſamū aromati
ſans odorē dedi Res igit̄ alta lucida
⁊ vaporoſa abſcōdi nō poteſt Secū
do ceru⁹ habꝫ renouationē. qn̄ eī̄ ſe
neſcit cū ſerpēte pugnat ⁊ hauſto ve
neno ardentiſſime ſitit ⁊ in fontē ſe ꝓ
iciēs in oculis pilis ⁊ cornib⁹ ac pelle
renouat̄ Sic ſanct⁹ gregori⁹ ⁊ ceteri
ſci cū demone pugnātes ⁊ e⁹ tēptati
ones vincentes ad fontē grē refrige
rātis currūt Et ſic renouāt̄ in itellec
tu qꝛ limpidi⁹ deū conſpiciūt. ad E
phe. iiij. Renouami ſpū mentis vrē.
Renouātur i effectu. qꝛ feruēti⁹ deū
diligūt Ps̄ Emitte ſpm̄ tuū ⁊c. Re
nouātur in ꝑatione. qꝛ operavirtu
oſa faciūt Ephes. iiij. Induite nouū
hominē qui ſcōm deū creat⁹ eſt in iu
ſticia ⁊ ſcitate veritatis Tūc ei opeá
nrā ſunt virtuoſa quādo ſunt cū iuſ
ticia q̄tuz ad ꝓximū. ⁊ ſcā q̄tum ad
nos Renouātur q̄tuz ad cōuerſatio
nem extrinſecā. qꝛ honeſtiorē ɔuer
ſationē induūt Colo. iij. Induentes
nouū hominē qui renouat̄ in agniti
onē dei Tercio ſcꝫ ceru⁹ hꝫ diſcretio
nez Et e⁹ diſcretio in tb⁹ attēdit̄. ſ.
in vulneris ſanatōe. in pturitione.
⁊ i cord ɔfortatōe. Ceru⁹ ei ſagitta
ꝑcuſſus pulegiuz comedit ⁊ ſic ſagit
tā ꝓiciat Cerua dragātiuz comedit ⁊
ſic leui⁹ parit. Ceruus etiā comedit
qu aſdā herbas medicinales hn̄tes r̄
ſpectū ad cor ⁊ ſic cor qd̄ eāt tremu
luz cōfortatōem accipit. Hēmus ei
tra gn̄a herbaꝝ q̄s ipe ceru⁹ comedt
quaꝝ vna valet ad ſanandū. alia ad
pariēdum. ⁊ tcia ad ɔfortāduz Iſta
tra gn̄a btūs gregori⁹ hauit ⁊ alios
eciā habere docuit. Herba nācꝫ va
lēs ad ſanādū ē ſermo dei Sap. xvi.
Neqꝫ herba neqꝫ malagma ſanauit
eos. ſed ſermo tu⁹ dn̄e. qm̄ ſanat ⁊
medet̄ oīa Et ſicut pn̄tia h⁹ herbe eſt
cā ſanatōis. ita abſentia eſt cā mor
tis Greg. Quiſqꝫ alimēta nō retinꝫ
h⁹ profecto vita deſperat̄ Eterne er
go mortis piculū formidat̄ ſcꝫ ſi cibū
ſancte exhortatiōis accipitis. ſi v̄ba
vite. i. alimēta iuſticie in meōria te
netis. Secūda herba eſt meōria mor
tis yſa. xl Omnis caro fenū ⁊ oīs gl'a
e⁹ q̄ſi flos feni ⁊c. Et iſta valꝫ ad pa
riēduz. i. ad ꝓpoſita ɔplenda per bo
na opa Greg. valde ei ſe ſollicitat i
bono opere q̄ ſemp cogitat de extre
mo fine. Tercia herba ē meditatio
dn̄ice paſſionis q̄ fuit herba multuz
amara Cant. i. Faſciculus mirre di
lect⁹ meus mihi. ⁊ iſta valet ad ɔfor
tandū et roborādū Greg. Si paſſio
chriſti ad memoriā reducit̄. nihil eſt
quod nō equo aīo toleret̄. ¶ Tercio
beatus Greg. fuit fructuoſus ꝓxīo
per doctrinā. vnde dr̄. Dans eloq̄a
pulcherrima ⁊ pulchritudīs Iſta āt
eloq̄a pulchritudīs tb⁹ modis dedt
Primo nancꝫ fuit p̄dicator grōſus.
Et iō dedt eloq̄a pulchre facūdie Di
cit āt Auguſti⁹ in libro de doctrina
xp̄iana. ꝙ eloquēs in verbis ſuis age
re debet vt veritas pateat. veritas
placeat. veritas moueat. et vt pate
at debet loq̄ clare et apte. vt place
at debet loqui cōpoſite et ornate. vt
moueat debꝫ loqui feruent̄ et d̄uote
Talis eīꝫ erat eloquentia beati gre
gorij. ſcꝫ clara. deuota. ⁊ ordinata.
Clara nihil habēs obſcuritatis Pro
uer. xiiij. Doctrina prudentiū facilis
Ordiāte nihil habēs ruſticitatis pro
uer. xv. Lingua ſapientū ornat ſciē
tiā Deuota nihil habēs inſipiditatis
Prou. vi. Fau⁹ mellis v̄ba ɔpoſita.
Secūdo fuit ſacre ſcripture ɔpoſitor
luculentiſſimus. et quantum ad hoc
dedit eloquia pulchre ſentencie. E
ius enim ſentētia ⁊ doctrina habuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

pulchrā venuſtatē. ſolidā veritatē3
et dulcē ſuauitatē. Pulchra autē ve
nuſtas in eloq̄o cauſata erat in t̄b9
ſc3 a celeſti ſapiētia q̄ ſcūs gregori9
erat repletus Que q̄de3 ſapientia ce
leſtis pulchra adminiſtrat eloq̄a vn̄
repellit̄ Elin. Job. xxxviij. Quis eſt
iſte ĩuoluēs ſententias ſ̄moib9 impe
ritis. ac ſi dicat Sententias celeſtes
pferre vult p īperitos ſ̄moēs Cauſa
ta fuit a nobilitate ſenatoria. Vnde
dicit ihero. de yſaya. Yſayas in ſ̄mo
ne diſert9 ē q̄ppe vt ſc3 vir nobilis ⁊
vrbane eloq̄ntie. nec habēs aliquid
ruſticitatis admixtu3. Cauſata erat
a rethorica ph̄ia. q2 etia3 in ſua ado
leſcentia magn9 ph̄s ⁊ rethor luci
lētiſſimus habebat̄ De his t̄bus dici
tur Pro. xx. Aur3 ⁊ multitudo gem
mar3 ⁊ vas precioſū labia ſcientie.
Labia ei ſcientie beati gregorij fue
runt ornata auro. i. celeſti ſapiētia.
et gēma. i. rethorica philoſophia. ⁊
iſta pcedebat a vaſe p̄cioſo qd̄ pdu
ctu3 erat a nobilitate ſenatoria. Se
cūdo e9 doctrina habuit ſolidam fir
mitatē ⁊ veritatē Cū em̄ q̄da3 emuli
poſt mortē ſuā libros ſuos conburre
re vellent Petr9 dyacon9 reſtitit aſ
ſerēs ſe ſpū3. ſ. ī ſpē colūbe ſup eu3
ſepe vidiſſe ⁊ deſup iuramēto facto
in morte ſua iuramentū firmauit.
Ex quo p3 q doctn̄a ipi9 approbata fu
it p tria ſc3 p ſpūm ſcū3 v̄ba inferen
te3 Jo. xv. Paraclit9 autē ſpūs ſcūs
quē mittet pater ī noīe meo ille vos
docebit omnia ⁊ ſuggeret vob̄ omni
a Per iuātionē intuementē Heb vi
Ois cōtrauerſie finis ad ↄfirmationē
eſt iuramētu3. ⁊ p mortē ſubſequen
te3. ibidē. Teſtamentū em̄ in morte
cōfirmatū eſt. Tercō e9 doctrina h3
dulce3 ſuauitate3 Eſt em̄ in corde tan̄q
pigmentū ad medicādu3. in ore tan̄q
mel ad pferendū. in aure tan̄q me
lodia ad audiendū Et in ope tan̄q
odor ad imitandū Ecci. xlix. Memo
ria ioſye. i. beati gregorij qui ſeipſū
in ſacrificiū deo exhibuit Quia ioſi
ſias ſacrificiu3 in p̄tatur in ↄpoſitōe
odoris facta. Ecce q̄ odorifera ad i
mitatione3 Opus pigmentarij Ecce
q̄ delectabilis eſt vti3 ad meditati
one3 In ore quaſi mel dulcorabit̄. ec
ce q̄ dulcis ad plationē ⁊ vt muſica
in cōuiuio vini Ecce q̄ ſuauis ad au
ditionē Tercio erat laudator dei de
uotus: ⁊ q̄tu3 ad hoc habuit eloq̄a
pulchre laudatōis diuine Cū enim
miſſa prius ↄfuſe dicere t̄. ipe em̄ pul
chre ordinauit ſtatuēs vt in lingua
t̄plici decantaret̄ ſc3 greca. vt ſunt
kyrieeleyſon. hebrea: vt ſūt amē ⁊
all'a: ⁊ latiā vt ſūt cetera alia Sic ei iſ
te tres lingue ī ligno ⁊ titulo crucis
poſite confeſſe ſunt xp̄m morientem
ſic voluit vt chriſtū laudarēt in celo
regnantē Ordinauit etiā vt in ipſa
miſſa fierēt tres ptes de corpe chriſ
ſti. ad innuendū q corp9 miſticu3. i.
chriſti fideles ſunt diuiſe in tres p
tes Nā illa ps que ponit̄ in calice ab
ſcondit̄ ⁊ in vino ponit̄ ſignat illam
pte m que ē in celo que ab omnib9
malis abſcōdit̄: ⁊ ab vbertate do9
dei inebriatur Alie due ptes ſignifi
cant duas ptes fidelium que adhuc
t̄bulationibus exponūt̄. vna que eſt
in mūdo que ſubijcit̄ multiplici paſſi
one. alia que eſt ī purgatorio. que
ſubijcitur magne cruciationi Ordia
uit etiam q miſſa vocetur ex eo q ip
ſa ſacra hoſtia a deo patre nobis du
pliciter eſt miſſa ſcilicet per incarna
tionem in mundo. et ſanctificationē
in ſacramento. ⁊ nos eam ſibi dupli
citer mittimus ſcilicet per paſſione3
qua deo reconciliamur. et per cotidi
anam oblationem que pro nobis in
tercedit vt miſericordiam conſequa
mur. ⁊ cetera.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermo · xxiij · De eodē Ser · iiij
Vigilate qꝛ neſcitis q̄ hoꝛa do
minus veſter vēturꝰ ſit Ma
the · xxiiij · Iſtud euāgeliū le
git̄ in honoꝛe beati gregoꝛij qui vigi
lans interp̄tat̄ Ipſe ei vigilauit ſibi
eccleſie ⁊ deo Sibi quidē ꝑ virtutuꝫ
acquiſitionē Multas nāqꝫ virtutes
acquiſiuit ſibi Prima ē foꝛtitudo cū
infirmitate Licet ei coꝛpe langueret
ſemꝑ tamen aut legebat · aut ſcribe
bat · aut oꝛabat · ij · Coꝝ · xij Cum in
firmoꝛ tūc potēs ſum . Sancti ei viri
quādocūqꝫ ſunt infirmi in coꝛpoꝛe
ſunt foꝛtes ī mente Infirmi autē ad
amāduꝫ terrena foꝛtes vero ad amā
duꝫ celeſtia · Hoc oſtēdit̄ exēplo ar
boris coꝛdis ⁊ coꝛpis Arboris quideꝫ
qꝛ ſecundū Gre · ſancti viri ſignificā
tur ꝑ palmā · que īferius ē arta ⁊ ſu
perius lata Mali autē ſignificātur ꝑ
alia arbuſta · que inferiꝰ ī ramis ſūt
lata ⁊ ſupius anguſta Exemplo coꝛd
qꝛ coꝛ ē latū ſuperiꝰ ⁊ ſtrictū inferiꝰ
Exemplo coꝛpis · qd̄ habꝫ rectitudi
nē · qꝛ homo debꝫ habere rectā intēti
onē · eleuatā faciē quia debꝫ habere
coꝛ eleuatū ꝑ amoꝛē Radices ſupiꝰ
⁊ ramos dependentes īferiꝰ qꝛ debꝫ
eſſe plantatꝰ in celo ꝑ deſideriū ⁊ in
feriꝰ fructificare ꝑ opatōis ſtudiuꝫ
Secūdo habuit abundātiā cū paup
tate Ipſe ei in multis diuitijs abun
dauit ſed in his omnibus pauper
fuit quia oīa paupibꝰ erogauit Pro
uer · xiij · Eſt quaſi diues cū nihil ha
beat Et ē quaſi paup cū in multis di
uitijs ſit Ipſe ei ſex monaſteria in ci
cilia fecit · ⁊ ſeptiꝫ in domo ꝓpria fun
dauit Indigentiū noīa ſcripta habu
it ⁊ eis neceſſaria miniſtrauit · Tri
bus milibus ancillis dei octoginta li
bras auri ānualiter offerebat · Hic
tradit exemplū de heremita q̄ oīa re
liquerat ⁊ vnū ſolū cattū tenebat ·
Terciō habuit exēplū cū humilitate

quā humilitatē habuit in aīo · in ver
bo īſigno ⁊ ī honoē iuito In aīo q̄deꝫ
qꝛ peccatoꝛē ſe rēputabat · vn̄ mau
ritio impatoꝛe q̄ eū perſeq̄bat̄ ſcrip
ſit Quia ei peccatoꝛ ſū credo ꝙ omi
potentē deū tāto vobis āplius placa
tis q̄to me ſibi male ſeruiētem ma
gis affligitis · In vb̄o qꝛ p̄mus ī ſuis
litteris ſeruū ſeruoꝝ ſe appellat · In
ſigno · qꝛ cū quidā heremita vellet ſi
bi reuerentiā exhibere ipſe prius ſe
in terrā ꝓſtrauit · In honoꝛe inuito
qꝛ electō fuit inuita ex pte ſui ⁊ iō fu
git ⁊ ſe abſcōdit · Sed tamen fuit vo
luntaria ex parte populi qꝛ eum om
nes vnanimit̄ elegerūt Et fuit mira
culoſa ex parte dei · qꝛ cū latitaret in
dicio columpne maīfeſtatꝰ ē · Quar
to habuit iuſticiā cū pietate · Nā iu
ſtus fuit ī puniēdo ⁊ pius ī ꝯpaciēdo
Talis debꝫ eſſe quilibꝫ prelatꝰ ſicut
ipſe gregoriꝰ oſtēdit triplici exēplo
ſcꝫ exēplo laſſi · vn̄ ait Iacēteꝫ nō eri
git · niſi qui ſtatꝰ ſui rectitudinē per
ꝯpaſſionem flectit · Exemplo ferri
quia ſi ferrum debet cōiungi adinui
cem opoꝛtet ꝙ prius molleſcat Qui
ei vult aliuꝫ ſibi vnire per moꝝ coꝛ
correctōem prius ſibi molleſcat per
ꝯpaſſionem · ⁊ alijs molleſcat per tē
perantiā Exemplo olei · Ignis ei coꝛ
rectōis nō lucet nec ardet in vino ſe
ueritatis · nec in aqua inſipide affec
tionis · ſed in oleo miſericoꝛdie ⁊ cō
paſſionis Secūdo vigilauit eccle
ſie per officij eccleſiaſtici oꝛdinatio
nē Quāuis ei dies naturalis habeat
xxiiij · hoꝛas · de ipſis tamen Grego
rius extraxit ſeptem · oꝛdinās vt in
ipſis deus laudetur ex eo ꝙ ipſe hoꝛe
ſunt a chriſto multiplici priuilegio
conſecrate · Siq̄dē ī matutinis xp̄s ē
natꝰ a iuda traditꝰ ⁊ captꝰ · In me
dia āt nocte ſm̄ opinionē Iheroīmi
ad iuditiū ē venturꝰ Libēt igit̄ ī ma
tutinis dn̄ī laudaē dēmꝰ ⁊ ei grāri p

ſua natiuitate ⁊ captione ⁊ ꝓ iudicij
executione In prima deꝰ celuꝫ ⁊ terrā
in ſeruiciū ⁊ ad ſeruiciū hoīs creauit
Ad tēplū in hac hora pſonaliter ire
cōſueuit. vnde dicit̄. Luc. xxi. ꝙ om
nis populꝰ ad eū manicabat .i. mane
feſtinabat Reſurgēs a mortuis mu
lieribus apparuit. In hac igit̄ hora
laudamꝰ deum ⁊ ꝓ beneficio creatio
nis ⁊ pro glīa reſurrectōnis. ⁊ vt in
nobis habeamꝰ exemplū ſue imitati
onis. In tercia ad columnā xp̄s fuit
ligatus. flagellatus. ⁊ ſue mortis ſē
tētiā accepit a iudeis ⁊ ſpūm ſcūm i
apoſtolos miſit Et ꝓpter hoc in tercia
a deū laudamꝰ In ſexta erat chriſtꝰ
in cruce cōclauatꝰ Sol radios ſuos
ſubſtraxit ⁊ ſe tenebris induit Et in
die aſcenſionis chriſtꝰ cū diſcipulis
ſuis tāꝙ cū amicis ſuis ab eis receſſu
rꝰ conuiuiū fecit In nona chriſtꝰ ſpm̄
emiſit. i cruce lancea latꝰ eꝰ perfora
tū fuit ⁊ in celū aſcendit. In veſpe
ris chriſtꝰ corpis ſui ⁊ ſanguinis ſacra
mētū inſtituit ⁊ diſcipuloꝝ pedes la
uit. ⁊ reſurgens i hītu pegrini appa
ruit. in cōpletorio chriſtꝰ ſanguine
as guttas ſudauit: de cruce depoſitꝰ
in monumēto clauſus fuit: reſurgēs
clauſis ianuis ad diſcipulos intrauit
Tercio vigilauit ꝙtū ad deū p cōtē
plationē Et qꝛ vigilauit. iō deū iue
nire meruit. iuxta illud Eccī. xxiij.
Qui mane vigilauerit ad me inueni
ent me Meruit qͥdē inuenire xp̄m.
ſpūm ſcūm. btām vginē. ⁊ āgelos
Chriſtū qͥdē inuenit i pegrini ſpē ⁊
inuiſibili carne Spm ſcūm inuenit i co
lumna ignis: ⁊ in ſpē columbe ſup
caput eꝰ manētis Btām vginē inuenit
ſibi reuerēdā in angeloꝝ iubilatōe
qn̄ audite ſūt voces angeloꝝ ſibi di
cētiū Regina celi ⁊c. Et ſibi ꝓpiciā
i peſtis ꝓpulſatione qn̄ ante imaginē
vginis turbulētia aeris fugit. ⁊ ſereni
tas mīa remāſit Angelos multos in
uenit. huit qͥdē angelū orōnes ſuas
deo offerentē. vn̄ dixit ei angelꝰ q̄ꝫ
in forma paupis ſuſcepeāt Et āgelꝰ
dn̄i ſū. ⁊ dn̄s me miſit ad te. vt ꝓte
gā te ⁊ orōnes tuas deo offerā Huit
āgelū eū ↄtra oīa aduerſa defenden
tem. Vn̄ cum mauritiꝰ imperator ꝫip
ſuꝫ perſequeret̄ āgelus i monaſtico
hītu cōtra ipſū ſpatā euaginatā vi
brauit. et ſic a perſecutiōe ceſſauit.
Huit angelū ſibi i omnibꝰ obſequē
tem. Nā cū i die paſche apud ſcām
mariā maiorē miſſam celebraret ⁊
pax dn̄i ꝓnunciaret. angelꝰ dn̄i alta
voce ſibi reſpōdit Et cū ſpū tuo. vn
de in illa die papa in dicta eccīa cele
brat. et cū pax dn̄i dicit ſibi minime
reſpōdetur i illiꝰ miraculi teſtimoniū

Ser. xcv. De ſcō bn̄dcō. abbte. ꝑ

Dilectꝰ dō ⁊ hominibus cuiꝰ me
moria i benedcōe eſt Eccī.
xlv. magnū ꝑconiū ē a dō di
ligi. ab hoībꝰ amari. ⁊ in meōria ha
beri Ab his tribus ꝑconijs ſcūs bn̄die
tꝰ in vbis pmiſſis ↄmendat̄. fuit em̄
a dō dilcūs. ab hoibus amatꝰ. ⁊ oi
memoria dignꝰ Dilectꝰ em̄ a deo fuit
qꝛ deuote icepit. deuotiꝰ vixit ⁊ duo
tiſſime finiuit Incepit qͥdem a purita
te Gre. Etatē qͥdē moribꝰ tranſiēs
nulli aīm ſuū voluptati dedit ⁊ iō me
ruit diuine viſionis claritatē Mat.
v. Bti mūdo corde qm̄ ipſi deū videbūt.
incepit a pauptate Gre. deſpectis
ſtudijs. relicta domo. rebuſqꝫ pris
ſcē ↄuerſatōnis hītū qͣſiuit. ⁊ iō me
ruit iudiciariā ptātē Jo. xxxv. iudi
ciū paupibꝰ tribuit. icepit ab hūilita
te Gre. plꝰ appetebat mala mūdi p
peti ꝙ laudes plꝰ ꝓ deo laboribꝰ fati
gari ꝙ fauoribꝰ extolli. ⁊ iō meruit
celeſtē ſublimitatē: Luc xiiij. q̄ ſe hūi
liat exaltabit̄. icepit a ↄpaſſiōe Gre
g: Bn̄dcūs religioſus ⁊ piꝰ puer cū
nutricē ſuā flere ↄſpicerēt eꝰ dolori cō
paſſꝰ ē ⁊ iō meruit diuinā miſeratōē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Mat̄·v·Beati miſericordes qm̄ ipſi
miam ꝯſequētur·Incepit a deuota
orōe qꝛ capiſteriū fractum orōe ſua
reintegrauit Et iō meruit a deo mg̃
nā fiduciā ⁊ ſecuritatē Ecci·xxxv·O
ratio humiliātis ſe penetrat nubes·
⁊ nō deſcēdet donec reſpiciat altiſſi
mus Secūdo deuotius vixit Tota ei
vita ſua fuit in orōe ⁊ iō merebatur
exaudiri Ecci·iiij In orōe dieꝝ exau
diet̄ Fuit in lectōe Et iō merebat̄ ſa
pientia diuina impleri·i·Thi·iiij·
Attende tibi ⁊ doctrine tue ⁊c·Fuit
in contēplatione·⁊ ideo merebat̄ ce
leſtib⁹ reuelationib⁹ adimpleri Ps̄
Reuela oculos meos ⁊ cōſidrabo mi
rabilia de lege tua Fuit in efficaci lo
cutione Et ideo merebat̄ ab audito
rib⁹ exaudiri Greg·duꝫ ei ſibi cibuꝫ
deferebāt corpis ab e⁹ ore alimenta
deferebāt vite·Tercio ⁊ vltimo mō
deuotiſſime finiuit·qḋ patet p̄ q̃tuor
ſigna·Primo qꝛ monumētum ſibi fe
cit·qḋ indicabat moriendi alacrita
tem Jo·viij·Gaudent vehemēter cū
inuenerit ſepulchꝝ Secundo in eccle
ſiam ꝯferri ſe fecit·vt ſciꝫ laudaret
dei bonitatē·Ps̄ In medio eccīe lau
dabo te·voluit q̃dem deo grās refer
re·⁊ de eo ꝙ in vita ipſū cōſeruaue
rat·⁊ ḋ eo ꝙ ipſū ad ſe vocauerat·
et de eo ſcꝫ ꝙ eternā gloriā ꝓmiſerat
Grāꝝ ei actio eſt de p̄teritis·preſen
tib⁹ ⁊ futuris Caſſian⁹·Grāꝝ actio
nes q̃s agit cū p̄terita bn̄ficia r̄colit
cū p̄ñtia ꝯſpicit ⁊ q̃ta ds̄ p̄parauit his q̄
eū diligūt Tercio corp⁹ ⁊ ſanguinē
xp̄i ſuſcepit vt ſe muniret contra de
monū malignitatē·qui aīabus inſidi
ant̄ ps·In via hac q̃ ambulabā ab
ſcōderūt laqueū mihi Job·xvij·Po
ne me dn̄e iuxta te ⁊ cui⁹ vis man⁹
pugnet cōtra me·Quarto erect⁹ in
t̄ ma⁹ diſcipuloꝝ vitā finiuit Quidā
ei moriūt̄ iacētes q̃ boīs opib⁹ va
cauerūt Quidam ꝓſtrati qui p̄ pec
catū corruerūt Quidā claudi q̃ fidē
ſine opibus habuerūt Quidā ab infir
mitate ſanati q̃ poſt pccīa ad penitenti
am redierūt Quidā erecti ſicut viri
ſancti qui a pccō liberati ſunt bonis
opibus pleni ⁊ intentiōe recti Iſtam
q̃druplicē orām tāgit apl's Heb·xij
Remiſſas ma⁹ ⁊ genua ſoluta erigi
te ⁊ greſſ⁹ rcōs facite pedib⁹ vr̄is vt
non claudicās q̃s erret·magis autē
ſanet̄ Secūdo fuit ab hominib⁹ ama
tus ⁊ hoc ꝓpt̄ multa bn̄ficia ⁊ miācu
la que inter eos fecit Quoꝝ quedaꝫ
fecit q̃tum ad ſeipſuꝫ Mira ei virt⁹
de illo exibat ſcꝫ ab oculis ſuis qn̄ li
gatum vidit ab hoſtibus mox a vin
culis eſt ſolutus·Mira a manib⁹ ſu
is·qꝛ vas in quo erat pot⁹ venena
tus ſigno crucis ꝯfregit Mira ab oē
ei⁹ ſcꝫ qn̄ dixit monialibus q̄ linguā
ſuā non cohibebāt excoīco eas Miā
a corde ſuo qꝛ abſentia vt p̄ſentia co
gnoſcebat Quedā opatus eſt quan
tū ad mūdū minorē·i·hominē Quoſ
daꝫ enī iuuit in vita a diabolica tēp
tatione·ſicut monachuꝫ qui in orōe
ſtare nō poterat·Quoſdam vero in
morte diabolica oppreſſiōe·ſicut mo
nachum quē diabolus ex ruina pari
etis oppreſſerat Quoſdam poſt mor
tem·ſicut monachū qui ad parētes
viſitandos ſine benedictōe iuerat·
Quedam verō opatus eſt in maiori
mundo ſcꝫ in celo·quādo animaꝫ ſo
roris in ſpecie columbe aſcendenteꝫ
vidit In purgatorio·ſicut quando p̄
monialibus ḋfunctis orauit In aere
ſicut quādo lucem celeſtem aſpexit
In aqua ſic̄ quando pueꝝ placiduꝫ
liberauit·In terra·ſicut quādo aq̄ꝫ
de terra produxit·In igne·ſicut qn̄
ignem fantaſticum extinxit·Terci
o erat omni memoria dignus Licet
enim a nobis receſſerit corporaliter
nobiſcum tamen quadrupliciter re
māſit·Primo quo ad odorē ſue fame

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sicut eī poſt poma odorifera p⁹ ſpe
cies aromaticas remanet odor ipſa
r uz. ſicpoſt mortē ſanctorū remanet
nobiſcuz odor v̓tutuz · Job · x · Dies
mei ptrāſierūt ſic naues poma por
tātes Scdo q̄ꝑtuz ad dulcedinez ſue
doctne Sicut eī apis p⁹ q̄ꝑ d̓ alueari
o auolat nobis fauos mellis relinq̄t
ſic ſanctus benedictus de corpe rece
dens doctrinā mellifluā mundo di
miſit Ecci · xi · Breuis in volatilibus
apis ⁊ iniciū dulcoris habz fruct⁹ e⁹
Sanctus eī benedcūs fuit apis rōne
v̓ginitatis · Fuit breuis ⁊ hoc rōne
humilitatis Et fuit volatile rōne ce
leſtis conuerſationis · et habuit dul
cem fructū rōne melliflue predicati
onis Tercio q̄ꝑtuz ad lucē ſue regule
Sicut em̄ ſol occūbens dimittit nob
lucez in luna · et luna nos illuminat ·
ſic btūs bñdictus occūbens poſt mor
tē corpis dimiſit nobis lunā .i. ſaluta
rez r̄gulā q̄ illumiat religionē mona
ſticā · luna tn̄ nō lucet qn̄ terra inter
ponit̄ · q̄ꝛ ordo monaſtic⁹ multuz te
nebratur · qn̄ terrena cupiditate aſ
pergit̄ Quarto q̄ꝑtuz ad calorez cari
tatis ſucceſe Sicut eī ignis ī clibano
vel fornace extinct⁹ remanz ī ſuo ca
lore · ſic btūs benedict⁹ q̄ habuit ig
nita eloquia · ſucceſa deſideria ⁊ fer
uentia opa In ipſo eī p mortē corpo
ris extinctō remāſit p eius calorez in
mūdo Ezec · i · Scintille q̄ſi aſpectus
eris cādentis Ipſe eī fuit ſcintilla in
q̄ꝑtū habuit ſubtilia ⁊ celeſtia deſide
ria Et fuit es in q̄ꝑtū habuit ſonora
⁊ inflāmatiua verba Et fuit cādens
in q̄ꝑtū habuit feruētia opa ·

Ser · xcvi · De eodez ſer · 2⁹ ·

Benedict⁹ in filijs aſer ſic pla
cēs fratrib⁹ ſuis tingit ī ole
o pedez ſuuz ferruz ⁊ es calci
amentū ei⁹ : ſicut dies iuuētutis tue
ſic ⁊ ſenectus tua Deut̄ · xxxiij · Sanc
tus bñdict⁹ re ⁊ noīe benedictus m̄l̄
tas benedctōnes habuit que in ver
bis p̄dictis notant̄ · Prima cōſiſtit ī
dei habitatōne · cū dicit̄ · aſer · q̄ iter
pretat̄ atrium Et dicit̄ atriuz a tb⁹
Ipē eī atriuz erat · q̄ꝛ tota trinitas
in eo habitauit ſcz pater dādo ſibi
potentiā in hoſtiuz expugnatioē · Vi
cit eī diaboluz · carnē · et mundum ·
Diabolus ipſū voluit vincere p impa
cientiā quādo tintinnabulū fregit · ſꝫ
vinci nō potuit q̄ꝛ in dei ſeruicio per
ſeuerauit Ecci · x · Si ſpūs poteſtatē
hn̄s aſcēderit ſup te locū tuuz ne di
miſeris Ipſū voluit allicere per cōcu
piſcentiā quādo graue̅ tēptationez
ſibi immiſit Sed allici nō potuit · q̄ꝛ ī
ter ſpinas ⁊ vepres ſe ꝓiecit · Ecci ·
xi · Malicia vnius hore obliuionem
facit luxurie magne · et ipſuz voluit
decipere per fraudulentiā · ſicut quā
do in forma medici ſibi apparuit aſ
ſerens ſe velle potionare frēs Sꝫ ipē
diabolus decept⁹ ē · q̄ꝛ monachuz q̄m
inuaſerat ī mamillā pcuſſit ⁊ ſic dia
bolus fugit Prouerb · xxi · Mulctato
peſtilente ſapientior erit puul⁹ · Ip
ſū voluit deterrere per horribilez for
maz · q̄ꝛ ſibi teterrimus apparebat ⁊
in ipſū flāmantibus oculis ⁊ ſtriden
tibus obuiebat Sꝫ ipſum deterrere
nō poterat : q̄ꝛ ſcz ſcuto premunitus
erat Ephe · vi · In omnibus ſcutuz ſu
mentes fidei ⁊ c̄ · Secūdo vicit carnē
Nā cū quedaz auis que merula dicit̄
ante ei⁹ faciez volitaret magna car
nis ↄcupiſcētia eſt in eū ſecuta · Sed
tn̄ ipſaz tēptationē p tria deuicit ſcz
p crucis īpreſſionez Eze · xix · Signa
thau ſup frōtes viroꝝ gemētiū ⁊ c̄ ·
per deuotaz orōnem ⁊ intentionem ·
Sapientie viij · Vt ſciui quoniam ali
ter nō poſſē eē continens niſi deus de
derit etcetera · Per carnis macerati
onem · quia mox ſe nudum inter ſpi
nas ⁊ vepres ſe ꝓſtrauit · Et ſic per
vulnus corpis ſanauit vuln⁹ mētis ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tercio vicit mūdum ⁊ quãtū ad di
uitias quoniã oĩa ꝯtempſit ⁊ inhere
mū nudus affugit. ⁊ ꝗtum ad deliti
as. qꝛ ſcd̃m Gre. a pueritia cor ſem
le geſſit ⁊ nulli voluptati animū ded̃t
Et ꝗtū ad honores. qꝛ cū ꝑ mira
culum de capiſterio in multo honore
haberet̃ inde latẽter fugit Secundo
filius ĩ eo habitauit dãdo ſibi ſapiẽ
tiam in ſecretoꝝ cognitione Ipſe ei
cognouit abſentia. p̄terita. ⁊ p̄ñtia.
⁊ futura. Abſentia p̄terita. ſicut pꝫ ĩ
monachis quos extra moñaſteriū co
mediſſe cognouit Cognouit futura
contingẽtia ſicut obitum ſuū ⁊ caſū
rome Cognouit occulta preſentia.
ſicut patet in monacho ſibi ſeruiẽte
de ſup̄bia temptato. Et ſic patet ꝙ
fuit ꝓpheta de p̄terito. de futuro ⁊ de
preſenti occulto Tercio ſpiritꝰ ſanc
tus hĩtauit ĩ eo dãdo grãꝫ in ſui ĩſti
tutione Dedit nãqꝫ ſibi graciã inci pi
entẽ ꝑ quã de mūdo exiẽs deuote ĩ
cepit. proficientẽ quã feruent̃ ꝓſecu
tus erat ⁊ ꝑfectã qꝛ ad ſummū ꝯtem
plationis graduꝫ ꝑuenit Iſtud ſigni
ficatur in via quã fecerūt filij iſrahel
qꝛ de egipto exeũtes ĩ deſertuꝫ vene
nerūt De deſerto in terrã ꝓmiſſiõis
ĩ qua fructꝰ terre primo comederūt
Deinde ꝑuenerūt in ihr̃l'm. ſanctus
benedictꝰ de mūdo tenebroſo venit
ad deſertuꝫ p̄ñie Et de deſerto ꝑ̃itẽ
tie peruenit ad guſtū celeſtis gratie
et de guſtu grẽ peruenit ad contem
plationẽ viſionis diuine Secũda be
nedictõ ꝯſiſtit in filioꝝ ꝓpagatione.
cū dicitur Benedictꝰ in filijs. Ipſe
eĩ ꝑ ſuã predicationẽ ⁊ regulã mł
tos filios generauit. gñatos tẽpoãli
bꝰ ſubſidijs enutriuit. enutritos ad
ꝓmotiones ⁊ abbatias ꝓmouit. Sꝫ
modo poteſt ꝯqueri. yſai. i. Filios e
nutriui ⁊ exaltaui. ipſi autẽꝫ ſpreue
runt me Facti ſūt ei degeneres filij.
qꝛ regulares obſeruãtias cõtemnūt
⁊ prelationibꝰ ⁊ abbacijs intẽdunt
Tẽporalia indebite ꝯſumunt. nõ dei
honorẽ ſed ꝓpriū fauorẽ attẽdunt.
Tercia benedictõ conſiſtit ĩ regula
ri inſtitutione. qð notat̃ cū d̃r. pla
cens fratribꝰ ſuis. In ſua eĩ regula
poſuit ea q̃ deo ⁊ hominibus placẽt.
Eccĩ. xxv. In tribus beneplacitū eſt
ſp̄ui meo. que ſūt probata corã deo
⁊ hominibus. ꝯcordia fratrū. amor
ꝓximoꝝ ⁊ vir ⁊ mulier ſibi bene co
ſentientes Ex illa eĩ regula docẽtur
monachi. vt inter eos ſit concordia
mutua. ideo d̃r. cõcordia fratrū quã
tum ad p̄latos. ſit obedientia deuo
ta. ideo d̃r. vir ⁊ mulier ſibi bene cõ
ſentiẽtes Tunc eĩ prelatꝰ q̃ ꝑ viꝝ
⁊ ſubditus qui ꝑ mulierẽ intelligi
tur bene ſibi ꝯſentiūt. quãdo p̄latꝰ
ſapienter regit et ſubditꝰ humiliter
obedit Et ſic ꝗtum ad homines ca
ritas diffuſa. ideo dicitur amor ꝓxi
moꝝ Roma. v Caritas dei diffuſa ẽ
in cordibus ⁊c. Quarta benedictio
ꝯſiſtit in dulci deuotione. qð notat̃.
cum d̃r. Tingat in oleo pedeꝫ ſuūꝫ.
Tingere ẽ modicū quid accipe. In
preſenti vita ſanctꝰ benedictꝰ ⁊ alij
ſancti tingūt memoriã in ſanguine
ꝑ dñice paſſionis recordationẽ. p̃s
Intingat̃ pes tuus in ſanguine. Tin
gunt intellectū in oleo quod ẽ fomẽ
tum luminis ꝑ aliq̃lem d̃ deo cog
nitionẽ. ſicut d̃r hic. Tingat in oleo
pedem ſuū Tingūt affectuꝫ in melle
ꝑ aliqualeꝫ deuotionẽ quod ſigni
catū eſt Reg. xiiij. in ionata q̃ ſum
mitatẽ virge in fauū mellis intinxit
In futuro autẽ nõ erit tinctio. ſed ĩ
merſio et natatio et inebriatio Tūc
eĩ ſancti mergent̃ in abiſſum ineffa
bilis caritatis. pſa. xlvij. Implebit
dominꝰ ſplendoribꝰ animã tuam.
Tunc natabunt in pelagꝰ deuotõis
et melliflue ſuauitatis pſa. xl. Tūc
videb̃ et afflues ⁊c Tūc iebriabūt̃

in cellario infinite caritatis. pſ. In
ebriabunť ab vbertate domus tue.
Quinto bñdictio cõſiſtit in pñti cõſer
uatione: qđ notať: cũ dr̄ Ferrũ et es
calciamentũ eius. lucerna extinguiť
ā p negligentiã ā nimiã abundantiã
aut p nimiã penuriã. deuotionẽ autẽ
mentis quidam pdunt ex ſola negli
gentia ſicut v̓gines fatue. quidaz ex
nimia abundãtia. pſ. Prodijt quaſi
ex adipe iniq̃tas eoꝝ. quidam ex ad
uerſitate illata. Eccl'. xxi. Cor fatui
q̃ſi vas cõfractũ omnẽ ſapiaz non te
nebit Sz btũs bñdictus fuit calciat9
.i. expeditus ad ãbulandũ ne torpeſ
cat p negligentiaz. Et ideo dr̄ calcia
mentũ eius. fuit etiã calciat9 ere ne
marceſcẽt p pſperitatẽ nimiaz. fuit
calciatus ferro vt ſit firmus ꝯtra ad
uerſitatẽ illatã. Et iđ dr̄ ferrũ et es
calciamentũ ei9. Sexto bñdictio cõ
ſiſtit in felici ꝯſũmatione: qđ nõť: cũ
dr̄ Dies iuuẽtutis tue. ita et ſenect9
tua. Iuuẽtus eſt etas fortitudĩs ala
critatis ⁊ caloris. Fuit eñ ſcũs bene
dictus talis in ſenectute q̃lis in iuuẽ
tute. q2 ſp pſeuerauit in eadẽ fortitu
dine operis. pſ. Fortitudinẽ meã ad
te cuſtodiã in eadẽ alacritate verita
tis. Prouer. xvij. Animus gaudens
etatẽ floridã fecit. fuit in eodẽ calore
amoris. Cañ. viij. Fortis eſt vt mors
dilectio dura ſicut infern9 emulatio

Sermo xcvij. De eodẽ. ſermo ij.

Egredere de terra tua et de
cognatione tua et de domo
patris tui et veni in terram
quã monſtrauero tibi faciamqз te in
gentẽ magnã ⁊ bñdicã tibi. et mag
nificabo nomẽ tuũ. eriſqз benedictus
Geñ. xij. Poſſunt hec verba que locu
tus eſt dñs ad abrahã cõuenire btõ
bñdicto et cuilibet religioſo. In q̃9
dñs quẽlibet noſtꝝ ad tria hortatur
Primo ad mundi cõtemptũ: cũ dicť
Egredere de tra tua ⁊ c̃. vbi oñdiť.
q2 debemus cõtempnẽ mundũ q̃tuz
ad tria. ſcz quantũ ad terrenã poſſeſ
ſionẽ: cũ dicť. Egredẽ de tra tua ⁊ c̃
vt nichil terrenũ poſſideas Eze. xliiij
Poſſeſſionẽ nõ dabitis eis in iſrahel
Ego eñ dñs poſſeſſio eoꝝ. q̃tuz ad
carnalem affectionez: cũ dicť Et de
cognatiõe tua vt ſcz pntes tuos car
naliter nõ nimis diligas. Math. xi.
Qui amat patrem et matrẽ plus q̃
me. nõ eſt me dignus Aug̃. Amãd9
eſt gñator ſ̓ pponendus eſt creator.
Quantũ ad corpalem habitationẽ.
cũ dicť. Et de domo pris tui. vt ſcz
in eadem domo nõ maneas. q2 ſicut
dicť. Mich. vij. Inimici hoĩs domeſ
tici eius. Ab his oĩbus debem9 exire
et corpore et mente et cõuerſatione
Hoc ſignificatũ eſt Geñ. xix. vbi dr̄
q2 angeli loth extra zodomam poſu
erũt pcipientes ne poſt tergũ reſpi
ceret et ne circa regionem maneat.
In hoc q2 eũ duxerũt de ſodoma dať
intelligi q2 religioſus nõ dz manẽ cũ
mũdanis etiam corpaliter In hoc q2
angeli pceperũt ne poſt tergũ reſpi
ceret dať intelligi. q2 nõ debz redire
ad mundũ mentaliť. In hoc q2 dicť
q2 non ſtet in oĩ loco circa regionẽ.
dať intelligi q2 nõ dñt ſtaẽ in mũdo
etiã moraliter. i. q2 religioſi nõ debẽt
habẽ mores mũdanos. Regio autẽ
vicina eſt peccato vetuſta ipſa ꝯuer
ſatio que oſtendiť in v̓bis laſciuis
in geſtibus et moribus vanis. Scđo
dñs hortať ad religionis ingreſſum.
cum dicť. Et veni in terrã quã mon
ſtrauero tibi. Terra optima eſt reli
gio ſacra. Scđm autẽ virgiliũ terra
bona tribus modis cognoſcitur.
Primo modo p nigredinẽ. q2 nigre
do terre bonitatẽ atteſtatur. Scđo
p dulcedinez. q2 ſapor dulcis et non
amarus bonitatẽ indicat. Tercio p
ſuffoſſionem. q2 quando effodiť et
poſtea repletur ſi p aliquod temp9

ſupabundauerit eſt optima Si deffe
cerit ē mala Si equata fuerit ē bona
Terra pmo cognoſcit quãdo eſt ni
gra p abiectõnem ⁊ aſperitatē Re
ligio igit tunc ē bona quãdo ē nigra
p aſperitatē. Hom ei religioſi denī
grãt ſe per humilitatē exterius. ſ3 d
albãt ſe interius p puritatē Can. i.
Nigra ſum ſed formoſa Secũdo qñ
do ē dulcis per deuotionez ſeu deuoti
onis ſuauitatē. In deſto ei penitẽtie
⁊ nõ in egipto mũdi datur mãna ce
leſtis .i. deuotio ſpũalis Oſee. ij Du
cã eã in ſolitudinē ⁊ loquar ad cor e
ius Tercio cognoſcit p ſuffoſſionez
⁊ repletionez Illi ei q̃ ſeruãt pcepta
ſũt bona terra. q2 q̃tum peccauerũt
tantuz deo ſatiſfaciũt Ro. vi. Sicut
exhibuiſtis mẽbra veſtra ſeruire im
mũdicie ⁊ c. Illi qui ſupererogãt cõ
ſilia ſũt optima terra Luc. x. Quecũ
q3 ſupererogaueris ego cũ rediero
reddã tibi Illi q̃ deficiunt ab vtroq3
ſũt repba terra Heb. vij Proferẽs
ãt ſpinas ⁊ tbulos repba eſt Et ſig
nanter dicit. quã mõſtrauero tibi.
Cuz eñi in religione ſunt tria ſubſtã
tialia: ſc3 votũ obediẽtie. pauptatis
⁊ cõtinentie xps iſta tria nobis mõ
ſtrauit verbo Cuz dixit Luc. ix Si q̃s
vult poſt me venire abneget ſemet
ipſũ. Ecce renũciatio ꝓprie volunta
tis Et tollat crucē ſuã Ecce mortifica
tio carnalis voluptatis Et ſequatur
me ſc3 paupem Ecce ꝓpoſituz paup
tatis Oſtẽdit etiã exemplo. q2 vgini
tate floruit. pauptatē elegit. ⁊ pat
in omnibꝰ obediuit C Tercio ponit
religionis fructũ q̃ quadruplex eſt.
primus ē magna i perſonis dilatatõ
Cũ dicit. faciãq3 te in gẽtez magnã.
In religionibꝰ ē q̃druplex drã perſo
naꝝ que ſignificat. zach. vi. p qua
drigas equoꝝ. ibi ſũt contemplati
ui. celeſtibꝰ deſiderib9 flagrãtes. iſti
ſũt equi rubei. Ibi ſũt actiui vtutũ
varietate pollentes. iſti equi varij
Ibi ſunt vgines puritate pollentes
Iſti ſũt equi albi. ibi ſunt cõtinẽtes
ſe per opera penitẽtie macerãtes. Iſ
ti ſũt equi nigri Secundus fructꝰ
eſt celeſtis gratie benedictio. cuz dr
Et benedicam tibi. ¶ Notanduz autē
q2 iacob in deſerto triplicez benedic
tionez obtinuit ab angelo Vna ē. q2
neruus femoris emarcuit. i. ꝯcupiſcẽ
tia debilitata fuit Secũda q2 nomen
mutauit. i. iſrahel qui interptat vir
videns deuz Tercia cõtra deuz fortis
fuit. vnde dixit ei angelꝰ. cõtra de
um fortis fuiſti Iſta tplex benedicti
o in deſerto penitẽtie obtinet ſc3 car
nis icorruptio. Deut. xxxiij. Benedi
ctio illius q̃ apparuit i rubo veniat ſu
p caput ioſeph Rubus qui nõ cõbu
ritur eſt caſtitas q̃ a concupiſcẽtia ñ
ſuperatur Celeſtiuz cõtemplatio Ge
nes. xxxvij. In pinguedie terre ⁊ in
rore celi deſup erit benedictõ tua.
⁊ deuota oratio que deum vincit. O
ſee. xv. Inualuit iacob ad ãgeluz ⁊
ꝯfortatus ē fleuit ⁊ rogauit eum.
Tercius fructꝰ ē nois exaltatio: cum
dicit Et magnificabo nomē tuuz No
men ſancti benedicti ⁊ alioꝝ ſcõruz
magnificatũ eſt Primo q2 ſemp eſt
corã oculis diuine maieſtatis. Ps.
Honorabile nomen eorum coram il
lo. Secundo quia in honore habe
tur ab angelis. Luce. x. Gaudium ē
angelis ſuper vno peccatore penitẽ
tiam agente. multo fortius ſuper v
no iuſto deo ſeruiente Tercio q2
ſcriptũ eſt Luc. x. Gaudete q2 noia
veſtra ſcripta ſũt in celis Quarto q2
honoratur ab omibꝰ populis ab omī
bꝰ eccleſijs ⁊ in omnibꝰ ſeculis Vnd
cãtat eccia ⁊ etiã ē ſũptum de eccias
tico. xliiij. Sapientiã ſanctorum nar
rãt ppli. ⁊ laudē eoꝝ nũtiat eccia no
mia ãt eoꝝ viuẽt i ſclm ſcli Quartus
fructus eſt eterna remuneratio. cuz

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dicit̄ Eriſq̄ꝫ benedcūs. Eſt aūt benedictus illa q̄drupliā bn̄dictione. de q̄ dicit̄ Geñ. xlix. Benedictiōibus celi deſup ꝑ abiſſi iacētis deorſum vberū et vulue. habēt em̄ ſancti beatitudinē a ſupiori. reſpiciendo dei faciē glorioſam. iſta eſt benedictio celi deſup. hn̄t ab inferiori. reſpiciendo iuſtiſſimā dei vindictaꝫ. iſta eſt benedictio abiſſi. hn̄t ab interiori cōuertēdo ſe ad ſuā ꝯſciaꝫ. iſta ē bn̄dictio vberū. Conſcia eſt em̄ mamilla que ceteras v̄tutes nutrit. hn̄t ab exteriori poſſidētes ſocietatē fecundā. Iſta eſt bn̄dictio vulue. deus em̄ tunc valde fecūdus erit. q̄ꝛ magnā filiorū multitudinē gn̄abit.

Sermo xcviij. De Annūciatione beate marie v̄ginis. ſmo pm̄ꝰ

Rorate celi deſuper et nubes pluant iuſtuꝫ apiat̄ terra et germinet ſaluatorē Iſa. xlv. Poſſunt eſſe hec v̄ba āntiquorū ſcōrū patrū deſiderantiū xp̄i aduentum. In q̄bus v̄bis tria petūt a ſcā trinitate Primo petūt dn̄ice incarnatiōis miſteriū: cū dicūt Rorate celi deſup. Ubi duo ſunt videnda. ſcꝫ q̄re deus dicat̄ celū Et q̄re xp̄i incarnatio rori aſſimilet̄ Deus aūt dicit̄ celū. ſcꝫ empireū q̄ꝛ id celū eſt luciforme. immobile et capacitatis immenſe Sic deus habet totalē claritateꝫ. i. Io. i. Deus lux ē et tenebre nō ſunt in eo vlle. Habꝫ immobilē ſtabilitateꝫ Iaco. i. Apud quē nō eſt tr̄āſmutatio ꝛc̄. Habꝫ immenſā capacitateꝫ Sap. vij. Qui capit oēs ſpūs intelligibiles Aſſimilat̄ aūt incarnatio xp̄i rori. q̄ꝛ ſcꝫ ros generat̄ ī medio aeris inſtitio. a tp̄ato calido et tempato frigido. Tria nāq̄ꝫ inſticia ſūt ſcꝫ celū. mūdus et īfernꝰ Hic igit̄ ros. i. xp̄i incarnatio non eſt facta in ſupiori inſticio. i. in celo. q̄ꝛ nāꝫ angelicā nō apprehēdit. nec ī infimo. i. in īferno. q̄ꝛ demones nō redemit. ſꝫ eſt facta ī medio ſcꝫ in ip̄o mūdo. q̄ꝛ natuē huāne ſe vniuit Gal. iiij. Deus filiū miſit natū ex muliē. factū ſub lege Et iſta roratio fcā ex calido et frigido Duo em̄ ſūt que mouerūt dn̄m vt hō fiēt. vnū ex pte ſui ſcꝫ magn̄tudo caritatis que fuit q̄ſi calor. Rōs. v. Cōmendat d̄s caritatem ſuā in nob ꝛc̄. Aliud ex pte nr̄i ſcꝫ miſeria gn̄alis Pſ. ꝑpter miſeriā inopū ꝛ gemitū pauperū nūc exurgā d̄t dn̄s. In hoc tn̄ deficit ſilitudo. q̄ꝛ ibi ē tp̄atū calidū et tp̄atū frigidū Hic aūt eſt nimiꝰ calor amoris Eph. ij. Deus q̄ diues ē in mia ꝑpt̄ nimiā caritatē ſuaꝫ qua dilexit nos ꝛc̄. Et nimiū frigus languorū. pſ. Omnes decliāuerūt. Scdo ſancti p̄rēs petūt ab angelī v̄ginee ſalutatiōis p̄comū Cū dicit̄ Et nubes pluāt iuſtū Tunc em̄ nubes iuſtū pluūt qn̄ gabel xp̄m v̄gini nūciauit. Hic aūt duo videnda ſūt ſcꝫ q̄re angeli dn̄r nubes. et q̄re xp̄i incarnatio pluuie aſſimilat̄. Dn̄r aūt nubes. q̄ꝛ ſunt thronꝰ dei in q̄ꝰ ſedet et quieſcit. Iuxta illud Eccleſ. xxiiij. Thronus meꝰ in columna nubis Dicit̄ autē Apo. iiij. q̄ꝛ de throno p̄cedebāt fulgura voces et tonitrua Nam ſm̄ Dyoniſiū. triplex ē officiuꝫ angelorū ſcꝫ illuminare. purgare et pficere. Ab alijs ergo thronis p̄cedunt fulgura et choruſcationes qn̄ illuminant noſtrā intellectiuaꝫ. Pſ. Illuxerūt choruſcatiōes tue orbi t̄re Procedunt tonitrua qn̄ ꝑ cōminatōnes ꝛ terrores purgant noſtrā affectiuā. Nam ſicut dicit̄ Eccľ. i. Timor dn̄i expellit peccatū. Procedunt voces. i. inſpirationes ꝑ quas pficiunt noſtrā operationē. Zach. i. Angelꝰ qui loquebat̄ in me v̄ba bona ꝛ verba cōſolatoria. Aſſimilatur auteꝫ incarnatio chriſti pluuie. quia pluuia tribus modis generat̄ ſcꝫ virtute caloris attrahentis. virtute vaporis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

aſcendentis .et virtute venti colligē
tis venti enim volantes ſupra mare
multum humorem ſepe colligunt.
et ſecum ad aerē attrahentes in plu
uiam diſſoluunt Iſtam autē pluuiā
ſubſtancialem his tribus modis ge
neratam fuiſſe oſtēdit gabriel in ē
plici locutione cum virgine . Pri
mo nanqꝫ oſtendit ipſam eſſe gene
ratam virtute caloris attrahentis:
cum dixit . Aue gracia plena Graci
a enim dei eſt amoꝛ dei: Amoꝛ autē
eſt ignis Iuxta illud . Luce xij . Ignē
veni mittere in terram ⁊ cetera . Si i
gitur virgo fuit plena gracia et ao̅
re dei fuit plena igne ⁊ caloꝛe . Et v̓
tute iſti⁹ caloris diuinū fontē ad ſe
attraxit . ⁊ iſtā celeſtē gn̄auit : Ps̄ .
Deſcēdit ſicut pluuia in vell⁹ . Scd̓o
on̄dit gabriel iſtam pluuiā gn̄andā
virtute vaporis cum dixit . Ecce cō
cipies ⁊ paries filium ⁊ c̄ . filius autē
dei eſt vapor dei . Iuxta illud . Sapiē
tie . vij . vapor eſt virtutis dei . ⁊ c̄ . I
ſte igitur vapor dei infra viſcera v̓
ginis ſine ſui inciſione ſiue operatio
ne ſe occultauit Iuxta illud Ecclesi .
xxiiij . Quaſi libanus non inciſus va
poraui habitationem meam ⁊ c̄ . id
eſt chriſtum qui in me per carnem
aſſumptam habitauit . Et iſte vapor
inter viſcera virginis occultatus in
pluuiam ſe diffudit quādo mundū
famelicum ſaciauit . Pſalmi . Pluit
illis manna ad manducandum .
Tercio oſtendit gabriel hanc pluui
am generandam virtute venti colli
gentis . cum dicitur Spiritus ſanct⁹
ſuperueniet in te . Spiritus eſt vēt⁹
iuxta illud Iohan . iij . Spiritus vbi
vult ſpirat Iſte autem vētus flans
in maria .i. ī corde virginis marie hu
mores virgineos collegit ⁊ corp⁹ cri
ſti formauit qd̓ ſalutarem pluuiam
generauit . q̄ totum mūdum fructi
ficare fecit . dicitur āt iacobi . v . non
pluit annos tres ⁊ menſes ſex Anni
tres ſunt tria tpa que preceſſerant
ſcꝫ nature culpe . ⁊ legis ſcripte . Et
in his pluuia benedictōis nō venit
Quarto autē eſt tēpus gratie Et in
iſto eciā nō venit vſqꝫ ad mēſes ſex
In iſto autē mēſe ſexto miſſus eſt ā
gelus gabriel a deo ⁊ c̄ Tunc ei plu
uia deſcendit et ſalutarē fructum ꝓ
duxit ¶ Tercio ſancti patres petūt a
v̓gine deuotū conſenſuꝫ . cū dicitur .
Aperiatur terra . Vbi duo videnda
ſunt ſcꝫ quare v̓go dicatur terra . et
qualiter ſe aperuit ⁊ ſaluatorem ge
nerauit . dicitur āt terra . qꝛ ſicut dt
Aug⁹ de trinitate bona terra ē in al
titudine mōtiū . tꝑamento colliū
planicie cāpoꝝ Sic ⁊ ipſa fuit alta ꝑ
celeſtium cōtēplationeꝫ Ecci . xxiiij .
Ego in altiſſimis hītaui . fuit tēꝑera
ta ꝑ diſcretionē Cui⁹ diſcretio appa
ret Luc . ij . Maria autē cōſeruabat
omnia v̓ba hec . fuit plana ꝑ humilē
cōuerſationem: quod patet qꝛ licet
deū concepperit tamen tribus menſi
bus cum elizabeth humiliter conſer
uata fuit . vel terra dicitur . qꝛ terra
exterius venuſtatur plātis interius
ditatur innumeris theſauris In inti
mo eſt plena tormētis . ⁊ ibi inferi⁹
eſſe perhibetur . Sic ⁊ ipſa exterius
fuit ornata venuſtate moꝝ . ⁊ interi
us fuit ditata theſauro virtutum .
in ītimo cordis vulnerata doloꝛib⁹
tormētoꝝ . iuxta illud . Lu . ij : tuam
ipſius animā pertrāſibit gladius Et
ꝓpter iſta tria ipſa dt Cant . i . Nigra
ſū . ſed formoſa: Nigra ſū pre doloē
paſſionis . ſ formoſa decore v̓tutis .
ſicut pellis ſalamonis fulgore ſcꝫ cō
uerſationis . Ille enim pelles erāt vm
bratice . Et iſta terra ſe aperuit ⁊ ſal
uatorē gn̄auit . Aperuit q̄dem aīmū
ſuum ad conſentiendum quem con
ſenſum requirebat ſpōnſus dicēs .
Canti . quito . Aperi mihi ſoroꝛ mea .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Bern̄. ſup Cañ. Surge curre aperi. Surge p fidē Curre p deuotōez Api p cōſenſionē Apuit em̄ vterꝫ ſuū ad cōcipiendū. hec eſt em̄ illa porta De qua dr̄ Ezech. xliiij. Que fuit clauſa ōni viro ſ; apta dn̄o Aperuit os ſuū ad bn̄dicendū. qn̄ dixit Magnificat aīma mea dn̄m. ps̄. Aperi os tuū et implebo illud Aperuit ſinū ſuū ad miſerendū Zach. xi. Aperi libane portas tuas. Liban9 īťpretať candidatio Et ſignificat beatā mariā que tō fuit cādida. et hꝫ tres portas. ſcꝫ potēcie. ſapie. et mīe Quidā ei peccāt p infirmitatē. iſtis aperit portas potencie dando eis virtutē reſiſtendi. Quidā p ignorantiā: illis aperit portas ſapiētie dando eis lumē cognoſcendi. Quidā p certā maliciā: et illis apit portas mīe dando eis grām penitēdi. Aperit manus ſuas ad largiendū Prouer. vlť. Manū ſuā aperuit inopi. i. xp̄o paupi. p ſex opa miſericordie Vnde dicit Bern̄. Beata v̓go dei filiū in vtero ſuſcepit nudū carne vel eciā pānis operuit. eſuriētem pauit. ſitientē lacte potauit. infirmū p infantiā non ſolū viſitauit ſ; eciā oīa huāna ſibi exhibuit ī carcē poſitū. et crucis patibulo ligatū viſitauit Eius ſepulturē īťfuit. Aperuit cor ſuū ad ſubueniendū. qꝛ mīa ſua ſubuenit vniuerſis. ſcꝫ bonis. malis viuis et defunctis Vnde cātat eccl̄a Maria mater gracie mater mīe ꝛc̄. Aperit quidē bonis impetrādo grām Vnde dicit Maria mater gracie ꝛc̄. Aperit malis obtinēdo remiſſionē ꝛ miāꝫ. Vnde dicitur Mater mīe ꝛc̄. Aperit viuis eos ab demonū inſidijs ptegendo Vnde dr̄ Tu nos ab hoſte ptege. Aperit mortuis eos ad glām deducendo. Vnde dicit. In hora mortis ſuſcipe ꝛc̄.

Sermo. xcix. De Annūciatione beate marie v̓ginis. ſermo ſcd̓s.

Viſitaſti terram et inebriaſti eā ꝛc̄. multiplicaſti locupletare eaꝫ. ps̄. Genus huānū p xp̄i redēptionē redemptū. recolēs xp̄i redemptionē ſcu redēptionis ſue beneficiū deo regraciať. Et dicit viſitaſti terrā ꝛc̄. In quib9 v̓bis ponūť q̄tuor pſone que ad xp̄i incarnatōez cooperanť. Primo poniť pſona angeli qui ipſā ſalutando viſitauit: cū dicit Viſitaſti ſcꝫ p angelum Et iſte coopatus eſt ad xp̄i incarnatōnem. p modū ſalutandi. nūciandi. cōmendandi et inducēdi Iſtud eſt quadruplex officiū parimphi. ſcꝫ ſponſaꝫ ex pte ſponſi ſalutare. voluntatē ſpōſi ſibi apire Sponſū multipliciť cōmendare. et ipſā ſponſam ad cōſenciendū inducere. Ipſe igiť pmo virginē ſalutauit: cū dixit Aue maria gracia plena. voluntateꝫ ſponſi ſibi inſinuauit: cū ait Ecce concipies ꝛc̄. Ipſum ſponſū multipliciter cōmendauit: cū ait Hic erit magn9 ꝛc̄ Ipſā ad ꝯſenciendū induxit: cū ait Spūs ſcūs ī te ſupueniet. Ac ſi dicat nō timeas ꝯſentire. qꝛ nō ꝯcipies huāno ſeine ſ; miſtico ſpiramīe Scd̓o poniť pſona v̓ginis que ſaluatorē gn̄auit: cū dr̄. terraꝫ Que quidē opata eſt ad xp̄i incarnationē p modū cōſenciendi ſubminiſtrandi cōfouendi et educandi. Ipſa quidē mrīmonio ſpūali conſenſit: cū dixit Ecce ancilla dn̄i Et iō fuit legittima mr̄. qꝛ in quolibꝫ mrīmonio cōſenſus reqriť. vt ſcꝫ aliq̄ mulier hēať Cōſenſit aūt aīo: cū dixit. Magfīcat aīa mea dn̄ꝫ Cōſenſit ſigno: cū dixit Et exultauit ſpūs me9 ꝛc̄. Gaudiū quidē qd̓ erat in corde exultauit. i. extra ſaltauit. exteri9 in facie Cōſenſit v̓bo: cū ſubdiť. qꝛ reſpexit huilitatē ācille ſue Et qn̄ dixit Ecce ācilla dn̄i. Scd̓o materiā ꝯuenientē ſubmiſtrauit Ipſa em̄ materiā cōuenientē ad pductioneꝫ plis miſtrauit. ideo fuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ideo dicit̃. Ihere. xxxi: Nouū faciet
dominus ſup terrã mulier ēm circun
dabit viꝝ. Homo circūdat quod eſt
ſuuꝫ ꝓprium. nō qḋ eſt alienū. vͦgo
ei pueꝝ ſola circūdedit. qꝛ xp̄i caro
tota ſua ꝓpria fuit. Omnis ēm figu
ra ꝑ ficit̃ ex pluribus lineis qꝛ corpꝰ
alioꝝ pueroꝝ format̃ ex cōmixtione
vtriuſqꝫ ꝑentis. In vͦgine autē fuit
circūdatio. qꝛ circularis forma tātū
vna linea claudit̃. qꝛ corpus xp̄i for
matuꝫ eſt ex ſola carne vͦginis incor
rupta. Illud eciã quod eſt circumda
tuꝫ ex omni pte eſt clauſū. Sola igi
tur vͦgo circūdedit qꝛ in cōceptione
⁊ partu vͦgo permāſit. Tercio ī vte
ro nouē menſibus ⁊ decimum attin
gens ipſuꝫ fouit. ⁊ ideo fuit vͦgo et
vera mater. locus ei cōueniens ⁊ di
ſpoſitus matcis operat̃ ad bonitatē
ꝓlis q̃ſi prebens fomētuꝫ eidem. Be
ata igit̃ vͦgo maria locuꝫ cōuenien
teꝫ ⁊ nutrimētuꝫ cōueniens ꝯceptioī
fetus p̄buit. Et iō vera mater fuit. i.
deo xp̄s dixit. Sap. vij. Decē mēſibꝰ
coagulatꝰ ſuꝫ in ſanguie. Quarto
ipſū ſollicite educauit. ⁊ fuit ſtudio
ſa mater. Nā ipſū pānis inuoluit ī p̄
ſepio reclinauit ⁊ faſcia ꝯſtrinxit ⁊
lacte pauit. Eſt āt lac ſanguis ſecun
do in operibꝰ coctus de mamillis tra
hens albedinē ⁊ ſaporoſitatē. Sang
uis vͦginis bis igne ſpūs ſci fuit ex
coctus ſcꝫ qn̄ ipſā in vtero ſcificauit
⁊ qn̄ in eā ſuꝑuenit. ⁊ ſic lac eiꝰ ha
buit albedinē. qꝛ fuit vͦgineū. ſapo
roſitateꝫ. qꝛ fuit a ſpū ſācto depura
tū. et vbertatē. qꝛ fuit de celo mini
ſtratuꝫ: iuxta illud. Sola virgo lac
tabat vbere de celo pleno. Tercio
ponit̃ pſona ſpūs ſci q̃ ipſam iebria
uit cuꝫ dicit̃: inebriaſti eaꝫ. Qui q̃dē
ſpūs ſcūs ſm io. dam opatꝰ ē ad xp̄i
incarnationē dādo ſcꝫ matri ſcifica
tionis grãꝫ ſemini diuinitatis potēti
ã receptiuã ⁊ vͦgini potētiã gn̄atiuã

Tria nāqꝫ erāt olim impoſſibilia. v
nū qꝫ aliq̃ mater ſine pccō ꝯcipet. i
deo ſpūs ſcūs eā in vtero ſcificās ⁊
in eā poſtmodū veniēs ſibi dedit ſci
ficationis grãꝫ vt ſine pccō ꝯcipet ⁊
pareret. Ps. Scificauit tabernaculū
ſuū altiſſimꝰ. Secūdū impoſſibile eāt
vt feia intra ſuū corpꝰ deū recipet.
ideo ⁊ ſpūs ſcūs ſibi ḋdit verbi diui
nitatis potētiā receptiuā. Apo. xij. Si
gnū magnū apparuit ī celo mlr amī
cta ſole. Tūc ei ſole amicta fuit qn̄ ḋ
um ī vtero ſuo cōcepit. Terciū impo
ſſibile erat vt vͦgo gn̄aret. Ideo ſpi
ritꝰ ſcūs ei dedit vͦtutē gn̄atiuā. qꝛ
vͦgo ꝯcepit. vͦgo ꝑpit. iō aſſilatur
api. Ecc. x. Breuis ī volatilibꝰ ē apis
iniciū dulcoris hꝫ fructꝰ illiꝰ. Ipa ēm
fuit apis qꝛ vͦginitate ornata. qꝛ ſm
Amb. Oēs apes vͦgines ſūt. fuit bre
uis qꝛ huilitate p̄dita. fuit volatilis
qꝛ in celeſtibꝰ eleuata. fecit fructuꝫ
dulcoris qꝛ celeſti ꝓle fecūdata. Qr̃
to ponit̃ pſona filij q̃ ipſā multiplica
ē locupletauit. dū ex ea carnē aſſūp
ſit qḋ notat̃ cū ḋr. mltiplicaſti locu
pletaſ̃ eā. Aſſūpſit āt ipãꝫ carnē ſn̄
diuinitatis pollutioē. ſn̄ diuinitatis
mutatōe cū vͦginitatis ꝯſuatōe ⁊ ꝓ
nrā ſaluatōe. Iſta q̃tuor tāgit eccīa
dicēs. magnū hereditatis miſteriuꝫ/
tēplū dei fcūs ē vterꝰ neſciēs viꝝ/ ec
ce qꝛ recepit carnē cū vͦgitatis ꝯſna
tōe/ ſn̄ ē pollutꝰ ex ea carnē aſſumēs/
ecce qꝛ recepit ſine diuitatis polluti
ne. Miābile miſteriū ḋclarat̃ hodie
Inouāt̃ natuē: ecce q̃ recepit cū nrā
ſaluatōe/ ḋs hō fcūs ē id qḋ fuit per
māſit ⁊ qꝫ nō erat aſſūpſit/ ecce qꝛ ē
cepit ſn̄ ſue diuitatis mutatōe/ Aſſū
pſit igit̃ prio cū mris ꝯſuatōe qꝛ ip
ſā illibatā ſuauit. Hꝰ exēplū ponit
bn̄. ſic dicēs ſic ſn̄ corruptōe ſui ſidꝰ
emittit radiū. ſic abſꝫ ſua leſioē vͦgo
ꝓtulit filiū/ nec ſideris radiꝰ ſui mini
uit claritatē nec vͦgis filiꝰ itegritatē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Huius exemplū ponit Aug. in li. de
fide ad petr̄ dicēs Predicauit iſtum
viſibilē ſolē radios ſuos p oēs feces
ſpargē et eos mūdos et ſinceros ſer
uare Si ergo viſibilia munda viſibi
libus immūdis cōiungi pñt et nō co
inquinari. qñto magis inuiſibil' veritas
totū hominē ſine ſui cōtamnatione
aſſumpſit eciā cū nrā ſaluatōe. Nam
ſicut dicit Dam̄. Totū me tot⁹ aſſūp
ſit vt michi toti ſalutē gratificet. vē
totū. ſicut habet̄ in tercio ſentēciar̄.
Cum q̄druplex ſit ſtat⁹ hoīs ſcz ante
peccatū ſub pccō ſub grā et in glā.
xp̄us de p̄mo aſſumpſit pcā immuni
tatē. de ſcdo penalitatē. de tcio grē
plenitudinē. de qr̄to nō poſſe peccare
Aſſūpſit ſine ſue diuinitatis mutatōe.
hui⁹ exemplū ponit Aug. dicēs Non
oz v̄bū eſſe mutatū ſuſceptōe hoīs.
ſic nec mēbra veſte induta mutant̄.
q̄uis illa ſuſceptio ineffabilit̄ ſuſcep
tū ſuſcipienti copulauerit.

Sermo Centeſim⁹ De eod. ſmō iii

Egredietᷣ v̄ga de radice yeſſe
Et flos de radice ei⁹ aſcēdet
Et reqeſcz ſup eū ſp̄c dnī ⁊c̄
Iſa. xi. Olim terra nrē nature male
dicta erat. qr̄ tūc ſpinas et tribulos
germinabat. nūc aūt eſt bñdicta. qr̄
bñdictā virgā ꝓtulit et bñdictū flo
rem ꝓduxit Et iō de hoc ꝓphetizans
Yſa. dicit. Egredietᷣ virga de radice
yeſſe ⁊c̄. In qb⁹ v̄bis ꝓpha tria ſcri
bit. Primo virgā egredientē. i. de v̄
gine naſcentē: cū dt Egredietᷣ virga
de radice ⁊c̄. Dicitᷣ aūt v̄go v̄ga tri
plici de cauſa. Primo qr̄ fuit gracil'
p humilitatē. Et q̄uis gracil' fuit tñ
plus q̄ ſeptingētis ānis poſt yſaiam
fuit. et q̄uis fuit gracilis tñ maximū
fructū portauit quē celū et t̄ra cape
nō pñt q̄ ſufficit ad mūdi redēptionē
et ad plenam angelor̄ et hoīm refor
mationē. licet fuit gracil' tñ totū mū
dum ſuo robore ſuſtentauit. Nam in
paſſione xp̄i columpne mundi. i. apli
fuerunt concuſſe Ipſa autē tanq̄ co
lumpna immobilis ſtetit et tot⁹ mū
dus ſup eam innixus fuit. Scdo dicitᷣ
virga. qr̄ fuit flexibilis p pietatē in.
Can̄. iij. Que eſt iſta que aſcendit p
deſertū ſicut virgula fumi ⁊c̄. Ipſa
eñ fuit virgula. qr̄ flexibil' p pietatē
Et fumi. qr̄ cōcremata p caritatē ex
aromatib⁹ mirre. qr̄ fugat diabolicā
temptationē. et thuris. qr̄ reſtingit
fluidas cogitatōes. pulueris pigmē
tarij. qr̄ delectat et cōfortat omnes
virtutes. Tercio dicitᷣ eſſe virga. qr̄
eſt vtilis p officior̄ multiplicationē.
Vſus eñ virge aliqñ eſt ad dominij
oſtenſionē. aliqñ ad defenſionē ſiue
ad pcuſſionē. aliqñ ad regimen ſiue
directionē. aliqñ ad ſuſtentationem
Ad iſtud q̄druplex officiū ſiue vſum
data eſt nobis v̄go maria Vnde ipā
dicit Ecc. xxiiij. Ego mater pulchre
dilectiōis ⁊c̄. Data quidē eſt nobis
tanq̄ mr̄ ad dnāndū. Vnde dt. Ego
mr̄. Ps. Virgam v̄tutis ſue emittet
dñs ex ſyon. dn̄are i medio inimicor̄
tuor̄. data eſt nobis ad defendendū
et pcutiendū ſcz demones quib⁹ ipſa
eſt valde terribilis Ideo dicit mater
tiōris Numeri. xxvij. Cōſurget v̄ga
de iſrahel et pcutiet duces moab. da
ta eſt nob̄ ad directionē. ideo dr̄ mr̄
agnitōnis Mich. v. Paſce ꝓplm̄ tuū
in v̄ga tua. Et pt̄ eſſe v̄bū pr̄is ad fi
lium Ac ſi dicat Sicut paſtor dirigit
gregē ſuū p v̄gā ſuā. ſic et tu paſce
et dirige ꝓplm̄ tuū p mrēz tuā. data
eſt nob̄ ad ſuſtentatōnē. iō dr̄. Scē
ſpei. ps. Virga tua et baculus ⁊c̄.
Ipſa eñ eſt v̄ga inq̄tū demōes pcu
tit. et bacul⁹ inq̄tū debiles ſuſtētat
et regit. Scdo ꝓpha deſcribit florē
aſcendentē: cū dicit Et flos de radice
ei⁹ aſcēdet. ⁊ cū debēt dici ɔuenienti⁹
vt videt̄ aſcēdet de v̄ga dixit aſcēdē
de radice. vt oñdat hoc factū eē p di

infinitã claritatẽ. q2 yeſſe incendiuz
interp̄tat̄ vt oſtẽdat in xp̄o nature
humane veritatez. q2 inde ſūpta eſt
caro floris. vnde traxit originẽ caro
radicis Dicitur ãt xp̄s flos ꝓp̄t tres
rõnes Primo ꝓpter gn̄ationẽ. flos
nanq3 gn̄atur a calore ſolis ⁊ infuſi
one roris ⁊ ſine aptione arboris Sic
ad cõceptionẽ xp̄i calor ſpūs ſancti
ſe infudit ⁊ ipſã incarnationẽ fecit.
Ros diuine gr̄e ſupuenit. q̄ virgini
obumbrauit ⁊ nullã ↄpertionem ptu
lit ſed v̓go cõcepit Secūdo ſignifica
tur xp̄s p florem q̄tū ad odorationẽ
Habet ei odorẽ patrẽ afficientem.
Et q̄tū ad hoc eſt ſimilis odori ſacri
ficij Geñ. viij. Odoratus ẽ dn̄s odo
rem ſuauitatis ⁊ c̃. Odorẽ dmones
expellentẽ Et q̄tū ad hoc eſt ſimilis
odori mirre que expellit vermes Ec
cle: xxiiij. Quaſi mirra electa dedi ſu
auitatẽ odoris. Odorẽ hominẽ a pu
tredine peccati ↄſeruantem Et q̄tū
ad hoc ẽ ſimilis odori balſami. Ibidẽ
Quaſi balſamū nõ mixtuz odor me9
Odorẽ nunq̄ deficientẽ. flos q̄dem a
uulſus. attritus ⁊ arefact9. odorẽ ſuū
nõ p̄dit Sic ⁊ chriſt9 fuit auulſus in
morte Pſa. liij Quaſi ei abſciſus eſt
de terra viuẽtiuz. arefact9 in cruce.
pſ Aruit tanq̄ teſta v̓tus mea. attẽ
tus i flagellatione Pſa: liij. Attrit9
ẽ ꝓpter ſcelera nr̄ã Et odorẽ ſuū nõ
perdidit ſed ſemp ſuauit Amb flos
odorẽ ⁊ ſuccisus ſuat ⁊ cõtract9 accu
mulat nec auulſus amittit. Ita dn̄s
in patibulo crucis. nec cõtrit9 emar
cuit. nec auulſus euanuit. ⁊ lancea
punctõnis ſuccisus ſole ſpecioſior fu
ſi cruoris coloẽ vernauit Tercio aſſi
milatur xp̄s flori q̄tuz ad flor2 varie
tatẽ. nã aſſimilatur viole ꝓp̄t huili
tatẽ Cant. i. Ego flos cãpi Viola nã
q3 dicit̄ flos cãpi. q2 inter flores cam
pi obtinet pricipatū. vel in ptib9 vl
tramarinis dr̄ naſci q̄daz flos q̄ flos
campi dr̄ qui h3 ſtipitẽ aſper2 ⁊ qui
q3 folia rubea. ⁊ ſignificat xp̄m q̄ p
tulit aſperitatẽ crucis ⁊ quinq3 vul
nera paſſionis. Aſſimilat̄ roſe ꝓpter
nimiã caritatẽ p quã ꝓ nobis ſe ſan
uine rubricauit. Ecci. i. Quaſi flos
roſar2 in dieb9 verni Aſſimilatur lili
o ꝓpter puritatẽ Cant. i. Quaſi liliū
conuallium Tercio ꝓpheta ponit ſpm̄
requieſcentẽ cū dr̄. Req̄eſcet ſup e
um ſpūs dn̄i In alijs homib9 ſpūs n̄
req̄eſcit. q2 hab3 ibi aliquid aut per
modū contriſtãtis ſicut pctm̄ mor̄le
ↄmiſſionis Eph. iiij. Nolite cõtriſta
re ſpūm ſcūm dei Aut p modū extin
guentis. ſicut pctm̄ mortale oimſſio
nis. i. Theſſ. v. Spūm nolite exting
uere Aut p modū aduerſantis ſicut
ẽ veniale ⁊ ſenſualitas Gal. ij: Caro
cõcupiſcit aduerſus ſpūm. ⁊ c̃. Aut
p modū moleſtantis vt tumult9 ſol
licitudinū cõtrarietas deſiderior2 p
turbatio paſſionū In xp̄o autẽ ſpūs
ſcūs req̄euit pfecte. q2 nihil in eo fu
it q̄d ſpūm ſcū3 cõtriſtaret vt ẽ pec
catū ↄmiſſionis. i. Pe. ij. Pctm̄ non
fecit ⁊ c̃ Nihil q̄d extingueret vt eſt
pctm̄ oimſſionis. yſai. v. Quid eſt
q̄d debui facere vinee mee ⁊ nõ feci
Nihil q̄d aduerſaret̄ q2 ſenſualitas
rõni in oĩbus obediuit Nihil q̄d mo
leſtaret q2 null9 tumult9 ſollicitudi
nu3. nulla cõtrarietas deſiderior2 nl̄
la pturbatio paſſionū in eo fuit. In
hac ei archa oĩa erãt pacifica. Hinc
ẽ q corū9 req̄euit in cadauere. q2 di
abolus req̄eſcit i peccõre Iob. xi. Sb
vmbra dormit ⁊ c̃ Colūba req̄euit
in viridi arbore. q2 ſpūs ſcūs req̄eſ
cit in ſcõr2 mẽte q̄ ſunt virides corã
deo Ihe. xvij. Erit foliū e9 viride. tñ
in hac vita nõ req̄eſcit pfecte. ideo
colūba de viridi arbore ad archa3 re
dijt. archa vero req̄euit in mõte. q2
xp̄s qui ẽ archa ſcificationis requie
uit in ſpūs ſci altitudiẽ ⁊ plenitudiẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vnde ⁊ in euãgelio nazareoꝝ ſic ſcp
tuz eſt Factũ eſt cũ aſcẽdiſſet domi
nus de aqua deſcẽdit foris omnis ſpi
ritus ⁊ reqeuit ſup eũ ⁊ dixit ei. Ex
pectabã te in omibꝰ ꝓphetis vt veni
res ⁊ reqeſcerem in te Tu es enim
requies mea. ¶ Sermo xC.i.

De eodẽ die Sermo quartus.

Miſſus ẽ gabriel angelꝰ a dõ
in ciuitatẽ galilee Lu.i.⁊c
Olim miſſus fuit diabolꝰ ad
euam inferens ꝑuã ſuggeſtionẽ. mẽ
dacẽ aſſertionẽ ⁊ fallacẽ ꝓmiſſionẽ.
Sed hodie mittit angelꝰ ad vginem
offerẽs reuerẽdam ſalutationẽ. cuz
dixit. Aue grã plena. verã aſſertio
nez cũ dixit. Inueniſti grãm apd do
minũ Vtilẽ ꝓmiſſionẽ. cũ dixit Ecce
cõcipies. Quãuis autẽ ds olim miſe
rit multas legationes ⁊ ãbaciatas p
angelos ſuos ⁊ ꝓphetas ſuos. Iſta
tñ fuit maior ⁊ dignior ꝙ vnqꝫ miſit
qd patet ex qtuor. Magnus ei ẽ ille
qui miſit. ⁊ magnꝰ nunciꝰ quẽ miſit
magna pſona ad quaz miſit. magna
cauſa ꝓpt quã miſit Primo igit magnus ẽ ille q miſit. quod notat cum
dicit A deo.i. a tota trinitate Nã pa
ter ibi poſuit ſuã potentiã. filiꝰ ſuã ſa
pientiã: ſpũs ſcũs ſuã graciã Tria ei
olim erãt ipoſſibilia. vnũ ꝙ aliqua
femina intra ſuũ vterꝝ deuz cõcipet.
ideo pater poſuit ibi ſuã potentiã. qꝛ
potentiaz receptiuã diuinitatis pater
beate vgini marie dedit vt intra ſu
um vterꝝ poſſit ↄcipere deũ Vnde an
gelꝰ Lu.i. Hunc ↄceptũ p dei poten
tiã ꝓbauit Nõ erit inquiens impoſſi
bile apud deũ omẽ vbum: Apo.xii:
Signũ magnũ apparuit in celo .i. in
eccia militãte mulier amicta ſole id
ẽ fulgida diuinitate Secũdum impo
ſſibile erat ꝙ vgo exiſtens virgo ↄ
ciperet. ideo filius poſuit ibi ſuam ſa
pientiã. quia ſaluo ſigillo virginita
tis ſapienter ſciuit intrare: ⁊ ſapien
ter exire. hec eñ eſt illa porta. de q
dr Ezec.xliiii. ꝙ omni homi ẽ clau
ſa niſi ſoli principi qui intrat ⁊ exit
p eam Tercium impoſſibile erat ꝙ ali
qua mater ſine peccato filiũ genera
ret Ideo ſpũs ſcũs poſuit ibi ſuã gra
ciam qui ipſã vginem in vtero ma
tris ſcificauit Et poſtmodũ in cõcep
tu in eam ſupuenit ⁊ eã purgauit at
qꝫ mũdauit. ita ꝙ ſine peccato con
cepit Ideo dicit. quod eñ naſcet ex
te ſanctum vocabit ⁊c. Secũdo ipſa
legatio fuit magna. qꝛ ſcz magnus
nunciꝰ quẽ miſit. quod notat cuz dr
Miſſus ẽ angelꝰ gabriel. Eius autez
magnitudo apparet ex tbus magis
officiis que in curia dei habz Vnũ ẽ
aſſiſtentia apud deuz Lu.i. Ego emz
ſuz gabriel ãgelus qui aſſiſto ſemp
ante deuz Secundum ẽ victoria ꝑlio
rum. vnde dt Glo. ſuper Dañ. viii.
Gabriel ꝑliis prepoſitꝰ eſt. ideo ga
briel fortitudo di iterpretatur. Ter
cium eſt reuelatio ſecretorum. Dañ
viii. Gabriel fac intelligere iſtaz vi
ſionez Ecce ꝙ magna officia. Mag
num enim eſt ſecreta reuelare: ma
ius victoriam in preliis tribuere. ma
ximum ante deum ſemp aſſiſtere Et
ſic videmus ꝙ papa habet tres diffe
rentias nunciorꝝ ſiue legatoruz. quo
rum quoſdaz mittit ad negocia ma
gna: et iſti dicuntur nuncii Quoſdã
ad negocia maiora. iſti dicuntur le
gati non ex latere: Quoſdam ad ne
gocia maxĩa. et iſti dicuntur legati
ex latere Sic deus quoſdã mittit ad
negocia magna vt ãgelos. quoſdã
ad negocia maiora vt archãgelos.
quoſdã ad negocia maxima vt ſcz il
los de ſuprema ierarchia q ſemp do
aſſiſtunt Et iõ de illis legatis de latẽ
q ſũt iſtiꝰ ſupme ierarchie. qdã ãge
lũ gabriel affirmãt fuiſſe. vñ dt gre
g. Ad mariã ſũmꝰ ãgelꝰ mitti dbuit
qui ſummum omnium nunciauit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Tercio hec legatio fuit magna. quia
magna pſona fuit ad quã fuit miſſꝰ.
qd notatur: cũ dr̃ Ad virginez deſpon
ſatam viro ioſeph. De qua duo dñr
ſcz. ꝙ fuit et virgo et deſponſata.
Ideo videndũ eſt q̃re xp̃s naſci voluit
de virgine. et q̃re de deſponſata. De
v̓gine quidẽ dñs naſci voluit ſcḋm An
ſelmũ. vt opa ſua pficeret et cõplet̃
Quatuor aũt mod̓ deus hoĩez facẽ pt̃
ſcz ſine hoĩe et feĩa. ſicut fecit Adã.
De hoĩe ſine feĩa. ſicut fecit pmã ma
trez Euã. De hoĩe et de feĩa. ſicut fe
cit nos Et ideo vt opa dei eẽnt pfcã
Quartũ mod̓ faciendi hoĩez addidit
et filiũ ſuũ de feĩa ſine hoĩe naſci vo
luit. vt habet̃ Deut. xxxij. Dei pfcã
ſunt opa. De deſpõſata naſci voluit
dñs ihs xp̃s: vt in quolibet ſtatu ſa
lutẽ eẽ oſtenderet. ſcz in ſtatu v̓ginali
mtrimoniali et viduali. ideo ipſa btã
maria fuit v̓go incorrupta et deſpõ
ſata. et poſt mortẽ ioſeph vidua dẽ
licta. ¶ Quarto iſta legatio fuit mag̃
qr mag̃ cã ꝓpter quã miſit. Cõmiſit
eñ ipſe deus angelo q̃tuor legatões
Prima vt ipſam beatã virginẽ ſalu
taret: qd fecit qñ dixit Aue grã plenã
Bernardus. Inducit nos ad ſalutatõ
nem marie Gabriel exemplũ Johã
nis tripudiũ. et reſalutatõis lucr̃.
Scḋa legatio quã cõmiſit deus ãglo
eſt. vt ſalutatã cõfortaret Cum eñ
virgo ſalutatõnem audiuiſſz turba
ta eſt in ſermone angeli. Beata er
go virgo maria turbata fuit nõ tur
batione impacientie ſed verecundie.
pauoris et admiratõis Angelus ãt
in ſpecie iuuenis ſpecioſi ad eam in
trauit in cubile. ideo fuit multũ tur
bata et pauefacta. Vnde cantat̃. Et
expaueſcens virgo de lumine. Nouã
et inſolitã ſalutationez angelus btẽ
virgini fecerat. ideo fuit ſcḋo turba
ta .i. admirata. ideo angelus beataz
virginẽ ſic verecundatã ſic pauefac
tam. ſic admiratã cõfortauit dicẽs.
Ne timeas maria. Propriũ eñ boni
angeli eſt terrere in principio. cõfor
tare in medio et letificare in fine.
Mali aũt angeli: qui ſe transformãt
in angelos lucis. in principio quidez
terrent multũ. et in medio magis.
et in fine maxime terrent. Tercia le
gatio que cõmiſſa fuit angelo ex pte
dei ad beatã virginẽ eſt vt cõforta
tam magnũ filium generaturã nũci
aret: cum dixit. Ecce concipies et pa
ries filium ⁊c̃ hic erit magnus ⁊c̃.
Vbi oſtendit ipm̃ eſſe magnũ ex ori
gine: cũ dixit Filius altiſſimi vocabit̃
Ex potenti dñatione: cum ait. Dabit
illi dñs deus ſedem dauid patris eiꝰ
Ex nobili ſubditoꝝ poſſeſſione: cum
dicit Et regnabit in domo iacob in
eternũ. Non dixit in domo Eſau. qr
nõ regnat in mal̃ ſed in bonis Et ex
eterna duratione: cũ dixit. Et regni
eius nõ erit finis. Quarto. qr ipſã
generantẽ virginitatez ſeruaturã p
mitteret Queſiuit eñ maria dicẽs.
Quõ fiet iſtud quoniã virũ nõ cog
noſco Ac ſi dicat Cũ tres ſunt modi
generandi filiũ. ſcz ſpũaliter. natuã
liter et ſupſubſtancialiter. Si intelli
gas. ꝙ generabo ipm̃ ſpiritualiter.
magnũ quidẽ erit. ſed tamen ad me
michil ptinebit. Si aũt intelligas. ꝙ
naturaliter ſcz ꝙ voluntas dei ſit. vt
de ſponſo meo ioſeph. natuãli more
generẽ Maius quidez erit Gaudebo
eñ de tã nobili prole ſ non gaudebo
de pdita virginitate. Si autẽ intelli
gis. ꝙ ſupſubſtancialiter et miracu
loſe. hoc quidez maximũ erit Gaude
bo eñ de tã nobili prole et ꝯſeruato
pudore Et tunc angelus ei expoſuit
ꝙ tercio mõ ꝯciperet ſcz ſupſubſtan
cialiter dicens. Spũs ſcũs ſupueniet
in te et virtus altiſſimi obumbrabit
tibi. Et conuenienter dicit Obumbra
bit tibi. Deus eñ lux eſt inacceſſibil̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

prime Thi. vi. Lucē habitat inacce
ſſibilez. eſt ignis inextinguibilis. He
b. xij deus nr̄ ignis ↄſumēs Eſt ⁊ dul
cedo ineffabilis Eccī. xxiiij Spus me
us ſup mel dulcis. Virgo igit̄ hũdo
deuz in ſuo vtero habuit lucē inacce
ſſibilez. ignē in extinguibilē. ⁊ dul
cedinez ineffabilē Sed ſi oculꝰ ad vi
ſũ ſolis reuerberat̄. ſi caro modico
carbonis tactu nō patit̄. ſi ex immen
ſitate gaudiis q̄s morit̄. quō v̓go be
ata que purá creaturá erat potuit re
ſpicere in lucē tā infinite claritatis
pati tantũ caminũ diuinitatis: ſuſti
nere dulcedinē tā infinite iocūdita
tis? Procul dubio nō potuiſſet niſi
v̓tus altiſſimi obumbraſſet Lux em̄
inacceſſibilis ſe ſibi obumbrauit qñ
teſte. i. terrene carni ſe vniuit Et ſic
lucē in teſta tanq̄ȝ in lucerna videre
potuit. Ignis q̄dez inextinguibilis
⁊ diuinus ſe ſibi obumbrauit. qꝛ in
ter ſe ⁊ animā v̓ginis corpꝰ aſſũptũ
mediũ poſuit. ⁊ ſic calorē ſuſtinere
potuit Dulcedo ieffabilis ſe ſibi obũ
brauit qꝛ tantā dulcedinē carne ve
lauit. ſicut hō habēs in ore aliq̄d dul
ciſſimũ. tātaz dulcedinē tēꝑat qꝛ ali
quo extriſeco ipſā velat. bene ergo
dr̄. vtus altiſſimi obũbrabit tibi dũ
⁊ lux teſte ſe vniuit ⁊ ignis mediuz
interpoſuit. ⁊ dulcedo ineffabilis ſe
velauit Tũc maria ſic ſalutata. ſic
ↄfortata. ſic de magnifica ꝓle letifi
cata. ſic de pudore certificata. ait ec
ce ancilla dn̄i ⁊ c̄. Nō eſt credenduz
q̄ iſta ſic leuit̄ ꝓtulerit ſed q̄ ipa i
terra genua flexit terrā oſculata ē.
oculos ad celũ leuauit. manꝰ ⁊ bra
chia in celũ extēdit ⁊ ſic cū magno
gaudio dixit Ecce āncilla dn̄i. ⁊ c̄.

Ser. Cij. de eodē ſermo quintus

Ave grā plena ⁊ c̄ Nullꝰ ſuffi
cieuē laudaē ⁊ ſalutaē pt il
lā quā ſalutauit āgelꝰ dicēs
Aue grā plena: quā ſcificauit pr̄ al
tiſſimus Ps̄ Scificauit tabernaculũ
ſuũ altiſſimꝰ quā reueret̄ dei fiꝰ Lu.
ij. Erat ſubditꝰ illis. cui ſe cōmiſit
ſpūs ſcūs Lu. i. ſpūs ſcūs ſupueniet
in te. quā totꝰ btificat ⁊ admiratur
mũdꝰ Ibidē. Ecce em̄ ex hoc beataz
me dicēt oēs gnationes. Quāuis āt
digni nō ſumꝰ tamē eā ſalutare de
bemus ⁊ ꝓpter debituz. ⁊ ꝓpt̓ exem
plũ. ⁊ ꝓpter fructũ. Debitũ q̄dem ē
qꝛ ſalutatio debet̄ amicis. beneficis
⁊ dominis Et ipa eſt amica nrā Cā
t̄. ij. Surge ꝓpera amica mea Eccī.
xxiiij. Ego mat̄ pulchre dilectōis
.i. q̄ pulchre diligo ⁊ pulchre amari
volo. Eſt ⁊ bñfica nrā Sap. vij. vene
rũt mihi oia bona pit̄er cū illa. ⁊ do
mina nrā Eccī. xxiiij. in omni ꝑplo.
⁊ i oi gente p̓matũ tenui ⁊ c̄ Ipa ei
dñatur i celo. iō dt̄ In oi ꝑplo ſcz an
geloꝝ In mũdo iō ſbdit. ⁊ in oi gē
te p̓matũ tenui. In inferno iō ſbdt
Omniũ excellentiũ ⁊ ſublimiuz colla
ꝓpria v̓tute calcaui. Quia ergo eſt
amica nrā dēmꝰ eā ſalutaē deuote.
Et ille duote ſalutat q̄ ſalutat eā cū
ſincera intētione. cū cordis attētioē
⁊ cū fidei duotione Quia igit̄ benefi
ca nrā ē debet ſalutari frequēter. ꝑ
ſa. xxiij Sume citharā. i. ſalutationē
angelicā ⁊ circui ciuitatem. i. beatam
v̓ginē in qua eſt vnitas ciuiũ. i. cogi
tationũ in ipſũ deum vnitaꝝ. deīn̄d
ſubdit Bene cane. frequēta cāticũ
vt meōria tui ſit Quia ē dña nrā de
bz ſalutari humilit̄ ſcz cū genuflecti
one Nō ē magnũ ſi hō ad ſalutatio
nē illā genua ponat in t̄raz. ad cuiꝰ
ꝯplationē rex regũ deſcēdit i t̄rā. nō
ē miꝝ neq̄ȝ magnũ ſi ſe huiliat v̓mi
culꝰ cū ad illā ſalutatōnē altiſſimꝰ fa
ctus ē puꝰ. nō ē magnũ ſi hō genua
in terraz figat. quādo reginā celi ⁊
terre ſalutat Secūdo debemꝰ eaz ſa
lutare ꝓpter exemplũ Dēmꝰ ei exē
plũ ab angelo qui eam ſalutauit in

thalamo A iohē qui eaʒ ſalutauit in
vtero A filio q̄ eaʒ ſalutauit in celo
iij. Regū. i. Surrexit rex ī occurſum
mris. adorauitq̄ʒ eā. i. ſalutauit. ido
debe m⁹ erubeſcē eā. ſcʒ nō ſalutare
poſtq̄ꝫ tales eam ſalutant. Eccl. xli.
Erubeſce a ſalutantibus de ſilentio.
Tercio debe⁹ eā ſalutare ꝓpt̄ fructū
Ipſa em̄ ſalutanteʒ reſalutat. Eccl.
xxiiij. Obuiabit illi q̄ſi mr̄ honorificata
Obuiam⁹ em̄ ſibi orōibus deuotis.
Obuiat ipſa nob̄ auxilijs oportunis
dando ſcʒ nob̄ panē grē Vnde ſbdit
Cibauit illū pane vite et intellectus
virtutē pſeuerantie Vnde ſubdit̄. Et
firmabit̄ in illo et nō flectet̄. et exal
tationē glorie. Vnde ſequit̄. Et exal
tauit illū apud ꝓximos ſuos Vel pt̄
dici q̄ꝫ hec ſalutatio eſt dicēda. quia
v̓gini multū placet ⁊ diabolo multū
diſplicet. hominibus multū prodeſt.
Placet quideʒ v̓gini qn̄ audit ſaluta
tōnem quā ſibi detulit fidelis paranim
phus que ſibi gaudium maximū fuit
Vnde dixit. Exultauit ſpūs me⁹ ⁊ c̄
Qn̄ audit celeſtem cautionē quā ſibi
detulit ioculator deuotus que cautio
tante ſuauitatis fuit q̄ꝫ ꝓuocauit ad
cantandū et ipſā: cū dixit Magnificat
aīa mea dn̄m. et angl̄os qn̄ dixerūt
Glā in excelſis deo et totū mūdum.
Ps̄. Letent̄ celi et exultet terra Qn̄
audit epiſtolā quā ſibi detulit fidelis
nūcius in qua cōtinebat̄ ꝓſperitas
amicoꝝ redemptio captiuoꝝ ⁊ victo
ria hoſtiū Prouē. xv. Aqua frigida
aīe ſitienti ⁊ c̄. Iſta aūt epiſtola ſm
Bernardū. fuit in cōſiſtorio diuinitatis
ſeu trinitatis dictata digito dei deſcp
ta et vni de fortiſſimis palacij ad de
ferendū delegata. Qn̄ audit ambaci
atā quā ſibi detulit ſolēnis legatus
p quā ſibi annūciabat q̄ꝫ in reginaʒ
erat aſſumenda Bernardus. Egredit̄
gabriel de rege ad reginā de impera
toē ad imperatricē. ⁊ eo forte alacri⁹

vt ſcʒ cū angeli ꝓus regē haberent
habituri eſſent et reginā. Scdo dia
bolo multū diſplicet. diſplicet ei ſibi
illa ſalutatio. qꝛ ſibi eſt ad diſſecatō
nem. Cum em̄ ſit inuidus diſſecatur
videns q̄ꝫ p illā ſalutationē hō acqui
rit ſaluteʒ. Diſplicet ſibi illa cautio.
qꝛ eſt ſibi ad moleſtationē. Cum em̄
ſit in luctu moleſtat̄ qn̄ eam audit.
Eccl. xxij. Muſica ī luctu importuna
narratio. Diſplicet ſibi illa epl̄a. qꝛ
eſt ſibi ad cōturbationē. Cum em̄ ſit
tirānus diſplicet ſibi. q̄ꝫ p illaʒ amiſit
captiuos Pſa. xli. Educens de cōclu
ſione vinctum ⁊ c̄. Diſplicet ſibi illa
ambaciata. qꝛ eſt ſibi ad indignatio
nem Cum em̄ ſit ſupbus indignatur
q̄ꝫ a muliē ſit victus Judith. ix. Erit
em̄ memoriale dn̄o q̄ꝫ man⁹ femine de
iecerit eū Nec mirū ſi tm̄ ſibi diſpliceʒ
illa ſalutatio. illa cautio. illa epl̄a.
illa ambaciata. qꝛ p illā fuit territ⁹
Cañ. vi. Terribilis vt caſtroꝝ acies
ordinata Fuit cōfuſus Judith. xvi.
Tradidit eū in man⁹ femine. et confu
dit eū Fuit contritus Geñ. iij. Ipſa
conteret caput tuum Fuit mortuus
Judicū vi. Inter pedes iael. i. v̓ginis
defecit et mortuus eſt ſiſara. i. diabo
lus. et ideo cū illā ſalutationē audit
timet. ac ſi audiret tonitruū quo ro
tet̄ et terreat̄. ps̄. Vox tonitrui tui
deus in rota Ac ſi videt clauā q̄ pcu
ciat̄. Numeri. xxiiij. Cōſurget virga
de iſrahel ⁊ c̄ Ac ſi videt gladiū quo
iuguletur Judith. xvi. Amputauit Ju
dith pugiōe caput holofernī Ac ſi vi
deret clauū ⁊ malleū quo excerebra
ret̄ Judicū. vi. Siniſtraʒ manū miſit
ad clauū ⁊ dexterā ad fabroꝝ malle
os timpora ſiſare. i. diaboli valide per
forās Non ſolū aūt diſplicet ſibi illa
ſalutatio. ſed etiā omnia verba que
ſunt in ea Diſplicet enim ſibi Aue. i.
ſine ve. cū ipſe eternū ve ꝓcurauerit
Cumq̄ʒ audit nominare mariam. cū

ipſa eum cōtriuerit Cū𝔮 audit gra
cia plena. cū ipſe primos parētes gr̄a
a euacuauerit. Cum audit dn̄s tecū
cū ſerpēs ſit ⁊ fuerit Cunc𝔮 audit bn̄
dicta tu in mulierib⁹. cuȝ ipſe male
dictionē iduxerit Cū audit. bn̄dict⁹
tus ventris. cū per ſuā ſuggeſtionem
fruct⁹ mulieris fuerat maledict⁹
Tercio hec ſalutatio homī multuȝ p
deſt Nō eī aliquādo ē immūdus per
culpā. tenebroſus p ignorātiaȝ. va
cuus p priuationē grē. ſolus derelic
tus a diuina ptectōne. maledictus
maledictōe pene eterne. ⁊ famelic⁹
a celeſti refectōe. Sed qui ē immun
dus ad tā ſcāȝ accedat que ē ſine ve
culpe. iō dicit. Aue Qui eſt tenebro
ſus accedat ad tā illuminatam. ideo
dr̄ Maria q̄ intptat illuminata. qui
eſt grā vacuus accedat ad tā reple
tā. ideo dicit. grā plena. Qui ē ſoli
tari⁹ ad tā ſociatā accedat. iō dicit.
dominus tecū. Qui ē maledictus ac
cedat ad tā benedictā. iō dicit. Be
nedicta tu ī mulierib⁹ Qui ē celeſti
benedictōne ⁊ refectōe puatus acce
dat ad ipſā tali fructū immeſuȝ do
tatā. ideo dr̄. Et benedict⁹ fructus ve
tris tui ¶ Ser. ciij. de eodeȝ ſer. vi

AVe maria grā pleā domin⁹
tecū Solēt mulieres ſex gra
cias affectare tēporaliter q̄s
btā vgo maria habuit ſpūaliter q̄ ī
angelica ſalutatione notant Primo
nanc𝔮 habuit pulchritudinē cū dici
t Aue. i. ſine ve peccati. fuit ei tā pul
chra ꝙ fuit ſine macula. Cant. iiij.
Tota pulchra es amica mea ⁊ macu
la nō eſt ī te: Ipſa ei fuit pulchra ꝙ
ſine peccato originali: tota pulchra
ꝙ ſine peccato mortali. ⁊ ſine macu
la ꝙ ſine pccō veniali. Et nō tm̄ fuit
pulchra. ſed habuit pulcherrima or
namēta. de quib⁹ dr̄. in pſ. Omnis
gl'a eius filia regis ab int⁹ in fimbri
is aureis Habuit eī veſtimētuȝ vari
atum p vtutuȝ diuerſitateȝ. ideo di
cit Circūamicta varietate. interius
informatū per ſincerā intentioneȝ. i
deo dicit. Omnis gl'a ei⁹ filie regis
ab int⁹ Exteri⁹ auro ſcratuȝ infriſ
atum p caritatē: ideo dicit. i fimbri
is aureis Eius ei caritas ⁊ vſ𝔮 in fi
nem pſeuerauit ⁊ vſ𝔮 ad paupes ſe
extendit q̄ ſunt quaſi fimbrie in veſ
timento eccle. Secūdo excellentiam
⁊ nobilitateȝ habuit. cū dr̄. maria.
que intpretat domina Eſt āt tplex
nobilitas: pma ē originis que cāſat
ex carnis ꝓpagatione. ſecūda moꝝ
q̄ cāſatur ex moꝝ ꝯpoſitione: tercia
vtutis que cauſat ex virtutuȝ poſſeſ
ſione Iſtā tplicem nobilitatem ipſa
habuit. de qua dr̄ in pſ. Aſtitit regi
na a dextris tuis. Ecce nobilitas ori
ginis. in veſtitu deaurato. i. cū corpo
re moꝝ honeſtate pclaro Ecce nobi
litas moris Circūdata varietate. i.
vtutum multiplicitate. Ecce nobili
tas vtutis Tercio habuit diuiciarū
plenitudineȝ cū dr̄. Grā plena. Ha
bet autē de⁹ q̄druplicē menſurā gra
cie ſcȝ cōfertā bonā coagitatā ⁊ ſup
effluentē. vt habet. Luc. vi. Bona
mēſura eſt mēſura ſufficiētie quam
habēt oēs ſcī ad ſui iuſtificatōem.
Cōferta ē mēſuā abundatu q̄m hūe
rūt apl'i ad ſuā ꝯuerſationē ⁊ alioꝝ
ſaluationē Coagitata ē excellētie q̄ȝ
habuerūt in vtero ſcificati Supefflu
ens ē mēſura affluētie que fuit ī xp̄o
Omnes autē has q̄tuor mēſuras gr̄a
e vgo habuiſſe videt Vnde ipſa ait.
Eccī. xxiiij. In me omnis grā vite.
quo ad graciam iuſtificantem. ⁊ ve
ritatis quo ad graciam alios cōuer
tentem ⁊ ſalutantem. ⁊ vtutis quo
ad graciaȝ confirmantem. ⁊ a gene
rationib⁹ nr̄is adimplemi. quo ad g̃
ciā ſupeffluentē Quarto hūit ſpōſū
amabilē cum dr̄. dominus tecū. Cir
ca quod notandum ꝙ q̄druplex eſt

vnitas. Prima eſt carnalis que eſt
int̄ ſponſū et ſponſā. Scđa eſt nālis
que eſt int̄ patrē et filiū. Tercia eſt
ſocialis: que eſt int̄ amicū et amicū.
Qrta eſt ſpūalis: que eſt int̄ deū et
aīaʒ. Iſta q̄druplici vnitate dn̄s eāt
ſecū. Primo vnitate carnali: que eſt
int̄ ſponſū et ſponſā. Xp̄s em̄ cū ea
mrimoniū ɔtraxit et eā in ſponſam
accepit Ozee. iij. Spōſabo te michi in
fide. ps̄. Ipſe tanq̄ ſpōſus pcedens
de thalamo ſuo. Spōſatā valde ama
uit. Heſter. ij. Adamauit eā rex ſup
oēs mulīes. Adamatā ſibi cōiunxit
et vna caro facta fuit. quia caro xp̄i
erat caro v̓ginis Geñ. iij. Erūt duo
ī carne vna. Scđo fuit cū ea vnitate
nāli: que eſt int̄ matrē et filiū. Ex q̄
vnitate fiebat: q̄ ipa diligebat filiū
tanq̄ rem ſuā. ij. Reg. i. Sicut mr̄ fi
liū vnicū diligit ita te diligebam Et
filius honorat mrēʒ tanq̄ cauſā ſuaʒ
honorādo ipaʒ in vita: qr ſibi ſbdit9
fuit In morte: qr ad ipſam venit. Et
poſt mortē. qr ipſam ad dexterā ſuā
collocauit. Et ipſi ābo ſibi mutuo cō
patiebant̄ tanq̄ hn̄tes animā ſuam
Luce. ij. Tuā ipſius animā ptrāſibit
gladius. Tercio fuit ſecū vnitate ſo
ciali: que eſt int̄ amicū et amicū Ipſi
eī diligebāt ſe mutuo Cañ. vij. Ego
dilecto meo et cōuerſio eius ad me.
Ipſi idē velle et idē nolle hēbant: vt
hetur Cañ. ij. Dilectus me9 michi et
ego illi. Immo eis et in eis cor vnū
et aīa vna erat. Si em̄ de credētibus
dr̄ Actu. iiij. Erat em̄ eis cor vnū et
aīa vna erat. multo excellenti9 iſta
vnitas in filio et mrē erat. Quarto
fuit cū ea vnitate ſpūali. que eſt int̄
deū et aīaʒ. Adeo quidē fuit ſecū vni
ta p amorē. q̄ tō fuit ī amorē ɔuerſa
iō dr̄ Apo. xij. Mulier amicta ſole. q̄
tō ex amore facta ē languida Cañ. ij
Fulcite me florib9 ſtipate me malis.
qr amore lāgueo: q̄ tota fuit amore

liquefacta Cañ. v. Aīa mea liq̄facta
eſt: q̄ tota fuit amore xp̄i vulneāta
Vnde ait ſponſa Cañ. ij. Vulnerata
caritate ego ſū. Quīto hūit famā ce
lebrē: cū dr̄. Bn̄dicta tu ī mulierib9
Ipſa em̄ fuit famoſa. deo p humilita
tē. angel̄ p v̓ginitatē. hoibus p fecū
ditatē. De his tribus dr̄ Iudith. xv.
Tu glā iheruſaleʒ. i. dei: in quo ē vi
ſio nrē pacis Tu leticia iſrl̄. i. āgl̄oꝝ
qui ſemp reſpiciūt faciē pr̄is Tu ho
norificēn̄ ppli nri. i. toci9 gn̄is huām.
Et ſequit̄. qr feciſti virilit̄. deū. ſcʒ p
tuā humilitatē ad terrā trahendo ⁊c
cōfortatū eſt cor tuū p tuaʒ fecūdita
tē huāno gn̄i ſalutē inueniēdo Et q̄
caſtitatē amaueīs v̓ginitatē cū āgel̄
cōſeruādo ꝓpter hanc famā celebrē
ipſa dt. Beatā me dicēt oēs gn̄atio
nes. qr et ɔiugate ꝓpter ꝓlem quā
habuit. et vidue ꝓpt̄ ɔtinentiā quā
ſuauit. et v̓gines ꝓpter integritatē
mētis et eciā corpis quā cuſtodiuit.
Sexto hūit ꝓlem nobilē: cū dt Et be
nedicūs fru. ve. t. Iſta ē illa bn̄dictio
De q̄ dr̄ Geñ. xxvij. Det t̄ ds̄ de rore
celi et de pinguedīe t̄re abundantiā
vini frumti et olei. De quo eciā fcū
dr̄ in. ps̄. A fructu frumenti vini et
olei ſui multiplicati ſūt. In iſto fcū
fueīt tres ſbe ſcʒ caro que ſignificat̄
p frumentū: que fuit mortua ī paſſi
one. pullulauit in reſurrectione. et
multū fructū attulit ī aſcenſione et
ſpūſſcī miſſione. Ioh. xij. Niſi granū
frumti cadēs in t̄ra mortuū fueīt ⁊c
Per oleū ſignificat̄ ei9 aīa q̄ oleo ſācti
ſpūs fuit plena Iſa. i. vnxit te ds̄ ds̄
t. ⁊c. Per ipm̄ vinū qđ letificat cor
hoīs ſignificat̄ ipſa diuinitas. que ē le
ticia ſcōꝝ. Eſt igit̄ iſte frcūs bn̄dcūs
et q̄tū ad carnē que p nob̄ paſſa fu
it et reſurrexit. et q̄tum ad aīaʒ que
ſpū ſcō plena de ſua plenitudīe. nob̄
effudit. et q̄tū ad diuitatē in q̄ nrā
leticia et btitudo cōſiſtit ⁊c.

Sermo. C. iiij. De eodem f. iiij.

AVe maria grã plena τ c. In
iſta ſalutatione angelica po
nuntur ſex cauſe quare debẽ
aliq̃ dña ſalutari que poſſũt
plene in dña nr̃a vgine maria glo'ſa
iuemri Salutãda ẽ q̃dez dña nr̃ã tã
formoſa . qd notatᷣ cu; dicitᷣ. Aue .i.
ſine ve peccati. nulla ei pcci macula
in ea fuit Et ideo fuit plene formoſa
τ pulchra extitit Vt vero eꝰ pulchri
tudinẽ melius videamꝰ notandũ ꝙ
eſt q̃ntuplex pulchritudo : Prima ẽ
ſpũalis que cõſiſtit in decore vtutũ
de q̃ dicitᷣ Treñ. iiij Saphiro pulchri
ores Iſtaz pulchritudinẽ ipa habuit
de q̃ dicitᷣ in Ps Specie tua τ pulchri
tudine tua. τ c. Omnes em̃ vtutes
ipſa poſſedit Ecci. xliiij. In me oĩs
gr̃a vite τ vtutis τ c. Secũda eſt
pulchritudo moralis que cõſiſtit in
cõpoſitione morũ: de qua dicitᷣ. Sap
iiij. O q̃ꝫ pulchra eſt caſta gn̄atio cũ
claritate. i. cum morũ honeſtate Iſtã
pulchritudinẽ ipſa habuit. de q̃ dr̃.
Cant. vij. Qui pulchri ſũt greſſus
tui in calciamentis filia principis.
Greſſꝰ vo anime ſunt vtutes eius
τ calciamẽta greſſuuz anime ſũt ope
ra vtutuz eius De pulchritudine ãt
moꝝ eius ait ambroſius in. li. d vir
ginibus : Nichil in maria toruuz in o
culis : nichil i verbis procax. nichil i
actu verecũduz . nõ geſtus fractior.
nõ inceſſus ſolutior. nõ vox petulanti
or. Tercia ẽ pulchritudo celeſtis
de qua pulchritudine ait Yſa. xxxij.
Sedebit populꝰ in pulchritudine pa
cis Iſtã ei pulchritudinez ipſa poſſi
det. q2 pre ceteris ſcĩs in gl'a magis
fulget ſc; vt nõ ſolũ munduz . ſed e
ciaz illumĩat padiſũ Bñ. Marie pñ
tia totus illuſtrabitᷣ orbis adeo vt ip
ſa iaz celeſtis patria ſolito clariꝰ ru
tilet vginee lampadis irradiata ful
gore Quarta eſt pulchritudo ãgeli
ca. de qua pulchritudine dĩ Ezec:
xxxi. Omne lignuz padiſi non eſt aſſi
mulatũ ei τ pulchritudini eꝰ Iſtam
pulchritudinez habuit ipſa beata v
go in q̃ꝫtum vginitatez illibatã ſer
uauit. maior tamẽ fuit puritas btẽ
vginis q̃ꝫ angeloꝝ Fuit ei infra pu
ritatẽ diuinam puritas btẽ vginis.
ſed ſupra puritatẽ ãgelicã τ hũanã
Anſelmꝰ ſic ait. Decebat vt beata v
go niteret ea puritate qua maior ſb
deo nequit itelligi quin eciã omnem
puritatẽ angelicã τ humanã traſcẽ
dẽt Qn̄ta ẽ ipa pulchritudo diuina
De qua dicitᷣ Iher. xxxi: Benedicat
tibi dominus pulchritudo iuſticie.
Iſtã pulchritudinẽ eciã beata vgo
habuit in cuius vtero ipſa diuina pl
chritudo nouem menſibus habita
uit. de quo dicitur in Pſalmo. Con
cupiſcet rex decorem tuũ Iherom.
Si mariam diligentᷣ aſpicias . nihil
eſt virtutis . nihil ſpecioſitatis . nihil
candoris . nihil meriti. nihil glorie.
nihil gaudij . nihil ſalutis . qd ex ipa
nõ reſplẽdeat . Secũdo ſalutãda eſt
dña tã luminoſa. qd notatur cũ dr̃.
Maria q̃ iṅ ptatᷣ illumĩatrix De ipſi
us ãt lumĩoſitate dr̃. Apo. xij. Mlr
amicta ſole. τ luã ſub pedibꝰ eꝰ. Ex
q̃bꝰ vbis iã dcĩs hẽtur ꝙ ipa btã vir
go ẽ illumĩata a ſupiori. cũ dĩ. in ca
pite eꝰ corona duodecĩ ſtellaꝝ .i. no
uẽ ordinũ ãgeloꝝ τ tuz hoĩm ſcz mã
tirũ. ꝯfeſſoꝝ . τ vginũ Eſt illumĩata
ab iferiori cũ dĩ. luã ſb pedibꝰ eꝰ Dz
eciã ecciaz militãtẽ ſb ꝓtectõe. τ tri
ũphãtez ſb ſua dñatõe. ẽ eciã illumi
nata ab exteriori cũ dĩ. amicta ſole
.i. fulgida ꝯuerſatõe Illumĩata ab ĩ
teriori. ideo dicitur : in vtero habẽs
Habuit em̃ nouem menſibus in ſuo
vtero diuinum ſplendorez . Illumi
nata a dextris . quia in proſperita
te habuit ſapientiam. Et a ſiniſtris
quia in aduerſis habuit pacientiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ideo dicit̃. q͛ date ſunt ſibi due ale
p̱ quas volauit in deſertum.i.in celū
De eius etiā luminoſitate dr̃ Can̄.vi
Que ē iſta que procedit̃ velut aurora
cōſurgens vt pulchra.luna.electa
vt ſol.terribilis vt caſtrorꝫ acies or
dinata In die nichil pulchrius ſole.
in nocte nichil pulchrius luna In cō
fimio diei et noctis nichil pulchrius
aurora In certamine nichil pulchriꝰ
caſtrorꝫ acie ordinata. Ipſa igit̃ pec
catores purgat a tenebris luīne grē
ſue.ideo aſſimilat̃ aurore.Errantes
dirigit luce ſue ſapiētie.iō aſſimilat̃
lune.Ac frigidos accendit calore ca
ritatis ſue.ideo aſſimilat̃ ſoli Demo
nes terret fulgore maieſtatis ſue.iō
aſſimilatur caſtrorꝫ aciei ordinate.
Tercio ſalutāda eſt dn̄a tā graciosa
cum dicit̃ Gracia plena.Magnū eſt
hrē potentiā receptiuā grē quaꝫ hn̄t
mali q̃m diu ſunt in via:ſꝫ ea carent
damnati in pena qui vlteriꝰ nō pn̄t
redire ad graciā Luce.xvi.Int̃ nos
et vos chaos magnū firmatum eſt.
Maius em̄ eſt hrē guttam grē quaꝫ
hn̄t boni qui tm̄ ſūt impfecti.Qui bi
berit de fluuio paradiſi.cuius gutta
maior eſt occeano.reſtat vt in eo ſi
tis mundi penitus ſit extincta.Maxi
mū eſt hrē calicē vel plenitudinem
grē quā hn̄t viri pfecti q̃ quodāmō
dei amore ſunt ebrij.ps̄.Calix meꝰ
inebrians q̄ p̄clarus ē Per maximū
eſt eſſe in fonte grē.in quo ſunt bti
De quo fonte dicit̃ in.ps̄.Qm̄ apud
te eſt fons vite ⁊c̃.Quā felix ergo ē
v̉go maria que nō tm̄ potentiā recep
tiuā grē.nō tm̄ guttā grē.nō tm̄ ca
licē et plenitudinē grē.Sed etiā fon
tem et flumē hūit oīm grãꝝ Bern̄.
Vehementia deſiderij feruore dilectō
nis.puritate orōnis fontem attingit
pietatis vt hauriret ſup āgelos quā
refundat hōibꝰ aquā viuā.Quarto
ſalutāda eſt dn̄a tam glorioſa.cum

dicit̃ Dn̄s tecū.Fuit quidē ſecū dn̄s
pater.qui fecit eam tam potentem.
Eccl̃.xxiiij.In iheruſalem poteſtas
mea Dn̄s filius qui fecit eā tam ſapi
entē.Prouer.xliij.Mulier ſapiens
edificat domū ſuā Dn̄s ſpūſſanctus
qui fecit eā tam clementē.vnde dr̃
Oliua.Ecc̃.xxiiij.Quaſi oliua ſpeci
oſa in cāpis Et ideo potēter in morte
nos defēdit.vn̄ dr̃.Tu nos ab hoſte
ꝓtege Sapient̃ poſt mortē nos ſuſci
pit.vn̄ ſequit̃.In hora mortis ſuſci
pe.Clement̃ in vita iuſtis graciā et
peccatoribus veniā infundit.vn̄ p̄mit
tit̃.Maria mr̃ grē mr̃ mie Ecc̃.xxiiij
Ego mr̃ pulchre dilectōis.quo ad
grām quā in iſtis tribuit.et timoris
q̃ hoſtibus terribil̃ extitit et agnitō
nis.q̃ ſapient̃ nos deducit.et ſancte
ſpei.q̃ clement̃ peccatori veniā in
fundit.Quīto ſalutāda eſt dn̄a tam
famoſa:cū dr̃.Bn̄dicta tu in mulie
ribus.Vere eſt bn̄dicta non ſolū in
mulieribꝰ ſꝫ ſup oēs muliēs.q̃ cum
triplex ſit ſtatus mulierꝝ ſcꝫ v̉ginū.
viduarꝝ et cōiugatarꝝ.Quicq̃d boni
tatis eſt in triplici ſtatu.ipſa habuit
Quicq̃d autē mali eſt ſiue defectus.
ipſa vitauit.In ipſa v̉ginitate q̃dē
eſt qddā bonū ſcꝫ integritas carnis
et qddā malū ſcꝫ ſterilitas ꝓlis.In
viduitate vero eſt quoddā bonū ſcꝫ
libtas animi.et qddā malū ſcꝫ ſolitu
do cōſortij.In cōiugio vero ē qddā
bonū ſcꝫ fecūditas ꝓlis.et quoddā
malū ſcꝫ corruptio carnis.Btā igit̃
virgo maria eſt bn̄dicta ſup oēs mu
lieres.q̃ fuit virgo ſine ſterilitate.
vidua ſine ſolitudine.cōiugata ſine
corruptōe Judith.xv.Viriliť feciſti
q̄ caſtitatē amaueris et poſt virum
tuū alterꝝ neſcieris Ipſa namq̃ vi
riliter fecit.q̃ fuit mater incorrupta
Caſtitatē amauit.q̃ fuit v̉go fecūda.
et poſt mortē viri ſui alterꝝ neſcuit.
q̃ fuit vidua et toti t̃nitati ſociata.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sexto ſalutanda eſt dn̄a tā fructuo
ſa: cū dicat̄ Bn̄dictus fructus vētris
tui. Iſte autē fructus ſcḋm Bernhdum
fuit benedictus, in odore. in ſapore
et in ſpecie. Odor aūt iſtius fructus
tantus erat q̄ patrem recōſiliauit.
Gen̄. xxvij. Ecce odor filij mei. q̄ de
mones expulit et cōturbauit Eccl̄.
xxiiij. Quaſi em̄ mirra electa dedi ſuaui
tatem odoris. q̄ totū mundū reple
uit De hoc Iob ix. Dies mei trāſierūt
quaſi naues poma portantes Xp̄us
em̄ p̄ mare huius mūdi nauigauit et
nobis odorem ſuum reliquit. Scḋo
eſt iſte fructus bn̄dictus in ſapore.
cuius ſapor eſt tā dulcis q̄ appetitum
prouocat. Eccl̄. xxiiij. Qui edunt me
adhuc eſurient. q̄ omnia amara dul
corat. Deutro. xxxiij. Inundationes
maris quaſi lac ſuget. q̄ omnia alia
dulcia in inſipiditatem commutat.
Iob xxvij. Anima ſaturata calcabit
fauū. Tercio eſt bn̄dictus in ſpecie.
Eius em̄ ſpecies eſt tam luīnoſa. q̄
requirit̄ in nobis magna puriſicatio
vt ipſam videre valeam⁹ Math. v.
Beati mūdo corde qm̄ ipſi deū vide
bunt. tam gracioſa q̄ ibi eſt noſtra
delectatio Heſter xv. Facies tua ple
na eſt grār̄. tam glorioſa. q̄ ibi eſt
noſtra beatitudo Ioh. xvij. Hec eſt
vita eterna vt cognoſcant te ſolum
verū deū et quē miſiſti ih̄m xp̄m et c̄

Sermo Centeſim⁹ qn̄tus In cena
domini. Sermo p̄m⁹

Afferam pauxillū aque et la
uent̄ pedes vrī et requieſcite
ſub arbore. ponāq; buccellā
panis et cōfortet̄ cor veſtr̄. Geneſ.
xviij. Iſta vba que abrahā angelis
dixit. pn̄t eſſe vba xp̄i dicta in cena
aplis ſuis. Fecit em̄ cū eis cenā. in q̄
q̄tuor gn̄a ferculor̄ appoſuit. ſcz exē
plum. medicamentū. ſacramentū et
documentū. Exemplū huilitatis im
pendit in pedū ablutione: cum dicat.

Afferā pauxillū aque et lauētur pe
des vrī. De iſto em̄ exemplo ipſe dt.
Exemplum em̄ dedi vobis et c̄. Lauit
autē eor̄ pedes non tm̄ corpales ſed
etiā ſpūales q̄druplici aqua que in
pn̄ti euangelio deſignat̄. Primo em̄
aqua materiali de q̄ dicit̄. miſit aquā
in peluim. et cepit lauare pedes diſci
pulor̄ Et hoc vt dictū eſt fecit in ex
emplū humilitatis. Aug̃. Didiamus
frēs humilitatē ab excelſo. faciamus
inuicē humiles qḋ humilit̄ fecit excel
ſus. nec dedignet̄ qḋ fecit xp̄us facē
xp̄ianus Cum em̄ ad pedes frīs incli
nat̄ corpus. etiā in corde ipō vel exci
tat̄, vel ſi iam inerat cōfirmat̄ humi
litatis affectus. Scḋo lauit aqua ſac̄
mentali De qua dr̄ Qui lotus eſt nō
indiget niſi vt pedes lauet. Ibi dicit
gloſa. Ex his vbis intelligimus bap
tizatos fuiſſe aplōs et ſi nō legat̄ vbi
Aug⁹. Totus hō in baptiſmo abluit̄
ſed cū in rebus humanis poſtea luiit̄
vtiq; terra calcat̄. Ipſi ergo affect⁹
huāni q̄ſi pedes ſunt vbi ex huānis
rebus afficiamur. Cotidie ergo lauat
pedes in nob̄ qui interpellat p̄ nobis.
Nec videt̄ abſurdū attēta ſilitudine
neq; mir̄. ſi hō eſt p̄mptus ad pul
uēs cōtrahendos. q̄r eſt puluis in na
tiuitate in vita et in morte. Nam de
puluē fuit cōditus. et in puluerē eſt
reſoluēdus et puluereū hēt corpus
Gen̄. iij. Puluis es. ecce q̄r de puluē
cōditus et in puluerem ibis. ecce q̄r
puluereū hz corp⁹. Loquar ad dn̄m
meū. cum ſim puluis et cinis. q̄r igit̄
totus hō eſt puluis. et ſimlie apptiet
ſuū ſilē. ido affcūs huāni p̄mpti ſunt
ad puluēs ɔtrahēdos. iō ſepe ſunt la
uandi ne ipſi affcūs in naturā pulue
ris cōuertant̄ Aug̃. Talis namq; eſt
vnuſquiſq; q̄lis dilectio ſua. Si t̄rā
diligis t̄ra es. Si deū diligis deus es
Tercio eos lauit aq̄ ſpūali q̄ eſt aq̄
ſpūſſcī. de q̄ dicit. Et vos mūdi eſtis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſed nõ omnes . non ei intelligitur d
lotione materiali . q omnes lauit .
nec ſacramẽtali . q omnes baptiſati
erãt . ſed de lotione ſpũs ſci quaz iu
das nõ hẽbat De q̃ aqua dicit . Eze .
xxxvi . Effundã ſup vos aquã mũdã
et mũdabimĩ ab oĩbus inq̃namẽtis
veſtris de q̃bus inq̃namentis dr Job
vij . Induta ẽ caro mea putredine .
quo ad inq̃namẽtum luxurie . et ſor
dib9 pulueris . quo ad inq̃namẽtuz
auaritie . cutis mea aruit et ↄtracta ẽ
quo ad inq̃namẽtũ ſuperbie . Super
bia ei facit cor aridũ : iuxta illd . Ec
cle . vi . nõ te extollas in cogitatione
aĩe tue et relinquaris velud lignuz a
ridum in heremo ¶ Ab iſto triplici inq̃
namẽto mũdari debemus . ij . Cor
vij . Mũdemus nos ab oĩ inq̃namen
to carnis . ecce mũdatio a luxuria .
et ſpũs . ecce mũdatio a ſupbia . per
ficiẽtes ſanctificationẽ . ecce mũdati
o ab auaritia . Sanctũ eñ idẽ eſt qd
agyos et ſine terra ¶ Quarto eos la
uit aqua celeſti q̃ de ſuo latere ema
nauit : de q̃ dixit . Si nõ lauero te nõ
habebis ptẽ mecũ . de hac lotione dr
Apo . vij . Lauerũt ſtolas ſuas et deal
bauerũt eas in ſãguine . Sanguis eĩ
xpi inſtar lactis habet aĩas dealbarẽ
Sanguis eĩ vtute caloris in lac ↄuer
tit Sanguis ãt xpi in corpore ſuo fu
it excoct9 igne amoris : de quo dicit
Lu . xij . Ignez veni mittere ĩ terram
et c̃ . In corde autẽ nrõ dz excoq̃ vbi
ſunt duo vbera ſcz intellect9 et affec
tus In itellectu dz excoq̃ p medita
tõnẽ . pſ In meditatõe mea exardẽſ
cet ignis Et in affectu p deuotionez
Job . xxxix . Pulli e9 lambũt ſangui
nez ¶ Secũdo christus ĩ cena poſuit ſe
cundũ ferculũ ſcz medicamẽtum pie
tatis In medicinali paſſione quã ho
die inchoauit . quod notatur cũz dr
Requieſcite ſub arbore ſcz crucis ¶ O
lim genus humanum laborabat cir

ca tria ſcilicet circa operandã . et iſ
te labor cauſabat a timore male hu
miliante ¶ circa diligẽda . et iſte labor
cauſabatur ex amore male inflãmã
te ¶ circa ↄgnoſcẽda . et iſte labor cau
ſabatur ex errore male excecãte ¶ Sz
ab iſto triplici labore debemus ſub
arbore crucis requieſcere . quia ibi ĩ
uenim9 fortitudinẽ contra timorez
male humiliantem . Hoc ſignificatũ
eſt . iij . Regum . xix . Vbi dicitur q
helias fatigatus proiecit ſe ſub arbo
re iuniperi . et cum comediſſet tan
tam fortitudinẽ ſenſit q vſq ad mõ
tem dei oreb ambulauit ¶ Ibi inueni
em9 refrigeriũ contra amorẽ male
inflãmantẽ Hoc ſignificatũ ẽ . Jone
iiij . q ionas cõtra eſtuz ſub ederã re
quieuit et refrigeriũ inuenit ¶ Ibi ĩue
nim9 cognitionẽ veritatis : cõtra er
rorez male excecãte ; Hoc ſignificatũ
eſt Lu . xix . vbi dr . zacheus aſcẽdit ĩ
arborez ſicomorũ vnde chriſtum me
ruit videre et cognoſcere ¶ Tercio
poſuit tercium ferculũ ſcz ſacramen
tuz caritatis in ſui corporis et ſãgui
nis ↄſecratione cum dr Ponãq buc
cellã panis ¶ Iſte panis fuit format9
in archa vteri vginalis de tribus fa
rinis ſcz antiqua . noua . et eterna .i.
carne . aĩa et deitate vera . hoc ſignifi
catũ eſt . iij . Reg . xix . Reſpexit heli
as et ecce ad caput ſuũ ſubcinerici9
panis Nã iſte iſte panis ẽ cãdidus .
q̃tuz ad animã puraz . et ſubcinerici
us q̃tuz ad carnez mortalitati ſubie
ctaz . et ad capud poſit9 q iſta duo
ſcz caro et anima fuerunt chriſtõ in v
nitate perſone coniuncta ¶ Iſte paĩs
ſic formatus triplici igne fuit excoc
tus ſcz igne paſſionis . quo ad fari
nam antiquam id eſt carnem . Pſal
miſta Oſſa mea ſicut cremium arue
runt ¶ Igne amoris quo ad farinam
nouam id eſt animam . Johannis .
xv . Maiorẽ hac dilectõez nẽo hz et c̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Igne deitatis quo ad farinā eternā
Heb. xij. Deus nr̄ ignis ꝯſumens eſt
Iſte panis ſic formatus et ſic coctus
per q̄nq̄ vulnera q̄ſi p q̄nq̄ fruſtra
fuit incaſus ¶ vt p̄mū fruſtū patrē re
conſiliaret. Rō̄s. v. Cum em̄ inimici
eſſem⁹ deo recō̄ſiliati ſum⁹ p mortez
filij eius ¶ Scd̄m vt celeſtē ianuā ape
riret Heb. ix. Per ꝓpriū ſanguinem
introiuit ſemel in ſancta ¶ Terciū vt
ſcō̄s pr̄es de limbo educēt Zach. ix.
Tu q̄ꝫ in ſang̃ne teſtamēti tui edux
iſti vinctos de lacu in quo nō̄ eāt aq̄
¶ Quartū vt ruinā angelicā repareť.
pſ̄. Iudicabit in natōib⁹ ſcꝫ demo
num. implebit ruinas ſcꝫ angeloꝝ.
¶ Quintū vt demōes expoliaret Col.
ij. Expoliauit pn̄cipat⁹ et ptā̄tes ⁊c̄
Iſte panis ſic formatus ſic excoctus
et incaſus mādūcat̄ ſacramentaliter
tm̄ ſicut a malis q̄ ſpē̄s ſac̄mentales
recipiunt. ſed effectū ſacramenti nō̄
recipiunt i. Coꝝ. xi. Qui manducat
et bibit indigne ⁊c̄. Ab aliq̄bus aūt
ſpūaliter tm̄ Sicut a bonis q̄n̄ ſcilicꝫ
articulus neceſſitatis. nō̄ cō̄temptus
religionis ſacramentū excludit. De
iſto mō̄ dicit Aug̃. Vt q̄d paras den
tem et ventrē. Crede et manducaſti
Ab aliquib⁹ ſac̄mentalit̄ et ſpūalit̄
ſicut a bonis q̄ recipiunt ſacramentū
et rem ſacramenti Ioh. vi. Qui mā
ducat meā carnē et bibit meū ſang̃
nem hꝫ vitā eternaꝫ ¶ Quarto poſuit
in hac cena quartū ferculuꝫ ſcꝫ docu
mentū veritatis Et hoc in ſermonis
cō̄pilationeꝫ cū dicit̄. Et cō̄fortet̄ cor
vr̄m ¶ Sermo em̄ dei hꝫ ꝯfortare oēs
ſenſus ſpūales ¶ Nam cō̄fortat viſum
ſpūalem. viſus aūt nō̄ ꝯfortat̄ in co
lorib⁹ extremis .i. albo et nigro. ſ; in
medio id eſt in viridi. p albū em̄ in
telligit̄ claritas celeſtis. p nigꝝ ob
ſcuritas infernalis. Sermo dei tanq̄
viridis medius ꝓcedit. q̄ꝛ mitit̄ nos
inducē in amorē celeſtiū et ad tiōreꝫ

penaꝝ eternaꝝ Ie. xvi. Erit folium
eius viride ¶ Scd̄o cō̄fortat̄ ꝓ odoreꝫ
ſpūaleꝫ. Odor em̄ aliq̄n̄ cauſat̄ ex cō̄
crematōne vt patꝫ in thure. aliq̄n̄ p
ꝯtritionē. ſic pꝫ i ꝯtrito aromate Ali
q̄n̄ ex reuelatiōe. ſicut pꝫ in apto va
ſe ¶ Tunc em̄ ſermo dei valde redolet
q̄n̄ in affectu p̄dicatoris cō̄cremat̄ p
amorē. intellectu cō̄terit̄ p meditati
onē. et in vita p honeſtatē ſiue hone
ſtam cō̄uerſationeꝫ. ij. Coꝝ. ij. Xp̄i
bonus odor ſumus deo in omni loco
¶ Tercio confortat ſpūalem guſtum.
Actuū xx. Cum accepiſſet cibū cō̄for
tatus eſt. Confortat aūt opatiuā vt
viuati⁹ opet̄. Intellectiuā vt limpi
dius cō̄templet̄ Et affectiuā vt ſapi
dius delectet̄. de his trib⁹ dr̄ Ecc̄. xv
Cibauit eum dn̄s pane vite. quo ad
p̄mū. et intellectus quo ad ſcd̄m. et
aqua ſapie .i. ſapide ſcie potauit illū
quo ad terciū ¶ Quarto delectat ſpū
alem auditū. Sonus em̄ ſm̄ Aug⁹.
fit trib⁹ mod̄ ſcꝫ cantu flatu et pulſū
Ad vocē ptinet cantus. ad organum
flatus. ad citharam pulſus ¶ Non eſt
ergo mirū. ſi audire v̄ba dei ē̄ delec
tabile. q̄ꝛ aut ꝓceſſerit ab ore dei á a
ſanctis q̄ fuerūt organū dei. á ab ore
xp̄i q̄ fuit cythara dei. ſm̄ illud. pſ̄.
Exurge pſalteriū et cythara ¶ Q̄nto
delectat et cō̄fortat ſpūalem tactū.
Tactus autē non delectat̄ circa dura
vel mollia ſ; circa media Sic ſmo dei
reprehendit extrema et cō̄mendat
media. Nam rep̄hendit doloſitatem
et fatuitatē et cō̄mendat prudentiā
Rep̄hendit guloſitatē et vacuitateꝫ
et cō̄mendat tpantiaꝫ. rep̄hendit ſe
ueritatē et remiſſionē et cō̄mendat
iuſticiā. rep̄hendit temeritatē et pu
ſillanimitatē et cō̄mendat fortitudi
nem. De his q̄tuor dicit̄ Sapie. viij.
Sobrietatē et ſapientiā docet et iuſ
ticiam et virtutē quib⁹ vtilius nichil
eſt in vita hominib⁹. ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermo C. ſextus de eod. f. ij⁹.
QVi lotus ē nō indiget niſi vt
pedes lauet ⁊ c̃. Jo. xiij. Jſtō
verbū tractans innocentius
papa tercius diſtinguit triplex laua
crū ſcʒ aque. ſanguinis ⁊ lacrimaꝝ.
Et quodlibet hoꝝ dicit eſſe duplex.
naʒ lauacꝝ aque duplex ſcʒ materia
lis aque ⁊ ſpiritualis. Lauacꝝ ſang
uinis duplex ē ſcʒ fuſi in patibulo: ⁊
oblati in ſacramēto Lauacrum lacri
maꝝ duplex eſt ſcʒ oculoꝝ ad lamē
tuʒ: ⁊ plantaꝝ ad ſacramētuʒ. Jſta
ſex lauacra in hac die ſūt facta. vt i
dem innocenti⁹ oſtēdit. Primū igit̃
lauacꝝ eſt aque material' q̃ chriſt⁹
pedes diſcipuloꝝ lauit. qd̃ quideʒ fe
cit in exemplū. iuxta illud. Jo. xiij.
Exemplū dedi vobis Jn hoc ei exem
plo inſtruunt̃ ſupiores. inferiores.
⁊ equales Supiores ſcʒ prelati iſtru
unt̃ Tūc ei caput ⁊ pedes lauat quā
do prelati ad bonos ſe habēt cum di
ligentia Criſo⁹: Non ſolum pedes la
uit ſed veſtimēta depoſuit lintheo ſe
precinxit. peluim implet oſtēdens.
ꝙ cū omni ſtudio talia facere opor
tet Ro. xij. Qui preeſt in ſollicitudi
ne Ad malos debēt ſe habere cū pa
ciencia ⁊ beniuolentia Exemplo xp̄i
q̃ proditoris ſui pedes lauit. Voluit q̃
deʒ ipſū a ſua malicia cohercere non
p tormenta vel plagas. ſed modo p
amorē vocando ipſū amicuʒ. Mat.
xxvi. Amice ad quid veniſti Modo
p pudoreʒ habēdo eum cōmenſalē
ſuū. vt ibidē. Qui intingit mecum
manū in paropſide ⁊ c̃. Nō p timorem
p̄dicēdo ei ſuppliciuʒ eternuʒ. vt. J
bidē. Ve hoi illi per quē fili⁹ hominis
tradet̃: Nō per obſequiuʒ impenden
do ſibi humilitatis officiū quādo ſcʒ
e⁹ pedes lauit Aug. Nō dedignat⁹ ē
xp̄s iude lauare pedes. cui⁹ iude ma
n⁹ videbat in ſcelere Secūdo inſtru
unt̃ inferiores vt exemplo xp̄i ad ſu
os p̄latos habeāt ſe reuerenter. qd̃
notat̃ cū dicit̃ Domine tu mihi laues
pedes Criſ. Manib⁹ q̃b⁹ cecoꝝ ocu
los aperuiſti leproſos mūdaſti. mor
tuos ſuſcitaſti ⁊ c̃. Phil'. ij. qui huiu
ſmodi ſūt cū omni honore habitote
Debēt ſe habere humiliter quod no
tat̃ cū dicit̃ Nō lauabis mihi pedes ī
eternuʒ Aug⁹ Quāuis magne auda
cie eſſet cōtradicere ſeruū dño hoieʒ
deo tamē hoc magis facere voluit ꝙ̃
pati vt xp̄s ſibi lauaret pedes Terci
o debet ſe hēre obedienter. qd̃ nota
tur in hoc ꝙ petr⁹ poſtmodū obedi
ens dixit: Domine nō tantuʒ pedes
meos. ⁊ c̃: Heb. xiij. Obedite p̄poſi
tis vr̄is Ecce obediētia ⁊ ſubiacete e
is. ecce humilitas deuota Tercio in
ſtruunt̃ equales ⁊ oēs vt habeāt ca
ritatē mutuaʒ adinuicē qd̃ ē ſc̃m glo
ſā. Jnuicē ſibi ſeruiē. inuicē ſibi pccā
dimittere. p inuicē orāe. Aug⁹ Jn
uicē nobis delicta donem⁹ ⁊ p nr̄is
inuicē peccatis oremus atʒ ita quod
āmodo nobis pedes lauamus Secū
duʒ lauacꝝ eſt aqua ſp̄ualis p quaʒ
elemoſina ſignificat̃ que pedes id ē
paupes qui vident̃ eſſe extremi id ē
abiecti. ſūt lauandi id eſt refouēdi:
Dicitur autē elemoſina aqua. qꝛ ha
bet virtuteʒ extinctiuā reſpectu pec
cati quod extinguit̃ Ecci. iij. Jgnem
ardentē extinguit aqua ⁊ elemoſina
reſiſtit peccatis Virtutē mundatiuā
reſpectu grē que infundit̃ Lu. xi da
te elemoſinā ⁊ oia mūda ſunt vobis
Virtutē fecūdatiuā reſpectu bonoꝝ
q̃ augent̃. ij. Coꝝ. ix. Multiplicabit
ſe veniſſe virtutē fructificatiuā reſpcū
p̄mij qd̃ acq̄rit̃ Thob: iiij. de ſb̄a tua
fac elemoſinā. p̄miū ei bonum ē the
ſaurʒ as Terciū lauacꝝ ē ſanguis
effuſi in patibulo quo xp̄s pccā nr̄ā
lauit Apo. i. lauit nos a pccis nr̄is ī
ſāguie ſuo vn̄ pſ. aſper. lauacꝝ ſiue
balneū oꝛeē medicināle calidū ⁊ claꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶Sic ſanguis xp̄i fuit medicinalis rōne
diuinitatis cui fuit vnitus ¶Et fuit ca
lidus rōne amoris quo fuit inflāma
tus Iſta duo notant̄ in hoc. q̄ xp̄us
yſopo aſſimilat̄ que eſt herba medici
nal' et calida ¶Fuit etiā iſte ſanguis
clarus. q̄ȝ animā facit clarā et mun
dam. ideo ſequit̄ Lauabis me et ſup
niuē dealbabor ¶Quartū lauacrū eſt.
ſanguinis oblati in ſacramento. quod
quidē ſacramentū xp̄s nobis dimiſit
in memoriale ſue paſſionis. De quo
dicit̄ Luce xxij. Hoc facite in meam
ↄmemorationē ¶Habem9 em̄ triplex
memoriale paſſiōis Vnū in viſu ſcȝ
paſſio xp̄i picta. Aliud in auditu ſcȝ
paſſio xp̄i p̄dicata. Aliud i guſtu ſcȝ
paſſio xp̄i in hoc ſacramento veracit̄
ↄtenta Si igit̄ affectū mouet paſſio
xp̄i imaginibus viſa et paſſio audita
et p̄dicata. mlto fortius mouere dȝ
paſſio deguſtata Eccl'. xlix. In omni
ore quaſi mel dulcorabit̄ ei9 meōria
¶Quintū lauacrū eſt lacrimarū ex ocul'
ad lamentū quantū ad publice peni
tentes q̄ hodie recōſiliant̄ In capite
em̄ ieiunii excludunt̄ ab introitu ec
cleſie. Arcent̄ a p̄ceptōe euchariſtie
et ligant̄ nexibus penitēcie. Et iſtud
fit in ſignū penitentie ade qui fuit a
paradiſo eiectus a ligno vite ꝓhibit9
et multis penis ligatus Sȝ hodie xp̄s
celeſtem ianuā cepit apire. Et iō in
eccleſiā introducunt̄. Hodie. corp9
et ſanguinē ad manducandū dedit.
et ideo ad edendū admittunt̄ Hodie
ligatus fuit. et ideo ipſi q̄ ligati erāt
a nexibus ſoluunt̄ Iuxta illud Ioh.
xviij. Si ergo me queritis. ſinite hos
abire ¶Sextū lauacrū eſt lacrimarū ex
plantis ad ſacramentū ſicut eſt oleū
et balſamū ex quib9 criſma cōficit̄.
et hoc pontificali benedictōne adiūc
ta. p̄ qd datur intelligi. q̄ debem9
habere oleum. i. nitorem conſcientie
quantū ad deū Math. xx. Prudētes
v̓gines acceperunt oleum et c̄. balſa
mū. i. odorem bone fame quantū ad
proximū. Eccl'. xxiiij. Sicut cynamo
mū et balſamū odorē dedi. et bene
dictionem celeſtis gracie quantū ad
ſeipſos quā quidē benedictionē cele
ſtis pontifex hȝ dare.

¶Sermo Centeſimus ſeptimus. De eodē. ſermo terci9

Surgit a cena et ponit veſti
menta ſua In hac cena dn̄s
multorū pſonā aſſumpſit ſcȝ
pſonā q̄d amici mgri dn̄i et ſerui ac
prelati ¶Perſonā quidē amici aſſump
ſit. qn̄ cum diſcipulis cenare voluit.
Signū em̄ ſpūalis eſt amicitie inuicē
epulari et maxie qn̄ deberēt ſepari.
Xp̄us igit̄ ab apoſtolis diſceſſurus.
Primū cū eis cenā voluit celebrare.
in qua quidē fuit triplex genus cibi
et triplex genus vini Ibi em̄ fuit pa
nis azimus. agnus tipicus. et chriſti
verū corpus qd xp̄us in ſpecie panis
diſcipulis dedit ¶Contraria autē his
fuerūt in cena ade quā ipſe cū vxore
ſua celebrauit Hic em̄ fuit panis azi
mus. ibi fuit panis fermentatus. q̄ȝ
tota natura humana p̄ peccatū fuit
fermentata et corrupta. Hic agnus
tipicus. ibi cibus vetitus. hic panis
in corpus xp̄i mutat9. ibi panis mu
tatus in corpus diaboli. peccatū em̄
mortale in corpus diaboli facit tran
ſire ¶Fuit etiā in cena dn̄i. triplex ge
nus vini. ſcȝ legale. i. ſuccus de lactu
cis agreſtibus. Sacramentale. i. ſan
guis xp̄i diſcipulis in ſpecie vini ob
latus Et ſpūale. i. abundantia diuini
amoris quo oēs qui erāt in illa cena
erant repleti et quodammodo ebrij
effecti ¶Nam pre amore chriſtus fuit
ebrius quando in cruce fuit denuda
tus Petrus fuit ebrius qn̄ contra pe
ricula mortis ſecurus erat effectus.
Iohēs fuit ebrius q̄ in chriſti pectoē
quaſi in fonte fuit potatus Si igitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ad hanc volu͞m9 accedere ⁊ corpus
xp̄i digne ſuſcipere debem9 hu͞c ꝑpli
cem cibu͞ȝ habere ſcȝ paneȝ azimum
.i. cor pu͞r .i. Cor. v. Epulemur in
azimis ſinceritatis Agnu͞ .i. cor amo
re xp̄i inflam̄atum ⁊ c̄. ps̄ Inflam̄atu͞
eſt cor meu͞ ⁊ c̄. ⁊ pane͞ tra͞ſubſta͞tia
tum .i. cor ab omni amore mu͞di i alie
natu͞ vt nihil ſit ibi amoris mu͞di. ſꝫ
ibi accide͞tia ſine ſubiecto .i. amor te͞
poraliuȝ no͞ radicetur i animo ¶ Debe
mus etia͞ habere hoc ꝑplex vinu͞ ſcȝ
vinuȝ contritionis ex herbis agreſti
bus ⁊ c̄. Ps̄ Potabis nos vino ꝯpu͞
ctio͞is. vinu͞ deuotionis vt e9 ſang
uine͞ ſemp cu͞ deuotione ⁊ deſiderio in
memoria habeam9 Iob. xix. Pulli e
ius lambu͞t ſanguine͞. vinu͞ amoris
vt eius dulcedine delectemur ⁊ ineb
riemur Cant. v. Bibite ⁊ inebriami
chariſſimi ¶ Secu͞do chriſt9 aſſu͞pſit
ꝑſonam magiſtri. cu͞ dicat. vos voca
tis me magiſter ⁊ dn̄e. ioh. xiij. De i
ſto magiſtro dr̄. Mat. xxij. Magiſ
ter ſcim9 qȝ verax es ⁊ c̄. Secundum
aute͞ Cris. Magiſter veritatis quis
efficit͞ veritate͞ no͞ falſificando. a ve
ritate no͞ cade͞do. ⁊ veritate͞ defende͞
do Chriſt9 igit͞ dicit͞ ver9 magiſter
qȝ veritate͞ no͞ falſificauit. vnde dici
t͞ Magiſter ſcim9 qȝ verax es ⁊ verita
te͞ no͞ tacuit. vnde dr̄. Et via͞ dei i ve
ritate doces. ⁊ veritate͞ defendit.
Vnde dr̄. no͞ ei reſpicis ꝑſonaȝ hoi͞m
¶ Habuit aute͞ iſte magiſter quatuor
modos doce͞di. docuit v͛bis. exem
plis. ſacramentis. ⁊ miraculis ¶ Qui
da͞ ei era͞t rudes ⁊ inſcij ⁊ iſtos doce
bat v͛bis Mat. v. Aperie͞s os ſuum
⁊ docebat eos dice͞s. beati paupes
ſpu͞ q͞m ⁊ c̄. ¶ Quida͞ era͞t curioſi q̄ no
leba͞t audi͞e v͛ba ſed videre facta. iſ
tos docebat exe͞plis Math. x. Diſci
te a me qȝ mitis ſu͞ ⁊ humilis corde.
¶ Quida͞ era͞t ſupbi. ⁊ iſtos huiliabat
ſb creaturis iſtitue͞s ſacrame͞ta a q̄

bu͞s iuſtificatione͞ acciperet Ioh. iij
Niſi quis renat9 fuerit ex aqua ⁊ ſpi
ritu ſancto ⁊ c̄. ¶ Quida͞ era͞t duri ⁊ ob
ſtinati Iſtos ꝯuincebat miraculis Ac
t. x. Qui ptranſijt benefacie͞do ⁊
ſana͞do oe͞s oppreſſos a diabolo.
¶ Tercio aſſumpſit perſona͞ domini cu͞
dicat Si ego magiſter ⁊ dn̄s Dicit a͞t
cyprian9 ꝙ ad perfectum dominum
tria requirunt͞ ſcȝ terror. ordinatio.
⁊ amor. Quantuȝ ad iſta tria xp̄s
in preſenti vita plenuȝ dominiuȝ no͞
oſtendit. in futuro autem oſtendet.
quia reprobos reget in terrore. Ps̄
Reges eos in virga ferrea ⁊ c̄. btōs
reget in amore Deut. iij. Amantiſſi
mus domini habitabit co͞fidenter ¶ ⁊
omnes ponet in ordine Nam ⁊ in bo
nis erit ordo p̄miorum. i. Cor. xv. A
lia claritas ſolis id eſt chriſti. alia
claritas lune .i. bte͞ virginis marie.
alia claritas ſtellaꝝ .i. aliorȝ ſancto
rum Stella em͞ differt a ſtella in cla
ritate. qȝ etiaȝ gl͞a vnius ſancti dif
fert a gloria alteri9 ¶ In malis e͞ ordo
penaꝝ: Iuxta illud Apo. xxiij. Qua͞
tuȝ ſe glorificauit ⁊ i delicijs fuit. tan
tuȝ date ei torme͞tum et luctu͞ ¶ Quar
to aſſumpſit ꝑſona͞ ſerui in hoc ꝙ pe
des ſeruoꝝ lauit ¶ qd̄ fecit p͛mo i exe͞
plu͞ humilitatis. vnde dicit Exe͞pluȝ
ei dedi vob ⁊ c̄. ps̄ Quis ſicut domi
nus de9 noſter q̄ i altis hitat ⁊ humi
lia reſpicit in celo ⁊ in t͛ra. tunc hu
milia reſpicit in terra qua͞do pedes
iude lauit q̄ iudas erat terren9 per
auaritia͞ Cri. que͞ tumore͞ no͞ deſtru
at ꝙ q̄ ſedet ſup cherubin pedes lauit
ꝓditoris ¶ Scd̄o lauit in medicame͞tu͞
nr͞e infirmitatis. ho͞ q̄dez ſe erexerat
vſȝ ad ſu͞mu͞ dei. io͞ xp̄s ſe huiliauit
vſȝ ad infimuȝ hois vt e9 huilitas ſu
pbia͞ nr͞aȝ ſanaret Aug9 Ta͞ta q̄ppe
e͞ huilitas vt ⁊ eaȝ ſuo ꝯme͞dare͞ exem
plo. diuina ſublimitas. qȝ ho͞ ſupb9 in e
t͛nu͞ periret niſi eu͞ de9 humilis inueniret

Tercio lauit in ſacramentū habēde puritatis. lauit em̄ pedes anteq̄ eis corpus ſuū daret. vt p hoc daret̄ intelligi. q anteqū ad corpus xpi accedam⁹ lotione pedū.i.affectuum indigem⁹ In cui⁹ ſignificatōez dr̄ Dioniſi⁹ q ſacdos celebratur⁹ lauat manus. q̄ nō tm̄ dz eſſe mūd⁹ a peccatis grauib⁹ ſ etiā a venialib⁹. Quīto aſſūpſit pſonā prelati. cū dixit. Exemplu em̄ dedi vobis ⁊c̄. Xp̄s ergo p̄latis in exemplū docuit diſcipulos ſuos. p exemplū. p doctrinā. et ptexit p orōnem. De quib⁹ ſic dicit Greg⁹. Xp̄s veniens noua docuit noua docens mira exercuit mira faciens p̄ua toleauit In his ergo trib⁹ tota vita xp̄i cōprehendit̄. ſcz in docēdo. in faciendo et in p̄dicando. In q̄b⁹ p̄lati ip̄m imitari dn̄t Ipſi nāq ſubditos inſtruē dn̄t p doctrinā. inforē p vitā. et defendē p iuſticiā. ſ multi poſſent dicē illud. Yſa. iij. Non ſū medicus et i domo mea nō eſt panis neq veſtimentū noli me cōſtituē p̄ncipē pplī Ipſi em̄ nō ſunt medici. q nō poſſūt ſanare alioꝝ vitā cū ipſi vitā hēant vulneratā Greg. Cū cauſā ppli pſul ſuſcipit q̄ſi ad egrū medicus accedit Qua ergo p̄ſumptōe mederi pperāt q̄ in facie ip̄m vuln⁹ portāt Ipſi etiā nō hn̄t panē ſacre doctrine. et ideo alios reficē et inſtruē nō pn̄t Treñ. iij. Paruuli petierūt panē et nō erat q̄ frangēt eis Ipſi etiā non hn̄t veſtimentū iuſticie. et idō alios nō defendūt p ꝯſtantiā. De quo veſtimēto dr̄ Eph. vi. Induti lorica iuſticie.

Sermo Centeſimuſoctauus.

De eodē. ſermo q̄rtus

Scitis q̄d fecerī vob̄ Ad iſtaz īterogationez poſſum⁹ rn̄dē vtiq ſcim⁹ q̄d hodie fecerit nob̄ q ēa opa fecit nob̄. Primū eſt opus mire humilitatis. et hoc inq̄tū pedes diſcipl̄oꝝ lauit et iſta humilitas ꝯmendabil̄ eſt q̄tū ad q̄drup̄lex genus cauſe Primo ex ꝯſideratione cauſe agētis. q ſcz ille q̄ eſt ſup oīa ſe hodie hūiliauit infra oīa .i. vſ ad pedes ſeruoꝝ. vn̄ pmo oñt ſuā ſublimitatē et poſtea ponit humilitatē dicēs Vos vocatis me mḡr et dn̄e ⁊c̄. Si ergo dn̄s et mḡr veſter ⁊c̄. nec ē verbū ſupbie ſ hūilitatis neceſſarie. Cū em̄ ſupbire ſit ſup alios ire. q̄ ſup omēs eſt ſupbire nō poteſt Scd̄o cōmendabilis eſt ex cōſideratōne cē materialis .i. ipſoꝝ diſcipuloꝝ circa quos fiebat ipſa ablutio. q nō lauabat pedes impatoꝝ ſ piſcatoꝝ et ſeruoꝝ Vnde petrus ſciens ſuā vilitatē et xp̄i maieſtatē dixit. Non lauabis michi pedes in eternū. Et xp̄s rn̄dit. Si non lauero te ⁊c̄. Tunc petrus timore cōcuſſus et amore inflammat⁹ obtulit lauandos pedes et manus ⁊ caput. Sed dn̄s p ſuā reſponſionem oñdit. q petrus nō indigebat lotiōe capitis nec manuū ſed tantū pedum. Per caput em̄ intentio. p man⁹ aūt operatio ſignificat̄. Iſta autē duo in petro munda erant. q intentōnem ad deum dirigebat et opa ſancta hēbat. p pedes autē ſignificat̄ affectio que aliquo puluere terene affectiōis ſiue cupiditatis ſepe aſpergit̄ Aug⁹. Ipſi humani affectus ſine quibus in hac mōꝛlitate nō viuit̄ quaſi pedes ſunt vbi et humanis reb⁹ afficimur. Vnde ſi dixerimus. quoniā peccatū nō habem⁹ noſmetipſos decipimus. Nos autē indigem⁹. vt lauent̄ in nobis et caput intentōnis que ſepe eſt diſtorꝺata et manus opationis que ſepe eſt remiſſa. et pes affectionis. q̄ ſepe eſt puluere aſperſus. et cor cogitatōnis que ſepe eſt immunda Et corpus toci⁹ ꝯuerſatōis que ſepe eſt inordinata Et ad iſta qn̄z abluenda xp̄s in qn̄z ptibus corpis ſanguinem emiſit ſcz in capite vt lauaret noſtrā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

intentionē In manibus vt lauaret
noſtrā operationē. In pedib9 vt la
uaret noſtrā affectionē In corde vt
lauaret nrām cogitationem Et fuit
flagellat9 in toto corpe vt lauaret
nrā vitam ⁊ conuerſionē ¶ Tercio i
ſta humilitas cōmendabilis ē ratōe
modi agēdi. que fuit. qr veſtimenta
depoſuit. lintheo ſe p̄cinxit. ⁊ aquā i
peluim miſit. ac ſic pedes lauit ¶ veſti
mentū depoſuit qn̄ corp9 ab eo ſepa
ratū fuit Lintheo ſe p̄cinxit quādo idē
corpus renouatū reſumpſit Et aquā
in peluim miſit. quādo ſuū ſanguinē
in terrā effudit Et ſic pedes .i. affcūs
noſtros lauit Apo. i. Lauit nos a pec
catis noſtris in ſanguine ſuo ¶ Fecit
nob ſpūale lixiuiū in quo p aqua po
ſuit ſuū ſanguinē precioſū. i. Jo. v.
Hic eſt qui venit i aqua ⁊ ſanguine
chriſtus ihesus. p cinere amaritudi
nē penaꝝ Ps̄ Cinerē tanꝗ̄ panem
mādwcabā. p igne calefaciente a
morē inteſū Jo. xiij. Cū dilexiſſet
ſuos qui erāt in mūdo ⁊ c̄ ¶ Sed quia
lixiuiū nimis erat forte: tum ꝓpt ni
miū cinerē amaritudinis: tum ꝓpter
nimiā ebulitionē amoris. idō ipſū du
plici aqua tēpauit ſcꝫ aqua lacrima
tionis quā in cruce fudit. vt dicitur
Heb. v. ¶ aqua regenerationis que
de latere emanauit Et ſic ex tali lixi
uio ſic facto ex aqua ſanguinis. ⁊ ci
nere amaritudinis. ſic calefacto ex i
gne amoris. ſic tēpato ex aqua lacri
mationis ⁊ regenerationis omnium
pedes lauit ¶ Quarto ꝯmendabilis ē
ex rōne cauſe finalis. que fuit exem
plū humilitatis date ¶ Et etiā vt da
ret exemplū prelatis vt ipſi q̄ ſunt
caput ſubditos q̄ ſunt pedes lauent
.i. vbo ⁊ exemplo iformēt ¶ ꝙ aūt pe
des aliquoꝝ nō poſſūt lauari vel emū
dari hoc p̄t eſſe triplici cauſa ¶ Prio
ex rōne lauātis qn̄ ſcꝫ nō hꝫ manus
mūdas Prelati ei q̄ vitā mūdā non
habēt poti9 inq̄nant ꝙ lauāt. Ecci.
xxxiiij. Ab immūdo quid mūdabitur
Gre naꝫ āꝫ en9 Mūdari pri9 oꝫ ⁊ ſic
alios emūdare ¶ Secūdo ſcꝫ ex p̄te la
uādi. quādo ſcꝫ lauādus ſubdit9 hꝫ
puluerem terrenorū nimis inuetera
tos. qr amor terrenoꝝ nō inē cordi
dibus auaroꝝ p modū forme accidē
talis q̄ poſſit eis adeſſe vel abeē pre
t ſubiecti corruptōnē. qr ſi aſſūt cor
rumpit̄ ai9 eoꝝ p ſupbiā. ſi abſunt
corrūpit̄ p impacientiā ¶ vel etiā qn̄ ni
mis inq̄nant̄. Ecci. xxxiiij. Qui bapti
ꝫatur a mortuo ⁊ iteꝝ tāgit mortuū
q̄d ꝓficit lauacio e9 Tales ei ſūt ad
inſtar lateris: qr q̄̄to plus lauāt̄ tā
to plus inq̄nant̄. ij. Pe. ij. Canis re
uerſus ad vomitū ⁊ c̄ ¶ Tercio ex p̄te
aq̄ q̄ lauant̄ qn̄ ſcꝫ ē turbida ⁊ imun
da p quā amor ipſi9 mūdi ſignificat̄
q̄: animā nō abluit ſed immūdā fa
cit Jhe. ij: Quid tibi in via egipti vt
bibas aquā turbidā Aug9. Quiſq̄s
es qui es in mūdo ad te venit q̄ fecit
mundū vt eripiat te de mūdo. Quid
ſi adhuc aliqua delectatiōe te retinꝫ
mūd9 ſemp vis eē immūdus ¶ Secun
do fecit opus mire maieſtatis: qd ꝯ
ſiſtit in corporis ⁊ ſanguinis ꝯſecratio
ne. hoc enī ē tāte maieſtatis ꝙ excel
lit omnē potētiā creatā ſcꝫ potētiā
ſenſitiuā. eo ꝙ accidentia ibi ſine ſb
iecto ꝯſiſtāt ⁊ ſenſū moueāt ſenſibil
cognitionis. naturā excellit. cū acci
dentis eē ſit inee Cū ergo audis hoc
ē corpus meū nō acquieſcas guſtui.
qr putaret ſe ſentire saporē panis
nec viſui ⁊ ſic de alijs ſenſib9 qui ibi
decipentur Acquieſcas tātum audi
tui qr cū audis: hoc ē corp9 meū hoc
eſt qd audis Hoc ſignificatū eſt Ge
ñ. xxvij. in yſaac. in quo decept9 fuit
viſus. qr iacob nō cognouit Olfac
tus qr credidit ſentire odorē veſtimē
toꝝ eſau ⁊ ſenſit odorē iacob. guſt9
qr putabat ſe comedē de venatione

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

eſau · tactus · qꝛ putabat ſe tāgere
manus eſau · auditꝰ vero non fuit de
ceptꝰ · cū dicat · vox quidē vox iacob
ē ¶ Secūdo excellit potentiā imagina
tiuā in q̄tū vnū ⁊ idez corpus ē in di
uerſis locis : Dicit autē innocētius t̄
cius qꝙ ſicut filiꝰ dei ꝑ naturā habz t̄
plicem modū eſſēdi in rebꝰ Eſt eī in
omnibus ꝑ eſſenciā · in iuſtis ꝑ grāz
In natura aſſūpta ꝑ vnionez ſic ita cor
pus eꝰ habet triplicē modū eſſendi
Eſt eī in celo localiter · in vbo ſpecia
liter · i altari ſacramētaliter Tercio
excedit potentiā itellectiuā · in q̄tuz
corpus xpi integꝝ ⁊ pfectū ſub taz p
ua ſpecie ē cōtentuz Augꝰ loquēs de
hoc ſacramēto ꝯtra felicianum dicit
hoc fides querat · itelligētia non exq̄
rat · ne aut nō inuētum credat icre
dibile . aut inuētum credat ſingulaē
¶ Quarto excedit potētiā opatiuā : qꝛ
potētia creata hoc nō p̄t ſed ſolūmo
do icreata · Euſebius Inuiſibilis ſac̄
dos inuiſibiles creaturas vbo ſuo ſe
creto potēter ꝯmutet potaē ꝯmittat
¶ Tercio facit opus mire caritatis qđ
ꝯſiſtit in ſue paſſionis ichoatōne · ho
die q̄dem ſuā paſſionez inchoauit in
q̄tū factus i agonia ſāguineas gut
tas ſudauit · vt . ſ . dī · Lu · xxij ¶ Sudor
autē cauſat ex nimio labore · timore ·
dolore · ⁊ calore · xp̄s autē habuit la
borē · Pſa · xlix In vacuū laboraui ⁊ c̄
Habuit timorē · in q̄tū erāt homo pa
ſſibilis Marci · xxiiij · Cepit pauere ⁊
tedere · habuit dolorē Treñ . i . O vos
omnes q̄ tranſitis ꝑ viā attendite ⁊
videte ſi ē dolor ſimil' ſicut dolor me
us Habuit calorē . i . feruētez amorez
Jo · xiij · Cū dilexiſſet ſuos q̄ erāt in
mūdo ⁊ c̄ ¶ ut dī fcūs i agoīa ¶ Jſte ei q̄
tuor acies pugnabāt iuicē · tres ſcz ꝯ
tra vnā ⁊ vna ꝯtra tres Siq̄dem la
bor pugnabat ꝯtra amorē · ⁊ amor ꝯ
tra laborē · labor eī nolebat paſſionē
ſed amor volebat · ⁊ amor laborē vi
cit ⁊ labor amori ceſſit · qꝛ fructuz de
labore ſuo ꝯſiderauit Pſa · liij · ꝓ eo qꝙ
laborauit · videbit ⁊ ſaturabit ¶ Simili
ter timor pugnabat ꝯtra amorem ⁊
amor cōtra timorē · timor eī nolebat
paſſionez · ſed amor volebat · ⁊ amor
timorē ſupauit · atqꝫ timor amori ceſ
ſit · vnde ꝺpoſuit timorē ⁊ cōfidenter
paſſionē ſuſtinuit · Prou · xxviij · Juſ
tus quaſi leo cōfidēs abſz timore erit
Similiter dolor pugnabat ꝯtra amo
rē · ⁊ amor ꝯtra dolorē · qꝛ dolor no
lebat paſſionez · ſed amor volebat ·
⁊ amor dolorē ſuperauit · ⁊ dolor a
mori ceſſit · Unde cū magno gaudio
paſſionē ſuſtinuit Heb · xij · ꝓpoſito
ſibi gaudio ſuſtinuit crucē Non fuit
ergo mirꝝ ſi in corde ſuo agonia mag
na fuit vbi tantꝰ cōflictꝰ extitit · taz
vehemēs fuit ardor ⁊ cōflictꝰ amoris
qꝙ ꝑ totū corpus ſudauit ⁊ ſudorem
conuertit in ſanguinem ·

¶ Sermo C · ix ¶ de eodē · ſer · q̄ntꝰ

PRobet āt ſeipſū hō ⁊ ſic ꝺ pa
ne illo edat ⁊ de calice bibat
. i . Cor · xi · Ceteri cibi ſūt ꝓ
bādi ⁊ ſic recipiēdi Jſte āt cibꝰ nō ē
ꝓbandus qꝛ ſemp eſt bonꝰ · ſed reci
piens ē ꝓbandus ſi ē bene prepatꝰ
Jō dicit apl's ꝓbet āt ſeipſum hō ¶ Si
cut eī medicina hoī nō ꝑpato ē cau
ſa mortis · ⁊ hoī prepato ē cauſa ſa
lutis Sic iſte cibꝰ hoī indigno ē vene
nū · hoī āt digno eſt meritū ſempit̄
num ¶ Notādū autē qꝙ hō circa hec t̄a
ꝓbare ſe debet ¶ Primo ſeipſū q̄nte
ſit puritatis · de puritate āt recipien
tis hoc ſacrꝝ corpꝰ dī Exo · xi · Renes
vrōs accingetis ⁊ c̄ · q̄ ibi ponunt̄ Ex
q̄bꝰ vbis hēt̄ qꝙ recipiēs hoc ſacr̄m̄tū
dʒ eē mūdꝰ a carnali delcatōe · iō dr̄
Renes vrōs acci · Legit̄ · ij · reg · vi qꝙ
oza a domino eſt percuſſus qꝛ archā
dei tāgere pſūpſit · ⁊ rationem aſſig
nant iudei quia mundus non erat ·
qꝛ illa nocte cum vxore ſua iacuerāt

Si ergo ille eſt pcuſſus q̄ iacuit cū ſu
a vxore · qua pcuſſione dignus eſt q̄
ſe defedat cū mētrice Si ille q̄ tetigit
qua pcuſſione ille q̄ ſumit Si ille qui
tetigit archam ligneā qua pcuſſione
dignus eſt q̄ ſumit indigne carnem
xp̄i verā ¶ Scd̄o debꝫ eſſe mūdus a t̄re
noꝝ affectione · qd̄ notat̄ cum dicit̄
Calciamēta hēbitis in pedib⁹ ¶ nō em̄
dꝫ diligere t̄rena p inordinatū amo
rē · Sed in ſuis affectib⁹ dꝫ hr̄ē calcia
menta .i. ſcōꝝ p̄rm exempla p imita
tionē qui t̄rena om̄ia cōtempſerunt
Qui em̄ diligit t̄rena efficitur terra
Oſee ix · Facti ſūt abhoīnabiles ſicut
ea que dilexerūt · p̄mo efficit̄ lutum
Abacuk · ij · Dicit̄ de auaro vſqꝫquo
aggrauat ꝯtra ſe denſū lutū · Auar⁹
ergo qui corpus xp̄i recipit ipſum in
terrā et lutū ꝑicit ¶ Tercio debꝫ eſſe
mūdus a vana cogitatōe · qd̄ notat̄
cū dicit̄ Tenētes baculos in manib⁹
Debet em̄ baculū crucis in corde reti
nere et cū eo canes .i. demonū cogi
tatōes aīm lacerātes abicere · Criſ ·
Vbicūqꝫ demones ſignū crucis vide
rint territi fugiūt · baculū timentes
quo plagam acceperūt · Legit̄ Geñ ·
xvi · ꝙ ſup ſacrificiū abrahe volucres
deſcendebant · ſed ipſe eas abigebat ·
ꝗꝛ qñ hoc ſacrificiū offerimus vel reci
pim⁹ cogitatōnes volatiles abigere
debem⁹ ¶ Quarto dꝫ eſſe mūdus a ne
gligeñ et torpore · qd̄ notat̄ cum dr̄ ·
Et comedetis feſtinant̄ Feſtinant̄ co
medit qui cū feruenti deſiderio ſuſci
pit Gloſa ſup illud · Qui manducat
et bibit indigne Indigne ſumit qui
nō deuota mente accedit · ꝑpter iſta
ſignificanda legit̄ Exo · xij · ꝙ q̄tuor
pſone ab eſu agni excludebant̄ · ſcilꝫ
ſeruus incircunciſus · mercenarius · et
aduena ac aliemgena · Seru⁹ incircū
ciſus .i. luxurioſus q̄ nō eſt mūdus a
carnali delectatōne · ꝗꝛ ſicut dicitur
Gal · v · Qui aūt xp̄i ſunt carnē ſuā
crucifixerunt cū vitijs et cōcupiſcen
tijs · Mercenarius aūt eſt auarus q̄
nō eſt mūdus a t̄renoꝝ affectione q̄
eſt ſeru⁹ et mercenari⁹ pecuñe Iuxta
illud Math · vi · Non poteſtis deo ſer
uire et māmone Aduena eſt neophi
tus .i. de nouo ꝯuerſus ꝗꝛ ille adhuc
nō eſt mūdus a carnali cogitatione
Et iſte cibus non eſt neophitoꝝ ſed
grandiū · ſicut dictū fuit Auguſtino ·
Cibus ſū grandiū ⁊c̄ · Aliemgena ē
tepidus et i deuotus q̄ nō eſt mūd⁹
a neglineñ et torpore · Et iſte cibus
nō eſt incipidoꝝ ſ palatū ſanū habē
tiū et ſaporē diſcernentiū Aug⁹ · Pa
lato nō ſano pena eſt panis q̄ ſano ē
ſuauis ¶ Scd̄o dꝫ ꝓbare corpus dñicū
quāte ſit maieſtatis · non em̄ recipit
panē materialē ſ celeſtē illū ſcꝫ qui
ait Ioh · vi · Ego ſū panis viuus qui
de celo d̄ſdit · deus em̄ p̄mo hoīm tri
plicē cibū p̄pauit · ſicut hēt̄ Geñ · ij ·
ſcꝫ cōceſſum ꝓhibitum et ꝑmiſſum
Si em̄ cōceſſis vſus fuiſſet a ꝓhibito
abſtinuiſſet ad ꝑmiſſū ꝑueniſſet · Sꝫ
ꝗꝛ male vſus ē ꝓhibito iuſte p̄uat⁹
eſt cōceſſo pariter et ꝑmiſſo · Vñ dixit
dñs · Vide ne forte ſumat de ligno vi
te et viuat in eternū ¶ Quilibet autē
cibus habuit aliq̄d impfectionis Nā
ꝓhibitus fuit mortis cauſatiuus Con
ceſſus nō fuit de celo delatus ſ de hu
mo ꝓductus · ꝑmiſſus vitā btāꝫ nō
dabat · ſed in vita hoīeꝫ ꝓlongabat
¶ Sed longe nobiliorē aliū cibum xp̄s
nob̄ dedit · Ille em̄ fuit mortis cauſa
tiu⁹ · hic aūt eſt viuificatiu⁹ · ideo dr̄
Ego ſum panis viuus Ille fuit de hu
mo ꝓductus · iſte de celo delat⁹ · ideo
dicit̄ · Qui de celo deſcendit Ille con
ſeruabat vitā corꝑalem · iſte dat vi
tam celeſtē · ideo dr̄ Si q̄s manduca
uerit ex hoc pane viuet in eternum
¶ Tercio debet ꝓbare recipiendi mo
dum q̄ñte ſit ſanctitatis Modus aūt
quintuplex tradit̄ a Dam · libro iiij ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Quia ſecundū eū debet recipi cū mł
to timore · cū cōſcientie puritate · cū
vera fide · cū multa reuerētia ⁊ hono
re · cum multo deſiderio ⁊ deuotione ·
¶ Debet nanq₃ recipi cū multo timore
ꝗꝛ ibi cōtinet̄ diuina maieſtas Cum
tali timore ſuſceperat ꝑetrꝰ q̄ dicebat
Lu · v · Exi a me qꝛ homo peccator ſū
domine Stupor eñ circūdederat eum
¶ Debet recipi cū conſcientie puritate
qꝛ ibi continet̄ ille qui eſt ſinceriſſīa
puritas · cū tali puritate recipe vult
eum ſpōſa que dicit Cant̄ · i · Lectulꝰ
noſter floridꝰ eſt ¶ Debꝫ recipi cum ve
ra fide · qꝛ ibi continetur velata veri
tas ¶ Cū tali fide ſuſceperat eū vgo btā
maria · de qua dr̄ Luc · i · Beata que
credidiſti ⁊ c̄ ¶ Debet recipi cū multa
reuerentia ⁊ honore · qꝛ ibi cōtinet̄ ve
ra diuinitas Cū tali reuerētia recipi
ebat ille q̄ dicebat Mat̄ · viij · Dn̄e n̄
ſū dignus vt intres ſub tectū meū ·
¶ Debet recipi cū multo deſiderio ⁊ de
uotione qꝛ in eo cōtinet̄ infinita ca
ritas Cum tali deuotione ⁊ mētis ex
ultatione ſuſcipiebat ille qui dicebat
Luce · xix · Accepit illum gaudens
i domū ſuā ¶ Ser · Ex de ſeōd̄ ꝑ vi

Cetera cū venero diſponā · i ·
Cor · xi · Poſtq̄ ordinauit
apl̄s corinthios q̄ntū ad cor
poris ⁊ ſanguis dignā ſuſceptionē
ꝓmittit ſe in aduētu ſuo ordinatuꝝ
ea q̄ ꝑtinent ad ſacramēti hꝰ dignā
celebrationē Ex q̄bus vbis colligit̄
ꝙ apl̄i multa ordinauerūt q̄ i ſcrip
tis nō reliq̄runt · Similit̄ ipā eccīa a
ſpū ſcō docta multa hodie facienda
ordinauit q̄ miſticū ſenſū ꝯtinere vi
dent̄ ¶ Primū ē qꝛ hodie publice peni
tētes recōciliant̄ Nā i capite ieiunij
candela accēſa eis dat̄ · cilicū eis tra
dit̄ ⁊ ſic ab eccīa eiciūtur Et iſta rep̄
ſentant ſtatū ade pꝰ pctm̄ · nā cādela
accēſa repreſentat flāmeū gladiū · ci
liciū ipſuꝫ tunica pellicea fuiſſe indu

tuꝫ · eiectio ab eccīa ſignat eiectōnē
ipſius ade de padiſo ¶ Hodie autē re
conſiliant̄ triplici de cā ¶ Prima qꝛ pe
trū publice peccātē xp̄s hodie recon
ſiliauit · nā publice pctāuit qn̄ xp̄ꝫ ne
gauit ſcꝫ in nocte ſequēti qꝛ tunc no
ctes ſequētēs ſpectabāt ad dies p̄ce
dentes · ſed modo mutatꝰ eſt ordo ·
publice penitētiaꝫ fecit quādo amar̄
fleuit Sed xp̄s eū recōciliauit quan
do ipſūꝫ reſpexit ¶ Secunda cauſa eſt
qꝛ in quīta feria deus aues ⁊ piſces
de aqua ꝓduxit ſed aues in aere ſb̄
leuauit ⁊ piſces i gurgite remiſit Sic
eccleſia hodie pctōres in aquis delici
aꝝ natantes relinquit ⁊ penitētes ad
celeſtia deſiderāda ꝓducit ¶ Tercia cā
eſt qꝛ xp̄s hodie ꝓ peccatoribꝰ peitē
tiaꝫ facere icepit · i · Pet · ij · pctā nrā
ipſe ꝑtulit in corpe ſuo ⁊ c̄ · ⁊ iō con
ueniēs ē ꝙ poſtq̄ xp̄s penitētiā fecit
a publice penitētibꝰ penitētia relaxet̄
¶ Secundū ē qꝛ hodie criſma conficit̄ ·
¶ Et fit triplici de cauſa ¶ Prima ē qꝛ
criſma fit ex oleo ⁊ balſamo · xp̄s āt
hodie oleum benedixit · quādo i mō
te oliueti orauit ⁊ tanq̄ planta celeſ
tis balſamum produxit quādo ſang
wineas guttas ſudauit ¶ Secūda cau
ſa eſt qꝛ hodie inſtitutū eſt ſacramē
tuꝫ ſacramentoꝝ · i · corpus chriſti ·
Et ideo ꝯueniēs ē vt hodie criſma ꝯ
ficiatur qđ eſt materia multoruꝫ ſac̄
mentoꝝ ¶ Tercia cauſa eſt qꝛ hodie
chriſtꝰ apoſtolos in preſbiteros ⁊ e
piſcopos ꝯſecrauit qꝛ poteſtatē ꝯfici
endi eis dedit Et iō ꝯueniens eſt vt
hodie criſma ꝯficiat̄ · de quo preſbite
ri ⁊ epiſcopi ſeu pōtifices inungunt̄ ·
¶ Terciuꝫ eſt quia hodie altaria denu
dant̄ ad innuenduꝫ ꝙ chriſtꝰ omni
bus ſuis veſtimentis fuit denudatus
ſcꝫ veſtimento materiali quādo a mi
litibus ſpoliatus fuit · ſpūali quādo
collegiuꝫ apl̄oꝝ ipſū reliquit · corpa
li qn̄ aīa eiꝰ corpe denudata extitit ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Supſubſtancıali aūt ſpoliari non po
tuit. q2 eius diuinitas corpi in ſepul
chro aīe in limbo ſemp cōiuncta fuit
Quartū eſt. q2 hodie altaria cum aq̄
et vino abluūtur ad ſignificandum
q2 xp̄s eccleſiā ſuam triplici lauacro
abluit ſcʒ aqua regn̄ationis Eph. v.
Mundans eū lauacro aque in verbo
vite Aqua grē ſpūalis. Eze. xxxvi.
Effundā ſup vos aquam mūdam ⁊c̄
Et vino ſanguinis. et iō vinū effun
dit̄ in modū crucis. Apoca. i. Lauit
nos a peccatis nr̄is in ſanguine ſuo.
Quintū eſt. q2 tribus diebus chriſti
mors ab eccl̄a plangit̄. qđ fit triplici
de cauſa. Prima cauſa eſt. q2 ſol tb9
horis obſcuratus fuit. Scđa cauſa eſt
q2 xp̄s tribus dieb9 et trib9 noctib9
mortuus iacuit. Tercia cauſa eſt. q2
triplex creatura ip̄m fleuit ſcʒ pure
corpalis. vt t̄ra que tremuit. pure
ſpūalis vt angelus. qui ſcđm modū
ſuū fleuit. Yſa. xxxiij. Angeli pacis
amare flebant Et cōpoſita ſicut apli
et mulieres. Sextū eſt. q2 luīnaria ex
tingunt̄. Nam ſcđm aliquaꝝ eccl̄aꝝ
cōſuetudinē q̄ndecī candele ꝓponūt̄
Candele ꝓponunt̄ vt paulatim extin
guant̄. Vna tn̄ abſcondit̄ que nō ex
tinguit̄ Jlle q̄ndecī candele rep̄ntant
xij. aplōs et tres marias in q̄b9 lumē
fidei fuit extinctū. Candela autē que
nō extinguit̄ ſignificat beatā v̄ginē
mariā in cui9 corde ſp lux fidei radia
uit Septimū eſt. q2 tenebre inducūt̄
ex eo. q2 oīa luīaria tūc ſūt extincta.
luminare celeſte. i. ſol p obſcuratōeʒ
Luminare ſupceleſte. i. xp̄us p igno
miniosā paſſionē. luminare ſpūale. i.
v̄go btā p triſticiā et merorē. luīna
re rōnale. i. apli p lucis fidei amiſſiōʒ
De obſcuātōe p̄i luīis dr̄ Amos viij
Occidit ſol meridie. De obſcuratōe
alioꝝ triū. dr̄ Apo. i. Factus eſt ſol. i.
xp̄s niger tāq̄ ſaccus cilicin9. et luna
i. v̄go btā tota facta eſt ſanguis Et
ſtelle celi. i. apli ceciderūt ſup terrā.

Sermo. cxi. De die ſacro paſceues.
Sermo p̄mus

Vim faciebanc qui querebāt
animā meā. ps. Judei volē
tes xp̄i animā in ſuo corpore
cruciare cū nimia crudelitate ac vio
lentia hoc fecerūt. Et ideo xp̄s cōque
rit̄ dicēs Vim faciebant ⁊c̄. Olim de
anima q̄tuor fuerunt opiniones vbi
ſcʒ p̄ncipalem habeat ſedem. Quidā
dixerūt ipſā eſſe in capite Et hoc vo
lunt oſtendē p auctoritatē. Gen. ij.
Jnſpirauit in faciē eius ſpiraculum
vite ⁊c̄. Joh. xix. Jnclinato capite
tradidit ſpm̄. Et p rationē. q2 oms
ſenſus vigent in capite Nam anima
in capite. videt. audit. odorat. et ſa
pit. Alij dixerunt eam eſſe in corde.
et hoc volunt oſtendē p auctoritatē
Math. xxv. De corde exeūt male co
gitationes ⁊c̄. Cum enī cogitatōes
exeant ab ipſa et cogitatōnes exeūt
a corde. ideo anima eſt in corde. Et p
rōnes. q2 cor eſt fons vite. Nam in
corde incipit vita. radicat̄ vita et fi
nit̄ vita. Alij dixerūt ipſā eſſe in ſan
guine. et hoc volūt oñdere p auctori
tatē Leuit. xvij. Aīma oīs carnis in
ſang̃ne eſt Et p rōeʒ. q2 ſi quis pdit
ſanguinē. pdit vitā. Alij dixerūt eā
eſſe totā in toto et in q̄libet pte cor
pis totā Et hoc volūt oñdē p auc̄teʒ
ij. Reg̃. i. Adhuc tota aīa mea eſt in
memetipſo. nō dixit adhuc eſt tota ī
cerebro meo l̄ in ſang̃ne l̄ in corde.
ſ3 tota in memetip̄o. i. in corpe meo.
Et p rōnem. q2 cū aīa ſit pfectio cor
poris organici. nō erit vni9 corpis or
ganici tm̄ ſ3 oīm et toci9. Judei aūt vi
dent̄ oēs iſtas q̄tuor opiniones ſaltē
ip̄o facto ſciuiſſe. q2 ī his q̄tuor locis
xp̄i aīaʒ crūciauerīt. Primo nāq3 ei9
aīa cruciata fuit in capite. et hoc in
q̄nʒ ſenſib9 q̄ ibi vigent. ſcʒ in viſu.
q2 fleuit p cōpaſſionē q̄n iheruſalem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ciuitatē vidit. Pre amore quādo a
micū laz aꝝ audiuit mortuū. Et pre
dolore quādo in cruce dolores mor
tis ſenſit. vt habet. Heb. v. In audi
tu qꝛ contumelias ⁊ opprobria multa
audiuit Sap. ij. Cōtumelijs ⁊ tormē
to interrogemꝰ euȝ Ber. Aures ille
q̄ audiūt in celo ſanctus ſanctus ſan
ctus. in terris audierūt peccatoꝝ in
ſultus In odoratu. qꝛ magnū fetorē
ſenſit ſcȝ quādo fuit ſputis fetidis ꝯli
nitus ⁊ pctōꝝ .i. iudeoꝝ ſpurcicia cir
cūdatus ⁊ īter corpora fetida mortu
oꝝ crucifixus In guſtu qꝛ fuit felle ⁊
aceto potatus Ps. Dederūt in eſcam
fel ⁊ c̃. In tactu qꝛ eꝰ caput fuit arū
dine percuſſū ⁊ ſpinaꝝ aculeis pfora
tuȝ Ber. Caput illud diuinū denſita
te ſpinaꝝ vſqȝ ad cerebꝝ pforatū ē
Anſelꝰ Coronatꝰ incedit. ſed ipa ſu
a corona ē cruciatꝰ qꝛ mille punctis
eꝰ ſpecioſiſſimū verticē vulnerauit.
Secūdo cruciata fuit in corde quādo
fuit in latere lanceatꝰ Cū ei ſit t̉plex
amor ſcȝ ſermonis. cordis ꝛ opis Oſ
tenderat nobis xp̄s amorē ſermonis
in ſapiēti p̄dicatione Amorē opis in
miraculoꝝ exhibitione Nō reſtabat
niſi vt oſtēderet nobis amorē ſcȝ cor
dis. quē nobis oſtēdit in lateris ap
tione Ber. Clauis penetrās. clauis
reſerās factꝰ ē mihi. quid m̄ videaȝ
p foramē. Clamat clauꝰ clamat vul
nus q̄ deꝰ ſit in xp̄o mundū reconſili
ans ſibi Iſte āt amor oēs alios ſupe
rat amores ſcȝ nāle ȝ qui ē int̉ patrē
ſiue mrēȝ ⁊ filiū. yſa. xlix. Nunquid
obliuiſci poteſt mr̄ īfantē ſuū ⁊ c̃ A
morē carnalē q̄ eſt int̉ viꝝ ⁊ vxorē
Ihe. iij. vulgo dicit̉. Si dimiſerit vir
vxorē ſuā ⁊ c̃ ꝛ amorē aīalē qui ē int̉
animā ⁊ corpꝰ ꝓpriuȝ. ioh. x. Aiam
meā ponā p ouibꝰ meis Amorē ſoci
aleȝ q̄ ē inter amicū ⁊ amicū. ioh. xv.
Maiorē hac dilectōnē nemo hȝ Ter
cio cruciata fuit in ſanguie qn̄ venis
aptis totus ſanguis de corpe ēmana
uit ita q̄ eꝰ corpꝰ tanq̄ lignū aridū
in cruce remāſit Ps. Oſſa mea ſicut
cremiū aruerūt Cetera deꝰ fecit ī nu
mero. pondere. ⁊ mēſura. vt dr̄ Sa
p. xi. In effuſione autē ſui ſanguis
nō ſeruauit numeꝝ ꝛ qꝛ nō vnam vl̉
tres guttas dedit. ſed totū dedit Nō
ſeruauit p̄dus. qꝛ nō vnā vnciaȝ vl̉
libram fudit. ſed totū fudit. Nō ſer
uauit mēſurā qꝛ nō vnū calicē mēſu
rauit ſed totū ſine mēſura tribuit.
Ps. Copioſa apud eū redemptō. bn̄
Prorſus copioſa qꝛ nō gutta ſed vn
da ſanguis largit̉ p qnqȝ ptes corpo
ris emanauit Quarto cruciata erāt.
eꝰ anima ī toto corpe ⁊ in q̄libȝ par
te corporis quādo ad columnā erat
flagellatꝰ ⁊ totꝰ vulneribꝰ repletꝰ
Ita vt poſſit dici illud. yſa. i. A plā
ta pedis vſqȝ ad verticē nō ē in eo ſa
nitas Vere a plāta pedis vſqȝ ad v̉
ticeȝ qꝛ paſſus ē in pte ſupma. medi
a ⁊ extrema. Nā in pte ſupma eꝰ ca
put fuit vulneātū ⁊ pcuſſuȝ. eiꝰ faci
es alapis inflata ⁊ ſputis deturpata
⁊ barba depilata. yſa. l. Corpꝰ meuȝ
dedi pcucientibꝰ ⁊ genas meas vellē
tibꝰ faciē meā nō auerti ab īcrepāti
bus ⁊ ꝯſpuentibꝰ in me In media p
te corpꝰ eꝰ fuit macie attenuatū Ps.
Dinumerauerūt oīa oſſa mea nodoſ
funibꝰ diſſecatuȝ. lancea pforatum
in pte extrema erat in pedibꝰ perfo
ratus vbi magnū doloreȝ ē paſſus.
Et qꝛ locus erat neruoſus ⁊ qꝛ gro
ſſis clauis confixus. ⁊ quia vnꝰ pes
ſuper aliuȝ perforatus ⁊. qꝛ nitebat̉
clauatis pedibꝰ totū corpus ſuſtēta
re. ꝓpter iſta omnia dicit Augꝰ. Ex
palmat̉ qui eſt vera palma victorie
Spinis coronat̉ q̄ ſpinis peccōꝝ venit
ꝯfringere ꝛ ligat̉ q̄ ſoluit cōpeditos
diſciplina cedit̉ ſalus vulneāt̉. vita
morit̉. occidit̉ ad tēpꝰ vita a morte
vt ī ppetuū a vita occidat̉ mors.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Sermo. cxij. De eodē. ſermo ſcd'ʒ
Diſpoſui teſtamentū electis
meis. Ps̄. Cū q̄s de morte
dubitat teſtamentū condit
et filijs ꝓpinquis et amicis legata di
mittit. Xp̄us igit̄ nolens inteſtatus
decedē teſtamentū cōdidit. in teſta
mento multa legata dimiſit De quo
teſtamēto ſic dicit Amb. Auctor huā
nī gn̄is in cruce pendēs pietatis offi
cia diuidebat. pſecutionē aplis. pacē
diſcipulis. corpus iudeis. patri ſpm̄
et virgini marie panimphū. latroni
padiſum. peccatorib9 infernū: crucē
penitētie penitētibus xp̄ianis delega
uit In iſto teſtamento chriſtus octo
legata fecit ¶ Primo namqꝫ legauit
aplis pſecutionē. Illud em̄ eis lega
uit qd̓ et ipē in vita poſſedit. Jo. xv
Si me pſecuti ſunt et vos pſequētur
Et iſtud legatū erat oib9 aplis pfcē
ſolutū. q2 et pſecutionē habuerūt ⁊
mortē ſuſtinuerūt. Hereditas nāqꝫ
trāſit ad hēdes cū ſuo onē et honore.
deus aūt hereditati etne btitudinis
adiunxit on9 ſcꝫ tolerantiā paſſiōis
Cū iſto onē hūit eam xp̄s Luce. vlt.
Oportuit xp̄m pati et ſic intrare in
gloriā ſuā habuerūt eā apli Act. xiiij
Per multas tribulatōes oportꝫ nos
intrare in regnū dei. hn̄t eā oēs fide
les. ij. Thi. iij. Oīs qui pie viuē vo
lunt in xp̄o iheſu pſecutionē patiunt̄
Qui ergo vult eſſe q̄ eternā btitudi
nē et nullā pati tribulationē videt̄
ꝙ velit eſſe et xp̄o dignior et aplis
ſanctior et cunctis fidelibus melior.
¶ Scd'o legauit diſcipulis pacē. Jo. xiiij
Pacē meā do vob ⁊c̄. Habebat em̄
xp̄s ſeptuaginta duos diſciplos q̄ nō
erant ita fortes ſicut apli Et iō lega
uit eis non tm̄ pacē pectoris vel etnī
tatis ſ; etiā tpis. Ex quo hetur ꝙ nō
ſunt infirmiorib9 grauia imponenda
Juxta illud Mat. ix. Nunq̄d pn̄t filij
ſponſi lugē ⁊c̄. Ex q̄b9 v̓bis colligit̄
ꝙ nō ſunt imponēda triſtia feſtiuis
Et iō dixit. Nunq̄d pn̄t filij ſponſi
lugē ⁊c̄. Feſtiui ſunt ɔtēplatiui q̄ de
q̄ete pectoris puenīūt ad quietē eter
nitatis Juxta illd̓ Yſa. lxvi. Erit ſab
batū ex ſabbato Talib9 nāqꝫ nō ſūt
imponenda triſtia. q2 poſſꝫ eoꝝ iocū
ditas retardari. nec dēt ſtati impom
cōuerſatio noua vetuſtis. iō ſubdit̄
Nemo hꝫ cōmiſſurā panni rudis ⁊c̄.
nec mentis iocūditas in exptis. ideo
ſbdit̄. Nec vinū nouū mittit ī vtres
veteres ⁊c̄. Tales em̄ nō ſunt ſtati
ad ſpūalia ɔpellendi ſ; paulati pmo
uendi ¶ Tercio legauit corpus ſuū iu
deis vt trib9 dieb9 ipm in ptāte ha
berēt. Job ix. Terra. i. corp9 xp̄i tre
nū data eſt in manus impij. i. pylati
ſiue iudei Corpus nāqꝫ xp̄i erat tāq̄
ſaccus plen9 thezauro. ido dedit ipm
in man9 iudeoꝝ vt ipm ſcinderēt et
thezaur9 emanaret quo captiuus re
dimeret̄. Iſte ſaccus venit ad nos in
natiuitate. Prou. vi. Sacculū pecunie
ſecū tulit. fuit aūt ſciſſus in paſſione
Ps̄. Cōſcidiſti ſaccū meū ⁊c̄. et exi
uit pciū in ſanguis emanatōe Ber.
Saccū plenū mīa ſua miſit de9 pater
in terrā. Saccū inq̄ in paſſione cōſci
dendū vt effundēt̄ illud qd̓ in eo la
tet preciū nr̄m. Erāt tanq̄ alabaſtrū
plenū vnguēto. Et iō datū eſt ī ma
nus iudeoꝝ vt ipm frāgerēt et inde
vnguentū effluēt quo vulnerat9 ſa
naret̄ Inde em̄ emanauit vnguentū
mortificatiuū inducēs cōtritionē. dul
coratiuū infundēs cōtritis ɔſolatōeꝫ
ac ſanatiuū dans plenā remiſſioneꝫ.
De duobus pmis dr̄ Luce. xij. Infun
dens vinū ⁊ oleū De iii. Ecc. xxxviij
Vnctiōes ɔficiet ſanitatis Erat tāq̄
apoteca plena balſamo. iō datū eſt
in manib9 iudeoꝝ: vt balſam9 exiēt
vnde fetid9 releuaret̄. Tunc em̄ iſta
apoteca aperta fuit. qn̄ vnus militū
lancea latus eius pforando aperuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Iſte autē odoꝛ aſſimulat̄ odoꝛi vine
e balſami ⁊ mirre vt habet̄ Eccī. xx
iiij. Vinee. qꝛ ſerpentes infernales
fugat. balſa mi. qꝛ patrē reconciliat
mirre qꝛ hominē a putredine pecca
ti pſeruat. Quarto legauit patri ſpi
rituz. vnde Luc. xxiij. Pater in ma
nus tuas ↄmēdo ſpūm meū. docēs
nos vt ī hora mortis deo ſpūm ↄmē
demus Primo vt ipſū ab inſidijs de
monū cuſtodiat. Eccī. li. Liberaſti
me a rugientib⁹ p̄paratis ad eſcam.
Secūdo vt per miniſteriū angeloꝝ
ipſum ad celū deducat Exod. xxiij.
Ego mittā angelū meū qui p̄cedat
te ⁊ c̄. Tercio vt ipſū quaſi depoſitū
cuſtodiēs corpori ſuo q̄n̄qꝫ reſtituat
.i. Thi. i. Potēs ē depoſitū meū ſua
re vſqꝫ in illuz diez. Quinto legauit
v̓gini paranimphū quādo matrē ſu
am iohanni dimiſit. quod fecit xp̄s
rōne ſui. qꝛ conditoꝛ legis debet ſer
uare legez Exod. xx. Honoꝛa patrē
tuum ⁊ matrē tuā. Rōne noſtri vt ī
ſtruamur ſm̄ Cri. vſqꝫ ad vltimam
reſpirationē habere curā parentuꝫ
Rōne virginis vt aliquā conſolatio
nez reciperet de amiſſione filij ex cuſ
todia fidelis diſcipuli. Sexto legauit
latroni padiſum. Amen dico tibi ec
ce q̄n̄ta firmitas Hod⁹ eī iurādi xp̄i
fuit. qꝛ hodie. Ecce q̄n̄ta celeritas.
mecū eris Ecce q̄ꝫ beata ſocietas. in
padiſo. ecce q̄ꝫ felix loci amenitas.
Septimo legauit peccatorib⁹ īfernū
vbi pulchre morāt̄. quod q̄druplici
rōne oſtendi poteſt Porcus eī. i. luxu
rioſus pulchri⁹ manet ī luto inferna
lis feditatis q̄ꝫ in p̄to celeſtis ameni
tatis Seru⁹. i. auar⁹ q̄ eſt fu⁹ pecuni
e pulchri⁹ manet ī cloaca inferni q̄ꝫ
ī camera picta dei. Latro. i. ſupbus
q̄ furat̄ deo id qđ eſt ſibi ꝓpriuz ſcꝫ
glaꝫ. pulchri⁹ manꝫ in patibulo īfer
nalis vilitatis q̄ꝫ ī ſolio maieſtatis.
Lignū putridū. i. peccōr p peccādi cō
ſuetudinez putrefact⁹ pulchri⁹ ma
nꝫ in igne īfernalis cruciatōnis q̄ꝫ in
regali eccīe celeſtis māſione. Octa
uo legauit crucē pn̄e penitētib⁹ xp̄ia
nis Luc. ix. Si q̄s vult venire p⁹ me
abneget ſemetipſū ⁊ c̄. ipa eī pn̄a d̓
bet eē pfecta. iō d̓t. abneget ſemet
ipſū. i. ex tota neget Voluntaria. id̓o
dixit tollat aſpeā. iō d̓xit crucē q̄ d̓e
a cruciatu ꝓpria nō aliena. iō dixit
ſuaꝫ. cōtinua. ideo dixit. cotidie. et
pura intentione facta. iō dixit. et ſe
quatur me. Ser. xiij de eodē ſer. ꝫ⁹

Proprio filio ſuo nō pepcit ⁊ c̄
Roma. viij. Magnā de deo fi
duciaꝫ habere poſſum⁹. qꝛ ſi
dedit nobis filiū ſuū. dabit nobis
ceterā boā ſua Et iſtā fiduciā dat noƀ
xp̄s ex mō ſtādi in cruce. de quo d̓t.
Ber. Quis nō rapit̄ ad ſpē impetrā
di fiduciā q̄ e⁹ ī cruce ↄſiderat corpo
ris diſpoſitionē videlicet caput incli
natū ad oſculuꝫ brachia extenſa ad
āplexuꝫ. man⁹ aptas ad largiēdum
latus aptuꝫ ad diligenduꝫ. peduꝫ af
fixonez ad nobiſcuꝫ cōmanenduꝫ. ⁊
totius corporis extenſionez ad ſe to
tū noƀ īpendēdū Primo igit̄ d̓bem⁹
ↄſiderare q̄ꝫ in cruce tenet caput in
clinatū. et hoc t̄plici rōne Primo ra
tione reↄſiliatōis. ſolꝫ eī q̄ aliū vult
ſibi recōciliaē caput īclinaē ⁊ oſculū
ſibi daē Sic xp̄s caput inclinat vt oſ
culū porrigat ⁊ nrā; recōciliationē fa
ciat Can. i. Oſculet̄ me oſculo oris ſu
i Scđo rōe eleuatōis. ſolꝫ nāꝫ q̄ aliū
vult ſurſū erigē ſeip̄m īclinaē ⁊ ip̄m
ad alta eleuaē Sic xp̄s caput īclina
uit ⁊ de collo ſuo ſcalā fecit ⁊ nos ad
prēꝫ eleuauit Jo. xv. nemo venit ad
prēm n̄ p me ⁊ c̄ Tercō rōe exauditi
onis. ſolꝫ eī hō libent̄ aurē inclinare
ei quem vult benigne exaudire.
Chriſtus ad partem dextera; caput
inclinans aurem dexteraꝫ nobis por
rigit. ⁊ ſiniſtram nobis auertit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Auris dextera eſt eius mīa quaȝ mō
nobis libenter impendit· Siniſtra āt
eſt eius iuſticia quā mō libent̄ a no
bis auertit · Scđo habet brachia ex
tenſa ad amplexū· Solet namq̄ mī
brachia apire· et ſic puero veniendi
fiduciā ad ſe dare · Deus habet duo
brachia ſcȝ ſiniſtrū ſue gracie et dex
terū ſue glorie Iſta brachia duo deꝰ
olim ābo clauſa tenebat· qꝛ nulli pſe
ne dabat ſuam graciaȝ et nullū reci
piebat ad ſuam gloriā Tandē apuit
brachiū ſiniſtruȝ recipiens ad ſuam
graciā populū iudeoꝝ ſed tn̄ dexteꝝ
clauſuȝ tenebat· qꝛ nullū ad ſuā glo
riam admittebat· Modo autē ambo
brachia habet aperta et extenſa· qꝛ
omēs ad ſuā graciā recipit et ad ſuā
gloriā introducit · Tercio hȝ manus
pforatas ad largiendum· hūit em̄ in
cruce manus aptas cōfixas et pfora
tas Aptas ad innuendū ꝙ dat oībꝰ
liberalit̄· pš · Aperis tu manū tuam
et imples omne animal bn̄dictione·
Confixas ad innuendū ꝙ dat vniuer
ſalit̄· Sunt em̄ qui hn̄t manꝰ aptas
ad ꝓpinquos · ad alios autē clauſas
xp̄s autē ad oēs et bonos et malos ·
Math· v· Solem ſuū oriri facit ſup
bonos et ſup malos ꝛc̄ Perforatas
ad innuend· ꝙ dat oībus abundant̄
Sicut em̄ vas pforatū nichil ſibi reti
net· ſic et xp̄s ih̄s nichil ſibi retinuit
ſed oīa dedit· Nā dedit nobis carneȝ
ſuā· patri animā· iohāni matrē ſuā·
petro eccleſiā· latroni padiſū· cruci
fixoribꝰ veſtimentū· lanceatori reſti
tuit viſū· Quarto habuit latꝰ aptū
ad diligendum Ex hoc em̄ xp̄s oñdit
ꝗ̄tum nos dilexit· qualiter et ꝓpter
q̄d· Quantū qꝛ plus ꝙ̄ cor ſuū· qꝛ ꝓ
nobis iuxta cor ſuū voluit vulnerari
Sic enim loquit̄ mr̄ filio fili tu es cor
meū plus te diligo corde meo Iſte ē
nr̄ pellicanꝰ qui iuxta cor ſe vulnera
uit et filios reſuſcitauit Qualit̄ aūt
qꝛ ſcȝ ex vero amore cordis vt ſcȝ cor
eius videaꝰ et ꝙ ex amore cord̄ nos
diligat certi ſimꝰ · Sic em̄ loquit̄ ami
cus amico· vtinā videres cor meum·
Bern̄· Clauus penetrans · clauus re
ſerans factꝰ ē michi · Propter quid
vt ad inſtar colūbe ab inſidijs demo
num in ipſo foramine abſcondamur
Cant̄· v· Veni columba mea in fora
minibꝰ petre· Quīto habuit pedes cō
fixos ad nobiſcū manendū Signum
em̄ eſſȝ magni amoris ſi amicus cum
amico cōpediri ſe faceret vt ſecū ma
nēt Xp̄s em̄ in hoc exilio veniens ad
nos nobiſcū māſit libent̄ Proū· viij
Delicie mee eē cū filijs hoīm Manet
vtilit̄ Sap̄· vij· Venerūt michi oīa bō
pit̄ cum illo Manet pſeueranter·
Math· vlt̄· Ecce ego vobiſcum ſum
omnibꝰ diebꝰ ꝛc̄· Sexto habuit cor
poris extenſionē ad ſe nob̄ totaliter
impendendū· Nā extendit ſe in nr̄m
obſequiū ab infantia vſ̄ ad puericiā
qꝛ et ab infantia a circumciſione ſan
guinē effudit· Et in pueritia qꝛ ꝑnti
bus obediens fuit Iuxta illud Lu· ij
Erat ſubditus illis · A pueritia vſq̄
ad iuuentutem· qꝛ in ſua iuuentute
nos īſtruxit· miracula fecit et bn̄ficia
mlt̄a impēdit A iuuētute ſua ſe extē
dit vſ̄ ad finē vite· qꝛ in crucē aſcē
dit· et ꝑ paſſionē nos redemit· poſt
mortē ſe extendit vſq̄ ad limbū· et
inde patres eduxit· deinde ſe extēdit
vſ̄ ad mundū qn̄ glorioſe reſurrexit
poſtmodū vſq̄ ad celū qn̄ mirabilit̄
aſcendit Tandē extendit ſe vſ̄ ad iu
diciū qn̄ viuos et mortuos iudicabit

Sermo· cxiiii· De eod̄· ſmo iiii·

Dilexit nos et lauit nos a pec
catis nr̄is ī ſangne ſuo Apo· i
Homo an̄ xp̄i paſſioneȝ erat
immūdus durus fugitiuꝰ et cecus · qꝛ
igit̄ erat immūdꝰ xp̄s fudit ſangneȝ
ſuū in lauacrū nr̄e purgatōis Heb·
ix· Sanguis xp̄i emūdaabit cōſcias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

nrās ab opibus mortuis Lauacꝝ autem frigidum lauat. calidū autē melius lauat. ſic ⁊ ſanguis chriſti omni tēpore lauat ſed hodie meli⁹ lauat. qꝛ de ſuo vaſe calid⁹ eſt effuſus ¶ In quo quidē fuit valde calefact⁹ ſcꝫ igne amoris. de quo ipe dixit ſic. Luc. xv Ignē veni mittere in terrā Igne doloris Treñ. i. Attēdite ⁊ videte ſi eſt dolor ſimilis ſicut dolor me⁹. Et igne paſſionis Ps̄ Igne me exaīmaſti ⁊ c ¶ Nō tantū lauat nrās cōſciencias ſed etiā oēs creaturas Oia nāqꝫ elemēta ab ydolatrijs fuerunt fedadata ſcꝫ aqua ex nephādaꝝ hoſtiaꝝ ablutione. ignis ex cōcrematione. aer ex fumi aſcenſione ⁊ terra ex innocentis ſanguinis aſperſione Sed chriſt⁹ omnia iſta purgauit ſcꝫ aq̄m ꝑ aquam quā de latere emiſit Aerē qꝛ non ſub tecto ſed in aere paſſus ē Terrā qꝛ ſuꝑ eam ſanguinē fudit. Et ignē qn̄ ſpūm ſanctū in ſpē igis emiſit ¶ Secūdo qꝛ homo erat dur⁹ effudit ſanguinē ſuū in emplaſtꝝ nrē mollificationis. Fit autē emplaſtꝝ ď herbis ⁊ florib⁹ ⁊ ſpeciēb⁹ aromomaticis aliquo liquore ſupīfuſo ⁊ melle appoſito. Herba medicinalis ē caro e⁹ mortal' Juxta illď yſa. xl. Ois caro fenū. Flos odoriferus ē e⁹ aīma omniū virtutum odore repleta Species aromatica ē e⁹ diuinitas ſpecioſa. liquor infuſus eſt e⁹ ſanguis effuſus Mel dulce eſt e⁹ ſpūs human⁹. de quo dicit̄. Ecc. xxiiij. Spirit⁹ meus ſuꝑ mel dulcis Ex his igit̄ quīqꝫ generibus confectū eſt illud emplaſtꝝ quod omnē duritiā cordis nri ď bet mollificare. maturare. ⁊ frāgē. ¶ Dicitur nāqꝫ qꝫ ē q̄dā lapis adamantin⁹ q̄ frangi nō poteſt. nec mallei ꝑcuſſione. nec ignis aduſtione. nec antiqua inueteratione. frangit̄ autē ſāguinis appoſitōe. Sic multi ſūt q̄ ad penitētiā frangi nō poſſūt nec per diuinā cōminationē. nec ꝑ adhibitā tribulationē. nec ꝑ longā ſenectutis cōfectionē frāgūtur autē ꝑ dnīce paſſionis recordationē ¶ Tercio qꝛ hō erat a dō fugitiu⁹ effudit ſanguinē ſuū i reclamatoriū nrē reuocationis. qꝛ aues ad dños ſuos nō reuertūt̄ n̄ cū fruſto carnis. arbores aſcendūt. ⁊ ad eas ſibulant ⁊ eas reuocāt. Aliq̄ tamen ſūt que non reuertunt̄ ꝑplici de cā. q̄ qꝛ ſūt nimis replete. q̄ qꝛ i deuoratione p̄de ſūt occupate. aut qꝛ n̄ ſunt bn̄ domeſticate. Homo enī tā q̄ auis ꝯtumax a deo auolauerat Ozee. ix. Effraym q̄ſi auis auolauit Jō chriſtus arborē crucis aſcēdens ⁊ corpus cruentatū hn̄s ad nos ſibulare n̄ ceſſat yſa. v. Leuabit domin⁹ ſignū in nationib⁹ ⁊ ſibulabit ad eum de finibus t̄re Sed q̄dā ſunt q̄ venire cōtempnūt. aut quia ſūt nimis repleti ſicut auari Deut. xxxii. Incraſſatus ē dilect⁹ et recalcitrauit. aut qꝛ ſūt in cadaverib⁹ occupati. ſicut luxurioſi ad inſtar corui. q̄ deuoratōi cadaveꝝ ſe dedit. ⁊ iō ad archā nō redijt q̄ qꝛ ſunt ſilueſtres ⁊ nō bū domeſticati. ſicut ſupbi ¶ Aialia autē domeſticant̄ trib⁹ modis Aliqn̄ ꝑ flagellationē. quia qn̄ canis flagellat̄ leo domeſticatur. Aliquādo ꝑ ſanguinē. qꝛ aliquando auib⁹ dat̄ ſanguis ſiue vinum ad bibendū vt domeſticent̄ Aliqn̄ vero ꝑ beneficioꝝ collationē Nō eſt eī aliqď animal ita ſilueſtre. qď ex bn̄ficijs nō fiat maſuetū ⁊ lene ¶ Chriſtus igit̄ q̄ ē leo āte nos canes vt nos domeſticaret flagellari voluit yſa. liij. Diſciplina pacis nrē ſuper eū; vinū ſanguinis ad bibēdum nobis dedit. beneficia ꝯtinua nobis tribuit. ⁊ tn̄ aliq̄ domeſticari nō pn̄t. nec ex flagellatiōe leonis nec ex potu ſui ſanguis. nec ex collatis beneficijs ¶ Quarto qꝛ hō erat cec⁹ effudit ſāguinē ſuū i collirium nrē illuiatōis

Sūt ei tria peccata q̄ excecāt ſcʒ tu
mor ſuꝑbie· puluis auaritie ⁊ humor
luxurie· Et iſta cecitas ſanat̄ ex tri
plici collirio Quoddaʒ em̄ ē colliriū
confectū ex felle piſcis quo illumina
ti ſunt oculi Thobie· ⁊ iſtud colliriū
eſt totū amarū· ⁊ repſentat xp̄m ꝑ
ut erat in patibulo Cōſideratio autē
iſtius fellis .i. amaritudinis paſſiōis
frāgit duriciā noſtre elationis Vn̄
⁊ in paſſione: petre ſciſſe ſūt· terra
mota eſt· ⁊ monumēta apta ſunt·
⁊ mortui ſurrexerūt· Illi ergo qui
ad iſtud colliriū non ſanant̄ ſunt la
pidibus duriores· terra inſenſibilio
res· monumētis fetidiores ⁊ mortu
is miſerabiliores Eſt ſecūdū colliri
um ↄfectū ex fauo mellis: quo limīti
ſūt oculi ionathe· vt habet̄· i· Regū
xiiij· ⁊ iſtud colliriū eſt totū dulce·
⁊ repreſentat xp̄m ꝑut eſt ī regno
vbi totꝰ ē dulcis· ex quo ſcī habent
ſuā dulcedinē ex melle ſciz diuinita
tis ⁊ cera hūanitatis Cōſideratio aūt
hꝰ dulcedinis deb; extinguere cecita
tē carnalis delectationis Terciū col
liriū eſt cōfectum ex coniunctōe ſali
ue ⁊ pulueris· quo illuminatꝰ ē cecꝰ
a natiuitate Jo· ix· Et iſtud ē ex pte
dulce ⁊ ex pte amarū Nam ſaliua hʒ
dulcedinē· ſed t̄ra amaritudinem
Et repſentat xp̄m ꝑut erit in iudici
o vbi malis erit terribilis· ⁊ bonis
dulcis Cōſideratio āt iſtiꝰ collirij taʒ
t̄ribil̄ dʒ ſanaē cecitatē cupiditatis
q̄r tūc diuitie n̄ poterūt liberaē Vn̄
Veniet dies illa ī q̄ plꝰ valebūt purā
corda q̄ȝ aſtuta v̄ba· ⁊ cōſcīa bōā q̄ȝ
marſupia pleā Ser· Crvs de eod̄ f· v

Tradidit ſemetipm ꝑ nobis
oblationē ⁊ hoſtiā deo ī odo
rē ſuauitatis Eph· v In vete
ri ſacrificio ↄſiderabant̄ tria· ſcʒ ob
latio· inflammatio· ⁊ recōſiliatio Si
quidē animal ſacrificandū offereba
tur· oblatū cremabat̄· crematum o
dorē reddebat quo deus placabat̄·
Sic ⁊ xp̄s fuit oblatꝰ· ideo dicit̄ Tra
didit ſemetipſū pro nobis Fuit īflā
matus: ideo dicit̄· oblationem ⁊ hoſ
tiam· hoſtia ei cremabat̄ Et odorē
emiſit quo deꝰ fuit recōciliatꝰ· ideo
ſubdit̄ in odorē ſuauitatis· Prio
q̄r xp̄s fuit oblatꝰ ⁊ traditꝰ in ſacrifi
ciuʒ a patre: Ro· viij· Proprio filio
nō pepercit ſed ꝑ nobis tradidit illū
⁊ a ſe vt patet in v̄bo ꝓpoſito· Sed
q̄r in ſua deitate nōn erat aptꝰ ad ſa
crificiuʒ· ideo fecit ſe ouē ⁊ agnum
vt aptus eſſet ad ſacrificādū: pſa·
liij· Tanq̄ȝ ouis ad occiſionem duce
tur· ⁊ quaſi agnus corā tondente ſe
obmuteſcet ⁊ nō aperiet os ſuū Non
em̄ os ſuū aperuit ꝑ aliquā impaciē
tiaʒ· nec cor ſuū ꝑ aliquā iraʒ· quod
patet q̄r cū ira ſiue īpaciētia aliquan
do ſit in aīo aliquādo manifeſtet̄ in
exteriori ſigno· aliquādo oſtēdatur
in iniurioſo v̄bo· aliqn̄ exerceat̄ ī con
tumelioſo fcō· xp̄s nl̄lo iſtoꝝ mōꝝ
in paſſione fuit ↄmotꝰ· ſed tanq̄ȝ ag
nus obmutuit· pſa· xli· Non clama
bit ⁊ nō audietur vox eꝰ foris· Ecce
q̄r nō fuit cōmotꝰ in v̄bo· Calamū
quaſſatū nō ↄteret· ecce q̄r nō fuit
ↄmotus ī facto· q̄r nulli nocuit· ſed
omnibꝰ ꝓfuit· nō erit triſtis ecce q̄r
n̄ fuit ↄmotꝰ ī aīo· neq̄ȝ turbulētꝰ·
ecce q̄r nō fuit ↄmotꝰ in exteriori ſig
no Scdo xp̄s fuit inflāmatꝰ ⁊ ſuccen
ſus ⁊ hoc q̄drupl̄ici igne Primo igē
amoris de quo dr̄ Luc· xij· Ignē veni
mittē in t̄rā ⁊ c̄ Jo· xv· Maiorē hac
dilcōnē neō hʒ ⁊ c̄ Iſto igē aōris ad
o fuit inflāmatꝰ q̄ȝ ꝓpt̄ nr̄m amorem
dimiſit habitationē celeſtē· āgelicā
heditatē ⁊ ſeipm dedit ī mortē· ihe
re· xi Reliq̄ domū meā ⁊ dimiſi here
ditatē meā· dedi dilcāʒ aīaʒ meā ī ma
nibꝰ inimicoꝝ· me· Iſto igē ado fuit
īflāmatꝰ q̄ȝ dedit nob̄ ſapiaʒ ſuā q̄r ē
gita tibꝰ āmis nos docuit potētiā ſuā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

q multa beneficia nobis cōtulit īfir
mos ſanādo. mortuos ſuſcitando.
Perſonā ſuaʒ. q triginta tribus an
nis pſeuerāter nobis ſeruiuit. Et vi
tā ſuā. q p nobis mortē ſuſtinuit.
Secūdo fuit inflāmat9 igne doloris
Null9 em̄ martir tātuʒ dolor ē ſenſit
q̄tuʒ chriſt9 Maiorē ei dolorē ſentit
oculus qn̄ pūgitur q̄ calcaneuʒ quā
do vulnerat. Caro autē alioꝝ marti
rū fuit īſtar calcanei. q d groſſa ma
teria facta Et caro chriſti fuit adin
ſtar oculi q habuit ꝯplexionem ma
gis nobilē Et erat delicata. ex eo q
fuit de ſpūs ſancti opatione ꝯcepta d
puriſſimis ſanguinib9 beate marie a
ſſumpta. et nulli vnq̄ pccō ſubiecta
Et ergo maiorez dolorē ſenſit Tercō
eāt īflāmat9 igne paſſiōis paſſ9 ē ei
penā acerbā. variā et diuturnā Acer
ba q̄dem erat q in locis neruoſis. v
bi viget maior ſenſus. et iō maior do
lor Fuit varia. q a plāta pedis vſq
ad verticē nō fuit in eo ſanitas Fuit
eciā diuturna. q ab īſtanti ſue ꝯcep
tionis durauit vſq ad mortē ſuā Ip
ſe ei mortē ſuā ſemp ſciuit. et iō quo
libʒ die dolorē habuit. Quarto e
rat inflāmat9 igne ꝯpaſſionis Mag
na ei ꝯpaſſione vrebat. quādo mrēʒ
flētez vidit. qn̄ apoſtolos diſperſos
vidit. qn̄ eciā ſuos crucifixores i fre
neſim verſos aſpiciebat Sicut ei pi9
pater videns filiū freneticuʒ in ipm in
ſurgentē plorat. nō ſuā iniuriā ſed fi
lij furiā. ſic et xps nō ſuos dolores. ſꝫ
freneſiʒ ſuoꝝ īfficiētiū dflebat. Iō e
teni p ipſis orabat. clābat et ploābat
ſic dr Heb. v. Qui i dieb9 carnis ſue
pces ſupplicatōeſq ad deū et c. Ecce q
oābat. et cū clamore valido. Ecce q
clamabat Et cū lacrimis offerēs Ec
ce q plorabat Tercio xps ſuauem
odorē fecit patri ex quo fuit reꝯcilia
tus. vnde dicit In odorē ſuauitatis
Iſtud āt ſacrificiū erat valde odori

feꝛum. q fiebat i holocauſtuʒ Ho
locauſtū em̄ erat totum incenſum.
Chriſtus igitur erat holocauſtuʒ. q
totus erat in paſſione incēſus. vt ſu
pradictuʒ eſt Et int9 igne amoris et
foris igne paſſionis Et iſtud p quat
tuor ſigna poteſt oſtēdi. que ſunt ſi
gna in aliquo vehemētis caloris Pri
mum ē quia valde ſudauit qui ſudor
in guttas ſanguis aque fuit conuer
ſus Magnus erat ille ignis qui ipſū
nō tantū in facie ſed eciā in toto cor
pore ſudare faciebat et qui humorez
fleumaticuʒ in ſanguinem conuerte
bat qui in tantuʒ abundabat q in t
ram decurrebat Secundum ſignum
eſt quia veſtes ferre nō poterat. ſed
nud9 in crucē aſcendit Ac ſi ipo fcō
loquat et dicat. tāto igne ardeo q ve
ſtes ſuſtinere nō valeo. Hoc ſignifi
catū eſt. ij. Reg. vi. vbi dr q dauid
nud9 ludebat āte archaʒ dn̄i. Archa
dn̄i eſt crux xpi. in q̄ pfunda dei miſ
teria ꝯtinent vbi chriſtus nud9 luſit
qui nudus et gaudens crucē aſcēdit.
Terciū ſignū eſt q ſitiuit et potuʒ pe
ciit. Ber. O dn̄e quid ſitis. fidē noſ
trā. ſaluteʒ nrāʒ et gaudiū nrūʒ. Pl9
aīaꝝ veſtraꝝ q̄ corpis mei me tenet
cruciat9 Quartum ſignum eſt q
totus i crucē rubicūdus fuit. hō emʒ
q̄ ſtat ad puū ignē efficit rubicūdus
in facie Iſte autē portabat q̄tuor ig
nes. iō fuit rubicūd9 in corpe. q to
t9 cruētat9 in cruce. pſa. lxiij. quare
rubꝝ ē indumētuʒ tuuʒ et c. Can. v.
Dilectus me9 cādidus et rubicūdus
p puritatē. fuit cādidus et rubicūd9
p ſanguinis cruentationē

Sermo Cxvi De eodē. ſer. vi.

Fa ſciculus mirre dilect9 me9
michi: inter vbera mea ꝯmora
bit Can. i. Quamuis virgo
beata non fuerit gladio materiali p
cuſſa: fuit tamen i chriſti paſſioē gla
dio doloris tranſuerberata. Et ideo

Sermo de compaſſione marie et doloribus quos habuit de morte filij ſui domini noſtri Jeſu christi

qn̄ xp̄i paſſio ad meōriā reducit̄:nō i
merito ⁊ mr̄is paſſio ad meōriaꝫ re
uocat̄ ¶In v̓bis ergo p̄miſſ ĩꝗ̄tū de
ipſa exponunt̄:tã ponūt̄ ¶Prio ei poī
ē magitudo ſui amōris. cū dr̄ Dilec
tꝰ meꝰ Dilexit āt xp̄ꝫ dulcit̄. fortit̄ ⁊
ſapienter ¶Sic dulcit̄ eū dilexit:ꝙ to
ta p̄ amore liquefacta fuit Sicut em̄
aurꝝ a facie ignis liquefit:ſic eius aī
ma ad preſentiā ignis celeſtis q̄ in e
iꝰ vtero nouē mēſibꝰ hītauit Cā. v
Anima mea liquefacta ē ⁊ c̄ ¶Sic dul
citer eū dilexit:ꝙ tota in amoreꝫ cō
uerſa fuit Si eī ignis materialis ea ī
que agit ſibi aſſimilat̄:multofortius
ignis diuini amōris qui in eiꝰ vtero
habitauit:eā ſibi aſſimilauit ⁊ totaꝫ
in amorē cōuertit. hoc ſignificatū ē.
Exod. iij. vbi dicit̄ Rubꝰ ardebat ⁊
nō cōburebat̄. Arſit q̄deꝫ igne amo
ris in mēte:ſed nō fuit cōbuſta igē
cōcupiſcentie ¶Sic dulciter eū dilexit:
ꝙ pre nimia amōris dulcedine:a ſe
quodāmodo alienata fuit Nā ⁊ filiꝰ
p̄ amorē mr̄is extra ſe poſitus eſſe vi
debat̄. quādo ſua vulneā obliuioni
tradideāt ⁊ matris ſolūmodo memor
erat: q̄ iohāni ipſā rcōmendabat
Mater etiā p̄ amore ſui filij extra ſe
eſſe videbat̄. dū mortē ſuā ſic reſpice
ret:vt in medio ocaſoꝝ ſui filij amo
re intrepida remanāret ¶Sic dulcit̄
dilexit ꝙ tota languida facta fuit.
Nō languere cōſueuit poſt certamē
⁊ durꝝ laborē ¶In corde nāqꝫ v̓ginis
certabāt duo amores ⁊ duo doloēs.
ſcꝫ amor filij q̄ nolebat ipſū pati: ⁊
amor gn̄is humani q̄ volebat ipſum
mori Et ſic inter iſtos duos amoēs:
magn̄a pugna eāt ¶Certabāt etiam
adiuicē dolor quē hītura erat d̓ mor
te ſui filij q̄ nolebat ipſū pati: ⁊ do
lor de pditione gn̄is humani. q̄ vole
bat ipſū mori: ⁊ q̄ in in corde ſuo ta
lis pugna erat. iō tota lāguida fcā
fuerat Can. ij. Nunciate dilecto q̄ a
more langueo ¶Secūdo dilexit filium
fortit̄ ¶In xp̄i paſſione q̄dā erant for
tes ꝗ̄tū ad amorē.ſicut apl̄i q̄ etiam
ipſū mortuū diligebāt: ſ debiles q̄n
tū ad corpalē aſſociationē. q̄ ipō r̄li
cto fugerūt: ⁊ ꝗ̄tum ad fidē q̄ ipſaꝫ
pdiderūt ¶Alij fuerūt fortes ꝗ̄tuꝫ ad
aōrē ⁊ aſſociationē. ſic ſūt ſcē mľes
q̄ ipſū diligebāt ⁊ iuxta crucē aſſoci
abant: ſ debiles ad fidē q̄ ipſā pdid̓
runt ¶Btā autē v̓go fuit fortis ⁊ ꝗ̄tū
ad amorē ꝙ filiū ſuū ſēp dilexit: ⁊
ꝗ̄tū ad aſſociatōnē q̄ iuxta crucē ſē
p ſtetit: ⁊ ꝗ̄tū ad fidē. q̄ ipſaꝫ nūq̄ꝫ
amiſit: ⁊ q̄ntū ad mortis horrorē: q̄
mori nō timuit Vn̄ dr̄ in ꝓſa Nato q̄
ſo parce: mrēꝫ crucifigite: ā in crucis
ſtipite nos ābos affigite:male ſolus
morit̄ ¶Tercō dilexit ſapient̄ ⁊ diſcre
te:cꝰ diſcreta dilectō in rbꝰ apparet
¶Primo q̄ ipm̄ dū adhuc puer eſſet:
ad tēplū ⁊ feſtiuitates dei p viā etiā
longā ⁊ aſpērā ducere ꝯſueuit ¶Secū
do q̄ ne cruceꝫ aſcenderet:vſꝗ̄ ſibi
diſſuaſit ¶Tercō vt de cruce deſcēde
ret nūꝗ̄ ſibi cōſuluit:ꝗ̄uis ſciret q̄
dolores maximos pateret̄; qđ ē con
tra multas muliēs q̄ filios ſuos a pu
ericia nimis delicate nutriunt. et ne
crucē pn̄e aſcendāt auertūt: ⁊ ſi aſ
cenderit nō ſolū vt deſcēdant ꝯſulūt:
ſed etiā violent̄ educūt ¶Secūdo poī
ē magnitudo ſui doloris cū dr̄ Faſci
culꝰ mirre. Iſte āt dolor cauſabat̄ ī
rōe ſui:ex rōe filij:⁊ ex rōne ſupplicij
¶Rōe ſui:q̄ ipa erat pia mr̄;ꝗ̄to em̄
mr̄ ē magis pia:tāto ad dolēdū ma
gis ꝓcliua Btā ḡ v̓go maria licꝫ in
ꝗ̄tū mr̄ ad filiū pia fueit:ē fcātn̄ ma
gis pia:ex eo ꝙ diuia pietas in eiꝰ v
tero nouē mēſibꝰ hītauit Fuit etiaꝫ
tota mr̄:q̄ qn̄ diuidit̄ in mľtis.mior
iuenit̄ in ſingulꝭ Si q̄ mr̄ plāgit.dolo
rē cū prē diuidit:hec āt diuidē nō po
terāt:q̄ nullꝰ pr̄ ibi erat carnalis Fu
it etiā vnica mr̄ Si q̄ mr̄ filiū amittit

ſolationē recipit: q2 alios habz vl' ha
bere ſe ſperat. Hec autē nullū alium
habebat nec habere ſperabat Et iō
vnicus ſibi erat ¶ Mltū dolet mater
quādo audit filiū mortuū. ſed pl9 do
let: quādo ipſū horribili morte neca
tuz Sed maxie dolet: qn̄ occiditur an
te ſuū cōſpectū. quāto ergo dolore
virgo vulnerabatᷓ q̄ cū eſſz pia matᷓ
⁊ tota mater ⁊ vnica mater. videbat
filium ſuu; mortuū ⁊ horribili paſſio
ne necatuz: ⁊ iſta oīa fieri ante ſuum
conſpectū. ¶ Secūdo cauſabatᷓ iſte
dolor in ea: ex ratione filij Multuz ei
dolet mater: qn̄ filiū bonū ⁊ ſapiētez
pdit aut amittit. Hec autem amitte
bat filiū. de quo dr. Eccī. xxiiij. Ego
matᷓ pulchre dilectōis ⁊ c̄. Videbat
eī a ſe recedere filiū. matrē tā dulcitᷓ
diligētem: iō dicitᷓ Ego mater pulc
hre dilectōis. filiū matrē taz filialitᷓ
reuerētē: iō diligentᷓ dr. Et timoris
filiū matrē de cruce tā feliciter agno
ſcentē. iō dr. ⁊ agnitōis. filiū erga
matrē tā pium exiſtētem: iō dr. Et
ſcē ſpei ¶ Tercio cauſabatᷓ in eo do
lor ex ratiōe ſupplicij. videbat ei filiū
penā ignominioſaz: q2 pena latronū
erat punit9. penā doloroſaz: i toto
corpore erat vulnerat9. penā īiuſtā:
q2 ſine cauſa fuerat dāpnatus ¶ Nō
q̄dez aliquādo dign9 ē morte ppter a
liqd̄ facin9 qd̄ ɔmittit: ſicut homicida
Aliqn̄ ppter aliquā blaſphemiā quā
irrogauit ſicut ille q̄ blaſphemat ēgi
giā maieſtatē. aliqnādo ppter aliq̄z
negligētiā quā committit: ſicut ille q̄
ex negligētia hoſtes caſtꝝ intrare p
mittit Hic aūt nulli vnq̄ īiuriā fecit:
nulli vnq̄ iniuriaz dixit: nulluz bonū
vnq̄ obmiſit ⁊ de his omnib9 dicitᷓ.
.i. Pe. ij. Qui peccatū nō fecit nec i
uēt9 eſt dolus ī ore e9 ⁊ c̄. ¶ Paſſ9 eſt
penā doloroſaz. iō dicitᷓ. Qui pecca
ta nrā. i. penā pro peccatis noſtris:
pertulit in corpe ſuo ſcz toto ¶ Igno
minioſaz penā: iō ſequitᷓ ſup lignum
ſcz crucis ¶ Iniuſtā. ideo dr Tradidit
autē iudicāti ſe iniuſte. ⁊ vere iiuſte
q2 nulli vnq̄ iniuriā fecit. iō dr Qui
peccūm nō fecit: q2 nulli vnq̄ [illegible]
[illegible]. iō dicitᷓ Qui cū male diceretur ñ
maledicebat: nullū vnq̄ bonū obmi
ſit ſed ⁊ plus fecit q̄ debuit. iō ſequi
tur cui9 liuore ſanati ſum9 ¶ Tercio
ponitur magnitudo ſue deuotionis
⁊ dilectionis. cū dicitᷓ Inter vbera
mea ɔmorabitᷓ Ipſa ei omnia que fi
lius paſſus fuerat in corde ſuo repoē
bat ⁊ reuoluebat: ⁊ ex ipſis vulnera
batᷓ p̄ dolore: cruciabatᷓ pre amore:
eſtuabat pre ɔpaſſione ¶ Iſtuz igitur
faſciculū id ē paſſionis cumulū inter
ſua vbera reponebat: q2 inde ſe exte
rius ⁊ interi9 muniebat ¶ Muniebat
eī cor ſuuz ne in meōriaz intraret ho
ſtis p ſuggeſtionē: vel itelligētiaz p
aliquā delectationē. vi[illegible]z vel vo
luntatē: p aliquē conſenſu; ¶ Munie
bat ⁊ opera. ne itraret p ſiniſtraz in
tentionē: iō dicitᷓ. Can. iiij. Ortus cō
cluſus ⁊ c Clauſa q̄dez fuit e9 memo
ria: q2 nunq̄ intrauit praua ſugge
ſtio. ido dr Ortus cōcluſus Clauſa fu
it e9 itelligētia: q2 nūq̄ ibi intrauit
aliqua praua delectatō: iō ſecūdo di
citᷓ Ortus cōcluſus Clauſa fuit e9 vo
luntas: q2 nūq̄z ibi intrauit aliq̄s p̄
uus cōſenſus: iō dr Fons ſignat9. E
ius ecīā opa fuerūt corā deo valde a
mena. ideo dr. Emiſſiones tue padi
ſus Et intra ratiōnē valde ordinata
ideo dicitᷓ Malorꝝ punicorꝝ Proxiſo
dorifera ⁊ fructuoſa. iō dicitur. cum
pomorꝝ fructibus.

¶ Sermo cxviij ¶ De eodē ſer. vij.

Annūciate inter gētes ſtudia
eius ⁊ c. Ps. Hec poſſunt eſ
ſe verba pphete alloquentis
predicatores. vt ānuncient popul'
opera ſtudioſa. que hodie eccleſia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cōmemorat ⁊ miſteria que hodie re
preſentat ¶ Primū eſt· qꝛ cāpane ho
die nō pulſant̄ ex eo ꝙ oēs cāpane
hodie ſiluerūt Chriſtus eī habebat
duodecim apoſtolos q̄ſi duodecim cā
panas ·ſed vna ipſaꝝ ſcꝫ iudas frac
ta fuit: qꝛ ſuſpenſus crepuit mediꝰ
¶ Alia fuit groſſa cāpana ſcꝫ petrꝰ q̄ ſe
mel tā altū ſonū dedit ꝙ ſup oēs an
gelos auditꝰ fuit Mat·xvi· Tu es
chriſtus filiꝰ dei viui· ſed hodie ſonū
perdidit· qꝛ ipſū confiteri auſus non
fuit Cetere cāpane ſcꝫ alij apoſtoli
etiaꝫ ſonum perdiderūt· qꝛ chriſtū ↄ
fiteri auſi nō fuerūt Poſt reſurrecti
onem autem domini ⁊ ſpūs ſci miſſi
oneꝫ ꝑ totū mundū ſonuerūt ·Ps̄·
In omnē terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ ¶ Alia
cāpana fuit q̄ tam dulciter ſonuit·
ſcꝫ beata virgo ꝙ ad eius ſonum in
vteꝝ filius dei deſcēdit· quādo dixit
Ecce ancilla dnī ⁊ c̄: ꝙ iohānes ī ma
tris vtero ēpudiauit· et ꝙ eꝰ ſonuꝫ
chriſtꝰ ſemꝑ audire deſiderauit Can
t̄·ij· Sonet vox tua in auribꝰ meis·
⁊ c̄· Iſta hodie ſonū perdidit que p̄
nimio doloē perfoāta fuit Lu·ij Tu
aꝫ ipſius animā ptranſibit gladius
¶ Alia cāpana fuit xp̄s que nō ceſſauit
ſonare· qꝛ nō ceſſauit predicare Et
tandeꝫ eleuata in campanali crucis i
bi multiplicē ſonum dedit Nam i au
ribus patris dedit ſonū pie cōqueſ
tionis Mat·xxvi· Hely hely ⁊ c̄· In
auribus mris ſonū dilcōis quando
ipſaꝫ iohanni cōmendauit· In auri
bus hoſtis ſonū magne caritatis q̄n
do pro ipſis orauit In auribꝰ huma
ni gn̄is ſonum doloris Treñ·i· Attē
dite ⁊ videte ſi eſt dolor ſimilis ſicut
dolor meꝰ· Tantū iſta cāpana ſonu
it ꝙ tota rauca fuit Ps̄· Laboraui
clamās rauce fc̄e ſūt fauces mee· tā
dem in q̄nq ꝑtibꝰ perforata fuit· ⁊
ſic omnino ſiluit ⁊ ſonū amiſit ¶ Secū
dūꝫ ꝙ eccīa hodie repſentat eſt ꝑ
cuſſio tabule· quod fit triplici rōne
¶ Sonus enī tabule repreſentat confu
ſū ſonū totius officine īfernalis chri
ſtus eī vectes ferreos cōfregit Ange
li valenter clamabant· Aperite por
tas principes vrās Sancti enīꝫ prēs
qui ibi fuerūt iubilabant· demones
vlulabant· dānati flebant· ⁊ ſic mix
tus erat ſonus flentium et ſonꝰ gau
dentiū ¶ Secūdo repreſentat ſtrepitū
dnīce paſſionis ſeu captionis· Iudei
eī ad capiendū xp̄m cū magno ſtre
pitu armoꝝ venerunt ſcꝫ cū gladijs
fuſtibus· ⁊ lucernis Mat·xxvi· Tā
ꝙ̄ ad latronē exiſtis ¶ Tercio ſonꝰ il
le excitat dolorē in chriſtianis· Ec
cleſia nāꝫ mitit̄ fideles hodie icitaē ad
fletum Ideo tacet ſonꝰ leticie qui fit
tactu ſicut ē ſonꝰ campane ⁊ facit ſo
nuꝫ triſticie ſcꝫ ſonū tabule· tacet eci
ā ſonus leticie qui ſonꝰ fit cū voce· ſi
cut patet in lectōibus ⁊ facit ſonū
triſticie· ſicut pꝫ in lamētationibus·
Tacet eciā ſonꝰ leticie q̄ fit cū flatu·
⁊ facit ſonū triſticie q̄ fit cū fletu· qꝛ
cantꝰ leticie ſubticent̄ ⁊ cantꝰ triſtici
e recitant̄ ¶ Tercū eſt q̄re paſſiones
alioꝝ ſcōꝝ celebrant̄ cum leticia· xp̄i
autē paſſio cū triſticia ¶ Prima rō eſt
qꝛ alij ſancti paſſi ſūt ꝓpter ſe vt ſcꝫ
ꝑ ſuam paſſionē acquirāt gl'aꝫ cele
ſtem· ⁊ iō eis cōgaudere debemꝰ Chri
ſtus autem non eſt paſſꝰ propter ſe·
ſed propter peccata noſtra· ideo fle
re debemꝰ ¶ Secūda ratio eſt· quia ho
die fleuit t̄ra ſcꝫ q̄n cōtremuit· ſol·
q̄n obſcuratꝰ fuit· fleuerūt ſcē muli
eres· fleuerūt apl'i· fleuit petrꝰ· fle
uit v̄go btā· ⁊ fleuit xp̄s vt hēt He
b·v fleuerūt ⁊ āgeli· yſa·xxxiij· āge
li pacis amaē flebāt: fleuiſſet dꝰ pꝛ ſi
potuiſſꝫ Quis ergo fideliuꝫ hodie nō
flebit ¶ Quartū ē qꝛ miſſa hodierna n̄
hꝫ principiū .i. introitū· qꝛ chriſtus a
nobis exiuit Nō habet finē ſcꝫ bene
dicamus dño· qꝛ ille q̄ ē in t̄bulatōe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

nō īdiget benedictōe · ſed ꝯpaſſionē
nō habꝫ mediū · qꝛ hoſtia nō ꝯſecratᷣ
ex eo qꝛ vera hoſtia eſt ablata ¶ vel po
teſt dici ꝙ hec miſſa nō hꝫ principiuꝫ
mediū · neqꝫ finē · qꝛ a nobis receſſit
ille qui ſui ē principiū a quo oīa · me
diū ꝑ quē oīa · ⁊ finis ad quē oīa ·
¶ Quītuꝫ eſt qꝛ añ crucē nos ꝓſtram⁹
vt xp̄o rependamus q̄ ſe ꝓſtrauit vſ
qꝫ ad terre ſuſceptionē Phil · ij Exi
naniuit ſemetipum ⁊ c vſqꝫ ad terre
habitationē Baruc · iij · Poſt hec in
terris viſus ⁊ c vſqꝫ ad terre corrup
tionē Jere · xlvi · Fortis impegit ī for
tē ⁊ ābo corruerunt · vſqꝫ ad terre pe
netrationē Eccī · xxiiij · Penetrabo ī
feriores ptes terre · ⁊ c ¶ Sextū qꝛ cru
cē hodie oſculamur ¶ Notādum ꝙ q̄tu
oꝛ pſone xp̄m erāt oſculate · ſ. maria
in ſignū amoris Simeon ī ſignuꝫ duo
tionis Magdalena in ſignū recōſilia
tionis Judas ī ſignū ꝓditionis ¶ Qui
cūqꝫ igiᷓ crucē hodie oſculabit vide
at qualiter oſculetᷣ · Qui ei deiꝛ ꝓi
mi amore repletᷣ · oſculatᷣ cū maria ·
Qui intima deuotione ad crucē xp̄i
affiatᷣ · oſculatᷣ cū ſimeone · Qui xp̄o
ꝑ pn̄iam recōſiliatur oſculatᷣ cū ma
gdalena Qui ī paſcha ad mēſaꝫ xp̄i
epulatᷣ ⁊ p⁹ paſcha ad pccā reuertiᷣ
oſculatᷣ cū iuda ꝓditore · Magna ei
ꝓditio xp̄o oſculū dare ⁊ corp⁹ xp̄i d
mēſa altaris ſuſcipe ⁊ poſtea chriſtū
expellere ⁊ demonē ītroducere ¶ Sep
timū ē qꝛ hodie eccia ꝓ oībus orat ·
Cui⁹ rō eſt · qꝛ xp̄s fuit hodie valde pi
us ī pcendo qn̄ pro ſuis crucifixorib⁹
orauit Fuit liberalis in largiēdo · qꝛ
latroni padiſū dedit Larg⁹ ī redimē
do · qn̄ nō guttā ſed ſanguinē totuꝫ
dedit Viſceroſus ī diligēdo qꝛ ꝑ foā
men lateris maifeſtauit amorē cord
Jō eccia eū ſequēs hodie ē valde pia
in ignoſcēdo · liberalᷣ ī orādo · larga
in largiēdo · ⁊ viſceroſa ī diligēdo ·
¶ Octauū ē qꝛ fideles oēs eccās ⁊ alta
ria viſitare ꝯſueuerūt ¶ Cuius prima
rō eſt · qꝛ xp̄s oēs ſcōs q̄ fuerūt a pri
cipio mūdi vſqꝫ tūc in carcere limbi
viſitauit Lu · i · Viſitauit nos oriēs ex
alto ¶ Secūda rō ē qꝛ illa viſitatio q̄m
fideles faciūt hodie ſignificat viſitati
onē diſcipuloꝝ ⁊ ſcāꝝ mulieꝝ que ī
bant ⁊ redibāt viſitādo ſepulchꝝ ·
¶ Tercia rō ē qꝛ ſci dn̄t hodie eſſe val
de liberales · Et iō ſunt viſitādi ⁊ ro
gādi q̄ hodie d carcere limbi ſūt edu
cti ⁊ in celeſte impiū ſublimati Jō in
hac die multū dn̄t eſſe liberales · in
q̄ xp̄s eis ſic extitit liberalis ·

¶ Sermo cxviij ¶ In vigilia paſc · f · i ·

Caro mea requieſcet in ſpe p̄s
Chriſt⁹ q̄ olim requeuit ī ſab
bato ab opibus creatōis ho
die requeuit ī monumēto ab opibus
recreatōis ⁊ hoc ī ſpe accelerāde re
ſurrectōis ¶ Circa ipſuꝫ autē monumē
tuꝫ in quo xp̄s requieuit tria ſūt vide
da ſcꝫ cōtinēs · ꝯtent⁹ ⁊ ꝯtinēdi mo
d⁹ ¶ Cōtinēs autē ē ipſū monumētuꝫ
qđ nō fuit fortuite iuentum ſed diui
na prouidentia ¶ Prepatū nanqꝫ fuit
nouū ⁊ hoc triplici de cā ¶ Prima ē ſe
cundū ābroſiuꝫ Ne ſi in monumento
veteri fuiſſꝫ poſitus reſurrexiſſe inde
alius videretᷣ ¶ Secūda ratio eſt quaꝫ
tangit Glo · ſup Jo · ꝙ ſicut ī vtero
marie nemo āte eū ⁊ nemo poſt euꝫ
fuit · ſic ꝯueniēs fuit vt in e⁹ monumē
to nec āte eū nec poſt eū alius pone
retᷣ ¶ Tercia ē admonuēdum ꝙ qui cor
p⁹ chriſti debet recipe · aut eſſe debꝫ
nou⁹ ꝑ ſincerā innocētiā · aut debꝫ eē
innouat⁹ ꝑ verā penitētiam · i · Coꝝ
v · Epulemur ī azimis ſinceritatis ⁊
veritatis ¶ Secūdo fuit monumētuꝫ iu
ſti ſcꝫ ioſeph nō herodis ¶ Prio ꝺm · ā
broſiū ad ſignificādū ꝙ xp̄s moritᷣ ī
corde pccōris ſed requeſcit ī mēte iu
ſti ¶ Secūdo admonuēdū ꝙ āpli⁹ n̄ dbe
bat ꝑ pccōrib⁹ imolari Nat⁹ ē emꝫ
īt duo aīaliaqꝫ hoies beſtiales fcūr⁹

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

erat rõnales · vixit inter pctõres ⁊
mortuꝰ eſt inter latrones · qꝛ ꝑ ſuã
vitã ⁊ paſſionem malos iuſtificatu
rus erat · ſed requieuit in monumẽ
to iuſti ¶ Nõ ei ampliꝰ voluit iniuſto
rũ ⁊ peccõꝝ ꝯſortia · quia ꝓ eis vlte
rius moriturꝰ nõ erat Ro · vi · Chri
ſtus reſurgẽs ex mortuis ⁊c̃ · ¶ Terci
o ad iſinuãduz ꝙ licet i hac vita ſint
mixti boni ⁊ mali · poſt mortẽ tñ ſunt
boni ꝑ ſe ⁊ mali ꝑ ſe Lu · iij · Cuiꝰ vẽti
labꝝ in manu eꝰ ⁊c̃ · ¶ Tercio fuit ali
enũ ¶ Primo vt ſuã pauptatẽ oſtẽde
ret Sicut ei in alieã domo fuit natꝰ
⁊ in aliena ꝯuerſatꝰ · ſic ⁊ in alieno
monumẽto poſitꝰ Mat · viij · vulpes
foueas habẽt ⁊c̃ · De hoc Amb · Vt
quid illi tumulꝰ in terris cuiꝰ ſedes
manebat in celis ¶ Secũdo ſm amb ·
qꝛ nõ debebat ibi a morte detineri ·
noluit ei habere ſepulturã ꝓpriã · qꝛ
ibi modicaz facturꝰ erat morã ¶ Ter
cio ſm eundẽ ad innuẽduz ꝙ ꝓ alieã
moriebaᵗ ſalute · vñ ait Ideo in alie
na ſepultura poniᵗ qꝛ pro aliena ſa
lute moriebaᵗ ¶ Quarto eñ fuit colo
re albo rubeoqꝫ ꝑmixtuz · vt diciᵗ in
hiſtorijs ſcolaſticis ¶ Primo ad ſigni
candum ꝙ ibi poſitꝰ erat ille de quo
dr Can · v · Dilectꝰ meꝰ cãdidus ⁊ ru
bicũdꝰ ¶ Et ſecũdo ad oſtẽdendũ ꝙ in
iudicio qñ oĩa monumenta aperienᵗ
ipſe bonis erit letus · ⁊ malis terribi
lis ¶ Nã ſm Gre · in fulgore notaᵗ ter
ror · in cãdore vo leticie blãdimẽtuz
¶ Tercio ad innuẽdum ꝙ ille q̃ corpꝰ
xp̄i vult recipe debet eſſe albꝰ ꝑ mũ
diciã · ⁊ rubicũdus ꝑ caritatẽ ſincerã
¶ Secũdo eſt videdũ de cõtento · ibi ei
ꝯtinebaᵗ corpꝰ xp̄i · quod erat corpꝰ
multe ſcz maieſtatis · qꝛ erat diuini
ti vnitũ · multe ſcz pietatis · qꝛ mltis
vulneribꝰ laceratũ · multe puritatis
qꝛ ab oĩ corruptione extraneũ Erat
ei imbalſamatũ deitate: ⁊ iõ ſi ꝑ mil
le ãnos ibi iacuiſſet icorruptibile fui
ſſet · multe poteſtatis qꝛ ſpoliauit in
fernũ · licet ei corpꝰ remãſit ⁊ fuerit
in monumẽto poſitũ ⁊ collocatũ i ſe
pulchro: anima tamẽ eꝰ deſcẽdit in
infernũ ⁊ ipm ſpoliauit ¶ Tercio vidẽ
duz eſt de modo ſm quez corpus ibi
poſitũ fuit ¶ Nã erat ibi ſindone iuolu
tum · vt habeᵗ Mat · xxvij · Fuit inic
ta ⁊ aloe ⁊ aromatibꝰ cõdituz · vt hẽ
tur Io · xix · Per que daᵗ intelligi ꝙ
ille qui corpꝰ xp̄i debz recipe · debet
ipſuz recipe cũ magna puritate · qᵈ
ſignificaᵗ ꝑ ſindonẽ mũdaz Glo · ibi
dẽ · Sindone mũda ihesũ inuoluit · q̃
puã mẽte ipm ſuſcipit ¶ Scdo cũ mlto
timore qᵈ ſignificaᵗ per mirraz · que
habet a putredine ꝯſeruare · ſic ⁊ ti
mor a peccati corruptioẽ Prou · xi · i
timore dñi declinat oĩs homo a malo
¶ Tercio cũ multa fide qᵈ ſignificaᵗ ꝑ
aloes que hz ṽtutẽ purgatiuã · ⁊ de
fide dr · Actu · xv · Fide purificans cor
da eoꝝ ¶ Quarto cũ multa deuotione
qᵈ ſignificaᵗ ꝑ aromata Ipſa ei deuo
ta orõ eſt corã deo valde odorifera ·
Apo · viij · Aſcẽdit fumꝰ incẽſoꝝ de o
rationibꝰ ſcõꝝ ᵭ manũ ãgeli corã dño ·

¶ Ser · Cxix ¶ de eodẽ ſer · ſecũdus

Venit maria magdalena ⁊ al
tera maria videre ſepulchꝝ
Mat · vlt · Iſte ſcẽ mulieres
fuerũt valde ſollicite ſepulchꝝ xp̄i vi
ſitare Exẽplo quaꝝ ⁊ nos ſepulchra
viſitare debemꝰ ¶ Notãduz autez ꝙ ẽ
quadruplex ſepulchꝝ ¶ Primũ ẽ ſpũa
le ⁊ ſingulare: qᵈ erat xp̄i quod affe
ctu ꝯpaſſionis ⁊ deuotionis viſitare
debemus ¶ Quatuor autẽ de cauſis ſe
pulchra viſitari cõſueuerunt Aliqn
do ad plorãdũ Aliquãdo ad inungẽ
duz · ſicut ãtiquitꝰ erat cõſuetudo ·
Aliquãdo ad ſepiliendũ · Aliquando
ad honorãduz · ſicut ſepulchra marti
rum viſitamus His quatuor de cauſ
ſepulchꝝ chriſti viſitare debemus ·
¶ Primo vt ploremus affectu com

paſſionis Exemplo magdalene. de q̄
dicit᷑ Jo. xix. Maria ſtabat ad mon
mentum foris plorās Unde cātat ip
ſa eccleſia Iheruſalem luge: quia in
te occaſus ē ſaluator yſrahel ¶ Secūdo
ad iungendū et hoc triplici vnguēto
ſecundū Ber. ſcz contritionis qđ fit
de recordatione peccatorꝝ. deuotio
nis qđ fit de recordatione beneficio
rum. et pietatis quod fit de operib9
miſerationum ¶ Tercio vt cum eo ſe
peliamur per imitationē Roma. vi.
Conſepulti enim ſumus cum illo ⁊c.
In morte enim chriſti anima fuit a cā
ne ſeparata. anima tamen et caro di
uinitati fuerūt vnita Sic et in nobis a
nima debet ſeparari a carne. i. a car
nali amore Anima tamē et caro dēnt
deo vniri. anima p amorē caro per
incorruptionē ps. Cor meū et caro me
a exultauerūt in deū viuū. ⁊c. ¶ Ter
to vt ipſū honorem9 ſcz per honeſtā
cōuerſationē Mat. v. Videāt opera
veſtra bona ⁊c. Et p laudationem et
carnis mortificationem. i. Cor. vi.
Glorificate et portate deū in corde ve
ſtro ¶ Secundum ē monumentū mate
riale circa quod poteſt fieri quoddā
cōmendabile vt ſcz monumenta ſepe
videamus et ad funera pergam9 Ecc.
vii. Melius ei eſt ire ad domum luc
tus q̄ ad domū cōuiuii. ¶ Et quoddā
vituperabile. ſ. q̄ aliq̄s vſurari9 i loco
ſacro ſepeliat᷑. yſa. xxii. Quid tu hic
aut quaſi quis hic. q2 excidiſti ſepul
chꝝ tibi. Ecce dominus aſportari te
faciet ſicut aſportatur gallus gallina
cius. Gall9 gallinati9 ē gallus caſtrā
tus qui ideo impinguat᷑ vt cōmedā
tur et p pedes aſportet᷑ Sic tales impi
guant᷑ diuitiis vt diuitie a parētib9
caro a vermibus. anima a demoib9
comedatur. Tales ſunt extumulan
di et per pedes in foſſatū proiciendi.
¶ Fit etiā circa ſepulturas quoddā le
tabile q̄ ſcz aliquādo fiūt ſolemnita

tes Et iſtud tolerat᷑ ꝓpter conſolati
onem viuentiū. et ꝓpter ſpem futu
re reſurrectōnis dūmodo nō fiāt ni
mis curioſe. q2 tunc eſſet reprehenſi
bile Gloſa. ſup math. Ex ſimplici ſe
pultura dn̄i ambitio diuitū condem
nat᷑. qui nec in tumulis poſſunt care
re diuitiis ¶ Tercium ē ſepulchꝝ ſpūa
le ſcz ipſa religio vbi religioſus mor
tu9 mūdo debet abſcondi i clauſtro
tanq̄ in ſepulchro Sunt tamē multi
qui viui ibi ſepeliunt᷑ ¶ Quatuor autē
de cauſis homo aliquādo ſepelitur vi
u9. aliquādo ſcz ex ignorātia qn̄ cre
dit᷑ mortuus et eſt viu9. aliquādo ex
malicia quādo quis viuus ſepelit᷑ vt
ſua bona diripiant᷑. aliquādo ex iuſti
cia quādo aliqui ꝓpter aliqđ facin9
in terra ſuffodiunt᷑. Aliquādo ex cō
ſuetudine aliq̄. ſicut narrat Ierom
n9 cōtra iouinianū q̄ alicubi ē con
ſuetudo q̄ vxor viua cū viro defunc
to ſepeliat᷑ ¶ Sic etiā in ſepulchro reli
gionis q̄dā igrediunt᷑ tanq̄ mūdo mor
tui ꝫ tn̄ ſūt viui vt ibi bn̄ paſcant᷑ vł
honores aliquos aſſequant᷑ Exēplo vul
pis q̄ fingit ſe mortuā vt pullos rapi
at ¶ Aliqn̄ hoc accidit ex cupiditate re
cipientiū q̄ ſcient᷑ tales recipiūt vt e
orū bona poſſideāt ¶ Aliqn̄ includunt᷑ a
liq̄ ex ſua culpa vt penitentiā ibi agāt
vel inuiti a parētib9 icludūt᷑ Talib9
ſepe religio ē tormētū et ſunt mortui
deo et viui mūdo ¶ Alii q2 dicūt talē cō
ſuetudinē ibi eē vt talit᷑ viuāt et tali
ter habeāt cū mala cōſuetudo ſit po
ti9 corruptela et mal9 vſus poti9 abu
ſ9 ſit dicēd9 ¶ Quartū ē ſeplchꝝ celeſte
de quo dr. iob. v. igredieris i abūdā
tia ſeplchꝝ ſic iferet᷑ aceru9 tritici i tpe
ſuo Tp9 ei inferēdi triticū i horreū ſu
ū ē tp9 meſſiū Meſſis vo ē cōſūmatō
ſeculi In pn̄ti vita d̄s dat đ tritico ſuo
pugillū. i. eterne btitudis modicū gu
ſtū. In futuro autē dat aiab9 mani
pulū id eſt vnicam ſtolam aiarum.

¶ V

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

In cōſūmatione vero ſeculi dabit a
ceruū. Aceruꝰ ei conficit ex diuerſis
manipulis. qꝛ tūc ſancti papiēt feli
citatē aīe ⁊ immortalitatē corpis
¶ Nātū eſt ſepulchꝝ infernale. d quo
dr Luce xvi. Mortuꝰ ē diues ⁊ ſepl
tus eſt ī inferno. Demon ei q̄ ē ſup a
uaros ibi habꝫ ſuū ſepulchꝝ Et ī cir
cuitu eꝰ ſūt ſepulchra omniū auaro
rū. vnde dr. Eze. xxxij. Ibi aſſur ⁊ ō
nis multitudo eꝰ. in circuitu eꝰ ſepl
chra illiꝰ. Aſſur interp̄tat diues vel
beatꝰ Et ſignificat demonē q̄ ē ſup
diuites qui reputāt ſe beatos. Iſte
habꝫ ſepulchꝝ in inferno ⁊ ī circuitu
eius ſepulchꝝ omniū auaroꝝ. Simili
ter ⁊ demō qui eſt ſup omnes luxuri
oſos ibi habꝫ ſepulchꝝ Et in circuitu
eius ſunt ſepulchra oīm luxurioſoꝝ
vn̄ ſequit̄ ibi Moſoth ⁊ tubal ⁊ ī cir
cuitu illiꝰ ſepulchra eꝰ qui deſcēdrūt
in infernū cū aīmis ſuis Moſoth int̄
p̄tat̄ captura Tubal vero deſertus.
Et ſignificat demonē qui ē ſup oēs
luxurioſos. qꝛ a diabolo capiūtur ⁊
a deo deſerūtur. Similiter ⁊ demon q̄
eſt ſupra ſup̱bos habꝫ ibi ſepulchꝝ ⁊
in circuitu eꝰ ſepulchꝝ oīm ſup̱boꝝ
vnde ſequit̄ Ibi helam ⁊ oīs multitu
do eius p̱ girū ſepulchra ſua qui deſ
cenderunt ad terrā vltimā. Helaꝫ in
terp̄tatur ſupliminare Et ſignat de
monē qui eſt ſup ſuperbos qui ſemp
alijs volūt imminere Iſte demon hꝫ
in inferno ſepulchꝝ ſuuꝫ Et in circui
tu eꝰ ſunt ſepulchra omniū ſup̱boꝝ

¶ Sermo cxx. In die paſce. ſer. i.

Hec dies quā fecit dn̄s exulte
muꝰ ⁊ letemur ī ea ps. Eccia
que in chriſti paſſione ondē
rat ſuū fletū nūc oſtēdit ſuū gaudi
um dicēs Hec dies quā fecit dn̄s ⁊ c̄
vbi oñditur q̄ ē dies luminoſa. cuꝫ
dr hec dies Dies eñ dr a dyan grece
qd̄ eſt clarum Secūdo q̄ eſt virtuo
ſa. cū dicitur. quam fecit dominus
quia in ea dominꝰ multa mira opa
tus eſt Aug. Etſi dominꝰ omnes di
es fecit hanc tamē ſingulariter. non
qꝛ eam p̄ alijs. ſed qꝛ in ea plus q̄ in
alijs fecit Tercio q̄ ē gaudioſa. cum
ſubditur Exultemꝰ ⁊ letemur in ea
¶ Eſt autē luminoſa qꝛ iā q̄drupli ci lu
mine eſt illuſtrata. Primo a lumine
celeſti. i. ab ipſo ſole qui in hac die ā
pliori luce refulſit Amb. In reſurrec
tōe xp̄i aer ſalubrior. ſol cādidior. t̄
ra fecundior Maximꝰ In reſurrectio
ne xp̄i elementa omnia gloriantur.
naꝫ ⁊ ſolem ipſū in hac die arbitror
ſolito clariorem Neceſſe eſt ei vt in
hac die ſol gaudeat ⁊ in eiꝰ plus ſoli
to iocundet̄ reſurrectōe in cuius paſ
ſione condoluit. ſicut eñ in paſſione
chriſti maioreꝫ recepit obſcuritateꝫ
in ſignum t̄ſticie. qꝛ creditur fuiſſe
eclipſis. ſic in vniuerſalis eꝰ reſurre
ctione maiorem recipiat claritatem
in ſignuꝫ leticie. Nō potuit iſtā clari
tatem maiorē recipe quātum ad ex
tenſionem. qꝛ ſol de ratione ſui ad ō
nia ſe extendit. ⁊ ideo recepit eā q̄n
tum ad intēſionē. Secūdo hec dies il
luminatur a lumīe intellectuali. i. ab
angelo qui hodie totꝰ luminoſus ap
paruit ſcꝫ ī aſpectu habitu. ⁊ affatu
Aſpectū hꝫ fulgiduꝫ ad inſtar fulgo
ris. habitū ad inſtar niuis. affatum
ad inſtar ſolis Mat. vl. Erat autē a
ſpectꝰ eꝰ ſicut fulgor quo ad primū
Et veſtimēta eꝰ ſicut nix quo ad ſecū
dū Scđo ei q̄ iheſū queritis. quo ad
tercium Cū eñ chriſtꝰ ſit ſol quādo
iheſū nominauit ſoleꝫ in ore habuit
Tercio illuminatur a lumīe ſupſub
ſtanciali ſcꝫ a chriſto. Mach. ij. Tē
pus affuit quo ſol refulſit q̄ priꝰ erat
ſub nubilo Fuerat eñ ſub triplici nu
bilo. ſcꝫ mortalitatis quo ad corpꝰ.
paſſibilitatis quo ad animā. ⁊ multi
plicis penalitatis. quo ad vtrumq̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sꝫ hodie de iſto ẽplici nubilo exiuit
⁊ in mũdo refulſit Nã corpꝰ eꝰ īduit
īmõꝛlitatẽ· aīa īpaſſibilitatẽ· ⁊ vtrũ
qꝫ oĩodã gl̃az ⁊ felicitatẽ Leo pp̃ pꝰ
paſſionẽ xp̃i ruptis vincul̃ mortis in
firmitas ī v̓tutẽ Mõꝛlitas ī etn̄itatẽ
ꝯtumelia trãſiuit ī gl̃az Terto illumi
nat̃ a lumĩe ſpũali ſcꝫ a luce fidei grẽ
⁊ doctrĩe Olim q̃dẽ iſta lux in ſolis
iudeis refulgebat qꝛ ſoli h̃ebãt fidem
veraz· ſpũalẽ grãz· ⁊ doctrinã ſanã
Tota autẽ gẽtilitas erat ī tenebris
infidelitatis· culpe ⁊ ignorãtie Sꝫ pꝰ
chriſti reſurrectõez gentilitas ẽ ꝯuẽ
ſa ⁊ ī ea luxit fides verã grã ⁊ doctñã·
Et qm̃ lux nunq̃ꝫ auget̃ meliꝰ q̃ꝫ per
applicationẽ lucis ad lucẽ· iõ hec lux
ſpũalis multuꝫ excreuit· qꝛ in vtro
qꝫ pp̃lo ſcꝫ iudaico ⁊ gentili ꝯiuncta
fuit ſcꝫ fides fidei Ro·i· Juſticia em̃ in
ea reuelat̃ ex fide grã gr̃e· zach· iiij
Exequabit grãz gracie eꝰ ⁊ doctñã
doctrĩe ſcꝫ nouũ teſtamẽtuꝫ veteri
vtrũqꝫ ei eſt ī altero ſcꝫ nouũ ī vete
ri per prefigurationẽ· ⁊ vetꝰ ī nouo
per expoſitionẽ· iuxta illd̓ Eze· v· ro
ta in medio rote Secũdo hec dies ẽ
v̓tuoſa· cꝰ v̓tus ⁊ efficacia in ẽplici
machina mũdi apparꝫ In celo ſcꝫ· qꝛ
ſcõꝝ gl̃a eſt augmẽtata· q̃ꝫtũ ad ẽa
ſcꝫ q̃ꝫtũ ad obiectũ· qꝛ cũ obiectũ be
atitudĩs eẽt ſola diuinitas· mõ ẽ hu
manitas ⁊ diuĩtas Jo·x· Egrediet̃·
ſcꝫ ad ꝯſideratõnez hũanitatis ⁊ igre
diet̃ ad ꝯſiderationẽ diuinitatis ⁊ vbi
qꝫ paſcua inueniet· ſ· etñe ſuauita
tis q̃ꝫtũ ad ſubiectũ· qꝛ cũ mõ ſole
aĩe ſint glorificate tandẽ p xp̃i reſur
rectõez corpa reſurgent ⁊ aĩabꝰ ꝯiũ
gent̃ ⁊ ſic totꝰ hõ beatificabit̃ Tertũ
ad ꝯſortiũ Olim q̃dẽ nõ erat ī btĩtu
dĩe etña de creaturis rõnalibus n̄ ã
gelica Sꝫ mõ aſſociat̃ ei hũana natu
ra· qꝛ hões intra ãgeloꝝ ordines aſ
ſumũtur· ꝓpter iſta ẽa dr̃· Heſ· viij·
Judeis noua lux oriri viſa ẽ· gaudiũ
honor· ⁊ ẽpudiũ Hẽbunt em̃ ſci gau
diũ de angelica ſocietate· Honorem in
mẽſuꝫ ꝓ aſſũpta a chriſto hũanitate
⁊ ẽpudiũ· qꝛ corporis ⁊ aĩe felicitatẽ
Secũdo apparuit eꝰ efficacia in mun
do· ſ· q̃ꝫtuꝫ ad p̃teritos· pñtes· ⁊ fu
turos Maxi· Letemur ī hac die q̃ ⁊
viuos circũfulget· ⁊ mortuos viuifi
cat ⁊ vẽturos illumiat Spealiter aũt
xp̃i reſurrectõ apl̃is ꝓfuit q̃ remãſe
rant in erroẽ· in timoẽ ⁊ in merore·
Sꝫ hodie timoꝛ trãſiuit in ꝯſtantiam
Erroꝛ in fidẽ verã Act· iiij· Virtute
mag̃ reddebãt apl̃i· ecce q̃ꝫta ꝯſtan
tia· teſtimoniũ reſurrectõis· Ecce fi
des vera· meroꝛ in leticiã Joh· xx· ga
uiſi ſũt diſcipuli viſo dño Tertiõ ap
paruit eꝰ v̓tus ⁊ efficacia in īferno·
Sci em̃ prẽs ibi erãt m̃ltũ deſolati·
ꝓpter locũ· qꝛ erãt in loco īfimo· q̃
debebãt eẽ in celo· ⁊ ꝓpter damnuꝫ
qꝛ erãt in caligĩe q̃ debebãt eẽ ī di
lucida viſione· ⁊ ꝓpter ꝯſortium· qꝛ
h̃ebant demonũ viciĩtatẽ· q̃ debant
habẽ angeloꝝ ſocietatẽ· Sꝫ xp̃s eos
extrahens ad locũ celeſteꝫ eos dedu
xit· ſuã viſionẽ eis reddidit· ãgeloꝝ
ſocios eos fecit· pſa· xxxv· gaudiũ ⁊
leticiã obtinebũt ⁊c̃ Hẽbunt ei gau
diũ· qꝛ ꝯſecuti ſũt diuĩe viſionis reſ
pectũ leticiã· qꝛ dimiſerũt locũ tã in
fimũ· fugit ab eis doloꝛ ⁊ gemitꝰ qꝛ
euaſerũt tã horribile ꝯſortiuꝫ Terci
o hec dies ẽ gaudioſa cũ dr̃· Exulteꝰ
⁊ letemur ī ea Eſt ãt aliq̃ drã inter
gaudiũ ⁊ leticiã ⁊ exultationẽ· nã ſm̃
Aug̃· gaudiũ ẽ diffuſio cord̓ de aliquo
bono ꝯcepto· leticia addit ſup̃ gaudi
ũ maiorẽ· ſ· cord̓ dilatatõez· vñ ⁊ le
ticia q̃ſi laticia dr̃· Exultatõ aut ad
dit ſup vtrũqꝫ maiorẽ oſtẽſionez vñ
exultatio q̃ſi extra ſaltatõ dr̃ Eſt g̃
hec dies tota gaudioſa· qꝛ ī hac die
gaudẽt creatuẽ ſupioẽs letate ſunt
medie exultauerũt īferioẽs Jſta oſ
ta oñdit Ambroſ· dicẽs In hac die

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝑ xp̄i reſurructionē apitur tartarꝰ ·
per neophitos eccl̄ie renouat̄ terra·
Celuꝫ per ſp̄uꝫ reſeratur ·Aptus tar
tarus reddit mortuos renouata ter
ra germinat reſurgētes Celū reſera
tum ſuſcipit aſcēdentes · Tartarus
quos habet reddit ad ſupos · terra
quos ſepelit mittit ad celum ·Celum
quos ſuſcipit repreſentat ad deuꝫ ·

¶ Sermo ·cxxi ¶De eodē ſer· 29 ·

Surrexit dominꝰ vere ⁊ appa
ruit ſimoi Luc· vl ¶Quatuor
ſūt q̄ xp̄i reſurrectōeꝫ faciūt
valde mirabilē ſcꝫ reſurgētis mira fe
licitas ·eiuſdeꝫ mira poteſtas ·reſur
rectōis omnimoda veritas · ⁊ reſur
gentis ineffabil' pietas Iſta q̄tuor i
premiſſis verbis notant̄ ¶Prio ei poi
tur xp̄i magna felicitas ·cū dr̄ ſurre
xit · ſcdꝫ āt Aug· nō ſurgit niſi quod
prius cecidit ſed xp̄s cecidit per mor
teꝫ corporis nō per mortē mētis Et i
deo tantū vna reſurrectōe indigebat
ſcꝫ r̄ſurrectōe glorioſa ¶Nos autē qua
druplici caſu cecidimꝰ ſcꝫ ꝑ mortem
corporis · per mortē mētis ·per mor
tē vetuſte cōuerſationis ⁊ per mortē
infidelitatis ¶Primo ergo hō cecideāt
per mortē corporis ·Ideo indigebat
reſurrectōe corporali· i· Cor xv· per
hoieꝫ mors ⁊ ꝑ hoieꝫ reſurrectō mor
tuorum ¶Secūdo ceciderat per mortē m̄
tis · iō indigebat reſurrectōe ſp̄ua
li· de qua dr̄ Apo· xx· Beatꝰ q̄ hꝫ par
tē i reſurrectōe pma · ⁊ Oſee· vi· vi
uificabit nos poſt duos dies i die ter
cia ſuſcitabit nos Ad reſurrectōem
ei ſp̄ualeꝫ duo dies req̄runt̄ ſcꝫ remi
ſſio culpe ⁊ collatio gratie ·Ad reſur
rectionē vero ſpectat corporum · ablu
tio culpe ⁊ collatio glorie· ⁊ deſpolia
tio omnis miſerie ¶Tercio homo ceci
derat per mortē vetuſte conuerſatio
tionis ·ideo idigebat reſurrectōe ſa
cramētali· de qua dr̄· Ro· vi· Sicut
xp̄s reſurrexit a mortuis ad gloriaꝫ
pris ſic ⁊ nos in nouitate vite ābule
mꝰ ¶Quarto ceciderat ꝑ mortē īfideli
tatis ·iō idigebat reſurrectōe exem
plari Nūq̄ ei credidiſſꝫ reſurrectio
nis ſacramētū n̄ cū habuiſſꝫ i exēplū
Gre· Chriſtꝰ mori dignatꝰ ē ex volū
tate· reſurrexit ex ptāte· ⁊ oñt exē
plo qd̄ nobis ꝓmiſit i pmio ¶Secūdo
ponit̄ reſurgētis magna ptās · cū dr̄
dn̄s Ipſe ei fuit dn̄s ſue r̄ſurrectōis
qr ſeipm̄ ſuſcitauit Magna nāq̄ po
tētia ē qn̄ viuꝰ reſuſcitat mortuū· ſi
cut petrꝰ thabitaꝫ vt h̄r̄ Act ix Ma
ior qn̄ mortuꝰ ſuſcitat mortuū ſicut
corpꝰ heliſei ſuſcitauit cadauer defūc
ti vt h̄r̄· iiij· Re· xiij Maria vo potē
tia ſi defunctꝰ ſuſcitaret ſeipm̄ · Sꝫ
iſtud nuſq̄ꝫ alias ē repertuꝫ Chriſtꝰ āt
⁊ viuꝰ ſuſcitat defūctū ⁊ hoc lazarum ·
⁊ mortuꝰ ſuſcitauit mortuū· qr cū ip
ſo mortuo multa corpa ſcōrum reſurre
xerūt· ⁊ mortuꝰ ſuſcitauit ſeipm̄ Jo
han· ij· Soluite tēplū hoc ⁊ i triduo ex
citabo illud· ⁊ ibidē· x· ptātē habeo
ponēdi aiaꝫ meā ⁊ c̄ ¶Tercō ponit̄ eiu
ſdē r̄ſurrectōis oīmoda veritas cū dr̄
Vere· quā q̄dē veritatē oñdebat· mō
ꝑ comeſtionē· mō ꝑ palpatōeꝫ ·mō
ꝑ cicatricū oſtēſionē ¶Sic ⁊ nr̄a r̄ſur
rectō ſp̄ual' dꝫ eē vera Notādū āt qꝫ
ſp̄us aliqn̄ ↄiūgit̄ corpi q̄ꝫtū ad mo
tuꝫ ꝫ nō q̄ntū ad ſenſū· ſic ſp̄us aere
o corpi qd̄ aſſumit Aliqn̄ q̄ntū ad ſē
ſū ⁊ nō ad motū· ſic ſp̄us reprobꝫ cō
iungūt̄ igni ſm̄ Aug· nō dātes illi vi
tā ſed ſentiētes ab illo penā Aliquā
do q̄ꝫtū ad vtrūq̄ ſicut aīa corpi hu
mano · ⁊ ſolūmō veracit̄ ē viuū ¶Sūt
igit̄ q̄ hn̄t motū alicuiꝰ exterioris o
peris boi ſed nō hn̄t ſenſū recte fidei
ſicut ſūt heretici Iſti ſūt mortui quā
tūcūq̄ videāt̄ viui Apoca· iij· nomē
habes qꝫ viuas ⁊ mortuꝰ es ¶Alij ſūt
q̄ hn̄t ſenſū recte fidei ſed nō hn̄t mo
tū opationis boe Sicut mali chriſtia
ni· ⁊ iſti ſimiliter ſunt mortui· Jac·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ij. Fides ei ſine opibꝰ mortua ē ¶ Alij
ſunt q̄ hn̄t ſenſū ⁊ motū.i.fidē rectā
⁊ operationē bonā ſicut boni chriſtiani
Et iſti ſolūmodo viuūt vita grē co
ram deo Thituꝫ.ij. Sobrie ⁊ pie ⁊ iu
ſte viuamꝰ in hoc ſeculo. q̄ habēt ſo
brietatē q̄tū ad ſe. iuſticiā q̄tuꝫ ad
ꝓximū. pietateꝫ quātū ad deum ¶ Cer
to ponit xp̄i reſurgentis magna pie
tas cū dr̄ Apparuit ſimoni. Magna
nanqꝫ chriſti pietas ꝙ diſcipuluꝫ ſe
negantē nō deſpexit ſed ſibi benigē
apparuit. q̄uis ei chriſtꝰ exuerit mor
talitatē nō tamen exuit pietatē. q̄
uis depoſuerit omnē miſeriā nō tn̄ d
poſuit miam. q̄uis abiecit paſſionē
nō tamē ꝯpaſſionē Vꝫ cū petrꝰ fu
erit trinomine ſcꝫ petrꝰ cephas ⁊ ſi
mon non tamen dr̄ ꝙ apparuerit pe
tro vel cephe. ſ ſimoni Petrꝰ nanqꝫ
interpretat̄ agnoſcens Et poteſt ſigni
ficare p̄dicatores Interptat̄ etiaꝫ di
ſcalcians ⁊ poteſt ſignificare minores
Cephas interpretat̄ caput. ⁊ p̄t ſigni
ficare eccle prelatos ⁊ paſtores Simō
interpretat̄ obediēs ⁊ ſignificat p̄cep
toꝝ fc̄ores Chriſtꝰ ḡ nō apparꝫ alicui
i ꝓpt̄ ſuā auſterā vitaꝫ: nec ꝓpt̄ dig
nitatē ſuaꝫ neqꝫ ſūmaꝫ p̄latiōnē. ſed
ꝓpt̄ p̄ceptoꝝ dei obedientiaꝫ veram

¶ Ser. cxxij. de eodē ſer. tercius.

Qui ſuſcitauit ihesū ⁊ nos cuꝫ
ihu ſuſcitabit. ij. Coꝝ iiij ¶ qꝛ
caput nō eſt ſine corpe. nec corpꝰ ſi
ne capite. iō apl's ait h̄ de reſuſcita
tōe capitis cū dr̄. Qui ſuſcipit ihm.
Secūdo de reſuſcitatōe corpis cū ad
dit. nos cū ihu ſuſcitabit ¶ Circa p̄
mū notandū ꝙ ipſa reſurrectō capi
tis nr̄i.i. chriſti t̄plicat̄ fuit ¶ Primo nā
qꝫ ſurrexit velociter qꝛ die tercia. no
luit āt an̄ diē terciū reſurgere Tum
ꝓpter ꝓbationē. qꝛ ſicut in ore duo
rū vel triū teſtiū ſtat oē v̄bū Sic in
duobꝰ vel t̄bus expiemur oē factuꝫ
Tū ꝓpter ſignificationē vt ſcꝫ ex hoc
ſignificaret̄ ꝙ lux ſue mortis fugauit
noſtrā duplicē mortem Et iō vna di
e integra ⁊ duabꝰ noctibꝰ iacuit ī ſe
pulchro. Tū ꝓpter reſtauratoꝝ p̄fi
gurationē. Petrꝰ rauen̄. Tres dies
voluit eſſe ſue ſepulture que in celo
ſunt reſtauratur quę in terra repa
turꝰ. ⁊ que apud inferos redemptu
rus ¶ Secūdo ſurrexit feliciter qꝛ depo
ſita omni miſeria. qd̄ q̄deꝫ oſtendit
v̄bo. facto. ⁊ ſigno. ac miſterio ¶ Ver
bo q̄deꝫ cuꝫ dixit Lu. vl. Hec ſūt ver
ba que locutꝰ ſum vob̄ cum adhuc e
ſſem vobiſcuꝫ Nā ⁊ cū illis erat per p̄
ſentiam. ſ cū eis nō erat per mortalita
tē depoſitā ¶ Facto quādo ianuis clau
ſis ad diſcipulos intrauit. Gre. q̄d
mirꝝ. ſi clauſis ianuis inetnū iaꝫ vic
turꝰ intrauit q̄ moriturꝰ veniēs nō a
perto vtero v̄ginis exiuit ¶ Signo qn̄
diſcipulis piſcantibꝰ in litore apparu
it Gre. Ac ſi ipſum reſurrectōnis ſu
e miſteriū rebꝰ loquatur dicēs Ideo
vobis in mari nō appareo qꝛ vobiſcū
in perturbationum fluctibus nō ſum
¶ Miſterio ſcꝫ per hoc ꝙ in galilea ap
paruit Gre. Galilea tranſmigratio
interpretatur Jam quippe a paſſiōe
ad reſurrectōnem a morte ad vitaꝫ
a pena ad gloriaꝫ trāſmigrauerat.
¶ Tercio ſurrexit potenter. qꝛ capta p̄
da ſcꝫ infernali Ipſe enim infernum
ſpoliauit Ihe. iiij. Aſcendit leo d cu
bili ſuo ⁊ predo gentium ſe leuauit.
Sanctos q̄ ibi erant ad ſe traxit Jo
hannis duodecimo. Si exaltatus fue
ro a terra omnia traham ad meip
ſum. Multitudinem que erat in in
ferno momordit. qꝛ vnam p̄tem a
ſe accepit ⁊ aliā ibi dimiſit Oſee. xiij
Ero mors tua o mors morſus tuus o
inferne. ¶ Secūdo ponit apoſto
lus reſurrectōnem corporis miſtici.
cum dicitur. Et nos cum ihesu ſuſci
tabit. ꝙ autem xp̄s corpa nr̄a ſuſci
tet. p multos mōs ſecuros nos facit

¶ Primo p promiſſionē Jo. vi. Hec ē voluntas pris mei qui miſit me. ⁊ ſequit̄ Et ego reſuſcitabo eū in nouiſſimo die Deus autē ſuā promiſſionē irritare nō poteſt ps̄ Que procedūt de labijs meis nō faciā irrita ¶ Secundo p iuramētum Jo. v. Amē amen dico vobis q2 omnes qui in monumētis ſunt audiēt vocē filij dei Deus autem poſt ſuū iuramētuz penitere nō poteſt. de hoc ps̄ Jurauit dn̄s ⁊ non penitebit eū tu es ſacerdos ieternuz ⁊c ¶ Tercio per inſtrumēta .i. quatuor euāgelia In quolibz eī euāgelio d̄ nrā reſurrectōe continet̄ Aug. Euāgelium legim⁹ inſtrumētuz nrūm.

¶ Quarto per teſtes. De hoc ei teſtes ſunt priarche. Job. xix. In nouiſſio die de terra reſurrectur⁹ ſuz ⁊c. prophete Eze. xxxvij Vaticinare d̄ oſſib⁹ iſtis ⁊ dices eis Oſſa arida audite v̄bū dei ⁊c. Apl̄i dn̄i. i. Cor. xv. Seminat̄ corpus animale ſurget corpus ſpūale Martires. ij. Mach. vij. E celo iſta poſſideo. ſed ꝓpter dei leges ea deſpicio. q2 ab ipo ea me receptu rū ſpero Confeſſores. ij. Mach. xij. Vir fortiſſim⁹ iudas collatione facta ⁊c Virgines Apoca. xx. Dedit mare mortuos ſuos ⁊c ¶ Qnto p fidiuſſores. deus ei ſanctos qui ſūt in patria nobis in fideiuſſores dedit. q2 qn̄ eorum corpa reſurgerēt ⁊ noſtra reſurgerēt Apoca. vi. Vidi ſubt⁹ altare animas interfectoꝝ ⁊c. Et ſequitur dictū ē eis vt req̄eſcerēt adhuc tem p⁹ modicū donec cōpleat̄ numerus conſeruoꝝ ⁊ fratruz ſuoꝝ ¶ Sexto p obſides. Deus ei corpa apoſtoloꝝ ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ in obſides nobis dedit q2 ſine nobis nō ↄſūmabuntur He. xi. Hij omnes teſtimonio fidei ꝓbati nō acceperūt ꝓmiſſionē d̄o ꝓ nob aliquid melius puidente vt nō ſine nobis ↄſummarētur. ¶ Septimo p pignora. dimiſit ei nobis in pignus corpus ſuuz Johā. vi. Qui mādūcat meā carnē ⁊ bibit meū ſanguinē habet vitaz eternā. ⁊ ego reſuſcitabo eum i nouiſſimo die. Dedit ⁊ aliud pignus ſcz ſpūm ſanctū Roma. viij. Si ſpūs q̄ ſuſcitauit ihēſū hītat in vobis viuificabit ⁊ mortalia corpa noſtra ⁊c ¶ Octauo p arrā Eſt āt arra ps preciј pſoluēdi Tūc igit̄ xp̄s nrē reſurrectōis arraz dedit quādo multa corpa ſanctoꝝ ſuſcitauit ¶ Nono p miſſione poſſeſſionis in rē Tūc ei in poſſeſſionē reſurrectōis miſſi ſumus quādo caput noſtꝝ reſurrexiſſe videmus Si ei caput reſurrexit cōſtans eſt q2 ⁊ corp⁹ reſurget Maximus In ſaluatore nrō oēs reſurgem⁹ Eſt ei i xp̄o homie vniuſcuiuſq2 caro ſanguis ⁊ porcio vbi ergo porcio mea regnat regnare me credo vbi dn̄at̄ ſanguis me⁹ dn̄ari me ſētio ac vbi gl̄a ē caro mea gl̄oſū me eſſe ↄgnoſco.

¶ Sermo cxxiij ¶ De eodē ſer. iiij.

Oportuit chriſtuz pati ⁊ reſurgē Lu. vl. q̄uis i p̄dictis verbis fiat mētio d̄ ludibrio paſſionis. tn̄ d̄ hoc nihil ad pn̄s ¶ Sz ſolū mō videam⁹ q̄re xp̄m reſurgē oportebat Hō nāq2 erat mortu⁹ vetuſt⁹ ⁊ a padiſo excluſus Jd̄o oportebat xp̄m reſurgē vt mortuū viuificaret vetuſtū renouarēt. ⁊ excluſū apiēdo celeſtē ianuā ītroducēt ¶ Prio igit̄ oz xp̄m reſurgē ſcz vt mortuū viuificaret ¶ Gen⁹ q̄dē huānū q̄druplicit̄ ↄſiderat ur. a q̄ntū ad illā ptē q̄ ē in patria. a illā q̄ ē in via. a q̄ntū ad illā q̄ eſt i medio vie .i. i purgatorio. a q̄ntū ad illā ptē q̄ ē extra viā .i. i iferno. q̄ntū āt ad illā ptē q̄ ē in patria aīa p gl̄ificatōez Corp⁹ āt ē mortuū p incineratione. ſ3 ſpūs imortal̄ ē. Corp⁹ q̄dem mortuū ē ꝓpt̄ pccm̄. ſpūs āt viuit. ſ. corā d̄o ꝓpt̄ iuſtificationē Jlla vo ps q̄ ē in via ē mortua ſed illa ē duplex q̄dā ei eſt mortua mūdo ſ3 viuit deo

Col. iij. Mortui em̄ eſtis ⁊ vita vrā
abſcondita ē cū xp̄o in deo Que dam
em̄ eſt mortua deo ſed viuit mūdo.
Vnde ps̄ Mors peccatoꝝ peſſima Il
la vero que ē in purgatorio ē mortu
a quo ad corp⁹ ꝑ incinerationē ⁊ q̄n
tum ad animā quo ad graue paſſio
nem. q2 ſicut dr Ecc. xx. Melius eſt
mors q̄ vita amara Illa autē que ē
in inferno nō tātū eſt mortua . quo
ad corpus ſed etiā q̄ntū ad animā . q̄
quidē mortua ē ꝑ remorſū cōſcientie
⁊ ꝑ cruciatū ignis iehenne. yſa. lxvi
Vermis eoꝝ nō morietur ⁊ ignis eoꝝ
nō extinguit. In hoꝝ ſignificationem
ſacerdos de hoſtia tres ꝑtes facit Il
la enī que ponit in calice ſignat illam
ꝑtē que ē in celo que a turbatiōe ho
minū abſcōdit ⁊ torrēte voluptatis
dei potat Alie due repreſentāt illas
duas ſcz illā que ē in purgatorio ⁊ il
lam q̄ eſt mortua mūdo Quarta āt
⁊ quinta ps ſcz ⁊ peccōꝝ ⁊ damnato
rū ibi nō prefigurat q2 a corpe ſūt
preſciſa Oēs autē iſtas qnq3 ꝑtes ſic
mortuas xp̄s ꝑ ſuā reſurrectōnē vi
uificat. nā illā que ē in celo viuificat
corpa de monumētis ſuſcitādo ⁊ ani
mab⁹ coniungēdo Jo. v. Oēs qui in
monumētis ſūt audient vocē filij dei
⁊c. Illā que ē mortua in mūdo viui
ficat in celo glo̓ſā apparere facien
do Col. iij. Cū chriſt⁹ apparuerit vi
ta vrā. tūc ⁊ vos apparebitis cū ip̄o
in gl̓a Illā que ē in purgatorio viui
ficat poſt purgationē ad ſalutē eter
nā ducendo. i. Coꝛ. iij. ipſe āt ſalu⁹
erit ſic tn̄ quaſi ꝑ ignē . que eſt mor
tua ex peccato ſepe viuificat eā a ſō
no pcti excitādo Ephe. v. Surge qui
dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illumi
nabit te chriſt⁹ Illā que ē i inferno
viuificat corpa viuificādo ⁊ aīab⁹ ꝯ
iungēdo ac duplici pena ſcz in corpe
⁊ aīa puniendo Jhe. xvij. Duplici ꝯ
tritione ꝯtere eos Scdo oportuit
chriſtū reſurgere vt hoīez vetuſtū r̄
nouaret iuxta illō Ro. vi Sicut xp̄s
reſurrexit a mortuis in gl̓az p̄ris . i
ta ⁊ nos in nouitate ābulem⁹ Chriſ
ſt⁹ autē reſurrexit velociter. veracit.
integralit. ⁊ ꝑpetualit. ⁊ per iſtum
modū nos in nouitate vite dēm⁹ am
bulare ⁊ reſurgere Primo nāq3 nrā
innouatio deb3 hrē velocitatē qđ eſt
ꝯtra penitētiā differētes Sicut eī xp̄s
t̄cia die reſurrexit a mortuis : ſic ſal
tē ⁊ nos t̄cia die debem⁹ reſurgere
a peccato Prima dies eſt delcātōis
Secūda eſt ꝯſenſus Tercia dies eſt
op⁹ Si eī addit quartū diē q̄ eſt cō
ſuetudo reſurgē vix valebit . In h⁹
ſignificatione dn̄s de facili ſuſcitauit
puellā in domo. i. pctōrē dū adhuc
pctm̄ habet in corde ꝑ cōſenſū Faci
lit etiā ſuſcitauit mortuū extra do
mū delatū. i. pctōrem q̄ exiuit ad pec
cati ſimplicē actū Difficulē autē ſuſ
citauit lazaꝝ quatriduanū. i. pctōrē
in peccatis inueteratū . Secunda
noſtra innouatio debet habere veri
tatem quod eſt cōtra penitentiam ſi
mulantes . de quibus dicit Apoca.
iij. Nomen habes q̄ viuas ⁊ mortu
us es Quidam enī ſūt viui quantū
ad nomen. ſed mortui q̄ntum ad rē
ſicut ypocrite Et quidam ſunt viui .
quātum ad rem : ſed q̄ntum ad nom
mortui . Sicut ſancti viri qui viuūt
coram deo et deſpiciuntur a mundo
Quidam vero ſunt viui quantū ad
nomen et rem Sicut illi qui habent
interi⁹ mundam cōſcientiā exteri⁹
clarā famā . q̄dam āt ſūt mortui q̄ntū
ad vtrūq3 q̄ ⁊ interi⁹ ſūt ſceleribus
pleni . et exteri⁹ hoīb⁹ odioſi Tercō
d3 hrē integritatē qđ ē cōtra penitē
tiā diuidētes Sicut eī xp̄s integ̃ ſur
rexit. ſic et nos debemus integre re
ſurgere a pctō . Sed quidam ſūt qui
deo ex ſuo corde tres ꝑtes faciūt nā
intellectiuam dant deo per fidem ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſed hoc modicū eſt · ꝙ ſicut dr̄ Jac. ij. Tu credis ꝙ vnus eſt deꝰ ⁊ bene facis · Et demones credūt ⁊ ↄtremiſ ſcunt Affectiuā dāt mūdo p amorez Sed hoc ꝓhibitū eſt. i. Jo. ij. Nolite diligere mūdū neqꝫ ea que in mūdo ſunt ⁊ opatiuā dāt diabolo p opatio nez · ſed hoc diabolicū eſt · Joh. viij. Facitis opa pris veſtri Deus autē to tuz cor vult habē Prou. xxiij. Pre be fili mi cor tuū mihi ¶ Quarto in nouatio nrā debet habere ꝑpetuita tem vt ſicut chriſtꝰ reſurrexit nunꝙ̄ de cetero moriturꝰ · Sic ⁊ nos a pccō debemꝰ reſurgere ⁊ ad ipſū nūꝙ̄ re dire Qui eīi ad peccatū redeūt ſūt ſu am aīam polluētes. i. Pet. ij. Canis ad ſuū vomitum reuerſus Sūt ⁊ pri mū ſuo malo exemplo inficiētes · vñ ſequit̄ · Et ſus lota in volutabro luti Sunt xp̄m crucifigētes Heb. v. Rur ſus crucifigētes ſibimetipſ filiū dei · Sunt dū irridentes Aug · Penitētes ſi vere penitētes eſtis ⁊ nō eſtis deū irridentes mutare vitā · recōſiliami ni ⁊ vos Tercio oportebat chriſtum pati vt ianuā padiſi apiret ⁊ hoīem excluſū illuc reduceret · Janua eīi pa radiſi tripliciter clauſa fuit. vt habe tur · Geñ. iij · ſcz angelica cuſtodia · ignis vehemētia · rūphea bis acuta An gelica cuſtodia ſignificabat inimici ciaz que erat int̄ hoīem ⁊ angeluz · Jgnis ſignificabat obligationem ad penaz eternā Rūphea bis acuta ſigifi cabat dei iuſticiā que hoīem intraē nō paciebat̄ donec ſibi ſatiſfieret de offenſa Sed chriſtꝰ per ſuā paſſionē ⁊ reſurrectōem angeluz hoī pacifica uit · Et ſic primū obſtaculū redimit · Col. i. Pacificās per ſanguiēz crucis que in celis ⁊ que ī t̄ris ſunt · Mortē ⁊ penam eťnā ſupauit Et ſic ſecūdū obſtaculū remouit · Vnde dicit̄ in p̄ fatione Eternitatis nobis aditum de uicta morte reſeraſti · Dei ſententiā mutauit · ꝙ ſibi plene ſatiſfecit · Et terciū obſtaculuz remouit · vnde can tatur Qui p nobis eterno patri ade debitum ſoluit · Ps̄ · que non rapui tunc exſoluebā

¶ Sermo cxxiiij de eodē ſer · qn̄ ·

Jheſum q̄ritis nazarenuz ſur rexit nō eſt hic · Mat. vlti · Jſta verba dixit angelꝰ ſcis mulieribus que quidē ſecute fuerūt chriſtuz predicantē vt ſibi miniſtra rent in patibulo pendentē vt dolorē ⁊ ↄpaſſionē oſtēderent · chriſtuz i tu mulo quieſcentē vt ipſuz inungerēt ſicut hodie · Jn premiſſis verbis tria ponūtur ¶ Primū ē iſtaꝝ ſanctaꝝ mu lieꝝ magna ſtudioſitas · cū dr̄ Jheſū queritis nazarenū · Et nota ꝙ q̄tuor fuerūt differētie querētiuz dominuz Quedam ēn̄ queſiuerūt mane ſicut iſte mulieres · de quibꝰ dicit̄ · Et val mane vna ſabbatoꝝ ⁊ c. Et iō eis i uenire fuit valde facile Jlli querunt chriſtuz in mane qui querūt ipſuz in iuuētute Et iō de facili inueniunt · ꝓ uer. viij · Qui mane vigilauerit ad me inuenēt me · Sunt eīi ſicut mollꝭ cera · ꝙ de facili recipiūt impreſſioēz bonā · ps Factum ē cor meū tanꝙ̄ ce ra liqueſcēs · ſicut recēs teſta · ꝙ de facili inbibūt ⁊ obſeruāt bonū odorē Prou. xxij · Adoleſcēs iuxta viaz ſuā ⁊ c · Sicut gracilis virga · ꝙ de facili flectūtur ad bonā opationem Can · iij · Que eſt iſta q̄ aſcēdit de deſerto ſicut virgula fumi ex aromatibus A lij queſierūt in veſpere · ſicut illi q̄ di xerunt Luc. vlt̄ · Mane nobiſcū dñe qm̄ adveſperaſcit · ⁊ eis inuenire fu it tardum ⁊ difficile Vnde chriſtus eis dixit O ſtulti ⁊ tardi corde ad cre dendū Jlli ergo querūt veſpere · qui querūt ipſuz in ſua ſenectute Tales eīi cū difficulter inueniunt ex quo in malo indurātur ⁊ ab humore gracie exſiccātur · Ps̄ Aruit tanꝙ̄ teſta vtꝰ

mea. ⁊ vix aut nūq̄ confitent̄. ideo
ſubdit̄ lingua mea adheſit faucibus
meis. ⁊ ſepe ī peccatis ſuis moriūtur
Unde ſubdit̄. ⁊ in puluerē mortis d̄
duxiſti me Alij queſiuerūt ipſu; i ſe
ro. ſicut illi de q̄bus dr̄. Jo. xx. Cum
eſſet ſero die illa vna ſabbatoꝝ ⁊ c̄
Et eis inuenire fuit dubitabile. vn̄
dr̄ Luc. vl. vbi agit̄ de iſta apparitio
ne facta in ſero q̄ dubitauerūt ⁊ ip
ſum eē ſpiritū crediderūt Illi ergo
querūt in ſero qui q̄rūt in mortis ar
ticulo. Et taliu; penitētiam Auguſti
n⁹ dicit eſſe dubitabilē dicēs Fidelis
bene viuēs ſecur⁹ hinc exit. baptiſa
tus ad horā ſecur⁹ hinc exit/agēs peni
tentiā. dū ſan⁹ eſt ⁊ recōciliat⁹ ſecu
rus hinc exit. Agēs pniaz ad vltimū
⁊ rēciliat⁹ ſi ſecur⁹ hic exit ego n̄ ſū
ſecur⁹ Eoꝝ em̄ qui in morte penitēt
q̄dā penitēt tantum timore pene. iſti
ſūt in ſtatu perditionis. ⁊ quidā peni
tent amore iuſticie q̄ etiā ſi penā nō
timerēt adhuc deo ſeruirēt. iſti ſunt
in ſtatu pfectōis. quidā ex cōſidera
tione vtriuſq̄ cauſe hn̄tes reſpectū
ad amorē iuſticie ⁊ ad vitationez pe
ne. iſti ſunt i ſtatu ſalutis. Et q̄r illi
qui tātum penitēt in extremis viden
t̄ hoc facere timore pene. id̄ eoꝝ peni
tētiā Aug⁹ dicit eſſe dubiā Alij que
ſiuerūt eū in nocte ſicut milites poſi
ti ad ſepulchꝝ. ⁊ eis inuenire fuit i
poſſibile Illi autē i nocte querūt qui
xp̄m volūt inuenire p⁹ mortē Et q̄ i
mortali deceſſerūt impoſſibile ē q̄ e
um vnq̄ inueniūt. niſi eo mō quo ē
in inferno Deus ei eſt i mūdo p miſe
ricordiā ⁊ in celo p grāz ⁊ gloriaz. i
inferno p iuſticiā Nō ergo ipſū iuei
ūt vt miſeratorē. q̄r hoc mō eſt i mū
do. nec vt glorificatorē. q̄r hoc mō ē
in celo. ſed vt iudicē tortorez. q̄r hoc
modo ē in iferno ¶ Secūdo ponit̄ xp̄i
infinita caritas. cū dicit̄ Crucifixum
de qua dr̄. Jo. xv. Maiorē hac dilec
tionē nemo hz vt animā ſuaz ponat
quis p amicis ſuis Et ponit chriſtus
vltimū ſignū amoris Amor ei p qua
tuor manifeſtat̄. Aliquando per ver
ba. ⁊ iſtud ē magnū ſignū. Quādo
ei cor ē plenū amore os abundat in
ſermone Luc. vi. Ex abundātia cord̄
os loquit̄ Aliquando p beneficia. ⁊
iſtud ē maius ſignū. Multi em̄ dant
bene verba qui nō tamē darēt bn̄fi
cia Joh. iij. Nō diligam⁹ verbo neq̄
lingua ⁊ c̄. Aliquādo p obſequia per
ſonalia. ⁊ iſtud adhuc ē maius Mul
ti ei ſeruirēt de ſubſtantia ſua qui n̄
ſeruirēt de pſona ꝓpria De iſto dicit̄
Geñ. xxix. Seruiuit iacob p rachae
le ſeptē annis Aliquādo per mortē ⁊
iſtud ē maximū ⁊ vltimū Multi emz
darēt in obſequiū pſonas ſuas q̄ nō
darēt in mortē ſuas aīas Iſta quatu
or ſigna xp̄s nobis oſtendit. de duo
bus primis dr̄ Jo. xv. Vos amici me
i eſtis Et p⁹ vos autē dixi amicos.
q̄r oīa q̄ audiui. ⁊ c. Ecce ſignū amo
ris p beneficia. de alijs duob⁹ dicit̄.
Mat. xx. Filius hominis nō venit mi
niſtrari ſed miniſtrare. quo ad pmū
Et dare aīam ſuam in redemptionē
pro mltis. quo ad ſecūdū ¶ Tercio po
nit̄ xp̄i reſurgētis immēſa pietas. in
hoc q̄ ⁊ petrꝰ voluit deſignare ex no
mie ne deſperaret. ex negatione qn̄
angelus dixit Dicite diſcipul̄ eius ⁊
petro Licet ei depoſuerit omnē paſſi
onis defectū tamē nō depoſuit pieta
tis affectū. chriſtus nanq̄ ante icar
nationē cognoſcebat nr̄as miſerias
per quanda; theoricaz .i. p ſuam ſapi
entiā. ideo multū erat miſericors p̄s
Quomodo miſeretur pater filioruz
miſertus eſt domin⁹ timentibus ſe. ē
cordat⁹ eſt quoniā puluis ſum⁹ ⁊ c.
poſt incarnationē autē eas ſciuit per
practicam ⁊ exercitationem longam
quia. xxxiij. annis practicauit ⁊ ſe ex
ercitauit circa noſtras infirmitates

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Et ideo fuit valde cōtriſtatus qn̄ tā
lōga excitatio in nobis nō habz effec
tum Ps̄ Cōtriſtat⁹ ſum i excitatioē
mea ⁊c̄ Tandē ſciuit eas p expienti
am q̄r exptus eſt tēptationes . dolo
res . ⁊ mortē . ⁊ ideo fact⁹ eſt maxīe
miſericors Heb . iiij . Non em̄ habe⁹
pontificez qui nō poſſit compati infir
mitatibus noſtris tēptatum autez p
omnia Si em̄ eſſet aliquis medicus
qui eſſet bon⁹ theoric⁹ ⁊ bonus prac
ticus ⁊ infirmitates ſepe exptus . iſte
maxime eſſet miſericors Talis enim
medic⁹ fuit chriſt⁹ dn̄s noſter . Iſta
tria tangunt̄ Heb . v . Et q̄dem cum
eſſet filius dei . Ecce q̄r ſciuit nr̄os de
fectus p diuinā ſapientiā . didicit ex
his q̄ paſſus eſt obedientiā Ecce . q̄r
eos ſciuit p expientiaz . ⁊ conſūma
tus fact⁹ eſt oībus obtpantibus ſibi
cauſa ſalutis eterne . Ecce q̄r eos ſci
uit p exercitationez longā . taz diu e
nīz ſe exercitauit q̄ conſūmauit artē
ſuam ⁊ veritetem .

Ser . Cxxv . feria ij . p⁹ paſcha

Tu ſolus pegrin⁹ es in ihr̄l'z
⁊c̄ Lu . vl . Volēs xp̄s in ce
leſtē ihr̄l'm trāſfretare . peḡ
nū ſe fecit Fuit em̄ pegrinus q̄ntum
ad quatuor Primū q̄ntuz ad habituz
quez aſſūpſit Ipē ei crucē aſſūpſit qn̄
ipſaz ꝓprijs humeris baiulauit q̄ q̄dē
crux fuit nauis q̄r in celeſtē ihr̄l'm d̄
duxit Sap . iiij . Trāſeuntes maē per
rate; liberati ſūt Et fuit mal⁹ in ipā
naui . Ezec . xxvij . Cedꝝ d̄ libano tu
lerunt vt facerēt tibi malū . Et fuit
clauis q̄r celeſtē ihr̄l'm aperuit yſa .
xxij Dabo clauē dauid ſup humeꝝ e
ius Secūdo aſſūpſit pileū . i . coronaz
ſpineaz . pegrini em̄ portāt pileum
cōtra eſtū . vētū . ⁊ pluuiā Sic xp̄i co
rona ⁊ paſſio ē nobis in vmbra ab e
ſtu voluptatū Defēdit em̄ nos a plu
uia t̄bulationuz ⁊ a vēto tēptationū
yſa . iiij . Tabernaculū erit i vmbra
diluz diei ab eſtu quo ad p̄mū . ⁊ in
abſcōſionez ⁊ turbine ⁊ pluuia . quo
ad alia duo ſequētia Tercio aſſump
ſit ſclauinā . i . corp⁹ : que ſclauina fu
it albi coloris ꝓpter puritatē . Apo .
xix . Ecce equus alb⁹ ⁊c̄ Corp⁹ enim
chriſti fuit equ⁹ in q̄ntū rō ipſuz dux
it . ⁊ fuit alb⁹ ſcz in q̄ntū puritatē ha
buit . deinde fc̄ā eſt ⁊ nigra ꝓpter li
uorē . yſa . liij . C⁹ liuore ſanati ſum⁹ .
tandē facta ē rubea ſcz p ſanguinis
effuſionē : yſa . lxiij . Quare rubꝝ eſt
veſtimētuz tuum ⁊c̄ Quarto aſſump
ſit ſcharcellā . i . animā Solent em̄ pe
grini in ſcharcella theſauꝝ ponere ⁊
portare In chriſti anima fuit t̄plex
theſaur⁹ ſcz miſericordie . grē . ⁊ ſapi
entie . de quo d̄r : Jo . i . Vidim⁹ gl'am
eius . i . gl'oſaz miſericordiā e⁹ plenā
grē ⁊ veritatis Quinto aſſūpſit bacu
luz . i . crucē qui q̄tuor clauis fuit fer
rat⁹ . pegrini em̄ vtunt̄ baculo ad ſu
ſtentationē . ad fluuioꝝ trāſuadatio
nem . ⁊ ad malaꝝ beſtiaꝝ pcuſſionē
Sic xp̄s baculo ſue crucis mūdū ſuſ
tauit ps̄ v̄ga tua ⁊ bacul⁹ tu⁹ ipā me
cōſolata ſūt Flumē mūdi trāſuada
uit Geneſ . xxij . In baculo meo trā
ſiui iordanē iſtuz . ⁊ diabolū percuſſit
Yſa . xxx . A voce dn̄i pauebit aſſur v̄
ga pcuſſus Sexto aſſumpſit calcia
mentum . peregrini em̄ calciamētuz
aſſumunt contra lutuz ſcz ſpinas ⁊
lapides Judei em̄ in chriſtuz proiece
runt lutū Ps̄ Eripe me de luto vt n̄
infigar Spinas quando coronam ſpi
neam ſibi impoſuerūt Et lapides Jo
han . viij . Tulerunt lapides vt iace
rent in eū Contra iſta xp̄s aſſumpſit
calciamēta Deut̄ . xxxiij . Tingat in
oleo pedem ſuum ferrū ⁊ es calciamē
tum eius Anima chriſti erat tincta
oleo gracie que omnia aduerſa dul
corabat munita ferro cōſtantie q̄ ip
ſa aduerſa n̄ timebat Et ere icōrrup
tibil' pacie q̄ oīa ſupplicia tolerābat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Septimo aſſumpſit inſignia ⁊ vul
nera. peregrini eñ reuertētes in ſig
nia aſſumūt vt oſtēdant ꝙ ſuā pere
grinationē ꝯpleuerunt ad plenū vt
homines prouocent ad ſibi benefaci
endū. ⁊ ſint ſecuriores ad ambulan
dum Sic xp̄s ad patriā rediens cica
trices reſeruat Et hoc ī oſtenſione pa
terne obediētie iam ꝯplete Jo. xvij
Opus conſūmaui qd̄ dediſti mihi vt
facerē. Jn ꝓuocationē paterne mi
ſericordie obtinēde Ambro. Vulneā
ſuſcepta abolere noluit. celo īferre
maluit vt ea patri miſericordie oſtē
deret Jn ſignū ſecuritatis nobis acq̄
ſite Ezechie. ix. Super quē videritis
thau nō occidatis Octauo habit⁹
iſtius pegrini fuit bn̄dictus Nam e⁹
ſcharcellā. i. animam benedixit de⁹
pater Eze. iij. Benedicta gloria do
mini de loco ſuo Eius ſclauinā. i. car
nē benedixit ſpūs ſanctus Luc. i. Be
nedictus fruct⁹ ventris tui. Eius ba
culū. i. crucē benedixit tot⁹ mund⁹.
Sap. xiiij. Benedictū lignum p qd̄
fit iuſticia Secūdo dr̄ peregrin⁹ ꝙ̄
tū ad vias quas pfecit Peregrini e
nī habēt aliquādo aſcenſus. aliq̄n
do deſcenſus. aliq̄ndo vias planas
Jſte autē peregrin⁹ nichil habuit de
via plana ſed aſcenſū vel deſcēſum.
Magnū eñ deſcenſū fecit quādo de
celo in mūdum venit Magnū etiam
aſcenſū fecit quādo crucē aſcendit.
Fecit etiā magnū deſcenſū quando
in limbū deſcēdit Et magnū aſcenſū
quādo inde rediens in celū aſcēdit.
Tercio fuit peregrin⁹ quātū ad hoſ
picia Solēt pegrini maxime ī eſtate
ter in die ītrare hoſpicia ſcʒ in tercia
ad prādendū. ī meridie ad bibēdū
⁊ conueſcendū. ⁊ in ſero ad ſuam ce
nam faciendā ⁊ ad dormiēdū. Sic i
ſte pegrinus triplex hoſpicium eſt in
greſſus Primū eſt vterus virginis
quē ingreſſ⁹ eſt. in tercia. i. nō ī pri
mo tp̄e nature. nec in ſecūdo tp̄e le
gis ſed in tercio tp̄e gracie. ib pran
diū fecit quādo naturā nr̄am aſſūp
ſit habens carnē tanꝙ̄ cibū. ⁊ ſang
uinē tanꝙ̄ potum. Secūdum ē pati
bulum crucis Joh. xix. Sitio. Et dede
runt ei acetū Vbi ⁊ requieuit. Jbi
dē. inclinato capite tradidit ſpūm.
Et iſtud hoſpiciū ingreſſus ē in meri
die Can. i. Jndica mihi vbi cubes ī
meridie Terciū hoſpiciū ē ſepulchꝝ
vbi dormiuit p̄s Ego dormiui ⁊ ſopo
ratus ſū Cenā nāq̄ cū illis qui erāt
in limbo fecit Lu. xiiij. Homo q̄dam
fecit cenā magnā ⁊c̄. Jſtud hoſpiciū
ingreſſ⁹ eſt in ſero Mat. xv. Cū iā
ſero eſſʒ factū venit ioſeph. ⁊c̄. Q̄r
to fuit pegrin⁹ ꝙ̄tum ad picula q̄ ſu
ſtinuit Solēt nāq̄ pegrini ſuſtinere
picula quādoq̄ a ſocijs ſuis qui eos
ꝓdunt. q̄nq̄ ab hoſpitib⁹ qui eos iu
gulant vt eoꝝ bona diripiāt. q̄nq̄ a
latronib⁹ qui eos ſpoliāt Sic xp̄s a
ſuo ſocio iuda fuit ꝓdit⁹ Mat. xxvi
Qui intingit mecū manū in paropſide
hic me tradet ⁊c̄. A iudeis in quoꝝ
domo venerat hoſpitari fuit occiſus
Zach. xiij. His plagat⁹ ſū ī domo eo
rū q̄ dilexerūt me A militibus exſpo
liat⁹ Jo. xviij. Milites acceperūt ve
ſtimēta ⁊ fecerūt q̄tuor ptes vnicuiq̄
militi ptē fecerūt.

Sermo cxxvi. Feria iij. p⁹ paſ. S.

Stetit iheſus ī medio diſcipu
loꝝ ſuoꝝ ⁊ dixit eis. pax vo
bis Luc. vlt. Sicut ex p̄nti e
uāgelio pʒ xp̄s multipliciter ſe mani
feſtauit Primo p miraculoſā ad ip
ſos ingreſſionē. q̄ ianuis clauſis ītra
uit Sicut dicit. Jo. q̄ de iſta appariti
one agit p qd̄ oſtendit ꝙ glorioſus
reſurrexerat ⁊ ꝙ dotē impaſſibilita
tis. agilitatis. ſubtilitatis. ⁊ clarita
tis induerat Signū ergo vere ſpūal'
r̄ſurrectōis ī hoīe ē. q̄n iſtas q̄tuor do
tes ſpūales hʒ. ſ. claritatem ꝯuerſa

tionis honeſte Mat. v Sic luceat lux
veſtra coraʒ hoībus ⁊c̄. Subtilitateʒ
humilitatis ꝓfunde Sap. vij. Spūs
ſcūs vocatur ſubtilis. q2 ſubtiles .i.
humiles facit Agilitatē obediētie.
Prou. xxij. Vidiſti hominē velocē in
ope ſuo ⁊c̄ Et impaſſibilitatē paciē
tie Prou. xij. nō cōtriſtabit iuſtum
quicq̄d ei acciderit Secūdo manifeſ
tauit ſe p ſitum ſiue collationē. cum
dr̄ Stetit ihesus in medio diſcipulo
rū ſuoꝝ Ac ſi dicat Ego ſuʒ ille qui ī
medio ſtare cōſueui Ipē nāqʒ ſtetit
in medio in īgreſſu. q2 in media noc
te nat⁹ ⁊ in medio aīalium reclinat⁹
⁊ gemie gygas ſubſtātie effcūs Ste
tit in medio in ꝓgreſſu. q2 ſtetit in
medio doctoꝝ. in medio diſcipulo
ruʒ. ⁊ in medio auditoꝝ. iuxta illd̄
Prou. viij. In vijs iuſticie ābulo ⁊ ī
medio ſemitaꝝ iudicij Stetit ī medi
o in egreſſu. q2 in medio terre paſ
ſus. in media die crucifixus. In me
dio latronū poſitus Tercio manifeſ
tauit ſe p ꝓpriaʒ teſtificationē cū di
xit Ego ſū. q̄ſi dicat d̄betis mihi cre
dere. q2 mētiri nō poſſum Jo. viij. ſi
ego teſtimoniū phibeo de me ipſo
verū eſt teſtimoniū meū Spūalit̄ āt
quis reſuſcitat⁹ intelligi p̄t quando
t̄plex teſtimoniū habʒ ſcʒ bone cōſci
entie. ij. Coꝝ. i. Gloria nrā hec eſt te
ſtimoniū cōſcientie nrē Bone vite.
Jo. x opa que ego facio illa teſtimo
niū phibent de me. Et bone fame .i.
Thi. iij. Oportet illū habere teſtimo
niū bonū ab his qui foris ſūt Quar
to manifeſtauit ſe p occultaꝝ cogi
tationū manifeſtationē. cū dixit. q̄d
turbati eſtis ⁊ cogitationes aſcēdūt
in cordibus vrīs ⁊c̄ Ac ſi dicat debe
tis me cognoſcere. q2 ego ſū ille qui
vrā occulta cognoſco Spūaliter ecī
ā quis reſuſcitat⁹ ē qn̄ cogitatōnes
ſuas diſcernit ⁊ bonas cuſtodit ⁊ ma
las expellit Periculū eſt nāʒ malas
cogitatiōēs ī corde tenere. q2 ſunt ſi
cut mus in pera. ignis ī ſinu. ſerpēs ī
gremio Mus enī omnia corrodit in
pera Sic male cogitationes oīa me
rita corrodūt in aīa Job. xiij. Quaſi
veſtimētuʒ quod comedit̄ a tinea I
gnis in ſinu veſtimēta comburit. ſic
mala cogitatio cōcupiſcentiā accen
dit Prou. vi. Nunquid p̄t homo ab
ſcondere igneʒ in ſinu ſuo vt nō ꝯbu
rant̄ veſtimenta ſua Serpēs ī gremi
o venena diffundit. ſic mala cogita
tio peccati venenū in cor emittit. vn̄
Prou. xxiij. Quaſi regulus venena
diffundet Quinto ſe manifeſtauit p
palpationem. cum dr̄. Palpate ⁊ vi
dete ⁊c̄. quaſi dicat. debetis me cog
noſcere. q2 iſtud ē idem corp⁹ qd̄ ſe
pe videre ⁊ palpare cōſueuiſtis Spū
aliter ecīā reſuſcitati intelligunt̄ qui
pmittūt ſe palpari .i. argui ⁊ rephen
di. Sed ſūt quedā animalia q̄ ſe pal
pari non pmittunt Aut q2 hiſpida
ſūt ſicut herici⁹ Aut q2 ſilueſtria ſūt
ſicut lup⁹ Aut q2 arrogātia ſūt ſicut
leo Sic ecīā ſūt pleriqʒ q̄ ſi arguunt̄
adeo ſūt hiſpidi q̄ p v̄ba iniurioſa
pungūt. q̄dā adeo ſilueſtres q̄ ad la
tebras excuſationū confugiūt. Qui
dā adeo arrogātes q̄ nimis indigne
ferūt Sexto manifeſtauit ſe p cicat̄
cū oſtenſionē quādo dr̄ Oſtēdit eis
man⁹ ⁊ pedes Ac ſi dicat debetis me
cognoſcē. q2 ego ſū ille q̄ʒ ī his pedi
b⁹ ⁊ manib⁹ ī cruce cōfixū vidiſtis.
Spūalit̄ ecīā q̄s reſuſcitat⁹ intelligit̄
qn̄ vulneā ſua .i. pccā nō abſcōdit. ſʒ
ſacerdoti oſtēdit Lu. xvij. Ite oſten
dite vos ſacerdotib⁹. Vulneā āt pccō
rū aliqn̄ ſunt recētia ſcʒ p cōſenſū vel
vnicū actū ⁊ tūc ſanāt̄ vnctiōe .i. leuis
pnīe iūnctiōe Ecci. x Breuē languo
rē p̄cidit medicus Aliquādo ſūt iue
terata per peccandi conſuetudinem
⁊ tūc idigent aduſtiōe .i. gͥui carnis
macerātiōe p̄s vrē renes m. ⁊ coꝛ. m.

Aliquādo ſūt putrefacta. ⁊ tūc indi
gēt īmaſione .i. īmaſiua ⁊ afflictiua t̄
bulatione. ps Multiplicate ſūt īfirmi
tates eoꝝ poſtea accelerauerūt Sep
timo manifeſtauit ſe ꝑ comeſtionez
q̄ comedit piſcē aſſuz ⁊ fauū mellis
Spūaliter tamē reſuſcitatꝰ intelligi
t̄ quādo quis comedit fauuz mellis
.i. quādo ꝯſtant̄ exercet opa actōis
Et tamen xp̄e hoc nō deſerit dulcedi
nem ꝯtemplationis. vel quādo exte
rius patit̄ t̄bulationez Et tamē īteri
us nō deſerit amoris dulcedinē. vel
poteſt dici ꝙ ī fauo ē mel ⁊ cera Per
piſcem igit̄ aſſuz intelligit̄ caro xp̄i
igne paſſionis aſſata. ꝑ cerā que eſt
pabulū luminis. claritas ſue reſurre
ctōis ꝑ mel dulcedo ſue viſionis De
bemꝰ igit̄ comedere piſcē aſſū vt ſcz
ad eꝰ paſſionē afficiamur ꝑ ꝯpaſſio
nez. ceraz vt eius reſurrectōi ꝯgau
deamꝰ ꝑ mētis exultationē. Et mel
vt puenire deſideremꝰ ad eꝰ dulciſſi
mā viſionē. ſicut deſiderabat ꝓpheta
dicēs Sitiuit aīa mea ad deū fontem
viuū qn̄ veniā ⁊ appebo an̄ faciē dm

¶ Sermo. cxxvij. de ſan. Amb. ſ.i.

Ecce intelliget ſeruꝰ meus ⁊
exaltabit̄ ⁊ eleuabit̄ ⁊ ſubli
mis erit valde. yſa. lij. Qua
tuor ſtatꝰ habuit beatꝰ ambrō. qui
notant̄ in verbis pmiſſis ¶ Primꝰ eſt
ſtatꝰ ſubiectōis. cū dicit̄. Ecce itelli
get ſeruꝰ meus Jpe q̄dem fuit bonꝰ
ſeruꝰ dei. ⁊ ido habuit tres laudabi
les conditiones boni ſerui. Prima ē
mūditia ps Ambulās ī via immacu
lata hic mihi miniſtrabat. Jſtā ipſe
habuit. q̄ mundiciā mētis ⁊ carnis
ipſe ſeruauit. vnde refert Jhero. ip
ſuz dixiſſe Virginitatē nō ſolū efferi
mus ſed ſeruamꝰ Sap. viij. Cū eſſez
magis bonꝰ veni ad corpꝰ n̄ coīqna
tuz Secūda ꝯditio eſt ſapia Prouer
bi. xiiij. Acceptꝰ eſt regi miniſter in
telligēs Jſtā ſapiētiam ipſe habuit.
Vnde d̄r de eo ꝙ cū rome liberalibꝰ
artibus eēt traditꝰ ad plenuz fuit e
ruditꝰ Tercia ē pſeuerētia Apo. vij
Seruiet ei die ac nocte in tēplo dei.
Jſtā pſeuerantiā ipe habuit. q̄ vſz
in finē in bonis opibus pſeuerauit.
vnde cū moreret̄ dixit Nō ſic vixi in
ter vos vt iteꝝ me pudeat viuere.
¶ Secūdo notat̄ ſtatꝰ ſue prelationis
cū d̄r Exaltabit̄. Circa autē ſuā exal
tationē tria cōſiderant̄. Primo qua
lis fuit eꝰ electō fuit ei a deo inſpira
ta q̄ ibi vox miraculoſe inſonuit. ā
broſiū epm. de hoc. Hebr. v. Nemo
aſſumit ſibi honorē niſi q̄ vocat̄ a de
o tanq̄ aaron Fuit ab electoribus v
nanimit̄ celebrata Nā cū ī diſcordia
multa eſſet ꝓtinus ī ābroſiū vnaīmi
ter ꝯſenſerūt Ecc. xxv. Jn t̄bꝰ bene
placitū ē ſpūi meo q̄ ſūt ꝯcordia fra
truz ⁊ c Fuit a ſupiori cū gaudio cō
firmata. vn̄ legit̄ de eo ꝙ cōmiſſa ē
relatio ad valentinianū impatorez q̄
ſūmo gaudio accepit ꝙ iudices a ſe
directi ad ſacerdotiuz peterēt̄. Secū
do videndū eſt qualis fuit eꝰ ad hoc
aſpiratio. Jpe ei nō tantū fugit vt
nō poſſit inueniri ſed etiaz tria ſe ha
bere ſimulauit q̄ ſūt prelatōis offiti
o inimica ſcz crudelitatē. vn̄ d̄r. quia
t̄bunal cōſcēdit ⁊ cōtra ꝯſuetudinē
tormēta pſonis adhiberi iuſſit Ecc.
iiij. Noli eē ſicut leo ī domo tua ⁊ c.
Philoſophicā vanitatē. vn̄ d̄r quia
philoſophiaz ꝓfiteri voluit. i. Coꝛ.
ij. Loq̄mur nō indoctis ſapie huāne
verbis Jnfamiā ⁊ ihoneſtatē vn̄ d̄r.
ꝙ publicas mulieres publice ad ſe ve
nire fecit vt ex hoc a ſua itētōe pplm
reuocaret Titū. i. Oz epm ſine crimi
ne eē Terco videdū ē q̄l fuit eꝰ ī of
ficio pſecutō Jpe ei pplm ī fide iſtru
ebat Tūc ei arriana hēſis totā ytali
ā corrupat ſed ipe pplm ſuū ab iſta
peſte purgauit ⁊ veritatem edocuit
fidei Ecc. l. Qui curauit gētē ſuaz ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

libeꝛauit eã a ꝑditõe Ipẽ etiã moꝛes
infoꝛbat. Vñ int̃ cetera docuit bea
tum Aug̃. tria ad moꝛes ſpectãtia.
Primo ne cuiq̃ vxoꝛẽ peteret. ne ſi
poſtmodum ipſi int̃ ſe male cõueni
ant ipſi ſibi maledicãt Secũdo ne a
liquib⁹ multũ exercere cõſuleret ne
ipſi rapinãꝛ ⁊ calumniã exerceãt Ter
tio ne ad cõuiuia inuitat⁹ accederet:
ne ibi tꝑantie modũ ꝑdat Ipẽ exem
pluꝫ bonoꝝ opeꝝ omnibus tribuebat
Thitũ. ij. In omnib⁹ te ipſũ ꝑbe ex
emplũ bonoꝝ opm: in doctrina. in i
tegritate. in g̃uitate. In doctrina q̃
deꝫ qꝛ ſemp populis ꝑdicauit In ite
gritate. qꝛ ꝑpetuã caſtitatẽ ſeruauit.
In g̃uitate. qꝛ maturitatẽ ſemp oñ
dit. In bonis opibus qꝛ oia bõa pau
peribus erogauit Tercõ notat̃ ſtat⁹
ↄſũmationis cũ dr̃. Eleuabit̃. ipẽ em̃
ſecure mori potuit. qꝛ ab oĩbus t̃re
nis eleuat⁹ fuit Habuit em̃ i moꝛte
q̃tuoꝛ q̃ ipſũ ſecuꝛẽ mori faciebãt ſcꝫ
coꝛp⁹ dñicũ Honoꝛatus em̃ eps̃ vercel
leñ. ex ꝑcepto dei ad ipm̃ ꝑuenit ⁊ ſi
bi ſacramẽtũ dñica coꝛpis dedit. Et
cũ tali viatico ipẽ trñſiuit. Iſtud ãt
tanq̃ pugil ab oĩbus iſidijs demõis eũ
ſecurũ reddebat Job xvij Pone me
iuxta te. c⁹ vis man⁹ pugnet cõtra
me. Secũdo habuit ſpm̃ ſcũꝫ Immi
nẽte nãqꝫ e⁹ moꝛte ſpũs ſcũs in ſpẽ
ignis ⁊ i modũ ſcuti in e⁹ os intrare
viſus ẽ. In ſpẽ ignis vt ipm̃ purga
ret In modũ ſcuti vt ipm̃ ꝓtegeret
In os e⁹ vt v̓ba a ſpũ ſcõ ꝓlata oñ
deret. ⁊ iſtud ſcd̓m tanq̃ ductoꝛ eũ
ꝑ viã ducebat. ps̃ Spũs tu⁹ bon⁹ de
ducet me i viã rectã Tercõ hũit vi
tã ſcãꝫ. quã q̃deꝫ duo cauſabãt. ſcꝫ
meritoꝝ ſuoꝝ affluẽtia ⁊ mag̃ de deo
fiducia. vnde ſic dixit in ſua moꝛte.
nõ ſic vixi inter vos vt me viuẽ pu
deat: nec mori timeo. qꝛ bonuꝫ dñm
habem⁹ Et iſtd̓ terciũ e⁹ moꝛtẽ deo
g̃taꝫ reddebat Aug⁹ Certe nõ ꝑt ma
le mori q̃ bene vixit Quarto hũit ↄ
mendationẽ diuinã Ipẽ em̃ man⁹ in
modũ crucis expãdens ſpm̃ ſuũ i ma
nus dei recõmẽdauit. ⁊ iſtd̓ quartũ
ſecure eũ mori faciebat Sap̃. iij. Iu
ſtoꝝ anime in manũ dei ſũt ⁊ non tan
get illos toꝛmẽtuꝫ moꝛtis Quarto
notat̃ ſtatus ſue glĩficationis. cũ dr̃
Et ſb̓limis erit valde. ipſe em̃ tũc tri
plicẽꝫ ſublimitatẽ accepit Primo ſb̓
limẽ locũ ad habitãduꝫ vt celũ. vñ
a multis viſus ẽ aſcẽdere ſcꝫ in celuꝫ
tanq̃ in ꝓpriũ ſuũ locũ. ⁊ iſtd̓ ſibi ac
quiſiuit ꝓpter inocẽtiaꝫ Ps̃ Quis aſ
cendet in mõtẽ ⁊c̃. innocẽs manib⁹
ſcꝫ ⁊ mũdo coꝛde ⁊c̃. Secũdo accepit
ſublime officiũ ad iudicãduꝫ. vnde
a mltis viſus ẽ in cathedra reſidere
Et iſtud accepit ꝓpt̃ pauptatẽ volũ
tariã Job. xxxv. iudiciũ paupib⁹ t̃
buit Tercõ accepit ſb̓lime pmũ ad
ꝑfruẽdũ vñ mlti ſup̃ coꝛp⁹ e⁹ ſtellã
ſplẽdidaꝫ ↄſpexerũt. illã ſcꝫ ſtellã d̓
q̃ dr̃ Apo. xxij. Ego ſũ ſtella ſplendi
da ⁊ matutina Et iſtud accepit ꝓpt̃
omniũ vicioꝝ victoꝛiã. Apo. i. Qui
ei vicerit dabo ei ſtellã ſplẽdidaꝫ ⁊
matutinã Ser. cxxviij. De eod̓ ſ. ij

Examẽ apũ in oꝛe leonis erãt
et fauus mellis. iudicũ. xiiij
Legit̃ de beato ambroſio qꝛ
cũ eſſet infãs ⁊ doꝛmiret examẽ apũ
os eius ⁊ faciẽ ſic ↄpleuit vt q̃ſi i al
ueolũ ſuũ intrarẽt pariter ⁊ exirẽt.
⁊ id̓o v̓ba ꝑmiſſa ſibi ↄuenient apta
ri poſſunt In quibus v̓bis ipſe aſſimi
latur api leoni ⁊ fauo mellis Aſſimi
latur autẽ api triplici de cauſa. Pri
mo. qꝛ ſicut ipſe dicit in examerõ a
pis virginitatem cuſtodit. ſic ⁊ ipſe
virginitatẽ cuſtodiuit ꝑpetuam.
Cui⁹ ſignũ fuit qꝛ de v̓ginitate luci
lentiſſime diſſeruit. ⁊ libros de v̓gini
bus ↄpoſuit in q̃b⁹ v̓ginitatem mira
biliter cõmendauit Mat̃. xij. Bon⁹
homo de bono theſauro ꝓfert bona.

Cri. ibidē. Cum audis aliquē de deo
loquentē intellige. q2 cor illiꝰ amoē
dei rēpletuꝫ eſt Qui libidinis theſau
rum habꝫ in corde de puellis delectaꝛ
dicere vel audire Nō tantū Ambro.
de virginitate libenē differebat. ſed
etiā aliquid indecoꝝ dicere vel audi
re erubeſcebat. vnde ipſe ait de of
ficijs. Non ſoluꝫ autē hoc ab oculis
abſcondamꝰ. verum etiam eoꝝ idi
cia vſqꝫ membroꝝ ſuis appellationi
bus nuncupare indecoꝝ putemꝰ. Se
cūdo aſſimilaꝛ api Apis floreꝫ de di
uerſis floribus colligit In prato ꝗ̄de
celeſtis viriditatis. ſunt diuerſi flo
res ſcꝫ roſe martiꝝ. viole ꝯfeſſoruꝫ
⁊ lilia v̓ginum. De roſis martiꝝ col
legit roreꝫ ꝯſtantie ⁊ magnimitatis
Vnde cū ꝑpoſitus valentiniani impa
toris ſibi diceret. Tu contēpnis va
lentinianū. caput tibi tollo. Ille reſ
pondit. Deus ꝑmittat tibi vt facias
qđ minaris. Et vtinam deus ab ec
cleſia ſua oēs hoſtes auertat ⁊ in me
oīa ſua tela ꝯuertāt ⁊ meo ſanguiē
ſacienꝛ. De violis cōfeſſoꝝ collegit
florē ſobrietatis. q2 cotidie niſi ī ſab
bato ⁊ die dn̄ica ⁊ feſtis ꝑcipuis ieiu
nabat De lilijs v̓ginū collegit floreꝫ
caſtitatis. q2 v̓ginitatē ꝑpetuaꝫ cō
ſeruauit Tercio aſſilaꝛ api. q2 apis
alueolū ſuū defendit. ſic ⁊ ipſe ecciaꝫ
defendit a t̄bꝰ pſecutoribꝰ Prio a vi
olētia tirānoꝝ Vn̄ reſiſtēs īꝑatori vo
lēti dař baſilicaꝫ arrianis ſic nūcijs ſu
is rn̄dit Et habeꝛ ī decreto Si patri
moniū petitis īuadite. ſi corpꝰ. occur
raꝫ. vultis in vincula rape. vultis in
mortē. volūtas eſt mihi. Ecc. xlviij.
In diebꝰ ſuis nō ptimuit principem
⁊ c. Secūdo defendit ipſaꝫ a fraudu
lentia hereticoꝝ. ⁊ hoc fiebat t̄bus
modis Primo iudicijs eos p ſeculař
brachiuꝫ cohercēdo Deuꝛ. xiij. Si ti
bi voluerit pſuadere frater tuꝰ ⁊ c̄.
Et infra Nō ei parcat ei oculus tuꝰ
ſed ſtatim interficias Secundo mi
raculis eos cōuertendo. Vnde cum
quidam hereticus vidiſſet angelum
loquentem ad aures ambroſij ſtati
conuerſus ē. Tercio doctrinis eos
ad fidem catholicam reducendo ſicut
patet in beato Auguſtino quē ſuis
predicationibus ad fidem cōuertit.
Tercio defendit eccleſiam a malicia
demonum. Primo quia habuit in
ipſos efficax imperium ex eo ꝙ eos de
corporibus expellebat. Mat. vi. In
nomine meo demonia eicient. Se
cundo. q2 habuit ī ipſos duꝝ flegel
lum. ideo ipſū valde timebant Vnde
demon quendā demoniacum medio
lanum egredienteꝫ dimiſit. egrediē
tem inuaſit. qui de hoc interrogatꝰ
reſpondit ſe ambroſiuꝫ timuiſſe Lu.
x. Ecce dedi vobis poteſtatem calcā
di ſup ſerpentes ⁊ c. Tercio q2 habu
it ſpūs ſancti preſidium. Vnde dmo
nes ad ipſum nocendum a quodam
mago miſſi de hoc reuerſi dixerunt.
ꝙ non ſolū ad ipſum ſed etiam ad fo
res doꝰ ꝓpinq̄re nō audebāt. quoni
ā ignis inſepabilis. ſic omne eꝰ edifi
cium muniebat vt etiaꝫ longe poſiti
vrerentur ¶ Secūdo aſſimilatur leo
ni t̄plici rōe. Primo q2 leo apertis o
culis dormit. ſic beatus Ambro. dor
miebat p quietē contemplationis.
⁊ tamē vigilabat p laborē actōnis.
Can. v. Ego dormio. ⁊ cor meū vigi
lat In dormitōe ꝗ̄deꝫ ſenſus ⁊ motꝰ
intercipiꝛ ⁊ calor interior ad exterio
ra reuocaꝛ Sic ī beato ābroſio defici
ebat ſēſꝰ ābicioſe vaītatis. vn̄ ipe d̄
ſe dixit Ambroſiꝰ neſcit inflari Col.
ij. Ambulās fruſtra īflatꝰ ſenſu car
nis ſue. Deficiebat motꝰ terrene cu
piditatis. q2 oīa ſua paupibꝰ eroga
uit Auari ei ſemp ſūt ī motu. q2 ſem
p ſūt in appetitu Ecc. v. Auarꝰ non
īplebiꝛ pecuīa. Deficiebat ī ipō calor
carnař voluptatis. q2 virginitateꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſeruauit Viuebat autē in eꝰ corde flā
ma caritatis Pſ̄ Inflammatuꝫ ē cor
meū ⁊ c̄ Secūdo aſſimilatur leoni.
qꝛ leo clamādo ſuos leunculos ſuſci
tat. ſic ⁊ ipſe multos mortuos ī pecca
tis ſuſcitauit. nō tm̄ clamore oris p̄
dicādo. yſa. lij. Clama ne ceſſes ⁊ c̄
Nō tantū clamore cordis feruēter o
rando Exod. xiiij. Quid clamas ad
me Nō tātuꝫ clamore operis fortiter
operādo Ione. iij. Clamēt ad deuꝫ ī
fortitudine. ſed etiā clamore oculo
ruꝫ lacrimas emittēdo Emiſit enī tri
a genera lacrimaꝝ ſcꝫ lacrimas deuo
tionis ꝓ eternis deſiderijs. Vn̄ dicit̄
de eo ꝙ cū aliquis vir ſanctus morie
batur abundantiſſime flebat Et int̄
rogatus cur hoc faceret. Reſpōdit.
Ne putetis me flere qꝛ receſſit. ſ; qꝛ
me p̄ceſſit. Lacrimas doloris ꝓ alio
rū peccatis Vnde legit̄ ꝙ cū aliquis
lapſū ſuū ſibi cōfitebat̄ ſic amare fle
bat ꝙ ipſū flere ſimiliter ꝯpellebat.
Et lacrimas ꝯpaſſionis ꝓ alioꝝ miſe
rijs Vnde dt̄ de ſe. ⁊ eſt ī decreto ad
uerſus milites gothos Lacrime mee
arma mea ſūt Aliter nō poſſū nec de
beo reſiſtere Tercio aſſimilat̄ leoni
qꝛ leo quādo fugat̄ veſtigia ſua delꝫ
cū cauda. ſic ⁊ btūs amb. oīa veſtigi
a diaboli de corde ſuo deleuit. ⁊ veſti
gia xp̄i impſſit Sed multi ſūt de q̄bꝰ
dicit̄ illud. Dan̄. xiiij. Video veſtigi
a viroꝝ. quo ad pctm̄ ſupbie. ⁊ mu
lieꝝ. quo ad pctm̄ luxurie. ⁊ īfantū
quo ad peccatū auaricie Auarus enī
inſtar infantis ſup terrā repit. Ter
cio aſſimilat̄ melli. ⁊ hoc ꝓpter ſuam
melleā doctrinā Doctrina eꝰ dr̄ mel
ꝓpter vtilitatē ⁊ ꝓfunditateꝫ. Vtili
tas autē ē. qꝛ mel ē mūdificatiuū. ꝯ
ſeruatiuū. ⁊ dulcoratiuū. idō ponit̄ in
medicinis ad mūdificādū. ad ꝯſer
uādū. ⁊ ad amaꝝ ſaporeꝫ remouen
dū. ſic doctrina bti ambroſij hꝫ mun
dificare a culpa p̄terita. ioh. xv. Iā
vos mūdi eſtis ꝓpter ſermonē quem
locutꝰ ſū vobis. p̄ſeruare a culpa fu
tura. pſ̄ In corde meo abſcōdi eloq̄
a tua vt nō peccē tibi. Et dulcorare
a pena illata. Eccī. xviij. Nōne ardo
rē refrigerabit ros ?. Sic ⁊ vbuꝫ me
lius ꝙ̄ datū Secūdo eꝰ doctrina dicit
ē mel ꝓpter ꝓfunditatē. Oleū q̄dem
melius ē in ſupficie. vinū meliꝰ ī me
dio. melius mel in ꝓfundo Scriptu
ra ſacra hꝫ triplicē intellectū ſcꝫ hy
ſtorialeꝫ. moralē. miſticū. ſiue ſpūa
leꝫ. Per oleū quod ē melius in ſup
ficie intelligit̄ ſenſus hyſtorialis qui
ē cibus puuloꝝ. quē ⁊ apoſtolus vo
cat lac. dicēs .i. Coꝝ. iij. Tanꝙ̄ puu
lis in xp̄o lac potū vobis dedi nō eſcā
Per vinū qd̄ eſt meliꝰ in medio ſig
nificat̄ ſenſus moralis qui ē medius
int̄ ſenſū hyſtorialeꝫ ⁊ ſpūaleꝫ. Per
mel qd̄ eſt melius in fūdo ſignificat̄
ſenſus ſpūalis Sacra enī ſcptura q̄n
to ꝓfundiꝰ penetrat̄ tanto dulcior ī
uenit̄ Iſtū t̄plicē ſenſuꝫ ſpōſa cū ſua
ciuitate ſibi incorpat. dicēs Cant̄. v.
Comedi fauū cū melle meo. bibi vi
nū cū lacte meo Iſtū ꝓfunduꝫ intel
lectū Ambroſiꝰ in ſacra ſcptura ha
buit de quo ſic dt̄ Iheronimꝰ ī libro
de xij. doctoribus Ambroſius ſup ꝓ
fundoꝝ pinnā raptꝰ ⁊ aeris volucer
ꝙ̄diu in ꝓfundum ingredit̄ fructuꝫ
de alto cape ac rapere videtur

¶ Ser. Cxxix. de eod ſermo t̄cius

FAuꝰ diſtillans labia tua ſpō
ſa Can. iiij. In corpe miſtico
xp̄i vbi caput ē chriſtꝰ diuē
ſa ſūt mēbra Nam oculi ſūt apoſtoli
totū mūdum illuminātes Manꝰ ſūt
martires in bello dei fortiter laborā
tes Aures ſūt cōfeſſores dei p̄ceptis
obediētes Nares ſūt vgīes puritatis
odorē ſpirantes Labia ſūt doctores
⁊ p̄dicatores cibū vbi dī a dō recipiē
tes ⁊ pp̄lo miniſtrātes Et qꝛ ſanctꝰ
ambroſius fuit magnꝰ p̄dicator ⁊ do

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ctoꝝ ⁊ iō p̄dicta v̓ba de eo ꝯuenien
ter expom̄ p̄nt In q̄bus v̓bis t̄a p̄ui
legia de ip̄o ponunt̄ . Primū ē . q꞉ in
doctrina ſua fuit valde ḡtioſus . cuꝫ
dicit̄ . labia tua . Ex his ei labijs mō
exibant verba ducētia peccōres ad ꝯ
tritionis amaritudinē Can . v . Labi
a e⁹ diſtillantia mirrā p̄mā Modo i
flāmantia bonos ad amorē Cant . iiij
Sicut vitta coccinea labia tua Mō
verba veriſſima cōfirmātia omnes in
dei fide ⁊ dilectōe Prou . xij Labiū ve
ritatis firmū erit in ꝑpetuū . Iſta au
tē v̓ba de ſe nō habebat . ſed ab ore
dei recipiebat Ihere . xv Si ſeparaue
ris p̄cioſum a vili quaſi os meū eris
Fuerūt autē labia e⁹ quaſi q̄daꝫ fōs
dei ſ̓m illud . Prou . xviij . Aqua ꝓfū
da verba ex ore viri ⁊ torrēs redun
dans fons ſapiētie Ab iſto autē fōte
in ſuis labijs ſiue ſuo ore tres magni
riui emanauerūt ſcꝫ ſapientie . doct̄
ne . ⁊ ꝯſtātie Ei⁹ autē ſapientia fuit
ꝓfūda Ihero . Ambro . ſup ꝓfundo
ruꝫ pinnā rapt⁹ ⁊ c̄ Job : xxviij . Pro
funda q̄ꝫ fluuioꝝ ſcrutat⁹ ē Fuit a d̓
o inſpirata . Vnde legit̄ ꝙ quidā he
retic⁹ vidit angelū ad aures ambro
ſij loquētēꝫ ⁊ v̓ba que p̄dicabat po
pulo referentēꝫ Fuit pro magno au
ctore habit⁹ quia alij doctores eius
v̓ba p magna auctoritate habebāt
Vnde refert Aug⁹ . ad iouinianuꝫ ꝙ
cū mater ſua miraret̄ ꝙ ſabbato me
diolanī n̄ ieiunaret̄ ⁊ ſup hoc ābro
ſiū īterrogaſſet ille r̄ndit Cuꝫ romā
venio ieiuno ſabbato . ſic ⁊ tu ad q̄ꝫ
eccīaꝫ veneris e⁹ morē ſerua . ſi cuiꝙ̄
nō vis ſcādaluꝫ eſſe . nec quēꝙ̄ tibi .
Et ſubdit Aug⁹ . Ego de hac ſenten
tia eā cogitans ita ſemp eā habui
ac ſi eā celeſti oraculo receperim Se
c̄ūdo emanauit ab eo ſolida doctrīā
vnde aug⁹ de doctrīā xp̄iana Doctor
debet agere vt ipſe audiatur intelli
genter . libenter . ⁊ obedienter Hea
t⁹ igit̄ Ambro . audiebat̄ intelligen
ter . libenter . ⁊ obedient̄ . Prio ītel
ligenter q꞉ doctrina fuit firma ⁊ ſoli
da Vn̄ iheronim⁹ dicit d̓ eo Eius om
nes ſententie fidei ⁊ eccleſie ⁊ omniū
virtutū firme ſūt columne Eph . iiij
Nō ſimus paruuli fluctuantes nec cir
cūferamur omni vēto doctrine . Au
diebat̄ libenter q꞉ eius doctrina fu
it placēs ⁊ pulchra Vnde d̓t auguſ꞉
in libro de nuptijs ⁊ cōcupiſcentia .
Pelagius hereſiarcha ſic laudat am
broſiuꝫ vt dicat beatus ambroſius
ep̄us in cui⁹ precipue libris romana
lucet fides qui ſcriptoꝝ inter latinos
flos q̄dā emicuit Et prouē . xxij . Ap
pone cor tuū ad doctrinā meā q̄ pul
chra erit tibi cū ſeruaueris eaꝫ Audi
ebatur obedient̄ q꞉ e⁹ doctrina fuit
efficax ⁊ fructuoſa . ſicut patꝫ in btō
Aug̃ . quē tā v̓tuoſe ꝯuertit . i . Coꝝ .
iiij . Nō eī in ſermone ē regnū dei ſ; i
v̓tute Tercō emanauit ab ip̄o fortis
ꝯſtantia q̄ maxime in t̄bus fuit . Pri
mo ī ſuſtinendo aduerſa . Vnde dici
tur in hiſtoria eccleſiaſtica Impara
trix iuſtina ꝯturbare cepit eccleſia
rum ſtatū in quo bello muꝝ ⁊ turri
validiſſimaꝫ pulſabat ābroſiū Secū
do ī defendendo eccīaſtica iura Vn
de cum imparator quādaꝫ baſilicam
vſurpare vellet Amb . ſic r̄ndit Noli
ḡuare te impator nec putes te in ea
q̄ dei ſūt impiale aliqd̓ ius habē t̄bu
tuꝫ ceſaris ē nō negetur . eccīa dei ē꞉
ceſari vtiꝙ̄ nō donet̄ . Prius eſt vt
aīaꝫ mihi ꝙ fidē auferat Tercō ī rep
hēdendo p̄ncipū vicia Vn̄ cū theodo
ſius ipator . quoſdā innocētes occidi
mādaſſet . Amb . ipſū dure redargu
it ab introitu eccīe ipſum ſuſpendit
⁊ publicam penitentiam eidem iniū
xit Titum ſecundo . Argue cum om
ni imperio ¶ Secundum priuilegiuꝫ
eſt q꞉ fuit in vita ſua valde v̓tuoſus
qd̓ notat̄ cū d̓r . Fau⁹ vbi ē mel ⁊ cerā

Diſtinguit autē Aug. libro de ciuita
te dei tplex gen⁹ vite ſcz ocioſaz que
conſiſtit i ocio ɔtēplationis ⁊ ē qua
ſi mel Actuoſam que ɔſiſtit i labore
actōis ⁊ ē quaſi cera. Ipſi eñ actiui
ad inſtar cere debēt eſſe ductibiles
ad omne bonū; Et ex vtroqꝫ cōpoſi
taz. ē quaſi fau⁹. Prima autē vita
ſcz contēplatiua ɔſiſtit i deuota ora
tione. in diuinoꝝ reuelatione. ⁊ i di
laudatione Et iſta tria ambroſius ha
buit ſcz deuotaz orōez. vñ dr̄ i hiſto
ria eccīaſtica Ambroſius aduerſus
regine furorez nō ſe manu defēdbat
aut telo. ſed ieiunijs ⁊ vigilijs ſb al
tari poſitus ꝑ obſecrationes defenſo
rez ſibi atqꝫ ecclie deuz ꝑabat Habu
it diuinoꝝ reuelationez qꝛ ſpūm ſan
ctuz in ſpecie ignis ⁊ i modū ſcuti ad
ſe venientē aſpexit Fecit dei laudati
nez. vnde refert Aug. i li. ɔfeſ. ꝙ cū
iuſtina ipſū cuz populo catholico in
tra ecclīam cōcluſiſſz Ambroſius iſti
tuit ymnos ⁊ pſalmos decātari. ne
popul⁹ meroris tedio cōtabeſceret.
Secūda vita ſcz actuoſa ɔſiſtit in car
nis maceratione. elemoſinaꝝ largiti
one. ⁊ vtili occupatione. Primū ha
buit ambroſi⁹ q̄ tante abſtinētie fu
it ꝙ cotidie niſi i ſabbato ⁊ die domi
nica ⁊ feſtis ꝑapuis ieiunabat Secū
duz habuit. vnde ⁊ rñdet impatori. ⁊
ē in decreto Si a me peteret qđ meū
eſſet .i. fundū meū. argētū meuz aut
huiuſmōi nō refragrarer. q̄q̄ ōnia
q̄ mea ſunt paupm ſūt Terciū habu
it qꝛ ſemp aut orabat. á p̄dicabat. á
libros ſcribebat. Tercia vita ſcz ex
vtraqꝫ cōpoſita ɔſiſtit in obſeruatio
ne cōſilioꝝ ſcz pauptatis caſtitatis.
⁊ huilitatis Et ip̄e paupem ſe fecit.
qꝛ fact⁹ ep̄s omnia paupibus dedit.
⁊ virginitatē ꝑpetuaz ɔſeruauit. hu
militatē magnā habuit. vñ ipſe dix
it Ambroſi⁹ neſcit inflari Tercium
priuilegiū ē qꝛ fuit in ſua p̄dicatiōe
valde diſcretus. qđ notat̄. cum dr̄.
diſtillās .i. diuerſimode ſtillās. Non
ei vna ⁊ eadez inſtructō eſt omnib⁹
facienda. ſed ſcđm qualitatē audito
ruz formāda. ſicut oñdit Gre. in li.
mora. dicens Sepe alijs officiūt que
alijs ꝓſunt. Nā plerūqꝫ herbe q̄ hec
alios reficiūt. alios occidūt. ⁊ leuis
ſibulus equos mitigat. catulos inſti
gat. ⁊ medicamētuz qđ huic morbū
imminuit alteri vires iungit. ⁊ panis
q̄ vitā fortiū roborat. paruuloꝝ ne
cat. ⁊ corde conſonā modulationem
reddūt. que vno q̄dez plectro ſed ñ
vno impulſu feriunt̄. Ex q̄bus verb
habetur ꝙ ſermo dī eſt tanꝙ̄ herba
viridis dei que animam confortat.
Eſt tanꝙ̄ ſibulus dei qui animā pec
catorum ad deum reuocat. Eſt tan
ꝙ̄ medicamentum dei quod animā
infirmaz ſanat. Eſt tanꝙ̄ panis dei.
q̄ animz famelicaz ſatiat. Eſt tanꝙ̄
plectrꝝ dei. qđ ſpūalez melodiā gn̄at

Sermo cxxx. De ſcō geor. mr̄. f.i.

Induite vos armatura dei vt
poſſitis ſtare aduerſus inſidi
as diaboli. qꝛ non eſt nobis
colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſangui
nem ⁊ c̄. Ephe. vi. Miles ſtrēnuus d̄
bet eſſe armis munitus ⁊ ad hoſtes
expugnandos ſemp paratus. Et qꝛ
beatus georgius erat miles dei. ideo
primo deſcribit̄ ab induitōe armoꝝ
cū dicit̄ Induite vos armaturā Secū
do ab expugnatōe hoſtiuz. cū dicit̄.
qꝛ nō eſt nobis colluctatio. Habuit
arma que ponunt̄ ex omni parte. E
phe. vi. ſcz loricaz iuſticie Sicut eniz
lorica ex omni pte munit. ſic beat⁹
georgi⁹ fuit munit⁹ a dextris ſeruan
do i ꝓſperis tēꝑantiā. a ſiniſtris hñ
do i aduerſis paciaz. āte picula pre
cauēdo. retro dei bñficia in emoran
do Scđo hūit gladiū ſpūs qđ ē v̄bū
dī. Iſtū āt gladiū hūit valde acutuz
ꝑ feruorē valde latū vite ꝑ ſplēdorē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Et aliquādo euaginatū· aliquādo ē
poſituȝ ꝑ diſcretionē Ezec·xxi· Gla
dius exacutꝰ eſt ⁊ limatꝰ · Vt cedat
victimas exacutꝰ eſt vt ſplendeat· li
matus ē mucro ⁊ euaginatꝰ Tercio
habuit galeā Caput em̄ ē mens · ga
lea ē ſpes eterne ſalutis .i. Theſ·v·
induti galeā ſpē ſalutis Heb·vi· Cō
fugimꝰ ad tenēdā ꝓpoſitā ſpeȝ Quā
to debet aſſumere ſcutū fidei· dr̄ āt
fides ſcutū· q2 ibi cōfringunt̄ omnia
diaboli tela· Eph·vi· In omnibꝰ ſu
mentes ſcutū fidei in quo poſſitis ō
mia tela nequiſſimi ignea extinguē·
Tum q2 ē tantū in ſiniſtra ⁊ nō ī dex
tera ⁊ in ꝑ̄ſenti vita ⁊ nō in futuro·
Tū q2 eſt de deo in quo ſūt tres an
guli.i. tres ꝑſone· ⁊ tamē ē vnū ſcu
tum.i. vnus deꝰ Quinto debȝ aſſume
re lanceā caritatis Eſt autē caritas
q̄ q̄s diligit deū ⁊ ꝓximū ⁊ ordinate
ſeipſūm: de quo ꝑplicā mō dr̄ Math·
xxij· Diliges dn̄m deū tuū: quo ad pri
mū· ⁊ ꝓximū tuū· quo ad ſecūduȝ· ſi
cut teipſū· quo ad tercium· iſte ſunt
tres lancee q̄bus diabolꝰ vulnerat̄·
de q̄bus dr̄·ij·Reg·xviij Tulit ioab
tres lanceas ⁊ fixit eas in corde abſa
lon Cū em̄ diligimꝰ deuȝ vulnerat̄ di
abolꝰ lancea īuidie Cū diligimꝰ ꝓxi
mū tunc vulneat̄ lancea iracūdie·
Cū ordinate diligimus noſmetipſos
vulnerat̄ lancea tͥſticie Secūdo ꝯmē
dat̄ ab expugnatōne hoſtiū· cum dr̄
q2 nō eſt nobis colluctatio· ⁊c̄· Ipſe
ei q̄tuor hoſtes vicit ſcȝ diabolū· mū
dū· corpꝰ ꝓpriū· ⁊ deū q̄ in tātum ho
ſtis noſter dr̄. in q̄tū ſenſualitati no
ſtre aduerſat̄. de quo dr̄ Mat·v· Eſ
to ꝯſentiens aduerſario tuo ⁊c̄ Pri
mo q̄ vicit diabolū· qd̄ ſignificatū ē
ꝑ draconē quē interfecit· q̄ in flumi
ne hītabat Eſt ei aīal valde ſitibūdū
Sitim tū ſuā tpat tribꝰ mōis ſcȝ hau
ſtu fluuij· ⁊ attractōne vēti· ⁊ potu
ſāguinis elephātis Cum ei elephas
habeat ſanguinē frigidū· draco na
turaliter illū ſitit· Draco igit̄ infer
nalis qui noſtrā ꝑditionē ſitit· ipſaȝ
ſitim tꝑat hauſtu fluuij Per fluuiuȝ
intelligunt̄ luxurioſi q̄ ſemꝑ de vicio
in viciuȝ fluunt Eze·xxix· Ecce ego
ad te pharao rex egipti draco mag
ne q̄ cubas in medio fluminū tuoꝝ·
Nō em̄ cubat in medio fluuij ihr̄l'm
ſed egititi.i. immūdaꝝ mentiū· ihere
mie·ij· quid tibi in via egipti vt bi
bas aquā turbidam · Eſt tam̄ tante
audacie· q2 ⁊ ſanctos abſorbere conā
tur· iob·xl· Habet fiduciaȝ· q2 influ
at iordanis in os eꝰ Secūdo eaȝ tēꝑe
rat attractōe vēti· ihere·xiij· Traxe
runt vētuȝ q̄ſi dracones Auaricia em̄
vētus dr̄: q2 animā nō ſaciat· ſ; inflat
Ecc·xiij· Quaſi q̄ apprehendit vm
bram ⁊ ſequit̄ vētuȝ· Tercio eā tēꝑe
rat ſanguīe elephātis Per elephātē
ſupbi ītelligūt̄· q̄ ſūt docti ad ꝑlian
dum.i. ad rixandum· ⁊ frāgi quideȝ
poſſūt· flecti autē nō poſſūt hoꝝ ei ſu
ꝑbia diabolus nutrit̄· iob.xl· Huic e
nī mōtes herbas ferūt· ſecūdo vicit
mundū· mūdus em̄ cōtra euȝ pugna
uit q̄uia ſupplicia inferēdo · Inter ce
teros em̄ martires tres fuerūt qui a
criora ſupplicia paſſi ſūt· ſcilicet · lau
rentiꝰ· vincētiꝰ· ⁊ katherina· ſed iſ
te cum vincētio paſſus ē eculei extēſi
onem· totius corporis laniationem·
viſcerum effuſioneȝ· ⁊ ſalis confri
cationē· Cū laurentio paſſus ē in ſar
tagine plumbi liquorē ⁊ cum tali o
leo aſſaret̄· ⁊ cū katherina hūit rotā
acutis gladijs vndiq; circūſeptā Iſta
āt ſupplicia vincebat ꝑ paciaȝ ⁊ idō nō
poterat frangi· heb·x Pacia vob̄ ne
ceſſaria ē ⁊c̄· ꝑ ꝯſtantiaȝ· ⁊ idō nō po
terat ſuparari Eiuſdem·xi Fortes fa
cti ſunt in bello: per crucis efficaciaȝ
ideo non poterat a diabolo ledi· Eze
chielis nono· Omnem autem ſuper
quem videritis thau nō occidatis·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tercio vīcat corpꝰ ꝓprium qꝛ ipſum
morti tradidit ꝓpter xp̄m Corpꝰ enī
eſt equꝰ aīe. veſtimētuꝫ aīe ⁊ domꝰ
aīe Nullꝰ igitur d̄bet timere expone
re morti pigꝝ rūcinū id ē corpus cor
ruptioni ſubditū q̄ ſperat recipe dex
trarium. i. corpꝰ glorificatū Phi. iij
Saluatorē expectamꝰ dominū ieſuꝫ
xp̄m qui reformabit corpꝰ humilita
tis nrē ⁊c. Nec debꝫ timere laceratio
oneꝫ veſtis corroſe. Job. xiij. Quaſi
putredo cōſumēdus ſum ⁊ quaſi ve
ſtimētuꝫ qd̄ comeditꝛ a tinea. qn̄ ſpe
rat indui tōeꝫ veſtis deaurate p̄s Aſ
titit regina. i. aīa a dextris tuis in ve
ſtitu deaurato ⁊c. Nec timere debꝫ
deſtructōem domꝰ ruinoſe. quando
ſperat ſe habituꝝ habitationē doꝰ
eterne. ij. Coꝝ. v. Scimus quoniaꝫ
ſi terreſtris domꝰ nrā huius habita
tionis ſoluatꝛ. ⁊c. Quarto vīcat deuꝫ
Deus eī licet ſit omnipotēs tamē a
tribꝰ dimittit ſe vinci. Primo a ſua
pietate viſceroſa Ozee. xi. Conuer
ſū ē in me cor meū ⁊c. Iſto modo ꝑ
miſit ſe vinci. qn̄tū ad beatū georgi
um Videns eī ip̄m tā crūdelitꝛ lacera
tum pietate motꝰ ad ipſū venit ⁊ dl̄
citer ꝯfortauit Secūdo vīcatꝛ a nrā
orōe lacrimoſa Oſe. xij. Inualuit ad
āgeluꝫ ⁊ ꝯfortatꝰ ē fleuit ⁊ rogauit
eum Iſto mō ſe vinci ꝑmiſit ab ora
tione ſci georgij Nā imminēte paſſio
ne rogauit deū ꝓ illis q̄ ipſū inuoca
rent Et ecce vox ad eū venit ꝙ ſic ve
niret ⁊ fieret ꝓut poſtulauit Tercio
vīcatꝛ a morte ſanctoꝝ victorioſa.
Mat. xi. Regnuꝫ celoꝝ vim patitꝛ ⁊
violēti rapiunt illd̄. Iſto mō beatꝰ
georg. ꝑ ſuā paſſioneꝫ regnū celeſte
ſibi rapuit ⁊ ipꝫ ſibi ꝑpetuo acq̄ſiuit

Sermo cxxxi. De eodē. ſer. 2ꝰ.

Conculcabis leonē ⁊ dracoēꝫ
Ps̄ Scūs georgiꝰ draconem
cōculcauit qn̄ ipſū interfecit ꝑ q̄ꝫ dra
conē ſignificatꝛ diabolꝰ. Sicut enim
draco ſemꝑ inſidiatꝛ elephāti. ſic dia
bolus viris ſanctis Circa aūt hec q̄tu
or ſunt vidēda Primo quare diabo
lus per draconē ſignificatꝛ. Et ē rō.
qꝛ draco eſt aīal valde nociuū Nocꝫ
eī lingua ꝑ horribilē ſibulū. dēte per
letalē morſū. flatu aerē inficiendo.
⁊ cauda ꝯſtrīgendo Sic diabolꝰ no
cet per ſibulū male ſuggeſtionis Ju
di. v. Quare habites inter duos tmi
nos vt audias ſibilū greguꝫ. i. demo
nuꝫ Vnꝰ terminꝰ ē diabolꝰ q̄ ſibulat
malā ſuggeſtionē Aliꝰ ē mundꝰ qui
ſibulat vanitatē. cupiditatē. ⁊ carā
leꝫ delectationē. i. Jo. ij. Omne qd̄ ē
in mūdo aut ē concupiſcētia carnis
⁊c. Nicholominꝰ tamē deus ſibulat
peccōri ꝑ internā inſpirationeꝫ. yſa.
vij. Sibulabit dominꝰ muſce. Et tn̄
peccōr ciciꝰ acq̄eſcit diabolo ſuggerē
ti ⁊ carni īficienti q̄ꝫ deo inſpirāti. Se
cūdo nocet ꝑ morſuꝫ praue delectati
onis Gre. Priꝰ illicita ſuggerēs lig
uam extrahit. poſt ad d̄lectationem
trahēs dentē fugit Deu. xxxij. Deuo
rabūt eos aues morſū amariſſimo.
Tercio nocet flatu venenoſo ⁊ ignito
praui ſcꝫ operis. In hoīe eī eſt ꝯcu
piſcentia praua ibi diabolus īmittit
temptationes ignitas. ⁊ ſic impellit
ad opationes illicitas. yſa. liiij Ecce
ego creaui fabrū ſufflantem in igē
prunas Quarto nocet caudā ꝯſtrin
gendo fune praue ꝯſuetudinis Apo
ca. xii. Draco traxit cauda terciam
ꝑtem ſtellaꝝ id eſt illos qui nec ſūt
actiui nec cōtēplatiui. Job. xviij. In
miſit in rethe pedes ſuos Qui eī ſecū
dum Greg. in rethe pedes mittit nō
cum voluerit eicit. ſic q̄ in peccis ſe
deicit nō mox cum voluerit ſurgit.
Secundo videndum eſt quare bea
tus georgius ⁊ alij ſancti viri ꝑ ele
phāteꝫ figurantꝛ. Nam ſecundum A
riſtotilem elephātes carent felle. ⁊
ideo naturaliter ſunt benigni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Fiūt autē ſeueri aut quādo nimis ꝓ
uocant᷑ · aut quādo amore feriunt᷑ · ā
quādo vino iebriati ad preliū acuū
tur Sic ꝛ ſerui dei q̄uis ſint māſueti
tñ debent eſſe ſeueri ad corripiēduꝫ
maxime quādo a peccatoribꝰ ꝓuocā
t᷑ ex iniurijs deo illatis Ps̄ Zelaui ſu
ꝑ iniquos pacē peccoꝝ videns Secun
do feruentes ad diligēduꝫ Roā · xij ·
ſpū feruentes domino ſeruiētes Tē
cio acuti ad preliāduꝫ ad quod q̄deꝫ
acuuntur quādo memoria paſſionis
dominice inflammāt᷑ : qđ ſignificatū
ē · i · Mach · vi · vbi · ſ · dr̄ · ꝙ elephan
tis oſtēderūt ſanguinē vue ꝛ mori ad
acuendū illos in preliū Chriſtꝰ em̄ fu
it vua in q̄tuꝫ de vite v̓ginea natꝰ ·
ꝛ in patibulo crucis eiꝰ ſanguis effu
ſus ē · ꝛ fuit morꝰ in q̄tū in paſſione
denigratꝰ Tercio videndū eſt q̄liter
draco · i · diabolus pugnat cū elephā
tibus · i · cū ſanctis viris Pugnat nāꝫ
t̄bus modis · Primo excecādo · i · lu
mē fidei auferēdo · i · Re · xi · In hoc fe
ciā vobiſcū fedus vt eruā omniū veſ
trū oculos dextros Talis em̄ ē inha
bilis ad pugnāduꝫ · q2 ꝛ ſiniſter ocu
lus impedit᷑ a clipeo · dexter vero pri
uat᷑ lumie ſuo · ꝛ ſic nec videt᷑ qualit᷑
ꝑcuſſꝰ ſe defendat ſic ille q̄ amittit lu
m̄ fidei a diabolo q̄dē feriri p̄t ſe āt de
fēdē ñ p̄t Scđo pugnat pedes elephā
tis cauda ꝯſtringēdo ꝛ inuoluēdo ꝛ
ſic ad terrā deijciendo · ſic ꝛ diabolus
cauda hominē inuoluit · qñ ipſuꝫ tēp
tationibꝰ irretitū ad peccadū deijcit
Job · xviij · Tenebit᷑ plāta eꝰ laq̄o ꝛ
exardeſcit ꝯtra eū ſitis Tercio eiꝰ ſā
guinē bibēdo in oībus q̄tijs ꝛ meri
tis ꝓuādo Job · v · Cꝰ meſſeꝫ fameli
cus comedet ꝛ ipſū rapiet armatus ·
ꝛ bibēt ſitientes diuitias eiꝰ Quar
to videndū ē q̄liter elephātes vicūt
draconē · Vincūt āt ipſū q̄tuor mo
dis Primo aquā cū roſtro in eꝰ faci
eꝫ ꝓiciēdo · ſic ſancti viri diabolū vin

cūt qñ aquā lacrimaꝝ in eum ꝓiici
unt Ipſa em̄ orō̄ lacrimoſa habet di
abolum expellere Marci · ix · Hoc ge
nus demonioꝝ in nullo p̄t eiici niſi i
orōne ꝛ ieiunio · habꝫ ipſum ſubmer
gere Exođ · xiiij · Submerſi ſunt qua
ſi plūbuꝫ in aquis vehemētibꝰ Habꝫ
ipſuꝫ cōtribulare Ps̄ · Cōtribulaſti
capita draconū in aquis Secūdo ca
put eꝰ cōterendo Elephas em̄ caput
ipſiꝰ draconis cū planta cōterit · Et
tunc draco terribileꝫ ſibuluꝫ emittit
Miche · i · Faciā planctuꝫ velut draco
num Iſte ē ſecūdus modus vincēdi
diabolū ſcꝫ caput ſue ſuggeſtionis ꝯ
terere Gene · iij Ipſa cōteret caput
tuū Quādo em̄ caput ꝯterit᷑ tūc vir
tus diaboli a fundamētis enaruatur
Abacuc · iij · percuſſiſti caput de do
mo impij ꝛ c · quādo v̓o ꝯterit᷑ · tūc
draco cū cauda ſue ſuggeſtionis ho
minem ad terrā trahit ꝛ ſurgere ne
quit · Trene · ꝓmo · Dedit me domi
nus in manu de qua nō potero ſurge
re ſc; per meipſum Tercio dorſuꝫ
opponēdo · diligenter em̄ vētrem cu
ſtodit ꝛ dorſum opponit · Venter ei
eſt ipſa ſenſualitas quaꝫ draco appe
tit Ihere · l · Ventrem ſuum repleuit
teneritudine mea · Dorſum noſtrum
eſt ipē chriſtus in q̄tum peccata noſ
tra ꝛ vulnera nrā ſuſcepit ꝛ portauit
Debet igitur homo a diabolo ſenſua
litatem ſuaꝫ abſcondere ꝛ chriſti pa
ſſionem opponere · in qua fuit dorſū
noſtrum Yſaie · liij · Dominus poſuit
ſuper eum iniquitatem omnium no
ſtrum : Et ſcutum noſtrum Trene ·
iij · Dabis eis ſcutum cordis laborem
tuum Et antemurale noſtrum · Yſai
e · lvi · Saluator ponetur in ea murꝰ
ꝛ antemurale Qrto eū vincit mole
corpis oppͥmēdo · ſepe ei ꝯtingit ꝙ cū
draco cauda ſtrigēdo pedes elephā
tis ad t̄rā t̄hit ipē ei elephas ſr̄ dra
conē cadēs mole corpis ipm̄ extiguit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Et iſte eſt quartus modꝰ vincēdi. ſ. ꝑ paſſionē. diabolus eñi martirē ad ē ram trahit ꝑ mortem corporis. ſed martir demonē vincit ꝑ victoriā paſſionis Je. xlvi. Fortis impegit ī fortē ⁊ ambo pariter corruerūt Cadit diabolus qꝛ maiori pena ꝯſtringitur Cadit martir q̄ntū ad corpꝰ. ſed eiꝰ in celo anima coronat̄.

¶ Sermo cxxxij. De eodē die ſer. iij.

Labora ſicut bonus miles ieſu xpi. ij Thi. ij. Verū ⁊ legittimū militē tria faciunt ſcꝫ ſedulitas in opando. ſtrēnuitas in p̄liando ⁊ fidelitas ī obſequēdo. quādo ſcꝫ ⁊ ſedule laborat ⁊ ſtrēnue pugnatur. ⁊ dn̄o ſuo fideliter militat. Jſta tria notātur in verbis p̄miſſis que in beato georgio fuerūt Primū ē ſedulitas in ope cū dicitur Labora. Jpſe eñi ſedule laborauit. p̄dicādo. ydola deſtruēdo. ⁊ ꝓplꝫ conuertēdo Sunt eñi tria que inducūt militē ad bene laborādū ¶ Primū eſt ꝯſideratio laboris in rege Rex eñi chriſtꝰ ſemꝑ fuit ī labore Jn infantia ſua qꝛ fugit ī egiptuꝫ Jn iuuētute ſua. qꝛ continue p̄dicauit Et in morte ſua. qꝛ penas ſuſtinuit. vnde dicit cū propheta. Pauꝑ ſum ego. ⁊ ī laboribus a iuuētute mea ⁊ c. ¶ Secūdū eſt ꝯſideratio conditionis ī milite Nomē eñi militis nomen ē laboris ⁊ exercicij Job. vii. Militia ē vita hoīs ſuꝑ terrā. vñ dictum fuit cuidā militi. ij. Thi. iiij. Tu vero vigila. ī omnibus labora. ¶ Terciū ē ꝯſideratō magītudīs in mercede. i. Cor. iii. Vnuſquiſqꝫ ꝓpriā mercedē accipiet ſm̄ laborē ſuū. Sap. iii. Bonoꝝ laboꝝ ē gl'oſus fructꝰ ¶ Secundo notat̄ ſtrēnuitas in pugnādo. cū dr̄ Sicut bonꝰ miles Strēnuum autē militē tria faciunt. ſcꝫ robur virtutis. ſcia artis. ⁊ copia armature couenientis Robur autē virtutis in t̄bus ꝯſideratur. Debet eñi habere robuſtū animū ad aggrediendū. Jdeo formidoloſi de prelio dei eiciunt̄. vt habet̄ Deut. xx. Jſtum robuſtū animū habuit beatꝰ georgiꝰ. q̄ ī medio hoſtium exiliens exclamauit. Omnes dij gentiū demonia. dominꝰ autē celos fecit Secūdo debꝫ habere manuꝫ robuſtaꝫ ad feriendū; Geñ. xlix. Manꝰ tua in ceruicibꝰ inimicoꝝ tuoꝝ Jſtā robuſtā manū etiam habuit georgius qui ceruicē draconis qui diabolū figurabat manu āputauit ꝓpria Tercio debꝫ habere robuſtum dorſuꝫ ad ſuſtinēdum. ſicut habuit ſanctꝰ georgius q̄ multa tormēta ſuſtinuit ꝯſtāter Ps̄. Suꝑ dorſū meū fabricauerūt peccatores Secunduꝫ quod facit militem ſtrēnuum eſt ſcīa ſcꝫ artis militaris Jſta ſcīa acquiritur aut ꝑ alienaꝫ eruditionē ſcꝫ ſacraꝫ ſcripturam Ephe. vi. Accipite armaturam dei. Aut ꝑ frequētē militantātiū ꝯſiderātioneꝫ ſcꝫ chriſti ⁊ militum eius Jac. v. Sufferētiam iob audiſtis ⁊ fineꝫ domini vidiſtis per crebraꝫ ꝯgreſſioneꝫ ſcꝫ cum diabolo. Jud. iij. Dereliquit dominus gētes vt erudiret in eis yſrahelē Ecc. xxxiiii. Qui non eſt tēptatus q̄d ſcit ⁊ c. Tercium q̄d facit ſtrennuum militem eſt habere copiam armature couenientis. Habuit eñi beatus georgiꝰ q̄tuor armaturas ſcꝫ fidem tanq̄ ſcutum. qꝛ fidē chriſti conſtāter ꝯfeſſꝰ eſt Ephe. vi. Jn omnibus ſcutum ſumentes fidei Spem tanq̄ galeā. Tradidit eñi corpus ſuuꝫ ad moriendū ſperās q̄ ipſū reciperet glorificatum Verbuꝫ dei tanq̄ gladiuꝫ per quem bonos vulnerābat ad amorē ⁊ malos mactābat ipſoruꝫ euacuādo ydolatriā ⁊ erroreꝫ ⁊ bona opa tāq̄ loricaꝫ qꝛ oīa t̄rena bona deſeruit. ⁊ dei ⁊ ꝓximi obſequio ſe mācipauit. ¶ Tercio notatur fidelitas in obſequēdo. cū dicitur. chriſti ihū Jlle eñi ē miles ieſu xpi q̄ certat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

pro honore ihesu xpi. Et talis legiti
me certat .ij. Thi. ij. Non coronabit̃
niſi qui legitime certauerit. Legiti
me autē certat qui certantiū regulā
obſeruat que habet q̃tuor capitula
Primū ē vt ab omnib9 nociuis .i. pec
catis ⁊ terrenis abſtineat .i. Cor. ix
Omnis eñ qui in agone cōtēdit ab
omnibus ſe abſtinet. Secūdū eſt vt
nō ſegniter ſed fortiter pugnet Ibi
dē Sic pugno nō quaſi aerem verbe
rans Tercū eſt vt vſqȝ ad mortē in
certamine pſeueret: Eccl. iiij: Vſqȝ
ad mortē certa ꝓ iuſticia Quartum
eſt vt in certamie nō ſuū ſed domi
honorē intēdat. Iſtud ſuauit ioab
ad dauid dicens .ij. Reg. xviij. Con
grega reliquā ptem populi. ⁊c. Et i
fra ne noī meo aſſcribat̃ victoria.
Iſta q̃tuor capitula ſeruauit georgi
us qꝛ oīa terrena ↄtēpſit ⁊ fortiter di
micauit. ⁊ vſqȝ ad mortē in p̄lio ſtetit
⁊ dei honorē in oībus obſeruauit.

Ser. Cxxxiij. De ſcō marc euāg: F.

Obuiauit illi q̃ſi mr̄ honorifica
ta Eccl. xv. Sapīa diuia mq̃
rentib9 ſe obuiā vadit Et ſe
deſiderātib9 ſeipā infūdit. Hoc mō
diuīa ſapientia btō marco obuiauit
⁊ in oībus ſuis vijs ſibi occurrit Fec
eñ ſex vias. tres in vita. ⁊ tres ali
as p9 vitā Prima ē q̃ iuit romā v
bi ſecut9 ē petrū tanq̄ ouis prēz ⁊ pa
ſtorē ſuū. tanq̄ diſcipul9 magiſtrū
ſuū. ⁊ tanq̄ fili9 prēz ſuū. Et ibi di
uina ſapīa ſibi obuiauit. qꝛ ſm Ihe.
in lingua greca euāgeliū ibi ſcripſit
put ab ore magiſtri ſui pet̃ audiuit
Quia eñ aliquādo teſtimoniū fert̃
de viſu. aliq̃ndo de auditu. ideo xp̄s
ſecūdū Aug. duos teſtes habē voluit
de viſu. ſcȝ matheū ⁊ iohannē. ⁊ du
os de auditu ſcȝ lucā ⁊ marcū Secun
da via ē q̃ iuit aq̄legiā ⁊ ibi ſapien
tia diuīa ſibi obuiauit qꝛ t̃ra magna
beneficia ibi fecit Primū qꝛ p̄mus e
is lumē infudit diuinū Ex eo qꝺ p̄m9
eis fidē p̄dicauit Secundū ē. qꝛ mag
nū eis reliq̄t theſaurū ſcȝ volumē ſuū
quod rome in littera greca ibidē cō
ſcriptū in lingua latina ↄſcripſit qꝺ
quidē vſqȝ hodie reſeruat̃ Terciū ē
qꝛ ſpecialē eis dimiſit pronū ſcȝ ſcūz
hermachorā quē ad fidē cōuertit ⁊ e
is in ep̄m ordinauit q̃ ibi ſpēalis pa
tronus habet̃. Tercia via ē q̃ iuit i
alexandriā. ⁊ ibi ſapiētia diuīa ſibi
obuiauit. Ibidem eñ fuit in priar
chā ↄſecratus. p̄mus miſſā ibi cele
brauit ⁊ monaſticā religionē inſtitu
it Nā ſicut dr̄: Philo. Maximā mlti
tudinē in alexādria adunauit in fide
⁊ deuotione ⁊ cōtinentie obſeruatio
nem Vnde ait petr9 damian9 Tātā
ei deus grām apꝺ alexandriam pre
rogauit vt oēs q̃ tūc ad fidei rudim̄
ta ↄfluerent mox p ↄtinētiā ac toti9
ſcē ↄuerſatōis inſtātiā tāq̄ ad mona
ſtice ↄuerſatōis faſtigiū euolarent.
Ad iſta āt ducebat eos p t̃ria ſicut idē
dr̄ ſcȝ p v̄ba. p exēpla. ⁊ p miracula.
Mat̃. vl. Illi āt ꝓfecti p̄dicauerūt.
ecce v̄ba. Dño coopante ⁊ ſermonē
ↄfirmāte. ecce exēpla. ſeq̄ntib9 ſigis
ecce miracula. P9 mortē āt e9 tres a
lias vias fecit. vna via ē q̃ e9 ſp̄us
in celū aſcēdit. ⁊ merito qꝛ ex̄ns in
t̃ra iā erat i celo aſſcp̄t9 ſup̄nis ciui
b9 aſſociat9 ⁊ et̃ne paci ↄiunct9: De
duob9 p̄mis dixit ei āgel9. ecce no
mē tuū i celo ſcp̄tū ē. ſociuſȝ fcūs es
ſupnarū v̄tutū. De t̃cio dixit ei xp̄s.
Pax tibi marce euāgeliſta me9 noli
timē. ego ei tecū ſū Scda via ē q̃ cū
corpe i ytaliā redijt vn̄ petr9 damia9
Btā es alexādria t̄ū phali h9 ſāguie
purpuāta. felix ⁊ tu ytalia corpis h9
theſauro diues effcā E9 āt corp9 cū
venecias trāſferret̃ fuit odoē mirabili
circūaſū mltis i via miracul̄ declārū
nunc eſt in loco pulcherrimo colloca
tum. Erat enim alabaſtrum dei.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

⁊ ideo debuit odorē diffūdere. ij. Co
rin. ij. Odorē noticie ſue manifeſtat
p nos in omni loco Erat lucerna po
puli. ⁊ iō debuit ſe manifeſtare Ma
the. v. Neqꝫ accendūt lucernā et po
nūt eam ſub modio Erat gēma dei.
ideo debuit in loco pulchro manere
Erat nāqꝫ vna de gēmis illis. de qui
bꝰ Exod. xxxix. Poſuit in rōali gem
maꝝ ordines quatuor Quatuor ordi
nes gēmaꝝ ſūt ipſi quatuor euāgeli
ſte. Tercia via eſt qua cotidie ſuis
ſuffragijs ⁊ beneficijs venit i mūdū
Eius eī ſuffragijs obtinemus tpalia
ad ſuſtentationē. qd patet i miracu
lo facto i apulea vbi erat ſterilitas
magna Optimus eciā ſpūalia ad iuſ
tificationē. qd patet in miraculo ſar
racem naufragium pacientis qui ad
baptiſmuꝫ conuolauit Optinet nob
celeſtia ad glorificatōeꝫ qd patꝫ i mi
raculo cuiuſdā religioſi ad cuiꝰ obi
tum ſanctꝰ marcꝰ cōuenit ⁊ i celum
eꝰ animā deportauit.

Sermo cxxxiiij. De ſcō marco ſ. 29.

De comedēte ſcꝫ leone exiuit
cibꝰ. ⁊ de forti egreſſa ē dul
cedo. Judi. xiiij. Quia ſcūs
marcꝰ p ſpeciē leonis figurat̄ iō pre
dicta v̓ba de leone dcā de ipō ɔgrue
exponūtur. In q̄bꝰ verbis a qn̄qꝫ de
ſcribit̄ ⁊ laudatur. Primo a magna
excellētia i hoc ꝙ leoni aſſimilat̄. le
o eī grece latine dicit̄ rex omniū be
ſtiaꝝ ſic ⁊ marcꝰ fuit apud alexādri
aꝫ priarcha chriſtianoꝝ Que q̄dē di
gnitas ɔmendabilis fuit a tribꝰ Pri
mo ex rōe ꝓmouētis. qꝛ a petro ſan
cto reuelāte ſpū fuit ꝓmotus Scdo
rōe promoti. qꝛ nō reputabat ſe eſſe
dignuꝫ ideo ſibi pollicē āputauit. ſed
beatꝰ petrꝰ ſecū diſpenſauit Tercō
ex pte officij proſecuti. qꝛ ſcꝫ primꝰ
miſſaꝫ alexandrie celebrauit. ⁊ popu
luꝫ ſciētia ⁊ doctrina pauit Secun
do deſcribitur ab infuſa ſapientia cū
dicitur d̓ comedente Deꝰ q̄dem diui
na ſapiētia ipſuꝫ cibauit Ecc. xv. Ci
bauit illū pane vite ⁊c. Ipſe aūt ſic
cibatus p ſapientie infuſionē. come
dit p aſſiduā meditationē Jer. xv.
Inuēti ſūt ſermones tui ⁊ ɔedi eos
In comeſtione autem tria ſunt ſcili
cet maſticatio. incorporatio ⁊ deri
uatō. beatꝰ ergo marcꝰ ſapiētia di
uina cibatꝰ ipſaꝫ maſticauit p medi
tatōnē. vn̄ p̄s Os iuſti meditabit̄ ſa
piētiā Maſticatā ſibi icorporauit p i
mitationē ⁊ opatōeꝫ Ja. i. Qui ꝓſpe
xeit i lege pfcē libtatis ⁊c Maſtica
tā ⁊ incorpoāta i membra fideliuꝫ de
riuauit p euāgelij deſcriptioneꝫ. p
uer. v. Deriuent̄ fontes tui foras ⁊c̄
Tercio deſcribit̄ a comunicata doct̄
na cū dicit̄. Exiuit cibus ſcꝫ doctrine
euangelice quo reficitur totus mun
dus. Iſtud auteꝫ euangeliuꝫ habuit
q̄tuor cōpoſitores ſcꝫ marcum qui ip
ſū ꝓpria manu ſcripſit Spirituꝫ ſcūꝫ
qui ipſum inſpirauit. ij. pe. i. Spiri
tu ſancto inſpirati locuti ſunt ſancti
dei homines Petrum qui ſibi verba
omnia miniſtrauit. qui ſic ſcripſit ꝓ
vt ab eius ōre audiuit Et matheuꝫ q̄
ſuum euāgeliuꝫ ſibi ad breuiandum
dedit Quarto deſcribitur a forti con
ſtātia. cū dicitur. ⁊ de forti Ideo pau
lus ſciens illū eſſe magnanimeꝫ atqꝫ
forteꝫ ipſum ſecum habere deſidera
bat dicens Marcum aſſume ⁊ adduc
tecum ⁊c Mundus q̄dem erat cōtra
deum munitus tenebroſus. aridus.
⁊ durus. iō paulus volebat marcuꝫ
ſecum habere vt tanꝙ duo pugiles
mundum contra deum munitum ex
pugnarent Eccle. iiij. Melius eſt du
os ſimul eſſe ꝙ vnum ⁊c. Volebat
ipſum ſecum habere vt tanꝙ duo lu
minaria mundum amplius illuſtra
rent Gene. ij. Fecit deus duo lumia
ria magā. luminare maiꝰ .i. paulum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

vt preeſſet diei. qꝛ pfectis ſapientiā
impē ndebat. et luminare minus id ē
marcū. vt preeſſet nocti. qꝛ p ſuum
euangeliuꝫ infidelitatis tenebras ex
pellebat. Volebat ipm ſecū habere
vt tanq̄ꝫ duo flumina paradiſi. mun
dum aridum amplius irrigarent Vn̄
pſal. Flumen dei repletū eſt aquis.
Magnus fluuius ex ore pauli emana
uit. quādo in terciū celū raptus doc
trina ſua mūdum fecūdauit Magnꝰ
fluuius ex ore ſancti marci emanauit
quando euangeliū ſuum cōſcripſit.
Volebat ecā eum habere. vt tanq̄ꝫ
due lune oliue mūdum durū emolli
rent Zach. iiij. Iſti ſūt duo filij olei
qui aſſiſtunt dn̄atori ⁊c̄. Quinto de
ſcribit̄ multipliti a ꝯſolatione nobis
exhibita: cū dicit̄. Egreſſa eſt dulce
do. Conſolatus eſt em̄ quoſdā in vi
ta. ſicut patet in naue periclitante.
et in milite de ponte cadente et quoſ
dā in morte. ſicut patet in illo qui de
campanili ſancti marci cecidit. quoſ
dā poſt mortē. ſicut patꝫ in religioſo
ad cuius mortē venit et cuius animā
ad celi glāꝫ et gaudia deportauit ⁊c̄

Sermo cxxxv. De ſancto Marco.
Sermo terciꝰ

Marcum aſſume ⁊ adhuc tecū
Eſt em̄ michi vtil' in miniſte
rium. ij. Thiō. vlt̄. In eo q̄ꝫ
paulus vas electionis ad terciū celū
raptus beatū marcum ſibi vtilem in
miniſterio p̄dicationis aſſeruit mani
feſte oſtendit q̄ꝫ ꝓfundus fuerit in di
uina ſapiētia. q̄ꝫ graciosus in doctri
na q̄ꝫ pfectus in vita. Eius aūt grās
et p̄rogatiuas beatus Ieronimus. in
quadā Gloſa ſup marcū breuit̄ enu
merat dicēs. Marcus euangeliſta ſe
miāt poſt matheū. fremit vt leo. vo
lat vt aquila. diſcit vt homo. immo
lat vt ſacerdos. irrigat vt flumen.
floreſcit vt ager. feruet vt vinum.
Prima igit̄ p̄rogatiua ē. qꝛ poſt ma
theum ſeminauit. ex eo q̄ꝫ poſt illum
ſuū euangeliū ſcripſit et eius euāge
liū abbreuiauit Iſtud autem ſemen
ſicut ipſe dicit fructificauit. Primo
quidē herbā. deinde ſpicā. deinde ple
nū fructū. i. in ſpica ſcdm gloſam.
timorē penitenciā ⁊ caritatē. Herba
em̄ ſignat timoreꝫ. qꝛ ſicut herba eſt
principiū ſpice. ſic timor eſt pn̄cipiuꝫ
noue vite Prouerb. ix. Principiū ſa
piētie timor dn̄i. Spica que eſt aſpe
ra et plena granis ſignificat peniten
ciam amaram que eſt plena meritis
bonis. plenus fructus ſignificat cari
tatē. Rōs. xiij. Plenitudo legis eſt
dilectio Scda p̄rogatiua eſt. qꝛ fre
muit vt leo. fremitus em̄ leonis ter
rorē immittit aīalia facit greſſū figē.
et leunculos ad vitam reſtituit. Sic
et doctrina marci qui p leonē ſignifi
cat̄. p̄ſumtuoſi trent̄ p cōminatōeꝫ
pene. Vn̄ dicit̄ caplō xxiiij. Ve preg
nantibꝰ et nutrientibꝰ in illis diebꝰ
Pregnātes ſunt q̄ bona ꝓpoſita cōci
piunt. ſed ea p bona opa parē negli
gunt. nutriētes ſunt qui ſe in pcc̄is
nutriunt et de dei mīa impunitatem
ſibi ꝓmittunt Leues ſtabiliunt̄ p fir
mitatē ꝯſtantie. vn̄ tales rep̄hendūt̄
cū dicit̄ Caplo. iiij. Non hn̄t radices
in ſe ſed tpales ſunt Mortui ad vitā
reſuſcitant̄ Ioh. vi. Verba q̄ ego lo
quor vobis. ſpiritus et vita ſunt.
Tercia p̄rogatiua eſt. quia volat vt
aquila volauit quidem in celum per
pennā amoris. pſ̄. Quis dabit mihi
p̄enas ſicut columbe ⁊c̄. In infernū
p p̄ennā timoris. pſ̄. Aſcendunt vſ
ad celos et deſcendunt vſq ad abyſ
ſos Volauit p mūdum. per pennam
euangelice predicationis Yſaie. lx.
Qui ſunt hij qui vt nubes volāt ⁊c̄
Et oſtendit chriſtuꝫ volaſſe ſup pen
nas ierarchie celeſtis. pſ̄. Aſcendit
ſup cherubin et volauit ⁊c̄. Quarta
p̄rogatiua eſt. quia diſcit vt homo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sapientiā q̄dem euāgelicaꝫ didicit
a chriſto per inſpirationē Ecci. xv.
Implebit eū dominꝰ ſpū ſapientie
⁊ intellectus. a petro ꝑ eruditionē
q̄ fuit eius auditor deuotꝰ A mathe
o ꝑ ſui euāgelij abbreuiatōem. q̄
fuit eꝰ abbreuiator diſcretꝰ Nō fui
t ergo mirꝝ ſi tāta ſapientia fuit ple
nus q̄ eam didicit ab illo qui ē fōs
ſapientie. Ecci. i. Fons ſapientie ver
bum dei in excelſo. ab illo qui ē cla
uiger ſapiētie Mat. xvi. Tibi dabo
claues regni celoꝝ Et ab illo qui fu
it calamꝰ ſapientie. pſ. Lingua mea
calamꝰ ſcribe ⁊c̄. Quinta ꝓrogatia
eſt q̄ ymmolat vt ſacerdos Primo
q̄ chriſtū eſſe ymmolatū oſtēdit ꝑ
paſſionē q̄ ipſaꝫ diligenter ꝓſecutꝰ
eſt Ephe. v. Tradidit ſemetipm̄ ꝓ
nobis oblationeꝫ ⁊ hoſtiā deo Secun
do q̄ ſeipm̄ immolauit ꝑ mortificati
onem. Col. iij. Mortificate membra
veſtra q̄ ſunt ſup terrā Tercō q̄ vn
gulā diuiſit ꝑ diſcretioneꝫ. ⁊ rumia
uit ꝑ meditationē. ⁊ ido fuit animal
mundū ⁊ immolationi aptū Leuit. xi
Omne quod habꝫ diuiſaꝫ vngulā ⁊
ruminat in pecoribꝰ comedetis ¶ Sex
ta ꝓrogatiua eſt q̄ irrigat vt flum̄.
Dicit autē iheroimꝰ i gloſa ſup mar
cū q̄ q̄tuor ſunt q̄litates de q̄bus ſāc
ta euāgelia contexuntur. ſcꝫ precep
ta. mādata. teſtimonia. ⁊ exempla
His q̄tuor fluminibꝰ euangeliū mar
ci eccleſiā dei irrigauit ſcꝫ preceptis
quādo a malis nos abſtinere cōmo
uit capitulo viij. Videte ⁊ cauete a
fermēto herodis. mādatis. quādo
ad dilectōeꝫ dei ⁊ ꝓximi nos induxit
capitulo xij. Diliges dn̄m deū tuum
ex toto corde tuo. ⁊ c̄. Teſtimonijs
qn̄ pr̄is teſtimoniuꝫ ſup filiū introdu
xit. caplo ꝑmo. vox facta ē de celo.
tu es filius meꝰ ⁊ c̄. Exemplis qn̄ chri
ſtꝰ exēplo pueri nos ad humilitateꝫ
induxit. vt habet̄ caplo. ix. ¶ Septi
ma ꝓrogatiua ē q̄ floreſcit vt ager
In ſuo em̄ euangelio tanq̄ in agro
ſūt diuerſe herbe medicinales q̄daꝫ
valentes ꝯtra morbū auaricie Capi
tulo. iiij. Erumne ſeculi ⁊ deceptio di
uitiaꝝ ſuffocant v̄bum Alie valētes
ꝯtra morbuꝫ luxurie Capitulo nono
Hoc genꝰ demonioꝝ nō eijcit̄ niſi oā
tione ⁊ ieiunio. Alie valentes ꝯtra
morbū ſuperbie. Capitulo. xiij. vide
te voſmetipſos. ſicut dr̄. Michee. ij.
humiliatio tui in medio tui ¶ Octa
ua ꝓrogatiua eſt. q̄ feruet vt vinū.
Vinū em̄ facit homineꝫ calidū. iocū
dum. ⁊ animoſū. ita inter ceteros e
uāgeliſtas Marcꝰ tractat aptiſſime
de chriſti reſurrectōe. paſſione. ⁊ aſ
cenſione. Feruet igit̄ vt vinū. q̄ per
tractatuꝫ paſſionis nos calefacit ad
amorē. i. Macha. vi. Elephātis oſ̄de
runt ſāguinē vue: ꝑ tractatuꝫ reſur
rectōnis nos letificat ad deuotionē.
Pſ. ad veſperꝝ demorabit̄ fletꝰ. ad
matutinū leticia. Per tractatū aſcē
ſionis nos aīat ad celeſtis ianue itro
ductōneꝫ vt dicat q̄libꝫ Can. i. Tra
he me poſt te.

¶ Sermo. Cxxxvi. De ſcō petro martire. Sermo primus.

Veſtigia eꝰ ſecutꝰ eſt pes me
us Job. xxiij. Scd̄m btūꝫ au
g. ꝑfectō xp̄iane religionis
ē hūc imitari q̄m colit Veſtigia igit̄
xp̄i ſemꝑ imitari debemꝰ vt ſicut ip
ſe ꝓ nobis mortuꝰ ē. ſic ⁊ nos ꝓ ipſo
moriamur. i. Pe. ij. Chriſtꝰ paſſꝰ eſt
ꝓ nob: nobis relinquēs exemplū vt
ſeq̄muꝛ veſtigia eiꝰ Iſta āt veſtigia
ſecutꝰ ē btūs petrꝰ mr̄ nō tm̄ in pati
endo. ſed in paſſionis modo. Et iſte
modus quantum ad ſex attenditur
¶ Primo quantum ad paſſionis ꝑ̄
figurationem. paſſio enim chriſti ꝑ̄
figurata eſt in morte abel quem oc
cidit cayn. propter auariciam. prop
ter iram. et propter inuidiam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Similit̃ et in morte xp̄i fuit auaritia
ex p̄te iude Ex p̄te āt iudeoꝝ fuit ira
Lu·iiij· Repleti ſūt oēs in ſinagoga
ira Et fuit inuidia· Mat̃·xxvij· Scie
bat em̄·ꝙ p inuidiā tradidiſſent eū
Silr̃ in morte petri ex p̄te hereticoꝝ
fuit ira.q2 iraſcebant̃ tam valido ex
pugnatori·fuit inuidia nā inuidebāt
tam valido p̄dicatori et tā gracioſo
Ex p̄te occidentiū fuit auaritia·ꝙ fu
erunt mercede ↄducti·Scđo attēdit̃
iſte modus quantū ad mortis teſtifi
cationē· De teſtificatōne mortis xp̄i
dicit̃·i·Joh·iiij·Tres ſunt q̄ teſtimo
niū dant in celo ſcz pr̄ verbū et ſpūs
ſcūs Et tres ſunt qui teſtimoniū dāt
in t̃ra·ſciz ſpūs aqua et ſanguis·ꝙ
em̄ xp̄s fuit celeſtis ·i· de⁹ teſtificat⁹
eſt pater·cū dixit Mathei·iij·Hic ē
filius meus dilc̄us· Teſtificatus eſt
ſpūs ſcūs·cū in forma columbe ſup
eū apparuit Teſtificatus eſt ipſe de
ſeipſo Jo·x·Ego et pater vnū ſum⁹
ꝙ aūt fuerit t̃reſtris ·i· hō paſſibilis·
teſtes fuerūt ſpūs quē in ipſa cruce
p eū emiſit et aqua de latē eius ema
nans et ſanguis quē effudit·Iſti teſ
tes ſilr̃ in btō petro fuerūt·ꝙ em̄ fu
erit celeſtis ·i· de celo ad ↄuincendū
hereticos miſſus· teſtat̃ pater q̄ ſibi
tantā dedit cōſtantiā ad reſiſtendū·
Filius qui ſibi tantā dedit ſapientiaꝫ
ad cōuincendū.et ſpūs ſcūs q̄ ſibi de
dit tantā graciā ad cōuertendum·ꝙ
aūt fuerit t̃renus ·i· a t̃renis hēticis
paſſus patet p ſpm̄ quē patri recom
mēdauit qn̄ ſcz dixit·In man⁹ tuas
dn̄e cōmendo ſpm̄ meū·pꝫ p aquaꝫ
fidei et doctrine fidei que de eius ore
emanauit dicēs Credo in deum ꝛc̄·
Prouerb·xviij·Aqua ꝓfunda verba
ex ore viri·patet p ſanguinē quē de
latē et de capite ſuo effudit·Tercio
iſte modus oñdit̃·et hoc quantū ad
ſanḡnis exclamationē·Sanguis em̄
xp̄i clamat ad patrem petens ab eo
miſericordiā et remiſſionē·Heb·xij·
Acceſſiſtis ad ſanguinis aſperſioneꝫ
melius loquentē ꝙ̄ abel Clamat ad
iuſtos petens ab eis deuotionē·vnde
et de hoc·pſ·Intinguat̃ pes tuus in
ſanḡne ꝛc̄·clamat ad peccatores pe
tens ab eis ſuam cōuerſationē·Pſ·
Que vtilitas in ſanguine meo ꝛc̄·
Clamat ad totū mundū petens com
paſſionē·Jer̃mie·i· O vos om̄s q̄ trāſi
tis p viam ꝛc̄ Clamat etiā ad terrā
petens ſui ſanḡnis manifeſtationem
Job·xvi·Terra ne operias ſanḡneꝫ
meū ꝛc̄· Manifeſtatus eſt etiaꝫ ſan
guis chriſti p terre tremorē Et p la
pidum fractionē et p monumētoꝝ
aptionē Silr̃ ſanguis beati petri cla
mat ad deū petens ſui ſanḡnis remu
nerationē Apocal·vi·Vſqquo dn̄e
ſanct⁹ et verus nō vindicas ſanḡnē
noſtrū ꝛc̄·Clamat ad fideles petēs
ſui ſanḡnis imitationē Juxta illud
i·Mach·vi·Elephantis oſtenderūt
ſanguinē vue ad acuendū eos in pre
lium Clamat ad hēticos petens eoꝝ
cōuerſationē Pſa·xxxiij·Tabeſcēt
montes a ſanguine eoꝝ Clamat ad
totū mundū petēs ſui ſanḡnis venerā
tionē Juxta illud·Heb·xi·Fide cele
brauit paſcha et ſanḡnis effuſio neꝫ
Clamat ad locū ſue paſſionis petēs
ſui ſanḡnis reuelationē Pſa·xxxvi·
Reuelabit t̃ra ſanguinē· Terra em̄
ſuū ſanguinē reuelauit qn̄ ſanguine
ſuo aſpſa multis ſanitatē dedit·Qr̃
to attendit̃ iſte modus q̄ntū ad volū
tariā pꝑſſionē·xp̄us em̄ voluntarie
paſſus eſt Jſa·liij·Oblatus ē·q2 ipſe
voluit et nō apuit os ſuū Nō em̄ ape
ruit os ſuū ad maledicendū vel mur
murandū Apuit aūt os ſuū ad indul
gendū qn̄ dixit·Pr̄ dimitte illis ꝛc̄
ad ſuū ſpm̄ recōmendandū qn̄ dixit
Pr̄ in man⁹ tuas ↄmendo ſpm̄ meū
Ad veritatē pficiendū qn̄ oia legalia
cōſummata eſſe ꝓfeſſus eſt dicens·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Cōſummatū eſt. Similit̃r ⁊ petrꝰ ñ
apꝑuit os ſuum vt malediceret vel
murmuraret Apꝑuit tamē q̃ꝛ ꝓ ſu
is occiſoribꝰ exorauit quādo ſpūꝫ ſu
uꝫ in manibꝰ dei recōmēdauit dicēs
In manꝰ tuas dn̄e conmendo ſpūm
meū. q̃ꝛ veritatē fidei ꝓfeſſus fuit di
cēs Credo in deū patrē omnipotētē
⁊c̃. Quinto attendit̃ iſte modꝰ quā
tuꝫ ad liberalē diſtributioneꝫ Chriſ
tus ei in morte ſuū teſtamētum fecit
quo liberaliter bona diſtribuit. De
quo ſic dicit Amb. Auctor humaī ge
neris in cruce exiſtēs pietatis offici
a diuidebat pſecutionē apoſtolis. pa
cē diſcipulis. corpꝰ iudeis. patri ſpi
ritū. virgini paranimphuꝫ. latroni pa
diſuꝫ. peccatoribꝰ infernū. chriſtia
nis penitētibus cruceꝫ penitentie. dele
gauit chriſtꝰ igit̃ tanq̃ꝫ diues multa
⁊ magna legata dimiſit. petrus autē
tātū tria legata minuta habuit ſcꝫ
res tēporales. corpꝰ ⁊ animā Et oīa
chriſto dedit ſcꝫ res tēporales ꝓ ipſo
omnia ↄtemnēdo. corpꝰ morti expo
nēdo ⁊ animā ſibi recōmendando.
Sexto attendit̃ iſte modꝰ q̃ntuꝫ ad a
nime cruciationē Anima eīn chriſti
in ſuo corpe valde cruciata fuit. De
ipſa eīn anima vbi ſit in corpe hoīs
q̃tuor ſūt opiniones ⁊ fuerūt Quidā
dixerūt eā eſſe in capite Quidaꝫ in
ſanguie. ⁊ quidā in corde. quidaꝫ in
toto corpe ⁊ in q̃libet pte eꝰ. Iō iu
dei animā xp̄i cruciauerūt in capite.
ſcꝫ quādo ſpinis ipſū coronauerūt.
In ſanguine quādo eꝰ venas aperue
rūt. in corde quādo iuxta cor lanceā
infixerūt. Et ī toto corpe quādo ip
ſū ad colūnaꝫ flagellauerūt. In his
q̃tuor locis aīa beati petri fuit ſimili
ter cruciata ſcꝫ in capite quādo ē ibi
diris vulneribꝰ pcuſſꝰ. in corde qn̄ ī
latere ē trāſfoſſus. in ſanguie qn̄ de
capite ⁊ latere eꝰ ſanguis ē effuſus.
Et in toto corpe qn̄ ieiunijs ⁊ vigi
lijs fuit in corpe maceratus

¶ Ser. xxxviij. de eodē ſer. ſecūdꝰ.

Si quis vult venire pꝰ me ab
negꝫ ſemetipm. ⁊ tollat cru
cē ſuā ⁊ ſequat̃ me. Luc. ix.
Miles enim q̃ vult ire poſt regem
ad p̄lium debꝫ in oībus ſequi volūta
tē regis. debꝫ portare vexillū regis
⁊ debꝫ ſequi in oībus opa regis Be
atus igitur petrꝰ miles egregius vo
lens ire poſt regē chriſtū ad bellan
duꝫ ↄtra carnē. mūduꝫ ⁊ diabolū vo
luntatē ſuā volūtati chriſti poſtpoſu
it. iō abneget ſemetipm Secūdo vex
illuꝫ chriſti. i. mortificationeꝫ carnis
portauit. iō dr̄ tollat crucē ſuā. i. Co
rin. iiij. Semp mortificationē iheſu in
corpe veſtro circūferētes ⁊c̃. Tercio
ipſū in oībus opibꝰ imitatꝰ fuit. iō
dr̄. ⁊ ſequat̃ me Et ſic pꝫ q̃ꝫ btūs pe
trus magnā habuit ī vita pfectōnē
multā corpi ſuo intulit mortificatio
neꝫ. ⁊ xp̄i habuit ſimilitudineꝫ ⁊ imi
tationē ¶ Primo igit̃ habuit magnaꝫ
vite pfectōneꝫ. cū dr̄ Abnegꝫ ſemet
ipſū Huiꝰ autē teſtimoniū habuit a
ſupioribus. inferioribꝰ. ⁊ medijs.
A ſupioribus q̄deꝫ. i. a ſcā trinitate.
i. Io. v. Tres ſūt q̄ teſtimoniū dant
in celo ſcꝫ pater. vbuꝫ. ⁊ ſpūs ſcūs.
Et tres ſunt qui teſtimoniū dant in
terra ſcꝫ ſpiritus. aqua. ⁊ ſanguis.
Ipſe eīn fuit celeſtis celeſtia contem
plando. Et fuit terreſtris. terreſtri
a hominibus predicando. Si ibi igi
tur celeſti teſtimonium dedit pr̄is po
tentia in miraculis. filij ſapientia in
doctrinis. Spiritus ſancti bonitas ī
virtutibus ⁊ donis quibus eum per
fecte impleuit. Sibi terreſtri teſti
monium dedit ſpiritus ſapientie ſa
lutaris q̃ꝫ gratioſe diffudit aquam ī
nocētie baptiſmalis quaꝫ ſemper fua
uit Et ſanguinem paſſionis triūpha
lis quam pro chriſto ſuſtinuit.
¶ Secundo habuit teſtimonium ſue

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſanctitatis ab omnibus elementis.
Eius ſanctitatem ignis cognouit qñ
lampades accẽdit. Cognouit aer qñ
obſcuritas ĩ claritatẽ verſa eſt Cog
nouit aqua qñ mare tranquillitatẽ
accepit. et qñ tactu ſuaꝝ reliquiaꝝ
aqua cõſecrata multas infirmitates
fugauit Cognouit terra que ſuo ſan
guine rubricata multis infirmis ſub
uenit Tercio teſtimonium habuit a
medijs .i. ab hominibus qui ſũt medij
inter creaturas ſupiores .i. angelos
et infimas .i. ipſa elementa Et hoc ĩ
multis bñficijs ſanitatũ que eius me
ritis acceperũt Scdo corpi ſuo mag
nam intulit mortificationẽ: cum dr̃.
Tollat crucẽ ſuam. Col. iij. Mortifi
cate membra veſtra .i. viciosas paſſi
ones que ſunt in mẽbris. que quidẽ
viciosſe paſſiões put dicit Gregori⁹
niſſen⁹. in exameron trib⁹ de cauſis
nobis aduenĩũt. ſcꝫ ex mala educati
one ex mala corporis habitudine. et
ex vicio ignorantie Qualit̃ aũt curẽt̃
oſtẽdit in ſequẽtibus dicẽs. Curant̃
mali mores bona cõſuetudine. mala
habitudo bõ exercitatõne. ignorãtia
ſtudio diſcipline. Primo igit̃ adue
niunt ex mala educatione. Prouer.
xxij. Adoleſcens iuxta viã ſuam etiã
cũ ſenuerit non recedet ab ea Ex iſta
aũt cauſa nõ fuerũt in btõ petro. qꝛ
in ſua adoleſcentia fuit ſcẽ educat⁹
eo q tunc ordinẽ pdicatoꝝ etiã fuit
ingreſſus. Scdo aduenĩunt ex mala
corpis habitudine Sanant̃ aũt bona
exercitatõe. qui eñ ex mala habitu
dine corpis ſentit ſe inclinari ad lux
uriã debꝫ ſe exercitare circa ieiunia.
qui ad auariciã ſe ſentit inclinari dꝫ
ſe circa elemoſinas exercitare. Et q̃
ad ſupbiã ſe dꝫ ad orõnes exercitare
Ex iſta igit̃ ſcda cauſa viciosſe paſſio
nes in eo nõ fuerũt. qꝛ exercitauit ſe
circa ieiunia corpus ſuũ macerando
Circa liberalitatẽ oĩa tpalia cõtẽp

nendo et dimittẽdo Circa orões diẽ
pximo et noctẽ deo tribuendo. Ter
cio aduenĩũt ex ignorantia. Yſa. v.
Ve vobis qui dicitis malũ bonũ et bo
nũ malũ. Ex iſta aũt cauſa non pote
runt in ipſo viciosſe paſſiones puenĩ
re. qꝛ diuinã ſapientiã habuit tã ve
tus q nouũ teſtamentum elegantet
ſciuit Mathei xiij. Similis eſt homini
patrifamilias qui pfert de thezauro
ſuo noua et vetera. Tercio habuit
xp̃i ſimilitudinẽ et imitationem cum
dicit̃ Et ſequat̃ me. Secutus eſt autẽ
ipm et hoc quantũ ad tria. Primo
eñ quãtũ ad ſtatũ. xp̃s eñ fuit v̓go
martir et pdicator Cañ. v. Dilectus
meus candid⁹ et rubicũdus electus
ex milibus. In iſto triplici ſtatu fuit
btũs petrus. Ideo in eius morte tri
plex miraculũ apparuit. ſcꝫ miraculũ
luminis. qꝛ fuit predicator lucidus.
lampades eñ diuinit⁹ fuerũt accẽſe.
Miraculũ ſanguinis. qꝛ fuit martir
pciosſus qꝛ t̃ra ſuo ſangñe rubricata.
multis ſanitatẽ dedit Et miraculũ co
lumne celeſtis. qꝛ fuit v̓go ãgelicus
Nam ſup locũ ſue paſſionis luiñaria
de celo deſcendẽtia et ad celũ aſcen
dẽtia viſa fuerũt. Scdo imitatus eſt
eũ q̃tũ ad habitũ. Xp̃s eñ hũit veſ
tes albas Apo. iij. Ambulabũt mecũ
in veſtibus albis. rubeas Yſa. lxiij.
Quare rubeũ eſt veſtimentũ tuũ De
auratas et varias Ps̃. Aſtitit regia
.i. xp̃i aĩa. a dextris tuis ꝛc. Silr̃ et
petr⁹ hũit veſtes albas p v̓ginitatẽ
quã ſuauit. Rubeas p ſanguinẽ quẽ
effudit Varias p diuerſas virtutes
q̃s hũit. Et deauratas p caritatẽ dei
et pximi q̃ flagũit Tercio ẽ imitat⁹
eũ q̃tũ ad obitũ. Sunt eñ q̃ moriũt̃
ĩ xp̃o .i. in fide ꝛ paſſione xp̃i Apo. xv
Bti mortui q̃ in dño moriũt̃ Quidã
cũ xp̃o in cruce ſcꝫ pñie xp̃i. Gal. v.
Qui aũt ſunt xp̃i: carnẽ ſuã crucifixe
runt ꝛc. Quidaꝫ ꝓpter xp̃m .i. ꝓpter

defenſionē fidei xp̄i Eccl. iiij. Pro iu
ſticia agonizare ꝓ anima tua ⁊c. Jſ
to triplici modo mortuꝰ eſt petrus
ſcȝ in chriſto .i. in fidei chriſti ↄfeſſio
ne Vnde cū interficeret̄ ſimbolū fidei
ꝓtulit Cū chriſto .i. in cruce dure pe
nitentie. qꝛ xginta ānis ſe in ordine
afflixit. ⁊ ꝓpter xp̄m .i. ꝓpter xp̄i fidi
defenſionem. Phil. i. Vobis datuȝ
eſt ꝓ chriſto nō ſolū vt in euȝ creda
tis. ſed etiā vt ꝓ illo patiamini.

Sermo cxxxviij Sermo de ſan
cto iacobo minore ap̄lo.

HEc dicit dn̄s formās te ab v
tero auxiliator tuus. noli ti
mere ſerue meꝰ iacob ⁊ rec
tiſſime qm̄ elegi. Yſa. xliiij. Jſta ver
ba dicta de iacobo p̄triarcha. de iaco
bo ap̄lo exponi poſſūt Jn quibꝰ verb̄
oſtenditur q̄ cōmendabilis fuerit i
ſua natiuitate in vtero. in ſua vita
i mūdo. ⁊ in ſua paſſione in tormēto
Nam in vtero fuit ſcificatus. ido dr̄
Formās te ab vtero Sicut em̄ dr̄ egi
ſippus ⁊ iheronimꝰ in libro de viris il
luſtribus ⁊ in hyſtoria eccl̄iaſtica ip
ſe ex matris vtero ſanctificatꝰ fuit.
Jſta autē grā t̄plicem effectū ſcifica
tionis in ip̄o operata eſt Primus eſt
qꝛ ipſū ab originali purgauit. Jhere
mie. i. Anteq̄ exires de vulua ſcifica
ui te Secundꝰ ē qꝛ ipſū a mortali cō
ſeruauit. licet em̄ dicat̄ q̄ in paſſio
ne xp̄i omnes apoſtoli mortaliter p
uenerint. tn̄ forte ab illa ḡnalitate
ē iſte excipiendꝰ. tum qꝛ in vtero fu
it ſcificatus. ⁊ ſcificati in vtero ↄfir
mant̄ in bono. tum qꝛ ſcd̄m iheroni
mū de viris illuſtribus in paſceue ſe
voto aſtrinxit q̄ nō comederet do
nec ipſū reſurrexiſſe videret Ad q̄d
em̄ ſe voto aſtringēt niſi de reſurre
ctōe fideȝ indubiaȝ haberet Tercius
effectꝰ eſt qꝛ in eꝰ carne fomiteȝ d̄bi
litauit ⁊ refrigerauit Eccl. xviij Nō
ne ardorē refrigerabit ros .i. gratia
ſp̄us ſancti Et ꝓpter iſtū triplicem
effectū dicit̄ iacobus frater domini
Jacobus iuſtus ⁊ virgo perpetuus
Nā in q̄tuȝ fuit a peccato originali
mundatꝰ. poteſt frater dn̄i appella
ri. qꝛ ſicut dominus i vtero matris
fuit ſanctus. ſic iſte fuit ſcificatus.
Jn q̄tuȝ fuit a mortali ↄſeruatꝰ dici
tur iuſtus Sap. x. Sciuit iuſtū ⁊ cō
uauit ſine q̄rela deo Jn q̄tuȝ fomes
debilitatꝰ in eo fuit. v̄go perpetuus
dr̄ Naȝ ſm̄ iheronimū ip̄e in ꝑpetua
v̄ginitate extitit Jn cuiꝰ ſignū ſemp
ſyndone mūda vtebat̄ Prou. xxv.
Aufer rubiginē de argento ⁊ egredi
etur vas puriſſimū Ablata eſt a bea
to iacobo rubigo peccati originalis
p ſanctificationē. mortalis p ↄuēſati
oneȝ. fomitis p debilitationē. Et ſic
factꝰ eſt totꝰ puriſſimꝰ ⁊ vtiq̄ ſcūs
Secūdo ↄmendabilis ē q̄tum ad vi
taȝ in mūdo. cū dicit̄. rectiſſime quē
elegi Jp̄e ei fuit rectiſſimꝰ q̄tum ad
vite ꝑfectōnem Et fuit electꝰ in apo
ſtolicam dignitatē Eius autem ſan
ctitas atq̄ perfectio in tribus appa
ret. Primo qꝛ fuit multe auſteri
tatis ⁊ abſtinentie quo ad ſeipſum.
ſicut dicit egiſippus ⁊ iheronimus de
viris illuſtribꝰ vinum ⁊ ſiceraȝ nō bi
bit. carnes nūq̄ mādcauit. nouacu
la ſup caput eius nō aſcendēt balne
o vſus nō fuit. Judicum. xiij. Ab in
fantia ſua ⁊ matris vtero quicquid
ex vinea naſcitur nō comedit ⁊c.
Secundo fuit multe deuotionis ⁊
gratie. quo ad deum. quia totiens i
oratione genua flectebat vt callos i
genubus ſicut i calcaneis habē vide
retur. Vnde dicit iheronimus de vi
ris illuſtribus q̄ fixis genubus deuȝ
pro populo deprecabatur in tantuȝ
vt camelorum duritiam eius genua
traxiſſe viderent̄ Tercio fuit multe
dignitatis ⁊ reuerētie quo ad primū
Nā i m̄ltā ēuerētia ip̄m ap̄li hūerūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Quia ſicut dicit Jeronim⁹ ipſum in epiſcopū iheroſolimis elegerunt. Et ſicut dicit Anacletus papa. et h̄etur in decreto Petrus Jacob⁹ maior et Johēs ipm ordinauerūt ⁊ cōſecraue runt Ipſum in reuerētia habuerunt iudei. quia ſicut dicunt Egiſippus et Jeronim⁹ ſolus intᵉ apl'os et hoc ꝓpter mi mā ſuam ſanctitatē ꝑmittebatᵉ in trare in ſancta ſanctoꝝ. nō quidem ad immolandū: ſꝫ ad orandū. Ipſum namqꝫ in reuerētia habuerūt ſinguli et vniuerſi. qꝛ ſicut dicit Jeronim⁹ de viris illuſtribus tante reuerentie et ſanctitatis in popl'o extitit vt fim briam veſtimēti eius certatim tangē cuperent Marci. vi. Rogabant eum vt fimbriā veſtimenti eius tangerēt Et ideo apli et oēs alij eū in tanta re uerentia habuerūt. ꝙ frater dn̄i di cebatᵉ. Et hoc triplici de cauſa ſcilicꝫ ꝓpter ſimilitudinē. qꝛ facie ſimilim⁹ fuit et ꝓpter cognationē. qꝛ et mr̄ ſua fuit ſoror mr̄is xp̄i. et pater ma tris ſcꝫ Cleophas fuit frater Joſeph qui fuit pater xp̄i putatiuus Et ꝓptᵉ ſanctificationē quā habuit in vtero et ſanctitatē quā habuit in mundo.

Tercio cōmendabilis eſt quantū ad paſſionē in tormento: cū dicatᵉ Noli ti mere ſerue me⁹ Jacob. Minus dicit et plus ſig̅ficat. qꝛ non tm̄ nō timuit ſed in ſua paſſione cōſtans fuit Ipſa autem eius paſſio cōmendabilis fuit quantū ad quatuor Primo quidem habuit acerbitatē in pena. qꝛ fuit de pinna templi p̄cipitatus. deinde lapi datus. deinde excerebratus Et ſicut dicit Jerom⁹ vnus ex iudeis cū ꝑtica fullonis cerebꝝ eius excuſſit Secūdo habuit ſinceritatē in cauſa. qꝛ ꝓpter iuſticiā fidei defendēdam paſſus eſt. Nam cū iudei eum rogarēt vt a fide iheſu populū reuocaret. Ipſe in altū aſcendens dei filium et confeſſus Et ideo iudei indignati ipm vt dictū eſt precipitauerūt et lapidauerūt dicen tes. Lapidem⁹ iacobū iuſtū Tercio habuit ſeueritatē in vindicta. Quia ſicut dicit Joſephus. ꝓpter iniuſtam mortē Jacobi factū eſt excidium in iheruſalem. et diſperſio iudeoꝝ. Nō tantū autē ꝓpter hoc ſed maxime ꝓ pter mortē chriſti Luc. xix. Non relin quent in te lapidem ſup lapidē qui nō deſtruatur Quarto habet pieta tem in venia impetranda. Nam ſicut dicit Jeronim⁹. Cum fuiſſet p̄cipita tus ſup genua ꝓcumbens: eleuatis manib⁹ dixit. Rogo dn̄e dimitte eis qꝛ neſciunt quid faciunt. In hoc em̄ imitatus eſt magiſtrū ſuum qui ait Luce. xxiij. Pater dimitte illis. quia neſciunt quid faciunt.

Sermo. cxxxix. De ſcō Philippo apl'o. Sermo p̄m⁹.

Domine oſtende nobis patrē et ſufficit nobis Johis xiiij. Magne familiaritatis Philippus cū chriſto fuiſſe videtᵉ qui viſi onem patris petijt. qđ quidē nullus apoſtolus vnqꝫ petere auſus fuit.

Circa hoc autē tria ponuntᵉ Primo namqꝫ ponitᵉ eius pia peticio in hoc ꝙ p̄rē oñdi petijt petierant em̄ aliq̄ de apoſtol' ſecularē potentiā Marci. x Da nobis vt vnus ad dexterā tuam. et alius ad ſiniſtrā ſedeam⁹ in gloria tua Quidā futuroꝝ ſcientiā Math. xxiiij. Dic nobis qn̄ hec erunt ⁊c. Quidā inimicoꝝ vindictā. Luce. ix. Vis dicim⁹ vt ignis deſcendat de ce lo et cōſumat illos Philippus autē nō petijt ſecularē potenciā que breuis eſt. Eccl'. x. Omis potētatus breuis vita Nec futuroꝝ ſciām. qꝛ curioſa eſt. Rōs. xij. Non plus ſapere ꝙ̄ oꝫ ſape ⁊c. Nec inimicoꝝ vindictā. qꝛ ꝓhibita eſt. Mathei. v. Diligite ini micos veſtros ⁊c. Sꝫ petijt paternā viſionē. qꝛ etña btitudo ē. Sciebat em̄ ꝙ in paterna viſione eſt ſumma

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

iocūditas Pſ̄ Adimplebis me iuſticia
a cū vultu tuo. Eſt plena ſatietas.
Pſ̄ Saciabor cū apparuerit glā tua.
Eſt eterna felicitas Joh. xvi. Hec ē
vita eterna vt cognoſcant te ſolum
verū deū ⁊ c. Secundo ponit̄ in phi
lippo benigna meditatio. Oſtendit
nanq̧ philippus chriſtū inter nos ⁊
patrē eſſe mediatorē a quo ſibi oſtē
di petijt patris viſionem Olim qui
dem de patre tria erant abſcōdita ⁊
ignota ſcȝ eius ſapientia Job. xxviij
Sapientia vbi inuenitur ⁊ quis eſt lo
cus intelligentie: Miſericordia eius
Job. xxx. Sto ⁊ non reſpicis me: mu
tatus es mihi ī crudelem Facies ei⁹
Deut. xxxij. Abſconditam faciē me
am ⁊ c. Chriſt⁹ autē mediatorem ſe
fecit. vt paternā ſapientiam nobis
reuelaret Math. x. Nemo nouit fili
um niſi pater. nemo patrē nouit ni
ſi filius. ⁊ cui voluerit filius reuelaē
Vt paterne miſericordie nos recon
ciliaret Ro. vi. Cum em̄ inimici eſſe
mus deo reconciliati ſumus ei p mor
tem filij eius Vt paternam viſioneȝ
nobis oſtenderet Jdeo dixit Philip
pus Domine oſtende nobis patrem
⁊ ſufficit nobis non autem illaȝ vi
ſionem petebat q̄ eſt per creaturaꝝ
ſpeculationem q: obſcura eſt Roā.
.i. Inuiſibilia em̄ ipſi⁹ a creatuā mū
di ⁊ c. Nec illam que p fidem videtur
q: imperfecta eſt. i. Coꝝ. xiij Ex pte
em̄ cognoſcim⁹ ⁊ ex pte ꝓphetam⁹
Nec illā que videt̄ p cōtēplationem
q: permixta eſt Contemplatio enim
noſtra nō habet plenā delectationē
ꝓpter corporis corruptioneȝ Sapien
tie. ix. Corpus qd̄ corrumpit̄ aggra
uat animaȝ Sed petit paternā viſio
nem que erit in patria que nihil hē
bit obſcuritatis. quia clariſſima eſt
Coꝝ. xiij Videm⁹ nunc p ſpeculum
in enigmate. tunc autē facie ad faci
em Nihil imperfectōnis q: ſufficienti
ſſima eſt Jbidem Cum venerit qd̄ p
fectum ē. euacuabitur quod ex pte ē
Nihil admixtionis. q: tota ſuauiſſia
ē. yſa. li. gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt
⁊ fugiet dolor ⁊ gemit⁹ Tercio in
patre notat̄ omnium bonoruȝ ſufficī
ens ⁊ plena perfectio. cū dicitur. Et
ſufficit nobis Vere ſufficit q: in pat̄
na viſione omnia bona habent̄. Vn
de cum moyſes faciē dei ſibi peteret
oſtēdi. dominus ei rn̄dit Ego oſten
dam tibi omne bonū. vt habetur Ex
od. xxxiij. Ex quo colligitur q̧ ex pa
terna viſione omne bonū habetur.
Omne autem bonū tria importat ſcȝ
omnium bonoꝝ ꝯgregationem ⁊ poſ
ſeſſioneȝ Sapien. vij. Venerūt mihi
omnia bona pariter cū illa Omnium
cōgregatoꝝ fruitioneȝ Jhere. xxx re
uertet̄ iacob ⁊ quieſcȝ ⁊ cunctis afflu
et bonis Fruitoꝝ continuationem.
Pſ̄ Videas bona iherusalē omnibus
diebus vite tue Ecci. xxxi. Stabilita
ſunt bona illius in domino ⁊ c.

Sermo. cxl de eodē ſcī. ſecūd⁹

Philippe qui videt me videt ⁊
prēm meū Ceteris apl'is ta
centib⁹ ⁊ prēm ſibi oſtēdi pe
tere nō audentibus philippus ſūpta
fiducia petijt dicēs. Domine oſtēde
nobis prēȝ ⁊ ſufficit nobis Chriſt⁹
autē v̇bū ꝓpoſitū ſibi reſpōdit De i
ſto autē philippo tria p̄conia reperiū
tur que ſūt maxima Primū ē q: fuit
multe ſcitatis Sunt em̄ tria ſigna p
fecte ſanctitatis ſcȝ diuine inſpiratō
ni pfecte obedire ⁊ velociter. tēpeſti
ue penitētiaȝ inchoare. ⁊ dona recep
ta alijs ꝯmunicare Sic ⁊ ipſe philip
pus diuine inſpirationi ⁊ vocationi
velociter obediuit Nam cū chriſtus
dixit ei. ſequere me. ꝓtinus eſt ſecu
tus vt habet̄ Jo. i. Et iſtud nō pceſ
ſit ex leuitate ſcȝ cordꝭ. ſ ex benefici
o grē ſupioris Jo. iij. Spūs vbi vult
ſpirat Ex v̇tute doctrine exterioris

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Eccleſiaſtes viij. Sermo eiꝰ poteſta
te plenꝰ eſt. Et ex bona diſpoſitione
hominis interioris Pſa. l. Dn̄s aperu
it mihi aures ego autē nō ꝯtradico
⁊ c. Secūdo tēpeſtiue penitentiā icho
auit. fuit em̄ vnus de primis apl'is q̄
ad chriſtū ſunt ꝯuerſi Primo nāq̄
vocatus ē andreas. ſecūdo petrꝰ. t̄
cio philippus De iſto ēplica funiculo
dicit̄ Jo. i. Erat autē philippus a be
thſayda ciuitate Andree ⁊ petri: be
tſayda inṫpretat̄ domus venatoꝝ.
de iſta em̄ domo ꝓceſſerunt iſti tres
animaꝝ venatores Petrꝰ autē inter
ꝑtat̄ agnoſcens Andreas ipē virilis
interꝑtat̄ Philippus v̄o os lāpadis:
q̄ venator dei debet habere diuinā
ſcientiā ⁊ magnanimē vitā ⁊ lucidā
doctrinā Tercō dona ēcepta natha
naheli comunicauit vt habet̄ Jo. i.
⁊ Apoca. xxij. Qui audit dicat veni ⁊ c̄
Ecci. xx. Sapientia abſcondita ⁊ the
ſaurus inuiſus q̄ vtilitas in vtriſq̄.
Prouē. xi. Qui abſcōdit frumētū
maledicetur in populis Ex q̄bus ver
bis habet̄ ꝙ ꝑlatus debꝫ ꝯmunicare
ſubditis ⁊ ſapiētiā per eruditionem.
⁊ theſauꝝ bonoꝝ opeꝝ ꝑ exempli ex
hibitionē ⁊ frumentū reꝝ tempali
um ꝑ ſubminiſtrationē Secūdo fuit
multe reuerētie ⁊ dignitatis q̄ i q̄tu
oꝛ apparet Ipē em̄ primo fuit hoſtia
rius xp̄i Nā ſicut dicit̄ Joh. xij. genti
les quidā ad eū venerūt dicentes do
mine volumꝰ ihēſū videre Ex quo be
ne pꝫ ꝙ in curia chriſti erat portari
us ꝯſtitutꝰ. i. palipom̄. xv. filios ydi
thū qui inṫpretat̄ tranſiliens. fecit
eſſe portarios Et ſignificat beatum
petrū ⁊ btūꝫ philippū Ille em̄ omnē ī
tellectum angelicū ⁊ humanū trāſi
liuit, q̄ndo dixit tu es chriſtꝰ filiꝰ dī
viui Iſte autē petijt illud ſcꝫ qđ om
nem intellectū tranſcēdit. cū dixit.
Domine oſtēde nobis prēꝫ ⁊ c̄ Vnū
ergo ſcꝫ philippū fecit portariū ī ſua
curia terreſtri Aliū ſcꝫ petrū fecit porta
riū in ſua curia celeſti Secūdo fuit
mediator dei ⁊ ppl'i. Ipē em̄ ⁊ andre
as fuerūt mediatores inter chriſtū
⁊ gentiles vt eū viderent ⁊ agnoſce
rent. iiij. Regū. vij. fierunt portarij
ſcꝫ philippus ⁊ andreas ⁊ annūciaue
runt in palatio regis intrinſecꝰ Ter
cio fuit aduocatꝰ cetꝰ apoſtolici Au
dierūt em̄ apl'i a chriſto ꝙ aſcēſurꝰ
erat in celū. ⁊ ꝙ miſſurꝰ erat eis ſpi
ritū ſcūm. ⁊ de eis nihil dicebāt Au
dierūt q̄ꝫ ꝙ prēꝫ viderāt ⁊ đ hoc plu
rimum mirabantur. nullus tamē in
terrogare auſus eſt Philippus autē
tanq̄ omnium aduocatus petiuit di
cens Domine oſtende nobis patrem
⁊ c̄. Si ergo ipſe fuit aduocatus in
diebus ſeculi ⁊ principibus celi. cre
dendum ē ꝙ modo ſit aduocatꝰ pro
peccatoribꝰ mundi Quarto fuit ꝓ
curatoꝛ totius collegij de turba eniꝫ
paſcenda chriſtus cum nullo cōtulit
niſi cum philippo dicens. Vnde eme
mus panes vt manducent hi? vt ha
betur Johannis vix Ex quo videtur
ꝙ in collegio chriſti diſpenſatoꝛ e
rat Luce. duodecimo. Quiſputas ē
fidelis diſpenſatoꝛ ⁊ prudens Ipſe ei
fuit fidelis quia bona domini ſui fide
liter cuſtodiuit. Fuit diſpenſatoꝛ q̄
ea ſibi non retinuit. ſed populo diſ
tribuit. Fuit prudens quia bona do
mini ſui augere ſciuit: Tercio fu
it cum chriſto magne familiaritatis
Cuius triplex eſt ſignum Primū
quia fiducialiter grandia poſtulauit
Signum magne familiaritatis fuit.
quando iohannes a chriſto petiuit
ſibi reuelari ꝓditorem ſuum ſignū
maioris familiaritatis fuit q̄n ſcꝫ pe
trꝰ. iacobꝰ. et iohēs petierūt a xp̄o
ſibi reuelari aduentū ſuū Mat. xxiiij
dic nobis q̄n hec fiēt ⁊ c̄ Signum āt
maxime familiaritatis fuit q̄n philip
pꝰ a xp̄o petijt ſibi r̄uelari prēꝫ ſuum

p

Scdm ſignū eſt. qn̄ xp̄us ſibi ſecreta
reuelauit dicens Philippe qui videt
me videt et patrē Sap. vij. In aīas
ſcās ſe trāſfert amicos dei et pphas
cōſtituit In animā ſanctā philippi ſe
tranſtulit. quādo ſibi graciā infudit
Amicū eum cōſtituit ſcz qn̄ ei ſecreta
ſua reuelauit Ac pphas cōſtituit qn̄
filiabus ſuis ſpiritum pphecie dedit.
Tercīū ſignū eſt. qr in eadē cathedra
.i. in cruce eū ſedere fecit. Heſter. vi
Homo quē honorare cupit rex debȝ
imponi ſup equū qui de ſella regis ē
Ceteri apoſtoli ſederunt in equo xp̄i
qui p paſſionē triumphauerunt Illi
autē ſederunt in equo xp̄i et in eadē
ſella chriſti qui crucifixi fuerūt ſicut
philippus. qui ſcdm Yſidoꝝ fuit cru
cifixus. ij. Regū. xxiij. Dauid ſedēs
in cathedra ſapientiſſimus princeps
inter tres Tres namqȝ ſedētes in ca
thedra crucis fuerūt petrus andreas
et philippus Sed xp̄s ſapientiſſimus
fuit. qr p crucē diabolū ſupauit.

Sermo. cxli De inuentione ſancte Crucis. ſermo p̄mꝰ

Oſtēdit ei lignū qd cū miſiſſȝ
in aquas in dulcedinē verſe
ſunt. Exo. xv. Cum populus
iſrahel p̄ nimia amaritudine aquam
bibere nō poſſet dn̄s moyſi lignum
oſtendit qd aquas amaras dulcora
uit Iſtud ergo lignū ſignificat crucē
quā deus ſancte helene oſtendit qd
lignū aquas tribulationū in cōſtan
tino dulcorauit. Primo ergo ponit
crucis miraculoſa oſtenſio cum dicit
Oſtēdit ei lignū. Scdo ponit oſtēſe
crucis virtuoſa operatio cum dr̄. qd
cū miſiſſet in aquas ⁊c̄. Fuit autem
oſtenſa p multa ſigna Quoꝝ quedā
fuerūt ante inuentionē. et quedā in
inuentione. quedaȝ vero poſt ipſam
inuentionē Ante inuentionē tria ſig
fuerunt. Vnū qr angelus in celo ipſā
oſtendit conſtantino. Aliud qr mira
bilis claritas ipſā circūfulſit. Terciū
qr lrīs victorie inſcp̄ta fuit ſcz in hoc
ſigno vinces. Ex his ſignificat̄ t̄plex
v̄tus crucis. Prima eſt. qr angelos
repauit. qd ſignificat̄ p hoc ꝙ āgl's
in celo eam tam reuerēter oſtendit
Col. i. Pacificās p ſanguinē crucis
eius. ſiue q̄ in t̄ris ſunt. i. hoīes. ſiue
que in celis ſunt. i. angelos Et in hoc
fallit regula illa que dicit. ꝙ poſitis
duobus extremis ponit̄ et medium
Ecce em̄ xp̄s pacificauit celū āgeloꝝ
cum terra hoīm et tn̄ nō pacificauit
aerem demonū. Scda virtus eſt. ꝙ
mundū tenebroſū illuīnauit Qd ſig
ficat̄ p hoc. ꝙ cū ſplendore apparuit
Apoca. x. Vidi alteꝝ angelū amictū
nube et yris ī capite eius. et facies
eius erat vt ſol Iſte angelꝰ fuit xp̄s
qui eſt amictus nube. i. huāna carne
qui fuit inſignitus yride. i. cruce que
eſt ſignū recōſiliatōis Geñ. ix. Po
nam arcum meum in nubibus ⁊c̄.
Qui tanq̄ iris hūit colorē rubeū per
ſanguinis effuſionē. aqueū p exaque
lateris emanationē. viridē ex liuoꝝ
impſſiōe. Fuit etiā inſtar ſolis lucidꝰ
qr p crucē tenebras expulit et mūdū
illuīauit. Tercia v̄tus eſt qr diabolū
vicit et infernū expoliauit. qd ſigni
ficat̄ p lrās victorie Yſa. xiiij. Infer
nus ſubtus cōturbatꝰ eſt in occurſū
aduētus tui. Infernus ſubtus eſt lo
cus damnatoꝝ et iſte fuit cōturbatꝰ
Infernus v̄o ſupior. i. limbus patꝝ
iſte fuit letificatus. Infernus q̄ſi me
dius eſt purgatoriū. et iſte infernꝰ
fuit cōfortatus. Scdo fuerūt quedā
ſigna ī inuentōe p que ipſa crux fuit
inuenta ſcz deuota orō et t̄remotio
et odoris emanatio p que ſignificat̄
ꝙ virtus crucis p tria obtinetur.
Primo p inſtantiā orationū Vnde dr̄
Exo. xv. ꝙ cū moyſes ad deū clamaſ
ſet et oraſſȝ d̄s ſibi lignū oñt. Prou.
viij. Qui mane vigilauerit ad me in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

uenient me. Secũdo p contẽptuꝫ t̃
renoꝝ vt ſcꝫ affectus terrenoꝝ qui e
rat ſurſũ in rõne moueatur ⁊ deſcen
dat in ſenſualitatẽ. ⁊ ſic fiat quidaꝫ
c̃tremotꝰ ſpũalitatis poſtea fiet tñq̃l
litas mentis quãdo celũ .i. celeſtia e
runt ſurſũ in rõne. ⁊ terra .i. terrena
erunt deorſũ in ſenſualitate Prouẽ.
xxv Celũ ſurſuꝫ ⁊ terra deorſuꝫ. Ter
cio p fragrantiã v̓tutum ⁊ deſiderio
ruꝫ Sponſus ei trahit̃ ab odore puri
tatis Cant̃ .i. Lectulꝰ noſter floridus
Humilitatis Ibidẽ. cũ eſſet rex in ac
cubitu ſuo ⁊c̃. Et ſancte operatiõis
Cant. ij. Vinee florentes dederunt
odoreꝫ ſuũ ¶ Tercõ fuerunt q̃dam ſig
na poſt inuẽtionẽ Manifeſtũ enĩ eſt
ipſaꝫ verã eſſe crucẽ p tria ſigna. vt
pote per infirmi ſanationẽ. p mortui
reſuſcitatõneꝫ. ⁊ per tituli iſcriptio
neꝫ Per que ſignifica t̃ q̉ homo per
crucẽ eſt a morte peccati reſuſcitatꝰ
Col. ij. Et vos cũ mortui eſſetis in de
lictis ⁊c̃ Ab iſirmitate q̃ ſcꝫ debilis
erat ad bonũ eſt ſanatꝰ ⁊ fortificatꝰ
Ps̃. Virga tua ⁊ baculꝰ tuꝰ ipſa me
ꝯſolata ſũt. ⁊ q̉ in dei militẽ ẽ aſſcp̃
tus Apo. iij. Scribã ſuper illũ nomen
dei mei ⁊c̃ In hoꝝ ſignificationẽ i pa
ſſione xp̃i fuerũt quidã reſuſcitati q̉
multa corpa ſcõꝝ que dormierãt ſur
rexerũt Et q̃daꝫ ab infirmitate ſana
ti ſicut longinꝰ. quidã celeſti militie
aſſcripti. ſicut latro a dextris poſitꝰ.
¶ Secũda notatur crucis v̓tuoſa opeã
tio. cũ dicit̃. cũ miſiſſet in aquas i dl̃
cedinẽ verſe ſũt Aque amaẽ ſigĩficãt
amaritudinẽ t̃bulationuꝫ Ps̃ Saluũ
fac me deꝰ qm̃ intrauerũt ⁊c̃ Multi
tudinẽ p̃ploꝝ Apo. xvij. Aq̃ q̃s vidi
ſti p̃pli ſunt ⁊ gẽtes Eſtꝰ fortiũ deſide
rioꝝ Prou. xxv. Aq̃ frigida aĩe ſitiẽ
ti Aque g̃ t̃bulationuꝫ erãt ex pte ꝯ
ſtantini Aq̃ p̃ploꝝ ex p te maxentij.
Aq̃ deſiderioꝝ ex pte helene impatri
cis. ſꝫ p lignũ crucis in ꝯſtantino dul
corate ſũt aque t̃bulationuꝫ p hoſtis
ſupationeꝫ Ps̃ Fac mecũ ſignũ ĩ bo
nũ ⁊c̃. Aque populoꝝ dulcorate ſũt
p pacificationẽ ⁊ ꝯuerſionẽ. hoc ſigi
ficatũ eſt. Numeri. xx. In v̓ga q̃ de
petra aquã ꝓduxit. q̉ chriſtꝰ v̓tute
crucis de duricia aquã ꝓtulit grãꝝ.
Aq̃ deſiderioꝝ dulcorate ſũt in heleã
p ligni crucis iuentõem Prou. xiij.
Lignum vite deſiderium veniens. ⁊
ibidem Deſiderium ſi compleatur de
lectat animam. ⁊c̃.

¶ Ser. cxlij. de eodẽ feſto ſer. 2ꝰ.

Erit tanq̃ lignum q̉d plãta
tum ẽ ſecus decurſus aq̃rum
⁊c̃. ps̃ Iſtud ẽ lignũ ſancte
crucis de quo t̃a dicunt̃ ſcꝫ q̉ ſit plan
tatũ. q̉ ſit iuxta aquas ꝯplantatum
⁊ q̉ ſit fructiferꝝ. Fuit autẽ plãtatũ
in triplici loco Primo in terreſtri pa
radiſo ſecũdum aliquaꝝ hyſtoriaꝝ
narrationem q̉d ſatis ꝯueniẽs fuit.
Primũ enĩ lignum pađiſi fuit homi
cauſa mortis: diuine offenſionis. ⁊
ſue eiectõnis Cõueniẽs ergo fuit vt
p lignũ crucis tñſiret de morte ad vi
taꝫ Apo. ij. vincẽti dabo edere de lig
no vite ⁊c̃. De offenſa reciperet̃ i g̃ti
am. Hec enĩ eſt illa v̓ga que heſter
inueníre fecit grãꝫ aſſueri. vt habet̃
Heſter. iiij. de exilio tanq̃ p nauem
reuocaret̃ ad patriam. ſap. xiiij Trñ
ſeuntes mare p ratẽ liberati ſunt.
¶ Secũdo fuit plãtatũ in libano. liba
nꝰ nãꝫ ẽſt mõs altꝰ ⁊ iꝰ ptat̃ cãdidꝰ
⁊ ibi naſcitur odoriferꝝ thus. per q̃
ſignificatur q̉ ligñuꝫ crucis hominẽ
humiliatũ exaltauit Prou. iiij. Acci
pe illã ⁊ exaltabit te Jo. x. Si exalta
tus fuero a terra õĩa trahã ad me
ipſum. Et hominem denigratum de
albauit Apocalipſ. vij: Lauerũt ſto
las ⁊ dealbauerunt eas in ſanguine
agni. Hominem ex peccato fetido.
deo reconſiliauit Geneſis viij. Odo
ratus ẽ dominꝰ odorẽ ſuauitatis ⁊c̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tercio fuit poſitū ꝓ ponte in fluuio.
In mari eīn huiꝰ mundi decus homini
tria adiutoria prepauit ſcȝ nauē bap
tiſmal' innocentie. i. Petri. i. In die
bus noe cum fabricaretur archa ⁊c̄.
Et infra. Qd et vos nunc ſilis forme
ſaluos facit baptiſma. Scd̄o ꝑpauit
tabulam penitēcie. Dicit eīn Ieronꝰ
ꝙ penitētia eſt ſcd̄a tabula poſt nau
fragiū. ij. Paral'. v. Nichil erāt alid
in archa. ſcȝ eccleſie niſi due tabule
.i. penitēcia que dȝ agi de cōmiſſis et
de omiſſis. Sed qꝛ ſepe agitꝛ male et
frangitꝛ nauis baptiſmalis innocētie
et multi ecīā pdunt tabulam penitē
cie. ideo ꝑpauit pontem crucis ſue.
In quo ponte ſeu in qua cruce exten
dit corpus ꝓ tabula. qd̄ quidē corpꝰ
figi voluit firmitate clauoꝝ et pilaȝ
cōgeri lapidū. i. diuerſoꝝ ſupplicioꝝ

Scd̄o dicitꝛ de iſto ligno ꝙ ſecus aq̄s
fuit plantatū Et hoc vl' ſecus aquas
ſacramētales. qꝛ fuit aquis ſaluato
ris irrigatum. Yſaie. xij. Haurietis
aquas in gaudio de fontibꝰ ſaluato
ris. Vel ſecus aquas ſpirituales. qꝛ
lacrimis compaſſionis ſepius eſt irri
gandus et debet irrigari Eccl'. xxij.
Super mortuū ſcȝ chriſtuȝ. plora defi
cit eīn lux eius. Vel ſecus aquas ma
teriales. qꝛ in ꝓbatica piſcina fuit
inuēta. Dicitꝛ aūt ꝓbatica a ꝓbaton
qd̄ eſt ouis. qꝛ ibi hoſtie lauabantꝛ.
piſcina aūt dicebatꝛ a piſce Conueni
entꝛ igitꝛ lignū crucis ibi fuit inuentū
ad ſignificandū. ꝙ immolanda erat
vera ouis in ſacrificiū Iſa. liij. Sicut
ouis ad occiſionē ducetur. Ibi etiaȝ
erant lauande aīe noſtre a ſordibus
ſcȝ vicioꝝ Apocal'. i. Lauit nos a pec
catis noſtris in ſang̃ne ſuo Ibi aſſan
dus erāt chriſtus verus piſcis ignibꝰ
paſſionū. Ps̄. Igne me examinaſti
⁊c̄.

Tercio iſtud lignū fuit fructiferꝝ
Nam in monte caluarie plantatū et
fixum fuit Et ibi multiplicē fructum
fecit De quo dicitꝛ Iſaye. xxij. Figam
illum paxillum in loco fideli et ſuſpē
dam ſup omnē gloriā domꝰ patris
eius vaſoꝝ diuerſa genera. Omne
vas puulum a vaſis crateraꝝ vſqꝫ
ad omne vas muſicoꝝ Fructus autē
iſtius ligni ſic plantati. et ſic fixi ſūt
iſti. qꝛ ꝑ ipſum lignū ſunt angeli re
parati. et ideo dicitꝛ ſuſpendā ſuper
omnē gloriā domus patris eius. Et
ꝑ ipſum homines ſunt ſaluati Sed ho
minū ſaluandoꝝ quidaȝ ſūnt prelati
vino doctrine alios inebriantes iſti
ſūnt vaſa crateraꝝ. Alij ſunt ſbditi
actiui humilitatē ſectantes iſti ſunt
vaſa puula. Alij ſunt contemplatiui
dulcem ſonū deo reddentes. iſti ſūt
vaſa muſicoꝝ Et qꝛ crux aſſimilatur
cedro et oliue vt dicitꝛ Eccleſ. xxiiij.
Quaſi cedrus exaltata ſum ī libano.
et q̄ſi oliua ſpecioſa in in campis id̄
fructus eius fuit ad inſtar cedri et o
liue Nam poma cedri in aliqua ſui ꝑ
te ſūt dulcia et in aliq̄ pte ſūt aceto
ſa et in aliqua pte inter dulce et ace
toſum media. qꝛ in chriſto tres fue
runt ſubſtancie ſcȝ diuinitas dulciſſi
ma. caro in paſſione amaritudīe ple
na. et anima plena dolore inq̄ptum
natura ſua a diuina relinquebatꝛ et
plena dulcedine inquantū fruebatꝛ
Fuit etiā iſte fructꝰ inſtar oliue qui
primo eſt viridis. deinde ſubrubeꝰ
vltimo niger. Sic chriſtus ꝑmo fuit
viridis ꝑ virtutū fulgorem Lu. xxiij
Si in viridi ligno hoc faciunt ⁊c̄.
poſtea fuit rubeus ꝑ ſanguinis effu
ſionem Can̄. v. Dilectus meus candi
dus et rubicūdus Vltimo fuit niger
ī morte Eze. xxx. Intafnis nigreſcit
dies Tafnis interpretatꝛ cōſummatio
Chriſtus igitꝛ quando dixit Conſum
matū eſt: totus eſt niger effectus.

Sermo. cxliii. Eodem die. ſer. iii.

PRoduxit dñs deus de humo omne lignū pulchꝝ viſu ⁊ c̄ Gene. ij. De⁹ lignuz ſcē crucis de humo ꝓduxit quādo ipſum de ꝓfundis viſcerib⁹ terre reuelauit. In verbis ꝑmiſſis Primo ponit̄ ligni crucis cōmēdatio cum dr̄ Oē lignum pulchꝝ viſu ⁊ c̄. Secūdo ipſius ligni crucis cōmēdate reuelatio. cū dr̄ produxit de humo. Circa primū notādū ꝙ in ꝑadiſo terreſti eāt t̄plex ꝯrā ligni. ſicut pz Gene. ij. Lignū cōmune vite ⁊ ſciētie. ꝺ primo autē ligno t̄a dicunt̄ ſcꝫ ꝙ erat diuerſuz. erat pulchꝝ viſu. ⁊ ꝙ erat ad veſcēdum ſuaue. Erat q̄dem diuerſū vt tolleretur faſtidiū. pulchꝝ vt alliceret viſū. ⁊ ſuaue vt attraheret guſtū Per iſtō ergo lignū cōmune lignū ſcē crucis ſignificat̄ Primo qꝛ fuit diuerſū. i. ex diuerſis lignis factū. Ibi em̄ fuit cedrus. cypreſſus. palma ⁊ oliua. per que ſignificat̄ q̄druplex efficatia ſcē crucis. Prima ē qꝛ malas cogitationes fugat qđ ſignificat̄ in cedro que fugat ſerpētes Secūda eſt qꝛ cōſtantiā preſtat. qđ ſignificat̄ in cypreſſo. que nulli⁹ vēti impulſu comā amittit Tercia eſt. qꝛ de hoſte t̄umphat. qđ ſignificat̄ in palma Quarta eſt. qꝛ amaritudinē penitētie dulcorat. qđ ſignificat̄ in oliua. In his eī q̄tuor caſibus ſigno crucis nos munire cōſueuim⁹ Vn̄ cū aliq̄ mala cogitatio ſe īgerit nos munire debem⁹ ſigno crucis. vel cū aliqđ piculū ſubito inſurgit. vel cū aliqđ fantaſma ſe obijcit. vel cū aliquis dolor nos arripit Secūdo iſtō lignū crucis eſt pulchꝝ viſu. fuit em̄ ipſa crux pulchra in paſſioē. qꝛ chriſti ſanguine rubricata. Pulchra in mūdo. qꝛ ab impatorib⁹ hōrāta Aug. Crux a ſupplicijs latronuz trāſit ad frontes impatoꝝ Et pulchra in celo. qꝛ litteris aureis inſignita. ſicut cōſtantino oſtēſa fuit Et pl̄chra erit in iudicio. qꝛ ſecundū Criſo. ſuper ſolis radios illuſtrata. Tercio illud lignū eſt ad veſcēduz ſuaue. Delectat eī memoriā ad recordationē. Ps̄ Memor fui dei ⁊ delectatus ſum. Rationem ad cōſiderationez Ps̄ Reſpice in faciē xpi tui Volūtatez ad delectationem. Can. ij. Fructus ei⁹ dulcis gutturi meo Secūdo ſignificat̄ ꝑ lignuz vite Erat em̄ q̄druplex mors ſcꝫ nature. culpe. gehenne. ⁊ gratie. Crux igit̄ xpi dr̄ lignum vite. qꝛ deſtruxit mortē nature per reſurrectōnem. i. Coꝝ. ix. Per hominē mors ⁊ ꝑ hoiem reſurrectō mortuoꝝ Mortē culpe per pcci deletionem. Col. ij. ⁊ vos cū mortui eſſetis in delictis ⁊ c̄. Mortem gehenne ꝑ inferni ſpoliationē Oſee. xiij Ero mors tua o mors ⁊ c̄. Fecit autē mortē gratie ꝑ iuſtificationē Col. ij. Si mortui eſtis cum chriſto ab elementis hui⁹ mundi q̄d adhuc tāq̄ viuētes mūdo decernitis Tercio ſignificat̄ ꝑ lignū ſcie boni ⁊ mali. Crux em̄ fuit ſcia boni ⁊ mali chriſto ⁊ homi. chriſto qꝛ ſibi expertus ē malū penalis anguſtie ⁊ bonuꝫ glorioſe victorie Secūdo qꝛ per crucez didicit quid ſit inter bonū qđ nobis cōtulit ⁊ malū quod a nobis abſtulit Fuit etiam homini ſcia boni ⁊ mali. Primo qꝛ per crucē hō didicit quid ſit bonū domi ⁊ malū delicti. ſicut dicit apoſtol⁹ Ro. v. Secūdo qꝛ per crucē cognouit q̄d ſit int̄ bonū qđ deſeruit ⁊ malū qđ incurrit Scđo ponit̄ ipſi⁹ crucis de t̄ra maīfeſtatō cū dr̄ Produxit de humo Ipſa nāꝫ crux nō erat ī pmo abſcōdēda. ſ; fodienda ⁊ maīfeſtāda Prīo qꝛ in ipā fuit pecunia nr̄ē redēptōis. portauit eī ſacculū iſta pecunia plenū. ꝑuē. vij. ſacculū pecunie ſecū tulit. Secūdo ipſa fuit theſaurus nr̄ē ditationis. Prime petri primo. Non corruptibilis auro vel argento redempti eſtis.

Tercio qꝛ in ipſa emanauit fons nr̄e
regn̄ationis. Iſa. xij. Haurietis aq̄s
in gaudio de fontibus ſaluatoris De
buit igit̄ ipſa ſancta crux fodi et ma
nifeſtari. qꝛ in ipſa fuit pecunia qua
ſum⁹ redēpti et thezaurus quo ſum⁹
ditati De his em̄ duob⁹ dicit̄. Proū.
ij. Si queſieris eā quaſi pecuniaȝ et ſi
cut thezaurū effoderis illaȝ ⁊c̄. Ter
cio. qꝛ de ea proceſſit aqua regn̄atiōis
q̄ ſumus abluti. iiij. Regū. iij. Facite
alueū torrentis huius foſſas et foſſas
.i. vulnera et vulnera et alueus iſte
replebit̄ aquis.

Sermo. cxliiij. Eodeȝ die. fer. iiij.

Effodientes thezaurū gaudēt
vehement̄ cū inuenerit ſepul
chꝝ Job. iij. Sancta helena
et ceteri xp̄iani. qui cū ipſa erāt fece
rūt fodi crucem ſup omneȝ theſaurū
p̄cioſiorē. et vehementer ſunt gauiſi
qn̄ ipſā inuenire potuerūt. In v̄bis
igit̄ p̄miſſis t̄a de ſcā cruce oſtendūt̄
Primo q̄p p̄cioſa ſit cū dicit̄ Effodien
tes theſaurum. Scd̄o q̄p gaudioſa ſit
ibi cū dr̄ Gaudēt vehemnet̄. Tercio
quantū ſit glorioſa: cū dicit̄. Cū inue
nerit ſepulchꝝ xp̄i crux dr̄ ſepulchrū
qꝛ in ea mortu⁹ requieuit. Et ſic ſepul
chrū eius fuit glorioſum Iſa. xi. Erit
ſepulchꝝ eius glorioſū. Eſt igit̄ crux
p̄cioſa. qꝛ theſaur⁹ dei Eſt gaudioſa
qꝛ eſt redēptio gn̄is humani Eſt glo
rioſa. qꝛ ſepulchꝝ xp̄i Et ideo nō de
buit occultari. Primo qꝛ eſt p̄cioſa
rōne ſui. cui⁹ p̄cioſitas ex t̄bus appa
ret Eſt enim tincta ſanguine dei. eſt
margarita dei. eſt theſaur⁹ dei. Iſta
aūt tria nō ſunt occultanda Nec ſan
guis dei Job xvi. Terra ne operias
ſanguinem meū ⁊c̄. Nec margarita
dei que fuit diligenter inquirenda.
Mathei. xiij. Simile eſt regnū celoꝝ
negociatori querēti bonas margari
tas Nec theſaurus dei Eccl̄. v. Sapi
entia abſcōdita et theſaur⁹ inuiſus
que vtilitas in vtriſqꝫ. qꝛ igit̄ ſācta
crux fuit tincta ſanguine dei. et mar
garita dei. et theſaur⁹ dei. nō debuit
occultari De duob⁹ p̄imis dr̄ Math.
vij. Nolite ſcm̄ .i. crucis lignū ſangn̄e
tinctū dare canibus .i. iudeis pſequē
tibus nec mittatis margaritas ante
porcos .i. an̄ ipſos iudeos ſ; ante xp̄ia
nos. De tercio dr̄ Ecc̄. vi. Qui inue
nerit illaȝ inuenit theſaurū. qꝛ igit̄
ſancta crux fuit tincta ſanguine dei
dimiſſa eſt nobis in monumentum.
Exo. xiij. Erit tibi quaſi ſignū in ma
nu tua q̄ſi monumentū ante oculos
tuos Et qꝛ eſt margarita dei dimiſſa
eſt nobis in ornamentū. Iſa. xxviij.
In die illa erit dn̄s corona glorie et
ſertū exultationis reſiduo populi ſui
Quia em̄ eſt theſaurus dei eſt nobis
dimiſſa in ſuſtentamentū. Prouer.
xxi. Theſaurus deſiderabilis et oleū
in habitaculo iuſti Crux em̄ que fuit
habitaculū et manſio iuſti .i. chriſti ē
theſaurus noſtre ſuſtentatōnis et ē
oleū diuine miſeratōnis. Scd̄o non
dȝ occultari. qꝛ eſt gaudioſa. reſpcū
noſtri. Sic gaudebat aplūs qui dice
bat Gal̄. v. Michi abſit gloriari niſi
in cruce dn̄i noſtri iheſu xp̄i in quo ē
ſalus vita et reſurrectio ⁊c̄ Eſt aūt
crux xp̄i nobis gaudioſa triplici rōe
et trib⁹ de cauſis ꝓpter q̄s nō debuit
etiam abſcondi ſed reuelari. Primo
qꝛ eſt candelabꝝ nr̄e illūinationis.
Candelabꝝ em̄ crucis eſt lignū eſt lu
cerna in candelabro lucens eſt xp̄us
in cruce pendens Sicut autē lucerna
nō debet abſcondi. nec candelabꝝ.
Mathei. v. Neqꝫ accendunt lucernā
et ponūt eam ſub modio ſed ſup cā
delabꝝ ⁊c̄. ſic nec crux chriſti debuit
abſcondi ſ; in loco hōrabili collocari
Scd̄o qꝛ eſt vexillum noſtre triūpha
lis debellationis Vexillum em̄ non ē
abſcondendū ſed cōtra hoſtes eleuā
dum. Iſaie. xiij. Super montem cali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

gīnoſuz .i. diabolū leuare ſignū. Te
la autē iſtiꝰ vexilli .i. crucis fuit ; caro
xp̄i que fuit picta rubeo colore ſang
uinis. ⁊ colore nigro liuoris. ⁊ colo
re albo aque de latere emanātis Te
cio q̄ꝛ fuit ſcala nr̄e aſcenſionis Sca
la autē nō eſt abſcōdenda ſed erigē
da Iſta eſt nāq̄ꝫ ſcala de q̄ dicitᷣ Ge
ñ. xxviij. Vidit iacob ſcalā ſtātez ſu
p terrā ⁊ cacumē eꝰ tangēs celum ⁊
dominū innixū Tercō nō erat occul
tanda q̄ꝛ eſt gl̄oſa reſpcū xp̄i. Fuit
autē gl̄oſa triplici d̄ cauſa ꝓpter q̄s
nō debuit occultari. fuit em̄ virtus
xp̄i. ſapiētia chriſti ⁊ cathedra xp̄i.
Iſta em̄ tria nō ſunt occultāda. De
p̄mo dr̄. i. Pe. ij. Virtutes eꝰ ānun
tiantes ⁊ c̄. de ſecundo Eccleaſ. xv.
Sapientia abſcōdita ⁊ c̄. De tercio.
yſa. xvi. Vidi dominū ſedentē ſuper
ſoliuz excelſuz ⁊ eleuatū ⁊ c̄ Quia igi
tᷣ eſt v̓tus xp̄i. dimiſſa eſt nobis i ful
cimentū p quod diabolū expellimus
⁊ nos ab ipſo defendimꝰ. Nā quādo
q̄ꝫ ipſū expellimꝰ ⁊ nos ab ipſo defen
dimꝰ Naz quādoq̄ꝫ ip̄m expellimꝰ per
nomē crucis Criſ̄ demones ſcūm no
mē crucis audiētes in fugā reſiliunt
Aliquādo p ſignuz crucis. Aug̃. Sig
nū crucis a nobis expellit extermina
torē ſi cor nr̄m recipiet ipſū ſaluato
rez. aliquādo p fidem crucis. Aug̃.
Hoſtē viſibilez vincis feriēdo. ⁊ hoſ
tē inuiſibilez vincis credēdo: q̄ꝛ ē ſa
piētia xp̄i. dimiſſa ē nobis in ſacram̄
tuz. p̄. Cor. p̄. Loq̄mur dei ſapien
tiaz in miniſterio abſcōditā Ibidem
Predicamꝰ chriſtū crucifixum. iude
is q̄dē ſcādalū: gētibus āt ſtulticiā ⁊ c̄
Quia ē cathedra xp̄i. dimiſſa ē nob̄ i
documētū Aug̃. Crux q̄ fuit lignum
chriſti moriētis ⁊ cathedra fuit ma
giſtri docētis Docuit āt nos de ipſa
cathedra tres lectōnes. Prima ē vt
ſeq̄mur chriſtū Mat. xvi Si q̄s vult
venire pꝰ me abnegz ſemetip̄m ⁊ tol
lat crucē ſuā ⁊ ſeq̄tᷣ pꝰ me Scda lecti
o ē vt innocētᷣ tñſeamꝰ iſtū mūdum
Geñ. xxxij. In baculo meo tranſiui
iordanē iſtū ⁊ c̄ Tercia lectō ē vt iux
ta ipſius crucis deuotionē ſperemꝰ p̄
miū: hoc ſignificatū ē Apo: xi Vbi di
citᷣ q̄ꝫ datꝰ eſt āgelo calamꝰ ſimilis
v̓ge ad metiendū tēpluz ⁊ altare. p
tēplum em̄ ſignificantᷣ corpa ſcōꝝ.
⁊ p altare aīe ipſoꝝ q̄ virge calomo
menſurātur. q̄ꝛ ſcdm̄ deuotionē cru
cis mēſurātᷣ premia etne ꝛtributōis

¶ Sermo Cxlvi. De ſcō iohanne
ante portā latinā. Sermo primus

Paraſti in ↄſpcū meo mēſaz
aduerſus eos q̄ tᷣbulant me
Impinguaſti in oleo caput
meū ⁊ calix meꝰ iebriās q̄ꝫ preclarꝰ
ē. pſ Quuis ſcūs iohs euāgeliſta vi
tā nō finierit p martiriū ferri. habu
it tñ tria alia martiria q̄ notantᷣ i v̓
bis premiſſis Primū ē q̄ꝛ fuit exilio
relegatus. quod notatᷣ cum dicitᷣ.
Paraſti in ↄſpcū meo menſaz ad. e.
q̄. t. me In hac die ei fuit quadrupli
citer tribulatus: Fuit em̄ grauitᷣ fla
gellatus Fuit ex deriſione tonſuātꝰ
Fuit in feruentis olei dolio miſſus.
Et fuit exilio relegatus. Cōtra iſta
quatuor incōmoda chriſtus ⁊ mēſā
ſibi prepauit. in qua ſibi q̄tuor fercu
delicioſa parauit. q̄ꝛ igitur erat q̄ui
ter flagellatus chriſtꝰ ſibi parauit ō
niuz penaꝝ euacuationez Apo: vij ab
ſterget deus ōnem lacrimam ab ocu
lis ſanctorum ⁊ c̄. Quia ex deriſione
tonſuratus parauit ſibi corone celeſ
tis decorationem Apocalipſ. ij. Eſto
fidelis vſq̄ꝫ ad mortem ⁊ dabo tibi co
ronam vite. Quia fuit in oleo feruē
ti aſſatus parauit ſibi in fluuio para
diſi refrigerationem. Ibidem. agnꝰ
qui in medio troni eſt reget illos
deducet eos ad vite fontes aq̄rū.
Quia fuit exilio relegatꝰ pauit ſibi
celeſtis ciuitatis ꝑpetuaz h̄itatōnem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

De qua ipſe dicit Apo. xxi. Oſtendit
michi ciuitatẽ ſanctã iheruſalem deſ
cendentẽ de celo ⁊c. Scdm martiriũ
eſt. qꝛ fuit in feruẽtis olei dolio miſ
ſus: qd notatur cũ dicitur. Impinguaſti
i oleo caput meũ Et dr impinguaſti
qꝛ potius exiuit ĩpinguatus ꝙ aduſtus
Fuit aũt vnctus triplici oleo. ſcꝫ ma
teriali ſicut hodierna die qñ in dolio
fuit miſſus Fecit aũt domicianus ipm
poni potius in oleo feruẽti ꝙ in aqua
bulienti. qꝛ aqua buliẽs penetrat ex
teriora et interiora. Oleum vero fer
uens penetrat exteriora interiora et
oſſa Juxta illud. Ps. Intrauit ſicut
aqua interiora eius. et ſicut oleũ in
oſſibus eius. Scdo fuit vnctus oleo
ſacramentali qñ ſcꝫ fuit aſie in priar
cham cõſecratus. ps. Sicut vnguen
tum in capite qd deſcendit in barbã
⁊c. Vnguentũ em̃ ſpũſſancti fuit in
xpi capite in plenitudinẽ. deinde deſ
cendit in barbã .i. in aplos q̃ fuerũt
ceteris magis viriles. deinde dñdit
in ceteos doctores et p̃latos qui dñt
eſſe veſtimentũ eccleſie ipſam verbo
et exemplo ornando. Deinde dñdit
in oram veſtimenti .i. in ſubditos.
Tercio fuit vnctus oleo ſpirituali.
de quo dicitur i. Johis ij. Vnctio eius
docet vos de oĩbus. Tam plene fuit
in vnctus. vt poſſet dici de eo illud
Ps. Vnxit te deus deus tuus oleo le
ticie pre cõſortibus tuis Nec mirꝫ. qꝛ
ſtetit ꝓpe. et iuxta apotecã illius vn
guẽtarij. de quo dr Eccleſiã. xxxviij
Vnguentarius faciet pigmentaria.
ſcꝫ ſuauitatis. Jſtud aũt oleũ leticie
habuit q̃druplici racõne Gaudẽ em̃
ipſe potuit de ſecretoꝝ celeſtiũ reue
latione. Apoc. i. Significauit deus q̃
oportet fieri cito mittens p angelũ
ſuũ ſeruo ſuo iohanni ⁊c Jẽmie xv.
Factũ eſt verbũ tuũ in gaudium et i
leticiã cordis mei. Scdo de iuſta vin
dicta tiranni .i. domiciani. Ps. Leta
bitur iuſtus cum viderit vindictam.
et lauabit manus ſuas in ſanguine.
peccatoris. Tercio de honorabili re
uocatione Je. xxxi. Cõuertam luctũ
eoꝝ in gaudiũ ⁊c. Quarto de ſue di
lecte ſcꝫ Druſiane reſuſcitatione fcã
p qua omẽs gauiſi fuerunt et deum
laudauerũt. ps. Tunc repletum eſt
gaudio os noſtrũ et lingua noſtra
exultatione Terciũ martiriũ eſt. qꝛ
fuit veneno potatus: qd notatur: cum
dicitur Calix meus inebrians q̃m p̃cla
rus eſt. Bibit xps duplicem calicem
ſcꝫ ſanguinẽ et mirratũ Vnũ ſcilicꝫ
ſanguineũ cõmunicauit Jacobo qui
ſanguinẽ ſuũ fudit Aliũ iohanni qui
amaꝝ venenũ bibit. Et ſic impletũ
eſt illud Math. xx. Calicem quidem
meũ bibetis Et dicitur iſte calix inebri
ans et p̃clarus. qꝛ ipſum venenũ cũ
deſiderio et auiditate multa bibit.
Preclarus autẽ dicitur. qꝛ tria p̃clara
miracula inde cõtigerunt Vnũ. quia
ſancto iohanni nullã leſionẽ intulit
Marci vlt. Si mortiferum quid bibe
rint nõ eis nocebit. Scdm. qꝛ duos
hoĩes ex illo veneno mortuos ſuſcita
uit. Terciũ. qꝛ ex hoc multus ꝑplũs
gentilis ꝯuerſus fuit Et ſic patꝫ quõ
deus ex malis ſepe multa bona elicit
⁊c. Et ideo ipſa mala penalia nõ ſũt
ſemper mala. qꝛ inde eliciuntur multa
bona. Patet eciã ꝙ ſint bona triplici
de cauſa. Primo. qꝛ ſunt a ſummo
bono a quo nõ poteſt ꝓcedere niſi bo
num. Yſaie. xlv. Ego dñs pacem fa
ciens et creans malum. Fuerunt in
ſummo bono .i. in chriſto. Yſaie. i.
A planta pedis vſqꝫ ad verticem nõ
eſt in eo ſanitas. Et ducunt ad ſum
mũ bonũ. Ozee. xi. In funiculis ad e
traham eos.

Sermo. cxlvi. De eodem die.
Sermo ſcds.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

COnuerſus petrus vidit illuz
diſcipulū quē diligebat ihūs
ſequētem qui et recubuit in
cena ſupra pectus eius · et dixit Dñe
quis eſt qui tradet te · Joh · vltimo ·
Q̄uis btūs iohēs mlta bona habuēit
p̄uilegia · In v̄bis tamē p̄miſſis tria
de ipſis p̄uilegijs exprimunt̄ · Primū
eſt · q2 fuit amicus xp̄i : cū dicit̄ · quem
diligebat ihēſus Dicit̄ aūt ip̄m dilex
iſſe plus q̄ ceteros · q2 maiora ſibi ſig
dilectionis oñdit Et q̄uis multa fue
rint dilectionis ſigna ad ip̄m p̄apuū
tñ fuit q2 matrē ſuā ſibi recōmenda
uit · ex quo q̄tuor magnas prerogati
uas p̄meruit Vna eſt · q2 factus fuit
gabrielis archangeli ſocius Petrus
damian9 Johēs archangelo gabrieli
ad cuſtodiā mr̄is dei ſocius eſt dat9
vt et ille integram virginē inuiſibi
liter cuſtodiēt · et iſte forinſecus fra
gilitati feminee obedientie ſue mini
ſteriū exhibēt · Scda eſt q2 factus ē
dei thezaurarius inq̄ptū ſcz thezaurū
dei ſollicite cuſtodiuit · Ecc · iij · Sicut
qui thezauriſat ita ⁊ qui honorificat
matrē ſuaz · Tercia eſt · q2 factus eſt
xp̄o magis vicinus Petrus damian9
Q̄nto iohēs familiarior cū mrē v̄bi
conuerſat̄ · tanto vicinior v̄bo inuenit̄
Quarta eſt · q̄ factus eſt quodāmō
xp̄i frater adoptiu9 Petr9 damian9
Quoniaz ab ipſa veritate Johēs ma
rie dictus eſt filius · quadaz ſpeciali
grā frater eſt ſaluatoris Scdm p̄ui
legiū eſt · q2 cubicularius et camera
rius eſt ihēſu xp̄i : cū dicit̄ Qui recu
buit ſupra pectus dm̄ · Deut̄ · xxxiij ·
Amantiſſim9 dm̄ habitabit cōfident̄
in eo q̄ſi thalamo · tota die morabit̄
Pectus aūt xp̄i eſt fons dei · cellariū
p̄adiſi · eſt menſa āgeli eſt thalam9
beatorū · eſt gazophilatium oīm the
ſaurorū · q2 ſicut dicit̄ Col̄ · ij · In ip̄o
ſunt oēs theſauri ſapie et ſcie dei ab
ſconditi · In quantū igit̄ iohēs ſupra
pectus chriſti recubuit iſta q̄nq3 hr̄ē
meruit · Primo namq3 poſuit os ſuū
ad fontē dei a quo hauſit aquā ſapie
ſalutaris Eccleſ · xv · Aqua ſapiētie
ſalutaris potauit illū · Scdo intrauit
cellarium paradiſi in quo bibit vinū
diuini amoris · Cant · ij · Introduxit
me rex in cellā vinariā ordina in me
caritatē Intm̄ aūt bibit q̄ quodam
mō ebrius fact9 fuit · Sicut em̄ ebri9
nō ſentit verbera Juxta illud Prou̇ ·
xxiij · Verberauerūt me ſ3 non dolui
ſic et iſte nō videbat̄ ſentire ſupplitia
Vnde dicit Dioniſi9 in Ep̄la quā ſibi
ſcripſit Non em̄ ita verſus ſū in inſa
nia m · q̄ putem vos aliquid pati ad
corporū paſſiones ſ3 ſolū ipſas ſentire
credo Tercio ſedit ad menſā angeli
qua comedit panē vite celeſtis Ecc ·
xv · Cibauit illū pane vite ⁊ intellec
tus Et licet panis mutet̄ in comeden
tem Johānes tamen comedendo pa
nem vite totus mutat9 eſt in vitā ·
De hoc ita dicit Dyoniſi9 vbi ſupra ·
Aliquos vide9 cū deo de deo factos ·
quoniā veritatis exiſtētes amatores
ab effectu quidē recedūt materialiū
et ex p̄nti vita incipiunt futuram vt
decet angelos in medio hoīm cōuer
ſari · Quarto introiuit in thalamū
beatorū in quo indutus eſt ſtola glē
Eccleſ · xv · Stola glorie induit eum
Que ſtola fuit candida p̄ virginita
tem et purpurea p̄ caritatē · Q̄nto
ingreſſus eſt in gaſophilatiū theſau
rorū a quo traxit theſaurū ſapientie
Petrus damian9 Johānes eminentē
diuine gracie ſcientiaz ex illo celeſti
gaſophilatio in quo ſunt omnes the
ſauri ſapientie et ſcientie dei abſcon
diti traxit Terciū priuilegiū eſt · q2
fuit ſecretarius chriſti : qd̄ notat̄ in
hoc qd̄ dixit · ſcz dñe quis eſt qui tra
det te · quando em̄ omnes dolebant
timebant et dubitabāt ſolus Johēs
ad chriſtū acceſſit et eū interrogauit ·

Eccī. vi. Amicꝰ in domeſticas fiducia
liter aget Chriſtꝰ etiā ſua ſecreta ⁊
pfunda ſibi reuelauit qñ ſuā cū pre
eternitatē ⁊ coequalitatē ſibi oñdit. J
ſta āt tam pfūda miſteria diuidit i q̄
druplici ſcola Prima ē ſcola āgelica
Apo. i. Signꝭ ficauit ds q̄ oꝫ fieri cito lo
q̄ns p angelū ſuū ſuo ſuo iohi. ⁊c.
Secūda ē ſcola vͦginea qꝛ em̄ fuit cu
ſtos vͦgini deputatꝰ ab ipa eſt pluri
ma edoctꝰ Eccī. xv. Obuiauit illi q̄ſi
mr̄ hōrificata Tercia ē ſcola btē trī
tatis ad quā volauit qñ vͦbum i pͥnci
pio eſſe vidit Eze. xvij. Aq̄la grādis
magnaꝝ alaꝝ venit ad libanū. i. ad
altitudinē trinitatis. ⁊ tulit medullā
cedri. i. miſteriū vͦbi incarnati Q̄rta
eſt ſcola diūa pectoris. vñ cantatur
fluenta euāgelij de ipſo ſacro domi
ni pectoris fonte potauit.

Sermo Centeſimus xl. ſeptimꝰ
In diebꝰ rogationū Ser. p̄mꝰ

Orate p inuicē vt ſaluemini
Multū em̄ valet depcatō iuſ
ti aſſidua. helyas em̄ hō erat.
⁊c Jaco. v. Volēs eccīa fideles idu
cere ad orādūꝫ iſto tpe vͦba ſci iaco
bi aſſumit. in q̄bus tria facit. Primo
nāꝫ ad orāduꝫ p inuicē nos inducit.
cū dt Orate p inuicē vt ſaluemi. Li
benter em̄ p alijs q̄libet orare debet
Quia ſicut dt Criſoſ. ſuper matheuꝫ
pro ſe orare nature eſt. pro altero
autē grē eſt. pro ſe orare neceſſitas
cogit. p alio autē orare caritas fra
ternitatis hortat̄ Dulcior āt eſt añ de
um orō nō quā neceſſitas rei trāſmit
tit. ſ quā caritas fraternitatis cōmē
dat Oportet nāꝫ vt ille p quo orat̄
q̄tuor in ſe habeat. ſicut dicit dioni
ſius in de celeſti ierarchia. xiij. capi
tulo Primū eſt feruēs deſideriuꝫ rei
habēde qꝛ oꝫ q̄ illd̄ feruenter deſidēt
⁊ affectet ⁊c Scdm ē ſtatꝰ grē. qꝛ o
portꝫ q̄ ſit in ſtatu grē ⁊ penitentie.
Tercium ē recognitio infirmitatis p
prie Oportet em̄ q̄ recognoſcat q̄
illud p ſe obtinere nō valeat. Quar
tuꝫ eſt petitō rei digne qꝛ oꝫ q̄ ea pe
tat q̄ deū dare deceat ⁊ ipſi accipe ex
pediat Secūdo vtilitatē orōnis oñt.
cū dicit Multū nāqꝫ valꝫ depcatio iu
ſti ⁊c. vbi tria ponit ſcꝫ q̄ orō mltū
valet. cū dt Multū em̄ valꝫ. ⁊c. Se
cūdo cꝰ orō valeat. qꝛ iuſti Tercō q̄
lis orō valeat. qꝛ aſſidua. q̄ āt orō
multū valet dt Greḡ. Magna em̄ vͦ
tus orōnis. qꝛ fuſa in tra in celo ope
ratur Ad hoc āt q̄ in celo aſcēdat ⁊
ibi opetur. oꝫ q̄ habeat q̄tuor alas
Prima ē pfunda hūiliatio Eccī. xv.
Orō humiliātis ſe nubes penetrat ⁊c
Secūda ē deuota lacrimatō ibidē La
crime a mamilla aſcēdunt vſꝫ ad ce
lum ⁊c Tercia ē deſiderij feruēs deuo
tio ⁊ intētio Apo. viij. Aſcēdit fumꝰ
incenſoꝝ de orōnibus ſcōꝝ de manu
angeli corā deo. Quarta eſt bonoꝝ
opm exercitatio Thob. viij. Quādo
orabas cū lacrimis ⁊ ſepeliebas mor
tuos ego obtuli orōnēꝫ tuā corā deo
Secūdo valet orō quādo ē iuſti Eſt
autem iuſtꝰ q̄ dat deo obedientiā p
ximo miſericordiā ⁊ ſibi ſcimoniam.
Exaudit igit̄ deus orōem illiꝰ q̄ dat
deo obedientiā Augꝰ. Citius audit̄
orō vna obedientis. q̄ decēꝫ milia cō
temptoris Et exaudit ds orōem illiꝰ
qui dat pximo ſuo miam Eccī. xxix.
Cōclude elemoſinaꝫ in ſinu paupis.
⁊ hec p te orabit ⁊ liberabit ab omi
malo Exaudit etiā orōem illius qui
habꝫ ſanctimoniā. quia ſicut dicitur
in pſalmo Iniquitatēꝫ ſi aſpexi i cor
de meo non exaudiet deus ⁊c. Ter
cio orō exauditur quā do eſt aſſidua
Aſſidue quidem orōnis nuncium pro
ſue curſu ad deum mittere debemus
quia ⁊ nos hoſtibus aſſidue circumda
ti ſumus. De iſto nanqꝫ nuncio tria
dicuntur in pſalmo ſcilicet q̄ diriga
tur ⁊ q̄ appropinquet. ⁊ q̄ intret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Dirigitur autē ꝑ rectam intentionē.
ſicut ſagitta dirigit̄ ad ſignum. pſ̄.
Dirigat̄ oratio mea ſicut incenſum in
cōſpectu tuo. Appropinquat vero ꝑ
ieiuniū. Auis eñ nimis impinguata
volare nō poteſt. Vnde in pſalmo.
Appropinquet deprecatio mea in cō
ſpecto tuo Intrat autē ꝑ elemoſinā
Elemoſina eñ eſt hoſtiaria. et ideo
oracio auari oſtium claudit. Oratio
eñ munifici aperit. Pſ̄. In cōſpectu
tuo oratio mea ¶ Tercio ſalubre exē
plum ꝓponit: cū dicit Helyas homo
erat ꝛc̄. Cum eñ terra eſſet ſterilis
Helias orauit et celum pluuiā dedit
et terra fructificauit. Oratio autem
terram anime noſtre ſic fructificare
facit. ꝙ illos tres panes ꝓducit. De
quib⁹ dicit̄. Luce. xi. Amice cōmoda
michi tres panes ꝛc̄. Amicus de via
venit quādo anim⁹ de labore actiue
vite ad otium cōtemplatiue recurrit
Et ꝑ importunitatem oratōnis impe
trat tres panes .i. triū viriū refectō
nem. ſciz rationalis cōcupiſcibilis et
iraſcibilis Nam ſi temptat̄ quis ſpū
erroris quo ad ratōnalem ſpiritu vo
luptatis. quo ad ꝯcupiſcibilem. ſpū
turbatōnis. quo ad iraſcibilem pe
tat tres panes .i. refectōnem rōnal̄
ꝑ diuinā ſapientiā. cōcupiſcibilis ꝑ
temperantiā. et iraſcibilis ꝑ trāquilli
tatem et pacientiam.

¶ Sermo. cxlviij. Eodem tempore
Sermo ſcd̄s.

PEtite et accipietis. Luce. xi.
Quāuis omi tēpore. ſit oran
dum ꝑcipue tamē his dieb⁹
quib⁹ eccleſia ſollemnes inſtituit le
tanias De quib⁹ letaniis tria vidēda
ſunt. ¶ Primo quare fiunt. nam fiunt
ad remouēdum malū culpe et malū
pene. et ꝓpter adipiſcendū bonū grē
Contra malū culpe inſtitute ſunt le
tanie maiorēs que fiunt in feſto ſācti
marci. Et dicūr maiores. quia inſtitute
ſunt a maiori epiſcopo. ſciz a beato
Gregorio in maiori loco ſcilicz rome
que eſt caput mūdi et ꝓ maiori mor
bo. In romanis eñ tunc q̄tuor vitia
habūdabant. ſcilicz Auaritia. gula.
luxuria et ſuꝑbia Et ideo deus q̄tuor
eis peſtilentias miſit Nam cōtra aua
ritiā eis immiſit aquaꝝ habundantiā
omnia terrenaſcentia deſtruentem.
Job. xij. Si emiſerit aquas deſtruent
et ſubuertent terrā. Contra luxuriā
miſit eis fetorē horribilez aerem infi
cientē et homines ſubito ſuffocātem
Sicut olim ſodomitas pena fetēti pu
niuit. vt habet̄ Geneſ̄. xix. Contra
gulā miſit i eos inflaturā in inguine
ſubito extinguētem. Eccleſ̄. xxxvij.
Propter eñ crapulā multi obierunt
Contra ſuꝑbiā miſit in eos ſagittas
acutas ab aere venientes. Job. vi.
Sagitte dñi in me ſūt quaꝝ indigna
tio ebibit ſpiritū meū. Alie letanie
que dicunt̄ minores que fiunt trib⁹
diebus ante aſcenſionē inſtitute ſūt
contra q̄tuor mala ꝑene Tunc enim
audiebant̄ nocturni ſonitus quibus
et homines terrebant̄ Job. xv. Soni
tus terroris ſemper in auribus eius.
Tunc fiebant terremotus q̄bus do
mus deſtruebantur Luce. xxi. Terre
motus magne erunt per loca. Tunc
ignis deſcēdebat de celo quo edifitia
cōſumebant̄ Job. i. Ignis dei deſcen
dit de celo ꝛc̄. Tunc diſcurrebant
lupi a demonib⁹ agitati quib⁹ hoīes
deuorabant̄ Sapie. xv. Supueniт ill̄
ſeua beſtiaꝝ ira. Ex his maīfeſte pꝫ
quō omnia elementa dei iniurias vl
ciſcuntur Nam aqua terre naſcentia
ſubuertit. Terra ſuo motu terrorē
incutit Aer ex fetore corrūpit Ignis
de celo exurit. Iſtud autē in inferno
meli⁹ declarat̄. Tunc eñ terra dam
natos incarcerābit. aqua frigoribus
purgebit. ignis ardoribus cōcrema
bit. et aer lumen denegabit. Tercio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

inſtitute ſūt tam iſte ꝙ ille ꝓpter bo
na adipiſcenda ſcȝ tēporale · ꝛ ſpūa
le · ſeu celeſte · Iſti ſunt tres panes
quos ab amico xp̄o petere debemus
ſcȝ bonū tpale ad ſuſtētationē : Spū
ale ad ꝑguſtationē Celeſte ad plenā
fruitionē Iſta ſūt illa tria q̄ nob pat̄
celeſtis dat ſcȝ panis · piſcis · ꝛ ouū
ſicut inferi⁹ cōtinetur · Per panē nā
ꝗ intelligit̄ bonū tēporale nobis ne
ceſſariū · Per lapidē ītelligit̄ cor aua
ri incōpaſſibile ꝛ durū · deus ḡ dat pa
nē ſcȝ tpalia ad ſuſtētationē · ſed dia
bolus lapidē .i. cor durū ad incōpaſſio
nē Per piſcem intelligunt̄ bona ſpū
alia q̄ animā in aquis tribulationū nu
triunt Per ſerpētē vō ītelligunt̄ vi
cia ꝛ peccata Deus igit̄ dat piſcē id
eſt gratiā in tribulationib⁹ aīaȝ cōſer
uantē · ſed diabolus dat ſerpentē .i. ma
culā culpe mortalis aīaȝ venen o infi
cientē Per ouū vero intelligit̄ bonū
celeſte Ouū enī hȝ exterius corticē in
tus dulcedinē Cortex ei eſt ipſū celū
quod tanꝗ̄ ſaccus gl'aȝ ei⁹ occultat
Dulcedo autē cōſiſtit in duplici ſub
ſtantia ſcȝ albuminis ꝛ vitelli · ꝗ in
xp̄o ē humana natuā tanꝗ̄ albumen
quod in carnē cōuertit̄ Et natuā di
uina tanꝗ̄ vitelluȝ ex quo dulcedo
glorie gñat̄ Et p ſcorpionē intelligi
t̄ pena eterna Demones enī mō blā
diunt̄ p delectatōeȝ pcci · ſed tūc pu
gent̄ p acerbitatē ſupplicii Deus igit̄
dat ouū .i. gl'am dulciter reficientē
Sed diabolus dat ſcorpionē .i. penā
eternalit̄ cruciantē ¶ Secūdo videndū
eſt q̄re letanie iſto tpe magis fiunt
Sciendū autē ꝙ fiūt maxime ꝓpt̄ du
as cās Prima vt teneri fruct⁹ terre
cōſeruent̄ quos demones iſto tpe p
tēpeſtates deſtruere moliunt̄ · ꝯtra
quos ī letaniis cāpanas pulſam⁹ tā
ꝗ̄ tubas dei · ꝛ cruces deferim⁹ tāꝗ̄
vexilla dei · orōnes ꝛ letanias ꝓferi
mus tanꝗ̄ iacula dei quib⁹ demoēs
iaculantur Cum iſtis ergo tribus ar
mis demones expellim⁹ · ſcȝ cū tubis
vexillis · ꝛ iaculis · Secūda cā eſt vt
orōnes noſtre xp̄o aſcendēte facilius
audiantur Tūc ei petitōnes nrās de
bemus porrigere qñ aduocat⁹ noſt̄
vadit ad curiā qui ſcit petitōnes no
ſtras formare .i. Jo · ii · Aduocatū ha
bemus apud prēȝ iheſuȝ xp̄m iuſtum
Qñ frater nr̄ pgit ad cōſiſtoriuȝ qui
ſcit ꝛ poteſt nos iuuare Ber · Puto
ꝙ ſpernere me non poteſt xp̄s os de
oſſib⁹ meis ꝛ caro de carne mea · qñ
regis filius regnū ſuū ſuſcipit q̄ nos
p̄t ſaluare Solēt enī regū filii dare
munera dū regna ſuſcipiunt · Vnde
cantat̄ Et regnū in manu ei⁹ ſcȝ ad
largiendū ¶ Tercio videndū ē q̄re nō
tantū in letaniis · ſȝ etiā quādo tēpe
ſtates fiūt cāpane pulſant̄ Ipē q̄deȝ
cāpane ſunt tube dei q̄bus demoēs
deterrent̄ · Amos iii · Si clangȝ tuba
in ciuitate ꝛ ppl's nō expaueſcet Sūt
cimbala dei q̄bus ds laudat̄ · ps · lau
date dñm in cimbalis beneſonātib⁹
Sūt p̄cones de q̄bus ppl'us ꝯuocatur
Numeri x · Fac tibi duas tubas q̄bus ꝯ
uocare poſſis multitudinē Campane
āt ſucceſſerūt in loco tubaȝ Pulſan
t̄ igitur etiā cāpane vt demones ef
fugent̄ vt ds laudet̄ ꝛ ppl's vt ad orā
dū incitet̄ ¶ Sermo · cxlix · In die aſ
cenſionis domini Sermo p̄mus ·

Qvi deſcēdit ipē ē q̄ aſcendit
ſup oēs celos Ephe iiii Quia
humilitas ē via ad gl'aȝ Jo
ap'lus p̄mo oñdit xp̄i humileȝ deſcē
ſum · cū dt qui deſcēdit Secūdo eius
gl'oſū aſcenſū · cū ſubdit · ipē eſt qui
aſcēndit ſuper omnes celos Iſtuȝ āt
aſcenſum ꝛ deſcenſuȝ deſcribit · Am
broſius in libro de yſaac dicēns Sal
tu quodā xp̄s venit ī hunc mundum
Apō patreȝ erat in vgine venit · ex
virgine in preſepe tranſiliuit · deſcē
dit in mundum aſcendit in crucem ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Deſcendit in tumuluz ſurrexit ex tu
mulo aſcendit ad celum. et ſedet ad
dexterã dei pris Ecce ſcala que habz
ſeptẽ gdus p quã xps humilit̃ dñdit
et glorioſe aſcẽdit. Primꝰ gdus eſt
qꝫ de ſinu pris venit in v̓gĩnis vterꝝ.
Et iſte fuit gdus magne huilitatis.
de quo dr̃ etiã Phil. ij. Semetipſum
exinaniuit ꝛc̃. vbi ponit apoſtolus
quadruplicẽ xpi humilitatẽ. Vna eſt
qua cõformauit et similez ſe fecit ſer
uo qñ voluit legi ſubici et circũcidi.
ideo dicit̃ formã ſerui accipiẽs Scda
humilitas eſt qua cõtraxit pntelam
cũ ſeruo. ideo ſubdit̃. in ſimilitudinẽ
hoim factus Tercia humilitas eſt. q̃
induit habitum ſerui. ideo em̃ dr̃ Et
habitu inuẽtus vt homo. Quarta ẽ
qua voluit mori p ſeruo. ideo ſbdit̃
Factus obediẽs vſqꝫ ad mortẽ Scdꝰ
gdus ſcale eſt quo de vtero venit ĩ
pſepiũ. et iſte eſt gdus magne aſpe
ritatis. qꝛ lectũ hũit durꝝ et aſperꝝ.
vbi tria fuerũt q̃ aſperitatẽ fecerũt
ſcz teneritas pueri vilitas panni. et
duricia pſepij Luce. ij. Inuenietis in
fantẽ. ecce puer q̃m delicatus. pan
nis inuolutũ. ecce q̃m vilibꝰ pannis
fuit tectus poſitũ in pſepio. ecce q̃m
durus fuit lectus Tercius gdus eſt
quo de pſepio venit in mũdũ. et iſte
fuit gdus magne pauptatis Ipſe em̃
fuit paup ĩ vita. in morte. et pꝰ mor
tem Math. viij. Vulpes foueas hñt
et volucres celi nidos. filiꝰ aũt hoĩs
nõ hꝫ vbi caput ſuũ reclinet Ac ſi di
cat. nec habeo foueã ſicut vulpes .i.
ſepulturã poſt mortẽ ad quieſcendũ
Nec habeo nidũ ſicut volucres .i. do
mũ in vita ad habitãdũ. nec habeo
in morte .i. in cruce tabulã ſiue ceruí
cal ad caput reclinãdum Quartus
gdus eſt. quo de ipſo mũdo aſcẽdit
in patibulũ. et iſte fuit gdus magne
caritatis Joh. xv. Maiorẽ ac dilectõ
nem nemo hꝫ ꝛc̃. Ibi em̃ totus fuit
igne amoris plenus qd̓ manifeſtat̃ p
ſanguinẽ colorez et p veſtiũ denuda
tionẽ. et p ſitis intenſionẽ. p corpis
luborẽ. et p ſangnis impetuoſã ema
nationẽ Quĩtus gdus eſt quo dñdit
in tumuluz. et iſte fuit gdus magne
pietatis Magna namqꝫ fuit pietas
viſitare illos ſanctos prẽs qui erant
deſolati et ꝓpt̃ damnũ. qꝛ dei viſione
erant puati et ꝓpter vmbroſũ locũ.
qꝛ erant in tenebris inuoluti. et ꝓpt̃
cõſortiũ. qꝛ demonibus erant vicini
Sed xps eos fuit cõſolatus. qꝛ ſuam
faciẽ eis reſtituit et ad locũ lucidũ
eos deduxit et ſocios angelorꝝ eos fe
cit. ꝓpter iſta oĩa dicit̃. Yſa. ix. pplꝰs
qui ambulat in tenebris vidit lucez
magnaz Sextus gdus eſt quo de tu
mulo ĩ mundũ redit. et iſte fuit gdꝰ
magne felicitatis Leo papa pꝰ paſſi
onẽ ſuaz ruptis vinculis mortis infir
mitas in virtutẽ mortalitas in et̃ni
tatẽ. cõtumelia tranſiuit in gloriaz
Septimꝰ gdus eſt quo de ipſo mũdo
aſcendit in celũ. et iſte fuit gradus
magne maieſtatis. Aſcendit em̃ cũ
iubilatione angelica. Ps̃. Aſcendit
deus in iubilatõe et dñs in voce tube
Aſcendit inuitatꝰ voce paterna. ps̃
Dixit dñs dño meo ſede a dextꝭs m.
Cañ. ij. Reuertẽ dilecte mi reuertẽ.
Aſcendit virtute ꝓpria. Yſaie. lxiij.
Gradiens in multitudĩe virtutis ſue
Aſcẽdit cũ nube lucida de hoc Actu.
.i. Nubes ſuſcepit eũ ab oculis eorꝝ
Aſcendit cũ ſocietate decora ſcz cum
angelis et aĩabus Geñ. xxij. Cũ dua
bus turmis regredior. id̓ cãtat eccle
ſia Oĩs pulchritudo dñi exaltata eſt
ſup ſidera. Et dixit Oĩs pulchritudo
qꝛ exaltata eſt pulchritudo deitatis
qꝛ hodie oñt ſuã potẽciã. pulchtudo
ſui corpis. qꝛ induit immortalitatẽ.
pulchritudo aĩe. qꝛ induit impaſſibi
litatẽ. pulchtudo angelica. qꝛ hodie
recupauit ſui numeri ĩ integritatem

Et pulchritudo humana · q̄r hodie a
nime ſcō͡ꝝ receperunt eternā felicita
tē · In illa em̄ ꝓceſſione fuit quicq̄d
pulchꝝ erat in celo ſcꝫ angeli · quo
dā pulchꝝ in inferno ſcꝫ prēs de lim
bo educti · q̄cq̄d pulcherrimū in mun
do ſcꝫ apoſtoli ⁊ ceteri diſcipuli · ⁊ q̄c
q̄d pulchꝝ ſuper celū ⁊ mundum ſcꝫ
chriſtus ⁊ btā virgo ·

¶ Sermo · cl · eodē die · ſmo 29 ·

Pſallite deo qui aſcendit ſu
per celum celi ad orientē Ec
ce dabit voci ſue vocē v̄tutis
Ps̄ · Propheta omnes ad gaudendū
inuitat quādo xp̄s ꝯ̄ celos ⁊ in celū
aſcendit ⁊ celeſtem ianuā aperuit ·
In premiſſis verbis q̄tuor ſunt videñ
da ¶ Primo nanq̄ q̄liter chriſt9 aſcē
dit · q̄r cū iubilatione angelica quod
notatur cū dicit̄ · Pſallite deo qui aſ
cendit Angeli em̄ cū multa iubilatio
ne ipſuꝫ in celum deduxerūt Fit autē
iubilatio ⁊ ſonus muſicus · ſm · Aug ·
tribus modis Aliquādo in voce ſicut
in cantu Aliquando flatu ſicut in tu
ba Aliquādo pulſu ſicut in cythara ·
Vt ergo oſtendatur ꝙ angeli ī xp̄i
aſcenſione habuerunt omnia geneā
muſicoꝝ · ideo aliquādo dicit̄ ꝙ ibi
fuit ſonus qui fit cum voce Iubilate
deo in voce exultationis · Aliquādo
dicit̄ ꝙ fuit ibi ſonus qui fit cū flatu
Ps̄ Aſcendit deus in iubilatione · ⁊
dominus ī voce tube Aliquādo dica
tur ꝙ fuit ibi ſon9 qui fit cū pulſu ·
Vnde Ps̄ Laudate eū in pſalterio ⁊
cythara Similiter ⁊ nos ꝓ ſua aſcen
ſione ipm̄ laudare debem9 voce per
grāꝝ actōnes Eccī · xliij Benedicē
tes dn̄m exaltate eū q̄ntum poteſtis
⁊ē flatu p cordis deuotionē Ephe ·
v · Cātantes ⁊ pſallentes in cordib9
veſtris domino Et pulſu p bonā ope
rationeꝫ Mat · v Videāt opera veſtra
bona ⁊ glorificent patrē veſtꝝ qui in
celis eſt · ¶ Secundo videndum eſt
quo aſcendit · quia ſupra celoruꝫ al
ta · cum dicit̄ · Super celum celi Chriſ
tus nanq̄ deſcenderat infra omnes
celos ſcꝫ infra celos materiales · q̄r ī
terra conuerſat9 Baruch · iij · Poſt
hec in terris viſus eſt ⁊ cum homini
bus conuerſatus · Infra celos ratio
nales · quia infra homines factus ·
Pſalmiſta · Ego autem ſum vermis
⁊ non homo Infra celos intellectua
les · quia infra angelos minoratus
Pſalmiſta · Minuiſti eum paulomi
nus ab angelis · ⁊ cetā · Infra celū
ſuperſbſtantiale · quia ſeruili forma
indutus Philippenſes · ij · Cum ī for
ma dei eſſet nō rapinam arbitrat9 ē
eſſe equalem deo · ſed ſemetipſuꝫ exi
naniuit ⁊ c̄ · Sed qui ſic infra omēs
celos deſcendit · hodie ſuper omnes
aſcendit ſcilicet ſuper celos materia
les · quia in celo empireo collocat9
Pſalmiſta · A ſūmo celo egreſſio ei9
⁊ occurſus e9 vſq̄ ad ſūmum eius ·
Super celos rōnales · q̄r caput eccle
ſie ꝯſtitutus · Ephe · i · Ipſū dedit ca
put ſup omneꝫ ecciam que ē corpus
ipſius Super celos ītellectuales q̄r ā
geloꝝ dn̄s ordinat9 Ibidē Cōſtituit
eum ad dexterā ſuā in celeſtib9 · ſup
omnē principatū ⁊ poteſtatē Vſꝫ ad
celū ſupſubſtantiale · q̄r vſꝫ ad dexte
raꝫ patris exaltat9 · vn̄ dr̄ in ſymbo
lo athanaſij · Aſcēdit in celū ſedꝫ ad
dexterā dei Dextera autē dei triplicit̄
accipit̄ Dr̄ em̄ dextera dei · equalitas
dei · vel potiora bona dei · vel v̄tus ⁊
ptās dei Chriſt9 āt ē ⁊ ds̄ nr̄ fr̄ noſt
⁊ iudex nr̄ In q̄tū igit̄ ē de9 nr̄ ſedꝫ
a dextris dei · i · in eq̄litate dei Ps̄ Dix
it dn̄s dn̄o meo ſede a dextris meis ·
In quantum vero eſt frater noſter
id eſt verus homo ſedet a dextris dei
in potiorib9 bonis dei ⁊ potiori modo
Actuum · vij · Ecce video celos aper
tos ⁊ c̄ · In q̄tum eſt iudex noſter ſe
det a dextris dei · i · in potentia dei ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Nam dedit ſibi poteſtatẽ oẽm iuditiũ
faciendi Math. vlt. Data eſt michi
oĩs ptãs in celo et in t̃ra. Tercio vi
dendũ eſt vnde ipſe aſcendit. q2 ab
orientali plaga: cũ dicit̃ Ad orientẽ
Racio autẽ q̃re pocius ad orientẽ q̃
ad occidentẽ aſcendere voluit eſt. q2
plaga oriental' eãt odioſa ex eo. ſcz
q2 ibi ortum habuit p̓ma p̄uaricatio
Erat maledicta. q2 ibi ortuz habuit
p̓ma maledictio dei Erat immunda.
q2 ibi ortum habuit p̓ma ſanguinis
effuſio Sed deus cõtra tria mala ibi
fecit tria beneficia. Primũ eſt. q2 ab
oriente magos vocauit. vt q2 erat o
dioſa ꝓpter p̓mã p̄uaricationez. fiẽt
gracioſa ꝓpt̃ p̓mã gentiuz vocationẽ
Scd̃m eſt. q2 ab oriente ad iuditium
eſt venturus vt quia ibi audita fuit
p̓ma dei maledictio. ibi audiat̃ eter
na dei bñdictio qua dicet̃ Venite bñ
dicti pr̃is mei ⁊c̃. Terciũ eſt. q2 ab
oriente aſcendit vt q2 erat immũda
p ſacrã aſcenſionẽ fiẽt munda Erat
quidẽ immũda terra p effuſionẽ ſan
guinis innocẽtis ſ3 ipſã mũdauit per
aſperſionẽ ſui ſanguinis Erat immũ
da aqua. p ablutionẽ hoſtiaꝝ immo
lataꝝ p idolis. ſed eam mũdauit per
cõtactũ ſue carnis mũdiſſime. Erat
immũdus aer ex fumo incenſoꝝ. ſed
eũ xp̄s mũdauit p ſuũ glorioſuz aſcẽ
ſum. Quarto videndũ eſt ꝓpter q̃d
aſcendit. q2 p celeſti ianua reſerãda
q̃d notat̃ cũ dicit̃ Ecce dabit voci ſue
vocẽ virtutis Illã ſcz vocẽ. de qua d̃r
in Ps. Tollite portas p̃ncipes vr̃as
et eleuamini porte eternales ⁊c̃. In
magnis namq3 pallacijs cõſueuerũt
eſſe tres ordĩes oſtioꝝ Ideo deus pa
latio celi tres poſuit portas p vt ſig
nificatũ eſt Geneſ. iij. ſcz angelicam
cuſtodiã que ſignificabat inimiciaz
inter angelũ et hominẽ. Rumpheam
bis acutam que rep̄ntat diuinã iuſti
ciam: que ſatiſfactionem requirebat
et hominẽ in corpore et anima incide
bat. Et ignis vehementiã que ſignifi
cabat obligationẽ ad penã eternam
S3 in baptiſmo xp̄i remota eſt vna
clauſura ſcz ignis vehementia. Aqua
eñ baptiſmatis extinguit omnẽ vim
ignis infernalis. Ideo celũ tunc fuit
apertũ. In paſſione vero oblata eſt
ſcd̃a clauſura ſcz rumphea acuta. i. di
uina iuſticia. q2 tunc ſufficiẽs preciũ
ſoluit diue iuſticie et diuine iuſticie
ſatiſfecit. ideo poterãt dicere. Aperite
michi portas iuſticie. In aſcenſione
vero ablata eſt tercia clauſura. ſciz
angelica cuſtodia. q2 angelos hoib9
recõſiliauit et vtroſq3 ſecũ in celum
deduxit. Et ideo tam hoĩes q̃ angeli
qui eum ſequebant̃ clamabant dicẽ
tes Tollite portas principes veſtras
et eleuamini porte et̃nales Et introi
bit rex glorie.

Sermo. cli. Eodẽ die. Sermo. iij.

Videntibus illis eleuat9 eſt et
nubes ſuſcepit eum ab ocul'
eoꝝ Actu. i. In v̓bis p̄miſſis
oſtendit̃. q̃ xp̄s tripliciter aſcendit.
ſcz patẽter. ſublimiter. et reuerent̃.
Patenter cũ dicit̃ Videtibus illis In
xp̄o namq3 fuerunt quedaz miſteria
que fuerunt occulta ſicut reſurrectio
q2 nullus eã ſciuit niſi xp̄s S3 qualit̃
clauſtra inferni cõfregit et qualiter
de monumẽto clauſo exiuit. nulli ma
nifeſtũ fuit. Quedã vero fuerunt ex
pte occulta et ex pte manifeſta ſicut
natiuitas. q̃ autez fuit in p̄ſepio re
clinatus hoc fuit manifeſtum Sed q̃
fuit de ſpũ ſancto cõceptus et clauſo
vtero natus hoc fuit occultũ. Qued̃
fuerũt manifeſta ſicut paſſio et aſcẽ
ſio Eius nãq3 reſurrectio eãt magne
ſublimitatis. Et ideo voluit eam eſſe
occultaz Eius natiuitas fuit magne
humilitatis inquantũ fuit pannis in
uolutus et in preſepio reclinatus et
q̃tũ ad hoc voluit ipſã eẽ manifeſtã

Et fuit magne dignitatis in ꝙtuz fu
it de ſpū ſancto cōceptus . Et ꝙtum
ad hoc voluit ipſaz eē occultā Paſſio
autē chriſti cedebat ad magnā infir
mitatez ⁊ vilitatez Et ideo voluit eā
eſſe manifeſtā . Aſcenſio āt cedebat
ad patris honorē . ⁊ diſcipuloꝝ cōſo
lationem . ⁊ ideo voluit eā eſſe mani
feſtā . Ex quo patet ꝙ chriſtꝰ abſcō
debat ſua ſblimia ⁊ maīfeſtabat ſua
infima ⁊ ea que erant ad honorē dei
⁊ edificationē proximi Sed nos ecō
trario facimus . qꝛ nos noſtra īfirma
abſcōdimus ⁊ noſtra ſublimia ꝓpala
mus de dei honore ⁊ populi edificatio
ne ſepe paꝝ curamꝰ Per hoc ergo ꝙ
chriſtꝰ videtibus diſcipulis aſcēdit .
datur intelligi ꝙ āte oculos cordis
noſtri eꝰ aſcenſionē ſemp habere de
bemus . Qui em̄ ipſaz ſepe meditat̄
diuinā grām ꝓmeretur . hoc ſignifi
catū eſt . iiij . Reg̃ . ij . Vbi cū heliſeꝰ
videret helyam aſcendentē . recepit
duplicez ſpūm ⁊ palliuz Illi ei q̄ chri
ſtuz aſcendentē per fidez ⁊ deuotionē
cōſpiciūt ſepe recipiunt ſpūm dupli
cē . i . ad duo ſcꝫ ad remiſſionez pecca
toꝝ ⁊ ad munera v̓tutuz Recipiunt
etiā palliū . i . ſanctitatis exemplū ꝓx
imo adhibēdum Chriſtus autē nō in
diguit ſpū duplici . ſed ſimplici . qꝛ n̄
habuit ipſū ad remiſſionem peccato
rū . qꝛ nullū pccm̄ cōmiſit Habuit ta
men ſpūm ad munera virtutū ⁊ om
niū gr̄aꝝ Aſcendēs etiā in celū nō in
digebat pallio . i . exemplo qꝛ exēpla
nō ſūt neceſſaria niſi in pn̄ti vita Se
cūdo chriſtꝰ aſcēdit ſublimiter . cum
dicat̄ Eleuatꝰ eſt . Nos etiā debemꝰ
ad ipſuz eleuari ⁊ ad ipſū aſcēdere .
ſcala q̄ ꝙ̄tuor gradꝰ debet habere .
Primꝰ gradꝰ debet eē ſcꝫ terrena de
ſpicere Et p hunc gͣdum eleuatꝰ eſt
Ezechiel qui ait . Ezech . viij . Eleua
uit me ſpūs inter celū ⁊ terrā . Nō ei
dixit Dimiſit me in terra . qꝛ ibi ſunt
auari terrena appetētes . Nec dixit .
Poſuit me ī celo . qꝛ ibi ſūt boni cele
ſtia poſſidentes . ſed dixit . Eleuauit
me inter celū ⁊ terrā . qꝛ ibi ſunt per
fecti viri terrena deſpicientes . Sūt
em̄ ſup terrā p terrenoꝝ ꝯtemptuz
⁊ appinquāt ad celū p celeſtium ap
petituz Secūdus gradus ē opibus mi
ſericordie vacare . Per iſtū gradum
raptus ē abacuc . vt habet̄ Dan̄ . xiiij
Qui raptus ē ab angelo vſ in babi
lonem portās danieli prādium qđ ⁊
meſſoribus p̄parauerat . p quod dat̄
intelligi ꝙ hō interduz debet paupe
res remotos īquirere ⁊ de neceſſari
is dare ⁊ bonos iniuſtis p̄ponere Tē
cius gͣdus ē deū ⁊ ꝓximū perfecte dili
gere . p hunc gͣduz aſcendit helyas q̄
in curro igneo raptꝰ ē . Currꝰ igneꝰ
eſt ipſa caritas . ꝙ̄tuor rote ſunt ꝙ̄tu
or modi diligēdi ſcꝫ ex toto corde . ex
tota mēte . ex tota anima . ⁊ ex omi
bus viribꝰ . vel ꝙ̄tuor rote ſūt ꝙ̄tuor
diligēda . ſcꝫ ds . amicꝰ ⁊ īimicꝰ . ⁊
nos ipſi Quartus gͣdus ē diuine con
tēplationi inſiſtere Per hūc graduz
aſcēdit paulꝰ ⁊ eſt ⁊ fuit vſ in terciū
celū raptus Aſcēdere autē in deuz p
creaturaꝝ viſibiliū manuductōnem
eſt aſcēdere vſ ad primū celū Aſcen
dere p intellectualiū ꝯſideratōnez ē
aſcendere vſq; ad ſecūdū . Aſcēdere
autē p intellectū ad dei formā imme
diatā intuicionē eſt aſcendere vſ ad
ad terciū celū Tercio aſcēdit hōrabi
liter . cū dr̄ . Et nubes ſuſcepit eum .
Voluit autē cū nube celeſti aſcēdere
ad innuēduz ꝙ ſicut impleuerat ter
reſtria mundū redimēdo . ⁊ inferna
lia . patres educēdo . ſic volebat iple
re celeſtia ruinā angelicā reparādo
vt adimpleret̄ illđ qđ dr̄ . Ephe . iiij
Qui deſcēdit ipſe eſt q̄ aſcēdit ſup
omnes celos vt adimpleret omnia .
Vt vero meliꝰ videamꝰ quō oīa adi
pleuit notandū ꝙ ī mūdo ꝗ̄ntuplex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

erat defectus q̃ notat̃ Gen̄.i. Primꝰ
erat hitationis grate. cū dicit̃ In pⁿ
cipio creauit ds celū ⁊ terrā. ac ſi di
cat: terrā dedit homini. celū vero re
ſeruauit ſibi Secūdus erat ignorātie
ꝙ hō viam patrie neſciebat. cū dr.
tenebre erāt Tercius autē eāt defec
tus grē. cū dr. inanis. ꝙ ſicut dr Ec
cleſ. xxx. Homo acharis .i. ſine grā
quaſi fabula vana Quartus erat de
fectus miſericordie: cū dicitur. Et va
cua: Erat em̄ vacua ſcz dei miſericor
dia ⁊ plena dei iuſticia Quintus eāt
defectus pſeuerātie. ꝙ homines fra
giles erāt ad pſeuerantiā boni ⁊ tol
lerantiā mali. cuz dr Abiſſi .i. ſine ba
ſe v̾tutis Chriſtꝰ igit̃ primo aſcēdit
vt celeſtē ianuā aperiret. ⁊ ſic adim
pleuit defectū hitationis grate Heb
ix. Per ꝓprium ſanguinē introiuit
ſemel in ſancta ſcōꝝ ⁊ c̃. Secūdo aſ
cendit vt viā in celū oſtēderet: ⁊ ſic
adimpleuit defectū ſcientie Michee.
ij. Aſcēdit pandēs iter ante eos Ter
cio aſcēdit vt ſpūm ſcūm mitteret.
⁊ ſic adimpleuit defectū grē Jo. xvi.
Si em̄ nō abiero paraclitus nō veni
et ad vos ⁊ c̃. Quarto aſcēdit vt ꝓ
nobis intercederet ⁊ patrē ad miam
inclinaret. Et ſic adimpleuit defectū
miſericordie Heb. ix. Introiuit ī ip
ſum celū vt appareat vultui dei pro
nobis Quinto aſcēdit vt ꝑmiſſionē
ſpūs ſci corda diſcipuloꝝ debilia ro
boraret. Et ſic adimpleuit defectum
perſeuerātie Ps̃ Verbo domini celi
firmati ſunt ⁊ ſpū oris eius omnis v̾
tꝰ eoꝝ. ¶ Ser. Clij. de eodē Ser. iiij.

Ecce duo viri aſtiterūt in veſ
tibus albis ⁊ c̃. Iſti duo viri
fuerūt duo angeli in forma
virili poſiti q̃ apl'os inſtruxerunt Ce
teri autē pſallentes cū xp̄o aſcēderūt
De ipſis nanqꝫ angelis circa domini
cam aſcenſionem quatuoꝛ leguntur
ſcz eorum reuelatio. admiratio. de

ductio: ⁊ iubilatio ¶ Primum nanqꝫ
eſt reuelatio. Nam ſecundum dioniſi
um lex diuine bonitatis eſt vt illumi
nationes ſuas influat ſuperioribus.
ſupiores medijs ⁊ medij inferioribꝰ
Ac inferiores nobis Iſta lex hodie ē
ſeruata. Nam ipſe chriſtus ſuam aſcē
ſionem ſuperioribus angelis reuela
uit. quando ipſis interrogantibus.
Quis eſt iſte rex glorie. reſpondit.
Ego qui loquor iuſticiam ⁊ propug
nator ſum ad ſaluandum. vt dicitur
Yſaie. lxiij. Deinde ipſi ſuperiores me
dijs reuelauerūt Pſalmiſta. Dies di
ei eructat verbum: Dies diei verbū
eructauit quādo reuelauit aſcenſio
nis miſterium ſuperioꝛ ierarchie me
die Deinde medij inferioribus ēue
lauerunt quando ipſis inferioribus
interrogantibus. Quis eſt iſte rex
glorie: reſponderunt. Dominus vir
tutum ipſe eſt rex glorie. Deinde ip
ſi inferiores nob̄ reuelauerunt qn̄ in
forma viri apparentes dixerunt Hic
ihesus qui aſſumptus eſt a vobis ī ce
lum ⁊ c̃. ¶ Secundum eſt eoꝝ admi
ratio Admirabantur em̄ videntes ꝙ
terra aſcendebat ſupra celum. Cum
enim olim dictū ſit. Prouerbiorum
xxv. Celum ſurſum ⁊ terra deorſum.
iam in chriſti aſcenſione econtrario
dici poterat. terra ſurſum ⁊ celum de
orſū Admirabant̃ ꝙ homo aſcēdbat
ſupra angelum Vnde pſalmiſta: Aſ
cēdit ſuper cherubin ⁊ volauit. ꝙ ho
mo aſcendebat vſqꝫ ad deum Danie
lis vij. Venit vſqꝫ ad virum qui ſe
debat in trono. Inſuper poterant ad
mirari de tali corporis qualitate. de
tāta decora ſocietate. ⁊ de tāta ptā
te. yſa: lxiij. q̃s eſt iſte q̃ venit d̾ edom
tinctis veſtibꝰ d̾ boſra. Ecce q̃ admi
rabilis corpis q̃litas Iſte nāz formo
ſus ī ſtola ſua ecce q̃ forōſa ſocietas
aīe ei ſcōꝝ ſūt d̾cora veſtis xp̄i q̃ dieſ
ī m̾titudie v̾tut̃ ſue. ecce q̃ta ptās

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tercū eſt eoꝝ deductio Deducebāt
em̄ ip̄m in celū tanq̄ regem in ſignū
reuerentie ad ſoliū maieſtatis Yſa.
ix. Sup ſoliū dauid et ſup regnū eiꝰ
ſedebit . Tanq̄ ſummū ſacerdotē et
pontificē; in ſignū obedientie in tem
plum p̄ne pietatis Heb. iiij. Hn̄tes
pontificem magnū qui penetrauit ce
los iheſum ⁊c. Tanq̄ eternū iudicē
in ſignū potēcie ad ſedē iudiciarie po
teſtatis Math. xxv. Cū venerit filiꝰ
hoīs in maieſtate ſua. tunc ſedebit
ſup ſedem maieſtatis ſue ⁊c. Tanq̄
victorioſū pugilē; in ſignū victorie
ad brauiū triumphal' victorie Apoc.
iij. Ego vici et ſedi cū patre meo in
trono eius . Tanq̄ ſponſū. in ſignū
leticie ad thalamū nuptial' feſtiuita
tis . Deut. xxxiij. Amantiſſimꝰ dn̄i ha
bitabit confident'. in eo quaſi in tha
lamo tota die morabit'. Quartū eſt
eoꝝ iubilatio. Angeloꝝ em̄ qui cum
xp̄o aſcendebant. quidā p̄cedebant
vt viam p̄parent et demōes de aere
expellerēt. quidā vero cōcomitabāt'
vt ſibi aſſiſterent. quidā ſequebant'
vt obſequiū ſibi exhiberēt. Omnes
autē et qui p̄cedebant et qui cōcomi
tabant' et qui ſequebant' pſallebant
et xp̄m cum laudibus deducebant .
quoꝝ quidā vocibꝰ iubilabant. quid'
tubis clangebant. pſ. Aſcendit deus
in iubilatione. et dn̄s in voce tube .
quidā citharizabant. Pſ. Laudate
eū in pſalterio et cithara. quid' toto
corpore plaudebant. Pſ. Om̄es gen
tes plaudite manibꝰ. Om̄es em̄ ſine
intermiſſione ꝯtinuatis vocibus pſalle
bāt dicētes pſallite deo noſtro pſalli
te regi nr̄o pſallite.

Sermo. cliij. De eodem ſermo. v.

Dominus quidē Iheſus poſtq̄
locutus eſt eis aſſumptꝰ eſt
in celū et ſedet a dextris dei
Marci vlt. Btūs marcus deſcribēs
xp̄i glorioſum aſcenſū q̄tuor ondi. t

ſcz xp̄s in ſua aſcenſione habuit mul
tam poteſtatē. cū dicit Dn̄s quidē ihe
ſus ſet q̄ habuit cū apoſtol' multam
familiaritatē. cū dicit Poſtq̄ locutꝰ
eſt eis . ſet habuit in ſua aſcenſione
magnā ſublimitatē. cū dicit Aſſump
tus eſt in celū; ſq̄ habuit multā ma
ieſtatē. cū dicit. Sedet a dextris dei .
Poteſtas quidē eius oſtendit' qn̄ do
minꝰ appellat' Oſtēderat quidē ſe dn̄m
maris qn̄ ſuper mare ambulauit et
eoꝝ que ſūt in mari quādo magnā
multitudinē piſciū capi fecit. Oſten
derat ſe dn̄m terre qn̄ in ſua paſſiōe
terra ꝯtremuit Et eoꝝ q̄ ſunt in t̄ra
qn̄ mortuos ſuſcitauit. Oſtenderat
ſe dn̄m inferni qn̄ vectes ferreos cō
fregit et eoꝝ que in inferno. quādo
demonē alligauit et ſanctos patres
inde eduxit. Hodie autē oſtendit ſe
dn̄m aeris qn̄ ꝓpria virtute p aerē
aſcendit et eoꝝ que ſunt in aere. qn̄
ipſum nubes lucida baiulauit Vnde
gloſa. ſup illud Actuū. ij. Et nubes
ſuſcepit eum dicit Creatura. videlicet
obſequit' creatori. Aſtra em̄ indicāt
naſcentē. patientē cōpaciunt'. aſcen
dentē nubes ſuſcepit. Oſtendit etiā
ſe dominū celi. quando celum ſe ſibi
apuit et eoꝝ que ſūt in celo. quādo
omnis angeloꝝ multitudo ſibi obui
auit et ip̄m in celo deduxit Secūdo
xp̄s in ſua aſcenſione oſtēdit ap̄lis
magnā familiaritatē. Et hoc maxīe
in tribus . Primo in hoc q̄ cū eis co
medit tanq̄ dulcis amicus . Solent
em̄ amici ab inuicē diſceſſuri inuicē
epulari. Vnde dicitur Et cōueſcens
precepit eis ⁊c. Scdo in hoc q̄ eis
benedixit tanq̄ eoꝝ epiſcopus . vt
habetur Luce vltimo. et. i. Petri. ij
Conuerſi eſtis ad paſtorem et ep̄m
animaꝝ veſtraꝝ . Tercio in hoc q̄ e
os inſtruxit et increpauit tanq̄ mgr̄
vetus . Vnde dicit' q̄ exprobrauit in
credulitatem eoꝝ et duriciā cordis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tunc eos eĩ maxime increpauit q̃ndo ab eis erat diſceſſurꝰ ⁊ videbantur potius cõſolationibꝰ indigere. ꝓ qͦ datur itelligi ꝙ nullꝰ debꝫ indignari ſi corripiat̃. ſed debet patienter ferre ⁊ ſe emẽdare Sunt tñ quidam qui dum reprehendunt̃ habẽt ſe ad inſtar cere. quidã ad inſtar lapidis Et quidaꝫ ad inſtar ſpine. Cera eñ ſi tangit̃ ſtatim cedit. ſic pleriq̨ ſi aliquo v̄bo correptionis tangunt̃ ſtatim cedũt. i. ſtatim ſe corrigũt ⁊ acq̃eſcunt Lapis eñ ſi tangit̃ nõ cedit. non tamẽ ledit. ſic pleriq̨ ſi corrigũtur nõ acq̃eſcunt. tamẽ ireprehendẽti iniurioſa verba nõ inferũt Spina autẽ ſi tangit̃ nõ cedit. ⁊ inſup pungit. ſic pleriq̨ ſi reprehendunt̃. nec ſe corrigunt. ⁊ inſup in rep̄hendentẽ verba contumelioſa proferunt.

¶ Tercio chriſtus in ſua aſcẽſione habuit magnam ſublimitatẽ. cum dicitur Aſſumptus eſt in celum. Nõ eñ fuit tranſlatus ſicut enoch. nec ſubuectus ſicut ipſe helyas. nec raptus ſicut paulus. ſed fuit aſſumptus id ẽ a ſeipõ ſũptꝰ Per hanc autem q̃druplicem differentiam aſcendẽtium oſtendit̃ quadruplex gradus aſcendendi in deum. Primus eſt quo quis transfertur de culpa in grãm Iſte ſignificat̃ per trãſlationeꝫ enoch in paradiſum Grã eñ dei dicitur paradiſus Eccl. xliiij. Grã dei ſicut paradiſus benedictõis Significat̃ etiã per trãſitum filiorꝫ iſrahel de egipto in deſertum Secũdus gradus ẽ quo quis ſubuehit̃ de gratia incipiente in grãꝫ ꝓficiẽtem Et iſte ſignificat̃ per ſubuectioneꝫ Helye in curru igneo. q2 grãtia dei eſt. currus igneꝰ q2 per bona opera currere nos facit ⁊ in amoreꝫ dei ⁊ ꝓximi nos incẽdit Significatur etiam per ſecundũ trãſitum filiorꝫ iſrahel quo de mãſione in manſioneꝫ trãſierunt Tercius gradus eſt quo q̃s i deum capitur per contemplationem ⁊ deificationem. et iſte ſignificatur per raptum pauli qui vſq̨ ad terciũ celum raptus eſt. Et etiam iſte ſignificatur per tercium trãſitum filiorum iſrahel quo de manſionibus in terrã promiſſionis peruenerũt Quartꝰ gradus eſt quo quis tranſit de cõtẽplatione vie ad cõtemplationem patrie. Iſte ſignificatur per aſſũptionẽ chriſti in celum. Significatur etiam per quartum tranſitum filioruꝫ iſrahel quo de terra promiſſionis per multa certamina in iheruſalem. id eſt in viſionem pacis poſtmodum peruenerunt

¶ Quarto chriſtus in ſua aſcẽſione oſtendit ſuam maieſtatem. cũ dicitur Et ſedet ad dexteram dei a dextris dei. Ex eo autem ꝙ ad dexterã dei ſedet fiduciã habemus aſcẽdendi ad deum. Primo quia ibi eſt caput noſtrũ glorificatum Et ideo ſibi mẽbra coniunget. deforme eñ eſſet caput ſine membris. Et qui recipit caput in hoſpicio ſuo. ⁊ ipſe membris hoſpicium nõ negabit. Iohannis iij Nemo aſcendit in celum niſi qui deſcendit de celo. caput ſcilicet cuꝫ mẽbris Secundo quia habemus ibi fidelem ſocium qui manũ nobis porrigit ⁊ nos ad ſe trahit. Deut. xxxiij Aſcenſor celi auxiliator tuus Pſalmiſta: Tenuiſti manũ dexteraꝫ meam. Canti. p̄mo. Trahe me poſt te. ⁊ c. Tercio quia ibi habemus ſapiẽtem aduocatũ q̃ pro nobis allegatões ꝓponit. i. Ioh. ij. ſi q̃s peccauerit aduocatũ hẽmus apd̕ prẽꝫ ihm xp̄m iuſtũ Sic eĩ in ipõ mũdo fuit cũ pctõribꝰ apd̕ prẽꝫ ꝓ eis aduocãdo. in iudicio ãt erit ↄtra pctõres ipõs puniendo Quarto q2 ibi hẽmꝰ p̄curſorẽ p̄uiũ q̃ viã nob̃ oñdit Michee. ij. aſcẽdꝫ pandẽs iter ante eos Quinto quia ibi habemus fratrũ nrõꝝ collegiũ q̃ ſuis orõnibus ⁊ meritis nos p̄ducent.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Pſ̄ · Leuaui oculos meos in mōtes vnde veniet auxiliū michi Vnde dicūt illi q̄ ſunt in hieruſalē.i.in dei viſiōe illis qui ſūt in egipto.i.in hoc mūdo illd qđ habet̄ ·ij· Mach· i· Hic ſumꝰ orantes ꝓ vobis ·

¶ Sermo · cliiij · Jtē Sermo ſextus · de aſcenſione ·

SIgna aūt eos qui crediderit hec ſequent̄ ⁊c̄ Nō vult dicē dn̄s ·ꝙ quicumqꝫ credit oīa iſta ſigna faciat : ſed ꝙ iſta ſigna inē fideles et credentes fiant Nam alius eiicit demonia · alius fugat ſerpētes · alius loquit̄ linguis · alius venenum bibit et ſibi non nocet · alius ſanat egrotos · Jſta aūt qnqꝫ ſigna intelligunt̄ lr̄aliter ꝗ ſpūaliter · Si lr̄aliter intelligunt̄ tunc in eccleſia ꝑmitiua frequent̄ fiebant · modo aūt raro · Eccleſia autē habuit triplicē ſtatum ſcz ꝑmitiuū · modernū · et vltimū · Jn ſtatu ꝑmitiuo frequēter fiebāt · mō autē raro · et in vltio ſtatu.i. antixp̄i fient rariſſiē · Jn ꝑmitiuo nāqꝫ ſtatu frequent̄ fiebant · qꝛ et ſcdm Criſ · Vetera miracula hn̄t admirationem vtilitatē et neceſſitatē Tunc igit̄ miracula fieri oportebat ſcdm Criſ · Et ꝓpt̄ admirationē · qꝛ hoies erant ſenſibilibꝰ aſſueti · et ido erant aliq̄bus mirabilibꝰ ſubleuādi · Et ꝓpter vtilitatē · qꝛ et tunc multi erant infirmi et a demonibus oppreſſi Et ꝓpter neceſſitatē · qꝛ erant infideles et erroribus inuoluti · Moderno aūt tempore raro fiunt · cū hoc nō ſuadeat neceſſitas ex eo ꝙ ſūt fideles Aliqn̄ tn̄ fiūt qꝛ hoc ſuadet vtilitas · qꝛ aliqn̄ inueniunt̄ aliqui infirmi et indigentes · Quare aūt mō nō fiant : ita incōnē ſicut in ꝑmitiua eccleſia t̄plex eſt rō. Vna eſt ꝓpter fidei firmamētum · qꝛ mō eccleſia eſt in fide firmata et ſtabilita Jſtā rationē aſſignat Bernꝰ · Ponens exemplū de planta cui tam diu aquā infundimꝰ quouſqꝫ in t̄ra cōualuiſſe videamꝰ · Scdo ꝓpt̄ vtile mūdi exemplū Jſtā rōnem aſſignat Aug · de ci · dei · dicēs · Quiſq̄s adhuc ꝓdigia vt credat inq̄rit magnū eſt ipſe ꝓdigium · q̄ mūdo credente nō credit · Tercio ꝓpter fidei maius mēritū · qꝛ ſcdm Greg · Fides nō habet meritū vbi humana ratio p̄bet experimentū Jn fine autē rariſſime fient triplici de cauſa ſm Yſidoꝝ Siue vt ꝑſequentiū manꝰ audacior efficiat̄ · ſiue vt ſanctoꝝ paciencia cōprobet̄ · ſiue vt qui caſuri ſūt eoꝝ leuitas oſdat̄ · Scdo hec miracula pn̄t intelligi ſpūaliter · et tūc iſta miracula quotidie fiunt ¶ Primo namqꝫ ſūt multi q̄ demonia eiiciunt · Auarus em̄ hēt demonē qui vocat̄ māmon Sed luxurioſus demonē habꝫ q̄ vocat̄ aſmodeꝰ Supbus vero habet demonē qui vocatur lucifer Varijs temptatōnibus agitatus habet demonē · qui vocat̄ belſebub · qui eſt deꝰ muſcaꝝ · Si ergo aliquis ſanctus vir p ſuam p̄dicationem vel orationē cōuertit aliquē auarū vel vſurarium expellit māmonem Si cōuertit luxurioſum expellit aſmodeū · Si vero conuertit ſuperbū expellit luciferꝝ · Si autē cōuertit tēptationes varias pacientem · expellit beelſebub ¶ Scdo linguis loquit̄ nouis · Deus namqꝫ tres ꝓuincias fecit ſcz · celeſtem · terreſtrē · et infernalē Linguagiū ꝓuincie celeſtis eſt deum laudare · Terreſtris vero eſt de diuiciis tractare · Jnfernal̄ vero mentiri et blaſphemare · Quando em̄ aliq̄s cōſueuerat loqui linguagiū ꝓuintie t̄reſtris tota die de terrenis tractando · vel quādo quis cōſueuerat loq̄ · linguagium ꝓuintie infernalis mentiendo et detrahendo Et conuerſus incipit loqui linguagium ꝓuintie celeſtis deum laudando et proximum edificādo · iſte loquit̄ linguis nouis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tercio ſerpẽtes tollūt. Serpẽs aliq̄n
tollitur ꝑ āputationē caude. Et tūc
adhuc viuit Aliquādo ꝑ amputatio
nez corporis. ⁊ tunc ſimiliter viuit.
Aliquādo ꝑ contritionē capitis. et
tūc omnino extinctus ē. Quidā igiť
tollūt ſerpẽtez q̄tū ad amputatōnē
caude qui dimittūt pctm̄ q̄tuz ad ac
tum exteriorē ⁊ nō q̄tum ad actum
interiorē ſcz cogitatū ⁊ ꝯſenſū. ⁊ iſti
imperfcē tollunt. Quidā tollunt ſer
pentē q̄tum ad āputationē corpis q̄
dimittūt pctm̄ q̄tum ad actū ⁊ q̄tū
ad conſenſū. ſ3 nō q̄tū ad cogitatuz
⁊ iſti ſemiplene tollūt Quidā vo tol
lunt ipſū ſerpẽtē q̄ntū ad ꝯtritionez
capitis q̄ dimittūt pctm̄ q̄tuz ad ac
tum. q̄tū ad ꝯſenſū. ⁊ q̄tum ad co
gitatū Et iſti perfectiſſime tollunt.
Quarto autē. ſi mortiferū quid bibe
rint nō eis nocet Mortiferū autē nō
nocet quādo guſtať. ſed nō bibitur.
aut quādo bibiť ſed ſtatim reijcitur
ā qñ tyriache remediū adhibeť Nā
igitur diabolꝰ aliquā mortiferaz ſug
geſtionem alicui offert his trib9 caſi
bus nocere nō p̄t Primo quādo q̄s
illā guſtat. ſed nō bibit. hoc eſt ſētit
ſed nō ꝯſentit. q2 ſtatim diabolo reſi
ſtit ⁊ ꝯtradicit Jacobi quarto Reſiſ
tite diabolo ⁊ fugiet a vobis. Secun
do quādo q̄s bibit per ꝯ̄ſenſū ⁊ opa
tionē. ſed ſtatim reijcit ꝑ ꝯfeſſionem
Prouē. xxx Verba ꝯgregātis filij vo
mētis Jlle em̄ qui pctā ꝯgregat per
opationē ſtatim deb3 ea euomere ꝑ
ꝯfeſſionez Tercio quādo recurrit ad
tyriachaz .i. ad ſanguinem ihesu xp̄i
Augꝰ Effuſus ē ſanguis medici ⁊ fac
ta ē medicina frenetici. Quīto ſuper
egros manus imponūt ⁊ bene habe
bunt. Sūt quidā ſani. quidā infirmi
quidā mortui. quidā fetidi. Sani ſūt
iuſti. īfirmi ſt̄ d̄ nouo ꝯuerſi. mortui
ſūt peccatores. fetidi ſūt diu ī pecca
tis ꝑmanētes Sancti igiť viri aliq̄n

do ponūt manꝰ ſuoꝝ meritorum .i.
ſuoꝝ ſuffragioꝝ ſup ſanos nō vt ſa
nenť. ſed vt in ſanitatē ꝯ̄ſeruentur
⁊ maiorē grām mereantur Act. viij
Tūc īponebāt ſup illos manꝰ ⁊ acci
piebant ſpūz ſanctuz Jmponūt ſuper
debiles ⁊ infirmos vt ad bene opan
dum fortificenť Jaco. v. Jnfirmatur
quis in vobis īducat preſbiteros ec
cleſie ⁊ c̄. Jmponūt ſup mortuos vt
a peccatori viuificentur. quod ſigni
ficatum ē Mathei. ix. vbi dominus
tenuit manuz puelle mortue dicēs.
Tibi dico ſurge. Jmponūt ſuper feti
dos vt miſericordiť reparenť ſic p3
in lazaro q̄triduano ⁊ fetido quē de
us miſericordiť ſuſcitauit Ser. clvi

De tranſlatione beati dominici. ſermo pꝰ.

Ante trāſlationē teſtimonium
habuit enoch placuiſſe deo.
Heb. xi. Hodie feſtum tran
ſlationis dominici celebramus Con
mendať autē in v̄bis p̄miſſis a tribꝰ
Et primo a ſui ſacra dedicatione. cū
dicitur. Enoch. quod intp̄retať d̄di
catione. Dedicauit enim omniū do
mino ſua ⁊ ſe. Sua q̄dem oīa chriſto
dn̄o dedicauit: ꝓpter xp̄m ōnia reli
quendo ⁊ pauperibus largiēdo. De
dicauit ⁊ ſe domīo ihesu chriſto vt po
te totam vitam ſuam in dei obſeq̄ū
mancipando. ſcilicet ſuam pueritiaz
ſuam iuuētutem. ⁊ totam ſuam reli
quā etatē Nā ⁊ in pueritia ſua ſepe le
ctum dimiſit ⁊ ſuper terrā iacuit ⁊ ac
cubuit Prouē. xx. Ex ſtudijs ſuis itel
ligiť puer. Jn iuuētute laſciuias iu
uenū declinauit ⁊ libros vēdens pre
tium paupibꝰ erogauit. Eccı̄. xxij.
Que in iuuētūte nō ꝯ̄gregaſti quō
inuenies in ſenectute Totā etiā reli
quā ſuā etatē ī ordīe laudabiť ꝯſum
mauit. ſapientie. iiij. Conſummatꝰ
in breui expleuit tempora multa ⁊ c̄
Secundo conmendatur a diuina
aꝓbatione cum d̄r. Placuiſſe deo.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

placuit aũt deo ꝑ tria ſcʒ ꝑ ordinem
quē inſtituit. ꝑ animas q̃s cõuertit.
et ꝑ ſenſualitateʒ quã rõni ſeruiē co
egit De his tribus dicit̃ Eccleſ. xxv.
In tribus beneplacitũ eſt ſpũi meo
que ſunt cõcordia fratꝝ hoc q̃ñtũ ad
ordinē quē inſtituit vbi vnã animã
et vnũ corpus eſſe voluit. Amor ꝓxi
moꝝ. hoc quãtum ad animas quas
cõuertit quas ad dei et ꝓximi dilecti
onē et amorē adduxit. Et vir et mu
lier ſibi bene cõſentientes. hoc q̃ñtũ
ad ſenſualitatē quã rõni ſeruire coe
git. Tercio cõmendat̃ a miraculoſa
tñſlatione: cũ dicit̃. Ante tñſlationeʒ
teſtimoniũ habuit Habuit quidē teſ
timoniũ ante tñſlationē et poſt tñſla
tionem. et in ipſa tranſlatione Ante
tranſlationē quidē ſcʒ dum viueret
in mũdo Habuit triplex teſtimoniũ
De quo dicit̃. Joh. v. Tres ſunt qui
teſtimoniũ dant in terra ſcʒ ſpiritꝰ.
aq̃. et ſanguis. Sic quidē btõ dñico
adhuc viuente in terris teſtimoniuʒ
dedit ſpũs ſanctus replendo ipm̃ ca
riſmate oĩm gr̃aꝝ. Eccl. xv. Imple
uit eũ ſpiritu ſapiētie et intellectus
Teſtimoniũ ſibi dedit aqua in habũ
dantia lacrimaꝝ Vnde dicit̃ in legen
da ſua Specialem graciã ſibi dederat
deus. flere ꝓ peccatoribꝰ miſeris et
afflictis Teſtimoniũ eciã ſibi dederãt
ſanguis .i. feruens martirij deſideriũ
Vnde dicit̃ de eo. Siciebat ſeruus xp̄i
martiriũ. ſicut ſitit ceruꝰ ad aque flu
uiũ. Scd̃o habuit teſtimoniũ poſt tñ
ſlationeʒ. ſicut modo habet in celo.
q2 tres ſunt qui teſtimoniuʒ dant in
celo. ſcʒ pater. verbũ. et ſpũs ſcũs.
pater namq3 introduxit eum in the
ſaurum ſue potentie. Ps̃. Introibo
in potentias dñi ꝛc̃. Prouerb. xxi.
Theſaurus deſiderabilis et oleum in
tabernaculo iuſti. In btõ eñi dñico
q̃ fuit tabernaculũ xp̄i eſt theſaurus
ad ditandũ et ē oleũ ad miſerandũ.
Habenti illũ theſaurũ nõ deeſt facul
tas Habenti miſerationis oleum nõ
deeſt voluntas. et ideo hẽt ꝑtãtem
vt ditari poſſit. et habet voluntatē
vt ditari velit. Filius ſtatuit eũ iux
ta ſpeculũ ſue ſapie. de quo ſpeculo
dicit̃ Sapie. vij. Candor eſt eñi lucis
et̃ne et ſpeculũ ſine macula. Btũs
igit̃ dñicus et bibit in fonte diuino.
et videt in ſpeculo claro. ps̃. Apud
te fons vite et in luīne tuo videbiꝰ.
Spũs ſcũs introduxit eum in fonteʒ
grẽ et mĩe. De quo dicit̃ Apoc. xxij.
Oſtēdit michi fluuiũ aque viue ſplē
didum tanq̃ criſtallum Ipſe eñi mõ
habet graciã dei habundanteʒ. ideo
dicit̃ fluuiũ Indeficientem. ideo dicit̃
aque viue. Refulgentem. ideo dicit̃
ſplendidũ tanq̃ criſtallum. Tercio
habuit teſtimoniũ in ipſa tñſlatione
ꝑ odorē mirãbilē qui de eius tumulo
emanauit. Non eñi ille odor fuit nãl̃
ſed mirabilis. q2 fuit res ardua. res
inſolita et res inſperata et res ɔtra
ſolitũ curſũ nature effecta. Fuit eñi
res ardua et hoc rõne v̓tutis Tante
eñi fuit v̓tutis q̓ infirmos curabat.
Eccl. xxiiij. Quaſi mirra electa dedi
ſuauitatē odoris Sicut eñi mirra ex
pellit ſerpẽtes. ſic odor ille fugabat
demones et oẽs infirmitates. Scd̃o
fuit res inſolita Et hoc rõne q̃litatis
nulli eñi odori mat̃iali ſilis videbat̃
Quia nimiꝝ celeſtis pigmentarius
nõ de materia terrenoꝝ aromatum
ſed de plenitudie celeſtiũ cariſmatũ
ipm̃ cõfecerat Eccl. xxxviij. Vnguē
tarius faciet vnguēta ſuauitatis ꝛc̃.
Tercio fuit res inſperata Et hoc rõe
q̃ntitatis vincebat eñi omnes alios
odores. Cant. iij. Odor vnguentoꝝ
tuoꝝ ſup omnia aromata. Quarto
fuit res cõtra ſolitum curſum natuē
effecta. Et hoc ratõne originis. Eſt
nãq3 cõi curſũ nature vt de oſſibus
fetidis vnde cõſueuit emanare fetor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

tantus exeat odoꝛ Eccī. xlix. Oſſa ip
ſius viſitata ſūt a deo ſcꝫ ꝑ tam miri
odoris infuſionē. vnde ſequit̄ Et pꝰ
moꝛtē ꝓphetauerunt. nō q̄de verbis
ſed miraculis. nō lingua ſed ſuauis
odoꝛis fragrātia. nō voce ſ; ſpū ⁊ v̄
tute.

Sermo Clvi. De trāſlatione eiuſdem. Sermo ſecundus

Enoch placuit deo ⁊ trāſlatꝰ
ē in paradiſum vt daret ſapi
ētiā gentibꝰ Eccī xliiij. Per
trāſlationē ipſius enoch in paradiſum
terreſtrē ſignificat̄ tranſlatio beati
dominici hodie facta in eccīa militā
ti In verbis āt p̄miſſis ſanctꝰ dñicus
a quatuoꝛ cōmēdatur Primo a deuo
ta xp̄i imitatione. cū dicit̄. enoch. q̄
interp̄tatur ambulās cū deo Cōſue
uit autē homo libent̄ cū alio ambu
lare ⁊ ſe ſibi aſſociare. aut qñ ē ſimil̄
aut quādo eſt familiaris. aut qñ eſt
ꝓpinquus ſiue affinis Innocētia aūt
facit hoīē xp̄o ſimilē. ideo xp̄s inocē
tes ſibi libenter adiungit pſ̄ Innocē
tes ⁊ recti adheſerūt mihi Cōtēplati
o facit hominē deo familiarē Vñ dr̄.
de moyſe maximo cōtēplatoꝛe dī Ex
od. xxxiij. Loquebat̄ dñs ad moyſen
facie ad faciē ſicut loqui ſolet homo
ad amicū ſuū Caſtitas autē facit hoī
nē deo ꝓpinquū ⁊ affinē Sapi. xv.
Incoꝛruptio ꝓximū deo facit. Recte
autē xp̄s ambulauit cū beato dñico
⁊ btūs dñicꝰ cū eo Tū qꝛ fuit ſibi ſi
milis ſeruādo innocētiā baptiſmalē
Tū qꝛ fuit ſibi ſamliaris ꝑ cōtēplati
onē celeſtē. Tū qꝛ fuit ſibi ꝓpinquꝰ
⁊ affinis ꝑ pudiciciā v̄ginalē. pſ̄.
Ego āt in inocētia mea igreſſus ſū
hoc quo ad innocētiā baptiſmalem
Pes meꝰ ſtetit ī directo hoc quo ad
v̄ginalem pudiciciā Pes .i. affectus
aīe tunc indirecto ſtat qñ ad nulla
immūda dilabit̄. ſ; ſemꝑ mūdꝰ ⁊ ca
ſtus ſeruatur In eccleſijs bñdicam te
dñe. hoc quo ad cōtēplationē etnam

Secūdo cōmendat̄ a diuina ap̄pbati
one. cū dicit̄. placuit deo Inter cete
ras autē v̄tutes q̄ deo placēt ē mīa.
iuxta illud Mat. ix. Miam volo ⁊ nō
ſacrificiū Btūs dominicꝰ miſericoꝛ
diā habuit t̄palem ⁊ ſpūalē. Tpa
lem q̄dē qꝛ libros vendidit ⁊ pauperi
bus dedit: ꝑ redemptione captiui ſe
ipſū vendere voluit Si ergo fuit tante
caritatis pietatis ⁊ libealitatis ī mū
do. multo fortiꝰ nunc ē in celo. cū hic
caritatis igniculꝰ ⁊ ibi caminꝰ. yſa.
xxx. Dicit dominus cꝰ ignis in ſion.
⁊ caminꝰ in iheruſalem Hic ſtilla pi
etatis ibi fluuiꝰ Pſ̄ Flumis ip̄etus le
tificat ciuitatē dei Hic fragmentum
liberalitatis ibi cumulꝰ Lu. vi. Men
ſurā bonā ⁊ cōfertā ⁊c̄. Habuit eci
am miā ſpūalem in cōuerſione pccō
rū ꝑ ſollicitā ⁊ feruētem p̄dicationē
Noluit em̄ exercere officiū mūdanū
ſed in in hoc exercuit officium ap̄li
cum .i. Coꝛ .i. Non miſit me dominꝰ
baptiſare ſed euāgeliſare. Officium
angelicum Lu. ij. Ecce euāgelizo vo
bis gaudium magnū. Officium diui
nū. vnde dixit chriſtus Lu. iiij. Ali
is ciuitatibꝰ euangelizare me opoꝛtꝫ
regnū dei. qꝛ iō miſſus ſū Tercio cō
mendatur a felici trāſlatione. cum dr̄
Et trāſlatus eſt in paradiſū Fuit autē
dominicꝰ t̄pliciter tranſlatus. ante
moꝛtē. in moꝛte. ⁊ poſt moꝛtē. Pria
trāſlatio ē q̄tū ad coꝛpꝰ ⁊ ſpū. Se
cūda eſt q̄tum ad ſpū Tercia q̄tū
ad coꝛpus ꝓpriū Pria fuit de loco pi
ciuloſo ad locū ſecurū Secūda trāſlatō
fuit de loco laborioſo ad locum quie
tum Tercia de loco deſpecto ad locū
honoꝛificū Prima q̄dē trāſlatio eſt
q̄tū ad coꝛpꝰ ⁊ ſpūm. ſcꝫ qñ de mun
do tranſlatus eſt ad clauſtrū relin
quens mundū. ⁊ coꝛpoꝛe ꝑ habitati
onē ⁊ mente per amoꝛem. ſap. iiij.
Placēs deo factus dilectus ⁊ viuēs
inter peccatoꝛes tranſlatus eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Scḋa tranſlatio eſt quantū ad ſpm̄·
ſcz de mundo ad celū Col'·i·Eripuit
nos de ptāte tenebraꝝ et tranſtulit
in regnū filij dilectionis ſue ·Tercia
eſt quantū ad corpus ꝓpriū de loco·
ſcz deſpecto ad locū honorificum·De
quo pt exponi qḋ dicit̄ Geñ·vltimo
Deus viſitabit vos aſporte oſſa mea
vobiſcū de loco iſto · Primā viſitati
onē ſeu tranſlationē fecit ſpūs ſcūs·
qui ſibi inſpirauit vt mundū relinq̄
ret et religionē intraret Sapie·iiij·
Properauit illum educere de medio
iniquitatū·Scḋam fecit āgelus p̄mo
pater et filius vt patz in apparitione
ſcale·Terciā fecit fideliū cetus Vnde
poteſt exponi illud qḋ dicit̄ ij·Para·
v·Cum veniſſent cuncti ſeniores iſrl'
portauerūt leuite archam·et intule
runt eā in tabernaculum Et dicit ꝙ
tranſlatus eſt in padiſum·Nā p̄ma
trāſlatio facta eſt in padiſum religi
onis Geneſ·ij·Tulit deus hoīem·i·
beatū dñicum et poſuit eū in padiſū
voluptatis ·i· religionis ·vt operaret̄
et cuſtodiet illū·Religioſus em̄ vir
dz cōtemplationi inſiſtē·p bona opa
ſe exercē et ſuum ordinē cuſtodire·
Scḋa facta eſt in padiſū eccleſie tri
umphantis Apoca·ij·Vincenti dabo
edere de ligno vite qḋ eſt in padiſo
dei mei·Tercia tranſlatio facta eſt i
padiſum eccleſie militantis vbi dat̄
mia ad remiſſionem et grā ad iuſtifi
cationē Eccl'·xl·Gracia dei ſicut pa
diſus in bn̄dictionib9 ꝛ miſericordia
in ſecula pmanet·Quarto ꝛ vltimo
btūs dñicus cōmendat̄ a finali inten
tione·cū dī Vt daret gentib9 ſapiaz
Nam inq̄ntū tn̄ſlatus eſt in paradiſū
religionis dedit ſapiaz ſuis doctrinis
Prouerb·v·Deriuent̄ fontes tui fo
ras ꝛ c̄·Inquantū vero tn̄ſlatus eſt
in padiſum eccleſie triūphantis dat
ſapiaz ſuis meritis Ecc̄·xliiij·Sapiaz
ſcōꝝ narrant ꝑpli ꝛ c̄ Et inquantum

tranſlatus eſt in padiſū eccleſie mili
tantis dat ſapiam ſuis miracul' que
coti die innouant̄ et fiūt Eccl'·xxxvi
Innoua ſigna et immuta mirabilia·
Sermo·clvij·De eiuſdē Tn̄ſlatōe
Sermo tercī9

Ecce odor filij mei ſicut odor
agri pleni cui bn̄dixit dn̄s·
Geñ·xxvij·Quia i tn̄ſlatōe
beati dñici·magnus odor emanauit
Ido verbū ꝓpoſitū de ipſo pt exponi
vt ſit v̓bū dicētis Ecce odor filij mei
ꝛ c̄·vbi q̄tuor dn̄r de ipſo odore·
Primo q̄ nō fuit occultus ſ manifeſ
tus·cū dicit̄ Ecce odor Nā hec dictio
ſeu aduerbiū·ecce euidētiā dicit ſeu
importat·Quatuor aūt ſunt que oc
cultari nō pn̄t ſcz res luīnoſa·Eph·
v·Omē qḋ maifeſtat̄·lumē eſt Res
vaporoſa·Ecc̄·xxiiij·Quaſi libanus
nō inciſus vapoāui habitationē meā
Res ignita Prouerb·vi·Nunq̄d pt
q̄s abſcōdē ignē i ſino ſuo ꝛ c̄ Res al
ta etiā occultari nō pt Math·v·Nō
pt abſcondi ciuitas ſup̄ montē poſita
His q̄tuor de cauſis odor ſanctitatis
ſancti dñici abſcondi nō potuit·Pri
mo q2 fuit luīnoſus vt ſcz mundū te
nebroſū illuīaret Ecc̄·l·Quaſi ſtella
matutīa i medio nebule ꝛ c̄·Mūd9
em̄ patiebat̄ nebulas pccōꝝ tenebro
ſitatē erroꝝ et obſcuritatē ignoran
tiaꝝ Con̄ p̄mū attulit ſtatum lucide
vite Et iſte eſt radi9 ſtelle matutīe
Con̄ ſcḋm attulit radiū plene doctri
ne·et iſte ē radi9 lune plene lucētis
in nocte·Con̄ terciū attulit radiū ſa
piētie·et iſte ē radi9 ſol' lucētis i die
Scḋo fuit vaporoſus vt mūdū fetiḋ
odore reficēt·q2 eius caro vapoāuit
odorē v̓ginitatis qua inſtar lilij can
duit·pſ̄·Juſtus ḡminabit ſicut liliū
Eius cor vaporauit odorē caritatis
qua inſtar roſe rubuit Ecc̄·xxiiij·q̄ſi
plantatio roſe i iericho·i·in eccleſia
militāti·Eius opus vaporauit odorē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſanctitatis qua ad inſtar thuris deo
placuit Can·iiij·Odoꝛ veſtimētoꝝ
tuoꝝ ſicut odoꝛ thuris Eius verbum
vaporauit odoꝛē veritatis·qꝛ inſtar
balſami redoluit·Ecci·xxiiij·Quaſi
balſamū nō mixtuꝫ odoꝛ meꝰ·Eius
fama vaporauit odoꝛē celebritatis
qua ad īſtar odoꝛis vinee bonos re
fecit ⁊ malos ac ſerpētes ⁊ hereticos
effugauit·Can·ij·Vinee floꝛētes o
doꝛē dederūt Tercio fuit ignitus vt
mūduꝫ frigiduꝫ inflāmaret·Poꝛta
uit ei ſecuꝫ tres ignes ſcꝫ ignita v̓ba
Ecci·xlviij·Verbū illiꝰ quaſi facula
ardebat Ignita exēpla Job·xxxvij·
Nōne veſtimēta tua calida ſunt·Et
ignita deſideria Ez e·i·Scintille qua
ſi aſpectꝰ erat cādentis Quarto fuit
altus ꝑ conſilia vt mūduꝫ deiectum
exigeret Homo qͥdē fuerat humilia
tus īfra āgelum vſqꝫ ad exiliuꝫ vſꝫ
ad trenoꝝ affectū Sꝫ beatꝰ domini
cus oſtēdit remediū ꝑ qđ homo eri
gat ſe vſqꝫ ad dignitatē āgeli ſcꝫ ꝑ
votuꝫ caſtitatis·vſqꝫ ad ſublimitatē
celi·ꝑ votuꝫ obedientie·ſicut ei ino
bediētia de celo hoīeꝫ expulit·ita o
bedientia ipſuꝫ ad celū reducit·Vſꝫ
ad dominū mūdi ꝑ votum paupta
tis que altiſſima ē ⁊ hominē mundo
dominari facit·i·Coꝝ·viij·Altiſſia
pauptas eoꝝ abundauit ⁊ c Secun
do de iſto odoꝛe oſtēdit̄ qꝙ nō fuit ꝑ
uus ſed magnꝰ qꝛ dr̄ ſicut odoꝛ agri
pleni Impleuit qͥdeꝫ mundū celuꝫ ⁊
tumuluꝫ Talis ei odoꝛ mūduꝫ imple
uit Odoꝛ autē qͦꝗ aplicat̄ cauſari cō
ſueuit Aliquādo ei cauſat̄ ex cōcreā
tione Ecc·l·Quaſi thus ardēs in igē
Aliquādo ex ɔtītione Aromata ei in
tegra redolēt modicū·fracta mltū
in puluerē ɔtta plurimū Aliqn̄ ex ē
uelatōe·balſamuꝫ ei clauſū nō ſenti
t̄ ſed vaſe apto ſentit̄ Jo·xij·Domꝰ
īpleta ē odoꝛe vnguenti·Aliqn̄ ex a
gitatione·vnde dicit Augꝰ Pari mō

exagitatuꝫ ⁊ exalat fetoꝛē cenum ⁊
fragrat ſuaue vnguētuꝫ Iſtis moīs
videt̄ fuiſſe cauſatꝰ odoꝛ beati domi
nici ipſe fuit totꝰ igne diuini amoꝛis
concrematꝰ vnde cū tota nocte i ec
cleſia veſtimētis madefactis ꝑnocta
ret mane inueniebant̄ ſicca ac ſi fui
ſſet iuxta foꝛnacē poſita Ipē etiā to
tus fuit ꝑ macerationē ɔtritus·vn̄
tres ſingulis noctibꝰ recipiebat cū q̄
daꝫ cathena diſciplinas Ipſe etiā to
ti mūdo fuit reuelatꝰ ꝑ exempla vi
te·⁊ per v̓ba doctrine·ꝑ miraculoꝝ
operationē·⁊ per oꝛdis inſtitutionē·
Ipē eni in vita actiua ⁊ ɔtemplatia
fuit ſedule exercitatꝰ·vn̄ dr̄ de eo·
Nocte celi ꝑluſtrans lumina·⁊ c·Se
cūdo iſte odoꝛ repleuit celū In celo
qͥdeꝫ eſt qͦdruplex ager Vnꝰ ē plenꝰ
balſamo ſapiētie·Et iſte ager ē apo
ſtoloꝝ Secūdꝰ eſt plenꝰ roſis pacie·
Et iſte ē ager martiꝝ Tercꝰ ē pleꝰ
violis ɔtemplationis eterne Et iſte
ē ager ɔfeſſoꝝ Quartꝰ ē plenꝰ liliis
mūdicie Et iſte ē ager virginū·Be
atus igit̄ dominicꝰ fulgꝫ i agro apo
ſtoloꝝ ꝑ ſapiam iō in euāgilio qđ de
eo legit̄ aſſimilat̄ luci fulgēti Fulgꝫ
etiā in agro martiꝝ ꝑ caritatē igni
tam·iō aſſimilatur ibidē lucerne ar
denti·Fulgꝫ i agro ɔfeſſoꝝ per contē
platione ſupernā·iō aſſimilat̄ ibideꝫ
ciuitati eminenti·Fulgꝫ in agro v̓gi
nuꝫ per mūdiciā·iō aſſimilatur ibidē
ſali cōdienti Tercio iſte odoꝛ imple
uit tumulū·nec miꝝ qꝛ eꝰ coꝛpus fu
it alabaſtꝝ plenū vnguēto oīm gra
ciaꝝ Cant·iiij·Odoꝛ vnguētoꝝ tuo
ruꝫ ſup omnia aromata·Fuit apote
ca plena aromatibus oīm virtutum
Can·v·Gene eꝰ ſicut areole aroma
tū Fuit oꝛtꝰ plenꝰ floꝛibus bonoꝝ o
ꝑū Eiuſdem·iiij Surge aquilo ⁊ ve
ni auſter ꝑfla oꝛtū meū ⁊ c Vltimo
dr̄ de iſto odoꝛe qꝙ fuit a dei bn̄dicti
one emiſſus·cū dr̄·Cui bn̄dixit dn̄s

Jpſe em̄ vt habet̃. Gen̄. xlix. fuit a
deo benedict⁹ benedctōne celi deſu
p. ꝓpter gratie ⁊ omniū v̄tutum īfu
ſionē. benedctōīb⁹ abyſſi iacētis
deorſū. ꝓpter odoris ex tumulo ema
nationem. benedctōībus vberū ⁊
vulue. ꝓpter filioꝝ ꝓpagationem

¶ Sermo. clviij. Jn die pentheco
ſtes Sermo primus

COr mūdum crea in me de⁹ :
⁊ ſpūm rectū innoua in viſ
ceribus meis ⁊c. Propheta
volēs petere grām ſpūs ſancti. prio
petit dari ſibi q̄ddā āte eius aduētū
ſcꝫ cordis mūdationē. cū dicat cor mū
dum crea i me deus Petit quiddā ſi
bi dari in eius aduētu ſcꝫ cordis ino
uationē. cū dicat. Et ſpūm rectū ino
ua in veſcerib⁹ meis Quiddā petit ſi
bi dari poſt eius aduētum ſcꝫ gratie
ꝯfirmationem. cum ſubdit. Et ſpū
p̄ncipali ꝯfirma me ¶ Petit igit̃ prio
mundiciā cordis Qui em̄ vult ſpūm
ſcm̄ recipere debet cor mundū habē
Ratio h⁹ eſt quia ſpūs ſanctus ē co
lumba celeſtis Luce. iij Deſcēdit ſpi
ritus ſcūs ſicut colūba in ipſū Eſt ho
ſpes hōrabilis Sap. xviij. Solē ſine
leſura boni hoſpitij preſtitiſti. Eſt a
micus dulcis Eiuſdē. vij. Infinit⁹ the
ſaur⁹ eſt hominibus quo q̄ vſi ſunt.
pticipes effecti ſunt amicicie dei. Eſt
balſami liquor ſuauis Ecc. xxiiij qua
ſi balſamū nō mixtū odor meus. q2
ergo ſpūs ſanctus ē celeſtis. iō non
habitat i corde lutoſo ⁊ per peccatū
mortale inq̄nato. ſicut nec columba
ponit pedē in luto. qd̄ ſignificatū eſt
Gen̄. viij. Vbi cū noe colūbam emiſi
ſſet cū adhuc tota terra paludoſa eſ
ſet nō inueniēs vbi requieſceret ad
archā ē reuerſa Secūdo q2 ē hoſpes
honorabilis nō vult habitare in hoſ
pitio pulueribus venialiū pctōꝝ aſp
ſo Jdeo dicit Greḡ Tergat ergo ſor
des praui operis qui do preparat do
mum mētis Tercio quia eſt amic⁹
dulcis vult habitare in loco florido
id eſt ameno p variarum v̄tutū ad
ornationē Vnde dilecta inuitat ami
cum ſuū dicens Cant. i. Lectul⁹ noſt̃
floridus eſt. Quarto quia ē balſa
mi liquor ſuauis vult reponi in vaſe
ſolido p perſeuerantiā ⁊ precioſo per
caritatē verā Ecci. l. Quaſi vas auri
ſolidū ⁊c. Jn corde igitur lutoſo ⁊ i
quinato nō habitat ſed fugit Sap.
i. in maliuolā aīaꝫ nōītroibit ſapiē
tia. neqꝫ habitabit in corpore ſubdi
to peccatis Jn corpore vero puluere
venialium aſperſo habitat. ſed nō li
benter. quia quodammodo a multi
tudine venialiū ꝯtriſtatur. Epheſ.
iiij. Nolite contriſtare ſpiritum ſan
ctum Jn corde vero puro ⁊ florido hi
tat delectabiliter Sapientie. viij De
licie mee eſſe cū filijs hominuꝫ Jn cor
de ſolido p̄cioſo ⁊ firmo habitat per
ſeuerant̃. Joh. xiiij. Ad eū veniem⁹
⁊ māſionē apud eū faciem⁹ ¶ Secūdo
ꝓpheta petit q̄ddā ſibi dari in ei⁹ ad
uētu ſcꝫ cord̄ innouationē Spūs enīꝫ
ſcūs ē ignis dei. Luce. xij. Jgnē veni
mittē in terrā ⁊c̄ Et ē fōs dei Ps̄. q2
apud te ē fōs vite ⁊c̄ Eſt auſter dei.
Can. iiij Surge aq̄lo ⁊ veni auſter ⁊c̄
Fac nos hitaē i fo2āmib⁹ petre. i. i vul
nerib⁹ xpi Can. ij. Surge ꝓpera ami
ca mea co. mea ⁊ veni in fora. petre.
Quia ſpūs ſcūs ē ignis dei renouat̃
hō inſtar argēti dponēdo ſcoriā pcci
yſa. i. Excoquā ad puꝝ ſcoriā tuā. q2
ē fōs dei ēnouat̃ īſtar aq̄le ⁊ ceruí. aq̄
la nāꝫ exuſta radio ſolari ſe i aq̄m ꝓ
ijcit ⁊ vetuſtatē deponit Et ceru⁹ pu
gnās cū ſpēte hauſto veneno i fōteꝫ
ſe ꝓijcit ⁊ venenū abijcit. Sic anima
in fōte ſpūs ſancti renouatur ſicut a
quila nouam conuerſationem aſſu
mendo Pſalmiſta. Renouabitur vt
aquile iuuentus tua. Et inſtar cer
ui venenum abijciendo peccati.

Pſ. Queadmodū deſiderat ceruus
ad fontē aquaꝝ. ⁊c. Quia ē auſter
dei renouatᷣ anima iſtar accipitris ꝺ
ponēdo plumas vetuſtas vicioꝝ idu
endo nouas plumas ꝟtutū. Job. xx
xix. Nūquid p ſapientiā tuaȝ plume
ſcit accipitᷣ alas ſuas expandens ad
auſtꝝ. q̃ facit aīam habitare i fora
minibꝰ. renouatᷣ inſtar ſerpētis qui
tranſiēs p foramē anguſtuȝ deponit
vetuſtā pellē Et ſic aīa habitās i vul
neribus xp̄i p deuotionēȝ deponit ve
tuſtaȝ ꝯuerſationeȝ Ephe. iiij. Depoi
te vos ſcd̄m priſtinā ꝯuerſationem
veterē hominē Tercio ꝓpheta petit ſi
bi dari quiddaȝ poſt eꝰ aduentū ſcȝ
grē confirmationē. Spūs ei ſcūs con
ſeruatᷣ ⁊ confirmatᷣ ad ſimilitudineȝ
aque pupille flamīe lucerne Dicitᷣ ei
ſpūs ſanctꝰ aqua Jo. iiij. Qui bibe
rit ex aqua quā ego dabo ei non ſiti
⁊ ieternuȝ. que ſicut ꝯſeruatur p de
curſūȝ. ſic ſpūs ſancti grā p bonoꝝ
operum exercitiū Jō monet apl̄s ij.
Coꝝ. vi. Hortamur vos ne i vacuū
gr̄aȝ dei recipiatis Secūdo ſpūs ſan
ctꝰ ē ſicut pupilla que hȝ hominē diri
gere ⁊ illumīare Pſ. Spūs tuus boꝰ
deducet me i terrā rectā Sicut ergo
ipſa pupilla ꝯſeruatur p palpebre
oppoſitionē. ſic ſpūs ſcūs p elemoſiā
ruȝ largitionē. Ecc. xvij. Elemoſina
viri q̄ſi ſacculꝰ cū ipo ⁊ gratiā hoīs q̄
ſi pupillā ꝯſeruabit Tercio ſpūs ſan
ctus ē ſicut flāma ſiue ignis q̄ habet
animā inflammare ad amorē q̄ qui
deȝ ſeruatᷣ p appoſitioneȝ lignoꝝ. ſic
ſpūs ſcūs p feruorē ſcōꝝ deſiderioꝝ
Ecc. xxviij. Scd̄m ligna ſiluaꝝ ſic ig
nis exardeſcet. Quarto ē ſicut lucerā
q̄ illumīat ea q̄ ſunt i domo aīe que
ſicut ꝯſeruatur p olei appoſitionem.
ſic grā ſpūs ſci p deuotionē. que q̄dē
p oleū ſignificatᷣ. q̃ facit animaȝ re
bus mundi ſup enatare ⁊ i celū aſcē
dere Juxta illud. Joh. iiij. Fiet in eo
fons aque ſalientis i vitā eternam.

¶ Sermo clix. de eodē ſermo 2ꝰ.

Super queȝ requieſcet ſpūs
meꝰ n̄ ſup humilē ⁊ q̄etuȝ ⁊
trementē ſermones meos.
Verbū iſtud legitᷣ. yſa. xlvi. ſecūdū
aliā tranſlationē. vbi notatᷣ q̃ ſuper
ꝗ̄ta gn̄a hominū requieſcit Primo ſu
per humilē Jac. iiij. Deuꝰ ſupbis reſi
ſtit humilibꝰ aūt dat graciā. hoc ſig
nificatū eſt Gen̄. i. vbi ſcȝ dicitᷣ ſpiri
tꝰ dn̄i ferebatᷣ ſup aquas. Nō ei fertᷣ
ſup terraȝ. q̃ nō req̄eſcet in corde tᷣ
reno. nec ſup aereȝ. q̃ n̄ requieſcit
in corde elato. nec ſup ignē. q̃ nō re
quieſcit i corde igne ꝯcupiſcentie in
flāmato. ſed ſup aq̄s q̃ requieſcit i
corde māſueto Econtrario Spiritꝰ
malignꝰ fertᷣ ſup terrā q̃ data ē ſibi
ad māducandū Gene. iij. Terrā co
medes cunctis diebꝰ vite tue. q̃ dia
bolus terrena ſibi incorpat yſa. lxv.
Serpenti puluis panis eꝰ ſup aerem
q̃ datꝰ eſt ſibi ad habitandū Ephe.
ij. Sup principē ptātis huiꝰ aeris. q̃
diabolus ſupbos ihabitat. Job. xli.
Ipſe em̄ rex ē ſup oēs filios ſupbie.
Sup igneȝ gehenne. q̃ datꝰ ē ſibi ad
cōburendum. Mat. xij. Diſcedite a
me maledicti in ignē eternum qui p̄
patus ē diabolo ⁊ angelis eꝰ Et ſup
ignē concupiſcētie q̃ datus ē ſibi ad
ſuccēdendū Oſee. vij. Oēs adulterā
tes q̄ſi clibanꝰ ſuccēſus a coquente.
Sup aquas āt nō confertᷣ. q̃ i corde
ductili ⁊ manſueto nō commoratur. ſ;
ibi contribulatur Pſ. Contribulaſti
capita draconum in aquis ibi ſbmē
gitur. Exod. xv Submerſi ſunt qua
ſi plumbum in aquis vehementibus
¶ Secundo requieſcit ſuper quietis
amatorē. cum dicitᷣ Et quietum. vn
de apoſtoli receperunt ſpiritum ſan
ctum ſedentes id eſt a ſuperfluis cu
ris quieſcentes In huiꝰ ſignificatōeȝ
filij iſrahel non receperunt manna

q̄ꝺiu fuerũt ĩ egipto ⁊ ꝙ diu habue
rũt farinam egipti ⁊ q̄ꝺiu nõ trãſie
runt mare egypti · Nam in egypto
nõ eſt quies neq3 circa mare egipti
Illi autẽ ſũt in egipto qui ſũt in pec
cato Et iſti nõ poſſũt eſſe in quiete
Pſa · xlviij · Nõ ẽ pax impijs dicit do
minus Illi eciã retinẽt farinã egypti
q̃ retinent adhuc delectationez ⁊ co
gitationes peccati: Et tales nõ ſunt
in quiete Job · xiij · Cogitatiões mee
diſſipate ſũt torquẽtes cor meuz Illi
autẽ nõ trãſierũt mare egipti qui ad
huc p̄muntur varijs ſollicitudinib9
mundi Tales eciã nõ ſũt in quiete ·
Jo · xvi · In mũdo p̄ſſurã habebitis ·
in me autẽ pacẽ Qui eñ vult vt ſpi
ritus ſcũs ſup euz requieſcat ⁊ quie
tẽ habere deſiderat · exeat d' tenebro
ſitate peccati abijciat reliquias ⁊ oc
caſioẽs peccati ⁊ deſerat anxias curas
mundi: Tercio requieſcit ſup p̄cep
toꝝ dei obſeruatorẽ Ideo ſequitur ·
Et tremẽtẽ ſermones meos · ꝙ autẽ
obſeruatio diuinoꝝ p̄ceptoꝝ diſpo
nat ad recipienduz ſpũm ſcũm · hoc
habet Jo · xiiij · Si diligitis me ſmo
nes meos ſeruate ⁊ ego rogabo prẽz
⁊ aliũ paclitum dabit vobis Et eciã
ibidez Si quis diligit me ſermonem
meũ ſeruabit ⁊ pr̃ meus diliget euz
⁊ ad eũ veniem9 ⁊ mãſionẽ apud eũ
faciem9 In tales eñ venit ſpũs ſcũs
inflãmando · venit fili9 eos illuminã
do · venit pater in amore ⁊ cognitõe
eos cõſeruãdo · Quãtumcũq3 vero ſũt
aliqui hũiles vel quietis amatores ·
vel p̄ceptoꝝ dei cõſeruatores · tamẽ
pfecte ſpũs ſcũs in eis nõ requieſcit
In pctõribus eñ nullo mõ reqeſcit
qꝛ in eis ẽ pugna cõtinua In ſanctis
autẽ qui ſũt in via requieſcit · ſed ñ
perfecte reqeſcit · ſed ſemiplene · nã
in eis eſt reqes ſemiplena In btĩs ãt
requieuit ⁊ pfecte requieſcit · qꝛ in
eis ẽ plena reqes ⁊ perfecta In hui9
ſignificatione; noe ter emiſit colum
bam In prima miſſione cũ terra eſſ3
adhuc paludoſa nullatenus r̃qeuit
ſed ad archã redijt · per quod datur
intelligi ꝙ ſpiritus ſanctus nõ reqe
ſcit in peccatoribus qui habent cor
da immũda ⁊ in cõtinua pugna · Yſa
ie · lvi · Cor impij quaſi mare feruẽs
quod quieſcere nõ poteſt Et redun
dat fructus eius in conculcationem
⁊ in lutum In ſecunda emiſſione co
lumba requieuit · ſed nõ perfecte re
quieuit · quia requieuit ſuper arbo
rem oliue · ſed non pfecte requieuit
quia iterum ad archam redijt · per
quod datur intelligi ꝙ ſpiritus ſanc
tus in cordibus ſãctorum qui ſunt in
via requieſcit propter munditiam ·
ſed nõ perfecte ĩ eis requieſcit quia
adhuc a corpore habent pugnam ·
Gal' · quinto Caro concupiſcit aduẽ
ſus ſpiritum · ⁊ ſpiritus aduerſus cã
nem In tercia emiſſione columba p
fecte requieuit . quia vltra ad archã
nõ redijt Per qd' datur intelligi ꝙ
ſpũs ſanctus ſup eos qui ſunt in pa
tria perfecte requieſcit cũ in eoꝝ cor
dib9 ſit pax plena ⁊ requies pfecta:
yſa · xxxij · Sedebit popul9 meus ĩ pul
chritudine pacis · in tabernaculis fi
ducie in reqe opulenta ·

Ser · clx · de eodẽ feſto ſer · tcius

Repleti ſũt omnes ſpũ ſancto
⁊ c̃ · Actuu3 ij · Perfecta libe
ralitas in trib9 conſiſtit ſc3
q̃ndo quis dat multũ · ⁊ mltis prec
oſa De9 hodie fuit valde liberal' · qꝛ
dedit multũ cum dicitur · repleti ſũt ·
Dedit multis cũ dicit' · omẽs Et dedit
donũ vtile ⁊ p̄cioſuz · cum dicit' · ſpũ
ſancto Dedit quidã apoſtolis mltũ ·
quia eis dedit in abundantia ſpiritũ
ſanctum Licet enim ſacti viri in pre
ſenti vita ſunt quibuſdaz guttis ſpi
ritus ſancti aſperſi · Apoſtoli tamen
fuerunt fluuiali abundantia pleni ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Jo. vij. Flumīa de ventre eꝰ fluent
aque viue. hoc autē dicebat de ſpū
quē erant accepturi credentes in eū
De iſto flumine dei dr Ezechi. xlvij.
Menſus eſt mille cubitos ⁊ traduxit
me per aquam vſqꝫ ad talos . rur
ſus mēſus ē mille ⁊ traduxit me per
aquaʒ vſqꝫ ad genua. rurſus mēſus
eſt mille ⁊ duxit me per aquā vſz ad
renes ⁊ menſus ē mille torrētē quē
nō poterat trāſire quomā intumue
runt aque ꝓfunde torrētis q̄ non po
tuit trāſuadari In talis nāqꝫ ē tota
corporis ſupportatio In genubus eſt
deambulatio In renibꝰ eſt fomes ⁊
libido. in aquis intumeſcentibus eſt
abundantie plenitudo . In iſtud er
go flumen ſpūs ſancti apoſtoli ſunt
traducti vſqꝫ ad talos quādi ſunt fa
cti fortes ad ſuſtinēduʒ pondus omī
um paſſionuʒ ⁊c. Ps Ego confirma
ui columpnas eꝰ Vſqꝫ ad genua qn̄
facti ſunt magnaīmes ad ꝓgredien
duʒ ⁊ aggrediēdum opa virtutū ps
Ibunt de virtute ī virtutē Vſqꝫ ad
renes quādo debilitatꝰ ⁊ extinctus
eſt in eis omnis fomes ⁊ ꝯcupiſcētia
Ps Inflammatū eſt cor meū ſcʒ igē
ſpūs ſancti. ⁊ ideo renes mei muta
ti ſunt Aque vero huius flumīs vehe
menter ī apoſtolis intumuerūt quia
datus ē eis ſpūs in abundantia yſa.
xxx. Spūs eꝰ ſicut torrens inundans
vſqꝫ ad mediū colli In alijs ſanctis
flumē ſpūs ſancti aſcendit infra col
lum In apoſtolis autē vſqꝫ ad medi
um colli In xp̄o autē vſqꝫ ſupra col
lum qꝛ nō ad menſurā recepit ſpūm
Fuerūt autē apoſtoli repleti q̄dru
plici mēſura ſpūs ſcī de q̄ dr. Lu. vi
Mēſuraʒ bonā ⁊ ꝯuertā Mēſurā q̄de
bonā hūerūt ī ſua iuſtificatōe . Ro.
v. Caritas dei diffuſa ē ī cordibꝰ noſ
tris ⁊c. Confertaʒ habuerūt ī alioꝝ
ꝯuerſatione . Deꝰ eī ſup̄ illud qđ ne
ceſſe erat eis ad iuſtificationē contu
lit ⁊ addidit ea que neceſſaria erāt
ad alioꝝ cōuerſionē ſcʒ eloquentiā v
bi. ardorē zeli. ſcripturaꝝ intelligē
tiam. in aduerſis firmā cōſtantiaʒ.
⁊ in miracul' faciēdis magnā poten
tiā Habuerūt mēſurā coagitatā ī ſu
i cōfirmatione. qꝛ nunq̄ ab ip̄a cade
re potuerūt . ps. verbo domini celi
firmati ſūt ⁊c Et habuerūt mēſuraʒ
ſupeffluentē in doctrinaꝝ abundāti
emanatione q̄ totū mundum doctri
nis repleuerūt ps . Flumē dei reple
tum ē aquis Ex iſto flumine deriua
ti ſunt multi riui .i. doctoꝝ ſententie
multe Et ex iſtis riuis ꝓceſſerūt mł
ta ſtillicidia .i. modernoꝝ doctoꝝ di
cta. vn̄ ſeq̄t Riuos eꝰ ebrians multi
plica genimina eꝰ ¶ Secūdo liberali
tas dei attendit in hoc ꝙ dedit mul
tis . in hoc ꝙ dr Omnes Si ergo r̄ple
ti ſunt oēs ſpū ſcō. ergo ⁊ pccōres q̄
nō ſunt repleti nō ſunt de nūero vni
uerſi Omnia eī entia aut hn̄t eſſe . ā
viuere. ā ſentire. ā racioci nari. ā in
telligere Pccōres autē nō hn̄t eſſe .
qꝛ omē eſſe ē a forma Forma vero ip
ſius eſſe ſpūalis ē caritas .iuxta illđ.
Phil'. iij. Obſeruate eos qui nō ābu
lant ſicut habetis formā nrāʒ . Quia
igit̄ peccatores nō hn̄t formā eē ſpi
ritualis . iō nō habēt eſſe ſpūale vn̄
dicit̄ de diabolo Job. xviij. Habitāt
in tabernaculis illiꝰ ſocij eꝰ qui nō ē
Secūdo nō habēt viuere Duo enim
ſunt ſigna vite ſcʒ ſenſus ⁊ motꝰ Ip
ſi autē nō habēt ſenſuʒ dilectōis vel
cognitōis diuine. nec motū opatio
nis bone ps Oculos habēt ⁊ nō vide
bunt. hoc quo ad ſenſuʒ diuine dilec
tionis ⁊ cognitiōis . Duo enim oculi
ſunt intellectus ⁊ affectus Pedes ha
bent ⁊ nō ambulabunt . hoc quo ad
motū bone opatōis . Tercio nō hn̄t
ſentire Non eī ſentiunt diabolicas tē
ptationes nec deceptiones . Ideo au
tem non ſentiunt. quia conſentiunt

Jlle em̄ ſentit · qui diſſentit Prouẽ ·
xxiij · Verberauerūt me · ſed non do
lui · traxerūt me ⁊ ego nō ſenſi Quā
to nō habent rōnari · q̄ꝛ nō viuunt
ſecūdum rōnez · ſed ſcd̄m ſenſualita
tē Et iō nō ſunt rōnabiles · ſꝫ bruta
les Ps̄ Facti ſunt ſicut equꝰ ⁊ mulꝰ
q̄bus nō eſt itellectus Quinto nō ha
bent itelligere · q̄ꝛ vera itelligētia ē
deuz timere ⁊ a malo recedere Prou ·
xxviij · Ecce timor dm̄ ipſe eſt ſapien
tia · ⁊ recedere a malo ē itelligentia
¶ Tercio oſtendit̄ liberalitas dei · q̄ꝛ
dedit donū precioſuz · cum dꝫ Spū ſā
cto Jdeō autē ſpūm ſanctum recepe
runt q̄ꝛ habuerūt corda pura ⁊ cari
tate vnita ⁊ fuerūt receptacula mun
da Sicut cātat eccleſia Jnuenit eos
receptacula mūda ⁊ tribuit eis cariſ
matuz dona Jnuenit eos ↄcordes in
caritate · Quatuor em̄ ſūt q̄ de facili
ſe infundūt ſcꝫ aer duz attrahit̄ · lux
dummodo feneſtra aperiat̄ · aq̄ dum
modo loca depreſſa inueniat · Et ig
nis dūmodo materiā p̄paratam ha
beat Et quia ſpūs ſanctꝰ ſignificat̄
p aerez · lucē · aquā · ⁊ ignez · ideo in
ſtar aeris ſe ſtatim diffūdit dūmodo
attrahat̄ deſiderio cordis Ps̄ Os me
uz aperui ⁊ attraxi ſpūz · inſtar lucis
dūmodo aperiat̄ feneſtra volūtatis
Apoca · iij · Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo ·
⁊ c̄ Jnſtar aque dummodo inueiat
cor depreſſuz .i. humile ⁊ māſuetum ·
Ps̄ Qui emittit fōtes in conuallibꝰ
Jnſtar ignis dūmodo iueniat ligna
bonoꝝ opeꝝ Ecci · xxviij · Sicut ligna
ſiluaꝝ · ſic ignis exardeſcit ·

¶ Sermo clxi · ꝺ eodē feſto · ꝼ · nij

ROgabo prēm ⁊ aliuz paracli
tū dabit vobis ſpūm verita
tis quem nō poteſt mundus
accipere Jo · xiiij · Per mūduz in hoc
loco intelliguntur amatores mundi
.i. ſupbi · auari · ⁊ luxurioſi · Jſta em̄
tria peccata ſpūm ſanctum ne recipi
atur impediūt ⁊ recepto malā r̄muē
rationem impendunt ⁊ male remuē
ratum expellunt ¶ Primo igitur ne
r̄cipiatur impediunt · ⁊ hoc oſtēdit ·
Criſ · ſup matheum p tria exempla
dicens Si leoni oſtēdatur pratuz vi
rens nō excitatur eius appetitus ad
comedendū · q̄ꝛ non eſt natura eius
comedere herbas ſed carnes · Si plu
uia cadat ſuper lapidez · lapis quidē
a foris balneatur · ſed intus manet
ſiccus Si vaſi pleno aceto guttā mel
lis infundas · mel pdis ⁊ acetū non
immutabis · Per leonē igit̄ carnes
comedentē intelligunt̄ homines car
nales qui nichil ſpūale accipere poſ
ſunt · q̄ꝛ non eſt natura ſua id eſt cō
ſuetudo ſua appetere herbas viren
tes id eſt celeſtes amenitates ſꝫ car
nes id eſt carnales voluptates p̄ma
Corinthi · ij · Animalis homo non p
cipit ea que ſunt ſpūs dei · Per lapi
dem intelligūtur ſuperbi qui habēt
cor durum Job · xli · Cor eius indura
bitur ſicut lapis Et ideo pluuia ſpiri
tus ſancti cor eius de foris tantuz at
tingit Jntus autem itrare nō poteſt
quia cor eius duꝝ ⁊ clauſum habet
Et ideo interius ſiccus remanet · Et
dicere poteſt illud Pſalmiſte Aīma
mea ſicut terra ſine aqua tibi · Per
acetum intelliguntur auari qui hn̄t
cor plenum aceto id eſt amore mun
dano Jdeo ſi aliqua dulcedo ſpūs ſā
cti cor eius intrauerit non poteſt ſen
tiri : quia pre abūdantia amoris mū
dani perditur ⁊ ſuffocatur ideo dicit
Auguſtinus ſuper illud · Diligite do
minum omnes ſancti eius Diſce non
diligere mundum vt diſcas diligere
ipſum deum Auerte vt conuertaris
Funde vt implearis ¶ Secundo iſta
tria peccata ſancto ſpiritui iaꝫ r̄cep
to malam remunerationez impedūt
Sicut enim dicit Auguſtinus ymmo
innocentius tcius in q̄dam decretali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Tria ſunt q̄ male remunerant hoſpi
tes ſuos ſcʒ mus in pera · ignis ī ſinu ·
⁊ ſerpens ī gremio · Mus ī perā ē ſup
bia in aīa q̄ omīa bona ſpūalia come
dit ⁊ corrodit · Eze · vi · Nō te extol
las in cogitatiōe aīe tue velut thau
rus ne forte elidatur vͦtus tua ꝑ ſup
biam ⁊ folia tua comedat ⁊ fructus
tuos ꝑdat ⁊ relinquaris velut lignū
aridum ī heremo Ignis in ſinu eſt a
uaricia in affectu q̄ omīa ſpūalia q̄ ī
aīa īuenit annichilat ⁊ ꝯſumit Job ·
xxxi · Ignis ē vſq ad ꝯſumptionem
deuorās ⁊ omnia eradicās genimiā
⁊ c · Iſte ē ille ignis de quo dr · Pro
uer xxx · Ignis ei nunq̄ dicit ſufficit
Serpēs in gremio ē luxuria in aīo q̄
ibi venenū diffūdit ⁊ vitaʒ gracie ex
tinguit Prou · v · Fauus ſtillās labia
meretricis · Eiuſdē · xxxiij · Ingredit̄
blāde · ſed in nouiſſimo mordebit vt
coluber · ⁊ quaſi regulus venena dif
fundet Tercio iſta tria q̄ dicta ſūt ſpi
rituʒ ſanctū male remuneratuʒ expel
lunt · Sicut autē colligit̄ ex dictis ſa
lomonis ⁊ q̄d ā glo · hoc tāgit · Tria
ſunt q̄ expellūt hominē de domo · ſcʒ
fumꝰ · ſtillicidiū · ⁊ mala vxor · Per
fumū intelligit̄ ſupbia q̄ ī altuʒ aſcē
dit ⁊ cito deficit Ps · Aſcendit fumꝰ
⁊ c̄ · Iſte fumꝰ ſuperbie ſpūm ſanctū
de corde expellit ⁊ ne reuertat̄ ſemp
reſiſtit Act · vij · Dura ceruice ⁊ in cir
cūciſi cordibꝰ ſēp vos ſpūi ſcō reſtitiſ
tis Per ſtillicidiū intelligit̄ ipſa aua
ricia · q̄ꝛ ſtillicidiū hominē in domo ī
quietat · ſic auaricia varijs ſollicitu
dinibꝰ ⁊ diuicijs animā ſuffocat · iux
ta illud Luc · viij · A ſollicitudinibus
ſuffocant̄ Tales ei ſpūm ſcūm expel
lunt · cū tamen dicat̄ · i · Theſ · v · Spi
ritū nolite exti nguē Per malaʒ vxo
rē intelligitur carnalis concupiſcen
tia que ſemp cuꝫ ratione litigat · iux
ta illud Gal · v Caro concupiſcit ad
uerſus ſpiritum · Et iſti tales ſpūm
ſanctum ⁊ filium dei pedibus inmun
dis ꝯculcant ⁊ cōtumelia dehonorāt
Heb · x · Quāto magis putatis deteri
ora mereri ſupplicia qui filium dei cō
culcauerit ⁊ ſpūi gracie cōtumeliaʒ
fecerit · De hac vxore ſiue ꝯcupiſcen
cia carnali · Roā · viij · Prudentia car
nis mors ē Voluptas ei carnis ita te
net hominē in delicijs q̄ꝺ ad eternas
delicias puenire nō deſiderat · Vnde
in figura huius dr · iij · Reg · xij · q̄ꝺ fe
cit ierobaam duos vitulos aureos ·
vnum in dan · alium in bethel ne po
pulus reuerteretur in iheruſalem · ſꝫ
ipſos adorarent Qui vituli ſunt du
plex laſciuia ſcʒ voluptas carnis · ⁊
vanitas mundi quas tam clerici q̄
laici adorant ⁊ ad celeſtem iheruſa
lem ire nō laborant Ad hunc vitulū
conflatilem faciendū populus iſrl̄ in
aures proiecit q̄ꝛ quicq̄ habet hō p̄
ciosum ad hoc expendit vt voluptas
vel vanitas impleatur · Et ſic volup
tas carnalis ſpūm ſcūm expellit ·

Sermo clxij · De eodeʒ ſermo v

Ignem veni mittere in terrā
Et quid volo niſi vt accēda
tur Lu · xij · De iſto igne ſpi
ritus ſancti quatuor ſunt videnda
Primo qualis fuerit quantum ad ſi
militudineʒ · quia venit in ſimilitudi
nem lingue Et potiſſima ratio fuit vt
hic oſtendatur quale linguagiuʒ ſit
in celo quia ibi nō ſunt niſi verba ig
nita ⁊ vͦba amoris Deus eniʒ tres ꝓ
uincias fecit ſcilicet prouinciam cele
ſtem · prouinciam terreſtrem · ⁊ pro
uinciam infernalem · Et in qualibet
prouincia poſuit proprium linguagi
um Eſt enim linguagium prouincie
celeſtis deum laudare ⁊ benedicere ·
Pſalmus · Beati qui habitant ī do
mo tua domine in ſecula ſeculorum
laudabunt te Et linguagium proui
cie terreſtris eſt de terrenis tractare
Johan · iij · Qui de terra eſt de terra

loquit᷑ Sed linguagiū ꝓuīcie infer
nalis eſt maledicere ⁊ blaſphemare.
Yſai. viij. Cū eſurierit iraſcet᷑ ⁊ ma
ledicet regi ſuo ⁊ deo ſuo. Cogno
ſcitur autē quis quis ꝺ qua ꝓuīcia
ſit ad linguagiū ⁊ ex linguagio ſuo
ſeu loq̄la Unde dictū fuit petro Ma
thei. xxvi. Galileus es. naꝫ ⁊ loque
la tua manifeſtū te facit Cū igit᷑ q̄s
loq̄tur verba laudis ⁊ edificationis
ꝓximi ſignū eſt ꝙ ē de ꝓuīcia celi
⁊ de ꝓuīcia celeſti. vnde dicebat.
dominꝰ Jo. viij. Quare loq̄laꝫ meā
nō cognoſcitis Quādo autē quis lo
quitur v̾ba terrena ſignū eſt ꝙ eſt
de ꝓuīcia mūdi ſeu terreſtri. i. Jo.
iiij. Ipi de mūdo ſunt ⁊ de mūdo lo
quntur ⁊ mūdꝰ eos audit. Quando
vero aliquis loq̄tur v̾ba mēdacij ⁊
blaſphemie tūc eſt ſignū ꝙ ē de ꝓfeſ
ſione ⁊ ꝓuīcia ipſius miſerabilis in
ferni q̄ꝛ iſtud ē ꝓpriū linguagium de
monis infernalis Jo. viij. Cū loqui
tur mēdaciū ex ꝓprijs loquit᷑ Secun
do videndū eſt q̄lis ſit iſte ignis q̄tū
ad v̾tutem Habet enī virtutē incli
natiuā. q̄ꝛ alta humiliat ⁊ incinerat
⁊ annichilat. habet virtutē eleuati
uaꝫ q̄ꝛ ſurſum ferr᷑ ⁊ tendit. habet v̾
tutē coadiuuatiuā fluida q̄ꝛ ſolidat
⁊ adiuuat Sic ſpūs ſcūs ſm dyoni.
in libro de diuinis noibus. habꝫ v̾tu
tē inclinatiuā, q̄ꝛ illos quos replet i
clinat inferiꝰ p ſui humilitatē ⁊ cōtē
ptum. Pſ. Auferes ſpūm eoꝝ ſcꝫ ſu
pbie. ⁊ deficiēt ſcꝫ a ſe ipſis ⁊ in pul
uerē ſuū reuertent᷑ p ſui annichilati
oneꝫ ⁊ contēptum Secūdo habꝫ vir
tutē eleuatiuā q̄ꝛ eleuat eos ſuperiꝰ
p deſiderium eternoꝝ Ezec. viij Ele
uauit me ſpūs inter terrā ⁊ celū dux
it me in iheruſaleꝫ in viſione dei Tē
cio habet v̾tuteꝫ coadiuuatiuaꝫ per
cōcordiā ⁊ vnitatē morum Ephe. iiij
Solliciti ſeruare vnitatē ſpūs in vin
culo pacis Virtus nanqꝫ ignis in hoc
cōſideratur. q̄ꝛ ſūbſternit ſibi ōmnia
alia elemēta ſcꝫ terrā in carbonibus
aerē in flāma. aquā i balneo calido
Sic ⁊ ſpūs ſanctꝰ ſūbſternit ſibi terre
nam cupiditatem Greg. in omelia.
Nō ſpūs ſcūs apoſtolos in tāte celſi
tudinis culmen erexit. Quid aliud
dixerim. niſi ꝙ mētes terrenoruꝫ ce
los fecit Ambicioſam vanitatē. pſ.
Qui emittit fontes in cōuallibꝰ .i. ḡ
tiam ſuā p̄ſtat humilibus. Et volup
tuoſā carnalitateꝫ Gal. v. Spū am
bulate ⁊ deſideria carnis non perficie
tis Tercio videnduꝫ ē qualiter iſte ig
nis extinguitur Nā extinguit᷑ p̄mo p
ventuꝫ ſupbie. Job. i. Ventꝰ vehemēs
a regione deſerti concuſſit q̄tuor angu
los domꝰ Quatuor enī āguli domꝰ
ſpūalis ſunt fides. ſpes. caritas. ⁊
bona opatio Secūdo p lignoꝝ ſepati
oneꝫ .i. p ſpūm diſcordie Sicut enī a
nima nō viuificat membra ſepata.
nec ignis inflammat ligna diuiſa. ſic
nec ſpūs ſanctꝰ illos inflāmat q̄ ſūt
diuiſi a deo p mortalem culpā pſa. lix.
Iniquitates vr̄e diuiſerūt inter vos
⁊ deū vr̄m Ul' a ꝓximo diſcordia me
diāte ſeu p diſcordiaꝫ Luce. xi. Omē
regnū in ſeipm diuiſū deſolabit᷑ Uel
ab eccia p excoīcationis ſentētiam.
Mat. xviij. Si eī ecciam nō audierit
ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus.
Tercio extinguit᷑ p aquam luxurie.
Ecci. iij. Ignē ardēteꝫ extinguit aq̄.
Cetera nāqꝫ vicia nō omnino exting
uūt igniculū cordis q̄n aliquādo ibi
remāneāt alique affectōnes bone vo
lūtatis Luxuria āt adeo extinguit ꝙ
nihil ſpūale i corde relinquit᷑ ſed to
tus hō caro efficit᷑ Quarto videndū
eſt qualiter iſte ignis cōſeruatur Et
hoc fit per lignoꝝ appoſitioneꝫ id eſt
bonoꝝ opeꝝ multiplicationem Ecci.
xxviij. Scdm ligna ſilue. ſic ignis ex
ardeſcet. Leuit. vi. Ignis in altari
meo ſemp ardebit. quē nutriet ſacer

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dos ſubӈciēs ligna p ſingulos dies
Secūdo p cineris aſperſionem.i.me
morie mortis ſup inductōnem Job.
xvi. Operui cinere carnē meā.ij.Co
rin.iiij. Habem⁹ th'ez aut iſtum in v
ſis fictilibus Tercio p ſufflationez.i.
frequentē meditationē Eccl.xxviij.
Si ſufflaueris quaſi ignis exardebit.
Nihilominus ⁊ ipſe chriſt⁹ ſufflat Jo
han.xx. Inſufflauit ⁊ dixit Accipite
ſpūm ſanctū Quarto p diligentē ab
omni cōtrario cōſeruationem.i. per
malaꝝ ſocietatū vitationē Ex mala
enim ſocietate hō̄ peruertitur i intel
lectu q̄ntum ad cognoſcēda Prouē.
xiij. qui cū ſapiētibus gͣditur ſapiēs
erit Amicus ſtultoꝝ efficietur ſimil'.
Inquinatur in affectu q̄ntum ad dili
genda Eccl.xiij. Qui tetigerit picez
inquinabit' ab ea Et emoleſcit in ef
fectu q̄ntum ad operādū Jere.l. Re
cedite de medio babiloñis ne forte e
moleſcat cor veſtrū.

Sermo.centeſim⁹ ſexageſim⁹
tercius.de eod. Sermo ſextus.

De excelſo miſit ignē i oſſib⁹
meis ⁊ erudiuit me Treñ.i.
hec poſſunt eſſe v̄ba eccleſie
recolentis aduentuz ſpūs ſancti in a
poſtolos p quos ad fidez eſt erudita
In quibus verbis q̄tuor oſtendunt'.
Primo vñ miſſus ē q2 de excelſo. In
btā quidez trinitate eſt quadruplex
excelſuz. Primū eſt infinite poteſta
tis Jo.xij. Excelſior q̄dem celo ē ⁊ q̄d
facies ꝰ. Secūdum ē infinite varieta
tis.p quod omnia pſpicit ⁊ cognoſ
cit. Ps. Domin⁹ pſpexit de excelſo
ſancto ſuo. Tercium ē ifinite carita
tis ẏſa.vi. Vidi dñm ſedentē ſup ſo
liū excelſū ⁊ eleuatū. Quartū ē infi
nite bōitatis p qd oculo ſuo mīe nos
reſpicit. ps. Excelſus dñs ⁊ huīlia re
ſpicit. De iſto q̄druplici excelſo iſte
ignis ſcī ſpūs in apl'os ē miſſus. In
ipſis eñ erat q̄druplex defect⁹. Pri
m⁹ q̄ntū ad interptatiuā q2 timidi erāt
cōfiteri xp̄m Sicut p3 i principe apl'o
rū qui dū mori timuit vitā negauit
Secūdus ē q̄ntum ad intellectiuā: q2
multa ignorabāt q̄ tamē ipſos ſcire
expediebat Jo.xvi Adhuc habeo vo
biſcū multa dicere.ſed nō poteſtis
portare modo Terci⁹ q̄ntum ad affe
ctiuā.q2 in amore dei adhuc tepidi ⁊
frigidi erant.nec xp̄m eo mō dilige
bant quo eū diligere debebāt Joh.
xiiij Si diligeritis me.gauderetis vti
q3.q2 vado ad prēm Quartus q̄ntuz
ad opatiuam.q2 infirmi erāt ad ag
grediendū opa fortia ⁊ virtuoſa qd
innuit'. Mat.ix. Nemo imittit cōmiſ
ſurā panni rudis in veſtimētū vet⁹
⁊ c.q2 igitur hēbant defectū q̄ntum
ad interptatiuaz miſſus ē ſpūs ſcūs d
excelſo ifinite poteſtatis vt timidos
roboraret.qui eñ prius timebāt ta
cēdo: poſtmodū nō timuerunt cuz fi
ducia cōfitēdo. Act.iij. Repleti ſpū
ſancto loquebantur cum fiducia ver
bum dei. Qui prius timebant confi
teri in vna lingua.poſtmodum ſunt
confeſſi in omnibus linguis. Actuū
primo Ceperūt loqui varijs linguis
Et qui prius timebant fragilez mu
lierem.poſtmodum non timuerunt
principem neq3 imperatorem Actuū
quinto. Obedire magis oportet deo
q̄ hominibus ¶ Secundo quia habe
bant defectum quantum ad intellec
tiuam.miſſus eſt de excelſo veritatis
infinite vt inſcios edoceret Johan.
decimo ſexto. Cum autem venerit
ſpiritus veritatis docebit vos omnē
veritatem ſcilicet vite ⁊ doctrine. ⁊
iuſticie Sapientie octauo. Sobrieta
tem enim ⁊ ſapientiam docet.atq3
iuſticiam ⁊ veritatem.quibus vtili⁹
nichil eſt in vita hominibus.ſobrie
tatem.quo ad veritatem vite: Et
prudentiā.quo ad veritatē doctrine.
⁊ iuſticiaz quo ad veritatē iuſticie.

¶ Tercio quia habebant defectum
quo ad affectiuam. miſſus eſt de ex
celſo infinite caritatis vt frigidos in
flammaret Inflammauit enim cor
da eoꝝ Gregorius. Foris apparenti
bus linguis igneis. intus facta ſunt
corda inflammatiua Eorum verba.
Gregorius. In igneis linguis appa
ruit ſpiritus. quia omnes quos re
pleuerit ardentes pariter ⁊ loquētes
facit. . Eciam eorum opera. Job. xx
vij. Nonne veſtimenta tua calida
ſunt cum pflata fuerit terra auſtro
¶ Quarto quia ipſi habebant defec
tum quantum ad operatiuam miſſꝰ
eſt de excelſo infinite bonitatis. vt e
os perficeret ⁊ conſummaret. Naꝫ q̄
prius faciebāt opera debilia. poſtmo
dum aggreſſi ſunt fortia Aggreſſi ſūt
autem quoddam opus quod eſt ſup̄
naturam id eſt caſtitatem ſeruare.
Jheronimus. In carne preter carnē
viuere non humanum ſed angelicū
eſſe puto. Et quoddam opus quod
eſt contra naturam ſcilicet mortem
affectare. Act̄. xxi. Ego non ſolum
alligari. ſed ⁊ mori paratus ſum pro
nomine domini iheſu. Quoddaꝫ qd̄
eſt contra conſuetudinem humanā
ſcilicet diuicias contemnere Act̄. iij
Argentum ⁊ aurum non eſt mecum
⁊ c̄. Et quoddam quod ē contra ra
tionē ſcꝫ deum credere trinuꝫ ⁊ vnuꝫ
de virgine natum ⁊ paſſum Iſta enī
credere non potuerūt niſi p ſpirituꝫ
ſanctum Sapi. ix. Senſum autem tu
um quis ſciet niſi tu dederis ſapienti
am ⁊ miſeris eis ſpūm ſanctum de al
tiſſimis. Quoddaꝫ qd̄ eſt ſupra huā
naꝫ conditionē ſcꝫ nullaꝫ ad malum
habere promptitudinē. qꝛ ſicut dici
tur Ge. viij. Senſus ⁊ cogitatio hu
mani cord̄ prona ſūt ad malum ab a
doleſcentia ſua In apoſtolis āt fuit
q̄dem natura ad maluꝫ prona ſed in
bonuꝫ confirmata p̄s. Ego cōfirma
ui columnas eius Secundo oſtēditur
qualiter ſit miſſus. quia in ſpecie ig
nis. cum dicitur. miſit igneꝫ. ꝺ quo
cantat eccleſia. aduenit ignis diuiꝰ
non cōburens. ſed illuminās. nō ꝯ
ſumens ſed lucens. Ex quo habetur
ꝙ iſte ignis nō fuit carbo. nec flam
ma ſed lux Carbo eīeſt ignis ī mate
ria terreſtri Et iō nō apparuit ī ſpe
cie carbonis qꝛ illos quos replet non
facit predicare ꝓpter terrenuꝫ queſ
ſtum ſed ꝓpter celeſte premium. i.
Coꝝ. ix. Que eſt ei merces mea vt
euangelium ⁊ c. Nec apparuit ī ſpe
cie flamme. quia flāma eſt ignis in
materia aeris. ſpūs autem ſanctus
illos quos replet non facit p̄dicare
ꝓpter fauoreꝫ humanum. ſed ꝓpter
honorem diuinum. Gal̄. i. Si adhuc
hominibus placerem chriſti ſeruꝰ nō
eſſem Apparuit ergo ī ſpecie lucis q̄
eſt ſimplex ⁊ puriſſima. quia quos re
plet p̄dicare facit ex ſincera ītentioē
ſcꝫ ꝓpter vtilitateꝫ proximi ⁊ honorē
dei Phil̄. iiij. Nō quero datum ſed q̄
ro fructum ⁊ c. Tercio oſtēditur in
quos ſit emiſſus ſcꝫ ī apl̄os. cum di
citur In oſſibus meis Apoſtoli enim
dicuntur oſſa. qꝛ fuerūt exterius du
ri per paſſionuꝫ tolerationē Job xxij
Solidiſſimi quaſi ere fuſi ſūt. fuerūt
ſolidi qꝛ minas nō timebant. ſolidi
ores qꝛ verba contēpnebāt. ſolidiſſi
mi qꝛ mortē deſpiciebant. Interius
autem fuerūt medullis pleni per de
uotionem Job. xxi. Medullis oſſa il
lius irrigantur Medulla eī ſecundū
rabanuꝫ dicitur. ex eo ꝙ madefacit
oſſa Et eſt calide nature et dulcis ſa
poris. qꝛ deuotio ſpiritualis ⁊ aīam
aridam madefacit. frigidaꝫ accēdit.
et mundi amaritudinem in celeſtē
dulcedinē cōuertit Quarto oſtendi
tur q̄re miſſꝰ ē cū ꝺr Et erudiuit me
Spūs nanqꝫ ſanctus apl̄os erudiuit
Nā ī credēdis ꝺdit eis plenā veritatē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vnde dicit̄ · ſpūs veritatis Joh · xiiij ·
Spm veritatis quē mūdꝰ n̄ poteſt ac
cipere In diligendis dedit ordinatā
caritatē · ideo dicit̄ Spus caritatis · i ·
Joh · iiij · Deus caritas eſt ⁊ c̄ · In ope
randis dedit pfectā ſanctitatē. Et iō
vocatur ſpūs ſanctus Joh · xiiij · Pa
raclitus autē ſpūs ⁊ c̄ · in ſuſtinēdis
dedit cōſolationē ⁊ iocunditatē Joh
xv · Cum venerit paclitus ·

Sermo Centeſimus lx · quartꝰ Eodem die · ſermo · ſeptimus ·

Si quis diligit me ſermonez
meū ſeruabit ⁊ c̄ · Joh · xiiij · :
Circa aduentū ſpūs ſancti
in ſupradictis verbis tria ponuntur ·
Primo ipſius ſpūs aduentꝰ ſiue miſ
ſio · cū dicit̄ Ad eū veniemꝰ · Secūdo
miſſi cōfirmatio · cū dr Et manſionē
apd eū faciemꝰ Tercio ipſiꝰ miſſi ⁊ ꝯ
firmati manifeſtatio · cū dicit̄ · in pri
cipio Si quis diligit me ſermonē me
uz ſeruabit Circa primū notandum
ꝙ q̄tuoꝛ ſūt q̄ diſponūt ad ſpūs ſci
aduentū ⁊ miſſionē · Primū eſt deuo
ta orō cū libenter hō ad illud hoſpiti
um vadit ad qd̄ inuitat̄ · Noſtre aūt
orōnes ſunt q̄dam iuitationes · Nō
autē noſtra orō requirat̄ docet xp̄s
Jo · xiiij · Rogabo prēm meū ⁊ alium
paclituz dabit vob̄ Docz totꝰ apoſto
loꝝ cetus · de q̄bus dr · Orōmbꝰ apoſ
tolis ⁊ c̄ Docet ꝓpheta q̄ orādo dixit
Coꝛ mundū ⁊ c̄ Docet vniuerſalis ec
cleſia q̄ dicit Veni ſancte ſpūs Secū
duz eſt ꝓfunda humiliatio Libenter
hō ad illud hoſpiciū vadit vbi hono
rari ſe credit · Humilitas autē ſpūi
ſancto hōrez facit · iuxta illud · Eccl ·
iij Magna potētia dei ſolius ⁊ ab hu
milibꝰ hōratur Aq̄ autē ſpūs ſci non
fluit in mōtibus ſupboꝝ ſed i vallibꝰ
humiliū Ps̄ Qui emittit fōtes in cō
uallibꝰ · inter mediū montiū ptran
ſibūt aque Duo mōtes ſūt due ſpēs
ſupbie Vna q̄ naſcit̄ ex re tēporali ⁊
alia q̄ naſcit̄ ex re ſpūali · In medio
iſtoꝝ montiuz tranſit humilitas q̄ ſē
per tenet mediū · nō declinās ad ali
quam illaꝝ ſpēꝝ · Et in iſto medio
aque trāſeunt grāꝝ Tercium ē coꝛd
purificatio Libent̄ eni hō hoſpitatur
in hoſpicio mūdo · ſic ſpūs ſcūs habi
tat in coꝛde puro Ps̄ Domū tuaz do
mine decet ſanctitudo in longitudīe
dieꝝ Greḡ · Tergat ergo ſordes p̄ui
operis qui deo ꝑparat domū mētis
Eſt autē mundādus intellectus ab ō
ni p̄ua cogitatione Sic etiā affectus
ab omni iordinato amore Opꝰ exte
rius a negligētia ⁊ torpore Hoc ſigi
ficatuz eſt Neemie · xij · vbi dicitur ꝙ
mūdauerunt populū portas ⁊ muꝝ
Per populū intelligit̄ turba cogita
tionū Per portas ꝯſenſus volūtatis
Per murum bona ſcilicet opera que
animū muniunt ne ab ipſis ſuperet̄
hoſtibus Quartum eſt mētis trā
quilla vacatio · Libenter enim hō ad
illud hoſpicium diuertit in quo quie
tem inuenire ſe credit · Hinc ē ꝙ a
poſtoli receperunt ſpūm ſanctum ſe
dentes id eſt a curis ſecularibꝰ quieſ
centes Hinc eſt ꝙ filij iſrahel accepe
runt māna in ſolitudine · i · ſpiritus
ſancti dulcedinem in mētis quiete ·
Hinc eſt ꝙ helyas in ſolitudine ma
ne ⁊ veſpere pane ⁊ carnibꝰ paſceba
tur veniēs autē ad populuz vix buc
cellaz panis inuenit · qꝛ homo in men
tis quiete diuinas cōſolationes reci
pit · in turbatione autē famem inue
nit Secūdo ſūt quedam que diſpo
nunt ad ipſius ſpiritꝰ ſancti ꝯfirma
tionem · cum dicit̄ · Et manſionem a
pud eum faciemus Et iſta ſunt qua
tuoꝛ Primum eſt meditatio moꝛ
tis Sicut enim materialis ignis con
ſeruat̄ ſub cinere · ſic ſpūs ſcūs ſub
moꝛtis meditatione · Memoria ei
moꝛtis grāz ꝯſuat qꝛ fac̄ hūilē aīm ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ecci. v. Quid ſupbis terra ⁊ cinis.
vitat caſuz Eiuſď vij In oībꝰ opibꝰ
tuis meōrare nouiſſima tua ⁊ ineter
nū peccabis Dat ꝑfectū Gre. valde
ſe ſolliatat ī bono ope. q̄ ſemp cogi
tat de extremo fine Secūdum ē mor
tificatio carnis Carnes eī conſeruan
tur ex ſalis appoſitione. Sic ſpūs ſan
ctus ex carnis mortificatōe Mat. ix
Omnis victima ſale ſalietur. Aque
ſtantes ſcđm Ambro. putreſcunt. ſ
per diuerſos lapides currētes in ſuo
vigore pſiſtunt Sic aīa ſtans in ocio
putreſcit cito ex peccato. ſed quādo
inter diuerſos lapides vigiliaꝝ ⁊ ie
iunioꝝ frangiť in grā conſeruatur.
Et ſm. Auguſti. in libro de ciuitate
dei Eſt q̄dam fons q̄ ī die frigeſcit ī
nocte caleſcit. qꝛ ignis ſpūs ſcī in p
ſperitate extinguiť ⁊ ī aſperitate pe
nitentie ɔſeruatur Tercium ē diuini
timoris p̄ſentia Sicut eī domꝰ ſtaē nō
poteſt ſi nō habꝫ ſtabile fundamētū
⁊ forte tectū. ſic nec anima ſi nō ha
bet timorem. ꝙ timor ſit fundamen
tum diciť Ecc. xxvij Si nō timore do
mini inſtanť tenueris te. cito ſbuer
tetur domꝰ tua Et ꝙ ſit tectum Eiu
ſdē. xxv. Timor domini ſup omīa ſe
ſuppoſuit Quartū ē cuſtodia exteri
oris hoīs. ſicut eī vas plenū bal
ſamo aptum relictū cito effundiť ſic
balſamū gracie dei in eua effuſuz eſt
⁊ in adā p omēs qnq̄ ſenſus ſcꝫ viſū
⁊ auditū. guſtū. odoratuz ⁊ tactum
Ecc. xx. Gratie fatuoꝝ effūdentur.
Tercio ſunt quedaz que faciunt ad
ſpūs ſcī miſſi ⁊ confirmati oſtenſioēz
Et illa ſunt q̄tuor Spūs enim ſanctꝰ
oſtenſus ē ī q̄druplici ſigō ſcꝫ nubis.
colūbe. flatus. ⁊ ignis. p que dať i
telligi ꝙ q̄tuor ſūt ſigna p que quis
poteſt agnoſcere ſe habere ſpiritū
ſcūm Primum ſignū eſt abundātia
lacrimaꝝ Et iō apparuit ī ſpē nubis
ſuper chriſtum transfiguratum. p̄s.
Flauit ſpūs eius ⁊ fluent aque. Ge
ne. i. Spiritus domini ferebatur ſu
p aquas ſcꝫ lacrimaꝝ Secundum eſt
dimiſſio iniuriarum. Et iō apparuit
in ſpē columbe que felle caret. ⁊ iō
Sap. vij. vocatur ſpūs ſanctus. ſua
uis. benignꝰ ⁊ humanꝰ. qꝛ facit ho
mines ſuaues ī corde. benignos ī ſer
mone. ⁊ humanos ī omī conuerſati
one Terciū eſt ɔtemptꝰ tēporalium
Et iō apparuit in ſpē flatus. qꝛ oīa
temporalia facit contemnere tanq̄
flatum vaporez ⁊ fumuz. Et ideo le
giť de ſampſone ꝙ cū ſpiritus domi
ni in eum irruit. leonem interfecit.
philiſteos ſupauit ⁊ vincula dirupit
Per leonē intelligiť ſuperbia. Per
philiſteos q̄ interp̄tantur cadentes
intelliguntur diuitie ſiue ipſa auari
cia. qꝛ ſicut dicitur. prouer. xi. Qui
confidit in diuicijs corruet. Sed per
vincula intelligitur ipa carnalis ɔcu
piſcentia. iuxta illud Ecc. vij. Vincu
la enīz ſunt manꝰ illiꝰ Quartuz eſt ꝺ
ſiderium ſupnoꝝ Et ideo apparuit in
ſpē ignis qui ſemp habet ſurſuz fer
ri. Ezec. viij. Eleuauit me ſpūs inť
terram ⁊ celum Vbicunq̄ ergo ē fu
mus aromaticus ſancti deſiderij. ſig
num eſt ꝙ ibi fit ignis ſpūs ſancti.
Gre. Qui mente integra dominum
deſiderat ꝑfecto iā hꝫ quē amat.

Sermo clxv. de ſcā trinitate f. i.

O Altitudo diuitiaꝝ ſapiētie ⁊
ſcie dei. Roma. xi. Feſtū ſcē
trinitatis quidam celebrant
in dnīca que ē octaua penthecoſtes
que eſt principium dominicaꝝ. ad
innuendum ꝙ deus eſt prima cauſa
omniū Sed alij celebrant illud feſtū
in vltima dnīca. adnuendum ꝙ deꝰ
eſt finis omniuz Alij nunq̄ celebrāt
contenti illa laude continua trinita
tis qua dicitur gloria patri ⁊ filio ⁊ c̄
vt oſtendatur ꝙ eſt gubernatrix ⁊
conſeruatrix omnium. Apoſtolus

igitur licet raptus fuerit vſqꝫ ad ter
cium celū · tñ nō eſt auſus miſteriuꝫ
trinitatis curioſe inueſtigare Sed in
verba admiraciōis ⁊ laudis ꝓrūpēs
dicit O altitudo diuitiarū In quibus
verbis tria ponit Primo ꝙ ipſa bea
ta trinitas nō eſt curioſe inueſtigan
da · cū dicit O altitudo diuitiarū ſapi
entie ⁊ ſciencie dei ⁊c̄ Curioſe eī hoc
inueſtigare vanū eſſet · ac periculo
ſū ⁊ cōfuſione dignuꝫ Vanū quidem eſ
ſet · qꝛ intentū ſuuꝫ cōſequi nō poſſet
Eccī · iij: Altiora te ne quēſieris · ⁊ forti
ora te ne ſcrutatus fueris · ⁊c̄ · Vnde
legitur ꝙ eo tēpore quo beatus auguſ
tinus libros de trinitate faciebat · quen
dam puerulū in litore maris inuenit
qui cum quodā cocliari argenteo aquā
maris in quādaꝫ ꝑuam foueā refun
debat dicens ſe velle totū mare in il
lam foueā refundere Cui auguſtinus
pouocatus ait Quomō hoc poſſet fie
ri cuꝫ mare ſit magnū ⁊ coclear mo
dicum ac fouea ꝑua Et ille Facilius
eſt mihi hoc agere quā tibi id quod co
gitas adimplere Cogitas eīm in libro
tuo miſteriū trinitatis comprehendere
cū liber tuus ſit ꝑua fouea ad recipiē
dum · ingeniū tuū modicum coclear
ad inquirendū: ⁊ trinitas ipſa immē
ſum pelagus ad exhauriendū Statim
qꝫ puer diſparuit Secūdo hoc eſſet
periculoſum qꝛ ex nimia immēſitate lu
minis poſſet incurrere cecitatē erro
ris · Prou · xxv · ſicut qui mel multum
comedit nō eſt ei bonū · ſic qui perſcru
tator ē maieſtatis opprimetur gloria ·
Auguſtinus in libro de trinitate · vbi que
ritur vnitas trinitatis · patris ⁊ filij
⁊ ſpūs ſcī nuſquā periculoſius alicubi er
ratur: nec laborioſius aliquid queritur ·
nec fructuoſius aliquid inuenitur · vn
de legitur in apocrifis eſdre ꝙ cū ipſe eſ
dras ꝓfunda dei inquirere vellet ad ſe
ipſuꝫ reductus eſt ne ſupra ſe nimis e
leuaretur āgelo ſibi dicēte Si vales ;

flammā ignis pondera · flatū venti mē
ſura · diei preterita reuoca · quaſi dicat
Si hec que infima ſunt nō vales cōpre
hendere · quomō hec que diuina ſūt va
lebis attingere Tercio hoc eſſet cōfu
ſione cōdignum Dixit eīm rabi moy
ſes ꝙ talmuliſte dixerūt ꝙ quicunqꝫ in
geniū ſuū ponit circa quatuor recipiet
confuſionem · Quādo ſcꝫ vult ſcire
quid eſt in ſūmo · quando vult ſcire quid
eſt in ymo · quid fuit primo ⁊ quid e
rit vltimo Summū ⁊ primum vocat
deū in quantum eſt principiuꝫ omnium
ymuꝫ ⁊ vltimū vocat ipſuꝫ in quantum
eſt finis omniū · Quantum eīm ad iſta
deus ē inueſtigabilis · yſa · vi · Dicitur
de ſeraphin ꝙ duabus alis velabant
faciē eius Et duabus velabant pedes
eius Velant igitur caput ⁊ pedes · qꝛ deus
prout ē principium ⁊ finis ē nobis in
ueſtigabilis Media autē nō ſunt ve
lata · qꝛ ea que ſūt a principio in finē ſiue que ſunt inter primum et vltimum
.i. diuini effectus nobis cognita ſūt ·
Secūdo ponit apl's ꝙ ipſa beata tri
nitas fideliter ē credēda cū dicit Quo
niā ex ipſo ⁊ per ipſuꝫ ⁊c̄ · Vbi ponit
trinitatē perſonarū · cū dicit Quoniā
ex ipſo ⁊c̄ · Et vnitatē eſſentie · cum
dicit Ipſi gloria in ſecula Iſta ei fides
noſtra adiuuari poteſt ſcripturarū
teſtimonijs · creaturarū veſtigijs · ⁊
oſtēſis miraculis Poteſt autē hoc oſ
tendi per auctoritatē diuinā angelicā
⁊ humanā De diuina dr̄ · Geñ · i · Fa
ciamus hominem ad ymaginem ⁊ ſi
militudinē nr̄ā · ꝙ ergo dr̄ · Faciamus
⁊ noſtram perſonarū pluralitatē reſ
picit · ꝙ vero in ſingulari numero di
cit ſimilitudinē ⁊ imaginem · ſubſtā
tie reſpicit vnitatē Hoc eciā oſtēdi
tur per auctoritatē angelicaꝫ · quia
angeli quotidie exclamāt ⁊ dicunt ·
Sanctus · ſanctus ſanctus dominus
deus exercituum ⁊c̄ · ꝙ ter dicunt ſā
ctus · pertinent ad trinitatē perſonarū · ꝙ
ſemel dicūt dñs deus ad vnitatē eſſētie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Hoc etiā oſtēditur p auctoritatē hu
manā ſcʒ ꝓpheticam Ps̄ Benedicat
nos deus deus noſter ⁊c. Apoſtolicā
.i. Jo. vi. Tres ſunt q̄ teſtimoīū dāt
in celo. pater. verbū. ⁊ ſpūs ſanctꝰ.
Et hi tres vnū ſunt Et per auctorita
tem euangelicam Mat. vlt. Bapti
ſātes eos ī noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūs
ſācti Secūdo adiuuat̄ ipſa fides nrā
qua credimꝰ deuʒ eſſe trinū ⁊ vnum
ex creaturaꝝ veſtigijs Et iſtud veſti
gium inuenit̄ in creaturis ſupiorībꝰ
ſicut in ſole in quo ſm beatū Aug.
tria cōſiderant̄. ſcʒ qđ eſt. qđ lucet.
⁊ qđ calet. i. ſubſtātia ſolis radius ⁊
calor Radius de ſole naſcitur. qꝛ fili
us de patre generat̄ Calor autē ab v
troqꝫ ꝓuenit. qꝛ ſpūs ſcūs ab vtroʒ
ꝓcedit Subſtātia vero ſolis a nulla
creatura cauſat̄. qꝛ pater a nullo de
riuat̄ In creaturis inferioribus ſicut
patet in aqua vna ē aqua ī fonte. in
riuo. ⁊ ſtagno. Sʒ riuꝰ ē a fonte. ſta
gnuʒ ab vtroqꝫ. fons a nullo In cre
aturis medijs ſicut ī hoīe ī quo eſt v
na aīa in tribus potētijs. de q̄bus di
cit Aug. nō ſufficit ſolus intellectus
niſi ſit volūtas in amore dei. nec duo
ſufficiūt niſi meōria addat̄. q̄ ſemp
in aīa intelligētis maneat deꝰ Terci
o adiuuat̄ oſtēſis miācul' quoꝝ vnū
ponit euſebius q circa natiuitatem
xp̄i tres ſoles ī oriēte apparuerunt q̄
paulatiʒ in vnū ſolē redacti ſūt. Ali
ud poīt eutropiꝰ. q duʒ q̄dam arria
nus quendā baptiſaret formaʒ trini
tatis puerteret mox aqua diſparuit
Tercium ponit fulgibertꝰ q epō nā
ſtenſi miſſaʒ celebrāti tres gutte cla
riſſime ſup altare celitus ſūt emiſſe.
que ſibi appinq̄ntes vnā gēmaʒ pul
cherrimaʒ effecerūt quā cū in quadā
cruce vbi erāt multe gēme poſuiſſet
ille tātā eꝰ excellentiā nō ferentes de
cruce protinus ceciderunt Tercio di
cit apoſtolus q ipſa beata trinitas ⁊
vnitas eſt a nobis glorificāda. cum
ait. ipſi gloria in ſecula ſeculoꝝ amē
Debemus ipſaʒ glorificare ꝓpter de
bituʒ quia ꝓpter ipſaʒ homo eſt forā
tus. yſa. xliij. Populuʒ iſtum forma
ui mihi laudē meaʒ narrabit Prop
ter meritum. i. Regum. ij. Quicunʒ
honorificauerit me glorificabo eum.
Propter exemplum. quia ipſā glori
ficat creatura inſenſibilis Pſalꝰ Ce
li enarrāt gloriam dei Irracionalis
creatura. yſaie. xliij. Glorificabit
me beſtia agri ⁊ draconis. Crea
tura intellectualis. Job. xxxviij. V
bi eras quando me glorificabant aſ
tra matutina Et ideo debet iſtā glo
rificare creatura rationalis vt veri
ficetur illud quod dicit Auguſtinus
Non ceſſat nec tacet laudes tuas v
uerſa creatura tua.

Sermo clxvi. De ſancta trini. ꝑ 29

Benedicat nos deus deus noſ
ter benedicat nos deus ⁊c.
Propheta ſpiritu ſancto in
ſpiratus miſterium trinitatis nobis
aperiens ita dicit. Primo quid de eo
ſit credendū Secundo quid ab eo ſit
petenduʒ Tercio qualiter ſit ei ſerui
endum De deo autem ē credendum
q ſit trinus. iō ponit̄ ibi ter deus. ⁊
q ſit vnus iō in ſingulari ponit̄ bn̄di
cat Et licet iſtud ſit ſupra nos tn̄ in
creaturis aliqualiter eluceſſit Et pri
mo in creaturis vniuerſalibꝰ in q̄bꝰ
inuenimꝰ magnitudinē p quā intel
ligitur patris potētia. ſpēm ⁊ pulchri
tudinē per quaʒ intelligit̄ filii ſapiē
tia De his duobus dicit̄ Sap. xiii. A
magitudie eniʒ ſpeciei ⁊ creature ꝯ
gnoſcibiliter poterit eoꝝ creator vi
deri. vtilitatē per quā intelligit̄ ſpi
ritus ſci bonitas ⁊ clemētia Gen̄. i.
Vidit eī deꝰ cūcta q̄ fecerat ⁊ erant
valde bona Scđo eluceſſit ī creaturis
ī particulari ſicut in igne ī quo q̄dem
ē ſpēs ignis ſplēdor ⁊ calor Splēdor

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ab igne naſcit̄ ·calor ab igne τ ſplen
dore generat̄ Vnde dicit Aug̃ Splē
dor ē de igne τ tamē coeua ſunt Da
ēm̄ mihi ignez ſine ſplendore τ credā
patrez eſſe ſine filio ·Secūdo in crea
tura ſpūali·ſicut in anima Vnde di
cit Aug̃·de trinitate· Mens τ noticia
eiꝰ τ amor eiꝰ tria q̄dam ſūt ·Mēs
ēm̄ nouit ſe τ amat ſe· τ cū ſe cogno
ſcit noticiā ſuaz gignit τ eſt parēs ſu
e noticie·tercius ē amor q̄ de ipſa ſcꝫ
mente τ noticia ꝓcedit·cū mens ſe ɔ
noſcens diligit ſe· Tercio in ſeculari
bus diſciplinis Vnde dicit fauſtus in
libro de fide catholica Tres tantū ꝑ
ſonas liberalia ſtudia ſenſerūt Nun
q̄d ēm̄ in arte grāmatica·niſi ꝑmā·ſe
cundā τ terciā ꝑſonaz inuenimus Eci
am iuenit̄ vna dictō q̄ eſt vnica ivo
ce· τ triplex in ſignificatione· vt hec
dictō amor q̄ poteſt eſſe alicuiꝰ nom̄
ꝓpriū· τ eſt nomē ɔmune τ v̄bū Nē
to in numeris Vnde dicit phs ꝑ hūc
numerꝝ ſcꝫ ternariuz adhibuimꝰ noſ
ipſos magnificare deū vnū eminētē
ꝓprietatibꝰ eorꝝ que ſunt creata Nō
autē intelligendū eſt ꝙ ipi poſuerūt
numerꝝ ternariū in ꝑſonis diuinis·
q̄ hoc nō cognouit Sed vult dicere
ꝙ antiqui vtebant̄ numero ternario
in ſacrificiis τ orōnibus ꝓpter q̄ddaz
numeri ꝑfectōnez Secūdo ꝓpheta po
nit q̄d ſit ab eo petēduz·q̄ benedic
tio·cū dicit Bñdicat nos ds τ c̄· In
uocatō nāq̄ trinitatis triplicē nobis be
nedictō ez acq̄rit Prima cōſiſtit in t̄
renorꝝ deſpectōne τ celeſtiū ɔtēplati
one pſa·xl· Quis appēdit tribꝰ digi
tis molez terre·quaſi dicat nullꝰ niſi
deus t̄nus i ſua potētia ſapientia τ mi
ſericordia quaſi tribꝰ digitis molem
terre.i.põderoſitatē corporis ·appen
dit ſurſū eleuãdo ad ɔtēnendū terrã
τ contēplandū celeſtia Sic igit̄ appē
ſus τ eleuatus erat beatus Auguſti
nus de quo dicit̄· ꝙ cū libros de trini

tate ſcriberet τ q̄dam vidua in t̄bu
latione poſita ad euz vadēs ipſum ſa
lutaſſꝫ· τ ipē nihil illi mulieri reſpō
deret·ipſa triſtis abceſſit Sequenti
vero die cum eꝰ miſſaz audiret facta
eſt in extaſi mentis τ rapta in celum
ibidem vidit Auguſtinū facie inclīā
ta de trinitate diſputantē Factaq̄ ē
vox ad eā dicēs Cū ad auguſtinū iui
ſti tunc de trinitatis gloria attentiſſi
me diſputabat Et ideo ꝙ ibi fueris
nō aduertit Secūdo cōſiſtit in tēpta
tionuz τ omniū demonū effugatioē·
Hoc ſignificatū ē·Exod·v·Deus he
breorꝝ vocauit nos vt eamꝰ viā triū
dieruz in ſolitudine .i. vt per fidem t̄
initatis ei in hac vita in qua ꝑegrini
ſumus ſeruiamꝰ ne forte accidat no
bis peſtis ·i·tēptatio q̄ eſt a carne·ā
gladius q̄ ē tēptatio ab hoſte Iſtud
eciā notat̄ in quodā fideli notario a
pud cōſtantinopolim de quo legit̄ ꝙ
cū magꝰ eum duxiſſet ad quendā lo
cū vbi cōgregata fuit multitudo de
monuz vnus ſedens in throno inter
rogauit Si ſeruus ſuus erat ·Et iſte
ſe ſignans dixit Ego ſum ſeruus ſan
cte trinitatis ·Et ſtatim omnes diſ
paruerunt· Tercia conſiſtit in ad
uerſitatū propulſione: Nam ſicut re
fert Iohannes damaſcenꝰ Cum apd̄
conſtantinopolim grauis peſtis eſſꝫ
de medio populi q̄dā puer in celum
raptus canticum ſancte trinitatis ·
ſcilicet·Sancte deus ·ſancte fortis ·
ſācte τ miſericors ſaluator miſere no
bis: ab angelis eſt edoctus·ꝙ cum
t̄diēs decātaſſꝫ mox ois t̄bulatio ceſ
ſauit Tercio propheta ponit qualit̄
ſancte trinitati eſt ſuiendum ·quia
cum Et timore·cum dicit · Et metu
ant eum omnes fines terre Circa
quod ſciendum ꝙ quedam ſunt ſub
terra. ſicut demones τ damnati in a
quis penarum poſiti ·Iob· viceſimo
vi· ecce gigātes gemunt ſub aquis

Iſti ſanctã trinitatez ⁊ ſi timore me
tuunt · tamẽ odiunt ⁊ blaſphemant
Ps̃ · Sup̃bia eoꝝ q̃ te oderũt aſcen
dit ſemp Alij ſũt ſup terraz ſicut ſũt
angeli ⁊ beati · ps̃ Credo videre bõã
domini i terra viuentiũ Et iſti ſcãm
t̃initatẽ amore ſancto metuũt ⁊ reue
rent̃ · ac laudãt cotidie dicentes yſa
ie · vi Sanctꝰ ſcũs ſcũs dominꝰ deus
exercituũ · vnde legit̃ ꝙ cũ quidã vir
ſcũs cũ alijs pſallentibꝰ eſſet i eccĩa
vidit beataz virginẽ illuc aduenien
tem ⁊ ad gl̃a patri ꝓfunde inclinan
tẽ q̃ cũ eam de hoc iterrogaſſz reſpõ
dit ꝙ quãdocunqz ille verſiculꝰ trini
tatis ab eccĩa dicitur · tota curia ce
leſtis ſcẽ trinitati inclinat ⁊ ipſaz re
ueretur Alij ſũt in medio terre ſicut
auari ⁊ terrenoꝝ cupiditatibus dedi
ti Et iſti nõ ſunt digni gloriã ſcẽ t̃ni
tatis narrare ne dicat̃ eis illud ps̃ ·
Peccatori autẽ dixit deus · q̃re tu e
narras iuſticias meas ⁊ c · vnde ſicut
refert · bonifa · in libro · ſuo q̃m ſcrip
ſit ad comitiſſaz matildam · Cum q̃dã
archieps̃ ſimoniacus p teſtes cõuin
ci nõ poſſz · ꝓceptuz ẽ ei vt verſum t̃
initatis diceret Et cũ ille ſanctam t̃ni
tatez ⁊ maxime ſpũm ſcũm nomina
re nõ poſſz ſic deprehenſus ⁊ ɔfuſus
ẽ Alij ſunt in finibus terre ſicut viri
pfecti in q̃bus terrena ſumunt̃ · Et i
ſti beatã t̃initatẽ metuãt timore fili
ali · Ecc · i · Plenitudo ſapiẽtie timor
domini Et iſti ſemp t̃initatem d̃bẽt
laudare ac dicere Gl̃a patri ⁊ filio ⁊
ſpũi ſancto Iſtuz eñ verſuz ſancte t̃ni
tatis nicena ſinodꝰ edidit Sed ihero
nimꝰ in fine pſalmoꝝ d̃d̃m ordiãuit

Sermo clxvij · eodẽ die ſer · ij ·

Tres ſunt q̃ teſtimoniuz dãt
in celo · ſcz pater · verbum ⁊
ſpiritus ſanctus · Et hi tres
vnum ſunt · i · Ioh · v · Sanctus iohan
nes euangeliſta recũbens ſupra pec
tus domini ⁊ fluenta ſapientie inde
hauriens miſterium ſcẽ t̃initatis ⁊ v
nitatis nobis ſub breuibꝰ verbis tra
didit dicẽs Tres ſũt · In q̃bꝰ verbis
tria oſtẽdit Primo ꝙ in diuinis eſt
t̃initas pſonaꝝ ⁊ vnitas eſſentie · cuz
d̃r Tres ſũt q̃ teſtimoniũ dant i cel̃ ·
⁊ c · Iſtam ãt t̃initatẽ ⁊ vnitatem per
ſonaꝝ oſtendit dioniſiꝰ in li · de diui
nis nominibꝰ p quatuor exempla o
ſtendẽs ꝙ filiꝰ ⁊ ſpũs ſanctus proce
dunt a prẽ ſicut duo riui ab vno fon
te · ſicut due pullulationes ab vna ra
dice · ſicut duo flores ab vna arbore
Et ſicut duo radij ab vno ſole Ait e
niz ſic · Pater eſt fontana deitas Fili
us autez ⁊ ſpũs ſcũs deitatis ſi ita oz
dicere pullulationes diuine nature ·
⁊ ſicut flores ⁊ superſubſtancialia lu
mina Quomodo autẽ ſint neqz dice
re neqz cogitare ẽ poſſibile · Proce
dunt igit̃ primo ſicut duo riui ab v
no fonte Pater eñ eſt inſtar fontis ·
Filius inſtar riui a fonte ꝓcedentis ·
Spiritꝰ ſanctꝰ iſtar ſtagni a fonte ⁊
riuo ꝓcedentis ⁊ emanantis · Secun
do procedunt ſicut due pullulatões
ab vna radice A radice quidem pro
cedit truncus · ⁊ a radice ⁊ trunco e
ducitur ramus · Sic a patre ꝓcedit
filiꝰ a patre ⁊ filio procedit ſpiritus
ſanctus · Tercio procedunt ſi
cut duo flores ab vna arbore · De ar
bore quidem ꝓcedit flos ⁊ ex arboꝛ̃e
⁊ flore naſcitur fructus · Sic a patre
ꝓcedit filius ⁊ ab vtroqz ſpũs ſcũs
Quarto ꝓcedunt ſicut duo radij
ab vno ſole · A ſole quidem ꝓcedit
ſplendor · A ſole ⁊ ſplendoꝛ̃e produ
citur calor · Auguſtinus · videmus ſo
lem per celum currentem · lucentem
calentem Iſta igitur tria conſiderã
tur in ſole ſcz curſus · ſplendor · ⁊ ca
lor · ſic in deitate inuenimus patrem
currentem id ẽ potenter omnia ope
rantem Iohan · v Pater meus vſqz
modo operatur · Filium ſplendentẽ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

.i. ſplendorē ſue ſapientie effunderet ꝫ
Johis .i. Erat lux vera ⁊c̄. Et ſpm̄
ſcm̄ calentem .i. corda inflāmantem.
Luce .xij. Ignē veni mittere in terrā
⁊c̄. Scdo oñdit Johēs. ꝙ in diuinis
ſunt quedā appropriata. cum dicit.
qui teſtimonium dant in celo Scdm
aūt gloſā. xp̄s habuit triplex teſtiō
niū. ꝙ ſit celeſtis. Primū eſt a prē.
cū dixit. Hic eſt filius meus dilect⁹.
Scdm aūt a ſeipſo qn̄ fuit trāſfigura
tus. Terciū a ſpū ſacto qn̄ in ſpecie
columbe ſup eum apparuit Et ꝗ̄uis
iſte opationes fuerūt cōmunes. tn̄
ſm btm̄ Auguſtinū illi⁹ vocis allatio
attribuit̄ patri. trāſfiguratio filio et
columbe formatio ſpiritui ſancto.
Ponūt aūt ſancti et alia appropata
diuinis pſonis. quoꝝ Auguſtin⁹. in
libro de Trinitate. tria ponit dicens
In patre vnitas In filio equalitas.
in ſpū ſancto vnitatis equalitatiſ qꝫ
cōnexio. In alio qꝫ loco appropriat
patri potenciā. filio ſapientiā. et ſpi
ritui ſancto bonitatē. Hilarius vero
in libro de trinitate alia tria ponit di
cens. Eternitas eſt in patre. ſpēs in
imagine. vſus in munere. Ex his er
go patz. ꝙ patri attribuit̄ potencia
vnitas et eṫnitas Filio ſapientia eq̄
litas ſpecies ſiue pulchritudo Spūi
ſancto bonitas nexus et vſus. Hoꝝ
autem rationē breuiter videamus.
Pater namqꝫ eſt fontale principiū.
et ideo ſibi attribuit̄ potentia que in
ſe includit rationē principij. Eſt etiā
principium nō de principio. ideo ſibi
attribuit̄ vnitas. que ſicut pn̄cipiū
ſine principio innumerus inuenitur
Et etiā principiū oīs proceſſionis. ſciz
gn̄ationis et ſpirationis. et ideo ſibi
attribuit̄ eṫnitas. que eſt principiū
oīs durationis ſcꝫ eui et tpis. Filius
aūt procedit a prē p modū intellect⁹
quo ſapiētia pficit̄ Et ideo ſibi attri
buit̄ ſapientia recipit etiā inquantū
filius a patre genitus eandeꝫ naturā
quā habet generans. ideo ſibi attri
buit̄ eq̄litas. Eſt etiā verbū patris
in quo tanq̄ in ſpeculo oīa reſplē
dent atqꝫ relucent. et ideo ſibi attri
buit̄ ſpecies ſiue pulchritudo. Spūs
ſāctus procedit a prē et filio. vt amor
cuius obiectum eſt bonū. et ideo ſibi
attribuit̄ bonitas. Eſt etiā amor pa
tris et filij quo vniunt̄. et eſt donū
qḋ nos vnit. et ideo ſibi attribuitur
nexus Pater in amore diuino fruit̄
ſeipō et diligit filiū amore fruitiōis
et ergo ſpūi ſancto appropat̄ vſus.
Vnde btūs Aug̃. vſum exponit frui
tionē ❡ Tercio ponit quedā ppria. cū
dicit. Pater. verbū. et ſpūſſanctus.
Q̄uis em̄ p hoc ab inuicē diſtinguāt̄
nō tn̄ diuidunt̄. Sed ſicut hn̄t vnam
eſſentiā. ita hn̄t vnā virtutē. vnā vo
luntatē et vnā opationē. ꝙ em̄ q̄tū
ad iſta q̄tuor nō diuidant̄ dr̄ Jo. v.
Non p̄t filius quicq̄ a ſe facere Ecce
qꝛ habet eandem cū patre virtutem
Sicut em̄ filius non eſt a ſeipſo ſed a
patre. ſic et a ſeipō nō habet v̓tuteꝫ
opandi ſed a prē Habet etiam a prē
eandē eſſentiā. Vnde ſubdit̄. Niſi qḋ
viderit patrē facientē. qꝛ em̄ illa ge
neratio qua fili⁹ a prē procedit: nō eſt
carnalis ſed ſpūalis. et ſenſus viſus
int̄ ceteros ſenſus eſt magis ſpūal̄.
ideo p ſenſum viſus exp̄mit̄. Videre
em̄ patrē facientē nichil aliud eſt ꝙ
ab ipſo accipere eſſentiā et opatiuaꝫ
virtutē. Habet etiā eandē opationē
Vnde ſubdit̄ Quecūqꝫ em̄ pater fe
cerit. Habet etiā eandē cū patre vo
luntatē. ideo ſubditur Hoc et filius
ſimilit̄ faciet .i. ſimili voluntate cum
patre.

❡ Sermo .clxviij. Eod die. ſmo .iiij.

Poteſtas dei ē. et tibi dn̄e mi
ſericordia. qꝛ tu reddes vni
cuiqꝫ iuxta opera ſua. Pſal.
Scdm ſcōs doctores patri attribuit̄

potentia · filio ſapientia · ſpūi ſancto
bonitas ſiue mīa: Duo prima ſcz potē
tia ⁊ miſericordia patent in auctorita
te pmiſſa Terciū autē ſcz ſapiētia no
tatur cū dr · qꝛ tu reddes vnicuiqꝫ ſe
cundū opera ſua Omne eīn iudiciuz
datuz eſt filio · ſicut dicit̄ Joh · v · Ju
dex autē i diget ſapiētia ad examinā
dum ⁊ diffiniendū · Et iō in hoc qd
dicit̄ Quia tu reddes vnicuiqꝫ ſcdm
opa ſua · filij ſapiētia ſbītelligit̄ Pri
mo igit̄ potētia attribuit̄ patri · quā
uis eīn fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs ſint omnipo
tētes · patri tamē omnipotētia attri
buit̄ ne in cordibus ſimpliciuz ex eo
qꝫ pater dr impotēs reputet̄ Quam
uis autē deus ſit omīpotens · ſunt ta
mē ſex q̄ ipſū ſuperant ⁊ vincūt Pri
mum eſt ſua pietas viſceroſa Jere ·
xxxi · Si filius honorabilis mihi effraim
ſi puer delicat⁹ · qꝛ ex quo locut⁹ ſuz
de eo adhuc ego recordabor eius Jo
circo cōturbata ſunt viſcera mea ſu
p eum miſerās miſerebor eius Oſee ·
xi · Cōuerſum ē cor meū in me · parit̄
cōturbata eſt penitudo mea nō faciā
furorem meuz Secūdū eſt orō noſtra
lacrimoſa Gene · xxxij · Si cōtra deū
fortis fuiſti: quāto magis cōtra hoi
nes pualebis Fuit autē ɔtra deuz for
tis per lacrimas q̄s effudit Sicut dr ·
Oſee · xij · Jnualuit ad angelū ⁊ ɔfor
tat⁹ eſt · fleuit ⁊ rogauit eū · hoc etiā
notat̄ · iiij · Reg · xx · de ezechia rege
cui⁹ lacrime deū vicerūt · Terciū eſt
caritas affectuoſa · Jpſa eīn deū d ce
lo ad terrā traxit Aug⁹ · O caritas
q̄ntas ⁊ q̄ magnas vires habes · deū
de celo ad terrā depoſuiſti · Jpſa eniz
eū in patibulo aſcēdere fecit ⁊ coegit
Luce · xij Baptiſma habeo baptiſari
⁊ quō coarctor donec pficiatur · Qr̄
tum ē cōſtantia v̓tuoſa Qui eīn ſibi
⁊ voluntati ſue vim faciunt deū vin
cunt Mat̄ · xi · Regnum celoruz vim
patitur ⁊ violenti rapiunt illud ·

Quītum ē humilitas gratioſa · qd ſig
nificatū eſt · iij · Reg · xxi · Vbi ſcz do
min⁹ dixit helye Nonne vides achab
humiliatū coram me · qꝛ igit̄ humilia
t⁹ ē mei cauſa nō inducā malū i die
bus e⁹ · hoc etiā manifeſte patet i m̄
multis Sextū eſt veritas v̓tuoſa · ij
Thi · ij · Negare ſeipm̄ nō poteſt · glo
ſa · qd faceret ſi dcā ſua nō impleret
Ex hoc eīn verbo impꝑeābat helimas
mag⁹ paulo · quē admodū refert ipē
dyonīſius in libro de diuinis noībus
Dicebat ei ſi omnipotēs eſt quō dici
tur aliquid nō poſſe a noſtro theolo
go Et reſpōdet ipſe dyonīſius Etenī
ſupſius negatio caſus ē a veritate ·
veritas autē eſt exiſtens · a veritate
autē caſus · ab exiſtente autē cadere
nō poteſt deus Secūdo ſapientia
attribuit̄ filio · ⁊ q̄uis pater ⁊ etiam
ſpūs ſanct⁹ eandē habeāt ſapientiaz
tam̄ ne ex eo qꝫ dr fili⁹ ab imperitis
min⁹ ſapiēs crederet̄ · iō ſibi attribu
itur ſapientia · q̄uis autē ſit ſūme ſa
piens · tamē ſcienter ſe a nobis deci
pe permittit Et hoc in vēditione · em
ptōe · ɔmutatiōe · ⁊ diuiſione Jn vē
ditione enim qꝛ vēdendo nobis reg
nuz celoꝝ · dimittit ſe decipi infra di
midium iuſti pcij · vēdit eīn ipſuz apo
ſtolis p rethib⁹ ⁊ pua nauicula Ma
the · iiij · zacheo p dimidia reꝝ ſuaꝝ
ſubſtātia · Lu · xix · vidue p duobus
minutis · Et quibuſdam p calice aq̄
frigide · vt habet̄ Mat̄ · x Quibuſdā
etiā p ſola bona volūtate Jheroni⁹ ·
Que offerunt̄ nō ſui pondē · ſ offerē
tiū volūtate penſat̄ · Aug⁹ Regnū ce
loꝝ tantū valet q̄ntum habes · nihil
vili⁹ cū emit̄ · nihil cari⁹ cum poſſide
t̄ · Secūdo dimittit ſe decipi in empti
one · qꝛ vilia nrā caro pcio emit Naz
corp⁹ nrm̄ emit pcio ſui ſāguīs · i · Co
rin · vi Empti eſtis pcio magno Aiaz
nrāz emit poſitōne aīe ſue · i · Jo · iij Jl
le p nobis animam ſuam poſuit ⁊ ē

Res noſtras emit ad centuplum. vt
habet̃ Math. xix. Penitentiã nr̃am
emit ꝑ regno celoꝝ Math. iiij. Pe
nitentiã agite appropĩq̃bit enim et
regnũ celoꝝ Tercio ꝑmittit ſe decipi
in cõmutatiõe. q2 auꝝ ſue gracie cõ
mutat in lutũ noſtre culpe. Quarto
ꝑmittit ſe decipi in diuiſione. homo
enĩ quãq3 corpus ſuũ cũ deo ⁊ diabolo
diuidit et dat diabolo iuuentutẽ et
dat deo ſenectutez Et tñ deus accipit
ab hoĩe quicq̃d hr̃e poteſt. Geñ. iiij.
Nonne ſi recte offeras et nõ recte di
uidas peccaſti. Tales enĩ recte offe
runt qñ deo ſenectutẽ ſuam tribuũt
Sed nõ recte diuidunt. q2 deo dant
etatẽ viliorem et dant diabolo meli
orem Tercio bonitas et miſericordia
attribuit̃ ſpũi ſancto Et q̃uis pater
et filius eandẽ habeãt miſericordiã.
tamen q2 ſpũs dicit quandaꝫ ſpũoſi
tatẽ ne hoc de ſpiritu ſãcto ab impe
ritis crederet̃ ei bonitas et miſericor
dia attribuit̃ ⁊ ipſa ei9 miſericordia
eſt tãta ꝙ vbiq3 inuenit̃. Nã in celo
eſt miſericordia ſaluans. ps̃. Dñe in
celo miſericordia tua. In mũdo mĩa
longanimiter exſpectans. Iſa. xxx.
Exſpectat vos dñs vt miſereat̃ vr̃i.
In purgatorio eſt miſericordia libe
ralis Eccl. li. Liberaſti me a p̃ſſura
flamme que circũdedit me. Et ibidẽ
Liberaſti me ſcd̃m mltitudinẽ miſe
ricordie noĩs tui. In inferno eſt miſe
ricordia mitigãs. q2 ibi peccatores
puniũtur citra condignũ. ps̃. Nunq̃
ineternũ obliuiſcetur miſereri deus
aut cõtinebit ĩ ira ſua miſericordias
ſuas Tãta aũt eſt eius miſericordia
et bonitas. ꝙ nõ videt̃ poſſe ea que
repugnant ſue bonitati vt ſaluandũ
damnare. Vnde dixit angelus q̃ pſo
nam dei gerebat loth viro iuſto. vt
habet̃. Geñ. xix. Non potero facere
quicq̃. donec egrediaris illuc. Non
videt̃ poſſe ea q̃ repugnant ſue miſe
ricordie. ſicut peccatorẽ penitentem
ad miſericordiã nõ reuocare ſeu reci
pere Vnde dicit Auguſti9. Tardius
ſiquidẽ videtur deo peccatori veniaꝫ
tradere q̃ ipſi peccatori accipere Sic
enĩ feſtinat abſoluere reum a reatu
cõſcientie ſue quaſi plus ipm̃ cruciet
compaſſio miſeri q̃ ipm̃ miſerũ com
paſſio ſui. Non eciã videtur ea poſſe
que repugnant ſue gracie ſicut grãz
ab inuito auferre Vnde dicit Anſel.
Cum deus velit. ꝙ aĩa habeat rec
titudinẽ volũtatis. ſi ab ipſa inuita
eam auferret. iam velleꝫ eã nolle q̃d
vult eam velle.

¶ Sermo. clxix. De ſãcto Barnaba
Sermo p̃mus.

Ioſeph qui cognominatus ẽ
Barnabas ab apoſtolis. q̃d
interpretatũ eſt filius conſo
lationis. leuites ciprius gñe cũ haberet
agꝝ vendidit illum et attulit p̃cium
et poſuit ante pedes apoſtoloꝝ Act.
iiij. Quilibet vere penitens et cõuer
ſus quãq3 debet habere. Debet nãq3
ꝓficere in graciam ſperare de venia
ſatiſfacere de offenſa. dolẽ de culpa.
et deſpicere terrena. Iſta btũs Bar
nabas a xp̃o cõuerſus ꝑfecte habuit
que in verbis p̃miſſis notant̃ Primo
namq3 ꝓficit in gracia. q̃d notat̃ cũ
dicit̃ Ioſeph. q̃d interpretat̃ augmẽ
tum Ipſe enĩ augmentũ faciebat. q2
de virtute in virtutẽ ſemp ibat. ps̃.
Ibunt de v̓tute in virtutẽ i. Pe. iij.
Creſcite in gracia et cognitione dñi
noſtri iheſu xp̃i et ſaluatoris. Debet
aũt quilibet iuſtus ꝓficere. quantũ
ad augmenta virtutũ et exſtirpatiõ
nem vicioꝝ. Vnde dicit̃ Geneſ. i.
Creſcite. i. de virtute in virtutẽ ꝓfi
cite. et multiplicamini. i. virtutes mlt
tas acquirite. et replete terrã. i. per
bona opa fructificate. et ſubiicite eã
. i. ſenſualitatem ratõi ſupponite. et
dñamini piſcibus maris. i. motibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

luxurie · de q̄ dicit̄ · Prouerbioꝝ · v · Fauus diſtillans labia meretricis nouiſſima autē illiꝰ amara quaſi ab ſinthiũ Et volatilibus celi. i. motibꝰ ſupbie ⁊ vniuerſis animātibus q̄ mouentur ſuper terrā. i. motibꝰ auaritie

Secũdo ſperauit de venia quod notat̄ cũ dicitur · barnabas . i. filius ꝯſolationis Magna enĩ eſt conſolatio peccatori quãdo ſperat de venia ſaluatoris Pſalmiſta · Memor eſto verbi tui ſeruo tuo in quo mihi ſpē dediſti Ex tali enĩ ſpe anima cõſolatur Vnde dicit Hoc me ꝯſolata ē in humilitate mea A morte culpe viuificatur homo · ideo dicit Eloquium tuũ viuificauit me Superbi autē ⁊ obſtinati peiores efficiuntur · ideo dr̄ Superbi inique agebant vſq₃quaq₃ Nam quo deũ miſericordiorem ſentiunt · tanto ſecuriꝰ in peccatis conſiſtunt ·

Tercio ſatiſfecit de offenſa: qd̄ notatur cũ dicit̄ · leuites · Nã ſi aliquãdo mãcipauit ſe mũdo · poſtea tamē totaliter dedicauit ſe deo Dicit̄ autē d̄ leuitis Deut̄ · penultimo · Ponēt thimiama ĩ feruore tuo ⁊ holocauſta ſuꝑ altare tuũ · benedic domine fortitudine eius ⁊ opa manuũ eius ſuſcipe Per que datur intelligi ꝙ ſanctꝰ barnabas inꝙtũ fuit leuites ſatiſfec̄ deo ꝑ deuotam ⁊ odoriferā orõnem · Ideo dicit̄ ponēt thimiama Per carnis mortificationē · ideo dicit̄ · Holocauſtũ ſuper altare tuũ Per fortem aduerſoꝝ ꝑpeſſionē · ideo dr̄ Bñdic domine fortitudini eius Per largã elemoſinaꝝ largitionē · iō dicit̄ · Et opa manuũ eius ſuſcipe Ipſe ei agꝝ vendidit ⁊ pciũ ad pedes apoſtoloꝝ poſuit

Quarto doluit de culpa · qd̄ notat̄ cũ dr̄ · Ciprius qd̄ interp̄tat̄ merens Iob · xxx · Merēs incedebã ſine furore cõſurgens ĩ turba clamabam Verꝰ enĩ penitēs debet habere dolorē magnũ · iō dicit̄ · Merēs dolorē cõtinuũ · ideo dicit̄ · incedebam · Nunꝙ enĩ iſte dolor debet finiri · ſed ſemper augeri Dolorē ſpontaneũ · ideo dicitur · ſine furore cõſurgens Augꝰ Hic ſemp dolebat ⁊ de dolore gaudebat Dolorē vniuerſalem · iō dicitur In turba clamabã Et talis dolor debet eſſe pfectus Debet nanq₃ clamare iſto dolore cordis non contra vnum peccatũ ſed cõtra turbã omnium peccatoꝝ

Quinto terrena contēpſit · quod notat̄ cũ dicit̄ Cum haberet agꝝ ⁊ c̄ · Juſtum contēptum · ⁊ nos habere debemꝰ Geñ · x · Egredere de terra tua ⁊ de cognatõe tua · ⁊ c̄ · Debent nãq₃ religioſi habere ⁊ ꝓponere cõtemptũ terrene ſubſtãtie Et ideo dicit̄ Egredere de terra tua: Debēt habere contēptũ cognatõis ⁊ patrie · ideo dicit̄ · ⁊ de cognatione tua Et debēt habere religioſi ꝯtemptũ domus paterne Et iō ſubdit̄ · ⁊ de domo pr̄is tui Et debēt habere ꝯtemptũ dilectõnis ꝓprie · idō ſubditur Et faciã te creſcere in gentē magnã · Priuatus nanq₃ amor nõ extēditur ad alios ſed claudit̄ intra ſeipſum Debet autē habere amorē ſpũalem ⁊ diuinum · ideo ſubdit̄ · ⁊ veni ſc₃ paſſibꝰ amoris in terrã ſc₃ viuentium · quã mõſtrauero tibi · hic ſc₃ ꝑ contēplationē · ſed tãdē tibi dabo eam ꝑ veram poſſeſſionem ·

Ser · clxx · Geruaſij ⁊ ꝓthaſij ·

Precõſa in cõſpcũ dñi mors ſcõꝝ eꝰ · ſicut dr̄ btũs augꝰ Statꝰ hoĩs tplicit̄ cõſiderat̄ ſc₃ ĩ vita in morte · ⁊ pꝰ mortē · Iſti ãt ſci hũerunt vitã ſcãm · mortē pcioſã · ⁊ poſt mortem tñſlatõnem glõſam : Eoꝝ autem ſãctitas notat̄ cũ dr̄ Scõrum Sancte nãq₃ ipſi vixerũt quo ad deũ per deuotam orationem · vnde dixit paulus de eis ꝙ nichil terrenum deſiderabant · Sancte etiam vixerunt quo ad ꝓximos · ⁊ quo ad ſupiores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vnde dixit paul9 monita mea ſecuti ſunt Quo ad equales ſcʒ nazarium et celſum cũ quib9 vnanimit̃ habitauerunt. Quo ad inferiores qꝛ pauperes ſuſtẽtauerũt Quo ad pſecutoẽs qꝛ eoꝝ ſupplicia nõ timuerunt. Quo ad ſeipſos. qꝛ carnẽ ſuã p decẽ ãnos mortificauerunt et ſenſus ſuos ab exterioribus cohibuerũt. ideo eñ ſe recluſerunt ſeruantes illud pphete. Si mei. ſcʒ ſenſus. nõ fuerint dñati. Ex hoc eñ animus pſeruat̃ a maculis futuris. ideo dicit̃ Tunc immaculatus ero a p̃teritis. Ideo ſubdit Et emundabor a delicto maximo. Orões nãqȝ ſunt deo placite et meditationes ſũt deograte. Ideo ſubdit̃. Et erunt vt ꝯplaceant eloquia oris mei et meditatio cordis mei in cõſpectu tuo ſp.

Scd̃o habuerũt mortem precioſam. qd̃ patʒ. quia eoꝝ mors paſſioni xp̃i multum ſimilis fuiſſe videtur Paſſio namqȝ chriſti fuit acerba. fuit longa diuturna fuit multiplex. et diuerſa. fuit vilis et ignominioſa fuit ꝯſtãs et firma Sic et iſti ſancti habuerunt in ſua paſſione doloris acerbitatem Vnde dicit̃ de Geruaſio. ꝙ plũbatis ceſus fuit. qd̃ erat gen9 ſupplicij valde doloroſum. habuerũt pene diuturnitatem. Vnde dicit̃ de eodem. ꝙ tam diu plumbatis ceſus fuit quo adusqȝ ſpm̃ exalauit. Habuerunt penaꝝ diuerſitatẽ. Vnde dicit̃ de Prothaſio. ꝙ primo fuit in eculeo ſuſpenſus et poſtmodũ capite truncatus Habuerunt in ſua paſſione ignominiã et vilitatem. qꝛ Geruaſius ad inſtar malefactoꝝ fuit verberat9. Prothaſi9 vero ad inſtar latronum in patibulo ſuſpenſus Habuerũt cõſtantiam et firmitatẽ. Vnde cũ tyrãnus Prothaſiũ miſeꝝ vocaret. reſpondit. Quis eſt miſer ego qui te nõ timeo aut tu qui me timere pbaris

Tercio habuerunt tranſlationẽ glorioſam. Vnde dixit poſtq̃ Precioſa in ꝯſpectu dñi ꝛc̃. ſubiungit. O dñe qꝛ ego ſeruus tuus ſum ꝛc̃. Ac ſi dicat O dñe quia nos ſum9 ſerui tui et filij vital̃ martiris tui et valerie ancille tue nõ patiaris corpa noſtra tam vilit̃ ſub terra iacere. eoꝝ ergo trãſlatio fuit glorioſa. qꝛ eoꝝ corpora fuerũt miraculoſe reuelata. qꝛ ipſi duo bis et t̃cio cũ paulo ſancto ambroſio apparuerũt ſua corpa reuelantes. Fuerũt integ̃ et incorrupta. qꝛ licet p trecẽtos annos in terra iacuiſſent tã integra et recentia ſunt repta. ac ſi illa die fuiſſent tumulata. Fuerunt odore mirabili circũfuſa. qꝛ magnus inde odor oĩbus emanauit. Fuerũt miraculoꝝ gloria illuſtrata. qꝛ ibi deus ob eoꝝ honorẽ miracula multa oſtendit.

Sermo. clxxi. De ſancto Johanne baptiſta. ſermo p̃mus

Fuit homo miſſus a deo cui nomen erat iohẽs Hic venit in teſtimoniũ vt teſtimoniũ phibẽt de lũine Joh. i. Magnum eſt eſſe nunciũ dei. ſ; maius eſt hr̃e grãm dei. et maximum eſt eſſe teſtem dei. Iſtud triplex priuilegiũ btũs Johẽs habuit. vt ex p̃miſſis v̾bis apparet.

Primo namqȝ fuit nuntius dei Cũ dr̃ Fuit hõ miſſus a deo. Circa qd̃ nõnd̃ ꝙ fuit miſſus q̃tuor mod̃ Primo mõ fuit miſſus ſicut mittit̃ radius a ſole Sol eñ eſt ipẽ xp̃s Mal. iiij Vobis timentib9 nomen tuũ oriet̃ ſol iuſticie Et iſte ſol h; tot radios quot habet ſcõs Ecc. xliij. Tripliciter ſol exurens mõtes radios igneos exſufflat Montes nãqȝ ſunt angeli quos iſte ſol triplicit̃ exurit. qꝛ virtutẽ purgatiuam illuminatiuã et pfectiuam eis dedit Exſufflat radios igneos fulgidos .i. ſanctos ignitos caritate ꝛ fulgidos veritate Vnde vn9 etiã de maiorib9 radijs huius ſolis fuit ipſe Johãnes baptiſta. et ideo lucifero compatur.

Job.xxxviij. Nunquid pducēs lucife
rū in tpe ſuo Alij pphete fuerūt ſtel
le nunciātes chriſti aduentū. ſed ta
mē de longinquo Iſte fuit lucifer nū
cians chriſti aduētum de ppinquo.
Secūdo fuit miſſus a deo ſicut ſcintil
la ab igne Ignis em̄ eſt deus Heb.
xij. Deus noſter ignis ꝯſumens eſt.
qui tot ſcintillas habuit quot ſcōs
emiſit. de quibꝰ dicitᷣ Ezec.i Scintil
le quaſi aſpectus eris cādentis huiꝰ
autē eris maxima ſcintilla fuit iohā
nes baptiſta q̄ totꝰ igne zeli ⁊ carita
tis ardebat Ideo aſſimilatur gladio
acuto. yſa.xlix. Poſuit os meū domi
nus q̄ſi gladiuz acutū Gladiꝰ acutꝰ
⁊ ſecat inq̄ntū gladiꝰ ⁊ penetrat i q̄n
tum acutꝰ. ⁊ vulnerat in q̄ntuz vtrū
qꝫ Sic ſmo iohannis ⁊ ſecabat vicia
cū dicebat Lu.iij. Neminē ꝯcuciatis
neqꝫ calumniā alicui faciatis ⁊c. Et
penetrabat intima. cū dicebat ibidē
geni mina viperarū quis oſtēdet vob
fugere a ventura ira Et vulneābat
corda. cū dicebat ibidē. iam em̄ ſecu
ris ad radicē arboris poſita ē Tercio
fuit miſſus a deo ſicut odor a flore.
Flos ei eſt chriſtꝰ Can.ij. Ego flos
campi. q̄ tot odores emiſit quot ſāc
tos pduxit Et huiꝰ floris maximus
odor fuit Joh. q̄ tāto odore fragra
uit vt xp̄s de eo dicere poſſit illd̕ qd̕
legitᷣ Ge.xxvij. Ecce odor filij mei.
ſicut odor agri pleni cui benedixit
dominꝰ Eꝰ ei odor nō fuit orti ſed a
gri. q̄ nō fuit clauſus ſed aptꝰ. q̄
oēs vicini cognati. ⁊ q̄ in montanis
habitabāt iſto odore ſūt refecti. ho
die eciā nō ſolū xp̄iani ſed eciā ſara
ceni eꝰ odore reficiunᷣ Et fuit odor
agri pleni. q̄ in ip̄o fuit liliuz virgi
nee puritatis ⁊ viola celeſtis contē
plationis. ⁊ roſa rubētis paſſionis
Et dicitur ꝙ fuit a deo benedictꝰ Il
le ager ē benedictus q̄ multū fructū
affert. iuxta illud. Heb.vi. Terra
ei ſepe ſuper ſe venientē bibēs ymbrē
⁊c. accipit bn̄dictōnē a domino Sic
btūs iohes fructū centeſimū protu
lit: q̄ vgo pdicator ⁊ etiam martir
fuit Quarto fuit miſſꝰ a deo ſicut le
gatꝰ a principe Princeps ei eſt xp̄s
q̄ tot habet legatos quot ſcōs. Et
hꝰ ſiquidem pricipis legatꝰ magnꝰ
fuit iohānes q̄ fuit legatꝰ a latere.
q̄ a deo miſſꝰ fuit imediate Felix nā
qꝫ legatꝰ quē nō miſit cupiditas ſed
caritas. q̄ fuit miſſꝰ a deo qui cari
tas eſt. quē deꝰ nō miſit p ſua. ſ; p
alioꝝ vtilitate q̄ venit vt teſtimoi
um phiberet de lumine. p quē pro
curata eſt hōi pax atqꝫ trāquillitas
q̄ venit vt omnes crederēt p illum
q̄ nō pdicabat ſeipſum ſed deū. q̄ n̄
venit vt lux. ſed vt teſtimoniuz per
hiberet de lumie Secūdo btūs iohā
nes habuit gratiā dei. qd̕ notatᷣ cuz
dicitᷣ Cui nomē erat iohānes. qd̕ in
terpretatᷣ in quo ē grā Tria em̄ va
ſa deꝰ creauit q̄ mox grā ſua ipleuit
ſcꝫ xp̄m. ac mariā. ⁊ iohannē. xp̄s ē
ſol: maria luna. ⁊ iohānes ē lucifer
Poſt ſolē nanqꝫ luna ē clarior. quia
poſt xp̄m ip̄a vgo maria eſt glorioſi
or Et poſt ſolē ⁊ lunaz lucifer ē lucidi
or. q̄ poſt xp̄m ⁊ mariam Johes eſt
dignior Tercio iohānes fuit teſtis
dei qd̕ notatᷣ. cū dr̕. hic venit vt teſ
timoniū phiberet de lumie Sicut ei
dicit yſid. teſtis tpliciter ꝯſideratᷣ ſcꝫ
natura. vt ſit vir ꝯditione. vt ſit li
ber vita ſcꝫ vt ſit iuſtꝰ Sic nanqꝫ be
atꝰ iohānes fuit vir. i. virilis ⁊ fortis
q̄ nō fuit arūdo. vt habetur Mathe
x. fuit liber q̄ nō fuit mollibꝰ veſti
tus ⁊ indutꝰ. ſicut ſūt illi qui ſtant
⁊ ſeruiunt in curijs regum. quia re
gem libere arguebat: fuit iuſtus ⁊
ſanctus. quia non tantum fuit pro
pheta. ſed pluſq̄ propheta Iſte aūt
ppheta teſtimonium phibuit de xp̄o
ſcꝫ q̄ntum ad viſum de eꝰ maieſtate

Jo. i. Et ego vidi et teſtimoniū phi
bui. q2 hic eſt filius dei. Quantū vō
ad auditū de eius cū patre eq̄litate
qn̄ audiuit hic eſt filius meus dil̄cūs
τc̄. Quantū vero ad tactuz de eius
humilitate qn̄ ip̄m baptizauit Qn̄tū
ad olfactuz de eius odoris ſuauitate
qn̄ in carcē exn̄s odorē virtutū eius
p̄ſenſit Quantū ad guſtum de eius
infinita dulcedine. Eſca em̄ eius erat
mel ſilueſtre chriſt9 namq3 fuit mel
inquantū deus. et ſilueſter inq̄ntuz
in deſertū hui9 mundi venit Miſtice
igit̄ p̄miſſa intelligēdo et exponēdo
beatus Johēs mel ſilueſtre comede
bat. q2 chriſti incarnati dulcedinem
deguſtabat.

Sermo. clxxij. De eodē. ſmo. ij.

Erit em̄ magnus coram dn̄o
vinū et ſicerā non bibet τc̄
Luce. i. Angelus gabriel na
tiuitatē precurſoris annūtians qn̄q3
precōnia de ipſo dicit. Primo namq3
quantū ad ip̄m deū fuit valde graci
oſus τ cū dicit. Erit em̄ magnus corā
dn̄o. Noluit em̄ eſſe magnus coram
ſeipſo. ſed et ſe valde humiliauit. qn̄
vocē ſe eſſe dixit Nec voluit eē mag
nus coraz ipſo mundo. q2 oīa t̄rena
contempſit. nec voluit eſſe magnus
corā hoīe aliquo. q2 iudeis ipſum p̄
xp̄o ſuſcipe volentibus ſeip̄m nō eſſe
aſſeruit. Fuit autē magnus corā dn̄o
quantū ad quadruplicē dimenſionē
Fuit em̄ altus p̄ celeſtiū ɔtemplatio
nem. Vnde celos aptos vidit et vo
cem pr̄is audiuit. ſp̄m ſcm̄ in forma
columbe conſpexit. Fuit p̄fundus p̄
humilitatez ex qua xp̄m baptizare re
fugiebat. ſanctā et ineffabilē dei vir
tutē tangere non audebat et totus
tremebat. Fuit longus p̄ pacientiaz
et longanimitatem. q2 ſe nō ingeſſit
ſed longo tp̄e in deſerto ſuā diſpoſi
tionez exſpectauit. Fuit latus p̄ cari
tatē p̄ quā extendebat ſe ad dexterā
quo ad amicos ſcz diſcipulos quos
inſtruebat et ad ſiniſtraz .i. ad inimi
cos. ſicut ad herodē quē arguebat.
Scd̄o quantū ad corpus ſuū fuit val
de auſterus Attenditur namq3 eius
auſteritas quantū ad cibū et potū.
q2 locuſtas et mel ſilueſtre comede
bat vinū et ſicerā nō bibebat Qn̄tū
vero ad indumentū. q2 de pilis came
loꝝ erat indutus ac veſtitus. Scd̄m
aūt ip̄m Criſ. Veſtes q̄tuor de cauſ
p̄nt deferri Aut p̄pter oſtentationez
et turpis curioſitas eſt. aūt p̄pter mol
liciem et delectationez. et ſic carnal
voluptas eſt. aut p̄pter tegimentum
carnis et fugationez frigoris et huā
na neceſſitas eſt. aūt p̄pter mortificati
onē carnis et virtuoſū et meritoriū
eſt. Sed reuera btūs iohēs nō defere
bat veſtes p̄pter oſtentationez cum
in deſerto maneret. q2 ſcd̄m Greg.
Nemo precioſas veſtes q̄rit vbi a ne
mine videri ſe credit Nec eciā veſtes
deferebat p̄pter carnis molliciē. Vn̄
dixit dn̄s de eo Math. xi. Quid exiſ
tis in deſertū vidē hominē mollibus
veſtitū? Ecce qui mollibus veſtiunt
in domib9 regum ſunt Nec ſimplicit
p̄pter tegimentū. q2 tales veſtes nec
bene corpus tegebant nec eciā bene
frigus arcebant. ſed ferebat huiōdi
veſtes p̄pter carnis mortificationem
Habebat eciā miſeꝝ et deſertū habi
taculū. q2 non morabat in palatio ſ3
in deſerto et in loco ſolitario Et hoc
q̄tuor de cauſ. ſicut dicit Theophil9
ſcz vt ſanctā educationem habēt vt
peccatoēs liberius arguēt. homo em̄
nō ita libere arguit illos cū quibus
comedit ɔuerſat et viuit. vt malici
as hoīm euitaret. q2 ex cohabitatōe
maloꝝ interdū cōtrahit macula pec
catoꝝ Et vt de xp̄o teſtimonium fide
lius p̄ferret Si em̄ cum xp̄o moratus
fuiſſet tunc diceret q2 ex amicicia teſ
timoniū p̄hibēt. Tercio quantū ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

animã fuit valde virtuoſus · cũ dicit̃ Et ſpũ ſãcto replebit̃ ⁊c̃ · Spiritꝰ ſanctus nãqꝫ habet quoſdã effectꝰ generales ſcꝫ culpã remittere · aĩam gratificare · ⁊ ipſaꝫ v̉tutibus exornare Et iſtos habuit in iohãne. qꝛ ⁊ culpã originalem in iohãne penitꝰ purgauit quando ſcꝫ in vtero ſanctificauit · vnde de hoc ſcribit̃ Jere · i · Ante ꝙ̃ exires de vulua ſcĩficaui te. i. a peccato mũdaui te Et ipſũ gratificauit ⁊ dei amicũ fecit · vt de eo legit̃ Joh iij · Amicus autẽ ſponſi ⁊c̃ · Ipſũ etiã v̉tutibus exornauit · Vnde dixit maximus Johãnes v̉tutum ſcola ⁊ vite magiſteriũ ſãctitatis forma norma iuſticie ⁊c̃ Alij vero ſũt effectꝰ ſpeciales ſpũs ſancti Et illos effectꝰ non dat omnibꝰ hominibꝰ ſed ſolũ aliquibꝰ ſpecialibꝰ ſicut ipſis apoſtolis vt pote diuinas reuelationes immittere in plenitudĩe ſe diffundere · ⁊ in gratia ſtabilire Iſtos etiã effectus hũit beatꝰ iohãnes Habuit enĩ diuinas reuelationes · qꝛ pater ſe ſibi reuelauit p vocẽ · ⁊ filius dei p aſſumptaꝫ carnẽ · ſpũs ſanctꝰ p columbe ſpeciẽ Spũm ſanctũ in plenitudine accepit Luce. i. Spũ ſcõ replebitur ⁊c̃ · Fuit etiã beatꝰ iohannes in grã ſtabilitꝰ qꝛ nunꝙ̃ cecidit · ſed ſemp ſtetit · vnde de eo dicitur · Amicus autẽ ſponſi ſtat Alij nãqꝫ effectꝰ quos habꝫ ſanctꝰ ſpũs ſunt effectꝰ ſingulares · qui etiaꝫ ſimiliter in btõ iohãne fuerunt quos in vtero accepit ſcꝫ ſanctificatio · gaudioſa chriſti ſalutatio · ⁊ ſpũs ꝓphetie repletio ¶ Quarto ꝙ̃tum ad ꝓximum ſuũ fuit valde fructuoſus · quod notat̃ cũ dicit̃ · ⁊ multos filios iſrahel cõuertet ⁊c̃ · Cõuertit autem eos clamãdo ⁊ predicãdo · Mat · iij · Ego vox clamãtis in deſerto · ⁊c̃ · Dicit autẽ Criſo · ⁊ remigius ꝙ tribus de cauſis clamamꝰ · aut qñ loquimur longe poſitis · aut ſurdis . aut quãdo

loq̃mur irati Johannes autẽ clamabat pctõribꝰ qꝛ ſũt a deo elongati · Pš · Longe a pctõribus ſalus · q̃ ad dei mãdata dicenda ⁊ facienda ſunt ſurdi · yſa xliij Educ ãt foris ſurdũ ⁊ aures ei ſunt Et qꝛ erat iratus · ira ſcꝫ p zelum Pš Zelaui ſup iniquos ⁊c̃ ¶ Quinto ꝙ̃tum ad chriſti aduentum fuit valde deuotꝰ · qđ notat̃ cũ dicit̃ · Ipſe pcedet ante illũ in ſpũ ⁊ v̉tute helye ymmo ⁊ in maiori ſpũ ꝙ̃ helyas · In helia q̃dem fuit ſpũs ſimplex · in heliſeo duplex · in iohãne triplex Helyas quidẽ fuit plenus ꝓphetia in vita · heliſeus in vita ⁊ in morte Quia mortuus mortuũ ſuſcitauit · vnde dicit̃ de eo Eccĩ · xlviij · Mortuum ꝓphetauit corpꝰ eius · Johãnes ãt fuit plenꝰ ſcõ ſpũ · ⁊ ſpũ ꝓphetie · ⁊ ante vitã hominibꝰ cognitam · qꝛ chriſtum in vtero cognouit · ⁊ in vita qꝛ hominibus digito demõſtrauit Et poſt vitã · qꝛ ipſũ in limbo exiſtentibus nunciauit ·

¶ Clxxiij · de eodẽ · Ser · tercius ·

Erit enim magnꝰ coram domino Luce. i. Magitudo beati iohannis ꝙ̃tuꝫ ad ſex cõſideratur Fuit enĩ magnꝰ in vtero · egreſſus ex vtero · exiſtens in mũdo · egreſſus de mũdo · exiſtens in limbo · regnãs in celo ¶ Primo beatus iohãnes fuit magnꝰ in ſue matris vtero qꝛ fuit miraculoſe cõceptus · qꝛ a tota trinitate eius cõceptio fuit cauſata Nã pater dedit nouaꝫ potentiam generãdi · nã cũ parentes eius eſſẽt impotẽtes ad generãduꝫ ꝓlem oportuit ꝙ noua generãdi ⁊ cõcipiẽdi potentia preberet̃ Criſo · ſup illud Lu · i · Sic fecit mihi dñs ⁊c̃ · Vtpote ſterilitatẽ ſoluit ⁊ donũ ſup naturã cõceſſit · ex petra ĩfructuoſa ſpicas maturas ꝓduxit · dedecus abſtulit dum genitricẽ me fecit filius dedit nouã ſapientiã cognoſcẽdi · qꝛ puer exñs

Dicit tho in iiij ſen · diſti · q̃ ...
[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

in vtero ipſū cognouit Amb. vocē
ꝑus elizabeth audiuit. ſed iohēs ꝑ
oꝝ grām ſenſit. illa nature ordine au
diuit. iſte exultatione miſterij. illa
marie. iſti dn̄i ſenſit aduētuꝫ. Spūs
ſcūs dedit nouā grām ſcificādi. qꝛ in
vtero fuit ſcificat⁹ ⁊ ſpū ſcō reple
tus Amb. Sup illō. ſpū ſcō replebit̄
adhuc ex vtero ſue mr̄is Ali⁹ ē ſpūs
h⁹ vite. ali⁹ grē. ille naſcendo ſumit
exordium. moriēdo defectū: Iſte nō
etatib⁹ cohercet̄. nō obitu extinguit̄
nō aluo mr̄is excludit̄ ¶ Secūdus fuit
magn⁹ egreſſ⁹ de vtero. qꝛ fuit gau
dioſe nat⁹. nā gauiſus ē puer. vnde
dr̄ Exultauit i gaudio infās i vtero
meo. gauiſi ſūt pentes vn̄ dr̄. ⁊ tibi
gaudiuꝫ erit ⁊ exultatio. gauiſi ſunt
eciā vicini ⁊ cognati. vn̄ dr̄. ⁊ audie
rūt vicini ⁊ ꝯgnati e⁹ ⁊ c̄. gauiſi ſunt
oēs. vn̄ dixit angel⁹ Et in natiuita
te eius multi gaudebūt Magnū naꝫ
dr̄ gaudiū q̄tuoꝛ mōis Aliqñ itēſiue
⁊ hoc mō gauiſi ſūt pn̄tes: Aliqñ oſ
tēſiue. ⁊ hoc mō puer gauiſus ē qui
motu corpis gaudiū ſuuꝫ manifeſta
uit Aliqñ comunicatiue ⁊ hoc modo
gauiſi ſunt vicini. qꝛ pn̄tes beati io
hānis tm̄ gaudiū nō ferētes vicinis
⁊ cognatis illō comunicauerūt. Ali
qñ extenſiue. ⁊ hoc mō gauiſi ſūt ō
nes. qꝛ ad oēs illō gaudiū extēdeba
tur. vn̄ dr̄. ⁊ ſup oia mōtana diuul
gabant̄ oia verba hec. ¶ Tercio fuit
magn⁹ exn̄s in mūdo. qꝛ fuit oībus
v̉tutib⁹ exornat⁹. Siqdem ꝯtēplatio
nis ſblimitas ipſum ornauit a ſupio
ri. qꝛ celos aptos vidit. vocē pr̄is au
diuit. ſpūm ſcūm in ſpē columbe aſ
pexit. filiū in humana carne cogno
uit. ⁊ ſic tota t̄nitas ſe ſibi r̄uelauit
Humilitas ipſuꝫ ornauit ab inferiori
ꝑ quā ſe nō eſſe dignuꝫ ſoluere corri
giaꝫ calciamēti xp̄i aſſeruit. puritas
ipſuꝫ ornauit ab interiori ꝑ quā āge
lus meruit appellari. qꝛ ſm̄ ihero

nimū in carne nō ſecūdum carnē viue
re nō ē humanū ſed poti⁹ angelicum
Sanctitas ipſuꝫ ornauit ab exteriori
q̄a de pilis cameloꝝ circūdat⁹ erat ⁊
mel ſilueſtre ⁊ locuſtas comedebat ⁊
hominum cōſortiuꝫ fugiebat Pacia
ipſuꝫ ornauit a ſiniſtris. qꝛ ipſuꝫ pro
ſequebat̄. ⁊ herodes ipm̄ incarceran
do. ⁊ herodias ſibi inſidiādo. ⁊ puel
la caput eius petendo. ⁊ miniſtri he
rodis ipſū decollādo. ⁊ tamē ipē be
atus iohān es baptiſta i oībus paciē
tiam ꝯſeruauit Temperātia ipſuꝫ or
nauit a dextris. qꝛ in domo ſūmi ſa
cerdotis vnicus nat⁹ ab omnib⁹ ꝓſ
peritatibus mūdi abſtinuit a iudeis
chriſtus extimat⁹ precurſoreꝫ ſuum
ſe eſſe aperuit ¶ Quartus fuit magn⁹
egreſſus de mundo. qꝛ pro veritate
paſſus fuit ſcꝫ pro veritate doctrine
iuſticie. ⁊ vite. Pro veritate q̄dem
doctrine. qꝛ ſicut dicit ioſephus. ad
eius p̄dicationē multitudo ꝑp̄li con
ueniebat. ꝓpter qd̄ herodes timēs di
ſpendiuꝫ ꝑp̄li ipſum carceri mācipa
uit Paſſ⁹ eſt eciā ꝑ veritate iuſticie
quā defendebat Arguebat nanqꝫ he
rodeꝫ ex eo ꝙ vxoꝛem fr̄is ſui accepe
rat qd̄ erat cōtra legis preceptū vt
frē viuēte e⁹ vxor traduceret̄. ⁊ ſic
dum defēdit iuſticiā perdidit vitam.
Eſt eciā paſſ⁹ ꝑ veritate vite quā te
nebat Mos ei malignantiū ē ſcō hoi
nuꝫ puertere vitaꝫ. beat⁹ autē bap
tiſta nō comedebat panē: nec eciā bi
bebat vinū. ⁊ ꝓpterea ipſi dicebant
eum habere demonium. et ſic ſcāda
lum accipiebant vnde edificationeꝫ
habere debuerant. Sicut eī noctua
fugit lucem. et ſerpens vinee floren
tis odoꝛem. ſic mali bonoꝝ hominū
deteſtant̄ ſanctitateꝫ ¶ Quīto fuit mag
nus exn̄s in limbo. qꝛ illic p̄cioſus nū
ci⁹ fuit deſtinat⁹ Sci eī pr̄es deſolati
erāt. et ꝓpter tantam tēporis diuc̄
nitateꝫ. et ꝓpter demonū vicinitatē

p

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

et ꝓpter diuine viſionis priuationē. et ꝓpter locū infimū et horribilem. ſed Johēs ad eos deſcendēs eos letificauit aſſerēs. ꝙ de loco illo diutno erant educēdi et de vicinitate demonū erant cito in angelorum ſocios aſſumendi. et de priuatione diuine viſionis cito erant diuina viſione fruēdi Et de loco infimo et deſpecto cito erant ad alta celorum ſubleuandi Vnde etiā legit̄ in euangelio Nicodemi. ꝙ ipſis denūciauit. ꝙ xp̄s natus fuit. ꝙ ipm baptiꝫauerat: q̄d digito oſtēderat. et ꝙ cito ad eos viſitandos deſcenſurus erat. Sexto eſt mō magn⁹ regnans in celo qꝛ hꝫ tricētena p̄mia Habet namqꝫ centeſimum fructum inquantū fuit virgo incorrupt⁹ aliū centeſimū inquantū p̄dicator gracioſus. aliū centeſimū inq̄ntuꝫ fuit martir inuictus. Vere autē btūs Johēs eſt magn⁹ in celo. qꝛ fulget inter cuneos patriarcharum. gaudꝫ intra choros ꝓphetarum. qꝛ fuit ꝓpheta. et pl⁹ q̄ ꝓpheta. Reſidet int̄ choros aplōrum qꝛ fuit aplūs .i. a deo miſſus Spaciat̄ inter roſas martirum. quia fuit martir dm̄ glorioſus Delectat̄ inter violas cōfeſſorum. qꝛ cōfeſſus eſt et nō negauit Redolet int̄ lilia virginū. qꝛ virginitatē ꝑpetuā cōſeruauit.

Sermo. clxxiij. Eodē die. ſmo iiij

Inter natos mulierum nō ſurrexit maior iohē baptiſta. Math. xi. Laudatio a ſeipſo eſt verecūda. qꝛ laus omis in ore ꝓprio ſordeſcit Ab hoīe malo ignominioſa qꝛ ſcdm Senecā. idem eſt laudari a turpibus et ob turpia Ab hoīne ſcō licet nō ſit certa eſt tamē fide digna Ab aduerſario vero eſt firma. quia validū eſt teſtimoniū ab aduerſario ꝓlatū Ab angelo eſt vera atqꝫ certa qꝛ angelus non p̄t mentiri A deo eſt vera et ꝓbata. ij. Corum. xij. Non em̄ qui ſeipm ꝯmendat ille ꝓbatus eſt ſed ille quē deus ꝯmendat Beatus igit̄ iohēs baptiſta noluit cōmēdare ſeipm̄. qꝛ hoc fuiſſet verecundū. Vnde cū interrogaret̄. ſi eſſet xp̄s. reſpōdit ſe nō eſſe xp̄m ſꝫ p̄curſorem ſuū. nec etiā voluit cōmendari a iudeis mal̄ qꝛ hoc fuiſſet ignominioſū. Vnde cū ipſi iudei eū tamq̄ꝫ in xp̄m vellent recipere noluit aſſentire. Eſt aūt ꝯmēdatus a bonis Math. xxi. Oīs ſicut ꝓphetā illū habebāt Ab aduerſario ſcꝫ ab herode q̄ eū metuebat et virum ſanctū bonū et iuſtū eſſe ſciebat. vt dicit̄ Marc. vi. Ab angelo qui ait. Erit magn⁹ coram dn̄o A deo q̄ dixit Inter natos mulierum nō ſurrexit maior iohāne baptiſta. Dicit̄ namqꝫ ꝙ nullus maior eo ſurrexit ꝓpter q̄ſdā ſpeciales p̄rogatiuas quas habuit.

Prima eſt qꝛ fuit in vtero ſanctificatus ex qua ſignificatione tria dona accepit. ſcꝫ peccatorum mūdationem. Jeremie. i. Anteq̄ꝫ exires de ventre matris ſanctificaui te .i. a peccato mundaui te. ſancti ſpūs repletionē Lu. i. Spū ſancto replebit̄ adhuc ex vtero matris ſue. diuinorum cognitioneꝫ. vt ibidem. Exultauit infans in gaudio in vtero meo Scda eſt. qꝛ fuit btē virginis marie ſpiritalis filius Cum em̄ triplex ſit cognatio. ſcꝫ natural̄ que eſt ꝑ carnis ꝓpagationeꝫ. ſpiritalis que eſt ꝑ baptiſmi regeneratōnem. et legalis que eſt ꝑ adoptionē beata virgo maria quantū ad iſtaꝫ triplicem cognationem tres habuit filios vnū naturalem ſcꝫ ihesum quē de ſuis viſceribus generauit. Alium legalem ſcꝫ Johannē euangeliſtam quē ex reſcripto et mandato principis in filiū adoptauit quādo christ⁹ ei dixit. Mulier ecce filius tuus. Terciū ſpūalem ſcꝫ Johannē baptiſtam quē ꝑ ſpiritū ſanctū in matris vtero baptiſauit Cum em̄ eliſabeth ſalutauit mox infans in vtero exul

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

tauit ⁊ ſpūm ſanctū recepit ⁊ ab ori
ginali pctō mundatus fuit Et ſic v̓
tute verbi v̓ginei baptiſmuz recepit
ſpūs ſancti Tercia eſt · q̄ꝛ fuit ange
lus appellat⁹ Cum em̄ ſecūdum dio
niſium angel⁹ habeat triplicem vir
tutem ſcz purgatiuā · illuminatiuaz ·
⁊ pfectiuaz · habuit v̓tutez purgati
uam · q̄ꝛ ſicut dicit̄ Jo · v · Ipſe erat
lucerna ardens Habuit v̓tutem illu
minatiuā · q̄ꝛ erat lucerna lucēs · ha
buit pfectiuaz v̓tutem · q̄ꝛ ſicut dicit̄
Luc · i · ipſe venit domino parare ple
bem pfectam Quarta eſt q̄ꝛ fuit ꝓ
pheta ⁊ pluſq̄ꝫ ꝓpheta Prophete nā
q̄ꝫ quādoq̄ꝫ accepērūt ſpūm ſanctū
ad cognoſcendū p̄terita · Aliquādo
ad ſcienduz futura · aliquādo ad itel
ligendū occulta preſentia Johānes
vero habuit ſpūm ꝓphetie de futuro
quādo dixit Jo · i · Ipſe eſt q̄ poſt me
ventur⁹ eſt · habuit de p̄terito · cū ſub
ditur Qui ante me fact⁹ eſt De pre
ſenti occulto · cū ſubiungit̄ · Nō ſum
dign⁹ corrigiā calciamēti eius ſolue
re Quinta p̄rogatiua eſt q̄ꝛ fuit xp̄i
baptiſta elect⁹ · vbi totā meruit ag
noſcere trinitatē Vnde aug⁹ i libro
de fide ad petrū Quāuis pris ⁊ filij ·
⁊ ſpūs ſancti vna ſit natura · firmiſ
ſime tamē tene tres eſſe pſonas di
uinas ſcz patrē q̄ dixit · hic ē fili⁹ me
us dilect⁹ · ⁊ filiū ſolū eſſe · ſup quez
vox illa pris inſonuit ⁊ ſpūm ſanctū
eſſe · q̄ in ſpecie colūbe ſup chriſtuz
baptizatum deſcēdit Sexta eſt q̄ꝛ fu
it precurſor xp̄i deuotus · Quare au
tē chriſt⁹ voluit vt iohānes añ eū p̄
cederet ⁊ preiret · ſuper hoc Criſoſto
mus ponit tres cauſas Prima eſt ꝓp
ter xp̄i dignitatē vt diſcas inquit q̄ꝛ
ſicut pater ita ⁊ ipſe ꝓphetas habet ·
Secūda eſt ꝓpter iudeoꝝ inexcuſabi
litatem · vnde ait · deinde vt iudeis nl̄
lā cauſaz derelinquat · quod ⁊ ipſe do
minus oſtēdit dicens · Venit iohañ
nes nō mādućans neq̄ꝫ bibens ⁊ c̄ ·
Venit fili⁹ hominis māducans ⁊ bi
bens ⁊ c̄ Tercia ꝓpter maiorez firmi
tatem Neceſſe erat inquit ab alio p̄
us dici q̄ de ipſo erant Nā alias iudei
dixiſſent Tu de teipſo teſtimoniū p
hibes ⁊ c̄ Septima p̄rogatiua eſt q̄ꝛ
fuit tribus meritis quibus aureola
a cōfertur in ſignitus · Quia ſcz fuit
p̄dicator · martir · ⁊ virgo · Et iō ha
buit coronā ſtellatam q̄ d̄bet̄ predi
catoribus · De hoc danielis · xij · Qui
ad iuſticiam erudiunt multos quaſi
ſtelle in perpetuas eternitates · Ha
buit etiam coronam gemmatam q̄
debetur martiribus Pſalmiſta · Po
ſuiſti in capite eius coronam de lapi
de precioſo · Et coronam aureaz que
debetur virginibus Eccleſiaſtici · xlv
Corona aurea ſuper mitram eius Si
cut enim auꝝ eſt fulgidum ⁊ icorrup
tum ac precioſum · ſic ⁊ virginitas ·
Sapientie · iiij O q̄ꝫ pulchra eſt caſta
generatio cum claritate · Ecce q̄ꝫ ful
gida · Immortalis ei eſt memoria il
lius Ecce q̄ꝫ incorrupta · quoniā apd̄
deum nota ē ⁊ apd̄ homines · ecce q̄ꝫ
precioſa Octaua prerogatiua eſt ·
quia dies natiuitatis eius habetur
feſtiu⁹ Trium enim natiuitates ſolē
niter celebramus ſcilicet chriſti · ⁊
virginis glorioſe marie · ⁊ iohannis
baptiſte · Tum quia omnes tres fue
runt in vtero ſanctificati Tum quia
omnes fuerunt miraculoſe nati · Naz
chriſtus eſt de virgine natus Et vir
go maria fuit de ſterili matre geni
ta ⁊ procreata · Johannes vero fuit
de ſene vtroq̄ꝫ parente generatus ·
Tum quia ortus iſtorum triuz gau
dio magno fuerunt dedicati De gau
dio nanq̄ꝫ natiuitatis chriſti dicitur
Luce ſecundo · Annuncio vobis gau
dium magnum quod erit omni po
pulo · De gaudio vero natiuitatis
beate ⁊ gl̓oſe marie virginis dicit̄ ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Heſter viij. Judeis noua lux oriri vi
ſa eſt gaudiū honor et tripudiū Sed
de gaudio natiuitatis bti Johis dicit
Luce. i. et multi in natiuitate eius
gaudebunt ⁊c.

¶ Sermo clxxv. De eodē. ſermo vi.

Paraui lucernā xpō meo. Jni
micos eius induam confuſione
⁊c. pſ. Nullus conuenientius
lucerna dici pt q̄m btūs Johēs bap.
de quo dicit Joh. v. Ipſe erat lucña
ardens et lucēs. Volens enī deus p̄
mittere in hunc mūdum verū ſolem
pmiſit luciferū et lucernā ardentem.
ideo dixit Paraui lucernā xpō meo.
In his aūt verbis q̄tuor ſunt videnda
¶ Primo. quare Johēs dicit lucerna qd
quidē fit triplici cauſa. Prima pp̄ter
lucis mutuationē. lucña enī nō lucet
a ſeipſa ſꝫ aliunde lucē ſuā accipit et
mutuat. ſic et iohēs non lucebat a ſe
ipſo ſed a xpō. Unde dicit Johis. i.
Non erat ille lux Et tn̄ dicit Jſa. xiij
Dedi te in lucem in gentibus Johēs
quidē erat lux et nō erat lux Eſt enī
quoddā qd tm̄ lucem influit ſed nō
recipit. ſicut corpus luminoſū Quoddā
qd recipit lumen et non influit ſicut
corpus opacū. Quoddā vero qd lucem
recipit et influit. ſicut corpus diapha
nū. Lux igitur que tm̄ lucem influit
ſed nō recipit eſt xp̄s. Corpus vero
qd tantū recipit ſed nō influit erant
iudei et ſunt ceteri auditores. Lux
vero que recipit et influit erat btūs
Johēs qui lucem a xpō recipiebat et
paulo infundebat. Unde Aug. ſup
illo Erat lux vera. quare additū eſt
vera. qr et homo illuīatus nō dicit
lux vera. ſed vera lux eſt illa que illu
minat Et tn̄ niſi p nocte lucña accen
dat et p diem ſol exeat lumina illa
ſine cauſa parent. Scdo dr Lucerna
pp̄ter lucis obumbrationē. Sicut enī
aduenientē ſole lumē lucerne minuit
et obumbrat. ſic aduemente xpō fa
ma Johis baptiſte fuit obūbrata et
quodāmodo diminuta. Vn̄ dicebat
Joh. iij. Illū oportet creſcē me autē
minui. Et iſtud ſcdm Auguſtinū oñ
dit in eorū ortu et obitu. Nam xp̄us
natus fuit qn̄ dies incipiunt creſcere
Johēs qn̄ dies incipiunt minui et de
creſcere Xp̄s in morte fuit exaltatus
Et iohēs fuit capite minoratus Ter
cio dicit lucerna pp̄ter conſumptionem
Sicut enī lucerna ſe cōſumit in ſerui
tiū aliorū. ſic btūs Johēs baptiſta in
noſtrā vtilitatē et exemplū cōſūpſit
ſubſtantiā ſuā omnia tpalia reſpuē
do. et corpus ſuū ipm duriſſime con
terēdo vitam ſuam. p iuſtitia eam
exponendo et moriēdo. ac verba ſua
corā iudeis et int eos cotidie p̄dican
do. et famā ſuam ipſā annichilando
qr cū xp̄s crederet iſtam famā extin
xit et ānichilauit ¶ Scdo eſt videndū
quō hec lucerna fuit pata. pro eo qd
dicit Paraui lucernā Tunc aūt lucer
na eſt bene pata qn̄ ſcꝫ eſt lucens et
clara. Iſta aūt lucerna bene parata
fuit qn̄ multis radijs emicuit Primus
radius eſt puritatis et mundicie ob
quā angelus dicit. et niui compatur
Unde dicit. Neſciēs labem niuei pu
doris. Criſoſ. Conuerſatio iohānis
oīm vitā culpabilē faciebat apparē.
quēadmodū ſi videas veſtem albam
dicas q ſatis candida eſt illa Si aūt
appoſueris eam iuxta niuem: incipit
tibi ſordida apparere. etiā ſi ſordida
nō ſit Sic reuera quantū ad compa
tōnem beati iohis omnis hō videbat
eſſe immūdus. Scds radius eſt vite
religioſe aſſumende. p hoc q mundū
fugiens in deſerto habitauit Nam p
certo immūdo omnes ſenſus hoīs
polluūtur. ſcꝫ viſus in videndo vani
tates Auditus verba vana audiēdo
Olfactus ꝛ odores varios odorando
Os vana ſepe loquendo et manus ſe
ad illicita extendendo Beatus ergo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Johannes baptiſta in loco d̾ſerto vo
luit habitare vt mundos ſeruaret
oculos q̃bus ſpũm ſcũm in ſpẽ colũ
be eãt ꝯſpecturꝰ · ⁊ mũdas ſeruaẽt
aures q̃bus vocẽ pris erat auditurꝰ
Et mũdum os ſeruaret · p qd̾ chriſti
teſtimoniuꝫ erat ꝑlaturꝰ · mũduq̥ꝫ
ſeruaret olfactũ per quẽ xp̃i odoreꝫ
erat perſenſurꝰ Et mũdas manꝰ ob
ſeruaret q̃bus xp̃m iheſum erat bap
tiꝫaturus ⁊ digito oſtenſurꝰ · Terci
us eſt radiꝰ humilitatis ꝓfũde · qꝛ cũ
crederetur eſſe chriſtꝰ ꝯfeſſus eſt ſe
eſſe ſuũ preconem Unde de hoc Joh.
.i. Ego vox clamantis in deſerto · ſuũ
ſcutiferꝝ Mathe · x · Cuiꝰ non ſum dig
nus ꝓcumbens ſoluere corrigiaꝫ calci
amenti · ſuum p̃curſorẽ deuotuꝫ Joh
iij · Nõ ſum ego chriſtꝰ ſed miſſꝰ ãte
eum Quare autẽ iudei magis crede
bant iohãnẽ eſſe chriſtũ q̃ꝫ ipſuꝫ do
minuꝫ ponit Criſ · tres cauſas ſcꝫ ꝓp
ter genus illuſtre · ꝓpter durã educa
tioneꝫ · ꝯ humanaꝝ veſtiũ deſpectio
nem In chriſto autẽ cõtrarium vid̾
batur · ſcꝫ genꝰ humile · dieta cõmu
nis · ⁊ veſtimenta ꝯmunia Quartꝰ
radius ẽ diſcretionis mature qꝛ pau
latim iudeos ad chriſti cognitionem
ducebat Fecit ei · ſicut dicit · Criſ · ſi
cut faciunt multe aues pullis ſuis qꝛ
nõ ſtatim docẽt eos volare · ſed prio
pullos extra nidũ educunt · ⁊ poſtea
paulatim volatõneꝫ apponunt · ⁊ ſic
tandẽ eos relinquũt · Tunc ſecundũ
Criſoſtomũ · beatꝰ iohãnes iudeos
a nido volare docebat quãdo xp̃m
maioreꝫ ſe eſſe dicebat dicẽs Mat ·
iij Qui poſt me venturꝰ eſt fortior me
eſt Maioreꝫ autẽ volatuꝫ docuit qñ
nõ tantũ ſuper ſe · ſed ſup oẽs alios
eſſe mõſtrauit dicẽs Joh · iij · Qui de
celo venit ſup omnes eſt · Et adhuc
maioreꝫ docuit quãdo ipſum eſſe ve
rum dei filiuꝫ oſtẽdere cepit dicens ·
Johannis .i. Ego vidi ⁊ teſtimoniuꝫ
perhibui · quia hic eſt filius dei ·
Tercio principaliter videndũ eſt cui
iſta lucerna fuit prepata · quod oſtẽ
ditur cũ dicitur · chriſto meo · Fuit
igitur parata chriſto vt ipſuꝫ mani
feſtaret · Solet eñ hõ qñ aliquaꝫ rẽ
precioſaꝫ licet minimam vult inueni
re accendere lucernã ⁊ ipſaꝫ inuenire
Chriſtus autẽ erat factꝰ minimꝰ vt
in pſalmo · Minuiſti euꝫ paulominꝰ
ab angelis · ideo lucerna venit ⁊ ipſũ
humano generi demõſtrauit Jſta ãt
lucerna ⁊ luxit ſub modio q̃ndo chri
ſtum in vtero recognouit · ⁊ in cãd̾
labro luxit quando ipſum digito de
monſtrauit Et luxit in limbo quãdo
chriſtum his qui erant in tenebris ã
nunciauit · Secundo fuit parata
vt ad verum ſolem nos manuducẽt
Homo quidem erat in oculo ſauciꝰ
⁊ nõ poterat veruꝫ ſolem cõſpicere ·
ideo deus miſit iohannem tanq̃ꝫ pa
rietem illuminatum Auguſtinus ·
Quomodo plerunq̥ꝫ fit vt qui ſauci
atos habent oculos non poſſunt vi
dere ſolem ſed parietem illuminatũ
Jdeo deus irradiauit Johannem Et
per illum illuminatum cognitus eſt
ille qui illuminat · Erat etiaꝫ lippus
nec poterat in ſolem reſpicere · Jde
o miſſa ē lucerna · vt per ipſam poſſit
videre · Auguſtinus · Fulgorem ſolꝭ
lippitudo noſtra ferre non poterat ·
Jdeo queſitus eſt iohannes lucerna
vt teſtimonium perhiberet veritati
Erat nanq̥ꝫ in viſu debilis : Jdeo mi
ſſus eſt iohannes baptiſta tanq̃ꝫ mõs
vt quia nõ ſufficiebat reſpicere ad
ſolem reſpicere poſſit ad irradiatuꝫ
montem Gregorius · Qui orientem
ſolem contemplari non valet irradi
tos montes aſpiciat · Et quia ortus
ſit ſol deprehendit · Tercio ipſa
lucerna fuit parata chriſto vt ante
ipſum preiret · Solent eniꝫ añ regẽ
deferri luminaria mlta ⁊ honeſte ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſic ante xp̄m Johēs tanq̄ lucifer veit Hinc eſt. ꝙ in diebus ꝓfeſtis vnus cereus ante euangelium defert̄. et in dieb⁹ feſtiuis duo. q2 p̄mū aduentū qui totus dꝫ eſſe penitentie preceſſit vnū luminare. ſcꝫ btūs Johannes. Scd̄m vero aduentum qui eſt feſtiui tatis eterne p̄cedent duo ſcꝫ Helyas et Enoch. Quarto principalit̄ viden dum eſt ꝓpter quid iſta lucerna fuit ꝑpata. qđ notat̄ cū dicit̄. Inimicos eius induam cōfuſione Confudit em̄ iudeos quadruplicit̄. Primo ex ſuo baptiſmo. Mathei. xxi. Baptiſmus iohis ex deo erat an ex hominibus? Quicq̄d autē reſpondiſſent confuſi fuiſſent. Scđo teſtimonio ſuo. dixit namq3 ſe nō eſſe xp̄m De xp̄o autem dixit ꝙ erat Multo autꝫ magis cre dit̄ alicui ferēti teſtimoniū de alio q̄ꝫ de ſeipſo. Tercio ex abſtinentia ſua. Math. xi. Venit iohēs nō mādUcās neq3 bibens. ac ſi dicat ſm Criſoſt. Per viam cōtrariā venim⁹. ego et iohēs et idem fecim⁹. ſicut ſi venato res ꝑ duas vias cōtrarias aliqđ aīal inſequantur vt in alteram incidat. Quarto ex ſua vita. Si em̄ homo in vtero ſanctificat⁹ ſine peccato nat⁹ gracia dei plenus tam aſperā vitaꝫ duxit. quantā cōfuſioneꝫ habere de bem⁹ qui ſumus gracia dei vacui. et in peccatis inueterati. et tamen mō dicā penitēciam nolumus ſuſtinere.

Sermo. clxxvi. De ſcis Johanne et Paulo mr̄ibus. ſmo p̄m⁹

Multe tribulatiōes iuſtoꝝ et de oib⁹ his liberauit eos ⁊c̄ De iſtis ſanctis martirib⁹ io hanne et paulo dicit̄ in p̄miſſis v̄bis ꝙ erant iuſti et tribulati et liberati Juſti q2 ius ſuū vnicuiq3 reddiderūt ſcꝫ ſibi dō et ꝓximo. Sibi q2 habuerūt magnā puritateꝫ et eciā magnā fide litatem. Puritas aūt eoꝝ notat̄ in hoc qđ dicuntur fuiſſe eunuchi Licet em̄ ſit quedā caſtitas nature et q̄dā violentie et quedaꝫ virtutis et grē. iſti tn̄ ex diuina grā ꝓpter regnū ce loꝝ ſe caſtrauerūt Iſta triplex caſti tas tangit̄ Math. xix. vbi tria eunu choꝝ gn̄a diſtinguūtur. Habuerunt eciā fidelitatē. q2 et thezauros ſibi a cōſtantia derelictos paupibus fidelit̄ erogauerūt et diſpenſarūt. q2 nichil ſibi retinuerunt Math. xxiiij. Quis putas eſt fidelis ſeruus et prudēs ⁊c̄ et humilit̄. q2 nō tanq̄ dn̄i ſed tanq̄ ſerui Et prudent̄. q2 nō diuitibus ſed egenis. nō vni ſed multis. non poſt mortē ſ3 in vita diſtribuerūt. Scđo fuerunt iuſti quantū ad deuꝫ. q2 ſibi exhibuerūt reuerentiā ſanctā et fidē ſincerā. Reuerētiā quidē. q2 iulianū apoſtatā qui deum cōtempſerat: cō tempſerūt dicētes. q2 religionē ple nam virtutibus dereliq̄ſti. a te receſ ſimus. et deū tibi ꝓponētes: minas tuas nō timemus. Habuerūt eciam fidem ſincerā. Vn̄ Terēciano emiſſo vt ſtatunculū adorarent: dixerunt. Si tuus dn̄s eſt iulian⁹ habeto pacē cū illo. nobis autē alius deus non eſt niſi pater et filius et ſpirituſſanct⁹. Rōs. x. Corde credit̄ ad iuſticiam. ore autē cōfeſſio fit ad ſalutē Tercio fuerunt iuſti quantū ad proximum. et hoc quantū ad tirānos egenos et amicos et inimicos Quantū ad tirā nos ipſos grauit̄ arguendo. q2 et iu lianū apoſtatā grauiter arguerunt: nec eius potenciam timuerūt. Vnde Ecc̄i. xlviij. In dieb⁹ ſuis nō ꝑtimuit principem et in potentia. nemo vicit illum Quantū ad egenos eos cū ele moſinis ſuſtentando Gal. vi. Dum tempus habem⁹ operemur bonum ad omnes. Quantū ad amicos eis fide liter conſulendo in periculis. Vnde dixerunt gallicano in periculis cōſti tuto Fac votū deo celi et eris victor melior q̄ꝫ fuiſti Verus em̄ amicus nō

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cognoſcit̃ in proſperitate: ſed in ad
uerſitate. Eccl̃i. xij. Nõ agnoſcetur ĩ
bonis amicus ⁊ c̃. Quantum ad inimicos
ipſos ad pacẽ ⁊ cõcordiã reducendo.
meritis nanq̧ iſtorꝝ tota gens ſythi
ca ad pacẽ ⁊ cõcordiaꝫ venit ⁊ cũ gal
licano cõpoſuit. Prou. xvi. Qui pa
cis meminerit conſilia. ſeq̃tur eos
gaudiũ Secutũ eſt enĩ magnũ gau
dium de hoſtiũ pacificatione. de galli
cani cõuerſione ⁊ de cõſtantie regio
¶ ne obſeruato pudore ¶ Secundo fue
runt multipliciter tribulati. Hoſtis
nanq̧ eos eſt mltipliciter pſecutus
Primo p blandicias vt ſcilicet eos
alliceret dicens. Vos qui in aula re
gia nutriti eſtis nõ debetis meo late
ri deeſſe vt primos in palacio vos ha
beam Sed ipſi pmiſſiones ſuas peni
tus cõtẽpſerunt. nec ad ipſum acce
dere voluerũt neq̧ curauerũt Secun
do vt ipſos deterreret dicẽs. Puniam
vos nõ vt martires ſꝫ vt publicos ho
ſtes Sed ipſius minas nõ curauerũt
neq̧ timuerũt dicẽtes dominũ nr̃ũꝫ
iheſuꝫ chriſtũ tibi p̃ponentes minas
tuas nõ timemꝰ. Tercio p ſupplicia
vt eos vinceret: quãdo eis mãdauit
ꝙ aut ſtatuã ydoli adorarẽt. aut ſẽ
tentiã capitalẽ acciperẽt ſed ipſi mor
tẽ patiẽdo vicerũt Vnde beatꝰ aug.
Miles chriſti fidi armis inductꝰ ĩ pre
lio ſtetit fortiter dimicauit. pugna
uit. ⁊ vicit nõ feriẽdo. ſed patiendo
Quarto occulte eos occidẽdo vt eo
ruꝫ famã extingueret. ſed fama eorꝝ
extingui nõ poterat. q2 ſcripta erat
in celo Lu. x. Gaudete q2 nomina ve
ſtra ſcripta ſũt in celo Cõſeruata in
deo Sap. iiij. Immortalis enĩ eſt me
moria eius. q2 apud deũ nota eſt. ⁊
apud homines. ⁊ viget in toto mun
do Eccl̃i. xxxix. Nõ recedet memoria
eius ⁊ nomẽ eius requiretur a gene
¶ ratione in generationẽ. ¶ Tercio fu
erũt liberati. ⁊ hoc. q2 dñs dedit eis
conſtantiã Vnde iuliano danti indu
cias decẽ dierꝝ conſtanter responde
runt Decem preteriſſe nũc computa
dies ⁊ modo facito quod tũc te fac
turꝝ minaris. Secũdo dedit ipſis vic
toriam. q2 de hoſtibus triũpharunt.
Vicerũt eĩ mundũ per fidẽ. i. Jo. v.
Hec eſt victoria que vincit mundũ
fides veſtra Diabolo reſiſtendo Jac.
iiij. Reſiſtite diabolo ⁊ fugiet a te ⁊
a vob̃ Seipſos ⁊ aĩos ſuos edomãdo
Prouẽ. xvi. Melior eſt patiẽs viro
forti. ⁊ qui dominatur aĩo ſuo expu
gnatore vrbiuꝫ Tercio dedit ipſ
coronã Jaco. i. Beatus vir q̃ ſuffert
tẽptationem. qm̃ cũ probatꝰ fuerit
accipiet coronam vite ⁊ c̃. Ipſaꝫ enĩ
coronã accipiunt ſufferentes p lon
ganimitatem. ideo dicit̃. qui ſuffert
tẽptationem Probati p fidelitateꝫ.
ideo ſubdit̃ Qui cũ probatus fuerit.
diligentes p caritateꝫ. ideo ſubiun
git̃. diligentibus ſe. Et quoniam ſic
liberati fuerũt. ideo nũc multos ſuis
meritis ⁊ orõibus liberant ⁊ maxĩe
in iudicio liberabunt Vnde de hoc re
fert beatus Gregorius in dyalogo
ꝙ dum quedã matrona eccleſiam iſ
torꝝ ſanctorꝝ martirꝝ ſepius viſitaret
eidem apparẽtes dixerunt. Tu nos
modo viſitas. nos autẽ te in iudicio
requiremꝰ ⁊ quicquid poterimꝰ tibi
ex tunc preſtabimꝰ.

¶ Clxxvij. Eodem die. ſer. 2ꝰ.

Ecce ꝗ̃ bonũ ⁊ ꝗ̃ iocũdum ha
bitare fratres in vnum ⁊ c̃.

Beati martires iohannes ⁊ paulus
nõ tantũ fuerũt fratres carne. ſed e
ciaꝫ fide ⁊ paſſione ex vno patre cele
ſti Et iõ cõueniẽt v̓bũ ꝓpoſitũ ꝺ eis
dici poteſt In ipis quidẽ fuit v̓a frat̃
nitas quod notatur cũ dicitur Habi
tare fratres. Et fraternitatis vera vi
tas. cum ſubiungit̃ In vnum. vnita
tis ⁊ fraternitatis magna vtilitas.
cuꝫ dicitur. Ecce ꝗ̃ bonũ ⁊ ꝗ̃ iocũdũ

¶ Circa primū notandū. ꝙ frat̄nitas
ſpūalis excellit fraternitatē carnalē
in tribus. de quib9 ſic dicit Ambroſ.
Sanguis fraternitas inter dū ſibi ini
mica eſt. Chriſti autē fraternitas ſine
intermiſſione eſt pacifica Illa int̄ ſe cō
munia cū emulatōe diuidit. Hec vo
ꝓpria cū gratulatōe cōmunicat Illa
in conſortio deſpicit ſepe germanū.
hec aūt frequent̄ aſſumit alienū. Ex
q̄bus v̄bis h̄etur. ꝙ fraternitas car
nalis ſepe hꝫ cōtentionē. i. Cor. vi.
Frater cū fratre in iudicio cōtendit
Spūalis aūt fraternitas hꝫ pacem et
dilectionē Eccl. xxv. In trib9 bn̄pla
citū eſt ſpūi meo que ſunt ꝓbata co
ram deo et hoīb9 ſcꝫ cōcordia fratrꝝ
amor primorꝝ et vir et mł̄er ſibi bn̄
cōſentiētes Duo frēs ſunt intellcūs
et affectus. qui tunc ſunt cōcordes
qn̄ intellcūs bonū diſcernit et affcūs
illud eligendo diligit Duo primi ſūt
oculus et cor qui tunc cōcordes ſunt
qn̄ ipm cor ſtudet oculū ad bonū diri
gere. et oculus ſtudet cordi bona re
nūciare. Vir et mulier ſunt racio et
ſenſualitas que tunc bn̄ ſibi cōſentiē
tes ſunt qn̄ racio ſenſualitateꝫ regit
et ſenſualitas rationi obedit. Scḋo
fraternitas carnal̄ diuidit cōmunia
Geñ. xij. Diuiſi ſunt alterutrꝝ a fratre
ſuo. Spūalis ꝯmunicat ꝓpria. et hoc
tam ꝓpria tpalia Prouer. xi. Alij di
uidunt ꝓpria et ditiores fiunt ⁊c̄. q̄
ſpūalia ꝓpria Aug9. Omnis res que
dando nō deficit dū habet̄ ⁊ nō dat̄
nondū habet̄ quomō habenda eſt.
Tercio fraternitas carnalis ſepe de
ſpicit germanū Sap. x. Per irā homi
cidij fraternitas deperijt. Spūal̄ aūt
admittit alienū. Vnde Aug9. in lib.
de ci. dei. Nullo mō fit minor accūte
cōſorte poſſeſſio bonitatis Non hēbit
deniqꝫ iſtā poſſeſſionē qui eam nolu
erit hrē cōmunē. et tanto eā repiet
ampliorē q̄nto amplius ibi potuerit
amare cōſortē ¶ Scḋo ponit̄ frat̄nitatis
vera vnitas. Qualit̄ autē ſancti viri
vniant̄ dr̄ Cip̄an9 Vniūtur em̄ ſicut
diuerſi radij ī vno ſole. ſicut diuerſi
rami in vna radice. ſicut diuerſi riui
in vno fonte. et ſicut diuerſa mēbra
ī vno corpe Iſtis q̄tuor mod' iſti bti
mr̄es iohs ⁊ paul9 adiuicē cū do vni
ti fuerūt Primo nāqꝫ in vna fide. ſic
diuerſi radij in vno ſole. Radij nāqꝫ
accipiūt a ſole lumē. calorē et v̄tutē
Illa igit̄ eſt pfecta fides: que habet
de deo verā et in dubitatā cognitōꝫ
Et q̄tū ad hoc diſtinguit̄ a fide gen
tiliū et hereticorꝝ. caritatē et dilecti
onē. et q̄tū ad hoc diſtinguit̄ a fide
demonū virtutē ⁊ opationē. et q̄tū
ad hoc diſtinguit̄ a fide malorꝝ xpia
norꝝ. Scḋo vniūt̄. ſicut diuerſi rami
ī vna radice. i. in vna caritate Eph.
iij. In caritate radicati et fūdati ⁊c̄
Greg. Vt em̄ multi arboris rami ex
vna radice ꝓdeūt et pcedūt. ſic etiā
ſilr̄ multe v̄tutes ex vna caritate ge
nerant̄ Nec hꝫ aliquid viriditatis ra
mus boni opis ſi nō manſerit in radi
ce caritatis. Tercio vniūtur ſicut di
uerſi riui in vno fonte. i. in vno ſpū
fontalis ſapientie. De quo fonte dr̄
Geñ. ij. Fluuius egrediebat̄ de loco
voluptatis q̄ inde diuidit̄ in q̄tuor ca
pita. i. in q̄tuor expoſitionū gn̄a. ſcꝫ
hiſtoricū. tropologicū. allegoricū. et
anagogicū. Q̄rto vniūt̄ ſicut diuer
ſa membra in vno corpe ſacroſācte
matris eccleſie. que tn̄ vnio aliq̄n in
pn̄ti ſepat̄ aut p culpā mortalē Iſa.
lxv. Iniq̄tates nr̄e diuiſerūt int̄ nos
et deū nr̄m. Aut p excōmunicationē
i. Cor. v. Auferte malū a vobiſipis
Et loquit̄ de publico fornicario p ex
cōmunicationē auferēdo Et qn̄qꝫ in
futuro qn̄ ſepabunt̄ mali a dei viſio
ne. Math. xxv. Diſcedite a me ⁊c̄.
et a ſcōrꝝ ſocietate Mat. xiij. Exibūt
angeli et ſepabunt malos de medio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

iuſtorum. Tercio ponitur vnitatis
fraternitatiſq; vtilitas. cū dicitur.
Ecce ꝙ bonū ⁊ ꝙ iocundū Dicit autē
btūs bnōꝰ ꝙ ſunt q̄dā bona. ſed n̄ io
cūda ſicut ſūt paſſiones ⁊ t̄bulatōes
que nō ſunt iocūde carni ſed tamen
ſunt bone ⁊ vtiles. ꝗ hominem faci
unt meliorē Cri. Quando carnalia
hominis affligunt̄ tunc ſpūalia eiꝰ
florent. Sicut ergo vernali afflatu
arbores laxantur i folia ⁊ in fructus
Sic in pſecutionibus excitantur aīe
ad virtutes Quedam autē ſunt iocū
da ſed nō bona. ſicut peccata carna
lia Prouer. v. Fauus diſtillās labia
meretricis ⁊c. Ecce ꝙ iocūda. nouiſ
ſima autē illiꝰ quaſi abſinthiuz. ecce
ꝙ amara Quedaz vero ſunt que ſūt
amara ſed nō bona nec iocunda ſicut
quedaz pccā que habent ſcaiz penā
annexaz vt ē triſticia ⁊ inuidia Pro
uer. xviij. Spiritus triſtis exſiccat o
ſſa. Eiuſd. xiiij. Putredo oſſiuz inui
dia Quedā ſunt bona ⁊ iocūda ſicut
caritas mutua ⁊ cohabitatio frater
na Hec ei cohabitatio ē iocūda. ꝗ
dat vnctionez gracie. vn̄ ſequit̄. Si
cut vnguentuz in capite qd deſcēdt
in barbā. ⁊c. qd eſt in refrigeratio
nem ꝯcupiſcentie. vnde ſubditur. ſi
cut ros hermon Et eſt bona. ꝗ ē cā
benedictōis gracie ⁊ vite perhennis
glorie. vnde ſubdit̄ Quoniaz illic mā
uit dn̄s bn̄dictōem ⁊ vitā vſ;z i ſcl'm

Clxxviij d. ſ. apl'. petro ⁊ pau. f. i.

Fecit deus luminaria magna
luminare maius vt preeſſz
diei. luminare minꝰ vt pre
eſſet nocti Gen̄. i. Per iſta duo lumi
naria magna mūdi poſſunt intelligi
magna luminaria padiſi. ſcz petrus
⁊ paulus Per luminare maius intel
ligitur petrus. ꝗ ſicut ſol ē pricęps
omnium planetaꝝ ⁊ luminariuz ſic
⁊ petrus ē pricęps omnium apl'oꝝ.
Sed p luminare minus intelligitur
beatꝰ paulꝰ ꝗ ſicut ipā luna vltima
ē omnium planetarum. ſic ⁊ ipſe be
atus paulus vltimus fuit omnium a
poſtoloꝝ Luminare autē maius pre
eſt diei. ꝗ petrus erat apoſtolus iu
deorū q̄bus erat lux fidei ⁊ diuine le
gis Preeſt luminare minus nocti ꝗ
⁊ paulus fuit apoſtolꝰ gentiū in qui
bus erāt tenebre ignorātie ⁊ infideli
tatis Iſta nanq; duo luminaria. ſcz
ſol et luna habēt in effectu magnā
poteſtatem. in motu magnā velocita
tem. in luce magnā claritatez. i ſitu
magnā ſublimitatē. ⁊ in quantitate
excellentez magnitudinē. Et iſti du
o apoſtoli ſignificātur p iſta duo lu
minaria Primo ꝗ magnā habēt in
inferioribus poteſtatē. nā vnꝰ ē iani
tor celi. et alius doctor mūdi. et am
bo ſunt theſaurarij dei Deus q̄dez ha
bet triplicem theſauꝝ ſcz potentie.
q̄ eſt patris ſapiētie q̄ eſt filij ⁊ miſe
ricordie q̄ eſt ſpūs ſcī Deut. xxxij Nō
ne hec condita ſunt apud me ⁊ ſigna
ta in theſauris meis Omnia ei in the
ſauris diuine potētie. et ſapientie ⁊
miſericordie recondunt̄. vnde per ef
fectus poſtmodū proferuntur. The
ſaurarius igit̄ patris ē petrus cui pa
ter commiſit theſauꝝ ſue potentie vn̄
dixit dominꝰ petro Caro ⁊ ſanguis
nō reuelauit tibi. ſed pater meꝰ qui
in celis ē Magnuz nāq; theſauꝝ potē
tie petrus accepit quādo poteſtatez
claudendi. et apiendi celum habere
ꝓmeruit Theſaurarius filij ē paulꝰ
cui xp̄s commiſit theſauꝝ ſue ſapien
tie Gal. i. Neq; ei ab homine accepi
illud neq; didici. ſed p reuelationez
iheſu xp̄i Nemo igitur p̄t intrare in
theſauꝝ ſapientie dei niſi p doctrinā
⁊ ſapientiā pauli. Theſaurarius ve
ro ſpūs ſancti ē virgo beata cui ipē
cōmiſit theſauꝝ ſue miſericordie. ⁊
iſtum theſauꝝ ipā expendit i hoc mū
do. idcirco vocatur mater gracie ⁊

matter miſericordie · ⁊ in celo vbi eci
am celeſtes grās ad miniſtrat Eccl ·
xxiiij In habitatione ſcā corā ipō mi
niſtraui Secūdo habent ī motu velo
citatē Mot⁹ autē anime eſt amor aī
me Eſt autē t̄plex mot⁹ aīme · ſicut
diſtinguit dionyſius ī libro de diuīs
noībus ſcȝ circularis quo ipſa aīma
mouetur p amorē ad mūdum · vnde
Ps̄ In circuitu impij ambulāt · obli
quus quo quis mouetꝛ p amorēȝ ad
ſeipſum · cū eñ de natura amoris ſit
alterꝝ dirigi quādo quis ipſum ad ſe
reflectit quādam obliquitatē facit ·
rectus quo quis mouetꝛ p amorēȝ ad
deum Canti · i · Recti diligūt te Bea
tus igitꝛ petr⁹ nō mouebatꝛ motu cir
culari p amorem ad mūduȝ · qꝛ ipſe ō
mia mundana cōtempſit · nec motu
obliquo ad ſeipſum per amorē : qꝛ ſe
p xpi noīe ⁊ amore crucifigi pmiſit ·
Sed mouebatꝛ motu recto p amorē
ad deū · qꝛ ſuper oīa ipſuȝ dilexit · Jo
hā · vlt̄ · Tu ſcis dn̄e · qꝛ amo te ⁊ c̄ ·
Similiter btūs paul⁹ nō mouebatur
motu circulari q̄ dicebat · Gal · vi ·
Michi mūdus crucifix⁹ ē · ⁊ ego mū
do · nec motu obliquo q̄ dicebat Ga
la · ij · Viuo ego · iam nō ego · viuit
vero in me chriſt⁹ · ſed motu recto ·
q̄ dicebat Ro · v · Caritas dei diffuſa
eſt in cordib⁹ noſtris ⁊ c̄ · Tercio ha
buerūt magnā claritatē · i · ſapientie
immēſitatē · quā q̄dem ſapientiaȝ pe
trus a triplici magiſtro didicit ſcȝ a
prē reuelante Mat · xvi · Caro ⁊ ſan
guis nō reuelauit tibi · ſ; pr̄ me⁹ q̄ in
cel̄ ē · a filio īſtruēte Jo · xv · Queciȝ
audiui a prē meo nota feci vobis ·
A ſcō ſpū docēte Jo · xv · Cū venerit
ſpūs veritatis docebit vos omnē ve
ritatē Similiter ⁊ paul⁹ tantā ſapiē
tiā didicit in tribus ſcolis · nā in par
uis ſcolis iudeorꝝ didicit legē moyſa
ycam Act̄ xxij Sec⁹ pedes gamalieꝭ
erudit⁹ ⁊ c̄ In magnis ſcolis apoſto
lorꝝ didicit legeȝ euāgelicā quā tam̄
nō ab hoīe docēte didicit · ſ; xpō re
uelante accepit In maximis āgelorꝝ
didicit legē ſubpſtātialē ⁊ diuinā
quādo ſcȝ vſqꝫ ad t̄ciū celū fuit rap
tus ⁊ ibi inter angelos doct⁹ · Qrto
habituri ſūt in iudicio magnaȝ ſubli
mitatē · qꝛ ſuper thronos duodecim ſe
debūt ⁊ ceteros iudicabūt Et illa ta
lis ſeſſio erit ad ſentētie iudicis ap
batione Ps̄ Vt faciāt in eis iudiciū
cōſcriptuȝ ⁊ c̄ Erit ad ipſorꝝ immēſū
honorem · Prouē · vlt̄ · Nobil̄ in portis
vir eius quādo ſederit cū ſenatorib⁹
terre Erit ad magnā demonū cōfuſi
onem · i · Corꝝ · vi Neſcitis qm̄ āgelos
iudicabimus Erit etiā ad malorꝝ cō
demnationem : vt ibidē · An neſcitis
qm̄ ſancti de hoc mūdo iudicabunt ·
Erit ad bonorꝝ magnā cōſolationem
qn̄ ſcȝ videbūt frēm ſuuȝ · i · chriſtuȝ
eſſe iudicē : ⁊ ſororē ſuā · i · mariā eſſe
mediatricē · ⁊ frēs ſuos · i · aplos eē
interceſſores ⁊ aſſeſſores · Qnto hn̄t
magnitudinē excellentē · i · gl̄am om
nib⁹ eminentē ps̄ Principes pplorū
cōgregati ſūt cū deo abraham Quā
uis autēȝ gl̄a ſcōrꝝ ſit magna · pecca
toribus tamē videtꝛ pua ex eo qꝫ ab
ipſa nimiū ſe elongāt Nimia nāqꝫ di
ſtantia ſm̄ baſiliū errare facit circa
tria ſcȝ circa q̄ntitatem Et ponit exē
plū in ſole ⁊ ī inſul̄ maris · circa q̄li
tatem · Et ponit exemplum in velis
nauium que cum ſint alba tamē pp
ter nimiā diſtātiaȝ videntꝛ eē niḡ · cir
ca figuras exponit exēpluȝ ī turrib⁹
q̄ cū ſint q̄drate tamē pp̄ nimiā diſ
tātiaȝ videntꝛ eſſe rotūde Quia g̃ pec
catores nimis ſe elōgant a celeſti pa
t̄ria · iō errāt circa e⁹ q̄ntitatē nō cōſid̄
rantes qꝫ magna ſit · cum tamē dica
tur · Baruch · iij · O yſrahel q̄ magā
eſt domus dei · ⁊ c̄ · Errant circa ei⁹
qualitatem non cōſiderantes q̄ pre
cioſa ſit · de cui⁹ precioſitate dicitur ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Apoca . xxi . Jpſa ciuitas aut̄ mūdū .
Errāt circa eꝰ figurā nō cōſiderātes
ꝙ̄ ſtabilis ſit ⁊ ꝙ̄ eterna Eſt ei pat̄a
celeſtis in q̄dro poſita . vt ibidẽ di
cit̄ Jpſi vero peccatores credunt ipſā
eſſe rotundā . i . volubilē ⁊ caducam
De cuiꝰ eternitate dicit̄ . ij . Cor . v .
Edificationẽ ex deo habemꝰ domū
nō manufactā eternā in celis .

Clxxix . De eodē ſermo 2ꝰ

Nimis honorati ſunt amici tui
deus . ⁊ c . p̄s Inter oēs ſcōs
deus magis iſtos duos apoſ
tolos honorauit . in vita ⁊ in morte ⁊
poſt mortē In vita . qꝛ claues regni
celeſtis eis dedit . nā petro dedit cla
ues potētie . ⁊ paulo dedit claues ſa
pientie Iſta autē poteſtas clauiũ cō
ſiſtit in tribus Primo ī peccōꝝ remiſ
ſione Jo . xx . Quoꝝ remiſeritis pccā
remittunt̄ eis ⁊ c̄ . Et tamē dicit̄ Lu
ce . v . Quis p̄t remittere pccā niſi ſo
lus deus Sꝫ vtrunqꝫ ē veꝝ . qꝛ deus
remittit . ⁊ ſacerdos remittit Ex pec
cato nāqꝫ in hoīe tria cauſātur ſcꝫ dei
inimicicia . ꝺformis macula . ⁊ obliga
tio ad penā Treñ . ij . Quomodo ob
texit in caligine Ecce deformis macu
la . in furore ſuo dñs filiam ſion . ecce
dei inimicicia . ꝓiecit de celo ī terram
inclitaꝫ iſrahel . ecce ad penā eternā
obligatio . Iſta tria ſolus deꝰ virtute
cōtrictionis remittit . ſolus ei deꝰ remit
tit offenſaꝫ . lauat maculaꝫ . ⁊ diſſol
uit obligationē eternā Iſta tria ſigni
ficātur . Lu . xij . in filio ꝓdigo ꝺ quo
dr̄ ꝙ pater fuit eū oſculatꝰ ⁊ ꝙ ſto
la p̄ma eū induit . ⁊ ꝙ dixit mortuꝰ
fuerat ⁊ reuixit In hoc nāqꝫ ꝙ fuit e
ū oſculatus dat̄ ītelligi ꝙ ſoliꝰ dei ē
remittere inimiciciā ſuā ⁊ offenſā In
hoc ꝙ ſtola induit euꝫ dat̄ intelligi ꝙ
eꝰ ē lauare maculaꝫ ⁊ ornare animā
In hoc autē ꝙ dixit mortuꝰ fuerat ⁊
reuixit . dat̄ intelligi ꝙ eiꝰ ē remitte
re penā eternā . Sacerdos āt dicit̄ ē
mittere pecā ꝙ̄tum ad alia tria Jpſe
ei peccatorē a deo abſolutū eſſe īdi
cat . Aliter ei ꝓ abſoluto nō recipe
tur . a pena purgatorij q̄ deo obliga
tur . penā pn̄ti ſatiſfactorie ipſū ligat
⁊ de ipſa pena ꝑtē relaxat iſta tria no
tant̄ Jo . xi in reſuſcitatōe lazari So
lus q̄dem xp̄s ip̄m a mortuis reſuſci
tauit . ſed tamē diſcipulis tria commi
ſit ſcꝫ vt lapidē tollerēt . vt ipſuꝫ ſol
uerent . ⁊ vt libere abire ꝑmitterēt
Lapidē tollere ē penā purgatoriam
in penā ſatiſfactoriā cōmutare Pec
catorē abſoluere ē ip̄m a deo abſolu
tū eē oſtēdē Et libere abire ꝑmittē
ē ei penā aliqualiter īdulgere . Secū
do ꝯſiſtit ī excommunicādi ⁊ abſol
uendi iuriſdictōe Iſte autē abſoluti
ones ⁊ ligationes nō ſunt in celo . qꝛ
ibi ſunt oēs abſoluti . nec ſunt ī infer
no . qꝛ ibi ſunt oēs ligati . ſed ſunt in
mūdo vbi q̄daꝫ ſunt abſoluti ⁊ q̄daꝫ
ligati In inferno q̄deꝫ ſunt ⁊ omnes
ligati ⁊ excommunicati ꝑ illaꝫ ſenten
tiaꝫ Mat̄ . xxv . Diſcedite a me male
dicti in ignē eternū q̄ ꝑatus ē diabo
lo et angel̄ eꝰ Et iō ſancti eis nō lo
quent̄ . ſed ſemꝑ ab eis auertent̄ . de
hoc . p̄s Auertiſti nos retrorſū poſt ī
imicos nr̄os ⁊ c̄ . nec ꝑticipabūt cum
eis in diuino officio . de quo dr̄ . Tho
b . xiij . Per omnes plateas iheruſalē
alleluia cātabitur . Jpſi nāqꝫ a tem
plo dei erūt excluſi Apoca . vl . Foris
autem canes ⁊ venefici ipſos ſaluta
bunt id eſt ſalutem eternam opta
bunt . immo ſicut dicitur in . Ps̄ . Le
tabitur iuſtus cum viderit vindictā
Excluſi eciam erūt a participatione
ſacramentorum ⁊ maxime a percep
tione panis vite . Mathe . xv . Non ē
bonū ſumere panem filiorum et mit
tere canibus Non participabunt eci
am ſancti cū eis in menſa . yſaie . lxv
Ecce ſerui mei comedent et vos eſu
rietis . ⁊ c̄ . Tercio conſiſtit iſta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

poteſtas indulgentiarum largitioē.
Ad hoc nanq ꝙ iſte indulgētie va
leāt tria ſunt ꝯmuniter neceſſaria.
Vnū ex ꝑte facietis ſcz auctoritas.
Secūduz ex ꝑte recipiētis ſcz caritas
Terciū vero ex ꝑte cauſe ſcz pietas
q̄ duo includit ſcz honorez dei. q2 pie
tas eſt cult9 ſoli deo debitus ⁊ vtili
tatē ꝓximi. pietas eī alio modo mi
ſericordia dicit. Secūdo principali
ter chriſtus hōrauit iſtos ſanctos in
morte. q2 eoꝝ mortē nobis fecit val
de vtilem ⁊ fructuoſaz: Ex morte em̄
beati petri triplex fructus euenit. v
nus eſt quātum ad deū ſcz eius glori
ficatio Jo. vlti. Hoc autē dixit ſigni
ficās q̄ morte clarificaturus eſſz deū
Alius quātum ad ſeipſuz ſcz coronati
o ſua Vnde dionſius vidit eos poſt
mortē coronis luminis coronatos.
Tercius q̄tum ad nos ſcz ſua ꝓ nobis
intercesſio. ij. Pe. i. Dabo autē opaz
frequenter habere vos poſt obitum
meū ⁊c̄. Similiter ex morte bti pau
li triplex fructus ꝓuenit Vnus quo
ad deū ſcz eius glorificatio Phil. iij
Magnificabit̄ chriſt9 in corpore me
o ſiue ꝑ vitā ſiue ꝑ mortem Secūd9
eſt quo ad ſeipſuz ſcz ſua coronatio.
ij. Thi. iij. Repoſita eſt mihi corona
iuſticie ⁊ c̄ Tercius ē ad nos ſcz ſalua
tio noſtra. ij. Coꝝ. xiij. Libentiſſīe i
pendam ⁊ ſupimpendar egoipſe ꝓ
animab9 veſtris ſcz ſaluādis Tercio
chriſt9 hōrauit iſtos ſcōs poſt mortē
eoꝝ. q2 fecit eos ſuos ianitores i do
mo ſua. vnde cātatur de eis Habēt
poteſtatē celū claudere nubib9 ⁊ ape
rire portas eius Deus eī hab3 q̄tuor
domus ſcz ecc̄iam militantē. patriā
celeſtē. purgatoriū. ⁊ infernū. In p̄
ma habitāt pegrini In ſecūda filij.
In tercia debitis obligati. in quarta
incarcerati. Et quelibet iſtaꝝ q̄tuor
domoꝝ habet ſuā clauem ſpēalem.
Nā clauis ꝑ quam intrat̄ in primam
domū ſcz eccleſiam militantē eſt cla
uis indulgentie Clauis vero ꝑ quaz
intratur in ſecundā domum ſcz pat̄
am celeſtez. eſt clauis miſericordie.
Clauis per quam intrat̄ in terciā do
muz ſcz purgatorium eſt clauis iuſti
cie Juſticia nanq dei requirit ꝙ nul
lum malū remaneat impunitū. Sed
clauis per quam intratur in quartā
domum ſcz infernum eſt clauis mor
tis eterne Peccatori ergo volenti re
dire ad eccleſiā ꝑ penitentiam petr9
aperit oſtium cū claue remiſſionis ⁊
indulgentie Johā. vlt̄. Quoꝝ remi
ſeritis peccata remittuntur eis ⁊c̄.
Et animabus ſanctoꝝ volentibus in
trare in domū celeſtis patrie aperit
oſtium cū claue miſericordie Ps̄ Ja
nuas celi aperuit Sed illis animab9
que debent intrare in purgatorium
aperit oſtium cū claue iuſticie Pſal
miſta. Aperite mihi portas iuſticie.
hec porta domini iuſti intrabunt in
eam Juſti nanq aliquādo ſecum ali
qua cremabilia portant. Animab9
vero damnandis. nec petr9 nec pau
l9 oſtiuz aperit. nec claudit. ſed chri
ſtus oſtium aperit ⁊ eciā oſtiuz clau
dit ⁊ peccatores in inferno includit.
⁊ clauem includit ⁊ clauē cuſtodit.
Apo. p̄mo Habeo clauē mortis ⁊ in
ferni Et eciam Apoc. ix. Data eſt ei
clauis putei abyſſi.

Clxxx. eodē die ſermo tercius.

Tu es petrus ⁊ ſuper hanc pe
tram edificabo eccleſiā meā
Math. xvi. Magnam aucto
ritatē. ⁊ poteſtatē. ⁊ dignitatē. Jhe
ſus chriſtus cōceſſit beato petro q̄n
do ſup eius cōfeſſionē eccleſiā fūda
uit. ac claues regni celoꝝ ſibi dedit
Vt āt eius dignitates ⁊ prerogati
uas meli9 videre valeam9. Sciendū
ē ꝙ btūs petr9 int̄ ceteros ap̄los fu
it ſublimior i p̄latōe feruētior i a-ōre.
efficatior i vtute ⁊ gl'oſior i paſſione

Primo fuit ſublimioꝛ in prelatione.
Chriſtꝰ ei eū ſummū pontificē fecit ⁊
ſuū vicariū conſtituit ⁊ dereliquit
qn̄ ei dixit Petre paſce oues meas
Ad iſtā autē prelationē pater ipm̄
elegit Mat̄. xvi. Caro ⁊ ſanguis nō
reuelauit tibi ſed pater meꝰ q̄ in cel̄
eſt Et dei filius electū examinauit ⁊
maxime in duobꝰ ſcʒ in fide recta qn̄
dixit ei Quē dicūt homines eſſe filiū
hoīs ⁊c̄. Et petrꝰ rn̄dit Tu es xp̄s fi
lius dei viui. Et in dilectōe ſincera.
quādo dixit. Simon iohānis diligis
me plus his? Et ſpūs ſanctꝰ electū
examiatum cōfirmauit qn̄ in penthe
coſten ad robur ſe ſibi effudit. vnd̄
Ps̄ Ego ꝯfirmaui colūpnas eꝰ To
ta ētitas electo exaīato ⁊ ꝯfirāto de
dit iuriſdictōem ſcʒ iuriſdictōeʒ ſup
infernū. cū dicitur. Porte inferi nō
preualebūt aduerſus eā Sup celum
cū dr̄. Tibi dabo claues regni celoꝝ
Sup mundū. cū dr̄. Quodcūqʒ liga
gaueris ſup terrā erit ligatū ⁊c̄.
Secūdo fuit feruētior in amore Huiꝰ
autē plura ſūt ſigna Vnū ante paſſi
oneʒ qꝛ ꝓpter eꝰ amorē oīa trena cō
tēpſit. Mat̄. xix. Ecce nos reliqm̄ꝰ
omnia ⁊ ſecuti ſumꝰ te Quidā ei ſūt
procraſtināte s iō dixit. ecce Alij ad
tēpus reponētes. iō dicit relinq̄mꝰ
nō repoſuimus Alij diuidentes. idō
dixit omīa Alij res relinquētes. ſed
volūtates ſuas retinētes. iō dixit.
Secuti ſumꝰ te. Secūduʒ ſignuʒ fuit i
paſſione. qꝛ cū xp̄o mori voluit. qn̄
dixit Lu. xxij. Paratus ſū tecuʒ ⁊ in
carcerē ⁊ i mortē ire Nō ei volebat
mori ante eū qꝛ nolebat carere taʒ
dulci preſentia xp̄i. nec eciā volebat
viuere poſt eū. qꝛ tunc non reputa
bat vitā ſed mortē eternā Volebat
auteʒ mori cū eo. qꝛ hoc ſibi reputa
bat gloriā ⁊ coronā Terciū ſignuʒ fu
it poſt paſſionē. qꝛ extunc ipſe btūs
petrus ſemp fuit in lacrimis. Habu
it ēī lacrimas doloris ex eo ꝙ magi
ſtruʒ ſuum negauit Lu. xxij Egreſſꝰ
foras fleuit amare. Vnde dicit cle
mens ꝙ qn̄cunqʒ gallicantum audie
bat lacrimas emittebat. Habuit eci
ā lacrimas ꝯpaſſionis ex eo ꝙ amicū
ſuuʒ mortuuʒ videbat. Jo. xvi. Plo
rabitis ⁊ flebitis vos. mūdꝰ āt gau
debit ⁊c. Habuit eciā lacrimas duo
tionis ex eo ꝙ ad amicū ſuum viden
dum ꝑgere ſperabat. ⁊ hoc poſt aſ
cenſionē Vnde dixit clemens ꝙ ſem
ꝑ in ſinu ſudariuʒ deferebat quo flu
entes lacrimas detergebat. ⁊ ſic vt
idem dicit in ꝯſuetudinē duxerāt fle
re ꝙ tota eꝰ facies aduſta lacrimis
videbat̄. Quartuʒ ſignū fuit poſt re
ſurrectōem qꝛ ipſe cū iohāne ad mo
numētuʒ cucurrit Et ſicut dicit Gre
go. Illi p̄ceteris cucurrerūt q̄ p̄ cete
ris amauerūt Aliquādo ſimul cucur
rerūt aliqn̄ iohēs cucurrit ciciꝰ petro
Et aliquādo petrus ciciꝰ iohanne qꝛ
prioꝛ monumētuʒ intrauit. Per qđ
dat̄ intelligi ꝙ ābo ſapiēter xp̄m di
lexerūt Johānes autē magis dulcit̄
Petrus vero magis ꝯſtant̄ Tercio
beatus petrꝰ fuit efficatioꝛ i virtute
⁊ hoc quadrupliciter. Fuit ei efficaci
oꝛ in v̓tute credendi qn̄ dixit Tu es
xp̄s filiꝰ dei viui. De ipſius petri fide
dr̄ Lu. xxij. Simō ecce ſathanas expe
tiuit vos vt cribaret ſicut triticum.
⁊c. vbi habet̄ ꝙ eꝰ fides multuʒ fuit
a diabolo tēptata. cum dicit̄. Ecce ſa
thanas ⁊c. Hoſtis eī vbi inuenit lo
cum magis munitū ibi maiorē exer
cet conatū Fuit a chriſto multuʒ ro
borata cū dicit̄ Ego autē ꝓ te roga
ui petre vt non deficiat fides tua. ꝙ
omibus fuit in exēplū data. cū dr̄. ⁊
tu aliquādo cōuerſus ⁊c. Fuit eciaʒ
efficatior in virtute ſanādi. nō ſolū
ei ſanabat ſicut ceteri v̓bo ōrōis ſ3 eci
ā v̓bo iuſſionis. ſicut pʒ Act̄. ix. in ſa
natōe enee. Vmbra corpis ſui ſicut

dicit̄. act. v. In poſitione baculi ſui ſicut patet in diſcipulo ꝑ quadragi ta dies defuncto qui ad impoſitionez ſui baculi iā ſanatꝰ eſt ⁊ reſuſcitatꝰ Fuit efficatior in virtute predicādi. Tam groſſe nanqꝫ ꝑdicabat ꝙ aliq̄n do vna die tria milia. aliquādo qui qꝫ milia hominū ꝯuertebat. ſicut ha bet̄. Act. ij. ⁊ iiij. hoīm cōuertebat. Hoc enim ē teſtimoniū gratioſi pre dicatoris. vnde Criſ. ſup math. Te ſtimoniū ſtudioſi agricole ē meſſis fecūda. aſſidui doctoris eccleſia ple na. negotiatoris multiplex theca Fu it etiā efficatior in virtute orādi Eꝰ enim orō aliquando aperiebat celū. ſicut patet. Act. ix. vbi dicit̄ ꝙ cecu dit ſup eū mentis exceſſus. ⁊ vidit celū apertuz. Aliquādo faciebat deſ cendere ſpūm ſanctum. ſicut patet. Act. viij. in ſamaritanis. Aliquādo ſpoliabat infernū. ſicut quādo ſuſci tauit defunctū quē ſimon magus ſuſ citare nō potuit. Et aliquādo vince bat demoniū. ſicut patet i demone q̄ ſimonē maguz ꝑ aerem deferebat.

Quarto beatꝰ petrꝰ fuit glorioſior in paſſione Paſſus ē enī eandē penā cū chriſto. put chriſtꝰ ei ꝑdixit Iohā. vlt̄. Seq̄re me. Sap. xviij. Simili pe na ſeruꝰ cū domino ē afflictus. Nolu it autē beatꝰ petrꝰ illā penā pati rec tus ſed reuerſus. hoc ꝓpter quatuor cauſas quas ipſe ponit. Prima q2 ꝓp ter honorē domini ſui nō reputabat ſe dignū eo modo penā illā pati quo modo chriſtus eā ptulit. Secunda q2 chriſtus paſſꝰ eſt ꝓpter mūduz re dimendū. ideo debuit ad munduz re ſpicere Ipſe autē petrꝰ patiebat̄ ꝓpt̄ acquirendū celū. ideo debuit ad celū habere reſpectū Tercia ꝓpter lapſū generis humani ſignificāduz. Chriſ tus enī ſemp rectꝰ ſtetit ⁊ nūq̄ȝ i pec catū cecidit Homo vero caput men tis in terrā defixit ⁊ cōtra deū recalci trauit. Quarta ad innuēdum ꝙ hō mutauerat amorē ſpūalem i amorē mundanū. homo enī rectus in cruce poſitus ſi reuoluit̄ illud quod erat d̄ xtrum efficit̄ ſiniſtruz Tunc igitur hō mutauit dextrū in ſiniſtꝝ quādo mu tauit amorem celeſtium in amorem mundanum.

Clxxxi. In cōmemoratione ſancti pauli apl̄i. Sermo pmus.

CVm autē placuit ei q̄ me ſe gregauit ex vtero mr̄is mee ⁊ c̄. Gal. i. Apl̄s nō ingrtus fuit grē dei. ſed qnqꝫ effectꝰ diuine miſericordie in ſe recognouit hūilit̄ Primꝰ effectꝰ eſt ꝙ ipm̄ de vtero ſu e matris eduxit Notādū autez ē ꝙ ē qntuplex vterꝰ matris Primꝰ vterꝰ eſt vterꝰ mr̄is gnālis ſcz terre: Secū dus ē vterꝰ mr̄is carnalis ſcz mr̄is ꝓ prie Teraꝰ eſt vterꝰ mr̄is figuralis ſcz ſynagoge. Quartꝰ ē vterus ma tris ſpūalis ſcz militantis eccleſie.

Quintus ē vterus matris celeſtis. ſcz triumphantis eccleſie. Beatus igit̄ paulus primo fuit in vtero ſue matris carnalis ⁊ exinde deus euz ſe gregauit quādo eum ad lucē dedux it. Vnde pſalmiſta. De ventre mr̄is mee deus meus es tu. ⁊ c̄. Et idem: Tu es qui extraxiſti. ⁊ c̄. Deinde in trauit in ventrem matris figuralis: ſcilicet ſynagoge Et ab iſto vtero d̄ us eum ſegregauit. quando ipſum ad fidem conuertit. Et iſta ſegrega tio ſignificata eſt in ortu beniamin. vbi rachel mortua eſt. ideo vocauit eum filium doloris. Sed pater val de eſt gauiſus. ideo vocauit eum fili um dextre Ex ſua enim conuerſione ſinagoga mortem ſpiritualem incur rit. ⁊ multam triſticiam habuit ſed deus pater valde gauiſus eſt cum eū filium dextere apellauit. quando dix it. Actuum nono. Vade quia vas e lectionis eſt michi iſte.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Deinde de vtero ſinagoge intrauit ī
vterꝝ militantis eccē in quo tā diu ꝑ
manſit ꝙ̄ diu in hac vita vixit. Ab
iſto vtero deus eū ſegregauit qn̄ eꝰ
animā a corꝑe ſeꝑauit. Et tūc intra
uit eꝰ corpꝰ in vterꝝ matris gn̄alis.
ſcꝫ terre. et anima eꝰ in vterꝝ mr̄is
celeſtis ſcꝫ iheruſaleꝫ ſ. ꝑne. In ipſa
autē ſeꝑatione caput eꝰ exiliēs tres
ſaltus dedit et in quolibꝫ ſaltu fōtē
aque aperuit ꝑ quod ſignificabatur
ꝙ in vita ſua tres ſaltꝰ fecerat. vnū
ſaltauit de ſinagoga ad eccāꝫ Et tūc
aperuit et manifeſtauit fontē diuīe
mīe Aliū ſaltum fecit diſcurrendo ꝑ
mūdū Et tūc aperuit fontē celeſtis
doctrine Terciū quādo ſaltauit vſꝫ
ad terciū celū Et tūc aperuit fontem
diuine ſapientie Ipſuꝫ eciā caput be
ati pauli benedictū nomē iheſus cla
ra voce inſonuit Ipſuꝫ ei nomen ihe
ſus fuit ī corde eꝰ iubilus. in ore mel
ꝛ in aure melos Recte igiť poſt mor
tem nomē iheſu ꝓtulit nimia ſcꝫ cor
dis iocunditate repletus nimia oris
dulcedine allectꝰ. ꝛ nimia iubilatio
ne armoniaca ꝓuocatꝰ Tunc eciam
d eꝰ ſcō corꝑe quatuor emanauerūt
ſcꝫ vnda lactis. ꝓpter eꝰ puritatem
vnda ſanguinis ꝓpter eꝰ martiriꝫ ſā
ctitatē. ſplendor lucis ꝓpter ipſius
ſapientie claritatē. ꝛ flagrātia odo
ris ꝓpter ipſiꝰ fame celebritatē Tan
dē deus ipſū corpꝰ de vtero mr̄is ter
re ſegregabit ſcꝫ quādo dicet in tpe
extremi iudicij Surgite mortui veni
te ad iudicium Et tūc in vterꝝ mr̄is
celeſtis intrabit Et de illo vtero nū
ꝙ̄ exibit Ideo obitus ſanctoꝝ nata
le vocatur. qꝛ tunc in celo naſcunť.
Secundꝰ effectꝰ diuine mīe ipſum ꝑ
grām ſuā vocauit. iō ſubdiť Et voca
uit ꝑ gratiaꝫ ſuam. huiuſmōi autem
vocatio cōmendabilis ē ex ꝑte vocā
tis Ceteros qdem apoſtolos chriſtus
vocauit exiſtens ī ſiniſtra ꝑn̄tis miſe
rie. ſed hūc vocauit exiſtēs ī dexte
ra paterne glorie Et ꝓpter iſtā cām
in papali bulla ponit beatꝰ paulus
a dextris ſed effigies beati petri poī
tur a ſiniſtris. Eſt eciā conmēdabiľ
ex parte vocati Non enim xp̄s voca
uit eū piſcantē vt petrꝝ. nec lucris
inhiantem. vt matheuꝫ. nec rethia
reficientē vt iohānem ꝛ iacobū. ſed
odientē ardenti aīo. vnde dicitur ſpi
rans minaꝝ īimicantē prauo ſtudio
qꝛ acceſſit ad principeꝫ ſacerdotum
et ꝑſequentē ſollicito miniſterio qꝛ
ibat in damaſcū vt ſi quos inueiret
ꝛc̄. Cōmēdabilis ē eciā ex ꝑte modi
vocādi Ceteros ei vocauit ſolo vbo
hūc autē vocauit ꝑ lucē excecātem.
Per vtutē proſternētem. ꝑ vocem
obiurgātem Tercius mīe effectus ē
qꝛ ipſum ꝑ diuinā ſapientiā docuit.
cū ſbdiť vt reuelaret filiū ſuuꝫ ī me.
Iſtam autē ſapientiā beatꝰ paulus
a qn̄qꝫ magiſtris accepit. Primo a
moyſe Gal. i. Proficiebā in iudaiſ
mo ſuꝑ multos coetaneos meos ꝛc̄
Et ꝙ̄tum ad hoc factꝰ ē phariſeus.
de hoc. Act. xxiij. Ego phariſeus ſuꝫ
filius phariſeoꝝ Secundo a filio ꝛ ꝙ̄
tum ad hoc factꝰ ē apoſtolus Gal. i.
Paulꝰ apoſtolus nō ab hominibꝰ ne
qꝫ per hominē ſed ꝑ chriſtum iheſuꝫ
Tercio a ſpū ſancto Et ꝙ̄tuꝫ ad hoc
factꝰ ē dei legatꝰ Act. xiij. Dixit ſpi
ritꝰ ſanctꝰ ſegregate mihi paulum ꝛ
barnabam ꝛc̄. Quarto a patre. Et
quantum ad hoc factus eſt dei euan
geliſta verus. vnde dixit. vt reuela
ret in me filium ſuum vt euangeliſa
rem eū in gentibus. Quinto a tota
trinitate quando in tercium celuꝫ ē
raptꝰ. ij. Coꝝ. x. Audiuit archana
verba que nō licet homini loqui.
Quartus effectus miſericordie. bea
tus paulus in ſe recognouit poteſt e
ſſe. quia ipſuꝫ predicatorem gentiū
fecit. vnde ſubdiť. vt euangeliſarē

illum in gentib9 Nam in gẽtibus eãt
maior potẽtia. Quia ibi erãt reges
⁊ impatores Maior ſapientia. q2 ibi
erãt philoſophi ⁊ doctores Maior e
loquẽtia qui ibi erãt rethores ⁊ ora
tores Maior varietas errorꝝ. ⁊ ma
ior diuerſitas viciorꝝ Sed cõtra iſta
quinq3 certamĩa accepit quinq3 adiu
toria Nã cõtra tirãnorꝝ potentiã acce
pit virtutẽ ⁊ cõſtantiã Act. xxiij. Ap
paruit illi domin9 dicẽs. Conſtãs eſ
to paule Oportet te nãq3 rome teſti
ficari Cõtra ſapientiã mũdanã. ac
cepit ⁊ ſimplicitatẽ euãgelicã. i. Corꝝ
v. Nõ eñ iudicaui me aliquid ſcire
inter vos niſi chriſtũ iheſũ ⁊ hũc cru
cifixum Cõtra rethorꝝ eloquẽtiã ac
cepit facũdiã fructuoſã Ibidẽ. Ser
mo me9 ⁊ pdicatio ñ in pſuaſibilib9
humane ſapientie verbis. ſ; i oſten
ſione ſpũs ⁊ virtutis: Cõtra diuerſi
tatẽ errorꝝ accepit fidei ⁊ ſapientie ve
ritatẽ. ſicut p3. Act. xvij. vbi dixit
athenienſibus. qd ignorãtes colitis
hoc ego nuncio vobis ⁊c̃ Cõtra mul
tiplicitatem viciorꝝ accepit omnium
grãrꝝ plenitudinẽ Nã cõtra luxuriã
opponebat v̓ginitatem. i. Corꝝ. vij.
Volo autẽ omnes hoĩes eſſe ſicut me
ipſũ Contra gulã parcitatẽ. i. Thi.
vij. Habentes alimẽta ⁊ quib9 tega
mur. his cõtenti ſum9. Cõtra auari
ciã habuit voluntariã paupertatem.
Phil. iij. Omnia arbitrat9 ſũ vt ſtẽ
cora vt chriſtũ lucrifacerẽ. Contra
triſticiã cõſcientie iocunditatem. ij.
Corꝝ. i. Glã noſtra hec eſt teſtimoĩ
um cõſcientie noſtre Cõtra irã beni
gnitatem. i. corꝝ. x. Sine offenſione
eſtote iudeis ⁊ gentib9 ⁊c̃. Contra
inuidiã fraternã caritatẽ Roma. v
Caritas dei diffuſa eſt in cordib9 no
ſtris ⁊c̃ Cõtra vanam glãm habuit
humilitatẽ. i. Corꝝ. v. Ego eñ ſum
minimus apoſtolorꝝ ⁊c̃. Quintus ef
fectus ex diuina miſericordia eſt q̃a

chriſtus mox eũ ſibi obedientẽ fecit
quod notat̃ cũ dicitur. Cõtinuo non
acquieui carni ⁊ ſanguini. i. amori ⁊
dilectõni carnis. ſed poti9 diuine in
ſpirationi. cõtinuo id ẽ ſine cõtradi
ctõne Actuũ. ix. Domine quid me
vis facere. vel cõtinuo id ẽ ſine deli
beratione Vnde beat9 bernardus.
Amicos cõſulat qui nõ nouit q2 inimi
ci hoĩs domeſtici e9. vel cõtinuo. i. ſiñ
dilatione. q2 inducias non petiit. ſed
protinus obediuit Prouẽ. iij. Nõ di
cas amico tuo vade ⁊ reuertere ⁊c̃.
Vel cõtinuo id eſt ſine trepidatioẽ.
q2 nichil timuit ſed de dei bonitate ɔ
fidit. Yſa. xxxv Dicite puſillanimes
cõfortamini ⁊ nolite timere

Clxxxij. de eodẽ die. ſer. ſecundus.

Ecce nos reliquimus omnia:
⁊ ſecuti ſum9 te ⁊c̃ Mat. xix
In iſto euãgelio qd ad honorẽ
beati pauli dicit̃ a trib9 cõmẽdabil
inuenitur Primo q̃dem a perfecta
mũdi abrenũciatione. Et hoc tãgit̃
cũ dr. ecce nos reliq̃mus omnia. Re
liquit eĩ omnia impedientia. i. amorẽ
diuitiarꝝ que hominẽ impediunt a ſa
lute Marci. x. Difficulter q̃ pecunias
habẽt regnũ dei introibunt. Iſtum
amorem mũdi iſte reliquit qui ait.
Gal. vi. Michi mũdus crucifixus ẽ
⁊ ego mũdo Secũdo reliquit omnia
retrahentia. ſicut ẽ amor parentum
qui pcipue hominẽ retrahit a ſalute
Mat. x. Inimici hoĩs domeſtici eius
Iſtum reliquit q̃ ait Gal. i. Non ac
quieui carni ⁊ ſanguini. ⁊c̃. Tercio
reliquit omnia ponderãtia vt eſt ſar
cina peccatorꝝ Heb. x. Deponẽtes õ
ne pond9 ⁊ circũſtans vos peccatum
⁊c̃ Quarto reliquit omnia pciocoſa
vt ẽ amor delitiarꝝ. vnde ait. i. corꝝ
ix. Caſtigo corpus meum ⁊ i ſeruitu
tem redigo Quinto reliquit omnia
picculoſa vt eſt amor ſuiipſi9 de quo
picculoſo amorẽ ipſe ait. ij. Thi. iij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

In nouiſſimis diebus inſtabunt tēm
pora piculoſa. Et erunt homines ſe
ipſos amātes Iſtum amorē ſuiipſius
beatus paulꝰ nō habuit. qꝛ propter
chriſtum ſe in mortē tradere ſemper
paratus fuit Vnde ait Act. xx. Ego
non ſolū alligari ſ; ⁊ mori paratus ſū
propter nomē domini iheſu chriſti.
Sexto reliquit omnia infructuoſa.
vt eſt amor honoꝝ qui eſt infructuo
ſūs ⁊ vanus Vnde pſ̄. Vt quid dili
gitis vanitatem ⁊ queritis mendaci
um Gal. primo. An quero homibꝰ
placere? Si adhuc hominibus place
rem ſeruus chriſti non eſſem Secun
do conmendatur a ſalutifera chriſti
imitatione. qđ notatur cum dicitur
Et ſecuti ſumus te Ad hoc autē ꝙ hō
chriſtum imitetur duo requiruntur
Vnū ex parte dei ſc; attractō ſue di
gnatōnis Iohannis. vi. Nemo venit
ad me niſi pater qui miſit me traxe
rit illum. Trahit autem q̄tuor funi
culis ſcz modo exteriori eruditione:
modo interiori inſpiratōne. modo
paterna flagellatione. mō beneficio
rū exhibitione. ſed de q̄buſdam qui
iſtis q̄tuor funiculis ſe trahi non per
mittunt dominꝰ conquerit̄ dicens.
Prouērbio. i. Vocaui ⁊ renuiſtis.
quo ad exteriora documēta Extēdi
manū meā ⁊ nō fuit qui aſpiceret.
quo ad collata beneficia. d̄ſpexiſtis
omne cōſiliū meū. quo ad inſpirata
cōſilia Et increpationes meas negle
xiſtis: quo ad irrogata flagella. Iſ
tis quatuor funiculis apoſtolus trac
tus fuit ſcz exteriori eruditione ⁊ rep
henſione Act. ix. Saule ſaule q̄d me
perſequeris ⁊c̄. Interiori inſpiratio
ne Ibidem. Subito circumfulſit eum
lux de celo Flagellatōe qꝛ excecatus
⁊ in terrā ꝓſtratus. Beneficioꝝ ex
hibitione. qꝛ poſtmoduz fuit illumia
tus. a chriſto edoctꝰ. ⁊ in terciuz ce
luz raptus. Secūdo ex pte homis

requirit̄ expeditio voluntatis ſcz ne
a diabolo teneat̄ cathena ferrea id ē
ferrea volūtate Que quidē cathena
octo hz anulos ſc; malā ſuggeſtionē
cogitationē. delectationē cōſenſuz.
opationē. ꝯſuetudinez neceſſitatez.
⁊ deſperationē. Iſtos nanqꝫ octo a
nulos apl̄s fregit ſcz prauā ſugges
tionez. ij. Coꝝ. iiij. Abdicamꝰ occul
ta dedecoris. carnalē cogitationez.
ij coꝝ. i. ā q̄ cogito ſm carnē cogito
quaſi dicat. nō prauā delectationez
qꝛ tm̄ circa ſpūalia delcābat̄ Ro. vij
Cōdlector em̄ legi dei ſm interiorez
hoiem. ꝓuū ꝯſenſuz qꝛ bonis medita
tōibꝰ ſēp ꝯſentiebat Ibidē Cōſentō
legi qm̄ bō ē. ꝓuā opationē Ro. xij.
Abijciaꝰ ergo a nob̄ opa tenebraꝝ.
ꝓuā ꝯſuetudinē. qꝛ ad oē opꝰ bonū
ſe aſſuefecit. phil. iiij. Vbiz ⁊ i oibꝰ
iſtitutꝰ ſū ⁊c̄. ꝓuā necitatē. qꝛ hūit
ſpūs libertatē. ij. coꝝ iij. Vbi ſpūs
dn̄i ibi libtas Oēz d̄ſpeatōez qꝛ hūit
oiodaz ſpei firmitatē Heb̄. vi. Cōfu
gimꝰ ad tenēdū ꝓpoſitā ſpē Tercio
ꝯmendat̄ a fcuōſa remuneātōe. cū
ſbiungit̄ Sedebitis ſup ſedes xij. in q̄
remuneātōe tria erūt. Primo regal̄
digtas cū d̄r. ſedebitis Debunt ei re
gale dominiū. Sap. v. Accipiēs reg
nū decoris. regale ſtruz Ibid. ⁊ dyad
ma regni d̄ maū dei ſui. regale ſcep
trꝫ Sap. x Donec affert illi ſceptrꝫ re
gni. regalē hītum Pro. vlt̄ Biſſus
⁊ purpuā veſtimtū eꝰ. regale ſoliū
Luce. xxij. Sedebitis ſuper thronos
duodecim. ⁊c̄. Secūdo in ipſa re
muneratione erit magna dei libera
litas. Eciam in preſenti. ꝙ quidem
quatuor modis poteſt itelligi ſcilicz
aut quantum ad temporaliuz diſcre
tam poſſeſſionem. quia auari poſſi
dent ea ea vt ſerui. ſancti vero viri.
vt domini que poſſeſſio eſt tempora
libus in centuplum melior. Aut q̄
tum ad ſpūalium acquiſitionem.

Ac ſi dicat domin9 . Spiritualia pe
cipiet que temporalibus cōpata ex
cedunt . ſicut maior numerus minorē
numerū excedit Aut quātuz ad ſuffra
giorum eccie pticipationē Jlli ei qui
ſunt de eccleſia tantum numero pñt
adinuicem pticipare ſubſtantiam ſu
ām Jlli vero q̄ ſunt numero ⁊ meri
to poſſunt adinuicez participare me
rita ſua . que pticipatio in centupluz
melior eſt q̄ prima Aut quātum ad re
ligioſoꝝ inter ſe cōmunicationē qui
ſepe p vno fratre carnali vel domo
tēporali centuplum accipiunt Terci
o in illa remuneratione erit eterna
felicitas . cū dicit Et vitam eternam
poſſidebit Hoc nāq3 q dicit vitaz re
ſpicit illos q̄ ſunt in inferno q̄ nō ha
bent vitam ſed mortē . Et hoc q di
cit eternam reſpicit illos qui ſunt in
mūdo qui etſi habent vitam habēt
eā tranſitoriā et caducaz Hoc autē
q dicit poſſidebitis reſpicit illos qui
ſūt ī purgatorio . q̄ etſi habituri ſūt
vitā nō tñ ſunt ī poſſeſſione Jlli nāz
q̄ ſunt in celo habēt ⁊ vitaz ſine mor
te et eternitatē ſine fine atq3 poſſeſ
ſionem ſine expectatione .

Clxxxix . De ſancta marg . vg . ⁊ . m.

Ipſa cōteret caput tuū Ge .
iij . Quāuis beata margareta
fuerit puella tamē contriuit
caput patris ṗprij . diaboli . ac tirāni
Pater nāq3 ſuus intēdebat eā trahe
re ad cultū ydoloꝝ . ſed ipſa iſtō ca
put ſue intentōis cōtriuit . q2 e9 ſoci
etatez fugit ⁊ oues ſue nutricis paſce
bat Periculoſū nāq3 eſt hoīs cū ma
lis ſtare ⁊ malis cohabitare . q2 ma
li ſunt igne cōcupiſcentie inflāmati
⁊ ideo boni ſepe inficiunt a mal Sūt
luto auaricie inquinati ⁊ ideo ſepe infi
ciunt . Sūt pice adherentis ſupbie in
fecti . et iō ſepius denigrātur . Sunt
tenebris ignorantie obſcurati . ⁊ iō
ſepe a mal illis obfuſcantur Beata
igit margareta noluit habitare cuz
malis ne aut inflāmaretur igne con
cupiſcentie . aut īquinaret luto aua
ricie . aut inficeretur pice ſupbie ob
ſcuraretur tenebris ignorātie Se
cūdo contriuit caput tiranni qui in ſu
pbiam elatus cultum xpi euacuare
volebat ſed caput ſue elationis ipa
contriuit ⁊ cultum xpi defendit et in
nullo cōſentire voluit Et ideo quātu
plex certamen paſſa fuit . Primo q2
in eculeo fuit ſuſpenſa . Jdeo ei fuit
in aere cruciata ad oſtendendum q
adhuc nō fuit in celo q2 ibi ſunt bea
ti nec erat in terra . q2 ibi ſunt auari
ſed erat in medio q2 ibi ſunt pfecti
Habebat eī ſupra ſe celum ad deſid
randum Et infra ſe mundum ad de
ſpiciendū . iuxta illud . Prou . xv Ce
lum ſurſū ⁊ terra deorſum Secūdo
fuit aduſta ſed nō conbuſta . nec mi
rum . q2 habebat interius grām af
flantem . Dañ . iij . Fecit medium for
nacis quaſi ventum roris flantem . ⁊
ſcientiam delectantem . Prouer . xv
Secura mēs quaſi iuge cōuiuiuz Spē
letificantē Ro . xij . Spe gaudentes . i
tribulatōe pacientes Carnē vgineaz
refrigerantē Vnde dictū fuit marie
Virtus altiſſimi obumbrabit tibi . iō
poterat dicere illud Eccle . lij Jn me
dio ignis nō ſum eſtuata Fuit enim
in medio ignis . quia habuit carnez
propugnantem Gal . quinto . Caro
concupiſcit aduerſus ſpiritum . ⁊c .
Demonem inflantem . Job . xli . Ali
tus eius prunas ardere facit . Homi
nem ſollicitantem . quia prefectus e
am in vxorem accipere cupiebat .
Pulchritudinem allicientez que iaz
multas feminas proch dolor decepit
et adhuc cotidie decipit . Prouerbi .
vl . Fallax gracia ⁊ vana ē pulchritu
do . Tercio fuit in aquis gelidis
cruciata . Poſtq̄ enim in igne fuit
cruciata fuit in aq̄ frigidiſſia poſita .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Et iſta ē tam ſeuiſſima pena vt etiā
fiat in inferno Job. xxiij. Ab aq̄s ni
uiū tranſibūt ad calorē nimiū. Vn̄ e
tiā tūc factꝰ ē terremotꝰ ac ſi terra
nō poſſet tantū facinꝰ ſuſtinē. Aliq̄n
fit t'remotꝰ in ſignū doloris. Aliq̄n in
icuſſionē timoris. ⁊ ſic mota fuit in
paſſione ⁊ reſurrectōe xp̄i vt ⁊ oñdēꝫ
dolorē ⁊ cuſtodes deterreret. t'remotꝰ
ḡ factꝰ ē in paſſione ſcē margarete
in tāti ſceleris deteſtationē. ad dolo
ris ⁊ ꝯpaſſionis oſtēſionē ⁊ i timoris
incuſſionē ⁊ in pccōꝝ magnā ꝯfuſio
neꝫ Quarto fuit decollata ⁊ in ſua de
collatōe t'a maria fuerūt Primū eſt
deuota orō. qꝛ ad exēplū xp̄i deo ſe ꝯ
ꝯmēdauit Chriſtꝰ q̄dē in ſua paſſioē
pr̄i ſpūm recōmēdauit ⁊ ꝓ ſuis cru
cifixoribꝰ intercessit ⁊ ꝓ oībꝰ fidelibus
exorauit Jo xvij. Nō ꝓ eis āt rogo tā
tū. ſ; etiā ꝓ his q̄ credituri ſūt ꝑ ver
bū eoꝝ. ⁊ ſic btā margareta orauit
deū ꝓ ſe ⁊ ꝓ ſuis occiſoribꝰ. ⁊ ꝓ ipaꝫ
inuocātibꝰ Fuit etiā in paſſione eiꝰ
cuſtodia āgelica. qꝛ ipſi angeli ipaꝫ
cuſtodierūt ad martiriū ꝑperātē;.
in tormētis exiſtentē ⁊ ad celū aſcen
dētē Judith. xiij Cuſtodiuit me āge
lꝰ dn̄i ⁊ hic eūtē ⁊ ibi ꝯmorantē. ⁊ inde
huc reuertētēꝫ Fuit etiā in paſſione
eꝰ celeſtis armonia ⁊ merito. qꝛ ſpō
ſe ſolēt deduci ad ſponſū cū cāticis ⁊
laudibꝰ Apo. xix. Gaudeamꝰ ⁊ exul
temꝰ ⁊ demꝰ gl'aꝫ deo qm̄ venerūt nu
ptie agni ⁊ c. Quīto eꝰ paſſio fuit pa
ſſioni xp̄i multū ꝯformis effcā Chriſ
tus eī fuit denudatꝰ i patibulo. mar
gareta q3 fuit exſpoliata in eculeo.
Chriſtꝰ fuit flagellatꝰ ad colūpnam
vt diſciplinā pro nob̄ portaret Mā
gareta āt fuit tota virgis lacerata.
vt pꝰ hāc vitā aliā nō ſentiret diſci
plinā. xp̄s fuit ꝑforatꝰ clauis. ⁊ btā
margareta fuit lacerata vngul'. xp̄s
paſſꝰ ē in patibulo qd̄ q̄dē erat ſuppli
ciū latronū ⁊ malefactoꝝ infamium
margareta vō paſſa ē in eculeo qd̄
erat ſuppliciū pueroꝝ ⁊ maloꝝ xp̄s
totꝰ fuit ſanguīe plenꝰ. margareta
i eculeo tota fuit ſāguīe cruentata.
Chriſtꝰ paſſꝰ ē i aere. ad inuēduꝫ qꝛ
ipſe ē mediator dei ⁊ hoīm. ſic btā mā
gareta paſſa ē in aere ad inuēdū qꝛ
ipa ē nrā mediatrix apd̄ deū Tercio
ꝯtriuit caput ſcꝫ ſuggeſtionē demo
nis. ipſe q̄dē demon hꝫ magnā potēti
ā. ſupbiā. aſtuciā ⁊ expientiā ⁊ frau
dulentiā. iſta q̄nq3 notāt Apo. xij.
Proiectꝰ ē draco. ecce q̄ꝑte potētie.
magnꝰ. ecce q̄ꝑte ſupbie. ſ'pēs. ecce
q̄ꝑte aſtucie. ātiquꝰ: ecce q̄ꝑte expien
tie. q̄ ſeducit vniuerſū orbē: ecce q̄ꝑ
te fraudulētie His q̄nq3 armis cū be
ata margareta pugnare voluit ſed
ipa oīa ꝯtriuit Fregit eꝰ potētiā. qn̄
ipſū apparētē in ſpē draconis v'tute
crucis euaneſcē fecit Fregit eꝰ ſupbi
ā qn̄ pedē ſup collū eꝰ poſuit Fregit
eꝰ aſtuciā qꝛ coactꝰ ē dicē. qꝛ iō ſibi
apparuerit vt ſibi ꝯſuleret qꝛ moni
tis p̄ſidis obediret. fregit eꝰ maliciā
qꝛ ipſe btē margarete i nullo nocē po
tuit. fregit eꝰ expientiā. qꝛ in nullo
ſuis ſuggeſtionibꝰ aſſētire voluit.

Clxxxiij. de eadeꝫ ſermo ſecū dꝰ

Simile ē regnū celoꝝ theꝫ au
ro abſcōdito i agro Mat. x
iij. In iſto euangelio qd̄ ad
hōrē btē margarete legit' q̄tuor ſūt
videda. Primo q̄d ſigficet' p theꝫ au
rū. ē āt theꝫ aurꝰ iſte de quo loq̄t'. i.
Coꝝ iij. ſi q̄s edificauerit ſup fūdam̄
tuꝫ h' auꝝ argētū ⁊ lapides pcioſos.
Eſt āt auꝝ v'ginitas. argētum fidꝭ
lapides pcioſi opa pietatis iſte t'plex
theꝫ aurꝰ fuit i btā v'gie margaēta.
Ipa nāꝫ hūit v'gītatē itegrā fidē ſice
rā ⁊ opatōnē ſolliciā Sgficat' āt v'gi
tas p auꝝ qꝛ auꝝ nō amittit fulgorē
ſuū. nec ignis aduſtioē. nec luti iuo
lutōe: nec tpis ātiq̄tate. ſic ⁊ fulgor
v'gitatis nō minuit' igne ꝯcupiſcētie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sicut eñ ſplendor lucet ī ſpeculo. ſic
⁊ virginitas ī corpe t̃reno. Et ſicut
ignis lucē ſuã nõ cõburit ſic cõcupiſ
centia virginitatē nõ adurit Et ſicut
ymago dei in viris ſanctis vetuſtate
nõ inficit̃. ſic ⁊ ipſa ex diuturnitate
temporis renouat̃. ij. Cor. iiij. licet
is q̃ foris ē noſter homo corrũpitur.
tñ is q̃ intꝰ eſt renouat̃ de die in diē
Sed fides ſignificat̃ ꝑ argentuz Fides
nãq3 cauſat̃ a v̾bo dei ſcd̃m illd̾ Ro.
x. Eſt ãt fides ex auditu. auditꝰ ãt ꝑ
verbuz dei De iſto dr̃. pſ Eloq̃a dñi e
loq̃a caſta ⁊ c. Ex q̃bus verbis habe
tur ꝙ fides catholica ē caſta ꝑ puri
tatē ſincerã. q2 ipſa nl̾la adulterina
falſitate polluitur. qd̾ ē cõtra fidem
hereticoꝝ. Eſt examinata ꝑ t̃bulati
onem immiſſaz. q2 nulla aduerſitate
frangit̃ qd̾ ē contra fidez inſtabiliuz
Eſtq3 ꝓbata ꝑ ꝓſperitatē mũdanã
q2 nulla terrena ꝓſperitate allicitur
qd̾ eſt cõtra fidez auaroꝝ Eſt purga
ta ꝑ ſpũs ſancti graciaz q2 ſeptiformi
dono ſpũs ſancti fulcitur. quod ē cõ
tra fidem maloꝝ xp̃ianoꝝ Opera au
tē bona ſignificãtur ꝑ lapides precio
ſos. lapis autē precioſus excellit au
ruz ⁊ argẽtum in ſplẽdore. in valorē
⁊ in virtute Et iõ nec auꝝ virginita
tis nec argẽtuz fidei. corã deo lucent
nec aliquid valẽt. nec aliq̃d poſſũt
proficere ſine bonis opibus Quãdo
autez bonis adornãtibus õpibus fulci
unt̃ ⁊ decorant̃. tũc magnuz habent
ſplendorē. valorez. ⁊ virtutez De v̾
tute fidei ꝑ bona opeã dicitur Heb.
x. Sancti ꝑ fidez vicerunt regna ⁊ c
De virtute ⁊ pulchritudine v̾ginita
tis ꝑ bona opera eciã dicit̃. Sap. iiij.
O q̃ꝫ pulchra ⁊ caſta ē gñatio cũ cla
ritate ⁊ c. Secundo videndũ ē q̃d ſit
iſte ager. q̃ quidem ē triplex. ſcz cor
poralis ſpũal̃. ⁊ tẽporalis Ager cor
poralis ē ipſum corpus in quo inueni
tur theſaurus virginitatis ⁊ caſtita
tis. ij. Cor. iiij. Habemꝰ theſauruz
iſtuz in vaſis fictilibꝰ Quãuis autem
iſtd̾ vas ſit t̃renũ tñ debz eſſe mũdũ
ꝑ puritatez. pictũ per moꝝ honeſta
tem. ⁊ excoctũ ꝑ caritatē. i. Teſſa v
Sciat vnuſq̃ſq3 veſtꝝ vas ſuum poſſi
dere in ſanctificatione. ecce q2 debet
eſſe mundũ. ⁊ honore. ecce q2 debet
eſſe pictum. nõ in paſſione deſiderij.
ecce q2 nõ debz igne cõcupiſcentie. ſ3
igne ſancti ſpũs inflãmari Ager ſpi
ritualis ē animus ī quo inuenit̃ the
ſaurus fidei Roã. x. Corde creditur
ad iuſticiã ⁊ c. Virginitas nãq3 eſt ī
corpore. bona autē opa ſunt in exte
riori exhibitione. ſed ipſa fides radi
catur in corde. Et rõ eſt. Nam ſi ali
quis oppreſſor virginitatez alicui ab
ſtulerit ꝓpter hoc illa ꝑſona oppreſ
ſa eam nõ ꝑdit. vnde dixit ſcã lucia
Si me renitentē ⁊ inuitaz violaueris
caſtitas mihi duplicabit̃ ad coronaz
Si autē aliquis raptor alicui tempoã
lez ſubſtantiã rapuerit ꝓpter deũ nõ
ꝑdit. q2 ꝑ pacientiã ⁊ alia bona opa
poteſt mereri. q̃uis ſibi bona ſua tẽ
poralia fuerint ablata et ſurrepta.
ſed ſi fides ſubripitur ꝓ certo tũc de
us ꝑditur ⁊ totũ ſpũale edificium ſb
ruit̃ Et ideo neceſſe fuit vt in corde
radicaretur Ager tẽporalis eſt ipſa
terrena poſſeſſio in qua debet eē the
ſaurꝰ bonoꝝ operũ. i. elemoſinarum.
Prou. iij. Honora dñi de tua ſubſtã
cia ⁊ c. Qui eñ mõ honorat dñi de ſub
ſtantia dominꝰ ipſuz honorabit ī ſua
gloria. et loco q2 ſtatuet eum a dex
tris. et verbo cũ dicet. Eſuriui et de
diſtis mihi mãducare. et facto. cum
dicet. venite benedicti percipite reg
nũ patris mei ⁊ c. Tercio videndum
eſt qualiter iſte theſaurus abſcondi
tur. Theſaurus eñ caſtitatis abſcon
ditur per carnis macerationez. i. Co
rin. ix. Caſtigo corpus meum et in
ſeruitutem redigo Cuſtoditur enim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

⁊ abſcōditur theȝ aurus caſtitatis p
ſenſuū cohibitionē. Job. xxxi. Pepi
gi fedus cum oculis meis ⁊ c̄. Per fu
gā ⁊ elongationē. i. Coꝛ. vi. Fugite
fornicationē ⁊ c̄. Theȝ aur⁹ autē fidei
cū ſit radix omnium bonoꝝ debet ab
ſcōdi ab eſtu male iflāmāte a frigoē
male humiliante. ⁊ a diabolica temp
tatione male infeſtāte. vnde pſ̄. In
cenſa igni. quo ad amorē male inflā
mantē. ⁊ ſuffoſſa. quo ad timorē ma
le humiliātem Fiat man⁹ tua ſup vi
ruȝ dextere tue. q̄ ſcȝ comprimat in
ſultuȝ diaboli male infeſtātem. The
ȝaurus autē bonoꝝ opeꝝ abſcōdi de
bet ab humana laude Math. vi. Cū
facis elemoſinā noli tuba canere an
te te ⁊ c̄. A negligentia ⁊ torpore. O
ſee. vij. Comederūt alieni robur ei⁹
⁊ ipſe neſciuit Ab indiſcreto feruoē
Yſa. xviij. Ante meſſem tot⁹ efflorु
it ⁊ immatura plantatio germinauit
Quarto eſt videndum q̄liter iſte the
ſaurus emitᷣ. Siquidē emitur dando
deo ꝓprium affectū. ꝓprium ſenſuȝ.
⁊ ꝓprium t̄butū ſiue cenſuȝ Qui em̄
vult emere theſauꝝ caſtitatis det d
o ꝓpriuȝ ſuū affectū vt nihil diligat
niſi deū ſeu ſponſuȝ celeſtē: Eſt ei ȝe
lotipus ⁊ nō vult cum adultero ada
mari. yſa. xxviij. Coanguſtatum eſt
ſtratū ita vt alter decidat. ⁊ c̄. Qui
vult emere theȝ auꝝ fidei debet deo
ꝓpriuȝ ſenſū ⁊ totā ſuā intelligentiaȝ
applicare ſm illud. ij. Coꝛ. x. in capti
uitatē redigentes omnē intellectuȝ
in obſequium chriſti. Qui autē vult
emere theſauꝝ meritoꝝ vendat deo
ꝓpriuȝ cenſuȝ bona ſua pauperib⁹ lar
giendo Mat. xix. Si vis pfectus eē
vade ⁊ vende ea q̄ habes ⁊ da pauperi
bus ⁊ habebis theȝ auꝝ in celo.

Clxxxv. de eadem ſermo t̄cius

Simile eſt regnum celoꝝ hoi
negociatori querenti bonas
margaritas ⁊ c̄. Negociatoꝛ
iſte eſt chriſtus de quo tria ponuntᷣ:
ſc; eius officium. cū dicitur. Homini
negociatori Eius ſtudium cū dicitur
Querenti bonas margaritas. ⁊ eius
cōmercium. cū dicitur Inuenta autē
vna precioſa margarita. ⁊ c̄. Cir
ca primū notandum q̄ ſicut dicit au
guſtin⁹ ſuper illud Heb. ij. Liberaret
eos qui timore mortis ⁊ c̄. Chriſtus
in hunc munduȝ tanq̄ negociatoꝛ ve
nit ⁊ tres merces a nobis accepit ſcȝ
naſci. laborare. ⁊ mori Et tres ſuas
merces nobis portauit ſcȝ renaſci. r̄
ſurgere. ⁊ in eternū regnaē Accepit
enim a nobis naſci. Yſaie. ix. Paruu
lus natus eſt nobis Dedit autem no
bis renaſci Johannis pmo. Dedit e
is poteſtatem filios dei fieri. ⁊ Johā
nis iij. Niſi quis renatus fuerit ex aq̄
⁊ ſpiritu ſancto non intrabit in reg
num celorum Secūdo accepit a no
bis mori ad Philippen. ij. Chriſt⁹
fact⁹ eſt obediens pro nobis vſq; ad
mortem. mortem autem crucis. No
bis autem dedit reſurgere Johānis
vi. Ego reſuſcitabo eum in nouiſſio
die. Tercio accepit a nobis labora
re. Nam ipſe laborauit corde dolēdo
⁊ cōpatiendo. Yſaie. liij. Pro eo q̄
laborauit anima eius. ⁊ c̄. Labora
uit eciaȝ ore clamando ⁊ predicando
Pſalmiſta. Laboraui clamans rauce
facte ſunt fauces mee. Laborauit o
culis pluries flendo Pſalmiſta Labo
raui i gemitu meo lauabo per ſingu
las noctes lectuȝ meum ⁊ c̄. Labora
uit toto corpore penas ⁊ dira ſuppli
cia ſufferēdo. Yſaie. pmo. Laboraui
ſuſtinens. ⁊ c̄. Dedit autem nobis
regnare. Luce. tercio. Nolite timere
puſillus grex quoniaȝ placuit patri
meo dare vobis regnum. Secun
do ponitur iſtius mercatoris ſtudiū
cum dicitᷣ. Querenti bonas margari
tas Dicitᷣ āt ſci ⁊ maxie iſta ſcā Mā
gareta quinq; de cauſis margarita.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Primo ex eo ꝙ fuit celeſti rore gr̄a
ta Jpſa nãq₃ cor ſuū aperuit ⁊ rorez
ſpūs ſancti accepit ac ſuggeſtioī di
abolice cõcluſit ⁊ ſic precioſa ⁊ nobil
margarita gr̄ata fuit Aperuit ad ſ
um ſuaz meōriaz ⁊ ibi recepit dei cõ
tinuā recordationē. Suaz intelligētiā
⁊ ibi concepit dei cognitionē Suā vo
luntatē ⁊ ibi cõcepit dei amorem Se
cūdo dr̄ margareta ꝙ fuit fulgida.
⁊ hoc tā in carne ꝑ virginalē pudici
ciā ꝙ̄ i mēte ꝑ intentionē ſincerā ꝙ̄
in cõuerſatione ꝑ lucidā famā Sap.
iiij. O ꝙ̄ pulchra ē caſta generatio
cū claritate. Jpſa nanq₃ habuit pul
chritudinē intentionis i mēte Caſti
tatem in corꝑe Claritatē in cõuerſa
tione Tercio dicit margarita ꝙ fuit
parua ꝑ humilitatē. Quāto ei fulgi
dior erat in cõſpectu dei tanto erāt
humilior in cõſpectu ſuiipſius. Sepe
ei res lucide nigr̄ habēt effectum. ſi
cut oſtēdit Aug. in libro de ciuitate
dei ꝑplici exemplo Nā oleum lucidū
nigras maculas effūdit. Argentum
fulgiduz nigras lineas tingit Jgnis
ſplēdidus facit cūcta nigra q̄ lambit
Sic ⁊ ſancti viri ꝙ̄tūcūq₃ luceāt in
ſtar olei ꝑ pietatez. inſtar ignis per
caritatē inſtar argēti ꝑ fame ſonori
tatē. tamē debēt in ſe nigreſcere ꝑ
humilitatez Sancta autē margareta
fuit ꝑua coram ſe ꝑ humilitatez ſed
magna corā tirāno per cõſtantiaz ⁊
magnanimitatē Mediocris autē co
ram fidelibus ꝑ ſocialez cohabitatio
nem Job. iiij. Paruus ⁊ magnꝰ ibi
ſunt ⁊ ſeruꝰ liber a dño ſuo Jn domo
eñ dei ſancti viri ſunt. ⁊ ſūt ꝑui ſeip
ſos humiliando. ⁊ ſunt magni tiran
nos cõtēnendo Et ſūt liberi ſocialiē
viuendo Quarto dr̄ margarita. ꝙ
fuit ſolida Nõ eñ potuit cõmoueri a
patre ꝑ blāditiarꝫ adulationez. nec
frāgi ab ipſo tiranno ꝑ tormētoruz
illationem. nec ꝑforari a diabolo ꝑ
tēptationū immiſſionez Mat. vij. De
ſcēdit pluuia. i. patris adulatio q̄ vid
tur habere vim refrigerandi. flaue
. i. tēptationes diaboli. venerunt flu
mina. i. tormēta tirannī ⁊ ipſaz ob
ruere nõ potuerūt Quinto dicit mā
garita ꝙ fuit virtuoſa Jpſa eñ mag
nā v̓tutē oſtēdit i aere. ꝙ ibi fuit in
eculeo ſuſpēſa nec tñ in animo leſa.
Jn igne ꝙ ibi fuit poſita ſed nõ adu
ſta. Jn aq̄s. ꝙ in aq̄s fuit poſita ⁊ ꝑ
manſit illeſa Jn terra. ꝙ ipſa terra
fuit tremore cõcuſſa ¶ Tercio ponitur
iſtius mercatoris ↄmercium. cū dicit
Abijt ⁊ vendidit vniuerſa q̄ habuit
⁊ emit eaz Jſte nãq₃ mercator quat
tuor hūit q̄ oīa vendidit vt iſtā eme
ret margaritā ſcꝫ deitatem aīaz. car
nem ⁊ ſanguinē. Deitatez q̄dem dat
nobis in p̄miū. ꝑs. Adimplebis me
leticia cū vultu tuo. Animā vero de
dit nobis in preciū. de hoc Mat. xx.
Venit filius hoīs nõ miniſtrari ſed
miſtrare ⁊ dare aīaz ſuā i redēptõez
ꝓ multis Carnē ⁊ ſanguinē in reme
dium Homo q̄dez erat famelicus. ſi
tibundꝰ. ⁊ infirmꝰ. Quia ergo erat
famelicus dedit nobis carnē ſuaz in
cibum Quia ſitibūdus dimiſit nobis
ſanguinē ſuuz in potū Quia vero fu
it infirmus dimiſit nobis vtrūq₃ in
remediuz. de quo remedio cātat ec
cleſia in orōe Sit abſolutio ſceleruz
ſit fortitudo fragilium. ſit ↄtra mū
di ꝑicula firmamentū Eſt eñ in eme
diuz ↄtra pccā ꝑterita. idō dicit. ſit
abſolutio ſcelerꝝ. contra pccā preſē
tia. iō ſubdit Sit fortitudo fragiliuz
Cõtra pccā futura. iō ſubdit Sit cõ
tra mundi pericula firmamētuz ⁊ c̄.

¶ Clxxxvi De ſcā Maria magd. f. i.

Ego ſto ad oſtiū ⁊ pulſo Apo
ca. iij. Dñs in p̄nti vita nolu
it habē hoſpiciū tp̄ale. vñ i
alieā domo fuit natꝰ ⁊ i alieā domo
ↄuerſatꝰ ⁊ hoſpitatꝰ i alieō ſeplcro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſepultus Voluit tamē habē domuz
ſpūalez q̄ eſt cor nr̄m quā tantū deſi
derat vt etiā oſtiatiz eam q̄rat dicēs
Ego ſto ad oſtiū ꝛ pulſo ꝛ c̄. In hāc
duplicē domū beata maria magda
lena xp̄m recepit In domū tempora
lem vt ipſū corpaliter reficeret Lu.
x. Intrauit ihēſus ī quoddā ꝛ c̄. Et ī
domū ſpūalem vt eū paſceret ſpūa
liter Greḡ. Apud phariſeū veritas
paſcebat̄ foris apud mulierez pecca
tricē. ſed penitētez paſcebat̄ itus.
In premiſſis ergo verbis ponuntur
plures cauſe quare xp̄s oſtium cord
noſtri ſibi poſtulat aperiri Prima nā
qꝫ ſumit̄ ex cōſideratione pſone ſtan
tis. cū dr̄. Ego. qd̄ q̄dem pnomē p
tribus noībus ſupponit Ego ſcz iheſ9
xp̄s fili9 dei. Homo igitur infirm9 li
benter aperit ſuo ſaluatori. meſtus
ſuo cōſolatori ab hoſtibus obſeſſ9 ſu
o liberatori Ac ſi dicat xp̄s libenter
debes mihi apire qꝛ tu es infirm9 ꝛ
ego ſū iheſus .i. ſaluator tu es meſt9
ꝛ ego ſū xp̄s ꝛ cōſolator. tu es ab ho
ſtib9 obſeſſ9 ꝛ ego ſū fili9 dei tu9 ſcz
liberator Beata igit̄ maria magda
lena erat infirma. meſta. ꝛ obſeſſa.
Quia erat infirma libenter recipie
bat iheſū medicū ꝛ ſaluatorez q̄ ſana
uit eaz valde faciliter hoc ē cū q̄tuor
verbis dicēs. remittuntur tibi pccā
tua Ip̄e etiā ī dauid peccatū adulte
rij ꝛ homicidij ſanauit cum t̄bus ſilla
bis. cū dixit. Peccaui. Vn̄ auḡ. Qn̄
tuz valent tres ſillabe peccaui. ſ; in
his t̄bus ſillabis flāma cord aſcendit
in celū In mattheo ſanauit pctm̄ aua
ricie cū quatuor alijs ſillabis q̄s xp̄s
dixit ei. Mat̄. ix. Seq̄re me In pau
lo vō ſanauit pctm̄ ſupbie q̄nqꝫ ver
bis qn̄ dixit Act̄. ix. Dn̄e q̄d me vis
facere In petro āt ſanauit pctm̄ ne
gationis paucis lacrimis qn̄ egreſſ9
foras fleuit amarē Secūdo maria eāt
meſta. iō libent̄ recipiebat xp̄m cō

ſolatorē. Suam autē meſticiā oſten
debat per lacrimas q̄s fundebat. Fu
dit enī q̄tuor genera lacrimaꝝ ſcz la
crimas compunctōis ex peccatoruz
recordatione. Luce. vij. Lacrimis ce
pit rigare pedes eius ꝛ c̄. Compaſſio
nis in fratris ſui morte Joh. xj. Ihe
ſus ergo vt vidit mariam plorātem
ꝛ c̄. Doloris ex chriſti paſſione Luc.
xxiij. Sequebātur ipſū mulieres ꝛ c̄
Amoris ex corporis chriſti ſubſtracti
deſiderata viſione Jo. xx. Maria ſta
bat ad monumētum foris plorans.
Chriſt9 autē eā cōſolat9 eſt. in lacri
mis ꝯpunctōis pccā ſua ſibi remittē
do. in lacrimis ꝯpaſſionis frēz ſuū ē
ſuſcitādo. in lacrimis doloris poſt re
reſurrectōnez ſibi apparēdo ī lacrīs
amoris ſuā preſentiā ſibi exhibēdo.
Tercio erat obſeſſa. ꝛ iō libenter re
cipiebat dei filiū auxiliatorem ꝛ libe
ratorē Erat enī obſeſſa a demonib9
ſed xp̄s eā liberauit. qn̄ ſeptez demo
nia ab ea eiecit Erat etiā obſeſſa ab
hoībus. qꝛ phariſeus dicit eam eſſe
immūdaz. martha dicebat eam eſſe
ociosaz. iudas dicebat ipſam pdigā
qꝛ vnguentum p̄ciosū iutiliter exp̄e
debat diſcipuli dicebāt eaz eſſe fatu
az Vnde dr̄. Lu. xxiiij. qꝛ cū magda
lena ꝛ cetere mulieres diſcipulis nū
ciaſſent ſe dominū vidiſſe: viſa ſunt
ante ipſos quaſi deliramentū verba
iſta Sed taliter obſeſſaz chriſt9 ad
iuuit ꝛ cōtra phariſeum oſtendens
ipſā nō eſſe immūdam ſ; purificataz
cū dixit Remittunt̄ ei pccā mlt̄a. ꝛ
ꝯtra ſororē oñs qꝛ meli9 erat eius o
ciū q̄ ipſi9 marthe miniſteriū labori
oſum dicēs. Martha martha ſollici
ta es ꝛ c̄ Et etiā iuuit xp̄s eam ꝯtra
iudā oñs qꝛ illa effuſio vnguēti nō fu
it pdigalitatis viciū ſ; fuit ſue ſepul
ture ſacmētū. xp̄s etiā eaz cōn diſci
pulos oñs qꝛ n̄ eāt fatua ſ; vidica qn̄
xp̄s ſibi appuit ꝛ aplōꝝ aplā eā fec.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Secunda principalis cauſa quare
xp̄s oſtium cord noſtri ſibi poſtulat
apiri ſumit̄ ex conſideratōe ſitus cor
poris . cū dicit . Sto patus ſcȝ adiuua
re Stare q̄dem ē pugnātis . iacere ve
ro eſt q̄eſcentis . ſedere vero eſt reg
nātis Chriſt⁹ vō ſtat ī actiuis . iacet
in cōtemplatiuis . ſed ſedet ī beatis
Sic ergo ſtabat xp̄s ī ea ī q̄ṫum acti
ua ſibi p viā miſtrabit . iacebat ī ea
in q̄ṫuȝ contemplatiua ad pedes xp̄i
ſedebat . mō vero ſedȝ ⁊ regnat in ip
ſa in quātuȝ eſt beata ¶ Tercia cā ſu
mitur ex cōſideratōe loci conuenien
tis . cū dicit̄ ad oſtiū Nō eī ſtat in vi
cis vel plateis . qꝛ non diligit curio
ſos . nec in foro . qꝛ nō diligit negoci
oſos ſed ad oſtium cord qꝛ diligit q̄
etos Chriſt⁹ igitur ſtabat ad oſtiuȝ
cord beate marie magdalene . qꝛ nō
fuit curioſa ſed domi ſedere ꝯſueuit
Jo . ix . Maria āt domi ſedebat . nec
fuit negocioſa . qꝛ omnia ṫrena deſe
ruit ⁊ reliquit ꝓpt̄ xp̄m . ſed fuit qui
eta qꝛ verba dei ad pedes xp̄i libent̄
audiuit ¶ Quarta cā quare xp̄s oſti
ū noſtri cord ſibi poſtulat aperiri ſu
mi poteſt ex cōſideratōe conuiuij tā
excellētis cū ſbdit̄ Si q̄s apuerit mic
hi itrabo ad illū ⁊ cenabo cū eo ⁊ ipſe
mecū Nō dixit guſtabo nec prādebo .
nec merendinabo . ſed dixit cenabo .
Nā guſtare ē aliquos bolos recipe .
Quidam eī volunt cū deo guſtaē fa
cientes bolos duos de corde ſuo Vnū
dāt deo ſcȝ intellectū p fidem . alium
dant mūdo ſcȝ affectū p amorem . q̄
dam eciā duos bolos faciūt de etate
ſua vnū bolū dant diabolo ſcȝ iuuen
tutem . aliuȝ bolū dāt deo ſcȝ ſenectu
tē . Sūt eciā aliqui q̄ duos bolos faci
unt de ſeipſis ⁊ reb⁹ ſuis . vnū boluȝ
ſcȝ ſeipſos dāt diabolo . aliū boluȝ ſcȝ
ſua dare volūt deo Nec eciā xp̄s dix
it prādebo Nā poſt prādiū aliud ad
huc reſtat cōuiuium . Illi ergo cum
xp̄o prādium faciūt qui poſt penitē
tiam ad peccatū redeunt . Nec dixit
merendinabo qꝛ hoc ē beatoꝝ vbi ē
plena lux cognitōis ⁊ plenus ardor
amoris Cant . i . Indica mihi vbi paſ
cas . vbi cubes in meridie Dixit aūt
cenābo qꝛ poſt cenā nullū aliud reſtat
cōuiuiū Cū illis igitur xp̄s cenat qui
ſemp ī gracia pſeuerāt . Guſtant er
go ſimulantes . prādent recidiuātes
merēdināt tumphātes . ⁊ cenāt per
ſeuerātes Beata igit̄ maria magda
lena āte ſuam cōuerſionē cū deo gu
ſtauit . qꝛ deo dedit ſe p fidem ſed di
abolo p malam opationē . poſt ꝯuer
ſionē ſuaȝ cum xp̄o prandium fecit .
qꝛ tēpore paſſionis p infidelitatē ce
cidit . poſt reſurrectionē vero cū ip̄o
cenauit . qꝛ ſemp in gracia pſeuera
uit Mō auteȝ cū xp̄o in meridie coē
dit . qꝛ plena eſt luminoſa cognitioē
feruēti . amore ⁊ dulci fruitione . Et
dixit cenābo cuȝ illo ⁊ ipſe mecū . i . ego
ponā ptes meas ⁊ ip̄e ponet ptes ſu
as In hac nāȝ cenā ſpiritali magdalenā
poſuit tres ptes Prio poſuit ꝯtrōeȝ
q̄ appruit p tātas lacrimas q̄s effudit
poſuit ꝯfeſſionē . peccata eī ſua pub
lice quoddāmō cōfeſſo fuit quādo ī
ter cōuiuātes lacrimas obtulit . ⁊ ſa
tiſfactioneȝ . qꝛ ſicut dicit . Gre . con
uertit ad virtutum cumulum nume
rum criminū vt totū deo ſeruiret ī
penitentia q̄cquid de ſe deum ꝯtemp
ſerat culpa Chriſtus antē alias tres
ptes poſuit ſcȝ peccati remiſſionem .
cum dixit . Remittunt̄ ei pccā mlta
gracie collationē . cū ſubiunxit . quo
niam dilexit multum ⁊ eternam ſal
uationē . cum dixit . Fides tua ſaluuȝ
te fecit vade in pace .

¶ Clxxxvij . de eodē ſermo ſecūdus .

Mulierē fortē quis inueniet .
Prouer . vlti . Tempore ſa
lomōnis nulla mulier eſt in
uenta fortis . ſed tpe gracie multe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſunt inuente fortes ſcꝫ ſacre virgies
ſexū cū mundo vincentes · Inuenta
eſt nanqꝫ vna fortioꝛ ſcꝫ magdaleā
q̄ carnē vicit · mūdum ↄtempſit · et
inuincibili amoꝛe fragrauit · Inuen
ta ē vna fortiſſima ſciꝫ virgo beata
que deum de celo ad terram traxit ·
Iſtam autē tantā fortitudinēꝫ mag
dalena habuit ex caritate que tota
liter accenſa fuit ī ea · ponūt͛ · autem
Cantͦ · viij · q̄nqꝫ fortia quibus aſſimi
latur fortitudo caritatis · cū dr̄ · For
tis ē vt moꝛs dilectō Dura ſicut infe
rius emulatio · lāpades eꝰ lampades
ignis atqꝫ flammaꝝ aque multe nō
pot· erūt extinguē caritatē · nec flu
mina obruēt illā Primo igitur cari
tas ī magdalena fuit fortis ſic moꝛs
que quidem moꝛs ē fortis in ſepādo
Quia ſicut moꝛs animā a coꝛpe diui
dit · ſicut caritas dei aīaꝫ ſuā ab amo
re mūdi totaliter ſepauit · Relique
rat q̄dem omīa ſenſibilia · dimiſerat
oīa intellectualia et amoꝛi xp̄i ime
diate ſe coniunxerat · Diſtinguit nā
qꝫ dionyſius tres gradꝰ aſcendendi
ad diuina Primus ē p ſenſibiliū ma
nuductōem · ⁊ iſte ē gradꝰ incipien
tium · de quo dr̄ · Ro · i · Inuiſibilia ei
dei p ea que facta ſunt ↄſpiciunt͛ ⁊ c̄
Iſto gradu vſa ē magdalena ī p̄moꝛ
dio ſue ↄuerſionis quādo ad pedes
xp̄i ſtetit · Per pedes ei dei ſenſibilia
accipiunt͛ · iuxta illō · yſa · lxv · Celū
mihi ſedes ē terra autē ſcabellum pe
duꝫ meoꝝ Secūdus gradꝰ ē p intel
lectualiū opatione · et iſte gradus ē
ꝓficientiū · de quo dr̄ Pro · viij · Qui
mane vigilauerit ad me iuenīet me
Et iſto gradu maria vſa ē in ſuo ꝓ
greſſu quādo ſenſibilia dimittebat ·
et ſpūalibus ⁊ diuinis itenta erat ·
Lu · x · Maria ſedēs ſecꝰ pedes dn̄i au
diebat v̄bū illius Tercꝰ gradus ē p
immediatā vnionē · ⁊ iſte gradꝰ eſt
perfectoꝝ · de quo dr̄ · ij · Coꝛin · iij ·

Nos aūt reuelata facie gloꝛiam dn̄i
ſpeculantes ⁊ c̄ · Et iſto gradu mari
a vſa eſt in ſua perfectōe quando de
ea dominus dixit · Maria optimam
ptem elegit que non auferetur ab e
a · Habere nāqꝫ primuꝫ gradum eſt
habere ptem bonam · habere vero ſe
cūdū gdū ē habere ptem melioꝛem
Sed habere tercium gradū eſt habē
ptem optimam Secundo caritas fu
it in ea fortis ſicut infernus qui ē foꝛ
tis in retinēdo Caritas ei eꝰ menteꝫ
deo ſic fortiter colligauit ꝙ nūq̄ꝫ ab
eꝰ amoꝛe cadere potuit · Cari nanqꝫ
ſunt q̄ amicum vere diligant in vita
Carioꝛes qui diligant in moꝛte Cari
ſſimi vero inueniunt͛ qui poſt moꝛtē
diligant Maria autem dilexit xp̄m
viuentem Luc · vij · Quoniam dilex
it multum · dilexit chriſtum moꝛien
tem Jo · xx · Stabat iuxta crucem ie
ſu ⁊ c̄ · Dilexit eciam moꝛtuum · quia
vnguenta parauerat · et ipſuꝫ xp̄m
moꝛtuum vngere volebat · Dilexit e
ciam xp̄m ſepultum · Idcirco ad xp̄i
ſepulchꝝ ſtabat et flebat · qꝛ ipſum
inuenire nō poterat Tercio caritas
fuit in ea fortis ſicut ignis q̄ eſt foꝛ
tis in icendendo Amoꝛ ei dei quadru
plex incendium in ipſa fecerat ſcꝫ cō
ſumptionem criminis · Luc · vij · Re
mittuntur ei peccata multa · et He ·
x · Deus noſter ignis conſumens eſt
Grego · Incendit plene peccati rubi
ginem que ardet valde per amoꝛis ig
nem Incendium coꝛdis Greg · Que
enim prius frigida remanſerat poſt
modum amādo fortiter ardebat Lu
ce · xij · Ignē veni mittere in terram
⁊ c̄ · Incendium ſermonis Unde dix
it Jo · ix · Domine ſi ſuſtuliſti eum di
cito mihi et ego eū tollam · Ecce ver
ba mirabilis feruoꝛis · quia vna mu
lier fragilis tantū coꝛpus humeris
poſſe portare putabat · vn̄ oꝛigenes
O ineffabilis huius mulieris amoꝛ

nullum locū excipit ſine terrore dicit
abſolute promittit. ego eū tollam.
Incendium opis: qꝛ ceteris dormiē
tibus ⁊ quieſcentibus ipa nō quieſ
cebat ſed nocte ad monumentū vei
bat nō pterrita ex tempore. nō iude
oꝝ perſecutione. non mortis horrore
nō armato cuſtode. nō pylati timo
re. Quarto caritas fuit in ea fortis.
ſicut aqua que fortis ē iextinguēdo.
Extinxit em̄ in ea carnalez amorem.
qꝛ poſtea caſtiſſime vixit Gre. Guſ
tato ſpū deſipit omnis caro Amorē
terrenuz. qꝛ omnia mūdana contēp
ſit Criſ. Vere nō habet qd amet ſu
per terrā q̄ donum celeſte in verita
te guſtauerit Amorez xpriuz. qꝛ xxx
annis in penitētia ſe afflixit Gal. v.
Qui autē ſunt chriſti carnē ſuā cru
cifixerunt cū vicijs ⁊ concupiſcētijs
Amorez domeſticū. qꝛ fratrem. ſoro
rem ⁊ parētes deſeruit ⁊ in ſolitudiē
manſit Aug⁹ Amādus eſt geneātor
ſed pponendus eſt creator Quinto
caritas dei fuit in ea fortis ſicut flum̄
quod eſt forte in obruēdo Licet em̄
ipſa fuerit prius caſtꝝ diaboli tn̄ ad
ueniēte flumine diuini amoris peni
t⁹ corruit ⁊ deo digna dom⁹ facta fu
it Dicit eī aug. de trinitate qꝛ boā do
mus ē parib⁹ mēbris diſpoſita. am
pla. ⁊ lucida: Sic ⁊ ipſa fuit paribus
mēbris diſpoſita p virtutum varie
tatē. de quib⁹ ſic dicit Gre. Quātū
credis tātum ſperas. q̄tum credis
⁊ ſperas tm̄ diligis. q̄tum credis.
ſperas ⁊ diligis in tātū bene opera
ris Iſtas em̄ q̄tuor v̓tutes ipa habu
it ſcꝫ fidē. vnde dixit chriſt⁹ ad eam
fides tua ſaluā te fecit: habuit ſpez.
qd notat̄ cū dicit̄. ſtans retro. Spes
em̄ facit ſtare. ſicut deſperatio facit
cadere. habuit dilectōnez. ideo dixit
chriſt⁹ Dimiſſa ſūt ei pccā m̄lta q̄m
dilexit multū Habuit bona opa. qꝛ
xp̄o in itinere miniſtrabat Fuit bene
diſpoita p v̓tutū varietatē: lucida p
cōſciētie puritatē ⁊ claritatē. ⁊ am
pla p caritatē. De his trib⁹ dr̄. Pro
uē. vl. Stragulatā veſtez fecit ſibi. i.
diuerſoꝝ coloꝝ. hoc quo ad v̓tutuz
varietatē. biſſ⁹. hoc q̄tū ad conſcie
fulgorē. ⁊ purpuā indumētuz e⁹ hoc
quo ad caritatē. Clxxxviij b in d ead
Stās retro ſecus pedes dn̄i ⁊ c̄
Lu vij. dr̄ Sap. xi. p q̄ q̄s pe
cat p ea torquet̄. ⁊ qꝛ beata
maria magdalena multipliciter deū
offēdit iō multipliciter ſatiſfecit Of
fenderat q̄dez deū oculis eos ad vani
tates ſepi⁹ iaciēdo. ideo ſatiſfecit de
oculis lacrimas effūdendo Eſt āt tri
plex natuā lacrimaꝝ. qꝛ ē clara. hu
mida ⁊ ſalſa Btā āt maria magdale
na an̄ ſui ↄuerſionē erat tenebroſa.
inmūda. ⁊ inſipida. Fuerūt g̅ lacri
me e⁹ clare vt tenebroſuz illumina
rēt Criſ Sicut āt poſtq̄ vehemēs ym
ber erūpit. ſic ſerenitas. ſic lacmis
effuſ apparꝫ tnq̄llitas ⁊ perit caligo
reatuū Et ſicut p aq̄; ⁊ ſpūm. ſic lac
mis ⁊ ↄfeſſione digne mūdamur Ge
ne. i. Spūs dn̄i ferebat̄ ſup aq̄s. i. ſu
p lacrimas pſ Flauit ſpūs e⁹ ⁊ fluēt
aq̄ ſcꝫ lacrimaꝝ Secūdo lacrime i ea
fuerūt hūide vt imūdaꝫ ablueret vn̄
greg. qꝛ ei maculas ſue turpitudis
aſpexit lauādo ad fōtē mie cucurrit
Fecit nāꝫ ſpūale lixiuiū i quo q̄dē p
aq̄ poſuit lacmaꝝ abundātiā. p cinē
poſuit hūilitatē pfundā. vn̄ dr̄ ſtās
retro ſec⁹ ⁊ c̄. p igne poſuit adrē fē
uentē. vn̄ dr̄. q̄m dilex. ⁊ dolorē ve
hemētē. vn̄ dt Aug qꝛ lacrime ſūt te
ſtes doloris Tercō fuerūt ſalſe vt eā
iſipidā ſale ſapie celeſtis ↄdirēt. hoc
ſighcatū ē. iiij. Re. ij vbi dr̄ heliſe⁹:
afferte mihi vas nouū ⁊ mittite i illo
ſal Ipa ei p⁹ fuit vas vetuſtū vetuſ
tate culpe ſ p⁹ modū fcā ē vas nouū
nouitate grē p̓us fuit vas ↄtumelie
ſ p⁹ modū fcā ē vas hōris ⁊ glorie.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

In iſtud vas fuit miſſum ſal. qꝛ cele
ſtis ſapientie plenitudinē habuit. i
deo deo gratuꝫ ſacrificiū obtulit. Le
uiti. ij. In omi ſacrificio offeres ſal.
Secūdo offenderat deū in capillis ip
ſos vane ꝯponēdo. iō de ipſis ſatiſfe
cit pedes xpi humiliter tergēdo Gre
go. Capillos ad cōpoſitionē vultus
exhibuerat. ſed iā capillis lacrimas
tergebat Per capillos autē capitis
intelligunt̄ cogitationes mentis. de
quibus dr̄. Ezec. v. Sume ei tibi gla
dium acutū radentē pilos. ⁊ c̄. vſqꝫ
ibi alligabis ea in ſūmitate pallij tui
Sancti ei viri aliqn̄ habent cogitati
ones ſci ſpūs igne inflāmatas. ideo
dicit terciā ptē igni cōburet Aliquā
do habēt aliquas volatiles quas nō
poſſunt ex toto cōburere. ſed tamē
debet eas circūcidere. ideo dicit aſſu
mes terciā ptē ⁊ circūcides gladio in
circuitu Aliquādo habēt aliquas ſol
licitudines tēporales q̄ tamē debent
eſſe moderate. nec debēt mentis af
fectū penetrare. ſed quodāmodo a
foris mētē attingē. ⁊ iō dicit aſſuēs
inde puum numeꝝ ⁊ ligabis in ſūmi
tate pallij tui Cogitatōes autē nox
ie ſūt penit⁹ expellēde. et ſi forte r̄di
re ſatagerēt ꝯtra eas ē diuine ſeue
ritatis gladius opponēdus. Ideo di
cit̄ aliā ptē iuentū diſpges ⁊ gladiū
nudabis poſt eos Beata igit̄ maria
magdalena cogitatōes bonas igne
ſpūs ſancti inflāmabat. volatiles cir
cūcidebat. ⁊ tēporales curas ſub mo
deramie cohercebat. noxias āt peni
tus expellebat Tercio deū offenderāt
ore vana loquēdo. iō ſatiſfecit pedes
xpi cū deuotione oſculādo Gre. Ore
ſupba dixerat. ſed pedes domini oſ
culās hec in redēptoris ſui veſtigia fi
gebat Eſt autē oſculū ſignum aliqn̄
amoris ſicut quādo mater filiū vel a
micus oſculat̄ amicū Aliqn̄ vero oſcu
lum ē ſignū reuerētie et deuotionis
ſicut quādo oſculamur man⁹ vel pe
des pontificū Aliquādo ē ſignū pacis
vel recōſiliationis. ſicut qn̄ illi q̄ ad
pacē veniunt mutuo ſe oſculantur.
Aliquando autem oſculum eſt ſig
num fallacie ⁊ proditionis ſicut legi
tur. ij. Regum. xx. de ioab qui oſcu
lans amaſan ipm̄ occidit Quantum
āt ad iſta q̄tuor ſigna q̄tuor pſone
ipſū oſculate fuerūt ſcꝫ mater ſua in
ſignū amoris. dicēs illud. Ge. xxvij
Da mihi oſculū fili mi Illi igit̄ cū ma
ria oſculant̄ q̄ dei ⁊ ꝓximi amore re
plent̄. Symeon vero oſculat⁹ eſt in
ſignū deuotionis Et illi oſculant̄ cuꝫ
ſimeone q̄ repleti ſunt ſpūali deuoti
one. Magdalena oſculata eſt in ſig
nū recōſiliationis. qꝛ ei fuerat dei in
imica. iō oſculabat̄ ad innuēdum qꝛ
erat deo recōſiliata Illi ergo cū btā
maria magdalena oſculant̄ q̄ deo p
penitentiā reconſiliant̄. Iudas oſcu
lat⁹ fuit in ſignū ꝓditionis. Illi igit̄
oſculant̄ cū iuda q̄ deū a corde ſuo ex
pellunt ⁊ diabolū introducūt Quar
to offenderat deū in vanis odorib⁹
iō ſatiſfecit pedes xpi vnguentis odo
riferis vngēdo. Eſt āt quadruplex
vnguentum quo deum inunxit. ſcꝫ
cōtritionis. deuotōis. cōpaſſionis.
⁊ odorifere opinionis Vnguēto con
tritionis ipſū iunxit quādo lacrimis
pedes e⁹ rigauit. Spēs h⁹ vnguenti
ſunt valde amare que ſunt cōſidera
tio peccatoꝝ que debent i mortario
lo memorie ſiue cōſcientie recōdi pi
lo doloris cōteri. lacrimaꝝ abundan
cia impinguari ⁊ igne amoris excoq̄
Secūdo inunxit ipm̄ vnguento deuo
tionis q̄ ſignificatur per vnctionem
capitis. de qua vnctōe habetur Ma
the. xxvi. De iſto vnguento dr̄. i pſ
Impinguaſti i oleo caput meū. Ca
put oleo impinguat̄ qn̄ xp̄s nrā deuo
tiōe paſcit̄ vel qn̄ mēs nrā ſuaui deuo
tōe replet̄. Spēs āt iſti⁹ vnguēti ſūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

diuina beneficia ſecundū bernardū
Que ſtudioſe debent colligi.i. ante
oculos mētis ſepe reduci ⁊ i vaſculo
pectoris recōdi. ⁊ igne ſancti deſide
rij excoqui ⁊ oleo leticie expinguari
Tercio chriſtum vnxit vnguento cō
paſſionis quod ſignificat̄ p vnguen
tum quo vnxit pedes ihesu in betha
nia. de qua vnctōne agit̄ Jo. xi Per
pedes nanq̄ intelliguntur illi qui in
eccia ſunt vltimi.i. pauperes ⁊ afflic
ti Species iſtius vnguenti ſunt ipoꝝ
afflictōnes quas debemꝰ in corde re
cōdere ⁊ inde vnguentū cōficere in
affectu miſerationis vel cōſolatōis.
vel cōpaſſionis Quarto ipſū chriſtū
inunxit vnguento odorifere opinio
nis. hoc ſignificatur per aromata que
emit ex q̄bꝰ xp̄m vngere voluit mor
tuū Iſtud autē vnguentū odorifere
opinionis conficit̄ ex tribꝰ ſpeciebꝰ
ſcꝫ ex odorifera cōſcientia odorifera
vita: ⁊ odorifera fama Tale vnguē
tū dlectat dū noſmetipōs ⁊ ꝓximuꝫ
Deo quidē debemꝰ odoriferā cōſcien
tiam. nobis odoriferā vitam. ⁊ ꝓxi
mo odoriferā famā De odorifera cō
ſcientia dr̄ Prouē. xxvij. Vnguētis
⁊ varijs odoribus delectat̄ cor. De o
dorifera vita ⁊ de bonis opibus dr̄.
Can. iiij. Odor veſtimentoꝝ tuoꝝ ſi
cut odor thuris Et d odorifera fama
dicit̄ Ecci vi. Melius ē nomē bonuꝫ
ꝗ̄ vnguēta precioſa.

¶ Clxxxix. de eadem ſmo q̄rtus.

Remittunt̄ ei peccata multa
quoniā dilexit multū Amor
dei non fuit in beata maria
magdalena ocioſus ſed quinq̄ miri
fica in ea opatus eſt Primo nanq̄
fecit in ea mētis purgationeꝫ Gre. i
omel. Tanto amplius rubigo pcci
conſumitur ꝗ̄to pctōris cor magno
caritatis igē cremat̄ Iſta āt purga
tio peccatoꝝ eſt illud magnū debitū
de quo chriſtꝰ dixit. duo debitores
erant cuidaꝫ feneātori ⁊ c̄ Nos enim
debemus xp̄o quicquid ſumꝰ tanq̄
emptori. i. Coꝝ. vi. Empti ſcꝫ eſtis
pcio magno. quicquid habemꝰ tan
ꝗ̄ creditori. i. Coꝝ. iiij Quid habes
qd nō accepiſti ⁊ c̄. Quicquid poſſu
mus tanq̄ feneātori qꝛ ad gratiam
tanq̄ ad ſortē debemus addere boā
opa vltra ſortē Vnde q̄daꝫ de hoc re
prehendit̄ Luce. xix. Et quare nō de
diſtis pecuniaꝫ meā ad menſā. ⁊ c̄.
Magdalena autē erat debitrix quin
gentoꝝ denarioꝝ. phariſeus autem
quadraginta qꝛ minꝰ ſe peccaſſe cre
debat Et ideo plꝰ illa tenebat̄ dilige
re ex dimiſſo. ille autē ex cōmiſſo. qꝛ
maior ſcientia legis ſibi cōmiſſa eāt
Ambo autē tenebantur diligere ex i
miſſo. qꝛ multa bona propoſita deus
immittebat Ps̄ Immittit angelꝰ do
mini ⁊ c̄. ⁊ ex ꝓmiſſo. i. Coꝝ. ij. qd
oculus nō vidit ⁊ c̄ Secūdo amor fe
cit in ea mētis liq̄factōneꝫ Ipſa eniꝫ
fuit prius valde indurata ſed poſtea
eſt liq̄facta Ps̄ Liq̄facta eſt terra.i.
maria magdalena q̄ prius eāt terra
.i. a demonibꝰ trita Quatuor autem
ſūt q̄ valde liq̄faciūt ſcꝫ ignis. ſicut
patet in metallis. aqua ſicut pꝫ in re
arida. auſter ſicut pꝫ in aq̄ cōgelata
⁊ vnguētuꝫ ſicut pꝫ in re aſpera Oli
magdalena fuit dura ad ꝯtritioneꝫ
Arida ad dūotionē Cōgelata ad aō
reꝫ Aſpā p gue famā ⁊ opinionē Sꝫ
quia erat dura habuit igneꝫ diuini
amoris q̄ ipſaꝫ liq̄fecit ad cōtritionē
Can. vi. Anima mea liquefacta eſt
vt dilectꝰ locutꝰ eſt quādo ſcꝫ dixit
Remittunt̄ ei peccata multa. q̄ erat
arida habuit aquam lacrimaruꝫ per
quam facta ē humida ⁊ fecūda ad de
uotionē. pſa. xliij. Effundā aquam
ſup ſitientē. Que erat cōgelata ha
buit auſtrum ſancti ſpūs qui ipſam
liquefecit ad amorem. Canticorum
iiij. Surge aquilo ⁊ veni auſter. ⁊ c̄.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Que erat infamis habuit vnguētū
odoriferū .i. redolentiā virtutū que
fecit ipſaꝫ odoriferā ꝑ bonā famam
⁊ opinionem Joh. x. Dom⁹ .i. eccle
ſia impleta ē ex odore vnguenti.
Tercio amor dei fecit in ipſa inflam
mationem Sicut eīi ex ꝯcuſſione duo
rum lapidū ignis excutit̄ ſic in corde
magdalene magn⁹ ignis generaba
tur Duo lapides erāt meditatio ſuo
rum peccatorū ⁊ meditatō diuinarū
miſerationū. ꝑs In meditatiōe mea
exardeſcit ignis. Vel duo lapides e
rant dulcia verba xp̄i que audierat
⁊ ſancta eius exempla que viderat
Vel duo lapides erāt timor ⁊ amor.
ex quorū agitatione excitabat ignē
doloris ꝙtum ad timorem ⁊ ſancti d
ſiderij ignem ꝙtum ad amorem.
Quarto amor dei fecit in ea mentis
vulnerationem Fuit nāqꝫ vulnerata
ſagitta doloris. et hoc patet per la
crimas quas effudit. qꝛ vt patet per
Aug. Lacrime ſunt teſtes doloris q̄
bus quaſi ſagittis cor peccoris vulnē
ratur Ps̄ Sagitte potentis acute Sa
gitta amoris Vnde dicit̄ de ea amo
ris igne ſuccenſa ardebat deſiderio.
Sagitta diuini ſermonis. qꝛ iuxta
pedes xp̄i ſtabat ⁊ verba illi⁹ attente
audiebat De iſta ſagitta dicit̄ He.
iiij Viuus eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ pe
netrabilior ōmi gladio ancipiti ⁊ c̄
Sagitta timoris Ps̄ Confige timore
carnes meas Prima ſagitta ipſius
lene cor ſcindebat. Scd̄a mentē mū
do diuidebat Tercia omne peccatū
vitare faciebat Juxta qd̄ ꝑs dicit.
In corde meo abſcondi eloquia tua
vt nō peccem tibi Quarta omnē pec
cati ſamiem effundebat. iuxta illud.
Prou. i. Timor dn̄i expellit peccatū
Quinto amor dei fecit ī ipſa mētis a
lienationē. de hoc ita dicit Origēs.
loquēs ad xp̄m dicēs Joſeph poſuit
in monumēto corpus tuū Maria ibi
pariter ſepeliuit ſpiritū ſuuꝫ. Sp̄us
ei marie magis erat in corpe tuo ꝙ̄
in corpe ſuo Cūqꝫ reqrebat corpus
tuum. requirebat pariter et ſp̄um
ſuum ⁊ vt ꝑdidit corp⁹ tuuꝫ ꝑdidit
⁊ ſp̄um ſuū Quid ergo eſt mirū ſi te
neſciebat que nō habebat ſp̄uꝫ quo
ſcire debebat Ideo forſitan nō te co
gnoſcit qꝛ nō erat in ſe ſed ꝓpter te
eſt extra ſe Amor dei fecit in ea men
tis inebriationē Ebrietas nanqꝫ pre
ſumit impoſſibilia. cōtemnit pericu
la. ꝑuipendit et damna. Quia igit̄
maria ſp̄u ſancto ebria erat. ideo im
poſſibilia ꝓſumebat dicēs Dn̄e ſi ſuſ
tuliſti eum dicito mihi ⁊ ego eū tol
lam Nō ei attendebat ponderoſitatē
funeris nec imbecillitatē mulieris.
Jheronimus Amemus xp̄m ⁊ facile
videbitur omne difficile Ipſa eciam
pericula contēpnebat Origenes. Jo
ſeph nō fuit auſus tollere corp⁹ tuū
niſi de nocte et niſi hoc peteret a py
lato Maria vero noctē nō ꝓſtolatur
nec eciā quemꝙ̄ veretur ſed audact̄
promittit. et ego eū tollā O. maria
ſi corpus poſitū in domo principis e
ſſet ſacerdotū vbi et princeps apoſ
tolorū timuit qd̄ actura eſſes Ego in
quit eū tollaꝫ. Ipſa damna tēpora
lia ꝑuipendebat Nā vnguenta ꝑcio
ſa pedibus adhibebat modo ſuꝑ ca
put effundebat et modo totū corp⁹
vngere volebat. Prou. xij. Qui ne
gligit damnū ꝓpter amicū iuſt⁹ ē.

Cxc De eadem. ſermo v.

Remittuntur tibi peccata tua
⁊ c̄. In his verbis fit mentio
de tribus ſcilicet de medico
qui ſanauit. cum dicitur. Remittun
tur De infirmo quem ſanauit. cuꝫ di
citur tibi. De morbo quem ſanauit.
cum dicitur. peccata tua. Circa
primum notandum ꝙ iſte medicus
tribus modis eam ſanauit. ſcilicet
medendo. trahendo. et tangendo.

Nam vidit cordis ſui cōtritionez Jō
ſibi dedit perfectā curationem Vnde
dixit phariſeo Vides hanc mulierez
quaſi diceret nō vides ſicut ego . qꝛ
ſi eam videres nō iudicares Dicitur
autem ꝙ animal quod dicitur linx
radio ſuoꝝ oculoꝝ corpora opaca pe
netrat ſicut radius ſolaris terram pene
trans auꝝ generat . Columba ſuper
aquā exiſtens vmbrā accipitris con
ſiderat ⁊ eius inſidias vitat Sic xp̄s
cor btē marie magdalene ſuo reſpe
ctu funditꝰ penetrauit . ⁊ ad eius cō
tritionez aſpexit . ideo aliam peniten
tiam ſibi nō iniunxit qꝛ vidit ſuaz ꝯ
tritionem pfectam Ipſe etiam ſuo re
ſpectu in corde eius auꝝ ſuo grē ge
nerauit . et aquā ſuaꝝ lacrimarum
conſiderās demones ab ea eiecit Vn
de ad iſta ſignificāda tria verba dix
it vnū ſcꝫ p quod eius fidez ⁊ contri
tionem aſpexit . cum dixit fides tua
te ſaluum fecit . Aliud p quod omia
demonia id eſt peccata ab ea eicit .
cū dixit Remittunť tibi peccata tua
Aliud p quod ipſi gratiam ſuā tribu
it . cum dixit vade in pace . ⁋ Secundo
ſanauit eam trahendo . Traxit autē
eam quinqꝫ funiculis Primo ſua a
mabili viſione In facie nanqꝫ chriſti
ſplendor diuinitatis relucebat . quo
ad ſe peccatores trahebat Iheronimꝰ
Certe fulgor ⁊ maieſtas diuinitatis
occulta q̄ etiā in hūana facie reluce
bat ex quo ad ſe videntes trahere po
terat aſpectu . heſter . xv . Valde ad
mirabilis domine es tu ⁊ facies tua
plena ē grāꝝ Secundo traxit eaz po
tēti dignatione . vnde ſubdit Iheroni
mus Si enī magnete lapide hec vtus
eſſe dicitur vt anulos ⁊ feſtucas ſibi
copulet . q̄to magis dominus omni
um creaturarum ad ſe trahere pote
rat quos volebat . Tercio traxit
eam interna inſpiratione Gregoriꝰ
in omelia . Quid miramini fratres

mariam venientem . an dominum ſu
ſcipientem ? Suſcipientem dicaz . an
trahentem ? Dicam melius trahentē
⁊ ſuſcipientem . quia nimirū ipſe eā
per penitentiam traxit intus . qui p
miſericordiam ſuſcepit foris Quā
to traxit eam ſua odorifera conuer
ſatione Canticoꝝ primo . Trahe me
poſt te curremꝰ in odore vnguento
rum tuorum Bernardus . Omnino
propter māſuetudinem que in te p̄
dicatur currimꝰ . poſt te domine ihe
ſu audientes ꝙ nō ſpernis pauperē
humilem peccatorem nō abhorreas
non publicanum . non peccatricem
mulierem confitentem . Quinto
traxit eam ſua ipſius deuota oratio
ne quam deuotam orationez magda
lena per lacrimas oſtendebat . Orati
ones nanqꝫ ſunt quidam funiculi p
quos deus nos ad ſe trahit Vnde di
cit auguſtinus . ſuper iohannez Quē
trahat ⁊ quem nō trahat . ⁊ quare
iſtum trahat ⁊ illum nō trahat . noli
velle iudicare ſi non vis errare . Si
non traheris ora vt traharis . Et qꝛ
nemo poteſt ire ad deuz niſi per pre
dictos funiculos trahatur ad eum .
ideo dicitur Johannis decimo Nemo
poteſt venire ad me niſi pater qui mi
ſit me traxerit eum . ⁋ Tercio ſana
uit eam tangendo .i. ſe tangi permit
tēdo . quia ſicut dicitur Lu . vi Virtꝰ
de illo exibat ⁊ ſanabat oēs Eſt aūt
vtus in verbis . in herbis . ⁊ in lapi
dibus Chriſtꝰ enī eſt verbum q̄tum
ad deitatē . ⁊ herba q̄tuz ad carnez ⁊
⁊ lapis precioſus . q̄tuz ad vtrūqꝫ .
ſcꝫ naturā diuinam ⁊ humanā . Non
fuit ergo miruꝫ ſi fuit ſanata que tā
gebat verbum tam precioſum ⁊ glo
rioſum cuius tactus habet virtutem
immutandi Eccleſia . viij . Sermo illi
us poteſtate plenꝰ eſt . herbā .i. carnē
tā virtuoſaꝫ q̄ habꝫ vtutē abluendi
ps̄ Aſperges me dn̄e yſopo ⁊ mū . ⁊ c̄

lapidē preciosū q̄ habet totā virtutē
viuificādi .i. petri .ij. Ad quē accedē
tes lapidē viuū ⁊c. Phariseꝰ āt de
isto tactu xp̄m iudicabat. Petrꝰ ra
uen̄. Erras pharisee lutuȝ tāgit solē
sed nō immutat solē Medicū tangē
tem vulnera putredo nō corrumpit
Judicē q̄uis tāgat reꝰ maculare nō
potest Et vocat hic xp̄m solē. medi
cū. ⁊ iudicē. Magdalenā autē vocat
lutū vulneratā ⁊ ream. Sol igit̄ tan
git lutū ⁊ ipsū mutauit in auꝝ. quā
do dixit. Remittunt̄ tibi pccā tua.
Vulnerata tetigit medicū ⁊ recupa
uit sanitatis affectū. quādo audiuit.
fides tua saluā te fecit Rea tetigit iu
dicē ⁊ reportauit sentētiā salutarem
quādo xp̄s sentenciādo dixit. ꝓpter
qđ dico. remittunt̄ ei peccata m̄lta
Secūdo fit mēcio de infirmo. cū dicit̄
tibi scȝ peccatrici. Quāuis ei ista pec
catrix fuerit multis peccatis circum
data. tamen fuit miraculose curata.
ita vt dicat deus illud. ysa. xxi. Ba
bilon dilecta mea dicit dn̄sꝰ posi
ta est mihi in miraculū In cōspectu
quideȝ hominuȝ dicit̄ esse miraculum
quādo aliquid fit cōtra so litū cursū
inferioris nature. sicut quādo ceci vi
dent. claudi ambulāt ⁊ huiusmōi In
conspectu angeloꝝ dicit̄ esse miracu
lū quādo aliquid fit cōtra cursum su
perioris glorie. sicut fuit qn̄ vna mu
lier scȝ virgo btā celos ascendit. In
cōspectu dei dicit̄ esse miraculū qn̄ a
liq̄d cōtra solitū cursū interioris ḡa
e fit. sicut qn̄ paulū psecutorem vtꝰ
diuina tā subito mutauit. Vere igi
tur ↄuersio magdalene fuit miracu
losa. q2 ibi fuit quiddā cōtra solitū
cursuȝ iferioris nature scȝ quādo tot
lacrimas fudit ꝙ pedes xp̄i lauit Et
q̄ddā qđ fuit cōtra solitū cursum su
perioris gl̄e. sicut qn̄ ipsa adhuc in
mortali corpe posita leuabatur in ce
lū et angeloꝝ gl̄a fruebat̄ Fuit etiā
q̄ddā ↄtra solituȝ cursuȝ iterioris ḡa
e scȝ quādo ipsa ȝ tā maximā peccat̄
cem tam subito ⁊ tā perfecte cōuer
tit Ro. v. Vbi abundauit delictuȝ su
pabundauit et gracia. Tercio fit
mencio de morbo. et hoc tāgit̄ cū dici
tur peccata tua. Et q2 ipsa peccata
multa habuit. idō multipliciter satisfe
cit Primo p opera pietatis ⁊ mīe q̄
maxime circa psonā xp̄i exhibuit Nā
ipsū xp̄m īduit bisso puritatis ⁊ pur
pura caritatis Prou. vlt̄. Bissus ⁊
purpura indumētum eꝰ. Ipsū xp̄m
pauit Joh. xi. Fecerūt autē ei cenam
sciȝ martha ⁊ maria magdalena.
Christū in hospicio recepit. Luc. x.
Intrauit in quoddā castellū ihesus
⁊ c̄. Ipsa xp̄m in t̄bulatione positum
visitauit Jo. xix. Stabat iuxta crucē
ihesu ⁊ c̄. Eius sepulture obseq̄um p
buit Mat̄. xvi. vbi dicit̄ ꝙ emerūt
aromata vt veniētes vngerēt ihesū
Secūdo satisfecit p opa scȝ humilita
tis ⁊ penitentie Offēderat q̄de ihesuȝ
in oculis. in capillis. in ore. ⁊ i vng
uentis Jdō in omnibus istis satisfecit
scȝ ꝺ oculis lacrimas emittēdo. capil
lis pedes tergēdo. pedes xp̄i osculan
do. ⁊ vnguētis eos vnguēdo Gre.
Quot in se habȝ oblectamēta tot in
se repperit holocausta. Cōuertit ad
virtutū cumulū numeꝝ criminū vt
totū deo in penitentia seruiret q̄cq̄d
deum in culpa cōtempserat Tercio
satisfecit p opera liberalitatis ⁊ gra
cie. Dedit q̄dem xp̄o munꝰ a corde cū
dr̄. q2 dilexit multū Munꝰ ab oē. cū
dicit̄. osculabat̄ pedes eiꝰ. Munus a
manu. cū dr̄ Vnguento vnguebat.
Munꝰ ab obseq̄o. cum dicitur. Et ce
pit rigare pedes eius ⁊ c̄. Ista quatu
or antiqui suis hospitibus exhibebāt
que tn̄ phariseus xp̄o exhibere con
tēpsit scȝ munꝰ a corde q2 recipiebāt
eos ex caritate. ß istā caritateȝ pha
riseꝰ nō habuit. q2 paꝝ dilexit Vn̄ ē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

quod dicitur Cui autē minus dimit
titur minus ſe diligit · Exhibebant
munus ab ore ſcꝫ oſculum in ſignuꝫ
ſecuri hoſpitij · ſed iſtud phariſeus n̄
habuit qꝛ xp̄o oſculū non dedit · Vn
de dr̄ Oſculum mihi nō dediſti · Hec
autē ⁊c̄ · Exhibebāt munꝰ a manū · qꝛ
vngebāt caput ad refrigeriuꝫ · ſed
iſtud phariſeus nō fecit · quia caput
chriſti non vnxit · Et exhibebāt mu
nus ab obſequio · qꝛ eius pedes laua
bant pre labore itineris · ſ; iſtud pha
rizeus nō fecit · qꝛ pedes chriſti nō la
uit · ¶ Cxci · · De ſancto
Jacobo apoſtolo Sermo pri ·

ACcidit autē iacobū frēm io
hānis gladio · ⁊ c̄ · Act · xij ·
Nō ſolū mors beati iacobi fu
it precioſa · ſed etiā vita eius fuit ḡ
tioſa Habuit enī multa priuilegia ī
vita · in morte · ⁊ poſt mortē ¶ Nā in vi
ta habuit corā deo magnā grām · ꝙ̄
tuꝫ ad demones magnā potentiā Fu
it enī corā chriſto valde grōſus · q̄a
cuꝫ xp̄s hūit ſeptuaginta duos diſci
pulos · ſi voluit facere grām · xij · e il
lis : iſte fuit vnus de illis xij · qñ ī apo
ſtolū eſt electus Si voluit facere grāꝫ
q̄tuor · iſte fuit vnꝰ de illis q̄tuor · ſic
pꝫ Mar · xiij · vbi petro · andree · iaco
bo ⁊ iohāni multa ſecreta reuelauit
Si voluit grāꝫ facere tribꝰ · iſte fuit
vnꝰ de tribꝰ · · qꝛ petꝝ · iacobū · ⁊ io
hannē admiſit ad ſuā trāſfiguratōnē
⁊ puelle reſuſcitationē · Si voluit fa
cere grāꝫ duobꝰ : iſte fuit vnus d̓ du
obꝰ Habebat nāꝫ xp̄s duo noīa que
apoſtolis īponere voluit ſcꝫ petrꝰ ⁊
filiꝰ tonitrui Sꝫ vnū impoſuit ſimoī
aliud v̓o iacobo ⁊ iohāni ſi voluit vni
facere grāꝫ · iſte iacobꝰ fuit ille vnꝰ
qui fuit primꝰ int̄ apl̄os q̄ ꝓ xp̄o paſ
ſus fuit · p̄mus etiā celos aſcēdit · ⁊ i
die annunciatōnis ⁊ paſſionis dn̄ice
martiriū ſuſtinuit · put dicit calixtꝰ
papa Secūdo ad demones fuit ml̄te
poteſtatis Nā ſicut in legēda habet̄ ·
demones valde timebāt ſudariū ſuū
⁊ baculū ſuū : ⁊ ſuū incēdiuꝫ ⁊ cubicu
lū ſuuꝫ ¶ Secūdo habuit priuilegiū in
morte ſcꝫ trāſlationē miraculoſā Ibi
enī oſtēdit miraculū in omnibus ele
mentis ſcꝫ in aq̄ Nā diſcipuli eius ſe
mari exponentes ſine regimine trāq̄l
luꝫ mare habuerūt Ps̄ In mari vie
tue ⁊ c̄ · In aere · qꝛ ventus ſecūdꝰ eis
flauit q̄ ad portum eos deduxit · Ps̄
Deduxit eos in portū voluntatis eo
ruꝫ In terra qꝛ cū in terra ſup vnuꝫ
lapideꝫ poſuiſſent mox lapis ceſſit ⁊
in ſepulchꝝ ſe coaptauit In igne qꝛ
draconē ſpirantē igneꝫ · diſcipuli q̄
portabant corpꝰ p mediū v̓tute cru
cis ipſuꝫ draconē ſciderunt ⁊ ipſum
corpus in reuerētia ⁊ honore hūerūt
Creature pure corꝑales : ſicut lapis
de quo ſup̄dictū eſt Creature etiam
ſenſibiles ſicut thauri indomiti vt ī
eius legēda habet̄ · ſicut patet in lu
pa regina q̄ poſtmodū facta ē agna
Intellectualis · qꝛ ſicut dicit leo pp̄
āgelo duce diſcipuli corpꝰ eꝰ ī galicia
ā deduxerūt ¶ Tercō habuit magnuꝫ
priuilegiū poſt ſuā mortē ſcꝫ remuē
rationē glorioſaꝫ ⁊ ſubuentionē quā
nobis exhibet frecūoſam Habꝫ q̄deꝫ
glorioſaꝫ remuneratōem quā mater
petijt dicēs Mat · xx · Dic vt ſedeant
hi duo filij mei vnꝰ ad dexterā ⁊ c̄ ·
Per ſiniſtrā ptē vita pn̄s · per dexte
rā vero vita beata figurat̄ · Sedent
ḡ hi duo apl̄i ad ſiniſtrā · qꝛ eoꝝ cor
pora in pn̄ti vita in multa gl̄a ⁊ ho
nore habent̄ · Nā etſi corpꝰ iohānis
nō inueniat̄ · tn̄ ī multa gl̄a eꝰ ſepul
chꝝ hēt̄ Sedēt ad dexterā · qꝛ eoꝝ aī
me in celo btīficant̄ · Plus igit̄ xp̄s
eis ꝯceſſit ꝙ̄ mater petijt Petijt enī
vt vnꝰ ad dexterā ⁊ alius ad ſiniſtrā
ſederet Et ecce ābo ſedēt ad dexterā
⁊ ābo ad ſiniſtrā ſ; ꝓprie tamen poſt
reſurrectōnē ſedebūt in celo ad dex-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

terā ⁊ ad ſiniſtrā Per dextērā ei xp̄i
diuinitas intelligit̄ · ⁊ ꝑ ſiniſtrā eiꝰ
hūanitas Tūc ergo ſcī ſedebunt ad
ad dexterā dei · qn̄ eoꝝ aīe beatificāt̄
in cōtemplatione diuinitatis Tūc ſe
debūt ad ſiniſtrā dei qꝛ tūc viſus cor̄
poralis delectabit̄ in viſione hūani
tatis Vel p̄ōt dici ꝙ in p̄ſenti vita eci
am q̄ꝫtū ad corpa verificatū ē quod
mr̄ petijt Dextera ſiq̄dē celi ē oriens
Siniſtra v̄o ē occidēs · Sedet igit̄ io
hānes a dextris · qꝛ ſepulchꝝ hꝫ ex ꝑ
te orientis · ſedet iacobꝰ a ſiniſtris qꝛ
quieſcit ex ꝑte occidētis Secūdo be
atus iacobꝰ exhibet nob̄ ſubuentio
nem fcūoſā · ſicut dicit beatꝰ Auḡ ·
Hō̄ tripliciter cōſiderat̄ · ſcꝫ viuens ·
moriens · ⁊ mortuꝰ In iſto ēplici ſta
tu btūs iacobꝰ adiuuat ſibi deuotos
Nā in vita impetrat pctōribꝰ remiſ
ſionez · ſicut refert beda de illo q̄ pec
cata ſcripſit in cedula ⁊ remiſſionez
ꝓmeruit In morte iuuat ⁊ ꝓtegit ꝯ
tra demonū infeſtationē Sicut patꝫ
in illo cui laboranti in extremis appa
ruit ⁊ burdoē vtēs ꝑ lancea · ⁊ ſaccu
lo muliercule ꝑ ſcuto demones effu
gauit Poſt mortē iuuat ne incurra
mꝰ eternā dānationem · ſicut refert
hugo de ſcō victore de illo q̄ ad ſcm̄
iacobū ꝑgens cū ad ſuaſionē demo
nis ſe occidiſſet ⁊ ad infernū a d̄mo
monibꝰ duceret̄ · btūs iacobꝰ occur
rit ⁊ ipſū ab inferno ⁊ a demonibꝰ li
berauit · ¶ Cxxi · d̄ eod̄ ſmo 29 ·

Acceſſit ad ih̄u mr̄ filioꝝ zebe
dei ⁊ c̄ Mat xx In iſto euāge
lio mēcio fit de t̄bꝰ · ſ · d̄ mrē
de filijs · ⁊ de xp̄o In mrē nanqꝫ dicū
tur fuiſſe fiducia · reuerentia · ⁊ igno
rātia Vnde d̄t rabanꝰ Acceſſit ad ie
ſuz ⁊ c̄ In acceſſu nāꝫ notat̄ ꝯfidētia ·
in adoratōe reuerētia · in petitōe ig
norātia Fiducia āt ꝑ quā acceſſit cau
ſabat̄ ex eo ꝙ nepos ſuꝰ erat Anna
q̄dē habuit ꝑmū viꝝ ſcꝫ ioachim · de

quo genuit v̄ginē btām mariā que
chriſtū genuit · quo q̄dē ioachiz mor
tuo btā anna duxit aliū viꝝ in mari
tū noīe cleophas de quo genuit ma
riā que genuit iacobū minorem ⁊ io
ſeph iuſtū · ſimonē ⁊ iudaz · quo mor
tuo accepit tercīū maritū noīe ſalo
me · de quo genuit terciā mariā q̄ ha
buit iacobū ⁊ iohēm · Secūdo in ea
fuit magna reuerētia q̄ notat̄ in hoc
ꝙ nō tm̄ deū adorauit · ſed eciā ꝓpter
xp̄m viꝝ ſuū reliquit Vnde d̄t Crið ·
Nō eā vicit maritalis affcūs · qꝛ ille
tēporalis erat eꝰ maritꝰ · iſte autē et̄
nus ſponſus Cognouit eīm ꝙ ampli
us prodeſſet marito ſuo ſi ꝓpter deū
relinqueret viꝝ q̄ꝫ ſi propter viꝝ re
linqueret deū Tercio fuit in ipſa ig
norantia Vnde d̄t Jheroimꝰ · Vū o
pinionē regni habuit mater filioꝝ
zebedei Hac vt reor ex cauſa : qꝛ dix
erat dominꝰ · tercia die reſurgā Pu
tauit enim illico regnaturum ⁊ aui
ditate feminea preſentia cupit ime
mor futuroꝝ Secūdo fit eciā mētio d̄
filijs in quibꝰ tria fuerūt · Primo ſa
gacitas in ſubmittēdo · qꝛ ꝑ ſe non
petierunt · ſed matrez ſubmiſerunt ·
qd̄ fecerūt ꝓpter q̄tuor cauſas quaꝝ
tres primas ponit Criſoſ · Primo ne
ceteros diſcipulos ſcādalizarent vn
de dicit Crið Si nos rogamus magiſ
trum forſan ceteroꝝ fratꝝ corda cō
cutimus Secūdo vt ipſa pro filijs ci
cius impetraꝛ Crið Ipē dn̄s q̄ matnoſ
aīmos filioꝝ miſeratiōe adimpleuit
facilius exaudiet maternuz affectuz
Tercio qꝛ ſi nō diſcrete peteret xp̄s
ſibi facilius indulgerz Idem · ſi rep̄
henſibilis inuenta fuerit · facile me
rebitur veniam · Ipſe etenim ſexus
excuſabit errorē Quarto ne ipſi no
tā ambitionis incurrē poſſēt Petere
ei ꝑmatū ꝑ aliquo eo ignorāte tole
rabile eſt · ⁊ pro conſentiēte repre
henſibile · pro ſe autē vituperabile ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Secūdo in eis fuit temeritas ī poſ
tulādo. Aut eī petebāt primatū ter
renū. aut celeſtē Si terrenū temera
rium ꝛ fatuitas erat q2 volebāt do
minari in mundo. Si celeſtē temeri
tas ſimiliter erat q2 ſine meritis illđ
aſſequi volebāt. dicit nāq3 Criſ. q̄
deſiderare bonū opus. bonū eſt. q2 ē
nrē volūtatis ꝛ nrā merces. deſidera
re autē primatū t̄renū vanitas ē. de
ſiderare vero ꝑmatū eccleſiaſticū va
nitas ꝛ fatuitas ē. q2 o3 q̄ ſit seru9
ſubditoꝝ Deſiderare autē ꝑmatum
celeſtē ſine meritis temeritas ē. ſed
d̄ſiderare ipſū ex meritis p̄cedentib9
ꝓuidencia ē. Tercio fuit in eis firmi
tas in paciēdo. cū dicūt poſſumus. ꝛ
xp̄s ſubiunxit Calicē q̄dez meū bibe
tis ꝛ c̄. Bibit eī iohānes p mortifica
tionē. p martirij deſideriū ꝛ afflictio
nem. et p venenū ſūptionē. p feruen
tis olei aduſtionē Bibit iacobus p
carnis mortificationē. et q̄tum ad d̄
ſideriū voluntatis. ꝛ q̄tū ad effectū
paſſionis ¶ Tercio fit mēcio de xp̄o
in quo ecīā t̄a fuerūt. Primū ē mag
na benignitas in reſpōdendo Criſ.
Benigne q̄dez eos rep̄hendit Nō eñ
dixit nō ſedebitis ne duos cōfundēt
nec eciā dixit. ſedebitis. ne ceteros
irritaret Matrē autē noluit rep̄hen
dere ꝓpter ſimplicitatē. antiquitatē.
ꝛ maternū amorē. Secūdo in xp̄o fu
it rectitudo zeli in rep̄hendendo. cū
dixit. Neſcitis q̄d petatis. Poteſtis
bibere calicē quē ego bibitur9 ſum.
Dicit̄ autē paſſio xp̄i calix a calore. l
ſecūdū yſid. Calix dicit̄ a calon qđ ē
lignū Erat eī antiquit9 vas ligneuz
in quo mediciane calide ꝛ amare ꝓpi
nabant̄. Sił'iter ꝛ paſſio xp̄i fuit ī lig
no crucis ꝓpinata ꝛ fuit nrāꝝ infirmi
tatum ſanatiua. fuit ex calore amo
ris facta et fuit xp̄o valde amara Tē
cio fuit in xp̄o fidelitas in deferēdo.
q2 pri detulit dicēs Nō ē meū daē vo
bis Criſo. Nō eſt meū dare vobis q2
nō habeo illđ a me ſ3 a prē. Vel ſm
rabanū Nō ē meū daē vob ſine vrō
merito ꝛ labore. vel ſcōm Remigiū.
Nō ē meum dare vobis talibus qua
les vos eſtis ſc3 ſupbis. ſed huilib9.
vel ſm Jero. Nō eſt meū daē vobis
ratione cognationis carnalis.

¶ Cxciij. De eodem ſermo tercius.

Calicē q̄dem meū bibetis Ma
the. xx. De9 h3 tres calices ī
p̄ñti. ꝛ tres in futuro Jn p̄ñ
ti quidē tres calices h3 Quoꝝ ꝑmus
ē balſamo plen9 .i. ſpū ſcō Et iſte ē
calix innocētie in quo bibit xp̄s. vir
go beata ꝛ oēs apoſtoli ī die penthe
coſtes Jnter quos p̄cipui fuerūt iſti
duo ſc3 iacob9 ꝛ iohānes Bibūt eci
a3 oēs pueri baptiſati qui baptiſma
lem innocentiā aſſequunt̄. de quo in
Ps̄ dicit̄ Ego autē in innocētia mea
ingreſſ9 ſū Secūdus calix eſt plenus
abſintheo Et iſte ē calix penitentie.
Qui eī amiſit balſamū grē ꝛ innocē
tie accedat ad calicē amore penitētie
Licet autē ſit abſinthiū amaꝝ d3 tñ
dulcorari ꝓpt̄ celeſte p̄miū Mat. iiij
Agite penitentiā. ecce abſinthiū. ap
ꝓpinq̄bit eī regnū celoꝝ. ecce ibi p̄
miu; Jn iſto calice nō bibit xp̄s. nec
btā virgo Biberūt tñ oēs apl'i in iſ
to tempore paſſiōis xp̄i Bibūt eciā
oēs electi. iuxta illđ. Ro. viij. Oēs
peccauerūt et egēt gl'a dei Tercius
calix ē plen9 ſanguine rubicūdo. Jn
iſto bibit xp̄s Jo. xviij. Calicē quē
dedit mihi pater nō bibā illū. Bibe
rūt oēs martires Apo. vij. Lauerūt
ſtolas ſuas ꝛ dealbauerūt eas ī ſāg
uine Qui igit̄ amiſit balſamu3 inno
cētie ꝛ abiecit abſinthiū penitētie ac
cedat ad t̄ciū calicē ſc3 ad meritum
paſſiōis dn̄ice Jp̄e eī ſāguis ꝛ mors
chriſti nos a pccis lauat. ꝓ nob ad
uocat ꝛ ꝓ nobis oāt. De iſtis t̄b9 le
git̄ Heb. ix. Emūdabit ꝯſciās nrās ꝛ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

hõc qūo ad primū. ⁊ ideo noui̅ teſta
menti mediator ē. quo ad ſecundū.
vt in morte intercedēte. quo ad terci
um ¶ Secūdo deus habuit tres calices
poſt hāc vitaꝫ: quoꝝ primus ē plen⁹
vino mero: ſecūdus ē plen⁹ vino mi
xto. tercius ē plen⁹ fece. de quo ꝑpli
ci calice dicit̃. pſ̄. Calix in manu dn̄i
vini meri plen⁹ mixto Quedā enim
anime ſunt q̄ ſtatim dū a corporib⁹
euolant celeſte regnū attingunt Et
iſti bibunt de calice vini meri. qꝛ re
cipiunt purā leticiā ⁊ celeſteꝫ gloriā.
nec aliquā penaꝫ purgatorij ſentiunt
De iſto potu dicit̃. Cant̄. v. Bibite
⁊ inebriamini cariſſimi Ebrietas nāꝫ
non cauſat̃ ex vno hauſto ſed ex fre
quenti Modo enim aīe ſanctoꝝ ha
bent vnū hauſtū ſcꝫ fruitioneꝫ in cō
templatione diuinitatis. Sed in die
nouiſſimo reſūpto corpore habebūt
alium. Et ideo bibēt ⁊ rebibēt ⁊ ebe
tateꝫ tunc incurrēt Angeli nāqꝫ ſūt
amici. qꝛ deo intimo amore ſunt con
iuncti Sancti vero ſunt deo cari. qꝛ
ſunt ei coniuncti ꝑ amorem. ⁊ cario
res. qꝛ ſunt ibi nature cōformitate
ꝓpinqui Et cariſſimi: qꝛ precio cariſ
ſimo redempti Angeli vō q̄ ſūt amici
bibūt. qꝛ ex cōtēplatione diuīitat̃ ſu
as delectatōnes haurīūt. Hoīes vō
⁊ bibūt in cōtēplatione d̄itatis. ⁊ ī
bibūt ī ɔtēplatōe huāitatis. Scd̄o
ſūt q̄daꝫ aīe q̄ nō ſtati euolāt. ſ; aliq̄
cremabilia ſecū portāt Iſti bibūt ī
calice vini mixti hn̄t q̄dē gl'aꝫ ſ; cū ad
mixtione pene purgatorij. de hoc Y
ſaie Vinū tuū mixtum ē aq̄. In pur
gatorio q̄dē multiplex ē mixtio ſcꝫ pe
na cū grā. ⁊ ſecuritas cū timore: Se
curi q̄deꝫ ſūt de gl'a habēda. ſed ſem
ꝑ ſūt ī timore ne nimiu; differat̃. Cō
ſolatio cum deſolatione Habent em̄
conſolationeꝫ de tali ſecuritate: ⁊ de
angelorum viſione. ſed tamen d̄ſo
lationem habent de pene acerbitate

⁊ demonum apparitione Tercio ſūt
quedam aīme q̄ in inferno detinent̃
Et iſti bibūt in calice pleno fece In
inferno q̄dem ſunt feces omniuꝫ ele
mentoꝝ ⁊ omnium reꝝ Si quidē fa
cto iudicio extremo renouabitur tē
ra ⁊ nouam formā aſſumet Renoua
bitur aer ⁊ perpetuam claritatem in
ducet Apoca. xxi. Vidi celum nouuꝫ
⁊ terram nouā Renouabitur aqua.
qꝛ criſtallinam formā accipiet. Vn
de Apoca. vlti. Oſtendit mihi fluuiū
aque viue ſplendidum tanq̄ criſtal
linum. Omnes auteꝫ feces iſtoꝝ ele
mentorum in latrinam infernalem
proijcientur. Ipē eciam ignis reno
uabitur. qꝛ lux a calore diuidetur ⁊
tota lux tranſibit in regioneꝫ btōꝝ
⁊ totus calor in regioneꝫ damnato
rum Ibi eciam ſūt feces omniū reꝝ
Nam in preſenti vita non ſunt bona
pura ſed mixta Fex em̄ vite ē mors
⁊ fex ſanitatis eſt infirmitas. Fex
gaudij eſt dolor ⁊ triſticia. Fex lucis
eſt tenebra Deus igit̃ tūc totū vinū
lauabit de fece. Vinuꝫ purum ſcꝫ vi
tam. ſanitatē: gaudiū. ⁊ luceꝫ ponꝫ
in cellario celeſti Feces āt ſcilicꝫ mor
tē. infirmitateꝫ. doloreꝫ. ⁊ tēbras.
ponet in cloaca infernali Et iſtas fe
ces dānati ſemper bibent Yſa. li. Vſ
qꝫ ad fundum calicis ſaporis bibiſti
⁊ epotaſti vſqꝫ ad feces. Ser.
¶ Cxciiij De ſcō petro ad vincu. Ser. i.

Irupiſti vincula mea. ⁊c̄.
Quadruplex beneficium et
opus mirabile quod deus fē
cit. de quo multipliciteꝛ ſibi regrati
atur hodie eccl̄ia ꝛ̄preſētat ¶ Primū ē
op⁹ mire grē q̄d fecit in ḡtioſa petri
de carcere liberatione. quod notat̃
cum dicit̃ Dirupiſti vincula mea ⁊c̄.
Que quidem liberatio fiebat per du
o ſcilicet per ſuffragia orationum.
Actuum. xij. Oratio auteꝫ fiebat ab
eccleſia ſine intermiſſiōe ad deū ꝓ eo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Que q̄dem ōrōes meruerūt exaudi
ri · quia fiebāt a dignis ⁊ a m̄ltis ·
qꝛ dr̄ ab eccā ⁊ qꝛ fiebāt ꝓ digno · ſ ·
ꝓ beato petro · et qꝛ fiebāt cū inſtā
tia · iō dicit̄ · ſine intermiſſione · et qꝛ
fiebāt ꝓ reutili ⁊ hōneſta ſcȝ ꝓ libeā
tione bti petri Scd̄o fiebat angelico
miniſterio Angelus ei lucē ſibi ēbu
it et ipſū velociter ſurgere fecit ⁊ ca
thenas de eꝰ manibus ſoluit · Per q̄
datur intelligi ꝙ ille q̄ eſt ĩ carcere
diaboli habet ĩtelligētiaȝ obtenebra
taȝ ſed angelus ipſā illuminat ꝑ fidē
Habet affectiuaȝ ad terrā inclinatā
ſed ipſam angelus eleuat ad amorē
Habȝ opatiuam alligatā ſed angelꝰ
ipſaȝ ſoluit ad meritoriā opationē ·
¶ Secūdū eſt opꝰ mire miſericordie p
qd̄ filiā pricipis bogas beati petri oſ
culantē ſanauit · et allexādruȝ papā
a vinculis liberauit qd̄ notatur cum
dicit̄ Tibi ſacrificabo hoſtiā laudis ·
Ecce quāta dei mia q̄ etiā ſanctoruȝ
ſupplicia reddit venerabilia et glori
oſa Sanauit q̄dem beatꝰ petrus per
verba ſua Act · ix · Enea ſanet te do
minus noſter iheſus xp̄s Per veſtim̄
ta ſua Act · xix · Afferebāt ſemicictia
⁊ c̄ · Per vmbram ſuaȝ Act · v · Per
baculum ſuum ſicut reſuſcitauit mā
timianum · Per ſupplicia ſua ſicut iſ
tā puellā · ſanat cotidie ꝑ merita et
oſſa ſua ¶ Terciū eſt opꝰ mire ſapienti
e · qd̄ notatur cū dr̄ · Et nomē dn̄i in
uocabo Sapiētia ei dei hodie appaꝛu
it qꝛ de malis bona elicere ſciuit Dia
bolus q̄dem ꝑ quatuoꝛ modos decipe
re conatꝰ eſt Primo ꝑ vani cultus
ſupſtitionē Romani ei ad honorem
auguſti impatoris feſtū ſolemniter
faciebāt · ſed de iſto malo deꝰ ſciuit
elicere bonū qꝛ feſtū ſupſtitionis con
uertit in feſtū deuotionis · et qd̄ fie
bat pricipi damnato poſtmodū eſt
factū apl'oꝝ pricipi petro Secūdo
ꝑ ſimulatā religionē Diabolus enim
in ſpecie moyſi iudeis apparuit et ſu
pra magnū mōtē iuxta mare ducēs
plurimos necauit Sed de iſto malo
deus bona extraxit qꝛ ceteri hoc vidē
tes ad fidē cōuerſi ſūt · Tercio ꝑ ter
ribilis mōſtri apparitionē · qꝛ diabo
lus in ſpecie draconis apparuit Sed
iſtud dn̄s in bonū cōuertit qꝛ ſanctꝰ
donatꝰ in os eiꝰ exſpuit et ille mox
crepuit · Quarto ꝑ oppreſſionem qꝛ
diabolus quendā inuaſit et corā om
nibus vexauit · Sed iſtud deus in bo
num cōuertit · qꝛ mox vt cathena be
ati petri collo eꝰ impoſita fuit diabo
lus abceſſit ¶ Quarto oſtendit opus
mire potentie qn̄ claues petro conce
ſſit qd̄ notatur cū dr̄ Vota mea red
dam in cōſpectu omnis populi eius
⁊ c̄ · Dedit ei dominus beato petro
poteſtatē in celo vt ianuam celi clau
dat ⁊ aperiat · ideo dixit · Tibi dabo
claues · In mūdo · vt ſcȝ in eo liget
et ſoluat · iō dixit Quodcūqȝ ligaue
ris ſuꝑ terrā erit ligatum in celis · ⁊
quodcūqȝ ſolueris ſuꝑ terrā erit ſo
lutū ⁊ in celis ⁊ c̄ · In inferno vt ſciȝ
diabolus ecc̄ie nō ꝑ̄ualeat Et iō dix
it · Porte inferi nō ꝑ̄ualebūt aduer
ſus eā In purgatorio vt ecc̄ie ſuffra
gia ibi valeant Jō dixit · Et quodcū
qȝ ſolueris ſuꝑ terrā · qꝛ ſecūduȝ quo
ſdam purgatoriū in terra eē opinat̄

¶ Cxcv · De eodē ſermo ſecūdus ·

Beatꝰ es ſimon bariona qꝛ ca
ro ⁊ ſanguis nō reuelauit ti
bi ⁊ c̄ · Mat̄ · xvi · In quolibȝ
ꝑ̄lato requirunt̄ quatuoꝛ q̄ in beato
petro fuerūt · ſ · vita ſapia · ꝯſtantia ·
⁊ auctoritas rite collata · Perfectio
āt vite notat̄ cū dr̄ Btūs es · licet e
nim plena btitudo ſit in patria · Eſt
tn̄ aliqua btitudo ĩ via · Nam ſecun
dum Auguſti · in libro de vita btā ·
Ad plenā btitudinē requirūt̄ ſcȝ cō
pleta volūtas · volūtatis ſcitas · dſid
rioꝝ ſacietas Et ĩ his omibus plena

ſecuritas Habent quidā ſancti in p̄
ſenti quodāmodo voluntatē ꝯpletā
Sicut em̄ ipſi faciūt voluntatē dei.
pſ̄ In lege domini voluntas eꝰ. ſic
⁊ deus fecit volūtatē ipſoꝝ Pſ̄. Vo
luntatē timentiū ſe faciet Habent ſā
ctitatē voluntatis. Dicit em̄ Augꝰ.
ꝙ beatus ē q̄ habȝ quicq̄d vult ⁊ nic
hil maliuult In ſcīs viris voluntas
eoꝝ eſt ī bonis ⁊ de bonis Pſ̄ In mā
datis eꝰ volet nimis. Habēt quodā
modo deſiderioꝝ ſacietatē. q꞉ hn̄do
deuȝ habēt deſideriū ꝯpletuȝ. vn̄ dix
it philippꝰ Jo. xiiij. Domine oſtende
nobis prēȝ ⁊ ſufficit nobis Augꝰ Ni
mis eſt auarꝰ cui nō ſufficit deus Ha
bent ſecuritatē quā hēbat apl's Ro.
viij. Certꝰ ſum em̄ ꝙ neq꞉ mors ne
q꞉ vita ⁊ c̄. Secūdo neceſſariuȝ ē pre
lato diuina ſapiētia. qd̄ notat̄ cum
dr̄ Caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi
⁊ c̄. Eſt nāq꞉ q̄dā ſapientia carnis.
q̄dā ſanguis. q̄dā pris celeſtis Sapi
entia carnis ē appetitꝰ ſenſualitatis
Nō ē autē credēduȝ eꝰ magiſterio q꞉
falſus ꝓpheta ē. Treñ. ij. Prophete
tui viderūt tibi falſa ⁊ ſtulta. Nec ē
ſtandū iudicio eꝰ. q꞉ falſus iudex ē.
Jo. viij. Vos ſm̄ carnē iudicatis ⁊ c̄
Nec ſeruāda dieta eꝰ. q꞉ inſipiens
medicꝰ ē Ro. viij. Si ſm̄ carnē vixe
ritis moriemi̅. Nec habēdus comita
tꝰ eꝰ. q꞉ p̄ceps dux eſt Ibidē. Nichil
dānationis ē his q̄ nō ſcd̄m carneȝ ā
bulant Nec ſūt q̄rende diuicie eꝰ: q꞉
vilis negociator eſt. i. Coꝝ. xv. Ca
ro ⁊ ſanguis regnū dei nō poſſidebūt
Sapiētia ſanguis ē affectus ꝓpinqui
tatis Et iſta ſimiliter nō eſt ſequēda
maxie in tribꝰ ſcȝ in bonoꝝ tempora
liū diſtributione vbi ſeruāda ē ɼgu
la q̄ habet̄ Luc. vi. Nō ſup eſt date
elemoſinā. Nō edificate ꝓximoꝝ la
ta palatia. In beneficioꝝ eccl'iaſtico
rū collatione vbi ſuāda ē regula q̄
habet̄. Eccl'i. xij. Benefac iuſto ſcȝ
pauperi clerico ⁊ bono. ⁊ ne dederis
impio ſcȝ malo ꝓpinquo In ſacr̄mēto
rū diſpenſatōe vbi ſeruāda ē regu
la q̄ hētur Mat. x. Gratis accepiſtis
gratis date Tercia ē ſapīa pris celeſ
tis quā hūit petrꝰ. ⁊ iſta ſapīa btifi
cat. vnde p̄mittit̄ Beatꝰ es ſimon.
⁊ c̄ Vere em̄ btificat q꞉ iſta fides tn̄
ſcendit omneȝ ſenſū Heb. x. Fides ē
ſb̄a ſperādarum reꝝ argumentū nō
apparentiū Trāſcēdit intellectū hu
manū. ij. Coꝝ. x. In captiuitatē re
digentes omnē itellectū in obſequȝ
xp̄i Tn̄ſcendit intellcūm āgelicū. de
hoc dioniſius Ihs ſm̄ nos diuina cō
poſitō ⁊ ineffabil' ē oī v̄bo. ⁊ incog
nita oī menti ⁊ ipſi p̄mo dignīſſioꝝ
āgeloꝝ Tn̄ſcendit natuē curſū. q꞉ ē
opatrix miāculoꝝ Mat. ix. Si potes
credere oīa poſſibilia ſūt credēti Tn̄
ſcendit ōneȝ mūdi ī p̄ncipatū. Heb.
xi. Sci p fidē vicerūt regna ⁊ c̄. Ter
cio neceſſaria eſt p̄lato conſtantia.
Hec autē conſtātia maxime conſiſtit
in delinquentium correctōne ⁊ repre
prehenſione. ⁊ iſta conſtantia ſecun
dū Grego. debet habere diſcretio
nem. maturitatē. ⁊ fortitudinē Vn
de dicit ſup illud Ezechie. i. Planta
pedis vituli ſcȝ mature incedēs. for
tis ⁊ diuiſa. q꞉ vnuſq̄ſq꞉ p̄latꝰ ⁊ ve
nerationeȝ habet in maturitatē. et
fortitudineȝ ī ope. ⁊ diuiſionē vngu
le in diſcretione Prelatꝰ q̄dē dȝ eſſe
diſcretꝰ in diſcreta culpaꝝ examina
tōe maturꝰ ⁊ ī examīatoꝝ matuā p̄o
deratōe. fortis ī potēti puitōe Quarto
neceſſaria e p̄lato auctoritas rite col
lata qd̄ nōt̄ cū dr̄ Tibi dabo cla. reg
ni. ce. circa qd̄ tria ſūt videnda Prio a
quo ſūt iſte. ſ. claues. q꞉ a xp̄o. xp̄s
nāq꞉ hȝ tria gn̄a clauiū ſcȝ claues iferna
l' iuſticie. ⁊ iſtas claues nl'li dedit. ſ
eas ſibi retinuit Apoca. primo Habe
o claues mortis ⁊ inferni. Hȝ claues
celeſtis curie. ⁊ iſtas nō dedit oibꝰ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſed ſolū ſacerdotibus ⁊ p̄latis q̄ ſcd̄ꝫ
Iheromi. ſunt ſciētia ⁊ potētia diſcer
nēdi qua ſciētia ſeu potētia p̄cedente
ſacerdos deb; dignos recipe ⁊ indig
nos a regno excludere Habꝫ claues
fidei catholice Et iſtas cōmunicat ō
nibus Ambro. Clauē petri fidē dixe
rim p quā celos aperuit. penetrauit
inferna. maria calcauit. Arbitroꝛ il
lam clauē duodecꝫ artificū operatio
ne cōflatā. Duodecim eī apoſtoloꝝ
ſimbolo fides ſancta cōcepta eſt. Se
cūdo uidendū eſt cui datur. qꝛ petro
Soli eīn̄ ſacerdotes habent iſtas cla
ues Vere eī boni ſacerdotes iuriſdic
tionē habent vere. et digne ⁊ cōple
te Tercio videndū ē ad quid datur
iſte claues ſcꝫ ad ligādum ⁊ ſoluēdū
Eſt autē vinculum culpe pene eterne
⁊ penitentie. Sacerdos igit̄ poteſt li
gare et ſoluere vinculū penitentie.
Soluit autē deus ⁊ ligat vincula pe
ne eterne ⁊ culpe.

Cxcvi. De īuenti. ſci. ſtephai. f. i.

STatuiſti verba tua q̄ locut⁹
es in manib⁹ pueroꝝ tuoꝝ
et p̄phetaꝝ vt trāſferentur
oſſa regū nr̄oꝝ. et oſſa patrū nr̄oꝝ
de loco ſuo ⁊ c̄. Baruch. ij. Inuentio
ſiue trāſlatio corporis beati ſtephai
p̄thomr̄is cōmendabilis eſt quadru
pliciter. Primo ex pte illi⁹ a quo fac
ta ē ſcꝫ xpi. cuꝫ dr̄ Statuiſti v̄ba tua
Ipſe eī verba q̄ locut⁹ eſt de trāſlati
one beati ſtephani loquēdo ſtatuit
.i. firma ⁊ certa fecit Nō pꝫ qꝛ ipa re
uelatio nō fuit vana ſed t̄plici appa
ritione firmata Sicut eī i ore duoꝝ
vel trium teſtium ſtat oē v̄bū Et ſi
cut in tribus dieb⁹ expitur omē fac
tum ſic ⁊ in t̄bus reuelationib⁹ reue
lat̄ oē verbū. Nō eī erat huiuſmodi
reuelatio ſeu inuētio fantaſtica ſed
cōgruis ſimilitudinib⁹ demōſtrata.
Oſtēdit eī Gamaliel luciano tres ca
latos aureos vnū plenū roſis ruben
tibus q̄ ſignificabat reliquias beati
ſtephani q̄ fuit aure⁹ p caritatē ⁊ in
corruptionē carnis. ⁊ roſeus p ſang
uinis effuſionē Alij duo erāt plei ro
ſis albis ⁊ ſignificabat reliquias Ga
maliel ⁊ Nicodemi q̄ fuerūt aurei p
caritatē ⁊ albi p intentōis puritatē
Aliuꝫ eciā oſtēdit argētu; croco ple
nuꝫ ⁊ ſignificabat reliquias filij. Ni
codemi q̄ fuerat tāq̄ mūdum argen
tuꝫ p virginitatē. Croceus āt coloꝛ
dicit̄ eſſe medius inter albū ⁊ rubeū
qꝛ ipe cū cādoꝛe virginitatis habuit
albedinē pure intentionis ⁊ rubedi
nem caritatis. Secūdo cōmendabil̄
eſt ex pte illoꝝ p quos facta ē cū di
citur q̄ locut⁹ es in manib⁹ pueroꝝ
tuoꝝ ⁊ p̄phetaꝝ .i. nichodemi et ga
malielis ⁊ luciani q̄ fuerūt pueri p̄p̄t
puritatē ſimplicitatē ⁊ humilitatem
Iſta eī t̄a diſponūt hominē ad ſuſci
piendū diuinas reuelationes ſcꝫ pu
ritas Prou. xxij. Qui diligit cordis
mundiciā ⁊ c̄. Simplicitas Pro. xvi.
Cū ſimplicib⁹ ſermocinatio e⁹. ⁊ hu
militas Ps̄ Intellectū dat puulis Fu
erūt eciā p̄phete qd̄ pꝫ in gamaliele
q̄ manifeſtauit multa p̄terita. ſicut
ſuā ꝯfeſſionē ⁊ ſtephani paſſionē. p̄
ſentia occulta ſicut oſſa in terre viſ
ceribus occulta ⁊ futura ſicut vberta
tem venturā. Tercio ꝯmēdabilis eſt
ex par te illorum qui fuerunt reges
⁊ pat res. ſic i vocant̄ in auctorita
te p̄miſſa Fuerūt eī reges nō tirāni.
Tirannū eī t̄a faciūt ſcꝫ ambicio do
minādi. cupiditas lucrādi. et crude
litas ſeuiēdi Ipſi autē nō fuerūt tirā
ni ſed reges. qꝛ nō fuerunt ābicioſi
nec cupidi nec crudeles ſed miſericoꝛ
des ⁊ pij. fuerūt eciā prēs qꝛ nos ge
nuerūt p euāgelicā eruditionem. i.
Coꝛ. iiij. Nā i xpo ihēſu p euāgeliū
ego vos genui p exēpli exhibitōem
Eph. v. Imitatores dī eſtote ſic filij
kmi. p deuotā orōeꝫ ſicut ſtephan⁹.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

beatū paulū genuit qꝛ ipſū ſua oꝛōe ꝯuertit Quarto eſt ꝯmēdabilis xpī cauſam ex qua fiebat: qꝛ ſcꝫ in loco humili iacebāt. ⁊ ideo ad locū digni oꝛem trāſferēdi erant. quod notat᷑. cū dicitur Trāſferentur de loco ſuo.

Notandum autē ꝙ triplex tranſlatio facta eſt de corꝑe beati ſtephani. Prima fuit de loco deſpecto ad montē ſyon: ſicut hodie. vbi oſtenditur quāti ſit meriti apud deū. qꝛ ſuis meritis impetrauit bona tēporalia. qꝛ cū p̓us magna ſeuerilitas eſſꝫ ipſa die pluuia magna deſcendit ⁊ terrā fecūdauit ⁊ abundātiaꝫ magnā fecit. Impetrauit etiaꝫ bona corporalia. qꝛ ſuis meritis ꝑcedētibꝰ ſeptuagita tres homines a diuerſis languoꝛibus fuerunt liberati Impetrauit bona ſpūalia ſcꝫ dei indulgētiaꝫ ⁊ grām. Vnde dixit gamaliel luciano Aperi nobis vt ꝑ nos. aperiat deus oſtiuꝫ clemētie ſue in hoc mūdo Secūda trāſlatō fuit de mōte ſion in cōſtantinopolim vbi illi qui trāſferebant᷑ obuios hūerunt demones. āgelos. ⁊ ſtephanū Demones q̄dem deflebant ſua incendia dicētes Ve nobis. qꝛ prothomartir ſtephanꝰ tranſit diro nos verberās igne Angeli affuerūt cum celeſti melodia Angeli ei ſuꝑ eius corpꝰ celeſtes decātare laudes auditi ſunt. Stephanus ꝯpulſans pericula ſcꝫ maris tempeſtatem Apparuit em̄ eis dicens Ego ſū nolite timere Et ſic trāquillitateꝫ magnā fecit Tercia tranſlatio fuit de cōſtantinopoli romam. Quam q̄dem quatuoꝛ ꝯmendabileꝫ fecerūt Primū eſt beneficiū collatū qꝛ filia theodoſij fuit a demone liberata Poterat nāqꝫ dicere theodoſiꝰ ſtephano Filia mea male a demone vexatur. ⁊ poterat ſtephanꝰ rñdere Ego veniam ſcꝫ romā ⁊ curabo euꝫ. Secundum eſt ſtupendum prodigiū Nam cum ad quandā eccleſiā portarētūr vectores ſubſiſtunt. nec vltra progredi poſſunt. Aliud autē prodigium fuit. qꝛ cū corpus laurentij loco ſtephani greci accipere vellent amētes ſunt effecti ⁊ poſtea mortui ſunt Tercium gratie cōſortium quia corpus laurentij in latus ſe conuertit ⁊ medium ſepulchrum vacuum ſtephano dereliquit Eccleſiaſ. iiij. Melius eſt duos ſimul eſſe q̄ vnum Quartum eſt celeſte oraculum Clauſo enim ſepulchro audite ſunt voces āgelorum dicentium O felix roma q̄ corpus laurentij hiſpani ⁊ ſtephani iheroſolimitani glorioſa ⁊ veneranda pignora vno claudis manſoleo.

Cxcvij. De eodem die ſ. ſecū.

Cum eſſet ſtephanꝰ plenus ſpū ſancto intēdens in celū. ⁊c̄ Act. vij Olim i terra fuit vanitas. vacuitas ⁊ tenebroſitas. Gene. i. Terra āt erat inanis. ecce q̄ta vanitas. ⁊ vacua: ecce q̄ta vacuitas. ⁊ tēbre erāt ſuꝑ faciē abiſſi ecce q̄ta tenebroſitas. ſꝫ ſicut dr̄ Ecci xvi. Poſt hec deꝰ aſpexit in terrā ⁊ īpleuit eā bonis ſuis. ⁊ iſte reſpāis maxie apparuit in btō ſtephano qui nō habuit vacuitatē. ſꝫ ſpūs ſci pleitudinē. nec etiā dilexit terrenas vanitates ſed celeſtes amenitates adamauit. nec habuit aliquā tenebroſitatē. ſꝫ diuinā claritatē Ab his ergo ꝑmiſſis verbis cōmendat᷑ Et ꝑmo a grē plenitudie cū dr̄ Cū eſſꝫ ſtephanꝰ plenꝰ ſpū ſcō ⁊c̄. Fuit āt maxie plenꝰ grā ⁊ fortitudie. vn̄ ꝑmittitur ſtephanꝰ pleꝰ grā ⁊c̄ Iſta āt grā fuit caritas q̄ ē caput oīm grāꝝ q̄ i eo tāta fuit ꝙ ꝓ illꝭ q̄ ipm lapidabāt d ū exorabat. fulgentiꝰ ꝯmēdabat deo inimicos quādo alius obliuiſci poteeat etiā ſuos cariſſimos Bn̄nardus Vicit i eo ſēſū corporee paſſiōis affectꝰ intne ꝯpaſſiōis vt illoꝝ ſcelera magis plāgeret propria vulnera.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Fuit etiā plen⁹ fortitudine. q꞉ forti
ter pugnauit et vicit. ⁊ hoc fecit aux
ilio xpi. q̄ cū ipſo ſemp erat. pˢ Cuȝ
ipſo ſū in t̄bulatione eripiaȝ eum ⁊
glorificabo ⁊c̄. qđ pȝ ex multis. prio
ex īpterrito ſermone. cū dicit̄. Dura
ceruice ⁊ incircūciſi cordib⁹ ⁊ aurib⁹
Mat. xiij. Nō ei vos eſtis loquētes.
ſed ſpūs ſanct⁹. Secūdo ex importa
bili paſſione Job. vi. Que nāqꝫ eſt
fortitudo mea vt ſuſtineā. nec forti
do lapidum. fortitudo mea nec caro
mea enea eſt. Virtute autē dei ſte
phanus fuit fortior lapide q꞉ pcuſſ⁹
fractus nō fuit. et fuit fortior ere q꞉
pcuſſus nō murmurauit. Tercio ex
miraculoſa opatione Tāta ei pdigi
a ⁊ ſigna facere nō potuiſſet niſi de⁹
cū ipſo fuiſſet Jo. iij. Nemo ei poteſt
hec ſigna facere q̄ tu facis niſi fuerit
deus cū eo Quarto ex tā difficili ini
micoꝝ ſuoꝝ dilectōe. in hoc qđ ꝓ p
ſecutorib⁹ ſuis ⁊ ipſū affligentibus d
um exorauit. Eſt nāqꝫ maifeſtum ꝙ
deus cū eo fuit q̄ ſibi tantā pacientiā
dedit ꝙ etiā ſeipſuȝ ſupauit. Prou.
xvi. Melior ē paciens viro forti ⁊c.
Quinto ex tanta diuine ſapientie il
luſtratione q꞉ nō poterāt reſiſtere ſa
pientie ⁊ ſpūi q̄ loquebat̄. Secundo
cōmendat̄ a celeſti cōuerſatione qđ
tangit̄ ibi. cū dicit̄. intendens ī celū
Stephanus ei libenter corde cōuer
ſabatur in celo. nō in mūdo ſciens
ꝙ mund⁹ trāſit et q̄ntū ad diuicias.
delicias. ⁊ honores ij. Jo. ij. Oē qđ i
mūdo cōcupiſcencia carnis ē ⁊ cōcu
piſcentia oculoꝝ ⁊ ſupbia vite. Mū
dus trāſit et cōcupiſcentia e⁹ Qui i
gitur adheret iſtis trāſitoriis ipe p⁹
modum t̄plicē trāſitum faciet Prio
nāqꝫ trāſit de culpa in culpā Sap. ij.
Vino precioſo ⁊ vnguēto nos imple
amus. nullū pratū ſit qđ nō ptran
ſeat luxuria noſtra Gre. pccūm qđ
per penitētiā nō diluit̄ mox ſuo pon

dere ad aliud trahit. Secūdo de cul
pa in penā. et hoc dupliciter. Vel in
penaȝ pn̄tem. de qua dr̄. Roā. i. Tra
didit illos deus in paſſiones ignōmi
nie. ecce culpā ⁊ mercedē quaȝ opor
tuit erroris ſui in ſemetipſis recipiē
tes. ecce pena. Et ſicut nō probaue
rūt deū habere in noticia. ecce culpa
Tradidit illos de⁹ in repbum ſenſū
ecce pena. vel q̄ntū ad penā futuram
Job. xxxi. Tenēt tympanum ⁊ citha
ram. ecce culpa. et in pūcto ad infer
nū deſcēdūt. ecce pena et̄na Tercio
de pcā i penā Job. xxiiij. Trāſeāt ab
aquis niuiū in calorē nimiū Tercio
cōmendat̄ a diuina reuelatione. qđ
notat̄ cū dr̄. Ecce video celos aptos
⁊c̄. videndo autē celos aptos vidit
locū facilem ad ingrediendū. ſecurū
et amenū ad inhabitandū Oliȝ erat
celum clauſū. et ideo tūc impoſſibil̄
erat introit⁹ Sed mō celū ē aptum
Et iō omnes intrare poſſunt. vnde
Ps. Apite mihi portas iuſticie igre
ſſus in eas cōfitebor dn̄o. ⁊c̄. Eſt lo
c⁹ ſecur⁹ Mūdus āt nō ē ſecur⁹ ꝓpt̄
puerſitatē hoīm. nec aer ꝓpter inha
bitationē demonū. nec padiſus ter
reſtris ꝓpter ignē ⁊ gladium. Sed i
bi ſcȝ in celo. nec puerſitas hominū
poteſt attingē. nec malicia demonū
ibi pt̄ puenire. nec pt̄ ignis ſeu gla
di⁹ ibi deſeuire. Lu. xvi. Int̄ nos ⁊
vos chaos magnū firmatū ē vt hi q̄
volunt hinc trāſire ad vos nō pn̄t.
neqꝫ iñ huc trāſmeare Eſt etiā loc⁹
amen⁹ Tria āt ſūt ſm̄ Au. q̄ domū
faciūt amenū. ſcȝ qn̄ do⁹ paribꝰ ē di
ſpoſita mēbris. āpla ⁊ lucida. Sic i
celo ſūt multa loca. i. diuerſa merita
q̄ tn̄ ſūt paria. q꞉ ſcđm Au. i diſpari
claritate erit par gaudiū. Eſt etiā
valde āplū Baruth. iij. O iſrl̄ ꝙ̄ ma
gā ē dom⁹ dei ⁊ igēs loc⁹ poſſeſſiōis
e⁹ Eſt etiā lucidū Apo. xxi Claritas
dei illumiābit illā ⁊ lucna e⁹ ē agn⁹.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermo . ccxcviij . De ſancto dñico
Sermo pm⁹

Quaſi ſtella matutina in me
dio nebule et q̃ſi luna plena
in dieb⁹ ſuis lucet . et q̃ſi ſol
refulgẽs . ſic ille refulſit in tẽplo dei
Eccľ . li . Celũ ſpũale ſunt viri ſancti
in quibus deus p gratiã requieſcit .
Peccatores aũt ſunt terra quos de⁹
pedibus ſuis cõculcat dũ eos inflexi
bili iuſticia cõprimit Pſa . lxvi . Celũ
michi ſedes eſt . terra aũt ſcabellũ pe
dum meoꝝ . Btũs dñicus fuit celum
dei . et ideo in ipſo fuerũt planete dei
ſcꝫ ſtella matutina . ſol et luna . In
verbis ergo premiſſis aſſimilať ſtelle
matutine radianti . lune plene lucẽti
et ſoli refulgẽti Stella matutina eſt
lucifer qui quidẽ eſt calidus humid⁹
iocũdus et ſoľ nũcius Sic btũs dñic⁹
fuit calidus p feruentẽ zelũ Vnde dr̃
de eo Verba eius ardebãt vt facule
qꝛ in ſpiritu venerat et v̓tute helye
Ecc̃ . xlviij . Verba eius q̃ſi facule ar
debant Dicunť aũt v̓ba ſcõꝝ ignita
ꝓpli de cauſa ſcđm Amb . ſup . pſ̃ .
Beati immacľati . Tum qꝛ mũdant
Tum qꝛ inflãmant . tũ qꝛ illuminãt
Sic v̓ba beati dñici habuerũt v̓tutẽ
mũdandi inflãmandi et illuminandi
Ideo viſio de ipſo apparuit in ſpecie
catuli facule et ſtelle Nam inſtar ca
tuli habuit linguã medicinalẽ p quã
mũdabat ſaniem culpe et peccõꝝ In
ſtar facule inflãmabat torporẽ negli
gentie . Inſtar ſtelle illuĩabat tene
bras ignorantie . Scđo fuit humidus
p lacrimaꝝ effuſionẽ . Vnde de eo dr̃
ꝙ de ſuis oculis q̃ſi quendaꝫ fontem
effecerat lacrimaꝝ . De iſto fonte ꝓ
cedebãt aque amare dulces calide et
frigide . Aque amare ſũt lacrime cõ
punctiõis que fundunť ꝓ peccatis
ꝓpꝛiis . Judith . viij . Indulgẽtiã ei⁹
fuſis lac̃rimis poſtule⁹ . Et q̃uis btũs
dñicus peccã talia nõ h̓ret . adeo tñ
per lamenta pñie ſe macerabat . ac ſi
peccata talia h̓ret Aque v̓o dulces
ſunt lacrime deuotiõis que fundũť
ꝓ celeſtibus deſideriis . Iſtas habuit
btũs dñicus q̃ in orõne ſepe flẽ cõſue
uit Vnde de eo dicit̃ . Crebros adiun
gens ſeduľ fletus orõib⁹ Aque cali
de ſunt lac̃me cõpaſſiõis que fundũť
pro miſeriis alienis Et dñr calide . qꝛ
nõ fundunť niſi a corde fr̃na caritate
inflãmato . Juxta illud . ij . Coꝝ . xi .
Quis ſcandaliſatur et ego nõ vrõr .
Iſtas lacrimas h̃uit btũs dñicus . de
quo dicit̃ . ꝙ deus ſibi ſpecialẽ grãm
ꝯtulerat flere ꝓ peccatorib⁹ miſeris
et afflictis Aque frigide ſunt lac̃me
lamẽtatõis que fundunť ꝓ incolatu
pñtis miſerie . Vnde . pſ̃ . Heu michi
qꝛ incolatus me⁹ ꝓlongatus eſt ⁊c̃
Sancti em̃ viri mľtas paciunť tribu
latões ſed refrigeriũ magnũ h̃nt p
lac̃maꝝ effuſiones . pſ̃ . Tranſiuim⁹
p ignem et aquã et deduxiſti nos in
refrigeriũ . Jerẽmie . vi . Inuenietis re
frigeriũ aĩabus vr̃is . Tercio fuit io
cundus et hoc in mente . p ꝯſcie ſere
nitatẽ Prouer . xv . Secura mens q̃ſi
iuge cõuiuiũ . In facie p vultus ala
critatẽ vt ibidẽ . cor gaudẽs exhileãt
faciẽ . In ſmone p exhortatiõis ala
critatẽ et ſinceritatẽ In cõuerſatõe
p amicabilitatẽ . Prouer . xviij . Vir
amicabiľ ad ſocietateꝫ magis amic⁹
erit q̃ꝫ frať . Et ꝓpter iſtã q̃drupliceẽ
iocũditatẽ pt dici de eo qđ dr̃ de dño
Pſa . lij . Non clamabit ſcꝫ p impaciẽ
tiam . qꝛ h̃uit exhortatiõis alacritatẽ
Calamũ cõquaſſatũ nõ conteret . qꝛ
h̃uit cõuerſatõis cõmunitatem nõ
erit triſtis . qꝛ h̃uit ꝯſcie ſerenitatẽ
neqꝫ turbulentus quia h̃uit vultus
alacritatẽ . Orto ſolis iuſticie q̃ xp̃s
eſt preco ſiue nunti⁹ Sicut em̃ btũs
iohẽs baptiſta prenũciauit aduentũ
xp̃i . ſic et iſte vicinũ credit̃ pueniſſe
iudiciũ Luce . xiiij . Miſit ſeruũ ſuũ . ⁊ .

ordinē predicatoꝝ · vt exponit gre
go · hora cene .i. in fine ſeculi Miſſus
eſt ergo in extremo tēpore · qꝛ ſicut
dicitur .i. Coꝛ · x · Nos ſumꝰ in quos
fines ſeculoꝝ deuenerūt Miſſus ē ab
extremis terre .i. de finibꝰ hyſpanie ·
yſai · xlix · Ab extremis terre .i. a lon
ginquis ego vocaui te ⁊c̄ · Miſſus ē
vſqꝫ ad extremū terre Ps̄ In omnē
terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ ⁊ in fines orb
terre verba eoꝝ · yſa · xlix · Dedi te i
lucē gentiū vt ſis ſalus mea vſqꝫ ad
extremū terre · Miſſus ē pro extre
mo fine .i. pſequēdo ipſuꝫ deum · qui
ſicut dicit btūs Augꝰ · eſt finis deſide
rioꝝ noſtroꝝ qui ſine fine videbitur
ſine faſtidio amabiẗ · ſine fatigatiōe
laudabitur Secūdo aſſimilatur lune
plene Quādo autē luna ē plena tūc
habet q̄druplicē plenitudinē ſcꝫ ple
nitudinē lucis in corpore · v̓tutis in
opatione forme ſpicē: ⁊ imaginis im
pſſe Sic btūs dominicꝰ habuit plei
tudinē lucis in corpe .i. diuine ſapien
tie in mēte Eſt āt t̓plex ſapia · ſic dt
Augꝰ in libro de q̄titate aīe ſcꝫ noci
ua q̄ eſt ſapiētia mūdana · ſuꝑflua q̄
ē philoſophica · ⁊ neceſſaria q̄ ē diui
na Habere igiẗ ſapiētiam nociuā ē
eſſe lunā vacuā · habere ſapientiam
philoſophicaꝫ eſt eē lunam ſemiple
naꝫ · habere vero ſapientiā diuinam
ē eſſe lunā plenā Btūs dn̄icus nō fu
it luna vacua · qꝛ ſapientiā mūdanā
abhorruit · nec fuit luna ſemiplena ·
qꝛ ſapiētiā philoſophicā contēpſit · ſꝫ
fuit luna plena · qꝛ ſapiētiā dīuinā dile
xit · Secundo dicit̄ luna plena · qꝛ ha
buit plenitudinē v̓tutis in opatione
In homine ſūt intellectꝰ ⁊ affectꝰ Il
li ergo ſūt luna vacua q̄ habent itel
lectū vacuū dei cognitōe · affectū dei
amore · ⁊ effectū bona opatione Illi
vero ſūt luna ſemiplena qui habent
fidem: ſed non habent amorem nec
operationem · Beatus vero domini
cus fuit luna plena · qꝛ habuit intel
lectum illuminatum per fidem · affec
tum inflammatum per amorem · et
effectum informatum per bonā opera
tionem · Tercio dicitur luna plena ·
qꝛ habuit plenitudinē forme ſpecie
id eſt perſeuerantie Sunt enim qui
nec bene incipiunt nec bene profici
unt · nec bene finiūt Et iſti ſūt luna
vacua Sunt qui bene incipiunt · ſed
male proficiūt · iſti ſunt luna ſemiple
na · Sunt ⁊ qui bene incipiunt · profi
ciunt · ⁊ finiunt · iſti ſūt luna plena ·
Sed beatus dominicus bene incepit
qꝛ adhuc ſub nutricis cura conſtitu
tus in terra iacebat bene profecit ·
quia in ſua iuuentute vēdidit libros
⁊ precium pauperibus erogauit · et
bene continuauit · ⁊ finiuit · quia to
tam vitaꝫ ſuam in ſeruitio dei expen
dit Quarto beatus dominicus di
citur luna plena · quia habuit imagi
nis plenitudinem Anima nanqꝫ fac
ta eſt ad ymaginem dei quantuꝫ ad
memoriam · intelligentiam · ⁊ volun
tatem · quando igitur deus non eſt ī
memoria per retentionē · nec ī intel
ligētia · p fidē nec in volūtate p amo
rē tūc luna eſt vacua Quando vero
quis habet deum in intellectu per fi
dem · ſed non habet eum in amore p
voluntatem · tunc ymago lune eſt ſe
miplena Beatus autem dominicus
habuit eam plenam · quia deum rec
te cognouit ⁊ vere dilexit · in memo
ria ſemper retinuit · Tercio bea
tus dominicus aſſimilatur ſoli · Nam
dicit Auguſtinus · qꝺ in ſole tria con
ſiderantur ſcilicet qꝺ eſt · qꝺ lucet · et
qꝺ calet · In beato autem dominico
inſtar ſolis fuit eſſentia pura id eſt vi
ta ſancta: doctrina lucida · ⁊ caritas
inflāmata · Amittit autem ſol id eſt
prelati qui deberēt eſſe ſol · lucē ſuā
q̄tū ad nos q̄druplici de cā Prio ꝑp
t̄ nubis tectōnē .i. ſupbie obūbrtōeꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ezech·xxxij·Solez nube tegã.i.tegi
pmittã·Sed btũs dñicus iſto mõ nõ
amiſit lucẽ·qꝛ ſine nube ſupbie fuit·
Vnde libẽtius morabatꝛ carcaſſione
vbi deſpiciebatꝛ q̃ꝫ tholoſe vbi ab oĩ
bus honorabatꝛ·Scđo ꝓpter obiectio
nẽ lune.i.leuitatis et in ↄſtantie Vñ
de hoc·Ecc·xxvij·Stultus ſicut luna
mutatꝛ·Btũs aũt dñicus habuit ma
gnã mentis firmitatẽ Vnde dꝛ in ei9
legenda·tantã ſeruabat mentis cõ
ſtantiã vt vix aut nunq̃ꝫ ſemel enun
ciatũ ſermonez cũ deliberatione acq̃
eſceret immutarẽ·Tercio ꝓpter fumi
vel vaporis obumbrationẽ.i.carnalꝭ
cõcupiſcentie exalationẽ Apoca·ix·
Aſcendit fumus putei ſicut fornacis
magne et obſcurat9 eſt ſol et aer de
fumo putei·Jſtã aũt exalationẽ bea
tus dñicus nõ habuit·qꝛ v̓ginitatez
integram cuſtodiuit·Quarto ꝓpter
t̃re interpoſitionẽ.i.t̃renoꝝ cupidita
tem Jẽmie vi·A minori vſqꝫ ad ma
iorẽ oĩs auaricie ſtudent·Sed btũs
dñicus iſto mõ obſcurari nõ potuit·
qꝛ volũtariã pauptatẽ elegit Galꝭ·
vi·Michi mũdus crucifixus ẽ et ego
mũdo Mundus quippe ſibi crucifix9
eſt·qꝛ ipm̃ mundũ et oĩa mũdana
ꝛ t̃renas cupiditates vilipẽdit ꝛ deſ
pexit·Et ipſe mũdo crucifixus eſt·qꝛ
de mũdo nõ fuit reputat9 nec mũd9
de ipſo curabat·

¶ Sermo·cxcix·De eodẽ·ſmo ij·

Spiritus me9 qui eſt in te et
v̓ba mea que poſui ĩ ore tuo
nõ deficient de ore tuo·et de
ore ſeminis tui dicit dñs amodo et vſꝫ
in ſempit̃nũ Yſa·lix·Verũ pdicato
rem tria ↄmẽdant·ſcꝫ vita ſancta·
doctrina aſſidua·et ſapiens ꝓles et
fecunda·Jſta t̃a btm̃ dñicũ ↄmenda
¶ bilẽ reddunt ſcꝫ vita ſancta:cum dꝛ
Sp̃s me9 q̃ eſt in te.ipſe em̃ ſpm̃ ſcm̃
hũit·et ideo nõ tm̃ v̓bo ſ; etiã exẽplo
et v̓tutibus pdicauit·Vtebatꝛ enim
doctrinis exemplis et etiã miraculis
Quidaz em̃ erant inſcij et ignari·et
q̃ꝫtũ ad iſtos vtebatꝛ bonis ꝛ vtilib9
doct̃inis vt eos inſtruẽt Quidã erãt
inſipidi et indeuoti·et q̃ꝫtũ ad iſtos
vtebatꝛ gracijs et exẽplis vt indeuo
tos attrahẽt·Quidã v̓o erant duri
et obſtinati·et q̃ꝫtũ ad iſtos vtebatꝛ
miraculis vt eos conuertẽt·De hijs
tribus dꝛ·Marci vlt·Jlli aũt ꝓfecti
pdicauerũt vbiqꝫ·ecce doct̃na fruc
tuoſa·dño coopante et ſermonẽ cõ
firmante·ecce vita graciosa·ſequẽ
tibus ſignis·ecce miracula virtuoſa
De hijs trib9 etiã dicitꝛ·i·Johis·v·
Tres ſunt q̃ teſtimoniũ dant in celo
.i.in btõ dñico ſpũali et celeſti ſcꝫ pr̃
qui ſibi dedit miraculoꝝ potẽciã fili9
qui ſibi dedit pdicãdi ſapiãz et ſpũs
ſcũs q̃ ſibi dedit v̓tutẽ ꝛ grãz ¶ Scđm
eſt doctrina aſſidua:cũ dꝛ Et verba
mea que poſui in ore tuo·qđ eſt con̄
pdicatores deſidioſos q̃ v̓ba dei non
hñt in ore p doctrinã ſed abſcondũt
ĩ corde p deſidiã et p inertiam Et tñ
ſunt q̃tuor que abſcondi nõ dñt·ſcꝫ
Sapiã et thezaurus Ecclꝭ·xli·Sapiã
abſcõdita et thezaurus inviſus que
vtilitas ĩ vtriſqꝫ Talentũ·vt hꝫetur
Math·xxv·et frumentũ·Proũ·xi·
Qui abſcõdit frumentũ maledicetꝛ
in populis Non dñt v̓ba dei abſcõdi
qꝛ ſunt ſapiã dei·q̃ mediãte indocti
inſtruũtꝛ·ps·Teſtimoniũ dñi fidele
ſapiaz pſtans puulis Sunt theſaur9
dei quo egeni ditantur·Ps·Bonũ
michi lex oris tui ſup milia auri et ar
genti·Sunt talenta quib9 ſerui pcĩ
redimũtꝛ·et ad iſta talẽta aurea xpc
nos admonet cõparanda·vt habetur
Apoca·iij·Suadeo t̃ emẽ a me auꝝ
ignitũ ꝓbatum ꝛc̃·Sunt frumentũ
dei quo fideles reficiuntꝛ·Math·iiij·
Nõ in ſolo pane viuit hõ ꝛc̃ ¶ Terciũ
eſt ꝓles ſapiẽs et fecũda:cũ dicitꝛ Et
de ore ſeminis tui ꝛc̃·Semẽ em̃ beati

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dn̄ica fuit ordo p̄dicatoꝝ quez in xp̄o
ꝑ euāgeliū generauit. Nō em̄ iſte or
do fuit a caſu inuētus. vel ex huma
na prudētia inſtitutus. ſ fuit potiꝰ a
deo deſtinatꝰ Lu. xiiij. Miſit ſeruum
ſuū dicere inuitatis vt venirēt Gre
go. hora cene finis ē ſeculi. In hoc fi
ne mittit̄ ſeruus .i. ordo p̄dicatorū
ad inuitatos ꝑ legē ⁊ ꝓphetas vt re
pulſo faſtidio ad guſtādū cenā ſe p̄
pararent Secūdo fuit a ꝓphetis preſi
guratꝰ ⁊ maxime. zach. vi. vbi dici
tur ꝙ in q̄rta quadriga erant equi
varij ⁊ fortes. Iſti equi ſūt p̄dicato
res xp̄m ꝑ vniuerſū mundū portan
tes. Et dicunt̄ varij nō tantū ꝓpter
habitum. ſed etiā ꝓpter varietatez
v̓tutum Et dicunt̄ fortes q2 fortiter
ſciunt pugnare ⁊ ſe defendere. ⁊ ſūt
in quadriga .i. quarta In prima em̄
quadriga ſunt equi rufi id eſt ordo
martirū In ſecūda ſunt equi nigri .i.
ordo confeſſoꝝ qui ſe ꝑ macerationē
denigrauerūt In tercia ſūt equi albi
id ē ordo v̓ginū In quarta ſūt equi
varij id eſt ordo doctoꝝ ⁊ p̄dicato
rū Tercio iſte ordo fuit a matre dei
impetratꝰ ⁊ habitu inſignitꝰ Nā cū
quidā ſanctꝰ vir ante iſtiꝰ ordinis
inſtitutionē inſtaret orōni vidit be
atam v̓ginē mariā ꝓ humano gn̄e
exorātē cui ait xp̄s Quid poſſū ap̄liꝰ
facere Miſi priarchas ⁊ ꝓphas ⁊ pa
rū ſe emendauerūt. veni ⁊ ego ad e
os Deīde miſi ap̄l'os ⁊ me ⁊ eos occi
derūt Miſi etiā martires ⁊ ꝯfeſſores.
ac doctores ⁊ nec illis acquieuerūt.
Sed q2 nō eſt fas vt aliquid tibi de
negē dabo eis p̄dicatores meos. Fu
it etiā ipſe ordo predicatoꝝ a virgi
gine gl'oſa in h̄itu inſignitꝰ Nā cum
p̄us frēs h̄itū aliū deferrēt. btā vir
go h̄itum quē nūc habēt eis oſtēdit
Quarto fuit ab apoſtolis dei ſciētia
⁊ cōſtantia decoratꝰ Nā petrꝰ ⁊ pau
lus ſibi apparuerūt. cui petrꝰ baculū
paulus v̓o librū tradidit ⁊ dicētes.
Vade predica. quoniā ad hoc miſte
rium a deo es electꝰ Per libꝝ autez
ſignificat̄ donū ſcientie. Et ꝑ baculū
intelligit̄ fortitudo cōſtantie q̄ duo
in predicatoribꝰ maxime requirunt̄
Quinto a vicario dei fuit ꝯfirmatꝰ
Cū em̄ ſummꝰ pontifex beato dn̄co
ordinis predicatoꝝ cōfirmationem
petēti ſe difficilem exhiberet ſequen
ti nocte vidit in viſione ꝙ eccleſia
lateranī ruinā minaret̄. ⁊ ecce btūs
dn̄cꝰ occurrit ⁊ humeris ſuppoſitis
ipſam eccleſiam ſuſtentauit ⁊c̄ Sex
to fuit a beato dominico inſtitutus
Vnde ſuper illud Eccleſiaſ. x. Vtilez
rectorem in tempore ſuſcitauit. Di
cit gloſa interlinearis id eſt ordinez
predicatorum. ⁊c̄.

¶ CC. De eodem Sermo tercius.

LEx veritatis fuit in ore eius
⁊ iniq̄tas nō eſt inuēta in la
bijs eius i pace ⁊ equitate ā
bulā mecū ⁊ multos cōuertit ab ini
quitate Mal'. ij. Ex his verbis oſten
dit̄ ꝙ btūs dominicus habuit tripli
cē perfectōnem ¶ Primo nanq3 fuit
perfectus q̄tum ad ſe. cū dicitur Lex
veritatis fuit in ore eius ⁊ iniq̄tas n̄
eſt inuenta in labijs eius Que perfe
ctio fuit in veritatis ſcientia. cū dicit̄
Lex veritatis fuit in ore eius. ⁊ i ſā
ctitate vite. cū dicitur. ⁊ iniquitas
nō eſt inuēta in labijs eius ¶ Circa
primum notandum ꝙ quadruplex
eſt lex. Prima ē lex cupiditatis q̄
eſt aduocatorum. Yſaie. v. Ve qui
iuſtificatis impium ꝓ muneribꝰ ⁊ iu
ſticiā iuſti aufertis ab eo Secūda eſt
lex vanitatis que ē philoſophoꝝ Sa
pien. xiij. Vani ſunt omnes hoīes
in quibus non eſt ſcientia dei Ter
cio ē lex iniquitatis q̄ eſt maloꝝ Sa
p̄. ij. ſit āt fortitudo vrā lex iniuſticie
⁊c̄ Q̄rta nāq3 lex ē lex veritatis q̄ lex
ē ſcōꝝ Sap̄. x. dedit ei illi ſciaz ſcōꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Beatus autē dñicus nō habuit legē
cupiditatis · qꝛ oīa terrena ɔtempſit
nec legē vanitatis · qꝛ philoſophica
dogmata viliꝑēdit. neqꝫ legē iniqui
tatis · qꝛ innocentiā cuſtodiuit ſꝫ ipe
habuit legez veritatis · qꝛ in illa ſtu
duit et eam amplexatus fuit Prou̅ ·
iiij · Arripe illā et exaltabit te · glori
ficabis eam cū eam fueris āplexat⁹ ·
Scd̅o pfectio beati dñic fuit in ſanc
titate vite: cū dicit̄ Et iniquitas non
eſt inuenta in labijs eius Minus dr̄
et plus ſignificat · Non ſolū non fuit
in ipſo iniq̄tas · ſed potius fuit in ipō
magna ſanctitas · Perfecte aūt ſan
ctitatis ſex ſūt ſigna · Primū eſt vbe
rior fletus · Aug⁹ · Tanto quiſqꝫ eſt
ſanctior et ſc̄i deſiderij plenior · q̄nto
fit eius in orōne flet⁹ vberior Iſtud
ſignū habuit btūs dñicus · de quo dr̄
Specialem ſibi grac̄iā dñs cōtulerat
flere p peccōrib⁹ miſeris et afflictis
Scd̄m eſt mūdi deſpectus Vnde ſan
ctus in greco dicit̄ agyos .i. ſine t̄ra
qꝛ ille vere eſt ſanctus q̄ eſt ſine t̄ra
auaricie · Et beat⁹ dñicus mundū de
ſpexit · et q̄ntū ad diuicias qꝛ omia
terrena cōtempſit · et q̄ntū ad delici
as · qꝛ virginitatē ſeruauit · et q̄tuz
ad honores · qꝛ epiſcopatum fugit ·
Terciū eſt mētis exceſſus · i · Cor · i ·
Siue mente excedimus ꝛc̄ · pſ̄ · Ego
dixi in exceſſu meo oīs homo mēdax
Et de btō dñico dicit̄ · qꝙ in tm̄ rapie
batur mētis exceſſum et maxime q̄n
miſſa dicebat̄ · ac ſi xp̄m ibi viſibilit̄
videret · Quartū eſt moriendi deſide
rium · Phil̄ · i · Deſideriū hn̄s diſſolui
et cū xp̄o eſſe · Et de beato dñico dr̄ ·
Siciebat ſeru⁹ dei martiriū · ſicut ſitit
ceruus ad aque fluuium · Quintū eſt
appetitus celeſtium Phil̄ · iij · Noſtra
cōuerſatio in cel̄ eſt Crīſ · Nichil dꝫ
habere terrenū qui vult eē celeſtis
Et de beato dñico dicitur · nocte celi
pluſtrās lumina ꝛc̄ · Sextū eſt facil̄
impetratio graciarꝝ Pſ̄ · Inuocabit
me et ego audiam eum Yſaie · lxv ·
Adhuc illis loquentibus ego audiā
Iſtud ſignū habuit beatus dñicus q̄
legitur dixiſſe · Nunq̄d a deo aliquid
petij · qd̄ nō aſſequerer iuxta votum
Scd̄o fuit pfectus quantū ad deum ·
qd̄ notat̄ cum dicit̄ · In pace et equi
tate ambulauit mecū · Ipſe em̄ cum
deo in equitate ambulauit · qꝛ ſe to
taliter deo mancipauit · Multi autez
ſunt qui cū deo inequaliter ābulant
qꝛ partē peiorem dant deo et melio
rem mundo et diabolo ſcꝫ de corpore
ſuo diabolo iuuentutē et deo ſenectu
tem Oſee · vij · Comederunt alieni .i.
demōes · robur eius .i. iuuentutē ꝛc̄
De ſuo corde · qꝛ dant deo intellectū
p fidem et mundo dant affectum p
amorez Titum · i · Confitent̄ ſe noſſe
deum · factis aūt negant · De tēpore
ſuo · qꝛ diabolo dederunt tēpus pteri
tum et pn̄s Sed deo dare volunt fu
turꝝ et dicunt Ego agam penitenciā
cū tamen dicat̄ Eccleſ · ix · Omnia in
futurꝝ ſeruant̄ incerta · De opere ſuo
deo dant corticē exteriorē p apparen
tiam · ſibi autem retinent medullam
interiorem p vanā gloriam et inten
ſionem obliquā Math · xiij · Omnia
opera ſua faciunt vt videant̄ ab hoi
bus Et de ſubſtantia ſua · qꝛ deo dāt
vilia et ſibi retinent p̄ciosa ſicut fecit
Cayn qui ſpicas corroſas deo obtu
lit et plenas ſibi retinuit Sed beat⁹
dñicus cum deo in equitate ābulauit
qꝛ totū ſuum corpus et totū cor ſuū
et opus ſuū et totam ſubſtantiā ſuā
deo obtulit Tercio fuit pfectus q̄tū
ad proximū: cum dicitur Et multos
auertit ab iniquitate · Auertit quidē
eos dupliciter · ſcꝫ verbo doctrine et
exemplo vite · Nam aſſidue predica
bat et multos cōuertebat · ij · Thi ·
iiij · Predica verbū dei inſta oportūe
importune · et ideo monſtratus eſt in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſpecie catuli accenſaꝫ faculã baiulan tis Ipẽ em̃ obiurgabat · incedebat ⁊ demulcebat · Obiurgabat malos ſcꝫ latratu increpationis · Demulcebat bonos lingua lenĩetis exhortatõis ⁊ inflãmabat oẽs ad regulã amoris Ibidẽ · Argue ſcꝫ bonos · exhortãdo · obſecra oẽs ſcꝫ ad viaꝫ bonã deducen do · increpa malos ſcꝫ obiurgando · Ideo in archa moyſi erãt mãna · vir ga · ⁊ tabule · qꝛ i btõ dñico qui fuit archa dei · fuit mãna dulcis exhortati onis · quo ad bonos · v̓ga correctõiſ quo ad malos · ⁊ lex aõris : quo ad omnes · qꝛ illa exhortatio ⁊ correctõ procedebãt de fõte amoris · Secũdo malos auertit exemplo ſue vite · Di ſtinguit ãt aug̃ · in libro de ciuitate dei t̓plex genꝰ vite ſcꝫ ociosũ · actu oſũ · ⁊ ex vtroqꝫ cõpoſitum Primuꝫ genꝰ vite in ocio ꝯtẽplationis · ſecũ dũ in labore actõis · terciũ in excel lẽtia pfectõis · Iſtud t̓plex genꝰ vi te habuit btũs dñicꝰ · de duobus pri mis dr̓ Nocte celi pluſtrãs lumĩa ter ris dat v̓bi ſemina Habuit eciã ter ciũ qd̓ conſiſtit ĩ excellẽtia pfectõis Eſt autẽ perfectõ triplex vna ẽ excel lens q̃ conſiſtit in p̃ceptoꝝ obſuatio ne Et iſtã perfectõneꝫ habuit dũ ad huc eſſet laycꝰ Secũda ẽ excellentior q̃ cõſiſtit in conſilioꝝ additione · et iſtã habuit dum factus eſſet regula ris canonicꝰ Tercia ẽ excellẽtiſſima · ⁊ iſta cõſiſtit in ſuperogatõne · ⁊ iſ taꝫ habuit qñ fcũs ẽ vir apoſtolicus Tũc em̃ multa ꝯſilijs perogauit vt pote ꝯſilio pauptatis · nihil habẽ p̱ priũ nõ tm̃ in ſpẽali · ſꝫ eciã in ꝯmui Et ꝯſilio obedientie ſuare obedien tiã · nõ ſolũ vſqꝫ ad ꝯtumelias v̓boꝝ vel ablatõneꝫ reꝝ vel iiurias v̓beꝝ : ſed eciã vſꝫ ad mortẽ Cõſilio caſtita tis addidit · qꝛ ñ fuit cõtentꝰ ſeruare caſtitatẽ ꝯtinentie · ſed eciã ſeruauit caſtitatẽ virginalis mũdicie ·

CCi · de eodem ſmo q̃rtus ·

Miſit ſeruũ ſuũ hora cene ⁊ c̃ · Lu · xiiij · Per cenã finis ſecu li · p ſeruum ordo p̃dicatoꝝ ſignificatur hꝰ ordinis btũs dñicus fuit inſtitutor Ad bonitatẽ autẽ ſui tria maxime requirunt̃ Primum eſt fidelitas · Mathei · xxiiij · Quiſputas eſt fidelis ſeruꝰ ⁊ prudẽs · Iſtã fideli tateꝫ btũs dominicus deo ſeruauit · Tria em̃ ab ipſo accepit ſcꝫ corpus · animaꝫ · ⁊ res temporales q̃ deo fide liter reddidit Nã de carne reddidit deo puritatẽ · de mente d̓uotã oroeꝫ De rbus liberalẽ ad pauperes diſtri butionẽ Fuit eciã fidelis ſeruꝰ · qꝛ in his q̃ faciebat non ſuũ · ſed domini ſui hõrem intẽdebat · qd̓ eſt contra illos qui in his q̃ faciunt gl̓am mun di querũt Ipa autem humana gl̓a aliquãdo opus bonũ precedit · ⁊ tũc illud opus ẽ penitꝰ intermittẽdum · qꝛ ex corrupta radice nõ poteſt boꝰ fructꝰ prodire Aliquãdo cõcomitat̃ ⁊ tunc opꝰ eſt ꝯtinuandũ ⁊ pficiẽdũ Aliquãdo vero ſubſequit̃ quãdo q̃s de aliquo bono qd̓ fecit intra ſe vane gloriatur : et tunc ad ꝯfeſſioneꝫ eſt r̃ currendũ Iſtud autẽ viciũ vane gl̓e ſecũdum eũdeꝫ Criſ · difficulter vinci tur triplici de cauſa Primo qꝛ de bo no naſcit̃ · ſicut em̃ ex veſtimẽto tine a naſcit̃ q̃ veſtimẽtum corrodit ⁊ ex oleribꝰ naſcit̃ vermis q̃ olera corrum pit · ſic ex bonis opibus interdũ vana gloria naſcit̃ q̃ ipſa bona opera ledit

Secũdo quia non habet contrari um per quod vincatur · ſicut fornica tio habet pro contrario caſtitateꝫ · ſuperbia pro contrario habet humi litatem Tercio qꝛ q̃to plus cõpeſ citur · tanto plus auget̃ · Et ratio ſe cũduꝫ eundem Criſ · Quia omne ma lũ ex malo naſcitur Sola autẽ vana gl̓a de bono p̱cedit · ideo nõ extingui tur per bonum · ſed magis augetur ·

Scđo ad bonitatez ſerui ſpectat mū
dicia. pš. Ambulans in via immacu
lata hic michi miſtrabat. Iſtā mūdi
ciā btūs dñicus habuit. qꝛ v̓ginitatē
integrā cuſtodiuit Que quidē v̓gini
tas bti dñici v̓ginitati btē marie in
qn̄tū fuit poſſibile ſimilis multū fuit
Ipſa em̄ habuit v̓ginitatē integrā.
qꝛ fuit v̓go et mente et carne. ſic et
btūs dñicus integritatē carnis hūit
et etiā mentis puritatē ſeruauit Vna
em̄ ſine alia nō ſufficit Vnde āgelus
qui iohāni apparuit zona aurea cinc
tus in pectore aduenit. vt hēt Apo. i
qꝛ talis dꝫ eſſe angelicus p integrita
tem carnis et dꝫ eſſe cinctus p mūdi
ciam cogitationis. et dꝫ eſſe cinctus
in pectore zona aurea. qꝛ hoc dꝫ facē
ex caritate cordis. Scđo btā virgo
habuit virginitatē dedicatā xp̄o. qꝛ
ipſam p̄mo deo vouit et dedicauit.
ſic btūs dominicus v̓ginitatē ſuā deo
vouit et vendidit. Prouerb. vltimo
Syndonē fecit et vendidit et cingulū
tradidit cananeo. Per ſindonē que
mltis tunſionib9 ad candorē deducit
ſignificat v̓ginitas que multis mace
rationib9 habet. Iſta v̓ginitas debꝫ
deo vendi. i. deuoueri. In qua vendi
tione homo cum deo multū lucrat. qꝛ
dat deo corpis et aīme puritatē. reci
pit ab eo eiuſdē corpis et aīe felicita
tem Iſti aūt qui mūdo eam vendūt
multū pdunt. qꝛ dant aurū v̓ginita
tis et recipiunt plumbū. ſcꝫ corrupti
onis. et caſtitatis cingulū quo ſin9
fluxibilium cogitationū reſtrīgitur.
cananeo tradit. quādo xp̄o qui eſt
zelator ſp̄oſe ſue ipſa v̓ginitas deuo
uetur. Tercio v̓go btā habuit v̓gini
tatē tranſfuſiuaz. qꝛ licet pulcherrima
fuerit a nullo tamē potuit ↄcupiſci.
qꝛ puritas ſua in alios trāſfundebat
et oēs motus illicitos extinguebat
Iſtud etiā fuit in btō dñico. qꝛ cum
quidā ſcolāis carnis lubricū pateret
et manū eius oſcularet ipē ſcolaris
tn̄ ex illa manu v̓ginea ꝓdire ſenſit
odorē q eius cor penetrauit et oēm
cōcupiſcentie eſtū extinxit. ideo eius
odor aſſilari pt odori cedri et mirre
Sicut em̄ odor cedri fugat ſerpentes
et odor mirre fugat v̓mes. ſic odor
ſue puritatis imundas expellebat co
gitatōnes Tercio ad bonitatē ſerui
requirit vigilantia. Luce. xij. Beati
ſerui illi quos cū venerit dñs inuene
rit vigilantes. ſ btūs dñicus valdē
in orōnibus vigilauit. Cui9 ſex circū
ſtancias habuerūt. Primo namqꝫ fu
erunt feruētes. Vnde legitur q fre
quent cū veſtibus balneatis in eccl'a
pnoctabat. Mane aūt facto huiōdi
ſue veſtes magis ſicce reperiebant q̄
veſtes ſocior ſuor q̄uis veſtes ſuor
ſocior iuxta ignē tota nocte dimitte
bant. Tantus em̄ ardor amoris eius
pectus inflāmauerat. q eius corpus
feruē faciebat. et ſic corpus ſuccenſū
veſtimēta madida exſiccabat. Scđo
fuerunt efficaces. Vnde dixit cuidaz
ſuo familiari. Nunq̄ a deo quicq̄ petij
qn̄ illud cōſequerer iuxta votū Ipſe
enim a deo exaudiri meruit et ꝓpter
intenſū clamorē cordis. pš. Clama
uit ad me et ego exaudiā eū. et ꝓpt
impletionē diuine voluntatis. pš. Vo
luntatem timentiū ſe faciet. et ꝓpter
magnitudinē credulitatis Mat. xxi
Quecūqꝫ pecieritis in orōe credētes
accipietis Tercio fuerūt leues. et iō
in celū aſcendebāt Illa em̄ oratio eſt
grauis que vel hꝫ pondus peccati Iſa. i
Cū multiplicaueritis orōnez nō exau
diā ⁊c. vel pondus teremitatis Heb. xij
Deponētes oē pondus ⁊c. vel pond9
carnalitatis. In veteri aūt lege de al
tari holocauſtor erat via ad altare
incenſi. qꝛ de mortificatōne carnis tn̄
ſit ad ſuauitatē orōis Iſtud aūt pon
dus orōes bti dñici nō habuerūt. qꝛ
et ſine pccō extitit et terena cōtēpſit

et carnē ſuā macerauit. Quarto fue
rūt ꝯtinue qꝛ in oꝛōe cōtinue pnocta
bat. Luc. xviij. Opoꝛtet ſemp oꝛare
et nunꝙ̄ deficere. Vere ipē nō deficie
bat qñ oꝛare incepit in ſua puericia.
qñ ſup nudā terrā accūbebat. ⁊ ꝑſe
cutus ē in etate reliq̄. ⁊ ꝯſūmauit in
moꝛte ſua qꝛ tūc xp̄o filios ſuos recō
mēdauit ⁊ pollicitus ē ſeruatuꝝ pꝰ
moꝛtē ſuā. Quinto fuerūt deuote. qꝛ
tāta dulcedine plenꝰ erat ꝙ ſepe a ſe
ipſo deficiebat. p̄s. Memoꝛ fui dei ⁊
delectatꝰ ſū ⁊c̄. Sexto fuerūt ſincere
qꝛ nō petebat aliqđ terrenum cōmo
dū ſed ſalutē aīaꝝ. Vñ de eo dꝛ ꝙ ſe
pe deuz rogauit ꝙ talē grām ſibi in
fundere dignaret̄ q̄ ſe totū poſſet im
pendere vtilitatibꝰ ꝓximoꝝ ⁊c̄.

CCij. De eodē ſermo quintꝰ.

Opus fac euangeliſte miniſte
riū tuū imple ſobrius eſto.
ij. Thi. iiij. Ex hijs vbis oſtē
dit̄ ꝙ laudabiliter btūs dominicꝰ ſe
hūit. quo ad ꝓximū. quo ad deū. et
quo ad ipſū. Quo ad ꝓximū q̄dē lau
dabiliter ſe hūit. qꝛ verbo ⁊ exēplo p̄
dicauit: qđ notat̄: cum dꝛ. Opus fac
euāgeliſte. Ad veꝝ autē euāgeliſtaꝝ
quatuoꝛ req̄rūtur. ſcꝫ. doctrina. ſcia
vita. ⁊ ꝯſcia. Et iſta q̄tuoꝛ tāgit do
minꝰ Lu. xxi. Ego em̄ dabo vob̄. ſcꝫ
apoſtolis q̄ fuerūt magne pfectiōis
ecce vita. os. ecce doctrina. et ſapi
entiam. ecce ſcia. cui nō poterūt reſi
ſtere ⁊ ꝯtradicere oēs aduerſarij ve
ſtri. ecce ꝯſtātia. Sciētia em̄ ſine doc
trina nulliꝰ ē vtilitatis. Doctrina vͦ
ſine ſcia: ē magne fatuitatis. Scien
tia ⁊ doctrina ſine vita ē magne va
nitatis. Et hec iſta tria ſine ꝯſtātia ē
magne deſpicabilitatis. qꝛ timidi ⁊
puſillanimes ab oībꝰ ꝯtēnūtur. Be
atus igit̄ dominicꝰ hūit ſciam cū do
ctrina alias ſua ſcia nullius fuiſſꝫ vti
litatis. Ecci. xx. Sapiētia abſcōdita
et theſaurꝰ inuiſus q̄ vtilitas in vtriſ
qꝫ. Tria nāqꝫ ſūt que nō dn̄t abſcon
di. ſcꝫ iuſticia dei. veritas dei. ⁊ mīa
dei. Ps. Juſticiaꝫ tuā non abſcōdi ī
coꝛde meo. veritateꝫ tuā. ⁊ ſalutare
tuū dixi. Non abſcōdi miam tuā ⁊c̄
Prelatꝰ igit̄ dꝫ manifeſtare iuſticiā
dei. ⁊c̄. per quā ſubditi ſollicitent̄ in
operādis Veritatē dei: p quā inſtru
ant̄ in credēdis. Et miam dei p quā
animētur ī diligēdis. Secūdo btūs
dominicꝰ hūit doctrinā cū ſcia alias
doctrina fuiſſet magne fatuitatis.
Vñ greḡ. Neceſſe ē ꝙ ſtulte ſapitur
ſtulte p̄dicet̄. p̄. Thi. i. Nō intelligen
tes neqꝫ q̄ loquūtur: neqꝫ q̄ affirmāt
Tales ſunt ſicut filij viperaꝝ q̄ an̄ tē
pꝰ rūpūt maternū vteꝝ vt exire poſ
ſint ad oꝛtū. Sic ⁊ multi an̄ tempꝰ in
terrūpūt ſtudiū vt exire poſſint ad
predicādū. Tercio hūit ſciam ⁊ do
ctrinā cū vita. alias totū fuiſſet vani
tas. Magna em̄ vanitas ē inſtar cā
dele alios illūīare ⁊ ſeipſū ꝯſumere
Tales hn̄t voceꝫ iacob. i. doctrinā: ſꝫ
manꝰ eſau. i. opationē malā. Tales
ſūt ſimiles illi egyptō. de quo legit̄.
Numeri xxiiij. Qui natꝰ erat ex p̄re
egyptio ⁊ matre iudea q̄ deū iſrahel
blaſphemauit. Tales em̄ naſcuntur
ex p̄re egyptio. i. dyabolo ꝓpter malā
vitā: ſed videtur eſſe filij iudee. i. ec
cleſie ꝓpter doctrinā. Quarto hūit
conſtātiā ꝯtra hereticos ⁊ infideles ali
as cetera p̄cedētia fuiſſent magne de
ſpicabilitatis. Scdm aūt Criſ. tria
ſunt genera hoīm q̄ in ſuis opatōi
bus timere nō dn̄t. Vñ ait. Miles ſi
bellū timeret nūꝙ̄ victoria frueret̄.
Agricola vero ſi laboꝛes fugēt nunꝙ̄
fructꝰ terre colligēt. Negociatoꝛ ſi t̄
re ⁊ maris picula foꝛmidaēt lucri cō
mercia nō ꝯgregaret. Sic ſerui dn̄i ſi
pericula tēptatōis abhoꝛrerēt ⁊ otio
ſi reſideāt nūꝙ̄ ꝓbatōis coꝛonā inue
niēt. Btūs ego dn̄icꝰ nō timuit: ſed

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

valde ↄſtās fuit. Ex eo ꝙ fuit miles
xpi. ij. Thi. ij. Labora ſicut bonus mi
les ihu xpi. Et ſicut agricola dei Ibi
dē. Laborātē agricolā oportet pmo
de fructib⁹ pcipe. Et negociator reg
ni Luce. xix. Negociamini dū venio.
¶ Secūdo btūs Dominic⁹ laudabilitē
ſe hūit quo ad deū cui⁹ miniſterium
adipleuit: qđ notat̄ cū dr. Miniſteri
um tuū imple. Miniſtrauit āt deo
ſuā intelligentiā pfidē. nō quācūqꝫ fi
dē ſed firmā ⁊ certā. ⁊ dilectioni cō
iunctā. ij. Thi. iiij. Bonū certamen
certaui curſū ↄſūmaui. fidē ſeruaui.
ecce ꝙ̄ firma. in reliquo repoſita eſt
mihi corona iuſticie. ecce ꝙ̄ certa nō
ſolū michi ſed ⁊ hijs q̄ diligūt aduē
tū eius. ecce ꝙ̄ cōiuncta dilectioni.
Secūdo btūs Dominic⁹ miſtrauit do
ſuā affectiuā p amorē Noluit eñ ter
rena q̄rē: ſed ſpūalia ⁊ celeſtia deſi
derare. qꝛ terrena in vita hūt laborē
Eccī. viij. Eſt hō qui diebus ac nocti
b⁹ ſomnū nō capit ocul̄ ⁊c̄. In mor
te hūt dolorē. Eiuſdē. v. Diuitie con
gregate in malū dn̄i ſui pereūt in af
flictione peſſima. Poſt mortē pariūt
vacuitatē ⁊ famē. Job xxvij. Diues
eñ cū dormierit: nihil ſecū affert ⁊c̄
Bona aūt ſpūalia in vita hūt delcā
bilitatē. Ps. Cantabiles mihi erāt
iuſtificatōes tue. In morte ſecurita
tem. Prouerb. iij. Si dormieris non
timebis ⁊c̄. Poſt mortem ſatietatē
Pſalmiſta. Satiabor cum apparuerit
gloria tua. Tercio miniſtrauit deo
ſuam operatiuam per ſollicitam ope
rationem. Ipſe enim bonis operib⁹
vacauit. Et in puericia ſua. quia ſub
nutrice ſua conſtitut⁹ lectum dimit
tebat. ⁊ ſuper nudam terram accum
bebat. In iuuentute. quia libros vē
didit ⁊ pauperibus erogauit. Et in
tota reliqua ſua etate. quia totam
vitam ſuam expendit in dei ſeruiciū
et cōuerſionem animarum. ¶ Quarto
miniſtrauit ſe totum deo. Nam cum
a deo acceperit corpus ⁊ animam ⁊
res. Ipſe corp⁹ dedit proximo ad vē
dendum. ſicut patet in legenda. Ani
mam ad compatiendum. Vnde dici
tur de eo. Specialem ſibi gratiam do
minus dederat flere pro peccatorib⁹
miſeris ⁊ afflictis. Et res ad ſubueni
endum. quia omnia ſua pauperib⁹
erogauit. ¶ Tercio laudabiliter ſe ha
buit quo ad ſeipſum cum dicitur So
brius eſto. Circa quod eſt notandū
ꝙ eſt quadruplex homo. ſcilicet ho
mo brutalis qui ſcilicet ſequitur ap
petitum ſenſualitatis Pſalmiſta. Cō
paratus eſt homo iumentis inſipien
tibus ⁊ ſimilis factus eſt illis. Et iſte
non eſt ſobrius ſed ebrius ebrietate
carnalis laſciuie. Prouer. vij. Veni
et inebriemur vberibus. Secund⁹
homo eſt ipſe homo racionalis. qui
ſcilicet viuit ſcđm racionis imperiū
p̄. Corinth. vij. Qui autem habent
vxores tanꝙ̄ non habentes ſint ⁊c̄.
Iſte eſt ſobrius ſobrietate temperā
tie. Vnde dicitur de vino iocundita
tis mundane. Eccleſiaſt. xxxi. Si bi
bas illud tēperate. eris ſobri⁹ Ter
cius ē hō angelic⁹. qui ſcꝫ mūdum ⁊
oēm actū carnalē penit⁹ deſerit ⁊ an
gelico more viuit. De talib⁹ dicitur
Lu. xx. Equales eñ ſunt angel̄ Iſte
eſt ſobri⁹ ſobrietate abſtinētie. quia
abſtinet a mūdo ⁊ a delectationib⁹
mūdi. p̄. Theſſal̄. v. Nos qui diei ſu
mus: ſobrij ſim⁹ Quart⁹ eſt homo
diuinus. ſcilicet qui totus per amo
rem tranſit in deum. Talis erat apo
ſtolus. qui dicebat ad Galathas ſe
cundo. Viuo ego iam non ego ⁊ ce
tera. Et iſte eſt ſobrius ſobrietate
vie inde venturus ad ſatietatem pa
trie. Canticorum quinto. ſic dicitur
Bibite amici. ecce ſobrietas vie.
et iebriamini kmi. ecce ſacietas patrie
Btūs igit̄ Dominicus nō fuit homo

v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

brutalis · qꝛ ſenſualitatē ſuā rationi
ſubigebat · nec fuit cōtent9 eſſe ſolū
mō hō rōnalis · qꝛ oībus mūdanis et
ṫrenis abrenūciabat: ſ fuit hō ange
licus · qꝛ ab omni carnali delectatōe
abſtinuit · Et fuit hō diuin9 · qꝛ tot9
p amorē in deū trāſiuit · de ſobrietate
vie perueniēs ad ſacietatē patrie · Vñ
de eo dr̄ · Liber carnis vinculo celos
introiuit: vbi pleno poculo guſtauit
et ſitiuit ·

Sermo · ccii · De eodē · ſermo · vi ·

Vos eſtis ſal terre Math · v ·
Inq̄ntum pñs euangeliū ad
honorē bti dñici decātatur ·
ipſe ibidē aſſimilat̄ ſali cōdienti · luci
refulgenti · ciuitati eminēti · et lucerne
in candelabro radienti Ipſe nāq̄ ha
buit diuinā ſapiaꝫ · et ideo aſſimilat̄
ſali cōdienti: cū dr̄ Vos eſtis ſal ṫre
Dicit̄ autē ſal rōne originis · ratōne
nōis · et rōne virtutis · Rōne origis
qꝛ ſicut dicit Criſ · ſup math · Natuā
ſalis gñatur p aquā · p calorē ſolis ·
ac p flatum venti · et ex eo qḋ fuit in
aliam ſpeciē cōmutat̄ Sic etiā btūs
dñicus in virū ſpūalem eſt gñatus p
aquā .i. lacrimaꝝ effuſionē Vnde dicit̄
de eo Crebros adiungēs ſedul̄ flet9
orōnibus Et · pſ̄ · Lauab̄ me ſcꝫ p la
crimaꝝ effuſionē et ſup niuē dealba
bor · qꝛ inde acquirā mentis innouati
onem Per calorē ſolis .i. p feruentē
amorē Vnde interogat9 in quo libro
magis ſtuduerat: rñdit in libro cari
tatis · pſ̄ · Inflammatū eſt cor meū ·
ſcꝫ p feruentē caritatē et renes mei
cōmutati ſunt ſcꝫ p mentis puritatē
Per ventū ſcꝫ ſpūs ſancti afflationē
qui cor eius ſic afflabat q̄ mentis ex
ceſſum aliqñ in eo faciebat · ita q̄ lo
quens cū deo in orōnib9 patiebatur
amoris ebrietatē loquens cū p̄ximo
in exhortationib9 cōtemperabat ſe p
ſobrietateꝫ · ii · Coꝝ · v · Siue mente
excedim9 deo ſiue ſobrii ſumus nob ·

Scd̄o dicit̄ ſal ratione nōis · Sal em̄
ſcḋm Yſidoꝝ · dr̄ a ſale .i. a mari ſalſo
vel a ſole · qꝛ ſicut ſol oībus eſt dīs et
neceſſarius ita et ſal Vel dr̄ a ſalien
do · qꝛ ſalit ab igne Btūs aūt dñic9
p ſuā ſapiaꝫ et doctrinā · mō induce
bat hōies ad peccati amarā ꝯtritōeꝫ
et tunc poterāt dici ſal a ſallo · modo
ad lucidā dei cognitionē · et tunc po
terat dici ſal a ſole · et mō ad mundi
cōtemptū et deſpectionē · et tunc po
terat dici ſal a ſaliendo · qꝛ hōies ab
appetitu mūdi reſilire faciebat · iux
ta illud Naum · iii · Omnis q̄ viderit
te reſiliet a te · Tercio dicit̄ ſal rōne
virtutis Nam ſcḋm Criſ · Sal in carne
fetorē aufert · ſordes expurgat et ver
mes nō ſinit gñari · ſic btūs dñicus p
ſuā ſapientiā et doctrinā auferebat
fetorem male fame · expurgabat ſor
des cōcupiſcētie · et nō ſinebat in cō
ſcientia gñari vermem remordentis
culpe Nñ aūt ſal iſtā virtutē nō hꝫ:
ad nichilū valꝫ vltra: niſi vt mittat̄
foras et cōculcet̄ ab hominibus Tales
em̄ cōculcant̄ a ſanctis in iudicio per
cōdemnationē Mal̄ · vlt̄ · Calcabitis
impios ꝛc̄ · A deo p ſui furoris effuſi
onē · Yſa · lxiii · Calcaui eos in furore
meo ꝛc̄ · Ab angelis p ſepationem ·
Apoc̄ · xiiii · Calcatus eſt lacus extra
ciuitatē · A demonib9 calcant̄ p eter
nā cruciationeꝫ Job xviii · Calcet ſup
eum q̄ſi rex interitus ¶ Scd̄o habuit
lucidā doctrinā · et ideo aſſimilat̄ luci
refulgenti: cū dr̄ · Vos eſtis lux mūdi
Dicit̄ aūt lux mūdi triplici de cā · Pri
mo ꝓpt̄ lucis puritatē · cū em̄ triplex
ſit ſpēs ignis ſcꝫ carbo · flāma et lux ·
nō dixit xp̄s Vos eſtis carbo mūdi l̄
flamma mūdi ſ lux mūdi · Carbo em̄
eſt lux in materia ṫreſtri · tales ſunt
quoꝝ ſcꝫ doctrina admixta eſt ṫrene
cupiditati Flāma ē ignis in materia
aeris · tales ſūt quoꝝ doctrina admix
ta ē hūanī ābitioni Lux vō ignis eſt

in ſua eſſentia puriſſima Tales ſunt
quorum doctrina eſt pure propter
deum ⁊ commoduꝫ animarum Talis
fuit doctrina beati dominici. ⁊ talē
voluit eſſe doctrinam ſequentiuꝫ fili
orū Vnde in teſtamēto quod beatꝰ
dominicus in morte fecit tria eis le
gauit ſcilicet paupertatem. humili
tateꝫ. ⁊ caritatē. In hoc em̄ ꝙ pau
pertatem legauit noluit ꝙ propter
cupiditatem terrenam predicarent
In hoc ꝙ humilitatem eis legauit.
noluit ꝙ propter laudem humanaꝫ
predicarent. et in hoc ꝙ eis caritatē
legauit voluit ꝙ predicarent ſoluꝫ
propter ſalutem animarum .i. The
ſſa.ij. Neqꝫ ei aliquando fuimꝰ i oc
caſione auaritie deꝰ teſtis ē Ecce. qꝛ
nō fuit carbo mūdi: neqꝫ q̄rentes ab
hominibus gl'am. ecce qꝛ nō fuit flam
ma mūdi. ſed facti ſumꝰ puuli i me
dio vri ⁊c. ecce qꝛ fuit lux mūdi. Se
cūdo dicit' lux propter lucis effcām ſi
ue opationem Lux enim excitat dor
mientes. delectat aſpicīētes. ⁊ diri
git opantes. ſic btūs dominicꝰ iſta
tria in hominibꝰ faciebat ꝓpter que
mōſtratus eſt in ſpecie catuli latrā
tis: facule ardentis. ⁊ ſtelle micātis
Fuit ei dei catulus in q̄ntum pctōres
latratu ſue p̄dicatōis a ſomno pec
cati excitabat. ⁊ fuit facula dei in q̄n
tuꝫ bonos ad celeſtia inflāmabat. fu
it ſtella dei in q̄ntū omnes in viā iuſ
ticie deducebat ⁊ dirigebat. Tercio
dicitur eē lux propter maioris lucis
ꝑticipationeꝫ Lux em̄ primo ɔtinet' i
luminaribꝰ: deinde ↄ̄tur in nubibꝰ
poſtea in mōtibꝰ. poſtea in terris in
ferioribꝰ: radiuis diuine grē ⁊ ſapiē
Primo fuit in ap'lis tanq̄ in lumina
ribꝰ Deinde fuit in p̄mis doctoribus
ſicut in nubibꝰ. deinde in modernis
doctoribꝰ ſicut in mōtibꝰ. deinde ec
ā in ſubditis ⁊ ceteris electis: ſicut
in terris inferioribꝰ. Btūs autē dn̄

cus in q̄ntuꝫ fuit deuotꝰ laicus fuit tē
ra dei. ⁊ ideo fuit irradiatꝰ. in q̄ntū
fuit regularis canonicꝰ ſic erat mōſ
dei. ⁊ iō magis fuit illuſtratꝰ. In q̄n
tuꝫ vero fuit hō celeſtis ⁊ āgelicꝰ ꝑ
v̄ginitatē. erat nubes dei. ⁊ ideo ad
huc amplīꝰ fuit illuminatꝰ In q̄ntuꝫ
vero fuit vir apoſtolicꝰ erat lumina
re dei. ⁊ ideo fuit maxime illuſtratꝰ
Proue. iiij. Semita iuſti .i. bti dn̄ci
quaſi lux ſplēdens. quādo ſcꝫ fuit d
uotus laicus. procedit quādo fuit r̄
gularis canonicꝰ. ⁊ creſcit quādo
fuit effcūs āgelicus. vſqꝫ ad pfectuꝫ
diem. quādo effcūs ē vir apoſtolicꝰ
Tercio habuit vitā eminentē: ⁊ iō
aſſimilatur ciuitati eminenti. cū ſub
ditur Nō poteſt ciuitas abſcōdi ⁊c.
Ciuitas ſupra montē poſita ē ſana.
⁊ munda ⁊ eſt ſecura. ſic ⁊ religio in
eminētia perfectōis ē ſana ꝓpt vo
tum pauptatis volūtarie. Ecci. xxxi
Sanitas anime ⁊ corpis ſobrius po
tus ⁊ ecā ſobrīꝰ cibꝰ Econ̄. dr Ecci.
xxxvij. Propter crapulā multi obie
runt ⁊c. Ps Prodijt quaſi ex adipe
iniq̄tas eoꝝ Eſt mūda propter votū
caſtitatis ⁊ continentie .i. Coꝝ. vij.
Emundemus nos ab omni inq̄namē
to carnis ⁊ ſpūs Eſt ſecura propter
votuꝫ obedientie Periculoſuꝫ eſt ei
quādo quis a propria voluntate du
citur Ecc. xxiiij. Si preſtes anime tu
e ɔcupiſcētias eius faciet te in gaudi
ū inimicis tuis ⁊c. Merito hūit lucidaꝫ
famā. iō aſſilāt' lucerne ſup candela
bꝝ radiāti cū dr. Neqꝫ accēdunt lu
cernā ⁊c Prelatꝰ etenī ſicut alijs p̄e
minꝫ in ordīe. ſic p̄eminē dꝫ in fama
⁊ opinioē Vn̄ dr .i. Reg. i. ꝙ ſaul ab
humore ſup̄ oēꝫ ꝑp'm eminebat In
huero p̄odꝰ laboris itelligi pōt. ſup
hueꝝ āt eſt caput i quo maxie viſꝰ
⁊ odoātꝰ vigꝫ. platꝰ ḡ dꝫ alijs p̄emi
nē ⁊ i laboē actōis ⁊ iviſu ɔgitōiſ ⁊ i
odoē opiōis. ꝫ tn̄ m'lti p̄nt dicē illd

Yſaie.iij.Nolite me cõſtituere prin
cipem populi.Nõ ſum medicus et in
domo mea non eſt panis neq veſti
mentũ Non em̃ poſſunt curare aliena
vulnera exemplo vite. nec hñt panẽ
ſacre doctrine.nec ornamentũ bone
opinionis et fame Sed de btõ dinco
dici poteſt illud Math.v.Qui autẽ
fecerit.ecce vita ſancta.et docuerit
ecce doctrina clara.hic magnꝰ voca
bitur in regno.ecce eminens fama.
Fuit namq magnꝰ ĩ regno celoꝝ.i.
in eccleſia militante ſ3 mõ eſt maior
in eccleſia triumphante.

¶Sermo.cciiij.De ſancto Lauren
tio martire.Sermo pͥmꝰ

Probauit me q̃ſi auꝝ qd per
ignẽ tranſit Job xxiij.Bea
tus laurentiꝰ fuit auꝝ ꝓpter
pfectionẽ vite.et fuit ꝓbatus p exa
minationẽ pene.Dicit̃ auꝝ inq̃ntum
fuit p̄latus.et inq̃ntum fuit martir
inuictus.et inquantũ fuit p̄dicator
glorioſus ¶Dicit̃ aũt auꝝ inquantũ fu
it p̄latus.Eſt namq auꝝ temperatũ
ſolidũ et puꝝ Sic etiã p̄latus d3 eſſe
tẽperatus in iuſticia.ſolidus in vita
et purus in cõſcientia. Auꝝ autẽ h3
ex tẽperantia q ſit calidum et humi
dum. ſic p̄latus hrẽ d3 iſtud tẽpera
mentũ vt ſit calidus p amorẽ et hui
dus p cõpaſſionẽ Iſtud autem tẽpera
mentũ btũs Greg.q̃druplicitẽ ponit
Primo.qñ vinũ ſeueritatis tempat̃
oleo pietatis.ſicut p3 in ſamaritano
Scdo qñ virga correctionis tẽperat̃
manna dulcedinis.ſicut p3 in archa
in qua erat vͦga et manna. Tercio
qñ virga ferientis diſcipline tẽpatur
baculo ſuſtentantis mĩe.pſ̃.Virga
tua et baculꝰ tuꝰ et c̃.Quarto qñ rigor
p̃ne rectitudinis tẽperate miſcet̃ le
nitate m̃ne cõpaſſionis.Scdo auꝝ
eſt ſolidũ ex qua ſoliditate h3 q non
tingit ſicut alia metalla. Prelatus
ergo d3 habere vitã tam ſolidam q

ſubditos nõ tingat.i.p malum exem
plum nõ inficiat.Malũ em̃ exemplũ
p̄latoꝝ cito inficit vitam ſubditoꝝ
Sicut btũs Gregꝰ.oñt exemplo ca
pitis.ducis.oculi.et paſtoris.Lan
guente inq̃t capite mẽbra incaſſum
vigent.Fruſtra exercitus velociter
ſequit̃ ſi a duce errat̃ Oculũ qui p̃ui
dendis greſſibus p̄eminent cura pul
ueris nõ obſcuret.Paſtor namq cũ
p abrupta gradit̃.neceſſe eſt vt ad
p̄cipiciũ grex ſequat̃.Tercio auꝝ eſt
puꝝ.q2 p̄latus debet eſſe purus et
mũdus in cõſcientia.Vnde beatus
Gregꝰ.in paſtorali dicit.Nulla p̄ſu
lem immũdicia polluat.q2 hoc eius
ſuſcepit officiũ.vt ĩ alienis cordibꝰ
pollutionis maculas tergat.q2 neccẽ
eſt vt mũdas ſtudeat hrẽ manꝰ qui
alioꝝ ſordes mũdare curat.ne tacta
deterius inq̃net.Si em̃ ſordida inſe
quens lutum tenet qd tangit potiꝰ
inq̃nat.Beatus vero laurentiꝰ mar
tir inquantũ fuit p̄latus.i.archidia
conꝰ dicit̃ auꝝ.q2 ipſe fuit tẽperatꝰ
hñdo calorẽ feruoris in rep̄hendẽdo.
et humiditatez cõpaſſionis in paupi
bus cõpatiendo.Fuit etiam ſolidus
ſolidu3 exemplũ ſanctitatis p̄bendo
Et purus.mundiciã mentis et corpo
ris ſectando ¶Scdo btũs laurentius
fuit martir inuictus Et q̃ntũ ad hoc
ſimilit̃ compatur auro Aurũ namq
ſub malleo nõ reſiſtit vt ferrum.nõ
frangit̃ vt vas terreũ.nec reſonat
vt es ſonoꝝ.ſ3 in ſubtiliſſimas lami
nas dilatat̃.Sic etia3 laurentius ſub
malleo tribulationis diuine correcti
oni nõ reſiſtebat p mẽtis ꝗ intentio
nis duriciã.vt illi fecerũt.de quibꝰ
dicit̃ Job.xlj.Cor eius indurabit̃ q̃ſi
lapis Nec fuit fractꝰ p aliq̃ mentis
diffidentiã.vt illi q̃ ſignificant̃ p ſta
tuam danielis.cuius pedes fictiles
lapis percuſſit et comminuta fuit.Nec
murmurauit p impacientiã.ſicut dĩ

Eccl. x. Vir ſapiēs ⁊ diſciplinatꝰ nō
murmurabit correctus. ſed fuit dila
tatus ⁊ ſbtiliatus p obedientiā. ⁊ iō
ꝯſecutus victoriaꝫ. Prouē. xxi. Vir
obediens loquit̄ victorias ¶ Tercio
beatus laurentius fuit p̄dicator grō
ſus. ⁊ q̄tuꝫ ad hoc bene ſignificatur
p aurꝝ. Quādo autē lamina aurea
ſubducta debꝫ malleādo cū argēto ī
corpari. necc̄e eſt vt a t̄bus p̄caueat̄
ſcꝫ a puluere. ⁊ a v̄eto. ⁊ ab humōre
Sic ſi aurꝝ caritatis debꝫ adiungi cuꝫ
argēto ſonore p̄dicatōnis oportꝫ q
illud ꝯſeruet̄ a puluere t̄rene cupidi
tatis. ⁊ a v̄eto humaī fauōris. ⁊ ab
huōē aōris ꝓrij Iſta t̄a btūs laurēti
us vitauit ſcꝫ puluerē t̄rene cupidi
tatis. q2 theꝫ auros auare ſibi nō re
tinuit Ventū hūane ābitōnis. q2 ar
chidyaconus ecc̄ie romane erat ⁊ ta
mē pauperꝝ pedes lauabat Et humo
rē noxiuꝫ ꝓrij amoris. q2 vitā ſuaꝫ
ꝯtēpſit ⁊ ꝓ ꝓximo morti ſe tradidit
De his trib9 dr. p̄. Theſſa. ij. Neqꝫ
em̄ aliqñ ſumus ī occaſione auaritie
Ecce q2 nō hūit puluerē t̄rene cupi
ditatis: neqꝫ q̄rentes ab homīb9 glo
riā. ecce q2 vitauit v̄etum hūane lau
dis. Volebamꝰ vobis tradere aīas
nr̄as. ecce q2 nō habuit humoreꝫ ꝓ
prij amoris Secūdo btūs laurentius
fuit aurꝝ in igne ꝓbatū ⁊ examinatū
In auri āt examinatōne tria cōcur
runt ſcꝫ ignis. ſulfur. ⁊ puluis antiq̄
lateris Sic btūs laurentiꝰ examiatꝰ
fuit p igneꝫ materialeꝫ eꝰ corpꝰ exu
rentē Per īuidiā diaboli ferentē ⁊ ex
urentē ⁊ ipſū crudelit̄ pſequentē. p
auariciā decij theꝫ auros ecc̄ie ſitiētē
Later nāqꝫ ſiccꝰ ē auarꝰ: ab oī hūoē
ꝯpaſſionis vacuꝰ. ſ3 nec ignis ipſum
exuſſit. nec eꝰ mētē ledē potuit. nec
īuidia diaboli ipm̄ ſupauit. nec tirā
ni auaricia ecc̄ie theꝫ auros auferre
potuit. Aurꝝ autē examiatū in igne
retinet ſuā integritatē. maiorē ācꝗ̄
rit puritatē. ⁊ ampliorē induit clari
tateꝫ Sic btūs laurentiꝰ in igne poſi
tus retinuit ītegritateꝫ fidei Eſt aūt
fides ītegra quādo ē omnibꝰ ſuis ar
ticulis munita. qñ lingua cū corde ⁊
cor cū lingua ꝯcordat. qñ ē caritati
ꝯiuncta. qñ eſt opibꝰ īformata Talē
fidē integrā habuit btūs laurētiꝰ Ip
ſe em̄ oēs articulos perfecte credidit
Vnde qñ luciliū baptiſauit de oibus
articulis fidei ipſū īterogauit: Ipē
chriſtū in corde credidit ⁊ ore confeſ
ſus fuit. vñ dixit. Accuſatꝰ nō nega
ui nomē ſcm̄ tuuꝫ ⁊ interrogatus te
xp̄e cōfeſſus ſū Ipē etiā fidē cū carita
te habuit. ꝓ qua caritate ſe morti tē
didit Fides etiā eꝰ bonis fuit opibus
ornata Vñ de eo dr Laurētiꝰ bonum
opꝰ opatus ē. q̄ p ſignū crucis cecos
illumiauit Secūdo maioreꝫ acq̄ſiuit
puritatē In aīa āt t̄plex impuritas ī
uenit̄ ſcꝫ doloris. timoris. ⁊ erroris
Ps̄ Cor meū ꝯturbatuꝫ ē: ecce dolor
Dereliq̄t me v̄tus mea. ecce timor ⁊
lum̄ oculorꝝ meorꝝ ⁊ ipſū nō ē mecuꝫ
ecce error Sed iſta triplex īpuritas ī
morte ſanctorꝝ auferē Ps̄ Quare tri
ſtis es aīma ⁊ quare conturbas me.
ſpera in domino: qm̄ adhuc ꝯfitebor
illi. Quando ſcilicet a a voluntate
dolor. ⁊ a memoria timor ⁊ a ratione
omis error receſſerit ⁊ ſucceſſerit il
la quam ſperamus. mira claritas.
plena ſuauitas: ⁊ eterna ſecuritas.
Tercio acquiſiuit ampliorem clarita
tem. Qui enim prius fuit ignotus
poſtea toti mundo factus eſt clarus
Ambroſius Beatum laurentiuꝫ gra
no ſinapis poſſumus cōparare qui di
uerſis attritus paſſionibus per totū
orbeꝫ gratia ſua meruit fragare mā
tirij. qui a natura conſtitutꝰ in cor
pore erat humilis ignotus ⁊ vilis.
Poſtq̄ v̄o eſt vexatꝰ. laceratꝰ ⁊ ex
uſtꝰ. vniuerſis per totum mundū
eccleſijs odorē ſue nobilitatis īfudit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sermo. ccv. De eodem Sermo. ij.

Vapor ignis exurꝫ carnes eiꝰ
Eccl. xxxviij. Notandū eſt.
ꝙ eſt quadruplex ignis. ſcꝫ
interior ſiue ſpūal. exterior ſiue ma
terial. ſupior ſiue celeſtis et inferior
ſiue infernal. Primꝰ ignis inflāmat
corda Scd̄s exurit corpa Terciꝰ cōſu
mit carnē et illuīnat mētē Quartus
vrit carnē et affligit mentē. Primo
igne btūs laurentiꝰ fuit inflāmatus
p amorē. Scd̄o fuit examinatꝰ p cre
mationē Tercio fuit plenꝰ. ꝫ a q̄rto
totalit̄ alienꝰ Eſt igit̄ p̄mus ignis
interior et ſpūalis qui eſt deuotio et
feruor diuini amoris quo btūs laurē
tius fuit totalit̄ inflāmatus Vnde po
terat dicē cū ꝓpha. Inflammatū eſt
cor meū et renes mei cōmutati ſunt
Ex quibus verbis h̄etur. ꝙ iſte ignis
diuini amoris extinguit q̄druplicem
amorē in ordinatū. ꝫ accēdit diuinū
amorē. Extinguit eñ amorē carnalē
Ideo dicit̄ Renes mei cōmutati ſunt
Greg. Guſtato ſpū deſipit oīs caro
Ps. Vre renes meos et cor meū Ex
tinguit terrenū amorē. Vnde ſubdit̄
Et ego in nichilū redactꝰ ſū. qui eñ
mundū deſpiciūt ꝛ nichil a mūdanis
hoibus reputant̄. i. Cor. iiij. Tanq̄
purgamēta huiꝰ mūdi facti ſumꝰ ꝛc̄
Iſte igit̄ ignis ſpūalis amorē trenū
extinguit. q̄ ſicut dicit Criſoſt. Vere
nō hꝫ ſup terrā qd̄ amet q̄ donū cele
ſte in veritate guſtauerit Extinguit
amorē domeſticū. i. pntū Vnde ſbdit̄
Et neſciui. Deut. xxxiij. Qui dixerit
patri ſuo et mri ſue. neſcio vos. et
ſuis fribus. ignoro illos et neſcierūt
filios ſuos. hij cuſtodierūt eloquiū
tuū Extinguit amorē ꝓpriū ꝛ puatū
Vnde ſubdit̄. Vt iumentū factus ſū
apud te Qui eñ ſeipſos decipiūt ꝓpt̄
xp̄m ſunt iumentū xp̄i. ſicut et ama
tores ſui ſunt iumentū diaboli Gnat
aūt amorē diuinū Vnde ſubdit̄ Ego

ſemp tecū. Amor namq̄ꝫ diuinus ani
mas deo coniungit. i. Cor. vi. Qui
adheret deo vnꝰ ſpūs eſt cū eo. Iſte
igit̄ ignis ſpūalis extinxit in beato
laurētio amorē carnalē. q̄ credit̄ ꝙ
virginitatē ſeruauit. Amorē trenū.
q̄ theſauros eccleſie ſibi nō retinuit
ſed paupibus diſpenſauit. Amorem
domeſticū. q̄ patriā et pntes ſuos.
qui erant in hiſpania deſeruit et ob
amorez principis aploꝝ rome pegri
nari voluit Amorē priuatū. q̄ ꝓ xp̄o
vitā ſuā deſpexit ꝛ morti ſe tradidit
Habuit autē amorē diuinū. q̄ ſuper
oīa xp̄m dilexit. Scd̄s eſt ignis exte
rior et material quo btūs laurentiꝰ
fuit exuſtus et examinatꝰ. ps. Igne
me exaīaſti. et nō eſt inuēta in me
iniq̄tas Iſtū aūt ignē exteriorē quo
cruciabat̄ extinxit ꝓpter tria refrige
ria que habuit. Primū eſt deſideriū
celeſtis glorie. Amb. Neq̄ꝫ eñ btūs
laurentiꝰ ignīū tormenta viſceribꝰ
ſentire poterat. qui ſenſibꝰ padiſi re
frigeriū poſſidebat. Scd̄m eſt medi
tatio diuine legis. Ide. dum xp̄i pre
cepta cogitat frigidū eſt ſibi omne
qd̄ patit̄. Tercū eſt puritas cōſcien
tie. Idem. Ardet pfecto totis viſceri
bus fortiſſimꝰ martir et vrit̄ ꝫ regnū
dei ptractans refrigerio cōſcientie
victor exultat Terciꝰ vero ignis eſt
ignis ſupior et celeſtis. ſcꝫ ſpūſſcūs
quo btūs laurētiꝰ fuit plenꝰ. de quo
dicit̄ Tren. i. De excelſo miſit ignem
in oſſibꝰ meis et erudiuit me Si eñ
iſte ignis mittit̄ in oſſa. manifeſtū ē.
ꝙ mittit̄ in carnē pellē et medullam
Per pellē intelligit̄ exterior cōuerſa
tio. per carnē ſenſualitas. p os rō. p
medullā intentio Iſte igit̄ ignis incē
dit pellē q̄ exurit ↄuerſationē vetuſ
tā et facit nouā. Iſa. i. Excoquā ad
purū ſcoriā tuaꝫ Eph. iiij. Deponite
vos ſcd̄m p̄ſtinā vrāꝫ cōuerſationē.
veterē hoīeꝫ Incēdit carnē. i. ſenſuali

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

tatem vt iam homo ſcd̃m ſenſualita
tez ⁊ voluptatez carnis nõ viuat .i.
Coꝝ .x. In carne em̃ ambulãtes nõ
ſꝫm carnẽ militamꝰ Incẽdit etiã oſſa
.i. rationez vt nunꝙ̃ ipſa rõ ad ſenſu
alitatẽ declinet alias magna cõfuſio
in animo generaret̃ . Prouẽ .xxx. p
tria mouet̃ terra .i. anima ⁊ quartũ
nõ poteſt ſuſtinere Et iſta tria ſunt:
ſeruus ſtultꝰ . ⁊ mulier odioſa . ⁊ an
cilla Senſualitas ẽ ſerua . ideo nõ de
bet regnare Eſt ſtulta . ideo nõ debꝫ
cibo ſaturari . ſed fame affligi . Eſt o
dioſa . ideo nõ debet cũ rõne matri
monio copulari Eſt ancilla . ideo nõ
debet domine .i. rõnis maior fieri In
cendit etiã iſte ignis medullaꝫ id eſt
intentionẽ vt quicquid faciat . amo
re celeſtiũ faciat . ſed dicit̃ Oſee .ix.
Effraim pcuſſus eſt . radix eius exſic
cata ẽ . fructũ neqꝙ̃ faciet Radix ex
ſiccata eſt . intẽtio corrupta ẽ . Ideo
nõ facit fructũ .i. aliqđ opus merito
riũ Quartꝰ ẽ ignis inferior infernal̃
q̃ aĩas ⁊ corpoꝛa nõ cõſumit ſed cõbu
rit . ſicut oſtẽdit Augꝰ in libro de ci
uitate dei multiplici exẽplo . Primo
exemplo vermiũ dicẽs . Nõnullũ ge
nꝰ vermiũ in aquis calidis reperitur
quaꝝ feruorẽ nemo impune ꝯtractꝫ
Illi autẽ nõ ſolũ ſine vlla ſui leſione
ibi ſũt . ſꝫ etiã extra viuẽ nõ pñt: Se
cũdo exẽplo montiũ . qꝛ montes ſici
lie ab antiquis ignibꝰ eſtuãt ⁊ tamẽ
integri pſeuerãt Tercio exẽplo car
nis Lignũ eĩ ſub terra poſitũ de faci
li putreſcit . ſꝫ tamẽ v̇tute ignis i. car
bonẽ redactuꝫ putreſcẽ nõ põt ita vt
in terra humida carbones infoſſi incoꝛ
ruptibilit̃ maneãt . Quarto exẽplo
pauonis q̃ hꝫ carnes q̃ſi incorruptibi
les ſi fuerint aſſate . ſicut ipẽ dicit ſe
hoc eſſe exptum . Qͥnto exẽplo ſala
mandre q̃ in igne viuẽ ꝓhibet̃ . Sex
to exẽplo aĩme Vñ ait Ipẽ aĩmꝰ cꝰ
ꝑñtia corpꝰ viuit ⁊ regit̃ ⁊ dolorem

pati põt ⁊ mori nõ põt Hoc ergo erit
tunc in corpibus damnatoꝝ . quod
nũc eſſe ſcimꝰ in animis hoĩm .

Ccvi . de eodẽ ſermo terciꝰ .

Certamẽ forte dedit ei vt vi
nceret Sap .x. Btũs laurẽtiꝰ
xp̃i pugil egregius quadru
pliciter geſſit certamẽ Primo nanqꝫ
certauit ꝯtra ſuã ſenſualitatẽ: Nam
ſenſualitas penas refugiebat ⁊ ratio
appetebat . ſed ratio vicit ⁊ penas ſuſ
tinuit patient̃ . ꝯ̃ſtanter . gaudent̃ . ⁊
deſiderant̃ Suſtinere patient̃ ẽ neci
tatis . ꝯ̃ſtanter ẽ deuotõnis gaudẽter
ẽ pfectõnis . deſiderãter ẽ ꝑſus diui
ne v̇tutis Btũs laurentiꝰ penas ſuſ
ſtinuit patiẽter . qꝛ nõ murmurauit .
nec pſecutores odiuit . ſꝫ pro ipſ̃ ora
uit Heb .x. Patientia vobis neceſſa
ria eſt Vñ dr̃ de martiribꝰ . Nõ mur
mur reſonat . nõ q̃rimonia ⁊ c̃ . Secũ
do ſuſtinuit gratãter . qꝛ in ipſis pe
nis gratias deo reddebat dicens . Aſ
ſatus ſum gratias ago . Caro aſſata
ſapidior eſt q̃ꝫ lixa . quia magis pla
cet deo gratiarum actio in aduerſis
q̃ꝫ in proſperis Tercio beatꝰ lau
rentius ſuſtinuit gaudenter . Vnde
dixit Gaudeo plane . qꝛ hoſtia chriſ
ti effici merui . Exemplo apoſtoloꝝ
de quibus dicitur Actuum . quinto .
Ibãt apoſtoli gaudentes a conſpcũ
concilij: ⁊ c̃ . Quarto ſuſtinuit deſide
ranter . qꝛ adhuc maiora pati ⁊ appo
ni deſiderabat Vnde dixit decio . In
felix has epulas ſemp optaui Sci nã
qꝫ viri deſiderant ꝓ chriſto ⁊ pati ⁊
affligi ſciẽtes q̃ꝫ pſecutores ſũt tãꝙ̃
apes q̃ licet pungãt per penã . tamen
mellificant preparando dulcedinez
eternam Pſalmiſta . Circũdederunt
me ſicut apes Sunt tanꝙ̃ fabri quia
licet feriant . tamen coronam eternã
fabricant . Pſalmiſta . Supra dorſuꝫ
meum fabricauerũt pctõres ꝓlonga
uerunt . ⁊ c̃ . Sunt tanꝙ̃ cõflatores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

qꝛ licet argentū ponant ad flammā
tñ purgant ab omni ſcoria Mal. iij
Sedebit cōflans et emūdans argen
tum ⁊c. Scḋo certauit cōtra carnifi
ces. Carnifex em̄ con̄ ipm̄ inferebat
penas. ſed btūs laurētius cōtra car
nifices offerebat pacientiā et conſtan
tiā Amb. Btūs laurētius martir mā
ſit in xp̄o vſq; ad temptationē: vſq;
ad tyrannicā interogationē vſq; ad
acerrimā cōminationē et vſ; ad mor
tem. In qua longa nece qꝛ bene mā
ducauerat et bn̄ biberat tamq̄ illa
eſca ſanginatus et illo calice ebrius
tormēta nō ſenſit: nō ceſſit et in reg
nū ſucceſſit Iſtam aūt tantā cōſtan
tiā hēbat p caritatē inuincibilē qua
munitus erat Cañ. viij. Fortis eſt vt
mors dilectio. Sicut em̄ mors ſepat
ab hoīe animā ſenſū et motū. Sic in
btō laurentio caritas ſepauit aīam
ſuā ab amore mūdi. ſenſū carnis ab
amore ſui. et motū oīs peccati Et ſic
mortuus erat mundo p ſepationem
aīe ab ipſo. ſibi vero p ſepationē
ſenſus xp̄i. et diabolo p ſepationē
motus omnis peccati. et ſic chriſtus
in ipſo erāt loco aīe viuificando ipm̄
p amorē Loco ſenſus infundendo ſibi
ſenſū p fidē Et loco motus: ducendo
eū ad bonā opationē vt dicere poſſit
cū aplō ad Gal. ij. Viuo ego iā non
ego viuit vero i me xp̄s. Tercio cer
tauit con̄ diabolū. Nam diabolus for
titer con̄ eum ſeuiebat et ipſe viriliť
reſiſtebat. qꝛ armis ſpūalibus muni
tus fuit. De quibus dicit̄ Ephes. vi.
Induite loricā iuſticie. in omnib9 ſu
mentes ſcutū fidei et galeam ſalutis
aſſumite. Diabolus namq; habz tela
multa et venenata et ignita. Vnde
dicit̄ ibidē Vt poſſitis oīa tela. ecce
q̄ multa. neqſſimi. ecce q̄ venenata.
ignea extinguē. ecce q̄ ignita Quia
igit̄ ſunt multa debem9 induē loricā
iuſticie.i.caritatē que dicit̄ lorica. qꝛ

ex omni pte munit. et iuſticie. quia
vnicuiq; ius ſuū reddit. qꝛ ſunt igni
ta debem9 aſſumē ſcutū fidei. in quo
oīa tela diaboli extinguūt̄. Diabolus
em̄ totū mundū impleuit igne cupi
ditatis voluptatis et ambitionis. Sz
fides iſtū triplicem ignem extinguit.
Sicut manifeſte habet̄ Heb. xi. Fide
moyſes grādis effect9. negauit ſeip
ſum eſſe filiū filie pharaonis ⁊c. qꝛ
ſūt venenata Debem9 aſſumē galeā
ſalutis .i. ſpem Sicut em̄ venenū ſta
tim cor petit. ſic diabolus venenū ſue
malicie ſtatim in mentem mittit. vt
ſpem extinguē valeat. Et ſicut acci
pit̄ cor auis quā ceperit ſtatim impe
tit. ſic diabolus ab aīa quā cepit cōti
nuo ſpem tollit: qua ablata ipſam
in deſperationem ducit Et ideo ipſa
mens galea ſpei eſt muniēda. Quarto
certauit cōtra incendiū. Nam ignis
materiał foris vrebat carnē. Ignis
vero ſpūalis intus inflāmabat men
tem Sz ignis interior ſupauit ignem
cruciatōnis exterioris Habuit autē
triplicē ignē interius qui exteriorē
ignē totaliť extinxit. Prim9 fuit ca
ritas ignita. Aug. Supari caritatis
xp̄i in laurētio flamma nō potuit et
ſegnior fuit ignis qui foris vrit q̄ ig
nis qui intus accēdit Scḋs fuit fides
ſuccenſa. Amb. Inquantū in laurētio
fidei feruor ferbuit. intm̄ ſupplicij flā
ma frigeſcit. Tercius fuit veritas lu
cida. Amb. Fortiſſimū martirē laurē
tiū flāma ſupare nō potuit. qꝛ longe
ardentius veritatis radio mens eius
accenſa feruebat.

Sermo. ccvij. De eodē Ali9 ſmo.

Probaſti cor meū ⁊ viſitaſti
nocte: igne me examinaſti
et nō eſt inuenta in me iniq̄
tas ⁊c. Pſ. Ex his verbis habet̄. q
btūs laurenti9 fuit a deo pbatus. vi
ſitatus. examinatus et ſine peccato
inuētus Circa pmū notadū eſt. qꝛ

ſapiēs ꝓbatur ī argumēto patiens
in obꝓbrio. fortis ī prelio. ⁊ fidelis
in miniſterio Et quia beatus laurē
tius erat ſapiēs. patiens. fortis. et
fidelis Jō deus ipſū his quatuoꝛ mo
dis voluit ꝓbare vt nobis innoteſ
ceret ſi talis eēt. ꝙ enim beatꝰ lau
rentiꝰ eſſet ſapiēs probatū eſt ꝑ ar
gumētum. qꝛ ipſe tiranno obiicienti
dabat ſapiēs ⁊ benignū reſponſum
Vnde cū theſauros q̄reret tirānus.
laurentiꝰ pauperes colligens dixit.
Ecce iſti ſunt theſauri q̄ nunq̄ minu
untur ſed ſemꝑ augentur Secundo
ꝙ eſſet patiēs ꝓbatum eſt ꝑ obpro
brium et tormētum. qꝛ multa obꝓ
bria audiuit et tormēta ſuſtinuit. ſꝫ
tamen in oībus paciēs reptus fuit.
Luce. xx. In pacientia vrā poſſidebi
tis aīas vrās Nō dixit linguas vrās
aut manus vrās Patiēs q̄dem debꝫ
⁊ poſſidere linguā ſuā ne ꝓ cōtume
lijs cōtumelias reddat. manū ſuaꝫ
ne ꝓ iniuria iniuriā inferat aīam ſu
am ne in corde odium teneat Quicū
qꝫ autē poſſidet animā. poſſidet ma
nū et linguā ⁊ nō ecōuerſo. Et ideo
dominus radicē impaciētie remoue
re volens dicit In paciētia vrā. ⁊c.
Tercio fuit fortis. ꝓbatū eſt in pre
lio ⁊ in ſuo martirio dicit autē Sene
ca ꝙ tria ſunt omni morbo grauio
ra ſcꝫ metus mortis. doloꝛ corꝑis.
et intermiſſio voluntatis His tribꝰ
modis beatus laurētius fuit ꝓbatꝰ
fuiſſe fortis ſcꝫ in metu mortis. quia
tirannꝰ omne genꝰ tormētoꝝ in ip
ſū expendere minatus ē. In doloꝛe
corporis qꝛ fuſtes ſcorpiones arden
tes laminas ⁊ omne tormētoꝝ geꝰ
ipſe ꝑpeſſus eſt Subtractione rei de
lectabilis. qꝛ ſolatio patris ſpūalis
ſcꝫ beati ſexti priuatur. Sed beatus
laurentiꝰ tam fortis extitit ꝙ nec mi
nas timuit. nec ſupplicijs ceſſit et pa
tris priuationē patienter portauit.

Quarto ꝓbatus ē fuiſſe fidelis ꝑ fi
delē diſtributionē theſauroꝝ Ps Di
ſperſit dedit pauperibꝰ ⁊c. Ipſe enī
dedit nō vendidit. qꝛ nō queſiuit mu
nus a corde .i. mundanam delectatio
nē nec ab ore .i. hūanū fauorē. nec a
manu .i. tēporalē retributionē. nec ab
obſeq̄o .i. obſequij exhibitionē Itez
Dedit eciā in vita nō poſt mortē. E
lemoſina nāqꝫ eſt inſtar cādele lum̄
prebentis Thob. iiij. Elemoſina ab
omni peccato liberat ⁊ nō patietur
animam ire in tenebras. ad inſtar
pupille animū dirigentis Ecci. xxix
Elemoſina viri quaſi ſacculꝰ cū illo
⁊ graciā cū pupillis conſeruabit. In
ſtar ſemis centeſimū fructum redde
tis Luc. viij. Et ortū fecit fructuꝫ cē
tuplum Qui igiē vult tātum elemo
ſinas poſt mortē facere ſimilis ē illi q̄
vult habē lum̄ pꝰ tergū. oculos poſt
caput ſuum. et ſeminare poſt dorſū
Secūdo oſtendiē ꝙ fuit a deo viſita
tus. cū diciē. Et viſitaſti nocte. Ip
ſum ei chriſtꝰ in nocte viſitauit. qꝛ
ſibi in ſua paſſione multas cōſolatio
nes. ⁊ maxime tres dedit De q̄bus
ps. Nox illuminatio mea in delicijs
meis. qꝛ tenebre nō obſcurabanē a
te. ⁊c. Prima cōſolatio cauſabatur
ex diuini amoris dulcedine. cū diciē
Nox illuminatio mea in dlicijs meis
Nox in delicias cōuertiē qū tbulatio
amoris dulcedine ſupaē. Vnde dice
bat Tormēta tua epule mihi ſunt.
Secūda cauſabaē ex ſecuritate graci
e. vn̄ ſubdiē Quia tenebre nō obſcu
rabunē a te ⁊c Tūc ei tenebre n̄ ob
ſcurabunē qū q̄s in tribulatione poſi
tus ꝑ pcci caliginē nō obnubilatur
Vn̄ ſecurꝰ dicebat. Mea nox obſcu
rū nō habet. ſed oīa ī luce clareſcūt
Tercia cauſabaē ex certitudine gra
cie ⁊ glorie. iō ſubdiē. Sicut tenebre
eꝰ ita et lumē eiꝰ Tunc lumē ē ſicut
tenebra qū q̄s recipit multitudinem

gaudioꝝ ſcḋm multitudinē paſſionū
Iſtā certitudinē ſe habere oſtendēs
dicebat. Gratias ago tibi dñe iheſu
xp̄e. quia ianuas tuas ingredi merui
¶ Tercio oſtenditur ꝙ fuit examina
tꝰ. cum dicitur. Igne me examinaſti
Sunt autē quedam que examinātur
tactu vt argentum ad lapidem. que
dam ex ſonitu. vt vaſa ſi ſunt plena
aut vacua. quedam vento vt grana
et palea. quedam per ignem vt au
rum. Sic beatꝰ laurentiꝰ fuit exami
natus tactu dure paſſionis. Et ideo
argentum electum eſt inuentꝰ. Job
ij. Mitte manū tuam ⁊ tange os eꝰ
et carnem. Sed de multis dicit̄ Ihe.
vi. Argentum reprobū vocaui eos
Fuit examinatꝰ ſonitu patientis reſ
ponſionis. non enim murmurauit:
ſed potiꝰ dedit ſonitum laudis Vnde
dicitur de eo. Inuentū eſt ſacrificiū
laudis ſonitꝰ confeſſionis. Vñ ⁊ ip̄e
ait. Te xp̄e confeſſus ſum. Emiſit eci
am ſonitum deuotionis. cum dixit.
Aſſatum eſt iā verſa ⁊ māduca. Fuit
examinatꝰ vento honoris ⁊ vitupera
tionis. Non enī potuit eleuari nec a
vento honoris cum eſſet archidyaco
nꝰ. nec a vento laudis cum paupes
eū ſepe laudarēt. nec eciā potuit dei
ci a vento vitupatōis. cum tñ infide
les eū ſepe blaſphemarēt Fuit exami
natꝰ igne tribulatōis. Ecci. vij. Va
ſa figuli pbat fornax. ⁊ hoīes iuſtos
temptatio tribulatōis Habuit nāq̧
beatꝰ Laurentius ignē aduſtionis
in carne. ignem amoris in corde. ig
nē ſermonis in ore. ⁊ ignē feruoris
in opere ¶ Quarto oſtēditur ꝙ fuit
inuentꝰ ſine pctō: cum dr. Et non eſt
inuēta ī me iniq̄tas. Sancti nāq̧ vi
ri in igne tribulatōis ſanctitatē acq̄
rūt. Mali vero acquirūt iniquitatē.
ſicut oñ̄t beatus Augꝰ in li. de ci. dei
multiplici exēplo. palee ⁊ auri. ſtipu
le. ⁊ frumēti. amurce. ⁊ olei. luti. ⁊
vnguenti dicēs. Sicut ſub vno igne
auꝝ rutilat ⁊ palea fumat. ⁊ ſub ea
dē tribula ſtipule comminuūtur. ⁊ fru
menta purgātur. neq̧ cū oleo amur
ca fundit̄. que tñ eodē preli pondere
exp̄mūtur. ita vna eadēq̧ vis irruēs
bonos pbat ⁊ purificat ⁊ liquat. et
malos dānat ⁊ vaſtat ⁊ exterminat
nā pari motu exagitatū ⁊ exalat hor
ribilit̄ cenū ⁊ ſuauit̄ fragt vnguētū
¶ CCviij. De ſāctis ypolito ⁊ ſocijs
eius. Sermo primꝰ
Anima noſtra ſicut paſſer ere
pta ē de laqueo venātiū. pſ
Ad honorē ſci ypoliti ⁊ ſocio
rū eiꝰ. iſte v̄ſiculꝰ in miſſa decātat̄.
In euāgelio eciā hodierno in exēplū
ſcōꝝ paſſeres introducūtur. In pre
miſſis verbis tria facere videtur ſci.
¶ Primo nāq̧ de ſua ereptōe gratias
agūt. cū dr. Anima nrā ſicut paſſer
erepta ē de laqueo venātiū. Aſſimilā
tur aūt ſci viri paſſeribꝰ ſcḋm Raba
nū tribꝰ de cauſ. Primo ꝗꝛ paſſer ē
q̄ntitate puꝰ. vñ a puitate ē dictus
Sic ſci viri puos ſe reputāt p hūilita
tē Mat. vi. Reuelaſti ea puul̄ Dicit
aūt Greg. ꝙ pupilla q̄nto eſt minor
tāto ē lucidior. Aīalia eciā hñtia puū
cor ī q̄ntitate ſūt cōmunit̄ magis aīo
ſa. Sicut pꝫ in leone. Granū eciā ſi
napis qḋ ē minimū int̄ oīa ſemīa ole
rū adeo creſcit ꝙ ramos facit ī q̄bꝰ
aues nidificāt ⁊ q̄eſcūt: p qḋ dat̄ ītel
ligi ꝙ q̄nto q̄s ē minor apḋ ſeipſū: tā
to ē lucidior apḋ deū: tāto aīoſior cō
tra dyabolū: tanto magis creſcit per
opera virtutum. ita vt eciam viri
contemplatiui in eius virtutibus cō
quieſcunt. Secundo paſſer eſt velo
citate celerrimus. Sic ſancti viri in
ſuis operibus debent eſſe veloces et
feruentes. Ecci. xxxi. In omnibus
operibus tuis eſto velox. Sicut di
cit beatus Ambroſius. Qui non po
teſt volare vt aquila ſaltem volitet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

vt paſſer. qꝛ q̄ nō poteſt vt ɔtēplati
uus volare in celū p contēplationē
ſaltem volitet vt actiuꝰ p actionem
Et q̄ nō poteſt eſſe magnꝰ ſeruando
cōſilia. ſaltē ſit puus ſeruādo precep
ta Et qui nō p̄t apprehendē pfectio
nem. mitat̄ ad illā p continuā exerci
tationē Tercio paſſer ē in nidifican
do cautꝰ. Nō em̄ nidificat nec ouifi
cat. nec pullificat in vijs. ne aut ni
dus eꝰ a vento rapiat̄. aut oua a ſer
pentibus comedant̄. aut pulli a p̄da
tore capiantur. ſed potius nidificat
in foraminibꝰ domoꝝ Pſ̄. Etenim
paſſer inuenit ſibi domū. Nidus autē
ſpūalis eſt animus i quo deꝰ requie
ſcit In hoc nido deus generat oua ⁊
bona ɔpoſita. et de ouis pullos edu
cat. quādo bona ɔpoſita in opꝰ ɔdiē
facit Sed ſi aliquis ponit nidū. i. ani
mum in terra p affectionem. timen
dum eſt ne diabolus q̄ eſt ventus ve
hemēs p ſuggeſtionē. q̄ eſt ſerpēs p
deceptionē. qui ē p̄dator p meritoꝝ
exſpoliationē. et animā p vanā glo
riā rapiat. et bona ɔpoſita comedat
opa bona extinguat. Sed ſancti viri
nidificāt in foraminibus petre. i. in
vulneribꝰ xp̄i. Cant. ij. Veni colum
ba mea in foraminibꝰ petre. quo ad
foramia ⁊ manuū et peduz. In cauē
na macerie. quo ad foramē lateris.
Secūdo modū ereptionis exponunt
cū dicit̄. Laqueus ɔtritus eſt ⁊ nos
liberati ſumꝰ Tres laquei ſūt diabo
li quos ſancti euadūt Primꝰ eſt laq̄
us gule Pſ̄ Fiat mēſa eoꝝ corā ipis
in laqueū Augꝰ in li. ɔfeſſ. Ad quie
tē ſacietatis cū ex indigētie moleſtia
tendo in ipo tranſitu inſidiat̄ mihi la
queus ɔcupiſcentie Secundꝰ ē laque
us luxurie Eccl. vij. Inueni amario
rem morte mulierē que laqueꝰ vena
toꝝ eſt Terciꝰ ē laqueꝰ auaritie. de
quo dicit Ambro. in li. de bono mor
tis Auis q̄ deſcēdit ex alto frequenē
à laqueis capit̄. a viſco fallit̄. a qui
buſcunq; inſidijs irretitur. Sic ergo
aīa noſtra caueat ad iſta mundana
deſcendere. qꝛ laqueꝰ eſt in auro. vi
ſcus in argēto. nexus in p̄dio. Nam
dum auꝝ querimꝰ ſtrāgulamur. dū
argētum petimus in viſco eiꝰ hereꝰ
Dū predia inuadimꝰ. alligamur. Iſ
tos tres laqueos iſti ſancti euaſerūt
Et p corporis macerationez. et p pu
ritatis conſeruationē. et p terreno
rum deſpectionē Tercio iſtā erep
tionē nō ſibi ſed deo attribuunt. cuz
dicūt. Adiutoriū nr̄m in noīe domi
ni Fuerūt ei adiutiꝛ in corporibus ⁊
in animabꝰ Corpora q̄dem martiruz
adiuuantur. Vnde dicit Ciprianus.
Claudūtur oculi in pſecutionibꝰ ſed
patet celū Minatur antixp̄s. ſed tu
etur xp̄s Mors infertur. ſed immor
talitas ſequit̄. Excuſo mundꝰ eripit̄.
ſed reſtituto paradiſus exhibetur.
vita tēporalis extinguit̄. ſed eterna
reparatur. Ecce mirabilis commuta
tio quā ſancti martires recipiunt. q̄
omnia in martirio ſcī ſtephani appa
ruerūt Nā pro clauſura oculoꝝ apit̄
ſibi regnū celoꝝ. ideo vidit celos ap
tos Si antixp̄s minatur. xp̄s tuetur
Ideo btūs ſtephanꝰ vidit ihēſu; ſtā
tē. i. iuuare patum Si corpus morit̄.
immortalitate veſtit̄ Vnde vultꝰ be
ati ſtephani apparuit i ſpecie angeli
tanq̄ʒ immortalitatis gloria veſtien
dus. Si auferr̄ mūdus. datur padi
ſus. ideo reſpiciebat in celū tanq̄ʒ ſi
bi tribuendū Si vita temporalis tol
litur. datur vita eterna. iō vidit glo
riam dei Aie ecīā iſtoꝝ martirum nō
ſolum fuerūt adiute. ſed ecīā mltis
priuilegijs ſunt dotate Ipſe ei ſcūs
ypolitus habet cum laurētio ſocieta
tem. Vnde dixit ei laurentius mart̄
Ambulemus ambo pariter. quia mihi
et tibi gloria preparatur. Vnde ecīā
beatꝰ ypolitꝰ ſe iuxta corpꝰ laurētij

ſepeliri fecit · ad innuendū ꝙ ſicut eo
rū corpa ſunt iuncta in terris · ſic eo
rū aīe ſunt iuncte in celis · Secundo
hʒ cum vgīne magnā familiaritatē
Virgo em̄ btā cū ypolito cuidaʒ īfir
mo apparuit ⁊ illum ſanare p̄cepit ·
Quid ē ꝙ vgo beata ypolitum aſſu
mebat ad ſuā ſocietatē niſi qꝛ cū illo
ſpecialē hʒ familiaritatē · Tercio ma
gnam hʒ ſup demones poteſtatē · qꝛ
exhibente diuina iuſticia btūs ypoli
tꝰ voluit vt dyabolus deciū vexaret ·
Quarto cōtra tyrānos magnā ſeue
ritatē · Vn̄ Decius clamabat · O ypo
lite cathenis aſperis victū me ducas
Quinto hʒ ſup pctōres penitētes ma
gnam pietateʒ · ſicut ptʒ in illo cuiꝰ
tibiaʒ infirmā incidit ⁊ aliam ſanam
reſtituit ·

¶ CCix · De eodē ſermo ſecundꝰ ·

Cuſtodit aīas ſcōꝝ ſuoꝝ ⁊ de
manū pctōꝝ libauit eos · p̄s
Dn̄s cuſtodit aīas ypoliti ⁊
ſocioꝝ eius · ⁊ de manu peccatoris ·
id ē Decij impatoris liberauit eos ·
Cuſtodiuit autē dn̄s aīam ypoliti · in
vita · ⁊ in morte · ⁊ poſt mortē ¶ In vi
ta quidē qꝛ fecit eum magne purita
tis : qd ptʒ qꝛ animas btōꝝ videre
meruit : q̄ nō niſi a mūdo corde vide
ri pn̄t · Vn̄ poſtq̄ fuit baptiſatꝰ dixit
Vidi aīas innocentū letas gaudere
Secundo multe pietatis ex eo ꝙ cor
pꝰ bti Laurētij ſepeliuit · Sepelire eī
mortuos īnt opa pietatis numerat̄ ·
ita vt ad deū eciam aſcēdat · Thob ·
xij · Qn̄ orabas ⁊ ſepeliebas mortu
os : ego obtuli orōneʒ tuā dn̄o · Ter
cio dn̄s fecit eum multe cōpaſſionis ·
qꝛ qn̄ Laurētiꝰ cruciabat̄ ipſe flebat
et mugitꝰ dabat · Quarto multe de
uotionis · qꝛ pre nimia deuotiōe fidei
eciā ante tempꝰ xp̄ianum ſe eē volu
it ꝯfiteri · Vn̄ dixit ei Laurentiꝰ In
teriori hoīe abſcōde xp̄m · ⁊ dū cla
maueto audi ⁊ veni ¶ Secūdo cuſto
diuit eū in morte qn̄ quatuor iaculis
tyrānus eū voluit ſupare · Primo
ruborē ⁊ verecundiam inferendo qn̄
ipſuʒ denudari ⁊ expoliari fecit · ſed
iſtud telū beatus ypolitꝰ contriuit ·
qꝛ meliori veſte · ſcʒ veſte vtutū ſe in
dutum eſſe agnouit · Vn̄ cum tyran
nꝰ ei diceret · Quomodo ſic inſipiēs
factꝰ es ꝙ de nuditate tua nō erube
ſcis ? Ille reſpōdit · Non me expolia
ſti : ſed magis veſtiſti · Sciebat em̄ ſe
eſſe veſte vtutū indutum · que q̄deʒ
habēt tegere peccata · Pro · x · Vni
uerſa delicta operit caritas · hn̄t te
gere cōtra dyaboli tēptamēta · Eph
vi · Induite vos armatuā dei vt poſ
ſitis reſiſtere aduerſus īſidias diabo
li · ⁊ eciam hn̄t ornare ꝓpter honeſta
tē · Ro · xiij · Induamur arma lucis :
ſic vt in die honeſte ambulemꝰ Hn̄t
eciā calefacere p caritatē Job xxxvi
Nonne veſtimēta tua calida ſūt cum
pflata fuerit terra auſtro · Secūdo
per proſpera ipſum alliciendo · quia
veſte militari eum induit vt ſic ad
priſtinam miliciam alliceretur · Sed
ipſe iſtud telum confregit · quia dix
it ſe meliori regi non tyrāno milita
re · Chriſtus enim non fuit tyrānus :
ſed rex benignus · Tyrānum namqꝫ
faciunt dominandi cupiditas · effre
nata crudelitas ⁊ priuata vtilitas ·
Chriſtus autem non habuit dominā
di cupiditatem · quia fugit ne fieret
rex · vt habetnr Johānis vi · Nec ha
buit crudelitatem : ſed māſuetudinē
vt habetur Zacharie · nono · Ecce
rex tuus venit tibi manſuetus · Non
queſiuit propriam vtilitateʒ : ſed no
ſtram · ad Ro · decimoquinto · Chri
ſtus ſibi non placuit · Tercio timoreʒ
ſibi incutiendo · quia omnes de fami
lia ſua an̄ eiꝰ oculos occidi fecit · vt
ſic timor ypolito incurreret̄ : ſed ipſe
non timuit : ſed eos cōfortauit dicēs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Fratres nolite timere · quia ego et
vos vnum dominum habemus ·
Quarto per longa et aſpera ſupplici
a ipſum affligēdo · Fecit eñ pedes e
ius ad pedes equoꝝ indomitoꝝ liga
ri et per cardines et tribulos trahi
vt ſic dolre vexatus vinceretur · Sz
iſtud telū ypolitus confregit · quia
ibi habuit pacientiam per quam nō
murmurauit · Habuit cōſtantiam ·
per quam telo nō ceſſit · nec de ſuppli
cio curauit · Habuit victoriam · per
quam ſibi coronaz acquiſiuit · Vnde
cantatur de martiribus Hi pro te fu
rias atq; ferocias calcarunt hominū
ſeuaq; verbera · ceſſit his lacerās for
titer vngula · nec carpſit penetralia
Ecce quāta conſtantia · nō murmur
reſonat · nec querimonia · Ecce quan
ta pacientia · Que vox que potuit lin
gua retexere Ecce q̄ glorioſa coroā
Tercio cuſtodiuit animam eius poſt
mortē Anima enim habet triplicem
ſtatum · Vnus eſt in quantum ipſa
anima eſt vnita corpori · Secundus
eſt prout eſt exuta a corpore · Terci
us prout conſideratur reſumpto cor
pore Et in quolibet iſtorum ſtatuū
dominus animas ſanctorum cuſto
dit · Nam prout ſunt coniuncte cor
pori ſunt in manu dei Sapien · iij · Iu
ſtorum anime in manu dei ſunt · ⁊ ñ
tanget illos tormentum mortis · In
quantum ſunt exute a corpore · ſūt
in ſinu dei Olim q̄dem erāt in ſinu a
brahe · ſed modo ſunt in ſinu dei · yſa
ie · xl · In brachio ſuo congregabit
agnos et in ſinu ſuo leuabit · Inquā
tum conſiderantur reſumpto corpoē
erunt in thalamo dei · Deut · xxxiij · A
mantiſſimus domini habitabit confi
denter · in eo quaſi in thalamo tota
die morabitur ·

¶ Ccx · Eodem die ſermo tercius

Nolite timē eos qui occidunt
corpus et poſt hoc nō habēt
amplius quid faciant · Luce · xij · In
verbis tria notantur ¶ Primo in ꝑ
ſecutoribus magna crudelitas · cuz
dicitur Qui occidunt corpus · Crude
litas autem mali hominis ſecundum
Criſoſti · peior eſt crudelitate ſerpen
tis · beſtie · et diaboli · Quantum ad
primum ſic dicit · Si cōpaueris ho
minem ſerpenti · peiorem inuenies ·
quia ſerpens et ſi malitiam habet ho
minis tamen habet timorez · Homo
autē malus ⁊ malitiam habet ſerpē
tis et timorem nō habet ſicut ſerpēs
Eſt eciā peior omni beſtia · quod oñ
dit triplici ratione · De prima ſic di
cit Nam ipſa beſtia quāuis ſit crude
lis · tamē quia eſt irrationalis decli
nat ab homine crudelitas eius · Ho
mo autē malus cū ſit crudelis ⁊ rati
onalis non faciliter euadetur crudeli
tas eius · De ſecunda ſic dicit. Beſti
a ſi irritata fuerit ſeuit · ſi non fueit
irritata in ſilentio tranſit Homo au
tem nō irritatus inſanit et magis
inſanit ſup illos a quibus nō fuerit
irritatus De tercia ſic dicit · Vnaque
q; beſtia vnum ꝓprium malum hz ·
Homo vero omnia vicia in ſe habz
Eſt eciā peior diabolo · quod oſtēdit
ꝑplici ratione De prima ſic dicit · Dia
bolus ſi viderit hominē iuſtum nō ē
auſus ad eum accedere Homo autē
malus hominem ſanctum nō ſolum
non timet ſed eciā contemnit Secun
da ratio eſt quia diabolus nō armat
hominem · ſed homo armat diabolū
ſicut enim homo ſine armis nichil po
teſt facere contra hoſtem · ſic diabo
lus nō valet contra ſine homine · po
teſt eciam tercia ratio aſſignari · q̄z
diabolus nō poteſt nocere homini ni
ſi permiſſus · homo autem malus nō
ſolum nocet homini permiſſus · ſed e
ciā a deo prohibitus · ¶ Secundo in
ſanctis notatur magna ſecuritas ·
quia q̄uis perſecutores corpꝰ occidē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

poſſint tamē in aīmas nullam hñt
poteſtatē. Vñ poſtq̄ dñs dixit. Noli
te timere eos q̄ occidūt corpꝰ. ſtatiz
ſubiunxit. Et poſt hoc nō habēt am
pliꝰ quid faciāt. qꝛ ſcz in aīas nichil
pñt. vt ptz in Job. qꝛ poſtq̄ dyabolꝰ
accepit poteſtatē in corpꝰ. ſtatim do
minꝰ ſubdidit. Verūtamē aīam illi
us ſerua. Deus nāqꝫ maiorē curā hꝫ
de anima q̄ de corpe. ꝛ hoc triplici
de cauſa ſicut oñt Criſ. ſup Mathe.
De pͥma ſic dicit. Maior cura eſt deo
de ſalute aīe q̄ corpis. Primo qꝛ di
gnior ē anima q̄ caro. Anima em̄ ſi
ne carne viuere pt̄. Caro autez ſine
aīa viuere non pt̄. De ſecūda ſic. In
omni pctō prius anima peccat. ꝛ po
ſtea caro. Naz niſi aīa prius victa fu
erit. caro peccare nō poterit. Caro
ſiquidē prius maluz ↄcupiſcē pt̄. pec
care autem non pt̄ niſi aīa illi ↄſenſe
rit Nam caro in poteſtate aīe eſt. nō
autē ipſa aīa eſt in poteſtate carnis
De tercia ſic dicit. Neceſſarium ē vt
aīa q̄ prius ceciderat ante reſurgat.
deinde aīa liberata a ptāte dyaboli
carnē ſuā ſeruare pōt a peccato. Ca
ro autē ſanata ab infirmitate aīam
liberare nō pt̄. ſed magis eam euer
tit. quia incolumitas ſepe impugnat
iuſticie diſciplinā. Quāuis autem p
ſecutores corpora ſanctoꝝ occidant:
tamen non pereūt: ſed eciā in preſē
ti multiplici gloria illuſtrātur. Nam
ſcd̄m Criſoſtomū. in ſermone de ma
chabeis: eorum corpa efficiuntur ra
dij dei: de quibꝰ demones excecātur.
Sunt eciā vexilla dei a quibus ipſi de
mones fugiunt ꝛ deterrētur. Sūt co
rona fulgida dei. vñ eccia adornat᷑.
E Tercio in deo notatur magna po
teſtas: quod notatur. cum dicitur.
Timete autem eum. qui poſtq̄ occi
derit corpꝰ habet poteſtatem mitte
re in iehennam. id eſt in penam eter
nam. ſcz corpus ꝛ animam. Sed hoc
non videtur diuine iuſticie cōuenire
vt homo pro culpa tranſitoria puni
atur pena eterna. Sed iſtud fit prop
ter infinitatem offenſi. mutationem
fori ꝛ eternitatē mali propoſiti. Due
prime raciones ſunt Criſoſtomi. ter
cia eſt Gregorij. Prima enim ratio
eſt quia iniurioſus tanto maiori di
gnus eſt pena: quanto maior eſt ille
qui infertur iniuria. Qui enim offē
dit militem dignus eſt magna pena
cui offēdit comitem: dignus eſt ma
iori. Qui vero offendit regem. dig
nus eſt maxima pena. Deus autem
eſt magnꝰ in infinitum. Et ideo qui
ipſum offendit: dignus eſt pena infi
nita. Secunda racio eſt propter di
uerſitatem fori. Nam pro vno eodē
qꝫ furto quis alicubi cauteriatur. ali
cubi mutilatur. alicubi vita priuat᷑.
Eſt autem duplex forum. ſcilicet fo
rum eccleſie ꝛ forum dei. In foro ec
cleſie ōnes culpe puniūtur pena trāſi
toria. ex eo q̄ omnes cauſe agūtur
ſub throno miſericordie ꝛ ferias fa
cit tribunal iuſticie. In foro autem
dei culpe puniūtur pena eterna. quia
tūc iuſticia cauſas aget. ꝛ miſericor
dia ferias faciet. Vnde de hoc dicit
Criſoſtomꝰ. q̄ non recipit tūc natu
ra iudicis miſericordiam ſicut nec tē
pus miſericordie iudicium. Tercio
hoc accidit propter eternitatem ma
li ꝓpoſiti. Vnde dicit Gre. in moral.
Iniqui ideo cum fine peccauerūt. qꝛ
cum fine vixerūt. voluiſſent q̄dē ſine
fine viuere. vt potuiſſent ſine fine i
iniqͣtatibꝰ pmanē. Ad diſtricti ergo
iudicis iuſticiā ptinet. vt ſcz nūq̄ ca
reāt ſupplicio quoꝝ mens i hac vita
nūq̄ voluit carē pctō. Iſtā rōez ſimi
lit᷑ tāgit Beda dicens. Nō mali ha
buerūt volūtatez ſine fine peccādi ſi
habuiſſent naturā ſine fine viuēdi.
Ex q̄bꝰ ptz q̄ mali merito dānātur ſi
ne fine ꝛ eis indicit᷑ eterna pena ꝛc.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

CCxi. De Aſſumptōe virginis glo
rioſe. Sermo primus.

Surge dn̄e in requiem tuā.
tu ⁊ archa ſc̄tificacōis tue.
⁊c̄. pſ̄. Qd̓ xpi corpꝰ glori
oſe reſurrexit oībꝰ fidelibꝰ eſt certū.
ꝙ aūt corpꝰ beate Marie v̓gis glo
rificatū ſurrexerit ⁊ ſi non ſit certū.
eſt tn̄ pie credendū. ꝙ aūt corpa ſā
ctoꝝ que cum criſto ſurrexerūt ſint
glorificata inter multos doctores v̓
titur in dubium Propheta igitur di
mittēs illd̓ qd̓ eſt dubium. ponit qd̓
certū eſt dicens. Surge domine ī re
quiē tuam. Et illud qd̓ pie eſt credē
dum. cum dicit. Tu ⁊ archa ſanctifi
cacōnis tue Archa iſta eſt beata vir
go filij dei cōtentiua. Et eſt ſanctifi
cacōis. quia in matris vtero fuit ſcī
ficata. Iſta autē archa ſurrexit in re
quiē. i. in corpis ⁊ anime plenam fe
licitatez. Hodie quidē ſurrexit de tu
mulo qꝛ īmortalitatis gloria fuit in
duta. Surrexit de mūdo. quia hodie
in celum eſt glorioſe aſſumpta.

Circa cuiꝰ aſſumptōez duo ſunt vidē
da. Primo q̄liter ſit aſſumpta. Se
cundo ſcḿ q̄d ſit aſſumpta. Eſt autē
virgo maria aſſumpta q̄drupl̓r. ſcꝫ
cum honorabili ſocietate. cū ineffabi
li iocūditate. cum mirabili claritate
et cū terribili poteſtate. Primo q̄
dē v̓go maria aſſūpta ē cū hōrabili
ſocietate quod ſignificatū eſt. ij. Re
vi. vbi dicit̄ ꝙ dauid ⁊ oīs iſrahel de
ducebāt archam dn̄i cum gaudio ⁊
erāt cum dauid chori ſeptē. Per da
uid ſignificat̄ xp̄s Per ſeptē choros
intelligit̄ vniuerſitas hōim angeloꝝ
et ſcōꝝ qꝛ per ſeptenariū numerum
vniuerſitas accipit̄. Vel per ſeptem
choros intelligūtur tres chori qui fu
erūt ante nouū teſtamentū. ſcꝫ āge
li. patriarche ⁊ ꝓphete. Et quatuor
qui fuerūt in nouo. ſcꝫ martires con
feſſores ⁊ virgines ⁊ ecīā ipſi apoſto
li q̄ eiꝰ exequijs interfuerūt. De iſta
honorabili ſocietate cantat eccleſia
Sicut dies verni circūdabant eā flo
res roſarum ⁊ lilia cōuallium. Per
flores roſaꝝ intelligūtur ōnes mar
tires ſanguine rubricati. Per lilia
cōuallium intelligūtur omnes ange
li cōfeſſores ⁊ virgines ⁊ eciam apo
ſtoli qui eiꝰ exequijs īterfuerūt qui
omnes eā circūdederūt ⁊ eam aſſoci
auerūt. Secūdo eſt aſſumpta cum
ineffabili iocūditate. qd̓ ſignificatū
eſt. ij. Regū. vi. vbi dicit̄ Dauid ⁊
omnis iſrahel deducebāt archam teſ
tamēti domini cum iubilo ⁊ clango
re buccine ⁊ ludebāt corā domino in
omnibꝰ linguis fabre factis ⁊ citha
ris ⁊ liris. Vbi notādū. ꝙ ſicut dicit
Auguſtinus ſuper pſ̄. eſt triplex ſo
nus muſicus. vnꝰ qui fit cum voce ſi
cut in cantu. Aliꝰ qui fit cum flatu ſi
cut in buccina. Et terciꝰ qui fit ī pul
ſu. ſicut in cithara. Iſte triplex ſonꝰ
tangit̄ hic. Sonus qui fit cum voce
cum dicitur. In iubilo. Eſt enī iubi
lacio cantus modulatio Sonꝰ qui fit
cum flatu. cum dicit̄ In clangore bu
cine Sonus qui fit cum pulſu cum di
cit̄ In omnibus linguis fabre factis
et citharis et liris Per hoc qd̓ dicit̄
ꝙ iſta archa deducta eſt cum iubilo
et in buccina et in cithara datur in
telligi. ꝙ ibi fuerunt omnes ſpecies
ſonorum ⁊ omnia genera muſicoꝝ
Tercio aſſumpta eſt cum mirabili
claritate. Canti. vi. legitur. Que ē
iſta que progreditur quaſi aurora
conſurgens pulchra vt luna. electa
vt ſol. terribilis vt caſtrorum acies
ordinata. Apocal. xij. Signum mag
num apparuit in celo. mulier amicta
ſole ⁊ luna ſub pedibus eius ⁊ in ca
pite eiꝰ corona ſtellarum duodecim
Ex quibus verbis patet ꝙ ipſa aſcē
dit cum claritate corporali ⁊ iſta eſt
claritas aurore. Sicut enim aurora

poſt noctē oritur tñ nullam obſcuri
tatē retinet. ſic etiā licet caro ei⁹ na
ta fuerit de corruptibili carne. nullā
tñ ſenſit corruptōez: ſed oēm depoſu
it miſeriā ⁊ penalitatē. Aſcēdit cum
claritate ſpūali. i. cum aīa que tota
fuit luce pfuſa. ⁊ iſta ē claritas lune
Sicut em̄ luna poſt ſolē maiorē hȝ lu
cem. Sic ⁊ ipſa poſt filiuȝ maiorē hȝ
cognitōez. Aſcēdit cum claritate ſu
perſubſtātiali. i. cum filio ſuo qui ob
uiam ſibi venit. ⁊ iſta ē claritas ſol.
Aſcēdit cum claritate ītellectuali. i.
cum toto exercitu angelorꝫ. ⁊ iō dr
Terribilis vt caſtrorꝫ acies ordīata
quorūquidā precedebāt vt domicel
li. Quidā vero comitabātur tāq̄ ba
iuli. Quidā ſubſeqbant̄ tāq̄ famuli
Omnes aūt eā aſſociabāt tanq̄ ioculatores
deuoti. Aſcēdit cū claritate
rōnali. i. cum oīb⁹ apl'is q̄ eius aſſūp
tiōi interfuerūt. iō dr. ꝙ habebat
coronā duodecim ſtellarꝫ. Quarto
aſſumpta ē cuȝ terribili ptāte. Quia
oēs demones pterriti fugerunt. Nec
mirꝫ. fuerūt em̄ territi a tā honorabi
li ſocietate. Cant. vij. Quid videbis
in ſunamite niſi choros caſtrorꝫ. i.
ordines angelorꝫ. Vulnerati a tā in
effabili iocūditate. qꝛ ſicut dr Eccl.
xxij. Muſica in luctu importuna nar
ratio ē. Excecati a tā mirabili clarita
te inſtar noctue q̄ ad lucēȝ ſolis exce
cat. Tremefacti a tā terribili ptāte
inſtar em̄ canū virgaȝ peſſe fugiunt
a qua plagā accepērūt ⁊ c̄. Secundo
videndū ē ſcdm q̄d ſit aſſumpta. qꝛ
non ſolū quantū ad aīam: ſed etiam
quātū ad corp⁹ ē glorificata. Et ſm
hoc aſſignat Aug⁹. q̄tuor rōnes Pri
ma ē. qꝛ fuit mater xp̄i deifica. ⁊ idō
debuit a filio ſublimari. Voluit em̄
xp̄s tot⁹ eſſe matris ſm carnem. vt
ſcȝ patrē carnalē non habēt. voluit
et matrē totā eſſe ſuā vt alios filios
nō generaret. Qui ergo matreȝ no
luit cōmunicari homini nunq̄d eaȝ cō
municabat vermi? Quia ex ea nolu
it generari filios carnales. nūquid
ex ea voluit generari vermes? Ipſe
em̄ p̄cepit cuilibet ſuū patrē ⁊ mrēȝ
honorare. Qui ergo tm̄ honorat ſan
ctos ſuos alios in terris q̄uo matris
contēnit honorē? Nūo ego filiū a vi
tio irreuerētie erga matrē. ⁊ ingra
titudinis. erga hoſpitam. ⁊ fallatie
erga amicā oſtendem⁹ immunem? ſi
eā quam in vita pre alijs dilexerat
pre alijs dereliq̄t in fine? Secunda
racio eſt qꝛ fuit xp̄i fidelis miniſtra.
Vnde Aug⁹. De ſuis miniſtris. veri
tas dicit. Vbi ego ſum illic ſit ⁊ mi
niſter me⁹ Si maria ibi erit. nunq̄d
equali gratia. Et ſi eq̄li ḡtia vbi eq̄
dei cenſura q̄ reddit vnicuiq; ſm me
rita. Si pre oībus viuentibus marie
viuenti donata eſt ḡtia. mortue erit
minuēda? Abſit. Miniſtrauit āt xp̄o
in vtero materiam corpis preparan
do. extra vterꝫ in ſua infantia eum
alēdo ⁊ in egiptuȝ fugiendo. in ſua
pūericia ad feſtiuitates eū ducēdo.
in ſua iuuentute ad nupcias aſſocian
do. in morte cruci aſſiſtendo. p⁹ mor
tem oīa loca eius deuotiſſime freq̄n
tando. poſt aſcenſioneȝ ei ſedulas p̄
ces offerēdo. vt habet̄ Actu. i. Ter
cia racio eſt qꝛ fuit veſtis xp̄i deaura
ta. Nullus em̄ rex pateret̄ veſtimen
tum ſuū a vermib⁹ corrodi. Aug⁹ Si
elegit diuina voluntas inter igniuȝ
flammas puerorum veſtimēta ſerua
re illeſa. cur abnuat in matre ꝓpria
quod elegit in veſte aliena? Cōueni
ens autem fuit vt in coronatione re
gine celi: ſit etiam ornatus corporis
ſui. Cui rex in eodem ornatu appare
at. vt ſicut in corpore regis ſcriptuȝ
eſt. Rex regum ⁊ dominus dominā
tium. ſic in corpore regine ſcribatur
Regina reginarum. ⁊ domina domi
narum. Quarta racio eſt. quia fu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

it theſaurus Chriſti ⁊ gemma precí
oſa. ideo debuit in celeſti theſauro re
condi. Unde Aug9. Thronū dei tha
lamū domini celi tabernaculū xp̄i di
gnū eſt ibi eſſe vbi ipſe ē. Tam p̄cio
ſum theſaurꝝ dignꝯ eſt celū ſeruare
ꝙ̄ terra. Illud ſacratiſſimū corpꝯ in
eſcam vermibꝯ traditū qꝛ ſentire nō
valeo dicere pertimeſco.

CCxij. Eodē die ſermo ſecūdꝯ.

Mulier amicta ſole ⁊ luna ſub
pedibꝯ eius ⁊ in capite eius
corona ſtellarꝝ. xij. ⁊ in vte
ro hn̄s ⁊ c̄. Apo. xij. Gloriam dn̄e. de
ſcribēs Joh. euāgeliſta dn̄t eā iſtiꝯ
ex oī parte luminoſā. ⁊ glorioſam.
Primo ē luminoſa a p̄te ſupiori. qꝛ
in capite hȝ coronā. xij. ſtellarꝝ. Stel
le. xij. ſunt nouē ordines angelorꝝ ⁊
tres ordines btōrꝝ. ſcȝ. martires. cō
feſſores. ⁊ v̄gines qui oēs ipſā coro
nāt. qꝛ eam venerātur ⁊ laudāt. Se
raphin em̄ mirātur ⁊ laudāt in ipſa
caritatem tam ſuccenſam. Cherubin
ſapientiam tā ꝓfundā. Throni pacē
et quietē in deo tā trāquillam. Dn̄a
tiones tā magnā. ⁊ tantā ſuper āge
los p̄eminentiā. Virtutes tantā mi
raculorū efficatiā. Poteſtates tātaȝ
ſuper demones potentiā. Principatꝯ
tantā de oībꝯ regnis ꝓuidentiaȝ. Ar
changeli tantā de oībꝯ locis diligen
tiam. Angeli tantam de ſingulis per
ſonis cuſtodiam. Martires tātam in
tribulationibꝯ conſtātiā. Cōfeſſores
tantā ſobrietatē ⁊ temperātiam Vir
gines tantā puritateȝ ⁊ mūdiciam.
Secūdo ē luminoſa a p̄te inferiori.
cum dr̄. ⁊ luna ſub pedibꝯ eiꝯ. Per
lunam mutabilitas deſignatur. Eſt
autē quadruplex mutabilitas. Una
eſt nature que ecīā ē in angelicis ſpi
ritibꝯ qui ſūt mutabiles p̄ naturā: ſꝫ
ſunt immutabiles facti p̄ grām Iſta
talē lunā hȝ ſub pedibꝯ. qꝛ oēs ange
li eꝯ impio fauēt. De hoc Gen̄. xxxvij

Vidi quaſi ſolem ⁊ lunam ⁊ ſtellaȝ
et ſtellas vndecim adorare me. Per
ſoleȝ intelligitur ſuprema ierarchia
per lunā media. per ſtellas vero vlti
ma. Secunda eſt mutabilitas fortu
ne. Ecci. xxvij. Stultus vt luna mu
tatur. Iſtam eciam lunam ſub pedi
bus habuit. quia omnia terrena cal
cauit per paupertatem voluntariaȝ
quam elegit. Dicitur autem Deut.
xi. Omnis locus queȝ calcauerit pes
veſter: veſter erit. Si enim tempora
lia calcaremꝯ ſub pedibus ⁊ ea non
tangeremꝯ affectibus veraciter noſ
tra eſſent. Tercia eſt mutabilitas
culpe. Pſalmiſta. Per diem ſol non
vret te neqꝫ luna per nocteȝ. Anima
enim ſancta nec ī die proſperitatis
cadit in peccatum per intemperanti
am. neqꝫ in nocte aduerſitatis per ī
patiētiam. Iſtam lunam ſub pedibꝯ
habuit. quia nulla culpa vnꝙ̄ in ea
preualere potuit. Unde Auguſtinꝯ
in libro de natura ⁊ gratia. Excepta
ſancta virgine Maria. ſi omnes ſan
cti ⁊ ſancte interrogati fuiſſent vtrꝫ
ſine peccato eſſent. reſpondiſſent.
Si dixerimꝯ quoniam peccata nō ha
bemus ⁊ noſipſi nos ſeducimꝯ ⁊ veri
tas in nobis non eſt. Excepta hac ſā
cta virgine de qua ꝓpter honoreȝ do
mini cum de peccatis agitur. nullam
prorſus volo mentionem habere.

Quarta eſt mutabilitas miſerie.
Pſalmiſta. Orietur in diebus eius
iuſticia ⁊ abundantia pacis donec au
feratur luna. Gloſa id eſt mutabili
tas que quidem in reſurrectione au
fertur. ad Ro. octauo. Ipſa creatuā
liberabitur a ſeruitute corruptōnis
et cetera. Et iſtam lunam ſub pedi
bus eius habet. quia perfectam cor
poris immortalitatem poſſidet.
et ſuper angelos glorificata manet.
Ps. Caligo. i. hūana mor̄litas ſb̄ pe
dibꝯ eꝯ. ⁊ aſcēdit ſup cheꝝ. ⁊ vola. ⁊ c̄

¶ Tercio fuit luminoſa a p̄te interiori
qđ notat̄ cū dr̄. In vtero hn̄s Hēbat
enim in vtero paternū ſplendorem
Heb. i. Qui cū ſit ſplendor glē ⁊c̄.
Niueum candorez. Sap. vij. Candor
eſt em̄ lucis et̄ne ⁊c̄. Diuinū odorez
Ecc̄. xxiiij. Ego q̄ſi vitis fructificaui
ſuauitatē odoris Suauē dulcorē illū
ſcz qui dicit ibidē Spūs meꝰ ſup mel
dulcis ⁊c̄. Ignē celeſtem. Heb. xij.
Deus noſter ignis cōſumens eſt. qꝛ
igit̄ in ſuo vtero hūit paternū ſplen
dorē: ibi remāſit mirabilis claritas
Vnde Amb. Quid nobiliꝰ matre dei
q̄d ſplendidius quā ſplendor elegit
qꝛ habuit niuē candorē. ibi remāſit
mirabilis puritas Vnde Ancelmus.
Decebat vt v̓go beata ea puritate
nitēt. q̄ maior ſub deo neq̄t intelligi
qꝛ habuit diuinū odorē. ibi remāſit
mirabilis ſuauitas Ecc̄. xxiiij. Sicut
cynamomū ⁊ balſamū aromatiſans
odorē dedi qꝛ habuit ſuauē dulcorē
ibi remanſit mirabilis pietas Vnde
dr̄ Mater grē et mīe qꝛ hūit ignez
celeſtē: ibi remāſit mirabil̄ caritas
p quā diabolū ſuccēdebat Judith iii
Percuties eum labijs caritatis mee.
Per quā omnia t̄rena cōtemnebat
Jh̄ie. ij. Recordatꝰ ſū tui miſerās
adoleſcentiā tuā et caritatē deſpon
ſationis tue qn̄ ſecuta es me in deſer
to ⁊c̄. Per quā oīa aduerſa paciēt̄
ſuſtinebat Can̄. viij. Aque multe nō
poterunt extinguē caritatē ¶ Quarto
fuit luminoſa a p̄te exteriori: cum dr̄
Amicta ſole. i. immortali corpe. Ps̄.
Omnis gloria eiꝰ filie regis abīntꝰ.
quantū ad gloriaz aīe. circūdata va
rietate. qn̄tū ad dotes corpis. que
redundat ab intus ab aīa in corpus
Siquiđ ex redundātia prudētie reſul
tat in eius corpe claritas et ex redū
dantia fortitudinis impaſſibilitas. ex
redūdātia tēperātie ſb̄tilitas ex redū
dantia iuſticie que oēs vires gruit
reſultat agilitas.

¶ CCxiii. Eodem die. ſermo tercꝰ

Tota pulchra es amica mea.
et macula non eſt in te ⁊c̄.
Can̄. iiij. Spōſus celeſcis vo
lens ſponſe ſue pulchritudinē ⁊ dig
nitatē oſtendē q̄tuor implicat in ver
bis p̄miſſis ſcz ꝙ fuit ſine macula. ꝙ
fuit dei amica. ꝙ fuit pulchra. et ꝙ
mō eſt tota pulchra ¶ Primo em̄ fuit
ſine macula p oīs p̄ccati imunitatē
Ipſa quidem liberū arbitriū in bono
cōfirmatū habuit. et ideo nulli pccō
cōſentire potuit. Potentia em̄ liberi
arbitrij Vno modo cōſiderat̄ put ſe
hʒ indīfferēter ad peccandū et nō peccā
dum. et hoc mō ꝯſiderat̄ q̄ſi indiſpo
ſitio ad hoc vel ad illud. ⁊ hoc modo
fuit in adā in ſtatu innocētie Ecc̄. xv
Deus ab inicio creauit hoīem et reli
quit eum in manu conſilij ſui. Scđo
cū diſpoſitione ad peccādum. Et hoc
mō eſt in regn̄atis p baptiſmū. qꝛ fo
mes ab eis nō auferē. Tercio cū ncc̄i
tate ad peccandum. et hoc mō eſt in
nō regn̄atis p baptiſmū in quibus fo
mes nō tm̄ eſt diſpoſitio ad peccādū
ſʒ quedā neceſſitas Quarto cū diſpo
ſitione ad nō peccandum Et hoc mō
eſt in angel̄ et btīs. et fuit in beata
v̓gine poſt grāz ſue ſanctificationis
vltime. et qn̄tū ad hoc. licet exn̄s in
via fuit in ſtatu āgelorū et beatorū
¶ Scđo fuit đi amica p feruentē carita
tē Diſtinguit aūt dionīſiꝰ in deſcrip
tione ſeraphin q̄tuor gđus caritatis
Dicit em̄ eorū dilectionē eſſe mobilē
calidā acutā et ſupferuidā. Iſti q̄tu
or gđus in btā v̓gine repiunt̄ Amor
enā dei fecit eā mobilē. i. dei p̄ceptis
valde obedientem qn̄ ſcz ipſa dixit.
Ecce ācilla ⁊c̄. Fecit eā calidā. i. alta
virtutū feruent̄ cōſcendētem: qđ ſig
nificat̄ p hoc ꝙ ꝯcepto dn̄o mox cū feſ
tinatione abijt in montana. Fecit eā
acutā. i. alta celorū ſecreta p̄netrātē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Eccl. xxiiij. Gir₂ celi circuiui ſola ꝛc.
Fecit eciã eam ſupſeruidã in ſolo di
amore quieſcentẽ. Cant. v. Annũci
ate dilecto. q₂ amore lãgueo. Ter
cio fuit pulchra per omnimodã men
tis ꝛ corpis puritatem. Eius em̄ puri
tas fuit perfecta: impermixta. ꝛ cõti
nua. Fuit perfecta. q₂ cum triplex ſit
puritas. ſcz. humana. ãgelica. ꝛ di
uina. Ipſam diuinam puritatem in
vtero nouem menſibꝰ portauit. ipſã
puritatem angelicam tranſcendit.
oẽm puritatem humanã vniuerſali
ter ſupauit. Secundo eius puritas
fuit impermixta. Non em̄ habuit ad
mixtionẽ originalis. q₂ fuit in vtero
a ſpũ ſcõ ſanctificata. Nec admixtio
nem mortalis. q₂ fuit a patris potẽ
tia ↄfirmata. Nec admixtionẽ venia
lis. q₂ fuit a puritate filij impregta.
Judith. xiij. Viuit dñs: quia cuſtodi
uit me angelus eiꝰ ꝛ hinc eũtem et
ibi cõmorantẽ. ꝛ huc reuertẽtez Cu
ſtodiuit em̄ eam dñs ꝛ in mũduz eũ
tem. q₂ ipſam ab originali peccato
purgauit. ꝛ in mũdo cõmorantem.
quia ipſam a mortali cõſeruauit. et
ad patriam reuertentez. q₂ ſine ma
cula venialis peccati de mũdo exiuit
Tercio eiꝰ puritas fuit cõtinua. nũ
q̃ enim fuit interrupta. Eccl. xxiiij.
Vſq₃ ad futur₂ ſeculum non deſinã.
ꝛc. Nunq̃ interpolata. q₂ fuit a deo
confirmata. Ibidem. ꝛ ſic in ſyon fir
mata ſum ꝛc. Nunq̃ diminuta. Ser
uabat enim illud dictum ꝓphete. Ex
ercitabar ꝛ ſcopebã ſpiritum meuz
ſed ſemper fuit augmentata. immo
totaliter vltimata ꝛ deiformis effec
ta. Vnde Ihero. Jure ſole perhibet
amicta que luce immarceſſibili vide
tur immerſa. neq₃ ſũmatim tangi: ſ
operiri magis ꝛ circũfundi ꝛ tanq̃ illo
igne cõcludi. Quarto fuit tota pul
chra. Ex hoc autẽ habetur q ꝛ in cor
pore ꝛ in aĩa ſit aſſumpta. Si em̄ aĩa

glorificata eſſet. ꝛ caro putrefacta
in terra iaceret tota pulchra nõ eſſ₃
Hoc autẽ ↄpetit diuine potentie. ſa
piẽtie. iuſticie. ꝛ bonitati. Potentie
quidẽ. Vnde dicit Augꝰ. Si ihs quẽ
ſcimꝰ omnia poſſe voluit in matre i
tegr₂ ſeruare pudorẽ. cur nõ velit eã
a putredinis ſeruare fetore. Quis ni
ſi peruerſi ſenſus audeat dicere ꝗ ma
trem quã a putrefactione facilit̃ ſer
uare potuit: ſeruare noluerit. Hoc
eciam ↄpetit diuine ſapiẽtie Sicut di
citur Prouer. ix. Sapiẽtia edificauit
domũ ſuam ꝛc. Sapiens architectꝰ
domũ pulchram facit intꝰ ꝛ extra.
Talem xp̄s in preſenti vita matrem
ſuam ſibi edificauit. ſcz. pulchram i
tus in mente per puritatem. ꝛ exte
riꝰ in corpore per virginitatem. Si
igitur diuina ſapientia tam pulchrã
eam i corpore ꝛ in anima edificauit
non debuit in morte iſtaz pulchritu
dinem ſibi diminuere: ſed magis au
gere. Competit eciam hoc diuine iu
ſticie. honorat quidem multorum ſã
ctorum corpora. honorat eciam ꝛ ſua
tormenta. ſicut crucem. clauos. ſpi
neam coronam. ꝛ lanceam. Si in tã
to honore habetur crux ſancta i qua
corpus chriſti ad horam requieuit i
quanto honore debet habere matrẽ
ſuam glorioſam: in cuius vtero no
uem menſibus requieuit et habita
uit? Et ſi in tanto honore habentur
corpora ſanctorum ex eo ſcilicet q fu
erunt organa ſpiritus ſancti. in quã
to honore tunc haberi debet corpus
illud. quod fuit ſpiritus ſancti orga
num ꝛ chriſti ſpeciale domicilium.
immo totius trinitatis nobile tricli
nium. Si in tanto honore habentur
imagines picte. in quanto honore de
bet haberi illud corpus in quo fili
us qui eſt ymago patris habita
uit? In quo quidem ymago dei
ſibi impreſſa illibata permanſit.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

In quo et ꝑ quod imago nr̄a que e
rat corrupta reparata fuit. Cōpetit
etiā hoc ſue bonitati Bonicꝫ filij ſem
ꝑ intereſt magis parcere matri ꝙ̄ ſi
bi ipſi Cōſtat autem ꝙ filius ſibi ipſi
parcere noluit ab illa generali ſenten
tia qua dicit᷑. puluis es et in puluerē
reuerteris. et matrez ſuam excepit
ab illa alia ſententia qua dicitur. in
dolore paries Quare ergo non exce
pit a prima ſcʒ ne in puluerez reuer
tatur. quia tam bonus fili⁹ extitit ꝙ
etiam inter paſſionis vulnera curaʒ
habuit de matre dilecta Tam bon⁹
filius fuit ꝙ in ortu voluit flere et
matrem gaudere voluit Qui igitur
inmortalis tantā curam de ea habuit
nunq̄d factus glorioſus de ea ampli
us nō curabit Abſit. Requirit ergo
potētia dei ſapientia. iuſticia. et boī
tas ꝙ virgo mater nō tantū in aīa
ſit glorificata ſed etiā in corpore ſit
ſtola immortalitatis induta.

¶ Cxxiiij. Eodem die ſermo. iiij⁹

Que eſt iſta que progredit᷑ q̄
ſi aurora cōſurgēs pulchra
vt luna electa vt ſol. terri
bilis vt caſtroꝝ acies ordīata. Cā.
vi. Celeſtes ſpūs claritatem virgis
eiuſcꝫ gloriā et laudē ammirātes in
ter ſe querūt et dicunt Que eſt iſta
que ꝓgreditur quaſi aurora conſur
gens ꝛc. Admirantur autē eam q̄n
tum ad quadruplicē eius ſtatū ¶ Pri
mo q̄tū ad ſuum ortum. cū ſcʒ dicūt
quaſi aurora. qꝛ ab omni peccati te
nebra ē expurgata ꝛ luce gratie di
uine ꝑfuſa. Ceteri ſancti cū peccato
originali cōcipiuntur ꝛ naſcunt᷑. xp̄s
autē fuit ſine pccō originali concep
tus ꝛ ſine originali natus Virgo au
tē maria mediū locū tenet. qꝛ fuit cū
peccato originali cōcepta. et ſine ori
ginali nata Iſta triplex dieā tangit᷑.
Iob. iij. vbi dicit᷑ de die culpe originā
lis que incepit. quādo aperti ſunt o
culi ade obtenebrētur ſtelle caligie
eius Stelle ei. i. ceteri ſancti illo die
culpe originalis ſunt obtenebrati. qꝛ
fuerūt cū peccato originali cōcepti
ꝛ nati. Expectet lucez. i. xp̄m et non
videat Iſte eī dies culpe n̄ vidit chri
ſtū. nec in ſuo cōceptu. nec in ſuo or
tu Nec ortū ſurgētis aurore Aurorā
ſiquidez. i. virginē beatam vidit ꝙ̄
tum conceptum. ſed non vidit quan
tuʒ ad ortū Neceſſe autē fuit vt iſta
aurora nobis oriet᷑ Ante eī e⁹ ortum
homo īfeſtabat᷑ in tēptationibus in
firm⁹ erat ad incipiendū bonū ꝛ d̄bi
lis ad perſeuerādum. ſed aduenīēte
iſta aurora demones in infernū fugi
unt. homines meritorie operari poſ
ſunt ꝛ vſcꝫ ad finez opus perducunt
Iſta tria tāgunt᷑ in ps̄. Ortus ē ſol
et cōgregati ſunt. et in cubilibus ſu
is collocabunt᷑. quo ad primum exi
bit homo ad opus ſuū. quo ad ſecun
dū. ad opationē vſcꝫ ad veſperam.
quo ad terciū. Neceſſe etiā fuit vt i
ſta aurora oriet᷑. qꝛ ante angeli offi
cium ſuū circa homines nō exercebāt
quod eſt illuminare. et purgare ꝛ ꝑ
ficere ſed aduenīente iſta aurora ce
perunt nos diſponere ad illuminati
onem gracie. purgationem culpe. ꝛ
perfectionem glorie. Iſtud notatur.
Gen. xxxij. vbi dixit angel⁹. Iacob
Dimitte me aurora eſt. qui dimitte
re noluit angelum donec triplicem
gratiam impetrauit ſcilicet illumiā
tionem intellectiue. ꝑ hoc ꝙ iſrahel
ſibi nomen impoſuit. purgationem
affectiue pro eo ꝙ neruus femoris e
ius emarcuit. ꝛ perfectionem glorie
per hoc ꝙ eum benedixit ¶ Secūdo
mirantur ſpiritus celeſtes virginez
quantum ad ipſius progreſſum Cū
addunt pulchra vt luna. Ipſa autē
nunquam aliquaʒ maculam habuit
in cogitationibus. qꝛ ſp̄ fuerunt ſā
cte. nec in affectionibus. quia ſemꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

fuerūt mūde. nec in intentionib9
ſemper fuerunt recte. Cant. iiij. To
ta pulchra es amica mea ⁊ macula.
non eſt in te ⁊c̄. Fuit namq̧ in cogi
tationib9. tota pulchra. in affectio
nib9. ſine macula. Secundo luna ha
bet lucēm variatam ⁊ ſepe obſcura
tam. Eſt autē luna feſtiuitatum di
ſtinctiua. Eccl. xliij. A luna ſignum
diei feſti. In viſione namq̧ iſti9 lu
ne ſemper magnum feſtum facit de9
angel9 ⁊ homo beatus. Nam de9 de
hoc habet magnā gloriam. angel9
magnam leticiam. homo beat9 mag
nam honoris excellentiā. Judith. xv
Tu gloria iheruſalē. i. ipſi9 dei qui ē
viſio pacis. tu leticia iſrahel. i. āgelo
rum qui deum facie ad faciem ſemp
vident. tu honorificētia populi noſtri
.i. omniū ſanctorum ⁊ beatorum. de
quoꝝ ꝓgenie ipſa deſcendit Fuit au
tem pulchra vt luna in ſua conuerſa
tione. ⁊ in ſua vita immo pulchrioꝛ
q̄ꝫ luna. q꜡ luna habet lucem multis
maculis reſperſā Aliq̄n lucet in pn̄
cipio noctis. ⁊ ſignificat bene incipi
entes. Aliq̄n in fine noctis ⁊ ſignifi
cat pſeuerātes. q̄nq̧ per totam no
ctem. ⁊ ſignificat vitam bonam cōti
nuātes. Virgo autē maria fulſit et
in ſuo pn̄cipio. q꜡ fuit in vtero ſancti
ficata. In medio. q꜡ fuit filio dei illu
ſtrata ⁊ ſācte cōuerſata. ⁊ in ſuo vl
timo q꜡ in aīa ⁊ corpe fuerat glorifi
cata. Per noctē etiam ſignificari pōt
temptatio ⁊ tribulatio. Quidā enī
ſancti adiuuāt in pn̄cipio temptatio
nis. q̄dā in medio. q̄dā in fine ei ſci
ſed beata maria ſemp adiuuat ⁊ in
principio dando conſtantiā. ⁊ in me
dio dādo pſeuerantiā. ⁊ in fine dan
do glorioſam coronā. Tercio hꝫ lucē
eclipſatam ⁊ obſcuratā. Secūdū au
tē beatū Aug. luna triplicit obſcurā
tur. Aut q̄n nubib9 tegitur. aut q̄n
eclipſatur. aut q̄n renouatur. ſic eci

am virgo benedicta fuit obſcurata
per ſui humilitatem per quam ſe ob
umbrabat ⁊ obſcurabat. De hoc ha
betur Cāticorum primo. Nolite me
conſiderare q꜡ fuſca ſim. quia decolo
rauit me ſol. Acſi dicat. Quantoma
gis ſol me illuminauit per ſuam ma
ieſtatem: tanto magis exterius me
decolorauit per humilitatem. Secun
do fuit decolorata propter nimij do
loris acerbitatem. ⁊ hoc in filij paſſi
one. vbi cum ſole. id eſt cum filio
ſuo chriſto iheſu paſſa eſt eclipſim.
Johelis ſecundo. Sol id eſt chriſtus
conuertetur in tenebras per mortē
et luna id eſt virgo beata maria cō
uertitur in ſanguinem per dolorem
Non enim tunc tantum vnam mor
tem. ſed tres quodammodo paſſa
eſt. Ezechielis tricēſimoprimo. Du
plicetur gladi9 ac triplicetur. Vna
enim mors ſeu triſticia quam ipſa v̄
go maria paſſa fuit ⁊ patiebatur. fu
it ſeparatō matris a filio ⁊ iſta fuit
mors amara. Alia fuit ſeparatio ani
me chriſti a ſuo corpore. ⁊ iſta mors
ſeu triſticia fuit virgini benedicte
multum amarior. Tercia mors fuit
in matre. ſcilicet ſeparatio anime
chriſti a ſpiritu ſuo. Anima namq̧
chriſti Marie corpus ſuum viuifica
bat. Spiritus vero ſuus cum ſpiri
tu chriſti vnitus fuit. Magis enim
erat ſpiritus beate Marie cum ſuo
filio benedicto q̄ꝫ in ſuo corpore pro
prio. Quando ergo chriſtus emiſit
ſpiritum ſuum: ipſa dolorem inten
ſiſſimum patiebatur. ⁊ iſta triſticia
in virgine glorioſa fuit mors ama
riſſima. q꜡ tūc doloris gladi9 ipſius
aīā ptrāſiuit. Tercio v̄go bn̄dctā fu
it obſcurata per mortem ſuam cor
poralem. Tunc enim facta eſt obſcu
rā quando ab ipſius corpore anima
receſſit vt ſic obſcuraret̄ i morte ⁊ fi
eret nouilunīū i reſurrectōe Damaſ.

Sicut ſol iſte ſplendid⁹ ac luciſluus
ſub lunari corpe latens ad breue vi
detur deficere cū ſuo non priuetur lu
mine habēs in ſe ꝑhennnē lumis fō
tem. ſic et tu fons veri lumīs incō ſū
pt⁹ vite theſaur⁹ licet breui interual
lo tēporis corpaliter morti ſis addcā
tamē copioſe nobis infūdis indefici
entis luminis claritatē. Tercio ange
li admirātur eā. quo ad dei filij ↄcep
tum. cū ſubiungunt. Electa vt ſol.
Secūdū autē Augu. in ſole ēa vide⁹
ſcȝ qd̄ eſt. qd̄ lucet. et qd̄ calet. Jpa
fuit electa ſicut ſol. qꝛ habuit electū
eſſe Nā pater elegit corp⁹. ipſū ſanc
tificādo. ꝑelegit animā ipſaȝ virtuti
bus adimplēdo. et vtrūqꝫ elegit ꝛ ꝑ
elegit habitare i tabernaculo ſuo fa
ciēdo. ps̄. Elegit eam deus ꝛ preele
git eā Filius dedit ſibi electā lucem.
id eſt diuinoꝝ cognitōēȝ Apoca. xxi
Ciuitas non eget ſole aut luna ꝛ c̄.
Jſta nanqꝫ eſt ciuitas. de qua dr̄. in
ps̄. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas
dei Jſta ciuitas nō indiget illumina
tione angelica. ido dicit̄ ꝙ non indi
get ſole. nec illuminatione humana
ido dicit̄ ꝙ nō indiget luna. ſed illu
minat̄ luce diuinitatis. ideo dicit̄ Et
claritas dei illuminabit illā. et luce
humanitatis ideo ſubdit̄. Et lucerna
e⁹ eſt agn⁹. Spūs ſanctus dedit ſibi
calorē. i. ordinatum amorē Secundū
autē Aug. quadruplex eſt gradus a
moris. Primo nāqꝫ debem⁹ diligere
qd̄ ſup̄ nos ē ſcȝ deū Deinde qd̄ ſum⁹
.i. noſipos Deīde qd̄ iuxta nos ē ſciȝ
ꝓximum. Deinde qd̄ infra nos eſt.
ſcȝ mūdum. ꝛ totū ge⁹ humanum.
Virgo ergo btā ordinatā habuit ca
ritatē Nā qd̄ ſupra ſe erat. ſcȝ deum
amauit reuerēter. qd̄ iuxta ſe erat.
ſcȝ filiū dilexit dulciter. qd̄ ipſa erat
ſcȝ ſe dilexit ſapienter. qd̄ infra ſe e
rat. ſcȝ gen⁹ humanū dilexit miſeri
corditer Quarto mirantur eā quan
tū ad ei⁹ aſcenſuȝ glorioſuȝ. cuȝ ſub
dūt. terribilis vt caſtroꝝ acies ordi
nata Sciebāt ei angeli ſpūm huma
num corpi terreno incluſuȝ ab ipſis
minoratum. vnde ps̄ Minuiſti eum
paulo min⁹ ab angelis ꝛ c̄. Et d̄ hoc
nō mirabant̄. qꝛ corp⁹ qd̄ corrūpit̄ a
nimā aggrauat Sed tamē adequati
oneȝ tempore grē ſunt expti. quia
homines ꝑ virginalem mundiciā ad
equant̄ angelis. de hoc eciā nō mira
bant̄ eo qd̄ homo factus ē ad dei ima
ginē et dei faciē contēplandam Mi
norationeȝ igit̄ nouerat. nec de hoc
admirationē ↄceperāt. ſublimationē
autē credere nō valebāt. Et iō vidē
tes humanā naturā in duab⁹ pſōis
ſciȝ xp̄i et matris ſup̄ angelos ſubli
mari in admiratione ſunt cōmoti di
centes de xp̄o illud qd̄ legit̄. yſaie.
lx. Quis ē iſte qui venit d̄ edom ꝛ c̄.
et de v̄gine Que ē iſta q̄ ꝓgreditur
quaſi aurora ↄſurgens. ꝛ c̄.

Ccxv. De eodē ſermo v.

Que eſt iſta q̄ aſcendit de de
ſerto delicijs affluens innixa
ſup̄ dilectum ſuū Cant. vi.
Si aliq̄s ruſticus vel iexptus lapideȝ
p̄cioſum laudaret modica laus eſſet
ſed ſi gēmarius doctiſſim⁹ aliquem
lapidē p̄cioſū miraretur ꝛ laudaret i
gens laus eēt Si igit̄ nos groſſi et i
expti v̄ginem laudam⁹ pua laus vi
det̄. Maxima autē laus ē qn̄ ſpūs ce
leſtes laudāt tantā v̄ginis maieſta
tem Ponunt ergo angeli in premiſ
ſis verbis duo Primo ſuā admiratio
nem. cum dicunt. Que eſt iſta. ꝛ c̄.
Ad iſtā autē admirationem reſpon
det Aug⁹. Jſta eſt mater dei. regia
celi. domina mūdi. porta paradiſi.
Jn hoc āt quod dr̄. Mat̄ dei tria no
tantur. Vnum eſt ꝙ ipſa ſup̄ xp̄m
habuit materne auctoritatis imperi
um. Luce. ij. Erat ſubditus illis. Se
cūdū quia debuit ſublimari ad filiū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Dam̄. deciūt matrem ad filium ſub
limari. vt ad ipſum aſcendat ſicut
ad ipſam deſcenderat. Tercuȝ quia
habet ad nos materne cōpaſſionis
affectum. Vnde frequenter ei dice
re debemus. Monſtra te eſſe matrē
⁊ c̄. Secundo ē regina celi. Ihere.
xliiij. Sacrificemꝰ regīe celi ⁊ libemꝰ
ei libamina. ⁊ faciamꝰ placētas ſicut
fecimꝰ nos ⁊ pr̄es noſtri ⁊ ſatuati ſu
mꝰ panibꝰ ⁊ bn̄ nob̄ erat. malūq̄ȝ nō
vidimꝰ. Ex eo āt quo ceſſauimꝰ ſac̄
ficare ei idigemꝰ oībꝰ ⁊ fame ⁊ gla
dio ꝯſūpti ſumꝰ. Sicut āt dicit̄ in ſco
laſticas hyſtoriȷs t̄plex eāt diſtinctio
eoꝝ q̄ deo offerebātur. Aut em̄ erat
oblatio de aīalibꝰ. ⁊ dicebat̄ ſacrifi
ciū. q̄ erat de ſicca materia vt de ſimi
la pane vel ſimilibus. ⁊ tūc dicebat̄
oblatō. q̄ erat de liq̄dis. ſcȝ vino vel
oleo. ⁊ dicebat̄ libacio. Iſta aūt tri
plex diſtinctio tāgit̄ hic p̓mo ſacrifi
ciū. cum dr̄. ſacrificemꝰ Libatio. cum
ſubdit̄. Et libemꝰ ei libamina. obla
tio. cū ſubdit̄. Et faciamꝰ ei placen
tas. Nos aūt debemꝰ regine celi ſac̄
ficare corpa noſtra p mortificatōem
vitioꝝ. libare corda liquida p ꝯpaſ
ſionē lacrimaꝝ. ⁊ exhibē placentas
.i. ꝯſcias placidas p interiorē noſtrā
purificatōeȝ. Tercio ē dn̄a mūdi Io
ad ipſam tāq̄ȝ ad dn̄am ⁊ auguſtam
omiſſis aliȷs intermedīȷs appellare li
cebit. ſiue quis ḡuet̄ a diabolo ſiue a
tyrāno. ſiue a carne. ſiue a dei iuſti
cia. Licet em̄ ad ipſā appellare. ſi q̄s
grauat̄ a dyabolo. ſicut ptȝ ī theophi
lo qui cū ſeruū ſe dyaboli feciſſet tan
dē appellauit ad auguſtā ⁊ ipſa totū
irritū fecit. ⁊ ad p̓ſtmū ſtatū grē re
ſtituit eū. Licet etiā ad ipſā appella
re. ſi q̄s grauet̄ a tyrāno. hoc ſignifi
cat̄ in Heſter. vbi tyrānꝰ aman. po
pulū dei voluit occidē. ſed regina he
ſter. i. v̓go bn̄dicta ipſiꝰ tyrāni mali
cie obuiauit ac ſentētiaȝ reuocauit.
et populū ad p̓ſtinū ſtatū reſtituit.
Licet etiā appellare ad ipſā. ſi quis ḡ
uetur a carne. ſicut patuit in maria
egipciaca que multo tēpore libidini
deſeruiuit. ſed ad ipſam v̓ginē cōfu
git. ⁊ appellauit ⁊ ſic carnis libidinē
et cōcupiſcentiā ſupauit. Licet etiaȝ
ad ipſaȝ appellare. ſi q̄s ſe a dei iuſti
cia ſentiat aggrauari. Vn̄ legit̄ in vi
ta beati dn̄ici q̄ cū xp̄s ꝯtra munduȝ
durā ſentētiā ꝓferre vellet. occurrit
mater xp̄i glorioſa ⁊ dixit. bone fili
nō ſcd̄m eoꝝ maliciā: ſed ſcd̄m tuaȝ
miſericordiā agere debes. Quarto
eſt porta padiſi. q̄ p ipſam tāq̄ȝ per
portā ad nos deꝰ venit. Ezech. xliiij.
Porta hec clauſa erit ⁊ c̄. Et p ipſaȝ
virginē bn̄dictā mariā quilibȝ tāq̄ȝ
per portā in celū aſcēdit. Vn̄ de ipſa
cātat eccl̄ia. Tu regis alti ianua. tu
porta lucis fulgida ⁊ c̄. Et p ipſā tan
q̄ȝ p feneſtrā deus ad nos oculo miſe
ricordie ſue reſpicit. Cant. ij. En ipſe
ſtat pꝰ parietē ⁊ c̄. Stat ei pꝰ parie
tem noſtꝝ. i. poſt humanam naturā
noſtram. reſpicit nos per feneſtram
.i. per matreȝ ſuam. ⁊ per cancellos
id eſt per vulnera ſua. Secundo an
geli ponunt ſue admiratiōis racio
nem. cum dicunt. Que aſcendit de
deſerto vbi ponitur racio admiratio
nis. ⁊ quia de deſerto aſcendit. et
quia delicȷs affluens aſcendit. et
quia innixa ſuper dilectum aſcendit
Admirantur nāq̄ȝ ipſi angeli ſiue ce
leſtes ſpiritꝰ angelici q̄ aſcendit de
deſerto id eſt de mūdo tantis viciȷs
pleno. de quo quidem mundo deus
ipſam virginem benedictam inno
center deduxit. ⁊ eduxit. Deutro
nomij octauo. ductor fuit dominus
deus tuus in ſolitudine in qua erat
ſerpens flatu adurens. et ſcorpio
atq̄ȝ dipſas. Eſt autem dipſas ſecun
dum Iſidorum. quoddā genus ſerpē
tis qui latine dicit̄ ſitula p cōtrariū.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

q̄ cū quē talis ſerpēs momorderit ſi
ti pire facit In hoc ergo deſerto mū
di eſt ſerpens adurēs .i. diabolus mē
tes hominū ad appetitū ambitionum
incendens . et ſcorpio id ē carnalis
delectatio que prius blāditur ſed po
ſtea pungit Eſt ibi dipſas .i. auarici
a que ſemꝑ ſitim facit Secūdo mirā
tur ꝙ aſcendebat cū affluentia deliti
aꝝ de deſerto vbi ē penuria cōſolaci
onum Sūt autē delicie gn̄ales . ſpeci
ales . et ſingulares . Generales deli
cie beatoꝝ ſunt . de quib⁹ dicit Aug.
de ci . dei . Ciuitas ſupna vidz ⁊ amat
⁊ in eternitate dei viget . in veritate
dei lucet . in bonitate dei gaudet . Et
iſte diuicie gn̄ales nobilius ſūt ī vir
gine Sap . iiij . O ꝙ̄ pulchra eſt caſta
generatio cū claritate . immortalis e
nim ē meōria illi⁹ In hoc ꝙ dicit ca
ſta generacio notatur . ꝙ iocundius
gaudz de eo ꝙ . ſ. caſta ꝑmanſit . ⁊ tn̄
genuit . in hoc ꝙ dicit cum claritate
notatur ꝙ clarius lucet . in hoc ꝙ di
citur Immortalis eſt eī meōria illi⁹
notat ꝙ nobili⁹ viget Sunt autē de
licie ſpeciales que ſpecialiter virgi
nib⁹ debentur ſcz aureola in capite .
alba veſtis in corpe . canticum ineffa
bile in ore . ⁊ familiaritas in aſſociatio
ne . q̄ ſicut habetur Apo . xiiij . Hi ſe
quunt agnū quocūqꝫ ierit . Hee autē
delicie ſpeciales abundanci⁹ ſunt in
virgine Apoc . xij . Mulier amicta ſo
le ⁊ luna ſub pedibus e⁹ . Et in capi
te e⁹ corona duodecim ſtellaꝝ ī vte
ro habens . ⁊ c̄ . Alie autē virgines
habent coronā aureolā . hec autē co
ronā duodecim ſtellaꝝ ornatā . Alie
decorātur veſte alba . hec vero ſole ē
amicta Ille ſequnt agnū pedibus ſu
is . hec autē hꝫ lunā .i. eccleſiā militā
tē ac triumphantē ſub pedib⁹ ſuis . A
lie cantāt ꝓ conſeruata v̓ginitate .
Hec ꝓ v̓ginitate ⁊ fecūditate . iō dr̄ .
in vtero habens Tercio ſunt delicie
ſingulares . de quib⁹ dicit Ber' ſic .
Quid in delicias dixerim virginita
tis decus cū munere fecunditatis . hu
militatis inſigne diſtillantem carita
tis fauū miſericordie viſcera plenitu
dinē gratie . prerogatiuā glōe ſingu
laris Propter tres primas virtutes
dicit Cant . i . Cum eſſet rex ī accubi
tu ſuo nardus mea dedit odorē ſuūz
Iſte rex habꝫ triplicē accubitū . ſcz ſi
nū pris . vteꝝ mris . et patibulū cru
cis Nardus ē herba pua et odorifera
et calida Per hoc ꝙ ē pua notatur
humilitas . ꝑ hoc ꝙ ē odorifera nota
tatur virginitas . ꝑ hoc ꝙ ē calida
notatur caritas . Cum igit iſte rex e
ſſet in ſinu pris . dedit odorez marie
humilitas et ipm mox deſcendere fē
cit . Dum eſſet ī vtero matris odorē
dedit ſua virginitas . que ipſuz ī vte
ro pauit Dum āt eſſet ī patibulo cru
cis odorem dedit ſua caritas . ꝑ quā
xp̄s matrem amoris immemor eſſe n̄
potuit ſed ipſam iohāni recōmenda
uit Et ꝓpter alias tres ſequētes dr̄ .
Can . iij . Que ē iſta q̄ aſcendit de de
ſerto ſicut virgula fumi ⁊ c̄ . Fuit enī
virgula .i. flexibilis ad pietatē ⁊ ex
aromatib⁹ . q̄ fuit plena odoribus
omniū graciaꝝ ⁊ vniuerſi pulueris
pigmētarij . q̄ omnes glorias quas
alij ſancti habēt ꝑticulariter ipſa ha
bet vniuerſaliter Tercio mirabant
ꝙ ipſa innixa erat ſup dilectū ſuūz
In hoc autē ꝙ innixa dicitur quatu
or prerogatiue notantur ſcz e⁹ mag
na ſecuritas Secura nāqꝫ erat ꝙ ca
dere nō poterat que ſup deum innix
a fuerat Secūda magna dignitas .
Innixa eī erat ei cui⁹ aſpectum tre
mūt angelice poteſtates Tercia ma
gna familiaritas Signū eī magne fa
miliaritatis fuit in iohanne q̄ ī ſinu
xp̄i recubuit tāto dulcius quāto fai
liarius . tāto ſecreci⁹ quāto ſublimi
us Quarta magna poteſtas Nā qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

aliciii rei imititur virtutē eꝰ ſibi quo
dāmodo aſſumit ⁊ ea ſicut vult vtitꝛ
Sic mater dei omnipotētiā filij quan
do vult aſſumit Bern̄ Quō miſereri
nō poterit mater omni potētis

Sermo ccxvi de eodē die .f. vi

Quaſi cedrus exaltata ſū i li
bano et quaſi cipreſſꝰ in mō
te ſion . et quaſi palma exal
tata ſum i cades . et quaſi plantatio
roſe in iherico . quaſi oliua ſpecioſa i
campis . et quaſi platanus exaltata
ſum iuxta aquā in plateis Eccl . xxiiij
Ecce ſex poſuit drās arborꝝ . qꝛ in ce
leſti pat̃a ſex ſunt ordines beatorꝝ
ſcꝫ virgines . ꝯfeſſores . martires . ⁊
apoſtoli . ꝓphete . et pꝛiarche . Quos ſi
quidē omēs ⁊ ſingulos virgo maria
in ſua aſſumptōe viſitauit . et viſitā
do percurrit . ⁊ percurrēdo trāſcendit .
Libet tamē dyalogū facere inter v̓
ginē aſcendentē ⁊ ipos ſanctorꝝ ordi
nes eā totis affectibꝰ retinere cupiē
tes Occurrit q̄dem ab inferiori ordo
v̓ginū dicēs ei . Mane nobiſcū dn̄a
in etnū Tu es ei dn̄a noſtra . abbatiſ
ſa nr̄a . ordinē noſtrꝝ inſtituiſti . ordi
naſti ⁊ tenuiſti . Te decet ſtare velut
magiſtram cū diſcipulis . dominam
cū ancillis abbatiſſā cū famulis Ipa āt
beata v̓go t̃a ꝑuilegia habuit . vnū
in carne ſcꝫ v̓ginitatē . aliud in mēte
ſcꝫ puritatē . terciū in cōuerſatione .
ſcꝫ fame celebritatē . Sap . iiij . O q̄
pulchra . Ecce puritas mētis . Caſta
ḡnatio . Ecce caſtitas v̓ginalis Cum
claritate Ecce celebritas cōuerſatio
nis Sacre autē v̓gines in his t̃bus q̄
tū poſſibile fuit ſe ſibi aſſimulauerūt
Sicut āt habetꝛ . Eccl . xiij . ſimilitudo
inducit dilectōem . ꝯiunctionē . et aſ
ſociationē Aſſociatio autē ē amicorꝝ
Cōiunctō ꝓpinquorꝝ . dilectō filiorꝝ
Dicūt ergo v̓gines btē v̓gini marie
Nos in q̄tū nobis poſſibile fuit nos
ſimiles tibi fecimꝰ in carne . in mēte .
et in cōuerſatione . Et qꝛ ſimilitudo
inducit dilectōem . coniunctionē . et
aſſociationē facte ſumꝰ amice tue . ꝓ
xime tue . ⁊ filie tue . ⁊ ideo dēs te aſ
ſociare nobis vt amicas tuis ꝯiunge
re te nobis vt ꝓximis tuis . et ſpeci
alē dilectōem exhibere vt filiabus
tuis Rn̄dit v̓go maria . Nō vos filie
deſero . ſed q̄ſi cedrꝰ exaltata ſū in li
bano Sūt autē multa gn̄a cedrorꝝ .
ſcꝫ cedri que naſcunt̃ in libano . qua
rū odor fugat ſerpētes . et inficit v̓
mes Libanꝰ autē cādidatio itelligit̃
Alij ſunt cedri maritime . que habēt
poma hn̄tia t̃plicem ſubſtātiā Pria
eſt calida Media tēperata . et vltia
eſt frigida Et ſignificat xp̄m . in quo
fuit diuinitas q̄ eſt multū calida . i.
omnium cordiū inflāmatiua In quo
fuit anima tēpata . qꝛ omēs v̓tutes
in ipa medium tenuerūt . et in nullo
vnq̄ ad aliquod declinauit extremū
In quo erat caro frigida . i. ab omni
ꝯcupiſcētia aliena Dicit ergo beata
maria v̓ginibus ſacris Nō vos deſero
filie . ſed tanq̄ odor cedri vobiſcum
maneo . ꝑ quem odorē et demones
a vobis fugaui ⁊ ſepe malas cogitati
ones in vobis extinxi . et vrās aīas d̓
albaui . Vobiſcū eciā remanet odor
filij mei . q̄ per ardorē caritatis vos
inflāmauit . Et ꝑ tēperamentū ſue
virtutis vos caſtificauit . et ꝑ mundi
ciam ſue carnis vos regenerauit . et
in mūdicia conſeruauit . Sequitur or
do cōfeſſorꝝ q̄ cōfeſſi ſunt deū corde .
ore . et ope . et v̓go benedicta ipſum
ꝯfeſſa ē corde credendo Luc . i . Btā
que credidiſti ⁊c̄ . Ore . gloriā dei ꝑdi
cādo . Ibidē . Quia fecit mihi magna
Opere . dei mādata adimplēdo Eſt e
niā virgo bn̄dicta corā deo cōfeſſa ſu
am humilitatē . qn̄ dixit Ecce ancilla
dn̄i . ⁊c̄ . corā angelo . ſuā caſtitatē .
qn̄ dixit . qm̄ virꝝ nō cognoſco . corā
toto mūdo ſuā maieſtatē . qn̄ dixit .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ecce eñ ex hoc beatã ⁊c̃. Dicit igiẗ
ſancti ↄfeſſores. Utinã placeret dñe
cũ ſuis ſeruis habitare. q̃ deũ ore. cor
de. ⁊ ope ↄfeſſa fuiſti. q̃ corã deo. an
gelo. ⁊ mũdo. xp̃i gloriã predicaſti
Rñdit illa ⁊ dĩt. Non vos filij kmi de
ſero ſed vobiſcũ q̃ſi cypreſſus in mon
te ſyon remaneo. Cypreſſus tota ẽ
medianal̃. ſcȝ. cortice. folijs. ⁊ fru
ctib⁹. Et q̃cq̃d erat in v̓gine totum
medicinale fuit. ſcȝ cortex. i. exterior
cõuerſatio ſua. folia ſua. i. v̓ba ſua ſu
auia. ⁊ fruct⁹. i. opa ſua fructuoſa.
Fuitq̃ plãtata in mõte ſyõ. i. in ſcis
cõfeſſorib⁹. qui deũ per verã fidẽ ſpe
culati ſũt. Dicat ergo v̓go btã. A vo
bis filij nõ recedo: ſed tãq̃ odor cypſ
ſi vobiſcum maneo. q̃ ex odore mee
cõuerſatõis ſepe recepiſtis ↄſolatio
nẽ. ⁊ ex odore v̓boꝝ meoꝝ inſtructi
onem. ⁊ ex odore fructus. i. filij mei
ſaluatõnez. Seq̃tur ordo martiꝝ.
In quib⁹ tria mirãda fuerũt. ſcȝ do
lor intolerabil̃. ↄſtãtia laudabil̃. et
caritas inextinguibilis Iſta tria lau
dabili⁹ fuerũt in v̓gine Maria. Naȝ
in filij paſſione in ea fuit dolor into
lerabil̃ Lu. ij. Tuã ipſi⁹ animã ptrã
ſibit gladi⁹. Nõ eñ corp⁹ xp̃i lãcea
pertrãſiuit. aĩa xp̃i in xp̃o nõ eãt. am
ma vero matris in ipſo erat. ⁊ ideo
illa lãcea eius aĩam ptranſiuit. Fuit
etiã in ipſa ↄſtãtia laudabilis: q̃ ce
teris fugientibus ipſa non fugit. ce
teris pauẽtib⁹ ipſa nõ pauit ceteris
fidẽ pdentib⁹ ipſa fidẽ ſeruauit. Fuit
etiã in ea inextinguibil̃ caritas. tũ
q̃ hẽbat ignem ppetuũ. i. dei filiuȝ: q̃
corp⁹ eius impleuerat ⁊ mentẽ eius
inflãmauerat. ⁊ ex ea corpus huma
nũ ſuumpſerat. tũ q̃ habebat pabu
luȝ ↄtinuũ. i. bona opa que faciebat.
tũ q̃ habebat ſufflatoriũ aſſiduũ. i.
ſpũm ſcũm q̃ ſemp amorẽ accẽdebat
Dicãt ergo ſci martires. Nobiſcum
dñã ſtare debes: que martir ⁊ pluſq̃
martir fuiſti. quã lãcea tanti doloris
perforauit. tãta ↄſtãtia armauit: tã
ta caritas iflãmauit. Rñdit illa: Nõ
vos filij deſero. ſed q̃ſi palma exalta
ta in Cades vobiſcũ maneo Per pal
mã nãq̃ victoria intelligiẗ. Per Ca
des vero q̃ interp̃tatur ſancta. marti
res ſignificãtur: q̃ fuerũt ſci. i. ſãgui
ne tincti. In v̓gine aũt erat ⁊ victo
ria amoris ad amorem. ⁊ doloris ad
dolorẽ. erat ſiq̃dem in ipſa amor filij
immenſus. In xp̃o autẽ erat caro ⁊
aĩa ac deitas. Erat igiẗ inter mrẽm
et filiũ triplex cõiunctio. ſcȝ. carnis
ad carnẽ ſcd̃m naturã. aĩe ad aĩam
ſcd̃m amiciciã. ſpũs ad deitatẽ ſcd̃m
grãm. Amabat q̃dez xp̃m amore na
ture: vt mater filiũ. Amare amicicie
vt amica dilectũ. Amore grẽ: vt cre
atura ſuũ creatorẽ. Ecce q̃nt⁹ amor
in ea fuit. Sed videam⁹ nũc quantũ
dolorẽ habebat. Diſſecabaẗ nãq̃ ca
ro v̓gis: dũ ſic videbat carnẽ xp̃i la
niari. Et diſſecabaẗ eius aĩa videns
xp̃i aĩam tã grauiẗ ↄtriſtari. Diſſeca
batur ⁊ ſpũs eius: dum videbat xp̃i
deitatẽ tam ignominioſe tractari. ac
enormiter vilipendi. Nichilominus
erat in ea magnus amor filiorum id
eſt iudeorum. et magnus ymmo ex
ceſſiuus dolor de perditione ipſorum
Dicat ergo virgo beata. Non vos de
ſero. ſed in cades. id eſt inter vos
qui eſtis chriſti ſanguine tincti qua
ſi palma maneo. quia inter vos ma
net odor victorie mee ex eo q̃ amor
quo vos diligebam vicit amorem fi
lij. quo ipſius vitam corporalem a
mabam. Dolor quem habebam de
veſtra perditione vicit dolorem quẽ
habui de filij paſſione. // Sequitur
conſequenter ordo apoſtolorum qui
licet tunc nõ eſſent in gloria. tñ ſi fu
iſſent dicere potuiſſent. De ipſis
etiam quatuor magnalia predican
tur, ſcilicet, quod ſunt ſal terre.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

lux mũdi · lucerna accenſa · ciuitas ſu
pra mõtem poſita Iſta autẽ de ỽgie
excellentius p̄dicãtur Ipſa ei tanq̃
lucerna ardẽs ad dei amorẽ multos ĩ
flammauit · tanq̃ ſal terre a peccati
putredine preſeruauit · et tanq̃ lux
mũdi ad dei cognitionẽ illuminauit
tanq̃ ciuitas ſup̃ mõtẽ poita oib⁹ ſu
am miſericordiã exhibuit · Dicant er
go apoſtoli Tu qui es apl'oꝝ apl'a ·
in apoſtoloꝝ collegio morari d̃bes
que tanq̃ lucerna ardens mũduʒ fri
gidum inflammaſti · tanq̃ ſal terre
mundũ inſipidum condiuiſti · tanq̃
lux mũdi · tenebroſũ mũdum illumi
naſti · tanq̃ ciuitas ſupra montẽ po
ſita · viſcera tue mie omnibus aperu
iſti · Reſpõdit illa ⁊ dicit · Nõ vos de
ſero · ſed tanq̃ plãtatio roſe in ieric
ho vobiſcũ ꝑmaneo · Iericho intꝑta
tur luna · et ſigificat ecclam .i. apl'o
rũ cõgregationẽ q̃ ecclam plantaue
runt Quilibʒ apl's fuit vna roſa per
aliquã ſpẽalem grãm q̃ redoluit Ip
ſa autẽ fuit plãtatio roſe in iericho ·
qꝛ in ipſa fuerũt oẽs gracie ſingula
res · dicat ergo Quaſi plãtatio roſe
vobiſcũ maneo · vos eñ eſtis roſe co
ram deo redolẽtes · ego vero ſũ plã
tatio roſe que int̃ vos p grãs quas
habetis familiariter maneo · Nã ma
neo cũ petro per deitatis ⁊ humani
tatis cognitionẽ · cũ paulo p altã cõ
tẽplationeʒ · cũ andrea p precordia
lem ad crucẽ deuotionẽ · cũ iacobo p
vicioꝝ ſupplantationẽ · cũ iohãne p
ỽginitatis cõſeruationẽ · cũ thoma p
fortiuʒ ꝺpm aggreſſioneʒ · qñ ſcʒ dix
it Iohã · xi · Eamus ⁊ nos moriamur
cũ eo · cũ iacobo alphei · p meã in vte
ro ſanctificationẽ · cũ philippo p ſpe
cialẽ cũ filio meo familiaritatẽ · cum
bartholomeo · p feruẽtem orõeʒ · vñ
dixerũt demones ei · incendũt nos o
rationes tue · cũ matheo p terrenoꝝ
deſpectionẽ · cũ ſimone · p mandato
rum dei ꝓmptã executionẽ ⁊ cũ tha
deo p mẽtis mundiciã ⁊ purificatio
nem Nã in hiſtoria ecclaſtica vocat̃
corculus .i. cordis cultor · Sequit̃ or
do ꝓphetaꝝ · q̃ quidẽ modo ꝓpheta
bant de p̄teritis · modo d̃ futuris · et
modo de p̄ſentib⁹ occultis Virgo au
tẽ glorioſa maria ꝓphetebat de pre
terito quãdo dixit · Suſcepit iſrahel
pueꝝ ſuum ⁊ c̃ · Et de futuro · cũ dix
it Ecce ei ex hoc beatã · et de p̄ſenti
occulto · quãdo iohãnẽ in vtero ſue
matris eſſe cognouit · Dicãt ergo ꝓ
phete · Recte debes dñа in ꝓphetaꝝ
numero copulari qne ꝓphecie ſpũm
ad p̄terita · et futura · ⁊ occulta p̄ſen
tia ſuſcepiſti Reſpondet illa ⁊ dicit ·
Nõ vos deſero · ſed quaſi platan⁹ vo
biſcũ maneo Eſt autẽ platan⁹ arbor
hñs folia lata plãtata in plateis vt
ibi vmbrã faciat · Et ſignificat eius
verba que fuerũt refrigeratiua · et
p totum mũdũ lata ⁊ diffuſa · Quat
tuor ei vicibus ỽgo glorioſa locuta
fuiſſe legit̃ · ſcʒ cum angelo · cũ eliʒa
beth · et cũ filio in tẽplo · ⁊ cũ filio in
nupcÿs Ipſa ei loquẽte cum ãgelo ·
Deus fact⁹ eſt homo verus Ipa loqñ
te cũ eliſabeth replet⁹ ẽ ſpũ ſancto
in vtero iohãnes · Ipa loquẽte cum
filio in tẽplo · deus fact⁹ ẽ hominib⁹
ſubditus Ipa loquẽte cũ eo in nupci
is · manifeſtauit ſuã gl'am xp̃s ihẽſ⁹
Dicat ergo virgo gl'oſa Nõ recedo
a vobis · ſed odor verboꝝ meoꝝ ma
nʒ in vob̃ · quoꝝ ỽtute ⁊ de⁹ ſuſcepit
humanã naturã ⁊ puer ĩ vtero ſuſce
pit graciã · ⁊ deus hominib⁹ exhibu
it obedientiã · et ſuam manifeſtauit
gl'am · Sequit̃ ordo priarchaꝝ q̃ al
legãt dicẽtes Tu es filia nrã · tu es
caro ⁊ os nrm̃ · tu fuiſti bacul⁹ ſenec
tutis ꝛ debilitatis nrẽ · ergo tanq̃ fi
lia d̃es prẽs tuos tua p̃ñtia honorare
tanq̃ caro nrã d̃es tua p̃ñtia cõfouere
tanq̃ ỽga nrã d̃es tua preſentia nobis

cõſolationẽ impꝫdere. atteſtãte ꝓphe
ta q̃ ſic inq̃t Virga tua ⁊ baculus tu
us ⁊ c̃. Rñdet illa ⁊ dicit. Nõ vos de
ſero ſed q̃ſi oliua ſpecioſa ĩ cãpis vo
biſcũ maneo. Sãcti nãq; patres opi
b⁹ miſericordie intẽti fuerũt. virgo
autẽ maria hũit miſericordiã q̃ſi na
turalẽ. iõ dr̃ q̃ſi oliua. Solus em̃ de⁹
eſt ipſa oliua. ⁊ ipſa mĩa. Ceteri ſcĩ
hñt oleũ .i. ꝯpaſſionis affectũ Virgo
aũt glorioſa ẽ q̃ſi oliua qꝛ miſereri ẽ
ſibi q̃ſi verſũ in naturã. Habet etiaꝫ
q̃ſi totalẽ mĩam. iõ dr̃ q̃ſi oliua ſpeci
oſa. Illa em̃ oliua ẽ ſpecioſa q̃ ẽ pul
chra. in ramis. in folijs. ⁊ in fructu
Sic ⁊ ipſa hꝫ mĩam. ⁊ ĩ corde exhibẽ
do cõpaſſionis affectũ. ⁊ in ore ꝓ no
bis aduocãdo apud deũ. ⁊ in ope cõ
ferẽdo miſeratõis auxiliũ. Habꝫ eti
am mĩam vniuerſalẽ. Sũt quidam
ſcĩ qui hñt mĩam ſpecialẽ. qꝛ ſubue
niũt quibuſdã. ⁊ quibuſdã non. ſũt
quidã ſancti q̃ hñt mĩam ꝑticularẽ.
qꝛ ſup quibuſdã infirmitatib⁹ habẽt
virtutẽ curãdi: ſunt q̃ hñt miſericor
diã localẽ. qꝛ maiora bñficia preſtãt
in locis ſepulture. ſunt q̃ hñt mĩam
temporalẽ. qꝛ in aliq̃bus tꝑibus ma
gis ſubueniũt. Miſericordia aũt vir
ginis ẽ ſicut oliua in cãpis. qꝛ ei⁹ mi
ſericordia ẽ oĩbus ꝑſonis, infirmitati
b⁹. ⁊ oĩb⁹ locis. ⁊ oĩb⁹ temporibus
Dicat ẽgo. Nõ vos deſero. ſ; vobiſcũ
maneo ꝑ mĩam quã habeo. ſic natu
ralẽ. ſic totalẽ. ⁊ ſic vniuerſalẽ.

Sermo. CCxvij. De eodẽ ſ̾mo vij

Sicut cinamomũ ⁊ balſamuꝫ
aromatiꝫans odorẽ dedi q̃ſi
mirra electa dedi ſuauitateꝫ
odoris. Et quaſi ſtorax ⁊ galban⁹ ⁊
virgula ⁊ gutta. ⁊ quaſi liban⁹ non
inciſus vaporaui hĩtatõeꝫ meã ⁊ q̃ſi
balſamũ ñ mixtũ odor me⁹ Ec. xxiiij
Ecce nouẽ poſuit ſpẽs aromatuꝫ. qꝛ
videlꝫ nouẽ ſũt ordĩes ãgeloꝝ quos
v̾go maria ĩ ſua aſſumptõe viſitauit
viſitãdo percurrit. ⁊ ꝑcurrẽdo traſ
cendit. Libet aũt aliũ dyalogũ facẽ
inter ipſã virginẽ aſcendentẽ ⁊ ipſos
ordines angeloꝝ eã retinere totis af
fectib⁹ cupiẽtes ¶ Primo igitur viſi
tat ordĩes ĩferioris ierarchie. ſ. an
gelos. archangelos. ⁊ v̾tutes. An
geloꝝ eĩ officiũ eſt nũciare ⁊ miſtra
re ac cuſtodiẽ. Sic ipſa grãm hũano
generi deꝑditã nũciauit ⁊ inuenit ſi
cut dictũ ẽ. inueniſti grãm apđ deũ.
In eccĩa miſtra dei ordĩata fuit Eccĩ
xxiiij. In habitatõe ſcã corã ipſo mi
niſtraui. Animas nrãs ſemper cuſto
dit. hec em̃ ẽ illa gallina de q̃ dicitur
Math. xxiij. q̃ pullos ſuos cuſtodit
ſub alis ſue pietatis ab inſidijs demo
nũ. Dicãt igit̃ angeli v̾gĩ btẽ. Intra
noſtꝝ numeꝝ o dña debes hr̃e cõſor
ciũ q̃ ſimile nob̃ ſortita es officiũ dũ
et mũdo leticiam annũcias. dũ diui
nas grãs ãminiſtras dũ animas oĩm
cuſtodire nõ ceſſas. Rñdit illa ⁊ dr̃.
Nõ vos deſero: ſ; ſicut cinamomũ int̃
vos maneo. Iſta ſpẽs eſt ſicca cali
da ⁊ aromatica. Sic ⁊ ipa fuit ſicca ĩ
carne ꝑ tꝑantiã ⁊ ꝑitatẽ. calida in
aĩa ꝑ feruorẽ ⁊ caritatẽ. aromatiꝫ ãs
in vtroq; ꝑ mũdiciã ⁊ puritatẽ. Di
cat ergo nõ vos deſero: ſ; vobiſcũ ma
net odor tꝑantie mee Et vobiſcũ ma
net odor caritatis mee. ⁊ aroma pie
tatis mee ¶ Seq̃t̃ ordo archãgeloꝝ
quoꝝ officiũ ẽ ſecreta dei ꝯſilia ſcire
et marie miſteriũ de ĩcar̃tiõe v̾bi ꝯg
noſcẽ Iſtđ nãq; miſteriũ ſupiorẽs an
geli ꝯgnouerũt a đo imediate ꝑ ĩfuſã
inſpiãtõeꝫ Medij ab ipſ̾ ſupiorib⁹ ꝑ
traditã illũminatõeꝫ Inferiorẽs ãgl̾i a
medijs ꝯgnouerũt ꝑ ꝓdicatõeꝫ. ſicut
dr̃ Ihe. v̾go ãt ꝯgnouit ꝑ expiẽtiã ⁊
ĩ viſceãtõeꝫ Dicãt g̃ ãchãgl̾i In nrõ
debes agmiẽ nũeãri vt te hẽam⁹ ſo
ciã quã ſcim⁹ dei ſecretũ fuiſſe exꝑtã
noſtri em̃ ſuperiores a đo ꝯgnouerũt
per inſpirationem. noſtri medij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

a ſupioribus p illuminationē noſtri
iferiores ab ipſis medns p predicati
onem. reuera tu virgo beata cogno
uiſti p btām expientiā et in viſcera
tionē Reſpōdit illa ⁊ dicit. Nō vos
deſero ſed ſicut balſamū aromatizās
inť vos maneo. Sicut ei dicit gloſa
ibi. Oia que in balſamo ſūt vtuoſa
ſūt. ſcz lignū. cortex. ſemen. ⁊ liquor
Similiter oia que in vgine fuerunt.
Per lignū nanqȝ intelligiť ipſius be
ate marie corpus vgineū. p corticez
e⁹ exterior duerſatio. p ſemen eius
anima q̄ fuerat in taz puro corpe ſe
minata. p liquorē ſiue balſamū ei⁹
filius bn̄dictus intelligiť. Dicat ego
a vobis nō recedo. ſed ſicut odor bal
ſami vobiſcū maneo q̄ quidem odor
cauſatur ex carne mea virginea. ex
cōuerſatione clara. ⁊ ex aīa ſancta.
et ex ꝓle btā. Sequiť ordo virtutū
quoꝝ eſt miracula opari. Scd̄m aūt
Aug. boni āgeli miracula faciūt non
aliquid de nouo creando ſed deo mi
miſteriū exhibēdo Boni aūt xpiani
miracula faciūt p publicā iuſticiam.
mali autē p ſigna publice iuſticie Et
pt vocari publica iuſticia. aut fides
vera Mať. xvij. Si habueritis fidem
ſicut granū ſinapis ⁊c̄. Aut oratio d
uota Jaco. v. Helias hō erat. ⁊c̄. ā
vita pfecta pš. Voluntatē timentiū
ſe faciet. Iſtā autē publicā iuſticiaz
mali nō habēt. ſed quādoqȝ hērevi
dentur: Prope aūt ſolus ds miracula
facere pt. qꝛ ipſe ſolus omnipotenti
az habet. Precipue tñ in vginis vte
ro opatus ē miraculū miraculorum
Primo namqȝ fuit ſubitum. Greg.
angelo nunciāte ⁊ ſcō ſpū aduenien
te. mox verbū in vtero. mox itrauit
vterū verbū caro fuit Inſolitum. iō
dicit. nouū. Jere. xxxi. Nouū faciet
domin⁹ ſup terrā ⁊c̄. Fuit ſup ſpez
expectantiū. Fuit ſupra facultatē na
ture vſus. rōis. et mētis Ihero. Nā

natura nō habuit vſus neſciuit. igō
rauit rō. mens nō capit huāna. hoc
totū p gabrielem marie diuinitus
nunciatur. Ipſa etiā btā virgo mul
ta miracula ē opata. qꝛ habebat fi
dem veraz. Luc. i. Btā que credidiſ
ti. Orōem deuotā. Act. i. Hi omnes
erāt pſeuerātes in orōe. cum maria
matre ieſu. vitā pfectaz. qꝛ habuit
vitā actiuā ⁊ ɔtēplatiuā. Dicāt igiť
virtutes Noſtrā tua debes pn̄tia illu
ſtrare ſocietatē q̄ tantā accepiſti in
faciēdis miraculis poteſtatē. modo
p fidez verā. mō p orōem duotā: mo
do p vitā ſanctā: Sed i tuo vtero d
us opatus ē miraculū miraculoꝝ ad
cui⁹ cōparationez nrā miracula videnť
fore nulla Reſpōdit illa et dicit. Nō
vos deſero. ſed ſicut mirra electa inť
vos maneo Eſt āt mirra pma electa
atz ꝓbatiſſima. Mirra pma peniten
tia ē innocētiū Canti. v Manus mee
diſtillauerūt mirrā pmā Mirra elec
ta ē penitentia clauſtraliū q̄ dicūt. E
legi abiect⁹ eē in domo dei mei Mir
ra autē ꝓbatiſſima ē penitentia pfec
toꝝ q̄ p ſolo deſiderio patrie ſe affli
gunt. Btā autē virgo fuit inocenti
ſſima. fuit de mūdo in matrē dei ele
cta. et fuit celeſtiū deſiderioꝝ anxia
Dicat ergo. Non vos deſero ſed vobi
ſcum maneo ex odore mirre prime q̄
ɔſurgit ex virtute mee innocentie ⁊
ex odore mirre electe. qui cōſurgit
ex matna electōe. et odore mirre ꝓ
batiſſime qui cōſurgit ex deſiderio ce
leſtis prie Trāſactis ordinibus infe
rioris ierarchie peruenit ad ordines
medie q̄ ſunt ptātes. pricipatus. ⁊
dominationes. Officiū autē poteſta
tum ē arcere demones ne tātū noce
ant q̄tum velint. Iſtud officiū btā
virgo habuit. de q̄ dr. Geñ. iij. Ipa
conteret caput tuū. Per caput pt i
telligi ſuggeſtio dmois vel ptās vel
aſtucia. Ipa āt omnes ſuggeſtioēs

expulit ⁊ poteſtatē abſtulit ⁊ aſtutiā
ꝯpulſauit. Dicāt ergo ṗtātes Nobiſ
cū o dn̄a eſſe debes. nob̄ em̄ ꝯmiſſuz
eſt vt demōes refrenem⁹. Tu autē
nō tm̄ refrenaſti: ſed et ſuggeſtionē
cōtriuiſti. ṗtātez abſtuliſti. aſtutiam
ꝯpulſaſti. Rn̄det illa ⁊ dt. Non vos
deſero ſ; tāq̄ ſtorax vobiſcū maneo.
Eſt aūt ſtorax ſcd̄m gloſā arbor ara
bie: cui⁹ virgule lac̄mas fluūt ex qui
b⁹ pigmētū ꝯficit̄ ṗcioſū. Et q̄ ē iſta
ſtorax lacrimas fluēs: niſi virgo Ma
ria ſepe lac̄mas. ⁊ ſuſpiria emittēs
Hec em̄ eſt illa axa de q̄ legit̄ Joſue
xv. Que ſedēs aſino .i. preſidēs corpi
ſuo ſuſpirauit ⁊ ab ipſo p̄re q̄tuor i
ꝑtrauit. ſcz terrā arentē. auſtralez
irriguū ſuperi⁹. ⁊ inferi⁹. Virgo ei
btā p ſua ſuſpiria ⁊ deſideria īpetra
uit. terrā arentē .i. ipſā carnē ab ōni
humore ꝯcupiſcētie exſiccatā. Et au
ſtralez .i. aīam flatu ſci ſpūs inflāma
tā. Et irriguū ſuperius .i. Jhu xp̄i di
uinitatē. Et inferi⁹ .i. ei⁹ hūanitatē
Dicat ergo. Nō vos deſero: ſed tāq̄
ſtorax vobiſcū maneo. q̄r vobiſcum
manet odor lac̄maꝝ. p q̄s impetra
re merui carnē mortificatā. aīam in
flāmatā. ⁊ diuinitatē ſupremā. ⁊ hu
manitatē verā. ¶ Seq̄tur ordo ṗnci
patuū: quoꝝ officiū eſt regnis ⁊ ꝓ
uincijs p̄ſidere hoſtes ꝯprimē. bonos
cuſtodire. demones arcere. ⁊ in t̄bu
latōib⁹ ꝓtegere. Iſtud quintuplex
officiū hūit v̄go maria. Eccl. xliiij.
In oī gēte ⁊ in oī ꝑplo p̄mcipatum
habui. ecce q̄r ſup oēs ṗncipatū ge
rit. oīm excellentiū ⁊ ſublimiū colla
calcaui. Ecce q̄r hoſtes ꝯprimit. giꝝ
celi circuiui ſola. Ecce q̄r bonos cuſto
dit. ⁊ ꝓfundū abiſſi penetraui. Ecce
q̄r demones ipſa expellit. Et in flucti
b⁹ maris ambulaui. Ecce q̄r in tribu
latōib⁹ ꝓtegit. Dicant ergo ṗncipa
t⁹. In nrō ſtare debēs ordie q̄ ſic in
oī gēte ṗncipatū geris: ſic hoſtes cō
p̄mis: ſic ⁊ bonos cuſtodis: ſic demo
nes cōteris. ſic ī tribulatōe ꝓtegis
Rn̄det illa ⁊ dt. Non vos deſero: ſed
ſicut galban⁹ in vob̄ maneo. Scd̄m
autē Iſidoꝝ. Galban⁹ eſt ſucc⁹ hēr
be q̄ ferula dicitur: q̄ quidē vulnera
ſanat. ſerp̄ētes fugat. frigidas paſſi
ones curat. Dicat idcirco virgo Ma
ria. Nō vos deſero. ſed vobiſcū rema
net odor pietatis mee q̄ peccatorum
vulnera ſepe ſanaui. vt⁹ poteſtatis
mee q̄ demonū temptatōnes ſepius
refrenaui. ⁊ ardor caritatis mee vo
biſcū manet q̄ caritate mediante te
pidos ad amorē celeſtium inflāmaui
¶ Seq̄tur ordo dominationū quoꝝ
eſt officiū ſubditos ſibi angelos pur
gare. illūmare. ⁊ ꝑficere. Iſtud tri
plex officiuz Maria hz q̄ a culpa pur
gat affectiuā. ab ignorātia illumiat
intellectiuam ⁊ ab infirmitate ꝑficit
operatiuā. Dicāt igit̄ dominationes
Preſentiā tuā dn̄a nobis non ſubtra
has q̄ plem⁹ q̄ꝑ nos. purgationes: il
lūmationes. ⁊ ꝑfectiones oīb⁹ admi
niſtras. Rn̄det illa ⁊ dt. Non vos de
ſero: ſed q̄ſi vngula iter vos maneo
Eſt autē vngula ſcd̄m gloſā. oſtrea
parua ſuaue redolēs: habēs formaz
vnguis humane. Vngula autē eſt lu
cida adeo vt tāq̄ in ſpeculo pleriq̄
ymagines in ea cōtemplētur ⁊ ſigni
ficat v̄ginē que dei ſpeculū facta fu
it. Speculum nāq; ex vitro ⁊ ex plū
bo eſt. Per vitꝝ eius lucida v̄gitas
per plumbū ei⁹ ductrix hūilitas deſig̃
tur. Nec ſola v̄gitas. nec ſola hūili
tas eā feciſſet ſpeculū dei. ꝯiuncta ē
igit̄ v̄gitas ipſi hūilitati. ⁊ ſic facta ē
ſpeculū dei: in quo refulſit xp̄s qui ē
ymago dei patris. Vngula etiam
carni inſeparabiliter eſt coniuncta.
ſic ⁊ virgo Maria p amorē xp̄o inſe
parabiliter eſt cōiuncta ⁊ vnita. Vn
gula etiā licet ſit inſēſibil̄ tn̄ in ſepa
tione a carne dolor intolerabilis fit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſic et maria licet inſenſibilis mūdo
fuerit. intolerabilē tamē dolorē ha
buit quādo ſepabatur a filio Dicat
ergo maria. Nō vos deſero ſed vobi
ſcū ſicut vngula maneo. et ſicut ſpe
culū dei. ſicut amica dei. ſicut mat̄ di
Trāſactis ordinib9 inferioris ꝛ medi
e ierarhie. peruenit ad or dines ſup
me ierarchie q̄ ſūt throi cherubin ꝛ
ſeraphin. Thronoꝝ autē officiū eſt
ꝙ ſup eos deus q̄eſcit ꝛ ſedet et iudi
cia exercz Virgo autē maria ē thro
nus mie. grē. ꝛ gl'e. Eſt ei thronus
mie pccōribus gracie iuſtis ꝛ glorie
beatis Ps̄ Thron9 e9 ſicut ſol i con
ſpectu meo ꝛ c Ipa ei ē ſicut ſolbtis
quibus ē in magnam gl'az ſicut luna
iuſtis. in ꝙtū ē mediatrix impetran
do eis celeſtē grām. et teſtis in celo
fidelis pccōribus aduocādo ꝑ eis ꝛ
impetrādo miam. Dicant igit̄ thro
ni ad eā Nobiſcū eſſe debes. in cui9
vtero de9 nouē menſib9 requieuit. i
qua tanꝗ in throno de9 non exercet
iudicia pumentis ſed poti9 mie iuſti
ficātis. grē cōſeruantis. et glorie co
ronantis Reſpondet illa et dicit Nō
vos deſero. ſed tanꝗ gutta inē vos
maneo. Gutta ſcdm glo. lacrimas
ſtillat que omnes duritias ſanat. O
lim nanqꝫ erāt tā dura ſcz de9 q̄ nul
lū ad miſericordiā ſuſcipiebat Mors
que omnes ad inferos rapiebat Et
diabolus qui hoſtiliter ſeuiebat. Sz
v̊go ſic deū emolliuit vt omnes ad
miſericordiā ſuſciperet. ſic mortē cō
tͤiuit vt iam ſcōs nō rapiat. ſic diabo
lum ſupauit vt iam nullum niſi volē
tem decipiat. Dicat ergo v̊go beata
Nō vos deſero. ſed ſicut gutta vobi
ſcum maneo. q2 vobiſcū remanet o
dor meus cum quo deū emolliui. et
quo mortem contriui. et quo diabo
lum ſupaui. Sequitur ordo ſcz cheru
bin qui interp̄tatur pelnitudo ſcien
tie Scientia autem virginis excellit
omnem ſcientiā angelicā ꝛ humanā
Dicant igitur cherubin. Nobiſcum
eſſe debes que etiā in via tantā cog
nitionem habuiſti. et ſcientiā modo
audiendo per inſpirationem. modo
videndo per cōtēplationē. modo tā
gendo per operationem. modo guſ
tando per affectionem. modo orādo
per deuotionem. Nunc autē pre cete
ris cognitionē habes videndo per a
pertam viſionem. Reſpondet illa ꝛ
dicit. Non vos deſero. ſed ſicut liba
nus nō inciſus vobiſcum maneo. li
banus cādidatio interp̄tatur. In vir
gine autē tria fuerūt candida ꝛ nun
ꝗ incisa. Theſ. v. Integer ſpiritus
veſter et anima ꝛ corpus ſine quere
la ſeruet̄. Ipſius autē ſpūs indiuiſ9
fuit. q2 nunꝗ a deo ſeperari potuit.
Eius anima indiuiſa. q2 nunꝗ a do
minio rōis receſſit E9 nanqꝫ corpus
fuit indiuiſum. q2 ſemp integꝝ per
manſit Dicat igit̄. Nō vos deſero ſed
ſicut libanus nō inciſus vobiſcū pma
neo. q2 multū vos delectari debet o
dor ſpūs mei qui a deo nunꝗ ſepera
tus fuit. odor aie mee. qui nunꝗ a
dominio ratiōis receſſit. et odor cor
poris mei. qui ſemp illibatus pman
ſit Sequitur ordo ſeraphin q̄ interp̄
tant̄ ardentes Sicut nāqꝫ dicit Ber.
Volūtas qn̄ veritati p grām aſſocia
tur ꝛ ſurſū tendit. amor eſt cū ꝓmo
uet̄ et ab ipa grā ꝛ lactat̄. Dilectō ē
cū vero apprehendit tenz et fruitur.
caritas ē Cū igit̄ grā dei cor virgis
ſurſū eleuabat generabat i ipa amo
rem. qn̄ ꝓmouebat dilectionem. qn̄
cū dilecto eam totaliter vniebat. fa
ciebat in eius animo caritatē Dicāt
ergo illi de ordine ſeraphin Nobiſcū
domina remanere debes que plena
fuiſti tanto amore. tanta dilectione
et tanta caritate Reſpondet illa ꝛ
dicit Non vos deſero ſed tanꝗ balſa
mum non mixtum vobiſcuz maneo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sicut nāq̧ dicit Jſidorꝰ. ⁊ habet̾ in gloſa. Balſamū nō mixtū p̄ tria ↄgnoſcit̾. ſcȝ qn̄ lac coagulat. qn̄ in aq̄ nō ſupenatat. ⁊ qn̄ laneā veſtē non maculat. Tunc igit̾ verꝰ amor dei eē cognoſcit̾. qn̄ cor cū deo totalit̾ vnit̾ per ſupbiā nō eleuat̾. ⁊ nulla macula pcti̅ polluit̾. Jſto mō fuit in v̾gie q̄ oēs ſuas volūtates in d̄o vniebat ſup alios ſe nō eleuabat. ⁊ nulli peccati maculā h̾ebat. Dicat ergo. A vobis n̄ recedo ſed q̄ſi balſamū nō mixtū. i. p amorem purꝝ vobiſcū maneo: quē quidez purꝝ ſepe in me ꝓbaſtis et p cordis cū deo vnitatē ⁊ p ꝓfundā hūilitatē. ⁊ p pcti̅ omnimodā immunitatem.

¶ CCxviij. De eodē ſermo octauꝰ

In habitatōe ſancta corā ip̄o miniſtraui. Ecci. xxiiij. Jn v̾bis p̄miſſis p̄mo cōmendat̾ habitatio. cū d̄r. Jn hītatōe ſcā. Secūdo ipſiꝰ habitatcis officij executio. cū d̄r. Corā ip̄o miniſtraui. ¶ Scā nāq̧ hītatio d̄r celeſtis patria iuxta q̄druplicē acceptionē huiꝰ nois qd̄ ē ſcm̄. Eſt em̄ ſcā. i. mūda ⁊ q̄ntū ad ipſam habitatōez Apo. xxi. Jpſa ciuitas aurū mūdū. ⁊ q̄ntū ad ipſum hītatorē vt ibidē. Nō intrabit in illā aliq̄d coīnq̄natū. Hec aūt hītatio terrena ē imūda. Et q̄ntū ad habitatōez Jhe̊. iij. Polluiſti terrā in fornicatōibus tuis. Et q̄ntū ad hītatorē. Eiuſdē. ij Mūo dicis. Nō ſū polluta ⁊c̄. Secūdo ſcā eſt idē qd̄ firma. Et q̄ntuȝ ad habitatōez. p̄s. Fūdamēta eius in mōtibꝰ ſcīs. Et q̄ntū ad habitatorē Apo. iij. Qui vicerit faciā illū columnā in tēplo dei mei. Hec aūt habitatio terrena nō ē firma. q̄ntū ad ſe. i. Joh. ij. Mundꝰ trāſit ⁊ ↄcupiſcentia eiꝰ. nec q̄ntū ad habitatorē Job xiiij Hō natus de muliere ⁊c̄. Tercio d̄r ſancto. i. ſacro vſui deputata. ⁊ quātū ad ſe. q̄r deputata ē ed ꝓducendū roſas martirꝝ libanū. i. thus odoriferū ↄfeſſorꝝ ⁊ lilia v̾ginū. Ecci. xxxix. Quaſi roſe plātate ſupriuos aquarꝝ fructificātes ⁊ q̄ſi libanꝰ odorez ſuauitatis hn̄tes ⁊c̄. Et q̄ntū ad habitatorē q̄ deputatus ē ibi ad laudādum deū. p̄s. Beati qui habitāt in domo tua dn̄e in ſecula ſcl'orꝝ laudabūt te Hec aūt habitatio terrena eſt malo vſui deputata. ſcȝ ad ꝓducendū ſpinas tribulos ⁊ v̾ticas. i. hōies ſuperbos. auarōs. ⁊ luxurioſos. Et q̄ntū ad habitatorem qui deputauit ſe ad mētiendū. ⁊ ad furandum. ⁊ huiōi. Ozee. iiij. Maledictū ⁊ mēdaciū. et homicidium ⁊ furtū. ⁊ adulteriū inūdauerūt. Quarto ē ſancta. i. ſanguine tincta. Et q̄ntū ad ſe. q̄r eiꝰ ianua fuit ſanguine xp̄i reſerata. Hoc ſig̃ficatū eſt Exo. xij. Vbi p̄cepit dn̄s q̄ de ſanguine agni linirētur poſtes Et quantū ad habitatores q̄ xp̄i ſanguine ſūt redēpti Apo. i. Lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo Hec āt hītatio t̾rena tincta ē ſanguine malo et q̄ntū ad ſe. ſcȝ ſanguine homicidij Ps. Interfecta ē terra in ſāguinibꝰ Et q̄nū ad habitatorez. ſcȝ ſāguine pcti̅. Jſa. lix. Manus veſtre pollute ſūt ſanguine ¶ Secūdo cōmēdat̾ i habitatrice ſui officij executio. cum d̄r. Corā ipſo miniſtraui. Deꝰ em̄ ſuā miniſtrā ⁊ officialē eā fecit ⁊ multiplex miniſteriū ⁊ officium ſibi ↄmiſit. Primū ē elemoſinaria celi. ⁊ iſta elemoſinaria nō ē tenax: nec auara. Pro. vlti. Manū ſuā apuit iopi ⁊ palmas ſuas extēdit ad paupes. cuiꝰ liberalitas in tribꝰ determinat̾. Et q̄r brachiū verſus pctōres extenſū tenet. ⁊ q̄r manꝰ aptas hȝ. Et q̄r manus plenas elemoſinis poſſidet. Per brachium extēſū potētia. p manū aptā ſcia per manū plenā liberalitas deſignat̾ Tenet igit̾ brachiū q̄r p̄t oībus miſereri. Tenet manū aptā. q̄r ſcit opti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

mo tp̄e miſereri. Tenet etiā manuz
plenā. q2 vult oib9 omni tp̄e miſere
ri. Sed de liberalitate iſtius elemoſi
narie dr̄ ibidē. De nocte ſurrexit. de
dit predā domeſticis ſuis ꝛ cibaria
ancillis ſuis. Et infra. Oēs domeſti
ci eius veſtiti ſūt duplicib9. Habz v̓
go ancillas .i. aīas dei p̄cepta ſeruan
tes. Iſtis cibaria impēdit. q2 cibo di
uine gratie eas paſcit. Habet etiam
domeſticos .i. viros perfectos. Et iſ
tos veſtit duplicib9. q2 ꝛ aīaz veſtit
virtute ꝛ corp9 veſtit cādore innocē
tie Habet filios ꝛ ſecretarios. q̄ ſcz
virginitate ſūt prediti ꝛ ſibi intima
deuotōe iuncti. Et iſtis dat predā.
id ē grāꝝ ꝛ virtutū abūdantiā copi
oſam. Secundū miniſteriū eſt q2 fcā
eſt cellaria ſpūs ſci. Vn̄ ipſa dicit Cā
ti. ij. Introduxit me rex in cellā vina
riā. De iſta cella ꝓpinat vinū ſāctis
qui ſūt in via ad aliqualem ſocieta
tē. ꝛ illis q̄ ſūt in patria ad plenam
ebrietatē. Cāti. v. Bibite amici ꝛ in
ebriamini kmi. Ideo aſſimilatur cra
theri nunq̄ deficiē ti. Cāti. v. Vmbili
cus tuus ſicut crather tornatilis nun
q̄ indigens poculis. Ipſa eñ eſt cra
ther inq̄ntū ſemp infūdit. Et eſt tor
natilis inq̄ntū circū circa ſemp vadit
Et ē nunq̄ indigēs poculis inq̄ntum
nunq̄ euacuat̄ ſed ſemper plena exi
ſtit. Illo autē cibo nos paſcit ꝛ potu
reficit quo ſeipſā fouet ꝛ ſuſtentat.
Vt ibidez. Comedi fauū cum melle
meo. bibi vinū meū cum lacte meo
Ipſa fauū cū melle comedit. ſcz qn̄
xp̄m in quo ē cera hūanitatis. ꝛ mel
diuinitatis in ſuo vtero portauit Ip
ſa vinū cum lacte bibit. qn̄ ſpūs ſan
ctus ꝛ ei9 animā impleuit vino cele
ſtis gratie ꝛ carnē perfudit lacte vir
ginalis mūdicie. Eodē modo paſcit
nos fauo qn̄ ꝛ nos facit delectari cir
ca xp̄i humanitatem. ꝛ paſcit melle
qn̄ nos facit delectari xp̄i diuinitatē.

Et ſimiliter nos potat vino ꝛ lactē.
quādo dat nobis ſpiritualem leticiā
in mente ꝛ iucūdicam in carne. Ter
cium miniſteriuz eſt. q2 facta eſt the
ſauraria dei. Habet quidem de9 the
ſauꝝ potentie. ſapientie. ꝛ miſericor
die. Ipſa namq3 habet theſauruz po
tentie: per quem theſauꝝ ipſa deum
potēter ad ſe traxit. Canti. i. Cū eſſz
rex in accubitu ſuo ꝛc̄. quo potēter
dyabolum cōtriuit. Geñ. iij. Ipſa cō
teret caput tuū. quo nos potēter in
celeſtē gloriā introducit Ecci. xxiiij.
In iheruſalem poteſtas mea. Habet
theſauꝝ ſapientie: per quā nobis di
uinā cognitionem infundit. Eccleſi.
xxiiij. Ego mater pulchre dilectiōis
et agnitionis. Et in mari preſentis
ſeculi nos ſapienter dirigit. Ideo vo
catur ſtella maris. ꝛ actus noſtros
ſapienter diſponit Prouer. xiiij. Sa
piens mulier domum ſuam edificat
ꝛc̄. habet theſaurum miſericordie
quem largiter diſpenſat. Ecci. xxiiij
In plenitudine ſanctorum detentio
mea. Diſpenſat cōmuniter. vt ibidē
dicitur. Tranſite ad me omnes qui
concupiſcitis me ꝛc̄. Diſpēſat facili
ter. quia nō permittit ſe diuti9 roga
ri. Ecci. iiij. Cor inopis ne affixeris
et ne protrahas datum anguſtiant.
Diſpēſat ſapienter. quia quādo eſt
maior neceſſitas. ideo vocatur luna.
quia lucet in nocte aduerſitatis quā
do ſol abſcōdit ſe lucet vicina terre
id ē peccatorib9 ꝛ humiliatis. Quar
tū miniſteriū ē. q2 eſt oſtiaria padi
ſi. Ipſa nāq3 ē oſtiū ꝑ qd ad padiſū
itrā9 qd ꝑ euā clauſū ē ſed ꝑ eā ap
tū. Ipſa eñ ē que nos ſuis meritis i
atriū p̄ncipis itroducit. Vn̄ dr̄ Ioh.
xviij. Ancilla oſtiaria v̓go maria q̄
ſe ancillam nominauit petruz in atri
um principis introduxit. Ipſa nam
q3 virgo maria eſt feneſtra per quā
de9 oculo miſericordie nos reſpicit

Vnde de ea cãtat eccleſia Intrẽt vt
aſtra flebiles celi feneſtra facta es.
Ipa ei eſt feneſtraria que nobis vi
ſcera ſue mie aperit. vnde ſepe ẽ ro
ganda Aperi mihi ſoror mea. amic a
mea ⁊c. Quintū miniſteriū eſt qꝛ ẽ
aduocata generis humani Bonus
aduocatꝰ debꝫ habere diligẽtiam et
corã rege aliquam potentiã. ⁊ coraꝫ
familia regis magnã grãm. et i ꝓpo
nendis allegationibus magnã ſapiẽ
tiam Iſta q̃tuor ſunt ĩ maria. que e
ciam de ea tãgit ꝓpheta dicens Aſti
tit a dextris tuis. ecce q̃nte diligẽtie
regina. ecce q̃nte potẽtie. in veſtitu d
aurato. ecce ergo quante ſapientie
per auꝝ ei ſapientia deſignatur. cir
cũdata varietate .i. ſanctorũ mltipli
citate. ecce q̃nte ĩ ↄſpectu familie re
gis beniuolẽtie et reuerentie. ibi ei
eſt color aureus apoſtoloꝝ Rubeus
martirꝝ celeſtis cõfeſſorũ. albus vir
ginuꝫ Oẽs ei iſti virgineꝫ circũdant
et eã tanq̃ reginam ſuaꝫ aſſociãt

C.cxix. Eodẽ die alius ſermo.

Maria optimã ptẽ elegit q̃ n̄
auferet̃ ab ea. Luc. x. Iſtud v
bũ ꝓprie nulli cõpetit niſi v
gini marie. nec deo. nec ãgelo. nec
hoi. Nõ ei vel ãgelꝰ qui optimã ptẽ
hꝫ nullꝰ ẽ. Deus autẽ nõ tenꝫ ptẽ ſed
totũ Sola nãqꝫ ipa optimã ptẽ habꝫ
qꝛ ẽ media inter creatorẽ qui totũ
tenꝫ et omnẽ aliã creaturã q̃ bonam
vel meliorẽ ptẽ poſſidet. Iſta ãt ps
optima quã elegit intelligit̃ ⁊ ĩ vita
pn̄ti. et in vita celeſti Nã in vita pn̄
ti multipliciter ptẽ optimã habuit. q̃ꝝ
pma cõſideratur q̃tũ ad caſtitatis
cõſeruationẽ Caſtitas autẽ tres par
tes habꝫ Vna nãqꝫ ẽ caſtitas coniu
galis Et iſta vtiqꝫ ẽ ps bona que hꝫ
fructũ tricesimum. Secunda ẽ caſti
tas vidualis Et iſta ẽ ps melior. Et
iſta hꝫ fructũ ſexageſimũ. Tercia ẽ
excellẽtia virginalis Et iſta ẽ ps op

tima. qꝛ habꝫ fructuꝫ centeſimuꝫ. Et
iſtã partẽ optimã elegit vt tamẽ oñ
deret q̃ fuit pſona cois voluit eſſe ↄ
iugata cũ cõiugatis. et vidua cũ vi
duis. et immaculata cũ ĩmaculatis.
Secũdo cõſiderat̃ q̃tuꝫ ad vite pfec
tionẽ Eſt ei actiua vita q̃ eſt pars bo
na vita cõtẽplatiua que ẽ pars meli
or. et ex vtraqꝫ cõpoſitiua q̃ ẽ pars
optima Et iſtã virgo maria elegit.
Iõ ſignificatur per illas duas ſororo
res ſcꝫ per martã que fuit actiua ⁊ p
magdalenã que fuit cõtẽplatiua Et
qꝛ actiua intẽdit proximo. cõtẽplati
ua deo. magna laus fuit ĩ virgine q̃
vtramqꝫ vitã circa filiũ ſuuꝫ deuote
exercuit Nam q̃tũ ad diuinitatẽ cõ
templationi eꝰ ſemp itenta fuit Q̃n
tũ vero ad humanitatem ſibi ſedule
miniſtrauit. qꝛ ſibi domũ eburneaꝫ
p̄parauit ipſũ carne purpurea indu
it. lacte de celo ſubmĩſtrato cibauit
ac potauit in t̃bulatione ⁊ ĩ cruce po
ſitũ viſitauit Tercia accipitur q̃tuꝫ
ad grẽ cumulationẽ Deꝰ ei hꝫ q̃dru
pliciter mẽſurã d q̃ dr. Luc vi. ſcꝫ boñꝫ
que ẽ ad iuſtificatõeꝫ Et hec ẽ pars
bona. cõfertã ſcꝫ qñ alicui vltra con
fert̃ ſcꝫ ad ſui iuſtificationẽ ⁊ ad alio
rũ ſaluatõeꝫ Et hec ẽ pars melior co
agitataꝫ qñ deꝰ grãm agitando in a
nima ↄfirmat ſicut qñ fuit in vtero
ſanctificata Et hec eſt ps optima ſu
peffluẽtẽ q̃ d ſua plenitudine aliis
effundit Et hec ẽ ps optima q̃ fuit i
xp̄o ⁊ mrẽ eꝰ Quarto accipit̃ ⁊ cõſid
ratur q̃tũ ad pfectaꝫ humiliatõem.
Eſt aũt t̃plex gradꝰ huilitatis. Pri
mꝰ ſcꝫ ſubicit ſuo ſupiori. et hec ẽ boñ
Scd̃s vero ẽ ſubici ſuo eq̃li. et hec ẽ
ps melior Terciꝰ ẽ ſubici ſuo iferiori
⁊ hec ẽ ps optima. Virgo ei btã nõ
ſolũ ſubiecta fuit ſupiori .i. deo. ⁊ nõ
ſolũ fuit ſubiecta eq̃li .i. ſuo ſponſo.
ſed etiã ſubiecta fuit ſuo inferiori .i.
Eliſabeth. Apd̃ q̃m t̃bus menſibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ibidē māſit atq̨ ſibi deuote ſeruiuit.
Ipſa nāq̨ v̓go de deo ſentiebat dig.
de ſeipſa pua. ⁊ de ꝓximo mag̃. Qn̄
ta ꝑs accipit q̄uātū ad ſtudiū ⁊ opa
tionē. Quidā em̄ intendūt ꝓxio per
eruditionē. ⁊ hec ē ꝑs bona. Alij intē
dūt ſibi ꝑ diſcuſſionē. ⁊ hec ē ꝑs me
lior. Alij intendūt deo ꝑ vacatōem.
et hec ē ꝑs optima. Virgo maria et
ꝓxio intēdebat ꝑ doctrinā ⁊ ſibi ꝑ
cuſtodiā. ⁊ ipſi deo ꝑ meditatōez in
ternā. Vñ poterat dicere cū ꝓpheta.
Meditat⁹ ſū nocte cū corde meo deo
ſcz vacando ⁊ excitabar ꝓximū. ſcz
erudiēdo. ⁊ ſcopebā ſpūm meuz me
ſcz diſcutiēdo. Secūdo hz partē op
timā in vita celeſti. ⁊ iſta ꝑs ꝯſidera
ri pt quantū ad q̄nq̨. Primo q̄ntuz
ad ſubiectū qđ glorificatū ē. qꝛ ſcz i
corpe ⁊ in aīa ē glorificata. Gloria
nāq̨ quā deus dat ſuis ſanctis tres
hz ꝑtes Vna eſt q̄ glorificat eoꝝ cor
pora in terris. ſicut corp⁹ beati petri
et ſancti Jacobi apl̄oꝝ. ⁊ hec eſt bō
pars. Ecci. xliiij. Corpa eoꝝ in pace
ſepulta ſūt ⁊c̄. Alia ē qua glorificat
eoꝝ aīas in celo. ⁊ hec eſt ꝑs melior.
Apo. vi. Date ſūt eis ſingule ſtole al
be. Tercia eſt q̄ glorificat vtrūq̨. ⁊
hec ē ꝑs optima. ⁊ iſtā partē Maria
elegit. Petr⁹ autē ⁊ Paul⁹ hn̄t ꝑtē
bonā. qꝛ eoꝝ corpa honorātur in ter
ris. Et ꝑtē meliorē. qꝛ eoꝝ aīe glori
ficātur in celis. ſed nō habēt partez
optimā. qꝛ ipſoꝝ corpa iacēt in ſepul
chris. Alij ſancti volauerūt in celuz
cū vna ala. i. cū dote aīe. Jſta autē ē
mulier q̄ volauit cū duab⁹ alis. i. cūz
glorificatione corpis ⁊ aīe. vt habet
Apo. xij. Alijs ſanctis dat̄ vna ſtola.
hec ē autē illa de qua dr̄ Prouer. vl.
Biſſus ⁊ purpura indumentū eius.
Secūdo ꝯſiderat̄ quantū ad modum
quo aſſumpta ē. Quidā em̄ ſancti aſ
ſumūtur ⁊ i celū deducūtur ꝑ āgelū
vnū. ⁊ hec eſt ꝑs bona. Alij deducun

tur per plures angelos Et hec eſt ꝑs
melior. ſed pars optima eſſ; ſi ōnes
angeli ⁊ ſancti obuiarent ⁊ omnes
vna cum Chriſto aduenirent. Et ip
ſe Chriſt⁹ perſonaliter aduenīret Et
iſtam partem habuit virgo Maria
Tercio conſideratur quantum ad lo
cum quem ſortita eſt Quidam enim
aſſociantur angelis infime ierarchie
Et hec eſt pars bona. Alij āgelis me
die ierarchie. Et hec eſt pars melior
Alij vero angelis ſupreme ierarchie
Et hec eſt pars optima. Maria autē
ſuper omnes angelos eſt exaltata.
et ſuper altitudinem ſanctorum ele
uata ⁊ ad dexteram filij collocata.
Ideo habet partez optimam. Quar
to conſideratur. quantum ad primū
quo beatificata eſt. Beatitudo em̄
tres habet partes. Vna eſt beatitu
do animarum que adhuc eſt imper
fecta. Et hec eſt pars bona. Alia eſt
beatitudo ipſorum angelorum que
eſt completa. Et hec eſt pars melior
Alia eſt filij que eſt conſummata.
Et hec eſt pars optima. Et iſtaz par
tem optimam elegit Maria. que in
anima conſummatam gloriam rece
pit. Quinto conſideratur quantum
ad officium quod ſibi cōmiſſum eſt.
Eſt namq̨ Marie commiſſum officiū
adiuuandi aduocandi ⁊ miſerendi.
Adiuuat quidem hominem. in vita.
in morte. ⁊ poſt mortem. Vnde cāta
tur. Maria mater gratie. mater mi.
tu nos ab hoſte protege ⁊c̄. Nam ⁊
ipſa i vita bonos i grā ꝯſuat. ⁊ mal̄
miam ipetrat. Jdeo dr̄. Mat̄ grē ⁊
mat̄ mīe. Et hec ē ꝑs bō. Jn morte a
dyabolo defendit. Jdeo ſubdit̄. Tu
nos ab hoſte protege. Et hec eſt ꝑs
meli. Poſt mortem animas noſtras
ſuſcipit ⁊ in celum deducit. Jdeo ſub
ditur. Jn hora mortis ſuſcipe. Et hec
eſt pars optima. Secundo virgo glo
rioſa Maria habet officiū aduocādi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

In q̄ aduocatōe more piti aduocati
p̄mo captat beniuolēciā deīde nrā; īſi
nuat miſeriā. deinde deū inclinat ad
miam. Scire autē beniuolētiam dei
captare ē bona ps Scire miſerias et
neceſſitates oñdere ē ps melior Scīē
deum ad miaꝫ inducere ē pars optīa
Ideo ſignificaꝫ p illam mulierē ſapi
entiſſimā. d̾ qua agiꝫ. ij. Regū. xiiij
Captat ei primo beniuolenciā dicēs
Sicut angelꝰ dm̄. ſic et dñs m eꝰ rex
vt nec maledictōe nec benedictio
ne moueaꝫ. Deus nāq; nec ex male
dictōe pccoꝝ mouetur ad iraſcendū
Sap. xij. Tu autem dña virtutis cū
tranquillitate iudicas. Nec eciā mo
uetur deꝰ ex bñdictōbꝰ bonoꝝ nrō
rum ad imꝑperandū nobis Iaco. i.
Dat omnibꝰ affluenꝫ ⁊ nō impꝓpe
rat Deinde nrām inſinuat miſeriam
dicens Omnes morimur. et quaſi aq̄
dilabimur in terrā q̄ nō reuertunꝫ.
Magna nāq; eſt miſeria humana qꝛ
hō ſemp fluit de culpa in culpā. qꝛ ñ
pt p ſe redire a culpa. Vltimo petit
miam dicens Reduc abiectū tuum.
ac ſi dicat Abieciſti hoīem de paradiſo
ad miſeriā. ſed reduxiſti p paſſionē
tuam Abieciſti p culpā originaleꝫ.
ſed reduxiſti p grām baptiſmalē. vn
de greg: Similiꝫ ⁊ nūc abiectuꝫ per a
ctualeꝫ culpā redıͭ ad te p penitenti
aꝫ Tercio hꝫ officiū miſerēdi In iudi
cādo ei q̄dam ſequnꝫ veritatē cōſciē
tie ⁊ hec ē pars bona. Quidā vero ſe
quunꝫ rectitudinē ipſius iuſticie. et
hec eſt ps melior. qꝛ in cōſcia poſſet
quis errare. Quidā vero i iudicādo
ſequunꝫ tꝑamentū mie. et hec ē ps
optima. Sūt nanq; q̄dā ſancti q̄ ſuā
ſequētes cōſciam aliquibus ſua ſub
trahunt ſuffragia. qꝛ dignos eos nō
reputāt grā. Deꝰ ei iuſticiā ſuā ſeq̄ꝫ
a qua declinare nō pt. Teneāt ergo
qui ſequi volūt cū cōſcia vel cū iuſti
cia Maria āt ſp tenebit ſecū mia

Ccxx. de ſcō Bernar. ſer. p̄mus
Vſtū deduxit dñs p vias re
ctas. Sap. x. Sūt q̄dam vie
circulares p q̄s vadūt homi
nes mundū amātes Ps. In circuitu
impij ambulāt. Sūt et quedā vie ob
lique per q̄s vadunt hoīes ſeipſos di
ligentes Cū ergo amor ſit motꝰ cor
dis directus i aliū Illi nanq; q̄ per a
moreꝫ ad ſe cōuertunꝫ q̄ndam obliq̄
tateꝫ faciūt Sed ſunt quedā vie rec
te p quas vadunt deū ſuper oīa dili
gentes Canꝫ. i. Recti diligunt te. p
iſtas vias rectas bernardꝰ iuit qui
ſuper oīa deum dilexit. qđ pꝫ per q̄t
tuor q̄ habuit Primo nāq; habuit a
nimū ſublimē celeſtiuꝫ contēplatioē
Totus quidē erat in celo. ⁊ ido īſen
ſibilis videbaꝫ in mūdo. vñ dicꝫ in le
genda. Ita totꝰ in ſpū abſortus eſt
vt iā nullis ſenſibus vtereꝫ corꝑis.
ſicut ponīꝫ exemplū de domo teſtu
dinata quā ignorabat ⁊ de feneſtris
eccie quas nō viderat ⁊ de lacu lau
ſaneñ. de quo ñ aduerterat. Refert
nanq; agilius phs ꝙ demotrius phi
loſophꝰ oculos ſibi erui fecit. et ſup
hoc triplex cauſa a poetis aſſignatur
Prima ē vt meditatiōi phie liberi
us vacaret Scđa ē vt ñ vidēt malos
i hoc mūdo floēre. Tercia ne viſio
mulieꝝ eꝰ ↄcupiſcētiā iflāmaret. ſꝫ
btūs bnardꝰ oculos ſibi nō eruit cor
paliꝫ. ſꝫ ſpūaliꝫ q̄ꝓtū ad oēm vſū illi
citū. naꝫ q̄ꝓtū ad ꝑaꝫ cām ſibi ſpūaliꝫ
oculos eruit q̄ñ eiꝰ oculi nō erāt ſibi
ad ipedimētū ſꝫ ad expedimētū īterio
ris ↄtēplatiōis. ex eo ꝙ ipē in crea
turis ↄſiderabat dei potētiā ⁊ ſapiē
tiā ac bonitatē. Eciā ipē oculos ſuos
eruit ſpūaliꝫ. quo ad ſcđaꝫ cām. qꝛ
malos nō vidbat oculo idignatōis
ſꝫ ↄpaſſionis. eruit ſpūaliꝫ ſuos ocu
los quo ad t̾ciā cām. qꝛ eas i femias
ñ figebat. ſꝫ ſuos oculos a femīs auē
tebat. vñ cū q̄dā vice i q̄ndā mlꝛeꝝ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

in aquas gelidas ſe immerſit: donec
fere exſanguis effectꝰ ē. Secūdo ha
buit intellectū illūīatū diuinoꝝ re
uelatōe. Quatuor nāq; ſibi fuerūt p̄
cipue reuelata. Primo dn̄ice natiui
tatis miſteriū. Naꝫ in nocte natiuita
tis puer ih̄s ſibi apparuit q̄ſi iteꝝ an̄
oculos eiꝰ ex vtero m̄ris naſcēs. Se
cundū gloria ſcōꝝ. Nā cū ſcūs Mala
chias defunctꝰ eſſꝫ ⁊ miſſa ꝓ defūctis
cātaret̄ eidem: eius gl̄a ē reuelata.
Tercia noticia futuroꝝ. Multa nāq;
futura ꝑuidit. Sicut ptꝫ ī Gherardo
ſuo fr̄e: cui ſuā ꝯuerſionē p̄dixit. Ter
ta ſciā ſcripturaꝝ: quā quidē ſciam
ſcripturaꝝ nō h̄uit ꝑ magiſtri erudi
tionē: ſed ꝑ ꝓpriā meditatōeꝫ ⁊ orō
nē. Vn̄ dr̄ ī eiꝰ legēda. Quicq̄d ī ſcꝑ
turis didicerat ꝑmaxie in agris ⁊ in
ſiluis meditādo ⁊ orādo ſe accepiſſe
cōfitebat̄. Aut ꝑ diuinā reuelationē
Vn̄ dr̄ ibidē. Cōfeſſus ē aliqn̄ meditā
ti vel orāti oēm ſacrā ſcripturā meli
us expoſitā ſibi apparuiſſe. Vn̄ etiā dr̄
in Cāticis. ꝙ dū q̄dā retinēt q̄ alias
didicerat venit ad eū vox dicēs. Do
nec iſtud tenueris aliud nō accipies
ex quo habet̄ ꝙ ea q̄ dicebat ſp̄u ſcō
reuelāte dicebat ⁊ didicit. Tercio be
atꝰ Ber. h̄uit affectū inflāmatū fer
uēti dilectiōe. Nā tā feruent̄ deū dili
gebat ꝙ in diligēdo modū ſeruare
neſciebat. Vn̄ dixit. Cauſa diligēdi
deū. deus ē modꝰ ſine mō diligē. Tā
feruēter diligebat ꝙ totꝰ in amore
abſortꝰ erat a dō ꝙ nullis iā ſenſibꝰ
corporeis vtebat̄. Vn̄ ipſe poterāt di
cere cū apl̄o. ad Gal. ij. Viuo ego
iā nō ego. viuit aūt in me xp̄s. Tam
feruēter diligebat ꝙ oēm amorē illi
citū amouebat. ſcꝫ amoreꝫ cupidita
tis terrenoꝝ. q2 oīa terrena deſeruit
et ꝯtēpſit. Amorē carnalitatis. q2 v̄
ginitatē ſeruauit. Amorē vanitatis
contēpſit. q2 multos ep̄atus rēnuit.
Non em̄ p̄t poſſideri amor dei cū amo
re mūdi. Vnde ipſe dicit ſuper p̄s.
Qui habitat ⁊c̄. errat oīno. Si quis
celeſtem illā dulcedinē huic cineri.
illud balſamū huic veneno cariſma
ta illa ſp̄us miſceri poſſe cum iſtis il
lecebris patiatur. tam feruēter dili
gebat ꝙ omnē amorem illicitam et
licitam ad dei amorem referebat. Di
ſtinguit namq; quintuplicē amorē
ſcilicet pium iocūdum. iuſtum. vio
lentum. ⁊ deuotum. Amor namq; pi
us vt dicit eſt quo amamꝰ parētes
Amor autē iocundꝰ eſt quo amamꝰ
ſocios ⁊ amicos. iuſtus quo amamꝰ
vniuerſos homines. violentꝰ. quo
amamꝰ inimicos. deuotꝰ. quo ama
mus deum. Quatuor autem primos
amores beatus Bernardꝰ referebat
ad quintum. Parentes enim ama
bat ſcd̄m deū. Vn̄ p̄reꝫ ad religionē
adduxit. ⁊ fratres cōuertit. ⁊ ami
cos ⁊ ſocios cum quibꝰ cōuerſari cō
ſueuerat diligebat ī deum. quia eis
predicabat ⁊ eos cōuertebat. Inimi
cos autem diligebat propter deum.
deum autem diligebat propter ſeip
ſum. Vnde Auguſtinus. Beatus eſt
domine qui amat te ⁊ amicum in te
et inimicum propter te. Solus enim
nullum eorum amittit cui omnes in
illō cari ſunt. qui non amittitur. et
te nemo amittit: niſi qui dimittit.
Quarto habuit affatum plenum po
tenti ſermone. Sermo nāq; eius po
teſtate tanta plenus erat ꝙ ſibi obe
diebant elementa inſenſibilia. ⁊ cor
da ⁊ demonia. Elementa quidem. ſi
cut patet in pluuia. Nam cum quan
dam epiſtolam ſub diuo ſcribi face
ret: ſubito imber magnus erupit. ⁊
cum ipſe ſcriptor cartam complica
re vellet: ait Bernardus. Opus dei
eſt ſcribe ⁊ non deſiſtas. ⁊ ſic totaꝫ
illā epiſtolā ſcripſit in imbre ſine im
bre. Obediebāt etiā ſibi ſēſibilia. ſi
cut patuit ī ipſ̄ muſcis q̄s excōicauit

Obediebāt etiā ſibi hominū corda·
ſicut patuit in militibus rapinas fre
quenter exercentibus · q̄bus vinum
ꝓpinari fecit dicēs Bibite poculū ai
maꝝ et cōtinuo mutati fuerūt Obe
diebant ei etiam demonia· quia ea
expellebat ſcripto ſuo qꝛ cuidā dmo
niace cedulā hoc cōtinentē miſit · In
noīe dn̄i nr̄i iheſu xp̄i p̄cipio tibi de
mon ꝙ exas ab ea q̄ cedula ad collū
illius mulieris obſeſſe a demonio et
demoniace ligata ſtatim demon eua
nuit ⁊ receſſit · Etiam beatus bernar
dus demonia expellebat cū ſuo bacu
lo · ſicut pꝫ in muliere a demone īfeſ
tata · cui beatus bernardus ſuuꝫ ba
culuꝫ tradidit ⁊ diabolus ad illā mu
lierē accedere nō preſumpſit Aliquā
do etiā ſuo impio ⁊ ſententia ſua de
monia expellebat · ſicut pꝫ in demoē
quē excomunicauit · Quādoq̄ꝫ vero
ſuo reſponſo · Nā cū infirmaret̄ ⁊ in
excēſſu mētis ſue poſitus ante tribu
nal dei fuiſſet adduct⁹ demon affuit
ipſum accuſans Et ille reſpōdit · Fa
teor nō ſum dign⁹ obtinē regnuꝫ ce
loruꝫ · Sed duplici iure illud obtinēs
eſt domin⁹ meus · ſcꝫ patris ⁊ merito
paſſionis · Altero ipſe cōtentus alte
rum mihi donat ·

¶ Ccxxi · De eodem alius ſermo ·

Dilectus deo ⁊ hominibus cu
ius memoria i benedictōe ē
Ecc · xlv · Quidā diligunt̄ a
deo ſed odiunt̄ ab hominibus Luce ·
xxi · Eritis odio hominibus ꝓpter no
mē meū Quidā vero diligūtur ab ho
minib⁹ ſed a deo odiunt̄ · Jaco · iiij ·
Quicūq̄ꝫ voluerit eſſe amicus h⁹ ſecu
li inimicus dei cōſtituet̄ Quidā vero
odiunt̄ a deo ⁊ ab hoīb⁹ ſicut ſupbi ·
Eccs iiij · Odibilis corā deo ⁊ hoībus
eſt ſupbia · Quidā diligunt̄ a deo et
diligunt̄ ab hominibus · ſicut btūs
bernardus · de quo in p̄miſſis p̄ncı
palibus verbis duo ꝓponunt̄ · ſcꝫ me
ritū ei⁹ cū dicit̄ · Dilect⁹ deo et homi
nibus ⁊ p̄mium cū ſubdit̄ · Cui⁹ meō
ria in benedictōe eſt · ⁊ c ¶ Circa p̄mū
notādum ꝙ multiplici rōe monetur
hō ad diligēdum aliquid · Diligitur
ei aliq̄d qꝛ bonum · qꝛ pulchꝝ · qꝛ ho
neſtum · qꝛ vtile · qꝛ delectabile · ⁊ qꝛ
ſimile In deo autē omnes iſte rōes
ſunt · ⁊ ideo ſūme diligendus eſt In
eo q̄ꝑpe eſt ſūma bonitas Mat xi Ne
mo bon⁹ ṅ ſol⁹ ds ſūma ſpecioſitas
Sap · vij · Specioſior ſole ē · vnde et
agnes dixit C⁹ pulcr̄tudie; ſol ⁊ luna
mirant̄ · ſumma honeſtas · Sap · vij ·
Honeſtateꝫ illius nō abſcondo · ſum
ma vtilitas · Sap · vij · Venerunt mi
hi omnia bona pit̄ cū illa ſūma delec
tabilitas · Ps · Delectationes in dex
trā eius · et noſtre nature conformi
tas Phil · ij · In ſimilitudinem hoīm
fact⁹ ⁊ hitu inuēt⁹ vt homo Beat⁹
vero bernardus ꝓpter tria prima fu
it dilectus a deo · ⁊ ꝓpter tria ſequē
tia fuit dilectus ab hominibus Prio
nanq̄ꝫ a deo fuit dilectus · qꝛ habuit
bonitatē in affectōe Affectio nanq̄ꝫ
bona eſt voluntas que tunc eſt bona
qn̄ gaudio ⁊ dolore · ſpe · ⁊ timore ē
ordinate affecta · vn̄ · Aug · in libro
de paciencia · Voluntas bona · i · volū
tas fideliter deo ſubdita · volūtas ſāc
titate ſupni amoris accenſa · volun
tas que deum diligit · ⁊ proximum
ꝓpter deum · ſiue amore · de quo reſ
ſpondit petrus Tu ſcis dn̄e qꝛ amo
te Siue timore · de quo dicit apoſto
lus In timore et tremōre veſtram ſa
lutem opami · Siue gaudio · de quo
dicit idē · ſpe gaudētes · Siue triſtici
a qualem dicit ſe habuiſſe pro frat̄
bus ſuis quecunq̄ꝫ amara et aſpera
ſufferat Caritas nanq̄ꝫ dei eſt que
omnia tolleraret que non diffundit̄ i
cordibus noſtris niſi per ſpiritum ſā
ctum qui datus eſt nobis · Secun
do fuit dilectus a deo · quia habuit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

pulchritudinē ſiue puritatē ⁊ i in
tentōe. intētio aūt in mēte eſt ſicut
oculꝰ in capite. Oculꝰ nāqꝫ dꝫ eē pu
rus. ſimplex ⁊ rectꝰ. Tūc enī oculꝰ
intētionis ē purꝰ qñ eſt ſine puluere
et ſine terrena cupiditate. Tunc eſt
ſimplex qñ ē ſine duplicitate. ſcꝫ. qñ
oculū intellectus ad deū dirigimꝰ p
fidē. ⁊ oculū affectus p amorē. ſꝫ qñ
affectū dirigimꝰ ad mūdum ⁊ intelle
ctū ad deū. tūc eſt duplex. Tūc autē
eſt rectꝰ quādo non hꝫ obliq̄tatē ſed
directe ad deū dirigimꝰ. ⁊ corda et
opa noſtra. ideo p̄capit Leui. xxi. Ne
offerat luſcus aut lippus aut maculā
hñs in oculo. Luſcus enī eſt qui hꝫ in
intentōe obliq̄tatē. Lippus q̄ hꝫ du
plicitatē. Maculā hꝫ qui hꝫ puluerē
.i. cupiditatē. Tercio Ber. fuit dilec
tꝰ a deo. qꝛ habuit honeſtatē in cogi
tatione. Pro. xij. Cogitationes iuſto
rū iudicia. Quia xxij. inter ſuas cogi
tationes iudicia exercēt qꝛ malas ex
pellēt ⁊ bonas retinēt Dicit aūt Criſ.
ꝙ homo bonꝰ ſcd̄m volūtatem aīe bo
nꝰ eſt. ſcd̄m naturā vero carnis ma
lus. ⁊ ideo pñt meſſe cogitatiōes bo
ne ⁊ male. Malus aūt hō ⁊ ſcd̄m vo
lūtatē carnis malus ē. ⁊ ſcd̄m volū
tatē aīe ꝑuerſus. Et ideo nō p̄t hēre
niſi malas cogitatōnes. dicit aūt. i.
Mach. i. ꝙ Anthiochꝰ precepit ydo
lum abhoiabile ſup altare poni ⁊ ab
hominibꝰ adorari ⁊ ſabbatū nō cele
brari. Tunc ydolū ſup altare ponit
qñ in corde praua ſuggeſtio dnat.
Tunc adorat qñ vſqꝫ ad ꝯſenſū ani
mꝰ peccato adhēt ⁊ vſqꝫ ad ꝯſenſū
pctī ꝑtrahit. Et ſic ſabbatū nō cele
brat. qꝛ animi quies amittit. Secun
do fuit dilectus ab hoibꝰ. Primo qꝛ
fuit vtilis in p̄dicatōne. ij. Thi. iij.
Oīs ſcriptura diuinitꝰ inſpirata vti
lis ē ad docendū ad arguēdum ⁊ ad
corripiendū. ⁊ ad erudiendū Sic be
atꝰ Bernardus p ſuā doctrinā doce
bat ignorātes. arguebat negligen
tes. corripiebat delinquētes. ⁊ eru
diebat penitētes. Secūdo fuit delec
tabilis ⁊ amabilis in couerſatione.
Pro. xviij. Vir amicabilis ad ſocieta
tem magis amicꝰ erit ꝙ frater. Pre
latꝰ nāqꝫ debet eſſe māſuetus in cō
ſeruādo. ſeuerꝰ autē in corripiendo
Dulcis autē ⁊ pius in cōpatiendo et
miſerādo. nam in archa moyſi cum
virga rectitudinis fuit māna dulce
dinis. Et ſamaritanꝰ cum vino mor
dacis reprehenſionis infudit oleum
pie cōpaſſionis. Legitur. iij. Re. p̄.
ꝙ Salomon in regem inūgendus ſu
per mulā fuit poſitꝰ que ex equa ⁊
aſino ꝓcreatur. In equa ferocitas.
et in aſino ſimplicitas inuenit. Mu
la autē cum ferocitate equina habꝫ
ſimplicitatem aſininam. Per qd̄ da
tur intelligi ꝙ prelatꝰ cum ferocita
te rectitudinis debet habere ſimpli
citatem māſuetudinis. Tercio fuit
nobis ſimilis p humilitatem. Eccl. iij.
Quanto maior es humilia te in om
nibus. Prelatus autem coram deo
ſemper debet ſe humiliare in omni
bus. Et coram ſubditis quādoqꝫ de
bet ſe humiliare in omnibꝰ. aliquā
do in aliquibus. Aliquando vero in
nullo. Quidam namqꝫ duci poſſunt
per lenitatem. ſed nunꝙ per aſperi
tatē. Corā iſtis dꝫ ſe humiliare prela
tus in oibꝰ. Vñ Gre. naz āꝫ enꝰ Ali
quos lenitate curare debemꝰ Alios
autē humiliare. Alij nāqꝫ ſunt duri
⁊ ſuperbi qui ex māſuetudine prela
ti peiores efficiūtur. Corā iſtis nō dꝫ
ſe i aliquo hūiliare: ſꝫ dꝫ eoꝝ ſupbiā
frāgē. Alij āt ſūt q̄ medio mō ſe hñt
qui ſcꝫ ex nimia ſeueritate frangun
tur. vel nimia lenitate ſoluūtur. Et
corā iſtis dꝫ ſe p̄latꝰ hūiliare i aliqui
bus. non autem in omnibꝰ. Tales
enim indigent temperamento. De
quo dicit Gregorius. Faciendum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Eſt nanqꝫ quoddā tēperamētum vt
nec nimia aſperitate exulceretur ſb
diti: nec etiā nimia lenitate ſoluant̄
Hinc ē ꝙ in baſibus tēpli erant ſcul
pti leones et boues Per baſē platus
intelligit̄ · qui debet populū ſuſtēta
re in quo debꝫ eſſe auctoritas · vt ſe
uere corripiat · ⁊ maturitas vt miſe
corditer demulceat Secūdo ſubditur
pmiū · cū ſubiungit̄ · Cui⁹ memoria i
benedictōe erit ⁊c̄ · vbi duplex pm̄i
um ponit̄ ſcꝫ memoria · et gl'a Quia
ei fuit dilect⁹ ab hominibus · eſt mō
memoria · q2 fuit dilectus a deo mō i
celeſti gl'a De memoria ſcōꝝ dicit̄ ·
Ecc · xlix · Memoria poſie in cōpoſiti
one odoris facta opus pigmētarij · i
omni ore quaſi mel indulcabit̄ eius
memoria · et vt muſica in conuiuio vi
ni · Memoria quidem ſanctoꝝ delec
tat nrm̄ olfactum ad odorandū · ido
aſſimilatur opi pigmētarij Delectat
os ad loquendum · ideo aſſimilatur
melli · Delectat aures ad audiendū ·
ideo aſſimilatur muſice Secundo ha
buit celeſtē gloriam · ideo ſubdit̄ · Si
milem illū fecit in gl'a ſanctoꝝ · Eſt
autē duplex gl'a · Vna eſt gloria eſſē
cialis q̄ dicit̄ aurea q̄ cōſiſtit in dei vi
ſione in qua delectabūtur omēs ſen
ſus Erit ei ſpeculum viſui · melodia
auditui · balſamū olfactui · mel guſ
tui · Flos ſuauiſſimus tactui · Alia eſt
gl'a accidentalis que dr̄ aureola que
dabit̄ martiribus · virginibus · et p̄
dicatorib⁹ · Nā in veteri teſtamento
t̄a habebāt aureolā · ſcꝫ altare · arc
ha · et menſa Per altare ſignificant̄
martires q̄ de corporibus ſuis deo ſa
crificium obtulerūt Per archam que
intus et extra fuit deaurata · ſignifi
cantur virgines que habuerūt puri
tatē in mente · et integritatē in car
ne Per mēſam autē intelligunt̄ pre
dicatores q̄ ſteterunt ad menſam ſa
cre ſcripture · de qua dicit̄ in Pſ̄ Pa

raſti in conſpectu meo menſaꝫ · ⁊c̄ ·
Et q2 beatus bernardus fuit valde
perfectus · ideo habuit auream · ⁊ q2
fuit virgo incorruptus · et predica
tor gracioſus · iō duplicē tꝫ aureolā
Ccxxij · Eodē die alius ſermo ·

In fide et lenitate ipſius ſcm̄
fecit illū et elegit eū ex omi
carne Sap · x · Ex his verbis
habetur ꝙ beat⁹ bernard⁹ quatuor
ſpēales prerogatiuas habuit · Nā in
corpe et in corde magnā habuit pu
ritatem · quod notat̄ cum dicit̄ in fi
de · Fides nāqꝫ habet purificare · iux
ta illud Act̄ · xv · Fide purificans cor
da eorum · In cōuerſatione habuit
magnā humilitatem · quod notatur
cum dicit̄ · In lenitate · In vita habu
it magnam ſanctitatem · ꝙ notatur
cum ſubdit̄ · Sanctum fecit illum In
corpore ſuo nullaꝫ habuit carnalita
tem Ideo ſubditur Et elegit eum ex
omni carne Deus enim ab omni car
nalitate eum elegit ⁊ totaliter ſepa
rauit Primo igitur habuit mag
nam puritatem · quia ſcilicet virgo
corpore et mente fuit · Caſtitas autē
eſt magne virtutis quando quis eā
ſeruat et ab hoſte temptat⁹ ⁊ a car
ne illectus ⁊ ab exterius prouocat⁹
Sanctus igitur bernardus ſi ab hoſ
te temptatur omnes temptationes
fugabat · Vnde dicit̄ de eo perpēdēs
periculum eſſe cohabitare ſerpenti
fugam meditari cepit et ordinem i
trouiit · Si autē a carne allicebatur
ipſam protinus macerabat · Vnde
cum adhuc eſſet adoleſcens ⁊ in q̄
dam feminam oculos defixos habuiſ
ſet et aliquandiu tenuiſſet ⁊ in ſtag
num gelidarum aquarum ſe immer
ſit donec pene exangiuis effectus eſt
Si vero ab exterius prouocabatur
totis viribus reſiſtebat · Sicut patꝫ
de puella que ſe in lectum ſuum inie
cit et de hoſpita q̄ ipſū allicē voluit ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Scđo habuit in cōuerſatiōe magnā
humilitatē. Vnde de eo legiẗ Vincebat in eo ſublimitatē nōis. huilitas
cordis. nec tm̄ poteāt eū vniuerſus
erigē mūdus qn̄tū ſeipm̄ deicē ſol9
Signū autē magne humilitatis fuit
ꝙ pluribus ciuitatib9 in epm̄ elect9
ſemꝑ ꝯtradixit et repudiauit Legiẗ
Judicū. viij. ꝙ ligna ſiluaꝝ venerūt
ad oliuā ficū et vitē. vt ſcꝫ vngerēt
ſibi regem. Per oliuā ficū et vitem
intelligunẗ religioſi qui dn̄t habere
oleū cōpaſſionis et mie ⁊ dulcedīē
conſcientie et vinū ſpūalis leticie et
ſacre ſcripture Sꝫ cū ꝓmouenẗ inter
ligna ſiluaꝝ ⁊ turbas ꝓplōꝝ amittūt
cōpaſſionē qꝛ efficiunẗ valde auari.
Amittūt cōſcientie dulcedīē et efficiunẗ paꝝ cōſciētioſi Amittūt leticiā
ſpūalem et p̄dicandi feruorē. qꝛ efficiunẗ valde indeuoti Tercio in vita
habuit magnā ſanctitatē. Vnde de
eo legiẗ Semꝑ autē inueniebaẗ aut
orans ā legens ā ſcribēs ā meditās
ā frēs v̊bo edificans Signū aūt magne ſanctitatis et pfectōis erat ꝙ ipſe
ꝓ xp̄o mori totis deſiderijs affectabat
Vnde legiẗ Apoc̄. xij. Signū magnū
apparuit in celo. Mulier amicta ſole
⁊ c̄. Per ſolem intelligunẗ celeſtis.
Per lunā v̊o que creſcit ⁊ decreſcit
intelligunẗ t̄rena. Per xij. ſtellas intelligunẗ xij. aplōꝝ exempla. Sancti
namqꝫ viri amicti ſunt ſole. i. celeſti
cōuerſatione. lunā hn̄t ſub pedibus
. i. tpalia ſub affectibus. coronā. xij.
ſtellaꝝ in capite. i. exempla apl'oꝝ i
mente Hec namqꝫ mulier cruciatur
v̄t pariat. vt ſciꝫ depoſita corruptionis ſeruitute pariat nouū hoīem in
ſtatu glē Rō. viij Oīs creatura ingemiſcit et ꝑturit vſqꝫ adhuc Mali aūt
religioſi hn̄t lunā in capite. i. tpalia
in affectione ſolem ſub pedibus. i. celeſtia in deſpectiōe ſtellas xij. in corpore. i. apl'oꝝ exēpla, in exteriori conuerſatione Quarto in corꝑe nullaꝫ
habuit carnalitatē. Ipſe em̄ corpus
ſuū macerabat ⁊ affligē ſolebat ieiunijs. vigilijs. aſperis veſtimētis. et
ꝙ̄ pluribus alijs penis. Vnde de cibo
eius ſic legiẗ. Ad comedendū vix voluptate trahebaẗ appetitus. ſꝫ ſolo timore defect9. ſic accēdebat ad ſumē
dum cibū q̄ſi ad tormentū. Solū aūt
aquā frigidā ſibi ſapere dicebat eo
ꝙ dum eā ſumēt: fauces ſibi refrigeraret. de eius vigilijs ſic legiẗ. Vigilabat ſeruus dei vltra poſſibilitateꝫ
humanā Nullum em̄ tēpus ſe magis
cōqueri pdere ſolebat ꝙ̄ illud quo
dormiuit Sancti namqꝫ viri in bonis
opibus et orōībus ſemꝑ vigilant.
ne ipſa mors ipſos impatos inueiat.
Math. xxix. Vigilate et orate. quia
neſcitis qua hora dn̄s veſter ventur9
ſit. qđ eſt cōtra illos q̄ tm̄ in morte
ſe preparare volunt. qđ fieri nō debet
ſicut oñdit Criſoſ. ꝑ tria exempla.
Primū eſt. qꝛ ſpōſa exſpectans ſpōſum. ꝑus ſe ornat. Nā ſi tm̄ in aduentu ſponſi ſe ornaret: ſponſo plurimū
diſplicēt. Scđm eſt. qꝛ ſtrēnuus miles ſemꝑ debꝫ hrē arma ſua prepata
vt cū tēpus belli aduenerit ire poſſit
ad p̄liū. Qui autē gladiū euaginare
dimiſerit. loricā ſordeſcere. ſcutum
frangi nō poterit celare negligentiā
cū ingens neceſſitas non ꝑmittit longi tp̄is opus implē Terciū eſt. qꝛ malus ſeruus abſente dn̄o opa ſūa non
aſpiciat et negligenẗ opaẗ: ſꝫ cū viderit dn̄m ſuū venientē incipit feſtinaē
ſꝫ nichil ꝑficit. Feſtinatio v̊o huiōdi
qꝛ multoꝝ dieꝝ negligentia non p̄t
vna hora expleri. De eius veſtimēto
ſic legiẗ In veſtib9 ſemꝑ ei pauptas
cōplacuit. ſordes v̊o nunq̄. cilicium
multis annis portauit ꝙ̄ diu occultū
eſſe potuit: ſꝫ vbi cognitū eſſe ſenſit:
illud remouit habēs in ōre ſepe illud
ꝓuerbium Qui hoc facit qđ nemo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

imirantur oẽs. Sancti em̃ viri ſibi ca
uẽt a varietate cibo͡ꝝ ⁊ veſtimento
rũ. q2 ibi nõ deeſt pctm̃. Iheronim⁹
cõtra Iouinianũ. Recte ĩ tãta diuer
ſitate vict⁹ aut veſtitus neceſſe ẽ hic
aut ibi eſſe pctm̃. nõ ꝙ in cibo vel in
veſtib⁹ aſſerã pctm̃ eẽ: ſꝫ ꝙ varietas
et ꝯmutatio in deterius rephenſioni
proxia fit. qð aũt rephendit᷑ ꝓcul ẽ a
v̓tute. qð aũt a v̓tute ꝓcul eſt vicio
mãcipat᷑. qð vero viciosũ ẽ pctõ iun
gitur. qð tandẽ pctm̃ ẽ in ſiniſtra ⁊
hirco͡ꝝ grege deſcribitur.

¶ CCxxiij. De eodẽ ali⁹ ſermo

Nemo accẽdit lucernã ⁊ ĩ ab
ſcõdito ponit ⁊c̃. Lu. v. ali
as viij. Btũs Bernard⁹ fu
it lucerna ſup candelabꝝ poſita. q2 õ
nib⁹ fulſit. p doctrinã. p vitã. ⁊ fa
mã. Fulſit autẽ ad laycos fulſit ⁊ ad
religioſos. Layco͡ꝝ aũt q̃tuor erant
genera. ſcꝫ tirãni ecciam pſequẽtes
et inter iſtos fulſit p magnã ꝯſtãtiã
ſicut ptꝫ in duce aquitanie: q̃ cum ec
cleſiã pſeq̃ret᷑: btũs Bernard⁹ poſt
miſſam cũ xpi corp e ignea facie ad
eũ acceſſit dicẽs. Ecce ad te venit fili
us v̓gis. quẽ tu pſeq̃ris. Reſiſte er
go ei ſi vales. Statimqꝫ dux ille ad
pedes btĩ Bernardi acceſſit ⁊ ſibi in
oĩb⁹ ⁊ p oĩa obediuit. Similiter. ij.
Re. x. legit᷑ ꝙ Dauid miſit nũcios ad
regẽ amon: ſed illi dimidiã barbam
eis raſerũt ⁊ veſtes p̃ciderũt. dauid
autẽ exercitũ fecit ⁊ eos ꝯtriuit. Nũ
cij dauid ſũt clerici ⁊ p̃lati. filij amõ
ſunt demones vel p̓ncipes mali. due
partes barbe ſũt vita ⁊ ſcia vel ordo
vel eccleſiaſtica bñficia. Demones
igit᷑ dimidiã barbã radũt. qñ. ſcꝫ vi
tã tollũt ⁊ ſciam dimittũt. Tiranni
eciã mediam barbã radunt: qñ aufe
rũt ſubſtantiã tꝑalẽ. ⁊ dimittũt eis
ordinẽ clericalẽ. Sed ⁊ dauid q̃ int᷑
pretat᷑ manu fortis .i. bonus p̃lat⁹ dꝫ
habere audacẽ animũ vt tales nõ ti
meat. dꝫ habere imperioſum verbũ.
vt ſcꝫ eos rephendat ⁊ excõmunica
tioni ſubijciat ⁊ debet habere huiõi
prelat⁹ fortem manũ vt eciam p bra
chium ſeculare ſi op⁹ fuerit eos coer
ceat. Alij erãt eius inimici eum inde
bite perſequẽtes. inter quos fulſit p
patientiã. Diſtinguit autẽ ipſe tripli
cem gradũ patientie. Vn⁹ eſt ad in
iurias verbo͡ꝝ. ⁊ iſte eſt magn⁹. Ali
us eſt ad damna re͡ꝝ. ⁊ iſte grad⁹
eſt maior. Tercius gradus patiẽtie ẽ
ad cõtumelias verbo͡ꝝ. ⁊ iſte ẽ maxi
mus. Iſtum triplicem gradum ipſe
oſtendit. nam ipſe fuit patiens ad
iniurias verbo͡ꝝ. nam cum cuidã epi
ſcopo de ſua correctione amicabilit᷑
ſcripſiſſet ille indignatus reſcripſit
ſalutem ⁊ non ſpm̃ blaſphemie: ſed
tamẽ in nullo cõmot⁹ ſibi reſcripſit
Ego ſpiritum blaſphemie in me hr̃e
non credo. Fuit eciam patiẽs ad dã
na rerum Nam cum quidam abbas
trecentas marcas ſibi mitteret pro
vno monaſterio cõſtruendo: tota il
la pecunia a predonib⁹ eſt ſublata.
Quod audiens nichil aliud reſpon
dit niſi. benedict⁹ deus qui nobis pe
percit ab onere. Fuit eciam patiens
ad cõtumelias verebꝝ Cum enim q̃
dam eũ in maxillam percuſſiſſet: vir
dei circũſtantes adiurauit ne tange
retur: ſed in pace dimitteretur. Alij
nãqꝫ erãt humiles ⁊ deuoti. int᷑ eos
Bernard⁹ fulſit per beniuolentiam
Vnde dicitur in eius legenda Inter
ſummos honores vt ſepius fatebat᷑
alterum ſibi mutuatum hominem vi
debatur. ſeqꝫ poti⁹ reputabat abſen
tem. velut quoddaꝫ ſomniũ ſuſpica
tus. vbi vero inter ſimpliciores erãt
et amica decebat hũilitate frui ibi ſe
inueniſſe gaudebat. ⁊ in ꝓpriam re
diſſe perſonam. Debent namqꝫ pre
lati ad ſubditos beniuoli eſſe. et eo
rum infirmitatibus condeſcendere.

Jeremie. i. Dedi te hodie in ciuitatem
munitã vt ſcz fugientes ad te recipi
as p cõpaſſionẽ. et colnmnã ferreaz
vt ſuſtentes paupes et infirmos per
beneficiorũ exhibitionez. et in murũ
eneũ vt oppreſſos ptegas p defenſio
nem Alij aũt erãt ad vba ſua valde
auidi. et mtet iſtos fulſit p magnaz
graciam. Vnde mr̃ vidit ſe in vtero
habẽ catulũ totaliter candidũ. et in
dorſo ſubrufum atqꝫ latrantez. Ipſe
namqꝫ fuit catulus. et hoc inqñtum
lingua ſue p̃dicatiõis peccõrũ vulneã
ſanauit. fuit candidus inqñtuz puri
tatẽ mentis et corporis ſeruauit Fuit
ſubrufus inqñtũ igne zeli ſuccenſus
fuit. Et fuit latrãs ſcz inquãtũ ipos
tirãnos redarguit. et hereticos a gre
ge dei cõpeſcuit. Secũdo iſta lucer
na fulſit intˀ religioſos. et hoc p q̃nqꝫ
radios. Prim⁹ eſt q laycos ad reli
gionis habitũ cõuertebat. et hoc do
ctrinis. miraculis. et exẽplis Doctri
nis quidẽ ſicut frẽs carnales quos v̀
bis ſalutarib⁹ ad religionẽ adduxit
Miãculis. ſicut ptz in Gerardo frẽ
ſuo in carcẽ poſito quem miraculoſe
extraxit et ad ordinẽ adduxit. Exem
plis. put ptz in quodã nũcio ab ar
chiepõ ad ipſũ tranſmiſſo. qui quidẽ
nũci⁹ viſa tãta beati Bernardi ſcti
tate ſclo valefecit et religionẽ intro
iuit. Secũd⁹ eſt. q nouicios carnalẽ
affectũ relinquẽ ſatagebat. Vñ dice
bat eis. Si ad ea que int⁹ ſũt feſtia
tis h foris dimittite corpa que de hoc
ſeculo attuliſtis. Soli nãqꝫ ſpũs in
grediantˀ. Caro autez nõ poeſt q̃cq̃
Religioſus em̃ non debz portare ad
religionẽ corp⁹ .i. corpalẽ volũtatẽ.
vt ſcz pter ventrẽ paſcendũ ingre
diatˀ: ſed reuera de multis poteſt dici
illd Jhere. li. Replebo hoib⁹ terrã tu
am q̃ſi bruco. bruc⁹ tot⁹ eſt in vẽtre
et fructũ nullũ facit. et aliqñ in tãta
ſũt multitudie vt ſolẽ obſcurare vi
deantˀ. Hodie em̃ ſic eciã multi religi
onẽ intrãt: vt ventrẽ paſcãt et nullã
vtilitatez faciãt. et malo exemplo bo
nos obumbrent. Non dz eciã religio
ſus ad religionẽ portaẽ corpus .i. car
nalem ſiue ppriã voluntatem. Vnde
Seneca. Tm̃ virtuti adijcitˀ: quantũ
pprie voluntati ſubtrahitˀ. Nec eciaz
religioſus dz ad religionẽ apportare
corpus id ẽ carnalem pntũ amorem
Geñ. xxij. Egredẽ de domo pris tui
et c̃. Tercius gradus ſiue radius per
quẽ fulſit iſta lucerna. q pfeſſos vir
tutibus et morib⁹ informabat. Tria
em̃ in vita ſua ſuauit et docuit que
moriens dereliqt dicẽs. Tria vobis
obſeruãda relinquo que ſiquidẽ ego
p virib⁹ obſeruaui. Nemini v̀o ſcan
dalũ feci. min⁹ ſenſui meo q̃ alteri⁹
credidi. leſus de ledente vindictam
nõ expetij. Ecce caritatẽ. humilitatẽ
et obedientiã vobis relinquo. Doce
bat namqꝫ vt nullus v̀bis cõtumeli
oſis aliũ ſcãdaliſaret vel mala dicẽt
Legitˀ nanqꝫ Deut. xxvij. q filij cõcu
binarũ iacob electi ſunt ad maledicẽ
dũ. filij v̀o liberarũ ad benedicendũ
Per qd̃ datur intelligi. q maledicẽ
et contumelias inferre ẽ viliũ pſonarũ
et ergo de eis nõ ẽ curandũ. Docuit
eciã humilitatẽ. et relinquẽ ppriã vo
luntatẽ Eccl. xxviij. Poſt cõcupiſcẽ
tias tuas nõ eas et c̃. Docuit paciãm
Sileˀ Luce xxi. In paciã vrã poſſidebi
tis aĩas vrãs Et pter iſta ẽa dixit
abbas ioſeph. q tria ſũt honorabiliora
corã deo ſcz paciencia in infirmitate.
obediẽn ſine ppria volũtate et bona
opatio cũ mũda intencõne. Quart⁹
eſt. q teptatos cõſolatiõib⁹ et orõni
bus refouebat Vñ cũ quidã nouici⁹
tẽptat⁹ dicẽt. Nunq̃ ãplius let⁹ ero
btũs Bernd⁹ talitˀ eũ cõſolatus eſt
et tã feruentˀ p eo orauit qd̃ ille tan
dẽ ait Nunq̃ ãpli⁹ triſtis ero. Deus
em̃ nõ pmittit de nouo conuerſos gui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

temptari. Vnde gregorius. diſtīgu
uit tres ſtatus cōuerſorum qui ſunt
inchoatio. medietas. ⁊ perfectio In
inchoatione veniūt blandimenta dul
cedinis. in medio veniunt certamia
temptationis. ad extremum venit ꝑ
fectio plenitudinis. quia ſponſam
ſuam quilibet vir primo dulcib⁹ blā
dimentis fouet ⁊ allicit. quam cōiun
ctam aſperis increpationibus ꝓbat
et probatam ſecuris cogitationib⁹
poſſidet. Quintus eſt. quia apoſta
tas reuocabat. ſicut patet in diuer
ſis ⁊ plurib⁹ apoſtatis quos recepit.
Vnde legitur. p̄. Regū. xviij. ꝙ filij
iſrahel videntes ſe in antro vel ſpe
lunca poſitos: quidam eorum abſcō
derunt ſe in ſpelun͡cas. ⁊ quidam ſe
abſconderunt in abditis. ⁊ quidam
in ciſternis. quidam autem tranſie
runt ad philiſteos. quidam reman
ſerunt cum rege ſuo ſaule. ſic eciam
iſrahelite id eſt religioſi quando in
antro penitentie ⁊ abſtinentie ſunt
poſiti. quidam eorum ire volunt ad
hoſpitium. ⁊ iſti abſcondūt ſe in ſpe
luncas. quidam ad infirmitorium. ⁊
iſti abſcondunt ſe in abditis. quidā
exire volunt ſcilicet extra ad ſolaciū
et refrigerium. ⁊ iſti abſcondunt ſe
in ciſternis. quidā tranſeunt ad phi
liſteos id eſt ad ſeculum. Boni autē
religioſi remanent cum chriſto. et
ſuo prelato contra philiſteos id eſt
contra demones fortiter dimicātes.

CCxxiij. De ſācto Bartholomeo
apoſtolo Sermo prim⁹.

Quicunq3 honorificauerit
me glorificabo eum. i. Re. ij.
Magna ſiquidem dei libera
litas qui pro modico honore quem
ſancti ſibi exhibent in terris: ipſe de
us eos glorificare dignatur in celis.
Talis fuit beatus Bartholomeus q̄
deum honorificauit. ⁊ ideo de⁹ ipſu3
glorificauit ⁊ glorificare dignatur.
In premiſſis ergo verbis duo cōmu
niter tangi ⁊ notari poſſunt. Primo
meritum beati Bartholomei cu3 di
citur. Quicunq3 honorificauerit me
Secundo tangitur premium eius ibi
dem. cū ſubiungitur. glorificabo eū.
Circa primū eſt notandum ꝙ ſan
ctus Bartholomeus deu3 honorifica
uit. ſcilicet corde. ore. opere. ⁊ corpo
re. In corde autem ſunt intelligētia
voluntas ⁊ memoria. Illi ergo corde
deum honorificāt: qui eius beneficia
recognoſcunt. ⁊ eum ⁊ eius bñficia
diligunt ⁊ nunq̄ obliuioni tradunt
Talis fuit beatus Bartholomeus q̄
humane redemptionis beneficiu3 ꝯg
noſcebat. ⁊ ſue memorie illud ſepi⁹
imprimebat. ⁊ illud fortiter retine
bat. ⁊ ipſum regi cum tanta dilecti
one exponebat oſtendens ꝙ ipſa no
ſtra redemptio facta eſt valde ꝯgru
enter. quia primus homo factus eſt
de virginea terra. Secundus vero
homo factus eſt de virgine maria.
Eſt facta valde potenter. quia diabo
lum inuaſorem ⁊ abuſorem alieni iu
ris potenter eiecit. Eſt eciam facta
valde iuſte ſiquidem vt dyabolus q̄
hominem comedentem vicerat a ie
iunante vinceretur. Eſt eciam facta
noſtra redemptio valde ſapienter.
quia chriſtus dyabolo tanq̄ aui illu
ſit dum eſcam carnis oſtendens ha
mo diuinitatis eum cepit. Secundo
ſanctus Bartholomeus chriſtum ho
norauit ore dum chriſti gloriam per
orbem vniuerſum fideliter predica
uit. Mundus ſiquidem erat mēdic⁹
ignobilitate abiectus ⁊ refutatus ⁊
meſticia plenus. Beatus aute3 bar
tholomeus erat theſaurus dei. mar
garita dei. ⁊ luminare dei. ⁊ idō mū
dū ditauit ac nobilitauit ⁊ illuiauit

Iſta tria tangit btūs Theodorus in
ſermone quē facit de ipſo : vbi ait q̄
liter eius corpus ad lipparıā inſulam
eſt tranſlatū dicens Venit ad paup
culam theſaurus ditiſſim⁹ . venit ad
ignobilē p̄cioſiſſima margarita . veīt
ad meſtā ſplendidiſſimū luminare .
Tercio deū honorificauit ope . qꝛ de
monū culturā deſtruxit et cultū dei
āpliauit . Sicut aūt dicit btūs Aug⁹
in li . de ci . dei . tria gn̄a deoꝝ tradita
ſunt . Vnum a poetis . alteꝝ a ph̄is .
terciū a p̄ncipibus ciuitatū . qꝛ autē
iſti dij nullo mō ſunt colendi : ibidē
oñdit dicens . Proponūt greci . ſi dij
tales colendi ſūt ꝑfecto tales hoīes
ſunt honorandi aſſumūt romani . ſed
reuera nullo mō honorādi ſūt hoīes
tales . Concludunt xp̄iani Nullo mō
ergo tales dij colendi ſunt Oia nāq̄
iſta gn̄a deoꝝ bartholome⁹ deſtruxit
ſicut pȝ in legenda . Quarto btholo .
honorificauit deū in corpe ſeu cū ſuo
corpe . qꝛ centies in die et centies in
nocte genua flectebat Vnde ſup hoc
beatus Aug⁹ . Omne qd̄cūq̄ incho a
ueris facere : p̄mo inuoca deū et grās
age illi . et cū cōſūmaueris illud : ſilē
fac . Vnde Jeronī⁹ . Nec ubi ante ſu
mant̄ niſi orōne p̄miſſa . nec recedat̄
a menſa niſi grē referant̄ . nec prius
corpus quieſcat n̄ paſcat̄ aīa . Scdo
poni̇t̄ eius p̄miū : qd̄ tangit̄ cum dī .
glorificabo eū . Deus nāq̄ eū glorifi
cauit in vita et in morte . et tandem
glorificauit poſt mortē In vita ſiqdē
btūs Bartholome⁹ deū glorificauit
et laudauit . et ip̄e deus eundē in ei⁹
vita glorificauit multiplicit̄ . Primo
nanq̄ fecit eū magne dignitatis . de
cuius dignitate ſic dicit Theodorus
Petrus apl̄s docet natiōes Bartho
lome⁹ cōſequent̄ p̄mas inueſtigat .
Petrus opatus eſt ꝓdigia magna :
Bartholomeus facit ꝓdigia multa .
Petrus deorſum capite crucifigitur

ſed btūs Bartholome⁹ viuus excori
atur Ad quot valet petrus miſteria
capeſcenda : ad tot ſufficit btholoē⁹
penetranda . Scdo fuit multe ſancti
tatis . que ſiquidē ſanctitas in trib⁹
et ex trib⁹ apparet et cōſiſtit ſcilicet
in trenoꝝ deſpectione Vnde dicit̄ de
eo qꝛ ip̄e ſic ait Ego michil terrenum
michilq̄ carnale deſidero . Probatur
eciā ipſius ſanctitas in feruēti orōne
Vn̄ dixit ei demō Apoſtole dei btho
lomee incendūt me orōes tue . Et in
cōſtanti mente Vnde de eo dī Semp
eodē vultu et aīmo letus et hilaris
pſeuerat Tercio fuit potencie multe
Ipſe nanq̄ diabolus habȝ potenciā .
aſtuciā atq̄ maliciā . ſed ipſe ipſius
diaboli potenciā ligauit . Vnde dixit
demon . Deus veſter cathenis igneis
eſt cōſtrictus ex illa hora qua apl̄us
dei btholome⁹ templū intrauit . Ei⁹
aſtuciā detegebat . Fingebat em̄ dia
bol⁹ ſe ſanare infirmos : quos tn̄ nō
ſanabat ſubueniēdo : ꝫ a leſione ceſ
ſando eius maliciā impediebat . ſicut
pȝ in filia regis a qua diaboluȝ exire
coegit . Qr̄to fuit magne vtilitatis .
De hoc ſic dicit Theodor⁹ Vide btho
lomeū lingue aratro rōnabilia rura
ſulcantē fidei verbum in ꝓfundo . ſcȝ
cordis recondentē . padiſum et vine
as dn̄i plantantē . ſiluas euellere . ſpi
nas impietatis ſecaē . ſepes circūponē
Et infra : ꝫ reſpuūt egroti medentē
orbi manuducentē . naufragij guber
natorē mortui viuificatorem . Scdo
p̄ncipaliter deus ip̄m glorificauit in
morte ipſius mortē ſue aſſimilando .
Xp̄s nanq̄ fuit exſpoliatus . flagel
latus . crucifix⁹ et ſic mortu⁹ : ſic ip̄e
fuit . flagellatus . crucifix⁹ . ſua pelle
exſpoliat⁹ . et ſic idē p capitis obtrū
cationē mortu⁹ Cañ . v . Inuenerunt
me cuſtodes qui circuierūt ciuitatē :
pcuſſerūt me ſcȝ flagellādo vulnera
uerunt crucifigendo et decollando .

tulerũt palliũ meũ. ſcʒ me excoriãdo
Tercio deꝰ euʒ glorificauit poſt mor
tẽ ⁊ hoc reſpectu ſui ⁊ reſpectu nri.
Reſpcũ quidẽ ſui. quo ad aĩam. ⁊
quo ad corpꝰ. De gl'a aĩe ſic dꝛ ipſe
theodoꝛꝰ. Gaude bartholomee qui
mare greſſibꝰ ſcificaſti. q̃ terrã pur
pureã tuo cruore feciſti. q̃ ad celum
cõmeaſti. vbi in medio diuine aciei
refulgẽs i ſplẽdoꝛe imarceſſibil' gl'e
ſplendes in exultatõe iocũditatis mi
rabil' gaudes. Glorificauit eciã deus
ipſiꝰ corpus qꝛ ſicut dꝛ ipſe theodoꝛꝰ
de armenia vſqꝫ ad ptes ſicilie q̃tuoꝛ
archis ſcõꝝ in mari ꝓiectis p̃cedẽti
bꝰ archã bti bartholomei cũ reuerẽ
tia deduxerũt. Secundo glorificauit
deꝰ eũ reſpcũ nri. Et hoc q̃druplicať.
Primo qꝛ fcũs ẽ aduocatꝰ pctõꝝ. ſi
cut ipſe cuidaʒ ſuo deuoto apparuit
dicẽs. Per multũ tẽpꝰ deus nris p̄ca
bꝰ ⁊ meritis ꝑplo huic ꝑpcat. Secun
do qꝛ ipſe ẽ liberatoꝛ deuotoꝝ. ſicut
ptʒ in mgr̃o quẽ ab inſidijs diaboli li
berauit. Tercio qꝛ ẽ ꝯdẽnatoꝛ repro
boꝝ ꝓut ptʒ in Frederico impatore
qui eiuſdẽ corpꝰ de loco ſuo remoue
re voluit. Quarto ipſe ẽ reprobatoꝛ
muneꝝ iniuſtoꝝ. ſicut ptʒ in mulie
re q̃ oleũ iniuſte acq̃ſitũ in lãpadem
bti bartholomei infũdere voluit: ſed
tñ illud facere nequiuit.

CCxxv. De eodẽ aliꝰ ſermo.

Extendẽs celũ ſicut pellẽ q̃ te
gis aq̃s ſupioꝛa eiꝰ. Ps. In
q̃ntũ btũs Bartholomeꝰ fu
it apl's ꝯpetit ſibi qꝺ dꝛ celũ Apoſtoli
nãqꝫ celũ vocãtur. ſcḋm illḋ ps. Celi
enarrãt gloriã dei. Inq̃ntũ aũt ipſe
fuit excoriatꝰ ꝯpetit ſibi illud qḋ dꝛ.
Extendẽs celũ ſicut pellẽ. Inq̃ntũ vo
ipſe interptať filiꝰ ſuſpẽdẽs aq̃s ꝯpe
tit ſibi illḋ qḋ diciť. q̃ tegis aq̃s ſupi
oꝛa eiꝰ. qꝺ ergo dꝛ celũ: reſpiciat dig
tatẽ apl'ice dignitatis. qꝺ vero celuʒ
diciť extenſũ reſpiciat genꝰ paſſiõis.
qꝺ aũt dꝛ. q̃ tegis aq̃s ſupioꝛa eiꝰ reſ
piciat interptatõneʒ nõis. In vbis er
go p̃miſſis ſcũs Bartholomeꝰ a t'bꝰ
cõmendať. Primo a ſublimitate pfe
ctionis ⁊ vite in eo qꝺ vocať celũ. Di
cit ãt Iſidoꝛꝰ. Celũ phi ardẽs volubi
le ⁊ rotũdũ eſſe dixerũt. Diciť ãt ipſe
celũ. qꝛ fuit ardẽs p caritatẽ ſuccẽſã
Ex q̃ caritate q̃tuoꝛ carbones prodie
rũt. Vnũ carboneʒ iecit ꝯtra dyabo
lũ: quo mediãte dyabolũ incẽdit. et
iſte carbo fuit eiꝰ orõ ignita. Vñ di
xit demon. Apoſtole dĩ bartholomee
incẽdũt me orõnes tue. Aliũ ãt car
bonẽ iecit ꝯtra dyabolũ. quo dyabo
lũ ligauit q̃ fuerũt ipſiꝰ apoſtoli me
ria glorioſa. Vñ dꝛ in ipſiꝰ legẽda.
Deꝰ veſter cathenis igneis ẽ ligatꝰ
nec reſpicẽ. nec loq̃ audet ex illa hoꝛã
qua apl's ingreſſus ẽ illuc ſci ei viri
ex ſe tot carbones emittũt: quot i ſe
v'tutes hñt. ⁊ quot opa feruẽtia faci
unt ex q̃bꝰ vnã cathenã ꝯſtituũt cũ
qua dyabolũ ligatũ tenẽt. Tercium
carbonẽ direxit ⁊ deſtinauit ad deũ
qui ipſi deo odoꝛẽ facit ⁊ iſte carbo
fuit eius caro cõcremata. Geñ. viij.
Edificauit noe altare dño. ⁊ infra
odoꝛem ſuauitatis odoꝛatꝰ eſt dñs.
Quartũ autẽ carbonẽ direxit ad ꝓx
imũ. quo ꝓximũ ad dei amoꝛẽ iſlãma
uit. ⁊ iſte carbo fuit ipſiꝰ predicatio
ignita. Theodoꝛꝰ Gaudeas Bartho
lomee ſol oꝛb' t're cũcta illũinãs. os
dei. lingua ignita ſapiam ꝓmẽs fõs
vite ſanitates emanãs. Scḋo ipſe dꝛ
celũ. qꝛ ipſe fuit mobil' ⁊ volubil' per
opatõeʒ ſollicitã. Ipſe nãqꝫ tã ſollici
tꝰ fuit qꝺ tres ꝓuincias pagrauit. ſi
cut dꝛ theodoꝛꝰ. ſ. licaoniã. indiã ⁊
armeniã. Nec miꝝ ſi tã volubil' ⁊ ſol
licitꝰ fuit. qꝛ fuit rota dei. nubes dei.
plenꝰ ſapientia dei. ⁊ plenus feruoꝛe
dei fuit etenĩ nubes dĩ. Iſa. lx. Qui
ſunt iſti qui vt nubes volant. Et
ideo terram eciaʒ fecũdius irrigauit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sol nanq̃ vtute ſui caloris illud qḋ
ſubtile eſt in aquis vaporalibilit̃ ex
trahit et in nubes cōdenſat. Sic etiā
xp̄s ihus qui eſt ſol iuſticie ex calore
et vtute ſui amoris oēm hnānū affe
ctum qui in aplis erat: ad ſe p deſide
ria attrahebat et in nubes cōdenſat
Btūs namq̃ aplūs fuit etiā tam vo
lubilis et tā velox. qꝛ fuit rota dei.
Ezech. x. Rotas illas vocauit volubi
les Ideo aūt rote ſic ſunt volubiles.
qꝛ nō tangunt terrā n̄ in puncto. ſic
pſe btholoē9 adeo velox eāt q terre
nis in pūcto. i. in neceſſitatis articulo
adherebat. i. Thiō. vi. Hñtes victū
et quib9 tegamur his cōtenti ſimus
Fuit etiā btūs btholome9 tā mobil̃
et tam velox. qꝛ fuit plen9 ſapientia
Nam ſicut d̄r. Sap. vii. Omnib9 mo
bilibus mobilior eſt ſapia. qꝛ quos
replet: mobiles hos et veloces facit.
Fuit etiā tā velox. qꝛ fuit plen9 zelo
dei. Videbat namq̃ mūdū eſſe tene
broſum ac eſſe inſipidū. et etiā vide
bat mundū eſſe incultū. et iō p ipm
velociter diſcurrebat Vnde beatus
Theodorus Bartholome9 vo faul9
dei pgit p mūdum velut lux vt tene
broſus illuminaret et tanq̃ ſol vt inſi
pidos gentes ſaliret tanq̃ agricola
vt ſpūalem culturā perficēt. Tertio
principalit̃ dicit̃ celū. qꝛ fuit rotūd9
p finalem pſeuerantiā. Forma nāq̃
ſperica fine caret. Non em̄ potuit ꝓ
miſſis emolliri. Vñ cū rex camelos
oneratos auro et argento et lapidi
bus p̄ciosis ſibi dare vellet. ipſe rñt.
Nichil terrenū. nichil carnale deſide
ro. nec etiā potuit minis deterreri.
Vnde cū rex dicēt ſibi. Tu es q̄ euer
tiſti fratrē meū. Ille rñdit audacter
Ego vero nō euerti eum ſ; potiꝰ con
uerti Etiā nō potuit ſupplicijs ſupari
Licet em̄ ipſe fuerit flagellatus. cru
cifixus. excoriatus et decollatus: tñ
in dei amore ſemp pmanſit inuictus

Scdō cōmēdat̃ a qualitate paſſiōis
et pene cū dicit̃. Extendens celū ſicut
pellem. Fuit em̄ excoriatus et pelle
ſui corpis denudatus et decollat9 tñ
in dei amore ſemp manſit inuictus.
hoc ſignificatū eſt Leuit̃. i. vbi dicit̃
Detracta pelle hoſtie artus in fruſta
cōcident et ſubijcient in altari ignē
ſtrue lignoꝝ ante ↄpoſita inteſtinis
pedibus lotis aqua. adolebitq̃ ea ſa
cerdos ſup altare in holocauſtum et
ſuauē odorē dño. Iſta hoſtia dei fuit
btholomeus cui fuit pellis detracta:
qñ ſc; ipſe fuit excoriatus. Fuerunt
etiā artus in fruſta cōciſi quādo ipſe
fuit crucifixus et decapitat9. Fuerūt
etiā ipſius inteſtina et pedes loti. qꝛ
affectiones eius fuerūt emūdate ab
omni t̃rena cōcupiſcentia et cupidi
tate ex diuino ſermone Johis. xv.
Iam vos mundi eſtis ꝓpter ſmonē
quē locut9 ſum vobis. et ex ſpū ſcō
a quo et p quē ipſe fuit mundatus.
vt de hoc legit̃ et habetur Actuū. i.
Vos aūt baptiſabimini ſcō ſpiritu
Fuerunt etiā ipſi9 apoſtoli affectōes
mūdate in ſanguine fuſo. Apoca. vii
Lauerūt ſtolas ſuas et dealbauerūt
eas in ſangne agni. Circa iſtā hoſtiā
poſita eſt ſtrues lignoꝝ: nā et int9
in aīa hūit ligna deſiderioꝝ ſanctoꝝ
et ab extra ligna bonoꝝ opeꝝ. Dein
ſubiectus eſt ignis et ignis amoris
in mente et ignis paſſionis in corpe
et ſic holocauſtū extitit. qꝛ tot9 incē
ſus fuit eius anim9 p amorē. et cor
pus eius ſuccenſū fuit p paſſionem.
verba p zeli ardorē. eiuſq̃ opa p fer
uorē. Et ſic odorēm ſuauitatis fecit
dño. Fecit em̄ odorē ſuauē p odorife
ram famā ſuauiorē p ſincerā ↄſciā.
ſuauiſſimū odorem p ſpontaneā pe
nam. Tertio cōmendatur a ꝓfundi
tate diuine ſapientie: cum dicit̃ Qui
tegis aquis ſuperiora eius. Supiora
anime ſunt. ratōnalis. cōcupiſcibil̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

et iraſcibilis. Fuit em̃ recta ⁊ reple
ta ei⁹ rõnal' aq̃s diuine ſapie. Ecci.
xv. Aqua ſapie ſalutaris potauit il
lũ. Fuit eius ↄcupiſcibil' repleta aq̃
diuine g̃tie. Iſa. xliiij Effundã aquã
ſup ſitientez. Fuit ei⁹ iraſcibil' reple
ta aq̃s emulatõis feruide. Canti. iiij.
Fõs ortoꝝ pute⁹ aq̃ꝝ viuẽtiũ q̃ fluũt
impetu de libano. Nã ſicut dr̃ de ſcis
aĩalib⁹. i. Ezech. x. Vbi erat impet⁹
ſp̃us illuc gradiebantur.

¶ CCxxvi. De eodẽ ali⁹ ſermo

Extendẽs celũ ſicut pellẽ Iſtd̃
vbũ multipliceꝫ hꝫ intellectũ
Primo em̃ dr̃ celũ extenſũ ſi
cut pellis ad ſcribendũ. Sicut em̃ hõ
pellẽ extẽdit vt ĩ ea ſcribat ſic ip̃e d̃s
celum extẽdit vt ĩ eo ſcribat nomĩa
electoꝝ Lu. x. Gaudete qꝛ noĩa vr̃a
ſcripta ſũt in cel'. Secũdo ad inhabi
tandũ Sicut em̃ hõ de pellib⁹ facit tẽ
toriũ: ſic deus in celo hꝫ ſuũ habitacu
lũ. Vñ alia trãſlatio hꝫ extendẽs celũ
ſicut camerã. Vñ celũ dr̃ q̃ſi caſa he
loys. i. dei. Iob. xxxvi. Extendit q̃ſi
nubẽ tentoriũ ſuũ. Tercio ad circum
dãdũ. Sic em̃ pellis totũ corp⁹ circũ
dat ⁊ nichil ẽ qd̃ nõ ſit circũdatũ pel
le. ſicut ſm̃ Dam̃. Celũ empireũ cõti
net aĩes creaturas ⁊ nichil ẽ creatuꝫ
qd̃ nõ ſit ĩfra celũ. Quarto ad tegẽ
dũ. Eſt em̃ celũ q̃ſi tectũ orbis t̃raꝝ
Vñ dr̃ ibidẽ. Celuꝫ q̃ſi tectũ mũdi ex
tendit de⁹. Facit nãqꝫ amplũ firma
mentũ vt tegat orbẽ terraꝝ. Et ſb̃
dit glo. Et hoc ſine pelle. i. ſine laborẽ
ſed tã facilit' ſicut pellẽ. Quinto ad
alliciendũ. Sicut em̃ pellipari⁹ pellẽ
pulchrã corã emptore extendit atqꝫ
exponit. vt ſcꝫ ipſũ emptorẽ alliciat
ad emendũ. Sic de⁹ firmamẽtũ ſyde
rib⁹ depictũ extẽdit vt alliciat ad de
ſiderandũ. Sexto ad cõmẽſurãdũ q̃
ſi dicat. Quantũ hõ corã deo ſuã pel
lẽ: tm̃ de⁹ extẽdit homini celũ ſuũ Oi
b⁹ hys modis btũs Bartho. ſicut pel
lis fuit extẽſus ¶ Primo videlicet ad
ſcribendũ Fuit em̃ hec pellis p̃mo ex
coriata. Michee. iij. Pellez deſup ex
coriauerũt. Eadẽqꝫ pellis fuit ſcr̃pta
int⁹ p impſſionez v̓tutũ. Treñ. iiij.
Cãdidiores naz arei ei⁹ niue. ⁊ foris
per impſſionẽ paſſionũ. Similiter ⁊
pellis carnis xp̃i fuit in cruce extẽſa.
Vñ p̃s. Dinumerauerũt omnia oſſa
mea fuit ſcripta ab intus multipli
citate doloꝝ. Treñ. i. Attẽdite ⁊ vi
dete ſi ẽ dolor ſimil' ſicut dolor me⁹.
et foris ↄfixiõe clauoꝝ. Mal'. iij. Cõ
figitis me gẽs tota ¶ Secũdo fuit ex
tẽſus ad inhabitandũ. qꝛ de⁹ in eo p
fidez habitauit. Eph. iiij. Habitare
xp̃m p fidez in cordib⁹ veſtris. Et qꝛ
xp̃s p fidẽ in eo hitauit veraciter: iõ
multa miracula fecit. Fidei em̃ opatio
miraculoꝝ attribuit'. Oñt em̃ mira
cula in q̃tuor elemẽtis. ⁊ p̃mo in ae
re. qꝛ ipſũ a dyabolo purgauit. in ig
ne qꝛ permiſſione dei oſſa ſua tãq̃ ig
nis ſplendẽtia demõſtrauit In aq̃. qꝛ
archã in q̃ oſſa ſua erãt recõdita de
armenia vſqꝫ in ſiciliã p mare dedu
xit. In terra. qꝛ montẽ quẽdã p ſep
tẽ ſtadia elõgari fecit ¶ Tercio fuit
extẽſus ad circũdandũ. fuit em̃ circũ
dat⁹ penis ſurſũ. qꝛ fuit decollat⁹ et
deorſũ. qꝛ fuit in cruce pedib⁹ affix⁹
a dextris ⁊ a ſiniſtris. qꝛ manibus in
cruce fuit clauatus añ ⁊ retro. qꝛ fla
gellat⁹. In toto corp̃e. qꝛ fuit exco
riat⁹ Iſte nãqꝫ ẽ ille hõ de quo dicit'
Luce. iiij. Qui ab Ihr'lm in Iherico
deſcẽdit qñ xp̃s ipſũ immũdum luna
ticũ ad predicãdum miſit. qui ĩcidit
in latrones qui eum exſpoliauerũt.
excoriando plagas impoſuerunt. fla
gellando ⁊ crucifigendo ⁊ ſemiuiuũ
reliquerunt decollando Tunc enim
fuit ſemiuiu⁹ relictus. quia quantũ
ad corpus fuit mortu⁹: ſed coraz deo
in anima viuus ¶ Quarto beatus
Bartholomeus fuit extenſus ad pro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

tegeudum. Quamuis enim alij elec
ti ſint lapides in domo dei: apoſtoli
tn̄ ſunt tectuƺ. qꝛ pre ceteris ſanctis
celo .i. deo magis fuerūt vicini. Vn̄
alij ſancti vocātur ſerui. Ipſi autem
ſūt amici. Joh. xv. Jam nō dicā vos
ſeruos ſed amicos meos ⁊c̄. tum qꝛ
ſolis radio fuerūt illuſtrati. Numeri
xiiij. Apparuit gloria dn̄i ſup tectum
federis. Tum qꝛ illi qui ad apoſtolo
rū auxiliū confugiūt. Sunt magis ſe
curi Mat. xxiiij. Qui in tecto ſūt nō
deſcendāt aliq̄d tollere de domo ſua
Tum qꝛ defendūt ab eſtu vicioꝝ ⁊ a
turbine tribulationū ⁊ a pluuia tēp
tationū. Iſa. iiij. Tabernaculū erit ī
vmbraculū dei ab eſtu. ⁊ in ſecurita
te ⁊ in abſcōſione a turbine ⁊ a plu
uia. Quinto fuit extēſus ad allicien
dū. Corpora em̄ ſanctoꝝ in hac vita
multa claritate ⁊ miraculis fulgent
Si igit̄ tam p̄cioſus ſaccus exteriꝰ pa
tet q̄ȝ precioſus theſaurus eſt qui in
tus latet In iſto nāqꝫ ſacco latet du
plex theſaurꝰ. ſcƺ iterioꝛ qui fuit ani
mꝰ gratia dei plenꝰ. Prouerb. xxi.
Theſaurꝰ deſiderabilis ⁊ oleuƺ in ha
bitaculo iuſti. ⁊ theſaurꝰ ſuperioꝛ. ſ.
glorie celeſtis. de quo dicitur Mat.
xix. Vade ⁊ vende oīa que habes et
da pauperibꝰ. ⁊ habebis theſauꝝ in
celo. Iſtum theſauꝝ hodie btūs bar
tholomeꝰ recepit. Ambroſiꝰ in prefa
tione. Bartholomeꝰ mortis viriliter
perferēdo diſcrimen glorioſi certami
nis ad celeſtem gloriā ſecum poꝛ̄tauit
triumphū. Sexto fuit extēſus ad cō
menſurandū. qꝛ ſcd̄m q̄ȝ ipſe extēdit
pellē ſuam deo p̄ diuerſitatē ſupplici
oꝝ. ſic deus extendit ſibi celū ſuū per
immenſitatē premioꝝ. Multum ſiq̄
dem pellem ſuam extēdit. qꝛ p̄mo fu
it flagellatꝰ Dein̄ ſc̄m btm̄ dorotheū
fuit crucifixꝰ. ⁊ poſtmodū ſcd̄m the
odoꝝ fuit excoriatꝰ. qꝛ anteq̄ȝ in cru
ce moreretur inde fuit depoſitꝰ. ⁊ pꝰ

modū excoriatꝰ Vltimo ſcd̄m vſuar
dum. fuit capite truncatus. Quia
igitur deo ſic vehementer extendit
pellem ſuam: ideo deus excellenter
ſibi celum ſuum. Vnde ſuper hoc the
odorus. Ad celos Bartholomee cō
meaſti vbi in medio diuine aciei re
fulgēs in ſplendore immarceſſibilis
glorie. ſplendens. in exultatione di
gnitatis inſatiabilis gaudes. Quan
tum ergo homo extendit pellem deo
per maceracionem: tandem deus ex
tendit celum ſuum per glorie largita
tem. Multum namqꝫ beatus Bar
tholomeus ſe extendebat. Treno. i.
Pellis mea quaſi clibanꝰ exuſta eſt.
Job. decimonono. Pelli mee con
ſumptis carnibus adheſit os meum.
Minuſqꝫ extendebat qui dicebat.
Luc̄. decimooctauo. Jeiuno bis ī ſab
bato. Nichil extendebat qui dicebat
eiuſdem. xix. Anima mea habes mul
ta bona requieſce. bibe ⁊ epulare.
et cetera. Extendenti igitur deo mul
tum pellem ſuam deus multum extē
dit celum ſuum. ⁊ extendenti parum
pellem ſuam deus parum extendit ce
lum ſuum. ⁊ nichil extendenti pelleƺ
ſuam deus claudit celum. ⁊ aperit in
fernum. Job decimonono. Extendit
aquilonem ſuper vacuū.

CCxxvij. Eodē die Aliꝰ ſermo.

Pellem pro pelle ⁊ cūcta que
habet homo. dabit pro ani
ma ſua. Job. primo. Scd̄m
gloſam. Pellis pro pelle datur quia
ſepe dum ictus contra oculum venit
manum opponimus vt potius in ipſa
manu q̄ȝ in oculo vulneremur. acſi
dicat. Ideo tot flagella. Job equa
nimiter extra ſuſtinet. quia ne ipſe
intus feriatur pauet. Notandum ta
men eſt q̄ȝ quadruplex eſt pellis. na
ture. culpe. gratie. ⁊ glorie. Primaꝫ
pellem induūt omnes homines. Vn
de ſuper hoc ipſe Job inquit quarto

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Pelle et carne veſtiſti me ₇c̄ Sz iſtā
pellem btholome⁹ multiplici racōne
depoſuit. Primo eam depoſuit in ſig
nū feruide caritatis Solēt em̄ hoīes
calore nimio eſtuantes exponē veſti
menta. In hoc ergo. ꝙ btūs btholo
meus pellem ſuam depoſuit oſtendit
quāto igne amoris plenus fuit Hoc
ſignificatū eſt. i. Regū. xviij. vbi dr̄
Diligebat ionathas dauid q̄ſi amāz
ſuam. nam expoliauit ſe tunica ſua.
et dedit eam dauid. Per ionatham
qui donū columbe interpretat̄ btūs
btholomeus intelligit̄ qui dono ſpi
ritus ſancti fuit repletus Iſte ergo
qui diligebat dauid .i. xp̄m ſicut am
mam ſuam tunica ſe exſpoliauit. et
dedit dauid. qn̄ ꝓpter xp̄i amorez ex
coriari ſe pmiſit. Scd̄o in augmentū
maioris puritatis. Solent em̄ rami
arboꝝ qn̄ excoriant̄ albiores apparē.
Sic et btholome⁹ pelle mortalitatis
exutus in aīma extitit magis purus
De hoc legit̄ Iohel. i. Ficum meā .i.
btholomeū qui fuit huiꝰ fructuoſus
et dulcis decorticaui: mūdans exſpo
liaui eam. albi facti ſunt rami eius.
Prouer. xxi. Aufer rubiginem de ar
gento et egredietur vas puriſſimum.
Tercio in ſpem future immoꝛ̄litatis
Solet namqꝫ homo libent̄ deponere
veſtem vetuſtā: vt veſtē induere va
leat deauratā Sic ipſe libent̄ veſtez
mortalitatis exuit. qꝛ ſe decorādum
veſte immortalitatis ſciuit. Vn̄. pſ̄.
Aſtitit regina .i. eius aīa que corpus
bn̄ rexit. a dextris tuis i veſtitu deau
rato .i. cū corpe glorificato i. Mach.
iiij. Iuſſit rex expoliari ionathā veſti
mentis ſuis. et induit eū purpura .i.
carne glorioſa qd̄ erit in gn̄ali reſur
rectione. Quarto depoſuit pellē ſuā
in odorē ſuauitatis Solebat namqꝫ
ſacdos in veteri lege pellez hoſtie de
trahē. igneqꝫ ſuppoſito ipſā in odorē
ſuauiſſimū dn̄o immolare. ſic beato

bartholomeo eſt pellis detracta qui
igne caritatis incenſus: in odorē ſua
uiſſimū eſt dn̄o immolatus Sap. iij.
Tanq̄ auꝝ in fornace ꝓbauit illos
et q̄ſi holocauſti hoſtiā accepit eos.
Scd̄a aūt pellis de qua p̄mittitur eſt
pellis culpe. et iſta eſt triplex Vna ē
qua induūtur luxurioſi que ē pellis
vetuſta Treñ. iij. Vetuſtā fecit pellē
meā. Luxuria namqꝫ dicit̄ vetuſta.
ſiue qꝛ hoīem cito ducit ad ſenectutē
ſiue vetuſtatez. ſiue qꝛ homo q̄ ſe illi
vicio immergit vſqꝫ ad mortē in illo
inueteraſcit. Pſ̄. Inueteraui inter
oīs inimicos meos ₇c̄. Siue qꝛ cum
ipſa ſit lutum fetidū facit ipm̄ hoīez
turpem et vetuſtū Ecclef. x. Omnis
mulier que eſt fornicaria q̄ſi ſterc⁹
in via cōculcabit̄. Alia eſt qua indu
unt̄ ſuperbi. et iſta pellis eſt a vento
inflata. Ozee. xij. Effraim paſcit ven
tum Aug⁹. O pellis inflata q̄d tende
ris. o fames fetida q̄d inflaris. quia
igit̄ eſt vento plena. ido ſtatim detu
meſcit ſi pungit̄ Iob vij. Memento
qꝛ ventus eſt vita mea. Ideo leui im
pulſu circūfert̄. pſ̄. Deus meus pone
illos vt rotā et ſicut ſtipulā ante fa
ciem venti. ideo cito deijcit̄ Iob. xxx.
Eleuaſti me et q̄ſi ſup ventū ponēs
alliſiſti me valde. Alia ē qua induūt̄
auari. et hec eſt pellis nigra Iē. xiij.
Si mutare pt ethiops pellē ſuā ₇c̄.
Et auar⁹ cōtrahit nigredinē corpalez
qꝛ p lucro captando die noctuqꝫ ex
urit̄ et gelu pmit̄. Treñ. iij. Pellis
mea q̄ſi cliban⁹ exuſta ē. Auar⁹ eciā
cōtrahit nigredinē ſpūalez. qꝛ cū aua
ricia ſit lutū: aīa que luto immergit̄
nigra efficit̄. Abacuk. ij. Ve q̄ multi
plicat nō ſua et vſquo aggrauat cōtra
ſe denſū lutū. Iſtā triplicē pellē btho
lomeus nō induit. qꝛ t̄rena deſpexit
et hōres fugit. et verā caſtitatē ſerua
uit. Tercia vero pellis eſt pellis grē q̄
induūt̄ iuſti imitādo ꝯuerſatōez xp̄i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Xps em̃ indutꝰ ẽ pelle .i. ɔuerſatõe
cãdida. rubicũda. ⁊ elcã Cãti. v. Di
lectꝰ meus cãdidꝰ ⁊ rubicũdꝰ electꝰ
ex milibꝰ Iſa. xlij. Nõ erit triſtis ne
q̄ turbulẽtꝰ. Ecce q̄ cãdida Vñ ps.
Cũ hijs q̄ oderũt pacẽ erã pacificꝰ Ec
ce q̄ rubicũda ⁊ firma caritate paci
fica. Ma. xi. Diſcite a me q̄ mitis ſũ
et hũilis corde. Ecce q̄ p̄ oibꝰ mãſue
ta. Iſta pelle grẽ Bartholomeꝰ fuit
tectꝰ. q̄ eiꝰ ɔuerſatio fuit iocũda.
pacifica ⁊ mãſueta. Vñ de eo dr̄ i eꝰ
legẽda. Semp eodem vultu ⁊ aĩo le
tꝰ ⁊ hilaris pſeuerat. Quarta pellis
eſt pellis gl̃e q̄ induũtur btĩ. Vñ le
git̃ Exo. xxxvi. q̄ tabnaculũ tribus
pellibꝰ opiebat̃. ſcʒ pellibꝰ rubcatis
iacinctinis. ⁊ ſagis ciliciis q̄ fiebãt
de pilis caprar̃. Opiebat̃ etiã de pel
libꝰ magnis nigris :ʒ formoſis Cã. i.
Nigra ſuʒ ʒ formoſa filie ihr̃lm ſicut
pellis ſalomonis Btĩ igit̃ induerũt
pellẽ formoſã p corpis claritatẽ Apo
ca. xix. Datũ ẽ ei vt coopiat ſe biſſo
ſplendẽti ⁊ cãdido. Pelle iacinctina
p ſubtilitatẽ Huiõi em̃ pelles hñt co
lorẽ aereũ. Corpa nãq̄ ſcõr̃ que mõ
ſũt groſſa ⁊ p̄oderoſa: tũc ad inſtar
aeris erũt ſubtilia .i. Cor̃. xv. Semi
nat̃ corpꝰ aĩale ⁊ ſurget corpꝰ ſpũa
le. Etiã induũtur pelle rubricata p i
mortalitatẽ. Huiꝰ nanq̄ color ẽ val
de viuꝰ. Vñ de hoie rubricũdo cõmu
nit̃ dicimꝰ Iſte ẽ valde viuꝰ Sap. v.
Iuſti aũt imppetuũ viuẽt. Pelle ca
prina p agilitatẽ p quã ſci ɔparant̃
fulguri choruſcãti. Job xxxviij. Nun
q̄d mittes fulgura. Sancti etiã ꝓpter
eor̃ agilitatẽ ɔpant̃ nubi ⁊ ſcintille
diſcurrẽti. Deut. xxxiij. Magnificen
tie eiꝰ diſcurrẽt nubes. Sap. iij. Tã
q̄ ſcintille in arũdineto diſcurrent.
Compantur etiã aui veloci volanti
Tunc em̃ aues veloci volãt: qñ ſũt
plumis plene ⁊ ſubtiles corpe ⁊ ven
to agitate. ſic ſancti tũc erunt pleni
plumis oim v̾tutũ. Habebũt corpꝰ
ſubtile ⁊ glorioſũ ⁊ agitabũtur per
ſpũm ſcũm. Eze. i. Vbi erat impetꝰ
ſpũs : illuc ⁊ gradiebãtur Vel p̄t di
ci q̄ pellis triplicater ponit̃. ſcʒ. ꝓ re
tẽporali. Michee. ij. Deſup tunicam
et pallium ſubtuliſti Ponit̃ etiã pel
lis ꝓ vita mortali. Geñ. iij. Fecit de
us ade tunicas pelliceas. Et ꝓ ſupfi
cie corpali. Job. x. Pelle ⁊ carnibꝰ
veſtiſti me. Btũs igit̃ Bartholome
us dedit rem tpalẽ ꝓ celeſti ſubſtan
tia. Mat. xix. Si vis pfectus eſſe va
de ⁊ vnde oĩa que habes ⁊ da paupe
ribꝰ. Dedit etiã vitã tpalez ꝓ vita
perpetua ⁊ glorioſa. Jo. x. Qui odit
aĩam ſuã in hoc mũdo ⁊c̃. Etiam de
dit pellẽ corpalem ꝓ carne glorifica
ta. Phili. iij. Saluatorẽ exſpectamꝰ
dominum noſtr̃ ihesum chriſtum.

CCxxviij. De beato Auguſtino episcopo ⁊ doctore.

Quaſi vas auri ſolidũ ornatũ
oi lapide p̄cioſo Ecci. l. Iſtd
vas aureũ ⁊ p̄cioſũ repñtat
btm̃ Aug. doctorẽ egregiũ q̄ in pmiſ
ſis v̾bis a tbꝰ ɔmẽdat̃. Primo ɔmẽ
dat̃ a plenitudie diuine ſapie. cũ dr̄
Quaſi vas auri. Per aurum nãq̄ di
uina ſapientia intelligitur qua ipſe
beatus Auguſtinꝰ tanq̄ vas dei fu
it repletꝰ. Sicut autem ipſemet oñ
dit in li. de qualitate anime triplex
eſt ſapientia. ſcʒ. nociua. ſupflua. et
neceſſaria. Nociua enim ſapientia
eſt de impedientibus ad ſalutem.
neceſſaria eſt de expedientibus. Sʒ
ſupflua eſt de imptinentibꝰ. hoc oſtẽ
dit̃ p ſimile in corpore humano Cuʒ
em̃ tñſlato verbo anima diſcẽdo di
catur creſcere. ⁊ dediſcendo decre
ſcere. ⁊ in corpe ſit triplex augmen
tũ. vnũ nociuũ. q̄d tumor dr̄. alter̃
ſupfluũ p q̄d indñ euenit vt ſenis
digitis i maibꝰ ã pedibꝰ naſcãt̃ hoies

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Terciū vero eſt neceſſariū quo nãlis
côuemientia ad implet̃ in membris.
ſic et in anima eſt ſapia nociua que
eſt de impedientib9. Eſt ſapientia ſu
pflua que eſt de imptinentib9 Eſt ſa
pientia neceſſaria que eſt de expedië
tibus et neceſſariis. Iſta triplici ſapi
entia iſtud vas plenū fuit. ſciz ſapia
nociua qua ante ɔuerſionē ſuā plen9
fuit De qua dicit̃ Jacob. iij. Non eſt
iſta ſapia deſurſum ſ; t̃rena animal̃
diabolica. Eſt eñ terrena q2 cõſiſtit
in t̃renoꝝ cupiditate de hac ipſemet
ait in cõfeſſiomb9 Docebā artē retho
ricā. victorioſā. loquacitatē. victus
cupiditate vendebā Eſt eciā animal̃
que cõſiſtit in carnali voluptate De
hac dicit ibidē Recordari volo tranſ
actas feditates meas nõ ꝙ eas amē
ſ; ꝙ amē te deus meus Eſt diabolica
que cõſiſtit in ſupba et ventoſa am
bitione De hac ibidē ait libros diſce
bam eloquentie in qua eminē cupie
bam fine damnabili et ventoſo ꝓpt̃
gaudia vanitatis humane. Scđo añ
ſuā côuerſionē hūit ſapiā; ſupfluam
que ē ſapia ſecularis et philoſophica
que ideo ſupflua dr̃. q2 ſine ea ſalus
et̃na habet̃. In libro confeſ. De illa
ſapia dicit Infelix aūt ille homo qui
ſit omia. hic te aūt neſcit. btūs autē
qui te ſcit. eciā ſi illam neſciat. Qui
vero te et illā nouit. nõ ꝓpt̃ illā bea
tior eſt. ſ; ꝓpter te btūs ſolū Iſta aūt
ſapia plenus fuit. q2 ait ibidē Omes
libros artiū quos libeales vocāt tūc
nequiſſim9 malaꝝ cupiditatū ſeru9
p meipm legens intellexi. Itē ibidē
Quicqͥt eſt de arte loquēdi et diſce
rendi quicqͥt eſt de dimenſiombus fi
guraꝝ. et de muſicis et de numeris
ſine magna difficultate ⁊ nullo hoie
tradente intellexi Tercio habuit p9
ſuā côuerſionē ſapientiā neceſſariā;
.i. diuinā que dicit̃ neceſſaria. Quia
ſicut dicit̃. Prouer. xviij. vbi nõ eſt
ſcientia aīme ibi nõ eſt bonū. Primā
igit̃ ſapientiā ſcz nociuā ipſe ex toto
et oīno abhorruit. ſcđam ſcz ſupfluā
totis viribus cõtempſit. terciā ſapiē
tiā ſcz neceſſariā et diuinā totis ſuis
viribus cõcupiuit vt de eo dici poſſit
illud terciȷ Reguȝ. iij. Dedit ſapiām
ſalomom et prudentiā multa; nimis
et latitudinē cordis quaſi arenā que
eſt in littore maris Vbi qͣtuor impli
cant̃ ſcz ꝙ habuit ſapientiā multā.
ſufficientē et habuit ſapiā; nimiam
et ꝙ habuit cor latum. vnde habuit
ſapia; multā. q2 habuit ſapientiam
diuinā nichil eñ ſibi defuit qđ ad eā
ptinē heret Voluſian9 legi dei deeſt
quicqͥt auguſtinū cõtigerit ignorarē
habuit ſapientiā nimiā nam habuit
ſapientiā ſupfluentē. vnde legit̃ qđ
cū quidā tractat9 beati auguſtini in
matutinis legeret̃. btūs bernardus
obdormiēs paꝝ. vidit quendā iuue
nem de cuius ore tam immenſus flu
uius exibat ꝙ totā eccleſiam irriga
bat. Cui dubiū nõ fuit illū auguſtini
fuiſſe qđ habuit cor latū. q2 ſcz hūit
celerē intellectū et nobile ingeniū.
vnde in lib. Confeſ. ait. Scis tu dñe
deus meus. q2 celeritas intelligendi
et diſcendi acumen donū tuum eſt.
ſed nõ inde ſacrificabam tibi. pſper
in libro de vita cõtemplatiua dicit.
Sanct9 Auguſtin9 fuit acer ingenio.
ſuauis eloquio. ſecularis litterature
pitus. in eccleſiaſticis laborib9 ope
roſus. Qui habuit ſapientiam ſicut
arenā maris. Sicut enim arena eſt
innumerabilis. ſic et libri eius innu
merabiles ſunt Vnde dicit Remigi9
ꝙ licet Jeronī9. ſex milia voluminū
origenis ſe legiſſe fateat̃. Auguſti9
tamen tanta ſcripſit vt nullus poſſ;
eius libros diebus ac noctibus ſcri
bere. ſed nec legere quidē occurrat
Scđo cõmendatur a ſoliditate doct̃
ne. cū dicit̃ Solidū Eius eñ doctrina

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

eſt ſolida ꝓpter q̄tuoꝛ ꝯditōes q̄s hꝫ
Habet em̄ puriſſimā veritatē vn̄ cō
paraẗ ſimile. Vn̄ greḡ. in ep̄la ad p̄
fectuꝫ affrice ſic ait bti auguſtini cō
patriote opuſcula legite ⁊ ad ꝯpati
onē illiꝰ ſimulaginis noſtꝝ furfureꝫ
nō q̄ratis. Pro. iij. Puri ⁊ puriſſimi
eiꝰ frcūs. Sermones nāq; bti augu
ſtini ſūt puri q: nullā hn̄t falſitateꝫ.
Sūt puriores q: nō hn̄t dubietateꝫ.
Sūc puriſſimi q: oēm ꝯtinēt veritatē
Vn̄ caſſiodorus in ꝓlogo ſup pſalte
riū. Eſt em̄ augꝰ oīm litteraꝝ magi
ſter. Et qd̄ in vbtate raꝝ eſt cautiſſi
mꝰ diſputatoꝛ. decurrit q̄ppe tꝑ̄ fōs
puriſſimꝰ nulla fece pollutꝰ ſed in in
tegritate fidei pſeuerās. neſcit hēti
cis dare vn̄ ſe pn̄t aliq̄ colluctatione
defendē totꝰ catholicꝰ totꝰ orthodox
us inueniẗ. In eccia dn̄i ſuauiſſimo
odoꝛe reſplendes ſupni etiā lumis
claritate radiaẗ. Secūdo eius doctri
na hꝫ altiſſimā ꝓfunditateꝫ. iō ꝯpaẗ
aq̄le. Jheronimꝰ Augꝰ eps volās per
montiū cacumina q̄ſi aq̄la. ⁊ ea que
ſūt in montiū radicibꝰ non ꝯſiderās
multa celoꝝ ſpacia terrarūq; ſitꝰ et
aquaꝝ circulos caro ſermone ꝓnūci
at Job xxxviij. ꝓfunda fluuioꝝ ſcru
tatus ē ⁊ abſcōdita ꝓduxit in luceꝫ
fluuiꝰ ſacre ſcripture hꝫ ſupficiem. ſ.
ſenſū litteralē. ⁊ hꝫ mediū. ſcꝫ ſenſū
moralē. ⁊ hꝫ ꝓfundū. ſcꝫ miſticū et
ſpūalē. Jſte aūt non tm̄ ſcrutatꝰ ē
ſcripture ſupficiem ſed etiā mediuꝫ
et ꝓfundū. Tercio hꝫ firmiſſimā ſoli
ditatē Jdeo ꝯpaẗ malleo. Vn̄ Ber.
Augꝰ. hic ē validiſſimꝰ malleꝰ hēti
coꝝ. Sicut em̄ malleꝰ ictibꝰ ſuis icu
dem firmat ⁊ ferꝝ domat ⁊ melodi
am generat. Sic augꝰ. doctrinis ſu
is ecciam firmauit. Eccle. l. in vita
ſua ſubfulſit domū ⁊ in diebus ſuis
corroborauit tēplū. hēticos enim do
muit ⁊ fugauit. ⁊ ibidem. Qui cura
uit gentē ſuā ⁊ liberauit eā a pditō
ne. ꝓſper i libro de vita ꝯtēplatiua
ſic ait. Sanctꝰ augꝰ fuit in cottidia
nis diſputationibꝰ clarꝰ ⁊ in oībus
actionibꝰ ſuis bn̄ ꝯpoſitꝰ. in queſtio
nibꝰ ſoluēdis acutꝰ. in hereticis ꝯuin
cendis circūſpectꝰ. in expoſitōe no
ſtre fidei catholicꝰ. i explanādis ſcri
pturis canonicis cautꝰ. dei laudē ge
nerauit. Tota nāq; eccia laudat de
um q̄ ſibi cōceſſit doctorē tā egregi
um. Vn̄ cantat eccia. Magnꝰ dn̄s ⁊
laudabilis valde q̄ de tenebris gētiū
lumen eccie vocauit auguſtinum.

Quarto. beatus Auguſtinus ha
bet dulciſſimam ſuauitatem. Jdeo
cōparaẗ cibo dulciſſimo. vnde grego
riꝰ vbi ſupra. Si delicioſo cupitis pa
bulo ſaginari beati auguſtini opuſ
cula legite. Et vocat ipſe gregorius
doctrinā beati auguſtini pabuluꝫ ⁊
delicioſū ⁊ ſaginatū. pabulū q: ſatiat
delicioſū q: delectat. Vn̄ cantaẗ. Tu
de verbis ſaluatoris dulcē panē confi
cis. panem. q: ſatiat. dulcē. q: delec
tat. vocat etiā ſaginatū. q: ipiguat
De hoc namq; caſſiodoꝛꝰ ſic inquit
beatiſſimus auguſtinus. in quibuſ
dam libris nimia eſt difficultate re
conditꝰ. In quibuſdam vero fit pla
niſſimus vt etiam paruulis prebeaẗ
acceſſus. Cuiꝰ opera ſuauia ſunt ob
ſcura vero vtilitatibus magnis facti
ta pingueſcunt. Tercio cōmenda
tur a perfectioue omniū virtutuꝫ ⁊
gratie. cum dicitur ornatum omni la
pide precioſo. Et iſti lapides precioſi
dicūtur eſſe quatuoꝛ virtutes ſcilicꝫ
prudentia. iuſticia. ac temperantia.
et fortitudo ex quibus corona confi
citur qua ſponſa chriſti ornatur ha
bens prudentiam ab anteriori p quā
preuidet a futuris. Juſticiam a poſ
teriori per quam ſatiſfacit de preteri
tis. Temperantiam autem a dextris
ne eleuetur in ꝓſperis. fortitudinē
vero a ſiniſtris ne ſuccūbat i aduerſ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Iſtas q̄tuor v̓tutes auguſtinus h̄uit
ꝑut ſcʒ ſunt purgati animi · nam ſc̄m
plotinū · iſte v̓tutes aut pugnāt con̄
inordinatas affectōes · et tunc dr̄
politice · aut auferūt eas oı̄no · et tūc
dr̄ purgatie · aut auferūt memoriā
illaꝝ nō tm̄ illas et tunc dr̄ v̓tutes
purgati aı̄ · q̄ talē faciūt vt nephas
ſit in illo noı̄are affectōes · et tunc
exemplares dr̄ · Et ſic ſunt in deo ·
ꝑme igiẗ inordinatas affectiōes rep̄
mūt · ſc̄de auferūt et tercie neſciunt
In q̄rtis nephas eſt affectōes huiōdi
cogitare Btūs vero auguſtinus aut
tales inordinatas affectōes in meō
ria nō h̄ebat · q̄ in horrore q̄ in aſpna
tiōe h̄ebat Vnde cū rō in libro ſolilo
quioꝝ · ipm̄ interogaſſet · nōne te de
lectat vxor caſta . pudica pulchra
morigerata . et diues r̄ndit q̄ tūc cūq;
mulierē depinxeris atq; de bōis oib9
cumulaueris nichil michi tā fugiendū
q̄ cōcubitū decreui · dehinc ratio nō
quero q̄d decreueris ſed vtꝝ adhuc
alliceris Et reſpōdit ꝓrſus nichil in
huiōdi quero nichil q; deſidero · ſed
eciā cū horrore et aſpernatōe talia
recordor ·

¶ CCxxix · De ſancto Auguſtio ep̄o
et Cōfeſſore · ſermo

AVfer rubiginez de argento
et egredieẗ vas puriſſimum
Prouer · xxv · Oſtendiẗ nāq;
in his v̓bis p̄miſſis qual' btūs Aug9
fuit ante ſuā ꝯuerſionē · q2 tunc fuit
rubiginoſus et qualis fuit in ipſa cō
uerſione · q2 fuit a rubigie purgat9 ·
Et qualis fuit poſt eius cōuerſionē ·
q2 tunc totus puriſſim9 · Ante cōuer
ſionē v̓o iſtud vas cōtraxerat q̄dru
plicē rubiginē · ſcʒ infidelitatis · quia
inſectā manicheoꝝ incidit · in q̄ aliq̄
bus ānis fuit inuolut9 Ad has ſiq̄dez
nugas pductus eſt · vt ip̄e ait in lib ·
Cōfeſſ · vt dicēt ficū plorare cū decer
piẗ et matrez eius arborē lacteis lac̄
imis flentē · Sc̄do cōtraxerat ip̄e bea
tus Aug9 · an̄ eius cōuerſionez rubi
ginē philoſophice vanitatis vt ipſe
ait vbi ſup̄ inſtitui animo intendere
in ſcp̄turis ſacris ꝫ viſa eſt michi ſa
cra ſcriptuā indigna q̄ tulliane dig
nitati cōparē · Tumor em̄ mentis fu
giebat eius modū Illa aūt erat que
creſcēt cū puulis ꝫ ego dedignabar
eſſe puulus et turgidus faſtu michi
grandis videbar · Tercio cōtraxeāt
rubiginē terrene cupiditatis · Vnde
ipſe de cartagie romam et de roma
mediolanū p̄rexit · vt rethoricā ven
deret et ſue cupiditati ſatiſfacēt · vn̄
ait vbi ſup̄ Docebā artē rethoricam
victorioſā loquacitatē victus · ſcʒ cu
piditate vendebā · Quarto rubiginē
carnalis voluptatis Vade ait ip̄e vbi
ſup̄ Exalabant nebule de limoſa cō
cupiſcentia carnis et ſcatebra puber
tatis obnubilabāt cor meum · vt nō
diſcerneretẗ ſerenitas dulcedis a ca
ligine libidinis ¶ Sc̄do notaẗ qualis
fuit in ipſa cōuerſione · q2 ſcʒ fuit ab
omni rubigine purgatus · Ad iſtaz
namq; rubiginē auferendā · quedā
fuerunt in eo p̄ modū cauſe efficien
tis · quedā p̄ modū cauſe diſponen
tis · Eſt em̄ purgatus p̄ verā cōtriti
onē · Vnde diciẗ ibidē · q̄ ſub q̄dā ar
bore ſe p̄iecit et dimiſit habenas lac̄
imis et ꝓruperunt flumina ex oculis
eius acceptabile ſacrificiū deo et iac
tabat voces ſcʒ miſerabiles et plora
bat amariſſima cōtritione cordis ſui
Sc̄do fuit purgatus p̄ veraz cōfeſſio
nem vnde deo cōfitebatur dicēs vbi
ſupra · Recordari volo tranſactas fe
ditates meas nō q̄ eas amē · ſed vt
amem te deus meus Amore amoris
tui facio illud recolens vias meas
neq̄ſſimas vt tu dulceſcas michi dul
cedo nō fallax · dulcedo felix · et ſecu
ra Et non ſolum de hoc ſed eciam de
minimis ſe accuſabat Sicut de eo q̄ cū

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

puer eſſet ad pilam ludebat. ⁊ ꝙ ad
ſcolas non niſi violēter ire volebat.
et ꝙ fabulas poetaꝝ nimis libent̄ le
gebat. ⁊ ꝙ didonē ex amore mortu
am flebat. ⁊ ꝙ in ludis pueroꝝ frau
dulētas exercebat victorias. ⁊ ꝙ de
q̄dā arbore pyri pira furatꝰ fuerat.
Tercio fuit purgatꝰ cū plena ſatiſfa
ctiōe. Ipſe nāqꝫ tres ꝑtes ſatiſfactō
nis hūit. ſcꝫ. ieiunia. orōnes. ⁊ ele
moſinas corꝑales. ⁊ ꝑ maxīe elemo
ſinas ſpūales q̄ ꝯſiſtūt in docendo i
doctos. Vn̄ dr̄ de eo poſt mortē ma
tris cōuerſus ē auguſtinꝰ ad agros
ꝓprios vbi cū amicis ieiunijs ⁊ orōi
bus vacās ſcribebat libros ⁊ doce
bat indoctos. Diſponētia autē ipſū
ad iſtā ꝯuerſionē q̄tuor fuerūt. ſcꝫ.
flagella. exēpla. ⁊ doctrina. ac ſolli
citudo materna. fuit aūt q̄tuor vici
bꝰ flagellatꝰ. Sicut ipſe in libro con
feſſionum refert ꝑmo dolore ſtoma
chi cū adhuc iuuenis eſſet ⁊ nōdum
baptiſatꝰ fuiſſꝫ Sꝫ m̄vouit ꝙ baptiſa
ret̄ ⁊ ſanatꝰ fuit. pater eīn ꝓhibuit
ne baptiſaret̄ ne iteꝝ fedaret̄. Secū
do cū iuiſſet romā vbi incurrit egri
tudinē validā. ⁊ hoc mat̄ neſciebat
qꝛ ſi hoc vulnere feriret̄. nūq̄ cor eꝰ
ſanaret̄. Tercio in ꝑmordio ſue con
uerſionis tā validiſſimo dolore dētiū
torq̄bat̄ ꝙ etiā loq̄lā amiſit vn̄ in ta
bulis cereis ſcripſit vt oēs ꝓ eo ora
rēt. Ipſe aūt cū alijs genua flexit et
ſanatꝰ fuit. Quarto flagellatꝰ fuit ī
quodam amico ſuo defūcto. In cuiꝰ
morte cor eiꝰ adeo cōturbatū eſt. ꝙ
quicq̄d aſpiciebat erat illi mors ⁊ ſe
ipſuꝫ ſemimortuū reputabat. Scd̄m
diſpoſitiuū fuerūt exempla. ſcꝫ. Am
broſij. Simpliciani Victorini Antho
nij. ⁊ alioꝝ ſcōꝝ Exēplū ſiquidē Am
broſij ipſū aīauit ad cōuerſionē. nā
et oī dnīca btūs Augꝰ predicatōneꝫ
ſci Ambroſij audiebat quē Ambroſi
us paterne ſuſcipiebat ⁊ clementer
tractabat. Mater etiā eiꝰ beatū Am
broſiū q̄ſi āgelū dei diligebat. Sciēs
ꝙ ꝑ eū eius filiꝰ cōuerti debeat. qd̄
et factū eſt. Exēplū Simpliciani ipſū
aīauit ad ſancte vite electionē. Vn̄
ad ipſum ꝑrexit ⁊ eſtus ſuos ſibi re
tulit ⁊ q̄s eſſet aptus modꝰ viuendi
ab eo petijt. videbat eīn eccīam ple
nam eſſe clericis. in q̄ aliꝰ ſic ⁊ aliꝰ
ſic ibat. Simplicianꝰ autem viam ſa
lubrē eū docuit. Exemplū victorini
ipſū animauit ad imitationē. Vn̄ cū
ſimplicianꝰ ei narraſſet vt in eodē li
bro habetur quomodo victorinus
ph̄s rome in foro ſtatuā meruiſſꝫ et
quomodo xp̄ianꝰ factus fuiſſet exar
ſit. Augꝰ ad imitādū eū ⁊ cepit gra
uiter ſuſpirare. Exempluꝫ Anthonij
ipſuꝫ animauit ad celeſtium audita
tem. Nam ſicut ibidē habetur. Cum
quidā miles nomine Poncianꝰ de
affrica veniſſet ⁊ vitā ⁊ miracula An
thonij heremite narraſſꝫ cepit Augꝰ
ingemiſcere ⁊ ad alipium exclama
re. Quid patimur. quid audimꝰ Sur
gunt namqꝫ indocti ⁊ celum rapiūt
et nos cum doctrinis noſtris in infer
num dimergimur. Exempla ſancto
rum defunctoꝝ ipſum animauerunt
ad ardentem caritateꝫ. vnde ait ibi
dem. Exempla ſeruoꝝ tuorum quos
de nigris lucidos ⁊ d̄ mortuis viuos
feceras cōgeſta in ſinum cogitatiōis
mee vrebāt ⁊ accendebant me val
de. Tercium diſpoſitiuū fuit doctri
na Tullij Pauli ⁊ Ambroſij. Cū eīn
vt ibi refert eſſꝫ annorum xix. ⁊ quē
dam librum tullij qui ortenſius dicit̄
legiſſet. qui exhortationem facit ad
philoſophiam repente affectuꝫ eius
mutauit ⁊ immortalitatem ſapiētie
concupiuit. Secundo doctrina pau
li. Nam cum codicem apoſtolicum
aperuiſſet ⁊ capitulum quod primo
ſibi occurrit legiſſet. Induimini do
minum ihēſum chriſtum. et cetera.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Statim a corde eius om̄s dubietates
tenebre diffugerūt. Tercio doctrina
ambroſii. Cum em̄ eius p̄dicationez
auide audiret et quadā vice contra
ſectā manicheoꝝ. Ambroſi⁹ diuicius
diſputaſſz error ille a corde Auguſti
penitus eſt ablatus Quartū diſpoſi
tiuū fuit ſollicitudo matn̄a que ſicut
eū carne ꝑpeat mūdo. ita poſtmod̄
multo lacrimaꝝ ſemine genuit xp̄o.
Et cum apud quendā ep̄m vbertim
fleret. Jlle ait fieri nō poteſt vt fili⁹
tantaꝝ lacrimaꝝ peat. Et ſic de filij
ſui cōuerſione mater certificata eſt.
Et tam p ipſius epi reſponſionez q̄
etiā celeſtiū reuelationez qua ſe cum
filio in quadā linea ſtantem aſpexit
Tercio poſt cōuerſionē fuit pijſſim⁹
qd̄ pz q: diuicias cōtemnebat hōres
reſpuebat. voluptates abhorrebat
quantū ad diuicias Jd̄ in libro ſolilo
quioꝝ qd̄ in p̄modio ſue cōuerſiōis
fecit ip̄m īnterogari ratio. dicens diui
cias nullas cupis. Et ipſe reſpondet
hec quidē nec nūc p̄mū nam cū. xxx.
ānos agam xiiij. āni ſunt ex quo iſta
cupere deſtiti. porro vn⁹ liber cicero
nis michi facile pſuaſit. nullo modo
eſſe diuicias appetēdas. Quantū ad
honores īnterogat dicēs Quid hōres
fateor eos ꝑne his dieb⁹ cupe deſti
tiſti Quantū vero ad voluptates īnt
rogat ratio dicens Quid vxor rn̄dit
Quantūcumq3 michi eā depinxeris
nichil michi magis fugiendū q̄ cōcu
bitū decreui. Deinde ſubiūgit dicēs
Quid de cibis rn̄dit. Siue de cibo et
potu ceteāq3 corpis voluptate nichil
īnteroges tm̄ ab eo ꝑto qn̄tū michi
valitudinis opem cōferre poteſt.

CCxxx. De ſcō Auguſtino ꝯfeſſore
ſermo p̄m⁹

Aqua pfunda et v̄ba ex ore
viri et torrens redundans
fons ſapie ⁊c̄. Preuer. xviij
Jnt̄ ceteros alios ſcōs doctores btūs
auguſtin⁹ tria p̄uilegia ſpecialiter a
d̄o recepit Nam a deo habuit ſapiaz
et doctrinā pfundā. lacrimaꝝ abun
dantiā. et dulcedinē internā. Et ab
his trib⁹ in p̄miſſis v̄bis cōmendat̄.
Nam p̄mo habuit pfundā ſapiaz et
doctrinā: cū dicit̄ Aqua pfunda v̄ba
ex ore viri. Sacre namq3 ſcripture
pfunditas tāta eſt. q null⁹ eā pfcē
penetrare poteſt qd̄ ſignificatum eſt
Ezech. xlvij. vbi dr̄ Menſus ē mille
cubitos et traduxit me p aquā vſq3
ad talos ⁊c̄. vſq3 vbi quez nō potui
tranſuadar̄ Jn flumine em̄ ſacre ſcp̄
ture quilib3 doctor vſq3 ad talos du
cit̄ qn̄ expoſitiones elicit q̄bus pedes
affectionū in auditorib⁹ purificant̄
vſq3 ad genua quibus auditores ad
bn̄ opandū ꝯfortant̄ vſq3 ad renes
q̄bus tēptationes et praua deſideria
ſupant̄. Ad quartū v̄o gradum. ſcz
vt diuine ſcp̄ture pfunditas pfecte
trāſuadari poſſit nullus mortalis at
tingē poteſt. De iſta pfunditate d̄t
ipſe in libro ꝯfeſ. Mirabilis pfundi
tas eloquioꝝ tuoꝝ quoꝝ ecce ante
nos ſupficies blandiēs puul̄ Sz mira
pfunditas deus me⁹ mira pfūditas
horror eſt intendē in eam. Jſtā autē
pfunditatē ſacre ſcp̄ture ingꝛtū hoī
fuit poſſibile. Aug⁹. Scrutatus fuit
et inde copioſitatē expoſitionū et ſen
tenciaꝝ eduxit Ecc̄. l. Jn dieb⁹ illi⁹
emanauerūt putei aquaꝝ. et quaſi
mare adimpleti ſūt vltra modū vbi
t̄a implicant̄ ſcz q iſta emanatio fcā
ſit ad inſtar putei inſtar maris ⁊ ſup̄
modū. Tunc aūt fit emanatio inſtar
putei quādo aque de pfundis terre
viſcerib⁹ ducunt̄. Et q̄to puteus p
fundius fodit̄ tanto aque magis lim
pide inueniunt̄. Sic ipſe puteū ſacre
ſcripture ſubintrās de occultis ſcrip
ture ſenſibus ſalutiferas ſcripturas
eduxit et q̄to ſcp̄turas pfundius pe
netrabat tanto inde humidiores et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

limpidiores ſinas educē videbatur
Job xxviij. ꝓfunda q̊ꝫ fluuioꝝ ſcru
tatꝰ eſt ⁊ abſcõdita ꝓduxit in lucē
Tunc autē fit emanatõ ad iſtar ma
ris qñ amari fõtes ⁊ flumina deriuã
tur. Sic eciã a doctrina beati Aug̃.
deriuant̃ oīm expoſitõnū dicta ſeqn
tiuz doctoꝝ vt poſſit dici de eo illud
Nume. xxiiij. Fluet aqua de ſitula eiꝰ
ꝓfundū. Flumē ſūt dicta apoſtoloꝝ
ꝓphetaꝝ ⁊ euãgeliſtaꝝ. Aquã autē
iſtoꝝ p̄dictoꝝ fluuioꝝ beatꝰ Augꝰ
collegit ĩ ſitulis .i. in diuerſis libris
vna em̄ magna ſitula ē que appella
tur lib̄ de trinitate. alia ē liber de ci
uitate dei. ⁊ ſic de alijs De iſtis nãqꝫ
ſitulis ceteri doctores hauſerūt. naz
oēs ſermones. q̄ſtiones. ſūme. tra
ctatꝰ ⁊ decreta ac d̄cretales reſonãt
auguſtinū. Iſay. x. Repleta ē terra
ſcia domini ſicut aque maris operien
tes. Tunc autē fit emanacõ ſup̃ mo
dū qñ diuerſa loca plꝰ ſolito irrigã
tur Sic ⁊ doctrina auguſtini ĩ diuer
ſis locis ⁊ in diuerſis modis emana
uit In diuerſis q̃de locis. qꝛ oīa ſcri
ptuē loca expoſuit ⁊ inq̄ſiuit. iij. Re.
iiij. diſputauit a cedro que ē in liba
no vſqꝫ ad yſopū que egredit̃ de pa
riete ⁊ diſſeruit d̄ iumētis ⁊ volucri
bꝰ ⁊ reptilibꝰ ⁊ piſcibꝰ. per cedꝝ in
telligit̃ ſublimitas diuinitatis. Et p
yſopū intelligit̃ hūilitas hūanitatis
Diſputauit igit̃ a cedro diuinitatis
vſqꝫ ad yſopū hūanitatis Vñ ipſe fe
cit libꝝ de t̃nitate q̄ſi de cedro. ⁊ de
hūanitate q̄ſi de yſopo. Aſſeruit eciã
de iumētis id ē v̓tutibꝰ ſcõꝝ que ſūt
iumēta dei. p̄s. vt iumentū factꝰ ſū
apd̄ te ⁊ c̃. de volucribꝰ .i. de dignita
tibus angeloꝝ ⁊ de reptilibꝰ .i. de vi
cijs ⁊ criminibꝰ pctõꝝ q̃ ĩ t̃ra repūt
per amorē. Et de piſcibus .i. de pena
dãnatoꝝ qꝛ dãnati gemūt ſb̄ aquis
tribulationū. Emanauit eciã diuerſ
modis Alij nãqꝫ doctores hñt ſpecia
lē modū tractãdi ſicut ē videre ĩ ihe
ronimo. nã ⁊ ipſe verſat̃ circa expoſi
tiones Ambroſiꝰ vero circa ſēſus ſpi
rituales. Gregoriꝰ autē circa inſtru
ctiones morales. Iſte aūt nõ hꝫ ſpe
ciale modū qꝛ hꝫ cõmunez ⁊ vniuer
ſū modū. Ideo ſignificat̃ p eufratē.
Alia tria flumina q̃ hñt ſpecialia lo
ca per q̃ fluūt ſignificãt doctores Eu
frati aūt ñ determiat̃ locꝰ. qꝛ fluit per
diuerſa loca. Sic eciaz alij doctores
hñt ſpecialē materiã de q̃ tractant.
Iſte aūt non hꝫ ſpecialē materiã de
qua tractat. qꝛ de oībꝰ tractat ¶ Se
cūdo p̄ncipalit̃ cõmendat̃ a lacrima
rū vbertate Cū d̄r ⁊ torrēs redūdãs
Quaſi em̄ q̃dam torrēs de eiꝰ oculis
emanauit aqua lacimaꝝ Quia ipſe q̃
tuor genera lacimaꝝ hūit. Naz hūit
lacrimas cõpunctiõis ⁊ hoc ꝓ pctis
ꝓprijs. Et has lacimas ipſe hūit in p̄n
cipio ſue cõuerſionis qñ ſcz ſub q̃dã
ficu ſe ꝓſtnēs lacrimas amaras effu
dit. Secūdo hūit lacimas deuotionis
Et has hūit ꝓ celeſtibꝰ deſiderijs. de
quibꝰ ipſe dicit in libro ꝯfeſſi. Quan
tū fleui ĩ ymnis ⁊ canticis tuis ſuaue
ſonãtibꝰ eccl̃ie. voces igit̃ ille influe
bãt auribꝰ meis ⁊ fluebãt lacime et
bñ michi erãt cū illis. Tercõ hūit la
crimas lamētationis ⁊ has hūit pro
mūdanis periculis ordinatꝰ em̄ in p̄ſ
biteꝝ ⁊ poſtea in epm ſtatꝰ illiꝰ peri
culū ꝯſiderãs multū ac amare fleuit
Vñ dixit. In nulla re deū michi ſētio
ita iratū ſicut ĩ hoc ꝙ cū nõ eſſez dig
nꝰ poni ad remū poſuit me ad ãpluſ
tre in apice regiminis eccl̃ie. Quarto
hūit lacimas cõpaſſionis q̃s hūit pro
alijs miſerijs. Cū em̄ ipſi barbari cū
cta deuaſtarēt beatꝰ Augꝰ Lugubrē
vitã duxit. fuerūt em̄ lacime eiꝰ pa
nes die ac nocte ¶ Tercio cõmendat̃
ab affectionū dulcedine Cū d̄r fons
ſapiētie. Sapia em̄ a ſapere dicitur.
In ipſo nãqꝫ tãta fontalis ſuauitas

fuit ꝙ tria mira in ipſo generauit.
Primo nam̄ mētis inflāmatōez. Vñ
cātatur de eo ⁊ ē ſūptū de libro ꝯfeſ.
geſtabat v̓ba ei⁹ in viſcerib⁹ q̄ſi ſa
gittas acutas ⁊ exēpla ſeruoꝝ dei tā
q̄ꝫ carbones vaſtatores. Secundo in
eo generauit mētis vulneātōez. vñ
cantat̄ de eo velnerauerat caritas
xp̄i cor ei⁹. Et ipſe dt in li. ꝯfeſſ. Sa
gittaueras tu cor meū caritate tua
Tercio fecit in eo mētis deificatōez.
vñ ipſe ait vbi ſup̄. Audiui vocē tuā
de excelſo. Cib⁹ ſum grandiū creſce
et manducab̄ me. nec tu me mutab̄
in te ſicut cibū carnis tue. ſed tu mu
taberis in me. Quarto fecit i eo mē
tis alienatōez. vñ ait vbi ſup̄. Aliqñ
intromittis me in affectū multū inu
ſitatū introrſus neſcio ad quā dulce
dinē que ſi pficiat̄ in me neſcio quid
erit qd̓ vita iſta non erit

CCxxxi. De ſcō Auguſtino ep̄o
et confeſſore.

Quaſi ſol refulgēs ille effulſit
in tēplo dei. Ecci. l. Sicut ſol
radios ſuos vbiq̄ ſpargit.
Sic ⁊ ip̄e btūs Aug⁹ vbiq̄ refulſit.
ſcꝫ. In vita q̄dē. ſcꝫ in ſtatu laycali.
clericali. ⁊ p̄tificali. Nā in ſtatu lay
cali refulſit qñ incepit a feruēti dilec
tione. Vñ ip̄e ait in li. ꝯfeſſ. Sagitta
ueras tu cor meuꝫ caritate tua ⁊ ge
ſtabā v̓ba tua trāſfixa in viſcerib⁹
meis ⁊ dederās ſagittas acutas ⁊ car
bones vaſtatores. Incepit a dulci de
uotōe. vñ ait vbi ſup̄. Nec ſatiabar
illis dieb⁹ dulcedine mirabili ꝯſiderā
re altitudinē diuini ꝯſilij ſup ſaluteꝫ
generis hūani. Incepit ab oīm ſenſu
um in deū pfecta cōuerſatōe. Vñ ait
vbi ſup̄. Vocaſti ⁊ clamaſti. ⁊ rupi
ſti ſurditatē meā. choruſcaſti ⁊ ſplē
duiſti ⁊ fugaſti cecitatē meā ⁊ duxi
ſpiritū. hanelo tibi guſtaui eſurio ⁊
ſitio te. tetigiſti me ⁊ exarſi in paceꝫ
tuā. Secūdo fulſit in ſtatu clericali.
oñdēs ſuā hūilitatē ſcitatē ⁊ doctrie
veritatē. Tāte q̄dē hūilitatis fuit: ꝙ
indignum ſe reputabat i pſbiteꝝ p
moueri. Et ideo lacrimas vberrime
fudit. Oñdit etiaꝫ tūc ſuā ſcitatē: q
mox monaſteriū clericoꝝ iſtituit ⁊
ſcd̓m regulā apl̓oꝝ in illo monaſte
rio viuē icepit. vbi nullus q̄cq̄ꝫ ꝓprij
hēbat. ſ; oēs i ꝯmūi viuebāt. Oñdit
etiā ſue vite ⁊ doctrine veritatē. q
v̓bū dei infatigabilit̄ p̄dicabat. ac li
bros ſcribebat ⁊ hēticos cōuincebat
Tercō fulſit i ſtatu p̄tificali In quo
ſex radijs iſulſit. a q̄b⁹ alij epi cōſue
uerūt ꝓuari. Primo eī remouit a ſe
oēm ſuſpectā familiā. Vñ dt Greg̃.
Legit̄ ꝙ btūs Aug⁹. nec cum ſua ſo
rore hītare ꝯſenſit. dicēs. Que cū ſo
rore mea ſūt: ſorores mee nō ſūt Se
cūdo remouit a ſe oēm ambitōe; ⁊
pompā tā i veſtib⁹ q̄ꝫ in vaſis. veſti
mēta ei ſua nec fuerūt nitida nimiū:
nec abiecta plurimū: ſ; ex moderato
et cōpetēti habitu erāt. Ip̄e etiā dix
iſſe legit̄. fateor de p̄cioſa veſte eru
beſco Et iō cū michi dat̄ vendo eā. ⁊
q veſtis nō pt eſſe ꝯmūis. p̄cū ego
ſit ꝯmūe. Vaſa etiā aurea vel argen
tea nō hūit: ſed ligneis vel marmore
is vſus fuit. nō neceſſitatis inopia: ſ;
ꝓpoſito volūtatis. Tercio remouit
a ſe oēm cupiditatē ⁊ auariciā. nullā
em̄ villā vel agꝝ emē voluit vnq̄ꝫ.
Multas etiam hēditates ei dimiſſas
reſpuit. ⁊ propinquis mortuorum
dari fecit. Quarto ad pauperes ha
buit magnam liberalitatem adeo ꝙ
quandoq̄ vaſa dominica iubebat
frangi ⁊ conflari ⁊ captiuis indigen
tibus dari. Quando vero pecunia de
ficiebat. hoc populo denūciabat. ⁊
eos ad erogādū pecunias ꝓuocabat
Quinto in cibo ⁊ in potu ipſe habuit
magnam parcitatem. Vnde ſcribi
tur de eo: ꝙ menſa frugali. et
parca vſus eſt. Ipſe namq̄ in libro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cõfeſſionũ dicit. Sic me docuiſti do
mine queadmodũ medicamẽta: ſic
alimẽta ſumpturus accedã. In ipſa
nãqꝫ menſa potiꝰ lectionez ꝙ̃ epula
tionẽ diligebat. detractiones vero
penitꝰ cõpeſcebat. Vñ in menſa ver
ſus ſcriptos h̃ebat. Quiſquis amat
dictis abſentũ rodere vitã. Hãc mẽ
ſam veticam nouerit eſſe ſibi. Vñ ſi
detractio ibi incidebat. dixit ꝙ á ta
cerẽt. aut illos v̓ſus delerẽt. aut de
mẽſa recederẽt. Sexto nullã habuit
ad ſuos ↄſanguineos carnalitatez.
Vnde dr̃ de eo. Cõſanguineis ſic bñ
fecit. non vt diuitias haberẽt Sꝫ vt
aut nõ aut minꝰ egerẽt. Secũdo ful
ſit in morte. ⁊ hoc q̃nqꝫ modis. Pri
mo eñ ſibi oñdit magnã ↄpaſſionẽ
q̄꞉ cũ in lecto decũberet. ⁊ barbari
oĩa deuaſtarẽt. ⁊ ipſe amariſſime fle
ret: cõuocatis fratribꝰ dixit eis Ec
ce rogaui dñm: vt aut nos ab iſtis
periculꝭ eruat. aut nobis patientiam
tribuat. aut me d̓ hac vita ſuſcipiat
et in iſto tercĩo fuit exauditꝰ. Secũ
do hũit magnã deuotionem. nã ſep
tẽ pſalmos penitẽtiales ſibi ſcribi fe
cit. ipſoſqꝫ ↄtra parietẽ poſitos decũ
bẽs legebat ⁊ vberrime flebat Ter
tio hũit magnã puritatẽ. dicebat eñ
nullũ quãtũcũqꝫ excellẽs fuerit ſiue
cuiuſcũqꝫ meriti foẽt ſine eukariſtie
ſacramento decedẽ ⁊ exire debere:
qd̓ ⁊ ipſe in ſe voluit obſeruare. Q̃r
to hũit magnã caritatẽ. Quidã eñ
eger ad ipſuz venit cũ gemitu mag
no ſibi rogãs manũ imponere ⁊ ſa
nitatẽ ↄferre. Et cũ ſe excuſare incipe
ret. ⁊ diceret: ꝙ nõ poſſet ſibiipſi ſa
nitatez ↄferre: inſtabat ille eger ar
dentiꝰ rogãdo: dicẽs ꝙ ſibi ꝑ ſomni
um reuelatũ eſſet: ꝙ ad beatũ Aug
accederet. ⁊ ille ſibi manũ imponẽt.
et ex tũc ſanitatẽ obtinere deberet.
Ipſe igitur auditis ab illo infirmo
huiuſmodi deprecatiuis verbis illi
ergo manũ imponẽs ꝓ eo orauit. et
ſic infirmꝰ ille ſanitatẽ recepit. Ecce
ergo quãte caritatis fuit potius illi
egro ad eũ venienti quã ſibiipſi carita
tẽ voluit ĩpendẽ nec mirũ q̄꞉ deſidera
bat trãſire ad deũ. Q̃nto hũit paup
tatẽ magnã. vñ de eo dr̃ ꝙ teſtamẽ
tũ nulluz fecit. q̄꞉ vnde facere poſſet
paup xp̃i nõ habebat. Quãuis autẽ
dimiſerit rerũ ſubſtãciã tñ toti mun
do dimiſit triplicẽ theſaurũ. ſcꝫ p̄cio
ſam ſui corpis margaritã. perpetu
am famã. ⁊ affluentẽ ſuã doctrinã.
Ecc̃i. xliiij. Corpa ſcõꝝ in pace ſepul
ta ſũt. Ecce corpis margaritã. ⁊ no
mina eoꝝ viuẽt in generatões ecce
perpetua fama Sapiam ipſorum nar
rãt populi. Ecce affluens doctrina.
Tercĩo fulſit poſt mortẽ ⁊ hoc q̃tuor
modis. Primo q̄꞉ illuſtratꝰ ẽ lumĩe
celeſtis claritatis. vñ q̃dam mona
chꝰ in ſpũ raptꝰ vidit ipſũ ſup luci
dã nubẽ ſedentẽ cuiꝰ oculi q̃ſi ſolꝭ ra
dijs totam ecc̃iam illũinabãt. de quo
odor mirꝰ exalabat. Secũdo ẽ imer
ſus in pelagꝰ infinite ſuauitatis. vñ
legiť ꝙ beatꝰ Bernardꝰ ipſũ vidit
de cuius ore tantꝰ aquaꝝ impetꝰ exi
bat ꝙ totã ecc̃iam replebat Augꝰ.
Nũc imerſus in pelagꝰ illud de quo
dicit in pſ. fluminis ĩpetꝰ letificat ci
uitatem dei de ſua influentia nos irri
gat ⁊ fecũdat. Tercĩo collocatꝰ ẽ in
culmine diuine maieſtatis. vnde cũ
quidã in ecc̃ia ſãcti petri pernoctãs
vidiſſet ſanctũ gregorium cũ multis
ep̃is ꝓceſſionaliter incedentẽ iterro
gauit gregorium. Si iter eos Augu
ſtinꝰ erat. Et ille reſpondit. Augu
ſtinum virum excellentiſſimum. de
quo queris altior locus nobis tenet
Simili modo de quodam in ſpiritu
rapto omnes ſanctos in gloria con
ſpexiſſet et Auguguſtinum minime
videret reſponſum eſt illi. Amice
noli dubitare Auguſtinus reſidet in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

excelſis vbi diſputat de gl'a excellē
tiſſime trinitatis. Quarto cōſtitut⁹ ē
in plenitudie poteſtatis. p̄s. Intro
ibo i potētias dn̄i. Itē Ioē. potēs in t̄
ra. ſcz viuentiū ſemen ei⁹. btūs aūt
Aug⁹ quem xp̄s genuit p Ambroſij
doctrinā ꝛ p baptiſmi grām ꝛ lacri
maꝝ matris abūdantiā. Et qꝛ ipſe ē
in tāta potētia ꝯſtitut⁹ Iō deuotos
ſibi adiuuare pōt Sicut in multis pa
tere pt̄ quos a diuerſis languorib⁹
et affectionib⁹ liberauit

¶ CCxxxij. In decollatōe beati Jo
hānis baptiſte. ſermo.

Male tractauerūt eū q̄ a ven
tre matris ꝯſecrat⁹ ē ꝑpha
Ecci. xlix. legit̄. Quāuis be
at⁹ Johēs ab vtero matris ſcūs fue
rit. A multis tn̄ male tractat⁹ fuit.
ſcz ab herode q̄ ipſū beatū Johānez
in carcere decollauit. Ab herodia q̄
eius ſanguinem ſitiuit eciā male tra
ctat⁹ fuit a phariſeis quoꝝ ꝯſilio fu
it incarceerat⁹. fuit eciā male tracta
t⁹ a iuliano apoſtata qui ei⁹ oſſa diſ
perſit ꝛ ex pte ꝯbuſſit. Omnes enim
iſti p̄libati male tractauerunt eū in
vita in morte ꝛ poſt mortē. Nā he
rodes ꝛ ei⁹ cōplices beatū Johānem
male tractauerūt in vita. qꝛ ipſū in
carcerauerūt. Et tn̄ ipſe ſic incarce
rat⁹ oñdit quo ad herodē magnā cō
ſtantiā Vnde ſup hoc ait Criſ. id qd
herodes beato Johāni faciebat ꝑ in
iuria ipſe totū hoc ſuſcipiebat ꝑ bn̄
ficio ꝛ ita qꝛ dei miſericordia foueba
tur qꝛ veꝝ gaudium ſcōꝝ ē exire de
mūdo. Oſtēdit quo ad xp̄m magnā
reuerētiam ꝛ amorē intimū qꝛ ſciēs
ſe xp̄i nūciū ꝛ famulū ei⁹ miſit diſci
pulos ad xp̄m vt ſciret ſi ipſū xp̄m
nūciare debebat iferis ſicut nūciaue
rat ſupmis. Quo ad diſcipulos oſtē
dit magnā diligentiā. Vn̄ Criſ. Miſ
ſus iohes in carcerē nō de ſuo piculo
ſed poci⁹ de diſcipuloꝝ ſalute ſolli
citus miſit eos ad chriſtum vt miracu
la ſua viderēt que tot fecit vt pauco
rum animas lucraretur quia melior
eſt apud deum vn⁹ iuſtus q̄ꝫ totus
mundus peccatoribus plen⁹. Oſten
dit quo ad ſe magnam ſanctitatē ꝛ
gratiam. quia mundum reputabat
eſſe carcerez. Et in carcere eſſe repu
tabat fore paradiſum. Criſoſtom⁹.
Johānes ſpecie homo. gratia ange
lus. quia nichil carnis ſeu carnalita
tis erat in eo niſi viſio ſola. Corpore
tenebat̄ in carcere animo autem in
celo. ¶ Secūdo male tractabant eum
in morte. quia ipſum decollauerunt
eius autem decollatō facta eſt pro iu
ſticie defenſione. quia ſcz herodem de
ſtupro arguebat. facta eſt cum mul
ta ſui deuotōe. quia deo ſe recōmen
dabat. Vnde cātatur hodie. In me
dio carceris ſtabat Johes ꝛ voce ma
gna clamabat dicēs. dn̄e de⁹ meus
tibi cōmendo ſpiritū meum. Eciam
facta eſt cum patrum multoruz qui
erat in limbo gaudio. Vnde legitur
in euangelio nichodemi ꝙ ipſe eis di
xit. Ego ſum Johānes qui chriſtum
baptiſaui ꝛ digito demonſtraui ꝛ de
ſcendi nunciare vobis. quia vos in
proximo viſitabit. facta eſt eciam cū
miſtica ſignificatōne quam ſignifica
tionem beat⁹ Auguſtinus aſſignat.
dicens. ꝙ chriſtus natus eſt eo tem
pore quo dies incipiunt creſcere Jo
hānes eo tempore quo incipiunt de
creſcere xp̄s fuit in cruce exaltatus
Johānes fuit capite minorat⁹. Per
que datur intelligi ꝙ fama iohānis
decreſcere debebat. famam vero xp̄i
creſcere oportebat. facta eſt eciam
cū eccleſie veneratōe. Quia quāuis
ad limbū deſcēderit eius tn̄ paſſio ce
lebrat̄. Eoꝝ eīn q̄ ad limbū deſcende
rūt. q̄dā ſpectant ſimpl'r ad vet⁹ te
ſtamētū. ſicut abrahā dauid ꝛ ceteri
Et iſtoꝝ ſolēnitas n̄ agit̄. Quidā vo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſpectabant ad vetus teſtamentuꝫ.
quantuꝫ ad tempꝰ ſed ad nouū quā
tū ad cauſam ſicut pueri innocētes
Et ideo ꝓpter cauſā eoꝝ obitus cele
bratᷣ. ſed propter tēpꝰ allelupa ſub
ticetᷣ. Johes aūt ſpectabat ad nouū
et rōe cauſe. qꝛ ꝓ iuſticia ē mortuꝰ
et rōe tempis qꝛ fuit finis veteris te
ſtamēti ⁊ iniciū noui. Et ido eiꝰ obi
tus colitᷣ ⁊ allelupa cantatᷣ. Tercio
male tractauerūt beatū Johannem
poſt eiꝰ mortē. ſcꝫ herodes caput eiꝰ
in diſco afferri faciēdo q̃ſi qtoddā
ferculū diſcūbentibꝰ inde faciēs ⁊ he
rodias corpꝰ ſine capite ſepeliēdo ti
mens ne ipē ꝓpheta reſurgēt ſi cum
capite corpꝰ poſitū fuiſſet. Et Julia
nꝰ apoſtata eiꝰ oſſa diſpergendo ⁊
in pte cōburēdo. Et qꝛ oēs iſti bea
tū Johānē male tractauerūt ideo a
deo ipſi male tractati fuerūt nam he
rodes in exilium fuit miſſus ⁊ ibi mi
ſerabiliter ē mortuꝰ. herodias autē
vt aiūt q̃dā cū caput beati iohānis
manu teneret ⁊ ſibi inſultaret diui
no iudicio in eiꝰ faciē inſufflauit ⁊ il
la ſubito mortua corruit. puella aūt
dū ſup glaciē ludēdo diſcurrēt glaci
es ſub pedibus eiꝰ frangitᷣ. ⁊ illa ſic
miſerabiliter ſuffocatᷣ Judei a tito ⁊
veſpaſiano fuerūt capti. ⁊ triginta
pro vno denario vēditi. Julianꝰ apo
ſtata celeſti plaga percuſſus ab hoſti
bꝰ excoriatᷣ. ⁊ de corio ſcabellū regi
perſaꝝ efficitᷣ Quāuis autē iohānes
ſic fuerit male tractatꝰ in vita ī mor
te ⁊ poſt mortē. Deꝰ tū in hoc tripli
ci ſtatu eū venerabilitᷣ tractauit. Nā
in vita celeſtibꝰ miſterijs inteſſe fe
cit. qꝛ celos aptos vidit. vocēm pa
tris audiuit ſpm̄ ſcm̄ in ſpē colūbe
aſpexit. filij diuinitatē agnouit. Et
ſic tota trinitas venerabiliter eum
tractauit. Similiter ⁊ ī morte: quia
mors ſua fuit valde p̄cioſa reſpectu
dei: qꝛ ꝓ iuſticia mortē ſuſtinuit. reſ
pectu ſui qꝛ p̄cio ſanguinis regnū ce
loꝝ acq̃ſiuit. reſpectu limbi: qꝛ p̄cio
ſū nūciū patribꝰ appōruit. reſpectu
mūdi qꝛ eiꝰ mortē v̄erabilitᷣ colit. Si
mili mō poſt eiꝰ mortē Ipſe em̄ dictꝰ
eſt patriarcha. ꝓpheta. apoſtolꝰ. ā
gelꝰ. martir. ꝯfeſſor. ⁊ v̓go. Et ido
in celo exiſtens mō moratᷣ in ſocieta
te p̄triarchaꝝ. mō in ſocietate ꝓphe
taꝝ. mō in ordibꝰ angeloꝝ. mō in
choro apoſtoloꝝ. mō intᷣ roſas mar
tiꝝ. mō inter violas ꝯfeſſoꝝ. mō in
ter lilia v̓ginū. ⁊ ſic deinceps.

CCxxxiij. De ſancto Johanne bap tiſta ſermo.

Male tractauerūt eū q̃ de vte
ro matris ſue cōſecratꝰ eſt
ꝓpheta ⁊c̄. Ezech. xlix. In
verbis p̄miſſis q̃tuor ponūtur. Pri
mo ponitᷣ herodis crudelitas: que io
hānē crudeliter tractauit. Notādū
ꝙ aliq̄n mali male tractāt malos.
Prouer. xiij Inter ſuperbos ſepe iur
gia ſūt Aliq̄n mali male tractāt bo
nos. Vnde de hoc ait Pſal. Perſecu
tꝰ eſt hoiem inopē ⁊ mendicū Aliq̄n
boni pugnāt ꝯtra malos. Vn̄ Pſ.
Zelauit ſup iniquos pacē pctōꝝ vi
dens ⁊c̄. Aliq̄n ⁊ boni cōtra bonos
q̄n ſcꝫ ſūt imperfecti perfecti autē cō
tra perfectos pugnare non poſſunt.
Iſta multiplex pugna poteſt inueni
ri circa beatū Johannem Tūc enim
pugnabant mali contra malos. ſcꝫ
herodes ⁊ herodias ex vna hac pte.
Et philippꝰ cuius vxoreꝫ herodes ab
ſtuleāt ex alia parte. pugnabāt ma
li contra bonos ſcꝫ herodes ⁊ herodi
as contra iohannem. Et pugnabāt
boni cōtra malos. ſcilicet Johānes
contra herodem ⁊ herodiam. quorū
vicia perſequebatur. pugnabant ⁊
tunc boni imperfecti contra bonos.
Sicut diſcipuli Johis q̃ tūc pug̃bāt
cōtra diſcipl'os xpi. Intᷣ iohānē aūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝑfectū ⁊ xp̄m ꝑfectiſſimū nō po
tuit eſſe pugna ſed pax ⁊ amicicia ꝑ
petua. In hac autē pugna Johānes
nō ſuccubuit nec eciā cadere potuit
Primo qꝛ firmiſſime ſtetit ⁊ fuit ſta
biliter fundatꝰ ſuꝑ montē altiſſime
trinitatis. qꝛ ⁊ patrē ꝯgnouit in vo
ce ⁊ filiū in humana carne ⁊ ſpiritū
ſanctū ī colūbe ſpecie. Secūdo fuit
lapis q̄dratꝰ. habuit em̄ temꝑātiā
ꝑ quā ſic abſtinebat fortitudinē per
quā herodē ſic arguebat. Sapiam ꝑ
quā ꝑplm ſic inſtruebat ⁊ iuſticiā ꝑ
quā coram xp̄o ſic ſe hūiliabat. Ter
cio qꝛ fuit cum xp̄o forti vinculo amo
ris copulatꝰ quam amiciciā in vtero
matrꝫ ꝯtraxerūt qn̄ matres mutuo
ſe ſalutauerūt que nūq̄ȝ interrumpi
potuit nec in ꝓſperis nec in aduerſ
Secūdo in Johe fuit magna ſcitas.
Quod notaꝛ cum dꝛ. ex ventre ma
tris ꝯſecratꝰ eſt. Ex illa autē ſancti
ficatōe accepit gratie repletionem.
Lu. i. Spū ſcō replebitur adhuc ex
vtero matris ſue. Accepit eciaȝ ex il
la ſanctificatōe gaudioſaȝ xp̄i ꝯgni
tionē ibideȝ. Cū dꝛ. Exultauit infās
⁊ c̄. Accepit in bono ꝯfirmatōnem.
Iſa. xlix. Sub tegumēto manus ſue
protexit me ⁊ c̄. Peccati purgatōeȝ
Jhere. i. Anteq̄ȝ exires de ventre ſan
ctificaui te. Et ꝓpter iſta eiꝰ natiui
tas fuit miraculoſa. Tres nāqꝫ ſunt
natiuitates. Vna q̄dē que fuit facta
cum hōie ſine femina ſicut fuit natiui
tas Eue. Alia ē facta de femina ſine
hōie ſicut natiuitas xp̄i. Tercia fac
ta eſt de hōie ⁊ femina ꝯtra ſolitum
curſū nature ſicut natiuitas beati Jo
hānis qui ſine peccato natꝰ eſt. Ibi
eciam fuit triplex impedimentum.
Vnū fuit ex pte patris. ſcꝫ nimia ſe
nectꝰ Et ideo nō poterat generare.
Et duo ex pte matris. ſcꝫ ſenectꝰ ⁊
ſterilitas. Et ideo nō poterat ꝯcipe.
Tercō notaꝛ ſimiliter in beato Johā
ne magna dignitas. ī hoc dꝛ qꝛ Pro
pheta In oī genere creature Johes
ſemꝑ dignioribꝰ ꝯpatur Nam inter
corꝑalia aſſimilaꝛ corpi luminoſo Si
cut lucerne ardēti. Inter ſpūalia aſſi
milaꝛ āgelis q̄ inter ſpūs racōnales
nobiliores ſūt Inter ꝯpoſita ex corꝑe
et ſpū aſſimilaꝛ ipſe ꝓphetis qui cete
ris hōibus excellētiores ſunt. Patet
eciā in hoc dignitas ipſiꝰ qꝛ ceteris
ſanctis xp̄o ꝓximior eſſe videꝛ. Xp̄s
nāqꝫ eſt verbnm dei. Johes vero eſt
vox dei. Sed ceteri ſancti ſūt tuba dī
Ozee. viij. In gutture tuo ſit tuba
⁊ c̄. Xp̄s eciam fuit ſponſus Johes
aūt fuit amicꝰ ſponſi. Ceteri vero ſā
cti ſunt ſerui ſponſi. Xp̄s nāqꝫ fuit
ſol. ⁊ Johes fuit lucifer. Ceteri vero
ſancti ſūt ſtelle. Baruth. iij. Stelle
vocate ſūt ⁊ dixerūt Aſſumꝰ. Xp̄s
fuit ignis. ad Heb. xij. Deus noſter
ignis conſumēs eſt. Et Johānes fu
it facula ardens. Eccleſi. xlviij. Ver
bum illiꝰ quaſi facula ardebat. Cete
ri vero ſancti ſunt ſcintille ignis. ſa
pientie Fulgebūt iuſti ⁊ tamquam
ſcintille Chriſtus fuit lux ⁊ Johānes
fuit lucerna lucens. Ceteri ſunt ra
dij lucis Quarto ponitur beati Jo
hannis magna auctoritas. Cum ſub
ditur. Euertere ⁊ perdere. ⁊ diſſipa
re ⁊ cetera. id eſt viam domini pre
parare: que quideȝ via quatuoꝛ mo
dis preparatur. ſcilicet foſſa replen
do. tumentia deprimendo. lapides
et offendicula remouendo. ⁊ tortuo
ſa rectiſicando. Iſta quatuoꝛ tan
guntur Iſaye quadrageſimo. Om
nis vallis exaltabitur. et omnis
mons ⁊ collis humiliabitur et erunt
praua in directa ⁊ aſpera in vias
planas. Tunc enim foſſa replentur
quando in precipicium deſperatōis
prolapſi in ſpem venie eleuātur. Et
tūc tumentia deprimuntur qn̄ ꝑ ſuꝑ
biā elati ad hūilitatē reducunꝛ Tūc

offendicula remouetur qñ oĩa pctã
abnaũtur Tunc vero tortuoſa recti
ficant̃ qñ omnes intẽtiones noſtre i
deũ dirigũtur. Et q2 iohãnes ẽ apđ
deum tãte ſanctitatis. dignitatis ⁊
auctoritatis. manifeſtũ eſt ꝙ poteſt
et ſcit ac vult nos iuuare. Adiuuat
autẽ nos in triplici ſtatu ſcz in vita
Sicut ptz in lõgobardis quoꝝ aduo
catũ ſe dixit vt refert ipſe Paulus
longobardoꝝ hyſtoriographꝰ. Ad
iuuat ⁊ in morte ſicut ptz in ſãctulo
qui cũ decollari deberet Johes ſpicu
latori ſpatam tenuit vt dicit Greg.
eciam adiuuat poſt mortẽ ſicut ptz i
rege longobardoꝝ in eccĩa btĩ Jo
hãnis ſepulto vt refert p̃dictꝰ paulꝰ
longobardoꝝ hyſtoriographꝰ

¶ CCxxxiiij. De ſancto iohãne bap
tiſta Alius ſermo

Herodes miſit ⁊ tenuit Johã
nẽ ⁊ vinxit eũ in carcerẽ In
p̃nti euangelio. Tria de btõ
iohãne ponũtur. ſcz incarceratõ eꝰ.
decollatõ eius. ⁊ ſepultura eius.
¶ Circa primũ notandum ꝙ multi
plex ẽ carcer i quo fuit Johes. Pri
mꝰ eſt carcer materni vteri. ⁊ iſte fu
it totꝰ gaudioſus. Lu. ij. Exultauit
infans cũ gaudio in vtero meo. gau
debat q̃de de tãta v̓gis dignatõe q2
matrẽ ſuã viſitabat de xp̃i icarnatõ
ne quẽ in v̓gĩs vtero eſſe ſciebat de
ſui p̄curſione quã iã ex tũc ichoabat
¶ Secũdꝰ carcer ẽ carcer proprij cor
poris Et iſte carcer fuit totꝰ ſpecio
ſus Sap. viij. veni ad corpꝰ incoĩq̃
natũ. Puritas eñ beati iohis pꝰ pu
ritatẽ xp̃i ⁊ v̓gis glõſe marie maior
fuit. Iſtoꝝ t̃plex puritas ſignificat̃
p tres lucidiores planetas. ſcz p ſo
lẽ p lunã ⁊ p luciferꝝ puritas eñ xp̃i
aſſimilat̃ ſoli. Ps. In ſole poſuit ta
bernaculũ ſuũ. Sz puritas marie lũe
Cãti. vj. pulchra vt luna. Puritas
iohannis ꝯpat̃ lucifero. Job xxviij.
Nunq̃d ꝓduces luciferꝝ i tpe ſuo. Si
cut igit̃ i ſole ẽ lux fõtal'. Sic fontal'
puritas ẽ in xp̃o Et ſic pꝰ ſolẽ magis
lucet lũa. Sic pꝰ xp̃m maior eſt puri
tas in v̓gĩe maria. Et ſic poſt ſolẽ ⁊
lunã lucifer magis ſplendet. Sic eciã
pꝰ xp̃m ⁊ mariã Johes ãplĩori clari
tate refulgz. Tercꝰ ẽ carcer deſerti
Et iſte fuit valđ claritate penurioſꝰ
exteriꝰ. ſ; tñ fuit valde delicioſus ite
riꝰ. Quãuis ei exterius ederit locuſ
tas tñ interiꝰ edebat delicias ſempit̃
nas. Exterius edebat mel ſilueſtre.
ſed interiꝰ mel celeſte. Itaq3 exteri
us bibebat aquã materialẽ. ſ; iteriꝰ
aquã ſpũalẽ Exterius veſtitꝰ erãt pi
lis cameloꝝ Sz iterius indumẽtis v̓
tutũ Ipẽ exteriꝰ habitabat i deſerto
ſed iteriꝰ habitabat i celo Exterius
nãq3 h̃ebat ſocietatẽ feraꝝ ſ; interiꝰ
habebat ſocietatẽ ãgeloꝝ. Quartꝰ
erat carcer tyrãni. i. herodis Et iſte
fuit ſibi valde glorioſus Quia mag̃
leticia ⁊ iubilatio fuit btõ iohãni ꝓ
xp̃o ⁊ ꝓ iuſticia carcerem ſuſtinere.
fuit enim incarceratꝰ ꝓ triplici veri
tate. ſcz ꝓ veritate iuſticie quã defẽ
debat qñ dixit herodi. nõ licet tibi ha
bere vxorez fratris tui. ꝓ veritate
doctrine quã predicabat. Vñ dicit
Joſephꝰ ꝙ herodes videns ad p̃dica
tionẽ beati iohãnis magnam populi
multitudinẽ cõuenire timẽs tumul
tũ populi ipſum incarcerauit ⁊ fecit
carceri mancipari. Tercõ ꝓ verita
te ſancte vite quã tenebat. Sicut ei
ſerpẽtes ⁊ bufones odorẽ vineaꝝ fu
giunt ⁊ ſicut noctue ſolis lucez decli
nãt ⁊ aufugiunt. Sic iudei vitaz btĩ
iohis imitari ñ volẽtes ipſũ odiebãt
et arti demonũ attribuebãt Mat. xi.
Veĩt iohes nõ mãducãs neq3 bibẽs
et dicunt demoniũ hz. Quintꝰ ẽ car
cer limbi ⁊ iſte carcer fuit valde gra
cioſus ei. Quia ſcĩs p̃ribꝰ gracioſum
encenniũ apportauit. Erãt nãq3 in mag

triſticia. tū qꝛ dei viſione carebant.
tū qꝛ ibi diu ꝑmanſerāt. Tum qꝛ de
monū viciītatē habebāt. Sꝫ iohēs
eis nūciauit ꝙ cito lucē diuine viſio
nis ꝑ̄peret vn̄ Lu. i. Illūmare hys
q̄ in tenebris ⁊c̄. Adulteri⁹ in loco
tenebroſo nō ſederēt. Vn̄ ſubdit. Et
in vmbra mortis ſedēt. Nō cito ad
recedēdū pedes dirigerēt. vn̄ ſubdit
Ad dirigēdos pedes nr̄os Et ꝙ cito
angelorꝫ ſocietate gauderent poſtꝙ̄
pax int̄ ip̄os ⁊ angelos fc̄ā erat. vn̄
ſubdit. In viā pacis. Secūdo fit mē
tio de Johis decollatōe. Circa qd̄
ſciendū ꝙ i btō iohe fuit duplex ca
put. ſ. corꝑale qd̄ amputari potuit.
Secūdū vero caput. ſcꝫ ſupſbāle āpu
tari n̄ potuit Caput ſiq̄dē corꝑale de
corꝑe amputatū fuit ab ip̄o herode.
Magnū ſiq̄dē pietatis gen⁹ ꝙ tm̄ ⁊
tā ſcm̄ caput amputatū fuit In quo
ſiq̄dē capite erāt illi beati oculi qui
ſpūm ſcūm in colūbe ſpecie ꝯſpexe
rūt. In quo erāt ille btē aures q̄ vo
cē dei pr̄is audire meruerūt. In quo
fuerūt beati nares q̄ totiēs fragran
tiam xp̄i ſenſerūt. Et illa btā labia q̄
totiēs teſtimonia ihu xp̄i ꝓtulerūt.
Caput aūt ſupſbſtātiale dr̄ eē xp̄s.
Et illud nūꝙ̄ ſeꝑari potuit. Sꝫ ꝑ ſen
ſū ⁊ motū ꝑ ipſuꝫ ⁊ in ip̄o refulſit in
vtero ⁊ in mūdo ⁊ mō i celo In vte
ro ꝑ ſenſū quo eū ꝯgnouit. ⁊ motuꝫ
quo eū ſalutauit In mūdo ꝑ ipſū ſē
ſū fidei. ⁊ motū opatōis bone. In ce
lo mō īfluit ſēſū quo illūiat̄ i ꝑfūdā
dei ꝯgtōeꝫ. ⁊ motū quo ſꝑ mouet̄ i
deū ꝑ intimū amorē. Tercō fit mētio
de ei⁹ ſepultura cū dr̄. quo audito di
ſcipuli tulerūt corꝑ⁹ ei⁹ ⁊ ſepelierūt
Et quāuis reliq̄e e⁹ ad diuerſa loca
fuerint trāſlate nūc autē ad ianuam
ſūt venerabiliter tumulate. vbi Jo
hānes ſepe poteſtatē ſuam ſuꝑ mul
tis infirmitatib⁹ quas ſanauit oſten
dit ſuā potētiam oſtendit ſuꝑ qua

tuor elemēta: q̄ ſepe cōpeſcuit ⁊ imu
tauit. ſcꝫ ſuꝑ ignē: q̄ cuꝫ ianue mag
n⁹ fuiſſet acceſus reliq̄e opponebant̄
et ſtatim ignis euanuit. Suꝑ aerem
qꝛ cū violentia venti naues in portū
cōfringeret: reliq̄e opponebātur ⁊
ſtatim huiōi tēpeſtas ceſſauit Suꝑ
mare qn̄ ſcꝫ in diuerſis nauib⁹ ei⁹ re
liq̄e ianuā deferri deberēt tāta i ma
ri orta ē tēpeſtas vt oēs naufragiuꝫ
formidarēt. Reuelatū ē aūt cuidam
ſacdoti. ꝙ ſi reliq̄e inſimul reponerē
tur magnā maris trāquillitatē ſenti
rēt: qd̄ ⁊ factū ē. Suꝑ terrā qꝛ cū ſic
citas mag̃ eſſet reliq̄e ipſi⁹ deferunt̄
ꝓceſſionalit̄ ⁊ pluuie ceciderūt ⁊ ter
ra dedit fructū ſuū.

CCxxxv. De natiuitate Marie. Sermo prim⁹.

Sapia edificauit ſibi domū.
Prouer. ix. Cupiēs dei fili⁹
ꝑ ſuſceptōeꝫ hūane nature
nobiſcū habitaē nullā domū inueni
re potuit q̄ tm̄ habitatorē recipe di
gna fuit. ⁊ iō oportuit vt d̄ nouo ta
lē domū crearet Et iō dr̄ Sapia edi
ficauit ſibi domū ⁊c̄. Sicut autē dt̄
btūs Ambro. in examerō. Bonus
artifex p̄mo fundamentū ponit. poſi
tō fundamēto edificatōis mēbra di
ſtinguit. adiungit ⁊ ornatū. Et iſta
tria diuina ſapia in hui⁹ dom⁹ edifi
catōe ſeruauit. Primo nāqꝫ ipſaꝫ fū
dauit. p̄s. Ipſe fūdauit eā altiſſim⁹
Joē. Fundamēta ei⁹ in montib⁹ ſan
ctis .i. in altitudine trinitatis. ſcilicꝫ
patris cui attribuit̄ potentia. filij cui
attribuit̄ ſapia. ſp̄us ſci: cui attribu
itur bonitas ⁊ g̃tia. Et iō cadere nō
potuit. neqꝫ ꝑ infirmitatē. neqꝫ per
impotētiā. nec ꝑ ignorātiā. nec ꝑ ali
quā maliciā. Oīs nāqꝫ caſus in pctm̄
fit aliquo iſtorꝫ triū modorꝫ. ⁊ iſti
tres modi int̄ ſcōs apl'os repti fuerīt
Petr⁹ nāqꝫ cecidit ꝑ infirmitatē dū

timoꝛe mortis xp̄m negauit. Et rō ē
q̄ꝛ nondū fundat⁹ erat ſup altitudi
nē diuine potētie. Paul⁹ cecidit per
ignorantiā. p̄. Thimo. i. Ignoras fe
ci in icredulitate. Et rō ē. q̄ꝛ nondū
fundatus erat ſup̄ altitudinē diuine
ſapīe. Judas vero cecidit p maliciaꝫ
excogitatā ⁊ affectatā. Vñ ps̄. Di
lexit maledictionē ⁊ ueniet eā Et
rō eſt. q̄ꝛ nondū fundat⁹ erat ſup̄ al
titudinē diuine ḡtie. nullo aūt iſtoꝝ
modoꝝ iſta dom⁹ cadere potuit q̄ di
cit Ecci. xxiiij. In me oīs grā vite ⁊
veritatis. In me oīs ſpes vite ⁊ vir
tutis. nō em̄ dom⁹ huiōi cadere po
tuit p maliciaꝫ. q̄ꝛ fundata erat ſup̄
altitudinē diuine grē. iō dt. In me
oīs grā vite. nec p ignorantiā. q̄ꝛ fū
data erat ſupra altitudinē diuine ſa
pīetie. ⁊ ꝓpterea ſubiūgit. ⁊ verita
tis. Nec p infirmitatē humanā. q̄ꝛ fū
data fuerat ſup̄ altitudinem diuine
potētie. iō ſubdit. In me oīs ſpes vi
te ⁊ v̉tutis. E Secūdo diuina ſapiētia
edificiū pulchꝝ erexit. ¶ Circa quod
duo vidēda exiſtūt ſcꝫ q̄ fuerūt artifi
ces q̄ erexerūt hoc edificiū. ⁊ qd̄ fuit
edificiū qd̄ erexerūt. Artifices eī iſti
fuerūt pat̉ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpūs ſcūs. pr̄ pul
chrā fecit ei⁹ mentē. q̄ꝛ eā purgauit
fili⁹ ei⁹ v̄etrē. q̄ꝛ ipſū ihītauit ſpūs
ſcūs ⁊ ei⁹ v̄etrē ⁊ e⁹ mētē. q̄ꝛ vtrūq̄
ſcīficauit. Vñ ſcribit̉. Canticoꝝ iiij.
Tota pulchra es amica mea. ⁊ ma
cula nō eſt in te. Ipſa nāq̄ merito
fuit pulchra: cui⁹ fili⁹ dei ſic ventrē il
luſtrauit. Fuit eciā ſine macula. cui⁹
mentē ſpūs ſcūs ſic purgauit. Et fu
it tota pulchra cui⁹ ventrē ⁊ mentē
pat̉ ſic ſcīficauit. Iſtud nāq̄ edifici
um de triplici materia fuerat erectū
ſcꝫ de argento ⁊ de auro ac de lapidi
b⁹ p̄ciosis. i. Coꝝ. iij. Si q̄s ſupedifi
cat ſup fundamentū hoc. auꝝ. argē
tū. ⁊ lapides p̄ciosos ⁊c̄. Per argen
tū intelligit̉ ei⁹ corp⁹ lucidū ⁊ v̉gine

um. Sap̄. iiij. O q̄ꝫ pulchra eſt caſta
generatio cum c aritate. Quamuis
autem fuerat pulchra per virginita
tem: tamen reputabat ſe nigrā per
magnam humilitatem. Canti. iij. Ni
gra ſum ſed formoſa filie iherusalem
⁊c̄. Sepe enim corp⁹ lucidum nigꝝ
habet effectum. ſicut dicit Auguſti.
in li. de ci. dei. vbi ponit triplex exē
plum. Nam licet ignis ſit ſplendid⁹
tamen carbonem nigrum facit. Sic
eciaꝫ eſt de argento. nam licet argē
tum ſit fulgidū. tamē lineas nigras
facit. Oleum ſit fulgidum tñ macu
las nigras expurgat. Sic ⁊ beata v̉
go Maria: licet habuit ignem diui
num id eſt animum dei amore inflā
matum. licet habuerit eciam argen
tum fulgidum id eſt corp⁹ virgine
um. Et licet habuerat oleum lucidū
id eſt abundantiam meritorum: ta
men de ſe ſemper nigra ⁊ humilia ſē
tiebat Fuit eciam iſtud edificium fa
ctum de auro Per aurum namq̄ ſig
nificatur animus aureus id eſt tot⁹
deificatus et in amorem ipſius con
uerſus. Sicut etem̄ homo amando
terrena efficiatur terra. ſic amando
deum efficiatur deus. Iſtud oſtendit
Guido carthuſienſis in libro ſuo di
cens. Si ymago ſtercoris ex auro fi
at. melior eſt ſubſtantialiter q̄ꝫ ima
ginabilit̉. Subſtantialiter quidem
eſt aurum: ſed imaginabiliter eſt
vile et ſordidiſſimum lutum. Si au
tem imago angeli fiat ex auro: me
lior eſt imaginabiliter q̄ꝫ ſit ſubſtan
tialiter. nam imaginabiliter eſt ſub
ſtantia racionalis. Sed ſubſtantiali
ter vero eſt corpus inanimatum.
Cum igitur mens noſtra rebus ter
renis per amorem afficitur: melior
eſt ſubſtantialiter q̄ꝫ imaginabiliter
Subſtantialiter quidem eſt ſpiritus
racionalis. imaginabiliter auteꝫ ta
lis eſt qualia ſūt illa quib⁹ intendit

v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Cum igit̃ per amorẽ dei afficit̃: meli
or ẽ formaliter q̃m ſubſtãcialit̃. Sub
ſtãcialit̃ q̃dẽ eſt aĩa. formaliter vero
ſi dicere licitũ ſit eſt deꝰ. Fuit quoqꝫ
et iſtud edificiũ factuꝫ de lapidibꝰ p̃
ciosis .i. v̓tutibꝰ glorioſis. de eiꝰ ſiq̃
dem v̓tutibꝰ dicit Iheroniꝰ ad cro
maciũ ⁊ heliodoꝝ ꝙ beata v̓go ma
ria iſtam regulã ſibi ſtatuerat vt a
mane vſqꝫ ad veſperã orõibꝰ inſiſte
ret. ⁊ a t̃cia vſqꝫ ad nonaꝫ operi va
caret. A nona vero ab orõe nõ rece
debat: donec angelus apparẽs ſibi ci
bũ miniſtraret Ecce ergo q̃tuor lapi
des p̃cioſi iſtius domꝰ p̃cioſe. Primꝰ
eſt oratio deuota. Secũdꝰ eſt opatio
ſollicita. Tercius patient̃ refectio ex
pectata. Quartꝰ ẽ cõuerſatio ãgeli
ca. magis nãqꝫ cõuerſabat̃ cũ ange
lis ꝙ̃ cũ hoibꝰ ¶ Tercio ſapientia diui
na ipſã domũ depinxit ⁊ ornauit. et
hoc t̃plici colore. ſcꝫ albo puritatis.
nigro hũilitatis. ⁊ colore rubeo cari
tatis. Ecce ergo ꝙ̃ pulchra coloꝝ p̃
mixtio. ſcꝫ albꝰ. niger. ⁊ rubeꝰ q̃ in
virgine pulchra cõiunctio fuit. ſcꝫ v̓
ginitas. hũilitas. ⁊ caritas. Iſtum
triplicẽ colorẽ ſe hũiſſe virgo maria
atteſtat̃ dicẽs. Cãti. i. Nigra ſũ. Ec
ce color hũilitatis. ſed formoſa Ecce
color albꝰ virginitatis. Sicut pellis ſa
lomonis. Ecce color rubeꝰ caritatis
quia ſcd̃m gloſam ibideꝫ iſte pelles
rubcate erãt. p̃ q̃s caritas deſig̃tur.

¶ CCxxxvi. De natiuitate beate ma
rie virginis Aliꝰ ſermo.

Sapientia edificabit̃ domus
⁊ c. Pro. xxiiii. Illa domus
ſapiẽter ẽ edificata que hꝫ i
ſe tria. de q̃bꝰ dicit beatꝰ Augꝰ in li.
de t̃ni. Bona domꝰ eſt paribꝰ mem
bris diſpoſita. ampla ⁊ lucida. Vir
go ergo beata que eſt ſapient̃ edifi
cata vt in ea ſapia diuina inhabita
ret iſta tria hũit. Fuit em̃ p̃mo pari
bus membris diſpoſita. de quoꝝ mẽ

broꝝ diſpoſitõne dicit̃ Canti. iii. Fer
culũ ſibi fecit ſalomon rex de lignis
libani. columnas eius fecit argente
as. reclinatoriũ; fecit aureũ ⁊ aſcẽ
ſum purpureũ media caritate ꝯſtra
uit. Fecit igit̃ primo ſibi i ipſa domo
cenaculũ q̃ fecit eaꝫ ferculũ. Poteſt
autem vocari ferculũ vas eſcaꝝ ipſa
enim vas eſcaꝝ fuit. que nob̃ cibum
angeloꝝ miniſtrauit. Prouer. xxxi.
Facta eſt quaſi nauis inſtitoris de lõ
ge portãs panem ſuũ In iſta nãqꝫ
naue erectũ eſt velũ de quo dicitur
Ezech. xxvii. Biſſus ⁊ purpura va
ria de egipto texta eſt tibi in velum
Et iſtd̃ velũ ſignificat xp̃m multipli
ci depictuꝫ colore. In ipſo namqꝫ fu
it caro humana anima ⁊ deitas. Ex
carne etẽi reſultat color albꝰ prop
ter puritatem ex anima color rubeꝰ
propter caritatem ⁊ ex deitate reſul
tat color aureꝰ propter precioſitatẽ
Canti. v. Dilectꝰ meus candidus ꝓp
ter carnem mundiſſimam. rubicũdꝰ
propter animam feruentiſſimam. ele
ctus ex milibus propter diuinitateꝫ
precioſaꝫ. Et iſta nauis nobis appor
tauit panem: ſed de longe. Iſtud ei
de longe dicit diſtanciam locorum.
quia ſcꝫ de celo apportauit in mundũ
Et eciam dicit diſtantiam naturam
quia iſte eſt panis ex natura diuina
et humana. Eciam iſte panis dicit
diſtantiam meritoꝛuꝫ quia nulla me
rita precceſſerunt vt verbum caro fi
eret. Secũdo in iſta domo fecit tha
lamum vt inibi requieſceret. Ideo
dicitur reclinatorium aureum. In
virgine namqꝫ tria reclinatoria fue
runt. ſcꝫ ſp̃us. anima ⁊ corpus. De
quibus dicitur. p̃. Theſſal. v. Inte
ger ſp̃us noſter ⁊ anima ⁊ corpus ſi
ne querela ſeruetur. In iſtis reclina
toriis xp̃s req̃euit Nã req̃euit i eius
ſp̃u inq̃ntũ ſedule ꝯtẽplatõi vaca
bat. In aĩa ſcꝫ iq̃ntũ rõ eiꝰ a xp̃o nõ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

recedebat. In eiꝰ corpe in quantum
ſenſualitas nunq̄ ratiom̄ contradix
it. Tercio chriſtꝰ fecit in iſta domo
ſolarium īferiꝰ. medium. ⁊ ſuperius
Solarium autem inferiꝰ muniuit co
lūnis argenteis. Ideo dicitur. colū
nas eiꝰ fecit argenteas. medium pa
uimētauit lapidibꝰ precioſis. Ideo
dicitur. media caritate conſtrauit.
Sed ſolarium ſuperiꝰ ornauit pānis
purpureis. ⁊ ideo dicit̄. Aſcenſum fe
cit purpureum. Solarium namq̄ in
feriꝰ eſt ipſa ſenſualitas que de rōne
ſui ſemp eſt ad malū procliua Sed i
virgine ad malum ꝓcliua eſſe non
potuit. ꝙ ſeptem colūnis argenteis
id eſt ſeptem donis ſpūs ſancti robo
rata fuit. vñ Prouerb. ix. ſapientia
edificauit ſibi domū. excidit colum
nas ſeptem. Solarium medium eſt
eiꝰ anima pauimētata lapidibꝰ pre
cioſis .i. virtutibꝰ varijs. ſcꝫ tribus
virtutibus theologicis. Ecci. xxiiij.
Ego mater pulchre dilectionis quo
ad caritatē. ⁊ agnitōis quo ad fidē.
et ſancte ſpei quo ad ſpem. Eciaꝫ fu
it anima virgīs benedicte pauimen
tata quatuor v̾tutibꝰ politicis. Ipſa
em̄ vixit tempanter. cū dixit. qm̄ vi
rum non cognoſco. Prudēter quan
do cogitabat qualis eſſꝫ iſta saluta
tio. Fortiter. ꝙ licet fuerit turbata.
non tñ ↄturbata. Iuſte dū dixit Ec
ce ancilla dm̄. humilitas enim ē ps
iuſticie. Solarium ſuperiꝰ eſt eiꝰ ſpi
ritꝰ. qui fuit ornatꝰ quatuor pānis
purpureis .i. quatuor ſagittis q̄ ipſā
totā purpureā fecerūt. ſcꝫ ſagitta ti
moris que omnia vicia reſecabit p̄s
Confige timore carnes meas. Ber
nardꝰ Eſt ſagitta quedā timor dei.
que carnis deſideria ↄfigit. Amoris
quo ſemp ad filiū ſuſpirabat. Cant.
vulnerata caritate ego ſum. Bern.
Eſt ſagitta electa amor xp̄i qui ani
mam marie non modo confixit. ſed

et ptrāſiuit. vt nullā in pectore v̾gi
nali particulā vacuā amore relinque
ret. Diuini ſermonis ꝙ v̾ba dei i cor
de medullitꝰ deferebat Lu. ij. maria
aūt ↄſeruabat oīa v̾ba hec ⁊ c̄. Eſt ſa
gitta ſermo dei viuꝰ ⁊ efficax ⁊ c̄. Et
doloris quē in filij paſſiōe ſuſtīebat.
Lu. ij. Tuā ipſius aīaꝫ ptrāſibit gla
diꝰ Secūdo hec domꝰ fuit ampla.
Habuit eī vterꝫ amplū ad deū ↄcapi
endū. Iō dr̄ templū q̄ſi tenēs amplū
Ps̄. Suſcepimꝰ de. mi. tu. in me. tē
pli tui. Sicut em̄ totū māna erat in
vrna ⁊ tota vrna erat i archa ⁊ to
ta archa claudebat̄ i tēplo. ⁊ diuini
tas tanq̄ māna tota erat in vrna .i. i
xp̄i aīa ⁊ aīa tota erat in archa .i. in
xp̄i carne deifica. Et hec oīa claude
bātur in tēplo .i. in v̾gis vtero. Secū
do hūit amplū itellectū ad ↄgnoſcē
dū. Eius em̄ intellectꝰ non idigebat
radio ſolis ꝙ intra ſe. hēbat ipſū ſo
lem. Eccleſiaſtici. quadrageſimoſex
to. Sicut ſol oriens in mundo. ⁊ c̄.
Nec radio lucerne quia intra ſe ha
bebat lucernam diuinam id eſt diui
nam ſapientiam que de ea aſſumpſe
rat teſtam id eſt carnem humanam
Vnde eciam dicitur ibidem. Lucer
na ſplendens. ſuper candelabrum ſā
ctum. ⁊ cetera. Nec ſintilla ignis.
quia habebat ipſum ignem diuinuꝫ
intra ſe. fuit namq̄ rubus dei inflā
matus ab igne diuino. de quo habe
tur in Exodi tercio. Tercio habuit
amplum affectum ad compatiēdum
quia omnes in ſinum ſue pietatis
recipit. habet namq̄ quadrupli
cem ſinum ſcilicet gratie. miſericor
die dulcedinis melliflue ⁊ glorie.
de quibꝰ eccleſia cantat. Maria ma
ter gr̄ie. mat̄ mi. ⁊ c̄. Siquideꝫ intra
ſinū gratie recepit iuſtos intra ſinū
mīe recepit pctōres. iō dr̄. Ma. mr̄
g̃. ma. mi. Intra ſinū ſue dulcedis rce
pit tribulatos ⁊ tēptatos ab eis hoſtē

repellendo. ideo ſubiungit᷑. Tu nos
ab hoſte ꝓtege. intra ſinum ſue gl̾e
recepit defunctos. ideo cõcluditur i
hora mortis ſuſcipe. Quarto habuit
amplū mēbꝝ ad ſubueniendū. habꝫ
em ſubueniēdi ꝑtātem ſapiam ⁊ vo
lūtatē. Prouer. xxi. Theꝫ aurꝰ deſide
rabilis ⁊ oleuꝫ in habitaculo iuſti.
Poteſt em̄ ſubuenire q꜡ hꝫ theꝫ aurꝝ
Vult q꜡ hꝫ pietatis oleū. ſcit q꜡ fuit
iuſti habitaculū. i. xp̄i qui eſt d̄i ſapi
entia ¶ Tercio hec domꝰ fuit lucida
nam ſicut dicit᷑ Canti. vi. in ea fulſit
lux aurore qñ ſpūs ſcūs eā ſanctifica
uit. q꜡ tūc tenebrā originalis pcti ab
ea abſtulit. ij. Re. xxiij. Lux aurore
oriente ſole mane abſqꝫ nubibꝰ ruti
lat. Aurora aūt ſemp creſcit donec
diē perfectū facit. ſic v̓go benedicta
poſt ſuā ſanctificationē in vtero ſem
per creuit in mūdo. Prouer. iiij. Se
mita iuſtoꝝ q̄ſi lux ſplendēs ꝓcedit
et creſcit vſqꝫ ad perfectū diē. Ipa
nāqꝫ fuit lux ſplendēs in ſanctificatō
ne. ꝓceſſit in ſpūs ſancti ſuꝑuentio
ne. creuit in filij cõceptōe. ⁊ facta ē
perfecta dies in ſua aſſumptōe Ecaā
in ea fulſit lux lune. i. ſapie diuine in
incarnate. Ecci. xliij. A luna oſtēſio
temꝑis ⁊ ſignū diei. A luna nāqꝫ ē
ſignū diei feſti. per qd̄ dat᷑ intelligi
q̄ꝑ diuina ſapia incarnata tūc oñdit
ſuam temporalitatē ſuā eternitateꝫ
et ſuā feſtiuā iocunditatē. Fulſit eci
am in ea lux ſolis Augꝰ de ſole ſic di
cit. Videmus ſolem fulgētē calentē
currentē. Sol igit᷑ ſpūalis xp̄s i hac
domo refulſit. q꜡ fecit eam fulgere
per pleniſſimā ꝯgnitionē. calere per
feruentiſſimā dilectionem ⁊ ad nos
currere p velociſſimā ſubuentionem
¶ CCxxxvij. De eadē ſermo tercꝰ

Orietur ſtella ex iacob ⁊ cõ
ſurget v̓ga de iſrahel ⁊ per
cutiet duces moab. Numeri
xxiiij. Quia nulla creatura inueniri

p̄t in q̄ ſūt oēs ꝓprietates q̄ deſignēt
marie v̓tutes. id̄ ſcriptura ſacra di
uerſas res adducit q̄bꝰ eaꝝ aſſimilat
vt aliq̄s v̓tutes inde eliciat. Ideo in
verb̄ p̄miſſis aſſimilat᷑ ſtelle ⁊ virge
In q̄bꝰ v̓bis a tribꝰ cõmēdat᷑. ¶ Pri
mo a ſuo ortu. cū d̄r. Orietur ſtella ⁊ c̄.
Scd̄m nāqꝫ ph̄m in ſtellis nō incidit
corruptio nec caſus nec error. Dicit᷑
igit᷑ ſtella q꜡ nullā corruptionē hūit
nec in natiuitate nec in vita nec in
morte. In natiuitate nō hūit corrup
tōeꝫ pcti origial᷑. ⁊ iſtd̄ oñdit᷑ exem
plo auctoritate ⁊ rōe Exēplo ſi q̄deꝫ
in Iherēmia ⁊ in iohe hoc aſſerit᷑. quo
rū vnꝰ fuit ꝓpheta xp̄i. alt᷑ eiꝰ p̄ſecu
tor. Multo fortiꝰ hoc de iſta credit᷑
q̄ fuit xp̄i mater. Auctoritate. Ps̄.
Sāctificauit tabnaculū ſuū altiſſimꝰ
Bern̄. neqꝫ ei feſtis laudibꝰ naſcēs
honoraret᷑. niſi ſcā naſcētur. Nullus em̄
gēmā nobiliſſimā in vaſe imūdo col
locaret. ſic nec deꝰ pater filiū ſuū in
vtero v̓gis poſuiſſet niſi mūda fuiſſꝫ
Sanctꝰ em̄ ēs ⁊ in ſcis habitas. Non
ecīā hūit corruptōeꝫ alicuiꝰ actualis
pcti. q꜡ fuit totaliter v̓tutibꝰ p̄muni
ta. Canti. iiij. Ortꝰ ꝯcluſus es ſoror
mea ⁊ c̄. fuit em̄ ortꝰ ꝯcluſus q꜡ ſeip
ſam clauſerat ſenſus ſuos cuſtodien
do. fuit ortꝰ concluſus quādo ange
lus eam clauſerat in tota vita ſua
eam ꝯſeruando. fuit fons ſiguatꝰ q꜡
deꝰ ipſam ſignauerat eam deſpōſan
do. Et ideo deus ſolus clauem porta
bat cuius theſaurꝰ intus latebat. Nō
eciam habuit alicuius putrefactiōis
corruptionem in morte quia corpus
eius fuerat dei potentia firmiter cō
paginatum. dei ſapientia prudenter
contemperatum. ⁊ igne ſpiritus ſan
cti firmiſſime conſolidatum. ⁊ diuini
tate filij dei inbalſamatum ¶ Secun
do dicitur ſtella quia in ea nullus fu
it caſus. Apoſtoli in paſſione criſti
ceciderunt a fide criſti. ⁊ a gr̄a ſpūs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſancti ⁊ a ſocietate xp̄i. ſed maria nō
poterat cadere a fide xp̄i. quia ip̄a ex
ꝑta erat omnia que de xp̄o erāt ⁊
eciam a ſancto ſp̄ū docta. nec a gr̄a
quia in vtero matris fuit cōfirmata
nec a ſocietate xp̄i. quia xp̄o ſemper
fuit coniuncta. Joh. xix. Stabat iux
ta crucez iheſu mater eius. Tercio
dicitur ſtella q̄ nullus i ipſa fuit er
ror. Stelle enim in ſuo motu errare
non poſſunt que mouētur motu ſibi
a deo concreato. Mouētur autē mo
tu firmamēti citiſſime. motu v̓o ſuo
lentiſſime. Sic ipſa nō mouebaẗ mo
tu ꝓprie volūtatis. ſed motu diuine
diſpēſatōis. Mota namq̧ eſt a ſp̄ū
ſancto vt xp̄i concepcioni cōſentiret
et ꝓtinꝰ acquieuit. vt in egyptū fu
geret. cōtinuo obediuit. vt inde re
diret ſtatim obtemꝑauit. nos autez
ad preceptū noſtri ſuperioris moue
ri nolumꝰ ſed noſtras volūtates fa
cere affectamꝰ. ⁊ ideo ſydera erran
cia ſumꝰ. Jude. i. Hij ſunt ſydera er
rantia. Secūdo cōmendaẗ a vite ꝓ
ceſſu. cum diciẗ. Et conſurget virga
de iſrahel. Diciẗ enim virga quantuz
ad eiꝰ ortum. filij dei conceptū. ⁊ vi
te ſue ꝓgreſſum. De eiꝰ ortu dicitur
Jſa. ix. Egredieẗ v̓ga de radice yeſ
ſe id ē exibit ⁊ recedet a natura radi
cis. Radix enim ad yma. v̓ga tēdit
ad alta. Radix in terra figitur. v̓ga
in aere eleuaẗ. Radix terre humore
virga celi rore ſoliſq̧ calore gaudet
et creſcit. Sic iudei petebāt yma vi
cioꝝ. illa autē alta virtutū Jlli erāt
fixi in terra per cupiditatem terreno
rum. hec in aere per auiditatem cele
ſtium Jlli nutriebātur amore carna
li. hec amore ſp̄uali. Jlli conſtringe
bantur frigore infidelitatis. hec au
tem fouebatur calore caritatis. Se
cundo dicitur v̓ga quantū ad filij cō
ceptum. de qua diciẗ Numeri. xvij.
Jnuenit germinaſſe v̓gaz aaron ⁊c.

Jſta autē virga genuit florē ⁊ amig
dalū. i. xp̄m qui dr̄ p̓mo flos ꝓpter ſu
auitatem odoris. ⁊ pulchritudinem
cōuerſatōis. dicitur eciam xp̄s amig
dalum q̄ in ipſo fuit exterius cortex
fragilis. i. caro paſſibilis. intꝰ nucle
us. i. diuinitas temꝑata ⁊ dulcis. in
medio teſta id eſt anima virtuoſa.
Tercio dicitur v̓ga quantuz ad vi
te ꝓgreſſum. Ambroſiꝰ. Virga eāt
maria virga nitida ⁊ ſubtilis ⁊ v̓go
que chriſtum velut florem in integri
tate ſui corporis germinauit. Jpſa
namq̧ tantū profecit q̄ venit ad ſū
mam puritatem. ideo dicitur nitida
Et inde peruenit ad ſummam humili
tatem. ideo dicitur. ⁊ ſubtilis. inde
peruenit ad caſtitatem. ideo dicitur
virgo. tandem inde peruenit ad fecū
ditatem maternam. ideo ſubditur.
que chriſtum velut florem in integri
tate ſui corporis germinauit. Ter
cio beata v̓go cōmendatur a virili
tate ⁊ effectu. cū dicitur. ⁊ percuciet
duces moab. Dyabolꝰ namq̧ eſt ma
liciosus immūdus ſuperbꝰ ⁊ aſtutus
Jpſa enim percuſſit malicioſum per
caritatem ſuam. Judith. ix. percuſſi
eum labijs caritatis mee. deiecit im
mundū per v̓ginitatem. Prouerb.
vlti. Accinxit fortitudine lumbos ſu
os. Superbum confundit per humili
tatem. Judith. xiij. vna mulier he
brea fecit confuſionē in domo nabu
godonoſor. Sicut enim magna con
fuſio eēt vni gigāti a feia vinci. ſic fu
it mag̃ ꝯfuſio dyabolo a puella v̓gie
ſupari Job xl. ligab eū ācill̓ tuis Jſta
fuit vna d̓ ꝑpuis ācill̓ di. q̄ ait Ecce
ancilla dn̄i. q̄ dyabolū ligat q̄ ꝑ ſuā
hūilitatē ſupbiā illiꝰ ēfrenat Aſtutū
āt dcepit ꝑ ſuā ſapiaz Judicū iiij. Jn
maū feie tradeẗ ſyſaā. Virgo ei btā
maria ē valđ ſapiēs ꝓu. xiiij. Mlr ſa
piēs edificat domū ſuā diabolꝰ ē val
de aſtutꝰ. ij. ad coꝝ xi. Timeo autē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ne ſicut ſerpēs decepit euam aſtutia
ſua ⁊c. Tunc enim ſyſara in manu
femīe traditur qñ aſtutia demonis per
ſapientiam v͛gis ebetatur.

¶ CCxxxviij. De ead̄ ſermo quart⁹

Ego mater pulchre dilectio
nis ⁊ timoris ⁊ agnitōis et
ſancte ſpei. Eccī. xxiiij. Alti
tudinē ⁊ ſublimitatē matris dei āge
lice ſpūs admirātes queſierūt. Que
eſt iſta que ꝓgredit̄ quaſi aurora
cōſurgens Et que ē iſta que aſcēdit
per deſertū ⁊c. Quib⁹ ipa reſpōdes
ait. Ego mater pulchre dilectionis
⁊c. Que v͛ba tripliciter itelligi poſ
ſunt vel de ipſa reſpectu ſui vel de ip
ſa reſpectu filij vel de ipſa reſpectu
noſtri. ¶ Primo mō ſic mater ⁊c.
.i. ego. Ego ſū mater q̄ habeo in me
pulchrā dilectionē pulchꝝ timorem
et pulchrā agnitionē ⁊ ſpem pulch
ram. Vbi ſunt duo videda ſcz quali
ter dicat̄ mater ⁊ qualit̄ habuit pul
chrā dilectionē ⁊ timorez ⁊c. Eſt nā
ꝗ mater carnalis legalis ⁊ ſpūalis
Ipſa ergo mater carnalis xp̄i quez
genuit de veritate ſue ſubſtācie. ma
ter ſpūalis pctōꝝ qꝛ eos baptizat p
ſpm̄ ſanctū in fonte miſericordie. ma
ter legalis iuſtoꝝ quos adoptat i fi
lios gr̄e. Vnde cātat eccīa. memen
to ſalutis auctor ⁊c. Ecce qꝛ eſt mat̄
xp̄i carnalis Mater gr̄e. ecce qꝛ mr̄
legalis. mater miſericordie. ecce qꝛ
eſt mater ſpūal'. Et ſm̄ hoc habuit
tres filios ſcz xp̄m q̄ fuit eius filius
naturalis quē de ſua ſubſtācia genu
it Johānem euāgeliſtam q̄ fuit ei⁹
fili⁹ legalis quem ex reſcripto p̄nci
pis .i. xp̄i in filiū adoptauit ⁊ Johā
nē baptiſtā quem per ſpiritū in ma
tris vtero baptizauit. qñ enim ſalu
tauit Elizabeth. infans in vtero ex
ultauit ⁊ ſpū ſcō fuit replet⁹ Habu
it aūt iſta mater pulchram dilectio
nē que eſt dilectio ordinata. Cant.
ij. Ordinauit in me caritatez. Huit
ei ordinatā caritatē ad id qd̄ eſt ſup̄
ſe. ſcz deū ei pfecte obediēdo. ad id
qd̄ eſt infra ſe. ſcz ad corp⁹ ꝓprium
ipſū ratōi ſubiciēdo. ad id qd̄ eſt in
tra ſe. ſcz aīam ipſā cuſtodiēdo. ad
id qd̄ eſt iuxta ſe. ſcz ꝓximum ei ſub
ueniēdo. Habuit eciaz pulchꝝ timo
rē. Timor aūt neceſſari⁹ ē ⁊ habenti
grām ne indign⁹ exiſtat. ⁊ amittēti
vt ipſā recuperare valeat ⁊ recipe
rāti vt ipſā cuſtodiat Ber. ſup Cā.
Cum ad eſt gracia time ne indigne
operis. ⁊ amplius time ſubtracta g̃
cia qꝛ reliq̄t te cuſtodia tua. ſi redie
rit tūc magis ē timendum ne ſcz cō
tingat te recidiuū pati. Quātum ad
iſta v͛go beata timore nō indigebat
qꝛ in grā confirmata erat. habebat
tamē timorem ſanctū quem habent
beati. de quo pſ̄. Timor dn̄i ſanct⁹
permanet ⁊c. Habuit eciaz agnitio
nē. i. de deo verā fidē. Habuit nāqꝫ fi
dē pfectā i filij icarnacōe Lu. i. btā q̄
credidiſti ⁊c. Fidem viuā i aſſidua
opatōe Prouer. vl. panē ocioſa nō
comedit Fidē firmā i filij paſſione qꝛ
alijs a fide cadētib⁹ ipa firma pmāſit
in fide. Huit eciā ſcām ſpē ſiue qꝛ fili
um reſurrecturꝝ expectauit ſiue qꝛ ſē
per de dei bōitate nō de ſuis meritis
ſperabat ſiue qꝛ futurā btitudinem
certitudialit̄ expectabat. ¶ Scđo pn̄t
p̄ocā v͛ba exponi de ipa reſpcū filij
vt ſit ſēſus Ego ſū mr̄ illi⁹ q̄ ꝓpt̄ ſuā
pulchritudinē ē diligēd⁹ timēd⁹ ⁊c
vbi duo ſūt videda. Primū ē q̄re cri
ſt⁹ dicat̄ pulcher. ſecūdo q̄re ſit dili
gēd⁹ ⁊ timēd⁹ ¶ Circa p̄mū notādū
ē qꝛ ſcđm phm. q̄tuor ſūt cauſe pul
chritudīs ſcz numer⁹ magnitudo co
lor ⁊ lux. In xp̄o ei fuit numer⁹ oīm
v͛tutū ⁊ grāꝝ Jo. i. Vidim⁹ glo. ⁊c
plenū grē ⁊ veritatis Fuit plen⁹ gl̄a
vt excellēt oēm miſeriā. plen⁹ gr̄a
vt tolleret culpam. plenus ſapiētia

per quã ignorãtiã expurgaret. Secũ
do fuit in eo magnitudo. Ps̄. Mag
nꝰ dñs ⁊ laudabil' nimis. Yſidorꝰ. In
eſt ei latitudo caritatis q̃ nos ab er
rore colligit ⁊ ĩ veritate collocat. lõ
gitudo q̃ nos lõganimit̓ portat. alti
tudo ꝑ quã oẽm ſenſũ. ſue ſcie imẽſi
tate ſupat. pfũdñ q2 dãnatos inferi
us iuxta eq̃tatẽ diſponẽs ꝑordinat.
Tercõ ẽ in eo lux. Joh. i. Erat lux
vera ⁊ c̃. ps. Qm̃ apud te ẽ fõs vite
et in lũine tuo videbinꝰ lumẽ. Pat̓
q̃de tãq̃ ignis nos ĩflãmat ad carita
tẽ. filiꝰ tãq̃ lux nos illũinat de verita
te. ſpũs ſcũs tãq̃ fons nos inebriat
ad ſuauitatẽ. Quarto fuit in eo co
lor t̓plex. ſ. albꝰ. rubeꝰ ⁊ aureꝰ. Cã.
v. Dilectꝰ meꝰ cãdidꝰ quãtũ ad car
nẽ mundã. rubicũdꝰ q̃ntũ ad aiam ĩ
flãmatã: electꝰ ex milibꝰ q̃ntũ ad di
uinitatẽ aureã ⁊ ꝑciosã. ¶ Secũdo vi
dendũ ẽ q̃lit̓ xp̃s ꝓpter ſuã pulchritu
dinẽ ẽ diligẽdꝰ ⁊ timẽdus. Nã inq̃n
tũ fuit pulcher ex innumeroſitate oĩm
grãꝝ ẽ valde diligendꝰ. Sap. viij. Si
iuſticiã q̃s diligit. labores huiꝰ mag
nas hñt v̓tutes. Inq̃ntũ fuit pulcher
ex magnitudine oĩpotẽtie ẽ valde ti
mendꝰ. Jhere. x. Quis nõ timebit te
o rex gentiũ. Inq̃ntũ fuit pulcher ex
luce diuinitatis ĩ eũ ẽ fidelit̓ credẽdũ.
Jo. xv. Dũ lucẽ habetis credite in lu
cẽ. Inq̃ntũ aũt fuit pulcher colore bo
nitatis ẽ in eo valde ſperandũ. Naũ.
.i. Bonꝰ dñs ⁊ ꝯfortãs ĩ die tribula
tõnis ⁊ ſciẽs ſperãtes in ſe. Tercõ
pñt ꝑdicta v̓ba exponi de ipſa reſpcũ
noſtri vt ſit ſenſus. Ego ſũ mat̓ pul
chre dilectõis .i. ego ſũ turris ⁊ ĩpe
ratrix dilectiõis diuine q̃ ẽ pulchra
dilectio. ⁊ timoris diuini q̃ eſt timor
pulcher ⁊ c̃. Eſt ãt q̃druplex dilectio
ſcḋm Aug. ſ. carnalis q̃ eſt int̓ viꝝ ⁊
vxorẽ. Naturalis q̃ ẽ int̓ matrẽ ⁊ fili
um. ſocialis q̃ eſt int̓ amicũ ⁊ amicũ.
et ſpũal' q̃ ẽ int̓ aiam ⁊ deũ. Et iſta
eſt dilectio pulchra q2 facit aiaꝫ pul
chram. cuiꝰ beata v̓go eſt mater q2
ipſam nobis elargitur ⁊ donat. Se
cundo dat nobis pulchrum timorem
ſcilicet illum de quo Ps̄. Timor do
mini ſanctꝰ ⁊ c̃. Iſtum autẽ timorem
Augꝰ. vocat caſtum filialem ⁊ ami
cabilem. criſtꝰ enim eſt ſponſus. pa
ter. ⁊ amicꝰ. Debemꝰ ergo eũ time
re timore caſto. q2 ſponſus eſt. timo
re filiali. q2 pater eſt. timore amica
bili q2 amicꝰ eſt. Tercio dat nobis
pulchram agnitionẽ. quia veram de
deo cognitioneꝫ nobis infundit. vel
q2 oculo miſericordie nos ꝯgnoſcit.
Sicut enim in curia pape quedam
littere ꝯcedunt̓ pure iuſticie. quedã
pure gratie. quedam mixte. ſic ⁊ in
curia dei Michael enim dat litteras
iuſticie. vnde ſcḋm repreſentationeꝫ
eccleſie habet animas ponderare. Pe
trus dat litteras mixtas ſcilicet iuſti
cie et gratie. nam illis qui ſaluantur
ex operibus iuſticie aperit portam
iuſticie. illis autem qui ex ſola dei
miſericordia ſaluantur aperit por
tam gratie. Virgo autem benedic
ta maria ſemper dat litteras gratie
et miſericordie. Bernardus enim
ſuper hoc ſic ait. Quid enim de fon
te pietatis procederet niſi pietas.
quid mirum ſi pietatem exhibent
viſcera pietatis. nonne qui pomum
in manu ſua tenuerit dimidia die rẽ
liqua diei parte pomi ſeruabit odo
rem. Quantum ergo viſcera illa
virtus pietatis affecit in quibus no
uem menſibus diuina pietas requie
uit. Quarto ipſa eſt ſpes noſtra q2
per ipſam ſaluari ſperamus. Ipſa
namq3 nos adiuuare poteſt. ſcit. et
vult. Bernardus. Non deeſt ei po
teſtas. quia eſt mater dei nec volun
tas. quia mater eſt miſericordie.
nec ei deeſt ĩduſtria quia mater eſt
ſapientie.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

CCxxxix. De eadē Sermo q̄ntꝰ.

Beatꝰ venter qui te portauit ⁊c. Lu. xi. Venter btē Marie eſt beatus. qꝛ fuit thalamus xp̄i habitaculū ſpūs ſancti. apotheca cariſmatū ⁊ fons oīm graciaꝝ. Fuit igiť primo thalamus xp̄i. Et qꝛ thalamū regalē decet eſſe mūdū. vterus eius fuit mūdus qꝛ ſeruauit mundiciam v̓ginalē. habuit ſiquidē virginitatē integram dedicatā trāſfuſam ⁊ exemplarem. Integram. qꝛ corpe ⁊ anima ⁊ ſpū integra fuit. i. theſ. v. Integer ſpūs veſter ⁊ aīa ⁊ corpꝰ ſine querela in aduētu dn̄i noſtri iheſu xp̄i ſeruetť. Habuit q̄dem integritatē in corpe. qꝛ ipſū ſemp illibatū ſeruauit. in anima qꝛ oēm motum ⁊ ſenſū prauū penitꝰ reſecauit. in ſpū qꝛ nunq̄ per aliqđ peccatum a deo diuiſa fuit. Cantico. iiij. Tota pulchra es ⁊c̄. pulchra q̄dē fuit ī corpore ſine macula ī aīa. tota pulchra in ſpū. Secūdo hūit v̓gitatē dedicatam. qꝛ prima v̓gitatē vouit ⁊ poſt ipſam multe. Prius q̄dē v̓gitatē ſeruare nō erāt magni hōris ſed poſtmodum tāti honoris factū eſt qꝛ ipſaꝫ deus honorauit. qn̄ ſcꝫ non de cōiugata ſed de v̓gine naſci voluit Angelꝰ qn̄ a iohāne euangeliſta v̓gine adorari recuſauit ⁊ totꝰ mūdus. qꝛ modo v̓gines btē dicunť Lu. xxiij. beate ſteriles ⁊ ventres que nō genuerūt Sic in v̓gine maria v̓gitateꝫ honorauit deus q̄ ſibi ſubditꝰ eſſe voluit Lu. ij. Erat ſubditꝰ illis Angelꝰ qn̄ eam reuerēter ſalutauit. Et totꝰ mūdus. Vnde ipſa dicit. Ecce eīn ex hoc ⁊c̄. Tercio hūit v̓gitatē trāſfuſam. qꝛ licet pulchra fuerit a nullo tn̄ potuit cōcupiſci. qꝛ eiꝰ puritas corda intuēntium penetrabat ⁊ motꝰ illicitos extinguebat. vnde aſſimilať mirre ⁊ cedro Quia ſicut odor mirre fugat vermes ⁊ odor cedri ſerpētes. ſic ⁊ puritas eiꝰ de aliorum cordibꝰ fugabat motꝰ brutales. Quarto hūit v̓gitatē exemplarē. ideo ſignificať p amigdalū que ſicut inter ceteras arbores primo flores producit. ſic ⁊ ipſa p̄ma votū v̓gitatis emiſit que alijs in exēplum fuit. Ps. Adducenť regi v̓gies poſt eam ⁊c̄. de iſto amigdalo dicť Ecci. vlti. Florebit amigdalū impinguabitur locuſta diſſipabitur capparis. Tunc eīn amigdalus floruit qn̄ ipſa v̓go votū v̓gitatis emiſit. tunc locuſta. i. gentilitas inſtabilis ⁊ inq̄eta gr̄a ſpūs ſancti impinguata fuit ⁊ capparis. i. populꝰ iudeoꝝ in diſſipationē iuit. Capparis eīn eſt frutex ſpinoſus ſup terrā expāſus. ⁊ ſignificat populū iudaicū duꝝ ⁊ rebelleꝫ et ſemp terrenis adherētē. Secūdo venter eiꝰ fuit beatꝰ q̄ fuit habitaculum ſpūs ſancti. Spūs enim ſanctꝰ in ipſam venit ad ſanctificandum. Ps. Sanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. venit ad impregnandum. Mat. p̄. Nđ enim in ea natū eſt. de ſpū ſancto eſt. Ad cumulādum Lu. p̄. Spūs ſanctꝰ ſuperueniet in te ⁊c̄. Tercio venter eiꝰ eſt beatus qꝛ fuit apotheca cariſmatū in qua deus medicinas repoſuit cōtra morbos oīm viciōꝝ Medicina enim cōtra cōcupiſcentiam carnis eſt cōſideratio ſue ſincerīſſime puritatis de qua dř Canti. vij. venter tuꝰ ſicut acervꝰ tritici vallatꝰ lilijs. In eius eī vtero fuit triticum de quo dicť Jo. x. niſi granum frumēti ⁊c̄. Et fuit inſtar acerui q̄ ī ymo eſt latꝰ ⁊ in ſūmo anguſtꝰ. qꝛ xp̄s quātum ad humanam naturam nobis fuit manifeſtꝰ. Quātum vero ad diuinā naturā fuit valde occultꝰ Et fuit vallata. i. circūdata lilijs puritatis. ſcꝫ intꝰ ⁊ extra ſurſū ⁊ deorſum a dextris ⁊ a ſiniſtris ante ⁊ retro. Et dicit lilijs in plurali. qꝛ hūit mūdas cogitationes affectiones in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

tentiones · locutões ⁊ opatões Vel
fuit lilys vallata .i. puritate munita
ita ꝙ hoſtis nūꝙ̄ per impuritatē ad
eius cor intrare potuit Medicina āt
contra auariciā ē ꝯſideratio ſue pau
pertatis nā ipſa fuit paup ante ꝑtū
q2 fuit nupta paupi ſponſo vſa pau
pere iumēto ⁊ hoſpitata in paupere
domo · Fuit paup in ꝑtu q2 ꝓ thala
mo hūit ſtabulū · ꝓ lecto habuit ꝑſe
pe ⁊ fenū · ꝓ domicellis hūit bouez ⁊
aſinū · Fuit eciā paup poſt ꝑtū q2 ob
tulit oblatōez paupeꝝ · nutriebat fi
liū per acū ⁊ colū ⁊ nullum cum filio
hūit domiciliū · Medicina vero ꝯtra
ſuperbiā eſt ꝯſideratō ſue hūilitatis
Eſt autē hūilitas coacta ſpontanea
et honorata · humilitas coacta ⁊ ſi de ſe
nō ſit meritoria hʒ tñ intra ſe cauſā
vñ generet mercedē · qñ neccītas con
uertit̄ in ỽtutē · Ps · humiliauerūt i
cōpedibꝰ pedes eius · Humilitas ve
ro ſpōtanea ⁊ ſi de ſit meritoria hʒ
tñ cām · vñ generet̄ Michee vi · hūi
liatio tui i medio tui · Sʒ humilitas
honorata nullā hʒ coactōez nec hūilian
di occaſionē · ſed quātomagis talis
a deo extollit̄ tātomagis ad humili
ora ꝓuocat̄ · Talis fuit hūilitas ma
rie · q̄ q̄de honorata ab angelo q̄ eaʒ re
uerēter ſalutauit · a pr̄e q̄ eā elegit ·
a ſpū ſcō qui eā ſanctificauit · a filio
q̄ eā impgnauit · a toto mūdo q̄ eaʒ
beatā dixit tñ ſe humiliās dicit · Re
ſpexit humilitatem ancille ſue ⁊c̄ ·
Quarto eiꝰ venter ē beatꝰ q2 ē fōs
oīm graciaꝝ Canti · iiij · Fons ortoꝝ
puteꝰ aquaꝝ viuentiū que fluūt īpe
tu de libano · Hūit ỽgo ortū campū
et viridarium · Ortꝰ ſūt electi q̄ ſen
ſus ſuos clauſerūt in quo ſūt flores
et herbe redolētes .i. gr̄e ⁊ ỽtutes
Campꝰ antē ſūt pctōres q̄ nullā hn̄t
in ſenſibꝰ ſuis clauſurā ⁊ in q̄bꝰ ſunt
multe arbores ſteriles ⁊ īfructuoſe
Viridarium vero ſūt btī · in q̄bꝰ vir
go bn̄dicta ſpaciat̄ ⁊ delectat̄ Hʒ igi
tur iſte fons t̄plicē riuū · Vnū q̄ hʒ ỽ
tutē fecūdādi · iſtū mittit in ortū ele
ctoꝝ fecūdās eos ꝑ opa ỽtutū · iō dr̄
fons ortoꝝ Pſa · lv · Nūo deſcendit
ymber de celo ⁊c̄ · Secūdo hʒ riuū q̄
hʒ ỽtutē viuificandi ⁊ iſtū mittit in
campū pctōꝝ q̄ cū ſint mortui ⁊ ſte
riles · ipōs viuificat ⁊ fecūdat · iō ſb
dit̄ puteꝰ aq̄ꝝ viuētiū · Ezech · xlvij ·
Omnia ad que venerit torrēs viuēt
Tercō hʒ riuū q̄ habet ỽtutez letifi
cādi · ⁊ iſtū mittit in viridarium be
atoꝝ quos adeo inebriat ꝙ ſēp eos
letificat · ꝑs · fluminis īpetꝰ letificat
ciuitatē dei · iō ſubdit̄ que fluūt impe
tu de libano · Libanꝰ ē mons altꝰ ⁊
interptat̄ candidatio · ⁊ ſignificat il
lū qui ē altꝰ per diuinitatem ⁊ cādi
dꝰ ꝑ hūilitatez · Ab iſto libano facit
effluere i btōs aq̄s graciaꝝ ⁊ hoc cū
impetu .i. cū magna plenitudie ⁊ cū
magno ſono leticie ⁊ cum iugi ⁊ cō
tinua emanatione ·

CCxl · De exaltatione ſancte cru cis Sermo primꝰ

EGo dn̄s humiliaui lignū ſub
lime · ⁊ exaltaui lignū humi
le Ezech · xvij · Hic ponit̄ du
plex differentia ligni · ſcʒ lignū ſubli
me : ſed humiliatuʒ · lignū hūile : ſed
exaltatū Lignū ſublime ſed hūiliatū
eſt xp̄s : q̄ vſqʒ ad nos ꝑ ſcalā hn̄tez
tres gradꝰ ſe humiliauit · ſcʒ vſqʒ ad
carnē · vſqʒ ad mortē · ⁊ vſqʒ ad cru
cem · Phil · ij · Semetipſū exinaniuit
formā ſerui accipiēs · quo ad ꝑmū ·
Factꝰ obediēs vſqʒ ad mortē · quo ad
ſecūdū · mortez aūt crucis · quo ad t̄
ciuʒ · Magna fuit hūilitas qñ lux pu
riſſima hūiliauit ſe vſqʒ ad lutū Ma
ior qñ vita ſe hūiliauit vſqʒ ad mor
tis ſuppliciū · Maxima vero qñ dn̄s ā
geloꝝ hūiliauit ſe vſqʒ ad patibulū
latronum · Per hanc ſcalam humili
tatis · ⁊ nos deſcēdē debemꝰ vt aſcēdē

mereamur/ ſcꝫ vſqꝫ ad carnis ⁊ īfir
mitatis nrē ꝯſideratōeꝫ Michee. vi.
humiliatio tua in medio tui/ vſqꝫ ad
mortē. i. vſqꝫ ad viciorꝫ mortificatō
neꝫ. Coloſeñ. iij. Mortificate mēbra
veſtra q̄ ſunt ſup terrā/ vſqꝫ ad cru
cē. i. penitētie ſuſceptōeꝫ. Mat. xvi.
Si q̄s vult venire poſt me abne. ⁊ c̄.
¶ Lignū hūile ſed exaltatū eſt lignuꝫ
ſancte crucis qđ prius erat hūile. qꝛ
erat ſuppliciū latronū. ſed factū eſt
valde ſublime qꝛ factum ē gloria im
peratorꝫ Aug. Crux q̄ prius erāt ſup
pliciū latronū trāſit ad frontes impe
ratorꝫ Si talē honorē deus ꝯtulit pe
nis ſuis qualem ergo honoreꝫ ꝯfert
¶ ſuis? Fuit autem iſtud lignum ſubli
me factū ⁊ exaltatū in celo. in mun
do. in iferno vt ſit verꝫ qđ dicit᷑ Phi
lipenſ. ij. In noīe iheſu oē genu flec
tat᷑ celeſtiū terreſtriū. ⁊ infernorꝫ.
1° ¶ Eſt igit᷑ exaltatū in celo. qꝛ ipſum ce
lū reſerauit. Janua ei celeſtis tripli
ci clauſura fuit firmata ⁊ clauſa. vt
habet᷑ Geñ. iij. ſcꝫ āgelica cuſtodia.
flāma appoſita. ⁊ rumphea bis acuta
Crux aūt v̓tute ſanguinis cuſtodiaꝫ
angelicā remouit qꝛ clauis ē. Iſay.
xxij. dabo clauem dauid ſup humerꝫ
eiꝰ Ihero. Sanguis xp̄i clauis eſt pa
radiſi. Itē flāmā extinxit/ qꝛ aqua ce
leſtis in huiꝰ ſignificatōne de latere
xp̄i exiuit ſanguis ⁊ aqua. De hys
duobꝰ Ihero. ait. flammea illa rum
phea ⁊ foribꝰ preſidens cherubin xp̄i
extincta ⁊ reſerata ſūt ſanguine Ru
pheā bis acutam abſtulit qꝛ pciū eſt
Illa nāqꝫ rūphea erāt diuina iuſticia
que reqrebat ſatiſfactionē ꝯdignaꝫ
que p xp̄i ſanguinē eſt facta. i. Pet᷑
p̓. Non corruptibilibꝰ auro vel argē
to redempti eſtis. ſed precioſo ſang
2° ¶ uine ⁊ c̄. ¶ Secūdo exaltatum eſt in
mūdo. qꝛ ibi mira opa fecit. ſcꝫ ſapi
entie potētie ⁊ miſericordie. Et iđcir
co ter in āno celebramꝰ feſtum ſan
cte crucis. ſcꝫ in paſceue. in inuentō
ne. ⁊ in exaltatōe. Nam in paraſce
ue fecit opꝰ mire ſapie. qꝛ dyaboluꝫ
ſapiēter decepit. Augꝰ Tetēdit xp̄s
muſcipulam crucem ſuā poſuit eſcā
carnem ſuā. dyabolꝰ autē voluit ca
pere eſcam carnis ⁊ captꝰ eſt ab ha
mo deitatis Job xl. An extrahere po
teris leuiathan hamo? In inuentōe
fecit opꝰ mire potētie. qꝛ maxentium
tyrannū deuicit ⁊ conſtantinū in im
perium iuſte reſtituit. multos mor
tuos ſuſcitauit ⁊ infirmos curauit.
Iſta omnia ſūt opa diuine potētie ⁊
diuine iuſticie maxime tyrānum deij
cere ⁊ hūiles exaltare. Sap. iiij. bn̄
dictum lignum per quod fit iuſticia
Et luce. i. fecit potentiam in brachio
ſuo. Sed in exaltatōe fecit opus mi
re miſericordie qꝛ deꝰ tunc multis la
crimis xp̄ianorꝫ eracliū confortauit
tyrannū deuicit ⁊ gētiles ad fideꝫ cō
uertit. Sap. xiiij. Exiguo ligno cre
dūt homines animas ſuas. Tūc eni̅
eracliꝰ ⁊ ceteri ligno crucis animas
ſuas crediderunt. qꝛ ſibi ſe deuote re
cōmendauerūt ⁊ victoriam obtinue
3° rūt. ¶ Tercīo fuit exaltatum in infer
no qꝛ dyabolum deuicit ⁊ ſupauit.
dyabolꝰ namqꝫ tūc erat robuſtꝰ mu
nitus ⁊ ſecurus Luce. xi. Cum fortis
ecce q̄ robuſtus. armatus cuſtodit
atrium. ecce q̄ munitꝰ. in pace ſūt
omnia que poſſidet. Ecce q̄ ſecurus
Sed xp̄s per lignum crucis robuſtuꝫ
percuſſit qꝛ eſt baculus dei. Iſa. xxx.
A voce dn̄i pauebit aſſur. i. dyabolꝰ
virga percuſſus. Iſta eni̅ dꝛ v̓ga moy
ſi que ſerpētes deuorauit. qꝛ v̓tꝰ cru
cis demones pſtrauit. Criſ. Vbicun
qꝫ demones ſignū crucis viderint ter
riti fugiunt/ timētes baculū quo pla
gā acceperūt. Secūdo munitum vul
nerauit. qꝛ ē gladiꝰ ⁊ enſis dei. Q̄d
aūt ſit gladiꝰ dicit origenes. Tāta
eſt v̓tꝰ crucis vt ſi in mēte fideliter

habeatur nulla libido nulla peccati macula poterit ꝑualere/ſed cōtinuo ad memoriā eius tocꝰ peccati ⁊ mortis fugit exercatꝰ/. nullꝰ demonū ꝓpeſtare poterit vidēs gladium in quo deiectꝰ eſt. Cri. Dyabolus timet crucē quaſi enſem in quo letale vulnꝰ accepit. Tercio ſecuruꝫ terruit ⁊ expoliauit. qꝛ eſt vexillū dei. Solēt nāqꝫ aduerſarij ad viſionem vexilli regis fugere ⁊ ſpolia dimittere. ſic et demones ad vexilli viſionem crucis territi fugerūt ⁊ ſcōs q̃ erant in limbo dimiſerūt. Iſa. xiij. Sup montem caliginoſū. i. ſup dyaboluꝫ leuate ſignū crucis ⁊ ingredient̄ portas. ſ. ciuitatis ſupne duces. i. ſancti pr̄es ſe et alios diſcrete ducētes. Iſtā triplicē virtutē crucis quā hūit in inferno cōtra demones tangit Iſa. li. dicēs Nunq̄d nō tu pcuſſiſti ſuperbū. Ecce qꝛ pcuſſit robuſtū baculo dei. vulneraſti draconem. Ecce qꝛ vulnerauit munitū gladio ⁊ enſe dei. q̃ poſuiſti profundū maris vi. ā vt trāſirent liberati. i. ſancti patres ex limbo educti. Ecce qꝫ ipſe xp̄s v̄tute ipſiꝰ crucis ſpoliauit ſecurum.

¶ CCxli. De eodē ſermo ſecūdꝰ

Michi autē abſit gloriari niſi in cruce dn̄i noſtri ihu xp̄i p quē michi mūdꝰ crucifixus ē et ego mūdo Hec ſcribit apoſtolus ad Gal. vi. tāq̄ʒ dicat. Quidaꝫ gloriantur in affluētia diuitiaꝝ. p̄s. In multitudine diuitiaꝝ ſuaꝝ glorian̄t quidam in ſeculari potentia. Iudith p̄. gloriabat̄ q̄ſi potēs in potētia ſua quidā in religiōe ſimulata. Gal. vi volūt vos circūcidi vt ī carne veſtra glorient̄. ſed reuera michi abſit gloriari niſi in cruce dnica In premiſſis autē verb aplꝰs tria facit Primo oñdit qꝫ in cruce ē ſolūmō gloriandū. cū dr̄. Michi abſit gloriari niſi in cruce dn̄i noſtri ihēſu xp̄i. In qua q̃dem gloriari debemꝰ propter ſuam dignitatem ⁊ noſtrā vtilitatē. Eius autē dignitas oñdit̄ qꝛ in paſſiōe fuit imꝑiale ſoliū. Iſa. vi. vidi dn̄m ſedētem ſup ſoliū ⁊c̄. fuit nāqꝫ illud ſolium excelſū qꝛ xp̄s per crucem celi excelſa ↄſcēdit. Fuit eleuatū qꝛ oīa ad ſe traxit. Fuit plena omnis terra maieſtate eius. qꝛ totaꝫ ecciam gracia ſue bn̄dictōis impleuit. In inuentōe crux factū eſt eccleſie triūphale vexillū. Iſa. xi. leuabit dn̄s ſignuꝫ in nationibꝰ ⁊ congregabit ꝓfugos iſrl̄ ⁊c̄. In exaltatione factū eſt eccleſie victoriale ſignū. Iſa. xiij. Sup mōtē caliginoſū. i. ſuper demonem leuate ſignū ⁊c̄. In iudicio extremo. erit ī regale ſceptꝝ per qd̄ xp̄us bonos reget clementer. Heſter xv. Accede ⁊ tange ſceptruꝫ. malos aūt reget inflexibiliter. p̄s. Reges eos in virga ferrea. Secūdo debemꝰ gloriari in ea/ꝓpter noſtrā vtilitatem. qꝛ in ipa inuenit̄ omnis gloria noſtra. ſcꝫ interior q̃ eſt in ↄſcie puritate. ij. Coꝝ. p̄. gloria noſtra hec eſt teſtimonium conſciētie noſtre. qꝛ ↄſciaꝫ mūdat. Heb. ix. Sanguis xp̄i emūdabit cōſciētias noſtras ab operibꝰ mortuis Exterior que ē in tribulatōe ⁊ infirmitate. ij. Coꝝ. xij. Libenter ei gloriabor in infirmitatibꝰ meis vt inhabitet in me v̄tꝰ xp̄i. i. crux que ipſas tribulationes dulcorat hoc ſignificatum eſt Exo. xv. in ligno qd̄ aquas amaras dulcorauit Superior que cōſiſtit in ſupnoꝝ reuelatiōe. ij. Coꝝ xij. ꝓ hmōi. ſcꝫ reuelationibꝰ/ gloriabor. qꝛ archana reuelat. hoc ſignificatū eſt. Mat. xxvij. in velo templi ſciſſo Quia ea que fuerāt velata per criſti paſſionem ſunt repleta ⁊ manifeſtata. Inferior que conſiſtit in proximorum profectu ⁊ amore. p̄. Theſſal. ij. vos eſtis gloria noſtra ⁊ gaudium. quia caritatem inflāmāt

ꝑ. Joh. iij. In hoc ꝯgnouimꝰ carita
tē dei. q2 ille ꝓ nobis aĩam ſuã poſu
it. ⁊ nos debemꝰ ꝓ fribus nr̃is aĩas
nr̃as ponere. ¶ Secũdo oñdit in qua
cruce ſit gloriandũ. cũ dt. Dñi noſtri
ihu xp̄i. Et nãq3 crux latronis a ſini
ſtris. ⁊ crux latrõis a dextris. crux
petri ⁊ crux xp̄i. Sũt em̃ q̃ crucẽ af
flictionis portãt damnabilit̃ ſicut de
ſperãtes. Et iſti ſunt in cruce latro
nis a ſiniſtris Jhere. xvij. duplici cõ
tritõe cõtere eos dñe deꝰ noſter Sũt
qui portãt patiẽter. ſicut penitẽtes.
Et iſti ſũt in cruce latronis a dextrĩs
Jaco. v. Patiẽtes eſtote vſq3 ad ad
uentũ dñi ⁊c̃. Sũt q̃ portãt libẽter
ſicut ꝓficiẽtes. Et iſti ſũt in cruce pe
tri. ij. Cor. xij. Libẽter gloriabor in
infirmitatibꝰ meis ⁊c̃. Sũt q̃ portãt
gaudẽter. ſicut faciũt pfecti. Jſti ſũt
in cruce xp̄i. Act. v. Jbãt apl̃i gau
dentes a ꝯſpcũ ꝯcilij ⁊c̃. ¶ Tercõ nã
q3 ipſe apl̃s ponit cauſã ex q̃ ſit glo
riandũ. cũ dt. Per quẽ michi mũdꝰ
crucifixꝰ ẽ ⁊ ego mũdo. vbi notãdũ
eſt ꝙ ſi ſimul ſint duo viui mutuo ſe
vidẽt. Si vero vnus ẽ viuꝰ ⁊ aliꝰ eſt
mortuꝰ viuus bñ mortuũ videt. ſed
mortuꝰ videre nõ põt viuũ. Sed ciz
ambo ſũt mortui neuter alterũ vidẽ
põt. Hõ igit̃ ⁊ mũdus ſũt q̃ſi duo inſi
mul ꝯſtituti. Tũc aũt ãbo viuũt qñ
hõ mundũ diligit ⁊ mũdus hoĩez fa
uoribꝰ ⁊ ꝓſperitatibꝰ comitat̃. De
talibꝰ dr̃ Jo. xiiij. Jpſi de mũdo ſũt
ideo de mũdo loquũtur ⁊ mũdꝰ eos
audit. Aliqñ vero mũdꝰ mortuꝰ eſt
homini. ſed tñ adhuc hõ viuit mũdo
qñ. ſcz mũdus hoĩem ꝓſperitatibus
non ꝓſeq̃tur. tñ ab hoĩe p amorẽ re
tinetur. Grego. Ecce iã mũdꝰ in ſe
ipſo aruit. ⁊ adhuc in cordibꝰ nr̃is
floret. Aliqñ ecõuerſo hõ mortuꝰ eſt
mũdo. ſed tñ mũdꝰ adhuc viuit hoi
qñ hõ. ſcz mũdũ mente fugit ⁊ tamẽ
mũdus ipſũ occupatõibꝰ aſtringit.

Grego. Plerũq3 ꝯtingit vt hõ mun
dum mẽte non teneat ſed tñ mũdꝰ
hoĩem occupatõibus aſtringit. Jpſe
tũc mũdo mortuꝰ ſed ei mundꝰ mor
tuꝰ non ẽ. Nõnq3 vero mũdus homini
mortuꝰ eſt ⁊ homo mortuꝰ eſt mũdo
ſcz. qñ homo mũdum non diligit ⁊
ipſe mundꝰ hoĩem fauoribus non ex
tollit. Talis erat apl̃s cũ dixit. Mi
hi mũdus crucifixꝰ eſt ⁊ ego mũdo
⁊c̃. Grego. Cum quis in amore mũ
dum nõ retinet nec rurſus ab amo
re mũdi retinetur viciſſim ſibi vtri
q3 extincti ſunt. quia dum alter alte
rum non appetit quaſi mortuus mor
tuũ non attendit.

¶ CCxlij. De eodẽ ſermo tercꝰ.

Chriſtꝰ factꝰ eſt ꝓ nobis obe
diens vſq3 ad mortem. mor
tem autez crucis. Phil. ij.
Quia contraria iuxta ſe poſita ãpli
us eluceſcunt. ideo apoſtolus ponit
xp̄i humilitatem ⁊ ſublimitatẽ. Eſt
enim quedam gẽma preſulgida ip̃a
humilitas in honore. ⁊ honor in humi
litate. In premiſſis ergo verbis duo
tangũtur ſcz. genꝰ paſſionis. cum
dicatur. mortez autem crucis. ⁊ triũ
phꝰ exaltationis. cum ſubdit̃. ꝓpter
quod ⁊ deꝰ exaltauit illũ ⁊c̃. ¶ Cir
ca primũ notandũ eſt ꝙ cõueniens
fuit vt chriſtꝰ mortem crucis ſuſtine
ret ⁊ hoc quintuplici ratione. Pri
mo vt nullum genꝰ mortis ſanctis ti
mendum eſſe doceret. Eſt em̃ quod
dam genꝰ mortis quod eſt valde do
loroſum ⁊ nõ ignominioſum ſicut de
capitatio. quoddã ecõuerſo ſicut pa
tibulo ſuſpẽſio. Quoddã ẽ doloroſũ
et ignomĩoſũ. ſicut crucifixio q̃ ẽ ig
nomĩoſa. q2 erãt ſupplicium latronũ ẽ
doloroſa. q2 fit ĩ locis neruoſis ĩ q̃bꝰ
maior dolor ſẽtit̃. Voluit igit̃ hoc ge
nꝰ mortis ſuſtinẽ. vt docẽt nullũ ge
nꝰ mortis xp̄i fidelibꝰ ẽẽ timẽdũ q̃ntũ
cũq3 fuerit doloroſũ. ignominioſum

vel vtroqꝫ mō eſſe videret. Secūdo vt mala ade reſtituet. Adā enim ad lignū manū extendens q̄tuor pctā cō miſit. ſcꝫ peccatū auaricie in eo qḋ ī moderatā ſciam appetiuit. Supbie ī eo ꝙ dei equalitatē ɔcupiuit. Inobe diētie in eo ꝙ dei p̄cepta ɔtēpſit Gu le in hoc ꝙ vetitū pomū mādūcauit Ideo xp̄s manū ī ligno extēdēs ſatiſ fecit p liberalitatē per hūilitatē per obedientiā ⁊ per aſperitatē. Phil. ij. Nō rapinā arbitrat9 eſt eſſe ſe eq lem deo. ecce quāta liberalitas diui nitatē em̄ non aurae rapuit ſed libe ralit̄ eam nob̄ impendit. Formā ſui accipiēs. ecce quāta hūilitas. Fact9 obediēs vſqꝫ ad mortē. ecce quanta obediētia mortē autē crucis. ecce q̄ꝫ dura ⁊ amara pena. Tercō vt elem̄ ta ſanctificaret ⁊ mūdaret. Sanctifi cauerat em̄ xp̄s terrā ſup eā lōgo tē pore ābulādo Aquā ſe in ea baptiza ri faciēdo ⁊ ſup mare gradiēdo. Ig nē ſanctificatur9 eāt ſpm̄ ſcūm ī ſpe cie ignis trāſmittēdo. Non reſtabat niſi vt ſanctificaret aerē nō ſb tecto ſed ī aere moriēdo. Quarto vt aſcē ſū in celum nob̄ prepararet. Hō q̄dē deciderat: ſed ad celū reſurgere non valebat. q2 deo ſatiſfacē nō poterat Hō em̄ ſatiſfacē debebat: ſed nō po terat. Angel9 vero ſatiſfacē nō debe bat: nec poterat. De9 purus poteāt: ſed nō debebat. iō fact9 eſt deus hō. vt poſſet inq̄ntū de9. ⁊ debēt inquā tū hō. Sed ſi iſte mediator ſemp ſte tiſſet in celo: nimis fuiſſet in loco al to. ſi ſemp in terra: nimis in loco iſi mo. iō in loco medio. i. in aere ſe po nere volebat. vt hoiem q̄ ī terra eāt aſſumerꝫ. ⁊ vſqꝫ ad celū exaltaret. Jo. xij. Si exaltat9 fuero a terra oīa trahaꝫ ad me. Q̄nto vt vniuerſalē ſaluatōeꝫ oñdēt. Erat naqꝫ de9 recō ciliand9. īfern9 cōculcand9. popul9 gētilis attrahēd9. ⁊ popul9 iudeoꝝ

reprobandus. Ideo per mortem cru cis voluit mori. vt per caput ſurſum deum reconciliaret. per pedes deorſū inferos conculcaret. per manum dex teram ad aquilonem extenſam gen tes in frigore infidelitatis poſitas at traheret. ⁊ per manum ſiniſtram ad auſtrum expanſam. populum iudeo rum: in quib9 aliquādo calor fidi vi gere conſueuerat reprobaret. Secū do ponitur triumph9 exaltationis. Et iſta exaltatio attēdi poteſt quan tum ad crucem. ⁊ quantum ad illuꝫ qui pependit in cruce. Crux ſiquideꝫ exaltata eſt in celo. quia ianuam ce leſtem reſerauit. Hoc ſignificatum eſt Heſter. iiij. quia cum nullus pa lacium regis intrare auſus eſſet: vir ga regis aurea ipſuꝫ introduxit. In inferno quia ipſum ſpoliauit. Gen̄. xxxij. In baculo meo tranſiui iorda neꝫ iſtum. ⁊ nūc cum duab9 turmis regredior. Due turme fuerunt om nes ſancti qui fuerūt ante legem et ſub lege. vel vna turma fuit angelo rum. ⁊ alia hominum. Exaltata eſt etiam in mūdo. ⁊ hoc tripliciter Pri mo quia ponitur in locis eminētib9 eccleſiarum Habem9 etenim memo riale paſſionis. vnum in viſu qḋ eſt paſſio chriſti in imaginib9 figurata Aliud ī auditu: quod eſt ipſa paſſio chriſti predicata. Tercium in guſtu quod eſt chriſti paſſio in ſacramen to altaris tam ſignāter expreſſa. Se cūdo imprimimur in frontibus fideli um. Hoc ſignificatum eſt Exo. xij. vbi ſanguis agni iubetur poni in ſu perliminari. ⁊ in vtroqꝫ poſte. Sup liminare ē frōs. ſed duo poſtes ſūt corp9 ⁊ cor. Debet autem memoria crucifixi eſſe in fronte per impreſſio nem. in corpore per mortificationem et in corde per frequentem recorda tionem. Tercio per miraculoꝝ ope rationem prout patet in inuentione

et exaltatōe crucis vbi p ꝟtutē ſan
cte crucis multa miracula ſunt oſ̄ſa
Exaltabit̄ aūt in iudicō qꝛ ſup̄ ſolis
radios tūc lucebit. Criſ. Sol obſcu
rabit̄. ⁊ luna non dabit lumē ſuum
vt diſcas qm̄ crux eſt luna lucidior.
et ſole erit clarior. Secūdo iſta ex
altatio attēditur q̄ntū ad illū qui ī
cruce pepēdit. Qui q̄dez deſcenderat
et ſe hūiliauerat q̄ntū ad q̄tuor .ſ.
quantū ad mortis ſuppliciū cuius de
bitor ipſe non erat. q̄ntū ad locū qꝛ
corp⁹ poſitū fuit in ſepulchro ⁊ eius
aīa fuit poſita in limbo. cū vtrūqꝫ de
buiſſet eſſe in celo. q̄ntum ad multi
plex obprobriū qđ a iudeis ſepi⁹ au
diuit. cū tn̄ laudes ⁊ grāꝝ actiones
poti⁹ audire debuiſſꝫ. quantū ad hu
mane poteſtatis ſubiectionez qꝛ tra
ditus ē hūane poteſtati. cū ipē in ma
nu habēt oīm poteſtates. Quia igit̄
xp̄s ſic deſcenderat. ideo p crucē me
ruit exaltari. Primo q̄ntū ad glori
oſam reſurrectionē. vt q̄ ſe hūiliaue
rat vſqꝫ ad ſuppliciū mortis gloriam
inueret glorioſe reſurrectionis Se
cūdo q̄ntū ad mirabilē aſcenſionem
vt q̄ ſe hūiliauerat vſqꝫ ad ſepulch
rū. ⁊ ad limbū exaltaret̄ vſqꝫ ad ce
lū. Tercio q̄ntū ad paterne dextere
ſeſſionē vt q̄ deſcenderat vſqꝫ ad ob
probria exprobrātiū exaltaret̄ vſqꝫ
ad dextere paterne faſtigiū. Quar
to q̄ntū ad iudiciariā poteſtatez. vt
qui hūane poteſtati fuerat ſubiect⁹
et iniuſte iudicatus omnium iudex
ſit effectus.

¶ CCxliii. De eodē ſermo q̄rt⁹.

Si exaltat⁹ fuero a terra oīa
traham ad meipſū. Jo. xii.
Jn hijs verbis duo tangunt̄
Primū eſt ſublimitas crucis. cū dr̄.
Si exaltat⁹ fuero a terra. Secūdum
eſt vtilitas paſſionis. cum ſubdit̄.
oīa trahā ad meipſū. ¶ Circa p̄mū
eſt notandū qꝛ ipſa crux fuit multi
plicater exaltata. Primū vt eēt ec
cleſie candelabꝝ Lu. xi. nemo accen
dit lucernā. Criſ. Lucerna vniuerſa
lis eſt eccleſia. candelabꝝ crucis eſt
lignum. lucerna diuina ſapīa incar
nata. Lucerna igitur in candelabro
exiſtens xp̄s eſt pendēs in cruce Se
cundo vt eſſet nauis eccīe malum.
Criſ. nauigat eccleſia inſtructa fidi
gubernaculo felici curſu per huius ſe
culi mare habens deum gubernato
rem. angelos remiges. portās cho
ros omnīū ſanctoꝝ erecta in medio
ipſa ſalutari arbore crucis in q̄ euan
gelice fidei vela ſuſpendens ſpū ſanc
to flante. ad portum paradiſi deduci
tur. Tercō vt eſſet ſolium iudicis
Leo papa O admirabilis potētia cru
cis. o ineffabilis gloria paſſionis in
qua ⁊ tribunal domini ⁊ iudiciū mū
di ⁊ poteſtas eſt crucifixi. Jſto autē
ſolio xp̄s iudicia ſua exercuit. ⁊ ius
ſuum omnib⁹ dedit. Ambro. Auctor
humani generis in cruce exiſtens pi
etatis officia diuidebat. perſecutionē
apoſtolis. pacem diſcipulis. corpus
iudeis. patri ſpm̄. virgini paranphū
latroni paradiſum. peccatoribus in
fernum. xp̄ianis penitētibus crucem
cōmendauit. Quarto vt eſſꝫ cathe
dra magiſtralis. Aug⁹. Lignum in
quo fixa fuerant membra moriētis
etiam cathedra fuit chriſti docētis.
Docuit autem ibi tres lectiones que
ſignificātur per titulum ibi poſitum.
Docet enim peccatores qꝛ ſperēt et
firmiter confidāt per crucem ſaluari
Jdeo dicitur ihus .i. ſaluator. Docet
bonos vt per crucem ſperent virtuti
bus adornari. ideo dr̄ nazarenus id
eſt florid⁹. docet beatos vt per cru
cem ſciant ſe in celeſtibus coronari.
ideo dr̄. rex iudeorum ¶ Secūdo ponit̄
vtilitas ſiue efficacia paſſionis. cuꝫ
dicitur. Omnia traham ad meipſū.
Jſta āt tractio trib⁹ modis pt̄ itelligi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Primo vt dicatꝛ nos trahere ꝑ mul
tiplicē efficaciā ſue v̾tutis. Sūt nāqꝫ
quatuoꝛ q̄ ꝯmuniē attrahere dicunē
ſcꝫ ſimile. vacuū. calidū. ⁊ q̄dā natu-
les ꝓprietates rerꝫ. Xp̄s aūt nos at
trahit. ꝑ ſimile noſtre mortalitatis.
Heb. ij. debuit aūt per oīa fratribꝰ
aſſimulari ⁊c̄. Per vacuū ſue paup
tatis. ij. Cor. viij. Satis grām dn̄i
noſtri iheſu xp̄i quoniā ꝓpē nos ege
nꝰ factꝰ ē ⁊c̄. Per calidū caritatis
Jo. xv. Maiorē hac dilectiōeꝫ nemo
hꝫ ⁊c̄. Per ꝓprium pietatis q̄ꝛ ei eſt
proprium ſemp miſereri ⁊ parcē. Si
cut ei adamas naturaliter attrahit
ferꝝ. ſic ⁊ xp̄i pietas ad ſe trahit oē
cor durꝝ. Secūdo vt ipē dicatur nos
trahere ꝑ diſpoſitōneꝫ ſui corpis in
cruce exiſtētis. Et hoc q̄druplr ſcd̄ꝫ
Bern̄. ſcꝫ Per capitis inclinatōeꝫ. ſi
cut vnꝰ amicꝰ attrahit aliū vt det ſi
bi oſculū. Cāti. viij. Quis michi det
te fratrē meū ⁊c̄. Per brachiorum extenſione
apertionē ſicut mater attrahit filiū.
Jſa. xlix. Nunq̄d mulier obliuiſci pt
infantē ſuū ⁊c̄. Per manū ꝑforacio aptione
nē. ſicut liberalis attrahit egenum.
xp̄s nāqꝫ manꝰ perforatas hūit. q̄ꝛ
nichil ſibi retinuit ſed aīam dedit pa
tri. corpꝰ Joſeph. ecciaꝫ Petro. ma
trē Johāni. paradiſuꝫ latroni. ⁊ ve
ſtes crucifixori. Per lateris aptionē
ſicut foramen attrahit ad ſe colūbā
ad abſcondēdū. Canti. ij. Surge ꝓpe
ra amica mea ⁊ veni i foraminibꝰ pe
tre i cauerna macerie. Tercō vt di
catꝛ nos trahere ꝑ efficaciā ſui ſāgui
nis. Circa q̄d notandū ꝙ hō erat a
deo elongatꝰ frigore nimio repletꝰ
amaricatꝰ in carceribꝰ ⁊ induratus
Sanguis autē xp̄i hꝫ v̾tutē reuocati
uam ꝑ quaꝫ reuocat elongatos. Si
cut em̄ illi q̄ reuocant aues arborem
aſcendūt ⁊ ad ipſas ſibulāt. ſic ⁊ cri
ſtꝰ arborē crucis aſcēdēs reclamauit
verb. Lu. xxiij. pater ignoſce ill̄. cla
mauit etiā cū lacrimis Heb. v. Cū cla
more valido ⁊ lacrimis exauditꝰ ē cla
mauit etiaꝫ ſanguine Gen̄. iiij. Vox
ſāguinis fratris tui abel clamat ad
me de terra. Tren̄. i. O vos oēs qui
trāſitis ꝑ viā ⁊c̄. Secūdo hꝫ v̾tutē
calefactiuaꝫ ꝑ quam calefacit frigi
dos. hoc ſignificatū eſt. ꝓ. Macha.
vi. vbi dr̄ ꝙ elephātis oſtendebant
ſanguinē vue ⁊ mori ad inflāmāduꝫ
eos ad pliū. Fructꝰ mori ſm̄ Ambro.
primo ē albꝰ poſtea ē rubeꝰ. poſtea
ē niger. Sic xp̄s ꝑmo fuit albꝰ. i. in
nocēs ⁊ purꝰ in tota ſua ꝯuerſatōe
rubeꝰ i cruce. ⁊ niger i morte. Ter
cio hūit v̾tutē dulcoratiuaꝫ ꝑ quam
dulcorabat amaricatos. hoc ſignifi
catū eſt Exo. xv. vbi dicitꝛ ꝙ lignuꝫ
in aq̄s amaras imiſſum eas dulcora
uit. q̄ꝛ memoria crucis oēs tribulatō
nes in dulcedinē ꝯuertit. Bernar.
Tua dulcedo ſtephano lapides tor
rētes dulcorauit craticulam laurētio
dulcem fecit ꝑ tua dulcedine ibant
apoſtoli gaudētes a ꝯſpcū ꝯcilij ⁊c̄.
Dicitur ꝙ ſi vas cerenoue viridiſqꝫ
clauſū ponatꝛ in aq̄. aq̄ que ꝑ poros
ingreditꝛ dulcis efficitꝛ. Jſtud vas ce
renoue clauſū fuit corpꝰ xp̄i q̄d ⁊ fu
it cereū. ſcꝫ de ape. i. virgine natꝰ ⁊
nouū. q̄ꝛ nulla vetuſtate infectū. et
clauſū q̄ꝛ nulli temptationi puiū Po
ri autē eiꝰ ſūt vulnera in que ſi tribu
lationes imittūtur in dulcedinē con
uertūtur Greḡ. Si xp̄i paſſio ad me
moriā reducitꝛ nichil adeo durꝝ quod
non equo animo toleretꝛ. Quarto
hꝫ v̾tutē reſeratiuā per quā eduxit i
carceratos in limbo poſitos. Zach.
ix. Tu qꝫ in ſanguine teſtamenti tui
emiſiſti vinctos tuos de lacu in quo
nō eſt aqua. Vn̄ in hyſtorijs legitur
ꝙ Salomon habebat ſtrutionem ha
bentē pullū quem cū in caua vitrea
incluſiſſet ⁊ pater illum habere nō
poſſet vermē de deſerto attulit de cꝰ

ſanguine vitꝝ liniuit ⁊ ꝓtinus ꝯfractū fuit. Iſta cauea ē infernal' cauerna in q̄ incluſus erat pullꝰ .i. oīm ſanctoꝝ cetus. Sꝫ venit vermiculꝰ .i. xp̄s qui dixit in pſalmo. Ego ſū vermis ⁊c̄. ⁊ cū ſanguine ſuo īfernū fregit et ſcōs q̄ ibi erāt eduxit. p̄s. Cōtriuit por. ere. ⁊c̄. Ozee. Ero mors tua ⁊c̄. Dr aūt xp̄s v̄mis. q̄ꝛ v̄mis generat' ex humore terre v̄tute caloris ſolaris. Et ſicut vermis patrē hꝫ in cel' et matrē in terris. ſic xp̄s hꝫ in cel' patrē ſuū ſine matre. in terris mrē ſine patre. Quinto hꝫ v̄tutē mollificatiuā p̄ quā emollit ⁊ frāgit īduratos. vñ dr Nume. xx. ꝙ moyſes v̄ga bis ſilicē pcuſſit ⁊ inde aque largiſſime emanarūt q̄ꝛ multi que ſaxei videbātur ſepe ad memoriā crucis dñice ad lacrimas ꝯmouētur. Saxum qn̄qꝫ frāgit' ferro. aliqn̄ igne ſuppoſitō. Eſt etiā quoddā genꝰ lapidis. qd̄ addamas dicit' qui tm̄ frāgitur ſanguine hyrcino. Sūt ergo q̄dā q̄ ad pn̄iam frāgunt' timore diuine potētie. iſti frāgunt' ferro. Quidā amore diuine grē. iſti frāgūt' igne. q̄dā recordatōe paſſionis dñice. iſti frāgūtur ſanguine.

CCxliiij. De ſancto Matheo apoſtolo. ſermo primꝰ

Iheruſalē euangeliſtā dabo. Iſa. xli. Ad hoc ꝙ aliqd̄ donū ſit gratū. tria requirūtur. Vnū ex parte dantis ꝙ ſcꝫ det liberaliter. Secundū ex pte illiꝰ cui ſit donatio ſcꝫ ꝙ ſit dignꝰ ipſum recipere. Terciū ex parte ipſiꝰ doni ꝙ ſit precioſū ⁊ vtile. Iſta tria tangūtur in v̄bis pmiſſis. Primo ex parte dei tāgitur magna libe̾alitas cum dr. dabo. Iaco. i. Si q̄s veſtꝝ indiget ſapiētia poſtulet a deo qui dat oībꝰ affluēter. Deꝰ em̄ tria opa fecit in quibꝰ valde liberalis fuit. Primū fuit opꝰ creatōis in quo tā liberalis extitit ꝙ celū ⁊ terrā. ſolem ⁊ lunā. ſtellas ⁊ oīa aſtra celi creauit vt mireris ⁊ diligas creatorē eoꝝ. ⁊ ne errorē deceptꝰ adores ea que creauit dñs deus tuꝰ in miniſterium cunctis gētibꝰ. Secundū eſt opꝰ redēptōis vbi fuit liberalior. p̄s. Apud dñm miſericordia ⁊ co. a. eū re. Bernar. vere copioſa. q̄ꝛ nō gutta ſāguinis ſed vnda fluminis largiter per quinqꝫ partes corpis emanauit. Terciū eſt opꝰ glorificatōnis vbi eſt liberaliſſimꝰ. i. Coꝛ. ij. Nō oculus non vidit nec auris audiuit nec ī cor hoīs aſcēdit ⁊c̄. Secūdo notat' ex parte illiꝰ cui ſit donatio magna dignitas cum dr. iheruſalē. Per iheruſalem q̄ interp̄tatur viſio pacis. eccleſia itelligitur. Dicit autem Augꝰ. in libro de ordine. Videbit deum q̄ bene viuit bene orat ⁊ bene ſtudet. Iſta āt viſio p̄t intelligi vel in pn̄ti vel in futuro. In pn̄ti quidem deus cognoſcitur in diuinis mādatis. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit videbit deum q̄ bene viuit. p̄s. A mādatis tuis intellexi. In orōibꝰ deuotis. vñ ſubdit. q̄ bene orat. ij. Paral'. xx. Cum ignoremꝰ quid agē debeamꝰ hoc ſolum reſiduū habemꝰ vt oculos noſtros dirigamꝰ ad te. In diuinis ſcripturis. vnde ſubdit'. qui bene ſtudet. p̄s. Lucerna pedibꝰ meis verbū tuū ⁊c̄. Vel p̄t intelligi de viſione q̄ erit in patria ex q̄ cauſabitur in homine ſūma dilectio ex eo ꝙ bene vixit. pfecta fruicio ex eo ꝙ bn̄ orauit. pfecta ꝯgnitio ex eo ꝙ bn̄ ſtuduit. Iſa. lx. Tūc videb'. Ecce ꝯgnitio. Et afflues. Ecce fruitio. Et mirabit' ⁊ dilatabit' cor tuū. Ecce dilectio. Btūs igit' mathꝰ bene vixit. q̄ꝛ vixit obediēter quo ad deū. quia ſtatim vt xp̄s eū vocauit ſibi obediuit. Sincerit' quo ad ſeipſū. q̄ꝛ nihil terrenū poſſidere voluit. ſed oīa deliqt. Patienter. quo ad malos q̄ꝛ cū murmurarēt ꝙ xp̄s ad peccatorē di

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ũertiſſet · ipſe nullũ ĩpatientẽ v̓bũ dix
it · Huiliter · quo ad bonos · publica
nũ humilit̓ ſe appellãs · Ipſe etiã bñ
orauit · Act · i · Hij oẽs erãt pſeueran
tes vnanimit̄ · in orõne cũ mulieribꝰ
et maria mater ihu · Eiꝰ em̃ orõ fuit
caritatiua · iõ & vnanimit̄ · fuit pſeue
rãtiſſima · ideo & pſeuerãtes · attẽ
tiſſima qꝛ orabat cũ matre grẽ · ⁊ effi
catiſſima qꝛ orauit cũ mrẽ miſericor
die · Ipſe etiã bñ ſtuduit ⁊ intãtum
ꝓfecit ꝙ libꝝ plenũ diuina grã ↄpi
lauit · ⁊ qꝛ ſic bñ vixit · bñ orauit · ⁊
bñ ſtuduit · idõ mõ accipe ꝓmeruit
ꝑfectã dilectionẽ rõne vite ſcẽ · frui
tionẽ rõne orõis deuote · ⁊ ↄgnitõez
rõne ſtudij ⁊ diuine ſapie · Tercõ ex
ꝑte domi notat̄ mag̃ dignitas ⁊ pre
cioſitas · Iſta aũt precioſitas attẽdi
tur ex ꝑte illiꝰ qui ſcripſit · ⁊ ex ꝑte
euãgelij qd ſcripſit · Ille em̃ q̃ ſcrip
ſit · ſcz matheꝰ fuit in forma hoĩs ꝑfi
guratꝰ a xp̃o imediate edoctꝰ ⁊ a v̓
gine glorioſa in ſpecialẽ familiarita
tẽ aſſumptꝰ Fuit em̃ ꝑfiguratꝰ ĩ ſpe
cie hoĩs · qꝛ hõ ẽ aĩal rõnale mortale
Ante v̓o incarnatõez deꝰ erat ſpũs
Ioh · iiij · Spũs ẽ deꝰ · ſed nrãm mor
litatẽ ſuſcipiẽs factus ẽ aĩal rõnale
mortle · Qd fuerit aĩal apparuit in in
carnatõe · ꝙ fuerit rõnal' apparuit ĩ
predicatõe · ꝙ fuerit mortlis apparu
it in paſſiõe · Matheꝰ aũt in ꝓncipio
ſui euãgelij oñdit xp̃i incarnatõez · ĩ
medio ꝑdicatõez · ⁊ in fine paſſionẽ
Secũdo btũs matheꝰ fuit ꝑ xp̃m im
mediate edoctꝰ · Ioh · v · Oĩa quecũ
qꝫ audiui a prẽ meo nota feci vobis
qui ⁊ oĩa miracula xp̃i vidit · Et qꝛ
euãgeliſte ſunt teſtes xp̃i · ⁊ teſtimo
niũ aliqñ fert̄ de viſu · aliqñ de audi
tu · Ideo xp̃s duos teſtes de viſu hr̃e
voluit · ſcz matheũ ⁊ iohẽm ⁊ duos
teſtes hr̃e voluit de auditu · ſcz Mar
cũ ⁊ Lucã Terꝰ btũs matheꝰ fuit a
v̓gie maria ĩ ſpãlẽ faĩliaritatẽ aſſũp
tus · Fuit em̃ btẽ virgis notariꝰ · qꝛ
ſuam genealogiam deſcripſit Secre
tarius qꝛ multa maxime in ꝓncipio
poſuit que nõ niſi ab ipſa ſcire potu
it · Cubicularius · qꝛ eius cubiculum
immaculatum fuiſſe docuit dicens ·
Math · i · Anteqꝫ ↄuenirent inuẽta
eſt in vtero habens de ſpũ ſancto ·
Euangeliũ etiam quod ſcripſit fuit
valde ſublime ⁊ precioſuz · quod pa
tet ex tribꝰ · Primo quia fuit a bea
to marco abbreuiatum · Iohannes
non habuit abbreuiatorez · qꝛ ait de
xp̃i diuinitate que abbreuiari nõ po
teſt · Lucas etiã nõ habuit · nec Mar
cus Matheꝰ vero habuit · Cuiꝰ ratio
nem aſſignat · Augꝰ dicens · Mathe
us ſcripſiſſe legitur incarnationẽ do
mini ſcd̓m ſtirpem regiam · Lucas
vero ſcd̓m ſacerdotalem · Et ideo lu
cas non habuit abbreuiatorem Ma
theꝰ autem habuit · qꝛ regis eſt nõ
eſſe ſine comitũ obſequio · ſacerdos
autem in ſancta ſanctoꝝ ſolus intra
bat · Secũdo · quia fuit a barnaba in
magna reuerentia habitum · qui ip
ſum euangelium ſecum portabat ⁊
ſuper infirmos ponebat · ⁊ ſecum in
ſepulchro poni mandauit · Ideo autẽ
ſecum portabat vt ab omnibus ma
lis protegeretur · ideo ſuper ĩfirmos
ponebat vt ſanarentur · ⁊ idcirco ſe
cum ſepeliri voluit : vt ſecurius mo
reretur · Tercio fuit ab eccleſia val
de approbatum Eccleſia enim valde
frequenter recitare ſolet euangelia
Mathei · epiſtolas Pauli ⁊ Dauid
pſalmos ne aliquis deſperet quocun
qꝫ genere peccati peccet · Omne em̃
peccatum aut cõmittitur ex infirmi
tate humana · ⁊ iſto modo peccauit
matheꝰ · pecunias ei augere ꝓcedit
ex humana infirmitate Aut ex igno
rãtia · ⁊ iſto modo peccauit paulus ·
ꝑ · Thi · i · Ignorãs feci in icredulita
te Aut ex malicia · ⁊ iſto mõ peccauit

dauid qui homicidium ⁊ adulteriuꝫ
ꝑpetrauit. Omne eciaꝫ pctm̄ aut ē
in deū: ſicut pctm̄ ꝑfidie ⁊ iſto mō
peccauit paulꝰ. aut ē in ꝓximum. ſi
cut homicidiuꝫ ⁊ iſto mō peccauit da
uid. ꝗ eſt in ſeipſum. ſicut cupiditas
rerū. ⁊ iſto mō peccauit mathꝰ. De
ciā peccatū ꝗ ꝓcedit ex calore cōcu
piſcētie. iſto mō peccauit dauid qui
adulterium cōmiſit. ꝗ ex auaricia. ⁊
iſto modo peccauit Mathꝰ qui fuit
auariciā ſecutꝰ. ꝗ ex ſuperbia. ⁊ iſto
mō peccauit Paulꝰ: ꝗ ſuperbe in ſā
ctos ꝑſecutionē exercuit.

¶ CCxlv. De eodē ſermo ſecundꝰ.

Opus fac euangeliſte ⁊c. ij.
Thimo. iiij. Opꝰ euāgeliſte
eſt euāgeliū ꝑdicare vel ſcri
bere. vel ſcdm̄ euangeliū viuē. Iſto
triplici mō beatꝰ Matheus opꝰ euā
geliſte fecit. ¶ Primo qꝛ euāgeliū p
dicauit. Predicauit aūt ſapienē: qꝛ
ſicut in legēda habet̄ oīa figmenta
demonū detegebat dyabolꝰ nāqꝫ ali
qn̄ ſuadet aperte malū ⁊ tūc neceſſa
ria ē reſiſtētia. Aliqn̄ qđ videt̄ bonū
eſſe. ⁊ tunc neceſſaria ē ſapiā. Aliqn̄
illud qđ videt̄ eſſe ꝑplexū ⁊ tūc ne
ceſſaria ē diſcretio ꝓuida Suadebat
dyabolꝰ aperte malū: qn̄ magi vole
bāt ſe facē adorari. ⁊ iđ duos draco
nes ignē ſpirātes miſerūt. Sꝫ illđ vi
cit per reſiſtentiā. qꝛ cōſtanē reſiſtit
et ſigno crucis dracones fugauit De
inde ſuaſit dyabolꝰ apparens bonū. ſi
cut qn̄ ſacerdotes ydolorū ſibi volue
rūt ſacrificare. Sꝫ iſtud vicit per ſa
pientiā: qꝛ ſapienter docuit ſoli deo
eſſe ſacrificādū. ⁊ oīa que attulerāt
reſpuit. ⁊ inde eccias edificari prece
pit. Deinde dyabolus ſuaſit illud qđ
videbat̄ ꝑplexū. ſcꝫ aut Epigeniā
regi in vxorē dare. aut mortē ſbire.
malū nāqꝫ erat: ſi apl's occideretur.
et tamē peius: ſi vgo dei violaret̄.
Sed iſtud vicit per diſcretionē proui
dam qꝛ elegit: vt fieret minꝰ malū.
ſcꝫ ſui occaſio ꝙ maius malū cōmit
teret̄. ſcꝫ vgīs violatio. Secūdo pre
dicauit fidelit̄. qꝛ honorē dn̄i ſui ſibi
noluit vſurpare nec ſacrificiū qđ vo
lebāt impendere recipe. Predicator
nāqꝫ licet multos cōuertat. hoc tam̄
nō ſibi: ſed diuine vtuti debet aſſcri
bere. Nō em̄ dat virtutē gradiendi
ille: ꝗ cum lucerna ꝑcedit: nec vitaꝫ
comedēti ille ꝗ cibū admiſtrat. nec
cāpana virtutē orandi: que ad eccle
ſiā vocat. nec tuba virtutē preliādi
que ad ꝑliū incitat ⁊ inuitat. Sic p
dicator ꝑt exterius iuuare. vt aliqs
per viā ſalutis incedat. vt vita gr̄e
viuat. vt deuotōneꝫ acq̄rat: vt dya
bolo fortiter reſiſtat. ſed niſi deꝰ inte
rius opet̄ nō valet ad iſta. Tercō p
dicauit cōſtanter: qꝛ nec ꝓmiſſis po
tuit emolliri: cū rex dimidiuꝫ regni
ſui ſibi dare ꝓmittēt: nec minis dete
reri: nec ſupplicijs ſuperari. ſed miſſā
deuote ꝑficiēs mortē accepit. ¶ Secū
do fecit opꝰ euāgeliſte: qꝛ euāgeliū
ſcripſit. Sic ipē fuit apoſtolꝰ. euāge
liſta ⁊ martir. ita qꝛ i nullo alio tres
prerogatiue ſimul iuenūtur Petrꝰ
em̄ erāt apoſtolꝰ ⁊ martir ſed nō euā
geliſta. Johānes fuit apoſtolꝰ ⁊ euā
geliſta ſed nō fuit martir Stephanꝰ
fuit martir ſed nō fuit apoſtolꝰ nec
euāgeliſta. Mathꝰ aūt fuit apoſto
lus. ⁊ quantum ad hoc factus eſt iu
dex mūdi. Mat. xix. Cum ſederit fili
us hominis ⁊c. Erit autem iudex nō
ſententiam ferendo ſed iudici aſſiſtē
do. Prouer. vlti. Nobilis in portis
vir eius. quando ſederit cum ſena
toribus terre Vel iudicis ſententiam
ſubſcribendo. Pſalmiſta. Vt faciāt
in eis iudicium conſcriptum. vel iu
dicis ſententiam cōmendando. Apo
calipſ. xix. Laus ⁊ gloria ⁊ virtꝰ deo
noſtro ⁊c. ꝉ malos ex vite merito
condemnando. Prouerbiorū. xxiij.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Incedebāt mali ↄtra bonos ⁊c̄. Se
cūdo fuit euangeliſta. ⁊ q̄ntū ad hoc
fuit notariꝰ xp̄i. Mat. xiij. Oīs ſcri
ba doctꝰ in regno celoꝝ ⁊c̄. Iſte nā
q̄ ſcriba in euāgelio poſuit noua xp̄i
documēta poſuit ⁊ vetera. i. veterꝝ ꝓ
phetarꝝ teſtimonia. i. cui eciā ꝑt cōue
nire illud qđ legitur Leui. xxvi. Co
medetis vetuſtiſſima veterꝝ ⁊ vetera
nouis ſupuenientibꝰ ꝓiicietis. Ipſe
enī comedit. i. in ſuo euangelio. icoꝛ
pauit vetuſtiſſima. i. dei mandata in
corde hoīs ab ipſa ſua ꝑma creatiōe
cōſcripta. ⁊ noua. i. xp̄i p̄cepta de no
uo ꝓmulgata. Abiecit autē vetera. i.
ceriīmonialia oſtendēs oīa eſſe ↄpleta
Tercio fuit martir dei. ⁊ q̄ntuȝ ad
hoc fuit teſtis eius. q̄ꝛ martir teſtis
vocat̄. Iſte autem fidē teſtificatꝰ eſt
et corde veraciter eā tenendo. ⁊ ore
feruēter p̄dicādo. ⁊ ope eā operibꝰ
cōprobādo ⁊ ſanguine ꝓ ipſa mori
endo ¶ Tercio fecit opꝰ euāgeliſte.
q̄ꝛ ſcđm euangeliū vixit ⁊ hoc reſpe
ctu di. ⁊ ꝓximi. ⁊ ſui ¶ Reſpectu dei.
q̄ꝛ ſecutꝰ eſt ipſū greſſu corpis. affe
ctu mētis ⁊ effectu opis. Ambroſiꝰ
Seq̄batur Matheꝰ xp̄m letus ⁊ ala
crer Ecce greſſus corpis. ⁊ exultauit
dicēs. Iam nō publicanū gero iam
nō porto leui. Ecce mutatio affectꝰ
mētis. Exui leui poſtq̄ xp̄m indui.
Ecce mutatio opis ¶ Vixit ſecūdum
euāgeliū reſpectu ꝓximi. q̄ꝛ paupe
res paſcebat ⁊ xp̄o ⁊ diſcipulis cōui
uiū faciebat. non tantū corpale ſed
maxime ſp̄uale. Fecit inq̄t leui ei cō
uiuiū magnū in domo ſua Vere ma
gnū q̄ꝛ talis cibꝰ ſp̄ualis delectat ani
mum. glo. ibidē. Qui domicilio rece
pit interno. maximis exuberantiū de
lectationibꝰ voluptatū paſcit xp̄m.
Gregorius. Apud phariſeū veritas
paſcebatur foris. apud mulierez pe
nitentē paſcitur intꝰ Potat angelū
Bernardꝰ. Lacrime penitētiū ſunt
vinum angeloꝝ. Fecit deo magnuȝ
feſtum. Ps. Reliq̄e cogitationis di
em feſtum agēt tibi. Et angelis ma
gnum gaudium facit. Lu. xv. Gau
dium erit an. in ce. ſu. vno pec. pe.
agente ¶ Vixit eciam ſcđm euangeli
um reſpectu ſui. q̄ꝛ ⁊ patiens fuit ⁊
cito vitam mutauit. Patiēs enī fuit
q̄ꝛ iudei dicebant ipſum eſſe peccato
rem: qui erat iuſtificatꝰ. dicebant
eum eſſe publicanū: qui erat mūda
tꝰ. ⁊ p̄ntia chriſti indignū: qui iam
dignꝰ erat effectꝰ. Sed ad iſta i nul
lo fuit cōmotꝰ: nec in animo: nec in
aliqua turbatione. nec in ſigno ex a
liqua vultꝰ oſtenſione. nec in ore ex
aliquo impatiēti ſermone. nec ex fa
cto. ex aliquo iniurioſo ope. Vitam
ſuam eciam cito mutauit. q̄ꝛ ad vnā
xp̄i vocem obediuit. Quidam nāq̄
cōuertūtur ad vnam vocē dei. ſcȝ ad
interiorem inſpiratōeȝ. Alij vero nō
niſi habeāt duas. ſcȝ inſpirationem
et exteriorem exhortationē. Alij nō
niſi cum illis duabus habeant terci
am. ſcilicet diuitiarꝝ cumulationem.
Alij vero non: niſi cum illis tribꝰ ha
beāt q̄rtā ſcȝ flagellatōneȝ ⁊ tūc fla
gellati ad deū currūt. Ps. Multipli
cate ſūt īfirmitates eoꝝ poſtea acce
lerauerunt.

¶ CCxlvi. De eodē ſermo tercꝰ

Relictis omnibꝰ ſurgens ſecu
tꝰ eſt eum. Luce. v. In iſto
euangelio ponit̄ duplex dif
ferētia infirmātium. quoꝝ quidā in
firmitatē recognoſcebāt. alij recog
noſcere nolebāt. in horꝝ medio me
dicus conſtitutꝰ erat. Agit̄ auteȝ in
hoc euangelio de tribus ¶ Primo de
infirmo. id eſt matheo ſanato. qui
ſuam infirmitatem recognoſcebat.
cum dicitur. Relictis omnibus ⁊c̄.
Eſt autem tam velociter ipſū ſecutꝰ
non ex animi leuitate: ſʒ ex dei v̓tute

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Nam ſex de cauſis eſt ipſuz ſecut⁹ tã
velociter: quas Jheronim⁹ ponit ĩ ori
ginali. Prima fuit verbi dei v̓tuoſa
operatione cõuerſus. Secunda qꝛ fuit
dei inſpiratõne afflat⁹. Iſtos duos
modos tãgit: cũ dicit. Arguit Por
phiri⁹ ꝛ Julian⁹. auguſt⁹ vel imperi
tiã hyſtoria mentiẽtis vel ſtulticiam
eoꝝ qui ſtatim ſecuti ſunt ſaluatorẽ
quaſi irracõnabilit̃ vocantẽ hominẽ
ſicut ſecuti. Habet eñ xp̃s duos ſup̃
dictos modos vocãdi. ſcꝫ ꝑ exterio
rẽ verbi exhortationez. ad Heb. iiij.
viu⁹ eſt ſermo dei ꝛ efficax ꝛ c̃. p̃s.
Dedit voci ſue vocẽ v̓tutis. idõ verbũ
dei ꝯpat̃ ſurculo arbori inſito. Jaco.
ij. Suſcipite inſituz verbũ ꝛ c̃. Sicut
eñ ſurcul⁹ trahit totã arborẽ ad ſui
naturã. Sic verbuz dei trahit totum
cor ad ſui grãm. ſecũdo per internaz
inſpiratõez. p̃s. Audiam q̃d loqua
tur in me dñs. ꝛ c̃. Apoc. iij. Ego ſto
ad oſtium ꝛ pulſo ꝛ c̃. Tercio mira
culoꝝ viſione ꝑmot⁹. vñ ſubdit Cũ
tãte v̓tutes tãtaqꝫ ſigna p̃ceſſerint
que apoſtolos vidiſſe añq̃ crederẽt
dubium nõ eſt. Miracula namqꝫ ho
minẽ ſepe cõuertũt qñ rudes ſũt. Sa
piens vero doctrina cõuertit quãdo
dociles ſunt. ꝑ. Coꝝ. ꝑ. Judei ſig̃ pe
tũt greci ſapiam querũt. Quarto
ſplendore faciei illuſtrat⁹ Vñ ſ̃bdit
Certe fulgor ipẽ ꝛ maieſtas diuinita
tis occulta que etiã ĩ hũana facie ni
tebat ex ꝑmo ad ſe videtes trahere
poterat aſpectu. Facies eñ xp̃i erat
valde ſpecioſa ad videndũ. ꝑ. Pet̃.
ꝑ. In quẽ deſiderant angeli ꝓſpicẽ
Gracioſa ad diligẽdũ. Heſter. xv.
facies tua plena ẽ graciaꝝ Lumino
ſa ad inuitãdũ. p̃s. Illumina faciez
tuã ſup ſeruũ tuũ. Non fuit ergo mi
rũ. ſi viſio faciei ſue tã facilit̃ attra
hebat que ſic erat ſpecioſa. ſic g̃cio
ſa ſic lumioſa. Quinto glorioſa ma
ieſtate allect⁹. Cũ dicat̃. ꝛ maieſtas

diuinitaſqꝫ occulta. Ber. Dño ꝓp̃t̃
manſuetudinẽ que in te ꝑdicat̃. cur
rim⁹ poſt te dñe ihẽſu. audientes q̃
nõ ſpernis pauperẽ ꝛ peccatorẽ non
horreas. nõ horruiſti ꝯfitentẽ latro
nẽ nõ lacrimantẽ peccatricẽ nõ ſup
plicantẽ chananeã. nõ deprehenſam
in adulterio. nõ ſedentẽ ĩ theloneo.
non ſupplicantẽ publicanũ. nõ negã
tem diſcipulũ. nõ pſecutorẽ diſcipu
loꝝ. nõ ipõs crucifixores tuos. Sex
to potẽti v̓tute attract⁹. Si enim in
magnete lapide hec v̓t⁹ eſſe dicatur
vt anulos ꝛ feſtucas ſibi attrahit:
quanto magis dñs omniũ creatura
rũ ſibi attrahere poterat quos vole
bat. Iſta eñ tractio non erat ꝑ coa
ctionẽ: ſed per quãdã inductionẽ. ſi
cut oſtẽdit beat⁹ Aug⁹ exemplo ra
mi viridis ꝛ nucis. Oſtendis inquit
oui ramũ viridem ꝛ attrahis eum.
oſtendis puero nucis ꝛ trahis eum.
non violentiã inferrendo: ſed appeti
tũ alliciẽdo. Et ꝓpheta hoc oſtendit
exemplo pelliparij. Ps̃. Extendens
celũ ſicut pellem. Sicut eñ pellipari
us expandit pellem pulchrã añ emp
torem vt ſcꝫ alliciat eũ ad emendũ.
ſic de⁹ celum ſtellis depictũ ꝛ ornatũ
nobis expãdit vt nos alliciat deſide
randũ. ¶ Secũdo agit̃ de infirmis q̃
ſuã infirmitatẽ non recognoſcebãt
quos xp̃s in ſua infirmitate reliquit
Cum dr̃. Et murmurabant ſcribe ꝛ
pharisei ꝛ c̃. Pharisei nãqꝫ triplici ĩ
firmitate laborabãt. Prima infirmi
tas erat murmurationis. Eſt autẽ
quedã murmuracio bona. ſicut mur
murare contra aperta mala. Vnde
quidam de tali reprehendũtur. Iſa.
xlvi. Canes muti non valẽtes latra
re. Alia murmuratio eſt mala. ſicut
murmurare contra bonos ꝛ de bono
Sap̃. i. Cuſtodite vos a murmuratõ
ne ꝛ c̃. talis erat murmuracõ phari
ſeorũ. tercia eſt permixta quodãmõ

qn̄ ſcʒ q̄dā cōtra dei patiētiam mur
murāt: ex eo ꝙ ſic ꝑmittit bonos op
ꝑmi ⁊ impios exaltari. Abb. i. Qua
re reſpicis ɔtēptores. ⁊ taces impio
cōculcāte iuſtiorē ſe murmurāt etiā
admirādo dei liberalitatē: ꝙ ipſe tar
de veniētes ſic liberaliter cū ꝑmis re
munerat. Mat. xx. Accipiētes mur
murat ad patrēfamilias. Secunda
erat infirmitas ꝑſumptōis: q̄r pre
ſūpſerūt rep̄hendere meliores ſe. ſcʒ
xp̄m diſcipulos ⁊ matheū. Reprehē
derūt nāq3 infirmū de curatōe. medi
cū de ſubuentōe ⁊ diſcipulos medici
de obſequiꝫ exhibitōe. Tercia vero
erat infirmitas elatōis. q̄r ſe iuſtos
credebant ⁊ alios deſpiciebant. Ta
les credūt ꝙ nō ſit lux niſi in aīa ſua
nec trāquillitas niſi ī mēte ſua. nec
perfectio niſi in vita ſua. cū tn̄ deus
paratꝰ ſit oībꝰ dare lucē grē. ſereni
tatē ɔſcie. tranquillitatē pacis inter
ne. perfectionē vite. Iſta q̄tuor tan
git Boetiꝰ dicēs. Atq3 tuo ſplēdo
re micas tu nāq3 ſerenū tu requies
trāquilla piis te cernere finis ¶ Ter
cio ponit medicꝰ in medio conſtitu
tꝰ qui dicit ſe veniſſe ad tria Primo
ad medendū ⁊ ſanādum. cum dicat
non egēt qui ſani ſūt medico ſed q̄
male hn̄t Dicit aūt Aug. ſup Iohā.
Aliud eſt eſſe ſanū. aliud ſanabile.
et aliud eſſe inſanabile. Qui enī ſa
nꝰ eſt nō eget medico. q̄ vero egro
tat in ſpē ſanabilis eſt. q̄ autē egro
tat cū deſperatōe inſanabilis ē. Sa
ni igitur nō egent medico niſi ad ſa
nitatis ɔſeruatōeꝫ. Sanabiles ad cu
rationē. Inſanabiles nō niſi ad vite
prolongatōeꝫ. Sani igitur ſunt viri
ſancti. Et iſti nō egent medico quā
tū ad curatōeꝫ a mortali culpa egēt
tn̄ ad ɔſeruatōeꝫ gratie. Sanabiles
autē ſunt peccatores penitentes. Et
iſti egent medico quantū ad culpe
curatōeꝫ ⁊ ɔſeruatōeꝫ gratie. Inſa
nabilēs ſūt obſtinati. iſti non egent
medico ad conſeruatōnem gratie
quam non habent. nec ad curationē
culpe. quia ipſaꝫ non requirunt. ta
men quātum ad prolongationeꝫ vi
te ⁊ expectationē ad penitētiaꝫ Iſa.
xxx. Expectat nos dominꝰ vt miſere
atur noſtri. Secūdo iſte medicꝰ fu
it miſſus ad miſerendum. Ideo dicit
Miſericordiā volo ⁊ non ſacrificium
Habet autē iſte medicus miſericor
diam a natura ⁊ a conſuetudine lō
ga ⁊ ab experientia. A natura q̄dē
tam diuina ſcd̄m quam ſemper eſt
ſibi ꝓprium miſereri ⁊ parcere A na
tura humana q̄r ab inſtanti ſue con
ceptionis fuit vnctus oleo miſericor
die ⁊ compaſſionis. Iſa. lvi. Spūs
domini ſuper me eo ꝙ vnxerit me.
Ps̄. Vnxit te deꝰ deus tuꝰ oleo leti
cie ⁊c̄. Iob xxxi. Ab infantia creuit
mecum miſeratio ⁊ de vtero egreſſa
eſt mecū. A conſuetudine lōga. In
cepit enim a principio mūdi per om
nes generationes miſericordiam im
pendē. ⁊ vſq3 ad finē mūdi nō ceſſa
bit exhibē. i. Mach. ii. Cogitate ꝑ
generationem ⁊ generationē: quia
omnes qui ſperāt in domino nō in
firmātur. Ab experientia. Heb. iiii.
Non habemus pontificem: qui non
poſſit cōpati infirmitatibus noſtris
temptatum autem per omnia. ⁊c̄.
Heb. v. Didicit ex hiis que paſſus ē
obedientiam. Tercō miſſus eſt ad
vocandum. Vnde dicit. Non veni vo
care iuſtos: ſed peccatores ad peni
tentiam. Vocat enim peccatorem
ab omni parte ſui. ſcilicet a ſuperio
ri. oſtendendo celum tam pulchrum
et ab inferiori oſtendendo infernum
tam horrendum. Prouerbiorum.
viceſimoquinto. Celum ſurſum et
terra deorſum. Secundo vocat
ab exteriori per predicationem. et
ab interiori per inſpirationem.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Prouer. i. Sapīa foris predicat. ec
ce exterioꝛ exhoꝛtatio. In capite tur
barū clamitat. ecce interioꝛ inſpira
tio. Caput em̄ eſt mens: que hꝫ tres
turbas. ſcꝫ cogitatōes. intentōes
et affectiones. Tercō vocat ab āte
riori reducēdo bn̄ficia preterita ad
memoriā. ⁊ a poſteriori r̄educēdo ad
memoriā dei iudicia futura. Apo. iiij
Animalia plena oculis ante ⁊ retro
Quarto vocat mō a dexteris dādo
proſperitatez. ⁊ mō a ſiniſtris infli
gēdo aliquā aduerſitatē. i. ad Coꝝ
vi. Per arma iuſticie a dextris ⁊ a ſi
niſtris.

¶ CCxlvij. Sermo de ſancto Mauri
tio ⁊ ſocijs eius ſermo primꝰ

Iuſtoꝝ anime in manu dei ſūt. ⁊ nō
tanget illos tormentum mortis ⁊ c.
Sap. iij. Oſtendit̄ de iſtis ſāctis qua
les fuerūt in vita: cū d̄r. Iuſtoꝝ ani
me. quales fuerūt in morte. cum d̄r.
Et nō tanget illos tormentū mortis
et q̄les poſt mortē: cū d̄r. Illi ſunt in
pace. ¶ In vita q̄dē fuerūt iuſti quia
fuerūt poſiti: vt iuſticiā facerēt. ⁊ rē
publicā conſeruarēt. Ad rei autem
publice conſeruatōez q̄tuoꝛ exigun
tur. ſicut dicit catho ⁊ Augꝰ. li. v. de
ci. dei. ſcꝫ quantum ad domeſticos
mag̃ induſtria quantū ad forēſes iu
ſticia. quantū ad ſeipſos animꝰ liber
in conſulēdo. ⁊ quantū ad ſeipſum
animꝰ nulli obnoxiꝰ peccato. Eſt er
go p̄mū quantū ad domeſticos ma
gna induſtria qꝛ ſicut d̄r. ij. Thi. v.
ſi q̄s ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ cu
ram nō habet. fidē negauit ⁊ eſt infi
deli deterioꝛ. Thob. x. Apprehēdētes
parētes filiā ſuā oſculati ſūt monen
tes eaꝫ honorare ſocrꝰ. diligere ma
ritū regere familiā. domū guberna
re ⁊ ſeipſā irreprehēſibilē exhibere
p̄. Thi. iij. Oportꝫ epm irreprehen
ſibilē eſſe ſue domui bene prepoſitū
⁊c. Secūdū eſt quo ad forēſes iuſti
cia. Iob xxix. Iuſticia indutꝰ ſū ⁊ c.
Io. vij. nolite iudicar̄e ſm faciē ſ; iu
ſtū iudiciū iudicate. Terciū ē animꝰ
in cōſulēdo liber. vt nec timore nec
amore nec odio nec munē a veritate
diſcedat nec veritatē taceat. Iſido
rꝰ. Inīq̄ iudices errāt ī veritate iuſti
cie dū intēdūt inq̄ſitatē pſone. Nē
tū ē vt animꝰ nulli vicio ſit ſbiectꝰ.
Tulliꝰ. Age ne tua orō tibi ↄtraria
ſit. qꝛ p̄odꝰ ē ponderis ġuiſſimi ꝓpria
voce ↄfūdi. Greg̃. Duꝝ ē vt q̄ neſcit
tenē moderamina vite ſue iudex fiat
vite aliene. Iſta q̄tuoꝛ ī iſtis marti
ribꝰ pfcē fuerūt. Habuerūt em̄ do
mi īduſtriā. Vn̄ d̄r in legēda habita
tores regionis illiꝰ erāt callidi inge
nio ſapīa locupletiſſimi. Habuerunt
foris iuſticiā. qꝛ ſicut d̄r ibidē que dei
erāt deo. ⁊ q̄ ceſaris ceſari reddebāt
habuerūt animū in reprehēdēdo libe
rū. Vn̄ dixit mauritiꝰ milites ſumꝰ
impatoꝛ tui. ſ; tui autez qd̄ libē ꝯfite
mur dei. Habuerūt animū īnocētia
preditū qꝛ non ſe armauerūt armis
carnalibꝰ. Vn̄ dixit exupius Proijci
ant dextē nrē arma carnalia ⁊ armē
tur v̓tutibꝰ ¶ Secūdo oñd̄ q̄les fue
rūt ī morte. Fuerūt ſiq̄dez examinati
decimati vallati ⁊ trucidati. Examīa
ti aūt fuerūt de t̄bꝰ ſcꝫ vt ydol̄ imo
larēt vt fidē xp̄i deſererēt ⁊ vt ↄtra
xp̄ianos ↄiurarēt. Sꝫ ipſi nec ydolis
voluerūt īmolar̄e. nec fidē xp̄i deſerē
nec xp̄ianos īpugn̄re. ſ; pociꝰ defēſare
Vn̄ dixit exupiꝰ. Oīa tormta ꝓ xp̄o
ſuſcipe pati ſumꝰ ⁊ ab eiꝰ fide nūꝙ
diſcedeꝰ. Scd̄o fuerūt decimati. Repi
mꝰ ei decias reꝝ: q̄ ī veteri lege fue
rūt īſtitute. Decias dieꝝ q̄ a xp̄o fue
rūt iuētē: qn̄ q̄dragita diebꝰ ⁊ q̄dra
gita noctibꝰ ieiunauit. nūꝙ āt repi
mꝰ decias capitū: n̄ h̄. Magnū ē ſol
uē decias reꝝ. maiꝰ ſoluē decias die
rū. maximū ſoluē decias capitū. Multi
ei darēt res ſuas: q̄ nō libent̄ darēt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dies ſuos . ⁊ multi darēt res ⁊ dies
ſuos q̄ nō libēter darēt capita ſua.
Iſti aūt exſoluerūt decimas rerꝝ : qꝛ
que ceſaris erāt dabāt ceſari . ⁊ deci
mas dierꝝ : qꝛ q̄ erant dei dabāt deo
Et inſup ſoluerūt decimas capitum
Tercō fuerūt vallati ſicut oues a lu
pis . Math . x . Ecce ego mitto vos ſi
cut oues in medio lupoꝝ Ipſi em̄ tā
ꝙ̄ oues nō reſtiterūt nō fugerūt . nō
balatū murmuratōis emiſerūt . Vn̄
dixit mauriti9 . Cōmilitones nr̄ōs ſu
ſtinui necari : qꝛ vos ad paſſionē pro
xp̄o paratos vidi . ⁊ dn̄i mandatum
ſeruaui : q̄ dixit petro . Mitte gladiū
tuū in locum ſuū . ⁊c̄ . Quarto fue
rūt trucidati : in q̄ trucidatōe ſic fue
rūt firmi : qꝛ nec mūd9 nec dyabolus
nec caro eos . nec in vita nec in mor
te vincere poterāt . Mund9 em̄ ꝯtra
eos in vita pugnabat . manu dexterā
proſperitatis vt alliceret . ⁊ i morte
ſiniſtra aduerſitatis vt frāgeret Sꝫ
ipſi ⁊ in vita mundū ꝯtēpſerūt blā
dientē ⁊ in morte ſeuientē . Similiē
dyabol9 etiam pugn̄uit ꝯtra eos ma
nu ſiniſtra impellēdo ad vitia . ⁊ dex
tera eos trahendo ad tartara Sꝫ nō
potuit ipſos impellē ad aliqđ vitiū :
nec poſt mortē aliqđ inferre ſupplici
um . Similiter caro pugnabat cōtra
ipſos ſiniſtra : qua iducit ad ociōſita
tē . ⁊ dextera : q̄ inducit ad voluptatē
Sed ipſi corpus ſuū in laborib9 exer
citauerūt ⁊ carnis delicias abhorrue
rūt ¶ Tercio oſtēdit̄ q̄les fuerūt poſt
mortem : cū dr̄ . Illi autē ſunt in pace
Hūt em̄ pacē ꝑpetuā . Iſa . xxxij . Se
debit pp̄ls me9 in pulchritudine pa
cis ⁊c̄ . Sancti em̄ iſti dant deo mag
nā gloriā . Nā ſi vn9 pctōr q̄ ꝯſitetur
xp̄m facit gloriā xp̄o quantomagis
iſti q̄ tot fuerunt gloriā ſibi dederūt
Lu . xij . Omnis quicūqꝫ ꝯfeſſ9 fuerit
me corā hōib9 ⁊c̄ . Fecerūt angelis .
magnā leticiam qꝛ ſi angeli letātur
ſup vno peccatore penitētiā agente
quātomagis ſup tanta multitudine
triumphāte . Lu . xv . gaudium erit
angelis ⁊c̄ . dant nobis magnam fi
duciam . qꝛ ſi impoſſibile eſt nō exau
diri p̄ces multoꝝ impoſſibile eſt non
exaudiri p̄ces tantoꝝ militū ſancto
rum . Exaudiunt̄ multipliciter . Pri
mo qꝛ ꝯſolantur tribulatos . Sicut
patet in vidua que filiū ſuum mona
ſterio dederat . Secūdo qꝛ adiuuant
in periculo conſtitutos . Sicut patet
in illis qui per lacū reliquias defere
bāt . Tercio qꝛ corripiunt indeuotos
Sicut patet in illo clerico q̄ cum iuā
ſancti mauritij vſurpaſſet ⁊ blaſphe
miā intuliſſet mala perijt morte .

¶ CCxlviij . De eiſdē ſmo ſecūd9 .

SAncti per fidem vicerūt reg
na operati ſunt iuſticiā adep
ti ſunt ꝓmiſſiones ⁊c̄ . Heb
xi . De iſtis beatis martirib9 Mauri
tio ⁊ ſocijs ei9 . q̄nqꝫ oſtendūtur in
verbis premiſſis ¶ Primo quales fue
runt in perſonis . cum dicitur . Sācti
Eſt autem ſanctum idem quod mun
dū ꝙ firmum . ꝙ ſanguine tinctum
ꝙ ſacro vſui deputatum . Iſti igitur
fuerūt mūdi ꝑ v̓bū dei quod recepe
runt . Joh . xv . Iam vos mundi eſtis
propter ſermo . quē . ⁊c̄ . Per fidem
quam habuerūt . Actu . xv . Fide puri
ficans corda eorum . per ſpiritum ſā
ctum quem receperūt . Ezech . xxxvi
Effundam ſuper vos aquam mundā
⁊c̄ . per ſanguinem quem effuderūt
Apocal . vij . lauerunt ſtolas ſuas in
ſanguine agni . Secundo fuerunt fir
mi . qꝛ nec ꝓmiſſiōib9 potuerūt emol
liri nec ꝯminatōib9 t̄erreri nec ſuppli
cijs ſuperari Mat . vij . deſcēdit pluuia
ecce ꝓmiſſio refrigerās . ⁊ flauerūt vēti
ecce ꝯminatō ꝯcutiēs ⁊ venerūt flu̅ia .
ecce tormētū irruēs ⁊ nihil facē potu
erūt quia ſuper chriſtum fundati fue
runt . Tercio fuerūt ſanguine tincti .

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Habuerūt enim ſanguine xp̄i tinctā
memoratiuam per recordationē. Af
fectiuam per deuotōez. intellectiuaʒ
per meditationē. ⁊ operatiuā per imi
tationē. Quarto fuerunt ſacro vſui
deputati. vt hoſtes vincerēt. rēpub
licā cōſeruarent: ⁊ fidē catholicaʒ de
fenderēt. Vnde dixit beatꝰ mauritiꝰ
Milites ſumꝰ tui Imperator. quo ad
primū ⁊ ad defenſionē reipublice ar
ma ſuſcepimꝰ. quo ad ſecundū. Non
eſt ī nobis ꝓditio atq̧ formido: ſed
fidem catholicam nullatenus deſere
mꝰ. quo ad terciū. ¶ Secūdo oſtendi
tur quales fuerūt in armis ſuis. cuʒ
dicitur. Per fidem. Fuerūt enī arma
ti ſcuto fidei. ad Ephe. vi. In oībus
ſumentes ſcutū fidei ⁊c̄. Dicit̄ autʒ
fides ſcutū. q2 ſicut in ſcuto ſūt tres
anguli. ⁊ vnū ſcutuʒ. ſic ⁊ in đo ſūt
tres perſone. ⁊ vnꝰ deus. Vel quia
ipſa fides ē de xp̄o in quo ſūt tres ſb̄
ſtātie. ſcʒ caro. anima ⁊ ipſa deitas
et vna perſona. Vel ſicut ſcutum vt
plurimum fertur in ſiniſtra pte. ſic fi
des eſt tantū ī pn̄ti vita: que eſt ꝑs
ſiniſtra. In dextera autē parte: que
eſt vita et̄na nō erit fides ſed ſpes.
Vel ſicut ſcutū ſuſcipit primos ictꝰ
hoſtium. ⁊ cetera arma ꝓtegit. ⁊ de
fendit corpꝰ. Sic fides etiaʒ primas
ſuggeſtiones demonū ſentit. ꝑmas
queſtiones tyrānoꝝ ſuſcipit ⁊ cete
ras v̓tutes cuſtodit. ⁊ animaʒ defen
dit ac ꝓtegit. ¶ Tercō oſtendit̄ qua
les fuerūt in victorijs ſuis. cum dicit̄
Vicerūt reg̃. Vicerūt nāq̧ regnū demo
nū hoīm ⁊ celoꝝ oīm. Primuʒ vice
rūt per reſiſtentiā. Iaco. iiij. Reſiſti
te dyabolo. ⁊ fugiet a vob̄. Nā ſcđm
Bern̄. in anima tres ſūt domꝰ. Pri
ma domꝰ dicit̄ eſſe memoria: in quā
dyabolꝰ vult intrare ponēdo ibi ma
lam ſuggeſtioneʒ. Sed portarius de
bet dyabolo reſiſtere: ne intret qui
vocat̄ ꝓpꝛij ſtatꝰ conſideratō. Secū
da domꝰ eſt intelligentia: in quā dy
abolus vult intrare ponēdo ibi ꝑuā
delectationem: ſed huic etiā portari
us debʒ reſiſtere: qui vocat̄ eterne đ
lectatōis cogitatio. Tercia domus
anime ē volūtas: in quam dyabolꝰ
vult intrare imittēdo ibi ꝑuū cōſen
ſum. ſed huic portarius debet reſiſtē
qui vocat̄ eterne pene meditatio. Se
cūdo vicerūt regnū hoīm per patien
tiā. Et iſte modꝰ vincendi eſt valde
glorioſus q2 iſte fuit modꝰ xp̄i. Ecci.
xxi. Magna eſt gloria ſeq̄ dn̄m q̄ eſt
victorioſus. Seneca ei ait. Innume
rabiles ſunt q̃ populos q̃ vrbes ha
buerūt in ptāte. pauciſſime vero ſūt
qui in poteſtate hn̄t ſeipſos. Eſt etiā
fructuoſus qui ipſū celum vincit et
rapit. Mat. xi. Regnū celoꝝ vim pa
tit̄ ⁊ violenti rapiunt illud. Tercō
celoꝝ vicerūt regnū per paſſionē ſu
am. Olim autē erant quinq̧ inuinci
bilia que tamē iſti vicerūt. Angelū
per lacrimas quas effuderūt. Oſee.
xij. Inualuit ad angeluʒ. fleuit ⁊ ro
gauit eum. Dyabolum per fidem quā
habuerūt. ꝑ. Pet. v. Aduerſarius
veſter dyabolꝰ ⁊c̄. Animā per mag
nanimitatem qua ſuo cordi dn̄ati fu
erūt. Prouer. xvi. Melior eſt patiēs
viro forti ⁊ qui dn̄at̄ animo ſuo ex
pugnatore vrbium. Mortem per ca
ritatem qua inflāmati fuerūt. Cāti.
viij. Fortis ē vt mors dilectio. Reg
num celoꝝ per ſanguinis preciuʒ qđ
dederūt. ꝑs. precioſa id eſt p̄cio ple
na eſt in ɔſpectu dn̄i mors ſanctorū
eius. ¶ Quarto oſtendit̄ quales fue
rūt in operibꝰ ſuis. cū dicit̄. Operati
ſunt iuſticiā. i. opa meritoria ꝑ que
iuſte regnum celoꝝ ſibi acq̄ſiuerunt.
Mat. iij. penitētiaʒ agite appro. ⁊c̄
Quantū ei hic q̄s appropinquat deo
per opa penitētie tantū deus ſibi ap
propinquat per collationē gratie ⁊
glorie. Paruʒ appropinquabat qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dicebat Lu. xviij. Jeiuno bis in ſab
bato. ideo paꝝ ſibi appropinquauit
deus qꝛ iuſtificatꝰ non fuit. michil ap
propinqͣt q̃ dicebat Lu. xvi. Anima
habes multa bona comede bibe epu
lare ⁊c̃. Ideo deꝰ michil ſibi appropi
quauit. qꝛ ſue domui ſalꝰ facta non
fuit. Valde appropinqͣbāt q̃ dicebāt
Mat. xix. Ecce nos reliqͣmꝰ oīa ⁊c̃.
Ideo deꝰ valde appropinqͣuit eis: qꝛ
iudices mūdi eos fecit. Quinto oſtē
dit̄ quales fuerūt in ſuis pmijs. cum
dr̄. adepti ſunt repromiſſiones Olim
nāqꝫ fiebat ꝓmiſſio tbꝰ modis. Ali
qn̄ ſe mutuo oſculādo. aliqn̄ manuꝫ
ad manū applicādo. aliqn̄ rē aliquā
porrigēdo. Sic xp̄s vitā beataꝫ nob̄
datuꝝ ꝓmiſit. ſcꝫ oſculādo qđ fuit ī
īcarnatōe vbi facta fuit dulcis vnio
nature diuine cū natura hūana. Cā.
viij Quis michi det te fratrē meū. i.
vt tu q̃es dn̄s meꝰ efficiaris ⁊ frater
meꝰ ſugentē vbera matris mee. i. vt
tu q̃ es in ſinu pr̄is mei efficiaris ꝑ
uulꝰ in ſinu matris. vt inueniā te fo
ris. i. tu q̃ habitas ſemꝑ in cel̄ viſibi
lis inueniaris in t̄ris. ⁊ deoſculer te
. i. dulcē vnionē nature tue cū mea
natura hūana ꝑcipiā ⁊ iā nemo me
deſpiciet nec deꝰ ſed me ſibi recōſilia
bit nec angelꝰ ſed in mag̃ reuerētia
habebit. nec dyabolꝰ ſed me valde ti
mebit. Promiſit etiā manibꝰ manꝰ
ſuas cruci applicādo Abacuc iij. Cor
nua. ſcꝫ crucis in manibꝰ eiꝰ. Promi
ſit inſuꝑ ſpm̄ ſcm̄ nobis dando. ꝓ.
Corin. v. dedit nobis pignꝰ ſpūs

CCxlix. De ſanctis Coſma ⁊ Damiano ſermo primꝰ.

Medici ſuſcitabūt ⁊ ꝯfitebun
tur tibi ⁊c̃. pſ. Iſta v̄ba q̄
ꝓpheta videt̄ poſuiſſe īterro
gatiue ⁊ negatiue exponi pn̄t đ iſtis
ſcīs martiribꝰ ſcꝫ coſma ⁊ damiano
remiſſiue ⁊ affirmatiue Ipi nāqꝫ fue
rūt medici corpoꝝ ⁊ aiaꝝ ⁊ multos
a diuerſis languoribꝰ reſuſcitabāt.
ideo dr̄ medici ſuſ. Et hoc nō ſibi. ſed
deo attribuebāt. iō dr̄ ⁊ ꝯfitebūtur
tibi De iſtis aūt ſanctis medicis qua
tuor videnda ſunt Primo q̃les fuerūt
quantū ad ꝓgeniē. fuerūt enī quin
qꝫ fratres ꝑ xp̄i noīe paſſi. Sꝫ eccia
de duobꝰ p̄ncipalibus ſolempnizat. fe
lix fuit talis fraternitas qꝛ fuit a pa
rentibꝰ religioſis ꝓgenita. bonitas
enī parentū ſepe eſt cauſa multaruꝫ
in filijs bonitatū. Criſoſt. ſuꝑ Mat.
vxorē accipe volentibꝰ dat documē
tū. qꝑ ſi ambo parentes ipſius puelle
boni ſūt. ſecure accipiat. ſi vero ālb
mali oīno refugiat. ſi alter bonꝰ ſit.
alter malus q̃d tūc facturus ſit time
at. verūtamē ſi pr̄ eſt bonꝰ ⁊ mater
eſt mala magis debet timē. ſi autem
ecōuerſo minꝰ timē debet. Eſt ⁊ iſta
fraťnitas felicior qꝛ fuit martirio co
ronata qꝛ pati ꝑ xp̄o ē btitudo mag̃
Mat. v. Beati q̃ pſecutōeꝫ patiūtur
propť iuſticiā. Iſtam aūt beatitudi
nē paſſionis nos habere nō poſſumꝰ
triplici de cauſa. vt dicit origenes.
Vna ex p̄te noſtri qꝛ tantā grām nō
meremur vt ꝑ xp̄o pati digni ſimꝰ.
Alia ex p̄te dyaboli. qꝛ ſciēs ꝑ marti
rium nos ꝯſeq̄ remiſſioneꝫ pctōꝝ ⁊
ad regnū puenire celoꝝ nobis p̄ſtat
impedimentū. Tercia ē ex p̄te dei q̃
ſciēs noſtrā infirmitateꝫ nob̄ miſeri
cordit̄ condeſcēdit. Iſtā auteꝫ beati
tudinē paſſionis iſti martires habu
erūt qꝛ ⁊ deꝰ illos dignos fecit ⁊ cō
ſtantiā tribuit ⁊ dyabolꝰ eos impedi
re nō potuit. Eſt etiā iſta fraťnitas
feliciſſiſſima qꝛ ad celeſtem gloriam
eſt aſſumpta Felices igit̄ illi qui hos
quinqꝫ martires hr̄e merent̄ ī patro
nos ſpūales. Eccleſ. iiij. Meliꝰ eſt
duos eſſe ſimul q̄ꝑ vnū. Si enī vnus
vel duo ſancti ſic a peccato reuocant
ſic a dyaboli tēptatōibꝰ ꝯſuāt. ſic ī
dei amorē īflāmāt. q̃d faceret ſi qͣnqꝫ

eſſent. Scḋo videdū ē q̃les fuerūt q̄n
tū ad artē Ipi ei fuerūt medici qꝛ ſa
nabāt diter. qꝛ oīb⁹ tā magnis q̄ p
uis tā diuitib⁹ q̄ paupib⁹ ⁊ etiā bru
tis aīalib⁹ ſanitatis bñficia īpēdebāt
Sanabāt libalit. qꝛ nichil ab aliquo
accipiebāt Mat. x Gratis accepiſtis
et grãtis date Sanabāt mirabilr qꝛ mi
rabil fuit eoꝝ curatō q̄ ꝓhūti crus pu
tridū. crus aliud īſeruerūt Sanabāt
integlit a corpib⁹ morbos pellēdo ⁊
aīab⁹ pctōꝝ veniā īpetrādo Tercio
videdū ē q̃les fuerūt. q̄ntū ad paſſi
onē Eoꝝ nāqꝫ paſſio fuit gl'oſa qꝛ ī
ſtar xp̄i fuerūt crucifixi. Ecci. xxiij.
Mag̃ ē gl'a ſeq̄ dn̄m. fuit miāculoſa
qꝛ ſagitte ī ſuos redibāt actores. fu
it fructuoſa. qꝛ fructū centeſimū ha
buerūt Lu. viij. Qui āt ī t'rā bonā ſūt
hij q̄ ī corde bono ⁊ optīo audiētes
v'bū retinēt ⁊ fructū afferūt ī patia
Habuerūt ei coꝛ pacificū qꝛ paſſi ſūt
patient. coꝛ beniuolū qꝛ paſſi ſūt libē
ter. coꝛ optimū qꝛ paſſi ſūt gaudēter
Fuit victorioſa. qꝛ vicerūt ī oīb⁹ ele
mētis. ſ. ī t'ra qꝛ ī maīb⁹ ⁊ ī pedib⁹
fuerūt torti. ī aq̄ qꝛ ī mare p̄cipitati
in aere qꝛ ī eculeo ſuſpēſi. ī igne. qꝛ
in ignē ꝓiecti. Q̄rto videdū ē q̃les
fuerūt q̄ntū ad nr̃ām ſbuētionē Ipi
eni ſbueniūt t'bulatis. ſicut ptz ī illo
in quē hoſtes ītraueāt. defēdūt ab op
p̄ſſiōe demonis. ſicut ptz ī illo q̄ vxo
rē ſuā eis recōmēdaueāt. diligētem
curā hñt de ſuis deuotis. ſicut ptz de
cuſtode eccīe ſue. c⁹ crus marcidum
eāt. ſeuerā vltōnē īferūt mal'. ſicut
ptz q̄n demonib⁹ p̄cepērūt. vt tyran
nū p̄cuterēt miſericordiā impendūt
penitentib⁹ ⁊ humiliantibus ſe. ſicut
ptz quia cum predict⁹ tyrānus peni
teret mox ab eo demones auerterūt
Iob. xxxix. Nūquid illudes ei quaſi
aui? Auis enim domeſtica quando
emittitur recedit ⁊ quādo reuocat
redit. Sic ⁊ iſti martires videtur ha
bere in p̄tāte ſua demones q̄ſi aues
qꝛ q̄n eos emittūt ad maloꝝ vindic
tā exercendā ſtatim obediūt q̄n eos
reuocant ꝓtin⁹ obſequūtur.

CCI. De eiſdē ſermo ſecūd⁹.

Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocūdū ha
bitare fratres in vnū. Ps.
Iſti ſancti martires. ſ. Coſ
mas ⁊ Damian⁹ fuerūt fratres non
tantū carne ſed etiā fide ⁊ paſſione
Habitauerūt autem in vnū ſex mo
dis Primo quantū ad idem domici
liā vbi habitauerūt pacifice ⁊ cōcor
diter. Eccs. iiij. Meli⁹ eſt duos eſſe
ſimul q̄ vnū ⁊c. Quatuoꝛ nāqꝫ ſunt
genera hoīm q̄ libenter ſocios habe
re volūt. ſcꝫ negociātes q̄ adinuicem
emolimēta acquirūt Ideo dr̄ habēt
emolimentū ſocietatis ſue Itineran
tes qꝛ auxiliū mutuo ſibi prebēt. Iō
dicit. Si vn⁹ ceciderit ab alio fulciet
Preliātes qꝛ ſimul hoſtib⁹ reſiſtūt.
Ideo dicit. Si quiſpiam preualuerit
cōtra vnū duo reſiſtēt ei Dormiētes
qꝛ tēpore frigoris mutuo a ſe frig⁹
expellūt Ideo ſubdit. Si dormierint
duo fouebūtur mutuo ⁊c. Serui igi
tur dei ſūt negociatores dei ⁊ iō libē
ter inſimul cōmorant qꝛ vn⁹ ab alio
acq̄rit hūilitatē ⁊ caſtitatē ⁊c. Sūt
itinerātes. i. ad celeſtem patriam fe
ſtinātes. ⁊ ideo ſi vn⁹ cadit alij ſuis
orationib⁹ ⁊ exhortationib⁹ eū ſuble
uare feſtināt. Sūt preliatores. ⁊ iō
contra demones forti⁹ inualeſcūt q̄
tantū ſingulare certamē deſiderant.
Sūt dormiētes. i. in lecto contempla
tionis quieſcentes. ⁊ ideo quando
ſunt plures inuicem ſe inflammant
Secundo inſimul habitabant quan
tum ad eundem mentis affectum.
Sed multi religioſi ſunt inſimul ha
bitantes non more hominum ſed fe
rarum. Fere eni adinuicem pugnāt
aut propter cibū aut ꝓpter domicili
um aut q̄n a libidine concitantur.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Sic etiã multi ſũt inuicē contēdētes
aut ſcʒ ꝓpt cibũ q꜡ nõ delicioſe paſcũ
tur ꝗ ꝓpter domiciliũ. ſcʒ qñ in mag
nis domib⁹ nõ collocant̄ aut ꝓpter li
bidinē dñandi q꜡ ad magnas plātõ
nes nõ ꝓmouētur. Religioſi ergo ſi
cut inuicē iuncti ſũt corpe ita debēt
vniri mētis dilectione. Jungit enim
ipſa religio hoies diuerſaꝝ ꝯplexio
nũ. Iſa. xi. habitabit lupus cũ agno
et pard⁹ cũ edo accubabit. Quidaꝫ
eñ inſtar lupi vident̄ naturalit̄ eſſe
feroces. quidã inſtar agni naturali
ter mites. q̃dã inſtar pardi naturali
ter aſtuti. q̃dã inſtar edi naturaliter
ingeti. S; iſtas diuerſas ꝯplexiones
amor dei debet vnire. Coniũgit etiã
hoies diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ ⁊ diuerſa
rũ cõditionũ. Iſa. lxv. Lup⁹ ⁊ agn⁹
paſcent̄ ſimul. leo ⁊ bos comedēt pa
leas. Siue ei ſint multũ apparentes
vt lupi ſiue paruꝫ vt agni. ſiue nobi
les inſtar leonũ ſiue ignobiles iſtar
boum oēs debēt vti eorũdem genere
cibor. Coniũgit etiã hoies diuerſaꝝ
etatum. Iſa. xi. Vitul⁹ leo ⁊ ouis ſi
mul morabũtur ⁊ puer puul⁹ mina
bit eos. p vitulũ intelligũtur iuuo
res. p ouē que hꝫ balatũ obſcuꝝ. ſe
niores. ⁊ p leoneꝫ robuſti ⁊ fortes
Iſti ſepe in vna domo pacifice cõmo
rant̄ ⁊ p̄latus iuuenis eis preficitur
Tercõ habitauerũt ſimul quãtũ ad
idē officiũ. fuerũt eñ medici nõ tantũ
corpoꝝ ſed etiã aiaꝝ. quas q̃dē ſana
bãt inducēdo eas ad ꝯtritōeꝫ ꝯfeſſi
onē ⁊ ad ſatiſfactionē. Sanat̄ quidē
aia ad inſtar corpis Aliqñ p amare
medicine ſumptõneꝫ. iſta ē ꝯtritio.
Iſa. xxiiij. Amara erit potio bibenti
b⁹ eã. Aliqñ p vomitũ ⁊ reiectionē
iſta ē ꝯfeſſio Prouer. xxx. Verba cõ
gregãtis filij vomētis. Aliqñ vero p
ſudorē vel minutionē ⁊ dietã. p que
intelligũtur tres ptes ſatiſfactionis
ſcʒ orõ elemoſina ⁊ ieiuniũ. nã oracõ
lacrimoſa intelligitur per ſudorem.
Ecci. xxxi. pungens oculum deducit
lacrimas. Elemoſina vero intelligit̄
per minutionē. qui eñ ſuperflua ha
bet debet de ipſis diminuere ⁊ dare
pauperib⁹. Luce. xi. Quod ſupereſt
date pauperib⁹ ⁊c. Jeiuniũ vero in
telligitur per dietam per quod dya
bolus expellitur de corde ſicut lupus
de nemore. Mat. xvij. Hoc genus de
moniorum non eiicitur niſi oratõne
et ieiunio. Quarto habitauerũt in
vnum quantum ad eandem fidem.
Fides enim coniũgit hominem deo.
Ideo cinctorium appellatur. Iſa. xi.
Fides cinctorium renum eius. Homi
nem homini. Ecci. xxvij. Diligite ꝓx
imum ⁊ iungite fidem. cum illo. Ho
minem ſibiipſi. eiuſdem. xxv. fides
autem inicium ad conglutinãdum ē
ei. Quinto habitauerũt in vnũ quã
tum ad eandem operationem. Om
nes enim operabantur propter eun
dem finem. ſcilicet propter deum. de
us enim eſt finis omnium deſiderio
rum quia eſt ſumma bonitas. Pro
uerb. xi. Deſiderium iuſtorum omne
bonum. omnium cogitationũ. quia
ſumma veritas eſt. Jo. xiiij. Ego ſuꝫ
via veritas ⁊ vita. omnium amorũ.
quia eſt ſũma ſuauitas. Ecci. xxiiij.
Spirit⁹ meus ſuper mel dulcis. om
nium opeꝝ. q꜡ ſumma trãquillitas
eſt. Sap. xij. Tu autē dñator ỽtutis
cum tranquillitate iudicas. Sexto
habitauerũt in vnũ quantũ ad ean
dem paſſionē. Oēs eñ paſſiones q̃s
alij ſancti habuerũt pticulariter iſti
ſancti vident̄ habuiſſe vniuerſaliter
fuerũt eñ in mari merſi iſtar clemē
tis. In igne ꝓiecti inſtar laurentij.
i eculeo torti iſtar vitētij. crucifixi in
ſtar pet. lapidari iſtar ſtephai. ſagit
tari iſtar ſebaſtiani. ⁊ decapitati ad
iſtar bti pauli. Et iõ poterãt dicē cũ
ꝓpha Oēs fluct⁹ tuos induxiſti ſupme

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

CCli. De sancto Michaele. ser
mo prim9.

Gaudiū erit angel' dei super
vno pctōre penitentiā agen
te. Lu. xv. Si angeli gaudēt
de nrā cōuersione τ nos gaudē debe
m9 de eoꝝ glorificatōe. Et si de nob̄
faciūt festū in celis τ nos deb em9 de
ipsis facē festū in terris. Et ido q̄tu
or solēnitates de ipsis angel' celebrā
tur. Prima hodierna die celebrat̄ q̄
ortū habuit ex q̄dā eccia quā in mō
te gargano michael edificauit. τ se
loci illi9 custodē esse asseruit Ex quo
dat̄ intelligi ꝙ angeli sūt custodes
oim aīaꝝ Jheronī9. Mag̃ dignitas
aīaꝝ vt vnaqueq; āgelū h̄eat ad sui
custodiā deputatū. Datur ei angel9
cuilibet in q̄ntuplici statu ī quo ē ei
custodia ei9 necāria. Primo nato in
vtero ne a dyaboli malicia necaret̄.
Secundo egresso de vtero ne a bap
tismi grā a dyabolo īpediret̄ Job iij.
Quare nō in vulua mortu9 sū egres
sus de vtero nō statim perij. Tercio
viuēti in mūdo ne ad pctā plurima
ꝯtrahēt̄. Vn̄ postq̄ ꝓpheta dixit An
gel' suis mādauit d̄ te statim sbiūxit
Sup aspidē τ basiliscū ābu. τ c̄. Per
aspidē q̄ aurē in t̄ra figit ītelligitur
auaricia. Per basiliscū q̄ h; visum ve
nenosū ītelligit̄ luxuria q̄ aspectib9
inflāmat̄ Per leonē ītelligit̄ supbia
Per draconē q̄ caudā inuoluit intel
ligit̄ ꝯsuetudo p̄ua. Quarto exeūti
de mūdo. p mortē ne de fide tēptet̄.
vel in desperatōez ꝯtrahat̄. vel a cō
fessione īpediat̄. Geñ. iij. Tu insidia
beris calcaneo ei9 Quos em̄ dyabo
l9 nō potuit decipe in iuuētute q̄ est
p̄ma ps hōis nec in senectute q̄ ē q̄si
secūda ps hōis hos decipe nitit̄ ī mor
te q̄ ē q̄si calcaneū τ vltima ps hōis
Quinto post mortē. In via em̄ quā
aīa ē tūc factura. sūt laquei positi a
q̄b9 āgel9 hōiem ꝓtegit. ps. In via

hac q̄ āmbulā absco̅. su. la. m̄i. Judith
xiij. Viuit dn̄s ꝙ custodiuit me āge
lus ei9 τ hinc euntē τ ibi ꝯmorantez
et inde huc reuertentē. Angelus em̄
custodit aīaz huc venientē p natiui
tatē in vtero τ ex vtero τ ibi cōmo
rantē τ viuentē in mundo τ hinc re
uertentē. i. ad celestē patriā redeūtē
siue dū est in morte siue dum vadit
post mortem. Secūda solēnitas fit
xvij. kalēdas nouēbris in loco q̄ tū
ba dicit̄ vbi āgel9 michael epō appa
rēs ecciaz sibi edificari p̄cepit Ex q°
dat̄ itelligi ꝙ āgeli libēter cū hōib9
societatē hn̄t q̄ totiēs in terris volūt
hr̄e habitatōez. Hoc significatū est
in angel' quos salomon fecit fieri in
ꝓpiciatorio tēpli de q̄b9 q̄tuor legun
tur Nō erāt de lignis oliuaꝝ ꝙ tene
bāt alas expāsas. ꝙ habebāt pedes
obliquos τ eleuatos q̄si ad iubilo se
saltandū. τ ꝙ versis vultib9 mutuo
se respiciebāt. Olim angeli videban
tur eē ferrei. i. incōpassibiles τ duri
sed modo sūt de lignis oliuaꝝ. i. mise
ricordes τ pij. Olim inuite ad hōies
veniebant. τ ideo tenebant alas su
as dimissas. sed modo cito ad nos
veniūt. τ ideo alas expansas habent
Olim soli deum laudabāt. sed modo
in laudando associāt se hominibus.
Ps̄. Preuenerūt principes cōiuncti
psallentib9 τ c̄. Olim naturam nrāz
infirmam despiciebant. sed modo
videntes ipsam in christo exaltatam
in stuporem τ admiratione conuer
tuntur. Quod respectus ipse mutu
us representat τ cetera. Ideo etiaz
modo hic modo ibi sibi ecclesias
edificari faciunt vt insinuent ꝙ li
benter hōmines associant et maxi
me quinq; genera hominum. scili
cet deum laudantes. Psalmista. In
conspectu angelorum psallam tibi.
et cetera. In tribulationibus exis
tentes. Danielis tercio. Angelus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dñi cū azaria ⁊ ſocijs eiꝰ in fornace.
⁊c. Contra demones dimicātes .iiij
Re. vi. Noli te timē plures eñ nobiſ
cū ſunt ꝙ cū illis. In dño moriētes.
Lu. xvi. factū ē vt moretur medicꝰ
⁊c. Miſteria diuina deuote exequē
tes ⁊ maxie miſſaꝝ ſolēnia celebran
tes vt dicūt Grego. ⁊ Beda. ¶ Ter
cia ſolēnitas .vi. ydꝰ Maij. celebra
tur que victoria ſancti Michael' dr
qñ ſipōtinis victoriā dedit ⁊ ꝯtra ad
ue rſarios eoꝝ oīa elemēta fecit pug
re ſcz terrā qꝛ mons garganꝰ cōtre
muit Aerē qꝛ caligo tenebroſa totū
montē obduxit. Ignē qꝛ fulgura cre
bra volabāt Aquā. Vñ cantat'. Con
cuſſum ē mare ⁊c. Sap. iiij. pugñbit
cū illo orbis terraꝝ ꝯtra inſenſatos
Quarto ſolēnitas rome .viij. ydus
Maij agit' qñ ſcz deꝰ peſtē ynguina
riā in romanos immiſit ⁊ gregorius
angelū ſpatā tergentē aſpexit. An
geli eñ puniūt maxie q̄tuor genera
pctōꝝ. ſcz ſodomitas ⁊ inceſtuoſos.
vt habet' Gene. xix. Oppreſſōres ⁊
violētos ſicut pharaonē ⁊ egypcios
Vt habet' Exo. xv Superbos ⁊ vane
glorioſos ſicut dauid populuz ex va
na gl'a numerantē. vt hē'. ij. Reg.
vl. Immūdos ⁊ guloſos ſicut roma
nos q̄ cū gule ⁊ luxurie deſeruirēt ab
angelo peſte ynguinaria ſint pcuſſi.

¶ CClij. De eodē ſermo ſecūdꝰ.

Omnes ſunt adminiſtratorij
ſpūs in miniſterium miſſi pp
ter eos q̄ hereditatē capiūt
ſalutis. Ad heb. i. Qui oēs dixit nul
lū excluſit. Oēs eñ mittūtur ad ſalu
tē. ſuperiores ad medios. medij ad
infimos. ⁊ infimi ad nos. ¶ Notādū
autē ꝙ in hoīe ē potētia intellectiua
opatiua ⁊ affectiua. Intellectiua au
tē hz triplicē defectū ad quem remo
uendū mittūtur ordines iferioris ihe
rarchie. Eſt ei obſcura. p̄. Coꝝ xv.
videmꝰ nūc per ſpeculū in enigmate
⁊c. Ad iſtud impedimentū remouē
dū mittūtur angeli quoꝝ officiū ſm
Grego. eſt nūciare minora. Eſt imp
fecta. qꝛ ⁊ ſi aliqñ ꝯgnoſcat minima
non tñ pfunda. p̄. Coꝝ. xv. Ex pte
cognoſcimꝰ ⁊ ex pte pphetamꝰ Con
tra iſtū defectū mittūtur archangeli
quoꝝ officiū. ſm Gre. eſt nūciare ſū
ma Eſt multiplici obliuioni ſubiecta
Augꝰ. de ci. dei. Cuz labore meminī
mꝰ ⁊ ſine labore neſcimus. cū labore
ſtrēnui ſine labore inertes ſumꝰ. Cō
tra iſtū defectū mittūtur v̓tutes qui
bꝰ ſm gre. attribuit' opatō miracl'oꝝ
p q̄ ſciaz nrāz q̄ ē ex fidē ſtabiliūt ⁊ cō
firmāt. Iſti tres actꝰ iſtoꝝ triū ordi
nū ſignificati ſūt. iij. Re. xix. vbi an
gelus helye. tria bō ꝯtulit qꝛ aquā ſi
bi ppinauit. panē dedit. ⁊ ipſū fortifi
cauit. Per aquā que ē potꝰ puuloꝝ
intelligit' reuelatio minoꝝ q̄ ſpectat
ad angelos. per panē q̄ eſt cibus for
tiū intelligit' reuelatō difficiliū que
ſpectat ad archangelos. per fortitu
dinē collatā intelligit' roboratio taz
in ꝯgnitōe minoꝝ ꝙ difficiliū q̄ ſpe
ctāt ad v̓tutes ¶ Secūdo in hoīe eſt
potētia opatiua. Et iſta hz triplex im
pedimentū ne exeat in opꝰ ſuū. Ad
qd̓ remouendum mittūtur ordines
medie iherarchie. Impedit' enim ali
qñ a dyaboli temptatōe. p̄. Theſſa.
ij. Impediuit nos ſathanas. Iſtd̓ re
mouēt poteſtates quoꝝ officiū ē ſm
gre. poteſtatem demonū refrenare
Aliqñ a mūdi repreſſione. Jo. xvi.
In mūdo preſ. ha. Iſtud remouent
principatꝰ qꝛ faciūt nos mūdanis oi
bꝰ pncipari. Aliqñ a corpis corrup
tione. Sap. ix. Corpꝰ qd̓ corrūpit' ag
grauat animā. Iſtud remouent do
minationes que faciūt nos oibꝰ car
libꝰ vicijs dñari Iſti tres actꝰ iſtoꝝ
triū ordinū ſignificātur Geñ. xxxij.
vbi angelꝰ tria bona Jacob dedit. qꝛ
ipſum contra eſau conſtantem fecit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

iſrahel nomen īpoſuit ⁊ neruū femo
ris ꝑcuſſit ⁊ emarcuit. Tūc āgelꝰ cō
tra eſau hoīem ꝯſtantē fecit qn̄ ꝯtra
dyabolicas tēptatōes eū fortē reddi
dit ⁊ ſpectat ad ꝑtātes. Tūc aūt iſrl̄
qui īterpͣtatᷣ vir videns deū nomē īpo
ſuit qn̄ ꝓpt̄ celeſtiū ꝯtēplatōnē ter
rena deſpicit. Et hoc ſpectat ad pͥn
cipatꝰ. Tūc neruū ꝑcutit ⁊ marce
ſcit qn̄ oēm eſtū carnal̄ ꝯcupiſcētie
ī nobꝭ extinguit. Et hoc ſpectat ad do
minatōes. Tercio ī hoīe ē potētia af
fectiua. Et iſta hꝫ ꞇplicē defectū quē
remouēt ordīes ꝺ ſupma ihierarchia
Primꝰ ē qꝛ dilectio nr̄a ſepe ē ꝓuata
qn̄ hō tm̄ ſeipſū diligit. Et tal̄ dilec
tio nō eſt eq̄. Iſtū defectū remouent
throni. Nā ſicut dr̄ Gre. Throni di
cunt̄ ſedes eo qꝫ deꝰ in eis ſedeat ⁊ p
eos iudicia ſua decernat. Ps. ſedes
ſup thronū q̄ iudicas eq̄tatē. Secūdꝰ
eſt qꝛ ſepe ē ſimulata qn̄. ſ. fingit ſe
diligē ꝓximū quē nō diligit. Et iſtū
defectū remouēt cherubin q̄ īterpͣta
tur plenitudo ſcie q̄ oīa ſimulata de
tegūt ⁊ ad lucē veritatis reducunt.
Tercius ē qꝛ qn̄qꝫ ē tepida qn̄. ſ. te
pide amat deū. Et iſtū defectū remo
uēt ſeraphin q̄ īterpͣtant̄ ardētes qꝛ
hn̄t a nobꝭ torporē excutē ⁊ in amorē
dei nos fortit̄ iſlāmaē. Iſti tres actꝰ
iſtoꝝ triū ordinū ſignificati ſūt. iiij.
Reg. ij. vbi cū dn̄s helyam in celum
ſubleuare vellet apparuerūt ei ange
li ī forma equoꝝ ⁊ currꝰ igniti. Ange
li igit̄ dicunt̄ eq̄ ⁊ currꝰ ⁊ ignis. Eq̄
aīalia dicunt̄ ex eo qꝫ olim q̄dorigis
eq̄les p oīa iungebātur. Eq̄ igit̄ ſūt
throni q̄ ineq̄lia ad eq̄litatē p librā
iudicij ſui deſcēdūt ⁊ ſic remouēt di
lectionē ꝓuatā. Currꝰ ſūt cherubin
q̄ ī obſeq̄a caritatis currē nos faciūt
et oēm ſimulatōnē detegūt. ⁊ ſic re
mouēt dilctionē ſimulatā. Ignis ſūt
ſeraphī q̄ torporē excutiūt ⁊ vehemē
accēdūt. ⁊ ſic r̄mouēt dilcōez tepidā

CCliij. De eodē ſermo tercius.

Factū eſt ꝑliū magnū in celo
michael ⁊ āgeli eiꝰ ꝑliaban
tur cū dracone ⁊c. Apo. xij.
Per celū eccia militās itelligit̄ in q̄
multiplex ꝑliū gerit̄. de quo ꝑlio q̄tu
or tāgunt̄. Primo couenietia loci. cū
dr̄. factū eſt ꝑliū magnū in celo. i. in
eccia militāte. Celū eīm beatoꝝ nō eſt
couenieſs ad pugnādū qꝛ ibi ſūt ſolū
mō triūphātes. nec īfernꝰ qꝛ ibi ſūt
incarcerati ⁊ ſuccūbētes. ſꝫ eccia mi
litās ē locꝰ couenieſs ad pugnādū qꝛ
ibi ſūt ſtipendiarij ⁊ militātes. Iob
vi. Milicia ē vita hoīs ſup terrā. Se
cūdo ponit̄ magnitudo ꝑlij. cū dicit̄
Et draco pugnabat ⁊ angeli eius.
Ipſi ei aduerſarij magni ſūt rōe po
tētie. Iob xli. Non ē poteſtas ſup ter
rā q̄ ꝯparet̄ ei. Origenes. Vult dn̄s
deꝰ facē mirabiles res. vult de locu
ſtis ſupare gigātes ⁊ de hijs q̄ in ter
ris ſūt celeſtes vincere neq̄cias. Sūt
magni rōne aſtutie. qꝛ ſcd̄m Grego.
dyabolus aut opprimēdo rapit. aut
violādo circuuolat. aut ſuadēdo blā
ditur. aut mīnādo terret. aut deſpe
rādo frāgit. aut ꝓmittēdo decipit.
Ihero. Perſeq̄tur me hoſtis cui no
mina mille cui etiā ſūt mille nocēdi
artes ⁊ ego infelix victorē me puta
bo? Nec mirum ſi dyabolus adeo eſt
aſtutus. quia ſcd̄m yſidorum tripli
ci acumine viget. ſcilicet ſubtilitate
nature. experientia temporum. ⁊ re
uelatione ſupernarum poteſtatum.
Sunt magni ratione ſeuicie. ꝑ. Pet.
v. Aduerſariꝰ veſter dyabolus tam
q̄ leo rugiens ⁊c. Sicut enī leo ſan
guinem ſitit. ſic ⁊ dyabolus ſangui
nem animarum noſtrarum letāter
appetit. Gregorius. Nichil ſe feciſſe
reputat niſi cum animam ſauciat.
Sunt magni racione multitudi
nis infinite. Haymo. Vt philoſophi
dixerunt ⁊ ſancti viri opinati ſunt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

aer iſte ita plenꝰ eſt demonibꝰ ſicut
radius ſol' eſt minutiſſimis puluiſcu
lis. Quãuis aũt tot ſint tñ iuxta ſe
tentiã origenis eoꝝ exercitũ minui
mꝰ cũ eos vicimꝰ. ita ꝙ ille q̃ victꝰ
fuerit vlteriꝰ non poſſit de illo vicio
temptare. ¶ Tercio ponitᷣ multitudo
prelij. cũ dr. Michael ⁊ angeli eius
preliabantᷣ cũ dracone. Circa quod
notandũ ꝙ Michael q̃tuor p̄lia geſ
ſit in q̃bꝰ ſemp victoriam hũit. Pri
mũ fuit qđ cũ lucifero ⁊ angelis ſuis
geſſit. Et hoc p̄liũ vicit ⁊ đ celo ipſũ
in hũc aerẽ caliginoſũ expulit. Non
em̄ pmiſſum ẽ eis ĩ ſupiori pte aeris
habitare q2 lucidꝰ eſt ⁊ clarus. nec
eciã nobiſcuꝫ in mũdo q2 nimis nos
ſuis temptatõibꝰ infeſtarẽt. ſ3 in me
dio aeris vt dũ ſurſũ ꝛ̃ſpiciũt ⁊ glo
riã quã amiſerũt vident inde dolorẽ
ſufferãt. ⁊ dũ inferiꝰ cõſpiciũt ⁊ vi
dent hoĩes illuc aſcẽdere vñ ipſi ceci
derũt inde inuidia torqueantᷣ. Se
cũdũ preliũ eſt qđ cũ dyabolo de cor
pore moyſi hũit. ſicut dr Jude. ij. Sci
ens em̄ dyabolꝰ iudeos ad ydolatriã
promptos eſſe volebat corpꝰ moyſi
honorabilitᷣ ſepeliri vt iudi ſuas ydo
latrias ibi exercerent. ſed Michael
victoriã hũit q2 corpꝰ moyſi ab oĩbꝰ
abſcõdit. forte iſta altricatio fuit q2
dyabolꝰ dicebat ſe in moyſe propter
peccatũ ad aq̃s ꝯtradictionis aliqđ
ius hr̃e. ſed cũ Michael ſibi culpã re
miſſam eſſe aſſerẽt ⁊ dyabolꝰ adhuc
inſtaret Michael ei dixit. Imperet
tibi dñs ⁊c̄. Terciũ p̄liũ eſt qđ ha
buit ꝯtra pharaonẽ ⁊ egyptios Cre
ditᷣ em̄ fuiſſe ille angelꝰ qui plagas
egyptijs intulit q̃ mare diuiſit. q̃ in
colũna ignis ⁊ nubis populũ iſrahe
liticũ anteceſſit ⁊ ad terrã pmiſſiõis
introduxit. Fuit eni ṕnceps ſynago
ge. Vñ dr Dañ. x. Nemo michi adiu
tor ẽ niſi Michael ṕnceps veſter Sꝫ
poſtꝙ̄ iudea dñm crucifixit. Factꝰ eſt
princeps eccle̾. Vñ refert Joſephus
ꝙ audite ſũt voc̃es angeloꝝ dicẽtiũ.
Trãſeamꝰ ab hijs ſedibꝰ Quartũ
preliũ eſt qđ ꝯtra antixp̄m habebit
Sicut ei dicit gloſa ſup illud Apoc.
xiij. vidit vnũ de capitibꝰ eiꝰ occiſũ.
Antixp̄s mortuũ ſe finget ⁊ p triduũ
latẽs poſtea apparebit dicẽs ſe ſuſci
tatũ ⁊ ferẽtibꝰ eũ demonibꝰ in aere
aſcẽdet ⁊ vniuerſis mirãtibꝰ adora
bũt eũ. Tandẽ dum ſtabit in papili
one in mõte oliueti ipſe Michael an
tixp̄m occidet. vt dicit gloſa ſup illđ
ij. Theſſ. ij. Quẽ dñs deꝰ interficiet
ſpũ oris ſui. ¶ Quarto ponitᷣ nobili
tas triũphi cũ dr ⁊ nõ valuerũt nec
locꝰ inuentꝰ eſt eoꝝ ampliꝰ in celo
Locꝰ q̃dẽ inuentꝰ ẽ. ſed nõ ĩ celo. In
demonibꝰ q̃dẽ eſt ꝯſiderare naturaꝫ
officiũ ⁊ culpã. Nature cõueniret lo
cus ſupremꝰ. ſcꝫ celũ in quo fuerunt
creati ⁊ ibi ſtetiſſent ſi pſeueraſſent
Officio vero qđ hñt. ſcꝫ hoĩes exercẽ
cõuenit locꝰ medius. ſc; aer caligio
ſus ⁊ vt nobis ꝓpinqui ſint ad exer
citandũ ⁊ claritatis lucẽ nõ habeãt
ad gaudendũ ⁊ celũ ſurſũ reſpiciant
ad inuidendũ. Culpe aũt cõuenit lo
cus infimꝰ. ſcꝫ infernꝰ. vñ poſt iudi
ciũ quãdo ceſſabit eoꝝ officiũ detru
dentur in infernũ nec vltra p aereꝫ
habebũt trãſitũ ſed incarcerati ppe
tuũ ſuſtinebũt tormentũ

¶ CCliiij. De eodẽ ſermo quartꝰ

Ichael vnꝰ de ṕncipibꝰ pri
mꝰ venit in adiutorium me
um. Dañ. x. Beato Michae
li deꝰ q̃ntuplex officiũ ĩ ſua curia aſ
ſignauit. ¶ Primũ eſt officiũ ṕncipãdi
Ideo dr. Michael vnꝰ de ṕncipibus
ṕmis. licet em̄ olim fuerit ṕnceps ſy
nagoge modo tamẽ factus eſt prin
ceps eccleſie. In tantum angeli pro
hijs quibus principantur zelare vi
dentur. vt ſibi inuicem obuiare ⁊ p̄
liari dicantur. Vnde Danie. xiij.

ponūtur q̄tuor ā̄geli de ordie ṗncipa
tꝰ quoꝝ vnꝰ .ſ. Michael erat prin
ceps eoꝝ ꝙ remāſerat in t̄ra ꝓmiſſio
nis . aliꝰ ſcʒ q̄ loq̄bat̄ cū daniele eāt
princeps illoꝝ iudeoꝝ q̄ erāt in capti
uitate pſaꝝ Aliꝰ erat ṗnceps greco
rū . q̄rtꝰ erat ṗnceps pſaꝝ . Vbi gre
go . dt Recte angeli ꝯtra ſe veniūt .
qꝛ ſubiectaꝝ ſibi gentiū viciſſim ſibi
merita ꝯtradicūt . Cūqꝫ vniuſcuiſqꝫ
gētis vel culpa vel iuſticia ad ſupmū
ꝯſiliū dei ducit̄ eiuſdē gētis ꝓpoſitꝰ
vel obtinuiſſe in certamie vel nō ob
tinuiſſe phibet̄ . Secūdo hʒ officiū ad
iuuādi . vñ dicit̄ . Michael venit i ad
iutorium meū Ipſe em̄ cū ceteris an
gelis ſibi cōmiſſis adiuuat malos ⁊
bonos . Malos monēdo eos ad ꝯtri
tionē . hoc naqꝫ ſignificatū ē Iudicū
vi . vbi angelꝰ eduxit ignē de petra .
Nam ſepe de hoībꝰ duris angelꝰ edu
cit ignē ꝯtritōis . Purgat labia ad
ꝯfeſſionē . hoc ſignificatū ē Iſa . vi .
vbi p angelū labia yſaie expurgant̄
inducit ad ſatiſfactionē . hoc ſignifi
catū eſt . ṗ . Paral̄ . xxi . in angelo q̄
dixit gad ꝓphete vt dicēt dauid vt
in montē aſcēderet ⁊ deo ſatiſfacēt .
Adiuuat etiā bonos . dyabolꝰ em̄ ni
tit̄ intelligētiā nrām obnubilare per
errorē . ⁊ voluntatē nrām coinq̄nare
per amorē . ⁊ memoriā nrām offuſca
re p obliuionē . Angelꝰ aūt ſꝫm dyo
niſiū hʒ v̄tutē illūīatiuā . purgatiuā
et pfectiuā . Et ideo eiꝰ indigemus
miniſterio vt rōeʒ illuminet . affectō
nem purget . memoriā pficiat ⁊ ꝯſū
met . Terᵒ hʒ officiū p̄liādi p̄liabat̄
em̄ cū dracone . Dañ . xij . In tpe illo
conſurget michael ṗnceps magnꝰ q̄
ſtat ꝓ filijs populi tui vt p̄liet̄ cum
dracone cū diabolo Apo . x . Michael
et angeli eiꝰ p̄liabātur cū dyabolo .
Iude . ij . Cū michael archāgelꝰ cum
dyabolo altercaret̄ ⁊c̄ . p̄liabat̄ eci
am cū ṗncipe pſaꝝ . Dañ . x . ṗnceps
regni pſaꝝ reſtitit michi . ⁊ ecce Mi
chael venit in adiutoriū meuʒ . Per
draconē qui ē aīal ſitibundū ſignifi
cat̄ demō q̄ preeſt auaricie ꝯtra quē
Michael pugnat qñ ipſū refrenat .
Per dyabolū qui dicit̄ deorſū fluens
ſignificat̄ demon q̄ preeſt ſupbie . qꝛ
dyabolus p ſupbiā de celo deorſuʒ de
fluxit . Cōtra quē p̄liū gerit qñ ipſū
ab infeſtatōe ceſſare facit Per regē
perſaꝝ intelligit̄ demon q̄ preeſt lux
urie . pſe . nāqꝫ interp̄tātur . ſua late
ra diſſoluētes . qꝛ luxuria tot ad ter
ram deṗmit ⁊ tot a deo diuidit ⁊ ſe
gregat ⁊ totū corpꝰ miſerabilit̄ diſ
ſoluit ⁊ tantā ſubſtantiā ꝯſumit . Et
ideo tales recte vocātur pſe . i . ſua la
tera diſſoluētes . Cōtra iſtum ergo
draconē pug̃t qñ ipſū ab īpugnatōe
refrenat . Quarto hʒ officiū ponde
rādi . nā ſꝫm eccie picturas Michael
hʒ aīas ponderare . dꝛ auteʒ Dañ . v .
Appenſus es i ſtatera ⁊ inuētꝰ es mi
nꝰ hñs . Sūt nāqꝫ q̄dā aīe vacue que
nulla ſecuʒ merita portauerūt iſtas
appendet ⁊ eis dicet Appēſus es i ſta
tera ⁊ inuentꝰ es nil hñs . Quedā ve
ro ſūt aīe que ſemiplene ſūt . Iſtas
ponderabit ⁊ dicet Appēſus es i ſta
tera ⁊ inuentꝰ es minꝰ hñs Sūt q̄dā
aīe plene q̄ multa merita ſecū porta
uerūt . Iſtas ponderabit ⁊ dicet . Ap
penſus es in ſtatera ⁊ inuētꝰ es ſatis
hñs . Sūt em̄ q̄dā ſupplene que non
tm̄ p̄cepta xpi . ſed eiꝰ ꝯſilia ſeruaue
rūt . Et iſtas aīas ponderabit ⁊ dicet
Appēſus es in ſtatera ⁊ inuentꝰ es
multū hñs . Quinto hʒ officiū depor
tādi qꝛ cū ceteris alijs angel̄ ſibi ſb
iectis aīas iuſtas i celū deportat Por
tāt aūt aīas valde reuerēter . qꝛ nō
in humeris ſ; in manibꝰ . p̄s . In ma
nibꝰ portabūt te ⁊c̄ . Portāt dilige
ter qꝛ eas ab oībꝰ offēdicul̄ cuſtodi
unt vñ ſeq̄tur . ne forte offendas ad
lapidē ⁊c̄ . Portāt valde gaudenter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cũ cãticis ⁊ iubilatõibꝰ. Iſa. lv. In
leticia egrediemini ⁊c̃. portat̃ valde
hũilit̃. q̃ꝛ paupes ⁊ mẽdicos nõ deſ
piciũt. ſicut ptꝫ Lu. xvi. in lazaro mẽ
dico quẽ angeli depoꝛ̃tuerũt. Et iſta
depoꝛ̃tatio fit in ſignũ fiducie vt ſcꝫ ex
hoc det̃ intelligi q̃ꝑ ſecure ſũt aĩe ſcõ
rũ de hac vita egrediẽtes q̃ tales ha
bẽt deſẽſores. P̃s. Angel' ſu. mã. de
te ⁊c̃. In ſignũ reuerẽtie Sicut aliq̃ñ
ſociꝰ in itinere aliũ poꝛ̃t nõ humeris
ſed ſolacijs Iſa. lv. Mõtes ⁊ colles
i. maiões ⁊ minores ãgeli cantabũt
coram vobis laudem.

CCLv. De eodẽ ſermo q̃ntꝰ.

Angelis ſuis mãdauit de te vt
cuſtodiãt te ĩ oĩbꝰ vijs tuis
P̃s. Iſta v̈ba ptractãs btũs
Bernardꝰ. ſic d̃t. Mag̃ dilectio ca
ritatis. q̃s. q̃bꝰ. de quo. ⁊ q̃d mãda
uit. Siq̃dem deꝰ mãdauit. ⁊ angelis
ſuis mãdauit. de te hoĩe mãdauit. et
vt cuſ. te in õ. vijs tu. mãdauit Ex q̃
bꝰ verb̃ habet̃. q̃ꝑ in illo q̃ mãdauit
oſtẽdit̃ mag̃ caritas ex eo q̃ꝑ tãtos
et tales hoĩ deputauit. vñ dicit ibidẽ
Dñe q̃d eſt hõ q̃ꝛ innotuiſti ei. aut fi
liꝰ ho. q̃. repu. eũ. Deniq̃ꝫ ei mittis
vnigenitũ tuũ. immittis ſpiritũ ſan
ctum tuũ. ꝓmittis vultum tuũ. ⁊ ne
quid vacet in celeſtibꝰ ab ope ſollici
tudis. illos etiam beatos ſpũs prop
ter nos mittis in miniſterium noſtꝝ
Secũdo in angelo oſtẽditur magna
hũilitas quia tam hũile officium nõ
recuſat. Et ideo magnã ſibi dꝫ hõ re
uerentiã exhibẽ Vñ bern. In quouis
diuerſorio in quouis angulo reuerẽ
tiã exhibe angelo tuo. ⁊ ne audeas
illo pñte q̃d me pñte non auderes.
Bernar. Angelis ſuis deꝰ mandauit
de te. quantã tibi inq̃t debet hoc ver
bũ inferre reuerentiaꝫ. afferre deuo
tionẽ. ꝯferre fiduciam. Reuerentiaꝫ
pro pñtia. deuotionẽ ꝓ beniuolentia
et fiduciaꝫ ꝓ cuſtodia. Tercio in ho
mine notat̃ mag̃ dignitas in hoc q̃ꝑ
ab angelis meruit cuſtodiri Ihero.
Magna dignitas aĩaꝝ vt vnaqueq̃ꝫ
ab ortu ſue natiuitatis angelũ hẽat
ad ſui cuſtodiã deputatũ. Libẽter
enĩ angelꝰ homini miniſtrat ꝓpt̃ ho
minis dignitatẽ. neceſſitatẽ. ⁊ ſuam
vtilitatẽ. Dignitas hoĩs in hoc atten
ditur q̃ꝑ natura diuina aſſociata eſt
nature humane in eãdem perſonam
Et ideo homo eſt frater dei. ⁊ honor
qui exhibetur homini in chriſtũ fra
trem refunditur. Neceſſitas homi
nis eſt quia dyabolꝰ ſepe rõneꝫ in ho
mine ſeducit volũtatem allicit oppri
mit virtutem. ideo neceſſe eſt vt an
gelꝰ rõnem erudiat per ſuam ſapien
tiam volũtatem inflãmet per carita
tem ignitam ⁊ v̈tutem roboret. per
exhortationem internã. Vtilitas ve
ro angeli eſt q̃ꝛ eoꝝ ruina debet ex
ſaluandis hoĩbꝰ reſtaurari. d̃t autẽ
Augꝰ. q̃ꝑ tot hoĩes ſaluabũtur quot
angeli ceciderunt Gre. d̃t. q̃ꝑ tot ho
mines ſaluabũtur quot remanſerũt
angeli. Alij dicũt q̃ꝑ in celo erũt due
ſocietates numero eq̃les. vna erit
ſocietas angeloꝝ quoꝝ ruina de ſol'
virgibꝰ reſtaurabit̃. Et alia ẽ ſocie
tas hoĩm alioꝝ. Quarto notat̃ ma
gna vtilitas. cũ d̃r. vt cuſ. te ĩ oĩ. vi.
tu. Cuſtodiũt ei hoĩeꝫ. ĩ vita. ĩ mor
te. ⁊ poſt mortẽ. In vita q̃dẽ a tẽpta
tõe dyabolica ꝯſeruãdo. Hoc ſignifi
catũ ẽ Apo. xx. in angelo q̃ demonẽ
ligauit ⁊ ĩ abiſſum miſit. In bonũ g̃
tie eos ꝓficẽ faciẽdo ſcꝫ in bonũ g̃tie
pueniẽtis. ꝓficiẽtis ⁊ pfecte. Iudith
xiij. Viuit dñs q̃ꝛ cuſtodiuit me an
gelus dei. ⁊ hinc euntẽ quo ad g̃tiã
preueniẽtem. ⁊ ibi cõmorantẽ. quo
ad gratiaꝫ proficientem. ⁊ inde huc
reuertentẽ. quo ad g̃tiã ꝓficiẽtẽ. Hõ
eoꝝ in ꝯſpectu dei repreſentando.

ſcʒ orões ieiunia elemoſinas Thob. xij. Bona ē orō cū ieiunio ꝛ elemoſi na magis ꝙ theſ auros auri ↄdē ꝛc.
Secūdo angel⁹ cuſtodit hoīeʒ ī morte Anima nāqꝫ tūc q̄tuor incōmoda patit̄. Vnū eſt qꝛ timor mortis eā affligit. Contra hoc ſepe ſanctis viris angel⁹ ſuā ſaluatōeʒ reuelat ꝛ ſic timoreʒ excludit ꝛ letant̄ aīam exire facit. Pſa. lv. In leticia egrediemi. Secūdū eſt qꝛ de⁹ rōeʒ req̄rit. Cōtra hoc angel⁹ deū ſibi recōſiliat. Vnde Bernar. ſup Cāti. diſcurrit angel⁹ medius inter dilectū ꝛ dilectā. vota offerēs ꝛ referēs dona. excitat iſtaʒ placat illū. Terciū eſt qꝛ dyabolus aīam terrere ↄtēdit. Cōtra hoc angelus dyabolū fugat. hoc ſignificatū ē. Geñ. xxxij. vbi cū Jacob eſau valde timēt angelos obuios hūit ipſū ad iuuaē patos ꝛ ait. Caſtra dei ſūt hec Quartū eſt qꝛ pctōꝝ multitudo ipſā terret ꝛ ſollicitā reddit. Contra hoc angel⁹ ſepe peccata dimiſſa reuelat. Danie. x. dixit gabel. Ab exordio p̄cum tuaꝝ egreſſus ē ſermo. Glo. i. ſentētia adeo. Et ſequit̄. Ego aūt veni vt indicarem tibi. ſcʒ pctā eſſe dimiſſa qꝛ vir deſiderioꝝ es. Tercio angel⁹ cuſtodit aīam poſt morteʒ in oib⁹ vijs ſuis Tres em̄ ſūt vie. Vna que ducit ad infernū. alia ad purgatorium. tercia ad celū. In p̄ma via āgel⁹ aīam cuſtodit ne p eā incedat. Vñ talis aīa regraciat̄ deo dicēs. Niſi qꝛ dñs adiuuit me. ſcʒ p angelū ſuum paulomin⁹ habitaſſet in inferno aīa mea. In ſecūda via eā cuſtodit qꝛ ipſā purgandaʒ ad purgatorium ducit ꝛ purgatā inde educit. Thob. v. dixit angelus ego ſanū ducā ꝛ reducā filiū tuū. In tercia via eā cuſtodit qꝛ ipſā in celū feliciter ītroducit Exo. xxiij. Ecce ego mittam angelū meū q̄ te cuſtodiat in via ꝛ īducat ī terrā quā ꝓmiſi patrib⁹ tuis

CClvi. De eodē ſermo ſext⁹

Qui facit angelos ſuos ſpūs et miniſtros ſuos ignē vrentē. Pſ. Angel⁹ ē nomē officij. ſpūs autē eſt nomē nature. miniſter nomē opatōis. ignis vero nomē ardētis amoris. In p̄miſſis ergo verb q̄tuor de angelis ↄſiderant̄. Primū ē obediētie volūtas. cū dr. Qui facit āgelos. Sunt nāqꝫ āgeli dei nūcij qui vadūt ꝛ diſcurrūt ſm dei imperium. Vñ dyoniſi⁹ diſtinguit in āgelis triplicē motū ſcʒ circularem rectuʒ ꝛ obliquū. Circulari motu mouent̄ cū ad deū mouētur. Recto cum ad nos mittūtur. Obliquo vero qui ex recto ꝛ circulari motu ↄpoit̄ qñ ſcʒ ꝛ nobis ꝓuident ꝛ in deuʒ īmobiles manēt. Sic em̄ ad nos mouētur vt a deo minime auertātur. Secūdo in angelis ↄſiderat̄ nature dignitas Cū dr ſpūs. Aug⁹. Sicut aurum corruptū meli⁹ eſt ꝙ argentū incorruptū ꝛ argentū corruptū meli⁹ ꝙ plūbū incorruptū. ſic eciaʒ quilibet corrupt⁹ ſpūs melior ē ꝙ incorruptum corp⁹. Et hoc ē ratione ſimplicitatis nature. Quāuis ei angelus dignior ſit hoīe ꝓpter nature ſimplicitatē. hō tñ eſt dignior angelo ꝓpter aſſumptā a dei filio hūanitatē Nō ei magis attinet xpō ꝙ angel⁹ Quod tribus modis oſtēdi pōt. Primo qꝛ de⁹ angelum d̄ ꝓgenie ſua fecit quādo ad ymaginē ꝛ ſimilitudinē ſuā fecit eū hoīem vero fecit de ꝓgenie ſua quia ad ymaginē ꝛ ſimilitudinē ſuā fecit euʒ. Et inſup ſe fecit de ꝓgenie nrā ſcʒ qñ verbū caro factū fuit. Secūdo quia angelus tantum attinet chriſto ex parte patris. quia deus pater eſt pater chriſti ſcilicet per eternam generationem. ꝛ eſt pater angeloꝝ per creationem. Homini vero xpus attinet ex parte patris ſicut angel⁹ et ex parte matris qd non angelis

Tercio · ꝙ de⁹ cōtraxit parētelā cū
angelo ſolumō dādo qn̄ ſcz filiā ſuā
.i. ymaginē ſuā eis dedit · Cum hōie
vero ↄtraxit dando filiā ſuam .i. ima
ginē ſuam ⁊ recipiēdo ſororē noſtrā
.i. humanā naturā · Tercio ↄſiderat̄
in angelis opatōis ſtrēnuitas · cum
dicat̄ · Et miniſtros ſuos · Vt aūt vi
deam⁹ illa q̄ nobis miniſtrat · notan
dū eſt ſcd̄m Aug̃ · ꝙ q̄dā ſunt bona i
fima · q̄dā media · ⁊ q̄daʒ ſuprema ·
Bona infima ſūt bona tꝑalia que ā
geli nobis miniſtrāt ad ſuſtētatōeʒ
Et hoc ſignificatū eſt iiij · Re · xix · vbi
angel⁹ miniſtrauit helye cibū ⁊ potū
Thob · xij · Bonis opib⁹ per eū reple
ti ſum⁹ · Media vero bona ſunt bona
ſpūalia q̄ angeli nobis miniſtrāt ad
iuſtificatōeʒ Quia nos illuminā̄t ad
cognitōeʒ Hoc ſignificatū eſt Apo ·
xviij · in angelo de quo dr̄ ꝙ terra il
luminata ē a claritate ei⁹ Inflāmāt
noſtꝝ amorē · Hoc ſig̃ficatū eſt · iiij ·
Re · ij · in angelis q̄ in curru igneo ⁊
eq̄s igneis apparuerūt · Et excitant
nrām opatōeʒ · Zach · iiij · Angelus
dn̄i excitauit me q̄ſi hōiem q̄ excitat̄
a ſomno · Bona vero ſupma ſunt bō̄
celeſtia q̄ nobis miniſtrāt ad glorifi
catōeʒ · portāt em̄ aīas nrās ipſas in
manib⁹ ſuſcipiēdo · ps̄ · In manib⁹
portabūt te · vn̄ cantat eccl̄ia · Archā
gele Michael ↄſtitui te ꝑncipeʒ ſup
oēs aīas ſuſcipiēdas · Suſceptas vō
per viā reducendo · Exo · xxiij · Ecce
ego mitto angelū meum q̄ cuſtodi
et te ī via ⁊ c̄ · Deductas deo vero re
pn̄tando · Hoc ſignificatū ē Lu · xv ·
in illo medico quē angeli in celū de
duxerūt ⁊ deo repn̄tauerūt Quarto
in angel̄ ↄſiderat̄ feruēs caritas · cū
dicat̄ · Ignē vrentē · Dicūtur aūt āge
li ignis vrens duplici de cauſa ſcz q̄
ardent ꝑ amorē ⁊ lucēt ꝑ ↄgnitōem
Scd̄m aūt dyonisiū · amor hʒ triplicē
vim ſcz eleuatiuā · q̄ eleuat inferio
ra ſuperiorib⁹ coordinatiuā · q̄ coor
dinat equalia coequalib⁹ inclinati
uam quia inclinat ſuperiora inferio
rib⁹ · Iſtam autē triplicē vim · amor
in angelis operatur · Et quantum
ad hoc ipſi angeli vocantur ardores
ſempiterni lampades igniti · ⁊ carbo
nes accenſi · Nam inquantum amor
habet in angelis virtutem eleuati
uam per quam ad deum eleuātur ⁊
ab ipſo inflammantur dicūtur ardo
res ſempiterni · Iſa · xxxiij · Quis ha
bitare poterit de vobis cum ardori
bus ſempiternis · Inquantum autē
habet in eis vim inclinatiuam per
quam ad nos inclinantur ⁊ ad deuʒ
nos inflammant tunc dicuntur car
bones accenſi · Ezech · i · Similitudo
animalium ex aſpectu eorum quaſi
ſimilitudo carbonum ignis ardentiū
Inq̄ntum vero hʒ vim coordinatiuā
per quam ſe inuicem coordinant · et
in dei amoreʒ inflammant · dicuntur
lapides igniti · Ezechiel̄ · xxviij · In
medio lapidū ignitorum ambulaſti
Secūdo ipſi angeli dicuntur ignis
quia lucent per cognitionem · Ha
bent enim triplicem cognitionem ·
ſcz · matutinam · veſpertinā · ⁊ meri
dianam · Cognitio vero matutina ē
prout cognoſcunt res in verbo Cog
nitō veſpertina eſt prout cognoſcūt
res prout ſunt in propria natura Si
cut autem mane eſt principium diei
veſpere autem terminus · ita cogni
tio dicitur matutina ſcd̄m ꝙ res ſūt
in ipſo primo principio · veſpertina
autem ſcd̄m ꝙ in propria natura cō
ſiſtūt · Et cognitōeʒ meridianā hn̄t
inq̄ntū deū apte ⁊ clare ↄgnoſcūt ·
Et iſtā ↄgnitōeʒ ſpōſa petebat dicēs
Cā · i · Indica mihi vbi paſcas · vbi
cubas ī meridie · Et q̄ntū ad iſtā ↄg
nitōeʒ t̄plicē ipſi āgeli t̄plr̄ noīant̄ · ſ ·
aſtra matutina Job xxxviij · vbi eras
cum me laudarent aſtra matutina ·

ſpecula pura dyoniſius. Angelus eſt
ymago dei manifeſtatio occulti lumi
nis. ſpeculū puꝝ in cōtaminatū im
maculatū. Lumina fecunda Dam. lo
quēs de angel' dicit eos eſſe lumina
ſcda intellectiua ex ṗncipio ſine ṗn
cipio illūinatōez habētia. lumē ṗmū
et ṗncipale ē ipſe deus cūcta illūinās
et a nullo illūinatus. Sz lumen ſecun
dū ē ipſe angelus ab ipo ṗmo lumine
illuſtratus. lumen aūt terciū pt hō vo
cari q̄ ſepe miniſterio angeli mediā
te diuinas illūinatōes recipit.

C Clvij. De eodē ſermo ſeptimus

Nunq̄d noſti ordinē celi ꝛ po
nas racōez eius in terra Job
xxxviij. Cū de rebus p triplicē
modū noticia habeat. ſcz p reuelatō
nē diuinā. p eruditionē hūanā. ꝛ per
inq̄ſitōez ꝓpriā ordinem celi q̄ conſi
ſtit ī iherarchijs ꝛ ordibus angeloꝝ.
btūs paulus vſqꝫ ad terciū celū raptus
cognouit p diuinā reuelatōez. dyo
niſius per pauli eruditōez. ceteri aūt
doctores ꝯgnouerūt p reuelatōnez
dei ꝛ p eruditōez pauli ꝛ dyoniſij ā
per inq̄ſitōez ꝓprij ſtudij. De iſto
ergo ordie celi tria ſūt videda. Pri
mo q̄lit ipſi ordines ab inuicē diſtin
guūtur. que q̄dem diſtinctio haberi
pōt ad diſtinctionē ꝛ ſimilitudinem
regalis curie vbi ſūt q̄dā q̄ circa per
ſonā impatoris aſſidue cōuerſantur
Similes hijs ſūt ordines ṗme iherar
chie. Eorū aūt q̄ circa pſonaꝫ regis
cōuerſant hoc q̄buſdā ꝯpetit rōe fa
miliaritatis ꝛ amicicie vt ſūt amici fi
lij ꝛ cubicularij. ꝛ iſtō ſpectat ad ſe
raphin q̄ dei familiaritate pre oībus
ſunt dilecti. Grego. Seraphin ſūt il
la agmina que ex ſingulari propinq̄
tate ꝯditoris ſui incōpabili ardent
amore. Quibuſdā autez hoc cōpetit
ratione ſapie vt ſunt phi ꝛ ꝯſiliarij.
et iſtud ſpectat ad cherubin q̄ dī ꝯg
nitōe ꝛ ſapia ſūt prediti. Greg. Che
rubin plenitudo ſcie dicit ꝛ ſublimi
ora illa agmina cherubin vocata ſūt
quia tāto pfectiori ſūt plena ſciētia
quāto claritatē dei vicinius contēplā
tur. Quibuſdam autē hoc ꝯpetit ra
tione iuſticie vt ſūt iudices ꝛ aſſeſſo
res ꝛ iſtō ſpectat ad thronos Gre.
Throni dei ſūt q̄ tanta diuinitatis
gracia replent vt in eis dn̄s ſedeat
et p eos iudicia decernat. Alij ſūt
qui circa negocia totius regni geneā
liter occupant. Similes aūt hijs ſunt
ordines medie iherarchie. Eoꝝ autē
quidā hoc faciūt per modū impandi
vt ſunt regalis curie domini ꝛ iſtud
ſpectat ad dn̄atōes. Ad quos ptinꝫ
alijs angelis īferioribus preeſſe. ꝛ eis
diuina miniſteria imperare: qd̄ innu
itur. Zach. ij. vbi vnus angelus impe
rauit alteri dicēs. Curre ꝛ loquē ad
puerꝝ iſtū ꝛ c̄. Quidā vero faciunt p
modū operādi: vt ſunt iuſticiarij. ꝛ
iſtud ſpectat ad v̓tutes q̄ꝝ ē ardua
operari. Vnde attribuit eis opatio.
Gre. Virtutes vocātur illi ſpūs: p
quos ſigna ꝛ miācula frequentius fi
unt. Quidā vero hoc faciūt p modū
pugnādi. vt ſūt milites ꝛ legiones
et iſtud ſpectat ad poteſtates: que
cōtra demones hn̄t pugnare ꝛ eoꝝ
potētiā refrenare Gre. Poteſtates
vocātur hij angeli: q̄ hoc pre ceteris
potētius perceperūt: vt eoꝝ iuriſdicti
oni poteſtates aduerſe ſubiecte ſint
Alij vero ad loca determinata vel
negocia regis ſpecialiter deputātur
Similes hijs ſūt ordines tercie iherar
chie. Eoꝝ autē quidā hoc faciūt per
modum legatoꝝ. ꝛ iſtud ad ṗncipa
tus ſpectat. Quidam vero per modū
ſimplicium miniſtroꝝ. ꝛ iſtud ꝓprie
ſpectat ad archangelos. quidaꝫ ve
ro p modū curſoꝝ ꝛ nunciorū ꝛ hoc
ſpectat ad angelos. Vel dicendum
eſt. q̄ q̄dā preſūt ꝓuincijs. Et iſti
ſunt de ordine principatus. Quidam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ciuitatibꝰ ⁊ locis . ⁊ iſti ſūt de ordīe
archāgeloꝝ Quidā ſingularibꝰ pſo
nis . ⁊ iſtō ſpectat ad āgelos ¶ Scdo
videndū ē qlit hoīes ad ipoꝝ āgeloꝝ
choros aſſumant Quidā eī aſſumunt
ad ordīes īferioris iherarchie . ⁊ iſto
rū tria ſūt genera Quidā eī ſūt ſim
plices ⁊ illitterāti vbo tñ ⁊ exēplo qn
tū pnt edificātes alios . ⁊ iſti aſſumū
tur ad ordīnē āgeloꝝ Gre . Sūt ple
riqꝫ q̄ pua capiūt . ſed tñ pie hoc an
nūciare fribꝰ nō deſiſtūt . iſti in āge
loꝝ numeꝝ currūt Quidā vo ſūt ma
gna intelligētes . ⁊ ſollicite alios ad
monētes . illi in ordinē archāgeloꝝ
aſſumūtur Gre . Sūc nōnulli q̄ ſūma
cape ⁊ nūciare pualēt . quo iſti n̄ in
archāgeloꝝ numero deputant Qui
dā ſūt p vite pfectionez alioꝝ meri
ta trāſcendētes . illi aſſumunt ad or
dinē pncipatuū . Gre . Sūt nōnulli
qui eciā electoꝝ hoīm merita trāſcē
dūt . cūqꝫ bonis meliores ſint . ſortem
ſua ꝫ niſi int pncipatuū numeꝝ acce
perūt Vel pt dicit ꝙ ad ordinē pnci
patuū aſſumūtur illi q̄ bñ rexerūt ſu
am pncipalē puinciā . Ad ordinē ar
chāgeloꝝ aſſumūtur q̄ bñ rexerunt
ſuā terrā ⁊ ſuā ecciam . Ad ordinē re
ro āgeloꝝ aſſumūtur q̄ bñ rexerunt
ſuaꝫ pſonā Alij vo aſſumūtur ad or
dinē medie iherarchie . Et iſtoꝝ tria
ſūt genera Quidā em̄ ſunt de alioꝝ
corpibꝰ ⁊ aīabus pctā ⁊ demones ex
pellētes Et iſti aſſumūtur ad ordiez
poteſtatū . Gre . Sūt nōnulli q̄ eciam
de obſeſſis corpibus malignos ſpūs
effugāt ⁊ expellūt . quo iſti meritū
ſuū niſi intra poteſtatū numeꝝ ſorti
unt Quidā vero ſūt ſig ⁊ miracula
opantes . Et iſti aſſumūtur intra or
dinē vtutū . Gre . Sūt q̄ mira ſig va
lēter opant . quo iſti niſi ad ſupnaꝝ
virtutū ſortē ꝯgruūt Quidā vo ſūt
vibꝰ in ſe vicijs dominātes Et iſti aſ
ſumūtur intra ordinē dominationū .

Grego . Sunt nōnulli qui in ſeipſis
cunctis vicijs dominātur . quo ergo
iſti niſi intra numeꝝ dominationuꝫ
currūt ¶ Alij autē aſſumūtur ad ordi
nes ſupreme iherarchie . Et iſtorum
tria ſūt genera . Quidā enim ſūt val
de ſpūales . ⁊ ideo de alijs iudicātes
De quibꝰ dicit . i . coꝝ . ij . Spūalis ho
mo omnia diiudicat ⁊ ipſe a nemīe
iudicatur . Et iſti aſſumūtur ad ordi
nem thronoꝝ Grego . Sunt nōnulli
qui ſibimet vigilāti cura dominātur
et hoc in munere vtutis accipiūt vt
iudicare ſe ⁊ alios recte poſſint quo
rum mentibꝰ velut in throno domi
nꝰ preſidens alioꝝ facta examinat . q̄
ergo iſti niſi throni ſui conditoris
ſunt . Quidam ſunt dei ⁊ pximi cari
tate fragrātes Iſti aſſumūtur intra
ordinem cherubin . Grego . Sunt nō
nulli qui tanta dei ⁊ proximi dilecti
one pleni ſunt vt iure cherubin no
minētur . Quia enim plenitudo le
gis eſt caritas omnes qui dei ⁊ prox
imi caritate ceteris pleni ſunt ſor
tem in cherubin perceperunt . Sunt
namqꝫ quidam in igne amoris con
verſi et in ſolo dei deſiderio anhelan
tes . iſti aſſumuntur intra ordinem
ſeraphin . Gregorius . Sunt nonnul
li qui ſuperne contemplationis faci
bus accenſi in ſolo conditoris deſide
rio anhelant ⁊ quos verbo tangunt
ardere protinus in dei amore faciūt .
Quid ergo iſtos niſi ſeraphin dixe
rim quorum in ignem cor cōuerſum
lucet et vrit . ¶ Tercio videndum
eſt qualiter mittuntur . Seraphin
quidem mittuntur ad cordium in
flammatōnem . Yſaye . ſexto . vola
uit ad me vnꝰ angelus de ſeraphin .
Cherubin mittuntur ad ſcientie eru
ditionem . Hoc ſignificatū eſt . Apo
calipſ . duodecimo . in angelo qui
habebat librum in manu . Throni
mittuntur ad iudicij informationem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Habēt nāq ipſi throni iudices iſor
mare: vt legē itelligāt. Act. vij. Ac
cepiſtis legē in diſpoſitōe angelorum
Dñationes mittūtur ad ſenſuū ſb do
minio rōis ſubiugatōez. hoc ſignifi
catū eſt. Geñ. xvi. vbi angel9 dixit
Agar ancille vt ad dñam ſuā rediret
et ſe ſibi hūiliaret. Virtutes mittū
tur ad miraculorum opationez. hoc ſig
nificatū eſt in angelo raphaele: qui
thobiā illūinauit et filiū a deglutione
piſcis eripuit. Poteſtates mittūtur
ad tēptationū et demonū repreſſiōez
hoc ſignificatū eſt Apo. xx. in āgelo
qui ſua cathena demonē et ei9 poten
tiā colligauit. Principat9 mittūtur
ad pncipū inſtructionē. hoc ſignifica
tū eſt Danie. x. vbi ponūtur tres pn
cipes. ſcz perſarum. grecorum et iudeorum
Archāgeli mittūtur ad ſingulorum re
ctorum eruditionē. et maiorum reuelatio
nē. vñ archangel9 gabriel Zachari
am docuit. et natiuitatē xpi nūciauit
Angeli vō mittūtur ad ſingularium
perſonarum defenſionē et minorum reuela
tionē et aīarum deportatōez. Luc. xvi.
Factū eſt vt moreret mendic9 et por
taret ab angelis in ſinū abrahe.

CCLviij. De glorioſo Jheronimo
Sermo prim9.

IUſtū deduxit dñs p vias re
ctas. Sap. x. Preſens ver
bū pot expom de btō Jhero
nimo. q̄ vere iuſt9 erāt et multas vi
as fecit. in q̄b9 vns dñs eū deduxit.
Prima via ē qua de patria ſua romā
venit et ibi ſibi q̄tuor acciderūt. Pri
mo ibi aſſecut9 ē oīm ſciarum magnā
perfectionez. Nam in grāmatica ma
giſtrum hūit donatū. In rethorica Vi
ctorinū. q̄ tāte fame ac ſciētie extitit
q ymaginē in foro rome ſibi prome
ruit. Secūdo magnā pmotōnez. q
cū ipſe eſſet triginta ānorum cardina
lis pſbit eſt ordinat9 et mortuo papa
lidign9 ſūmo pontificio ab oīb9 accla
mat. Tercō paſſus eſt magnā pſecu
tionē: q cū ipſe quorūdā clericorum et
monachorum vicia rephendēt. ipſi ei i
ſidias parauerūt et p veſtē muliebrē
ei turpit illuſerūt. Vñ ſeuer9 ait Sā
cto iheronimo iugis aduerſus maloſ
fuit pugna Oderūt eū heretici q eos
impugnare nō deſinebat. oderūt eū
clerici q eorum vitā inſectabat et cri
mina. Sz reuera oēs boni eū ammirant
et diligūt. Iſtas nāq pſecutōnes fe
rebat patient. Vñ dixit. Maleſici in
me garriunt. ſed ſcio ad regnū celo
rū pueniri p infamiā et bonā famam
Ferebat gratant. Vñ i epl'a ad aſel
lā. ſic ait. Gracias ago deo q ſū di
gn9 habit9 quē oderit mund9 et pati
propt xpm. Ferebat deſideranter. et
ideo dicebat. Vtinā ob dñi mei no
men. infideliū turba me pſeq̄ret. vti
nam in obprobriū meū ſolidi9 inſur
geret hic mūd9 vt tantū merear a
xpō laudari et ſue pollicitatōis ſpera
re mercedē. Grata q̄dē et deſiderata
temptatio ē c9 premiū a xpō ſperat
Ideo aūt iſtas pſecutōnes ſuſtinuit
patiēter. gratāter. deſiderāter. quia
ſciebat verum xpianū: pſecutiones pati
debere Vñ ipſe ait in epiſtola ad he
lyodorum Erras frater erras ſi putas
xpianū vnq pſecutionē nō pati. tūc
maxime oppugnaris ſi te oppugnari
nō ſentis. Quarto rome paſſus eſt
adeo magnā flagellatōez Sicut ipſe
refert in epiſtola ad euſtochium. cū
ipſe eſſet adoleſcens ſeculares ſcien
tias nimis ardenter legebat Et circa
hoc ſicut ibidē refert in quatuor pec
cabat. Primo q totum temp9 tali
lectioni dabat de die tullium de no
cte legens platonem. Secūdo quia
lecturus tullium ieiunabat. lectur9
autem euangelium non abſtinebat
Tercio quia poſt lacrimas penitētie
legebat libros ſecularis ſciētie cū po
ci9 tūc ſacri libri ei fuiſſent legēdi.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Quarto qꝛ ſtilū ſacre ſcripture vili
pendebat ⁊ ſibi tullianā eloq̄ntiā pre
ponebat. Ideoqꝫ dñs eū grauī īfirmita
te pcuſſit. Et cū ſibi exeq̄e pararent̄
ſubito an̄ tribunal iudicis ē pductꝰ
vbi a iudice cuiꝰ eſſꝫ cōditōis ē īterro
gatꝰ. q̄ xp̄ianū ſe eē rn̄dit Cui iudex
ait. Mentiris. Ciceronianꝰ es tu. ⁊
nō xp̄ianꝰ. Tandē qꝛ de cetero litte
ras ſeculares nō legēt ad corpꝰ redu
ctꝰ ē. Vn̄ dīt idē ſup ad Gal. Plꝰ q̄
quindecim āni ſūt ex quo nūq̄ i ma
nꝰ meas gētiliū litteraꝝ actor aſcen
dit. Sꝫ ſi q̄d obrepit: dū loq̄mur ve
lut antiq̄ ꝑ nebulā ſompnij recorda
mur. Secūda via ē q̄ de roma cōſtāti
nopolim ē ꝓfectꝰ. vbi Gregoriū na
zanzenū magiſtꝝ hūit ⁊ doctorem.
Hic nāqꝫ ē ille Greg. de quo loq̄tur
idē Iheromꝰ in ꝓlogo ſup Apologe
ticū. qꝛ due ſpecioſe puelle ſibi legē
ti. vna in dextera. ⁊ alia i ſiniſtra ap
paruerūt. q̄s ipē toruo vultu q̄ eſſēt
percūctabat̄ ⁊ inq̄rebat At ille fami
liarius eū repugnantē amplectētes
et tenētes dū ſurgere vellet ⁊ abire
dixerūt. Ne moleſte feās ⁊ accipias
iuuenis Tibi nāqꝫ familiares ſumꝰ
et vna ex nob ſapiā. altera caſtitas
dicit̄. ⁊ miſſe ſumꝰ a deo habitare te
cū: qꝛ iocūdū nob ⁊ mundū i tuo cor
de habitaculū ꝑparaſti. Et qꝛ Gre.
nazanzenꝰ iſta duo excellent̄ hūit.
ſcꝫ ſapiam ⁊ mūdiciā. iō btūs Ihero
nimꝰ iſta duo ab eo didicit. Vn̄ ipſe
ſeuerꝰ ait Ihero. nō ſolum latinis ⁊
grecis. ſed eciā hebraycis litteris ita
inſtructꝰ fuit. vt ſe illi in oī ſcia nul
lꝰ audeat cōpare Ecia btūs Iheromꝰ
hūit carnis mundiciā: qꝛ v̓go dr̄ exti
tiſſe. Quia eī i ſacre doctrine ⁊ dīne
ſcripture ſtudio tā ſtudioſus eāt. iō
abhorrebat carnis vitia ⁊ volupta
tes q̄ huiōi vicioꝝ cauſe ſūt. Vn̄ ait
ad ruſticū monachū. Ama ſciaꝫ ſcri
pturaꝝ ⁊ carnis vitia nō amab Ter
cia via fuit qn̄ de cōſtātinopoli ciuita
te in ſiriā eſt ꝓfectꝰ. vbi heremū pe
tijt. ⁊ ibidē q̄tuor ānoꝝ ſpacio in ar
tiſſima penitētia ſe afflixit. Sicut ipē
oñdit in epl̄a ad euſtochiū Ibidē nā
qꝫ duꝝ habuit habitaculū. Vn̄ ait.
Quotiēs cōſtitutꝰ in illa vaſta ſolitu
dine: q̄ exuſta ardoribꝰ ſolis horren
dū preſtat monachis habitaculum
putaui me romanis īntereſſe delicijs
et ſerui delicatis cibarijs romanoꝝ
dum veſcebat de herbis montanis.
duꝝ habitū. Vn̄ ait. Horrebant ſac
co mēbra deformia ſqualida cutis ſi
tū ethiopice carnis obduxerat duꝝ
lectū. Vn̄ ſubdit̄. Si qn̄ repugnātēꝫ
ſomnꝰ imminēs oppreſſiſſꝫ nuda humo
vix oſſa herētia collidebam. durum
cibū ⁊ potuꝫ. Vn̄ ſubdit. De cibis ve
ro ⁊ potu taceo. cum eciā languētes
aqua frigida vtātur ⁊ coctuꝫ aliq̄d
accepiſſe luxurie ſit. Et tamen poſt
talē ⁊ tantā aſperitatē vir ſanctus
in carne ſua aliquā adhuc ſentiebat
rebellionē. Vn̄ ſubiungēs ait. Pal
lebāt ora ieiunijs ⁊ mens deſiderijs
eſtuabat ⁊ tamen in frigido corpo
re ſolita libidinum incendia pullula
bant. Sed iſta incendia per quatuor
refrenabat. ſicut in eadē epiſtola oſ
tendit. Primo per lacrimoſam ora
tionem. Vnde ipſe ait. Itaqꝫ omni
auxilio deſtitutus ad ihesu iacebam
pedes rigabam lacrimis. crine ter
gebam per laborum occupationem.
Vnde ait ad ruſticum Cum eſſem iu
uenis ⁊ in centiua viciorum crebris
ieiunijs frangerem. tamen mens
cogitationibus eſtuabat ad quam
edomandam cuidam hebreo me in
diſcipulum tradidi vt diſcerem he
braycum alphabetum. Per carnis
macerationem. Vnde ipſe ait. Re
pugnantem carnem edomadarum
media refrenabam. Per ſcriptu
rarum feruentem amorem. Vnde

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Unde ꝙ in ſe exptꝰ fuerat hoc ruſti
co monacho dicebat. Ama ſciaꝫ ſcri
pturaꝝ ⁊ carnis vicia ñ amab. ¶ Quar
ta ſiqdeꝫ via fuit ꝙ peracta penitētia
ad bethleē rediuit ⁊ ibi monaſteri
um cōſtruxit. in quo ꝑ ꝗnquaginta
ſex ānos totā vitā ſuam circa ꝗtuor
expendit. Primo circa ſcripturaruꝫ
diuinaꝝ interptatōeꝫ ⁊ expoſitōeꝫ.
Iſidorꝰ in li. ethimo. Iheronimꝰ tri
um linguaꝝ pitꝰ extitit cuius ſiqdem
interptatio ceteris anteferꝛ̄ iterpta
tionibꝰ quoniā ⁊ verboꝝ tenacior ē
et pſpicuitate ſentētie clarior vtpo
te a xpiano interpte verior. Augꝰ cō
tra iulianū. Non ɔtēpnēduꝫ arbitre
ris ſcm̄ Iheronimuꝫ q̄ greco hebrayco
⁊ latino eruditꝰ eloquio in locis
ſanctis ⁊ litteris ſacris vſqꝫ ad etatē
decrepitā vixit. Secūdo circa hoſpi
tū ſuſceptionē. Vñ ait ɔtra iulianū
In monaſterio hoſpitalitati ex corde
intēdimꝰ ⁊ oēs ad nos venientes pre
ter ſolos hereticos leta fronte ſuſci
pimꝰ atqꝫ venientiū pedes lauamus
Tercō circa corporis ſui maceracōeꝫ.
nā adeo ſe afflixit. ieiunādo. orādo.
et ſcribēdo vt in ſuo ſtratu iacēs fu
ne ad trabem ſuſpenſo manibꝰ eri
gereꝛ̄ ſupinus vt officiū monaſterij
exhibēt. Quarto circa officij eccleſi
aſtici ordinationeꝫ. Damaſus eñ pa
pa ad pces theodoſij ipatoris roga
uit Iheronimū vt officiū ordinaret
diuinū q̄ pſalteriū per ferias diſtinx
it. ⁊ v̄ſiculū illū glā patri ⁊ filio ⁊c̄.
in nicena cōditū ſynodo in fine pſal
moꝝ dicendū inſtituit. ⁊ epiſtolas
et euāgelia ꝓuide per āni circulū di
cendū ordinauit. qd̄ q̄de officiū dicē
dū ⁊ legēdū papa approbauit. ⁊ ab
omni eccīa ſeruādū demādauit.

¶ CClix. De eodē ſermo ſecūdꝰ

Ecce ꝙ̄ bonū ⁊ ꝙ̄ iocundū ha
bitare frēs in vnū ⁊c̄. Pſ̄.
Sup hoc v̄bū ſic dicit Augꝰ

Iſte velut dulcis ſonꝰ ⁊ ſuauis melo
dia toti orbi notiſſimꝰ vt tuba ſpūs
ſancti diuiſos corpe congregauit in
vnū ⁊ monaſteria plurima peperit.
Beatꝰ aūt Iheronimꝰ fuit monachꝰ
perfectꝰ. Et quantū ad hoc ſibi ɔue
nit qd̄ dr̄. Ecce ꝙ̄ bonū ⁊c̄. Fuit eciā
cardinalꝭ reuerēdꝰ. ⁊ quātū ad hoc
ſibi ɔpetit qd̄ dicitꝛ̄. Sicut vngentuꝫ
in capite ⁊c̄. Fuit ⁊ doctor egregiꝰ
et quantū ad hoc ſibi ɔpetit. qd̄ ſbdi
tur Quoniā illuc mādauit dñs bñdi
ctionē ⁊c̄. ¶ Circa pmū eſt notādū
ꝙ tria ſūt que faciūt monachū pfec
tū. ſcꝫ vite bonitas. ideo dicitur. Ec
ce ꝙ̄ bonum. ⁊ mentis iocunditas.
iō ſbdiꝛ̄. Et ꝙ̄ iocūdū. ⁊ cordiū vni
tas. iō ſbdiꝛ̄. Habitare frēs in vnū
Qñ igiꝛ̄ in ipſa religiōe ē bonitas ⁊
ſanctitas ⁊ vnitas. tūc ipſa religio
ē deo gratū habitaculū. Mat. xviij.
Vbi ſūt duo vel tres ɔgregati ⁊c̄.
Eſt angelo magnū ſolaciū Pſ̄. Pre
uenerūt pncipes .i. angeli coniuncti
pſallentibꝰ .i. religioſis deuꝫ laudāti
bꝰ in medio iuuēculaꝝ .i. feruentiuꝫ
aiaꝝ. timpaniſtriaꝝ .i. corpoꝝ mor
tificatoꝝ. Eſt homini magnū pſidiū
Prouer. xviij. Frater q̄ iuuaꝛ̄ a fra
tre ꝗſi ciuitas firma. Eccīs. iiij. Me
liꝰ eſt duos eſſe ſimul ꝙ̄ vnum ⁊c̄.
Eſt eciā dyabolo magnū tormentuꝫ
Vñ dr̄ de ɔgregatōe ſcōꝝ. Terribi
lis vt caſtroꝝ acies ordinata. Iocū
ditas autē in religiōe cauſaꝛ̄ a ꝗta
ſocietate. Eccī. xxv. In tribꝰ bñpla
citū eſt ſpiritui meo. que quidē ſūt
ꝓbata grata corā deo ⁊ hoībꝰ cōcor
dia fratꝝ. amor ꝓximoꝝ. vir ⁊ mu
lier ſibi bñ ɔſentiētes. Tūc nāqꝫ eſt
grata ſocietas qñ frēs exteriꝰ inꝛ̄ ſe
hñt ɔcordiā ⁊ pacificā cōuerſatōeꝫ
et intꝰ hñt verā ⁊ non fictā dilectio
nē. Et iō dr̄ ɔcordia fratꝝ. ⁊ amor
ꝓximoꝝ. Et qñ plati hñt ad ſbditos
magnam beniuolētiam ⁊ ſubditi ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

prelatos verā obediētiā Et iō ſbdiť
et vir ⁊ mulier ſibi bn̄ cōſentiētes.
Per viꝝ nāqꝫ intelligiť plat⁹ q̄ dꝫ
ſubditos ſuos docē legē. Et p̄ muli
erē intelligūtur ſbditi q̄ dn̄t p̄latis
ſuis hūiliť obedire. Vnitas aūt in
religiōe cauſať ex eo ꝙ materia di
uiſionū inde auferť. Diuiſiones ei ⁊
diſcordie cauſanť ex auaricia. prime
Thimo. v. Radix oīm maloꝝ eſt cu
piditas. Cauſātur ex ſupbia. Pro.
xiij. Int̄ ſupbos ſemp̄ iurgia ſūt. cau
ſanť ꝓpť carnalē ↄcupiſcētiā. Jaco.
iiij. vn̄ bella ⁊ lites in vob̄. nōne ex
cōcupiſcētijs veſtris q̄ militāt in mē
bris veſtris In religiōe aūt ē votuꝫ
paupťatis. ⁊ iō non dꝫ ibi eē aliq̄ di
uiſio ex radice auaricie Eſt votū obe
diētie iō non dꝫ ibi eſſe diuiſio ex ra
dice ſupbie. Eſt votū caſtitatis. ideo
non dꝫ ibi eē diuiſio ex radice carna
lis ↄcupiſcētie. Iſtā vnitatē beatus
Iheronim⁹ hūit. qꝛ paupťatez ⁊ hūi
litatē tenuit ⁊ caſtitatem ſeruauit.
Secūdo fuit cardinaľ reuerēd⁹. ideo
ſibi ↄpetit qd̄ diciť. Sicut vnguētū i
capite ⁊c̄. Caput q̄d̄ ē ſūm⁹ p̄otifex
in quo ē vnguētū .i. auctoritas ⁊ vel
le dn̄i. Et dꝛ auctoritas prelatoꝝ vn
guentū. qꝛ quoddā vnguentū ē dul
coratiuū. ⁊ quoddā ē mordificatiuū
et vtrūqꝫ ē ſanatiuū. ſic ⁊ poteſtas
prelatoꝝ dꝫ eſſe dulcoratiua quo ad
bonos ⁊ mordificatiā quo ad malos
et ſanatiua quo ad oēs Quia ſcd̄m
beatū Auguſt. ſiue plectēdo. ſiue ig
noſcendo hoc ſolū inde agiť vt vita
hoīm corrigať. Iſtd̄ caput hꝫ barbā
veſtimētū ⁊ orā veſtimēti Barba e⁹
ſūt cardinales ſibi ceteris p̄latis vici
niores. Eſt aūt barba ſc̄m glo. iudi
ciū diſcretōnis maturitatis virilita
tis ⁊ alacťtatis. qꝛ ipſi cardinales cir
ca cauſas ſibi ↄmiſſas dn̄t eſſe diſcre
ti. in diſcreta cauſaꝝ examiatōe ma
turi in matura cauſaꝝ ponderatōe.
Viriles indig̃ correctiōe. alacres i be
nig̃ exhortatōne. vt illos quos puni
unt benigne ad patiētiā exhortētur
A capite igiť p̄mo fluit vnguētū in
barbā. qꝛ ſūmi pontificis auctoritas
p̄mo relucet i ipſis. deinde fluit i ve
ſtimentū .i. in alios p̄latos q̄ p⁹ ipſos
ſūt maiores ⁊ ecciam dn̄t ornare p̄
honeſtos mores. Deinde fluit in orā
veſtimēti .i. in alios p̄latos minores
et iferiores. Et qꝛ Iheroni⁹ fuit car
dinaľ: ideo fuit barba ſūmi p̄otificis
in quā fluxit vnguentū auctoritatis
et iuriſdictionis Tercō fuit doctor
egregi⁹. qd̄ notať cū dꝛ Illic .i. in be
atū Iheronimū mandauit dn̄s bn̄di
ctionez Sancti ei doctores hn̄t bn̄di
ctionē gracie. Prou. xi. Qui abſcō
dit frumentū malidiceť in populꝫ bn̄
dictio ſup caput vendētiū. Hn̄t etiā
vitā et̄ne gl̄e. Daniel. xij. Qui ad
iuſticiā erudiunt multos q̄ſi ſtelle i
perpetuas et̄nitates. Sꝫ reuera iſta
duo nō hn̄t oēs doctores: ſꝫ tm̄ illi q̄
docēt vbo ⁊ exēplo. Sūt nāqꝫ q̄daꝫ
doctores delicati. quoꝝ tria genera
btūs Iheronim⁹ diſtinguit. Quidā
eñi ſūt doctores guloſi. q̄ tn̄ docē vo
lūt abſtinentiā. de hijs ad Heliodo
rū dicit. Delicat⁹ magiſter eſt. q̄ ple
no vētre de ieiunijs diſputat Alij ſūt
formidoloſi. q̄ tn̄ volunt alios aīare
ad pugnā. Alij ſūt delicioſi. q̄ tn̄ vo
lūt in cruentato milite rep̄hendē for
midinē ⁊ ignauiā. Alij ſūt luxurioſi
q̄ tn̄ rep̄hendūt in fornicatore ↄcubi
tum. De hijs doctorib⁹ p̄ocis ait ad
Pamachium. Delicata doctrina eſt
pugnāti ict⁹ dictare de muro ⁊ cum
vnguētis ipſe delibut⁹ ſit cruētū mili
tē accuſare formidis Iheronim⁹ vō
nō fuit magiſter delicat⁹. qꝛ nō fuit
guloſus ſꝫ magne abſtinētie. Vn̄ dꝛ
ad euſtochiū Repugnātē carnez ob
dormiēdaꝝ inedia ſbigebā Nec fuit
formidoloſus ſꝫ magne ↄſtātie. quia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

nec laudib⁹ mouebať ꝑ ieptā leticiā
nec vituperatōib⁹ ꝑ ipatiētiā. vñ dr̃ i
ꝓlo. ſr̃ pſa. Nec affectā⁹ laudes hoīꝫ
nec vituperatōes expaueſcim⁹ Nec fu
it delicioſ⁹ ſʒ vita auſter⁹. vñ ait ad
euſto. de ſe ⁊ frib⁹ ſuis q̃ ſecū dege
bāt. de cibo ⁊ de potu taceo cū eciā
languētes aqua frigida vtantur ⁊
coctū aliq̃d accipe luxurie ſit

¶ CClx. De eodē ſermo terci⁹.

Amicia fidelis ꝓtectio fortis q̃
aūt iuenit illū iueīt theſauꝝ
⁊ c. Ecci. xxv. Amici fideles
et in amicicia fortes ⁊ oī theſauro p̄
cioſiores fueīt Jhero. ⁊ Aug⁹. Dicit
aūt Jhero. i ꝓlo. ſup bibliā Vera ei il
la neceſſitudo ē ⁊ xp̄i glutino copulata
quā nō vtilitas rei familiaris nō pn̄tia
corꝑm nō ſbdola ⁊ palpās adulatio
ſʒ dei timor ⁊ dīnaꝝ ſcp̄turaꝝ ſtudia
cōciliāt. Iſti ēgo ſac̃ doctoēs i vera
amicicia ſūt ꝯiūcti nō ꝓpē aliquā tpa
lē vtilitatē. q̃ veritatē purā ſēp ſibi
mutuo ſcp̄ſerūt. ſʒ ꝓpt̄ dei timorē ⁊
diuinaꝝ ſcp̄turaꝝ amorē. ꝙ ei fuerīt
amicicia ſpūali ꝯiuncti ꝑ multa ſig
appar; Primū Vnū nāq3 ſignū vere
amicicie ē qn̄ amic⁹ ſuū amicū iratuꝫ
mox recōſiliat Iſtd̄ ſignū btūs Aug.
ad ſcm̄ Jhero. hūit ſcribēs ei. Si q̃d
vere me tenē vel ſcio ł credo vel eciā
puto i quo tu aliť ſētis ſine tua iniu
ria conabor aſſerē. q̃d āt ꝑtīꝫ ad of
fēſionē tuā cū te īdigtū ſēſero michil
aliud ꝙ veniā depcabor. Secūdū ē qn̄
amic⁹ ab amico rephēdi affcāt. Iſtd̄
ſignū hūit Aug⁹ ad Jhero. ſcribēs ei
Ledis ei me ſi tacueris errorē meuꝫ
quē forte iueīes i lib̄s ⁊ dcis meis.
Nā ⁊ ego amiciſſimā rephēſionē tu
am ſi trāquill⁹ accepero nō dolebo.
meli⁹ tuāq3 tumor capitis dolet cuꝫ
curať. nā dū ei parcť nō ſanať. hoc ē
q̃d acute vidit q̃ dixit vtilioēs eē ple
rūq3 inimicos vrgētes ꝙ amicos ob
iurgaē metuētes Illi ei dū rixanť di
cūt vera q̄ corrigam⁹. iſti vo minorē
ꝙ oportet exhibent iuſticie libtatē
dū amicicie timēt exaſperare dulce
dinē. Quapropť ⁊ ſi es vt tibi vide
ris lapſus forſan ſenectute corpis nō
vigore animi tn̄ i area dn̄ica fructu
oſō labore deſudas. Ecce pſto ſū. Si
q̃d ꝑꝑerā dixi forti⁹ fige pedē n̄ mihi
dʒ eē moleſtū pōd⁹ etatis tue dūmō
cōterať palea culpe mee. Terciū eſt
qn̄ amic⁹ oēm occaſionē inimicicie ⁊
offēſionis vitat ⁊ reſecat Iſtd̄ ſignū
hūit beat⁹ Jhero. ad ſanctū Auguſ.
ſcribēs ei. Supeſt vt diligas diligen
tē. ⁊ in ſcripturaꝝ cāpo. iuuenis ſe
nē nō ꝓuoces. nos nr̄a habuim⁹ tē
pora ⁊ cucurrim⁹ q̄ntū potuim⁹ nūc
te currēte ⁊ lōga ſpacia trāſmeante
nob̄ debť ociū Quartū ē. ꝙ amic⁹ ami
co oīa ſecreta reuelet Iſtd̄ ſignū ha
buit beat⁹ Jhero. ad Aug. ſcribens
ei De amicicia oīs tollēda ſuſpicio ē.
et ſic cū amico q̄ſi cū altero ſe loquē
dū. De iſto eciā ſigno ſcribit beat⁹
Aug⁹ ecōuerſo ad Jhero. Cum ho
minē caritate xp̄iana fragrātem at
q3 michi fidelē amicū fratrē meū ſen
tio q̄cq̄d ei ꝯſilioꝝ meoꝝ. cogitatio
nū cōmitto: ſʒ n̄ hoī ꝯmitto illi i quo
manet: vt ſit talis. Deus ei caritas
eſt. et qui manet in caritate in deo
manet ⁊ de⁹ in eo. Quintum ſignuꝫ
eſt. quādo amic⁹ amicum abſentem
et ignotum facie amat. Et iſtud ſig
num beat⁹ Aug⁹ ad Jheronimū ha
buit ſcribens ei. Si enim ꝓpterea te
non nouim⁹: quia faciē corporis tui
non videm⁹. hoc modo nec ipſe te no
ſti: nam tu quoq3 faciem tuam non
vides. Si aūt tibi nō ob aliud not⁹
es. niſi ꝙ noſti animū tuū ⁊ nos eū
nō mediocriť nouim⁹ ex litteris tu
is quib⁹ deū benedicim⁹: qui nobis
et omnib⁹ qui tua legūt talē dedit
Sextum ſignum eſt. quādo amicus
amici abſentiam moleſte portat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Iſtud ſignū Auguſt. ad Iheronimū
hūit. ſcribēs ei. Nichil equidē mole
ſtiꝰ fero in oībꝰ āguſtijs meis q̄s pa
tior q̄ tā longinquā tue caritatis ab
ſentiā. cū ſi fieri poſſet cotidie te pn̄
tem hr̄e vellē. Septimū ſignū ē qn̄
amicꝰ de amico frequent̄ loq̄tur ⁊
libent̄ eū noīat. Iſtud ſignū Ihero.
ad Auguſt. hūit. ſcribens oī tp̄e. be
atitudinē tuā eo quo decet hōre ve
neratꝰ ſū ⁊ habitantē in te dilexi do
minū ſaluatorē. Sed nūc ſi fieri poſ
ſit aliq̄d addimꝰ ⁊ plenius vt abſq̄
tui noīs mentione. nec vnā q̄dē ho
ram preterire patiamur.

CClxi. De eodē ſermo quartꝰ.

Nemo accēdit lucernā ⁊ poīt
in abſcondito ⁊c̄. Lu. xi. Si
cut pctōr dr̄ tenebra q̄r oīa
que ī eo ſūt tenebroſa. ſic vir iuſtꝰ
dr̄ lucerna fulgida. q̄r oīa que in eo
ſūt lūinoſa ſūt. Jō in pn̄ti euāgelio
de btō Iheronimo q̄tuor oſtendunt̄
Primo nāq̄ hūit lucidam ſapiam ⁊
doctrinā. q̄d notat̄ in hoc q̄ ipſe vo
cat̄ lucerna accēſa. Iſta em̄ lucerna
radios ſue ſapie non abſcōdit neq̄
occultat ſed p totū mūdū diffudit.
iō ſubdit̄ Vt luceat oībꝰ qui ī domo
ſūt. Sap. vij. quā ſine fictione didici
et ſine inuidia comunico. ⁊ honeſta
tē illiꝰ non abſcōdo. Prius em̄ dicit
ſe didiciſſe ⁊ poſtea cōmunicaſſe.
Didicit autē ipſā multiplr̄. Primo
audiēdo. Audiuit eī donatū in gra
matica. victorinū in rethorica Gre.
nazanzenū in theologia. Vnde ipſe
dicit ad heliodoꝝ. Dū eſſet iuuenis
miro feruebat diſcēdi ardoē nec iux
ta quorundā preſūptionē ipē me do
cui. Audiendo autē plꝰ ꝓficimꝰ q̄ le
gēdo. Vnde ipē dicit ſuper ad Gal.
Scriptura edificat lecta. ſed magis
prodeſt. ſi de lectis vertat̄ in voces.
Secūdo didicit legēdo. Augꝰ. ꝯtra
Julianū Sanctꝰ Ihero. oēs vel pene
oēs q̄ ante ipſū de doctrina eccleſiaſ
tica ſcripſerūt legit. Ipſe aūt Ihero.
dicit ꝯtra Iouinianū. Opis ac ſtudij
mei ē multos legē: vt ex pluribus di
uerſos flores ſic carpā que bona ſunt
electurꝰ. Ideo dicit ad Nepocianum
Diuinas ſcripturas ſepiꝰ lege. imo
de tuis manibꝰ ſacra lectio nunq̄ de
ponat̄. Tercio didicit meditando.
q̄r die ac nocte meditabat̄. Ps. In
lege dn̄i meditabitur die ac nocte.
Ezech. iij. Comede volumē iſtud Ci
bꝰ etem̄ qn̄ comedit̄ maſticat̄. deīn
de ſic in ſtomachū trahit̄ vn̄ digeſtꝰ
in mēbra diriuat̄. ſic tandē incorpa
tur ⁊c̄. ſancti doctores v̓buꝫ dei ma
ſticāt frequēti meditatōe ⁊ trahūt
in ſtomachū memorie ⁊ diriuāt in
ſubditis ſuis p aſſiduitatē doctrine
et eis incorpant p exemplum vite.
Quarto didicit ꝯferēdo. Vn̄ ait ad
Auguſt. in epl̄a Triſtes hec dictaui
mꝰ. vt merēmur ꝯplexꝰ tuos ⁊ col
latōe mutua docēmꝰ aliq̄d vel diſce
rēmꝰ. Quinto didicit abſtinēdo: q̄r
magnā abſtinentiā faciebat ⁊ corpꝰ
ſuū ieiunijs macerabat. q̄r ſicut ipſe
dicit ad Heliodoꝝ. Pinguis venter
nō gignit tenuem ſenſū. Sexto di
dicit vſq̄ ad ſenectutem ſacris litte
ris inſiſtēdo. Vnde de eo dicit Aug.
q̄ in locis ſanctis ⁊ litteris ſacꝭ vſq̄
ad decrepitā etatē vixit. Nam ſicut
ait idē Ihero. ad Aug. Ad diſcendū
q̄d opus eſt nulla michi etas ſeā vi
deri pt̄. q̄r ⁊ ſi ſenem magis deceat
docere q̄ diſcē. magis autē decet di
ſcere q̄ ignorae. Quāto aūt Ihero.
ſenior erat tāto ſolidiores ſentētias
proferebat Vnde ait ad Auguſtinū
Memento vulgaris ꝓuerbij: q̄ bos
laſſus fortiter figit pedem. Secundo
habuit lucidam famam: quod nota
tur per hoc q̄ dicitur lucerna ſupra
candelabrum poſita. Eſſe autem ſu
pra candelabꝝ eccleſie tribꝰ modis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

p̄t intelligi Vel q̄ntū ad officiū qꝛ ē
doctor vniuerſal̄. Vel q̄ntū ad vite
meritū. qꝛ fuit eminentis v̓tutis. Et
propt̄ iſta duo toti mūdo erāt notiſ
ſim⁹. Vn̄ d̄r de eo Aug⁹. ꝙ ip̄e tāq̄
lāpas ab oriēte in occidēte inſtar ſol̄
reſplēduit. Vel p̄t accipi q̄ntū ad ḡ
d⁹ ſblimitatē qꝛ fuit in eccl̄ia dei p̄ſbi
ter cardinal̄. Tales em̄ ſūt in eccl̄ia
ſcā ſublimādi. q̄ vita ⁊ doctrina ſūt
lucidi Sicut em̄ de⁹ lūmaria i celo po
ſuit ⁊ bruta aīalia in t̄ra dimiſit. ſic
et doctores lūinoſi eſſent i eccl̄ia pro
mouēdi ⁊ brutales hoīes relinq̄ndi
Tercō hūit lucidā itētionē ⁊ ꝯſciaꝫ
Cū d̄r. Si oculus tu⁹ fuerit ſimplex.
to. corp. tu. lu. erit. Et d̄r ibi corp⁹
vniuerſitas opeꝝ. Sicut em̄ corpus
iuris d̄r vniuerſitas legū. ⁊ corp⁹ ci
uitatis vniuerſitas ciuiū. ⁊ corp⁹ na
turale vniuerſitas mēbroꝝ. ſic cor
p⁹ morale d̄r vniuerſitas opeꝝ. Si
igit̄ ocul⁹ intētionis fuerit pur⁹ ⁊ re
ct⁹ oīa opa ei⁹ erūt pura ⁊ recta Iſti
aūt oculo itentōis q̄tuor ſūt nociua
ſcꝫ. fumus ſupbie. Prouēr. x. Sicut
acetū dētib⁹. ſic ⁊ fum⁹ ocul̄ ⁊c̄. flu
xus humoꝝ luxurie. Ezech. xxiij. Si
cut flux⁹ equoꝝ fluxus eoꝝ. puluis
auaricie. p̄s. Oculos ſuos ſta. decli.
i ter. ignis iracūdie. p̄s. Supcecidit
ignis ⁊ nō viderūt ſolē Nullo tn̄ iſto
rū modoꝝ ocul⁹ btī Ihero. ledi potu
it. nec fumo ſupbie. qꝛ valde hūil̄ fu
it. nec puluere auaricie. qꝛ oīa terre
na ꝯtēpſit. nec igne iracundie qꝛ pa
tiēs fuit. nec eciā fluxu luxurie. qꝛ v̓
ginitatē ſeruauit Et q̄uis dicat i ep̄l̄a
ad pāmachiū v̓ginitatē in celū effero
nō qꝛ habeo. ſed magis miror qd̄ nō
habeo. Credit̄ tn̄ ꝙ ex hūilitate hoc
dixerit. ⁊ forte v̓ginitatē. iō ſe hr̄e nō
reputabat qꝛ carnis incētiua ſepe p
pꝛeſſus fuerat. Vn̄ ait i ep̄l̄a ad ruſti
cū monachū. Ve nob̄ q̄ quotiēs ꝯcu
piſcim⁹ totiēs fornicamur. Et cōtra

Iouinianū ſic ait. Illa v̓ginitas hoſtia
xpi ē cui⁹ nec menteꝫ cogitatio. nec
carnē libido maculauit. Ex q̄b⁹ ver
bis ſatis colligitur ex quo ſenſu dixe
rit ſe v̓ginitatem nō habere Quarto
habuit lucidā vitā. cum dicit̄. Si er
go totum corp⁹ tuū lucidum fuerit.
⁊c̄. Illa namqꝫ opa ſunt lucida que
ab omni amore terreno ſunt purga
ta. Sunt autē quedā terrena in qui
b⁹ homo habet ſolum āmiſtratōeꝫ
ſicut bona eccleſiaſtica ⁊ iſta relinq̄
re ē perfectio maḡ. q̄dam vero ſūt q̄
hō poſſidet p hereditariā ſucceſſionē
ſicut ſūt bona patna. ⁊ iſta relinq̄re
eſt pfectio maior. q̄dā vero ſūt q̄ poſ
ſidet p ꝓpriū ſtudiū ſicut ſūt bona ꝓ
prijs laborib⁹ acq̄ſita. ⁊ iſta relinq̄re
eſt pfectio maxima. Beat⁹ vero Ihe
ro. tāte pfectionis fuit ꝙ reliq̄t bō ec
cleſiaſtica qꝛ cū eſſet cardinal̄. offi
cio ⁊ bn̄ficio ceſſit. Reliq̄t patna bō
qꝛ oēm hēditatē deſeruit. ⁊ ob amo
rē aploꝝ Romā venit. Bona v̓o ꝓ
prijs manib⁹ acq̄ſita ſi hūiſſꝫ reliq̄ſſꝫ
Vn̄ d̄r i ꝓlo. Iob. Si aut ficellā iūco
texerē. ā palmaꝝ folia ꝯplicarē vt i
ſudore vult⁹ mei veſcerer pane meo
null⁹ rep̄hēdēt Nūc āt qꝛ iuxta ſnāꝫ
ſaluatoris volo opari cibū q̄ n̄ perit.
error michi gemin⁹ creſcit ⁊ infigiē

CClxij. De ſācto Franciſco ꝯfeſſo
re Sermo prim⁹

Qui ſcūs ē ſcificet̄ adhuc ⁊c̄.
Apo. xxij. Sancti viri q̄ntū
cūqꝫ ſunt ſcī in corde michilo
minus ſcīficari volūt in corpe. ij. ad
Coꝝ. vij. Emūdem⁹ nos ab oī inq̄na
mento carnis ⁊ ſpūs. p̄s. Cor meū
et caro mea exultauerunt in deum
viuum. Iſta duo excellenter habuit
beatus Franciſcus. ſcilicet corp⁹ ſan
ctum ⁊ animaꝫ vt de eo veraciter di
ci poſſit. Qui ſanctus eſt. ſcilicet in
anima ſāctificetur adhuc in corpore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

C C Primo ſiq̄dem hūit corpꝰ ſanctū q̄ꝛ
oīa que in ip̄o fuerūt ſcā erāt Incipi
amꝰ igit̄ a capite ⁊ deſcēdamꝰ vſq̄
ad pedes videbimꝰ ꝙ a plāta pedis
vſq̄ ad v̓ticē nō erat in eo niſi ſācti
tas Sācti ſi q̄dē fuerūt capilli b̄ti Frā
ciſci. Cū ei domꝰ cuiuſdā minaretur
ruinā ille modicū de capillis eꝰ acce
pit ⁊ in ſciſſuras poſuit. ⁊ domꝰ fir
ma ꝑmanſit: quā nimiꝝ ſācti viri ca
pillꝰ ſtabiliuit fragil̄. Secundo fue
rūt ſcī oculi eiꝰ. de q̄bꝰ ipſe deuotas
lac̄mas emittebat ⁊ tantas ⁊ tā aſſi
duas vt īfirmitatē incurrēt oculoꝝ
Et cū monētur vt ſibi a fletu parce
ret rn̄debat. Non ē ob amorē luminis
qđ ꝯmūe habemꝰ cū muſcis expellē
da interne viſitatio lucis. Tercō ſā
cte erāt aures eiꝰ: q̄ vocē diuinā. et
iubilatōnez angelicā audire merue
rūt. Tribꝰ nāq̄ vicibꝰ vocē diuinaꝝ
audire ꝓmeruit. Prima eāt vox pa
terne increpatōis: quā in epuliā ꝓ
fectꝰ audiuit. Quis p̄t tibi meliꝰ fa
cere. dn̄s an ſeruꝰ. diues an paup̄?
Extūc aūt amor terrenoꝝ ſibi viluit
et in amorē dei totꝰ exarſit. Secūda
fuit vox magne eruditōis: quā audi
re meruit in hec v̓ba. Frāciſce. ama
ra ꝓ dulcibꝰ ſume ⁊ teipſū ꝯtēne. ſi
me cupis ⁊ velis agnoſcē. Et iſtā vo
cē non ſurda aure audiuit. ſed ōnia
aduerſa gratant̄ ſuſtinuit ⁊ de ſuo
corpe non curauit. Tercia fuit vox
mag̃ amoris quā vocē audire meru
it' qn̄ ſcꝫ crucifixꝰ ſibi de cruce locutꝰ
eſt dicens. Frāciſce vade repara do
mū meā q̄ vt cernis tota deſtruitur
Ab illa aūt hora in amorē ⁊ ꝯpaſſio
nē crucifixi eiꝰ aīa fuit totalit̄ lique
facta. Sanctꝰ eciā franciſcꝰ audiuit
āgelicā iubilatōez Cū ei ſemel egro
taret angeli ſibi dulciſſimū edidere
concētū. ex q̄ iubilatōe eiꝰ aīa mag
nū recepit gaudium ⁊ corpꝰ magnū
alleuiamentuꝫ. Quarto fuit ſāctum
os eiꝰ. v̓ba enim q̄ de ore frāciſci ꝓ
cedebāt tāte fuerūt v̓tutis ꝙ ſi quē
bn̄dicebat benedictꝰ erat. Sicut bn̄
ptꝫ in illo q̄ vxorē ſuā a ſalubri ꝓpo
ſito impediebat cui ſcūs vir ſuaꝫ bn̄
dictionē miſit dicēs. fili nūc tēpꝰ eſt
miſericordie ⁊ poſtea tēpꝰ ē eq̄tatis
Ad qđ v̓bū ille fuit ꝓtinꝰ īmutatus
Sꝫ ⁊ ſi quē maledicebat ille erat ma
ledictꝰ. Vn̄ cū q̄dā ſus agnū māſue
tiſſimū comediſſet illi maledixit et
ſtatim illa ſus mortua fuit. Eciam cū
q̄dā puella fuiſſet lumine oculoꝝ ꝓ
uata ⁊ vir dei de ſputo ſuo eius ocu
los liniuiſſet illa puella ꝓtinꝰ ē curā
ta. Quinto fuerūt ſancte manꝰ eiꝰ
que fuerūt ſtigmatibꝰ ꝯſecrate. ita
ꝙ ea q̄ tangebat ſcā erāt. Nam ſepe
panis ab eo tactꝰ infirmos comedē
tes ſanabat Quidā ei cū inter niues
gelidas deficeret manibꝰ beati fran
ciſci cōtrectatꝰ mox fuit in corde et
corpe mirābilit̄ inflāmatꝰ. nec mirū
ſi ille manꝰ frigidos inflāmant q̄ ig
nitos carbūculos .i. xp̄i ſtigmata de
ferebāt. Sexto ſcē fuerunt vngues
eiꝰ Cū ei q̄dā frater tēptaret̄ de vn
guibꝰ ſancti patris frāciſci hr̄e cupi
ebat qđ ille in ſpū recognoſcēs dix
it ei veni fili precide michi vngues.
Ille aūt cū leticia iuſſa ꝯplens ꝓ reli
quijs p̄ciſuras ipſas ſuauit. ⁊ oī tēp
tatōe fugata multā ꝯſolatōnez rece
pit. Septimo ſcā fuit ſcriptura eius
Cū em̄ q̄dā frat̄ tēptaret̄ cogitauit
ꝙ ſi de ſcriptura beati frāciſci aliq̄d
acciperet oēꝫ temptatōeꝫ vincere poſ
ſet qđ ille ī ſpū recognoſcēs fratre
illo vocato quaſdā laudes ei in cedu
la ſcripſit ⁊ ſibi dedit ⁊ oīs tēptatio
ab eo receſſit. Octauo ſācta fuit cor
da eiꝰ. Cū enim q̄dā cordam: q̄ vir
dei fuit accinctꝰ cū deuotōne ſuaret
cordam illā ſepe in aquā intingebat
et oēs infirmi ex illa aqua potantes
efficiebātur ſani. Nono fuit ſanctuꝫ
dd in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

corp⁹ eius. tū qꝛ fuit lateris vulnē dedicatū. tū qꝛ erat duob⁹ enſibus crucis ꝑmunitū. tū qꝛ erāt oī purita te mūdum. Vñ cū q̄dā vice in carne ſūa videret mot⁹ aliq̄s pullulare caſtitatis amator. corde ſe fortiſſime v̄berauit. dicēs Eya frat̄ aſine ſic oportet te manē. ſic ſubire flagellū. Decimo ſancti fuerūt pedes ei⁹: qꝛ fuerūt xpi ſtigmatib⁹ ↄſecti. Vñ cū oues ⁊ boues in ꝓuincia reatina peſtis cōſumēt q̄dā aquā cū q̄ pedes ipſi⁹ loti fuerāt cū deuotōne reſeruās aīalia illa aſperſit. ⁊ mox oīs peſtilētia ab illis aīalib⁹ euanuit. ¶ Secūdo aīa ei⁹ fuit ſancta. Vñ cū aīa de ei⁹ corpe exiret viſa ē in ſpecie ſtelle. cuius magnitudo adinſtar lune. lux vero iſtar ſolis eſſe videbat̄. Iſta ſtella fuit aīa bti Frācīſci. q̄ adinſtar lune eāt magna ꝓpt̄ imenſū amorē. qꝛ ſm Ber. qui caritatē magnā hꝫ ē btūs ⁊ magn⁹. q̄ vero paruā hꝫ caritatē pu⁹ eſt. q̄ nullā nullus ē. Adinſtar ſolis erat lucida ꝓpter dei ↄgnitōēꝫ Et ad inſtar ſtelle fuit incorrupta ꝓpt̄ ↄgniti ⁊ dilecti ꝑpetuā retentōneꝫ. hoc ſignificatū ē ꝙ q̄buſdaꝫ fratrib⁹ apparuit in ſpecie curr⁹ ignei mirandi ſplēdoris. ſup quē glob⁹ igneus lucid⁹ ſplēdebat. q̄ ſolis hñs ſplēdoreꝫ noctē ↄuertit i diē. Ideo aūt apparꝫ in curru igneo. Quia ei⁹ aīa poſita ē in fornace caritatis accēſe. Ideo glob⁹ lucid⁹ qꝛ imerſa ē in lumine diuine ſapiē. Ideo adinſtar ſolis qꝛ tota deificata ē. ⁊ ,iō ſecura ē de et̄na poſſeſſione.

¶ CClxiij. De eodē ſermo ſecūd⁹

Vidi alteꝝ angelū aſcēdentē ab ortu ſolis hñteꝫ ſignū dei viui. Apoca. vij. Xps añ p̄mū aduētū q̄ erat aduētus miſcdie premiſit angelū. ſc; beatū Iohāneꝫ baptiſtā. Ante v̄o ſecūdū aduētum ſue iuſticie ꝑmiſit alteꝝ angelū. ſcꝫ beatū Frācīſcū. In p̄miſſis aūt v̄erb tria de btō Frācīſco oſtēdūtur. ¶ Primo ꝙ erat hō angelic⁹. cū d̄r. Vidi alteꝝ angelū. In angelo ſiq̄dē ſūt q̄tuor cōmēdabilia. de q̄b⁹ dicit ꝓpha Qui facit angelos ſuos ſpūs ⁊ c̄. ſcꝫ Obediētie velocitas. Ideo dicit āgelos ſuos .i. nūcios. magna puritas. Ideo ſubdit ſpūs. magna hūilitas. Ideo d̄t. ⁊ miniſtros ſuos. ⁊ feruēs caritas Ideo d̄t. ignē vrentē. Propter iſta q̄tuor btūs Francīſc⁹ angelo aſſimilat̄. Primo ꝓpter obedientie promptitudinē. Quatuor ſiq̄dē deus btō Frācīſco p̄cepit. Primo vt aduerſa letāter acciperet. Secūdo vt ſemet ipſū ↄtēneret. dicēs. frācīſce amara pro dulcib⁹ ſume. quo ad p̄mū. Et teipſū ↄtēne ſi me cupis agnoſcere. quo ad ſecūdū. Tercio vt ſuā ecciaꝫ repararet. cū ſibi dixit. frācīſce vade repa domū meā. Quarto vt in ſe tā tū ⁊ nō in aliquo hoīe ſperarꝫ dicēs Quis p̄t tibi meli⁹ facē. dñs an ſu⁹. diues an paup? Ad iſta q̄tuor p̄cep que ei de⁹ p̄cepit valde obediēs fuit Primo qꝛ aduerſa letant̄ ſuſtinuit. vñ ipſe dixit. Tātū ē bonū ꝙ expecto ꝙ oīs pena me delcāt. d̄r etiā d̄ eo ꝙ malebat de ſe audiē vituperiū q̄ laudis p̄comū ⁊ cū pueri p⁹ eū currerēt et lutū ꝓiicerēt ipſe ſꝑ ad oīa patiēs fuit. ps. Obprobriū exprobrātiū ceciderūt ſup me. Secūdo ſeipſū ↄtēpſit qꝛ ſe maximū pctōre; reputauit. Vñ cuidā ſuo frī interogāti quā opiōnē de ſe hr̄et r̄ndit? Videor mihi eſſe pctōr maxim⁹ .i. Thi. i. Xps venit i hūc mūdū pctōres ſaluos facē. quo rū p̄m⁹ ego ſū. Tercō ecciaꝫ dei v̄bo ⁊ exēplo r̄pauit. i. thi. iij. Scias quō opꝫ te i domo dei ↄūſari ⁊ c̄. Qrto ſpē ſuā i ſolo d̄o poſuit. Vñ ſepe dicē cōſueuit cū ꝓpha iacta cogitatū tuū i dño ⁊ ipſe te enutr̄et. Scd̄o aſſimilat̄ āglo ꝓpt̄ ſuā puritatē Laborauit nāqꝫ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

dyabolus in cor bt̄i frãciſci q̄druplicē ſuggeſtionē immittē. Aliq̄n ſuggeſtionē fraudulentie vt eũ a feruore ſpũs reuocaret dicēs. Nullꝰ ē pctõr cui penitēti deꝰ nõ idulgeat ſꝫ nimis ſe affligēti miſericordiã denegat Ipſe aũt iſtã ſuggeſtionē vicit ꝑ ſapiam et diſcretõez ſciēs ꝙ ꝑ hoc ipſuꝫ volebat a feruore reducē. i. Jo. iiij. Nolite oĩ ſpiritui credē: ſꝫ ꝓbate ſpũs ſi a deo ſũt. Aliq̄n ſuggeſtionē ꝯcupiſcētie. ſed iſtã ſuggeſtionē deuicit per carnis mortificatõez. nã mõ cuꝫ corda grauiť ſe verberauerat. mõ ſe in niuē magnã ꝓijciebat. mõ ciboſ ne palatũ allicerēt aqua frigida vel cinē ꝑmiſcebat. ad Gal. iiij. Mortificate mēbra veſtra: q̄ ſũt ſup terrã Aliq̄n materiã auaricie: q̄n ĩ via ſacculũ plenũ pecunijs reperit: ſꝫ nullo mõ accipe curauit. Tãdē a ſocio moleſtatꝰ aperiri iuſſit ⁊ ecce ſpẽs inde exiliēs cũ ipõ euanuit. ad Phil. iij. Oia arbitror vt ſtercora vt xp̄m lucrifaciã. Aliq̄n materiã ĩpatientie. ſicut q̄n ipſũ grauiť verberauit Heb. x Patiētia dei ē vob̄ nccãria Nec mirũ ſi dyabolꝰ nũq̄ in cor eiꝰ intrare potuit. q̄z fortiſſime munitũ fuit. Quidam eĩ vidit beatũ Franciſcũ fortiſſimis enſibꝰ duobꝰ in modũ crucis ſignatũ: quoꝝ vnꝰ a capite ad pedes. alius aũt a manu ad manũ tendebatur Si eĩ dyabolꝰ volebat in illũ intrare a ſupiori ꝑte ꝑ fraudulentiã ibi icidebať enſe ſapiē. ſi ab inferiori ꝑ ꝯcupiſcentiã. ibi incidebať enſe caſtitatis ⁊ ꝯtinētie. ſi võ a dextris ꝑ ꝓſperitatē ⁊ auariciã. ibi incidebať enſe fragilitatis ⁊ tēꝑãtie. ſi a ſiniſtris per aduerſitatē ⁊ ĩpatientiã. ibi icidebať enſe magnanimitatis ⁊ patiētie. Terciõ aſſimilať angelo ꝑ excellentē hũilitatē: ꝓpter quã q̄druplicē meruit exaltatõez. Primo exaltatꝰ ē in eccia. q̄z factꝰ ē eius ſuſtētator. Vñ ſũmus pontifex cũ lateranenſē baſilicã ſubito minari ruinam ꝯſpicēt vidit beatũ Frãciſcũ eã ſuo dorſo ſuppoſito ſuſtētare. Ecci. ix. ciuitas parua ⁊ viri pauci in ea. Viri q̄dē multi ſũt in eccia numero: ſed pauci ĩ ea ſunt merito. Venit ꝯtra eã rex magnꝰ. i. dyabolꝰ ⁊c. Secũdo exaltatꝰ eſt ĩ fama: q̄z toti mũdo fuit admirabilis ⁊ preclarꝰ Ecci. xi. Eſt hõ abundans pauꝑtate. ⁊ oculꝰ dei reſpexit illũ in bonis. Terciõ exaltatus eſt in doctrina q̄z factꝰ ē fructuoſus p̄dicator. Ecci. xi. Sapia hũiliati ſcꝫ beati franciſci exaltabit caput illiꝰ ⁊ ĩ medio magnatoꝝ. i. p̄dicatoꝝ ꝯſidere eũ facit. Quarto exaltatꝰ eſt ĩ gl'a q̄z factꝰ ē ciuitatis celeſtis ſũmꝰ ĩhabitator. Sicut ptꝫ in viſione habita de ſede ſublimi. Job xxij. Qui hũiliatꝰ fuerit erit in gl'a. Quarto aſſimilať angelo ꝓpter feruentē amorē Ipſe ei totꝰ fuit dei amore plenꝰ quod ptꝫ ꝑ q̄tuor ſigna. Primo ꝑ corporis eleuatõez quia ſepe cũ oraret viſus eſt totꝰ a terra ſubleuari. Iſta nãq̄ ſubleuatio corpis mētis eleuatõez ſignificat. Secũdo ꝑ corpis calefactõnē Interrogatꝰ em̄ q̄uo tã tenui tunica poſſꝫ a frigore arceri. reſpõdit Si ignis ſpũs ſcĩ interiꝰ nos calefaceret caro nrã exteriꝰ frigꝰ nõ ſētiret Ps. Inflãmatũ ē cor meũ ⁊ renes mei cõmutati ſũt. Tercio ꝑ mentis eleuatõez. Sancti eĩ viri in mentis exceſſum rapti. exterius inſenſibiles reddũtur. q̄z ab amoris violētia totaliť interiꝰ abſorbenť. Vñ q̄dã vice cũ ſanctꝰ franciſcꝰ a ꝑplo ꝯprimētur inſenſibilis ꝑ oĩa videbať. ij. Cor. xij. Scio hoiem in xp̄o ſiue in corpe ſiue extra corpꝰ ⁊c. Quarto ꝑ ignis exterioris extinctionē. Martires em̄ dei ideo ſepe vim ignis nõ ſentiebãt quia ignis amoris ipſos frigidos reddebat. Ideo beatus franciſcus

ſoldano dixit ꝙ cũ ſacerdotibꝰ ſuis
ignẽ intraret ⁊ ille quẽ dei clemẽtia
protegeret verã fidẽ habẽt. Sciebat
enĩ ꝙ ignis exterior ceſſiſſʒ ardori fi
dei ⁊ igni amoris interni. Origenes
Mirabile genꝰ medicamẽti vt ignis
ignibꝰ extinguat᷑. ¶ Secũdo fuit hõ v
tuoſus qđ notat᷑. cũ dr̃. Aſcẽdẽte ab
ortu ſolis. In hoc enĩ ꝙ aſcẽdit cum
ſole notat᷑. ꝙ totꝰ fuit illũinatꝰ. in
flãmatꝰ. ⁊ deificꝰ. Primo aſcendit
totꝰ illuminatꝰ. iõ totũ mũdũ tene
broſũ illũinauit. Apo. xviij. Vidi ali
um angelũ aſcẽdentẽ ab ortu ſol. ⁊c.
Et ſequit᷑. Et terra illũinata ẽ a glo
ria eiꝰ. Terra nãqʒ ẽ obſcura. ſicca
et frigida. Et ſignificat mundũ vbi
ſũt multi obſcuri .i. erronei multi fri
gidi .i. negligẽtes ⁊ tepidi multi duri
.i. obſtinati. Gene. i. Terra erat ina
nis. ĩanis quo ad tepidos. ⁊ vacua
quo ad duros. ⁊ tenebre erãt ſuper
faciẽ abiſſi. quo ad obſtinatos. Ve
nit autẽ ſcũs Frãciſcus portãs ſecum
tres radios. ſcʒ radiũ doctrinaꝝ. ꝑ
queʒ illũinauit obſcuros. radiũ exẽ
ploꝝ: ꝑ quẽ inflãmauit tepidos. et
radiũ miraculoꝝ. ꝑ quẽ cõuertit ob
ſtinatos. Eccle. xliij. Tripliciter ſol
exurẽs mõtes ⁊c. Ipſe eĩ excuſſit ig
norantiã in erroneis radio doctrina
rũ. negligentiã in tepidis radio exẽ
ploꝝ. ⁊ duriciaʒ in obſtinatis radio
miraculoꝝ. Secũdo aſcẽdit totꝰ in
flãmatꝰ. hũit enĩ carbones accenſos
i ore. qꝛ hũit ignita v̓ba. Eccl. xlviij
Surrexit helias q̃ſi ignis. In corde.
qꝛ hũit ignita deſideria. Lu. vlti. Nõ
ne cor noſtꝝ ardẽs erat in nobis ⁊c.
In corpe. qꝛ hũit ignita ſtigmata.
Eccle. xxxviij. Vapor eĩ vrit carnes
eiꝰ In ſua actiõe. qꝛ hũit ignita opa
Job. xxxvij. Nõne veſtimẽta tua ca
lida ſũt ⁊c. Tercõ aſcẽdit totꝰ deifi
catꝰ Ex eo eĩ ꝙ cũ ſole aſcẽdit: eiꝰ ſi
militudinẽ induit ꝑ ſtigmata q̃ por
tauit. Math. xvi. Si q̃s vult venire
pꝰ me abne. ſe. ⁊ tol. cru. ſu. ⁊ ſeq̃.
me. ¶ Tercio fuit hõ diuinꝰ Et hoc tã
git᷑ cũ dr̃. habẽtẽ ſignũ dei viui Iſtđ
ſignũ portauit in corde ꝑ amoris vul
neratõeʒ. Cant. Vulnerata carita
te ego ſũ ⁊c. In corpe ꝑ maceratio
nẽ. ij. Coꝛ. iiij. Semp mortificatõeʒ
ihesu in corpe veſtro circũferẽtes In
parte ꝑ ſtigmatũ ĩpreſſionẽ. Cant.
viij. Pone vt ſigillũ me ſup cor tuũ
Hoc refert᷑ ad vulnꝰ cordis. ꝑ amorẽ
vt ſignaculũ ſup brachiũ tuũ. hoc re
fert᷑ ad vulnꝰ ſtigmatũ ꝑ ĩpreſſionẽ.
qꝛ fortis eſt vt mors dilectio. hoc re
fert᷑ ad vulnꝰ corpis ꝑ creatõeʒ. Sã
cti enĩ viri ꝑ dilectionẽ quã in ſe fer
uẽter gerũt: oĩa vitia in ſe extingũt

¶ CClxiiij. De ſtigmatibꝰ Franciſci ſermo terciꝰ.

EGo enĩ ſtigmata dñi noſtri
ihu xpi in corpe meo porto.
Gal. vi. In hiis verbis q̃ ad
honorẽ bti Frãciſci legũtur: tria ipli
cant᷑ ¶ Primũ ẽ. qꝛ ſtigmata portauit.
qđ fuit indiciũ maxĩe caritatis ¶ Nã
qʒ enĩ fuerũt in corde eiꝰ que fuerũt
cauſa ſtigmatũ in eiꝰ corpe. Primũ
fuit vehemẽtis imaginatio. ꝙ autem
imaginatio imp̃mat ptʒ ꝑ duo exẽpla
q̃ ponit Iheronimꝰ in glo. Geñ. xxx.
Vnũ eſt ꝙ dũ q̃dã mulier ethiopem
peperiſſet. ⁊ ex hoc a viro ſuſpecta
haberet᷑. inuentũ ẽ hoc ſibi accidiſſe
ex q̃dã imaginẽ ethiopis quã ipſa cõ
ſpexit. Aliud exẽplũ ẽ ꝙ cũ q̃dã mu
lier filiũ parentibꝰ oĩno diſſimileʒ pe
periſſet. ⁊ ex hoc ſuſpecta haberet᷑.
inuentũ ẽ ꝙ talis imago in cubiculo
habebat᷑. Dicit enĩ phs in li. de aĩali
bꝰ. ꝙ cũ q̃dã gallina gallũ viciſſet:
galline ex imaginatõe victorie criſta
et calcaria ſũt exorta. Sanctus ergo
Frãciſcꝰ in viſione ſibi facta imagina
bat᷑. Seraphin crucifixuʒ ⁊ tã fortis

imagiatio extitit q̄ vulnera paſſiõis
in carne ſua impſſit. Secũdũ fuit ve
hemẽs dilectio. q̄ ei amor hʒ ṽtutẽ ĩ
pmẽdi. ſʒ Hugo de ſcõ victore Sic
aĩa mea q̄ q̃cq̃d diligis ĩ ei⁹ ſimilitu
dinẽ trãſformaris. Quia igiť amor
paſſiõis dñice in corde bti Frãciſci ar
debat fortiť ⁊ feruẽter. iõ ĩ carne ſua
faciebat mirabilia. Pro. vi. Nunq̃d
pt hõ ignẽ abſcõdẽ in ſinu ſuo vt ve
ſtimẽta nõ ardeãt. Terciũ fuit vehe
mẽs admiratõ. q̄ enĩ admiratio ĩpri
mat oñt Aug⁹ ꝯtra Julianũ adducẽs
exẽplũ ouiũ Jacob q̄ ex q̃dã admiã
tiõe ṽgarũ fet⁹ varios ꝯcipiebãt. vi
debat ãt Frãciſc⁹ ſeraphim crucifixũ
et admiratõe ⁊ ſtupore nimio reple
bať Ezech. i. Hec erãt viſio diſcurrẽs
in medio aĩaliũ. ſplendor ignis ⁊ de
igne fulgur egrediẽs. Quartũ fuit
vehemẽs meditatio. q̄ ãt meditatõ
impmat: ſufficiẽter ptʒ Ecci. xij. vbi
dr̃. Frequẽs meditatõ carnis afflictõ
eſt. In meditatõne mea exardeſcit
ignis Iſtã meditatõeʒ hũit Frãciſc⁹
qui xp̃i paſſionẽ quotidie meditari
non ceſſauit. Deutro. vi. Meditabe
ris ſedẽs in domo tua. Quintuʒ fuit
vehemẽs ipſi⁹ ꝯpaſſio. q̄ auteʒ ꝯpaſ
ſio impmat ptʒ q̄r gallina ad pullos
ſuos tãta ꝯpaſſione afficiť q̄ tota ĩ
firmari videtur. Sic Frãciſc⁹ ad xp̃i
paſſionẽ tãta ꝯpaſſiõe mouebať. vt
cũ ei⁹ paſſio in mẽte veniret: tot⁹ li
q̃fieret. ac vix a lacrimis ꝯtinẽt. Can.
v. Anima mea liq̃facta ẽ vt dilect⁹
locut⁹ ẽ ⁊ c̃. Secũdo p hoc q̄ portauit
ſtigmata dñi. oñdiť q̄ fuit pcomuʒ
maxie familiaritatis. Xp̃s enĩ dedit
beato Frãciſco ſtigmata tãq̃ arma
ſua. vexilla ſua. ſigilla ſua ⁊ teſtĩoĩa
ſua Ipẽ nãqʒ erat miles xp̃i. ſignifer
xp̃i. legatus xp̃i. ⁊ preco xp̃i. Quia
igiť erat miles xp̃i ipſe xp̃s dedit ſi
bi ſtigmata tãq̃ arma ſua. Hoc ptʒ
ex eo q̄ viſus ẽ munit⁹ duobus enſi
b⁹ in modũ crucis. Ita q̄ dyabolus
nõ poterat intrare in cor ſuũ: nec a
ſupiori p aliquã vanã ſpem. nec ab
inferiori p aliquẽ inordiatũ amorẽ.
neqʒ a dextris p aliquaʒ inordinatã
leticiã: nec a ſiniſtris p aliquẽ inordi
natum dolorẽ. Secũdo fuit ſignifer
xp̃i. ideo dedit ſibi ſtigmata tãq̃ vex
illa ſua. Ad vexilla ſiquidem regalia
hoſtes terrẽtur q̃ fugerãt reuertunť
principes animãtur ⁊ ceteri ꝯgregã
tur. Legiť q̄ quidã ex reuelatiõe di
uina vidit cruceʒ auream ex ore Frã
ciſci pcedenteʒ cui⁹ ſummitas celum
tãgebat cui⁹ brachia videbantur vſ
qʒ ad fines mundi extẽdi. p hoc q̄ ſũ
mitas celos tãgebat ſignificabatur
q̄ angeli ad viſionẽ ſtigmatũ trahe
bãtur in magnã admirationem. per
brachium inferius ſignificabať q̄ de
mones ducebãtur ad magnã ꝯfuſio
nẽ. Per brachium ſiniſtrũ qd̃ protẽ
debať ad aquilonem ſignificabať q̄
peccatores in dei amore frigidi puo
cabantur ad cõuerſionem. Per bra
chium dextrum quod protẽdebatur
ad auſtruʒ ſignificabatur q̄ fideles
in dei amore feruentes inducebãtur
ad deuotõeʒ Tercõ. q̄r erãt legat⁹ dĩ
ideo dedit ſibi ſtĩgta tq̃ ſig ſua. ipẽ
q̃de tãq̃ legat⁹ chriſti bullã ſummi
pontificis ſecum ferebat. Vnde ⁊ in
vita ſua ſigno thau. litteras ſigilla
re conſueuerat. Tanq̃ legatus ſig
na pontificalia ſecum deferebat. Vn
de quidem in ei⁹ fronte vidit ſignũ
thau varietate colorum diſtinctum
quod ei⁹ frontem miro venuſtabat
ornatu. Tanq̃ legat⁹ peccata remit
tebat. Vnde cuidaʒ cum baculo qui
figuram thau in ſe habebat: apoſte
ma fregit ⁊ ſanat⁹ fuit. Tanq̃ lega
tus benedictionem dabat. Vnde ap
propinquante hora mortis in modũ
crucis manib⁹ cãcellatis fratres bñ
dixit. Tanq̃ legat⁹ ſinodõ intereãt

v

Vnde cū quadaʒ vice a ꝓuinciali ca
pitulo corꝑaliť defuiſſet: viſus eſt a
quodā ibi ꝯſiſtē in ſpū ⁊ in modum
crucis frēs bñdicē. Quarto qꝛ erat
ꝑco dei: dedit ſtigmata tanꝗ ſigna ꝉ
teſtimonia ſua. vt ab oībꝰ preco dei
cognoſcētur. ⁊ v̉ba illiꝰ q̄ſi ex ore di
reciperenť. Ihere. xv. Si ſeꝑaueris ꝑ
ciosū a vili q̄ſi os meū eris. Vnde cū
quidā ruſtici eū interrogarent q̄s ipſe
eſſet ⁊ ipſe ſe dei preconē eē dicerent:
eū in niues ꝓiecerūt dicentes. Iace
ibi ruſtice ꝑco dei. Tercō oñdiť per
hoc ꝙ ſtigmata in corꝑe ſuo portauit
ꝙ fuit argumētū omnimode verita
tis. qđ multipľr oſtendi pt. Primo
ex ſeraphica viſione Vidit eī cū xp̄i
paſſionē meditādo. reuoluēt vnum
de ſeraphin ſex alas habentē. ⁊ inter
alas erat effigies xp̄i crucifixi. diſpa
rens autē in corde ſuo mirabileʒ reli
q̄t ardorē ⁊ in corꝑe ſuo ſtigmatū i
preſſionem. Secūdo ex ſanguis emiſ
ſione Ex dextero ei latere tanꝗ lancea
tranſfixo ſepe ſanguis exibat. q̄ tuī
cam ⁊ femoralia reſpergebat Alias
ei ſanguinē nō emiſiſſet: ſi vera ſtig
mata nō fuiſſent. Tercio ex ſenſibili
dolore. Cū em̄ q̄dā frať ſcapulas eꝰ
cōfricaret ⁊ vulnꝰ lateris ſic tetigiſ
ſet: beatꝰ franciſcꝰ ad eius tactū do
lorē ſēſit. ⁊ maxime exclamauit. Ali
as ei dolor ibi non ſentireť: niſi vera
ſtigmata haberenť. Quarto ex mľ
torꝝ fideli atteſtatōe. qꝛ multi tā in
vita ꝗ in morte iſta ſtig̃ta viderūt.
tetigerūt ⁊ oſculati fuerūt. ꝑ. Jo. i.
Quod audiuimꝰ ⁊ qđ vidimꝰ oculis
noſtris ⁊c̄. Quinto ex multorꝝ mirā
culorꝝ oſtenſione. nā ex ſignis ipſis
mō certificat dubios. ſicut ptʒ in pa
pa gregorio. mō iuuat deuotos. ſicut
ptʒ in milite ſibi deuoto q̄ letaliť fu
it vulneratꝰ. mō ꝯuertit icredulos
ſicut ptʒ in clerico de eiꝰ ſtigmatibꝰ
dubitāti. ⁊ i manū ſua vulnꝰ recipiēti

CCLxv. De ſcō frāciſco ſmo q̄rtꝰ

Venite ad me oēs q̄ laboratis
et onerati eſtis ⁊ ego reficiā
vos Mat. xi. In p̄nti euāge
lio q̄tuor ꝑſone inuitātur vt ad xp̄ʒ
veniāt. ſcʒ fatigati. i. auari qui ſūt in
cōtinuo labore. onerati. i. ſuꝑbi. q̄a
ſuꝑbia nimis ē ponderoſa. famelici
. i. luxurioſi. ⁊ ſeparati. i. ſine iugo di
ſcipline diuiſi. Dicat ergo beatꝰ frā
ciſcꝰ. vos fatigati labore auaricie ve
nite ad me pauꝑem ⁊ refouebo vos
Vos onerati pondere ſuꝑbie venite
ad me hūilē ⁊ alleuiabo vos Vos āt
famelici fame ꝯcupiſcētie: veite ad
me amore dei fragrantē. ⁊ ego refi
ciam vos Vos diuiſi a iugo diſcipli
ne: venite ad me iugum obediētie fe
rētē. ⁊ ego pacificabo vos. Habuit
igiť franciſcꝰ pauꝑtatē per quā fati
gatos labore auaricie refouebat Eiꝰ
aūt pauꝑtas fuit ſpontanea. Cū em̄
quadā die euāgeliū legētur. i quo
dñs diſcipulos ſine auro ⁊ argento
et calciamētis mittebat continuo ad
oīa implēda ſe accinxit. Secūdo fuit
extrema. qꝛ nudꝰ ad cōuerſione; ve
nit. qꝛ etiam cū veſtibꝰ patris auari
cie reſignauit ⁊ nudꝰ đ mūdo exiuit
qꝛ nudꝰ ſuꝑ nudū humū ſe poni fecit
Tā extrema fuit ꝙ nō ſolū paup: ſꝫ
pauꝑtas poterat appellari. ſicut ptʒ
in tribꝰ mulieribꝰ: que ipſū taliter
ſalutauerūt. Tercō eiꝰ pauꝑtas hu
milis ⁊ deuota. libentius em̄ vtebať
elemoſinis oſtiatim queſitis ꝗ ſpon
te oblatis dicēs illū panē eſſe angeli
cū. qꝛ dabať inſpiratōibꝰ angelorꝝ
Pſ. panē angelorꝝ mādūcauit hō.
¶ Secūdo hūit hūilitatē ꝓfūdā p quā
oneratos pre ſuꝑbia alleuiabat: cꝰ
hūilitatis ſūt q̄nq3 g̃dꝰ. Primꝰ ē lau
des hoīm fugere Malebat eī de ſe au
dire vituꝑiū ꝗ laudis ꝑconiū Vn
cuidā fri preceperat. vt cū ꝓꝑľs eum
laudarʒ. ipſe i v̉ba vilitatis īferret.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Secūdus g͞dꝰ ē humilia ſentire de ſe.
Vñ a quodā frē īterogatꝰ quā opi
nionē habēt de ſe. rñdit. Videor mi
hi eē maximꝰ pctōr. Tertiꝰ ē in hac
vita ſemꝑ de ſe timē. Vñ vt cum ab
aliquo apl̄o btificaret᷑: dicebat Noli
me laudare tāꝙ̄ ſecuꝝ: adhuc filios
et filias hr̄e poſſum reuertēs ad ſecu
lū. nemo laudādꝰ cuiꝰ incertus ē exi
tꝰ. Quartꝰ ē inferioribꝰ obedire. vo
luit eī magis ſubeſſe ꝙ̄ p̄eſſe. Vnde
gn̄ali cedēs officio gardiani parebat
voluntati. ⁊ ſocio ſuo cū quo ire ſoli
tꝰ erat: obedientiā ꝓmittebat. Quī
tus g͞dꝰ ē de obꝓbrijs hoīm non cu
rare. Vñ cū tp̄e hyemali indutꝰ pā
nicul' orōni tremebūdꝰ inſiſtēt. dix
it ei quidā vt de ſuo ſudore vnā ſibi
nūmatā vendēt. ille rñdit. Nō tibi: ſ
dño meo vendo. Tercio hūit dei amo
rē feruētem ꝑ quē ↄcupiſcētie fame
oneratos: ſpūalit̄ reficiebat. Cuius
amor feruidꝰ ptꝫ ꝑ orōnes feruidas
q̄s faciebat. Eiꝰ nāqꝫ orōnes fuerūt
multe dulcedis. feruoris. v̄tutis. po
teſtatis. ⁊ grē. Tāte dulcedis vt in
eo faceret mētis exceſſum ⁊ eleuatō
nē. Tāti feruoris vt in eo induceret
corpis eleuatōeꝫ. Tāte v̄tutis: vt ī
hoībꝰ faceret magnā īmutatōeꝫ Vñ
cū ꝓ quodā abbate oraret: ille ſbito
tantā ſenſit īmutatōeꝫ ⁊ dulcedineꝫ
mētis ꝙ̄ tā in vita ſua nō fuerat ex
ptꝰ. tāte poteſtatis vt dyabolo face
ret magnā ↄfuſionē. Cū em̄ ciuitatē
aſſiſij ⁊ totā illā regionē draco vidē
tur abſorbē: ille orauit. ac ſtatiꝫ eua
nuit draco. Tāte grē vt ſibi ipetra
ret pctōꝝ remiſſionē Cū em̄ q̄dā die
pctā deflēt: a ſpū ſcō certificatōeꝫ ac
cepit ꝙ dñs ſibi pctā ſua dimiſit. Cer
to habuit pfectā obediētiaꝫ ꝑ quā il
los q̄ erāt ſine iugo diſcipline paciſ
cauit. Cuiꝰ obediētia tāta fuit ꝙ nō
tantū obediebat ſuo ſupiori. i. deo.
nō ſolū ſuo eq̄li. i. cuilibet alteri pla
to: ſed etiā ſuo īferiori. qꝛ gardiano
ſuo obedientiam ꝓmittebat. ⁊ quia
ſic obediēs fuit: idcirco omnia elem̄
ta ⁊ oēs creature ſibi obediebant.
Aer namqꝫ induit nouā claritatem
qꝛ cum ipſū ⁊ ſocium ſuū caligo tene
broſa inuolueret: ad eiꝰ orationē tā
dem tāta claritas radiauit ꝙ ipſos
vſqꝫ ad hoſpiciū letos perduxit. Ig
nis induit nouā lenitatē. qꝛ cum ipe
ex nimio fletu oculoꝝ dolore infirmi
tatem incurriſſet. ⁊ oporteret ſe cuꝫ
ignito ferro cocturā fieri. ille ferruꝫ
candēs ſignauit ꝙ nullū doloreꝫ ſen
ſit. Aqua induit nouam trāquillita
tem. quia cum quidaꝫ naute naufra
gium formidarēt: inuocato eo tran
quillitas eſt ſecuta. Aqua etiā indu
it nouum ſaporeꝫ quia ad eiꝰ oratio
nem in vinum optimū eſt cōuerſa.
Terra induit nouam fertilitatem.
quia per eius merita ſepe fertilitas
magna fuit. Eius etiam oratōne ter
ra fontem aque dedit. Obediebant
etiam ei cetere creature. ſcꝫ creatu
re que habent tātum eſſe. ſicut ptꝫ
in lapide quo caput mulieris contri
uit. que habēt viuere. ſicut patet in
petrociſſo miraculoſe inuento. que
habēt ſentire. ſicut patet in auibus
in quibꝰ homo propter peccatuꝫ tri
plex amiſit dominiū. quia aues audi
ta voce fugiunt ⁊ ſe cōtractari non
permittūt ⁊ viſo homine a cantu de
ſiſtūt. Sed reuera ei obediebant.
quia vocate veniebant. ⁊ ſe ab ipſo
tangi permittebāt. ⁊ iuſſe cantabāt
et iuſſe ſubticebāt. ſicut in legenda
cōtinetur. Obediebāt etiam ei crea
ture que habēt diſcernere. ſcꝫ homi
nes nō ſolū viui: ſ etiā mortui. qꝛ plu
rimos ſuſcitabat. Obediebāt etiā ei
creatué itellcūales. ſ. āgl̄i. nō ſolū hoī
q̄ corā ipō in īfirmitate poſito dulciē
cātauerūt: ſ etiā mali q̄ ad eiꝰ īpiū
ſepe fugerūt. Vñ cū ciuitas reatina

inteſtino bello periret: vidit ſupra
portā demones exultātes. vn̄ ſocius
de eiꝰ mādato clamauit. Ex pte dei
oipotentis ⁊ iuſſu ſerui eiꝰ franciſci
diſcedite demones vniuerſi. ⁊ ſtati
demones fugerunt ⁊ ſūt fugati. ⁊ ci
ues pacificati.

CClxvi. De ſancto dyoniſio mar tire ſermo primꝰ.

Quidā viri adherētes paulo
crediderūt. in q̄bꝰ dyoniſiꝰ
ariopagita ⁊c̄. Act. xvij In
iſta collactatōe quā hūit paulus cū
dyoniſio ſtoycis ⁊ epycuris quatuor
ṫnarij ponūtur. ſicut ex ipō textu ma
nifeſte habeṫ. Primꝰ ternariꝰ ē. q̄
ibi ſūt q̄dā irridētes q̄dā dubitātes
et q̄dā credētes. Irridētes erāt qui
dicebāt. q̄d vult ſemiuerbiꝰ iſte di
cē. Dubitātes q̄ dicebant. audiemꝰ
te de hoc iteꝝ. Dyoniſiꝰ aūt nō eāt
de numero irridentiū: ſed de numero
dubitantiū. ⁊ tandē factꝰ eſt de nūe
ro credētiū. Vn̄ Augꝰ. in quodā ſer
mone tractās v̄ba pdicta Inter irri
dentes ⁊ credētes medij ſūt dubitan
tes. Qui irridet cadit. q̄ credit ſtat
et q̄ dubitat ille fluctuat. Audiemꝰ
te inquiūt de hoc iteꝝ. incerti an ca
ſuri eſſent cū irridētibꝰ an ſtaturi cū
credētibꝰ. Hodie aūt iſte ternarius
multū viget Sunt nāq; multi irridē
tes Prou. xv. Stultꝰ irridet diſcipli
nā pr̄is ſui. ⁊ tales a deo irridebunṫ
Ps̄. Qui habitat ī cel̄ irridebit eos
⁊c̄. Sunt etiā multi dubitātes q̄ nec
cadūt cū irridētibꝰ. nec ſtant cū cre
dentibꝰ: ſed fluctuant cū heſitantibꝰ
Ja. i. Qui heſitat ſimilis ē fluctui ma
ris q̄ a vento moueṫ ⁊ circūfertur.
Pauci aūt hodie ſūt veri credentes.
qui. ſ. hn̄t fidē cū ſpe vera ⁊ cū dilec
tione ſincera ⁊ cū opatōne ſollicita.
Lu. xviij. Filius hois veniēs putas in
ueniet fidē in terra. Secundꝰ terna
riꝰ eſt. q̄ ibi erāt q̄dā epycuri. q̄dā
ſtoyci. ⁊ q̄dā xp̄iani. Iſti āt ī aliq̄bꝰ
cōueniebāt ⁊ ī aliq̄bꝰ diſcōueniebāt
Cōueniebāt nāq; in appetitu btitu
dis ſ; diſcōueniebāt in mō appetēdi
Appetitꝰ eī felicitatis oībꝰ ē ɔis Aug̃
Oēs phi diſputādo. ſtudēdo ⁊ viuē
do petierūt apprehēdē vitā btāz Ap
petitꝰ aūt vite btē phis ⁊ xp̄ianis ⁊
bonis ⁊ mal̄ ē ɔmuīs. Diſcōueniūt
aūt in mō Epycuri nāq; ponūt ſūmū
bonū in voluptate corpis. ſtoyci v̓o
in v̓tute animi. ſed xp̄iani ī dono ⁊
grā dei. Eſt ⁊ alia cōueniētia ⁊ dif
ferētia quā ponit Beda inter epycu
ros. ſtoycos. ⁊ xp̄ianos Nam epycu
ri ponūt felicitatē hois in ſolo corpe
cōſiſtē. Stoyci in ſola aīa. ſed paulꝰ
et xp̄iani ponūt in corpe ⁊ in aīa nō
in pn̄ti nec ex ſe: ſed ex grā dei. Epy
curi igiṫ vt dicit btūs Augꝰ in pdcō
ſermone dicūt. Comedamꝰ ⁊ biba
mꝰ cras eñ moriemur. Xp̄iani vero
nō dicūt. comedamꝰ ⁊ bibamꝰ: ſed
pociꝰ dicūt ā dicē dn̄t. Ieiunemus.
donemꝰ ⁊ oremꝰ cras eī moriemur.
Aut ſi hec tria nolūt dicē. ſaltem di
cāt duo ſcz iſta duo. donemꝰ ⁊ ore
mꝰ potius q̄ ieiunemꝰ Stoyci autez
dicē pn̄t. virtutez animi a noƀ habe
mꝰ ⁊ poſſideamꝰ. cras eī moriemur.
Credebant eī virtutes politicas a ſe
hr̄e. ⁊ ſic ſe beatos eē. Hodie autez
ſūt multi epycuri. de q̄bꝰ dr̄ ad Phil̄
ij. Quoꝝ deꝰ venṫ ē ⁊ gl̄a ī ɔfuſione
eoꝝ q̄ ṫrena ſapiunt. Multi ſtoyci q̄
de ſe ⁊ de ſua v̓tute ɔfidūt. ps̄. Qui
cōfidūt in v̓tute ſua ⁊ ī multi. diui.
ſua. glo. Pauci vero hodie reperiun
tur veri xp̄iani. Sūt eī veri xp̄iani q̄
corpꝰ ſuū macerāt ne ſint epycuri. ⁊
in deo ſpem ſuā ponāt: ne ſint ſtoyci
Augꝰ. Virtutē q̄rebas. dic. beatꝰ
ppl̄s cꝰ n̄ voluptas caris. n̄ v̓tꝰ ppria
ſ; cꝰ ē dn̄s deꝰ ipſiꝰ Hec eī ē doctria
xp̄ianoꝝ icōpabl̄r p̄ferēda doctris
immūdicijs epycureoꝝ ⁊ ſuperbijs

ſtoycoꝝ. ¶ Terciꝰ ẽnariꝰ ē. qꝛ ibi erāt
q̄dā curioſi q̄ ſp̄ volebāt audiē l' dicē
aliq̄d noui. q̄dam ſupſtitioſi q̄ dediti
erāt cultui ydoloꝝ. q̄dā v̄o malicio
ſi q̄ doctrinā btī pauli demoibꝰ attri
buebāt Hodie etiā iſte ẽnariꝰ mltū
viget Sūt eī mlti curioſi q̄ ſupuacua
inq̄rūt ⁊ ſe reliquūt Ber. Stude cog
noſcē teipſū. qꝛ melioꝛ es ſi teipꝫ cog
noſcis: q̄ ſi te neglecto cognoſceres
curſū ſideꝝ. v̄tutes herbaꝝ. ac cople
xiōes hoim. ⁊ natuás aialiū. ⁊ heres
ſciam oim celeſtiū atq; ẽreſtriū Sūt
etiā multi ſupſticioſi. ſm yſido. ſup
ſtitio dꝛ q̄ſi ſup ſtatuta. qꝛ tales ſta
tuta maioꝝ deſpiciūt. ⁊ ſua āponūt
Sūt etiā multi malicioſi q̄ ſcṕturaꝝ
ſacrā dicūt eē dyabolicā. Iſa. v. Ve
q̄ dicitis bonū malū. ⁊ malū bonū Sꝫ
btūs dyoniſiꝰ lꝫ aliqn̄ fuerit curioſuſ
ſciaꝫ philoſophicā ſectādo. aliqn̄ ſup
ſticioſus ſupſticioſū cultū ydoloꝝ te
nēdo: nō fuit tn̄ malicioſꝰ: ſꝫ auditoꝛ
deuotꝰ doctrinā btī pauli deuote ſuſ
cipiēdo ¶ Qrtꝰ ẽnariꝰ ē q̄ cōſiſtit ī bn̄fi
ciis a dō ẽceptis q̄ ponit paulꝰ dicēs
In ipō viuimꝰ mouemur ⁊ ſumꝰ. A
deo ſiq̄dē recepimꝰ eē nature vitā g̃
tie ⁊ motū opatōis bone. Geñ. i. Fe
cit deꝰ hoieꝫ de limo ẽre. ecce eē natu
re Et īſpirauit ī faciē eiꝰ ſpiraculuꝫ
vite. ecce eē grē. ⁊ poſuit ipſū in pa
diſo vt oparet̃ ⁊ cuſtodire illū. ecce
motū opatōis bone.

¶ CClxvij. De eodē ſmo ſecūdꝰ.

Refulſit ſol ī clipeos aureos ⁊
ereos ⁊ ẽſplēduerūt mōtes
ab eis. ⁊c̃. i. Macha. vi. Ex
hiis v̄bis d btō Dyo. ⁊ ſociis eꝰ tria
cōſiduntᷣ ¶ Fuit eī pmo a dō valde illu
ſtratꝰ. cū dꝛ. Refulſit ſol. ⁊ hoc ẽpli
ci radio. Primo radio celeſtis ſapiē
quā acq̄ſiuit p diligētē exercitatōeꝫ
⁊ ſollicitudinē Adō q̄dē fuit diligēs
q̄ ſicut ipē inuit ī epl'a ad apolopha
nē d athenis vſ ad helyopolim egyp
ti ſtudio acq̄rēde ſcie pfcūs eſt Dici
tur p gerothei ⁊ pauli eruditōeꝫ Vn̄
in li. d di. no. poſtq̄ ſe excuſauit q̄re
pꝰ gerotheū ſcṕſit ait. Et iuriā faci
mꝰ ⁊ mgro ⁊ aico exnti ⁊ nos ex eiꝰ
eloquiis pꝰ dnū paulū ītroducti Di
citur p aſſiduā orōeꝫ Vn̄ ī li. d di. no
Optꝫ eī orōibꝰ pus ad ipm ſicut boni
pncipē pduci. ⁊ magis appropinquā
tes ī hoc doceri. optīa dona circa ipſū
collocata. Scdō fuit illuſtratꝰ radio
reuelatōis dine: q̄ fuit ẽplex. Prima
ē qꝛ ſpū pphetie claruit Prophetauit
eñ Joh. euāgeliſte ī exiliū relegato
q̄ ide eſſꝫ reuerſꝰ Vn̄ ait ī epl'a quā
ſibi miſit dicēs. Gaude vere amabil'
et īfra Et cuſtodia q̄ ē in pathmōs
dimitteris. ⁊ ad ẽrā Aſiam reuerte
ris. ⁊ facies ibi bōs dī mutatōes. ⁊
hiis q̄ erūt pꝰ te trades. Secūda ē q̄
aſſūptōi btē marie interfuit. ſicut ipē ī
li. d di. no. inſinuare videt̃ loq̄ns ad
Thimotheū. Nos inq̄t vt noſti ⁊ ipi
et multi ſcōꝝ fratꝝ cōuenimꝰ ad viſi
onē coꝛpis vite pncipis. ⁊ q̄ deū ſuſ
cepit. aderāt āt ⁊ frat̃ dei iacob ⁊ pe
trꝰ ſūma puectiſſima theologoꝝ ſū
mitas. Tercia ē q̄ ordines officia ⁊
dig̃tates angeloꝝ pfecte agnouit.
Paulꝰ eñ in terciū celū raptꝰ q̄ hec
oīa cognouit ipſū edocuit. Tercō fu
it illuſtratꝰ radio orōis deuote. de q̄
ſic dt ī li. d di. no. Nos ipōs ego extē
dāꝰ orōibꝰ ad dinoꝝ ⁊ btōꝝ radioꝝ
altiorē īſpcm. Per orōes eī ſurſū ad
diuinoꝝ cōgtōeꝫ trahimur. n̄ deū ad
nos trahētes ſꝫ noſipōs ad deū extēdē
tes Et oñt hᵒ dyo. ẽplici exēplo Pri
mo exēplo cathene lūinoſe extēte ⁊
fuis ⁊ nauis ad petrā ipigētis In pᵒ
exēplo ẽa poit Aſſimulat eī orōeꝫ ca
thene lūinoſe ⁊ deſup extēte Orō eñ
dꝛ cathena iq̄ntū p ipſā ad deū trahi
mur. dicitur luminoſa inquantum
per ipſam illuminamur. dicit̃ extēta
inquātum deſup nobis a deo infūdit̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

In ſecūdo exēplō ſilr tria ponūtur.
ſcz nauis funis ⁊ petra. Nauis ē aīa
nrā. funis orō ðu ota. petra aūt xp̄s
p funes ergo orōnū trahimꝰ aīaꝫ no
ſtrā ad petrā. ſcz xp̄m non ipſū xp̄m
ad aīam nrām. In tercio exēplo ſilr
tria ponūtur. ſcz nauis. petra ⁊ im
pulſus ad petrā. Anima ei nrā in pe
trā impingit qñ pctm̄ mōrle ꝯmittit
et quāto impingit fortiꝰ: tanto ſe a
deo elongat ampliꝰ. Secūdo ipſe cū
ſocijs ſuis fuit valde munitꝰ. qð no
tatur cū ðr. in clipeos aureos ⁊ ere
os. Ipſe ei fuit clipeꝰ dei in quātū ha
buit fidē dei. Ephe. vi. In oībꝰ ſumē
tes ſcutū fidei. Tunc aūt iſte clipeꝰ
eſt aureꝰ: qñ fides eſt cū caritate. ⁊
tūc eſt ereꝰ: qñ nō pt aliq̄ paſſione
frangi. Tali clipeo fuit munitꝰ bea
tꝰ dyoniſiꝰ. Fuit emꝫ diuerſis ſuppli
cijs examiatꝰ: ſed ſemp māſit īuictꝰ
Fuit ter militū maībꝰ flagellatꝰ ad ī
ſtar bti pauli q̄ dicit Ter v̓gis ceſus
ſū. Fuit ſup cratē ferreā aſſatꝰ iſtar
beati laurētij. Fuit ad ferociſſimas
beſtias ꝓiectꝰ inſtar daniel ⁊ igna
cij. Fuit in clibanū iactatꝰ inſtar tri
um puerorum. fuit crucifixꝰ inſtar xp̄i
fuit capite truncatꝰ ad inſtar pauli.
Sꝫ tñ flagella amiſerūt v̓tutē ſeuien
di ꝓpter v̓tutū munitōem. ij. Cor.
vi. Per arma iuſticie a dextris ⁊ a ſi
niſtris. Cratis ferrea amiſit v̓tutem
cōburēdi ⁊ hoc ꝓpter ignitā dilectō
nē. Orig. Mirabile genꝰ medicamē
ti vt ignis ignibꝰ extinguatr. beſtie
amiſerūt v̓tutē ſeuiendi ⁊ hoc ꝓpter
crucis oppoſitōeꝫ. Mox em̄ vt crucē
oppoſuit eas māſuetiſſimas fecit Job
v. Beſtie terre pacifice erūt tibi Cli
banꝰ amiſit v̓tutē vrendi ⁊ hoc ꝓpē
aure ſpūs ſcī refrigeracōeꝫ. Dani.
iij. Fecit mediū fornacis q̄ſi ventum
roris flanteꝫ. Patibulū crucis amiſit
virtutē cruciādi ⁊ hoc ꝓpē dñice paſ
ſionis recordatōeꝫ Grego. Si paſſio
xp̄i ad memoriā reducatr: nichil ē qð
non equo aīo toleretr. Gladiꝰ amiſit
virtutē occidēdi. Gladiꝰ ei ipſū non
occidit: ſed p amorē ad vitā ꝑduxit
Tercō fuit ceteris ad illūiatōeꝫ da
tꝰ. qð notatr cū ðr. Et reſplenduerūt
montes ab eis. Eſt ei datꝰ fidelibus
ad illūīatōeꝫ ⁊ ꝯſolatōeꝫ ꝓpter bñ
ficia que impēdit. Adiuuat enim de
uotos. punit indeuotos. recipit pe
nitētes ꝯuerſos. Deuotos q̄dē adiu
uat in vita. in morte. ⁊ poſt mortem
In vita. ſicut patuit in dagoberto
rege francorum ſibi deuoto queꝫ ſepe
ab ira patris eripuit In morte. ſicut
ptꝫ. qꝛ cū legati michael impatoris
libros dyoniſij de nouo trāſlatos lo
douico miſiſſent. xix infirmi curati
ſūt. quorum aliq̄ erāt ad mortē diſpo
ſiti. Poſt mortē. ſicut ptꝫ in ſupſcrip
to dagoberto. cuius aīam a demonī
bꝰ liberauit. Indeuotos ecīā punit:
ſed penitētibꝰ pcit. ſicut ptꝫ ī crodo
neo rege q̄ brachium dyoniſij fran
gens in amētiā verſus ē. ſed poſtmo
dū penituit ⁊ ſanitatē recepit.

CClxviij. De eodē ſmo tciꝰ

Iuſtorum aīe in manu dei ſūt. ⁊ nō tan
get eos tormentū malicie ⁊c. Sap.
iij. Quia deus beatū dyoniſiū ⁊ ſoci
os ſuos manu ſue grē ꝯuertit. iuxta
illud Ps. Emitte manū tuā de alto
⁊c. cōſeruauit. Iuxta illð Jo. x. Nō
rapiet eas quiſq̄ ð manu mea. coro
nauit. Iuxta illð Sap. v. Accipiet re
gnū decoris ⁊ dyadema ſpēi de manū
dñi. Iō v̓ba pmiſſa de ipō ⁊ ſocijs eꝰ
rcē exponūtur. In q̄bꝰ v̓bis deſcribi
tur quātū ad q̄nq3 Prio q̄ntū ad vi
te pfectionē cū ðr Iuſtorum aīe Fuit ei
iuſtꝰ. qꝛ vnicuiq3 ius ſuū reddidit.
ſcz ðo. ꝓxio. ⁊ ſibi Fuit ei ordiatꝰ q̄n
tū ad deū p ītimā ꝯtēplatōeꝫ. Aſcē
dit ei ad deū p tres gðꝰ ꝯtēplatōis
quos ipē diſtiguit ī li. de di. no. ſ. p
ſēſibiliū manuductiōeꝫ p ītellectualē

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

opatõez ⁊ ꝑ imediatã ⁊ felicē vionē
Ipē qd̃e añ ſuã ꝯuerſiõz fuit magnꝰ
phs pꝰ modũ fcūs ē verꝰ xpianꝰ . pꝰ
mod̄ a btõ paulo ⁊ gerotheo ĩ dĩuis
fcūs ē valde pfcūs Inq̄ntũ igit̄ fuit
phs aſcēdebat ĩ deũ ꝑ creaturaꝝ ma
nuductõez . Rõ . i . Inuiſibilia ei dei a
creatura mũdi ꝑ ea q̄ fcã ſũt itellcã
cõſpiciunt̄ . Inq̄ntũ fcūs ē xpianꝰ aſ
cēdebat ꝑ itellcuale opatõez . ps . Da
mihi itel . vt diſ . mã . tua Inq̄ntũ fuit
ĩ diuĩs valde pfcūs aſcēdebat ꝑ ĩme
diatã vnionē . i . coꝝ . iij . Nos ãt rue
lata facie gl'az d̄i ſpeculãtes De iſto
ẽplia gōu d̄r Pro . iiij . Iuſtoꝝ ſeita
q̄ſi lux ſplēdēs ꝓcedit ⁊ creſcit vſq3
ad pfcm̄ diē Primo nãq3 iuſtꝰ de d̄o
ĩcipit h̄re aliquē ſplēdorē: qñ ĩ crea
turis r̄ſpicit . deiñ ꝓcedit ad maiorē
ꝯgtõez : qñ ĩ aĩo ipſũ q̄rit . ⁊ tãdē cre
ſcit vſ3 ad pfcm̄ diē: qñ ſe ſibi totali
ter ꝑ amorē vnit . Scd̄o fuit ordiatꝰ
q̄ntũ ad ꝓximũ ꝑ ꝯpaſſiõez Diſplice
bat eñ ſibi qñ aliq̄s eãt nimis auſte
rꝰ Erãt tũc duo ſciviri q̄ nimis erãt
auſteri . ſ . carpꝰ ⁊ demophilꝰ Vñ vo
lēs ipſũ demophilũ ad ꝯpaſſionē icli
nare ẽpl'az ſibi ſcṕſit ĩ q̄ de ipõ carpo
exẽplũ miãbile recitauit . Cũ ei q̄dã
ĩfideles q̄ndã xpianũ puertiſſēt: tãtã
Carpꝰ turbatõez hũit ꝙ ĩfirmitatē ĩ
currit: quotidie rogãs deũ vt ipſos
punirz . Ecce ĩ domo ſua q̄dã fornax
appuit ⁊ iuxta illã illi duo valde tre
muli ſtãtes q̄ retro a q̄buſdã ĩpinge
bant̄ ⁊ añ a ſpētibꝰ de fornace ſurgē
tibꝰ trahebant̄ Reſpiciēſq3 carpꝰ vi
dit celũ aptũ ⁊ ihm cũ ml'titudie an
geloꝝ : ſ3 ad̄o delcãbat̄ ĩ puitõe iſto
rũ ꝙ vix reſpicē volebat ad celũ Tã
dē ihs ad ipſũ deſcēdēs hoies eripuit
et carpo dixit Percute me patꝰ ſũ ei
adhuc ꝓ hoĩbꝰ ſaluãdis pati . ⁊ hoc
mihi amicũ ꝙ nõ peccēt hoĩes . Ecce
tria v̄ba miãbil' pietatis Vnũ qñ di
xit . pcute me vt illoꝝ vidictã ĩ ſeipz
retorq̄ret . Aliud qñ dixit ꝙ ſi poſſi
bile eſſet adhuc ꝓ hoĩbꝰ ſaluãdis pa
ti paratꝰ eſſet . Tercũ qñ dixit ꝙ val
de ſibi amicũ eſt vt hoĩes abſtineãt
a peccatis . Tercõ fuit ordinatꝰ quã
tum ad ſe ꝑ magne ſanctitatis perfe
ctionez ꝓpter quam honoratꝰ fuit a
chriſto ab angelo ⁊ a mũdo Chriſtꝰ
namq3 ad ipſũ in carcere deſcēdit ⁊
miſſam celebrãti panē obtulit dicēs
Accipe hoc care meꝰ , quia mecũ erit
merces tua magna . Angeli honora
uerũt ⁊ quantũ ad corpꝰ quãdo cor
pꝰ dyoniſij caput inter ſua brachia
angelis cum laudibꝰ precedentibꝰ fe
re per duo miliaria deportauit . Et
quantũ ad animã . quia multis lau
dibꝰ animã eiꝰ ⁊ ſocioꝝ ãgeli depor
tauerũt ad celũ . Totꝰ eciam mũdꝰ
ipſũ honorat . Vnde dixit ſibi chriſtꝰ
Memoria tua erit ĩ laude Ecci . xliiij
Sapientiã ſanctoꝝ narrãt populi ⁊ c̄
Secũdo deſcribitur quantũ ad ſuã
cõuerſionē . Cũ dicitur . in manu dei
ſũt . Prius q̄dē erat in manu ſiniſtra
ſed poſtmodũ in manu dextra dei ve
nit quãdo d̄ ſtatu infidelitatis xpus
ipſũ cõuertit . Cuiꝰ cõuerſionez tria
cauſarũt . Primũ eſt obſcuratio . Vi
dēs eñ dyoniſiꝰ eclipſim factã ĩ paſ
ſione dñi non eſſe naturalē . tum q2
luna eãt in pfecta diſtãtia a ſole . tũ
quia eclipſis lumē nõ aufert ab om
nibꝰ partibꝰ terre . tũ q2 per tres ho
ras durare nõ p̄ot . dixit Ordo natu
re peruertit̄ . aut elemēta mentiũtur
ã deꝰ nature patit̄ ⁊ elemñta ſibi ꝯpa
tiunt̄ . Secũdũ ē pauli p̄dicatio . Act .
xvij . Quidam viri adherētes paulo
crediderũt . q̄bꝰ dyoniſius atiopagi
ta ⁊ c̄ . Tercũ ē cuiuſdã ceci illũinatõ
ſic̄ ĩ legēda h̄r Tercõ d̄ſcribit̄ ſeu ꝯ
mēdat̄ q̄ntũ ad pcti vitatõez . cũ d̄r
Et ñ tãgz illos tormĩtũ malicie Mali
ciã pꝰ ſuã ꝯuſiõez ipz ñ tetigit ſ3 ſp ſe
puritate ſuauit ꝙ ẽplici exẽplo oñt

Primo · qꝛ ſe a minimis ĩpuritatibꝰ
emūdauit · Vñ dicit in eccãſ · ĩherar.
Etem̃ accedẽtes ad diuinū ſacrificiū
mūdari ↄueñit etiã ab vltimis animi
fantaſijs · Secũdo qꝛ ſe ad puritatẽ
ſepe inducebat · Vñ dicit in li · de di ·
noĩ · Sanctitas vt ꝼm nos dicat̃ ẽ ab
oĩ imūdicia libera ⁊ pfecta ⁊ oino ĩ
maculata mūdicia Sicut ei dꝛ Mat ·
vi · Ex abūdantia cordis os loq̃tur ·
Tercõ qꝛ tpalia ↄtẽnebat · vbi ſup̃
dt · Si illi quos dicis ſcõs diligūt ea
q̃ ſunt ſup t̃rã inherẽtes materie cor
ruptibili ab oĩ diuino amore ceciderũt
et nõ noui quõ ſci vocent̃ · Quarto
deſcribit̃ q̃ntū ad ſuã paſſionẽ cū dꝛ
Viſi ſūt ocul̃ ĩſipiẽtiū mori Bene dꝛ
viſi ſūt ĩſipientibꝰ · qꝛ ĩ veritate corã
ipſ̃ ſapientibꝰ nõ ſūt mortui ſ̃ viui ·
Quod ptꝫ · qꝛ ſcõ regulo epõ arelati
miſſaꝫ celebrãti tãq̃ tres colūbe ap
paruerūt : hñtes ĩ ſuis pectoribꝰ litte
ris ſãguineis noĩa ipoꝝ ſcripta Ideo
aūt apparuerūt in ſpecie colūbe ſãg
uine tincte : ad innuẽdū q̃ iuerūt ad
celū p gemitū pñie · p ſimplicitatẽ ĩ
nocẽtie ⁊ p ſãguinẽ paſſionis ꝓprie ·
Quĩto deſcribit̃ q̃ntū ad ſuaꝫ glorifi
catõe; cū dꝛ · Illi ãt ſūt in pace · De q̃
pace dꝛ Iſa · xxxij · Sedebat ppl̃s me
us ĩ pulchritudie pacis ĩ tabnacul̃ fi
ducie · ĩ req̃e opulẽta · Eoꝝ nãq; pax
eſt pulchra · ſecura ⁊ opulẽta Tūc ei
eſt pulchra qñ fit hoſtibꝰ ſuperatis ·
Iſa · ix · Iugū ei oneris eꝰ ⁊ v̓gã hũe
ris eꝰ ⁊ ſceptꝝ exactoris eꝰ ſupaſti ·
Tūc ẽ pax ſecura qñ fit hoſtibus ext̃
miatis · Iſa · xxv · Precipitabit mor
tẽ ĩ ſẽpit̃nū · Leui · xxvi · Dabo pacẽ ĩ
finibꝰ v̓ris · tūc ẽ opulenta qñ ſit hoſ
tibꝰ exſpoliatis · Tūc ei exſpoliabūt̃
egyptij ditabūtur hebrei · Exo · xij ·
Exſpoliauerūt egyptios

CClxix · De ſcõ Luca ſmo pmꝰ ·

Salutat vos lucas medicꝰ ca
riſſimꝰ · Col · iiij · Ad honorẽ ſalu
tãtis pſeq̃mur iſtud v̓bū ſalutatõis
vbi btũs Lucas a q̃tuor ↄmẽdatur
Primo a nr̃ẽ ſalutis ꝓcuratõe cū dꝛ
Salutat vos .i. ſalutẽ et̃nã exoptat ·
Quã ſiq̃de ſalutẽ dupl̃r ꝓcurauit Pri
mo v̓bo euãgelice ↄſcriptõis Vñ pt
ſibi cõuenire qd legit̃ Eccle · xxxviij
Sapiaꝫ ſcribe ĩ tpe vacuitatis In hu
mano ſiq̃de gñe t̃plex eãt vacuitas
De q̃ dꝛ Geñ · i · Terra ãt eãt inanis
et vacua ⁊c̃ · Vacua q̃de eãt affecti
ua dei dilectio · Vñ dꝛ inanis · opati
ua · meritoria actiõe Iõ dꝛ ⁊ vacua ·
et ĩtellectiua dei ↄgnitõe Iõ dꝛ Et te
nebre erãt ſup faciem abiſſi · Cõtra
iſtã t̃plicẽ vacuitatẽ lucas triplicez
ſcripſit ſapiam · ſcꝫ euãgelicã vt illu
minaret ĩtellectiuã ad dei ↄgnitõez
Iſa · xi · Repleta eſt t̃ra ſcia dñi ⁊c̃ ·
Apoſtolicã .i. actus apl̃oꝝ vt aĩaret
opatiuã ad meritoriã actionẽ · In ip
ſis nãq; actibꝰ oſtẽdit̃ q̃lit̃ apl̃i fue
rūt fortes ad opandū ⁊ ad q̃libꝫ ad
uerſū ſuſtinẽdū · Ia · v · Exẽpluꝫ acci
pite frẽs lõganimitatis laboris ⁊ pa
tiẽtie ⁊c̃ · Epiſtolarẽ .i. epl̃aꝫ Ad heb
Nã ſicut dꝛ ĩ ꝓlogo ſup epl̃aꝫ ad heb
Illã ſcriptã lingua hebrayca apoſto
lꝰ miſit cꝰ ſenſū ⁊ ordinẽ retinẽs Lu
cas pꝰ mortẽ apl̃i eã greco ſmõe cõ
poſuit · In illa ãt epl̃a intẽdit apl̃s
iudeos a legalibꝰ obſeruãtijs auer
tere · ⁊ ad legẽ caritatis ⁊ amorem
xp̃i ipõs ĩflãmare · Secũdo nrãꝫ ſalu
tẽ ꝓcurauit exẽplo ſalutifere ĩforma
tõis · Tria nãq; hũit p q̃ nob̃ fuit in
exẽplū · ſ · inocẽtiã v̓rã · Iheronimꝰ
Seruiẽs deo fuit ſine c̃mĩe Pñiaꝫ du
rã · Vnde dꝛ · Crucis mortificatõez in
ſuo pectore ꝓ tui nois amore p̃tauit
et finalẽ pſeuerãtiam · Iheronimus
lxxxiiij · annoꝝ obijt in bithinia ple
nꝰ ſpũ ſcõ · Ecce q̃ ſcẽ icepit · qꝛ ob ĩ
innocẽtia q̃ laborioſe ꝓſecutus fuit ·
qꝛ cū penitẽtia dura quã feliciť ↄſum
mauit · qꝛ cum ſpũs ſancti abũdãtia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Habemꝰ ergo in eo exemplum ino
centie quantum ad vitā inchoādam
penitētie quantum ad vitam ꝓſeq̄n
dam. ⁊ perſeuerantie quātum ad vi
tam conſūmandam Secūdo cōmen
datur a multiplici illuminatione. cū
dicit̄ Lucas qui a luce dr̄. Eſt enim
quadruplex lux que ipſuꝫ illumina
uit. Prima eſt lux ſpūalis que eſt di
uina ſapiētia que ipſū illuminauit
ab interiori. Sap. vij. Propoſui pro
luce habere illam. Eccle. xv. Imple
uit eum dominꝰ ſpū ſapientie ⁊ ītel
lectꝰ Ambro. Lucas omnes ſapiētie
virtutes ſua hyſtoria cōprehendit.
Docuit quippe naturalia dum vnige
nitum dei filium oſtendit. ⁊ in eius
aduentu celorum virtutes moueri ꝓ
dixit. ī cuius paſſione tenebre facte
ſunt Docuit etiam moralia. vt inimi
cum diligere. verberantem non rep
cutere. mutuū gratis dare. Docuit
racionalia dum qui fidelis eſt in mi
nimo ⁊ in maiori eſſe oſtendit. Se
cunda lux eſt moralis: que eſt ꝯuer
ſatio lucida que ipſum illuminauit
ab exteriori. Mat. v. Luceat lux ve
ſtra coram hominibus ⁊c. ij. Corin.
iiij. Miſimꝰ fratrem noſtꝝ .i. lucam
ſcd̄m glo. cuius laus eſt in euāgelio
per omnes eccleſias. Miſimꝰ inquit
fratreꝫ noſtꝝ .i. ſpeciali nobis fami
liaritate coniunctum. cuius laus nō
eſt in mūdo: ſed in euangelio ptes
eccleſias. non per ſynagogas Oſtē
ditur igitur ꝙ Lucas fuit celebris fa
me. tum qꝛ familiaritate apoſtolica
decoratus. tum qꝛ apud omnes fide
les acceptus. Tercia eſt lux intelle
ctualis: que eſt virginalis mūdicia:
que ipſum illuminauit ab inferiori.
Sap. iiij. O q̄ pulchra eſt caſta gn̄a
tio cum claritate: que ꝓ tanto dicit̄
intellectualis. qꝛ hoc eſt angelicum
non humanum. Lucas autem teſte
Iheronimo virginitatem perpetuaꝫ
cuſtodiuit. Cuius virginitas quatu
or conditiones laudabiles habuit.
Fuit namqꝫ integra in carne. ſcꝫ in
mente Ihero. Sine crimine in virgi
nitate permanens domino maluit
deſeruire. Fuit laborioſiſſime acquiſi
ta. Vnde dicitur in oratione Sancte
crucis mortificationem ⁊c. Fuit lon
ganimiter conſeruata. Iheronimꝰ.
Neqꝫ vxorem vnq̄ habens neqꝫ fili
os. lxxxiiij. annorum obijt in bithi
nia. Fuit oleo ſpūs ſancti enutrita.
Iheronimꝰ. Obijt plenꝰ ſpū ſancto
Iſtud oleum fatue virgines non ha
buerunt ideo defecerūt. Quarta eſt
lux celeſtis que eſt ſpūs ſancti influ
entia: que ipſum illuminauit a ſupe
riori. de qua dicitur Act. ix. Circum
fulſit eum lux de celo. Iſtam lucē ha
buit beatꝰ Lucas qui teſte Iheroni
mo ſancto inſtigante ſpū euangeliū
ſuum ſcripſit. De iſta luce dicitur in
pſ̄. Signatum eſt ſuper nos lumen
vultꝰ tui domine Spūs enim ſanctꝰ
et animam illuminauit. idcirco dici
tur lumen ⁊ animam ſigillat. ideo
dicitur. ſignatum eſt. ⁊ animaꝫ deo
aſſimilat. ideo dicitur. vultus tui do
mine. ⁊ animam letificat. ideo dicit̄
dediſti leticiā in corde meo. Sic ⁊ be
atum Lucam illuminauit per celeſtē
ſapientiam. Sigillauit per integrita
tem perfectam. Aſſimilauit per cari
tatem accenſam ⁊ letificauit per io
cunditatem internam Tertio cōmē
datur a ſpūali curatione. cum dicit̄
medicus Quia enim erant quatuor
infirmitates. ideo in ſuo euangelio
poſuit quatuor medicinas dicens Lu
ce. vi. Beati pauperes. qm̄ veſtruꝫ
eſt regnum celorum. Eſt enim pͥmꝰ
modus curandi per minutionem. ⁊
iſto modo curatur infirmitas auari
cie. Iſtum modum tangit cum dicit
Beati pauperes ⁊c. In minutōe au
tem ſanguinis putridus ex toto eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

abiiciendꝰ. ſupfluꝰ diminuendꝰ. neceſſariꝰ. retinēdꝰ. Sanguis putridꝰ ſūt diuitie iniuſte acq̄ſite q̄ ſūt ex toto abiiciēde. Lu. xix. Si q̄d aliquē defraudaui reddo q̄druplū. Sanguis ſupfluꝰ ſūt diuitie ex ſupfluitate poſſeſſe. Iſte ſunt diuitie diminuēde ⁊ paupibꝰ erogāde. Ibidē. Ecce dimidium bonoꝝ meoꝝ do paupibꝰ Sāguis neceſſariꝰ ſūt diuitie ad neceſſitatē retēte. i. Thimo. vi. Habentes alimēta ⁊ q̄bꝰ tegamur his ꝯtēti ſumꝰ. Secūdꝰ modus curādi eſt p diete obſeruatōnē per quā ſanat̄ infirmitas gule. q̄d notat̄ cum dr̄. Beati qui nūc eſuritis ⁊c̄. Ecci. xxvii. Qui abſtinēs ē adiiciet vitā. Lu. xxi. Attendite ne grauent̄ corda veſtra in crapula ⁊ ebrietate. Terciꝰ modus curādi eſt p ſudorē quo ſanat̄ īfirmitas inepte leticie. q̄d notat̄ cum dr̄. beati q̄ nūc fletis. Sudat eñ oculus per lacrimatōez. cor p dolorē. Ecci. xxvii. Pungēs oculū deducit lacrimas et q̄ punget cor ꝓfert ſenſū. i. ſenſibilem dolorē. Quartꝰ modus ē p amare potionis ſūptionē per quā ſanat̄ infirmitas luxurie. ⁊ iſtū modū tāgit. cum dr̄ Eccle. xl. Malicia viriꝰ hore obliuionē facit luxurie magne Iſtas quatuor medicinas medicꝰ xp̄s aſſūpſit in ſe. Quibuſdā eñ in manibꝰ et pedibꝰ minutōez fecit. xl. diebus et noctibꝰ dietā ſeruauit. ⁊ ſudorē ſanguineū ſudauit. fel ⁊ acetū ad bibendū ſumpſit. Quarto cōmendat̄ a laudabili ꝯuerſatōe. cum dr̄ cariſſimꝰ. Ipſe eñ fuit carꝰ regi. tū q2 fuit eiꝰ diſcipulꝰ. ſcḋm quoſdam vnꝰ de lxxii. tū q2 fuit eiꝰ notariꝰ euangelium ſcribēdo Fuit carior ſpōſe regis. tū q2 eiꝰ ſecretarius. Secreta eī paranimphalia que angelꝰ ⁊ ſola v̄go ſciebāt ſolus Lucas diſſeruit. Tum q2 eiꝰ pictor egregiꝰ. q2 ſcḋm damaſceñ imaginē eiꝰ depinxit q̄ rome habet̄

Tum quia eiꝰ hiſtoriographꝰ deſcribens hyſtoriā eius annūciatōis. conceptōis. ⁊ natiuitatis Fuit cariſſimꝰ principi regis. i. paulo. tū q2 eiꝰ adiutor deuotꝰ. q2 ſcḋm Iheronimū ipſū vſq3 ad ꝯſūmatōez ſecutꝰ eſt. Tū q2 eius comes indiuiduꝰ. ii. Coꝝ. viii Ordinatꝰ eſt ab eccleſiis comes peregrinatōnis noſtre. hoc ſcḋm glo. de beato Luca accipitur.

CClxx. De eodē ſermo ſecūdꝰ.

Lucas ē mecū ſolꝰ ⁊c̄. ii thi. iiii. Lucas interp̄tat̄ eleuās. vel ꝯſurgēs. In p̄miſſis aūt verbis de btō luca tria oſtendūtur. Primo ꝙ habuit mētis eleuatōem. quo ad deū. cum dr̄ eleuans. Ipſe eī a terra ſe totaliter eleuauit. ⁊ in deum penna ꝯtēplatōnis volauit. Sex nāq3 in ſe habuit per q̄ ipſe ſic a terrenis eleuauit ⁊ ſic alte volauit Primo per corpis attenuatōez Vnde dr̄ in ſermone qui p eccleſias legitur. Martirium ſuo corpi aſſiduis lamētationibꝰ. crebris q3 vigiliis mēbra ſua macerās ipſe īdixit. Secūdo plumare. i. v̄tutū varietatē. Vnde dicit̄ vbi ſup̄. Lucas inter angeloꝝ ⁊ apoſtoloꝝ choros atq3 candentiū virginum lilia ⁊ immarceſſibiles roſarū martirum flores choruſcat. Dicitur namq3 choruſcare inter angelos et virgines. quia virgo extitit int̄ martires. q2 afflictiōez corpis ſibi īdixit int̄ ap̄los. q2 euāgeliſta ⁊ nūciꝰ dei fuit. Tercō p alaꝝ magtudinē q̄ ſūt orō et elemoſina Supponēdo ẜm opinionē bti gregorii ꝙ fuit ſociꝰ cleophe ip̄e deuotā orōez fecit qñ dixit Mane nobiſcū dn̄e. qm̄ adueſpaſcit. ⁊ elemoſinā īpēdit qñ ipſū ad hoſpiciū inuitauit. Qrto p veti ſpūs ſci īpulſiōez Vñ dr̄ d̄ ipō ⁊ aliis ſcis aīalibꝰ Eze. p̄. Vbi erāt impetꝰ ſpūs illic gradiebantur. Qnto p eſce ꝑpatōez. Auis eñ que ad deſtiatā eſcā ꝑgit citiꝰ volat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Juxta illud Job ix· Sicut aquila vo
lans ad eſcā· Eſca ad quā lucas feſti
nabat fuit de9· ad quā p ardētia de
ſideria currebat· Vn̄ dixerūt ipſe et
cleophas· Lu· vlti· Nōne cor noſtꝝ
ardēs erat in nob· ¶Secūdo habuit
pctī immunitatez quo ad ſe quo no
taꝫ in illa interp̄tatione q̄ dr̄ conſur
gēs· qꝛ ab oī pctō ſurrexit Peccatū
nāqꝫ ꝓpter ſuā ponderatōez ſurgere
nō pmittit· Cui9 ponderoſitas· mon
ſtraꝫ tū qꝛ ad illud trahit Gregorī·
Peccatū qd̄ p pn̄iaz nō diluitꝫ: mox
ſuo pondē ad aliud trahit· tū qꝛ pec
catū in infernū demergit· Exo· xv·
Submerſi ſūt q̄ſi plumbū ī aquis ve
hementib9· tū qꝛ deū fatigat ⁊ p̄mit
Jſa· i· Laboraui ſuſtinēs Pz eius pō
deroſitas etiā ex eo· qꝛ cū de9 h̄eat ī
menſam fortitudinē Job· ix· Si forti
tudo q̄riꝫ robuſtiſſim9 eſt· celum fir
miſſimā ſoliditatem· Job xxvij· Tu
forſitan cū illo fabricatus es celos q̄
ſolidiſſimi q̄ſi ere fuſi ſūt· terra ꝓpe
tua ſtabilitatē Ecci· i· Terra aūt in
eternū ſtat· ⁊ tn̄ peccatū adeo pōde
roſū eſt ꝙ nec de9 ipſū portare potu
it cū tota ſua fortitudīe Jhere· xviij·
Vos eſtis michi on9 ꝓpiciā vos· nec
celū cū ſua ſoliditate Lu· x· Videbā
ſathan q̄ſi fulgur de celo cadentem·
nec terra cū tota ſtabilitate ⁊c̄· Nu
meri· xvi· Dirupta ē terra ſub pedi
b9 eorꝝ ⁊ apiens os deuorauit eos·
¶Tercio h̄uit magnā caritatē q̄ntū
ad ꝓximū· qd̄ notaꝫ cum dr̄· Eſt me
cū ſol9 Maḡ caritas· qꝛ ceteris apo
ſtolis deſerētib9: ipſe ſolus non nos
deſeruit: ſed nobiſcū q̄drupl'r remā
ſit· ſcz p deſideria ſua· p v̄ba ſua per
exēpla ſua· ⁊ p adiutoria ſua Jp̄e ei
dū viueret: q̄tuor p̄comia h̄uit· Fuit
nāqꝫ cariſſim9 ⁊ fuit medic9· Col'·
iiij· Salutat vos lucas medic9 cariſſi
m9 Fuit fama ⁊ opīone p̄clarus· ij·
Corꝝ· viij· Miſim9 fratrē noſtꝝ· ſ·
lucā b̄in glo· cuius laus ē ī euāgelio
per oēs eccias· fuit ⁊ fidel' ſoci9 Ei9
dē· viij· Ordinat9 eſt ab eccleſijs co
mes pegrinatōis noſtre· Quia igiꝫ
fuit cariſſim9 remāſit nobiſcū p deſi
deria ſua· Deſideria ſiq̄dem ardentia
h̄uit q̄ dixit· Nōne cor noſtꝝ ardens
erat in nob ⁊c̄· Et ſi tā ardentia deſi
deria h̄uit in hac vita miſera multo
forti9 mō hz in vita btā vbi noſtraz
ſalutē deſiderat· Vn̄ recte mō ſibi cō
uenit illd̄ qd̄ dixit apoſtol9 Col'· iiij
Salutat vos lucas .i. ſalutē eternaz
optat ⁊c̄· De9 autē deſideria ſāctorꝝ
cito exaudiuit Ps̄· Deſiderium pau
perꝝ exaudiuit· Secūdo qꝛ fuit medi
c9 remāſit nobiſcū p v̄ba ſua p que
et aīas languētes curat ⁊ nr̄am tar
ditatē ꝯfirmat ⁊ viā celeſtis patrie
demōſtrat· De p̄mo dicit Jherom9·
Oīa v̄ba ſua aīe languētis ſūt medi
cina· De nobis ſequentib9 dicitꝫ in ſ
mone q̄ p ecciam legiꝫ· Btūs lucas
velut inſignis lucifer ab orientalib9
relucēs nobis lumē fidei ⁊ celeſtis iti
neris callem patēter demōſtrat Ter
cio qꝛ fuit fama preclar9 remāſit no
biſcū per exēpla ſua· Nos em̄ in hoc
ſeculo vt habetꝫ ad Titū· iiij· Debe
m9 viuere ſobrie quantū ad nos· ⁊
pie quantū ad deū· ⁊ iuſte ſcz quātū
ad ꝓximū· Ad iſta tria ſanct9 lucas
nos ſuo exēplo informat· Jp̄e enim
vixit ſobrie quantū ad ſe· qꝛ crucis
mortificatōez in ſuo corpe portauit
et v̄ginitatē ſeruauit· Vixit pie q̄ntū
ad deū qꝛ circa pietatē cult9 diuini
et fidei excellenꝫ claruit· vixit iuſte
quantū ad ꝓximū· qꝛ ſuo ſupiori de
dit reuerētiā· ſicut paulo cui ſemper
in oīb9 obediuit ⁊ ſuo equali dedit
cōcordiā· ſicut cleophe ſocio ſuo cuꝫ
quo emaus cōcordiꝫ iuit ⁊ cōcordiꝫ
rediit· ⁊ ſuo inferiori .i. nobis dedit
doctrinā· qꝛ p euangeliū fidē docuit
et p act9 apl'orꝝ mores īſtruxit ¶Qrto

qꝛ fuit fidel̄ ſocıꝰ remāſit nobiſcuꝫ ꝑ
auxilia ſua Jpē ei ⁊ alij ſcı̄ ꝑ orōes ⁊
merita ſua nos adiuuāt .ij. Mach.
xv. Hic ē amator fratꝝ ⁊ ꝑpl̄i iſrl̄.
hic ē q̄ mltū orat ꝓ ꝑplo ⁊ vniuerſa
ciuitate Vn̄ legit̄ ꝙ cū xp̄iam̄ a thur
ſis eſſent obſeſſi: apparuit eis q̄dā vir
luciduꝰ ⁊ choruſcās dicēs ſe eē lucā eu
angeliſtā ꝑcipiēs xp̄ianis vt ɔtra hoſ
tes ad bella ꝓcederēt Sꝫ cū illi trepi
darēt: an̄ eos ſe poſuit ⁊ victoriam
magnam fecit.

CClxxi. Eodē die aliꝰ ſermo.

Ecūdū aīal ſil̄e vitulo Apo.
iiij. Jnt̄ ceterā ſcā aīalia ſcūs
lucas ꝑ vitulū ſiue bouē ē de
ſigtꝰ Eſt naq̄ꝫ bos q̄ntū ad q̄tuor cō
mēdabil̄. Primo q̄ntū ad ſacrificiuꝫ.
qꝛ deo in tēplo in ſacrificiū imolabat̄.
Sic btūs lucas dr̄ bos rōne ſacrificij.
qꝛ ꝯca tēplū ſp̄ imolatꝰ fuit. ⁊ in ṗn
cipio ſui euāgelij. ⁊ i medio ⁊ i fine.
Jn ṗncipio agendo de Zach. imola
tōe. p̄curſoris in tēplo ānūciatōe. ⁊
marie purificatōe Jn medio agēdo
de xp̄o duodēne in tēplo remanēte ⁊
in tēplo p̄dicāte. Jn fine ſuū euāge
liū ꝑ diſcipl̄os i tēplo deū laudātes
ɔſūmāte. Nō ei iuſtꝰ dꝫ eē bos rōe
ſacrificij. qꝛ corpꝰ ſuū dꝫ macerare ne
laſciuiat in ṗncipio. i medio ⁊ i fine
.i. in iuuētute virili etate. ⁊ i ſenectu
te. Secūdo bos ɔmēdabil̄ eſt q̄ntū
ad ſuū inceſſū. qꝛ nō ſaltādo vadit:
ſꝫ mature icedit. Greg. ſup illd̄ Ez e.
ṗ. Plāta pedis q̄ſi plāta pedis vituli
ſcꝫ mature icedētis fortis ⁊ diuiſa Ex
quo h̄r̄ ꝙ lucas i ſuo euāgelio inceſ
ſit mature fortit̄ ⁊ diuiſim. Mature
q̄dē. qꝛ ṗmo introduxit p̄curſorē re
gis. poſtea icepit a ɔceptōe regis.
Et de ɔceptōe ꝓceſſit ad natiuitatē.
de natiuitate ad infātiā q̄n dixit Lu.
ij. Poſtq̄ꝫ ɔpleti ſūt dies octo vt cīrcū
ciderer̄ puer. De infātia ad puericiā.
Cū dixit eiuſdē. ij. Remāſit ih̄s ⁊ c.
de pueritia ad iuuētutē Ibidē. Erat
ih̄s icipiēs q̄ſi ānoꝝ. xxx. Deīn ad ſu
am ɔſūmatōeꝫ inceſſit fortit̄. Alij eu
angeliſte fortit̄ icepérūt: ſꝫ nō fortit̄
finierūt. Matheꝰ em̄ ⁊ Johes nichil
agūt de aſcēſione Marcꝰ nihil agit
de iudiciaria ꝑtāte. lucas āt tā in eu
angelio q̄ꝫ i actibꝰ iſta pleniꝰ ꝓſeq̄
tur Jnceſſit etiā diuiſim. qꝛ narratō
nē p̄curſoris ⁊ regis nō cōmiſcuit: ſꝫ
diuiſim poſuit Agēs ei de ānūciatōe
precurſoris accedit ad ānūciatōeꝫ re
gis Agēs de natiuitate p̄curſoris ac
cedit ad natiuitatē regis. Agēs de p̄
dicatōne p̄curſoris accedit ad p̄dica
tionē regis. Nō etiā iuſtꝰ dꝫ eē bos
rōe iceſſus. qꝛ dꝫ icedē mature ōpa
ſua mature ꝑficiendo. Quia ſicut dr̄
Pro. xiij. Subſtātia feſtinata minue
tur. q̄ aūt paulatim colligit̄ multipli
cat̄. Fortit̄ in bōis opibꝰ ꝑſeuerādo.
Pro. xij. Manꝰ fortiū dn̄abit̄ Diuiſiꝫ
bō a mal̄ ⁊ mag̃ a minoribꝰ ſepādo.
Ihē. xv. Si ſepaueris p̄ciosū a vili q̄
ſi os meū eris Tercō bos ɔmēdabil̄
ē q̄ntū ad māſuetudinē qꝛ iugo ꝑſſꝰ
ſtimulo agitatꝰ clamoribꝰ laceſſitꝰ
nō murmurat. nō reclamat. Sic lu
cas ⁊ alij ſci viri p̄ſſi iugo p̄nie. agi
tati ſtimulo ꝑſecutōis tirānice laceſſi
ti clamoribꝰ iīurie nō murmurāt in
ore: ſꝫ patiāꝫ fuāt i corde. Juxta illd̄
qd̄ cātat ecc̄ia. Nō murmur reſonat
nō q̄rimoīa ⁊ c. Qrto bos ɔmēdabil̄
eſt q̄ntū ad laborē ⁊ vtilitatē Eſt ei
aīal valde laboriosū ⁊ vtile. Sic ipſe
btūs lucas fuit laborioſus. ⁊ vtil̄ ꝑ
q̄tuor officia q̄ h̄uit. Primo ei fuit pi
ctor imaginū Vn̄ dr̄ dam̄. Accepimꝰ
lucā euāgeliſtā pixiſſe dn̄m ⁊ mrēm
eꝰ ⁊ eoꝝ imagīes hr̄e rōnoꝝ famoſā
ciuitatē Ecci. xxxviij. Aſſiduitas eiꝰ
variat picturā cor ſuū dabit i ſil̄itu
dieꝫ picture ⁊ vigilia ſua ꝑficit opꝰ.
Scd̄o fuit medicꝰ corꝑm ⁊ aīaꝝ Ihe
ro. Actꝰ apl̄oꝝ nudā vident̄ ſonare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

hyſtoriam · ſed ſi nouerimꝰ eoꝝ ſcri
ptorē eſſe lucā medicũ aduertimus
oīa ꝟba illiꝰ aīe lãguētis eē medici
nā · Eccleſ · xxxviij · Vnguētariꝰ faci
et pigmēta ſuauitatis ⁊ c̃ · Tercō be
atꝰ lucas fuit cōpilator libroꝝ Cōpi
lauit eī euãgeliũ · actꝰ apłoꝝ · ⁊ epi
ſtolā ad hebreos · ꝓut ab ore ſancti
pauli audiuit Ecci · xij · Que ſũt ꝟba
vtilia q̃ntũ ad euãgeliũ qđ ꝯpoſuit
et ſcripſit ſmones mitiſſimos · q̃ntũ
ad actꝰ apłoꝝ quos ꝯpilauit · ac ve
ritate plenos q̃ntũ ad epiſtolaꝫ ad
hebreos · quā trãſtulit Quarto fuit
notariꝰ plurimoꝝ · ſcꝫ xpi · cꝰ genea
logiā · ꝯceptōeꝫ · natiuitatē · infãtiā ·
predicatōeꝫ · ⁊ paſſionē · ac reſurre
ctōeꝫ · aſcēſionē fideli ſtilo ꝯſcripſit ·
Btē marie ꝟgis · q̄ꝛ ſcripſit eꝰ ſecre
ta Fuit notariꝰ apłoꝝ q̄ꝛ ſcripſit eo
rũ acta · Fuit ſpecialꝛ notariꝰ pauli ·
q̄ꝛ ꝓſecutꝰ ē eiꝰ geſta Nec mirꝫ ſi iſte
notariꝰ tot ⁊ tãta ſcribē ſciuit : qui
ad hoc q̃tuor magiſtros hũit Primꝰ
fuit ſpūs ſcūs · Jhero · Sancto īſtigã
te ſpū in achaye ꝑtibꝰ ſcripſit euan
geliũ · Secūdꝰ fuit btā ꝟgo maria q̃
ꝟba angeli ⁊ paſtoꝝ ꝯſuabat ⁊ ei
manifeſtabat Ecci · xv · Obuiabit il
li · ſcꝫ luce q̃ſi mater honorificata · Ter
ciꝰ fuit cetꝰ apłoꝝ · vñ dixit in ꝓlo
go ſuo · Sicut tradiderũt nobꝭ q̃ a pn
cipio viderũt ⁊ miſtri fuerũt ſermo
nis · Quartꝰ fuit ſpālit̄ apłs paulꝰ
Jhero · in li · de viris illuſtribꝰ · Qui
dā ſuſpicanꝛ quotiēſcũq3 paulꝰ dix
it ſm euangeliũ meũ : de luce ſignifi
care volumine ·

CClxxij · In die Symonis ⁊ Jude
Sermo primꝰ ·

Symon frater vř ſcio q̄ꝛ vir
cōſilij eſt ipſũ audite · ⁊ ipſe
erit vobꝭ pr̄ · ⁊ iudas macha
beꝰ fortis viribus a iuuētute ſua ſit
nobꝭ pnceps milicie · ⁊ ip̄e aget bellũ
populi ⁊ c̃ · p̄ · Mach · ij · De iſtis bea

tis apoſtolꝭ Symone ⁊ Juda q̃tuor
cōſiderantꝛ q̃ in p̄miſſis ꝟbis notãtur
Primo q̃les fuerũt q̃ntũ ad ſe · q̄ꝛ fu
erũt magne ſcitatis · qđ hꝫꝛ ex inter
pretatōe Judas eī interp̄tatꝛ glorifi
cās · Symon obediēs · Ipſi eī deum
glorificauerũt ꝑ ꝯuerſatōis honeſta
tē · Mat · v · Luceat lux veſtra coraꝫ
hoībꝰ vt videant ⁊ c̃ · Vñ legitur in
hiſtoria · q̄ꝛ cum iudas ad abagarꝫ re
gē veniſſet : vidit rex in vultu eius
quondā mirꝫ ⁊ diuinũ ſplēdorē Ille
vero ſplēdor ſignificabat eꝰ opa lumi
noſa · Habuerũt etiā ꝑfectā obediē
tiā · Et q̄ꝛ deo obediebãt · iō oēs cre
ature eis obediētes erãt Habuerũt
eī poſſe ſup elemēta · ſicut ſup aquā
aerē · ⁊ ignē · Nā mare ſeptuaginta
mortuos reddidit quos ſymon reſuſ
citauit · aer cũ eſſet ſerenꝰ : in eorum
morte in tēpeſtate mag̃ ꝯuerſus eſt
Ignis celeſtis p̄otifices ydoloꝝ ꝯbuſ
ſit · Habuerũt poſſe ſup demonia q̄ꝛ
de corpibꝰ hoīm ea eiecerũt · Super
corpa · q̄ꝛ ea curabant · Sup aīas · q̄ꝛ
eas a pctis ⁊ ab errore purgabant ·
Secūdo ꝯſiderandũ ē q̃les fuerũt ad
bonos ⁊ fideles Fuerũt nãq3 magne
caritatis · ⁊ iō dr̄ fratꝛ veſter · Mag
ne ſapiē · Iō ſbditꝛ vir ꝯſilij ē Magne
pietatis · ⁊ iō dr̄ · Et ip̄e erit vobꝭ pr̄ ·
Eoꝝ āt caritas ſapīa ⁊ pietas mani
feſtatꝛ q̄ntũ ad q̃tuor · Aliq̄n eī ſbue
niebãt in corpe ⁊ in aīa ſanitatē ite
grā ꝯferēdo ſicut ptꝫ in abagaro re
ge : cui Judas ſanitatē corpis ⁊ aīe i
petrauit · Aliq̄n in rebꝰ ⁊ ꝑſonis bel
la ꝯpeſcēdo · ſicut ptꝫ in duce babilo
nie ꝯtra yndos ꝑgēte quos orōibꝰ
mediantibꝰ pacificarũt · ſicut patet
etiā in ciuitate ediſſa vbi epła ſalua
toris legitꝛ ⁊ hoſtes inde fugiunt aut
cōponũt · Aliq̄n ſbueniebãt in fama
et innocētia ipſā ꝯſeruãdo · ſicut ptꝫ
in quodā dyacono īfamato quē ab
infamia defēderũt · Aliq̄n ī tribulatōe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

magna morbos ⁊ peſtilētias auferen
do · ſicut pꝫ ꝙ cū due tigrides p ter
rā diſcurrerēt ⁊ oēs occiderēt: apl'i
eas māſuetiſſimas reddiderūt ¶ Ter
cio ꝯſiderandū eſt · q̄les fuerūt · q̄ntū
ad pſecutores · qd̄ notat̄ cum dr̄ · for
tis viribꝰ Debēt nāqꝫ ſancti viri q̄n
tū ad pſecutores tria hr̄e · ſcꝫ firmā
eloquētiā · ſapiam · ⁊ ꝯſtantiā · Et de
hijs tribꝰ dr̄ Mat · x · Ego ei dabo vo
bis os · ecce eloquentiā · ⁊ ſapiā cui
nō poterūt reſiſtere oēs aduerſarij
veſtri · ecce cōſtantiā · Iſti em̄ apoſto
li habuerunt firmam eloquentiam ·
vn̄ cū dux eos īterogaſſet de eoꝝ ge
nere ⁊ ꝯditōe ac cauſa aduētꝰ · rn̄de
rūt · Si genꝰ queris: hebrei ſumꝰ · ſi
conditōez q̄ris · ſerui xp̄i ih̄u · Si vo
cauſā · cauſa ſalutis veſtre huc veni
mꝰ · Secūdo habuerūt magnā ſapiē
tiam · Magna ſiq̄dē ſapīa fuit ꝙ ma
gos ⁊ pontifices ydoloꝝ ſciuerūt ꝯfū
dere p beniuolentiā ⁊ iuſticiā · Mag̃
beniuolentia ꝙ cū dux pōtifices ydo
loꝝ vellet īcēdere ꝓhibuerūt dicen
tes · Nos miſſi ſumꝰ nō viuētes occi
dere: ſed mortuos viuificare · Itē cū
angelꝰ dixit eis vnū ex duobꝰ eligi
te · ā hoꝝ repētinū interitū · ā veſtꝝ
martirium · rn̄derūt ei · Oramus dei
miām vt ⁊ iſtos cōuertat · ⁊ nos ad
martirij palmā pducat · Habuerunt
etiā magnā iuſticiā · q2 cū magi ſerpē
tes venire feciſſent: ipſos in eos con
uerterūt · q̄ eoꝝ carnes lacerabant ·
Tercio habuerūt magnā ꝯſtātiam
Potius em̄ voluerūt mortē ſuſtinere
q̄ fidē deſerē · ſeruātes illud Mat · x ·
Nolite timere eos q̄ occidūt corpꝰ ·
aīam aūt occidere nō pn̄t ¶ Quarto
cōſiderādū ē q̄les fuerūt ꝯtra demo
nes · q2 fuerūt magne ptātis · qd̄ no
tat̄ cū dr̄ · Et ipſe aget bellū ꝑpl'i · De
mones em̄ tūc q̄tuor modis hoīes im
pugnabāt · Primo p fraudulentiam
dādo falſa reſpōſa ſꝫ apl'i hoꝝ frau
dulentiā ⁊ deceptōnem detegebant ·
modo ſcꝫ ne per ſimulachra loquan
tur prohibēdo · modo vt reſponſa
dēt permittēdo Ezech · xiij · Viderūt
vana ⁊ diuināt mendacia dicentes
ait dominꝰ cum dominꝰ non miſerit
eos · Secūdo per violentiā ad diuer
ſa ſupplicia trahendo · ſed apoſtoli eo
rum violentiam refrenabant · Vn
de dux tātam eoꝝ potētiam videns:
ait · Dijs noſtris potentiores vos vi
deo · Tercō per preſtigia per que ho
mines ludificabāt hominū corda et
ſenſus · ſed apoſtoli ipſoꝝ demonum
preſtigia deſtruebāt · Unde cum ma
gi quibuſdā aduocatis abſtuliſſent
loquelā · greſſum · ⁊ viſū · apoſtoli ſi
gnum crucis in ipſoꝝ frontibus fece
rūt · ⁊ magi talia vlteriꝰ facere non
preſumpſerunt · Quarto per ſimula
chra fingentes in eis eſſe diuina nu
mina · ſed apl'i illa ſimulachra fragi
faciebant · Unde ad eoꝝ preceptum
duo ethiopes nigri ⁊ nudi de ſimula
chris exeūtes ea penitꝰ ꝯfregerūt ·

¶ CClxxiij · Eodē die ſermo ſecūdꝰ ·

Manete in me ⁊ ego in vobis
Ioh · xiiij Iſti ſcī apl'i Symō
et Iudas in xp̄o māſerunt p
fidē verā ⁊ dilectionē ſincerā ⁊ xp̄us
in eis manſit ſuā ꝯferēdo gratiam ⁊
modo in eis manet ſuā eis exhibēdo
preſentiā · Notandū autē eſt ꝙ xp̄s
eſt vitis ⁊ nos palmites Eſt radix ⁊
nos rami · eſt ſol ⁊ nos radij · eſt fun
damentū ⁊ nos ſumꝰ eius edificium
Eſt etiā ipſe chriſtus caput · ⁊ nos
ſumus eius membra · Eſt ergo ſen
ſus preſentis thematis · Manete in
me ſicut palmites manent in vite · ⁊
ſicut rami in radice · ⁊ ſicut radij in
ſole · ⁊ ſicut edificium in fundamēto
et ſicut mēbra in capite ſuo Iſtis q̄n
qꝫ modis apoſtoli in xp̄o manſerūt ·

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Primo manſerūt in xp̄o ſicut palmi
tes in vite accipiētes ab ip̄o fertilita
tē. Vn̄ dt. Qui manet in me ⁊ ego
in eo h̄ fert fructū multū Palmites
aūt manētes in vite p̄mo p̄ducūt gē
mas. deinde flores. deinde folia. ⁊ de
inde vuas. Sic ſci in xp̄o manētes p̄
ducūt gēmas .i. cogitatōes bonas.
Deīde flores .i. odoriferas volūtates
deinde folia .i. ſalutifera v̓ba. deinde
vuas .i. opatōes bonas. Iſta āt non
hn̄t a ſe ſꝫ a vite. Nec bonas cogita
tiones .ij. Cor. iij. Nō q̄ ſufficiētes
ſum⁹ cogitare ⁊c. nec bonas volūta
tes: nec bonas opatōnes. De hys dr
Phil. ij. De⁹ eſt q̄ opat̄ in nob̄ ⁊ vel
le ⁊ pficē p̄ bō volūtate. nec bonos ſ
mones. Sap. vij. Nos in manu illi⁹
et ſermones noſtri. ¶ Secūdo manſe
rūt in xp̄o ſicut rami in radice accipi
entes ab ip̄o boni opis viriditatem.
Greḡ. Nichil viriditatis hꝫ ram⁹ boī
opis n̄ manſerit in radice caritatis.
Tales ei q̄ hn̄t caritatē ſemp ſūt vi
rides q2 ſi patiātur aduerſa ibi ſunt
virides p̄ patiētiā. ſi ſuccedunt pſpe
ra: ibi vireſcūt p̄ tēperantiā. nā ſm
Auḡ. Hō aliqn̄ eſt bon⁹ int̄ bona. ⁊
aliqn̄ eſt bon⁹ int̄ mala. aliqn̄ mal⁹ i
ter mala. aliqn̄ mal⁹ int̄ bō. Hn̄s eni
caritatē int̄ bona eſt bon⁹. q2 bonis
ſcit vti ad tēperantiā. ⁊ ē bon⁹ inter
mala. q2 mal̄ ſcit vti ad patiētiā. Sꝫ
non hn̄s caritatē ē malus int̄ mala.
q2 aduerſa faciūt eū peiorē. ⁊ ē ma
lus int̄ bō. q2 pſpera eū faciūt elatio
rē. ¶ Tercio māſerūt in xp̄o ſicut radij
in ſole. accipiētes ab ip̄o ſapiē clari
tatē p̄ quā totā ecciaꝫ illūinauerūt
Vn̄ de eis cantat̄: quoꝝ doctrina ful
get eccia vt ſol ⁊ luna. Dicit āt bea
t⁹ Auḡ. q̄ luna t̄plr̄ obſcurat̄. Aut
qn̄ eclipſat̄. aut qn̄ nubibus tegit̄. ā
qn̄ renouat̄. Eccleſia q̄de t̄plicē ſta
tū hꝫ .ſ. p̄mitiuū. modernū ⁊ vltimū
In p̄mo ſtatu ſcꝫ tempe martiꝝ lūa
fuit eclipſata. luna autē quando eſt
eclipſata: tota ſanguinolēta eſſe vi
detur. Sic etiam eccleſia p̄mitiua ca
tholica videtur ſanguinolenta .i. ſan
guine martiꝝ rubricata. In ſtatu au
tem moderno obſcurat̄ per nubes.
id eſt per carnales cupiditates: que
dicūtur nubes. ⁊ quia mentē obnu
bilāt. ⁊ q2 etiam cito pertranſeunt.
Ps̄. Qui operit celū nubib⁹ ⁊c̄. Tē
pore āt antixp̄i obſcurabitur p̄ reno
uatōnē. Tunc enim obſcurabitur.
quia multis perſecutionibus deprime
tur. ps̄. Vt obſcurēt in obſcura lūa
et rectos corde .i. in obſcura eccleſia
ſcd̄m lrām Auguſtini. ſed tamē poſt
modū renouabitur. quia de fide trāſ
ibit in ſpem. de ſpeculo enigmatis ī
faciem claritatis. ¶ Quarto manſe
rūt in chriſto ſicut edificium in fūda
mento accipientes ab ip̄o ſtabilitatē
ita q̄ non timuerūt ventum .i. temp
tationem immiſſam a dyabolo q̄ eſt
in aere caliginoſo. nec pluuiam .i. p̄
bationē immiſſam de celo. nec flumi
na .i. perſecutionem immiſſam ab ho
mine terreno. Mat. vij. Deſcendit
pluuia ⁊c̄. ¶ Quinto manſerunt in
chriſto ſicut membra in capite ſuo.
accipientes ab ipſo ſenſum ⁊ motuꝫ
id eſt influentiam gratiarum ⁊ vir
tutum. Membra autem influentiaꝫ
a capite non ſuſcipiunt. aut quādo
ſunt preciſa. aut quando ſunt putri
da. aut quando ſunt paraliſi reſolu
ta. Preciſi autem a deo ⁊ hominib⁹
ſunt ſuperbi. Eccleſiaſtic. x. Odibil̄
coraꝫ deo ⁊ hominibus eſt ſuperbia.
putridi vero ſunt inuidi. Prouerb.
xiiij. Putredo oſſium eſt inuidia Pa
ralitici autem ſunt auari qui habent
cor conſtrictum ex frigiditate cari
tatis ⁊ humidum ex abundantia ini
quitatis. Mathei. xxiiij. Abundabit
iniquitas ⁊ refrigeſcet caritas mul
torum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

CClxxiiij. Eodē die ſermo tercïꝰ.
Manete in dilectiōe mea ⁊c.
Joh. xv. Dn̄s apl'os ſepe ad
dilectionē admonet. Jnt̄ ce
teros aūt iſti duo. ſ. ſymon ⁊ iudas
in dilcōe ſua vſq ad mortē māſerūt
q̄ ꝓ xp̄i amore mortē ſuſtinuerunt
Sic etiā ⁊ nos debemꝰ in dilectione
xp̄i remanē ⁊ ipſuz diligē multiplici
rōe. Primo ꝓpter tāti amici fidelita
tē. Sūt em̄ q̄dā infideles amici q̄ nō
diligūt vere i vita. alij q̄ nō diligūt
in morte. alij q̄ ſtatim obliuiſcūtur
poſt mortē. Xp̄s aūt ⁊ in vita vera
cit̄ diligit. Pro. viij. Ego diligētes
me diligo. ⁊ in morte diligit fortiter
q̄ ab hoſte defēdit. Eccl. vi. Amicꝰ
fidel' ꝓtectio fortis. Et pꝰ mortē dili
git vtilit̄. q̄ ad regnū celoꝝ ꝑducit
Ps̄. Tenuiſti manū dexterā meā. ſ.
in vita me ꝯſeruādo. ⁊ in volūtate
tua deduxiſti me in morte me cuſto
diēdo. ⁊ cū gloria ſuſcepiſti ad reg
nū tuū ꝑducēdo. Secūdo xp̄us ē dili
gēdꝰ ꝓpter amicicie vtilitatē. Joh.
xiiij. Pater meꝰ diliget eū ⁊ ad euz
veniemꝰ ⁊c. Venit aūt pat̄ ad meō
riā ꝯfirmādo. venit filiꝰ intelligētiā
illūmādo. venit ſp̄us volūtatē infla
mādo. De eiꝰ vtilitate d̄t Augꝰ. At
tēde q̄nta ē caritas q̄ ſi deſit fruſtra
habent̄ cetera. ſi aſſit: habent̄ oīa.
Joē. vbi caritas adeſt: q̄d ē q̄d deeſſe
poſſit? Vbi deeſt: q̄d ē q̄d poſſit pro
deſſe? De eiꝰ etiā vtilitate d̄r Ro. viij
Diligētibus deū oīa coopant̄ in bonū
Etiā p̄ctā ſm̄ glo. occaſionalit̄. q̄ ta
les fiūt humiliores. ſicut p̄tz in petro
Vn̄ Augꝰ. Audeo dicē ſupbis eē vti
le cadere in aliq̄d p̄ctm̄ aptū. vn̄ ſibi
diſpliceāt: q̄ iā ſibi placēdo ceciderāt
Salubriꝰ em̄ ſibi petrꝰ diſplicuit q̄n
fleuit: q̄ꝫ placuit q̄n negauit. Fiunt
etiā cautiores. ſicut p̄tz in dauid Jhe
ro. Aues ceteraq aīalia in eaſdez pe
dicas techiaq nō incidūt. Fiūt etiā
feruētiores. ſicut p̄tz in magdalena.
Ambro. Sācti dn̄i ſi aliq̄n cadūt: fer
uētiores reſurgūt. Fiunt etiā deuotō
res. q̄ cū maiori deuotōe deo ſuiūt
ex eo q̄ ipſos eripuit a morte culpe
reſuſcitauit in vitā grē ⁊ liberauit
a penis gehēne. Vn̄ talis aīa regr̄iat̄
d̄o dicēs Eccle. li. Laudabit vſq ad
mortē aīa mea dn̄m ⁊c. Tercio deū
debemꝰ diligē ꝓpt̄ debitū. q̄ ꝓpt̄ hoc
hō factꝰ ē vt diligat deū Augꝰ. Pro
pterea fcā ē creatura rōnal' vt ſum
mū bonū intelligēt intelligēdo ama
ret ⁊ amādo poſſideret ⁊ poſſidēdo
frueret̄. Jſtud debitū cū minis deꝰ a
nob̄ req̄rit Augꝰ in li. ꝯfeſſ. Quis ſū
ego dn̄e vt me amare te iubeas. et
niſi hoc faciā: iraſceris michi ⁊ mina
ris ingētes miſerias ⁊c. Quarto de
bemꝰ eū diligē ꝓpter exēplū. Jp̄e ei
nos dilexit amore recto. diſcreto. ⁊
ꝑſeuerāti. Amore recto nō hn̄do reſ
pectū ad ſuā vtilitatē: ſed ad noſtrā
Sic ⁊ nos debemꝰ xp̄m diligē ꝓpter
ſe ſolū Sz multi ſūt q̄ diligūt eū amo
re obliquo volētes ſimul diligē deū
et mundū. q̄d fieri nō p̄t. ſicut oñdit
btūs Augꝰ. t̄plici exēplo. ſcz vaſis.
ſinꝰ. ⁊ manꝰ. De p̄mo ſic d̄t ſup Jo.
Si habitat i te amor mūdi: nō ē quo
intret amor dei. vas es: ſed plenus
es. fūde q̄d habes vt recipias q̄d nō
habes. fūde amorē ſeculi: vt ipleariſ
amore dei. De ſecūdo ſic d̄t. Deꝰ in ſi
nu cordis tui patꝰ erat dare īdulgē
tiā. excuſas. claudis ſinū ⁊ includis
p̄ctm̄. excludis medicinā p̄cti. De ter
cio ſic d̄t. Nō p̄t q̄s amare q̄d eternū
eſt: niſi deſtiterit amare q̄d t̄pale ē.
Amorē hōis ſic puta q̄ſi manū aīe Si
em̄ manꝰ aliq̄d tenet: aliud tenē nō
p̄t. vt aūt tenē poſſit q̄d dat̄: dimit
tat illud q̄d tenet. Secūdo nos dilex
it amore diſcreto. q̄ naturā noſtrā
aſſumpſit ⁊ culpā cauit. Ber. Xp̄s
in carnis aſſumptōe ꝯdeſcēdit michi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

i culpe vitatōe ꝯſuluit ſibi Iſto amo
re debem⁹ diligē primū. nos ⁊ deū.
Caritas ei hȝ zelū. mortē. ⁊ alas Vn̄
Ambro. in li. de Yſaac. Zelū em̄ ca
ritas hȝ. qm̄ ꝑ zelū quē hȝ: nec ſuis
parcit. Et mortē hȝ caritas. ⁊ alas
igneas hȝ caritas. Ex q̄b⁹ verbis ha
bet ꝙ illi q̄ hn̄t caritatē dn̄t habere
zelū ad primū vitia arguēdo. ad ſe
ipſū mortē. vitia ⁊ oēm amorē mūdi
extinguēdo. Ad deū alas ignitas ad
ipſū ꝑ amorē ardēter currēdo. Ter
cio dilexit nos xp̄s amore pſeuerāti
ſcȝ. in pn̄cipio parētelā nobiſcū con
trahēdo Ihere. xxxi. In caritate ppe
tua dilexi te. ideo attraxi te miſerās
In medio nobiſcū familiarit̄ ꝯuerſa
do. Baruch. iij. Poſt hec in t̄ris vi
ſus ē ⁊ cū hoibus cōuerſat⁹ eſt. In fi
ne ꝓ nob̄ moriendo. Ioh. xiij. Cū di
lexiſſet ſuos q̄ erāt in mūdo: in finē
dilexit eos. Sic ⁊ nos debem⁹ xp̄m
diligere in pn̄cipio. i. in adoleſcentia
nr̄ā. ⁊ in medio. i. in iuuētute. i fine
. i. in ſenectute. Prouer. xvij. Omni
tpe diligit q̄ amic⁹ eſt.

CClxxv. In feſto omniū ſancto
rum. ſermo prim⁹.

Emētote qūo ſalui facti ſūt
prēs nr̄i ⁊c̄. i. Mach. iiij. Si
cut dt Beda. feſtiuitas oīm
ſcōꝝ triplici de cauſa celebrat̄ Vnde
ait. Feſtiuitates ſcōꝝ prēs celebrari
ſanxerūt. vel ad incitādū ad imitatō
nē. vel vt nos eoꝝ meritis ſociemur.
vel eoꝝ orōnib⁹ adiuuemur. Et ideo
valde vtile ē vt q̄liter ſci ſūt ſaluati
nob̄ ad memoriā reducat̄. Hec autē
ſolēnitas q̄ fit ad honorē oīm ſcōꝝ
quadruplici de cauſa īſtituta ē. Pri
ma ſumit̄ a pte baſilice ꝯſecrate que
quidē ꝯſecrata eāt oīb⁹ ydolis: ſed
poſtmodū ꝯſecrata ē oīb⁹ ſcīs. Aliq̄
igit̄ ſūt q̄ faciūt feſtū: ꝓut ꝯſecrata
eſt oīb⁹ ſcīs. aliq̄ ꝓut ꝯſecrata ē oī
b⁹ ydolis. Primo feſtū angeloꝝ fa

ciūt humiles. Angeli em̄ tante ſunt
humilitatis: ꝙ nobis tam abiectis
miniſtrare dignātur. Ad heb. i. Oēs
ſunt adminiſtratoꝝ ſpirit⁹ ⁊c̄. Illi
ergo faciūt feſtum angeloꝝ: qui ꝑ
humilitatem honorāt deum Eccī. iij.
Magna potētia ſoli⁹ dei eſt. ⁊ ab hu
milib⁹ honoratur. Ecōtra vero feſtū
luciferi faciūt ſuperbi. Iob xlij. Ipſe
eſt rex ſuper oēs filios ſuperbie. Se
cundo feſtum patriarcharum faciūt
miſericordes ⁊ pij. Eccī. xliiij. Hij ſūt
viri miſericordie quorum pietates
non defuerūt. Econtra feſtum mam
mone faciūt auari. Math. vi. Non
poteſtis deo ſeruire ⁊ mām̄one. Ter
cio feſtum ꝓphetarum faciunt deſpe
cti: qui ad inſtar eorum ſe deſpiciūt
propter deum. Heb. xi. Circuierunt
in melotis ⁊ in pellib⁹ ⁊c̄. Feſtum
autem beelfegor qui interp̄tatur de
us veſtit⁹ faciūt vane glorioſi. Eccī.
xi. In veſtitu ne vane glorieris vnq̄
Quarto feſtum apoſtolorum faciūt
fraternam ſalutem zelantes. Pſal
miſta. In omnem terram exiuit ſo
nus eorum. ⁊ in fines orbis ter. ⁊c̄.
Econtra vero feſtum beelzebub qui
interpretatur deus muſcarum faci
unt detrahentes qui ad immūda id
eſt ad aliorum defect⁹ ſemper volāt.
aliquando melioribus detrahentes.
Mathei. x. Si patremfamilias beel
zebub vocauerūt q̄nto magis dome
ſticos ei⁹. Q̄nto feſtū martiꝝ faciūt
patiētes. de q̄b⁹ dr̄ Nō murmur reſo
nat. nō q̄rimonia ⁊c̄. Ecōtra vō feſtū
martis q̄ ē de⁹ belli faciūt iracūdi ⁊
ipatiētes Iac. iiij. Litigatis ⁊ bellige
ratis ⁊c̄. Sexto feſtū ꝯfeſſoꝝ faciūt
abſtinētes. ij. coꝝ. vi. In fame ⁊ ſi.
et ieiu. mul. ⁊c̄ Ecōtra feſtū bel q̄ i
t̄ptat̄ deuorātor faciūt guloſi ⁊ epul̄ ſ
uiētes Dan̄. xiiij. Nō t̄ videt̄ bel de⁹
viuēs an n̄ vides q̄nta ꝯmedit. ⁊ bi.
quotidie. Phil. iij. Quoꝝ de⁹ vēt̄ ē

v

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Septimo feſtū ꝟginū faciūt puri ⁊
cōtinētes .ꝓ. Theſſa. iiij. Sciat vnuſ
quiſqȝ veſtꝝ vas ſuū poſſidē in ſcifi
catōe. ⁊ hōre. Ecōtra feſtū aſmodei
faciūt voluptatē ſectātes. Jlle ei demon.
vt hꝫ̄ Thob. iij. odit matrio
mīa ⁊ diligit adulteria. De talibꝰ dr̄
Sap. ij. Nullū pratū ſit qđ n̄ ptranſe
at luxuria nr̄ā. ¶ Scđa cā īſtitutōis ſu
mit̄ a pte noſtre īſufficiētie. Sancti ei
ſūt q̄ſi infiniti. ⁊ q꞉ nō poſſemꝰ oīm
ſcōꝝ feſtuȝ ſpecialit̄ facē꞉ hodie faci
mꝰ ꝯmunē. Vn̄ dictū ē Leuit̄. xxvi.
Comedetis vetuſtiſſima veterꝝ ⁊ no
uis ſupuenientibꝰ vetera abijcietis.
Vetuſtiſſima veterꝝ ſūt tres in t̄nita
te pſone q̄ pn̄cipio carēt ⁊ fine q̄ de
bemꝰ comedē cū auiditate. ⁊ deuoti
one reuerentiā exhibē vt ſibi p amo
rē incorpari poſſimꝰ Vetera aūt ſūt
pr̄es veteris teſtamēti quos poſſumꝰ
abijcē. i. ab eoꝝ feſtiuitatibus abſti
nē. Noua vero ſūt pr̄es noui teſtam̄
ti quos debemꝰ p ān̄i circulū recolli
gē. ⁊ eis laudes impendē꞉ non tn̄ ſin
gularit̄. q꞉ ipſi q̄ſi infiniti ſūt. Sicut
em̄ dt̄ Jhero. in epl̄a ad helio. ⁊ Cro
ma. nullꝰ dies ē q̄ nō vltra q̄nqȝ mi
lia martirꝝ reperiri poſſit aſſcriptus.
excepto die kal̄. Januarij. Romani
em̄ pceperāt ne tūc aliq̄s interficeret̄.
tū q꞉ erat pⁱma dies ān̄i. iō deferre ſi
bi volebāt. tū q꞉ iano. q̄ erat pⁱmus
rex ytalie dedicata erat. tum q꞉ illa
die multa pſtigia exercebāt. tum q꞉
tūc ſuos ꝯſules pmutabāt. ¶ Tercia
racio ſumit̄ a pte noſtre negligētie.
Nos em̄ ſepe feſta ſcōꝝ negligenter
egimꝰ. q̄ ꝓpter hūanā fragilitateȝ.
aut ꝓpt̄ ignorātiā ⁊ obliuioneȝ. aut
ꝓpt̄ negligentiā ⁊ remiſſionē. q̄ ꝓpt̄
negociorꝝ ſecularium nimiaȝ occupa
tionē. Et iſta q̄tuor tangit rabanus
dicēs. Decretū ē vt hac die oīm ſcō
rū memoria habeat̄. vt q̄cq̄d hūana
fragilitas p ignorantiā ſeu negligē
tiā ſeu occupatōeȝ rei ſecularis in ſo
lēnitatibꝰ ſcōꝝ minꝰ pfecte pegiſſet
in hac ſcā obſeruatōe ſoluat̄. ¶ Quar
ta rō ſumit̄ a pte noſtre indigentie.
Nos em̄ ſcōꝝ ſuffragijs indigemꝰ.
et q꞉ hodie hōramꝰ oēs ꝯoēs aduoca
tos habemꝰ. Et q꞉ impoſſibile ē orō
nes multoꝝ nō exaudiri꞉ impoſſibile
erit eoꝝ pces a deo nō admitti. Jđo
regina ꝟginū hodie ab oībꝰ ſcīs aſſo
ciata incedit ⁊ ꝓ nobis intercedit. ſicut
in q̄dā viſione monſtratū erat. ps.
Aſtitit regina a dex. tu. i. veſ. deau.
circū. varietate. Jpſā nāqȝ aſſociāt
apoſtoli cū veſtibꝰ deauratiuis. mar
tires cū veſtibꝰ purpureis. ꝯfeſſores
cū veſtibꝰ iacinctinis. ꝟgines cū veſ
tibus candidis.

¶ CClxxvi. Eodē die ſermo ſecūdꝰ

Aſſuerꝰ q̄de terco anno impe
rij ſui fecit grande cōuiuium
cunctis pn̄cipibꝰ ⁊ pueris ſu
is fortiſſimis perſaꝝ ⁊ medoꝝ īclitis
et pfectis puīciaꝝ. Heſter. i. Aſſue
rꝰ q̄ interptat̄ btūs ſignificat xp̄m꞉
qui ē gloria ⁊ beatitudo ſcōꝝ. Pri
mꝰ annꝰ ipſius fuit tēpꝰ legis moſa
yce in q̄ fecit ꝯuiuiū valde puū. Se
cundꝰ annꝰ fuit tēpus gr̄ae in quo fe
cit ꝯuiuiū ſemiplenū. Tercꝰ annus
eſt ſtatꝰ glorie꞉ in quo fecit ꝯuiuiuȝ
plenū atqȝ pfectū. Fecit aūt pn̄cipi
bꝰ. i. patriarchis ⁊ ꝓphetis q̄ fuerūt
in dei acie pⁱmi duces. vel pn̄cipibus
. i. apoſtol̄ q̄ pn̄cipant̄ in celo. mūdo
et in inferno. Ps. Principes pplꝫ oꝝ
cōgregati ſūt. Et pueris ſuis. i. ꝟgi
bꝰ a puritate dictis. ⁊ fortiſſimis per
ſaꝝ. i. martiribꝰ. perſe em̄ interptā
tur ſua latera diuidētes. quia marti
res habuerūt ſua latera diuiſa. i. cor
pora lacerata ⁊ medoꝝ inclitis. i. cō
feſſoribꝰ. medi em̄ interptant̄ adeq̄
ti. q꞉ adequeīt magtudinē fidi. ſpei.
caritatis ⁊ operatōis. ⁊ fuerunt in
cliti i ſciēntia vita ⁊ fama. ⁊ pfcis

ꝓuinciaꝝ .i. angelꝰ quoꝝ q̄dā pn̄ci
pant̄ ꝓuincijs .q̄dā locis ⁊ q̄daꝫ ſin
gularibꝰ ꝑſonis. Oēs ergo iſti cele
ſtē gl̄am ↄſecuti ſūt ⁊ multiplici iuē
Angeli q̄dē ꝑ feudatariā poſſeſſionē
Quāuis em̄ ſuā beatitudinē ⁊ cōfir
matōnē meruerūt ex eo ꝙ alijs ſup
bientibꝰ ad deū totaliter ſint cōuer
ſi. nichilominꝰ tn̄ tenētur ſeruaē feu
dū ⁊ tributū. ⁊ regi. ⁊ familie regiſ
q̄ tenētur deo aſſiſtere ⁊ nobꝭ mini
ſtrare. Dan̄. vij. Miliamiliū miſtra
bant ei. Ecce tributū familie regis
Et decies milies centena milia aſſiſte
bant ei. Ecce tributū regis Iſtō āt
tributū nos debemꝰ ꝑſoluere. ſcꝫ de
corpe mortificatōeꝫ de aīa deuotam
orōeꝫ. ⁊ de rebꝰ ad paupes liberalē
largitionē. Secūdo patriarche ⁊ ꝓ
phete ipſā aſſecuti ſūt ꝑ edificatōeꝫ
Edificauerūt em̄ ſibi celeſtē manſio
nē de auro dilectiois diuine. de argē
to dilectionis ꝓximi. ⁊ de lapidibꝰ
precioſis .i. de opibꝰ meritorijs. De
iſto edificio aureo. argēteo. ⁊ p̄cioſo
dicit̄ .i. Coꝝ. iij. Si q̄s ſupedificat ſu
per fundamētū hoc auꝝ argentū ⁊
lapides p̄cioſos ⁊c̄. Elemoſina ei dū
datur ē q̄ſi terra. plumbū. ⁊ ſaxū Sꝫ
ibi terra cōuertit̄ in auꝝ. plumbū i
argentū. ſaxū in lapidē p̄cioſū Augꝰ
ſup p̄s. Laudas mercatorē q̄ vendit
plumbū ⁊ emit auꝝ. ⁊ nō laudas il
lū q̄ erogat pecuniā ⁊ acq̄rit iuſticiā
Tercio apl̄i ipſā aſſecuti ſūt ꝑ em
ptionē. Mat. xix. Ecce nos reliq̄mꝰ
oīa. ecce p̄cū. Et infra centuplū ac
cipietis. ⁊ vi. eter. poſ. ecce ↄpatuꝫ
premiū. Debet aūt emi ad iſtar agri
theſauri ⁊ margarite. vt h̄t Math.
xiij. Inſtar agri. q̄ req̄rit animū bn̄
cultū. Sꝫ de multis dr̄ illud Prouer.
xxiiij. Per agꝝ hois pigri trāſiui. ⁊
ecce to. reple. vrtice ⁊c̄. Inſtar the
ſauri. q̄ req̄rit magnuꝫ deſiderium.
Prouer. ij. Si q̄ſieris eā q̄ſi pecuniā
et q̄ſi theſauꝝ effode. eā ⁊c̄. Inſtar
margarite. q̄ req̄rit magnū ſtudiū
Vn̄ dr̄ ibi. Sile ē em̄ reg. ce. ho. ne.
q̄rēti bōs margaritas ⁊c̄. Qrto ipſā
aſſecuti ſūt martires ꝑ violētiā ⁊ di
reptōeꝫ. Mat. xi. Regnū celoꝝ vim
patit̄ ⁊ violēti rapiūt illō Rapuerūt
em̄ de manibꝰ dei regnū celoꝝ deſide
rabilē theſauꝝ ⁊ vitā btōꝝ De hijs
tribꝰ dr̄ Ambro. Aggrediamur dn̄ꝫ
et more latronū ſuis eum ſpoliari mi
tamur. cupimus ſibi auferre regnū.
theſauꝝ ⁊ vitā. Sꝫ ille tā diues ē vt
nō abnuat. non reſiſtat. Aggredia
mur eū inq̄ nō fuſte. n̄ ferro. n̄ ſaxo
ſꝫ māſuetudie. bonis opibꝰ ⁊ caſtita
te. Qrto aſſecuti ſūt eā ↄfeſſores per
hēditariā ſucceſſionē Fuerūt ei paci
fici ⁊ iō filij dei. Mat. v. Bti pacifici
q̄m̄ filij dei vocabunt̄. ⁊ q̄ filij. iō hē
des dei. Ro. viij. Si filij ⁊ hēdes ⁊c̄.
De iſta hēditate dr̄ in p̄s. Nouit do
minꝰ dies imaculatoꝝ ⁊ hēditas eo
rū internū erit. Illam ei hereditatē
habebūt tantū legittimi ex immacu
lato thoro procreati. Ideo dr̄. Nouit
dn̄s dies immaculatoꝝ. ⁊ erūt in he
reditate perpetuo cōſeruandi. Ideo
ſubditur. Et hereditas eoruꝫ ineter
num erit. Et erūt a principe in iudi
cio ⁊ in poſſeſſione mittēdi. quando
ſcꝫ mali cū ſua confuſione de iſta he
reditate excludētur Ideo dicitur. Nō
confūdentur in tēpore malo Et erūt
bonis omnibꝰ ſaturandi. ſcꝫ quando
mali fame moriunt̄. Iō ſubdit̄. Et i
diebꝰ famis ſatuabunt̄ Mali āt ꝓpē
crimē leſe maieſtatis erūt exhēdādi
Iō ſubdit̄. pctōres peribūt. Sexto aſ
ſecuti ſūt eā v̄gines ꝑ g̃tuitaꝫ dona
tionē. Sūt em̄ ſpōſe xpi. ⁊ ad ſpōſū
ſpectat ſue ſponſe omnia g̃tis dare
Iſa. lxi. Dabo eis coronam ꝓ cinerē.
oleū gaudij ꝓ luctu. palliū laudis ꝓ
ſpū meroris Virgines em̄ p̄ ceteris
ſanctis tres p̄rogatiuas habebunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Primo coronā aureolā ex eo ꝙ car
nē ſuā mortificauerūt ⁊ q̄ſi vſqȝ ad
cinerē ↄſūpſerūt. iō dicit. Dabo eis
coronā ꝓ cinere. Secūdo habebunt
celeſtē melodiā quā ſole cantabunt
ex eo ꝙ ꝓ abſētia ſponſi gemuerūt
ideo dr̄. oleū gaudij ꝓ luctu. Tercō
habebūt veſtem candidam ex eo ꝙ
veſtem nigram meroris induerunt.
ideo ſubdit̄. pallium laudis pro ſpi
ritu meroris.

¶ CClxxvij. Eodē die ſermo tercı9.

Vocate cetū. ↄgregate ppl'm
ſanctificate eccleſiā. coadu
nate ſenes ↄgregate paruu
los ⁊ ſugentes ⁊c̄. vſqȝ ibi de thala
mo ſuo ⁊c̄. Johel. ij. Sancta mater
eccia ordies oīm ſcōꝝ hodie congre
gat. vt eis laudē īpendat. q̄ in verb
ꝑmiſſis denotant̄. ¶ Prim9 ē ordo t̄ni
tatis q̄ notat̄ cū dr̄. Egrediat̄ ſpōſ9
⁊c̄. Spōſus aūt ē xp̄s. In noīe autē
xp̄i ſm Aug. tota t̄nitas intelligit̄.
Nā cū xp̄s dr̄ intelligit̄ ⁊ vngens pa
ter. ⁊ vnct9 fili9. ⁊ ipſa vnctio ſpūs
ſcūs. Spūalit̄ aūt xp̄s ē ſponſus qui
hȝ q̄druplex cubile. ſcȝ patris ſinū. v̄
gis vteꝝ. ⁊ crucis patibulū. ⁊ ipſum
monumentū. Egrediat̄ ergo ſpōſ9
de iſto cubili ſuo vt aſſociet ſe p̄ūti ſo
lēnitati. De p̄mo ei cubili egreſſus ē
ꝑ eternā originē. Michee. v. Egreſ
ſus ei9 ab inicio a dieb9 eternitatis.
De ſecūdo egreſſus ē ꝑ tpalē geneā
tionē. Ps̄. Ipē tāq̄ ſponſus ꝓcedēs
de thalamo ſuo. De t̄cio egreſſus eſt
xp̄s nr̄āȝ ſaluatōēȝ Aba. iij. Egreſſ9
es in ſaluteȝ populi tui ⁊c̄. De quar
to egreſſus ē ꝑ glorioſā reſurrectio
nē. Ihere. iiij. Aſcendit leo de cubili
ſuo ⁊c̄. Ex hijs ergo q̄tuor trahitur
q̄druplex rō q̄re iſte ſpōſus ſit a no
bis honorand9. ſcȝ ꝗꝛ eſt rex noſter.
frat̄ noſter. iudex ⁊ glorificator no
ſter. nā inquātū egreſſus de ſinu pa
tris ē rex noſter. inq̄ntū egreſſus ē
de vtero mr̄is ē frat̄ noſter. inq̄ntū
de patibulo eſt iudex nr̄. ⁊ inq̄ntū de
monumēto ē gl'ificator nr̄. De hijs
q̄tuor legit̄ Zach. ix. Ecce rex tuus
quo ad p̄mū. veīt tibi vt ſc; carneȝ
aſſumat. quo ad ſecūdū. iuſtus. quo
ad t̄ciū. ⁊ ſaluator. quo ad q̄rtū ¶ Se
cūd9 ē ordo v̄gis. q̄ notat̄ cū dr̄. Et
ſpōſa de thalamo ſuo Virgo ei btā
nō ē i ordie t̄nitatis. ꝗꝛ ibi nō ſūt n̄
tres ꝑſone. nec in ordie ſcōꝝ āgelo
rū: ſꝫ ſup eos. ⁊ iō facit ordinē ꝑ ſe.
Dicit̄ aūt ſponſa. ꝗꝛ de9 mr̄imoniuȝ
cōtraxit cū ea qđ fuit inicıatū ꝑ ver
ba de futuro. qn̄ dixit ei angel9. Ec
ce ↄcipies ⁊ paries filiū ⁊c̄. Fuit rati
ficatū ꝑ v̄ba de p̄nti. qn̄ v̄go rn̄dit.
Ecce āncilla dn̄i. Et fuit ↄſūmatū. qn̄
fili9 dei ī thalamo v̄giali nr̄ām natu
rā ſibi vniuit In iſto matrimonio fu
it bonū fidei. ꝗꝛ v̄gitatē illibatā v̄go
ſemꝑ ſeruauit. Fuit bonū ꝓlis ꝗꝛ dei
filiū de ſuis viſcerib9 geneāuit. Fuit
bonū ſac̄menti. ꝗꝛ nūq̄ a filio ſuo di
uiſa vel ſeꝑata fuit. In iſto eciā ma
trimōio fuit ↄiunctio aīoꝝ ꝑ mutuā
caritatē. Canti. vi. Ego dilecto meo
et dilect9 meus michi. Fuit ↄiunctio
corpoꝝ ꝑ nature vnitatē. quia caro
xp̄i ē caro matris. Fuit indiuiſibili
tas habitatōis amboꝝ. ꝗꝛ ſicut ī vi
ta dilexerūt ſe: ita ⁊ in morte nō ſūt
ſeparati Joh. xix. Stabat iuxta cru
cē iheſū mater eius ⁊c̄. Iſta ſponſa
hūit t̄plicē thalamū. ſcȝ vteꝝ ſpecio
ſū in quo habitauit diuina ſapiētia
Aīm viſceroſū ī quo habitauit vni
uerſa eccia ⁊ lociū gl'oſū in habitat
ſublimata. Ex hijs ēgo trahit̄ t̄plex
rō q̄re v̄go btā ſit a nob̄ hōrāda. ſcȝ
ꝗꝛ ſpōſa et̄ni regis. aduocata hūa
ni gn̄is ⁊ regina toci9 curie celeſtis
Nā inq̄ntū in e9 vtero hītauit ſapīa
diuina fcā ē ſponſa regis. iq̄ntū in
e9 aīo viſceroſo hītauit vniuerſalis
eccia. fcā eſt aduocata hūanı gn̄is

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

inq̄ntū in loco glorioſo habitat ſbli
mata: facta ē regia curie celeſtis De
hys tribꝰ dr̄ Apo. xij. Mulier amicta
ſole ⁊c̄. Sole q̄dē amicta fuit: qn̄ dei
filiū generauit. Et lunā ſub pedibꝰ
hꝫ. qr eccīaꝫ ſb̄ defēſione tenet. Duo
decim ſtelle ſūt nouē ordīes āgeloꝝ
et tres hoīm .ſ. martires. ꝯfeſſores.
v̓gines. q̄ ſūt corona eiꝰ. qr oīm eſt
regina. Terciꝰ eſt ordo āgeloꝝ. q̄
notat̄. cū dr̄. Vocate cetū vn̄ cātat̄.
Cetꝰ oēs angelici. Iſte aūt cetꝰ. ſcḋm
dyonyſiū triplex hꝫ officiū .ſ. illumīā
di. purgādi. ⁊ perficiēdi. Et ex hys
trahit̄ triplex rō q̄re ſūt honorādi .ſ.
qr ſunt noſtri illūmatores. purgato
res. ⁊ pfectores. De hys tribꝰ regraciat̄
deo. ꝓpheta dicēs. In ꝯſpcū āgeloꝝ
pſallā tibi ⁊c̄. Et ſbdit Sup mīa tua
q̄. ſcꝫ a pctō ſeu culpa me purgas.
et veritate tua q̄. ſcꝫ p ſapiaꝫ me illu
ſtras. qm̄ magnificaſti ſup oē nomē
ſcm̄ tuū .i. qm̄ i tua grā me magnifi
cas. pficis ⁊ ꝯſūmas. Quartꝰ ē or
do patriarchaꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ. q̄ nota
tur cū dr̄. Coadunate ſenes. Qui di
cunt̄ ſenes ꝓpt̄ reuerendā paternita
tē. q̄ nos genuerūt i fide Thob. viij.
Filij q̄dē ſcōꝝ ſumꝰ Propt̄ ſēſus ma
turitatē. Sap. viij. Cani ſunt ſenſus
hoīs Propt̄ ꝯuerſatōis grauitatē. Ibi
dē. Etas ſenectutis vita imaculata.
Ex hys ergo tribꝰ trahit̄ triplex rō.
q̄re a nob̄ ſunt honorādi. ſcꝫ qr fuerūt
genitores nr̄i in fide vera. maturi in
ſapīa. ⁊ honeſti in vita. Eccle. xliiij.
Laudemꝰ viros glo͂ſos ⁊ parentes
nr̄os. In hoc enī ꝙ dicit viros nota
tur ſenſus maturitas. in hoc ꝙ dicit
glo͂ſos notat̄ ꝯuerſatōis honeſtas.
in hoc ꝙ dt̄ parētes nr̄os notat̄ ipſo
rū reuerēda paternitas. Quintꝰ eſt
ordo aplōꝝ. q̄ notat̄ cū dr̄. Sanctifi
cate .i. ſcām oñdite eccīam. Sanctifi
catū aūt p̄ſupponit ſanctū. Cōgrega
tio igit̄ aplōꝝ dr̄ eccīa ſcā ⁊ ſcifica
ta. Eccīa qr ipſā plātauerūt .i. Coꝝ.
iij. Ego plātaui. appollo rigauit eaꝫ
Scā qr vitā ſcāꝫ habuerūt. t̄rena cō
tēpſerūt ⁊ feneſtras ſēſuū cuſtodierūt
Iſa. xx Qui ſūt iſti q̄ vt nubes volāt
et q̄. ⁊c̄. Scificata. qr i aduētu ſpūs
ſci ꝯfir̄ti fuerūt. ps. Ego ꝯfir̄ui ⁊c̄.
Ex hys ergo trahit̄ t̓plex rō q̄re ſūt
hōrādi .ſ. qr i fide nos plātauerūt ſu
is doctris. īfo͂uerūt ſuis exēplis ⁊
corroborauerūt ſuis miracul̄ Apo. iiij
De throno .i. de aplīs i q̄bꝰ deꝰ ſedet
ꝓcedūt voces .ſ. pdicatōnū. ⁊ fulgu
ra .ſ. lucidoꝝ exēploꝝ ⁊ tonitrua .ſ. t̄
ribiliū miracl̄oꝝ. Sextꝰ ē ordo martiꝝ
q̄ notat̄ cū dr̄ Cōgregate pplꝫ Dicūt̄
eī ppl̄s a depopulādo. qr ꝯpoplati ſūt
dyabolū. mūdū ⁊ corpꝰ ꝓpriū Dyabo
lū i reſiſtēdo. Iac. iiij. Reſiſtite dya
bolo ⁊ fugiet a vob̄ Mūdū .i. pſecuto
res mūdi patiēdo Pro. xvi. Melior
ē patiēs viro for. ⁊c̄. Corpꝰ ꝓpriū fe
riēdo .i. Coꝝ. ix. Caſtigo corpꝰ meū
et in ſeruitutē ⁊c̄. Ex hys ergo tra
hit̄ triplex rō q̄re ſūt a nobis hono
randi. ſcꝫ qr omnes hoſtes vicerunt
triplici genere victōie. ſcꝫ p modū
reſiſtēdi. patiēdi. ⁊ feriendi. Heb.
xi. Sancti p fidē vicerūt reg̃. Et ſbdi
tur. Obturauerūt ora leonū. ecce vi
ctoria p modū reſiſtēdi. lapidati ſūt
ſecti ſūt ⁊c̄. Ecce victoria p moduꝫ
patiendi. Circuierunt in melotis ⁊ i
pedibꝰ caprīs ⁊c̄. ecce victoria per
modū ſe feriēdi. Septimꝰ ē ordo cō
feſſoꝝ. q̄ notat̄ cum dr̄. Et ſugētes
vbera. Ex vberibꝰ triplex liquor ef
fūdit̄ ſicut lac. butiꝝ ⁊ ſāguis Sci ita
qꝫ ex vberibꝰ dīne pietatis ſuxerūt
lac .i. itelligētiā dīne ſcp̄ture Iſa. lx.
Suget lac gētiū ⁊c̄ Butiꝝ deuotōis
ītne Iob xxix. Qn̄ lauabā pedes me
os butiro Et ſāguinē .i. meōriā paſſi
ōis dīne. ps. Vt attiga. pes tu. i ſāg
Ex hys ergo trahit̄ t̓plex rō q̄re ſūt
a nob̄ hōrādi. ſcꝫ qr fuerūt doctoēs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

noſtri intercesſores nrī ⁊ inflāmato
res nrī. Nā inq̄ntū ſuxerūt lac ſacre
ſcp̄ture facti ſūt doctores nrī. inq̄n
tū ſuxerūt butirꝝ deuotōis int̄ne fac
ti ſūt intceſſores noſtri. inq̄ntū vero
ſuxerūt ſanguinē paſſiōis dnīce fac
ti ſūt inflāmatores noſtri. nā qꝛ erāt
inflāmati: iō alios inflāmabāt. Octa
u9 ē ordo v̓ginū. q̄ notaꝰ cū dr̄. con
gregate puulos a puritate dictos.
Eſt nāq3 in eis t̄plex puritas. q̄ no
taꝰ Mat. xxv. in parabola de v̓gib9
ſcȝ vaſis liquoris ac lucis. Puritas
vaſis eſt mūdicia corpis. puritas li
quoris ē mūdicia ḡre ſpūalis. puri
tas lucis ē honeſtas ꝯuerſatōis. Ex
hȳs ergo trahiꝰ triplex rō. q̄re ſūt
honorādi. ſc; qꝛ ſūt ſocȳ xp̄i. templū
ſpūs ſcī. ⁊ filȳ dei. Nā inq̄ntū habue
rūt puritatē v̓ginaƚ ſcitatis ⁊ pudi
cicie facti ſūt ſocȳ xp̄i. Apo. xiiij. Hȳ
ſequūtur agnū quocūq3 ierit. Inq̄n
tū habuerūt puritatē ſpūalis mūdi
cie facti ſūt tēplū ſpūs ſcī. p̓. Coꝝ.
vi. Neſcitis qꝛ tēplū dei eſtis. Inq̄ntū
habuerūt puritatē ꝯuerſatōis ſācte
facti ſūt filȳ dei. Vn̄ poſtq̄ dn̄s dixit
Sic luceat lux veſtra corā hoīb9 ⁊c̄.
ſubdit. Et glorificēt prēm veſtꝝ qui
in celis ē. De hȳs trib9 dr̄ Apoc̄. iiij.
Hȳ em̄ empti ſūt ab oīb9 p̓micie deo
et agno. ecce qꝛ ſūt ſocȳ xp̄i. Et i ore
ipoꝝ nō eſt inuentū mendaciū. ecce
qꝛ ſūt filȳ dei. Sicut em̄ dyabol9 ē pr̄
mendacȳ: ita de9 eſt pr̄ veritatis. Si
ne macula ſūt an̄ thronū dei. ecce qꝛ
ſūt templū ſpūs ſancti

CClxxviij. Eodē die ſmo q̄rt9

Beati q̄ habitāt in domo tua
dn̄e i ſecula ſcloꝝ laudabūt
te. p̄s. Oēs hoīes naturaliꝰ
appetūt beatitudinē. ſed circa ipſaȝ
beatitudinez diuerſi diuerſimode er
rauerūt. Quidā circa beatitudis ſb
iectū quoꝝ quidā dixerūt ſbiectum
btitudis eſſe ſolū ipſam aīam. ſicut
ſtoyci q̄ poſuerūt btitudinez in ſola
animi v̓tute ꝯſiſtē. Alȳ i ſolo corpe ſi
cut epycuri q̄ poſuerūt btitudinē eē
in voluptate carnis. Sȝ pp̄ha q̄ntū ad
ſbiectū btitudis dt̄ qꝰ tot9 hō in aīa
ſcȝ ⁊ in corpe ſit btūs. iō dicit. Bti q̄
habitāt. Si em̄ ꝯſiſtēt i ſola anima:
vel in ſolo corpe tūc dixiſſet. btē aīe
vel btā corpa. Alȳ v̓o errauerūt cir
ca btitudis locū: ponētes btitudinē
tm̄ in hoc mūdo. ſcȝ in diuitȳs. deli
cȳs ⁊ honorib9. Sȝ pp̄heta dt̄ de loco. in
domo tua dn̄e. Alȳ errauerūt circa
btitudis duratōez dicētes aīam bea
titudinē ꝯſeq̄. ſed tn̄ poſt multoꝝ ā
noꝝ curricula aīe iteruȝ ad corp9 re
uertētur ⁊ miſerȳs mūdi iteꝝ ſbȳcīē
tur. Et in iſtū errorē incidit origen̄.
Sȝ pp̄heta dt̄ de duratōe in ſcl'a ſclō
rū. Alȳ errauerūt circa btitudis oc
cupatōez. ſicut iudei ⁊ ſaracenī q̄ di
cūt btōs vacare cibis ⁊ potibus ⁊ fe
minaꝝ ꝯiunctiōib9. Sȝ pp̄heta dt̄ de
occupatōe eoꝝ. Laudabūt te. Ex
hȳs ergo oñdiꝰ qꝰ pp̄heta q̄ntū ad q̄
tuor deſcribit btitudinē. Primo q̄n
tū ad btitudis ſubiectū. cū dr̄. beati
Tot9 em̄ hō ⁊ in corpe ⁊ in aīa btūs
erit. Corp9 nāq3 in p̄nti q̄druplicem
hȝ defectū. Eſt ei mo͠rle. obſcuꝝ. po
deroſū ⁊ groſſum. Et q̄ntū ad hos q̄
tuor defectus gl'ificabiꝰ ⁊ q̄tuor doti
b9 veſtieꝰ. ⁊ hoc inſinuat apl's dicēs
p̓. Coꝝ. xv. Semiaꝰ cor ⁊c̄. Tota
em̄ paſſibilitas trāſibit in imo͠rlitatē
Ideo dt̄. ſeiaꝰ in corruptōe ſurget i
incorruptōe. Tota obſcuritas tran
ſibit in claritatē. iō ſbdiꝰ. Seminaꝰ
in ignobilitate. ſurget in gl'a. Tota
ponderoſitas trāſibit i agilitatē. iō
ſubdiꝰ. Semiaꝰ in īfirmitate. ſurget
in v̓tute. Tota groſſicies trāſibit in
ſublimitatē. iō ſubdiꝰ. Semiaꝰ corp9
aīale ſurget ſpūale. Aīa ſilr̄ btifi
caꝰ q̄ntū ad itellectiuā. affectiuā. ⁊
appetitiuā. Intellectia ſiq̄dē delcābiꝰ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

in dei veritate Scia aūt nr̄a i p̄nti hꝫ
triplicē defectū. Eſt em̄ obſcura. p̄.
Coꝛ. xiij. Videmꝰ nūc p ſpeculū in
enigmate. Eſt impfecta ibidē. Nunc
cognoſco ex pte. Et a ſenſibilibꝰ ac
cepta ibidē. Cū eſſem puulꝰ loq̄bar
vt puulꝰ ⁊c̄. Tunc aūt ſcia nr̄a erit
clara Ibidē. Tūc aūt facie ad faciē.
Erit pfecta: iō infert. Tūc aūt ꝯgno
ſcā ſicut ⁊ ꝯgnitꝰ ſū. Erit ab ipō deo
infuſa. iō ſubiūgit. Qn̄ aūt factꝰ ſuꝫ
vir euacuaui q̄ erāt puuli Affectiua
nr̄a delectabit̄ in dei bonitate Tripli
cē naq̄ꝫ defectū hn̄t bonitates q̄ ſunt
in creaturis Sūt ei accidētales. iō ſe
pe eis ſpoliant̄ Sūt pticulaēs. qꝛ nul
la creatura ē q̄ habeat oēs boītates
ſed ſūt in eis ſparſe ⁊ diuiſe. ſūt etiā
mixte qꝛ nullā hn̄t purā bonitatē. iō
affectꝰ noſter delectari nō p̄t in crea
turaꝝ bonitatibꝰ ſic accidētalibus ſic
pticularibꝰ ⁊ ſic mixtis. In deo autē
eſt bonitas eſſentialis. iō dr̄. Mat.
x. Nemo bonꝰ niſi ſolꝰ deus. Vniuer
ſalis Sap. vij Venerūt aūt mihi oīa
bona parit̄ cū illa ⁊c̄. Pura. Augꝰ.
Quāta ibi erit felicitas vbi nullum
erit malū. nullū latebit bonū. Appe
titiua delectabit̄ in dei ſacietate Si ei
aliq̄s valde ſitiēs guttas lābit: nō ſa
tiat̄ ſed ſitis magis augetur. Si calix
mēſuratꝰ ſibi ꝓpinat̄ ſemiplene ſatia
tur. ſed ſi in fonte ponit̄ pfecte ſatia
tur. Pctōres em̄ in creaturis quaſdā
delectatōes lābūt. p̄s. Inimici eius
terrā lingēt. ideo nō ſatiant̄: ſed mi
ſerabili fame torquētur. p̄s. Famē
patient̄ vt canes. Boni aūt in p̄nti
diuinas delectatōes recipiūt. ſed mē
ſurate. iō appetitꝰ eoꝝ nō pfecte q̄e
tat̄. Ephe. iiij. Vnicuiq̄ꝫ veſtꝝ data
eſt ḡtia ſcd̄m menſurā donatōis xp̄i
Bti āt ſūt i fōte dei. idō n̄ p̄nt ſitire.
Apo. vi. Agnꝰ q̄ i medio throni ē d̄.
eos ad vi. fō. aq̄. Bti etiā ſūt i cena
culo dei: iō nō p̄nt eſurire. p̄s. Satia
bor cū apparuerit gloria tua. Sunt in
theſauris dei: ideo nō p̄nt penuriā ſu
ſtinere. Eccl. xv. Iocūditatē ⁊ exul
tatōez theſauriſauit ſup eū. Sunt in
plenitudie gaudioꝝ dei. ideo nō p̄nt
aliq̄d triſte ſentire Mat. xxv. Intra
in gaudium dn̄i tui. ¶ Secūdo deſcri
bit beatitudinē quantū ad locū. cuꝫ
d̄r. in domo tua. Tunc aūt domꝰ ē
pulchra, qn̄ eſt bn̄ ordinata. De ordi
natōe autē domꝰ dei dicit̄. Iſa. liiij.
Ego em̄ ſternā p ordinez lapides tu
os ⁊ fundabo te in ſaphiris ⁊ ponaꝫ
iaſpidē ꝓpugnacula tua ⁊ portas tu
as in lapides ſculptos. ⁊ oēs termi
nos tuos i lapides deſideābiles. Per
lapides enim ordiate ſtratos intelli
gūtur patriarche ⁊ ꝓphete q̄ fuerūt
ordinati quantū ad deū p v̓tutē con
templatōis. quantū ad ſeipſos ⁊ p
pulchritudinē actionis. quantū ad
proximos p reformatōez pacis. De
hys tribꝰ dr̄ Eccle. xlviij. Homines
diuites in v̓tute pulchritudīs ſtudiū
habētes pacificātes in domibꝰ ſuis
Per lapides deſiderabiles intelligun
tur apoſtoli a quibꝰ gloria dei mag
na relucꝫ. ⁊ iō ad videdū ſūt magis
deſiderabiles. Per lapides ſculptos
intelliguntur martires qui diuerſis
vulneribꝰ ſunt ſculpti ⁊ vulnerati.
Per iaſpidē qui eſt viridis coloris
intelligūtur. cōfeſſores qui fuerunt
virides in cōſcientia ⁊ in vita. Per
ſaphiros q̄ ſūt celeſtis coloris intelli
gunt̄ v̓gies q̄ vitā celeſtē ⁊ āgelicā
habuerūt ¶ Tercō deſcribit btitudiez
q̄ntū ad etnā duatōez. cū d̄r. in ſcl̄a
ſcl̄oꝝ lau. te. Quatuor naq̄ꝫ d̄ cauſ
pt q̄s pdē poſſeſſionē domꝰ quā ihi
tat. q̄ qꝛ illa domꝰ fuit ad tēpꝰ ꝯdu
cta. q̄ qꝛ ab hoſtibꝰ ē ablata. q̄ qꝛ rui
ne videbat̄ expoſita. q̄ qꝛ ē creditori
bꝰ aſſig̃ta Nullo iſtoꝝ modoꝝ habi
tatōez domꝰ celeſtis ſci amittēt. idō
dr̄ Iſa. xxxij. Sedebit populꝰ meꝰ in

pulchritudīe pacis · ⁊ in tabernacu
lis fiducie ⁊ in reqe opulenta · Nō ei
amittēt tāq̄ habitatores adducticij ·
q̄r erunt habitatores veri vtpote pe
culiaris populi dei · ideo dr̄ · Sedebit
popul⁹ meus · nec tāq̄ ab hoſtibus
expulſi · q̄r ipōs hoſtes ſubiugarunt ·
ideo dr̄ · In pulchritudine pacis Illa
enim ē pulchra pax que fit hoſtibus
ſupatis · nec tāq̄ a ruina domus de
territi · q̄r illa dom⁹ erit perpetua et
ſecura · ideo ſubdit · in cenaculis fidu
cie · nec tāq̄ depauperati ſeu indigē
tes · q̄r omnes erūt diuites ⁊ opulē
ti · ideo ſubiungit · in requie opulen
ta · Quarto deſcribit beatitudinem
quantum ad occupationem · cum
dicit · Laudabūt te · Diſtinguit autē
Aug⁹ in ſecūdo li · de doc · xpia · ṫpli
cem ſonum q̄ fit in cantilenis · Vn⁹
eſt q̄ fit in voce · ſicut in illis qui fauci
b⁹ canūt · Alius q̄ fit in flatu · ſicut ē
ſon⁹ tubaꝝ ⁊ organoꝝ · Alius q̄ fit ī
pulſu · ſicut in citharis ⁊ tympanis ·
Iſto triplici genere armonie ſancti
deum laudabūt · Armoniam ſiq̄dem
cum voce faciūt · Ps̄ Iuuenes ⁊ v̾gi
nes · ſenes cum iunioꝛib⁹ laudent no
men dn̄i · Armoniā cum flatu faciūt
angeli q̄ flatu ſancti ſpūs ſūt pleni
Ezech · i · Vbi erat impetus ſpūs : il
lic gradiebātur · In dei iubilatiōe ꝓ
rumpūt · Ps̄ · Laudate eum omnes
angeli eius · Armoniam vero cū pul
ſue facit de⁹ · Patriarche ſiq̄dem ha
bent cordam ſuam · apoſtoli ſuam ·
et ſic de alijs · Tanget igiť deus coꝛ
dam patriarchaꝝ ⁊ dulcem ſonū fa
ciet · cordam ꝓphetaꝝ ⁊ dulcem ſonū
faciet · ⁊ ſic per ordinem Tanget au
tem diſſimiliter vt concordē faciat
melodiā · q̄r in diſpari claritate erit
pax ⁊ gaudium · ps̄ · Laudate eū ſol
et luna : laudate eum omnes ſtelle
et lumen · Per ſolem intelliguntur
ſancti ſuperiores · per lunam medio
cres · per ſtellas īferiores Corda igi
tur ſuperioꝝ cum tangitur facit q̄ſi
vocem octauam · Corda mediorum
facit vocem quintam · Corda vero ī
feriorum facit vocem inferiorem et
planam · Tanget etiam cordam bea
te v̾gīs · ⁊ ſuper omnes illa dulciorē
ſonum faciet ⁊ vocem altiorem emit
tet · Propter iſtam triplicem melo
dyam dicit̄ Yſa · li · Gaudium ꝓpter
armoniā flat⁹ · ac leticia inuenieť ī
ea · ꝓpter armoniam pulſus · gracia
rum actio ⁊ vox laudis ꝓpter armo
niam vocis ·

CClxxix · Eodē die ſermo q̄nt⁹ ·

Rex me⁹ ⁊ deus me⁹ · beati q̄
habitāt in domo tua domi
ne in ſecula ſeculoꝝ lauda
būt te · ps̄ · Quatuoꝛ ſūt que domū
reddūt amenam ſcꝫ dn̄i liberalitas
conſoꝛcij nobilitas · loci amenitas ·
et gaudij immenſitas · Ab hijs qua
tuoꝛ domū celeſtem cōmendat Pri
mo a liberalitate dn̄i cum dicit · rex
me⁹ ⁊ deus me⁹ Licet enim ſit rex ⁊
deus : eſt tamē noſter · q̄r ſe ⁊ ſua no
bis dedit · Liberalitas autem ei⁹ ap
paret · q̄r omnes peregrinos facit ci
ues · facit perpetuos habitatores · fa
cit domeſticos ⁊ heredes · Iſta tria
tangit apoſtolus Ezech · ij · Iam nō
eſtis hoſpites ⁊ aduene : ſʒ eſtis ciues
ſanctorum · ⁊ c̄ · Ecce q̄r peregrinos
facit ciues · ⁊ domeſtici dei · Ecce q̄r
facit eius domeſticos heredes · Sup
edificati ſuper fundamentum apl'o
rum ꝓphetaꝝ ⁊ c̄ · ecce q̄r facit eos la
pides viuos · i · eternos habitatores
De hijs autem trib⁹ facit deus publi
cum inſtrumentum · de quo dicitur
Apc · iij · Scribam ſuper eum nomen
domini dei mei · i · ſcd̄m glo · Hoc no
men qd̄ eſt eternum · ⁊ nomen ciui
tatis noue iheruſalem · i · ſcd̄m gloſ ·
nomen habebit a ciuitate · ſcꝫ ciuis
et nomē meum nouū qd̄ eſt fili⁹ dei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Hec igit̄ tria noīa. ſcȝ ciuis. eternꝰ
filiꝰ in frontibꝰ ſcripta hēbūt. Apo.
xiiij. hn̄tes nomē eiꝰ ⁊ nomē patris
eiꝰ ſcriptū in frontibꝰ ſuis. ⁊ ſic ha
bebit' inſtrumentū de ſua ciuilitate.
eternitate ⁊ dei filiatōe. Secūdo cō
mendat̄ a nobilitate ꝯſorcij. cum dr̄
beati. Erunt ei oēs bti q̄ntū ad oēs
ſenſus Viſus ſiq̄dē beatificat̄ i dei vi
ſione. Sȝ notandū ꝙ color niger vi
ſū ꝯgregat. color albus viſū diſgre
gat. color viridis delcāt q̄ eſt mediꝰ
īnt̄ albū ⁊ nigꝝ. Iſte t̄plex color in
xp̄o ꝯſiderat̄. Niger fuit eiꝰ humani
tas in paſſione denigrata. Apo. vi.
Sol factꝰ ē niger tāq̄ ſaccꝰ cilicinꝰ.
et iſte color niger dȝ cogitatꝰ nr̄os
congregare. q2 ſi tāta paſſus ē inno
cēs ⁊ ſcūs. q̄d tūc faciet pctōr malꝰ
⁊ iniuſtꝰ Color albꝰ ē ſua diuinitas
que p̄ nimia ſua claritate oculos mē
tis diſgregat. p̄. Thimo. vi. Lucem
habitat inacceſſibilē. Cōiunctꝰ ē igi
tur color albꝰ diuinitatis in xp̄o colo
ri nigro hūanitatis ⁊ factus ē totꝰ
viridis ⁊ delcābilis ad videndū. Vn̄
xp̄s ſeipſū vocat viridē dicēs. Luce
xxiij. Si in viridi ligno hoc faciūt ⁊c̄.
Auditꝰ beatificat̄ q̄ntū ad dei dulciſ
ſimā allocutionē. Can. ij. Sonet vox
tua in auribꝰ meis ⁊c̄. Vox etenim
tua dulcis q̄ntū ad āgeloꝝ iubilatio
nē Job. xxxviij. Vbi eras cū me lau
darēt aſtra matutina ⁊c̄. Quantuȝ
ad ꝑpetuā hoīm laudatōem. Iſa. li.
Gaudiū ⁊ leticia iueiet̄ i ea. ac grāꝝ
actio ⁊ vox laudis Olfactꝰ btificabit̄
odorādo roſā. i. carnē xp̄i mūdiſſiāȝ
Ecci. l. Quaſi flos roſaꝝ i diebꝰ ver
nis. odorādo balſamū. i. diuinitatē
ſuauiſſimā. Ecci. xxiiij. Quaſi balſa
mū nō mixtū odor meus. odorando
aīam. oībꝰ vnguētis pleniſſimā Cā.
p̄. Curremꝰ in odorē vnguētoꝝ tuo
rū Guſtꝰ btificabit̄ i plena dei delcā
tōe quā ſentiet ex carne dei dulciſſiā

Job. xxxi. Quis det de carnibꝰ eius
vt ſaturemur. ex aīa dulciſſima. Ec
cleſiaſ. xxiiij. Spūs meꝰ ſup mel dul
cis ⁊ ex diuinitate oīm ſaporꝝ plenif
ſima. Sap. xij. Panē de celo p̄ſtitiſti
eis oē delectamentū in ſe hn̄teȝ ⁊c̄.
Tactꝰ beatificat̄ tāgēdo pſonā xp̄i.
Si ei tāta v̄tꝰ erat in tangēdo fim
briā eiꝰ quāta ſuauitas erit tāgere
pſonā eiꝰ. Canti. ij. Dextera eiꝰ am
plexabit̄ me. In oſculādo Si ei tāta
ſuauitas fuit oſculari pedes criſti ꝙ
erit oſculari a diuinitate xp̄i. Canti.
viij. Quis michi det te fratrē meum
vt inueniā te foris ⁊ deoſculer. Ter
cio cōmendat̄ domꝰ dei ab amenita
te loci cū dr̄. in domo tua. Que ame
nitas ꝯſiſtit in duobꝰ Eſt ei magna
et bn̄ diſpoſita. De magnitudīe eiꝰ
dr̄ Baruch. iij. O iſrl̄ ꝙ magna ē do
mꝰ dei ⁊c̄. Eſt ei longa ſine fine. iō
dr̄ magna ⁊ nō hn̄s finē. eſt alta ſine
mō. ideo dr̄ excelſa. Eſt ampla ſine
menſura. iō dr̄ immenſa Erit igitur
ſic longa ꝙ oculꝰ nō poterit attingē
ſic alta ꝙ auris non poterit audire.
ſic ampla ꝙ cor nō ſufficiat cogitar̄
p̄. Coꝝ. ij. Quod oculꝰ nō vidit nec
auris audiuit ⁊c̄. Eſt ordinata ad i
ſtar domꝰ regal' Multas ei in ea de
us fecit māſiōes. Jo. xiiij. In domo
patris mei manſiones multe ſūt. ſcȝ
oratorium. atriū. cellariū. ꝯſiſtoriū.
cenaculū. viridariū ⁊ cubiculuȝ. In
oratorio ſūt angeli dei laudē cōtinue
cantātes ⁊ dicētes. Sāctꝰ ſcūs ſcūs
⁊c̄. In atrio ſūt p̄riarche pauperes
ſuſtentātes Eſt ei atriū locꝰ in quo
paupes recipiūt̄. Et q2 in hac vita
receperunt paupes elemoſinis ſuis.
iō ſci tūc eos recipiēt i atrijs ſuis Lu
xvi. Facite vobis aīcos d̄ māmona ini
q̄tatis In cellario ſūt ꝓphe aduētuȝ
xp̄i ardētiſſie ſitiētes. De hoc ſcribit̄
Iſa. lxiiij. Vtinā diſrūpēs celos ⁊ deſ
cendēs Et q2 ſic fuerūt ſitiētes: ideo

ff i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

plenissie sūt bibētes Cant. ij. Intro
duxit me rex in cellā vinariā ⁊c. In
cōsistorio v̓o vbi cauſe audiunt̄ ⁊ ſē
tētie ꝓferūtur ponūtur apl'i Math.
xix. Sedebitis ſup ſedes iudicātes ⁊c̄
In cenaculo ponūtur martires. qꝛ fu
erūt t̄bulati afflicti. fame ⁊ ſiti affe
cti. iō nūc pleiſſime ſaturant̄ Lu. xxij
Edatis ⁊ bibatis ſup mēſā meā ⁊c.
In viridario v̓o ponūtur ꝯfeſſores q̄
ſūt viridariū dei. in q̄b⁹ fuit roſa pa
tiētie. liliū mūdicie viola. In cubicu
lo āt ponūtur v̓gies tāq̄ ſpōſe Heſ.
ij. Ducta eſt heſter i cubiculū regis.
Virgo āt gl'oſa btā maria nō eſt in
aliquo iſtoꝝ locoꝝ det̄minate. ſ; mō
ſtat cū angel' in oratorio. mō cū pri
archis in atrio. mō cū ꝓphetis i cella
rio ⁊c̄. Quarto ꝯmēdat̄ dom⁹ cele
ſtis ab imēſitate gaudij ⁊ hoc tāgit̄
cū dr̄ in ſcl'a ſcl'oꝝ laudabūt te Sed
nunq̄d corpib⁹ reaſſumptis ibi erit
laus vocal'. Dicēdū ē q lingua homi
data ē ad q̄druplex officiū. Prio ad
notificādū ꝯceptū cordiū. Aug⁹. in
encheridion. Verba ꝓpterea ſūt inſti
tuta. nō vt p ea hoīes ſeīuicē fallāt
ſed vt p ea in alteri⁹ q̄ſq; noticiā co
gitatōes ſuas ꝓferat. Qūtū ad iſtd̄
officium nō erit ibi lingua. qꝛ corda
erūt manifeſta. i. Coꝝ. iiij. Maifeſta
bit ꝯſilia cordiū. Secūdo ad erudiē
dū. Iſa. l. Dn̄s dedit mihi linguā eru
ditā vt ſciā ſuſtētare eū q lapſus ē
v̓bo. nec q̄ntū ad iſtd̄ erit ibi lingua
qꝛ oēs erūt ſapiētes ⁊ docti. Ihere.
xxxi. Nō docebit vir vltra proximum
ſuū. Tercō ad ꝯſolādū. Eccl'. xl. Ti
bie ⁊ pſalteriū ſuauē faciūt melodi
am ⁊ ſup vtrūq; lingua ſuauis. nec
eciā q̄ntū ad iſtd̄ erit ibi lingua. qꝛ
oēs erūt ꝯſolati ibi ⁊ leti. Iſa. xxxv
Gaudiū ⁊ leticiā obtinebūt. fugiet
dolor ⁊ gemit⁹. Quarto ad deū lau
dādū Ecci. li. Dedit mihi dn̄s linguā
mercedē meā ⁊ i ipſa laudabo eū Et

q̄ntū ad iſtud officiū ibi remanebit
lingua. Vn̄ dr̄ remigi⁹ q tūc oīs lin
gua ceſſabit. ⁊ ſola lingua hebrea q̄
fuit lingua ade tūc remanebit Aug⁹
Vacabim⁹ ⁊ videbim⁹. videbim⁹ ⁊
amabim⁹. amabim⁹ ⁊ laudabim⁹.
Ecce q̄d erit in fine ſine fine. Idem.
Ipſe de⁹ erit finis oīm deſiderioꝝ no
ſtroꝝ qui ſine ſine videbit̄. ſine faſti
dio amabit̄. ſine fatigatōe laudabit̄
Si q̄s amicū libent̄ videt: aliq̄n ipſa
ſua viſio finit̄. iō dr̄. ſine fine videbi
tur. Si q̄s aliquē amat: aliq̄n ipſe ſu
us amor in faſtidiū v̓tit̄. Iō dr̄. Sine
faſtidio amabit̄. Si q̄s ſemp cātarz
aliq̄n fatigaretur. ideo ſubditur. Si
ne fatigatione laudabitur.

CClxxx. Eodē die ſermo ſext⁹

Beati paupes ſpū qm̄ ipoꝝ ē
regnū celoꝝ ⁊c̄. Math. v.
In iſto euāgelio ponunt̄ ſep
tē btitudines ⁊ ſeptē ꝓmiſſiōes cor
rn̄dētes q̄ ſeptē ſcōꝝ ordib⁹ adaptā
tur. Pria btitudo ē. bti paupes ſpū
Et iſta ꝯueīt ordi apl'oꝝ. qꝛ ipi p̄mi
fuerūt q̄ ꝓpt̄ xpm oīa ꝯtēpſerūt Iſta
aūt pauptas vt ſit meritoria dz hr̄e
tria q̄ tāgūtur i glo. ⁊ eliciuntur ex
textu. vt ſc; t̄rena deſpiciat. iō dr̄.
bti paupes. ſ. vt recta ītentōe hoc
faciat. iō dr̄. ſpū. i. ſpūali ītentōe. vt
celeſtia ꝯcupiſcat. iō dr̄. qm̄ ipoꝝ eſt
regnū celoꝝ. Iſta pauptas eciam in
apl'is fuit meritoria qm̄ nō fuit coac
ta ſ; ſpōtanea. nō ſimulata: ſ; vera.
Ber. Cū tria ſint gn̄a pauptatis. ſ.
neccāria. volūtaria. ⁊ ſimulata. recte
diuidēs ⁊ recte offerēs reiecta ſimu
latōe neccāriā patiēs ⁊ volūtariā am
plectēs paup efficit̄ ſpū Huic btitu
di addit̄ ꝓmiſſio. cū dr̄. Qm̄ ipoꝝ ē re
gnū celoꝝ. Tales ei paupes hn̄t mū
dū ad dn̄andū. ij. Coꝝ. vi. Tāq̄ ni
hil hn̄tes ⁊ oīa poſſidētes. Hn̄t deuz
ad hēditādū Nūe. xviij. In t̄ra eoꝝ
nihil poſſidebitis ego ps ⁊ hēdi. tua

hn̄t celū ad largiendū Lu. xvi. Faci
te vob amicos d mām̄ona iniq̄tatis
⁊c. hn̄t eciā regnū ad poſſidēdū Lu.
xij. Nolite timē puſillus grex qm̄ pla
cuit p̄ri vr̄o dare vob regnū. ⁊ iō dr̄
Ipoꝝ ē. nō erit regnū celoꝝ. q꜠ iam
hn̄t ipſū i ſpe certa Ro. viij. Spe ſal
ui facti ſumꝰ Tales āt nō ſūt paupe
res ſ valde diuites Tres ei ſūt ſpēs
hoim: q̄ q̄uis nichil hēant in re: hn̄t
tn̄ multa in ſpe. ſcʒ q̄ ad magnā dig
nitatem electi ſūt. q̄ in loco tuto ali
quē theʒ auꝝ repoſuerūt. ⁊ q̄ ſūt hē
des pn̄cipū. Tales ſunt paupes xp̄i.
Ja. ij. Nōne deꝰ elegit paupes i hoc
mūdo. ecce q꜠ ſūt ad celeſtē dignita
tē electi. diuites in fide. ecce q̄a the
ſauri eoꝝ ſūt i tuto repoſiti. Diuitie
nāq̄ ſpūales a nullo pn̄t auferri. ⁊
hēdes regni qd̄ repromiſit deꝰ diligē
tibꝰ ſe. ecce q꜠ ſūt hēdes regni dei fu
turi. Secūda ē. bt̄i mites ⁊ ꝯuenit
angel q̄ alijs ſupbientibꝰ deo hūilit̄
adheſerūt. ⁊ q̄ nob eciā ex hūilitate
ſeruire dignātur. Illi āt ſūt mites q̄
non ſūt ad iniurias ipatiētes. qd̄ ē
bꝰ modis fieri pt̄. á qn̄ quis mouet̄
plꝰ q̄ȝ deat á cū oino nō deat. Sen. i
li. de v. Quedā nos torquēt magis
q̄ȝ deant. á p̄uſ q̄ȝ debeāt. á cū oino n̄
debeāt. ſicq̄ á augemꝰ dolorē aut p̄
occupamꝰ. á fingimꝰ. Huic btitudi
addit̄ ꝓmiſſio. cū dr̄. qm̄ ipſi poſſide
būt t̄rā. ſcʒ viuentiū. vel t̄rā. i. corpꝰ
ſuū terrenū poſſidebūt glorificatum
Bern. Habitet gl̄a i t̄ra nr̄ā. i. i cor
pore nr̄o qd̄ ex q̄tuoꝛ elemētis ꝯſtat
eſſe ꝯpactū. poſtea ſubdit. Habeat
ergo corpꝰ ex t̄ra imoꝛlitateʒ. ex aq̄
impaſſibilitatē. ex aere leuitatē. ex
igne pulchritudieʒ ⁊ claritatē. Ter
cia ē. Bt̄i q̄ lugēt ⁊ iſta btitudo cō
uenit martiribꝰ. q̄bꝰ dictū ē Jo. xvi
Amē dico vob. q꜠ plorabitis ⁊ flebi
tis vos Felices ſcoꝝ lac̄me q̄ hn̄t deū
inebriare. Jſa. liij. ſcd̄m ali. lr̄am.

Adiſpe lacrimaꝝ tuaꝝ inebriaſti me
Habent eciā deum pūgere ad ſubue
niendū ſicut equꝰ calcaribꝰ pūgitur
ad currendū. Vn̄ dicit glo. ſup thob
Orō deum vngit lacrima pūgit. Ha
bent deum cogere ⁊ vincere. Ozee
xij. Inualuit ad angelū ⁊ ꝯfortatus
eſt fleuit ⁊ rogauit eū Augꝰ. Oracō
deū lenit. lacrima cogit. Hn̄t animū
clarificare. Gre. Mens lacrimis ba
ptiſata videt in ꝯtemplatōne limpi
dius. Lacrime eciam habent dyabo
lū ſubmergere ⁊ necare. p̄s. Cōtri
bulaſti capita draconum in aquis.
Huic beatitudini addit̄ ꝓmiſſio cuʒ
ſubdit̄. qm̄ ipſi cōſolabūtur ⁊ eciam
riſū perpetuo replebūtur. Luce. vi.
Beati qui fletis. qm̄ ridebitis In ce
lo quidē ē riſus plenꝰ. Job. viij. Do
nec impleatur riſu os tuū. In mūdo
autem eſt riſus ſemiplenꝰ. Prouer.
xiiij. Riſus dolore miſcebitur. In in
ferno autē non erit riſus: ſ ibi erit
irriſio. Irridebūtur ſiq̄dem ipſi dam
nati a deo. p̄s. Qui habitat in cel ir
ridebit eos. Irridebūtur ab angelis
qui fuerūt eoꝝ amici Ecci. xx. Fatuo
non erit amicꝰ Irridebūtur a demo
nibꝰ Treñ. i. Viderūt eam hoſtes ⁊
deriſerūt ſabbata ſua. Irridebūtur
a dānatis eciam a parentibꝰ ⁊ cog
natis. Thob. ij. Parētes ⁊ ꝯgnati ir
ridebant vitam eiꝰ Irridebūtur mu
tuo a ſemetipſis Jſa. xiiij. Et tu vul
neratꝰ es ſicut ⁊ nos noſtriq̄ ſimilis
es effectꝰ. Quarta eſt. Beati q̄ eſu
riunt ⁊ ſitiūt iuſticiam. Et iſta bea
titudo cōuenit ꝓphetis qui vehemen
ter eſuriebant ⁊ ſitiebant aduentū
iuſti dicētes Jſa. xlv. Rorate celi de
ſuper ⁊ nubes pluant iuſtum. Iſtaʒ
iuſticiam ⁊ nos habere debemꝰ Eſt
autem iuſticia ſicut dicit gloſa ibidē
Vnicuiq̄ tam ſuperiori q̄ȝ inferiori.
aut equali ius ſuū reddere. Bernar
dus. Redde prelato reuerentiam et

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

obedientiā quaꝝ altēra cordis . altē
ra vō corpis ē. Exigit a te ſubditꝰ
cuſtodiā ⁊ diſciplinā. Cuſtodiam vt
poſſit cauē pctm̄. Diſciplinaȝ vt ma
lū nō remaneat īpunitū Eqli debes
conſiliū ⁊ auxiliū. Cōſiliū quo erudi
atᷣ ignorātia. Auxiliū quo iuuetᷣ infir
mitas hūana. Huic btitudī additᷣ ꝓ
miſſio. cū dr̄. Qm̄ ipſi ſaturabūtur.
De quorum eſurie ⁊ ſaturitate dicit
Ber. Cor meū ꝯturbatū ē in me ⁊ i
de dolor. Et dēliqͭt meᷝtꝰ mea. inde
pauor. Et lumē oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipſū
non ē mecū. inde error. Verūtamē.
Quare triſtis es aīa. ſpera ī dn̄o qm̄
adhuc ꝯfitebor illi. Qm̄ a rōe error.
a voluntate dolor. a memoria timor
oīs receſſerit ⁊ ſucceſſerit illa quam
ſperamꝰ. mira claritas plena ſuaui
tas ⁊ etn̄a ſecuritas. Idem. Qui re
plet in bonis deſideriū aīe ipē rōni fu
turus eſt plenitudo lucis. volunta
ti plenitudo pacis. memorie conti
nuatio eternitatis. Quinta. Beati
miſericordes ⁊ cōuenit patriarchis
qui opꝰibꝰ miſericordie inſiſtebāt.
nō tm̄ corpalibꝰ ꝫ etiā ſpūalibꝰ De
corpalibꝰ opibꝰ mie dr̄. Viſito poto
cibo. tectū. do. veſtio. condo. Sed de
ſpūalibꝰ. dr̄. Cōſule. caſtiga. ſolaē.
remitte. fer. ora. Et pᵒ ꝯſule. i. doce
ignorantē. ⁊ dirige dubitantē Et ſic
in hoc itelligitᷣ duplex elemoſina ſpi
ritual. ſcȝ doctrina. ⁊ ꝯſiliū Caſtiga
delinquētē. Cōſolare triſtē. ⁊ remit
te in te delinquētibꝰ. Fer. i. patiēter
porta alioꝝ defectꝰ. Et ora ꝓ oībꝰ.
Huic btitudī additᷣ ꝓmiſſio. cū dr̄.
Qm̄ ipſi miam ꝯſeqn̄tᷣ. Et iſtā miſeri
cordiā ꝯſeqn̄tᷣ ipſi ⁊ in vita ⁊ in mor
te. In vita. qꝛ ipſa mia īpetrat remiſ
ſionē culpe. Ecci. iij. Sicut in ſereno
glacies ſoluētur pctā tua. Bn̄dictio
nē grē. ij. ad Coꝛ. ix. Qui ſeminat i
bn̄dictionibꝰ de bn̄dictionibꝰ metet
⁊ c̄. Et ꝯtinuatōeȝ pſeuerātie. Eccl.

xxix. Elemoſina viri qͣſi ſacculus cū
ipſo ⁊ gratiā hominis qͣſi pupillaȝ cō
ſeruabit. In morte qͣdeȝ tales miſeri
cordes portant ſecum triplices litte
ras. ſc: litteras ſimplicis iuſticie. de
quibꝰ dicitur Luce vi. Date ⁊ dabitᷣ
vobis Gratuite miſericordie. de qui
bꝰ dicitur hic. beati miſericordes qm̄
ipſi miſe. ⁊ c̄. Abūdantis grē. de qͣbꝰ
dicitᷣ Lu. vi. Menſurā bonam ⁊ ꝯfer
tam coagitatā ⁊ c̄. Sexta beatitudo
eſt. beati mūdo corde. ⁊ hec beatitu
do cōuenit ᷝginibus que mūdiciam
cordis ⁊ corpis habuerūt. In veteri
namqꝫ teſtamento tripliciter fiebat
mūdatio. ſcȝ ꝑ aquā expiationis. de
qua habetᷣ Numeri. xxx. Per ſangui
neȝ. Heb. ix. Omnia pene in ſangui
ne mūdantᷣ. Per vnctionē ſicut tab
naculum ⁊ vaſa aaron cū filijs ſuis
Sic ⁊ ipſe ᷝgines ſe mūdabant per
aquam ꝯfeſſionis pure. Iſa. i. Laua
mini ⁊ mūdi eſtote. Per ſanguineȝ
paſſionis dn̄ice Heb. ix. Sanguis xp̄i
emūdabit ꝯſciētias noſtras ⁊ c̄. Per
vnctionē gratie infuſe. i. Joh. ij. Vn
ctio eius docebit vos de omnibꝰ Hu
ic beatitudini additur ꝓmiſſio. qua
dicitur. Quoniam ipſi deū videbunt
Ber. Fruemur deo tribꝰ modis vidē
do eum in omnibꝰ creaturis haben
tes eum in nobiſmetipſis ⁊ ꝙ omni
bꝰ beatiꝰ eſt cognoſcentes ipſum i
ſeipſa veritate Septima beatitudo
eſt. beati pacifici. ⁊ iſta beatitudo cō
uenit ꝯfeſſoribꝰ qui in ſe pacem con
ſcientie habuerūt ⁊ pacem in alijs ꝓ
curauerūt. De iſta pace dicit beatꝰ
Auguſtinꝰ. in libro de ciuitate dei.
Tantum eſt bonum pacis vt eciam i
rebus terrenis atqꝫ mortalibꝰ michil
ſolet gratius audiri. michilqꝫ deſiderā
bilius concupiſci. ⁊ nil poſtremo poſ
ſit melius inueniri. Et huic beati
tudini additur promiſſio. quia ſubdi
tur. Quoniam filij dei vocabuntur.

Tūc em̄ vere apparebit ꝙ filij dī ſu
mus ꝑ aptā ſimilitudinē. i. Joh. iij.
Scim⁹ quoniā cū apparuerit ſimiles
ei erim⁹. ꝑ hereditatis paterne ꝑcepti
onē. ij. Cor. xij. Neqꝫ enim dn̄t filij
parētib⁹ theſauriſare: ſꝫ parentes fi
lijs. ⁊ ꝑ familiaritatis magne oſten
ſionē. Tenebūt em̄ eos in mēſa ſua.
Ps. Filij tui ſicut nouelle oliuaꝝ ⁊c̄.
In camera ſua. Luce. xi. Pueri mei
mecū ſūt in cubili. In ſede ſua. Ps.
Et filij eoꝝ vſqꝫ in ſeculū ſedebūt ſu
per ſedē tuā. ⁊ ꝯſtituet eos ſup oīa
bona ſua. Mat. xxv. Sup pauca fuiſ
ti fidelis. ſup multa te ꝯſtituā

CClxxxi. De cōmemoratōe ani
maꝝ. Sermo ꝑm⁹.

Memorare nouiſſima tua ⁊ in
in eternū nō peccab. Eccl. vij
Quia valde ē vtile mortem
nrām ſepe ad memoriā reducē. ideo
ſpūs ſcūs nos inducit ad nrē mortis
memoriā habendā. cū dt. Memora
re nouiſſima tua ⁊c̄. Deinde poit h⁹
memorie vtilitatē magnā. cū ſubdit
Et i eternū n̄ peccab. Circa ꝑmū ē
notandū ꝙ in hoc ꝙ dt. Nouiſſima i
cludit ꝑma ⁊ media quoꝝ recorda
tio ad hūilitatē nos inducit. Primo
ei debem⁹ memorari nrā ꝑmordia. i. na
tiuitatē circa quā tria ſūt ꝯſiderāda
ſcꝫ. reat⁹. ſtat⁹. ⁊ ort⁹. Reatus. qꝛ
puer cū pctō ꝯcipit̄. ps. Ecce ei i iniq
tatib⁹ ꝯcept⁹ ſū ⁊c̄. Stat⁹ qꝛ puer i
vtero mris ſtat curu⁹ genas ſup ge
nua tenēs. Hinc ē ꝙ naturalit̄ oculi
genib⁹ flexis citi⁹ lacrimant̄ ⁊ ſuper
genua poſiti ad fletū citi⁹ ꝓuocātur.
noſter eſt cū fletu. Aug⁹. in li. de ci.
dei. Infantia q̄ nō a riſu: ſꝫ a fletu ori
tur i hāc lucem q̄d maloꝝ paſſurā ſit
neſciēs ꝓphetat. Solū qn̄ nat⁹ ē fert̄
riſiſſe zoroaſtē. nec tn̄ ille riſ⁹ ſibi ꝓ
fuit. qꝛ a nino rege aſſirioꝝ īfect⁹
fuit. Et iſta tn̄ deplorat ꝓpha dicēs
Miſer fcūs ſū ꝓpt̄ culpabilē reatū ⁊
curuat⁹ ſū ꝓpt̄ ſitū curuū ꝯtriſtat⁹ ſū
igrediebar quo ad flebilē ortū. Se
cūdo debem⁹ meōrari nrā media. qꝛ vi
ta nrā vanitatib⁹ plena ē. Nā ſcḋm Hu
gonē de ſcō victore. i hac vita q̄dru
plex ē vanitas. Prima ē i reb⁹ ꝯditis
q̄ q̄de hn̄t vnā vanitatē a nō eſſe ad
eē. ps. Vane ꝯſtituiſti oēs filios ho
minū. Alia ē in ipō eē. qꝛ i eodē ſtatu
nō ꝑmanēt. Ro. viij. Vanitati crea
tura ſbiecta ē. Alia ē ab eē in nō eē
ps. Verūtn̄ in ymagine ꝑtrāſit hō.
Iſta tplex vanitas tāgit̄ Eccles. iij.
Cūcta ſbiacēt vanitati. quo ad vani
tatē in eē. de tra fcā ſūt. quo ad vai
tatē de nō eē i eē. Et i tra pit̄ reuer
tunt̄ quo ad vanitatē de eē in nō eē
Scḋa vanitas ē i opib⁹ hūanis q̄ cō
ſiſtit in acq̄rēdo diuitias. delicias ⁊
hōres q̄ tn̄ cū labore acq̄rūtur. cū tio
re poſſident̄ ⁊ cū dolore ꝑdunt̄. Ter
cia vanitas ē icorpalib⁹. nā ſcḋm Ber.
caro nrā īpugnatur a ſuo materiali ꝑn
cipio. i. a luto ab ipō mūdo ⁊ a dyabo
lo. Et dt ꝙ a luto hꝫ cogitatōes vo
luptuoſas. a mūdo curioſas ⁊ a dya
bolo malicioſas. Quarta vanitas ē i
mētib⁹. in q̄b⁹ ē tplex vanitas. ſcḋm
Gre. Vna ē qꝛ cū laboē ꝓficit. ſine la
boē deficit. alia ē. qꝛ mō ardent̄ appe
tit. mō faſtidit. Tercia ē affectionuꝫ
varietas: q̄ ipſā ſepe īpellit. Tercō
debem⁹ memorari nrā nouiſſia. ſ. mor
tē piculoſā ⁊ viā formidoloſā. Mors
nāqꝫ valde ē periculoſa. qꝛ tūc aīa q̄
duplex bellū gerit. Vnū cū morbo
ſeparāte. Aīa nāqꝫ naturaliter vult
eſſe i corpe. ⁊ morb⁹ eā mitit̄ ſepare
ꝑ. Reg. xv. Sic cine ſeparat amara
mors. Secūdū hꝫ cū dyabolo infeſtā
te. Geneſ. iij. Tu inſidiaberis calca
neo ei⁹. Terciū hꝫ cū pctō ſe ingerē
te. Sepe ei fit dyabolo ꝓcurāte vt ip
ſi anime oīa ſua pctā ad memoriā re
ducātur. vt ex hoc ꝙ i deſperatōēꝫ
labat̄. Ideo nō dꝫ tūc ad memoriam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

reducere ſua pctā: ſed poti⁹ ſua meri
ta. ſicut ille fecit q̄ dixit. iiij. Re. xx.
Memēto quō ābulaueri corā te. Nē
tū hz cū deo rōez exigēte. ij. ad Cor.
v. Oēs nos manifeſtari oportet ante
tribunal xpi. Secūdo nos debemus
memorari viā formidoloſā. ps̄. In
via hac q̄ ambu. ab. la. mihi. Jō ta
lib⁹ dz dari viaticū .i. corp⁹ dn̄icū Via
em̄ illa ē longa. iō ſibi dat̄ ad reficiē
dū. iij Re. xxx Surge ↄmede. grādis
em̄ tibi reſtat via. Eſt piculoſa. idō
ſibi dat̄. tāq̄ pugil ad defēdēdū. Job
xvij. Pone me iuxta te ⁊ cuius vis
man⁹ pugnet ↄtra me. Eſt tenebro
ſa. iō dat̄ ſibi tāq̄ lucerna ad illumi
nādū. Jo. viij. Ego ſū lux mūdi ⁊c̄.
Eſt dubia ⁊ ignota. Jō ſibi dat̄ tāq̄
ductor ad pcedēdū. Exo. xv. Dux fui
ſti i miſericordia pplo quē redemiſti
Secūdo ponit̄ memorie mortis vtili
tas mag̃. cum dr. Et in etnū nō pec
cabis. nec pctō ſupbie. nec pctō lux
urie. nec pctō auaricie. Superb⁹ em̄
ſi aliq̄s grās hz; inde extollit̄. ſi aliq̄ ſi
bi pſpera ſuccedūt inde eleuat̄. ſive
ro aliq̄b⁹ aduerſis dep̄mit̄: inde dedi
gnat̄. Sz memoria mortis ↄpeſcit ne
hō extollat̄ ingratijs Eccle. x. Quid
ſupbis t̄ra ⁊ cinis. Sicut em̄ pauo in
extēſione caude gloriat̄. ſed ↄſideran
do pedes ad hūilitatē reducit̄. ſic hō
ſi ex ↄſideratōe gratiaꝝ extollit̄. cōſi
derādo pedes .i. finē ad humilitatem
reuocat̄. Greg̃. in mora. Deſpecti ia
cent in putredine. q̄ pus intumeſce
bāt in vanitate Cōpeſcit etiā ne ele
uet̄ in pſperis. Sicut enim aues cau
da ſe regūt volādo p aerē: ſic memo
ria mortis regit hoiem ne eleuet̄ in
proſperis p ſupbiā. Et ſicut vinum
puꝝ cito inebriat. mixtū vero ſobrie
tatē facit. Sic leticia mūdana cito re
ſoluit animū. mixta vero cū mortis
memoria animū temperatum facit.
Pro. xiiij. Riſus dolore miſcebit̄. et
extrema gaudij luct⁹ occupat. Com
peſcit etiaz in homo indignetur. vel
frangatur ne aduerſis. Sicut enim
piſces in aqua natādo cum cauda ſe
dirigūt. ſic ⁊ homines in aquis tribu
lationū ne per impatientiā demergā
tur: per memoriaz mortis ſe regūt.
Secūdo expellit peccatū luxurie. Si
cut enim animal cum cauda expellit
muſcas. ſic ⁊ homo cum mortis me
moria debet a ſe expellere cogitatio
nes immūdas. Greg̃. Quid enim ſit
carnis ſubſtātia teſtantur ſepulture
nihilq3 ſic ad domandū carnis deſide
ria valet q̄ vt q̄ſq3 hoc qđ diligit q̄
le ſit mortuū penſet. Magna ſiquidē
ſtulticia eſt corp⁹ ſuum delicijs iping
uare carnalibus. quod poſtmodum
cibus futurus eſt vermibus. aſſocia
tum ſerpentibus. ⁊ ſubiectum beſti
is ambulantibus. Iſtam autem tri
plicem hereditatem corpus habitu
rum eſt. ſcilicet vermes ad corroden
dum. ſerpentes ad aſſociandum. be
ſtias ad conculcandum. Eccleſiaſt.
xi. Cum enim morietur homo heredi
tabit ſerpentes beſtias ⁊ vermes.
¶ Tercio memoria mortis expellit
peccatum auaricie. Nullus enim ſa
piens debet diuitias appetere cum
poſtmodum de corpore exiturus ſit
nudus. Job. i. Nudus egreſſus ſum
de vtero matris mee. ⁊ nudus reuer
tar illuc. Exitur⁹ ſit ſacco vel cilicio
tegendus. Job. xvi. Saccū conſui
ſuper cutē meam. Exiturus ſit omni
bus diuitijs ſpoliand⁹ Pſ̄. Ne timu
eris cum diues factus fuerit homo.
Exiturus ſit cito in vermem ⁊ putre
dinem reſoluendus. Job. xvij. Pu
tredini dixi pater meus es ⁊ mater
mea ſoror mea vermib⁹. Exitur⁹ ſit
cito in cinerē ⁊ i putredinē redigē
d⁹. Eccle. x. Quid ſuperbis terra ⁊
cinis: cuius cōcept⁹ culpa. naſci miſe
ria. viuere pena. ⁊ mori anguſtia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

CClxxxij. Eodẽ die ſermo ſecūdꝰ
Que parate erãt intrauerūt
cū eo ad nuptias Mat. xxv
Quie fidelium vt ad celeſtes
nuptiasītrare poſſint qñ de hoc mū
do decedūt dñt ſe ꝑpare ⁊ in vita ⁊
in morte. In vita faciẽdo bõ opa in
terris ex qbꝰ domū ſibi valeãt edifi
care in cel. Edificãtiū aũt qdã ſunt
valde boni. qdã ſũt valde mali. qdã
vero mediocrit boni mali. Valde bo
ni ſũt viri pfci q domū in celis edifi
cant de auro. argẽto. ⁊ lapidibꝰ pre
cioſis .ij. Coꝝ. iij. Si qs ſupedificat
ſup fundamentū hoc auꝝ. argentū
et lapides pcioſos ⁊c. Per auꝝ ĩtel
ligit dilectõ dei q ē incorruptibil ſi
cut auꝝ. Fides aũt corrũpit ex eo ꝙ
ſibi ſuccedit melius. ſcz apta viſio.
Spes euacuat. qꝛ ſibi ſuccedit meliꝰ
ſcz etna poſſeſſio. Caritas ãt nõ eua
cuat. qꝛ caritate nichil qđ meliꝰ eſt
ſuccedẽ pt: ꝙ ipſa caritas q deꝰ eſt.
Per argentū intelligit dilectio ꝓxi
mi. Sicut eĩ pꝰ auꝝ pcioſiꝰ metallū ē
auꝝ: ſic poſt mãdatū de dilectõe dei
mandatū de dilectõe ꝓximi melius
eſſe cenſet. Mat. xxij. Diliges dñm
deū tuū ⁊c. Hoc eſt maximū ⁊ pmū
mãdatū. ſecūdū aũt ſimile ē huic Di
liges ꝓximū tuū ſicut teipſū. Per la
pides pcioſos intelligũtur bõ opa q
dñt eſſe lucida p intẽtionez rectã ⁊
ſolida p pſeuerãtiã. ⁊ ꝟtuoſa p cari
tatẽ verã. Alias eĩ nulliꝰ ꝟtutis eſ
ſent: ñ ī caritate fierẽt. Illi ergo edi
ficãt domū de auro. argẽto ⁊ lapidi
bꝰ pcioſis q hñt caritatẽ dĩ ſuccenſã.
ꝓximi dilectiõez ſincerã. ⁊ opatõnez
ſollicitã. Tales eĩ deſtructa domo
corpis: mox ingrediunt domū celeſ
tis claritatis .i. Coꝝ. v. Samꝰ quo
niã ſi terreſtris domꝰ nrã hꝰ hitatõ
nis diſſoluat ⁊c. domū īfernalez de
ſpinis auaricie ꝺ luto luxurie ⁊ de la
pidibꝰ ſupbie p ſpinas diuitie ītelli
gũtur. vt hr Mat. xiij. Auari ergo
edificãt. Valde mali ſũt miſeri pctõ
res q edificant ſibi domū ſpinoſã ⁊
iõ in ea ɔburẽtur. Iſa. xxxiij. Spine
cõgregate igni ɔburent. Luxurioſi
edificãt ſibi domū lutoſaz. Eccĩ. ix.
Oīs mulier fornicaria qſi lutū ī via
cõculcabit. Quia igit ſibi edificaue
rūt domū luteã. iõ in ipſa domo lu
tea a demonibꝰ ɔculcabũtur. Iſa. x.
Mittam eas ſcz aſſur. i. dyabolū ɔtra
populū furoris mei: vt ponã illū ī cõ
culcatõez ſicut lutū platee. Supbi ãt
edificãt ſibi domū lapidoſã. Super
bia eĩ ad inſtar lapidis facit cor du
rū. Iob xli. Cor eiꝰ indurabit qſi la
pis Et qꝛ edificãt domū lapidoſam:
iõ cū ipſis lapidibꝰ a demonibꝰ dñt
lapidari. Eccĩ. xxij. In lapide luteo
lapidatꝰ eſt piger. Nemo eĩ pigrior
ꝙ ſupbꝰ. Dedignat eĩ pauperez re
cipe erubeſcit ad ecciam ire. verecū
dat ieiunia obſeruare. Mediocrit
aũt boni. mali ſũt viri impfecti: qui
licet ſup fūdamentū fidei edificẽt au
rū. argentū ⁊ lapides pcioſos: edifi
cauerūt nichilominꝰ lignū. fenum ⁊
ſtipulã. i. pctã venialia: quoꝝ qdam
ſũt in viſu ⁊ ɔſuetudine. ⁊ iſta ſunt
lignū. qdã vero in qdã aſſuetudine.
et iſta ſũt fenū. qdã autẽ ex qdã ſur
reptõe. ⁊ iſta ſũt ſtipula. vel pt dici
ꝙ p iſta tria intelligit amor domeſ
ticoꝝ vxoris ⁊ filioꝝ. amor diuitiaꝝ
et amor honoꝝ. Qui ergo ad iſta in
tẽtiori amore inclinãtur plꝰ habẽtes
vel minꝰ vel minimū ꝺ hũiditate car
nalitatis vel cupiditatis vel ãbitõis
plus vel minꝰ. vel citiꝰ cremabũtur
Secūdo fideliū anime debent ſe p
parare in morte. Quatuoꝛ nãqꝫ ipſe
anime de corpe exeũtes timere ɔſue
uerũt. ſcz laqueos demonum. multi
tudinem peccatoꝝ ⁊ penaruz acerbi
tatem ⁊ viaꝝ ignorantiam. Contra
laqueos demonū ſe debent armare

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝑer elemoſinaꝝ largitōez Elemoſina
em̄ tāq̄ lācea ad feriēdū ⁊ ſcutū ad
defendēdū añcedit. Vñ de elemoſina
dr̄ Eccl. xxix. Sup ſcutū potētis ⁊ ſu
ꝑer lācea aduerſus inimicū tuū pug
bit Cōtra multitudinē pctōꝝ dn̄t ſe
armare ꝑ verā ꝯfeſſionē. Eccľ. xvij.
Añ mortē ꝯfitē Eccle. xviij. Añ iudi
ciū īterroga teipſū ⁊ in ꝯſpcū dei iue
nies ꝓpiciatōez Cōtra timorē ꝑenaꝝ
dn̄t ſe armare ꝑ extremā vnctionē.
Que q̄dē vnctio valet ad tria vt h̄r
Iac. v. ſ. ad celeriorē de ꝑena purga
torij ſaluatōez. vñ dr̄. orō fidei ſalua
bit īfirmū ad ipſiꝰ ꝑene aliq̄lem miti
gatōez Vñ ſbdit Et alleuiabit eum
dn̄s. Ad pctōꝝ dimiſſionē. Vñ ait.
Et ſi in pctis ſit dimittent̄ ei. Cōtra
ignorātiaz viaꝝ dn̄t ſe armare ꝑ cor
ꝑis xp̄i ꝑceptōez. Filiꝰ em̄ dei ſcit vi
am q̄ ducat ad infernū. q̄ ad limbū. q̄
ad purgatoriū. q̄ ad celū. ⁊ ideo aīe
ſcōꝝ errare nō pn̄t q̄ h̄nt talē ducto
rē. Io. xiiij. Ego ſū via. veritas ⁊ vi
ta. Ipſe em̄ aīam in via recta ponit
q̄ ē via. ⁊ poſitā ꝑ viam rectā dedu
cit. q̄ ē veritas. ⁊ deductā in ꝑadiſū
introducit deducens eā ad ſe qui eſt
vita ⁊ beatitudo noſtra

¶ CClxxxiij. Eodē die ſermo tercꝰ.

Memor eſto iudicij mei. ſic ei
erit ⁊ tuū. michi heri. ⁊ tibi
hodie. Eccľ. xxxviij. Recte
mortuꝰ viuo ad memoriaz mortē re
ducit ex eo ꝙ ipſa mortis meōria eſt
multū vtiľ ⁊ neccāria. adeo ꝙ ipſi ph̄i
multū mortis memoriā ꝯmēdauerūt
Vñ Ihero. Platonis ſententia ē oīm
ſapiētū vitā meditatōez eē mortis.
Aliꝰ ph̄s dixit. Sūma ph̄ia ē aſſidua
mortis meditatio. Valet āt meōria
mortis ad q̄nq̄. ¶ Primo ad oñdēdū
ꝙ vita nr̄a multe ſit breuitatis. Et
iſtd̄ ptz ī illo rege potētiſſimo. de quo
dr̄ Ihero. ad heliodo. Xerſes ille po

tētiſſimꝰ rex q̄ ſbuertit mōtes maria
q̄ ꝯſtrauit. cū de ſblimi loco infinitā
cernēt multitudinē exercitꝰ. fleuiſſe
dr̄ de eo ꝙ poſt. C. annos nullꝰ eoꝝ
quos tūc cernebat ſuꝑuicturꝰ eſſet.
Deus nāq̄ tres t̄minos hūane vite ī
poſuit. Primꝰ fuit añ diluuiū. ſcȝ mil
le ānoꝝ. licet tn̄ millenariū nullꝰ at
tigit. Secūdꝰ fuit pꝰ diluuiū ⁊ dura
uit vſq̄ ad dauid. ſcȝ. C. ⁊. xx. āno
rū. Geñ. vi. Erūtq̄ dies vite illius
C. ⁊ xx. ānoꝝ Tercꝰ icepit a dauid
et durauit vſq̄ ad mō. ſ. lxx. ľ lxxx.
annoꝝ. ps. Dies ānoꝝ nr̄oꝝ ī ipſis
lxx. āni ⁊ c. Nec miꝝ ſi tā breuis ē vi
ta. q̄ ſicut dr̄ barlaā. vita nr̄a ē q̄ſi
q̄dā arbor cuiꝰ radices duo mures ꝛ
vnꝰ albꝰ. ⁊ aliꝰ niger. i. dies ⁊ nox
ſp̄ corrodūt. Et q̄ tā breuis ē vita:
ꝯſuetudo erāt antiq̄tꝰ. vt dr̄ Ioh.
elemo. ꝙ ī ea die q̄ impator corona
bat̄ fragmēta marmoꝝ diuerſoꝝ ſi
bi ab artificibꝰ portabant̄ q̄ dicebāt
De quo marmore iubet impator ſibi
fieri ſepulchꝝ. Et eadē die q̄ īpone
bat̄ ſibi corona: ꝑabat̄ etiā ſibi ſepul
tura. ¶ Secūdo vtiľ ē ad oñdendū ꝙ
labores q̄ nō ſūt ꝓpt̄ deū ſunt multe
vacuitatis Iſtd̄ ptz in virgilio q̄ c̄ca
finē vite ſue q̄tuor v̄ſus feciſſe dr̄. in
q̄bꝰ oñt ſe ꝯpilādo tres libros q̄uit̄
laboraſſe. ſcȝ libꝝ de bucolicis: ī quo
tradidit artē paſtoraľ cure. libꝝ de
georgicis. ī quo tradidit artē ipſius
agriculture. ⁊ libꝝ eneydos. in quo
tradidit artē milicie ⁊ pugne. Et tn̄
nec de capris. nec de tam bn̄ paſtis
portauit lac. nec d̄ agris tā bn̄ ſatis
portauit ſegetes. nec de hoſtibꝰ ſuꝑe
atis ⁊ victis pōruit ſpolia. Vñ dr̄.
Paſtor arator. eques. paui colui ſu
ꝑaui. Capras. rus hoſtes frōde lige
ne manu. De caꝑs paſtis. de rure ſa
to. d̄ hoſte ſbacto: Nec lac. nec ſege
tes nec ſpolia vlla tuli. Hic āt Vir
giliꝰ methaphorice locutꝰ ē. Nullꝰ ei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

in mortē de ſuis delicijs pōtre pt lac
alicui⁹ dulcedīs :nec de ſuis diuitijs
ſegetes alicui⁹ refectōis :nec de ſuis
triūphis titulū alic⁹ hōris Ps. Ne ti
mueris cū diues fcūs fuerit hō. Hoc
referē ad carnales delicias. hō eīm ꝑ
carnali accipiē. ⁊ cū multiplicata fue
rit gl'a dom⁹ ei⁹. hoc q̄ntū ad digni
tates mūdanas. Qm̄ cū iterierit nō
ſumet oīa. hoc quo ad tēpales diui
tias. Et ſignantē dixit oīa. qꝛ de hijs
aliq̄ ſecū portat. Nā de delicijs ſecum
pōrt ɔſcie amaritudinē. Prouer. v.
Nouiſſima illi⁹ amara q̄ſi abſinthiū.
de diuicijs portat extremā eſuriē. ſi
cut ptz ī diuite illo epulone q̄ guttā
aq̄ h'ře nō potuit. De hōrib⁹ ſecū por
tat oīmodā deiectionē .i. Macha. ij.
Gl'a ei⁹ ſterc⁹ ⁊ vmis ē. Hodie em̄
extolliē ⁊ cras nō īuemet. Tercō vti
lis ē ad oñdēdū ꝙ ſtat⁹ hōis ē multe
miſerie ⁊ penalitatis Iſtud ei ptz in
ariſtotele q̄ dū ī īfirmitate vltima la
boraret ⁊ ab aliq̄b⁹ diſcipulē rogare
tur vt aliqđ v̄bum ſentēcioſū eis di
mittēt: ait. Humiliat⁹ in hūc mūdū
intraui. anxi⁹ vixi. ɔturbat⁹ egredi
or. ⁊ inſci⁹ ⁊ ignar⁹ Vbi oñt ſtatum
ſuū fuiſſe miſerabilē q̄ntū ad igreſſū
q̄ntū ad ingreſſū. cū dixit hūiliat⁹ in
hūc miſeꝝ mūdū intraui. Vere hūili
at⁹. qꝛ cū culpa. ⁊ fletu paup ac nu
d⁹. Fuit ecīā miſerabilē q̄ntū ad pro
greſſū. iō dixit. anxi⁹ vixi. Eſt autē
triplex laboris anxietas. Vna lauda
bilē ⁊ meritoria. ps Laboraui clamās
⁊ c̄. Alia vitupabilē ⁊ dyabolica Ihe
re. ix. Vt iniq̄ agerēt laborauerūt.
Alia indifferēs ⁊ penoſa Iob. v. Hō
naſciē ad laborē. Labores v̄o quos
ipſe ptulit nō fuerūt ſibi meritorij.
qꝛ hoc nō faciebat xp̄ē deū: ꝫ xp̄ē fa
uorē hūanū. Fuit ecīā eius ſtat⁹ miſe
rabilē. q̄ntū ad egreſſum. iō dt. Cō
turbat⁹ egredior. Recedebat autem
cōturbat⁹. vel qꝛ mūdana q̄ dilexe
rat dimiſerat: vel forte qꝛ demones
ſibi morieti apparuerūt. vel quia ſibi
reuelata fuerat ſua damnatio. Fuit
eciam eius ſtat⁹ miſerabilis poſt ei⁹
egreſſum. Ideo dixit. Inſcius ⁊ ig
nar⁹. Acerbitas etenim penarum ſi
bi obliuionem induxit omnium ſci
entiarum. Vnde cuidam amico ſocio
ſuo apparuiſſe dicitur dicēs illi. ꝙ to
tam ſcientiam ſuam perdidit. et ni
hil aliud nouit niſi ſolūmodo penaꝫ
ſuam qua torquebatur. ¶ Quarto
eſt vtilis ad oſtendendum ꝙ omnia
mūdana ſunt omnimode vanitatis.
Iſtud manifeſte patet in Alexandro
cuius oſſa in quodam vaſe aureo fu
erūt repoſita ⁊ recondita ⁊ philoſo
phi de multis mūdi partibus cōuene
runt: quorum vnus dixit. Heri iſte
faciebat theſauruꝫ de auro. hodie ve
ro aurum theſaurum fecit de ſeipſo.
Alius dixit. Heri non ſuffecit iſti to
tus mūdus: hodie quinqꝫ pedum ſe
pultura eſt contentus. Alius dixit.
Heri iſtum ſequebātur omnes viuē
tes: hodie viceverſa iſte ſequitur
omnes morientes. Alius dicebat.
Iſte heri ōnes quos volebat a mor
te poterāt liberare: ſed hodie mortis
iacula non potuit euitare. Alius dix
it. Heri iſte premebat terraꝫ: hodie
autem a terra primitur ipſe. Alius
dicebat. Heri iſte multos habebat
amicos ⁊ inimicos. hodie autem om
nes ſibi ſunt equales. ¶ Quinto
memoria mortis eſt vtilis ad oſten
dendum ꝙ potentia ⁊ dignitas mun
danorū eſt magne prauitatis Iſtud
patet in dyogene philoſopho. ⁊ in
Alexandro. Cum enim dictus dyo
genes ſcđm Iheronimum extra vr
bem in vaſe habitaret: ita ꝙ in eſta
te ſemper fundum ſoli opponebat. in
hyeme vero ad ipſū ſolem voluebat
et alexander añ eum cōſiſtēs vmbrā
ſibi faceret. Dixit ei ſi volebat vt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ꝓ se aliq̄d facēt ⁊ ille. vellē ꝙ michi
nō auferres qd̄ michi dare nō potes
quod imperator intelligēs ad illam
partem se diuertit dicens se valde
mirari ꝙ suam non videbat̄ timere
potētiā. Et ille. Potētiā tuā n̄ timeo
ꝗ aˊ ē ꝑterita. aˊ pn̄s. aˊ futura. Pre
teritā nō timeo. ꝗ iā nō ē. Futuraꝫ
nō ꝑtimesco. ꝗ incerta ē. Pn̄teꝫ nō
formido. ꝗ cito ē trāsiturꝰ. De hoc
eciā refert q̄ntuscurciꝰ quēdā dixisse
Alexādro. Si dij hitū corpis tui aui
ditati animi tui parē esse voluissent:
orb̄ te nō capet ⁊ altera manu oriē
tē. ⁊ altera ꝯtingēs occidētē. Deinde
ēplica exēplo oñdit ꝙ licet sit modo
magnꝰ: cito possit fieri pūꝰ. s. exem
plo vmꝰ magne arboris q̄ subito era
dicat̄ ⁊ exēplo hoīs in altū ascēdētis
q̄ sbito patit̄ casū. Et leonis q̄ aliq̄n
paruuoꝝ aīaliū cibꝰ efficiatur.

¶ CClxxxiij. Eodē die s̄mo q̄rtꝰ

Miseremi mei miseremi mei
saltem vos amici mei. ꝗ ma
nꝰ ⁊c̄. Job. xix. Hec verba
cōuenient pn̄t eē cuiuslibꝫ aīe posite
in purgatorio suā indigētiā oñdētis
et suffragia postulātis In q̄bꝰ v̄bis
ponit̄ triplex rō q̄re mortui sūt a vi
uis iuuādi. ¶ Prima sumit̄ ex pte defū
ctoꝝ. s. mag̃ necitas. cū dr̄. Misere
mini mei miseremi. Geminat āt ipa
ꝑsona defūcta v̄bū mie ꝗ idiget du
plici mia. vna q̄ satisfiat eiꝰ indulgē
tie Alia qua ꝓuideat̄ eiꝰ penurie. In
digentiā em̄ magnā h̄nt q̄ se nō pn̄t
iuuare. Sunt tn̄ q̄dā q̄ pn̄t se iuuare
sicut pctōres q̄ pn̄t se ad grāꝫ dispo
nere. ⁊ ab alijs pn̄t adiuuari. Eph.
v. Surge q̄ dormis Surge. s. te bōis
opibꝰ disponēdo ⁊ exurge a mortu
is pctā mortlia relinquendo ⁊ illūma
bit tibi xp̄s lumen ꝑme g̃ce meritis
aliquoꝝ scōꝝ infūdēdo Alij vero sūt
q̄ nō pn̄t se iuuare: nec ab alijs adiu
uari. sicut damnati. Hoc significatū
est Mat. xxij. in illo q̄ itrauit ad nu
ptias. Non ei pt̄ se dānatꝰ iuuare bo
nū aliqd̄ faciēdo. ꝗ hꝫ ligatā poten
tiā opatiuā. iō dr̄. Ligatis manibꝰ.
nec eciā bonū aliqd̄ dilig ēdo ꝗ hꝫ li
gatā potētiā affectiuā. iō sb̄dit̄ Et pe
dibꝰ. Pedes em̄ aīe s̄m Aug. sūt ef
fectꝰ aīe: nec eciā bonū diligendo: cū
h̄eat ligatā potētiā intellectiuā Ideo
dr̄ Mittite i tenebras exterioēs: nec
aliqd̄ bonū veꝝ dicēdo. ꝗ hꝫ ligataꝫ
potētiā iterp̄tatiuā Jō dr̄. At ille ob
mutuit. Nec pt̄ ab alijs adiuuari dā
natꝰ Tū ꝗ est extra ambitū diuine
mie. iō dr̄. In tenebras exteriores.
Tū ꝗ non ē dignꝰ ex eo ꝙ nō h̄uit
vestē nuptialē caritatis fraterne Tū
ꝗ ē pcisus a corpe eccie Mēbꝝ aūt
precisū efficit̄ putridū ⁊ frigidū. Sic
dānatꝰ tāq̄ putridꝰ semp emittit fa
mē. ꝗ ibi erit fletꝰ. ⁊ sēp i frigore
erit. ꝗ ibi erit stridor dētiū. Alij ve
ro sūt q̄ mediū locū tenēt. scꝫ q̄ non
pn̄t se iuuare. ꝗ sūt extra statū me
rēdi: pn̄t tn̄ ab alijs adiuuari Tū ꝗ
dū viuerēt hoc sibi meruerūt. Tum
ꝗ sūt in caritate q̄ oīa bō eccie facit
esse ꝯmunia. Tū ꝗ sūt mēbra eccie
viua a spū scō viuificata. Habent
eciā magnā penuriā. Potest ei q̄s t̄
bꝰ modis suā penutriā releuare: aut
laborādo. aˊ mendicādo. aˊ mutuū ac
cipiendo: sed i infetno nō erit tēpus
laborandi: s̄ scd̄m labores recipiēdi
ꝑ. Coꝝ. iiij. Oēs nos maīfestari op
tet ante tribunal xp̄i ⁊c̄. Mendica
re em̄ poterūt damnati: sed q̄ elemo
sinas eis porrigāt: nō poterūt inueni
ri: sicut ptꝫ in diuite q̄ habere nō po
tuit guttā aque. Damnati eciaꝫ mu
tuū inuenire non poterūt. ꝗ nullus
cōcedit mutuū cui nō sufficit ꝓpriūꝫ
sicut ptꝫ in v̄gibꝰ sapientibꝰ que dix
erūt. ne forte noo suffi. nobis ⁊ vob̄
⁊c̄. ¶ Secunda racio quare mortui
sint a viuis adiuuandi sumitur ex ꝑ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

te viuoꝝ. ſcz fraťna caritas. cū dr.
ſalte vos amici mei. Dicūtur aūt hic
amici q̄tuor modis. Primo mō iure
ꝓpinq̄tatis Iſto mō pr̄ tenet̄ iuuare
filiū. ⁊ frat̄ fratrē. Vn̄ etiam diues
apud inferos poſit⁹ frēs ſuos iuuare
volebat. Secūdo iure ɔfraťnitatis.
ſicut ſūt viri religioſi q̄ frēs ſuos ad
iuuare tenent̄. Tercio iure amicicie
ſpūalis Et tales amici aliqn̄ plus iu
uāt q̄ꝫ primi Pro. xvij. Omni ei tpe
diligit q̄ amic⁹ ē. Omni tpe dr. q2 ve
rus amic⁹ iuuat amicum in vita ad
bonū inducēdo. in morte ipſuꝫ ad pe
nitētiā admonēdo. ⁊ p⁹ morteꝫ ſuf
fragia faciēdo. Quarto iure alicui⁹
bn̄ficij recepti. Qui em̄ recipiunt ele
moſinas defunctoꝝ obligātur ad ſuf
fragia miſſaꝝ ⁊ orōnū. Prouer. vi.
Si ſpoponderis ꝓ amico tuo. obliga
t⁹ es ei. ſcz ex bn̄ficijs q̄ recepiſti: diſ
curre elemoſinas faciēdo. feſtina ſe
pius ieiunādo. ſuſcita amicū ſacrificiū
offerēdo. nō dormitēt oculi tui: ſed
vigilēt orōib⁹ inſiſtēdo. Tercia rō
q̄re mortui ſūt a viuis iuuādi ſumit̄
ex pte iudicis q̄ ē e⁹ pene ſeueritas cū
dr. q2 manus dn̄i tetigit me. Ex quo
colligit̄ q̄ eoꝝ punitio hꝫ ſeueritatē
q2 i man⁹ dn̄i ceciderūt. Heb. x. Hor
rendū eſt incidē in man⁹ dei viuētis
Et hꝫ pietatē. q2 eos nō ſbuertit ad
dānatōeꝫ: ſed tāgit ad purgatōeꝫ.
De⁹ em̄ punit hic ⁊ i purgatorio. ⁊
in iferno. Hic punit paťna correctō
ne. Heb. xij. Quem dn̄s diligit caſti
gat. flagellat aūt oēm filiū quē reci
pit. In purgatorio punit cū momen
tanea idignatōe Iſa. liiij. In momē
to idig̃tiōis abſcōdi faciē meā parū
ꝑ tceſſi a te ⁊ i mīa ſēpiťna miſt⁹ ſū
tui. In iferno āt d̄s puit cū ꝑpetua ſb
uerſiōe Heb. vi. Impoſſibile ē eos q̄
ſemel ſūt illūmati ⁊c̄. ⁊ ꝓlapſi ſūt i i
fernū rurſū renouari ad penitentiā.
CCLxxxv. Eodē die ſermo q̄nt⁹.

Audiui vocē de celo dicētē m̄
Scribe Bti mortui q̄ in dn̄o
moriunt̄ Apo. xiiij. Rumoēs
tūc libent̄ audiunt̄ qn̄ ſūt boni. certi
de r̄motis ptib⁹ delati ⁊ qn̄ ſūt d̄ ami
cis ⁊ ab amicis nūciati. Tales ſūt ru
mores quos nob̄ refert Iohes. Sūt
nāq3 boni. q2 d̄ nrā ſaluatōe Sūt cer
ti. q2 a fideliſſimo Iohe euāgeliſta te
ſte dei. Sūt de remotis ptib⁹. q2 ſūt
de ipſo celo. Sūt ab amicis .i. ab āge
lis q̄ Iohi iſta reuelabāt. Sūt de ami
cis .i. de nris defūctis. de quoꝝ tā feli
ci ſtatu certificamur. Et id̄o tales ru
mores bn̄ ſūt ſcribēdi .i. memorie cō
mēdādi ex eo. q2 ſicut dr btūs Gre.
Qd̄ loq̄mur trāſit. qd̄ ſcribimus ma
net ⁊c̄. Circa iſtā vocē quā Io. au
diuit duo vidēda ſūt. ſ. vn̄ venit. et
ꝙ̄ q̄d venit. Venit em̄ nob̄ de celo
et hoc cedit nob̄ ad magnitudinē. ɔ
ſolatōeꝫ. ⁊ glorificatōeꝫ Mag̃ nāq3
certitudo teſtionij h̄ apparꝫ. q2 i ipo
celo n̄ ſūt n̄ btā t̄nitas. āgeli ⁊ bti.
Venit ergo d̄ celo .i. a d̄o t̄no ⁊ vno
q̄ n̄ pt dicē aliqd̄ mēdaciū. venit ab ā
gel̄ q̄ nō pn̄t errarē. venit a ſcis q̄ non
pn̄t decipe. Eſt eciā vox iſta ad nrāꝫ
magnā ɔſolatōeꝫ. q2 ex hoc ɔſiderarē
poſſim⁹ q̄ꝫ deſiderant nos expectant.
btā t̄nitas ꝙ̄ ſue laudis ipletōeꝫ.
āgeli ꝙ̄ ſui numeri ɔpletōneꝫ. bti
ꝙ̄ ſuoꝝ corpm reſūptōeꝫ Vn̄ ber.
ſup cāti. dr d̄ ſtatu ⁊ ɔſūmatōe eccie
De ea. finis oim̄ ꝑeoꝫ. tolle hāc. ⁊ ſic
g̃ta ipa āgl̄oꝝ ſocietas ꝙ̄ nūeri ip
fectōeꝫ quodāmō claudicabit: nec ci
tas d̄i vnq̄ꝫ itegre gaudbit: nec de⁹
totā ſue gl̄e laudē h̄ebit: donec ⁊ ipi
i ɔſpcū āgl̄oꝝ pſallāt ei. Eſt eciā ad
nrāꝫ gl̄ificatōeꝫ. ꝑ celū ei itelligit̄ al
titudo t̄itatis. pr̄ g̃ dat ſuā vocē .i. te
ſtimonium. ſ. q̄ nos exſpectat tanq̄ꝫ
ſuos filios. Et filius nos exſpectat
tanq̄ꝫ ſuos fratres. Spiritus ſanct⁹
dat tq̄ꝫ p̄ris ⁊ filij ꝑpetnos amatoēs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

¶ Circa ſecũdũ notãdũ ẽ ꝙ iſta vox
ꝓpĥ q̃tuor venit. Primo vt nos certi
ficaret q̃lis hõ ex ꝯditõe ſit ſue natu
re cũ d̃r. mortui. Ipa nãq₃ lex mortis
totũ hũanũ gen⁹ occupauit. In lõgi
tudine. qꝛ vſq₃ ad finẽ mũdi durabi
tur. ꝫ tunc in iferno ſolũmõ remane
bit. Iſa. xxv. Precipitabit dñs mor
tẽ in ſẽpitnũ. In latitudie. qꝛ p totũ
mundũ a puo vſq₃ ad magnu₃ ſe ex
tẽdit. Ro. v. In oẽs hoies mors per
trãſijt. In altitudine. qꝛ vſq₃ ad altiſ
ſimũ dei filiũ ſe erexit. Ibidẽ. Cũ ad
huc infirmi eſſem⁹ ſm tẽpus xp̃s p i
pijs mortu⁹ ẽ. Et in ꝓfundo. qꝛ vſq₃
ad illũ q̃ ẽ in matris vtero ſe immer
git. Ozee. ix. Inẽficiam amãtiſſima
vteri eoꝝ. Secũdo iſta vox venit vt
nos certificaret q̃lis hõ ſit ex dono g̃
cie. cũ d̃t. Qui in dño moriunt̃. ¶ Cir
ca qd̃ notãdũ ꝙ q̃dam moriunt̃ ſine
dño. qñ ſcz moriunt̃ morte culpe que
aĩam ſepat ab eo q̃ ẽ vera vita. Iſa.
lix. Iniq̃tates veſtre diuiſerũt inter
vos ⁊ deum veſtꝝ. Sap. i. Peruerſe
cogitatõẽs ſepant a deo. Quidã vo
moriunt̃ extra deũ ⁊ iõ nõ pñt rediẽ
ad deũ. ⁊ iõ tãq̃ aſini putridi extra
ciuitatẽ ihr̃l'm expellent̃ ⁊ i ifernale
ſterq̃linium iactabũtur. Ihere. xxij.
Sepultura aſini ſepelient̃ putrefact⁹
et ꝓiect⁹ extra põꝛs ihr̃l'm. Quida₃
moriunt̃ p dño. ſicut ſci martires q̃
pro fide dñi moriunt̃. ſicut ipſe p eis
mortu⁹ ẽ. dicentes cũ ꝓpheta. Quid
retribuã dño p oib⁹ que retribuit ⁊ c̃.
Quida₃ moriunt̃ in dño. ſicut iuſti q̃
moriunt̃ pctõ. Ro. vi. Si em̃ mortui
ſum⁹ pctõ: q̃uo adhuc viuem⁹ i illo
Quidã moriunt̃ cũ dño. ſicut viri p
fecti q̃ moriunt̃ mũdo. de q̃bus dicit̃
Colo. iij. Mortui em̃ eſtis ⁊ vita ve
ſtra abſcõdita ẽ cũ xp̃o in deo. Ter
cio iſta vox venit vt nos certificaret
qual' hõ futur⁹ ſit ex collatõe gl'e cũ
d̃r. bti. Sancti q̃dẽ i mũdo ſũt bti in
vna ſtola gl'e. ſcz felicitatẽ aĩe In fu
turo ãt duplici ſtola. ſcz aĩe felicita
te. ⁊ corpis claritate Valet q̃dẽ aĩe
diligẽti deũ corp⁹ ſuũ ſanũ. infirmu₃
et mortuũ ac reſuſcitatũ Sanũ ſiq̃dẽ
ad fructũ pñie. infirmũ ad meritu₃
patiẽ. mortuũ ad deſideriũ gl'e pfici
ende. ⁊ reſuſcitatũ ad ꝯſũmatõnem
gl'e iã pfcẽ Ber. Sine corpe aĩa nõ
vult pfici qd̃ in oĩ ſtatu ſentit i bono
ſubſuire ſibi. Quarto venit vt nos
inſtruẽt q̃lĩ hõ ſe hr̃e deat in mortis
recordatõe cũ d̃r ſcribe. Debet em̃
q̃libet ſcribẽ. ſ. memorie ſue firmit̃
impͥmẽ ꝙ hõ ſit mõꝛlis ⁊ moriturus
ex natura: ſed cũ deo victur⁹ ex grã
Iſta autẽ memoria mortis valet ad
peccati vitatõe₃. ſ. ſupbie. auaricie.
et luxurie. Iſa. xiiij. Detracta ẽ ad i
feros ſupbia tua. ꝯcidit cadauer tu
um. ſubt⁹ te ſternet̃ tinea ⁊ opimẽ
tũ tuũ erũt vermes. Supb⁹ em̃ appe
tit locũ altũ: ſed i morte detrahet̃ ad
locũ infimũ. Iõ d̃r. Detracta ẽ ad in
feros ſupbia tua. Auar⁹ morat̃ in t̃
ra p amorẽ: ſed in morte habitabit
ſub t̃ra p putredinẽ. iõ d̃r. Cõcidit
cadauer tuũ. Luxurioſus vult habẽ
lectũ carnalẽ ⁊ delicioſũ: ſed i morte
hẽbit lectum penoſũ. iõ ſubdit̃. ſbt⁹
te ſternet̃ tinea ⁊ opimentu₃ tuum
erunt vermes.

¶ CClxxxvi. De eodẽ ſmo ſext⁹.

Nolum⁹ vos ignorare de dor
mientib⁹ vt nõ ꝯtriſtemi ſi
cut ⁊ ceteri q̃ ſpẽ nõ ñ ht. i.
Theſſa. iiij. Apl's mitit̃ ꝯſolari fideles
ſup mortẽ caroꝝ ſuoꝝ ex t̃b⁹ rõib⁹
¶ Prima ſumit̃ ex pte corpis qd̃ nõ eſt
mortuũ: ꝫ dormit. Nemo ei cõtriſta
ret̃ de amico ſuo ſi dormiret ꝫ poti⁹
ſibi ꝯgaudẽt. Dicũt̃ aũt mortui dor
mientes duplici de cauſa. Primo rõe
q̃etis. qꝛ ſicut dormiẽtes a laborib⁹
vacant. ſic ⁊ ipſi a laboribus ceſſant
Ab ill' ſcz laborib⁹. de quib⁹ dicitur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Iſa. xiiij. Et erit in illa diē cū requiē
dederit tibi dn̄s a labore tuo quē pa
tiebaris. ⁊ a ↄcuſſione tua ⁊ a ſerui
tute dura q̄ an̄ ſeruiuiſti. Requeſcēt
igit̄ a labore. ↄcuſſiōe. ⁊ a ſuitute.
A labore quē patiebant̄ in mūdo. ij.
Cor. xi. In laborib⁹ plurimis. A cō
cuſſione quā patiebātur a dyabolo.
Lu. xxij. Simō ecce ſathan expetiuit
vos vt cribaret ſicut triticū. A ſerui
tute quā patiebant̄ a corpe ſuo Ro.
viij. Ipſa creatura liberābit̄ a ſuitu
te corruptōis ⁊c̄. Secūdo rōne viſio
nis. dormiētib⁹ em̄ ↄſueuerūt occur
rē viſiones. Quidaʒ tn̄ ſūt q̄ nullas
hn̄t. ſicut pueri pui. q̄dā q̄ aliq̄s hn̄t
et hoꝝ q̄dā hn̄t bonas ⁊ delectabiles
ſicut viri pfecti. q̄dā vero hn̄t malas
et triſtabiles. ſicut pctōres ⁊ impij.
Quidā aūt hn̄t aliqn̄ bonas ⁊ delcā
blies ⁊ aliqn̄ triſtabiles ſicut īperfec
ti. Eodē mō de mortuis ē dicēdū. Qui
dā em̄ ſūt q̄ nullas hn̄t. ſicut pueri n̄
baptiſati. Neqꝫ ei hn̄t viſiones qꝛ de
um vidē nō pn̄t: nec ecīā triſtabiles
qꝛ deū non ↄſpiciūt neqꝫ demones.
ſed q̄dā quiete requeſcūt. Alij hn̄t vi
ſiones dulces ⁊ delcābiles. ſicut bti.
Sicut em̄ dt Aug⁹ ſup Gen̄. ad litte
rā. Bti habebūt tria gn̄a viſionū q̄
b⁹ nūc vtimur. ſcʒ corpalē. ſpūalē.
et intellectualē. Corpalē. qꝛ videbūt
xp̄i hūanitatē terrā nouā. celū nouū
et corpa btōꝝ. Spiritualē. qꝛ vide
būt beatos angeloꝝ ſpūs ⁊ corda ⁊
aīas ſcōꝝ. Intellectualē. qꝛ videbūt
ipſū deū inq̄ntū eis vidē ē poſſibile.
Sūt ⁊ alij q̄ hn̄t viſiones triſtabiles
ſicut dānati q̄ demones ſemp vidēt.
Sap. iiij. Perſone triſtes ſemp appa
rētes illis pauorē pſtabūt. Job. xx.
Vadēt ⁊ venēt ſup eos horribiles.
Ex q̄b⁹ verb̄ habet̄ qꝫ demones ſunt
triſtes. horribiles. ⁊ īportuni. q̄ nō
ceſſant ire ⁊ redire an̄ eos. Sūt tri
ſtes vt generēt i eis dolorē. horribi
les vt faciāt in ipſis timorē. īportuni
vt ducāt eos ad deſperatōnez. Alij
ſunt q̄ habēt viſiones triſtabiles et
delectabiles. ſicut illi q̄ in purgato
rio cruciātur qꝛ vidēt demones qui
ſcd̄m quoſdā eos cruciant ⁊ āgelos
qui eos ↄfortāt. Job. iiij. In horrore
viſionis nocturne pauor tenuit me.
et tremor. hoc quantū ad horribilē
viſionē demonū ⁊ vocem q̄ſi aure le
nis audiui. hoc quantū ad dulcē ↄſo
lationē angeloꝝ. Et ſic ptʒ qꝫ illi qui
ſunt in purgatorio habēt quedā tri
ſtabilia. ⁊ quedaʒ delectabilia. Tri
ſtabilia ſunt. qꝛ habēt ignis acerbi
tatē. demonū ſocietatē ⁊ diuine viſi
onis priuationē. Delectabilia ſūt. qꝛ
habēt angeloꝝ crebrā viſitatōez. fu
ture beatitudīs certam exſpectatio
nē. ⁊ ſuffragioꝝ eccleſie perceptionē
Secūdo apl's ↄſolat̄ fideles ſup mor
tē caroꝝ rōne anime q̄ habēt immor
talitatē ⁊ felicitatē. cum dicat. vt nō
cōtriſtemini ſicut ceteri q̄ ſpem non
hn̄t. Et qꝛ xp̄iani habēt ſpem: debēt
deſiderare de fragili corpe exire vt
poſſint in anima ſtolā glorie poſſidē
Quod ciprian⁹ ad fortunatū triplici
exēplo oſtendit. ſcʒ. Sicut deſiderat
nauis exire de naufragio. Modo em̄
ipſa anima operit̄ fluctib⁹ malaꝝ cō
cupiſcētiaꝝ. ⁊ modo conquaſſat̄ ven
tis temptationum. Math. viij. Ecce
mot⁹ factus ē in mari quo ad vētos
temptationū: ita vt nauicula opiret̄
fluctib⁹. quo ad fluct⁹ ↄcupiſcētiaꝝ.
Sʒ tūc de⁹ ſedat vētos ⁊ fluctus tran
q̄llat. Vn̄ ſequit̄. Et ſurgēs īperauit
vētis ⁊ mari ⁊ fcā ē trāq̄llitas mag
Scd̄m exēplū ē. Sicut d̄ſiderāt pegn⁹
exire d̄ exilio. Sci nāqꝫ mō ſ̄t pegni.
ij. Cor. v. Quādiu ſum⁹ i hoc corpe
pegnamur a dn̄o. Ps. Heu m̄ qꝛ ico.
⁊c̄. Deſiderāt ei exiē d̄ iſta pegnatō
ne. Tū qꝛ hn̄t viā nimis lōgā. iō dt.
qꝛ incolatus meus ꝓlongatus eſt.

Tuīn ꝙ hn̄t domū tenebroſā. iō dr
Habitaui cū habitātib⁹ cedar q̄ int
ptant tenebre. Tū ꝙ hn̄t viā nimis
aſperā Modica ei via ſi ē aſpera vi
det eſſe nimis lōga. iō dr. Multū in
cola fuit aīa mea. Terciū exēplū eſt
ſicut deſideāt habitator exire de hoſ
picio ruinoſo. pſ. Tāq̄ parieti incli
nato ⁊ macerie depulſe. Heb. viij.
Nā antiq̄tur ⁊ ſeneſcit ꝓpe interi
tū ē. Ex q̄b⁹ verb hēt ꝙ habitaculū
corpis nr̄i ē habitaculū inclinatū. de
pulſū ⁊ antiq̄tū. Quia eī de trā cre
atū. ideo ē v̓ſus trā inclinatū tāq̄ a
to in trā caſur. Quia ē ex q̄tuor ele
mētis ↄtrarijs ↄpoſitū. ⁊ nullo tēpa
mēto bitumīs colligatū. ideo ē tāq̄
maceria depulſū. Quia ē antiq̄tū ex
eo ꝙ ab Adā vſq₃ ad nos ꝓpagatū.
iō morti vicinū. Terciō ↄſolat apoſ
tol⁹ fideles rōe vtriuſq₃. ſcʒ corpis
et aīe ex eo ꝙ in btā reſurrectione
aīa corpi ↄiunget. iō dt. Si ei credi
m⁹ ꝙ ihs mortu⁹ ē ⁊ reſurrexit ⁊c.
Nō eī ipſū corp⁹ reſurgat: hoc req̄
rit dei ſapia. iuſticia ⁊ munificentia.
Triplici ei de cā de⁹ aīam corpi vni
uit. Prima ē vt vniuerſū ſuū pficēt
Cum ei q̄dā creatuā pure corpalis.
q̄dā pure ſpūalis oportuit ad ↄpleti
onem vniuerſi vt eſſet vna ↄpoſita
ex corpe ⁊ ſpūali rōnali vt ē hō. Re
q̄rit ergo diuina ſapia vt ſicut ad p
fectionē vniuerſi corpi aīa vnit. ita
btā vita iſto ordine diuine ſapie n̄
priuetur. ſed anima ſuo corpori con
iungatur vt vniuerſum dei comple
atur. Secunda rō quare aīa corpi ē
vnita vt aīa in corpe. ⁊ p corp⁹ ago
nes certaminū exerceat. Tercia eſt
vt aīa dei ſerua carnē ↄſeruā ſuā cu
ſtodiret ⁊ in ſupnis ſedibus colloca
ret. Iſtas duas rōes aſſigt Grego.
nazanzen⁹ Exigit ergo diuina iuſti
cia ꝙ ſicut aīa per diuerſos agones
meruit i corpe rita remunetur i cor
pore. Exigit diuina munificētia ꝙ n̄
tm̄ remunēt ſuā animā ſed etiā cum
ipā ēmunēt fidelē ↄſuā. i. carnē ipſā

CClxxxvij. De eodē ſermo vij.

Non ↄtriſtemini ſicut ⁊ ceteri
q̄ ſpē n̄ hn̄t. i Theſ. iiij. Sup
morte caroꝝ nr̄oꝝ multis d
cauſ ↄtriſtari nō dēm⁹ ſ potꝰ ↄſola
ri. Primo ꝓpt moriēdi necitatē. hoc
ptʒ in quodaʒ rege pagano. de quo
refert Aug⁹ in li. de cura ꝓ mortuis
ꝙ cū dn̄s ſuis in capitolio ſacificarʒ:
nūciat ei ꝙ fili⁹ ſu⁹ vnic⁹ obijſſʒ: nō
reliq̄t ſacra q̄ manib⁹ gerebat. nō la
crimat⁹ ē: nec oīo ſuſpirauit: ſ ait.
ſepeliat. Memini ei me genuiſſe mor
lē. Et ſbdit btūs Aug. ꝙ ↄpabol⁹ in
iudicio corā xp̄o dicet. Ecce h cultor
me⁹ cui nec reſurrectiōeʒ: nec padi
ſū pmiſi ꝓ morte vnica nobil ⁊ ſapi
entis filij ſacra mea nō reliq̄t: nec fle
uit. tui āt xp̄iani ꝓ q̄bus mortu⁹ es
vt morte non timerēt ⁊ eſſent de re
ſurrectiōe ſecuri nō ſolū lugent mor
tuos ⁊ voce ⁊ hitu: ſ etiā ad eccīam
ꝓcedē ↄfūdunt. Aliquāti etiā clerici
miſteriū ſuū intermittūt vacātes luc
tui. Scdo ꝓpt reuocādi īpoſſibilita
tē c⁹ exēplū hēm⁹ in dauid q̄ ait. ij.
Reg. xxij. Ego ibo magis ad eū. ipſe
nō reuertet ad me. Eiuſdē xiiij. Oēs
eī morimur ⁊ q̄ſi aq̄ dilabimur i trā
q̄ nō reuertūtur Iſte fluui⁹ hūani ge
neris tres hʒ ſtatus. In pmo ſtabat
diſpoſit⁹ tn̄ erat ad ſtandū ⁊ ad flu
endū. q̄ hō in pmo ſtatu poteāt mo
ri ⁊ nō mori. mō āt ↄtinue fluit ⁊ nū
q̄ reuertit in fine immobilit ſtabit.
Terciō ꝓpt fruiēdi deo maioreʒ facul
tatē. Et h⁹ exēplū hēm⁹ in btā melo
dya. de q̄ dt Ihero. in q̄daʒ epl'a ad
paulū. Scā melodya nr̄i tpis int xp̄i
anos vere nobil q̄ caleſcēte adhuc
mariti corpuſculo ⁊ necdū hūato du
os pdidit filios Re dictur⁹ icredulā
ſ xp̄o teſte n̄ falſā ſtetit immobil. ⁊

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

obuōluta xp̄i pedibꝰ q̄ſi ipſū tenēt. d. Expeditiꝰ tibi ſeruituā ſū dn̄e. q2 tā to me onē libeaſti. Quīto xp̄ē dei bn̄ placitū ⁊ volūtatē ⁊ hec ſola cā ⁊ ſi alia n̄ eſſz ſufficē deberz Huiꝰ exēplū hēmꝰ in curcio optio rōnoꝝ. de quo dt Augꝰ in li. de ci. dei. Curciꝰ arma tꝰ equo ī abruptū t̄re hyatū p̄capitē ſe dedit q2 iuſſerāt dij vt eū illic quē rōni hērēt optimū mitterēt. Si ḡ hō paganꝰ nullā hn̄s ſpē de reſurrectōe morti ſe dedit. q2 dij hoc iuſſerāt: q̄n tomagis hō xp̄ianꝰ nō debēt ſe ſua ł de alioꝝ morte dolē. qn̄ ſcit deū hoc velle Jhero. Reſurgē credimꝰ nr̄os et plāgimꝰ. q̄d facēmꝰ ſi mori tm̄ p̄ cipet deꝰ Volūtas eiꝰ vtiqꝫ ſola ſuffi cēt ad ſolaciū. cui nullū p̄ponē debe mꝰ affectū. Quīto xp̄ē imōꝛlis vite adeptōez. Huiꝰ exēplū hēmꝰ in theo brotho pho. de quo dt Augꝰ in li. de ci. dei. Theobrothꝰ lecto libro plato nis vbi de aīe imōꝛlitate diſputauit ſe p̄capitē dedit d̄ muro. vt ex hac vi ta migret ad eā quā credidit eē me liorē. Si igiᵗ hō paganꝰ tātā fidez de dit dcis alteriꝰ pagani: q̄ntomagis xp̄ianī p deū ſuū de vita btā certifica ti nō deberēt ſic de ſua ł ſuoꝝ morte dolē vt ad btāz vitā poſſint ptingē.

Sexto xp̄ē miſeriaꝝ mūdi euaſionē Huiꝰ exēplū hēmꝰ in multis gētilibꝰ et paganis. de q̄bꝰ dt ſolinꝰ ꝙ apd̄ plīmos luctuoſa ſūt puerpia ⁊ leta ſūt funera. Cōſuetudo ei ē apd̄ plu rimos ꝙ qn̄ puer naſciᵗ: parentes ⁊ amici faciūt magnū plāctū ex eo ꝙ i iſtū mūdū vēit vbi paſſurꝰ ē mł̄tipli citatē miſeriaꝝ: ꝫ qn̄ puer moriᵗ faci unt magnū feſtū ex eo ꝙ de miſerijs huiꝰ mūdi exiuit Alicubi eciā ē ↄſue tudo vt dt Jhero. ꝙ muliēs viue cū viris defūctis ſepeliunᵗ. ⁊ malūt cuz viro mori: q̄ pꝰ mortē viri in luctu et i ſtatu miſeābili remanere Et Am bro. i li. de bono mortis. Si plena mi

ſeria ē oīs vita: vtiqꝫ finis alleuiamē tū ē. Alleuiamētū āt bonū. mors āt finis Mors ḡ bō. Septio xp̄ē debiti ſo lutōez Tenemur ei deo ſoluē debitū mortis ⁊ iō nullꝰ dz dolē ſi ſoluit qd̄ dz De hoc hēmꝰ i tbꝰ exēplis. quoꝝ vnū poīt cipanꝰ. ⁊ duo alia poīt be atꝰ Augꝰ Vnꝰ nāqꝫ nolebat mortis debitū exſoluē. iō āgelꝰ ſibi ifirmāti cū idigtōe apparēs dixit Pati timetis exire n̄ vultis. q̄d faciā vob ⁊ ſic ab eo iratꝰ receſſit. Aliꝰ āt nolebat ſol uērſi n̄ debat. Si vō debat ſtati vole bat Vn̄ ifirmatꝰ dixit ad deū. ſi nūq̄ bn̄. Si aliqn̄: q̄re n̄ mō. Terciꝰ pone bat hoc i volūtate creatoris patꝰ re manē q̄ntū vellet ⁊ ſoluē qn̄ vellet. Et iſte fuit Ambro. q̄ cū i extremis poſitꝰ rogareᵗ vt ꝓlōgatōez vite ſi bi ipetrare vellet a dn̄o. ait. Nō ſic vixi vt me pudeat inᵗ vos viuē. nec mori timeo qm̄ hēmꝰ bonū dn̄m. ac ſi dicat. Si placet dō vt adhuc viuā: poſſū adhuc viuē iᵗ vos ſine rubore. Si placeat dō ꝙ moriar mori poſſū ſi ne tiōre. Octauo xp̄ē mortis boī adep tōez Iſtā rōez tāgit Jhero. i ep̄ła ad tirāſiū dicēs Gaudēt pentes tota vi ta ſine filijs cōmorari. dū valeāt qd̄ cupiūt d̄ ſuis pignoribꝰ adipiſci peg nanᵗ: vt ad palacia pgāt. nauigant ad digtates ad ſtudia acq̄rēda. ad cās p̄imonij explicādas cū p̄iculo ⁊ labōē Et vt ad palacia celi ad ſtudia xp̄i ⁊ ad hōrē vite ꝑpetue. ad p̄imo niū poſſeſſiōis etne cū ſecuritate vale āt pueire. nemo filios ſuos a ſe ḡtu laᵗ abſcedē Ad ↄpāda pctā. gaudēt tā pētes a filijs q̄ filij a pētibꝰ ꝓuo cāte dyabolo ſepari. ⁊ ad idulgētiaz papiēdā nolūt ab iuicē dō vocāte di

CClxxxviij. Eod die fᵒ viij Sermo

Vir fortiſſimꝰ iudas collatōe fcā xij. milia dragꝰs āgēti mi ſit iheroſolimaz offerre pro pctis mortuoꝝ i ſacficō. ij. Mach vij

In hoc ꝙ vir iſte fortiſſimꝰ tantam
mittebat pecuniã vt fierent elemoſi
ne ſacrificiũ ⁊ orões dat intelligẽ poſt
hãc vitã aliquẽ bonũ locũ eſſe ĩ quo
aĩe fideliũ purgant᷑. ¶ Circa qđ ſciẽ
dũ ꝙ q̃nq3 ſũt loca recipiẽtia viuos
et mortuos .ſcz infernꝰ .purgatoriũ
limbꝰ pueroꝝ .mũdꝰ ⁊ celũ. ¶ Infer
nꝰ eſt tãq̃ carcer dei in quo ponũtur
oẽs .q̃ ſũt exbãniti. Purgatoriuz ve
ro ẽ tãq̃ hoſpitale dei. ĩ quo colligũ
tur oẽs infirmi. ẞ limbꝰ eſt tãq̃ inſu
la dei ad quã mittũtur oẽs nõ confir
mati Mundꝰ vero ẽ tãq̃ ſtadium in
quo exercitãtur oẽs ſtrẽnui milites
Celũ vero ẽ tãq̃ palaciũ ⁊ viridariũ
dei. in quo ponũtur oẽs milites triũ
phãtes ⁊ emeriti. ¶ Primꝰ locꝰ ẽ in
fernꝰ in quo recludũtur oẽs bãniti.
et iſte carcer eẽ credit᷑ in medio ter
re. ⁊ hoc tangit q̃dã glo. ſup Jon. q̃
dicit. Sicut cor ẽ in medio aĩalis: ita
infernꝰ eſt in medio t̃re Et tal' locꝰ
cõgruit dãnatis ꝓpter elongatõez.
obſcuritatẽ. ⁊ frigiditatẽ. Propter
elongatõez ſiq̃dẽ. q2 ſicut nichil tan
tũ diſtat de celo q̃ntũ terre mediũ.
ſic nichil tantũ diſtat a deo quãtum
pctm̃. Juſtũ ergo ẽ vt ſicut hõ ſe elõ
gauit ꝑ peccatũ a deo. ſic elongat᷑ a
celo ꝑ locũ nouiſſimũ. Prouer. xvi.
Longe ẽ dñs ab impijs Cõgruit etiã
ꝓpt̃ obſcuritatẽ. nullus ei locus ẽ
obſcurior quã ſit medium t̃re. Ter
ra ei in ſupficie faciei illuſtratur: ſed
in ſuo medio ꝑpetua obſcuritate re
plet᷑. ⁊ iõ locus tã tenebroſus ꝯpetit
pctõribꝰ tenebroſis. Job. x. Anteq̃
vadã ⁊ nõ reuertar ad terram tene
broſã ⁊c̃. Congruit etiã ꝓpt̃ frigidi
tatẽ. In medio ei t̃re ſũme ẽ frigꝰ.
iõ ꝯueĩt pctõribꝰ q̃ fuerũt frigidi in
amore dei. Tantũ ãt frigꝰ hẽbũt ꝙ
ſemp dẽtibꝰ ſtridebũt. Math. viij.
Ibi ei erit fletꝰ ⁊ ſtridor dẽtiũ ¶ Se
cũdꝰ locꝰ ẽ purgatoriũ. qđ eſt tanq̃
hoſpitale dei. in quo ſanãtur oẽs in
firmi. Sanant᷑ autẽ ꝑ ignẽ purgantẽ
et ꝑ ſuffragia eccĩe. q̃ q̃dẽ ẜm Gre.
ſũt orões .ſacrificia. elemoſine ⁊ ieiu
nia. Per iſta ãt ſuffragia non oẽs ſa
nãtur: ſed tãtũ illi q̃ ſunt ſanabiles.
Nã ẜm btm̃ Aug. mortuoꝝ q̃dã ſũt
valde boni ⁊ q̃dã ſũt valde mali. qui
dã vero ſunt mediocrit᷑ boni ⁊ mali.
Suffragia igit᷑ ꝓ valde bonis ſũt gra
tiaꝝ actiões Pro valde mal'. ⁊ ſi nõ
ſint adiumẽta mortuoꝝ ſunt tñ q̃leſ
cũq3 viuoꝝ ꝯſolatões. ꝓ mediocri
ter bonis ⁊ mediocrit᷑ mal' ſũt expia
tões Iſtã t̃plicẽ differẽtiam tãgit ꝓ
pheta dicẽs Calix in ma. dñi vi. me.
ple. mix. Valde boĩ bibũt ĩ calice dñi
plẽo vino. q2 dat᷑ eis gl'a Mediocrit᷑ bo
ni bibũt ĩ calice plẽo mixto. i. iuſticia
quãtũ ad pñiã ⁊ mĩa q̃ntũ ad expec
tatõnez ẞ valde mali bibũt de calice
dei pleno fece. i. dei furore. Job xx.
De furore oĩpotẽtis dei bibet Iſta ãt
ſuffragia illi q̃ ſũt in purgatorio ſciẽ
pñt t̃bꝰ modis. ſ. ꝑ diuinã vel ange
licã reuelatõe; .ꝑ aĩaꝝ hic exeuntiũ
reuelatõez. ⁊ ꝑ expertã in ſeipis reue
latõnez. Nõ ei ex ꝑte reuelari ſe ſen
tiũt: ſuffragia ꝓ ſe facta fuiſſe ꝯgnoſ
cũt. ¶ Terciꝰ locus ẽ limbꝰ pueroꝝ
qui eſt tanq̃ inſula dei vbi recipiun
tur nondũ ꝯfirmati. i. pueri non bap
tiſati. q̃ iõ non dicunt᷑ ꝯfirmati. q2 dĩ
ſũt viſione ꝑuati. Limbꝰ patꝝ dice
bat᷑ ſinꝰ abrahe Limbꝰ pueroꝝ dicit᷑
limbꝰ ĩfermi. Patres ei hẽbãt req̃z
q2 ĩmunes erãt a pena ſẽſibili Habe
bãt ſecuritatẽ. q2 expectabãt gl'az
futurã. Habebãt abſconſionẽ. quia
abſcondebant᷑ a tẽptatõne dyaboli.
et ideo dicebat᷑ ſinꝰ. Illud ei qđ ẽ in
ſinu ẽ q̃etũ. ſecretũ ⁊ abſconſũ. Lim
bꝰ aũt pueroꝝ dr̃ ſinꝰ infermi. Sũt q̃
dẽ ĩmunes a ſẽſibili pena ⁊ tẽptatõe
dyabolica. ⁊ q° ad hoc dr̃ ſinꝰ. ꝑuati
tñ ſũt viſiõe dĩna. ⁊ q̃ntũ ad hoc dr̃

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

infernꝰ. Quartus locus eſt mūdꝰ. qui eſt ſtadium dei: in quo exercitātur milites ſtrēnui: qui debent ſe exercitare cōtra carnem per temperātiam. contra mundum ⁊ contra tyrannos per patientiam. ⁊ contra dyabolum per reſiſtentiam. De hac triplici exercitatione dicitur Ephe. iij. Non eſt nobis colluctatio aduerſus carnem ⁊ ſanguinem. ⁊ hoc quo ad primum ſed aduerſus principes ⁊ poteſtates. quo ad ſecundum. contra ſpūales nequicias in celeſtibꝰ. quo ad tercium. Quintus locus eſt celū. quod eſt palacium ⁊ viridariuz. dei in quo ponūtur milites triumphantes emeriti. Et horum tria ſunt genera. ſcz baptiſmalem innocentiam conſeruantes ⁊ ꝓ ipſo martirium ſuſtinentes ⁊ perfectionem vite apprehendētes. Iſti ſunt tm̄ illi tres viri qui animas ſuas ſaluant. qꝛ immediate euolant. ſcz Daniel. Noe ⁊ Job vt habetur Ezech. xiiij. Per danielem qui fuit magne ſimplicitatis ⁊ innocentie intelligūtur innocentes. ꝑ. Machab. ij. Daniel in ſua ſimplicitate liberatus eſt de ore leonum. Per noe intelliguntur viri perfecti. Geñ. vi. Noe vir iuſtus atqꝫ perfectus in generationibus ſuis Per iob multis vulneribus confoſſum intelligūtur martires. de quo dicitur Ja. v. Sufferentiam Job audiſtis ⁊ finē domini vidiſtis. Iſti ſunt montes dei alti per innocentiam. vitam ⁊ patientiā. de quibꝰ dicitur Eccle. xliij. Tripliciter ſol exurens montes ⁊c̄. Sol enim iuſticie in pueris baptiſatis exuret omnem culpam originalē et in perfectis omnez maculam venialem. ⁊ in martiribꝰ omnē maculaz originalem ⁊ actualem.

CClxxxix. De ſcō Martino epiſcopo. Sermo primꝰ.

IN diebus ſuis placuit deo. Eccī. xliiij. Tota vita iuſti eſt lucida dies ⁊ ꝑclara. i. Theſſ. v. Omnes vos filij lucis eſtis ⁊ filij diei Et iſte dies habz mane: quando ſcz lux diuine gracie in ſanctis viris incipit refulgere. habet meridiem quando lux gracie in eis ꝓcedit ⁊ creſcit: ſed non habet veſperam qꝛ eciam in morte eis non extinguetur. ſed cuz die eternitatis continuatur. Prouerb. iiij. Semita iuſti quaſi lux ſplendens. ecce mane iuſtificatōis. Procedit ⁊ creſcit. ecce meridies augmētationis vſqꝫ ad profectum diem. ecce continuatio cū die eternitatis Tota igitur vita beati martini fuit dies. qꝛ habuit tres ſtatꝰ. qꝛ fuit laycus. religioſus. et prelatus. ideo dicitur. In diebus ſuis placuit deo. Primo quidem placuit deo ī ſtatu laycali quo ad ſe. quo ad deum. ⁊ quo ad proximum Quo ad ſe quidē. qꝛ extinxit in ſe omnem auariciam. Vnde dicitur ꝙ in ſtipendijs nil preter quotidianum victum reſeruans de craſtino nō cogitabat i. Thimo. vi. Habentes alimenta ⁊ quibus tegamur hijs contenti ſumꝰ Omnem intemperantiam Vnde dicitur Frugalitas in eo fuit tanta vt iam non miles: ſed monachus putaretur. Eccī. xxxi. Vtere quaſi homo frugi hijs que tibi apponūtur Omnē ſuperbiam. qꝛ fuit tante humilitatis ꝙ eciam ſuo ſeruo ſeruiebat ⁊ calciamenta detrahebat. Exemplo illius qui dixit Mat. xx. Filius hominis nō venit miniſtrari: ſed miniſtrare Secundo. quo ad deum. Habuit enim magnam fidem. qꝛ cum eſſet annoꝝ decem. inuitis parentibus ad eccleſiam confugit. Mat. x. Qui amat patrem vel matrem plꝰ ꝙ̄ me: non eſt me dignus. Habuit magnam ſpem dicens Craſtina die hoſtiuz cuneos penetrabo ſecurus. Eccī. ij. Nullus

ſperauit in dño ⁊ cõfuſus ē. Habuit
magnã caritatẽ q2 ob amorẽ xpi ſe
culum ꝯtẽpſit. Cant. viij. Si dederit
homo oẽm ſubſtantiã ſuam ꝓ dilectio
ne ⁊c̃. Tercio. quo ad ꝓximũ. Exhi
bebat eñ ſuporib⁹ ſubiectionẽ. ſicut
iuliano imꝑatori in hijs q̃ nõ eſſent
cõtra deũ. i. Pe. ij. Subditi eſtote õ
ni hũane creature ꝓpter deũ ⁊c̃. In
ferioribus mirã benignitatis oſtenſio
nẽ. ſicut ſupradictū ē de ſeruo. Equali
b⁹ amicabilẽ ꝯuerſatõez. Vñ dr̃. Mul
ta illi⁹ circa ꝯmilitones benignitas
mira caritas ⁊c̃. Pro. xviij. Vir ami
cabil' ad ſocietatẽ magis amic⁹ erit
ꝙ̃ frat̃. Secũdo btũs martinus pla
cuit deo in ſuo ſtatu regulari. vbi ſ
uauit triplex votũ. ſcȝ obediẽtie. q2
obediuit deo ãmonẽti vt parẽtes vi
ſitaret. hylario imperãti vt exorciſta
eſſet. Obediuit aũt ex caritate. ⁊ hu
militate. ex ꝯcordia. ⁊ volũtate. Hoc
ſignificatũ ē Job. xlij. vbi dr̃ ꝙ dede
rũt ei ouẽ vnã ⁊ inaurẽ aureã vnã.
Per inaurẽ aureã ſignificat̃ obediẽ
tia q̃ triplex ē. Aurea qñ fit ex carita
te. Vna qñ ſit ex vnanimi volũtate.
Ei tũc hȝ ouẽ annexã: qñ fit ex hũili
et ſimplici corde. Seruauit votũ pau
pertatis tã diſtricte ꝙ radices herba
rũ cũ monachis comedebat. null⁹ vi
nũ niſi infirm⁹ bibebat. Seruauit vo
tũ caſtitatis. vñ in ſignũ tante puri
tatis caro eius apparuit luce clarior.
vitro purior. lacte cãdidior. Et non
mirũ q2 hũit carnẽ mundã. ꝯſciaȝ lu
cidã. ⁊ vitã ſinceram. Tercĩo placu
it in ſtatu pontificali. Duo eñ ſunt q̃
faciũt p̄latũ eſſe pfectũ. ſcȝ perfectio
ſcitatis. ⁊ dignitas poteſtatis. Sãcti
tas autẽ ꝯſiſtit in orõne deuota. i. vi
ta ſancta. ⁊ cõuerſatõe grata: q̃ oĩa
habuit ſcũs Martin⁹. ſcȝ deuotã orõ
nẽ. q2 ab orõne incepit in ſua pueri
cia. q2 cũ eſſet annoꝝ decẽ eccleſias
frequẽtabat. cõtinuauit in etate re

liqua. Vnde dicitur. Nunquam vlla
hora momentumq̃ preterijt quo nõ
aut orationi aut lectioni intenderet
et conſummauit in morte. Vnde di
citur. Oculis ac manibus in celum
ſemper intentus. Secundo habu
it vitam ſanctam quod teſtificatur
globus igneus ſuper caput eius. Si
cut enim apoſtoli ſpiritum ſanctum
tribus viabus receperunt. ſcilicet.
ad faciendum miracula. ad relaxan
dum peccata. ⁊ ad confirmandum
corda. ſic ⁊ iſte beatus Martinus.
Ideo par apoſtolis dicitur. Nonne
magna miracula fecit dum tres mor
tuos ſuſcitauit. ⁊ peccata relaxauit
dum gentiles multos conuertit. et
eis veniam obtinuit. ⁊ ſpiritum ſan
ctum in igne viſibili accepit. Ter
cio habuit cõuerſationem gratam.
quia quantum ad minores habuit
humilitatem. Sicut patet quando
leproſum curauit ⁊ oſculatus fuit.
et ille ſanitatem accepit. Et quan
tum ad maiores magnam auctorita
tem. ſicut patet quando non impera
tori. ſed preſbitero ciphum porrexit
quantum ad domeſticos magnam
equalitatem. Vnde dicitur ꝙ nunq̃
cathedra vſus eſt. Secundo habuit
magnam poteſtatem. quam oſten
dit ſuper omnes creaturas. Primo
ſuper creaturam que habet tantum
eſſe ſicut ſunt elemẽta. ſcilicet ſuper
terram quando ad ſuum preceptum
tres mortuos reddidit. Super igneȝ
quando obuium ſe poſuit ⁊ ille eua
nuit. Super aquam quando naui pe
riclitanti ſubuenit. Secundo ſuper
creaturam que habet eſſe ⁊ viuere
Sicut ſũt arbores ⁊ plãte. ſicut ptȝ i
arbore pini cui ſignum crucis edidit
et in altera pte corruit ⁊ i elebro ve
nenato cui⁹ venenoſitatẽ v̓tute orõ
nis fugauit. Tercĩo ſup creaturã q̃ hȝ
eẽ viuẽ ⁊ ſẽtire. ſicut ſũt aĩalia. ſicut

patet in canibꝯ lepuſculū inſequen
tibꝯ ⁊ in ſerpente fluuiū pertrāſeūte
et in cane ɔtra quēdā archiepm la
trāte ⁊ in vacca ſeuiēte. Quarto ſu
per creaturā que hȝ diſcernere. ſicut
ſūt homines. ⁊ hoc tam ſuper viuos
quos ſanauit in corpe ⁊ curauit in
mente: q̄ȝ ſup mortuos. qꝛ tres mor
tuos ſuſcitauit ⁊ latronē interfectū
qui pro martire celebratur veritatē
dicere coegit.

CCxc. De eodē ſermō ſecūdꝯ.

Non eſt inuentus ſimilis illi q̄
cōſeruaret legē excelſi Ecci.
xliiij. Deꝯ cuilibet ſtatui ho
minū ꝓpriā legē dedit. Et qꝛ beatꝯ
martinꝯ in triplici ſtatu fuit: ideo le
gē excelſi in quolibet ſuo ſtatu ɔſer
uauit. Ipſe quidē primo fuit ſtrēnu
us miles Regulā autē militum dicta
uit. Johēs baptiſta que hȝ tria capi
tula. Dicit autem Lu. iij. Interroga
bant eū milites dicētes. Quid facie
mꝯ ⁊ nos ⁊c̄. Intēdit enī Jo. arcere
milites ab omni iniuria inferēda In
iuria autē tribꝯ modis infert. Aliqn̄
in pſona p oppreſſionē. ⁊ quantum
ad hoc ponit pmū capitulū. ſ. Nemi
nē ɔcutiatis. Aliqn̄ in fama p falſi
criminis impoſitōez. ⁊ quantum ad
hoc ponit ſecundū capitulū. ſ. Neqȝ
calūniā faciatis. Aliqn̄ in tpalē ſbāz
ſcȝ per rapinā. ⁊ quantū ad hoc poit
terciū capitulū dicēs. Et ɔtēti eſto
te ſtipendijs veſtris Iſtā enim regu
lam cū omnibꝯ ſuis capitulis ſuauit
beatꝯ martinꝯ cū adhuc eſſet miles
Non ei fuit pauperꝝ oppreſſor ſed adiutor
iuitor ⁊ ab inopia ſeruauit. ſicut ptȝ
in paupe cui clamidē diuiſit. ps̄. Ad
iuuit pauperē de inopia. Et a violē
tia. qꝛ pupillos ⁊ orphanos defende
bat. Vn̄ dr̄. Sūma illi cura erat aſſiſ
tere laborātibꝯ. alere egētes ⁊ opē
ferre miſeris. ps̄. Tibi derelictꝯ eſt
paup. orphano tu eris adiutor. Et a
tribulatōe ⁊ a miſeria. ſicut ptȝ i le
proſo quē oſculatus fuit ⁊ ſanauit.
Ps̄. Adiutor in oportunitatibꝯ. in
tribulatōe. Nec fuit cēmiator ſ pacifi
cꝯ hitator. Ipē ei pacifice hitabat. ⁊
cū maioribꝯ p ſubiectionē. ſicut ptȝ i
iuliano. ⁊ cū eq̄libꝯ p pacificā cōuer
ſatōez. ſicut ptȝ i ɔmilitonibꝯ. ⁊ cū
inferioribꝯ p obſeq̄oꝝ exhibitōez. ſi
cut ptȝ in ſuo ſuo. Nec fuit raptor: ſ
ſuoꝝ largitor. Ipē enī ɔtēpſit trena
Vn̄ dr̄. Nichil ſibi pter quotidianuȝ
victū reſuauit. Largitꝯ ē ꝓpria. qꝛ
oia q̄ hr̄e poteāt: paupibꝯ erogabat
Et reſpuit ſtipēdia. ſicut ptȝ cū iulia
nꝯ militibꝯ ſtipēdia dari faceret. Scdo
fuit mōchꝯ deuotꝯ. ⁊ in iſto ſtatu ſ
uauit legē excelſi ipoꝝ monachoꝝ q̄
ſūt tria capl'a: ſcȝ votū pauptatis.
caſtitatis. ⁊ obedie. Primū ē votū
pauptatis. vt monachus nullū hēat
ꝓpriū. nec terrene facultatis. nec ex
terioris ɔuerſatōis: nec iterioris vo
lūtatis Qui ei talia ꝓpria retinuerit
furtū ſpūale ɔmittit. Iſta tria furta
q̄ fecit achor Joſue. vij. Furatꝯ ē enī
ducētos ciclos p qđ intelligit ꝓpriuȝ
ſubſtātie tpal'. Furatꝯ eſt regulā au
reā p qđ intelligit ꝓpriū volūtatis.
qꝛ ab ipſa volūtate cetera regulant
Furatꝯ ē palliū: p qđ dat intelligi ꝓ
priū exterioris ɔuerſatōis. Sȝ btūs
Martinꝯ iſtud capl'm optime obſua
uit. Nō ei hūit ꝓpriū ſbē terrene. qꝛ
in ſuo monaſterio tā paup eāt q' de
radicibꝯ herbaꝝ viuebat. Nec ꝓpriū
volūtatis qꝛ mox cū amonitꝯ fuit q
parētes viſitaret volūtatē ſuā deſer
uit ⁊ diuine volūtati plenarie obedi
uit. Nec ꝓpriū ɔuerſatōis mūdane.
qꝛ ſicut mutatꝯ erat interiꝯ in affcū
ita etiā exteriꝯ in habitu qꝛ viuens
et etiā moriēs vigilās ⁊ dormiēs ſē
per cilicio vtebat. Secūdū capituluȝ
eſt obſeruacio caſtitatis Sȝ beatus
martinꝯ nō ſolū ſuauit caſtitatem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cõtinẽtie: ſ; etiã ꝟginal' mũdicie. Jō
eiꝰ caro aſſimilat' vitro lacti gẽme
et luci. De tbꝰ ꝑmis dr. q2 vitro pu
rior. lacte cãdidior. carne q̃ mõſtra
tꝰ ẽ gẽma ſacerdotũ. De q̃rto dr Ca
ro quã ſp cinis obtexerat ita reſplẽ
duit ⁊c. Aſſimilat' ergo vitro ꝓpter
mũdiciã in carne Licet eĩ eiꝰ caro fu
erit fragil' ꝑ naturã. fuit tñ lucida ꝑ
mũdiciã. ij. Cor iiij. Habemꝰ theſau
rũ iſtũ. ſcz ꝟginal' mũdicie ĩ vaſis fi
ctilibꝰ .i. ĩ fragili corpe. Aſſimilat' la
cti ꝓpt' nitorem ꝯſcie. Vñ dr de ſcis.
Treñ. iiij. Lacte cãdidiores Aſſimila
tur gẽme ꝓpt' caſtitatis ꝓciositatẽ.
Ecci. xxvi. Ois ꝓderatio nõ ẽ dig.
continẽtis aĩe. Aſſimilat' luci ꝓpt' luci
dã famã ⁊ honeſtatẽ. Sap. O q̃ pul
chra ẽ caſta gñatio cũ claritate Ter
ciũ capitulũ ẽ obſuatio obedientie.

Circa qd ſciẽdũ q ꝑt eẽ q̃druplex
obediẽtia. Vna ẽ obedire ĩ ꝓſperis
Et iſta nihil dz hr̃e de ſuo. Alia ẽ obe
dire ĩ aduerſis. Et iſta multũ dz hr̃e
de ſuo. Jō dr Ber. q obediẽtia alia
ẽ magni meriti. alia pui. alia nulliꝰ
Magni meriti obediẽtia ẽ in aduer
ſis q̃ dz aliq̃d hr̃e de ſuo .i. aduerſa li
bent' amplecti Obediẽtia pui meriti
ẽ cũ in aduerſis q̃s inuitꝰ obedit. Nul
liꝰ meriti ẽ obediẽtia ĩ ꝓſperis cum
obediẽtis animꝰ ad illa ꝓſpera ãhe
lat. Tercia ẽ obedire in medijs q̃ ex
vna pte videnť hr̃e digtatẽ ⁊ ex alia
pte ptendũt q̃ndã difficultatẽ. ſicut
ẽ officiũ ꝑdicatõis. ꝑdicare eñ hz
digtatẽ. q2 ẽ officiũ diuinũ Et hz dif
ficultatẽ. q2 ẽ officiũ laborioſũ Jnq̃n
tũ ergo eſt officiũ digtatis: nil dz hõ
ibi hr̃e de ſuo. q2 ẽ officiũ laborioſũ
multũ dz hõ ibi hr̃e de ſuo. Huiꝰ exẽ
plũ hẽmꝰ in yſaya ⁊ Jhẽmia. quoꝝ
ꝑmꝰ ſpõte ſe obtulit dicẽs Jſa. vi.
Ecce ego dñe. Alter aũt ſe excuſãs
dixit Jhere .i. Ecce neſcio loq̃ q2 pu
er ego ſũ. Quarta ẽ in dubijs obedi
re. Sunt aũtẽ dubia quãdo neſcitur
quid eſt meliꝰ hoc vel illud. Et tale
quid nihil debet habere de ſuo ⁊ ali
quid debet habere de ſuo. ſcz vt pa
ratꝰ ſit facere ⁊ non facere prout di
uine placuerit volũtati. Et iſtã qua
druplicem obedientiam videtur ha
buiſſe beatꝰ martinus. Preceptum
ſiquidem ſibi fuit quoddã quod ha
bebat humilitatem vt ſcz eſſet exor
ciſta ⁊ libenter obediuit. Quoddã
quod habebat dignitatem ⁊ nõ dif
ficultatem. Et illud coactꝰ recepit.
Quoddã quod habebat dignitatem
et difficultatem. ſcz patriam viſita
re ⁊ ibi verbũ dei predicare ⁊ tũc in
uitus iuit: ſed tamen obediuit Tan
dem fuit in magno dubio quid eſſet
meliꝰ vtrum mori ⁊ eſſe cum criſto
an propter ſalutem populi adhuc in
carne remanere. ⁊ iſtud dubium di
uine voluntati commiſit dicẽs Domi
ne ſi adhuc populo tuo ſum neceſſa
rius ⁊c. ¶ Tercio fuit prelatꝰ dignꝰ
et quantum ad hoc ſeruauit regulã
prelatorum. de qua dicitur. ꝑ. Thi.
iij. Oportet eſſe epiſcopum ornatum
doctorem ⁊ hoſpitalem. Debet enim
eſſe ornatus interius decore virtutũ
et exterius decore morum ⁊ honeſta
te eorum. Debet etiam eſſe doctor.
vt ſcilicet doceat verbo ⁊ exemplo.
Debet etiam eſſe hoſpitalis. quia ſi
cut dicit iheronimꝰ quicquid habẽt
clerici pauperum eſt. Domꝰ enim eo
rũ dz oĩbꝰ eẽ cõmunis et iſta tria ca
pitula ſeruauit btũs martinꝰ. q2 oĩ
bꝰ ꝟtutibꝰ fuit ornatꝰ. ⁊ fuit doctor aſ
duꝰ ⁊ ad paupes liberaliſſimꝰ

CCxci. De eodẽ ſermo terciꝰ.

Cognouit eũ in bñdictiõibꝰ
ſuis Ecci. xliiij. Sãcti viri in
hac vita tria deſiderãt. ſ. in
fuſionẽ gratie dei. conſeruatõnez in
gratia dei. ⁊ iudicium q ſint in grã
dei. ⁊ iſta tria habuit btũs martinꝰ

Primo hūit ḡtie dei infusionē cū dr̄
Cognouit eū in bn̄dictionibꝰ suis.
Hoc aūt ꝙ dr̄ cognouit: plꝰ impoꝛt
ꝙ̄ si diceret̄ dedit. Si eñ viderē
aliquē alicui paupi facientē magnas
elemosinas: diceret̄. videt̄ ꝙ ipe illū
paupere ꝯgnouit. i. ab alijs discerit
Deꝰ eciā ceteris scis dat bn̄dictionē
gratiarꝝ suarꝝ sed in illꝰ btm̄ martinū
cognouit. i. ab alijs discreuit ex eo
ꝙ maiores ḡcias ei dedit. quorꝝ q̄dā
attestātur sue dignitati. q̄dā ptāti.
quedā sue scitati. Dignitas hōis vt
ipse ab angelo custodiat̄. Jherom.
Magna dignitas homis ⁊ aiarꝝ vt
vnaqueqꝫ ab ortu sue natiuitatis ha
beat angelū ad sui custodiā deputa
tū. Et ista dignitas tres hꝫ partes.
Vna ē q̄ custodiunt in vita. ⁊ hec ē
magna Alia q̄ custodiunt in morte.
et hec ē maioꝛ. Tercia q̄ custodiunt
post mortē. ⁊ hec ē maxima. Beatū
itaqꝫ martinū angeli custodierūt et
honorauerūt in vita: qꝛ pncipes sibi
obedire faciebāt. Sicut patuit quā
do ostiū impatoris āgelꝰ sibi aperu
it. Eius oꝛōes ad deū deferebant. vt
ptꝫ qn̄ āgeli deo suaserūt ꝓ quodam
defūcto ꝓ quo Martinꝰ oꝛabat Eciā
celebrāti assistebāt. Sicut ptꝫ qn̄ eiꝰ
brachia oꝛnauerūt. Honorauerūt in
morte qn̄ eiꝰ exequijs interfuerūt ⁊
eiꝰ obitū quodāmodo celebrauerūt
Vn̄ dr̄. O beatū virꝝ in cuiꝰ trāsituꝫ
scōꝝ canit numerus ⁊c̄. Honoraue
rūt post mortē. eiꝰ aīam cū laudibꝰ
i celū deducētes sicut scūs Seuerinꝰ
eps Coloniensꝭ audiuit. Secūdo q̄
dā attestant̄ sue ptāti. qꝛ ꝯtra demo
nes magnā hūit victoriā. Dyabolus
enim hꝫ violētiā astutiā maliciā ⁊ se
uiciā. Vincere eiꝰ violētiā ē magne
potētie ꝯgnoscere eius astutiā ē ma
gne sapie. ꝯfūdē eius maliciā ē mag
ne innocētie. supare eiꝰ seuiciā est ꝑ
fectionis magne ⁊ vite. Ista beatꝰ
martinꝰ contra dyabolum fecit. Dya
bolus q̄de obsistere voluit ei. in prin
cipio. in medio ⁊ in fine ⁊ post finē.
In principio q̄de sue cōuersatōis si
bi obsistere voluit per violentiā di
cens. quocūqꝫ ieris dyabolus tibi ad
uersabitur. Sed eiꝰ violentiaꝫ vicit
dei auxilium implorando dicēs. Do
minꝰ michi adiutoꝛ non timebo ⁊c̄.
Circa medium eum decipere voluit
per fraudulentiaꝫ quando in forma
xp̄i sibi apparuit. sed eius fraudulē
tiam cognouit xp̄i stigmata in ipso
non videndo. In fine obsistere sibi
voluit per maliciam ad ipsū veniēdo
sed eius maliciam supauit: suam in
nocentiam allegando dicens. Quid
hic astas cruenta bestia. michil ī me
funestū repies ⁊c̄. Post finem eciā
sibi obsistere voluit scꝫ quando āge
li eiꝰ animam in celū deferebant di
centes se in eiꝰ animam ius habere
Sed sancti angeli demonis seuiciam
represserūt allegantes eiꝰ conscien
tiam puram. vitam sinceram. fidem
integrā. spem ⁊ caritatem succensā

Tercio quedā gratie attestātur
sue sanctitati. Et iste sūt plures Pri
ma est castitas. Et ista hꝫ tres par
tes. Vna est ꝯiugalis que hꝫ fructū
tricesimū. ⁊ hec est magna Alia aūt
est vidualis que hꝫ fructuꝫ sexagesi
mū. ⁊ hec est maioꝛ. Tercia est v̓gi
nalis. ⁊ hꝫ fructum centesimū. ⁊ hec
est maxima. Et istam habuit beatꝰ
martinꝰ. qꝛ coꝛpoꝛe ⁊ mēte fuit vir
go. Secūda est humilitas. ⁊ ista
habet tres partes Vna est subijcere
se maioꝛi. Heb. xiij. Obedite preposi
tis vestris. ⁊ ista est magna. Alia sb̄
ijcere se equali. ad Ro. xij. Honoꝛe
inuicem preuenientes. ⁊ ista ē ma
ioꝛ. Tercia est subijcere se minoꝛi.
Luce. xxij. Qui maioꝛ est vestrum fi
at sicut minoꝛ. ⁊ ista est maxima. ⁊
istam habuit beatus martinus qui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſe ſuo ſeruo hūiliabat. Tercio ē pi
etas. ⁊ iſta hꝫ tres ptes. Vna ē da
re ptem de ſupfluo ⁊ ptem retinere
Lu. xij. Qḋ ſupeſt date elemoſinaꝫ
⁊c. ⁊ hec eſt magna. Secūda ē dare
oīa ſupflua ⁊ retinere neceſſaria. i.
ad Coꝛ. vij. Qui vtūtur hoc mūdo
quaſi nō vtātur ⁊c. ⁊ hec ē maioꝛ.
Tercia eſt dare neceſſaria: ſicut fecit
vidua. Lu. xxi. ⁊ hec eſt maxima. Et
hāc habuit beatꝰ martīnꝰ qui clami
dem ⁊ ptem eius ſibiipſi neceſſariā⁊
paupi diuiſit. Quarta ē caritas. et
iſta hꝫ tres ptes. Vna eſt in ſeruitio
fratris exponē oīa ſua. Cant. viij.
Si dederit hō vniuerſam ſbam ſuam
pro dilectione ⁊c. ⁊ hec ē mag̃ Alia
eſt ponere corpꝰ ſuū. Joh. x. Bonꝰ
paſtoꝛ aīam ſuā dat ꝓ ouibus ſuis.
et hec ē maioꝛ. Tercia eſt exponere
voluntatē ſuam. Luce. xxij. Nō mea
volūtas ſed tua fiat. ⁊ hec ē maxima
Beatꝰ aūt martinꝰ non tantum ſua
expoſuit: ea paupibꝰ largiēdo. non
tm̄ corpꝰ ſuū ipſum diuerſis tribula
tionibꝰ ſubijciendo etiam ſed volun
tatē ſuam deo ſe totaliter cōmitten
do dicens. Dn̄e ſi adhuc populo tuo
ſum neceſſariꝰ. ⁊c. Quinta ē ſobrie
tas. ⁊ iſta habet tres ptes. Vna ē
in abūdātia ſeruare temperantiam.
Phil. iiij. Scio abūdare ⁊c. ⁊ hec ē
magna. Secūda ē in penuria ſeruare
patientiā. ij. Coꝛ. x. Jn fame ⁊ ſiti.
⁊c. ⁊ hec ē maioꝛ. Tercia ē in abun
dātia ſeruare inopiā. ⁊ hec ē maxia.
et iſtā habuit btūs martinꝰ. qꝛ int̄
milites tāꝗ̄ monachꝰ viuebat. ⁊ fa
ctus epſ̄ inopiam monachoꝝ ſerua
bat. Secūdo habiut gratie infuſe cō
ſecratōnē. cum dr̄. Conſeruauit illi
miſericoꝛdiā ſuam. Jpſe em̄ q̃tuoꝛ vi
tauit per q̄ gratiam ↄſeruauit. Vnū
eſt tumultꝰ ſeculariū negocioꝝ. Vñ
dicit̄. Circiter duobꝰ miliaribꝰ a ciui
tate monaſteriū ſibi ſtatuit. Quidā
philoſophꝰ. Quotiēs cum hominibꝰ
habitaui minoꝛ homine redij. Secun
dū eſt aſpectꝰ ⁊ colloquiū mulierū.
Vnde dicit Jhero. Sanctꝰ martinus
virginem quandam viſitare voluit
et ipſa noluit. ſed p quandam fene
ſtram ait. Mi pater oꝛa ꝓ me. quia
nunꝗ̄ a viro ſum viſitata. Et g̃tias
egit ille. Ex quo patꝫ ꝙ paꝝ de locu
tione mulieꝝ curabat: qui de hoc gra
tias deo referebat. Terciū eſt toꝛpoꝛ
et otiū Vnde dicitur ꝙ nulla hoꝛa vel
momentum preterijt quo non oꝛōni
ſeu lectioni incūberet. Tercio habu
it gratie manifeſtationē. cum dicitur
Et inuenit gratiam corā oculis dn̄i.
Manifeſtabatur em̄ ꝙ placuit deo
in ſtatu laycali per xp̄i approbatōeꝫ
cum dixit. Martinus adhuc cathecu
minus hac me veſte contexit. Jn ſta
tu monachali per triū moꝛtuoꝛuꝫ re
ſuſcitationē. Jn ſtatu pontificali per
globi ignei appoſitionem.

CCxcij. De eodē ſermo q̃rtꝰ.

Placens deo factus dilectꝰ ⁊
viuens inter peccatores trāſ
latus Sap. iiij. Ex predictis
verbis oſtenditur qualis beatꝰ mar
tinus fuit in vita. qualis in moꝛte. ⁊
qualis poſt moꝛtem. Jn vita quidē
fuit a deo dilectus. Fuit quidem dile
ctus a patre: cuius ſignum eſt. quia
tantam miraculoꝛum poteſtatem ha
buit. A filio: cuius ſignum eſt. quia
filius hominis coꝛam angelis ipſum
cōmendauit. A ſpiritu ſancto: cuiꝰ
ſignum eſt. quia in ſpecie ignis ſup
eius caput apparuit. A beata virgi
ne cuius ſignum eſt. quia ſepe ipſum
cum alijs virginibus viſitauit Vnde
ipſe dixit. Agnes tecla ⁊ maria ad
me venerūt. Ab āgel̄ qꝛ i vita ſua ſi
bi celebrāti aſtitert ⁊ i moꝛte ↄuene
rūt ⁊ pꝰ moꝛtē eꝰ aīaꝫ cū laudibꝰ i ce
lū deduxerūt. A tota curia celeſti eꝰ
ſignū ē qꝛ ipſū letāter ſuſceperunt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Vn̄ ipſe dixit. Simꝰ Abrahe me letꝰ
ſuſcipiet. A toto mūdo. q2 inter ce
teros ↄfeſſores p totū mundum ma
gis feſtiue colit̄. Pater ſic eū dilexit
ꝓpter mandatoꝝ ſuoꝝ obſeruatōez
Jo. xiiij. Si q̄s diligit me ſermonez
meū ſeruabit ⁊c̄. Filiꝰ ꝓpter tātam
ad paupes ↄpaſſionē ꝓpter quā eū
tūc non tātū corā angel̄ ↄmēdauit
ſed etiā in iudicio cōmēdabit dicēs
Nudꝰ erā ⁊ cooperuiſti me. Spūs ſan
ctus. ꝓpter ſuā hūiliatōez. ps̄. Qui
emittis fontes in ↄuallibꝰ Virgo be
ata ꝓpter ſuā hūilitatem. Eccī. xiij.
Omne aīal diligit ſibi ſimile. Ange
li ꝓpter ſuā puritatē. Angeli em̄ dili
gūt natualit̄ pueros ⁊ puulos Mat
xix. Angeli eoꝝ ſemp videt faciē pa
tris ⁊c̄. Tota curia celeſtis ꝓpt̄ ſuā
cū eis ſimilitudinē. Ipſe em̄ fuit mar
tir ⁊ ſi nō actu: tn̄ volūtate. Vn̄ dr̄.
O ſanctiſſima aīa quā ⁊ ſi gladius ꝑ
cuſſoris nō abſtulit: palmā tn̄ marti
rij nō amiſit. Fuit ↄfeſſor. q2 ipſū cor
de. ore. ⁊ ope fuit ↄfeſſus Fuit vͦgo
q2 integritatē corpis ⁊ mētis ſerua
uit. Totꝰ mūdus eū dilexit ꝓpt̄ ſua
bn̄ficia que recepit ⁊ tpalia. corpora
lia. ſpūalia ⁊ etn̄a. Secūdo in mor
te fuit deo dilectꝰ ⁊ placidꝰ cū dicit̄.
placēs deo. Eius em̄ mors valde deo
placuit ꝓpter q̄tuor q̄ hūit. Primū ē
ſecuritas ↄſcie propter quā dixit dy
abolo. Nichil in me funeſte iuenies
Bona em̄ ↄſcīa generat magnaz ſe
curitatē. Prouer. xv. Secura mēs.
q̄ſi iuge ↄuiuiū. Generat ⁊ magnā
iocūditatē. ij. Coꝝ. i. Gl̄a nr̄ā hec ē
teſtimoniū ↄſcie nr̄ē. Magnā ſpem
Prouer. xiiij. Sperat aūt iuſtꝰ i mor
te ſua. Secūdū ē deſideriuz mortis ꝓ
prie. Vnde dicebat. Satis eſt dn̄e q̄
hucuſq3 certaui ⁊c̄. Apoſtolꝰ tria de
ſiderabat. Vnū ē nō exſpoliari: ſ3 ſu
per veſtiri ⁊c̄. Aliud. ſi hoc nō erat
poſſibile deſiderabat ſpoliari. ⁊c̄.

Phil̄. i. Deſiderium hn̄s diſſolui ⁊
cum xp̄o eſſe. Terciū eſt corpe ſuper
veſtiri. Phil̄. iij. Saluatorem exſpe
ctamꝰ dn̄m noſtꝝ ihēſum xp̄m ⁊c̄.
Terciū eſt feruor orōis ↄtinue Vnde
dicit̄. Oculis ac manibꝰ ſemper in ce
lum intentus inuictum ab orōe ⁊c̄.
Orabat em̄ feruēter: ideo dr̄. Oculis
non tantū corpalibꝰ. ſed etiam ſpi
ritualibꝰ Intellectu ⁊ affectu. i. Co
rin. xiiij. Orabo ſpū ⁊ orabo mente.
Orabat reuerēter. ideo dr̄. Et mani
bꝰ. Ps̄. Eleuatio manuū meaꝝ ſac
ficium veſpertinū ⁊c̄. Orabat perſe
uerāter. Vnde dr̄. Inuictū ab orōne
ſpirituz non relaxabat. Luce. xviij.
Oportet ſemper orare ⁊ nō deficere.
Quartum eſt pn̄tia angelice cuſt
die. Angeli enim cuſtodierūt eum.
et in mūdo degentem ⁊ morti appro
pinquantem ⁊ in celum aſcendentē.
Ps̄. Angelis ſuis mandauit de te vt
cuſtodiant te in omnibꝰ vijs tuis.
Tercio poſt mortem fuit tranſlatus
cum dr̄. Et viuens inter peccatores
tranſlatꝰ eſt. Nam ⁊ corpus tranſla
tum eſt in mouumentum. ⁊ anima
in paradiſum. Et vtraq3 tranſlatio
honorabiliter facta fuit. Nam corpꝰ
eius fuit mirabili claritate illuſtra
tum. Vnde dr̄. Glorificati hominis
viderūt gloriam. qui affuerunt ⁊c̄.
Fuit ab angelis ſolemniter honora
tum. Vnde dr̄. O beatum viꝝ in cu
ius tranſitu ſanctoꝝ canit numerꝰ
āgeloꝝ exultāt chori ⁊c̄. Fuit a ſcō
Ambroſio miraculoſe humatuz: qui
eius exequijs interfuit ⁊ corpꝰ ſepul
ture mandauit. Spūs vero ſuus fuit
tranſlatꝰ de loco infimo ad celi ſubli
mitatē de ſtatu medico ad celi vber
tatem: de ſtatu deſpecto ad āgelicā
ſocietatem. Iſta tria per ordinez tā
gūtur cum dicitur. Martinꝰ hic pau
per ⁊ modicus celum diues ingredi
tur ymnis celeſtibus honoratur.

Per hoc qđ dicit̄ hic qđ ē aduerbiū loci: notat̄ loc⁹ infimus. Per hoc qđ dicit̄ paup: notat̄ ſtat⁹ medic⁹ Per hoc qđ dicit̄ Modic⁹: notat̄ ſtat⁹ deſpect⁹. Deinde ponūtur alia tria in cōtrariū reſpondētia. cum dr̄. Celū. ecce loci ſublimitas. Diues. ecce vbertas. p̄mūs celeſtib⁹ honorat̄. ecce āgelica ſocietas Ac ſi alijs v̄bis apte dicat. Martin⁹ de loco infimo ingredit̄ ad celi ſublimitatē. De ſtatu mēdico ad celi vbertatē. de ſtatu deſpecto. ad angelicam ſocietatem

CCxciij. De ſcā Cecilia ſmo p̄m⁹

Q Veſiui ſponſam eā michi aſſumere. ⁊ amator fact⁹ ſum forme illi⁹ ⁊c̄. Et infra. doctrix ē eīn diſcipline dei. Sap. viij. Inter ceteras v̄gines dei beata Cecilia tria p̄uilegia hūit q̄ in p̄miſſis verbis ānotātur. Primū eſt. q2 ipſa fuit ſponſa xp̄i glorioſa. cum dr̄. Queſiui ſponſā eā mihi aſſumere. Habuit aūt duos ſponſos. ſcz xp̄m ⁊ valerianū. Xp̄s in ipſā deſponſauit ⁊ p caritatē ſibi vniuit. Jhere. ij. Recordat⁹ ſum tui miſerās adoleſcētiaz tuam ⁊ caritatē deſponſatōis tue ⁊c̄. Quādo aūt ſponſe xp̄o ↄſecrātur annulo ſubarrātur. Annul⁹ ille amorē ſignificat q̄ debet ſponſū ⁊ ſponſaȝ venire qui ānul⁹ ponit̄ in q̄rto digito ⁊ ſolus ponit̄. Et ē rotūd⁹. Et dȝ eſſe aure⁹. Per p̄mū ſignificatur q ſponſa dȝ diligere xp̄m ſponſū p cordialiter. q2 a corde p̄cedit q̄dā vena que in digito quarto reſpōdet. Per ſecundū ſignificat̄ q dȝ ipſā diligere ſingulariter. Si eīn duo ānuli in duob⁹ digitis ponerētur videret̄ q poſſȝ diligere deū ⁊ mūdū. Per terciū ſignificat̄ q dȝ eum diligere ꝑpetualiter vt ſicut ānul⁹ qui ē ſperic⁹ finē non hȝ. ſic nec amor ille imꝑpetuū finiat̄ Per quartū ſigficat̄ q dȝ ipſum diligere excellenter vt ſicut auꝝ oīa metalla excellit. ſic ⁊ amor ille ōnes alios excellat amores Jſta q̄tuor notātur Lu. x. Diliges dn̄m deum tuū ex toto corde tuo. i. precordialiter: ⁊ ex tota anima. i. ſingulariter dādo ſibi totā animam tuā. ⁊ ex omnib⁹ viribus tuis. i. firmiter ⁊ ꝑpetualit̄. ⁊ ex omni tua mēte. i. excellēter vt amor tu⁹ radicetur in mēte que eſt ps ſuperior hōis. Habuit etiā ſponſum valerianū quem ipſa traduxerat ⁊ nuptias celebrabat. Jn nupcijs autē cōſueuerūt fieri magna cōuiuia diſſoluta ſolacia deferri varia veſtiū ornamenta ⁊ dici verba laſciua. Alij q̄dem diuerſis epulis ſe ingurgitant. iſta tamē biduanis ac triduanis ieiunijs ſe macerabat. Alij ſe veſtimētis mollib⁹ induebant. iſta cilicio membra domabat. Alij verba vana ⁊ laſciua dicebāt. iſta vero euangeliū abſconditum in corde ſuo portabat. ⁊ nec dieb⁹ nec noctibus a colloquijs diuinis ⁊ orōe ceſſabat. Secunduȝ p̄comiū eſt. quia ipſa fuit chriſti ſponſa. cum dr̄. Amator fact⁹ ſum forme illi⁹. Jſtam autem pulchritudinem virginalem per q̄tuor ↄſeruauit Primo per corpis macerationē. quia cilicio membra domabat ⁊ corp⁹ continuis ieiunijs macerabat. Legitur. ij Macha. xiij. q iudas interfecit maximū elephantoꝝ cum hijs qui ſuppoſiti erāt. Maxim⁹ elephantoꝝ. i. dyabol⁹. ⁊ hij qui ſuppoſiti ſunt. ſcȝ caro et mūd⁹ p quos dyabol⁹ pugn̄t. Qui g̃ vult ſuare corpis mūdiciā: dȝ interfice dyabolū ne malas ſuggeſtiōes immittat. carnē ne laſciuiat. ⁊ mūdū ne delectāmēta offerāt. Scđo p deuotā orōneȝ. q2 ſicut dr̄ de ea. mō īterpellabat āgl̄os vt ↄſuarēt ſuā v̄ginitatē. ⁊ mō apl̄os vt ↄſuarēt ſue fidei ſinceritatē. mō mat̄es vt it̄ ſupplicia darēt ↄſtātiā. mō ↄfeſſo. vt ↄfitēdo fidē darēt. mō v̄gi. vt ſuā ↄſuarēt mūdiciā

Tercio p ſermonis dei otinuā medi
tatōez. Vñ dr̄ q̄ euāgelium xp̄i ab
ſconditū gerebat ī pectore. p̄s. In
corde meo abſcondi eloq̄a tua ⁊c̄.
Verba ei dñi ſūt ſagitte ⁊ carbones
p̄s. Sagitte potētis acu. cū car. deſo
Sagitte. iō carnē ofigūt p timorez.
Ps̄. Confige timore tuo carnes me
as. Carbones ideo vrūt p amorem.
p̄s. Vre cor̄ meum ⁊ renes meos.
Quarto p ſuſpecte familiaritatis vi
tatōez. Nō em̄ habebat familiarita
tez niſi cū pſonis ſcīs. ſicut cū vrba
no ep̄o ⁊ cū paupib⁹ quos ipſa nutri
ebat. Nā ſm Criſoſ. periculū magnū
ē mulierib⁹ deuotis familaritatē ha
bere cū viris duplici de cauſa. Vna
ē. q̄ muliēs ſūt incaute. ⁊ molles.
Quia incaute: idō cito decipiunt̄. q̄
molles: iō cito flectūtur. Virgibus
aūt ē maius piculū: ſicut idē dr̄ t̄plici
de cā. q̄ſcz ſūt incaute. ⁊ q̄ ſūt mol
les. ⁊ q̄ ſūt inexperte. Nō ei adhuc
ſūt experte fraudulentias atq̄ aſtu
tias hoīm. viduis vero ē maximū pe
riculū ⁊ hoc q̄druplici de cauſa Et q̄
ſūt icaute. ⁊ q̄ ſūt molles. ⁊ q̄ ſine
viri oſolatōe. ⁊ q̄ diuitiaꝝ ſuaꝝ ſūt
dn̄e. Terciū p̄conū ē q̄ fuit p̄di ca
trix glo̓ſa. cū dr̄. Doctrix ē em̄ diſci
pline dei. Predicauit aūt verb. exē
plis. ⁊ miracul̓. Verb vt fidē t̄nitati s
teneret̄. vt labori inſiſteret̄. vt mar
tiriū diligeret̄. vt mūdanā potētiaz
nō timeret̄ De p̓mo ponit exēplū ta
le. Sicut in vna aīa ſunt tria. ſ. inge
niū. memoria. ⁊ intellectus. ſic ⁊ in
vna diuinitatis eſſentia ſūt tres pſo
ne. De ſecūdo tale Glaciali tpe labo
rātib⁹ agricol̓ ſūt alij ociosi iocātes
et agricolas deridētes. Sz tpe eſtiua
li cum adueniunt glorioſi fructus
gaudentibus illis qui reputabantur
vani. flent qui videbantur vrbani
De tercio tale. Mori pro chriſto nō
eſt vitā p̄dē ſed mutare. dare lutū
et accipe auꝝ. dare vilē angulū et
accipe forꝝ plucidū. dare ſimplū ⁊ ac
cipe centupluz. De q̄rto tale. Pote
ſtas mundana ē qauſi vter vento re
plet⁹ quē ſi acus pupugerit oīs ↄti
nus rigor euaneſcit. Predicauit eci
am exēplo. q̄ cū fideles ad tria idu
ceret. ſcz ad martirium. ⁊ ſuſtētatio
nem paupeꝝ. ⁊ ad audiendū dei ver
bū. hec tria ſeruauit. q̄ ⁊ corp⁹ ſuū
martirio expoſuit. ⁊ oīa ſua pauperi
b⁹ erogauit. ⁊ v̓ba dei ſemp ī corde
portauit. Predicauit eciā in miracu
lis. quia coronas floꝝ d̓ paradiſo af
ferri fecit. angelos ſepe demōſtrauit
et vt Paul⁹ ap̄ls ad valerianū veni
ret obtinuit ⁊ vrbanū in vultu āge
lico demonſtrauit Tybuatiū ⁊ Vale
rianū ouertit Almachiū iudicē ſupa
uit. Animas tyburcij ⁊ valeriani in
celū aſcendētes demonſtrauit.

CCxciiij. Eodē die ſermo ſecūd⁹

Mulier diligēs corona ē viro
ſuo. Prouer. xij. Sancta Ce
cilia fuit diligens q̄ diligen
tēr deo ſeruiuit Et fuit corona ſibi ⁊
viro ſuo. Sibi q̄ coronā martirij ac
quiſiuit. Viro ſuo. q̄ ipſū ad fidē cō
uertit ⁊ ad coronam martirij anima
uit. Hinc eſt q̄ āgel⁹ duas coronas
de lilijs ⁊ roſis attulit ⁊ vnaz ſibi ⁊
alterā ſuo ſponſo dedit. Per lilium
virgitas ⁊ per roſas martiriuz deſig
nat̄. Per qd̓ ſignificatur q̄ merito
virgitatis ⁊ martirij debebant in ce
leſtib⁹ coronari. In premiſſis ergo
verb tria de ea notant̄. Primū q̄ ip
ſa diligēter deo ſeruiuit. cū dr̄. Muli
er diligēs. Quatuor ſiq̄dez a deo ac
cepit ſcz corp⁹ ⁊ aīam. tēp⁹. ⁊ res tē
porales. ⁊ de hijs deo ſeruiuit diligē
ter. Primo de corpe ſuo. Cum enim
triplex ſit etas corpis. ſcz iuuentus
que eſt quaſi vinuz purum. ſenect⁹
que eſt quaſi fex. ⁊ media inter has
duas que eſt quaſi vinum mixtum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

iſta noluit expectare maturã vel ſeni
lẽ etatẽ. ſed in ſua iuuẽtute ⁊ adole
ſcentia deo ſeruiuit. Ihere. ij. Recor
datꝰ ſũ tui miſerãs adoleſcẽtiã tuã.
Secũdo de corde ſuo. Cũ eñ in corde
ſint memoria. ĩtelligẽtia. ⁊ volũtas
ipſa deo dedicauit ſuã meõriã ꝑ diui
noꝝ bñficioꝝ recordatõeꝫ. ſuã ĩtelli
gẽtiã ꝑ verã de deo ꝯgnitõneꝫ. ⁊ ſuã
volũtatẽ ꝑ veꝝ amorẽ. Sꝫ multi ſunt
ꝗ memoriã dãt dyabolo hñdo in me
moria carnis ĩmũdicias ⁊ iiurias ſibi
factas. ⁊ volũtatẽ dãt mũdo diligẽ
do vanitates mũdanas. ĩtelligẽtiaꝫ
aũt volũt dare deo ꝑ fidẽ. Tales ſũt
quodãmõ deũ negãtes. ad Titũ. i.
Cõfitent̃ ſe noſſe deũ. factis ãt negãt
Sũt demoibꝰ ſimiles Iac. ij. Tu cre
dis qm̃ vnꝰ eſt deꝰ. demones credũt
et cõtremiſcũt. Sũt mortui. Iac. ij.
Fides ſine opibꝰ mortua ẽ. Tercõ di
ligẽter fuiuit deo de tpe ſuo. Cũ eñ
ſit t̃plex tẽpꝰ. ſcꝫ. pñs. p̃teritũ. ⁊ fu
tuꝝ. ipſa totũ expẽdit ad dei honorẽ
Dicit ãt Ber. ꝙ vere penitẽs nihil ꝑ
dit de tpe ſuo q2 ⁊ ſi p̃teritũ ꝑdidit.
reſtaurat ꝑ ꝯtritõeꝫ. ⁊ pñs tenet ꝑ
bonã opatõeꝫ. ⁊ futuꝝ ꝑ boni ꝓpoſi
ti firmitatẽ. Sꝫ multi ſũt ꝗ totũ tẽpꝰ
preteritũ vanitatibꝰ expenderũt. to
tũ pñs in mal' opibꝰ ꝯſumũt. futuꝝ
aũt deo dare volũt dicẽtes ſe adhuc
pniaꝫ facturos: cũ tñ dicat̃ Eccl. viij
Futura ꝗs nullo ſcire p̃t iudicio. Qr̃
to diligẽter fuiuit deo de rebꝰ ſuis:
q2 oĩa vendidit ⁊ paupibꝰ erogauit
Sũt ꝗ hñt tpalia ad ſupabũdantiã.
et de iſtis facẽ elemoſinas ẽ meritũ
magnũ. Sunt ꝗ hñt ad ſufficiẽtiã. ⁊
de iſtis facẽ elemoſinas eſt meritum
maiꝰ. De hijs duobꝰ dr̃ Thob. iiij.
Si multũ tibi fuerit abũdãter tribue
ſi exiguũ etiaꝫ libẽter ĩpartiri ſtude.
Sũt ꝗ hñt ad neccitatẽ extremã Et d̃
iſtis facẽ el'oas ẽ meritũ maximũ.
ſicut ptꝫ de vidua. Lu. xxi. Beata ei

Cecilia ſupflua nõ hũit ⁊ ſufficientiã
tribuit ⁊ neccãria paupibꝰ erogauit.
Secũdo fuit corona ſibi ex eo ꝙ co
ronã martirij acꝗſiuit: qđ ꝗdẽ marti
riũ ꝗnqꝫ ꝯmẽdabile reddũt. Primũ
eſt q2 magnũ ꝯtinet miraculuꝫ. tota
ꝗdẽ die ac nocte igne ſuppoſito ĩ cal
dario poſita fuit ⁊ mane illeſa exiuit
Eccl'. li. In medio ignis nõ ſũ eſtua
ta. Secũdũ ẽ. q2 ꝯtinet magnũ miſte
rium. Fuit eñ ter in collo pcuſſa vt
oñdat̃ ꝙ in noĩe t̃nitatis ſit paſſa Et
ſic fidẽ trinitatis edocuit v̉bo. miſte
rio ⁊ exẽplo. Terciũ. q2 ꝯtinet mag
nũ exẽplũ. Ipſa eñ pcuſſa triduo ſu
peruixit. in quo oĩa paupibꝰ tribuit
et oẽs quos ad fideꝫ ꝯuertit vrbano
cõmẽdauit. domũ ſuam ĩ ecciaꝫ edi
ficari fecit. In hoc dat nob̃ exẽplum
vt in extremis poſiti curaꝫ p̃ncipalit̃
habeamꝰ lꝫ tpalia paupibus diſtri
buere filios tutoribꝰ deũ timentibus
relinquere ⁊ domos nr̃as ĩ hoſpicia
paupeꝝ ꝯmutare. Quartũ eſt. q2 ha
buit magnã ꝓlongatõeꝫ Cũ eñ car
nifex tribꝰ ictibꝰ eã pcuſſiſſet: nec eã
decollaſſet: nõ fuit auſus quartam ꝑ
cuſſionẽ inferre. q2 ĩhibitũ erat a ro
manis ne decollãdus ꝗrtã pcuſſionẽ
acciperet. ⁊ ſic ſcã Cecilia vulneãta ſu
peruixit tribꝰ diebꝰ. Quintũ eſt. q2
cõtinet magnã deuotõeꝫ Cũ eñ eſſꝫ
ſemimortua: tñ ꝑ tres dies non ceſſa
bat deũ orare. deũ bñdicẽ. ⁊ ꝓpl'm ã
monere ⁊ in fide xp̃i ꝯfirmare. Ter
cio fuit corona ſponſo ſuo. q2 ipſum
cõuertit ⁊ ad martiriũ animauit Spõ
ſus ꝗdẽ ſuꝰ vt in legẽda ptꝫ erat ꝫe
lotipꝰ ꝑdolis deditꝰ. circa diuina ni
mis inſipidꝰ ⁊ ſupbus. Ipſa v̉o eãt
angelo in cuſtodiaꝫ tradita. ſemina
trix diuina: apis argumẽtoſa. ⁊ xp̃i
ouis manſueta. Quia igitur erat an
gelo in cuſtodiam tradita. ⁊ ille ꝫe
lotipꝰ: iõ ipſũ ꝫelotipũ ꝑ ãgelũ ama
torẽ terruit ⁊ ab amore carnali ꝯpeſ

cuit dicēs. Angelum dei habeo ama
torē: qui nimio zelo cuſtodit corp9
meū ⁊c̄. i. Cor. iij. Si q̄s templū dei
violauerit diſperget illū de9. Quia
erat ſeminatrix diuina ⁊ ille ydolis
dedit9: ideo ſemen fidei in eius corde
ſeminauit ⁊ ipſū ad fidem cōuertit.
Vnde dixit vrban9. Suſcipe ſeminū
fruct9 quos i cecilia ſeminaſti. Quia
erat apis argumentoſa ⁊ ille nimis
inſipid9: idcirco ipſum ſpeciali dulce
dine dulcorauit. Eccle. xi. Breuis i
volatilib9 eſt apis. ⁊ iniciū dulco
ris habet fruct9 e9. Quia ipſa ouis
manſueta ⁊ ille ſuperb9. ideo ipſum
tāq̄ agnū manſuetum peperit Vnde
dixit vrban9. nam ſponſum quem
quaſi leonem ferocē accepit ad te q̄
ſi agnum manſuetiſſimū deſtinauit.
Iſa. xi. Vitul9 ⁊ leo ⁊ ouis morabū
tur ſimul ⁊ puer pu9 minabit eos.
Vitul9 erat tiburti9 prius laſciuus.
Leo erat valerians p̄us ſuperbus.
Ouis erat cecilia manſueta ⁊ fecūda
Iſti morati ſunt inſimul ⁊ puer puu
lus. i. Vrban9 humilis minabat eos
qꝛ ceciliā ſemp nutriuit. ⁊ valerianū
et tiburtium baptiſauit.

CCxcv. Eodē die ſermo terci9

Breuis in volatilib9 eſt apis
et iniciū dulcoris hz fructus
ei9 ⁊c̄. Eccl. xi. Cecilia apis
vocata ē. ſicut teſtat̄ vrban9 dicēs.
Cecilia famula tua quaſi apis argu
mētoſa tibi deſeruit. In iſtis ergo v̄
bis predictis a ſal̄. ⁊ vrbano quinq3
implicant̄. ſ. ꝙ ſcā cecilia fuit apis ⁊
breuis apis. ⁊ volatilis apis. ⁊ mel
lificans apis. ⁊ argumentoſa apis.
Primo fuit apis inquantū exercita
uit ſe circa dulcedinē deuotōis. Mel
quidē generat̄ a rore ⁊ a flore miro
apis artificio. edificata d̄ cera domo
ne mel defluat ſed cōſeruet̄. Deuotō
quidē ſpūalis habetur a rore ſancti
ſpūs infundēte. Nu. xi. Cū deſcendēt
ros. ſcz gratie ſpūs ſancti deſcende
bat ⁊ manna ſcz deuotionis. ⁊ habe
tur a flore. i. puritate florida ꝓmerē
te Canti. i. Lectulus noſter floridus
Habetur apis artificio. i. ab exercitā
ti ⁊ meditanti aīo. p̄s. In meditatō
ne mea exardeſcet ignis. Conſerua
tur aūt i vaſe ſolido. i. p patientiā ⁊
perſeuerantiā firmā. Alias eni ſpar
gitur ſi p impatientiā frangit̄ Eccl.
xxi. Cor fatui quaſi vas cōfractū om
nem ſapiam nō tenebit. Secūdo fu
it apis breuis inquantū ſe exercita
uit circa humilitatem q̄ conſiderat̄.
et qꝛ breuis d̄r. ⁊ qꝛ mel ab ipſa ge
nerat̄. Per mel eni humilitas intelli
git̄. qꝛ mel eſt in fundo melius qꝛ de
celi rore generatū. oleū vero in ſuper
ficie meli9 eſſe phibet̄ ex eo ꝙ ē ter
reſtre ⁊ groſſum. Vinū vero meli9
eſt in medio ex eo ꝙ inter hec ē me
diocris nature. Per oleum ergo in
telligit̄ caritas q̄ eſt cōdimentū oīm
virtutū ⁊ iſta ē melior a ſupiori. qꝛ
quāto plus ad deū eleuatur: tāto p
ciosior inuenit̄. Per mel deſignat̄ hu
militas q̄ facit cor dulce ⁊ ſuaue Illa
aūt hūilitas maioris meriti exiſtit q̄
ad ima magis deſcēdit Per vinū itel
ligit̄ mentis iocunditas. iſta non dz
ſe nimis eleuare per ineptā leticiam
nec nimis ſe deprimere per ſeculi triſti
tiā: ſ; in medio cōſiſtē per modeſtiā.
ij. Cor. v. Siue mēte excedim9 deo
Ecce quō eleuabat ſe p caritatē ſiue
ſobrij ſum9 vob. ecce quō tz ſe i me
dio p ſobetatē. Deiñ ſbdit Exiſtimā
tes qm̄ ſi vn9 ꝓ oib9 mortu9 ē g̃ oēs
mortui ſūt Ecce quō p hūilitatē ſe d̄
ponebat. qꝛ ſe mortuuz reputabat.
Tercio d̄r apis volatilis inq̄ntuz ex
ercitauit ſe p ꝯtēplatōez. Apes autē
ad volandum per quatuor inducun
tur: ſcilicet per tempus ſerenum. per
abundantiaz florum. per dulce vinū
⁊ per ſonum. Sancta ergo Cecilia ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

deū volauit ꝑ ꝯtēplatōez · q2 in ea ſe
reītas fuit ꝯſcie. flos puritatis ⁊ mū
dicie · vinū iocūditatis iterne ⁊ ſon⁹
allocutōis diuine · Can · ij · Surge ꝓ
pera amica mea ⁊ veni · ſ · ad ꝯtēplā
dū · iā eīm hyems trāſijt imber abijt
et receſſit · Ecce ſerenitas ꝯſcie · Flo
res apparuerunt · ecce flos puritatis
et mūdicie · Vox turturis audita eſt
in terra nrā · ecce vox allocutōis diui
ne · q̄ vox turturis dr · q2 in aīa lamē
tū facit Et infra · Veni de libano Ec
ce vinū iocunditatis interne · de quo
vino dr Ozee xiiij · Memoriale eius
ſicut vinū libani · Vinuz libani ſcđm
glo · dr vinū pigmentatū qđ ē odo
rifer͛ · Quarto dr mellificās apis ī
quantū exercitauit ſe circa dulcē do
ctrinā ⁊ exhortatōez ꝑ quā multos
ad deū traxit · Sed notandū ꝙ apes
ſi multū de melle eis dimittat᷑ modi
cū opant᷑: ſed in ocīū reſoluūtur ſi ni
mis pau͛: q̄ſi ꝯturbate modicū opan
tur · ſi mediocrit᷑ ſollicite opantur ·
Per qđ dat᷑ intelligi ꝙ nimia dulce
do ⁊ lenitas in p̄latis facit ſubdituz
negligentē · modica vero ꝯpaſſio fa
cit ſubditū p̄cipitē · Tpata vero cor
rectio facit ſubditū eſſe feruentem ·
Neceſſe ē ergo vt ſit lenitas in ſeue
ritate · ⁊ ſeueritas in lenitate · Hinc
eſt ꝙ mel ponit᷑ ī medicinis amaris
triplici de cā · ſ · vt amaritudo medi
cine mellis dulcedīe tpet᷑ · vt ꝑ mel
lis dulcedinez medicina a mēbris at
trahat᷑ · vt a corruptōe medicina p̄
ſeruet᷑ · ꝑ qđ dat᷑ intelligi ꝙ qn̄ p̄la
t⁹ ꝓpinat ſubditis medicinā amare
increpatōis dz ipſā dulcorare melle
paterne ꝯpaſſionis · ⁊ tūc tal' ꝯpaſ
ſio ſuauit᷑ accipit᷑ ⁊ a mēbris aīe · ſcz
memoria · intelligētia ⁊ volūtate in
corpat᷑ ⁊ a pcti putredīe aīa p̄ſeruat᷑
Quinto dr argumētoſa apis · que
quidē ſagacitas attēdit᷑ quantuz ad
tria · Primo q2 cū ſpe ſubleuāte ha
buit timorē depmentē · Apis ei qn̄ ve
t⁹ imminet: lapillos intra pedes por
tat: ne p̄ ſui leuitate a vento rapiat᷑ ·
ſic ſcā Cecilia lapidē p̄cioſuz · i · euāge
liū ⁊ timorez diuinū ſp portabat ab
ſconditū: ne rapi poſſz ꝑ aliquē amo
rē mūdanū · Secūdo q2 hūit pruden
tiā totā ſuā vitā ꝯponentē · Sicut ei
dr in li · de animalib⁹ · apes ordinate
mella ꝯponūt · nā alie flores adducūt
alie đ florib⁹ rorē colligūt · alie alue
aria ꝯponūt · alie mellificationi intē
dūt · Sic eciā btā cecilia mō flores de
paradiſo colligebat quos angel⁹ ſi
bi detulit · ſcz lilia v̄gitatis ⁊ roſas
caritatis · mō rorē celeſtez · ſcz ſpūs
ſci grām q̄ ipſā germinare faciebat
Ozee · xiiij · Ero q̄ſi ros · iſrahel ger
minabit q̄ſi liliū · mō aluearium · i · cor
p⁹ ſuū ꝯponebat ⁊ cuſtodiebat · d ·
Fiat cor meū dn̄e ⁊ corp⁹ meū ima
culatū vt nō ꝯfūdar · mō mellificatō
ni intēdebat · i · dulci deuotōni inſiſte
bat · Tercō · q2 cū dulci exhortatione
hūit ſeueritatē deterrentē · Apis eīm
fugit ſalſuginē terre · ⁊ ſic dulcedinē
mellis tpat · Et inde ē ꝙ mel aliquā
tulū hz acuminis · ꝑ qđ dat᷑ intelligi
ꝙ ſci viri aliqn̄ verb dulcedis inſerē
dn̄t v̄ba ſeueritatis Vn̄ btā Cecilia
ſponſū ſuū p̄mo allocuta ē dulcit᷑ · d ·
O dulciſſime ⁊ amantiſſime iuuenis
⁊ c̄ · Deinde ipſū t͛ruit dicēs Ego an
geluz dei hēo amatorē: q̄ nimio zelo
cuſtodit corp⁹ meū: ħ ſi l' leuit᷑ ſenſe
rit ꝙ tu me amore polluto ꝯtingas
teipſū feriet ⁊ amittes florē tue g̅tiſ
ſime iuuētutis · Et ſic ipſū mollifica
uit dulcit᷑ alloquēdo · ⁊ pūgebat ip
ſū ḡuit᷑ deterrēdo.

CCxcvi · De ſcō Clemēte pp̄ ⁊ · i ·

QVis putas ē fidel' ſeruus ⁊
prudēs quē ꝯſtituit dn̄s ſup
familiā ſuā vt det ill' cibū in
tpe ⁊ c̄ · Mat · xxiiij · Scūs Clemens
q̄nq3 p̄uilegia hūit q̄ in p̄miſſis verb

annotātur. Primū eſt. q̄ꝛ fuit in mi
raculoꝝ opatōe fideliſſimꝰ. cum dr̄.
Quiſputas ē fidel̄. Noluit em̄ ī miā
cul̄ q̄ faciebat ſibi gloriā attribuē:ſ
deo. q̄ dicit Iſa. xlviij. Gloriā meā
alteri nō dabo. multa q̄dē miācula fe
cit q̄ ſibi nō attribuit:ſed oīa deo aſ
ſcripſit. Fecit aūt miracula maxie cir
ca ſyſinnīū ⁊ circa aque elemētū Nā
circa ſyſinnīū oñt iuſticiā magnā. cō
gruentiā. ⁊ miām Juſticiā quidē. q̄ꝛ
cū ad ecciam veniſſ ⁊ ſacramēta di
curioſiꝰ ſcire vellet: cecus effectꝰ eſt
Jo. ix. In iudiciū ego veni in mūdū
vt q̄ non vidēt videāt. ⁊ q̄ vident ce
ci fiant. Oſtēdit ſuā miām. q̄ꝛ ad pre
ces vxoris ipſū ſanauit Ps̄. Dn̄s illu
minat cecos. Oñt magnā ꝯgruentiā
q̄ꝛ cū crederet ligare Clemētē: ſaxū
ligabat. q̄ꝛ ꝯgruū erat vt hoīes lapi
dei lapides traherēt. ps̄. Similes ill̄
fiant q̄ faciūt ea ⁊c̄. Mirabilia etiā
oñt circa elemētū aq̄. ⁊ hoc multipli
citer. Primū q̄ntū ad aq̄ inuētionē.
ſicut ptꝫ q̄n agnꝰ locū ei oñt cū pede
et inde fontē aq̄ ꝓduxit. Secūdo q̄n
tū ad tēpli fabricatōez. q̄ꝛ manibꝰ
angelicis ī mari ſibi tēplū fabricatū
fuit Tercio q̄ntū ad maris exſiccatō
nē. q̄ꝛ ꝑ tria milia ſiccabat̄. Quarto
ꝑ pueri ꝯſeruatōnez q̄ ꝑ annū in ma
ri fuit ꝯſeruatꝰ. Secūdū ꝑuilegiū
eſt. q̄ꝛ fuit magna hūilitate ꝑditꝰ cū
dicat̄ ſeruꝰ. Cū ei q̄tuoꝛ ſint gn̄a ſer
uoꝝ. q̄dā ſunt de ācilla nati. q̄dā in
prelio acq̄ſiti. q̄dā cōducticij. q̄dam
empticij. Sc̄us aūt Clemēs hijs q̄tu
oꝛ modis reputauit ſe ſeruū. Fuit ei
ab ancilla. i. ab eccia in baptiſmo ge
neratꝰ Ps̄. Seruꝰ tuꝰ ego ſū ⁊ filiꝰ
ancille tue. Fuit a xp̄o in ꝑlio acquiſi
tꝰ. Xp̄s em̄ cū dyabolo preliū geſſit
et hūanū genꝰ ab eo excuſſit Iſa. xlij
Captiuitas q̄dē a forti tollet̄ Ro. vi.
Liberati a pctō ſerui aūt facti do. Fu
it a xp̄o mercede cōductꝰ. Mat. xx.

Ite in vineā meā ⁊c̄. Fuit p̄cio emp
tꝰ. i. Coꝛ. vij. Precō empti eſtis no
lite ſui fieri hoīm. Tercium. q̄ꝛ fuit
ph̄s eximiꝰ. cū dr̄. ⁊ prudēs. Ipſe ei
añ ꝯuerſionē fuit ph̄s ſtudioſus ⁊ cu
rioſus. poſt ꝯuerſionē fuit ph̄s xp̄ia
nꝰ. Studioſus q̄dē fuit ph̄s q̄ꝛ ſtudi
oſe q̄rebat q̄lit̄ anime imoꝛtalites ſi
bi pſuaderi poſſent. Jō ſcolas phoꝝ
frequētabat. ⁊ q̄n cōcludebat q̄ im
moꝛtal̄ erat: valde gaudebat. q̄n ve
ro cōtrariū: triſtis abſcedebat. Fuit
ph̄s curioſus. ſicut ptꝫ in q̄ōe de culi
ce ⁊ camelo quā ſcō barnabe fecit.
Poſt ꝯuerſionē aūt fuit ph̄s xp̄ianꝰ
Phia aūt xp̄ianoꝝ ē xp̄m crucifixū
ſcire. v̄ba curioſa vitare ⁊ iuincibi
lē eſſe. De p̄ma phia dr̄. ꝑ. Coꝛ. ij.
Nō em̄ iudicaui aliq̄d me ſcire inter
vos niſi xp̄m ihesū ⁊ hūc crucifixū De
ſecūda dr̄ ibidē. Nō in doctis hūane
ſapie v̄bis ⁊c̄. De tercia dt̄ Grego.
nazanzenꝰ Duo ſūt in celo q̄ terreri
non pn̄t. ſcꝫ deꝰ ⁊ angelꝰ. tercium ē
in terra. ſ. ph̄s xp̄ianꝰ. ph̄s quidē ve
lut icorpoꝛeꝰ ē ⁊ ipaſſibil̄. in oībus
vincit̄ pret̄ in animi lib̄tate. Quar
tū ē. q̄ꝛ fuit ſūmꝰ p̄latꝰ. cū dr̄. Quē
cōſtituit dn̄s ſup familiā ſuā. Succeſ
ſit ei btō petro in t̄bꝰ. ſcꝫ in ꝑōtifica
li dignitate. fidei veritate. ⁊ in vite
ſcītate. Btūs petrꝰ ſciēs paſſionē ſu
am iminē: ꝯgregatis fratribus dixit
eis Ecce fratres loco mei ordino vo
bis Clementem. qui michi ab inicio
vſq; ad finem comes in omnibus fu
it. Ecce quia ſucceſſit ei in pontifica
li dignitate Deinde ſubiungit beatꝰ
petrus. Ipſe enim totius predicatō
nis mee veritatem agnouit. Ecce q̄ꝛ
ſibi ſucceſſit in fidei veritate. Deinde
ſubiunxit. Quē pre ceteris exptꝰ ſuꝫ
deū colentē ⁊ hoīes diligentē. caſtū.
diuinis ſtudijs deditum. ſobriū. pati
entē. Ecce q̄ꝛ ſuccedit ei in vite pfe
ctione. Fuit em̄ pfectꝰ quo ad deum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Ideo dixit· deũ colentẽ· Quo ad pͥ
mũ· iõ dixit· hoies diligẽtẽ· quo ad
ſeipſũ· iõ dixit. caſtũ diuinis ſtudijs
deditũ ꝛc̃· Fuit dignꝰ platꝰ· qꝛ gre
gẽ ſuũ pauit vᵇ̃o· qꝛ multos ad fidẽ
cõuertit· ita ꝙ vno die q̃ngentos ꝛ
ampliꝰ baptiſauit Pauit exẽplo Vñ
dr̃ de eo ꝙ tãta moꝝ honeſtate pol
lebat: ꝙ xp̃ianis· iudeis ꝛ gẽtilibꝰ
cõplacebat· Pauit tpali ſbſidio· vñ
dr̃ ꝙ oim̃ paupeꝝ viduaruz ꝛ orpha
noꝝ noĩa ſcripta hẽbat· ꝛ eis ſuffici
enter ꝓuidebat· Quintũ ẽ· qꝛ fuit
doctor gr̃ioſus· cũ dr̃· Vt det illꝭ cibũ
in tp̃e· Ipſe eñ cibũ dei pp̃lo miſtra
bat ꝛ hoc in tp̃e oportuno· Sicut ei͂
dicit Criſoſ· Doctrina ĩ tp̃e nõ opor
tuno oblata nõ ꝓdeſt ſed nocz· ſicut
eſca ꝯtraria q̃ extra tẽpꝰ accepta Si
cut eñ idẽ dicit· infantibꝰ eſca muta
tur ſꝫm etatẽ· ſic in pp̃lo doctrina tẽ
peratᷓ ſꝫm v̾tutẽ· Vt aũt iſta doctria
a pp̃lo accepteᷓ: dꝫ attẽdere vt dicit
Augꝰ in li· de doc· xp̃ia· vt placeat·
vt pateat· ꝛ vt moueat· Btũs igiᷓ
Clemens p̄dicabat rõibꝰ claris ꝛ
auctoritatibꝰ veris· ꝛ ido placebat·
Nã gẽtiles rõibꝰ· iudeos auctoritati
bꝰ cõuincebat· i· Pet· iij· Parati ſp
ad ſatiſfactionẽ oĩpotẽti ꝛc̃· Predi
cabat ſermonibꝰ planis· ꝛ ido pate
bat Prouer· xiiij· Doctrina prudẽtiũ
facilꝭ· Predicabat miraculis ꝛ exem
plis· ꝛ iõ mouebat Ro· xv· Non ei͂
audeo aliq̃d loq̃ eoꝝ que per me nõ
efficit chriſtus·

CCxcvij· De eodẽ ſermo ſcũdꝰ·

Beatꝰ ſeruus ille quẽ cũ vene
rit dñs inuenerit vigilantẽ
et ſic facientez· xij· Iſtud re
fertᷓ ad· iiij· ſuperiora ad q̃ dñs ãmo
nuerat ſeruũ ſuũ· ſcꝫ vt vigilet cum
dt Vigilate· vt domũ ſuã cuſtodiat
cũ dt· Si ſciret pr̃familias ꝛc̃· Vt fi
delitᷓ ꝛ prudẽter ſeruiat cũ dt· Quis
putas ẽ fidelis ſuꝰ ꝛc̃· Et vt cibũ fa
milie tribuat cũ dt· Vt det illis cibũ
in tp̃e· Eſt ergo ſenſus Beatꝰ ſuus
ille quẽ cũ venerit dñs inuenerit ſic
facientẽ. i. vigilantẽ· domum a fure
cuſtodientẽ· fidelitᷓ ſeruientẽ ꝛ ſic ci
bũ familie tribuentẽ· In p̄dictis ver
bis duo tangũtur· ſcꝫ aduentꝰ dñi ꝛ
cõmendatio ſui. Aduentꝰ dñi nota
tur cũ dr̃· Cum venerit dñs· Tunc
autẽ dñs ad ſeruũ ſuũ clementez ve
nit: qñ ipſũ de hoc mũdo vocauit In
qua vocatione ſcũs clemẽs beatꝰ fu
it qꝛ ꝓ ipſo mori ꝓmeruit· Paſſus
eſt q̃dẽ ꝓ xp̃o quadruplex genꝰ mar
tirij· Primũ fuit in ꝯpaſſione afflicto
rũ· De quo dicit Greg̃· Qui dolorez
exhibet in aliena neceſſitate crucez
portat in mẽte· Iſtã ꝯpaſſionẽ ſcũs
clemẽs hũit· qꝛ patrẽ ꝛ matrẽ ꝛ du
os frẽs p· xxx· ãnos p mũdum errã
tes inuenire nõ potuit· ꝛ ſi ꝯpatien
dũ eſt miſerijs alioꝝ: multo ſ fortiꝰ af
flictionibꝰ ꝛ doloribꝰ noſtroꝝ Secũ
dũ fuit in patiẽtia aduerſoꝝ· de quo
dicit idẽ Greg̃· Sine ferro martires
eſſe poſſumꝰ ſi patiam in animo verã
citer cuſtodimꝰ· Et iſtud martirium
beatꝰ Clemẽs hũit· qꝛ oibꝰ bonis fu
it ſpoliatꝰ ꝛ a ſede ſua fuit deiectus
Sed in oibꝰ patiens ẽ inuentꝰ Heb·
x· Nam ꝛ vinctis ꝯpaſſi eſtis· Hoc
quantũ ad p̃mũ· ꝛ rapinã bonoꝝ ve
ſtroꝝ cũ gaudio ſuſcepiſtis· hoc quã
tũ ad ſecundũ· Terciũ martirium fu
it in dilectione inimicoꝝ· de quo dt
Gre· Ferre ꝯtumelias ꝛ odientez ſe
diligere martiriũ eſt in occulta cogi
tatione· Beatꝰ clemẽs magnã cõtu
meliã ẽ paſſus qñ tãq̃ malefactor ꝛ
homicida exilio ẽ dãnatꝰ Sꝫ tñ ꝛ ini
micos ſuos dilexit corde ꝛ ſuiuit ope
et ꝓ eis orauit ore· Mat· v· Diligi
te inimicos ꝛc̃· Quartũ martiriũ ẽ·
qꝛ ſbmerſꝰ ẽ· ligata ad eꝰ collũ ãcho
ra ĩ ꝓfũdũ· Vñ poterãt orare ꝛ dicẽ
cũ pp̃ha· Nõ me demergat tẽpeſtas

aq̄. Tempeſtas q̄dē aque ipſū nō de merſit. qꝛ manib⁹ angelicis tēpluʒ ꝑ patū inuenit. Profundū v͛o ipſū ab ſorbē nō potuit qꝛ ei⁹ aīa ad celū vo lauit. Pute⁹ maris os ſup eū claudē nō potuit. qꝛ p tria miliaria mare ſe aperuit. Secūdo ponit̄ ꝯmēdatio q̄ in q̄tuoꝛ ꝯſiſtit vt ſup̄dictū ē. Prio in vigilādo Ad pfectā vigilātiā tria req̄runt̄ ſm Aug̃. i li. ſolilo. vt ocl'os h̄eat q̄b⁹ vti poſſit vt aſpiciat ⁊ vt vidat Qui ēgo vult pfcē vigilaē oʒ q̄ oculos ſanos h̄eat. ne ſcʒ ſit in eis trabs ſupbie. Mat. vij. q̄ āt vides feſtucā i oculo fris ⁊ c̄. ā lutū cupidi tatis t̄rene. ſicut accidit i thob. Ps. Oculos ſuos ſtatu. decli. in t̄rā. Aut ignis ardētis ꝯcupiſcētie Ps. Supce cidit ignis. ⁊ n̄ viderūt ſolē Etiā oʒ q̄ aſpiciat. ps. Reſpice in faciē xp̄i tui. Xp̄s eī h̄uit faciē candidā. rubi cūdā ⁊ electā. cādidā. i. liuidā. in pa tibulo. rubicūdā h̄ebit in iudicio. ele ctā in regno. Can. v. Dilect⁹ me⁹ cā did⁹ ⁊ rubicūd⁹ ⁊ c̄. Ergo reſpice fa ciē xp̄i tui ſic pallidā ⁊ ꝯpatiaris. ſic rubicūdā vt terrearis. ſic electā vt iocūderis Oportet etiā q̄ videat. nō aūt p̄t h̄o deū videꝛ niſi a ſeip̄o moria tur. Exo. xxxiij. Nō videbit me h̄o ⁊ viuet. Hō em̄ aliq̄n d̄t terrenitatē. aliq̄n carnalitatē. aliq̄n ſēſibilitatē. Eſt ḡ ſēſus Nō videbit me h̄o ⁊ viuet .i. q̄ viuat vita t̄rena. carnali vel ſē ſibili. ſ3 oʒ q̄ t̄rena deſpiciat ⁊ carna lia abnegat. ⁊ ad ſpūalia itelligētiaʒ erigat. Secūdo ꝯſiſtit officiū ſui in domū a fure cuſtodiēdo Rā ſm Criſ ſup Mat. Fur. i. dyabol⁹ q̄tuoꝛ furat̄ .ſ. auꝝ ſapie. āgētū eloq̄ntie. veſtes v͛tutū ⁊ litheamia grāꝝ. Furat̄ q̄dā aurū ſapiētie diuine ⁊ ponit lutū ſa pientie mūdane. de q̄ d̄r. i. Coꝝ. iij. Sapia h⁹ mūdi ſtulticia ē apd̄ deū Fu rat̄ argentū eloquētie. i. v͛ba edifica tōis ⁊ imittit v͛ba detractiōis Gal.

v. q̄ ſi inuicē mordetis ⁊ comeditis: videte ne ab inuicē ꝯſumamī. Furat̄ veſtes virtutum ⁊ opeꝝ bonoꝝ ⁊ im mittit veſtes ſordidas vitioꝝ. quas veſtes ap̄ls abnecēdas eē āmōnet. Ro. xiij. Abnciā⁹ opa tenebraꝝ ⁊ c̄. Furat̄ etiā litheamē cādidū grē ⁊ po nit litheamē ſordidū remordētis cō ſcie. d̄ quo d̄r Iſa. xxiij. Subt⁹ te ſter. ti. ⁊ opi. tu. erūt ver. Tercō ꝯſiſtit officiū boni ſui i prudēt ⁊ fidelr ſuiē do. Sic ⁊ btūs Clemēs prudēt ⁊ fide liter deo ſeruiuit. quia pecuniā domi ni ſui augere ſciuit. naʒ ſicut dicitur Math. xxv. vni dedit quinq; talēta id eſt exterioꝛuʒ ſciētiam quinq; ſen ſuū miniſterio occupandā ⁊ exercēn dam que triplex eſt. ſcʒ politica perti nēs ad regimen ciuiū. domeſtica per tinēs ad regimen familie ⁊ priuata pertinēs ad regimen ſuiipſi⁹. Tunc em̄ alia quinq; talēta lucratur: quā do ſe a ſenſibili volūtate cuſtodiēs: alios etiā ab hijs āmonēdo ꝯpeſcit. Alijs autē dedit duo. ſcʒ intellectū ⁊ opatōeʒ. Tūc etiā alia duo lucrat̄: q̄n p̄dicādo ⁊ operādo. i. v͛bo ⁊ exem plo ad ſimilia alios inducit. Alijs āt dedit vnū. i. intelligētiā ſcripturaꝝ. Iſti āt vel abſcōdūt ſub t̄ra auaricie vel i ſudario toꝛporis ⁊ negligētie ⁊ nō ponūt ad menſā ſacre ſcripture.

Qrto officiū boni ſui ꝯſiſtit in cibū familie t̄buēdo Cib⁹ aūt v͛bi dei ſm Criſ. p̄mo dʒ maſticari p meditatō nē. Sicut ei cib⁹ n̄ maſticet̄ ei⁹ ſapor nō ſētit̄: ſic nec v͛bū d̄i Vn̄ illa aīalia erāt immūda q̄ cibos nō ruminabāt Poſtea dʒ ad ſtomachū trahi p me moꝛie ip̄reſſiouē. Sicut ei cib⁹ maſti cat⁹ nō ꝓdeſt n̄ fuerit ſtomacho tra dit⁹ ſic nec ſmo n̄ fuerit meōꝛie ꝯm dat⁹ Tercō dʒ ad diūſa mēbra deri uari Mēbra āt aīe ſūt ei⁹ v͛tutes. q̄ dā ei v͛ba d̄nt deriuari ad vegetādū fidem. quedā ad nutriendam ſpem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

quedã ad nutriendũ caritatẽ. ⁊ ſic
de alijs. Quarto dñt icorpari vt. ſ.
animã in nouitate vite trãſmutent
Non eñ cor mutat vbuz. qꝛ cor aua
ri non poſſet trahere verbũ dei ad cõ
ſentiendũ ꝓprie auaricie. nec cor ſu
perbi. nec cor luxurioſi: ſed potius v
bũ dei mutat cor qꝛ d auaro facit pi
um. de ſuperbo manſuetuz. ⁊ de luxu
rioſo caſtũ. ideo aſſimulat̃ ſurculo ar
bori inſito. q totam naturã arboris
ad ſe trahit Jaco. i. Suſcipite inſitũ
verbũ qd pt ſaluare aĩas veſtras

CCcxviij. De ſancta Katherina
Sermo prim9.

Multe filie ↄgregauerũt diui
tias. tu ſupgreſſa es vniuer
ſas. Prouerb. vlti. Int̃ cete
ras filias dei q ſpirituales diuitias cõ
gregauerunt btã Katherina diuitia
ſpirituales ↄgregauit. immo ceteras
virgines poſt vgĩnẽ dei ſupgreſſa fu
it merito vgitatis. martirij. ⁊ pdica
tionis. Primo igit̃ ſupergreſſa ẽ vni
uerſas in diuitijs quas acqſiuit me
rito vgitatis. Tanto nãqꝫ vgitas
maioris ẽ meriti: quãto retrahentia
plura hꝫ. Talis fuit virgitas beate
katherine. Primo retrahetem habu
it iuuentutẽ. qꝛ erat. xviij. annoꝝ.
Juuent9 autẽ multis ẽ cauſa laſciuie
Eccles. xi. Juuent9 ⁊ voluptas va
na ſũt Sed iuuent9 ſibi nocere nõ po
tuit. qꝛ cordis maturitatez ſeruauit
Sap. iiij. Cani enim ſũt ſenſus hoĩs
et etas ſenectutis vita immaculata.
Secũdo hũit pulchritudinem. Vnde
dicitur qꝛ erat icredibilis pulchritu
dinis ⁊ omnĩuz oculis ãmirabilis vi
debatur. Pulchritudo autẽ mulieri
b9 eſt cauſa ruine. Ezech. xvi. Vñs
fiduciã i pulchritudine eius fornica
ta eſt. Prouer. xi. Circulus aure9 in
narib9 ſuis mulier pulchra ⁊ fatua.
ſed pulchritudo ſibi nocere nõ potu
it qꝛ de pulchritudine interiori ſolũ

modo curauit. Ps. Omnis glã ei9
filie regis abintus. Tercio hũit reꝝ
abũdantiã ⁊ fertilitatẽ. qꝛ patri ſuo
regi in diuitijs magnis ſucceſſit. et
iſta abũdanti multis ↄſueuit eſſe cã
luxurie. ps. Prodijt qſi ex adipe ini
quitas eoꝝ. Et iſtud eciã btẽ kathe
rine nocere nõ potuit. qꝛ in abũdan
tia ſeruauit tẽperantiã. Prouer. xiij
Eſt eñ diues cũ nichil habeat. ⁊ eſt
paup cũ in multis diuitijs ſit. Quar
to hũit libertatẽ ⁊ ſecuritatẽ. qꝛ ſui
et ſuoꝝ dña remãſerat. Nimia autẽ
libertas ⁊ ſecuritas in muliere ẽ pe
riculoſa. Ecci. vij. Filie tibi ſũt ſerua
corp9 illaꝝ. ⁊ nõ oſtẽdas faciem hi
larẽ ad illas. Jſtud autẽ ſibi nocere
nõ potuit. qꝛ licet hũit libertatẽ: ha
buit tñ dei timorẽ. Prouer. vl. Mu
lier timẽs deũ laudabit̃. Quinto paſ
ſa ẽ magnã ſollicitatõez Sollicitata
quidẽ fuit magnis munerib9 ⁊ terro
ribus Multe ei muliẽs ſũt q muneri
b9 obediũt ⁊ terroribus cedũt Fuit.
munerib9 ſollicitata. qꝛ tirãnus tria
ſibi ꝓmiſit q muliẽs multũ appetũt
ſcꝫ diuitiaꝝ copiã infinitã. dignita
tẽ maximã. ſcꝫ qꝛ ſecũda eſſꝫ poſt re
ginã. gloriaz immenſam. ſcꝫ qꝛ in fo
ro ſibi ſtatuaz erigeret. ⁊ ipſam ab
omnib9 adorari iuberet. Sed iſtud
beate katherine nocere non potuit.
qꝛ diuitias ↄtempſit. dignitatem re
ſpuit ⁊ gloriam mundana; abhorru
it. Vñ dixit tyrãno perſuadenti ſine
talia dicere: que nephas eſt eciã co
gitare. Fuit eciam ſollicitata terrori
b9 ac pulſata cõminatõib9 ⁊ tormẽ
tis. Et iſtud ei nocere nõ potuit. qꝛ
pro xp̃o etiã mori nn timuit. Mat. x
Nolite timere eos q occidũt corp9 ⁊
poſtea nõ hñt ampli9 qd faciãt Se
cũdo ſupgreſſa ẽ alias vgines in di
uitijs qs acqſiuit: merito pdicatõis
Quãuis ei mulierib9 ſit inhibitũ of
ficiũ pdicatõis qbuſdã tñ ſcis vgib9

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

fuit officiũ predicãdi a ſpũ ſcõ cõceſ
ſũ q̃dã ꝓrogatiua gratie ſingularis.
Jpſa em̃ vbũ dei p̃dicauit ⁊ multos
ab errore cõuertit. Et quãtũ ad hoc
vniuerſas alias ſupgreſſa ẽ. Alie em̃
cõuertebãt hoĩes populares. hec au
tẽ ↄuertebat regias ⁊ p̃ncipes. ſicut
vxorẽ maxentij imꝑatoris ⁊ prophi
riũ principẽ militũ. Alie cõuertebãt
hoĩes ſimplices ⁊ illitteratos. hec ãt
cõuertit. ſ. rethores ⁊ phõs Alie ha
buerũt aliquã ſapiam a deo infuſã.
hec aũt preter ſapiam infuſã fuit ſtu
dijs oĩm liberaliũ artiũ erudita Alie
cõtẽte erãt ſimplici eruditõe De hac
dicit̃ ꝙ ꝑ varias cõcluſiones ſilogiſ
moꝝ allegorice. diſerte ⁊ miſtice cuꝫ
ceſare diſputauit. Alie in p̃dicando
habuerũt ſapiam ſufficientẽ. hec ãt
habuit ſciam excellentẽ. Vñ impera
tor dixit. Eſt apud nos puella ſenſu
et prudẽtia incõpabil̃. Habuit etiaꝫ
eloquentiã. vñ dixit idẽ. Audiuim⁹
tuã eloquentiã ⁊ miãti ſum⁹ tuã pru
dentiã. Habuit ↄſtantiã. Vñ ipſa di
xit Fac quecũqꝫ aĩo ↄcepiſti. paratã
nãqꝫ me videbis ad oĩa ſuſtinenda.
Habuit etiã in loquẽdo magnaꝫ ef
ficatiã. Vñ dixerũt rethores. Null⁹
añ nos ſtare vnq̃ꝫ potuit: quin conti
nue vinceret̃. hec aũt puella ſic nos
in admiratõeꝫ ↄuertit: vt ↄtra ipſaꝫ
aliq̃d dicere: aut oĩno neſciamus. a
ꝑcit⁹ formidem⁹. Tercõ ſupgreſſa ẽ
vniuerſas ĩ diuitijs q̃s acq̃ſiuit me
rito martirij. Alie q̃deꝫ vnũ vel duo
martiria paſſe ſunt: ſꝫ btã katherina
q̃ntuplex ge⁹ mãtirij paſſa fuit. Pri
mũ gen⁹ ẽ. qꝛ fuit ſcorpioĩb⁹ flagella
ta. Scdm. qꝛ fuit lacerata ĩ obſcuriſſio
carcere fuit clauſa. Terciũ ẽ. qꝛ fuit
fame cruciata. Quartũ ẽ. qꝛ fuit ſup̃
rotas horribiles extẽſa. Q̃ntũ eſt. qꝛ
fuit decollata Sꝫtñ ↄtra acerbatõeꝫ
haꝝ penaꝝ q̃nqꝫ adiutoria hũit diui
naꝝ ↄſolatõnũ. Que em̃ fuit lacerata
et flagellata: fuit poſtmodum ab an
gelis celeſti vnctione ꝑũcta. ſicut ĩ
legẽda continetur. Que in carcẽ ob
ſcuriſſimo clauſa fuit: ibidẽ celeſti lu
ctu ⁊ claritate eſt ꝑfuſa. Que fue
rat fame cruciata fuit columba cibũ
deferente nutrita. Que fuit ſupra ro
tam extenſa: fuit ab angelo ſoluta
et rota ꝑnit⁹ diſſipata ⁊ multitudo
gentilium interfecta. Que fuerat de
collata: fuit in monte ſynay angelo
rum manibus deportata.

CCxcix. De eadẽ ſermo ſecund⁹.

Adamauit eaꝫ rex pluſq̃ꝫ om
nes mulieres. habuitqꝫ gra
tiam coram eo ſuper omnes
mulieres ⁊c̃. Heſ. ij. Jſtã vba que
legũtur de regina Heſter: que inter
pretat̃ eleuata in populis conuenire
poſſunt btẽ katherine que fuit gene
re regina que modo eſt in populis
eleuata ⁊ nobis in patronam cõceſ
ſa. Jn quib⁹ verbis tria dicũtur. ſcꝫ
Rex. i. xp̃s eam adamauit in vita. g̃
tiam ſibi dedit in morte ⁊ miſericor
diam ſibi fecit poſt mortem. Pri
mo nãqꝫ adamauit eã in vita. Amo
ris em̃ ſpõſi ad ſponſã duo ſũt ſig̃ ⁊
vna eſt cã. Vnũ ſignuꝫ eſt qñ vir ip
ſã eiſdem ⁊ p̃ciosis veſtib⁹ induit ſe
cũ. Xp̃s ſponſus triplici veſte ẽ indu
tus. ſ. candida ꝑ puritatem. rubea
ꝑ paſſionẽ. ⁊ varia ꝑ virtutũ vari
etatem De hijs trib⁹ dꝛ Can. v. Dile
ctus me⁹ candid⁹ ⁊c̃. Jſtas veſtes
ĩduit xp̃s beatã katherinã ſcꝫ albas
ꝑ vgitatẽ ⁊ purpureas ꝑ paſſiõeꝫ.
et feruẽtẽ caritatẽ. ⁊ variã ꝑ vtutũ
multiplicatõeꝫ De hijs duob⁹ dꝛ. ꝓ.
vl. Stragulatã fecit ſibi veſtẽ q° ad
vnũſtã ſm glo. ſtragulata veſtis ẽ q̃
varietate textuẽ ↄficta ſolꝫ. Biſſus ⁊
purpuã ĩdumẽtũ e⁹ quo ad alia duo
Scdm ſignũ ẽ ꝙ multis g̃tijs eã p̃ue
nit. Dedit nãqꝫ ſibi q̃dã ãgelicũ. ſ. v
gitatẽ ſuare qd ẽ ꝓpriũ ãgeli Lu. xx

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Equales em̄ ſūt angel' ⁊c̄ . Quoddā
diuinuȝ . ſ . gcioſe p̄dicare qd̄ fuit ꝓ
priū officiū xp̄i Lu . iiij . Alijs ciuitati
b⁹ opȝ me euangeliſare regnuȝ dei
q2 ideo miſſus ſū Quoddā ſpūale . ſ .
mortē ꝓ xp̄o ſubire . Phil' . i . Vobis
datū eſt ꝓ xp̄o non ſolū vt in eū cre
datis : ſed eciā vt ꝓ illo patiamini .
Eſt enim vltimū terribiliū . q2 vltra
mortē null⁹ p̄t aliq̄d pati maius . De
hijs tribus dr̄ Pro . vl . Accinxit forti
tudine lūbos ſuos quo ad ṽgitateȝ .
Roborauit brachiū ſuū quo ad mar
tirij magnanimitateȝ . guſtauit ⁊ vi
dit qm̄ bona ē negociatō ſua . quo ad
predicatōis graciositatē   Cauſa āt
potiſſima q̄re vir vxoreȝ diligit eſt .
qm̄ filios ſibi generat ſapiētes . Et
btā katherina xp̄o filios ſapiētes ge
nerauit qn̄ . l . rethores ad fidē xp̄i cō
uertit Iſtos autē generabat ⁊ alios
doctrinis miracul' ⁊ exēplis Apo . iiij
De throno ꝓcedebāt fulgura voces
et tonitrua . Thron⁹ dei fuit btā ka
therina in cuius aīa de⁹ reqeuit : a q̄
procedebāt voces p̄dicationū . fulgu
ra miraculoꝝ ⁊ tonitrua exemploꝝ
Exēpla nāq3 ſcōꝝ quedam tonitrua
ſūt q̄ excitare debent . in pctīs aīas
dormientes .   Secūdo xp̄s btē kathe
rine pre ceteris ſcīs fecit grām ī mor
te . Quedā nāq3 ꝑuilegia ſcīs ī mor
te conceſſit ꝑticulariter q̄ oīa in mor
te btē katherine ɔceſſit vniuerſalit' .
Primū ē xp̄i viſitatio . Et iſtud fuit
in Johe euāgeliſta . ad cuius trāſitū
xp̄s cū diſcipulis ſuis venit . Et iſtud
ſilr̄ in btā katherina fuit . q2 cū eſſet
in carcere : xp̄s cū multitudine ange
loꝝ ⁊ hoim ad eā deſcēdit . Et iſtud
atteſtatur ꝑuilegio ſpecial' amoris
Quia enim xp̄s beatū iohem ⁊ ſcāȝ
katherinā ſpeciali amore dilexit : iō
ad eos ſpecialit' in morte venit . Jo .
xiiij . Si q̄s diligit me ⁊c̄ . ⁊ ſeq̄tur .
ad eū veniem⁹ ⁊c̄ . ſecūdū ē ſpūalis
refectio . ⁊ iſtud fuit in beata maria
magdalena q̄ ſpūalib⁹ refectionib⁹
paſcebat' . Iſtud eciaȝ fuit in btā ka
therina . cui in carcere exiſti de⁹ p co
lumbā miniſtrabat . ⁊ iſtud atteſta
tur ɔtēptu mūdane dilectiōis Quia
igit' carnales delectatōes btā kathe
rina ɔtēpſit : iō celeſtib⁹ ɔſolatōib⁹
paſcebat' . Hinc ē q̄ q̄n cito filijs iſrl'
defecit farina de egypto receperunt
māna de celo . Terciū eſt petitionum
exauditio . Et iſtd̄ fuit in ſcō Blaſio
et in ſcā Margareta . q2 in ſua paſſi
one deū rogauerūt . vt q̄cūq3 in noīe
ipſoꝝ aliq̄d a deo peteret obtinēt Et
iſtud fuit in ſācta Katherina : q̄ ideȝ
a deo petijt ⁊ ipetrauit . Et iſtud at
teſtatur ſue magne ſcītati . Vnde dr̄
de viro ſcō in pſalmo . Clamauit ad
me ⁊ ego exaudiā eū ⁊c̄ . Quartū ē
celeſtis ianue reſeratio Et iſtud fuit
in beato Stephano q̄ celos apertos
vidit . Et iſtud eciā fuit in ſcā kathe
rina cui vox de celo dixit . Veni dilcā
mea . Ecce tibi celi ianua ē apta . Et
iſtud atteſtat' ſue magne pfectiōi .
Celū nāq3 aperit' viris pfectis marti
rib⁹ ⁊ baptiſatis . Sancta igit' kathe
rina fuit valde pfecta . martir p̄ciosa
et ſuo ſanguine baptiſata . Quintuȝ
eſt āgeloꝝ acceſſio . Et iſtud fuit in
beato Martino ad cui⁹ obitū angeli
acceſſerūt . Et iſtud eciā fuit in ſācta
katherina cui in morte āgeli obſeq̄a
preſtiterūt . Et iſtud atteſtat' ſue v
gitati . Quia em̄ angeli ſūt v̄gines p
naturam et ipſa fuit virgo per gra
tiam libent' angeli cuȝ ipſa morabā
tur Ecci . xxvij . Volatilia ad ſibi ſimi
lia ɔueniūt .   Sextū ē lactis emana
tio . Et iſtud fuit in beato paulo a cu
ius corpe vnda lactis effluxit . Iſtud
eciā fuit in katherina q̄ ꝓ ſanguine
lac dedit . Fuit eciā de numero ſcōꝝ
De quibus dicitur Treñ . iiij . Nitidio
res lacte . Septimuȝ eſt diuine lucis

chꝛuſcatio. Et iſtud fuit in btō Pe
tro in cuiꝰ martirio magͣ lux emicu
it ⁊ cū ipſa luce aīa in celū aſcendit.
Iſtud etiā fuit in btā katherina q̄ cū
fuiſſʒ in tenebroſo carcē incluſa magͣ
claritas ibi reſplēduit Et iſtud atte
ſtatᷓ ſue magne fame ⁊ lucide cōuer
ſatōi. Sap̄. iiij. O q̄ꝫ pulchra ē caſta
generatio cū claritate. Tercio xp̄us
btē katherine magnā miſericordiā fe
cit poſt mortē. Et iſta mīa in tribus
attēdit. Primo qꝛ corpꝰ eius mirabi
liter hōrauit qn̄ ꝑ angelos ipſā ſepe
liri fecit Angeli em̄ corpꝰ eius ad mō
tē ſynai itinē pluſq̄ꝫ. xx. dierꝫ deduxe
rūt ⁊ ibi hōrifice ſepelierūt. Iſa. xi.
Erit ſepulchꝝ eiꝰ glorioſū. Et in hoc
aſſimilatᷓ ſcō clemēti: cui āgeli i ma
ri monumētū fabricauerūt. Et iſtud
atteſtatᷓ ſue magne ſapie. Sepulta
nāqꝫ eſt btā katherina in mōte vbi
dn̄s deꝰ moyſi ſapiam ſuā dedit. Se
cūdo qꝛ corpꝰ eius ꝓdigio magno il
luſtrauit qn̄ de eiꝰ mēbris oleū ema
nare fecit. Et in hoc aſſimilatᷓ btō Ny
colao de cuiꝰ corpe oleū emanat. Et
iſtud atteſtatᷓ ſue magne mīe. qꝛ ꝑ
oleū mīa deſignatᷓ. Tercio qꝛ eiꝰ aīe
trecētena p̄mia dedit Dicitᷓ em̄ Mat.
xiij. q̄ꝫ ſemē iactū in ṫrā bonam facit
fructū. aliud triceſimū. aliud ſexage
ſimū. aliud centeſimū. Terra bō faci
ens fructū triceſimū ſūt boni cōiuga
ti q̄ cū fide ṫnitatis decalogū ſeruaue
rūt. ⁊ idō p̄mia. xxx. hēbūt. Terra bō
faciēs fructū ſexageſimū ſūt boni ↄti
nētes q̄ cū ſex opibꝰ miſcdie decē pre
cepta cuſtodierūt. ⁊ idō. lx. p̄mia poſ
ſidebūt. Terra bō faciēs fructū cente
ſimū ſunt v̓gies. ꝑdicatores. ⁊ mar
tires: q̄ de leua p̄ntis vite trāſeūt ad
dextrā celeſtis patrie. Et qꝛ btā Ka
therina p̄dicatrix ⁊ martir extitit: idō
ipſa trecentena p̄mia a deo recepit.
Dicitᷓ em̄ de ſcīs Iſa. lxi. In terra ſua
duplicia poſſidebūt Ille nāqꝫ q̄ tm̄ fu
erūt virgines habebūt premia cente
na ſimplicia. Ille autem que fuerūt
virgines ⁊ martires habebūt cente
na duplicia. Ille q̄ fuerūt virgines
martires. ⁊ predicatores ſicut bea
ta katherina hēbūt centena triplicia

CCC. De eadē ſermo terciꝰ.

Simile ē regnum celorꝫ the
ſauro abſcōdito in agro ⁊c̄
Mat. xiij. Regnum celorum
poteſt intelligi beata katherina in q̄
xp̄s regnauit per gratiam. Ideo ſimi
lis eſt theſauro abſcondito in agro.
Ager iſte fuit animus katherine in
quo creuit ⁊ floruit lilium puritatis
roſa caritatis. ⁊ viola humilitatis.
In iſto agro abſconditus eſt theſau
rꝰ martirij ſiue paſſionis aſſumpte ⁊
theſaurꝰ diuine ſapientie. ⁊ v̓ginalᷓ
mundicie ⁊ celeſtis glorie. ⁊ iſte eſt
ille theſaurꝰ. de quo dicitur. i. Cor.
iij. Si quis autem edificat ſuper fun
damentum hoc aurum. argentum ⁊
lapides precioſos. ⁊c̄. In iſto agro
inuenitur aurum martirij. de quo di
citur Sap̄. iij. Tanq̄ꝫ aurum in forna
ce ꝓbauit illos ⁊c̄. Sicut enim aurꝫ
malleatur ⁊ non frangitur: ſic bea
ta katherina multa tormēta eſt paſ
ſa ⁊ tamen in omnibꝰ fuit conſtās
firma. Fuit etiam martirium eius p̄
uilegiatum quātum ad tria. Primo
quia habuit honorabile obſequium.
Angeli enim conſueuere deferre am̄
mas: ſed ipſiꝰ corpus ſepelierunt. ⁊
tam obſequioſi fuerunt q̄ꝫ ſibi obſe
quium prebuerunt tam in vita ſua.
ſcilicet quādo ipſe angelus in confli
ctu cum rethoribus ipſam ↄfirmauit
q̄ꝫ in ſuo martirio. ſicut quādo eius
plagas perunxit. ⁊ poſt mortē ſuā quā
do multitudo angelorū corpus eius
ad montem ſynay deduxit. Secūdo
habuit honorabile ſepulchrum. quia
in mōte ſynay eius corpꝰ fuit poſitū
et iſtud nō vacat a miſterio Hoc ei

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

attestat̃ ſue magne ſapie̅ ⁊ ſue mag
ne cu3 deo amicicie. ⁊ ſue magne ab
ſtinentie. Sepulta eſt nãq3 in mõte
illo in quo de9 legem ſue ſapie̅ dedit
moyſi. ⁊ in quo familiariter cu3 mo
yſe velut amic9 ad amicũ locut9 fuit
in quo moyſes .xl. dieb9 ⁊ noctib9
ieiunauit ad ſignificandu3 ꝙ beata
katherina dei ſapientia plena fuit. ⁊
cum deo ſingularem familiaritatem
habuit. ⁊ ab omni amore mũdi ab
ſtinuit. Tercio habuit miraculũ glo
rioſum. q2 de eius corpe oleum ema
nauit. per qd datur intelligi ꝙ ipſa
valde pia ⁊ miſericors extitit. Per
oleum enim mĩa ⁊ pietas deſignat̃.
Oleum namq3 habet v̓tutẽ penetra
tiuã Ps. Sicut oleum in oſſib9 eius
⁊ c. Impinguatiuã. ps. Impinguaſ
ti in oleo caput meum. Letificatiuã
ps. Vt exhilaret faciem in oleo. Le
uatiuam. q2 ſup ceteros liquores ele
uat̃. Per que datur intelligi ꝙ ipſa
mĩa ⁊ elemoſina dyabolum penetrã
do vulnerat cum ſit lancea dei Vnde
de elemoſina dicit̃. Eccl. xxix. Super
ſcutũ potẽtis ⁊ ſuper lanceam aduer
ſus inimicum ſuũ pugnabit. Deinde i
pugnat cum ſit adeps di. ps. Ex adi
pe frumenti ſatiat te Vñ dixit oliua
Iudicũ. ix. Nunquid poſſu3 deſerere
pinguedinem meam qua dij vtũtur
⁊ hoĩes ? Conſcientiam letificat cum
ſit vinũ. Vñ ps. Vinum letificat cor
hominis Vñ dixit vitis ibidẽ. Nunq̃d
poſſum deſerẽ vinũ meũ qd letificat
deum ⁊ homines ? Animam ad deu3
eleuat ⁊ ſibi aſſimilat: cũ ipſa ſit ima
go eius. Sicut enim oleum ſuperna
tat oĩb9 liquoribus: ſic miſericordia
animã ad dei ſimilitudine3 eleuat p̄
ceteris v̓tutib9 Lu. vi. Eſtote miſeri
cordes ſicut ⁊ pat̃ veſter celeſtis mi
ſericors eſt. Secũdo in iſto agro i
uentũ eſt argentũ diuine ſapientie
et eloq̃ntie. De qua dr̃ i ps. Eloq̃a
dñi eloquia caſta argentum igne ex
aminatũ ⁊ c. Eſt enĩ vt habet̃ Iaco.
iij. quedã ſapia de ſurſũ. ⁊ iſta eſt ſa
piẽtia diuina q̃dã eſt ſapia deorſũ ⁊
iſta ẽ ſapia dyabolica. Inter ſurſum
autẽ ⁊ deorſũ relinq̃tur quoddã me
dium. q2 inter ſapiam diuinam ⁊ dy
bolicam ẽ ſapia mũdana. Sapientia
autẽ diuina ↄſiſtit in dei ↄgnitione.
Ihere. ix. In hoc glorieẗ q̃ glat̃ ſcire
et noſſe me. In preceptoꝝ dei obſer
uatione. Aug9. Sapia dei eſt nõ elo
quia dei ſcire: ſed ſcd̃m eloq̃a dei in
dei ⁊ ꝓximi dilectione viuere Aug.
Ille tenet qd latet ⁊ qd pat; in diui
nis ſermonib9. qui caritatem ſuat
in morib9. Iſtã diuina3 ſapiam btã
katherina habuit. q2 ⁊ vnũ ſolũ deũ
cognouit ⁊ mãdata ⁊ ↄſilia ſuauit
et vſq3 ad morte3 ipſum dilexit. Sa
piẽtia autem mundana diuiditur in
tres ptes. ſc3 i ethicã que docet mo
res informare. ⁊ yconomicã q̃ doc3
familiã bene regẽ. ⁊ politicã q̃ doc3
vrbes ⁊ regna ſapient̃ diſponere
Primam ſapiam hũit btã katherina
que ſe omni v̓tute ⁊ moꝝ honeſtate
cõpoſuit. Secũdã hũit. q2 palaciũ ſu
um ⁊ familiã ſapient̃ rexit. Tercia3
hũit. q2 regnu3 ſuũ ꝓuide guberna
bat. Scd̃o ſapia mundana in tres p
tes diuidit̃. vt ibidẽ dicit Iacob9 ſc3
in terrenã. q̃ ↄſiſtit in appetitu cupi
ditatũ. Animalẽ q̃ ↄſiſtit in expletõ
ne voluptatũ. ⁊ dyabolicã que conſi
ſtit in appetitu honorũ. S3 tñ btã ka
therina pmã ↄtẽpſit inq̃ntũ omnia
terrena deſpexit. Secũdam inquan
tũ voluptates abhorruit ⁊ v̓ginitate3
ſeruauit. Terciã inq̃ntũ honores mun
danos deſeruit. ⁊ hũilitati ſe dedit.
Tercio in iſto agro inueniũtur duo
lapides p̄cioſi. Vn9 eſt v̓ginal̃ mun
dicia. ⁊ ali9 eſt celeſtis gloria Eſt eĩ
virgitas valde p̄cioſa deo. ⁊ iõ non
de nupta. ſed de v̓gine voluit naſci.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Et angelo· q2 a iohe euangeliſta v̓
gine noluit adorari· Et toti mūdo·
Vn̄ dt Jhero· ↄtra ioui· Roman⁹ po
pulus inquāto honore v̓gines ſemp
hūit· hinc apparet ꝙ ↄſules ⁊ impa
tores ⁊ in curribꝰ triūphātes· ⁊ oīs
dignitatis ḡdꝰ eis de via cedere ſoli
tꝰ eſt· Precioſitas nāqꝫ v̓gitatis ex
hoc apparet· q2 deus v̓gitatē multū
honorat· ⁊ multū glorificat· Multū
quidē honorat· q2 ipſas v̓gines facit
ioculatores ſuos· familiares ſuos do
micellos ſuos ⁊ ſeruitores ſuos Iſta
tria tangūtur· Apo· xiiij· vbi Johes
de v̓gibꝰ loq̄tur dicēs· Cantabāt q̄
ſi canticū nouū an̄ ſedē· ⁊ nemo pote
rat dicē illd· Ecce q2 ſūt ioculatores
dei· deinde ſbdit· Hij ſequūtur agnū
quocūqꝫ ierit· ecce q2 ſūt de familia
dei· deinde ↄcludit· Sine macula ſūt
ante thronū dei· Ecce q2 ſūt domicel
li ⁊ ſerui in mēſa dei· Patet etiā eiꝰ
precioſitas· q2 deꝰ ipſā v̓gitatē mul
tum glorificauit· Hoc ſignificatur ē
Apo· xij· vbi dr· Signū magnū appa
ruit in celo mulier amicta ſole· ⁊ lūa
ſub pedibꝰ eius· ⁊ in capite eiꝰ coro
na· xij· ſtellar· ⁊ in vtero hn̄s Ex q̄
bꝰ verb datᷣ intelligi ꝙ deꝰ v̓gines
ſcās coronabit in capite· idō dr· In
capite eiꝰ corona duodecim ſtellar·
Ornabit in corpe· idō dr· erat amicta
ſole· Decorabit in pede· idō dr· ꝙ lūa
erat ſub pedibꝰ eius tāq̄ ſcabellum
et fecūdabit in ꝑle· idō dr· ꝙ erat in
vtero hn̄s Xp̄m em̄ ſemp portabūt
in vtero p glorioſā fruitōez· Quar
to i iſto agro inuenitᷣ lapis p̄cioſus
celeſtis gl̄e· De quo dr Math· xiij·
Inuenta aūt vna p̄cioſa margarita
⁊ c̄· Hō nāqꝫ hꝫ res tpales ꝓpiquos
et corpꝰ ⁊ aīam· Tūc ergo oīa q̄ ha
buit vēdidit qn̄ ꝓ deſiderio regni ce
leſtis trena ↄtēnit· parētes deſerit·
corpꝰ morti exponit· ⁊ aīam rōi ſbij
cit· Iſto mō btā katherina regnū ce

lor emit· Naz cū eſſet filia regis ter
renū regnū ⁊ omnia mūdana ↄtēp
ſit· matrimoniū vnde filios ⁊ hēdes
habere potuiſſet vilipēdit· ⁊ corpꝰ
ſuū morti tradidit· ſenſualitatē ſuā
et rōni ⁊ p̄cepto dei obedire coegit
Iſta autē margarita celeſtis gl̄e eſt
valde p̄cioſa: de cuius p̄cioſitate dr
p̄· Cor· ij· Quod oculꝰ nō vidit nec
auris audiuit· nec in cor hoīs aſcen
dit que preparauit deꝰ diligentibus
ſe· Sancti enim viri merentᷣ videdo
corde per fidē· audiendo. i. obediēdo
aure cordis per operationem· diligē
do ⁊ amando corde p feruorem Sed
tunc plus recipient quā meruit ocu
lus fidei recte· vel auris obedientie
et opatōis bone vel cor caritatis fer
uide· Iſta margarita ⁊ lapide p̄cio
ſo celeſtis glorie deꝰ beatam Kathe
rinā hodie coronauit· Juxta illd p̄s·
Poſuiſti in capite eius coronā de la
pide precioſo·

CCCCi· De dedicatione eccleſie·
Sermo primꝰ·

Sanctificaui domū hāc quaz
edificaſti vt ponerez nomē
meuz ibi in ſempiternū· iij·
Re· ix· Iſta v̓ba dixit deꝰ Salomoni
poſtq̄ templuz dei edificauit ⁊ dedi
cauit· Feſtū nāqꝫ dedicatōis ē ma
gne auctoritatis· Trahit em̄ auctori
tatē a tpe legis nature· Gen̄· xxviij
Tulit Jacob lapidē quē ſuppoſueāt
capiti ſuo ⁊ erexit in titulū fundens
oleum deſup· A tempore legis ſcrip
te Exodi· vlti· Aſſumpto vnctionis
oleo vnges tabernaculū ⁊ c̄· A tpe
legis gratie Joh· x· Facta ſunt encę
nia iheroſolimis ⁊ c̄· vbi dicit Beda
loquēs de hac ſolēnitate Illam feſti
uitatez eo maiori deuotione celebra
re ↄuenit quo eā redemptori noſtro
gratiſſimam eſſe cognoſcimus: adeo
vt in ea ingredi templum ⁊ ſermo
nem ad populū facere ⁊ diuinitatis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſue ſacramẽta p andẽ dignatꝰ ẽ. In
pdictis ǵ verb tria notant̃. Primũ ẽ
domꝰ dei edificatio. cũ dr. quã edifi
caſti. Secũdũ ẽ ipſiꝰ domꝰ edificate
dedicatio. cũ dr. ſcificaui domũ hãc
Terciũ ẽ ipſiꝰ edificate ⁊ dedicate fi
nal' intẽtio. cũ dr. vt ponerẽ nomen
meũ in ſepiternũ. ¶ Circa pmuz no
tãdum ꝙ domꝰ dupl'r ꝯſiderari pt.
Aut ꝓut ẽ in fieri. ꝗ ꝓut ẽ in facto
eẽ. Si ꝓut ẽ in fieri: tũc tria reqrun
tur. de qbꝰ ſic dr Ambro. in exame.
Bonꝰ artifex pmo fundamẽtũ põit
fũdamẽto edificatõis poſito mẽbra
diſtinguit ⁊ adiungit ornatũ In hac
ergo domo dei q̃ ẽ eccia dei militãs
ponit̃ fundamẽtũ qđ ẽ xp̃s ihs. Ipſe
eñ xp̃s in edificio eccie ponit̃ in imo
p fidẽ velut lapis pmariꝰ .i. Cor. iij
Fundamentũ aliud nemo ponẽ pt p̃
ter id qđ poſitũ ẽ qđ eſt xp̃s ihs. Et
ponit̃ in ſũmo p ſpem tanꝗ̃ lapis an
gularis Ephe. ij. Ipſo ſũmo ãgulari
lapide xp̃o ihu. Ipſa eĩ ſpes dr lapis
angularis. q̄ hoïem cũ deo ꝯiungit
Ponit̃ in medio p caritatẽ tãꝗ̃ vin
culũ ſiue cementũ ad inuicẽ ipos fide
les ꝯiungẽs Col. iij. Sup oïa autem
hec caritatẽ habete qđ ẽ vinculũ per
fectõis Debet ãt ipſũ fundamẽtũ ad
orientẽ dirigi. ⁊ hoc ẽbꝰ de cauſis. đ
qbꝰ ſic dr Damaſ. li. iiij. Deꝰ padiſũ
in eden ad orientẽ plãtauit. vñ homi
nẽ trãſgreſſũ exulẽ fecit. ⁊ añ padiſũ
ex occidẽte hitare fecit. Tanꝗ̃ ergo
padiſũ exqrẽtes ⁊ ad ipſũ reſpicien
tes ad orientẽ adoramꝰ. Sed ⁊ deꝰ
crucifixꝰ ad occidentẽ reſpiciebat Et
ita adoramꝰ ad ipſũ reſpiciẽtes. ⁊
aſſumptꝰ ad orientẽ ſurſũ ferebatur
Et ita veniet queadmodũ viderunt
eũ euntem in celũ. Ipſum ergo expe
ctãtes ad orientẽ adoramꝰ. Fũdamẽ
to aũt edificatõis poſito mẽbra di
ſtinguũtur. q̃ ſunt ſacrariũ. chorus.
et corpꝰ. De qbꝰ ſic dr Richar. de ſã
cto victore. Sacrarium eccie ſignifi
cat ordinẽ virginũ. Chorꝰ vero ſigni
ficat ordinẽ continentiũ. ſed nauis ſi
gnificat ordinẽ ꝯiugatoꝝ Strictius
nãq̃ eſt ſanctuariũ ꝙ̃ chorus. ⁊ cho
rus ꝙ̃ nauis. Sic paucõres ſũt virgi
nes ꝙ̃ continẽtes. ⁊ ꝯtinẽtes ꝙ̃ ꝯiu
gati. Sãctior etiã eſt locꝰ ſanctuarij
ꝙ̃ chorꝰ. ⁊ chorꝰ ꝙ̃ nauis. Sic etiaꝫ
dignior ẽ chorꝰ virginũ ꝙ̃ ordo cõti
nentiũ. ⁊ continẽtium ꝙ̃ ꝯiugatoꝝ.
Tercio dꝫ adiungi ornatꝰ. q̄ ad lit
terã ipſa eccleſia debet ymaginibꝰ
et picturis decorari. Et hoc ꝓpter q̃
tuor. ſcꝫ ꝓpter rememoratõeꝫ. quia
ipſe imagines reducũt nobis ad me
moriam xp̃i paſſionem Propter exci
tandam deuotionẽ. quia ex viſione
talium excitatur in nobis deuotio.
Propter inſtructionem. q̄ in viſio
ne talium imaginũ layci inſtruũtur.
cum huiuſmodi imagines ſint quaſi
quidã libri ipſoꝝ laycoꝝ. Debet ec
cleſia etiam decorari ⁊ pingi imagi
ginibꝰ et ornari picturis. Propter
imitatõeꝫ ſanctoꝝ. q̄ layci vidẽtes
ſanctoꝝ martiꝝ paſſiones ⁊ circũſtã
tias p imagines expreſſas animãtur
ad ꝯſtantiã ⁊ v̓tutẽ. Secũdo domꝰ
põt ꝯſiderari ꝓut eſt in facto eẽ. Et
tũc tria ſimilit̃ reqrũtur. de qbus ſic
dicit Augꝰ in li. de trĩ. Bona domꝰ
eſt paribꝰ mẽbris diſpoſita. ãpla.
et lucida. Domꝰ ergo dei pmo dꝫ eẽ
paribꝰ mẽbris diſpoſita. Cũ eñ ſit
palaciũ regale: dñt ibi eẽ diſpoſita.
cenaculũ. ꝯſiſtoriũ. ⁊ cubiculũ. In ce
naculo nãq̃ rex ſuos reficit. In conſi
ſtorio vero cauſas audit ⁊ dirimit li
tes. In talamo vero quieſcit. In ec
cleſia ergo altare eſt cenaculum dei:
in quo fideles reficiuntur pane vite.
Johannis ſexto. Ego ſum panis vi
uus. Chorus vero eſt thalamus dei.
in quo requieſcit in deuota fidelium
orõne ⁊ laudatiõe. Pſ. In eccleſijs

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

benedicte dn̄o ⁊c̄. Corp⁹ ſiue nauis
eccīe ē ↄſiſtoriuꝫ dei: vbi rei reſoluū
tur in cōfeſſione. p̄s. Preamite dn̄o
in ↄfeſſione. Secundo dom⁹ dei dꝫ
eſſe ampla: de cui⁹ amplitudie dicit̄
Geñ. xxviij. Dilataberis ad orientē
et occidentē. ⁊ meridieꝫ ⁊ ſeptētrio
nē. Iſtā dilatatōeꝫ facit caritas que
tūc dilatat̄ vſqꝫ ad orientē qn̄ deum
diligit ſup oīa q̄ ē oīm p̄ncipiū ⁊ ori
go. Vſqꝫ ad occidētē qn̄ hō in ſe oīa
vitia mortificat ⁊ extinguit Vſqꝫ ad
meridiē qn̄ amicos diligit in deum.
Vſqꝫ ad aq̄lonē qn̄ inimicos diligit
ꝓpter deū. Tercio dom⁹ dei dꝫ eſſe lu
cida. Ideo in ipſa eccīa ample fene
ſtre vitree ↄſtruūtur vt ſcꝫ ab ipſis
illuminet̄. Per feneſtras vitreas p̄
lati ⁊ doctores intelligūtur Feneſtre
em̄ vitree q̄tuor bona in eccīa faciūt
Habēt em̄ lucē trāſmittē. a vento ⁊
procellis defēdere ⁊ eccleſiā decorare
et illitteratos p imagines erudire.
Sic ſancti p̄lati dn̄t populū illūmare
per doctrinā Phil. ij. Inter quos lu
cetis ſicut lūmaria in mundo v̄bū vi
te ↄtinētes. A ventis ⁊ ꝓcellis tēpta
tionū defendere p deuotā orōeꝫ. Vn̄
quidā rep̄hendūtur. Ezech. xiij. Nō
aſcendiſti ex aduerſo: neqꝫ poſuiſti
muꝝ ꝓ domo iſrl̄. Prelatus tūc ex
aduerſo aſcendit: qn̄ diuine iuſticie
clipeū orōnis opponit. Tunc opponit
muꝝ: qn̄ ponit intra deū ⁊ pctōrem
orōis ſue ſuffragia. Debet eccīaꝫ de
corare p honeſtā ↄuerſatōeꝫ Criſoſ.
Clerici nullā dn̄t habē maculaꝫ: nec
in v̄bo: nec cogitatu: neqꝫ in facto.
nec i opīone. qꝛ ipſi ſūt pulchritudo
et v̄t⁹ eccīe. ⁊ ſi mali fuerint totam
deturpāt eccīam. Debēt eciā ſimpli
ces ⁊ illitteratos inſtruere p opa bō
et exēpla. Mat. v. Sic luceat lux veſ
tra corā hōib⁹ vt videāt opa veſtra
bō. C Secūdo ponit̄ in p̄miſſis verbis
ipſi⁹ eccleſie edificate ↄſecratio: cuꝫ

dicit̄. Sanctificaui domū hāc. Deus
nāqꝫ ſcīficat auctoritate. pōtifices ve
ro ſcīficāt miſterio Sꝫ reuera eccīaꝫ
militantē de⁹ ſcīficabit in celo ⁊ ſcīfi
cauit in ſue paſſionis ſacramēto. et
quotidie ſcīficat ipōꝝ epōꝝ miſterio
De p̄ma ſcīficatōe q̄ ſcīficabit eccle
ſiā militantē i celo dr̄. i. Jo. v. Tres
ſunt q̄ teſtimoniū dāt in celo ſcꝫ i ec
cleſia triūphāte pr̄. v̄bū ⁊ ſp̄us ſcūs
Fili⁹ eā ſcīficat ponēdo ibidē ſuā pfe
ctā ↄgnitōeꝫ Sp̄us ſcūs ſuam pfectā
dilectionem. Pater ↄgniti ⁊ dilecti
eternā poſſeſſionē Aug. de ci. dei. Il
la ciuitas ſupna ē viget ⁊ amat. In
et̄nitate dei viget in veritate dei lu
cet. in bonitate dei gaudet. De ſecun
da ſcīficatōe qua eccīam ſcīficauit i
paſſionib⁹ ſacr̄mento ſubdit̄ ibidem
Et tres ſūt q̄ teſtimoniū dant in ter
ra. ſcꝫ ſp̄us. aqua. ⁊ ſanguis. Ipſe
em̄ eccīam ſcīficat p ſpiritū. i. aīam
quā poſuit vt ipſā viuificaret. Per
aquā q̄ de latere exiuit vt ipſā i bap
tiſmo abluēt. Per ſanguinē quē in
preciū effudit vt ipſā redimeret De
tercia ſcīficatōe q̄ quotidie eā ſancti
ficat auctōritate ⁊ epōꝝ miniſterio.
dr̄. ij. Para. vij. Vbi poſtq̄ ſalomō
templū edificauit ⁊ ↄſecrauit deus
ſic ſibi rn̄dit. Elegi ⁊ ſcīficaui locum
iſtū vt ſit nomē meū ibi in ſempiter
nū ⁊ pmaneāt oculi mei ibi cunctis
diebus ⁊ erūt aures mee erecte ad
orōeꝫ eius q̄ in loco iſto orauerit Ex
quib⁹ verb̄ habet̄ q̄ eccīa videt ocu
lis dī. noīat̄ noīe dī. viuit i corde dei.
et audiuit aurib⁹ dei. Quia igit̄ vi
det oculis dei nō p̄t errare. qꝛ noīat̄
nomine dei debēt eam oēs in reuerē
tia habere. qꝛ viuit in corde dei nūq̄
poteſt mori. Et quia audit auribus
dei nō poterit ab aliquo decipi. C Ter
cio ponitur finalis intentio. cum ſub
ditur. Ponam nomen meū ibi in ſē
piternū. Ad hoc enim ōnis eccleſia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cōſtruitur ⁊ dedicat̄ vt ibi nomē dei
honoret̄ ⁊ laudet̄ Et licet deꝰ in oībꝰ
horis ſit laudādꝰ. eccia tñ̄ ſeptez ho
ras elegit q̄s vt deꝰ in ilł laudet̄ iſti
tuit ex eo ꝙ ille hore ſūt ꝑuilegiate.
et a xp̄o ↄſecrate. Nā hora matutina
li fuit natꝰ. A iuda ⁊ iudeis captꝰ ⁊
illuſus. Ad iudiciū credit̄ eſſe ventu
rꝰ ſm̄ illud Mat. xxv. Media nocte
clamor factꝰ ē. Ecce ſponſus venit ⁊ c̄.
In hora p̄ma celū ⁊ terrā in ſeruitiū
hoīs creauit. Ad tēplū in hac hora p
ſonalit̄ venire ↄſueuit. Lu. xxi. Oīs
ppłs manicabat .i. mane feſtinabat
ad ipſū exiſtentē in tēplo. In hac eci
am hora xp̄us reſurgēs mulieribꝰ ap
paruit. In hora tercia xp̄s ad colūnā
vſq̝ ad ſāguinē flagellatꝰ fuit ⁊ ſen
tentiā ſue mortis accepit. q꜡ tūc iude
orū vocibꝰ crucifixꝰ fuit. In hac eciaz
hora ſpūm ſcūm in apłos deſtinauit
In hora ſexta Xp̄s in cruce eleuatꝰ
fuit. ⁊ clauis ↄfixꝰ. ſol fuit obſcura
tꝰ velut q̄buſdā veſtibꝰ nigris ſe idu
ens ⁊ mortē dn̄i ſui tribꝰ horis plan
gēs. In hac eciā hora Xp̄s in celum
aſcēſurꝰ cū apłis dulce cōuiuiū fecit
Iuxta illud Actu. i. Cōueſcēs p̄cepit
eis ⁊ c̄. In hora nona Xp̄s ſpūm emi
ſit. vulnꝰ in latē accepit. ⁊ ad celum
aſcēdit. In hora aūt veſpertina. ſac̄
mentū corpis ⁊ ſāguinis ſui iſtituit.
diſcipuloꝝ pedes lauit. ⁊ ī habitu pe
grini reſurgēs apparuit. Lu. vl. Ma
ne nobiſcū dn̄e. qm̄ aduefperaſcit.
⁊ c̄. In hora ↄpletoꝛij xp̄s ſanguine
as guttas ſudauit. de cruce depoſitꝰ
et in monumēto collocatꝰ fuit. ⁊ ia
nuis clauſis ad diſcipulos introiuit.

CCCij. Eodē die ſermo ſecūdꝰ

Edificauerūt tēplū dn̄i rex ⁊
filij iſrł. iij. Reg. viij. Sicut
tēplū dī dedicatū fuit a ſalo
mone ⁊ filijs iſrł. ita ⁊ nūc eccie de
dicant̄ a xp̄o rege pacifico auctorita
te. ⁊ a pontificibus ⁊ alijs clericis mi

noribꝰ miniſterio In ipſo aūt dedica
tionis officio fiūt plurima q̄ mag̃ ↄti
nēt ſac̄mēta. Primū ē. q꜡ pontifex ec
cleſiā ↄſecrandā tribꝰ viabꝰ circuit
ad oñ̄dendū qꝛ ↄſecrat̄ in honorē ſan
cte t̄initatis. vel ille t̄plex circuitꝰ ſig
nat tēpꝰ in quo deꝰ nō ceſſauit circui
re vt nobis poſſz ſalutē offerre. ſ. tē
pꝰ nature. legis ſcripte. ⁊ grē Nā in
tp̄e legis natuē miſit p̄riarchas. p̄s
Miſit moyſen ſeruū ſuū aaron quez
elegit. In tp̄e legis ſcripte miſit pro
phetas. Ihere. vij. Et miſi ad vos ō
nes ſeruos meos ꝓphetas p diez ſur
gēs diluculo ⁊ mittēs. In tp̄e legis
grē venit ipſe. Iſa. lij. Propt̄ hoc ſci
et ppłs meꝰ nomē meū in die illa. q꜡
egoipſe q̄ loq̄bar ecce aſſum Vel ille
triplex circuitꝰ ſigr̄ficat triplicē circui
tū quē fecit xp̄s in ipſiꝰ eccie militan
tis ↄſecratōez ⁊ ſalutatōez. Primꝰ ē
quo de celo venit in mūdū. Secūdꝰ
quo de mūdo deſcēdit ad limbū Ter
ciꝰ ē quo de limbo reſurgēs aſcēdit i
celū. Secūdꝰ ē q꜡ in quolibet circui
tu epiſcopꝰ cum baculo paſtorali ad
oſtium eccleſie percutit dicēs. Attol
lite portas principes veſtras ⁊ c̄. Illa
autem triplex percuſſio. ⁊ triplex ac
clamatio r eprēſētat triplex domini
um qd̄ xp̄s merito ſue paſſionis acq̄
ſiuit. ſcz in celo. mūdo. ⁊ in inferno.
Phił. ij. In nomine ihesu omne ge
nu flectetur. celeſtium. terreſtrium.
et infernorum. Acſi ipſo facto ponti
fex dicat. Ex quo chriſtꝰ dominium
habet in celo: vos principes id eſt an
geli aperite portas ⁊ mecum de cete
ro maneatis. Ex quo dominium ha
bet in inferno: vos porte infernales
id eſt demones eleuamini. ⁊ inde fu
giatis. Ex quo dominium habet in
mundo vos homines de cetero ibi
dem dominium non requiratis. Vn̄
ꝑmittit̄ ibidem in Ps̄. Hec eī eſt ge
neratio q̄rētiū eū: que. fa. dei Iacob

Tercium ē· qꝛ ipſa eccia tēr aqua bñ
dicta interi⁹ ⁊ exteri⁹ irrigat̄· Ad ſig
nificandū qꝫ xp̄s triplici vnda ſuam
eccleſiā irrigauit· ſcꝫ vnda fluminis
in baptiſmi regeneratōe· Phil̄· v·
Mūdās eā· ſ· ecciam· lauacro aque
in v̄bo vite· Vnda ſāguis in ſua paſ
ſione· Apo· vij· Lauerūt eas i ſāgui
ne agni Vnda flāminis in ſp̄us ſācti
miſſione· Ezech· xxvij· Effundā ſup
vos aquā mundā ⁊ mūdabimini ab
oīb⁹ inqnamētis veſtris· De iſta tri
plici irrigatōne dr̄· i· Joh· v· Tres
ſūt q̄ teſtimoniū dāt in terra· i· in ec
cleſia militāti· ſcꝫ ſp̄us Ecce vnda fla
minis ⁊ ſanguinis Ecce vnda ſāgui
nis Aqua· Ecce vnda aque Vel iſta
tripex irrigatio ſignificat tria gene
ra lacrimaꝝ q̄b⁹ anima q̄ ē templuꝫ
dei aſpergit̄ ⁊ irrigat̄· ſcꝫ Lacrimis
cōpunctionis ꝓ pctis ꝓpꝛijs Ps̄· La
crimis meis ſtratū meū rigabo· Lac̄
mis ꝯpaſſionis pro alienis miſerijs·
Jhere· ix· Quis dabit ocul̄ meis fon
tē lacrimaꝝ ⁊ c̄· Et lacrimis deuotio
nis ꝓ celeſtib⁹ deſiderijs· ps̄ Fuerūt
mihi lacrime mee panes ⁊ c̄· In iſta
autē aqua bñdicta q̄ eccleſia aſper
git̄ tria apponūtur· ſ· vinū· cinis· ⁊
ſal· qꝛ ad hoc qꝫ aqua lacrimaꝝ nr̄ā
cū bñ valeat lauare tria debem⁹ ap
ponere ſcꝫ vinū ſp̄ualis exultatōis·
Eccl̄· xxx· Nō ē oblectamentū ſupra
cordis gaudium· Cinerē· i· memoriā
mortis· Geñ· xviij· Loquar ad dn̄m
meū cū ſim puluis· Sal ſapide diſcre
tionis· Roma· xij· Racionale obſeq̄
um veſtꝝ Iſta autē aſperſio fit cum
yſopo· i· cū timore diuino· Sicut eni
yſop⁹ purgat fleuma pectoris· ſic ti
mor dei purgat peccatū mētis Ecci·
p̄· Timor dn̄i expellit pctm̄· Quar
tū ē qꝛ litteris grecis ⁊ latinis in pa
uimēto ſcribit̄ alphabetū· facta cru
ce de cinere ⁊ ſabulo· de angulo oriē
tis vſqꝫ ad angulū occidētis: qd̄ q̄de
rep̄ntat ꝯiunctionē vtriuſqꝫ ꝑpl̄i: iu
dei ſcꝫ ⁊ gētilis in fide vera ꝑ crucem
xp̄i actā: ita qꝫ ille q̄ erāt dexter fc̄us
eſt ſiniſter· Et q̄ erat in capite fc̄us
eſt in cauda ⁊ ecōuerſo· Deu· xxviij
Ipſe erit in caput ⁊ tu eris in cauda
Vel illa tal̄ ſcriptura duob⁹ ordib⁹
facta ſignificat dei p̄cepta in duab⁹
tabul̄ ſcripta· Et iō talis ſcriptura
fit in cruce de cinere· ⁊ zabulo facta
ad innuēdū qꝫ ſi hō vult faciliter dei
p̄cepta implere: dꝫ hr̄e memoriā dn̄i
ce paſſiōis ⁊ crucis Vn̄ greg̃· Si paſ
ſio xp̄i ad memoriā reducat̄: nichil ē
qd̄ nō equo animo toleret̄· Debꝫ ha
bere memoriaꝫ ſue mortis· Grego·
Valde ſe ſollicitat in bono ope: q̄ ſp̄
recogitat de extremo fine· Debꝫ eci
am hr̄e ꝯſideratōeꝫ ꝓpꝛie īfirmitatis
qꝛ ſcꝫ ad inſtar zabuli hō eſt ſterilis
et infructuoſus· niſi a dei gratia ad
iuuet̄· ij· ad Coꝝ· iij· Non qꝫ ſufficiē
tes ſum⁹ aliq̄d cogitare a nob̄ q̄ſi ex
nobis Quintū ē· qꝛ duodecim cru
ces in eccl̄ie parietib⁹ depingūtur Ip
ſa eī crux ſancta ē xp̄i vexillū· Vnde
cantat̄· Vexilla regis ꝓdeunt· Crux
eſt bacul⁹ xp̄i· Geñ· xxij· In baculo
meo trāſiui iordanē iſtū· i· mundum
iſtū Crux ē lect⁹ xp̄i: in quo ipſe req̄
uit· Can· i· Indica mihi vbi paſcas
vbi cubes i meridie· Quia igit̄ crux
eſt vexillū xp̄i· iō in eccl̄ia ꝯſecranda
cruces depingūtur· vt oſtēdat̄ qꝫ il
la eccl̄ia eſt dn̄o xp̄i dominio ſubiu
gata· Vnde ⁊ apud regalē magnifi
centiā obſeruat̄· vt cū aliq̄ ciuitas ei
tradit̄ vexilla regis erigūtur Haſta
autē fuit lancea· Tela fuit caro mū
diſſima depicta colore nigro liuoris
rubeo ſanguinis· ⁊ alba innocentie
et puritatis Depingūtur autē duode
cim cruces· qꝛ duodecim apoſtoli hoc
vexillū ꝑ vniuerſū mūdū deferētes
ipſum chriſti dominio ſubiugarunt·
Quia crux ē bacul⁹ dei· iō ipſe cruces

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

depingūtur: vt demones terreant̄. ⁊
inde fugiāt. Criſ. Vbicūq3 demōes
ſignū crucis viderint: territi fugiūt ba
culū timētes vñ plagam accepernt.
Quia crux ē lectꝰ xp̄i: iō depingūtur
cruces ad īnuēdū ꝙ ſicut xp̄s de cru
ce nō deſcēdit: ſed in ea mortuꝰ fuit.
ſic ⁊ ipſe hō de cruce pñie nō dʒ deſcē
dere: ſed ī ea ꝯſtant̄ dʒ pſeuerare. No
luit em̄ xp̄s de cruce deſcēdere: nec ꝓ
matris ſue ꝯpaſſione. cū ſciret ipſā val
de dolē. Lu. ij. Tuā ipſiꝰ aīam gladi
us ptrāſibit. nec ꝓpter iudeoꝝ irriſi
onē. Mat. xxvij. Pretereūtes ei mo
uebāt capita ſua dicētes. Vah q̄ de
ſtruis tēplū dei. ⁊ poſt triduū reedi
ficas illud. Nec ꝓpt̄ ipſoꝝ fallacē per
ſuaſionē. Ibidem. Si rex iſrl̄ ē deſcē
dat de cruce ⁊ credemꝰ ei. Nec ꝓpter
vehementē ſui corpis dolorē. Treñ. i.
Attēdite ⁊ videte ſi ē dolor ſimilis ſi
cut dolor meꝰ. Sic ⁊ hō de cruce pñie
non dʒ deſcēdere. nec ꝯpaſſiōe ſuoꝝ
parentū. nec irriſione. nec ſupboꝝ.
nec pſuaſiōe amicoꝝ. nec auſterita
te penaꝝ. ¶ Sextū ē. ꝗ ipſe cruces il
luminātur ⁊ criſmate inūgūtur. Illa
em̄ duodecim lūmaria añ cruce poſi
ta ſigficāt duodecim apl̄os q̄ vexillū
crucis p vniuerſū mūdum deferētes
ipſū p tria xp̄i dominio ſbiugarūt. ſ.
p lumē ſapie. Mat. v. Vos eſtis lux
mūdi. Per odorē bone fame q̄ ſignifi
cat̄ p balſamū. ꝑ. Coꝝ. ij. Xp̄i bonꝰ
odor ſumꝰ deo in oī loco. Et p nitorē
cōſciētie q̄ ſigficat̄ p oleū. ij. Coꝝ. i.
Gloria nrā hec ē teſtimoniū ꝯſcie nrē.
Illi etiā q̄ crucē pñie aſſūpſerūt. iſta
tria ſimilit̄ dn̄t hr̄e. ſcʒ lumē ꝯuerſa
tiōs honeſte. Mat. v. Sic luceat lux
veſtra corā hoibꝰ ⁊c̄. balſamū redo
lētis fame. Eccl̄. xxiiij. Sicut cynamo
mū ⁊ balſamū aromatizās dedi odo
rē. ⁊ oleū deuotōis interne. ꝑs. Im
pinguaſti in oleo caput meū ⁊c̄. De
hoc etiā ſcribit̄. i. Joh. ij. Vnctio eiꝰ

docet vos de oibꝰ. Ber. Qui inciat̄
a timore crucē xp̄i portat patient̄. q̄
proficit ī ſpe: portat libēter q̄ ꝯſum
mat̄ in caritate: āplectit̄ eā ardent̄.
Ecce oleū balſamū ⁊ ignis. Qui em̄
portat crucē patiēter iā vnctꝰ ē oleo
grē ꝑuemiētis q̄ port̄ libēter vnctꝰ ē
balſamo grē ꝓficiētis. q̄ aūt portat
ardēter iſlāmatꝰ ē igne grē pficiētis
¶ CCCiij. Eodē die ſermo terciꝰ

Hodie ſalus huic domui fcā
ē ⁊c̄. Lu. xix. Quādiu hō in
hac vita ē: pctōr ē. Et iō dei
recōciliatōis indigēs eſt. Jō neceſſe
erat vt aliq̄ domꝰ inueniret̄ in qua
iſta recōciliatō celebraret̄. Hō autē
nō poterat aſcēdē ad domū celeſtē:
ꝗ nimis erat alta. Nec deꝰ poteāt de
ſcendē ad domū terreſtrē. ꝗ nimis
erat imūda. Jō voluit deꝰ vt fiēt do
mꝰ ꝯmunis. ſcʒ eccīa dedicata que ſi
nō eſſet corporea nō eſſʒ domꝰ hoim
ſi nō eſſʒ dedicata: non eſſet dei habi
taculū. Et ꝗ pctōres vbiq3 ſūt ī mū
do: ideo deꝰ talē domū vbiq3 voluit
cōſtrui. ⁊ dedicari. ⁊ in ea oblatōeʒ
mūdā offerri. Malach. i. In oī loco
ſacrificat̄ ⁊ offertur nomini meo ob
latio mūda. Qñ autē eccīa dedicat̄:
tūc ipſi dn̄o manapat̄ ⁊ ab oī demo
nū poteſtate eripit̄. ⁊ ideo bñ dicit̄.
Hodie huic domui ſalꝰ facta ē. No
tandū autē ꝙ ꝓpter q̄tuor cauſas ec
cleſia dedicatur. ¶ Vna cā ſumit̄ ex p
te dei. Secūda ex pte angeli. Tercia
ex parte noſtri. Quarta ex parte de
monis. ¶ Prima ergo cauſa ſumitur
ex parte dei. quia efficitur domus di
gna dei ad habitandum. ij. Paral̄.
vij. ⁊. iij. Reg. ix. Oculi mei erunt
aperti ⁊ aures mee erecte ad orōneʒ
eiꝰ qui ī loco iſto orauerit. Elegi nā
q3 ⁊ ſanctificaui locum iſtum vt ſit
nomē meū ibi in ſempiternū ⁊ pma
neant oculi mei ⁊ cor meū ibi cūctis
diebꝰ. Ex quibꝰ verb habet̄ ꝙ deus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

in eccīa ↄſecrata ponit oculos ſuos aures ſuas · nomē ſuū ⁊ cor ſuū · Habet eni ibi oculos ſuos qbꝰ videt deuotōez bonoꝝ · genufleriōes ⁊ lacrimas ipoꝝ · qbꝰ eciā videt in deuotōne maloꝝ ſupfluitate s veſtimētoꝝ ac ornamētoꝝ · Eccī · xxiij · Oculi dn̄i multo plꝰ lucidiores ſūt ſup ſolē ⁊ circūſpiciētes oēs vias hoim ⁊c̄ · Habꝫ eciā aures ſuas qbꝰ audit orōes ⁊ lacrimas oim fideliū · Jſa · xxxviij · Audiui orōez tuā ⁊ vidi lacmas tuas · Quibꝰ eciā audit v̓ba vana ⁊ detractoria multoꝝ · ⁊ maxime mulieꝝ in eccīa loquentiū · iō dt apl's · i · Coꝝ · xiiij · Mulieres in eccleſijs taceant · Habꝫ eciā ibi nomē ſuū qd eſt xp̄s q̄ interptat̄ vnctꝰ · Olim q̄dē nomē ſuum eāt terribile ⁊ inflexibile: p̄s ait Sanctū ⁊ terribile nomē eiꝰ Sꝫ mō eſt vnctū · ⁊ iō factū eſt ad miſericordiā flexibile ⁊ valde amabile · Cāti · p̄ · Oleū effuſū nomē tuū · Habꝫ eciā ibi cor ſuū · qꝛ dignos ⁊ deuotos q̄ ſūt ibi amat · īdignos vero ⁊ malos qui ſūt ibi ↄdēnat ⁊ odit · Tales ſūt illi de q̄bꝰ dr̄ Jo · ij · Dn̄s eiecit de tēplo oues ⁊ boues ⁊ nūmulărioꝝ effudit es · ⁊ menſas ſbuertit · ⁊ hijs q̄ vendebāt colūbas dixit ⁊c̄ · Odit eciā luxurioſos tāq̄ hoies beſtiales · p̄s · Compatꝰ ē iumētis inſipiētibꝰ · ⁊ ſimil' fcūs ē ill' · Odit p̄latos ſupbos q̄ cornu ſupbie volūt ceteros vētilare · Odit clericos auaros q̄ volūt mercimonia exercē · Odit p̄latos ſymoniacos q̄ dona ſcī ſpūs volūt vendē · Si eni deus in eccīa ↄſecta hꝫ cor ſuū ⁊ nos merito dēmꝰ ibi hr̄e cor noſtꝝ · ne de nob̄ dicat̄ · illd̄ Jſay · xxix · Populꝰ hic labijs me hōrat · cor aūt eoꝝ lōge ē a me · Secūda rō ſumit̄ ex pte āgeli · qꝛ ipſa eccīa ↄſecta · ē angelꝰ gratꝰ locꝰ ad miniſtrādū · Miniſtrāt eni āgeli q̄drupliciter · Primo qꝛ ſacdoti miſtrāti ⁊ celebrāti aſſiſtūt Grego · Quis autē fideliū dubiū hr̄e poſſꝫ in ipſa īmolatōis hora ad ſacdotis vocē celos aperiri atq; in illo ihēſu xp̄i miniſterio angeloꝝ choros adeē · ſūmis yma ſociari ⁊ terrena celeſtibꝰ iungi · Secūdo miniſtrāt · quia orōes fideliū deo offerūt · Vn̄ dr̄ i canone · Jube hec pferri p manꝰ ſci angeli tui ⁊c̄ · Thob · xij · Qn̄ orabas cū lacmis: ego obtuli orōnez tuā dn̄o · Tercō miniſtrāt qꝛ fideles ab īſidijs demonū cuſtodiunt · ſcꝫ dū ad eccīaꝫ veniūt ⁊ dū ibi ↄſiſtūt · ⁊ dū inde exeūt ⁊ recedūt · Judith · xiij · Cuſtodiuit me angelꝰ dn̄i ⁊ hinc eūtē ⁊ ibi cōmorantē ⁊ inde huc reuertentem · Quarto miſtrāt · qꝛ pſallētibꝰ ſe cōiungūt · p̄s · Preuenerūt pncipes coniuncti pſallētibꝰ ⁊c̄ · Jpſi eni angeli pſallētes ad eccīam p̄cedūt · iō dicit̄ preuenerūt pncipes · ⁊ cū deo pſallētibꝰ pſallūt · iō ſubdit̄ · cōiuncti pſallētibꝰ Jpſi in medio aiaꝝ deū alacriter ⁊ infatigabilit̄ laudātiū aſſiſtūt ideō ſubdit̄ · Jn medio iuuēculaꝝ deuotionē · Pſallentiū xp̄o ipſi accēdūt iō ſubdit̄ · Tympaniſtriaꝝ Per tympanū eni xp̄s itelligit̄ in quo ē forma ſpica.i. diuinitas et̄na · Pellis extēſa.i. caro crucifixa Melodia.i. aia oī gaudio ⁊ iubilatōe repleta Jlle aūt aīe ſunt tympaniſtrie que ad xp̄i diuinitatē ⁊ paſſionē ſunt dulcit̄ affecte · Tercia racio ſumit̄ ex pte hois · qꝛ ē hoi valde vtilis ad obtinēdū qd petijt · Hoīes eni in eccleſijs dedicatis obtinē pn̄t ⁊ affluentiā oim bonorū ⁊ remotionem maloꝝ Jbi eī obtinētur oīa bona · ſcꝫ celeſtia · ſpūalia et terrena · Vn̄ poſtq̄ Salomō tēplū dedicauit ad deum p̄ces effudit: rogās vt exaudiret populum in loco illo orantem: cui deus ſic reſpondit vt habetur · ij · Parali · vij · Si clauſero celū ⁊ pluuia non fluxerit ⁊ mādauero ⁊ p̄cepero locuſte vt deuoret

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

terrā· ꝯuerſus aūt ppl'ſ egerit pn̄iaꝫ
exaudiā de celo ⁊ ſaluabo terrā eoꝝ
Deꝰ ꝗ̃ pctōri ꝯuerſo ⁊ ī eccīa exorā
ti celū clauſū apit qn̄ celeſti gl'a euꝫ
dignū facit· Tūc pluuiā mittit quan
do grām ſpūalē īmittit qn̄ grām ſpi
ritualē infūdit· Tūc terrā ſanat qn̄
fertilitatē tēpoꝝ donat· Secūdo obti
nēt liberatōeꝫ ab oībꝰ malis· malo
culpe· pene trāſitorie· ⁊ pene eterne
Vn̄ poſtꝗ̃ ſalomō templū dedicauit
orauit dicēs ·iij· Re· viij· Fames ſi or
ta fuerit in t̄rarā peſtilētia· ā corru
ptꝰ aer ⁊ inimicꝰ eiꝰ obſidēs portas
vniuerſa plaga ⁊ oīs īfirmitas· ⁊ ex
pāderit ppl'ſ tuꝰ manꝰ ſuas ī domo
hac tu exaudies de celo· Apparuit āt
ei dn̄s dicēs Exaudiui orōeꝫ ⁊ depca
tionē tuā· Per hoc ꝙ dr̄ fames peſti
lētia· corruptꝰ aer notat̄ malū pene
trāſitorie· Per hoc ꝙ dr̄ inimicꝰ obſi
dens portas: notat̄ malū culpe· Dya
bolus em̄ tūc obſidet pōrs· qn̄ corpo
ris ſēſus inuadit ⁊ detinet· Per hoc
em̄ ꝙ dr̄ vniuerſa plaga ⁊ oīs īfirmi
tas: intelligit̄ malū pene et̄ne vbi ē
oīs plaga in corpe ⁊ vniuerſa īfirmi
tas in mēte· ¶ Quarto rō ſumit̄ ex p
te demonis· qr̄ ipſa ē demonibꝰ val
de t̄ribil'· ⁊ hoc ꝓpter q̄ncꝫ q̄ in ipſa
eccīa ꝯtinētur· Ibi em̄ ſūt angeloꝝ
p̄ſidia a q̃bꝰ eccīa cōmunit̄· In eccīa
ecīā corpꝰ dn̄icū ꝯſecrat̄ ⁊ ꝯſeruatur
Cruces erigūtur ⁊ in eccīa ſcōꝝ reli
quie recōdūtur· ⁊ orōes fideliū effū
dūtur· Iſta oīa ſūt dyabolo valde t̄
ribilia· Dyabolꝰ em̄ ſigficat̄ p leonē·
p̄· Pe· v· Aduerſariꝰ noſter dyabo
lꝰ tāꝗ̃ leo rugiēs ⁊c̄· Leo aūt q̄tuor
timet· ſcꝫ ſtrepitū curruū ſiue rotaꝝ
ignē accenſū· gallū ⁊ maxie albū· ⁊
qn̄ videt catulū corā ſe v̄berari Per
currꝰ nācꝫ ſigficat̄ exercitꝰ angeloꝝ
Ps̄· Currꝰ dei decē milibꝰ ⁊c̄· Vn̄ ⁊
ipſi āgeli in curru igneo Helye appa
ruerūt· Strepitꝰ ipſoꝝ curruū ſunt

Cōfeſtatōes ſcōꝝ āgl'oꝝ ad deū cō
tra demones pro nobis clamātium·
Iſaye· lxij· Super muros tuos iheru
ſalem cōſtitui cuſtodes tota die ac
nocte non tacebunt ⁊c̄· Iſti currus
et eorum ſtrepitus ſunt demonibus
valde terribiles· Vnde legitur Ge
neſ· xxviij· ꝙ poſtꝗ̃ iacob viderit
ſcalam ⁊ per eam angelos aſcenden
tes dixit· Quam terribilis eſt locus
iſte· Per ſcalaꝫ namcꝫ penitētia no
ſtra figuratur· per quam angeli deſ
cendūt ⁊ oratiōes que in eccleſia fun
dūtur colligunt ⁊ aſcendunt vt om
nia collecta deo offerant· Secundo
leo timet ignem accenſum· per queꝫ
ſignificantur ardentia deſideria ⁊ fer
uentes oratiōes fidelium que omnia
ſunt demonibꝰ adeo terribilia ꝙ eos
incendūt· Vnde dixit dyabolus bea
to Bartholomeo· Incendūt me ora
tiones tue· ꝙ eos expellūt· vt habe
tur Thob· vi· Cordis eiꝰ particulam
ſi ſuper carbones ponas fumꝰ eius ex
tricat omne genꝰ demonioꝝ· ꝙ eci
am demones vulnerāt ⁊ cōfodiunt·
Augꝰ· Tela ꝯtra dyabolū verba dei
ſunt· Fides tua· ſpes tua· ⁊ opa tua
gladij ſūt interficiētes inimicū· Quā
terribilis aūt eſt aīa v̄tutibꝰ ⁊ bonis
opibꝰ vallata· habet̄ Canti· vi· Ter
ribilis vt caſtroꝝ acies ordīata· Ter
cio timet gallū albuꝫ p quē intelligū
tur ſancti martires ⁊ ꝯfeſſores q̃ fue
rūt galli dei p doctrinā Iob xxxviij·
Quis dedit gallo intelligentiā· Et fu
erūt albi p innocentiā· Apoc̄· iij· Am
bulabunt mecū in albis ⁊c̄· Hoꝝ ve
ro reliquie que condūtur in eccle
ſijs ſunt demonibus valde terribiles
Criſoſtomꝰ in omel'· de machabeis
Nā vt audaces latronum duces ag
nitis regis inſignijs deterrent̄ vt fu
giāt· ita ꝓfecto demōes vbi corona
toꝝ martirꝝ corpa poſita ꝯſpiciūt ilic
co ab eoꝝ lōge ꝯſpcū pauidi fugiūt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Quarto timet catulū flagellatū per
quē ſignificat̃ xp̄s q̄ fuit catulꝰ dei i
quātū ↄtra maloꝝ vitia latrabat.
et inquantū dormiētes in pctis ad v̓
tutū vigilantiā excitabat. ⁊ inq̄ntū
lingua ſua medicinali multorum vul
nera curabat Jſte catulꝰ lamētabili
ter fuit flagellatꝰ. qꝛ a plāta pedis
vſqꝫ ad v̓ticē non pmāſit in eo ſani
tas. Huiꝰ aūt ſue flagellatōis ⁊ paſ
ſionis nob̄ duo memorialia remanſe
rūt. ſ. lignū crucis. ⁊ ſacmentuꝫ ſui
corpis Et vtraqꝫ ſūt dyabolo terribi
lia. Lignū eñ crucis ē dyabolo terri
bile qꝛ ē ſibi gladiꝰ quo vulneratur
Criſoſt. Tāta ē v̓tꝰ crucis vt ſi i mē
te fidelit̃ habeat̃ nullus demonū ꝓpe
ſtare poterit vidēs gladiū in quo de
iectꝰ ē. Eſt eciā terribile demonibꝰ
ſacramentū corpis ⁊ ſanguinis xp̄i.
Criſoſ. Vbicūqꝫ ſanguinē dn̄i demo
nes viderint fugiunt. ⁊ currūt āgeli
Joē. Vt leones ignē ſpirātes: ſic a
mēſa altaris ſecedimꝰ terribiles fiē
tes dyabolo.

CCCCiiij. De dedicatōe altaris.

Septē diebꝰ expiabis altare
et ſcificab̄ ⁊ erit ſactū ſcōꝝ
⁊ c. Exo. xxix. Quia deꝰ ē ſā
ctꝰ. iō vult hr̄e oīa ſcā. ſcꝫ tabnacu
lū ⁊ vaſa tabnaculi. ac eciā altare ⁊
vaſa altaris. Nume. vij. Vnxit mo
yſes ⁊ ſcificauit tabnaculū cū oībus
vaſis ſuis. altare ⁊ ſimilit̃ vaſa eiꝰ.
Vult eciā hr̄e ſcōs miniſtros. Leui.
xi. Sācti eſtote qm̄ ego ſcūs ſū Exo.
xix. Sacerdotes q̄ accedunt ad dn̄m
ſcificent̃ ne pcutiā eos. Et ſicut in ve
teri teſtamēto alia erat ↄſec̄tio alta
ris. alia eāt ↄſec̄tio tabnaculi. ita ⁊
nūc alia ē ↄſec̄tio altaris. ⁊ alia ↄſe
cratio eccīe. Jn p̄miſſis ergo verbis
duo ponūtur Primo ipſiꝰ altaris ſci
ficādi ritꝰ cū dr̄. Septē diebꝰ expiab̄
et ſcificab̄ altare. Secūdo in ipſiꝰ ſci
ficatōis effectꝰ cū dr̄. Et erit ſanctū
ſcōꝝ. Ritꝰ aūt altaris veteris tabna
culi fiebat ſeptē diebꝰ p hoſtiaꝝ im
molatōeꝫ Ritꝰ autē ↄſecratōis alta
ris eccīe militātis ↄtinet multa. que
magnis ſacmētis fuerūt plena. Pri
mū ē. qꝛ q̄tuor cruces in q̄tuor corni
bꝰ altaris ↄfigūtur de aq̄ bn̄dcā. Al
tare q̄dē ſignificat crucē cuiꝰ q̄tuor
cornua ſūt q̄tuor brachia i q̄bꝰ ema
nauit vnda ſalutis. q̄ q̄dē vnda q̄tu
or ptes mūdi abluit ⁊ purgauit. vel
per illas q̄tuor cruces de aq̄ bn̄dicta
ſignificat̃ qꝺ xp̄s mūdauit p ſangui
nē ſue paſſionis q̄tuor elemēta. Mū
dauit eñ ipſū aerem. qꝛ non ſub te
cto: ſed in aere pati voluit. mūdauit
aquā p illā aquā q̄ de ſuo latere pro
fluxit. mūdauit t̃rā p ſanguinē quē
in terra effudit. mūdauit ignē ⁊ nō
tm̄ materialē: ſed eciā ſpūalē. cuiuſ
modi eſt ignis tribulatōis: quē xp̄s
eciā mūdauit qꝛ eū minorē fecit. ex
eo qꝺ illo igne examīatꝰ fuit. p̄s. Jg
ne me examīaſti ⁊ nō eſt inuenta in
me iniq̄tas Vel p illas q̄tuor cruces
ſignificat̃ qꝺ paſſionē xp̄i ⁊ eiꝰ crucē
q̄drupl'r portare debemꝰ. ſ. in facie
per aſſiduā impreſſionē. in ore p ↄfeſ
ſionē. in corpe p mortificatōeꝫ. ⁊ in
corde p deuotōeꝫ. Secūdū ē. qꝛ eps̄
altare ↄſecrandū ſeptē vicibus circu
it Per illos autē ſeptē circuitꝰ quos
xp̄s fecit p altaris noſtri. ſ. cordis no
ſtri ſcificatōeꝫ. Primꝰ ē quo de celo
venit in vteꝝ v̓gis. Secūdus ē quo
de vtero venit in p̄ſepiū. Terciꝰ eſt
quo de p̄ſepio venit in mūdū. Quar
tꝰ ē quo de mūdo aſcēdit in patibu
lū. Quintꝰ ē quo de patibulo deſcen
dit i ſepulchꝝ. Sextꝰ ē quo de ſepul
chro deſcēdit in limbū. Septimꝰ eſt
quo de limbo reſurgēs aſcēdit i celū
Terciū ē qꝛ ipſū altare ſeptē vicibꝰ
cū aq̄ bn̄dcā ⁊ yſopo aſpergit̃. Yſo
pꝰ naqꝫ ē herba pua calida ⁊ fleuma
tis purgatiua. Et ſignificat xp̄m q̄ eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

paruꝰ per hūilitatē. hēt Iſa. ix. Par
uulꝰ natus ē nob. caliꝰ p caritatē.
Ioh. xiiij. Maiorē hac dilectionē ne
mo hʒ ⁊ c̄. Et ē purgatiuꝰ faciēs nob
magnā puritatē. Heb. i. Purgatōeʒ
pctoꝝ faciēs. Ab iſta yſopo pfluxerīt
ſeptē aque aſperſiōis .i. ſeptē ſāgui
nis effuſiones. Quaꝝ pma pfluxit ī
circūciſione. Secūda ī ſudatōe. Ter
cia in corpis flagellatōe. Quarta in
capitis coronatōe. Quinta ī manuū
pforatōe. Sexta in pedū crucifixiōe.
Septima ī lateris aptōe Vel illa aq̄
ſignificat aquā baptiſmalē q̄ altaē cor
dis noſtri aſpergit̄ ⁊ mūdat̄. q̄ ideo
ſepties aſpergit̄. qꝛ in ipō baptiſmo
ſeptē dona ſpūs ſcī datur. Nrtuʒ ē
qꝛ icenſū in ipō altari cōcremat̄ per
qd̄ ſignificat̄ ipſuʒ ſacrificiū in ara cru
cis oblatum. Et ſic fumꝰ incēſi exit a
carbone accēſo ⁊ in altum aſcēdit ⁊
odorē reddit. Sic fumꝰ huiꝰ ſacrificij
pceſſit a xpō inflāmato igne amoris
paſſionis. ⁊ ꝯpaſſiōis. Aſcēdit vſq̄
in cēlū. Apo. viij. Aſcēdit incēſoꝝ fu
mꝰ in ꝯſpcū dnī de manu āgeli .i. xpi
qui fuit nūciꝰ dei pris Et iō fecit odo
rē magnū. Ephe. v. Tradidit ſemet
ipſū p nob oblatōeʒ ⁊ hoſtiā deo in
odorē ſuauitatis Vel p illā cōcrema
tionē incēſi ſignificat̄ q̄ illi q̄ ad altare
accedūt dn̄t hr̄e orōeʒ adinſtar incēſi
ſcʒ. feruētē. aſcēdentē. ⁊ redolentē.
feruētē ſcʒ calore caritatis Apo. viij.
Data ſūt ei incēſa multa. Et īfra Et
accepit angelꝰ thuribulū ⁊ ipleuit il
lud d̄ igne altaris. aſcēdentē leuita
te hūilitatis Eccī. xxxv. Orō hūilian
tis ſe penetrat nubes. redolētē odo
re mūdicie ⁊ puritatis. Apo. v. Ha
bētes ſinguli citharas ⁊ phyalas ple
nas odoramētoꝝ ⁊ c̄. Quintū eſt. qꝛ
ipſū altare criſmate inūgit̄. Ad ſigfi
candū q̄ ipſa crux fuit inūcta ſāgui
ne xpi q̄ patrē odore recreauit ⁊ ip
ſū ad miam deliniuit. ⁊ nob ſuaʒ bn̄
dictionē dedit Criſma nāq̄ fit ex bal
ſamo ⁊ oleo ⁊ vtroq̄ bn̄dicto. vel
p hoc ſignificat̄ q̄ illi q̄ ad altare acce
dūt dn̄t hr̄e balſamū redolētis fame
.i. Coꝝ. ij. Xpi bonꝰ odor ſumꝰ de oī
oī loco oleū pietatis ⁊ mīe. Eccl. ix.
Oleū de capite tuo nō deficiat ad bn̄
dictionē gr̄e pficiētis. ps. Etenī bn̄
dictioneʒ dabit legiſlator. ibūt de v̄
tute in v̄tutē ⁊ c̄. Sextū eſt. qꝛ mun
dis pānis opit̄. q̄ pāni ſic dn̄t eē glo
rioſi ⁊ pcioſi q̄ nullā habeāt maculā
vel rugā ⁊ nullā deformitatē. Panni
enī altare ornātes ſūt boni clerici ec
cleſiā decorātes. Iſa. xlix. Viuo ego
dicit dn̄s. qꝛ oībꝰ hijs velut ornamē
to veſtieris. Eph. v. Exhibē ſibi ec
cleſiā glorioſā nō hn̄teʒ maculā neq̄
rugā. ā aliq̄d huiōi. Clerici enim nō
dn̄t hr̄e maculā in cogitatōe. nec ru
gā in itentōe. nec aliq̄d deformitatis
in ope: ſed dn̄t eſſe glorioſi ī fama ⁊
opione. Secūdo ponit̄ ſcificatiōis ef
fectꝰ. cū dr̄. ſanctū ſcōꝝ. Ipſū enī al
tare ſanctū ſcōꝝ dr̄. qꝛ ſciſſimū ſacra
mentū in eo ꝯſecrat̄. Sanctū nāq̄ ē
idē qd̄ mundū. firmū. ⁊ ſanguine tin
ctū. Eſt igit̄ ipſū ſacramentum in al
tari ſanctū. Primo. qꝛ nos mundat.
Heb. ix. Sāguis xpi emūdabit ꝯſciē
tiā nr̄am ⁊ c̄. Apo. vij. Lauerunt ſto
las ſuas ⁊ dealbauerūt eas ī ſāguine
agni. Ex q̄bꝰ verb ptʒ q̄ ſanguis xpi
mūdat. lauat. ⁊ dealbat. Mūdat ab
actuali. lauat ab origiali. ⁊ dealbat
a veniali. In huiꝰ ſignificatōe xps ſā
guinē fudit de manibꝰ vt lauaret ac
tuale. de latē vt lauaret originale. d̄
pedibꝰ: vt lauaret veniale. Secūdo
altare dr̄ ſanctū. qꝛ nos firmat. ſcʒ p
ſacramentū. Facit enī nos firmos ⁊
fortes ī aggrediēdo ardua. Hoc ſig
nificatū ē .i. Mach. vi. vbi dr̄ q̄ ele
phātis oñderūt ſanguinē vue ad acu
endū eos ad pliū. Facit nos firmos
ſufferēdo aduerſa Heb. xij. Recogi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

tatē eum qui talem ſuſtinuit a pec
catoribꝰ aduerſum ſe cōtradictionē
vt non fatigemini animis veſtris de
ficientes Facit nos firmos perſeuerā
ter continuādo fortia. iij. Reg̃. xix.
Ambulauit in fortitudine cibi illius
⁊c̃. Pſ̃. Panis cor hominis ɔfirmat
De hijs exemplū habemꝰ in chriſto
qui magnanimiter aggreſſus eſt ar
dua ⁊ crucem aſcēdit. Conſtāter ſu
ſtinuit aduerſa qn̄ vulnera fortiter
tolerauit ⁊ perſeuerāter cōtinuauit
fortia. ſcꝫ quādo de cruce deſcendere
noluit. Tercio ſacramentuꝫ dicitur
ſanctū. quia ſanguine ſuo nos tingit
ſcꝫ quādo ſue paſſionis memoriā no
bis imp̄mit tangendo noſtꝝ intelle
ctum per meditationē. Deu. vi. Me
ditaberis ſedens in domo tua. ⁊ no
ſtꝝ affectum per deſideriū ⁊ deuotio
nē. Job xxxix. Pulli eiꝰ lambūt ſan
guinem ⁊ totā vitaꝫ noſtrā per imi
tationē. i. Pe. ij. Xp̄s paſſus eſt pro
nobis nobis relinquens exēplū ⁊c̃.

De celebratōe miſſe Sermo p̄mꝰ
CCCv. De officio diuino Sermo

Edit in celebrationibꝰ decꝰ
⁊c̃. Eccl. xlvij. Iſta v̄ba fue
rūt dicta de dauid p̄pheta ⁊
pn̄t cōuemētius dici de btō greg̃. pa
pa q̃ miſſe celebrationē pulchre ⁊ de
cēte ordinauit. ⁊ ipſum miniſtꝝ cele
brantē pulchro habitu inſigniuit Vi
deamꝰ ergo q̃ꝫ decorus ſit habitꝰ mi
niſtri. Secūdo q̃ꝫ decora ſit celebratō
miniſterij. Miniſter nāqꝫ ī ſuo habi
tu dꝫ eſſe decorꝰ. Primo qꝛ in capite
coronā decorā dꝫ hr̄e. In q̃ ſiḡdē coro
na tria ſūt. ſcꝫ. piloꝝ abraſio. capil
loꝝ detrūcatio. ⁊ forme ſperice figu
ratio. Abraſio aūt piloꝝ in ſupiori p
te capitis fit ad innuendū q̃ꝫ inter ip
ſos miniſtros ⁊ deū nihil dꝫ eē medi
um: ſed imediate dn̄t deo vniri p vin
culū caritatis .p ideptitatē volūtatis
et p opa pietatis. Miſericordia eīm
maxie do cōiungit hoiem. Capilloꝝ
eīm detrūcatio ſup aures fit ad innuē
dū q̃ꝫ oīa tpalia ſupflua dn̄t reſecaē
⁊ ſupfluas cogitatōes abijcere a mē
te ⁊ ad mādata dei adimplēda audi
tū liberꝝ ⁊ expeditū hr̄e. Circularis
autē figuratio ī modū corone fit ad
innuenduꝫ q̃ꝫ ſeruire deo regre ē. ⁊
q̃ꝫ ſūt miniſtri illius q̃ p̄ncipio caret
et fine. ⁊ q̃ꝫ de corona ſacerdotal' di
gnitatis puēturi ſūt ad coronā etne
felicitatis. Secūdo dꝫ amictū in capi
te aſſumē tanq̃ꝫ galeā ſpei. qꝛ dꝫ ad
altaē accedē cū ſpe ⁊ fiducia obtinē
di .i. Theſſ. v. Induti galeā ſpem ſa
lutis. Tercio dꝫ induē albā tāq̃ꝫ lori
cam iuſticie. Ephe. vi. Induti lorica
iuſticie. Sicut eī lorica hoiem vndiqꝫ
tegit: ſic iuſticia cū alijs ſuis virtuti
bꝰ vndiqꝫ aīam tegit ⁊ munit. Pru
dētia eīm aīam munit ab anteriori vt
puideat de futuris. Juſticia a poſte
riori vt puideat de futuris ⁊ ſatiſfaci
at de p̄teritis. Tempantia a dextris
ne alliciatur in proſperis Fortitudo
a ſiniſtris ne ſuccumbat in aduerſis
Quarto debet cingi cingulo caſtita
tis ⁊ mundicie. Ephe. vi. State ergo
ſuccincti lumbos veſtros in veritate
et p̄. Pet. i. Succincti lumbos men
tis veſtre. Quinto debet accipere ma
nipulum tanq̃ꝫ ſcutum fidei. Epheſ.
vi. In omnibus ſumentes ſcutum fi
dei ⁊c̃. Ipſum autem manipuluꝫ in
manu ſiniſtra ponitur quia ſcutum
in ſiniſtra parte portatur. Sexto dꝫ
accingi ſtola tanq̃ꝫ enſe ⁊ gladio an
cipiti qui eſt gladius verbi dei vt in
cidat v̄bo ⁊ exemplo. Heb. iiij. Vi
uꝰ eſt ſermo dei ⁊ efficax ⁊ penetra
bilioꝛ omni gladio ancipiti. Septi
mo per planetam ſiue caſulam que
deſuper ponitur intelligitur caritas
que ſuper oēs v̄tutes ponit̄ quaſi ea
rum forma. Col. tercio. Super hec

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

autē oīa caritatē hñtes ⁊c̄. Vel per
illā planetā intelligit̄ inſigne quod
dā qđ ꝯgnoſcentia dr̄ ꝑ qđ cuius re
gis ſit miles agnoſcit̄ ꝑ qđ mortifica
tio carnis accipit̄ ꝑ quaȝ xp̄i milites
diſcernūtur Gal. v. Qui aūt ſūt xp̄i
carnē ſuā crucifixerūt cū vicijs ⁊ ꝯcu
piſcētijs. Poſtmodū aūt ſacdos ſic
ornatus ⁊ armatus ⁊ ad altare acce
dit. vbi ecīā trib⁹ alijs armis ſe mu
nit ſcȝ ꝯfeſſione. vt ſit mūd⁹ cū dicit
Cōfiteor deo ⁊c̄. Orōe vt accedat de
uot⁹ cū dr̄. Aufer a nob dn̄e ⁊c̄. Et
crucis ip̄reſſione vt maneat ſecur⁹.
Ezech. ix. Sup quem videritis thau
ne occidatis ⁊c̄. Secūdo videdū ē q̄
decora ſit celebratio miſterij. i. miſſe
que q̄dē decora ē ꝓpter multa q̄ ibi fi
unt q̄ mag̃ ꝯtinēt ſacmēta. quoꝝ q̄
dā ſūt an̄ ꝯſecratōeȝ Quedā vo ſūt i
ipſa ꝯſecratōe. q̄dā ſūt c̄ca ipſā ꝯſec
tionē ⁊ q̄dā poſt ꝯſecratōeȝ. Ante q̄
dē ꝯſecratōeȝ plura fiūt q̄ ſacmēta
cōtinēt. Primū. qꝛ ſacdos ad ppl̄m
ſe manifeſtat ⁊ clara voce ipſuȝ ſalu
tat. In vna tñ illaꝝ licet ſe ppl̄o ma
nifeſtet: nō tñ clare ſ; ſūmiſſe dicēs.
Orate frēs ⁊c̄. Ille aūt q̄nq̄ manife
ſtatōes repñtāt q̄nq̄ apparitōnes q̄
b⁹ in ip̄a die reſurrectiōis ſe diſcipu
lis ſuis manifeſtauit. vna tñ illaꝝ fu
it occulta. ſ. q̄ ſymoni petro apparu
it. Secūdū ē. qꝛ ſacerdos nō dr̄. xp̄s
vobiſcū. nec ih̄s vobiſcū: ſ; dicit do
min⁹ vobiſcū. nam xp̄s ⁊ ih̄s ſūt no
mē ꝑſonale ipſius filij. Dn̄s aūt ē no
mē ꝯmūe ꝯueniēs trib⁹ ꝑſonis. qꝛ
Dn̄s pr̄. dn̄s fili⁹. dn̄s ſpūs ſcūs. Et
tñ nō tres dn̄i ſed vn⁹ ⁊c̄. Ac ſi di
cat. Tota t̄nitas ſit vobiſcū. ſcȝ pat̄
qui ſua potētia vos ꝯfirmet. fili⁹ qui
ſua ſapīa vos illūmet. ⁊ ſpūs ſcūs q̄
ſuo amore vos inflāmet. Alia rō eſt
qꝛ dn̄s potētiā ſignificat ⁊ iō oēm de
fectū ppl̄i ſupplere pt̄ ⁊ oīa bō ꝯferre
Ro. x. Idē dn̄s oīm ⁊ diues in oēs q̄

inuocāt eū. Tercīū eſt. qꝛ nō reſpō
det̄ ſibi eo modo quo ſalutat. Non
enim ſibi reſpondet̄. Et dn̄s tecum.
ſed Et cū ſpiritu tuo. ad inuendū q̄
tūc ſacerdos tot⁹ debet eſſe in ſpiri
tu ⁊ ſpūalis eſſe. ⁊ nichil ſentire de
corpe. vel corporali ſolliciduine: ſed
totū ſe debet dare ſpiritui. i. Coꝛ.
xiiij. Orabo ſpiritu. orabo ⁊ mente.
Quartum eſt. quia oratōes in ipſa
miſſa in numero impari dicuntur. cu
ius oratione aſſignat. Gregori⁹. qꝛ
par numer⁹ in duo eque eſt diuiſibi
lis ⁊ impar in duo equalia diuidi nō
poteſt Non dicūtur ergo in numero
pari. qꝛ deus diuiſionē in omnib⁹ de
teſtatur. Quintū eſt. quia ad euan
geliuȝ deportatur lumē. thus ⁊ crux
ad inuendū q̄ ille qui debet euange
liſare verbū dei: debet habere lumē
doctrine. i. Pet. iij. Parati ſemper
ad ſatiſfactionē omni petēti vos ⁊c̄.
thus odorifere fame. i. Thimo. iij.
Oportet illum teſtimoniū habere bo
nuum ⁊c̄. ⁊ crucem mortificationis ꝓ
prie. Math. xvi. Abneget ſemetip
ſū ⁊ tollat crucem ſuam ⁊ ſequatur
me. Sextū eſt. quia dyacon⁹ ſignat
ſe in fronte. in ore ⁊ in pectore. In
fronte. quia non debet euangelium
chriſti erubeſcere. Roma. i. Nō em̄
erubeſco euangeliū. in ore quia de
bet ipſum feruēter predicare In pe
ctore. quia debet ipſū fideliter crede
re Roma. x. Corde creditur ad iuſti
ciam. ore autē confeſſio fit ad ſalutē
Secūdo ſunt quedā in ipſo vel circa
ipſam conſecrationē. Primū eſt. qꝛ
corporalia explicātur. Calix enim cū
patena paratur. Altare quidē ſigni
ficat crucē: ſed corporalia ſignificāt
lintheamīa ⁊ ſudariū q̄b⁹ corp⁹ xp̄i
fuerat inuolutum. Calix ſignificat
ſepulchrum. patena vero lapidem
ad oſtium monumenti repoſitum.
Secūdū. quia aqua ⁊ vinū miſcētur

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

et ipſa aqua beñedicatur. Miſcetur
enim ipſa aqua duplici d̾ cauſa. Pri
mo ad ſignificandum illa duo ſacra
menta que de latere dñi noſtri pro
fluxerunt. ſcꝫ redēptōis in ſāguine.
et regeneratōis in aq̄. Secūdū ē. q꞉
per aquā pp̄ls ſignificat̄. iuxta illud
Apo. xvij. Aque q̄s vidiſti pp̄li ſunt
et gētes ⁊ lingue. Jō ergo aquā cuꝫ
vino admiſcet̄. ⁊ cū ſanguine tranſ
mutat̄. vt oñdat̄ ꝙ fideles xp̄o vniū
tur. Juxta illd̾ Jo. xvij. Vt ſint vnū
ſicut ⁊ nos vnū ſum9 Jdeo aūt aq̄ cū
cruce bñdicat̄. ad oſtēdēdū ꝙ illa ta
lis vnio populi cuꝫ xp̄o facta fuit me
diāte cruce ⁊ xp̄i paſſione. Ephe. ij.
Jpſe em̄ ē pax nr̄a q̄ fecit vtraq꞉ vnū
Terciū ē q꞉ ſacerdos ad ꝯſecratōem
tripl'r ſe parat. ſcꝫ ꝑ thurificatōeꝫ.
abſolutōeꝫ. ⁊ orōem. Thurificat nā
q꞉ ad oſtēdendū ꝙ illud ſacrificiū ē dō
valde odoriferꝝ Eph. v. Tradidit ſe
metipſū ꝓ nob̄ oblatōeꝫ. ⁊ hoſtiam
deo ī odorē ſuauitatis. digitos lauat
q꞉ ſm̄ ipſuꝫ dyoniſiū in ecclaſtica ie
rarchia lotio digitorꝝ ſignificat mū
datonē venialiū pctōꝝ ꝛa q̄b9 tūc ſa
cerdos dꝫ eſſe imunis. Orat eciā pro
ſeip̄o dicēs. Jn ſpū humilitatis ⁊c̄.
Eciā ⁊ orōnes alioꝝ req̄rit dicens.
Orate vos frēs ⁊ c̄. Tercio ſūt q̄dā
poſt ipſā ꝯſecratōneꝫ. Primū eſt. q꞉
corpus xp̄i in tres ꝑtes diuidit̄ ad in
nuendū ꝙ corp9 xp̄i miſticuꝫ in tres
ꝑtes ē diuiſū. vna ps req̄t in celo. ⁊
ſignificat̄ ꝑ illā particulaꝫ que ponit̄
in vino ꝯſecrato. q꞉ illi btī ab vber
tate dei ſemꝑ ſūt ebrij. Alia pars ad
huc ꝑegrinat̄ in mūdo. Tercia cruci
atur in purgatorio. ⁊ iſtas duas par
tes alie ꝑticule repn̄tāt Pro iſtis igi
tur trib9 ꝑtib9 corꝑis. miſtici corp9
xp̄i verꝝ ſub ſacr̄mēto offert̄. ſcꝫ ꝓ be
atis in grāꝝ actionē. Et ꝓ fidelib9 q̄
ſūt in mūdo vt ſit eis in ꝯſeruatōeꝫ
pro hijs q̄ ſūt ī purgatorio. vt ſcꝫ ſit
eis in purgatōem. Secūdū ē. q꞉ poſt
ſumptionem digitos lauat ſemel an
te conſecrationem: vt dictum eſt.
et bis poſt ſumptionē vna vice cum
vino. vt ſi aliquid de corpore chriſti
digitis adheſiſſet in calice infundat̄.
Secūda vice cum aqua. Per iſtaꝫ tri
plicem lotionem digitoruꝫ ſignifica
tur triplex mūditia illorum qui cor
p9 chriſti conficiūt. Tales enim de
bent habere puritatem quantuꝫ ad
man9. quibus miniſtratur. ⁊ quan
tum ad os per quod ſuſcipitur. Et
quantū ad cor. in qd̾ recipitur. Ter
cium ē. quia poſt miſſam ſacerdos la
uat man9. Jn ꝑncipio quidem lauat
man9 anteꝙ̄ ſe induēt. Et ī fine miſ
ſe eciam man9 lauat. Jn medio autē
miſſe non man9 lauat: ſed tantuꝫ di
gitos. quia omni tempore ſiue ante
miſſam ſiue poſt miſſam dꝫ eſſe mun
dus a peccatis magnis. in miſſa ve
ro a peccatis ꝑuis. Dyoniſi9 Etenim
accedētes ad ſauctiſſimum ſacramen
tum mūdari cōuenit ab intimis ani
me fantaſijs.

CCCvi. De eodē ſermo ſecūd9.

Stare fecit cantores contra
altaē. Ecci. xlvij. Dauid ſim
phoniꝫ ⁊ egregi9 pſaltes
circa dei cultum valde deuot9 diuer
ſos ⁊ plures pſalmos edidit: quos
per diuerſos cantores circa altare de
cantandos inſtituit. Cui9 exemplo
ſancti patres diuerſos cantus circa
altare decantandos ediderunt ⁊ miſ
ſam vocauerunt. Quia vero ibi erāt
multe prolixitates: ideo beat9 Gre
gorius prolixitates reſecauit ⁊ ip
ſam miſſam conuenientius ordina
uit. ⁊ ideo ſcdm̄ eius ordinationeꝫ
in ipſa miſſa aliqua exponamus. Jn
primis namq꞉ in principio miſſe in
troitus decantatur. Dicitur autem
introit9 ex eo. q꞉ ꝑ illū talē itroitū
in miſſam intratur. Olim quidem.

ſcz tpe apoſtoloꝝ miſſa p orōnez dñi
cā inchoabat᷑: ſed poſtmoduz p aliq̄
lectionē eſt inchoata. ſicut adhuc fit
in ſabbato ſcō ⁊ in vigilia penthеco
ſtes. Et poſtmodū miſſa inchoata ē
per aliquem. p̄s. q̄ tot⁹ cātādo dice
bat᷑. Sed qꝛ ille introit⁹ nimis erat
ꝓlix⁹: iō greḡ. detruncauit ⁊ de illo
p̄s. aliquos v̄ſus retinuit. ⁊ ſic p an
ni circulū introit⁹ ordinauit. Introi
t⁹ aūt qui clamore inchoat᷑: repñtat
clamores ſcōꝝ patꝝ deſiderantiū xp̄i
aduentū. ⁊ iō geminat᷑ vt intētio de
ſiderij oñdat᷑. Olim autē iſte itroit⁹
antiphona vocabat᷑ ⁊ ſic in aliq̄b⁹ li
bris antiq̄s īuenit᷑. Dicit᷑ autē ātipho
na ab an qđ ē circa ⁊ phon⁹ ſon⁹. qꝛ
eſt cāt⁹ circuiens pſalmos ⁊ gl̓a pa
tri. qꝛ añ ⁊ p⁹ illa cātat᷑. Deinde ſeq̄t᷑
kyrieleyſon qđ nouē vicib⁹ đr. quia
ad honorē nouē ordinū angeloꝝ can
tat᷑: quos ſic honoramus: vt ad eoꝝ
ſocietatē puenire valeam⁹ In tres
autē ternarios diſtinguūtur ⁊ decan
tant᷑ nouē vicib⁹. qꝛ angeli in tres
ierarchias ⁊ nouē ordies diſtinguū
tur. Vel dicūtur illa kyrieleyſon ad
honorē trinitatis. ita ꝙ tria p̓ma re
ferunt᷑ ad patrē. tria media ad filiū
et tria vltima ad ſpiritū ſanctū Eſt
enim kyrieleyſon idē dicē qđ dñe mi
ſerē. Habet enim de⁹ magnā miam
multā ⁊ eternā De duob⁹ p̓mis. p̄s
Miſerē mei de⁹ ſcđm mag. mi. tuā.
Et ſcđm mul. ⁊ c̄. De tercia idē Cōfi
temini dño dñoꝝ. qm̄ ineternū mi.
eius. Habet igit᷑ de⁹ miam magnaz
multā ⁊ eternā. Magnā. qꝛ remittit
pctā quantūcunqꝫ ſint ḡuia. Multā
qꝛ remittit q̄ntūcūqꝫ ſint numeroſa
Eternā. qꝛ remittit pctā quantumcū
qꝫ ſint diuturna. Iſtā autē ṫtipliceꝫ
miam q̄libet trium hꝫ. ſcz. pater. fi
li⁹. ⁊ ſpūs ſcūs Et iō ipſam miam a
quolibet trium imploram⁹. Deinde
dicit᷑ ymn⁹ angelicus. ſ. Gloria i ex

celſis. Quē angeli vſqꝫ ad illđ bone
volūtatis decātauerūt. Sed reliqua
alia q̄ ſequūtur addidit ſanctus Teleſ
por⁹ papa q̄ fuit non⁹ a btō Petro.
quāuis aliqui dicūt beatū hilarium
illa addidiſſe. Cantabatur olim tan
tū in p̓ma miſſa natalis dñi ſed poſt
modū theleſſor⁹ papa inſtituit ꝙ eti
am in feſtiuitatib⁹ decantetur. Et iō
ſi đr aliq̄ votiua miſſa de ſpū ſcō: vel
de ſcā cruce. vel de btā v̓gine maria
i ꝓfeſtis dieb⁹ nec gloria patri. nec
ymn⁹ angelicus đr: nec ſimbolū dici
debet: tamen p̄fatio ꝓpria dici p̄t vt
inter ꝯmemoratōeз ⁊ ſolēnitatē dif
ferētia habeat᷑ Finito gl̓a: ſacerdos
ꝑpulū ſalutat dicēs. dñs vobiſcuz.
et chor⁹ rñdet Et cū ſpū tuo. Et iſte
mod⁹ ſalutādi ſumpt⁹ eſt ex Ruth.
ij. vbi dixit booz meſſorib⁹ ſuis. dñs
vobiſcū. Mod⁹ autē reſpondēdi eſt
ſumpt⁹ ex v̓bo pauli q̄ dixit. i. Thi.
vlti. Dñs noſter iheſus xp̄s ſit cū ſpū
tuo. Poſtea ſacerdos đt orōeз q̄ đr
eſſe collecta duplici de cauſa Vna ē.
qꝛ olim nō dicebat᷑ niſi p̓us multitu
dine ꝑpl̓i collecta Alia ē. qꝛ illa oracō
petitionē populi colligit: quam ſacer
dos đo offert ⁊ ꝓ eis itercedit. Om
nes autē fere orōnes ꝯcluſionē hñt.
per dñm noſtꝝ. ⁊ c̄. Iſta duo noīa.
ſcz ih̄s ⁊ xp̄s ſunt noīa mediatoris.
Iheſus enim đt deū humanatū. ſed
xp̄s dicit hoīem deificatū. Sicut igit᷑
a ſole q̄ a longe eſt nō poſſim⁹ igneз
accipere niſi mediāte ſpeculo vel cri
ſtallo vel aliquo tali: ſic a patre cele
ſti a quo p pctm̄ lōge diſtam⁹ ñ poſ
ſum⁹ n̓ p mediatorē gratiā obtinere
Oratione finita cantatur epiſtola q̄
ſi ſupermiſſio. i. ſuperogatio. qꝛ ſup
doctrinā ipſius euangelij in quo eſt
doctrina ꝑfectionis ſuperogat᷑ ad
doctrinam imperfectorum. Videt᷑ tñ
ꝙ epl̓a poſt euangeliū legi deberet
qꝛ poſterioꝛ fuit. Sed dicendum eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

q̄ꝑ ipſā epl̄am ſigĥcat̄ doctrina le
gis ⁊ ꝓphetaꝝ q̄ doctrina p̄ceſſit Vn̄
accidit q̄ſepe loco epl̄e legit̄ aliqua
lectio. vel ꝓphetia de lege ⁊ ꝓphetis
Hinc ē q̄ſubdyaconū vnꝰ acolitꝰ ſi
ne lumine p̄cedit. q̄ꝛ ipſoꝝ doctrinā
pauci ſūt ſecuti. ⁊ nō dū lumē gratie
aduenerat. Deinde cātat̄ rn̄ſoriū qd̄
graduale vocat̄. Dicit̄ aūt rn̄ſoriū ſi
ue q̄ꝛ illa v̄ba v̄bis epl̄e aliquo mō
reſpōdēt ſiue q̄ꝛ nos hijs q̄ i epl̄a au
diuimꝰ debemꝰ opibꝰ rn̄dē. Gradu
ale v̄o dr̄. vel a ḡdu locoꝝ q̄ꝛ in gra
dibꝰ ↄſueuerat decātari. vel a ḡdu v̄
tutū Vn̄ dr̄ in p̄s. ſcd̄m iterp̄tatōez
aq̄le diſtribuite ḡdus eius in ↄpaſſi
one vt enarretis i ꝓgenie altera Nā
reuera domꝰ nr̄ā celeſtis multū ē al
ta ⁊ ideo gradibꝰ idigemꝰ Poſt hec
dicitur Alleluya. quod ſiquidem no
men Alleluya interpretatur ſcd̄m
quoſdā iubilatio dm̄ ⁊ reprn̄tat iubi
latōez q̄ in ciuitate celeſti decantat̄.
Juxta illud Thob. xiij. Per vicos eꝰ
alleluya cātabit̄. Et q̄ꝛ illa iubilatio
tāta erit q̄ꝑ nullꝰ poſſꝫ ad plenū effa
ri. idcirco nullꝰ īt̄p̄retū potuit á p̄
ſūpſit alleluya īt̄p̄retari. Sequētie
aūt licet nō ſint de more romano: tn̄
in aliq̄bꝰ eccleſijs decātantur quoꝝ
vſū p̄mo adiueīt Rogeriꝰ abbas ſā
cti Galli. ⁊ Nycolaꝰ papa ſequēcias
ad miſſas decātari ↄceſſit. Hermānꝰ
eciā theutonicꝰ ↄtractꝰ: ſequētiā Sā
cti ſpūs aſſit nob̄ ḡtia cōpoſuit. ⁊ eci
am hoc cāticū Alma redēptoris mat̄.
et multa alia pulchra īuenit ⁊ ↄpila
uit. Poſt hec legit̄ euāgeliū: p̄cedēti
bꝰ multis. lumine quoq̄ ⁊ thure ⁊
cruce q̄ꝛ ipſa doctrina euāgelica mł̄
tos ad ĥdē ↄuertit. ⁊ lumē vere ſcie
adduxit. ⁊ totū mundū odore ſuaui
tatis adimpleuit. ⁊ vexillū ſcē crucis
in vniuerſo mūdo erexit. Cātat̄ aūt
euāgeliū v̄ſus p̄tē aq̄lonarē. q̄ꝛ v̄tꝰ
euāgelij illū q̄ dixit. ſedebo in lateri

bꝰ aquilonis. ⁊c̄. vt de hōc ſcribi
tur Jſaye. xiiij. de mundi poteſtate
eiecit Joh. xij. Nūc iudiciū eſt mūdi
nūc p̄nceps huiꝰ mūdi eijciet̄ foras
Lecto euāgelio cātat̄ ſimbolū. qd̄ dr̄
a ſin qd̄ ē ſimul ⁊ bolus. Sūt āt duo
ſimbola. Vnū ab apl̄is ↄfectū. Cū ei
apl̄i eſſent p̄ mūdū diuidēdi p̄us in
ihr̄l̄m cōuenerūt de articul̄ ĥdei diſ
ſerētes ſimbolū ↄcordit̄ ediderūt quo
libet ipſoꝝ ſuū bolū. i. articulū ibidez
ponēte. Aliud ſimbolū qd̄ in miſſa de
cantat̄ a trecētis decē ⁊ octo patribꝰ
in nicena ſinodo editū fuit vbi non
ſūt alij articuli q̄ꝑ in p̄mo. ſed tn̄ ꝓp
ter diuerſas hēſes ſuccreſcētes ſunt
magis elucidati. Poſt ſimbolū canta
tur offertoriū: p̄miſſo tn̄ a ſacerdote
dn̄s vobiſcū. oremꝰ. Et tn̄ ſacerdos
nullā tūc orōez facit. cuiꝰ duplex eſt
cauſa. ſ. Ad innuēdū q̄ꝑ qn̄ ſacerdos
appropinq̄t ad ſacrificandū: magis
indiget orōne mentali q̄ꝑ vocali Alia
quia et ſi p̄ſbit̄ tūc nō oret: hortatur
tn̄ populū ſuū ⁊ chorum ad orandū.
In quo quidē offertorio populus ad
monetur q̄ꝑ ſicut offerunt deo ſua:
ſic eciam offerant ſemetipſos. Reſ
pexit etenim dominus ad munera
Abel. quia ipſe offerebat deo ſe et
ſua. Ad munera autem Chayn do
minus non reſpexit. quia ille offe
rebat deo ſua: ſed ſemetipſum offe
rebat dyabolo. Deinde prefatio de
cantatur. Et dicitur prefacio quaſi
prelocutio. quia in prefatione ſacer
dos preloquitur de ſacramenti alti
tudine. ⁊ de reuerentia habenda ⁊
attentione deuota Ibi enim captat
ſacerdos dei beniuolentiam. vt tan
to facilius pro populo impetret dei
miſericordiam. Finita prefatione cā
tatur Sanctus. quod partim eſt
ſumptum ab illo cantico angelico:
de quo dicitur Yſaye ſexto. Sanctꝰ
Sanctus Sanctus ⁊c̄. Et eciam ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

illo cãtico angelico. d quo refert Jo
hannes Damaſ. in. libro. q cũ apud
Conſtãtinopolim peſtilẽtia mag eſſz
et proceſſio fierẽ: q dã puer ſbito de me
dio ppl'i in celũ ẽ rapt9: q poſt aliq
morã rediẽs dixit ſe ab angel' quod
dã canticũ didiciſſe: qd mox vt puer
ille cãtauit. peſtilentia illa ceſſauit.
Eleuata igiẽ voce cecinit. Sancte de
us. ſancte fortis. ſãcte τ imortlis mi
ſerẽ nob τ mox oĩs peſtilẽtia ceſſauit
In calcedonẽſi q̃z ſinodo fuit canticũ
illud approbatũ Hui9 igiẽ cãtici laus
ſm Dam. ex q̃tuor colligiẽ. ſcz q an
gel9 illud docuit. ad ei9 placõez pe
ſtis ceſſauit. calcedonẽſis ſinod9 illd
approbauit. τ dyabol9 ad ei9 platio
nẽ ſcindiẽ τ diſſecaẽ. Et ptim ẽ ſũp
tũ ex illo cãtico puerorũ q̃ dixerunt.
Benedict9 q̃ venit in noie dñi Mat.
xxi. Deinde ſacerdos ad canonẽ acce
dit. quẽ ſb ſilẽtio dicat. trib9 de cauſ
Prio vt ſe totũ ad iteriora colligat
et ſic illa vba cũ maiori attẽtione τ
deuotõe dicat. Secũdo ne porcis et
canib9 .i. indignis τ tẽptatorib9: di
ſecreta pandãtur. Tercio vt vba il
la ſic a ppl'o in maiori reuerẽtia τ ho
nore habeãtur. Sacra nãq quanto
pl9 occultanẽ: tãto in maiori reuerẽ
tia habenẽ. In canone autez non po
nũtur ſci veteris teſtamẽti. q illi ad
limbũ deſcenderũt. nec ponũtur cõfeſ
ſores. tũ q tũc nõ agebãtur eorũ fe
ſtiuitates. tũ q de eorũ meritis non
adeo certa erat eccia. Ponũtur tñ
in canone aliq martires. de quorum
merito τ cã martirii omnimoda ex
titit certitudo Multos autẽ ibi eccle
ſia ponẽ noluit. tũ vt plixitatẽ vita
ret. tũ ecia ne eã errare cõtingẽt Nã
ſicut legiẽ i hyſtoria eccleſiaſtica he
retici cũ catholicis q̃nq paſſi fuerunt
et eccia pp̃ter pſecutões tirãnorũ ex
aminatões ſolẽnes facere non vale
bat. Principaliẽ autẽ i canone ponũ
tur apl'i tãq fidei noſtre fũdatores
Cõſecrata aũt hoſtia ſacerdos eã in
altũ eleuat. vt deuoti9 videaẽ τ ado
reẽ a ppl'o. vt oñdaẽ q xp̃s eleuat9
fuit in patibulo. τ q eleuat9 fuit in
celo. τ q eleuabiẽ in iudicio. Iſa. lii
Ecce itelliget ſu9 meus τ exaltabiẽ
quo ad p̃mũ. τ eleuabiẽ. quo ad ſe
cũdũ. τ ſblimis erit valde. quo ad ẽ
ciũ. Finito aũt canone ſeq̃tur oratio
dñica. Cũ iſta orõe apl'i miſſas ſuas
celebrabãt hñtes altaria pua q̃ ſecũ
ferebãt. Vñ adhuc rome oñdiẽ qd
dã altare ſci petri i quo ipẽ aliqñ ce
lebraẽ cõſueuit. Deinde ſacerdos cor
p9 xp̃i i tres ptes frãgit. put papa
ſergius ordinauit. hec autez fractio
nõ ẽ in corpe xp̃i: ſ in ſol' formis ſac
mẽtalib9 In tres autẽ frangiẽ ptes
vt oñdaẽ q illud ſacficiũ ad hõrẽ tri
nitatis offerẽ ſiue vt oñdaẽ q in xp̃o
fuerunt tres ſbe. ſcz. caro. aĩa τ dei
tas. ſiue vt oñdaẽ q offerẽ p corpe
xp̃i miſtico. qd in tres ptes ſaluãdo
rũ diuidiẽ. ſ. vgines cõtinẽtes τ cõiu
gatos Deinde ſacdos dr. pax dñi. ſ.
tres cruces faciẽdo cũ pte corpis ſu
per calicẽ. ad innuẽdũ q p xp̃i paſſi
onẽ triplicẽ ſum9 aſſecuti pacẽ. ſ. tẽ
poris. pectoris. τ eternitatis Poſt hec
vero cãtaẽ agn9 dei qd ter dr. q ag
nus ab agnoſcendo nomen accepit
Xp̃s ergo ter agn9 appellaẽ. q ſm
Inno. terciũ. xp̃s i cruce exñs patrẽ
ſuũ agnouit obediẽdo. τ matrez re
cõmendãdo. τ nos pri recõſiliando
Vel dr ter agnus dei. q ipſe xp̃s ter
matrẽ ſuã agnouit. ſcz in hũili ſbie
ctione. qm ſubdit9 erat illi. vt habe
tur Lu. ii. In virĩ mutatõe. Et in ip
ſi9 diligẽti recõmendatõne. Deinde
cantaẽ cõmunio. q̃ iõ cõmunio dr. q
in cõmũicãdo cãtaẽ. Et ẽ cãt9 diõis
cãt9 leticie τ grãrũ actõis p tãto ſac
mẽto ſuſcepto. In fine miſſe cãtaẽ
feſtiuis dieb9 Ite miſſa ẽ. i. ad ppa

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

redditē. Vel ite .i. de ꝟtute in ꝟtutē ꝓ
ficite. qꝛ miſſa ē hoſtia ſacrata ad pa
trē vt ꝓ nob̄ intercedat. Hugo de ſcō
victore. Ipſa hoſtia ſacra miſſa voca
ri pt̄. Primo qꝛ trāſmiſſa nob̄ ē a pa
tre p incarnatōez Secūdo a nob̄ pa
tri p paſſionē. ſimilit̄ i ſacmēto. Pri
mo a patre nob̄ p ſcificatōez q̄ in no
bis eē incepit. Poſtea a nob̄ pri per
oblatōez q̄ ꝓ nob̄ intercedit In dieb9
aūt ferialib9 dr̄. bn̄dicam9 dn̄o Et il
lud ē actio grāꝝ ꝓ oblato ſacrificio
et pfecto miſſe miſterio. In miſſa vō
ꝓ defūctis dr̄. requieſcāt in pace. qꝛ ſa
crificiū illud ꝓ eis oblatū ē ad ipoꝝ
liberatōez de purgatorij pena. ⁊ i pa
ce perpetua requieſcant.

CCCvij. Eodem die ſermo terci9
et vltimus.

In ſono eoꝝ dulces fecit modos ⁊c.
Eccl. xlvi. Dauid diuerſos dulces ſo
nos inuenit. ⁊ diuerſos modos inue
nīēdi qſiuit p quos laudē dei iſtituit
Sic ⁊ ſcūs Greg. diuerſos ſonos et
cant9 inuenit p quos miſſam iſtituit
et ordiauit Ipſā ei miſſā p diuerſos
modos ichoauit. qꝛ in tb9 linguis eā
decātari iſtituit. ſcꝫ in lingua greca
hebrayca. ⁊ latina. qd̄ q̄dē fecit tpli
ci de cauſa Prima ē ad repn̄tandū ti
tulū dnīce paſſionis. q̄ fuit i cruce cō
ſcript9 litteris grecis. hebraycis. et
latinis. Secūda ē. qꝛ iſte tres lingue
ſūt oīb9 alijs linguis pncipaliores.
et digniores. Iō in hijs tb9 linguis
miſſa canit̄. vt verificet̄ qd̄ ē ſcriptū
Phil. ij. Oīs lingua cōfiteat̄ qꝛ dn̄s
noſter ihs xp̄s ē in gl̄a dei patris.
Tercia ē ad oñdēdū qꝛ ſcā vniuerſa
lis eccīa de oīb9. ⁊ diuerſis linguis
eſt a ſpū ſcō in vnitate fidei ꝯgrega
ta. iuxta illud. Qui p diuerſitatē lin
guaꝝ cūctaꝝ ⁊c. Verba aūt greca i
miſſa ſūt kyrieleyſon. xp̄eleyſon. He
brayca ſūt Amen Alleluya Sabaoth
et Oſāna. Latina ſūt cetera q̄ in miſ
ſa pferūtur Sūt igit̄ ꝟba in greca li
gua iſta. kyriel. ⁊ xp̄eley. Que q̄dē
mat̄ eccīa in greco cātari voluit tri
plici de cā. Prima qꝛ i miſſa a grecis
ortū hūit iō mr̄ eccīa huiōi ꝟba gre
ca in eccīa occidētali decātari voluit
Secūda. qꝛ int̄ grecos ſūma mūdi ſa
piētia floruit. p̄. Coꝝ. i. Iudei ſig pe
tūt. greci vō ſapiam q̄rūt. ⁊ ido ec
cleſia occidētal voluit eccie oriētali
deferre. ⁊ ꝓpter ſuā ſapiam ſibi reue
rētiā exhibē. Tercia ē. qꝛ lumē fidei
pmo de grecis ad latinos venit Bar
nabas em̄ de grecia romā venit. q̄ p
mo ibi fidē pdicauit. Paul9 ecīā gre
coꝝ apl's ⁊ mlti alij diſcipuli d gre
cia in ytaliā venerūt. ⁊ fidē xp̄i ibi p
dicauerūt. Multū ergo lingua gre
ca debuit a latina honorari. a q̄ pmo lu
mē fidei accepit. Dicitur nāqꝫ kyrie
leyſō nouē vicib9 ꝓpt̄ honorē ⁊ miſteri
um trinitatis. Eſt em̄ kyriel. idem qd̄
dn̄e miſerē Patri nāqꝫ attribuit̄ potē
tia. filio ſapia. ⁊ ſcō ſpiritui gratia
Tria ḡ pma kyriel. ad honorē pr̄is cā
tamus cui9 potētia tplicē miam peti
m9. Sum9 qꝫ infirmi ad ichoādū bo
nū. fragiles ad reſiſtēdū malo. debi
les ad pſeuerādū i bono. Iō a patre
miam petim9: vt p ſuā potētiaz nos
fortes faciat ad icipiēdū bonū ad re
ſiſtēdū malo. ad pſeuerādū in bono
Ps. Exſpecta dn̄m viriliī age quo
ad pmū. ⁊ ꝯfortet̄ cor tuū. quo ad ſe
cūdū. ⁊ ſuſtine dn̄z. quo ad tciū Tria
media xp̄el. dicitur ad honorē filij. a
cui9 ſapia tplicē petim9 miam. Nā ⁊
viā celeſtis patrie neſcim9 inuenire.
iō petim9 ab ei9 ſapia nob̄ viā oñdi.
qꝛ ipſe eſt via. Et qꝛ p inuentā viaz
neſcim9 ambulare. nec pgendo ad
terminū puenire. iō p ipſū q̄ ē veri
tas ad ſeipſū petim9 pduci. q̄ ē vita
vtz Joh. xiiij. Ego ſū via veritas et
vita. ⁊c. Tria autem vltima kyrie
leyſon dicunt̄ ad honorē ⁊ ob reuerētiā

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

ſpūs ſci. a cuius grā triplicez miam
poſtulamꝰ. Petimꝰ ei ab eo dari no
bis grām ꝑuemientē ꝑficientē ⁊ ꝯſū
mantē. Prouer. xiiij. Iuſtoꝝ ſemita
quaſi lux ſplendēs. quo ad grāz ꝑfi
cientē. vſqꝫ ad ꝑfectū diez. quo ad g̃
tiā ꝯſūmantē. Secūdo in ipſa ponun
tur v̓ba in lingua hebrayca: q̃ ſunt
Amē. allelupa. ſabaoth. ⁊ oſanna.
Iſtud autē qđ dicit̄ Amē: ſi referat̄
ad id qđ in oꝛōibꝰ petit̄: tūc eſt idem
qđ fiat. Si autē referat̄ ad ꝯcluſiōis
finē: tūc idē ē ꝙ veꝝ ē. ſcʒ ꝙ deꝰ tri
nꝰ ⁊ vnꝰ viuit ⁊ reg̃t. per Allelupa
interꝑtat̄ iubilatio ſiue laudatio dm̄
et ꝯtinet triplicez laudē. Vna ē qua
laudamꝰ bonū dei qđ in ſe hʒ. Alia q̃
laudamꝰ bonū dei qđ in nobis poſuit
Tercia q̃ laudamꝰ bonū dī in ſancto
cuius feſtū agimꝰ Cantat̄ autez alle
lupa cum iocūda ⁊ longa nota. quia
iſta bō dei ſūt longa iocūda ⁊ in mē
ſa. nullꝰ em̄ iterꝑtū potuit ad plenū
allelupa interꝑtari. qꝛ deū ꝑ tantis
bonis nō poſſumꝰ ſufficient̄ laudare
Eccī. xliij. Bñdicētes dñm exaltate
illū quantū poteſtis. maioꝛ ē ei om̄i
laude. Sabaoth autē idem ē qđ exer
citꝰ Deꝰ quidē eſt dñs exercituū āge
loꝝ. quoꝝ quidam habēt ipſū regē
aſſociare. Apo. xix. Exercitꝰ qui ſunt
in celo ſequebātur eū in equis albis
⁊c̄. Alij hn̄t inimicos regis expugna
re. Apo. xij. Factum eſt ꝓliuz in celo
michael ⁊ angeli eius ꝓliabātur cuʒ
dracone. Alij hn̄t ciuitates ⁊ caſtra
regis cuſtodire. Iſa. lxij. Super mu
ros tuos iheruſalē ꝯſtitui cuſtodes
⁊c̄. Oſāna autē ſm̄ Ihero. idez ē q̄ đ
ſalua obſecro. Cōponit̄ autē ab oſy
qđ eſt ſalua. ⁊ anna qđ ē interiectio
obſecratōis. Dixerūt ei iſtud turbe
precedētes ⁊ q̄ ſequētes dñm. Mat.
xxi. Quia ⁊ illi q̄ preceſſerūt. ſcʒ pꝛi
arche ⁊ ꝓphete. ⁊ illi q̄ comitati ſūt
ſcʒ apoſtoli. ⁊ illi q̄ ſequūtur. ſcʒ mar
tires ⁊ ꝯfeſſoꝛes. ⁊ nos cū bñdicamꝰ
et ab ipō ſalutem ꝯſeq̄ obſecramꝰ.
Tercio in ipſa ponūtur v̓ba in lati
na lingua q̄ ꝑ tres ſonos ſunt diſtin
cta. Nam tres ſūt ſpēs ſonoꝝ ſcđm
Aug̃. ſcʒ ſonꝰ q̄ fit cū pulſu. qui fit cū
voce. ⁊ q̄ fit cum flatu. Iſta triplex
differētia ſonoꝝ ponit̄ in miſſa in lin
gua latinoꝝ v̓boꝝ. Ad ſonū enim q̄
fit cū pulſu ſicut i pſalterio pertinēt
pſalmi In introitu enim miſſe ſemꝑ
aliq̄s v̓ſus alicuius pſalmi dicitur. ⁊
Gloria patri adiungit̄. qđ quidē glo
ria patri Iheronimꝰ de mādato Da
maſi pape in fine pſalmoꝝ decantan
dū inſtituit. Ad ſonū autē qui fit cū
voce pertinēt oꝛōes. epiſtola. euan
geliū. ⁊ ſimbolū. Numerꝰ autē ipaꝝ
orationū in miſſa diuerſimode dicit̄.
Aliqñ enim đr vna ſola oratio vt dñ
dat̄ illud ad Epheſ. iiij. Vnꝰ deus et
pater oim̄ q̄ ſup omnes ⁊ per omnia
⁊ in omnibꝰ nob eſt. Aliqñ dicūtur
tres ad ſimilitudinem xp̄i q̄ ter legi
tur oraſſe. Mat. xxvj. Orauit tercio
eūdem ſermonem. Aliqñ dicūtur q̄n
qꝫ ob honoꝛem q̄nqꝫ vulneꝝ xp̄i. Ali
qñ dicuntur ſeptē oꝛōes vt ſeptē do
na ſpūs ſci impetrare poſſimꝰ. ⁊ ad
ſimilitudinē xp̄i: qui orationē ſuam.
ſcʒ pater noſter in ſeptez petitōibus
cōpꝛehēdit. Sed numerꝰ ſeptenariꝰ
non ē excedendꝰ ne faſtidiū genere
tur. ⁊ ne ſacerdotis intētio nimium
diſtrahat̄. Dicūtur autem iſte oratio
nes collecte. qꝛ ad ipſas populꝰ con
gregabat̄ ⁊ colligebat̄: vt domini
cā eukariſtiā acciperet. In ꝑmitiua
namqꝫ eccleſia: quotquot miſſe intē
erant ꝯmunicabāt: ſed numero fide
liū excreſcēte: ſtatutū eſt vt tantuz
diebꝰ dominicis ſacrā ꝯmunionem
acciperent. Poſtq̄ autē deuotio ē di
minuta: oꝛdinatū fuit vt tantuz tri
bꝰ modis in anno. ſcʒ in paſcha. in
penthecoſte. ⁊ in natiuitate domini

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

cōmunicet. Deu. xvi. Trib⁹ vicibus
p ānū apparebit oē masculinū ī con
ſpectu dn̄i dī. At poſtq̄ refriguit ca
ritas. abūdauit iniq̄tas: ordinauit
eccīa ſb̄ p̄cepto vt oīs vtriuſq̄ ſex⁹
ſemel ī āno ad min⁹ ↄfiteat̄ ⁊ in paſ
cha recipiat ſacmentū: n̄ forte de ↄſi
lio ꝓprij ↄfeſſoris ob aliquā rōnabilē
cām duxerit abſtinēdū. Aliud qđ p
tinet ad ſonū vocis. ē ep̄la ⁊ euāge
liū. Ep̄la tn̄ euāgelio p̄mittit̄. q2 epi
ſtola ↄtinet lac puulož. euāgeliū vͦ
cōtinet ſolidū cibū pfectož. Doctria
eī aplož ē q̄dā introductio ad euā
gelicā veritatē. Ep̄las eciā fecerūt ſ
ui. euāgeliū fecit dn̄s Sicut ergo ſer
uož ē dn̄os p̄ire ⁊ viā p̄parē: ſic ⁊
doctrina ep̄laꝝ euāgeliū p̄cedit vt
auditorib⁹ viā p̄pet Euāgeliū āt di
eb⁹ feſtiuis p̄cedit vn⁹ ceroferari⁹ ſ
in magnis feſtiuitatib⁹ duo Xp̄s nā
q̄ hꝫ duplicē aduētū. Vn⁹ fuit man
ſuet⁹ ⁊ hūil. ⁊ q̄ſi ferial quo. ſ. venit
in carnē. ⁊ iſtū aduētū tm̄ vn⁹ nūci
us p̄ceſſit. ſcꝫ Johes baptiſta Mat. i.
Ecce ego mitto āgelū meū an̄ faciē
tuā q̄ p̄pabit viā tuā an̄ te. Ali⁹ erit
valde ſolēnis ⁊ feſtiu⁹: q̄n. ſ. ad iudi
ciū ē ventur⁹. ⁊ iſtū aduētū duo nūcij
p̄cedēt ſcꝫ Enoch ⁊ helyas. de q̄b⁹ dr̄
Apo. xi. Dabo duob⁹ teſtib⁹ meis ⁊
ꝓphabūt ⁊c̄. Aliud qđ ſpectāt ad ſo
nū vocis ē ipſū ſimbolū Ap̄li nāq̄ ſi
bolū ediderūt. đ quo ſimbolo ē extra
ctū ſimbolū qđ ī miſſa cātat̄ Quilibꝫ
nāq̄ ap̄ls ſuū bolū. i. ſuū articulū ibi
dē poſuiſſe refert̄. Petr⁹ nāq̄ p̄mū
poſuit dicēs Credo ī deū p̄rē oīpotē
tē creatorē celi ⁊ t̄re. Secūdū Andre
as dixit. Et ī ihm xp̄m filiū e⁹ vnī.
do. noſ. Terciū addidit Jacob⁹ ma
ior. d. Qui ↄcep. ē de ſpū ſāc. na. ex
maria v̄gi. Quartū poſuit Johes di
cēs. Paſſus ſb̄ pōtio pi. cruci. mor. ⁊
ſepul. Qntū poſuit Philipp⁹. d. Deſ
cēdit ad iſer. ter. die re. a mor. Sex
tum poſuit Bartholomeus. dicens
Aſcendit ad celos. ſedit ad dextraꝫ
dei patris omnipotentis. Septimum
poſuit Thomas. dicens. Inde ventu
rus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos.
Octauū addidit Matheus. dicens.
Credo in ſpiritum ſanctum. Nonuꝫ
poſuit Jacob⁹ minor. d. Sācta eccle
ſiam catho. ſanc. cō. Decimū poſuit
Symō cananeus. d. Remiſſi. pec. Vn
decimū poſuit Judas thade⁹. d. Car
nis reſur. Duodecimū poſuit Mathi
as. d. Vitā eternā amē. Ad ſonū q̄
fit cū flatu ptinēt cāt⁹. Quož q̄daꝫ
cātat̄ in p̄ncipio miſſe. q̄dā ī medio
et q̄dā in fine. ad ſignificandū q̄ de
bem⁹ deū laudare p bn̄ficio qđ nob
dedit in p̄ncipio. medio. ⁊ in fine. i.
p bn̄ficio. creatōis. recreatōis. ⁊
glorificatōis. De iſto bn̄ficio triplici
laude dt Anſelm⁹. Certe dn̄e. q2 me
feciſti debeo amori tuo meipſū totū
quia me redemiſti: debeo amori tuo
meipſum totum. quia tanta p̄mit
tis: debeo amori tuo meipſum totuꝫ
immo tantum debeo amori tuo pl⁹
q̄ meipſū: quantum tu es maior me
ipſo. p quo dediſti teipſū. ⁊ cui pro
mittis teipſū. Vel iō ponūtur cāt⁹ in
p̄ncipio. in medio. ⁊ in fine. ad inu
endum q̄ dēm⁹ deū laudare tāq̄ p̄n
cipiū a quo ſūt oīa. tāq̄ finē ad quē
tendūt oīa. tanq̄ mediū p quē ↄſer
uant̄ oīa vt ſic verificet̄. qđ ait ap̄ls
Ro. vi. Ex ipō. ⁊ p ipſū. ⁊ in ipō ſūt
oīa. ipſi gloria in ſcl'a ſclož Amen.

Finiūtur ſermones eximij ſacre
theologie profeſſoris Jacobi voragi
nis de ſanctis per circulū anni. impſ
ſi ⁊ exactiſſima diligentia correcti in
Dauātria. Per Richardū paffroed
de Colonia. An. dn̄i. M° cccclxxxiij.
pridie nonas Marcij. De quo ſit de
us benedict⁹ in ſecula. ⁊c.

lochem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
171 E 15 vol. 2